

LUTTENBERG'S CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

1914

VERKORTINGEN.

- S. = *Staatsblad.*
Sc. = *Staatscourant.*
B. = *Bijvoegsel op het Staatsblad.*
C. V. = *Luttenberg's Chronologische Verzameling*
N. Jur. = *Nederlandsche Jurisprudentie.*
W. = *Weekblad van het Recht.*
Gem.-stem. = *Gemeentestem.*
W. v. d. B. A. = *Weekblad voor de Burgerlijke Administratie*

LUTTENBERG'S
CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN BETREKKELIJK
HET OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN
SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813

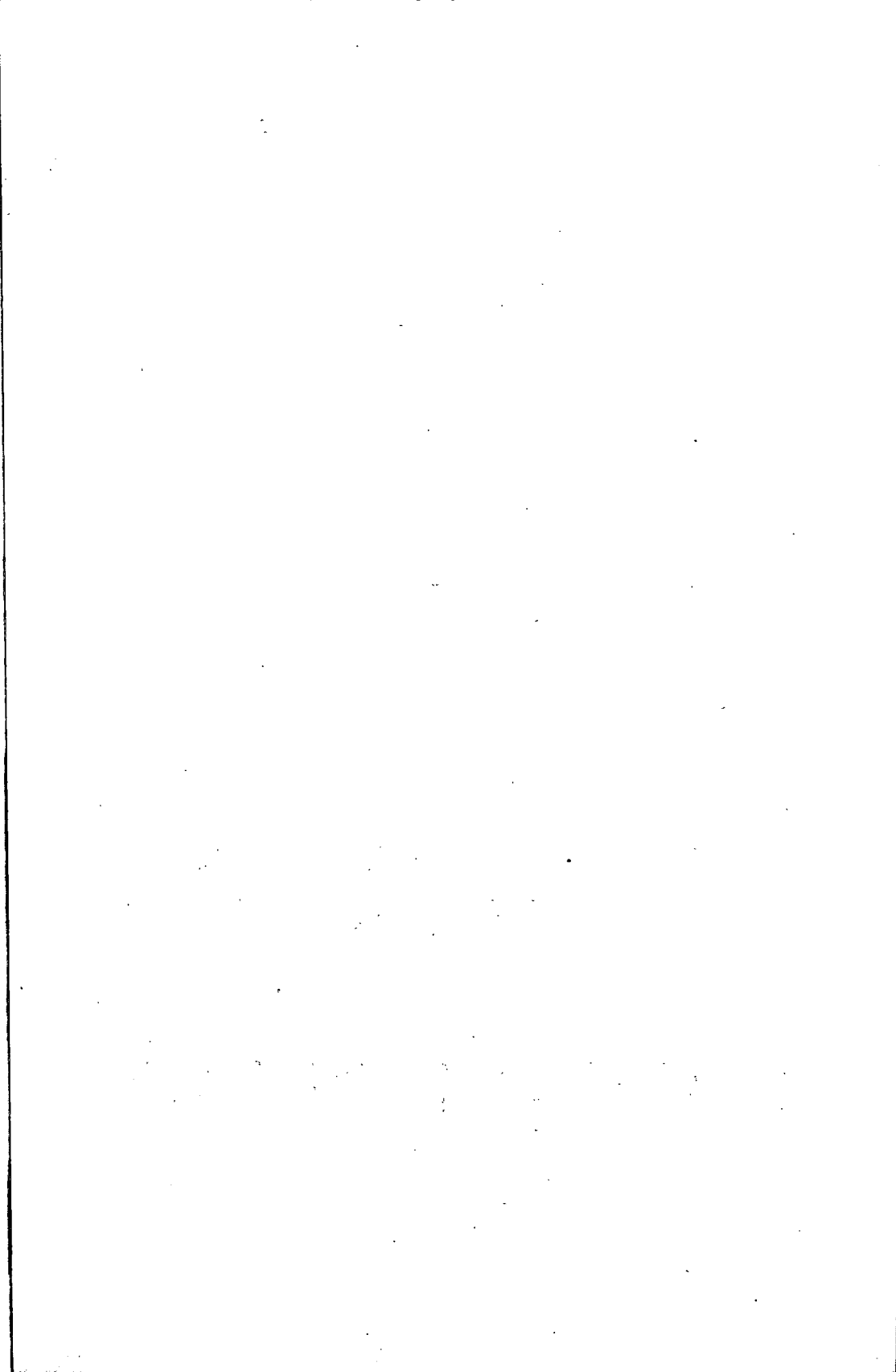
VOORTGEZET DOOR

Mr. Dr. J. G. STENFERT KROESE
Advocaat en Procureur te Zwolle

1914

ZWOLLE

W. E. J. TJEENK WILLINK

LUTTENBERG'S CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

Jaargang 1914.

2 Januari 1914. BESLUIT, tot aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door Zuid-Beveland. S. 1.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 5 November 1913, n°. 240, Afdeling Waterstaat, tot aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door Zuid-Beveland, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 117) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 266);

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, enz., onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 16 December 1913 (*Staatsblad* n°. 445);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 December 1913 n°. 17);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 30 December 1913, n°. 289, Afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door Zuid-Beveland, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 117) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 266), aan te vullen als volgt:

I. Tusschen artikel 11 en artikel 12 wordt ingevoegd een nieuw artikel 11bis, luidende:

„De draaibrug in de Schorebrug zal, ten behoeve van den dienst van den spoorweg (stoomtramweg) Hansweert—station Vlake v.v. gesloten zijn:

„a. van 10 minuten vóór het tijdstip van vertrek uit Vlake van elken trein, waarop een stoomtram in de richting van Hansweert naar Vlake correspondeert, tot dat die stoomtram de brug is gepasseerd of de trein van Vlake is vertrokken;

„b. van het tijdstip van vertrek uit Vlake van elken trein, waarop een stoomtram in de richting van Vlake naar Hansweert correspondeert, tot 10 minuten ná dat tijdstip of tot dat de stoomtram de brug is gepasseerd, wanneer dat eerder mocht geschieden.

„Vóór de tijdstippen, van vertrek uit Vlake worden gehouden de tijdstippen, vermeld in de officieele dienstregeling, tenzij de brugwachter mededeeling van vertraging in den treinenloop heeft ontvangen, in welk geval hij daarmede rekening moet houden.

„Het is aan rij- en voertuigen verboden, op zoodanige wijze van de brug gebruik te maken, dat de stoomtramdienst daardoor, naar het oordeel van den brugwachter, vertraging kan ondervinden.

„De brugwachter regelt de volgorde, waarin de stoomtram en de rij- en voertuigen de brug zullen passeeren.

„De bestuurders van den stoomtram en van de rij- en voertuigen zijn verplicht, zich volgens de aanwijzingen van den brugwachter te gedragen.”

II. Artikel 12 zal worden gelezen als volgt:

„Overtreding van de artikelen 3bis, 10, 11 en 11bis, derde en vijfde lid, van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het algemeen reglement is voorzien, gestraft:

„artikel 3bis, met geldboete van ten hoogste honderd gulden;

„artikel 11, met geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden;

„artikel 10 en artikel 11bis, derde of vijfde lid, met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden.”

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 2den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, (get.) C. LELY.

(*Uitgeg. 24 Jan. 1914.*)

3 Januari 1914. BESLUIT, houdende regeling der toelagen aan de advocaten-raadslieden van beklagden, die naar den zee-krijgsraad binnen het Rijk in *Europa* zijn verwezen. S. 2.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 31 December 1913, 2de Afdeling A, 640;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de navolgende regeling te treffen met betrekking tot toelagen aan advocaten-raadslieden van beklagden, die naar den zee-krijgsraad binnen het Rijk in *Europa* zijn verwezen.

Art. 1. Aan de advocaten in het arrondissement *Alkmaar*, die door den president van den zee-krijgsraad binnen het Rijk in *Europa* op of na 20 December 1913 als raadslieden zijn toegevoegd aan beklagden, die naar dien krijgsraad zijn verwezen, worden ter zake van hunne verrichtingen als zoodanig toelagen toegekend en wel:

1°. wegens de eigenlijke verdediging voor elke zaak eene toelage ten bedrage van vijf en twintig gulden (*f* 25.—);

2°. ter zake van reis- en verblijfkosten, voor elken dag, waarop zij zich naar *Helder* hebben begeven, eene toelage ten bedrage van vijf gulden (*f* 5.—);

3°. wegens tijdverlies, voor elken dag, waarop zij zich naar *Helder* hebben begeven — den dag of de dagen van de behandeling der zaak ter terechtzitting uitgezonderd — eene toelage ten bedrage van tien gulden (*f* 10.—).

Nochtans mag het gezamenlijk bedrag der toelagen voor verrichtingen in eene en dezelfde zaak de som van vijf en veertig gulden (*f* 45.—) niet overschrijden.

2. Ter zake van de ingevolge het voorgaand artikel aan hen verschuldigde toelagen kunnen de advocaten op of na 1 April 1914 over het met ingang van dien datum afgelopen tijdvak en vervolgens telkens op of na 1 Juli,

1 October, 1 Januari en 1 April over het aan elk dier data voorafgegane kwartaal declaratiën indienen aan het Departement van Justitie en wel door tusschenkomst van den president van den zee-krijgsraad binnen het Rijk in *Europa*.

Het model dier declaratiën en de verklaring daarop door dien president te stellen, wordt door Onzen Minister van Justitie bepaald.

3. De toelagen zijn over elk der in het voorgaande artikel bedoelde tijdvakken enkel verschuldigd, indien de advocaat zich in dat tijdvak niet aan eenige toevoeging heeft onttrokken dan om redenen, door den president van den zee-krijgsraad binnen het Rijk in *Europa* goedgekeurd.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 3den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Justitie, (get.) B. ORT.

(*Uitgeg. 14 Jan. 1914.*)

5 Januari 1914. BESLUIT, tot onteigening van gronden, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van het fort *de Ruyter* bij *Vlissingen*. S. 3.

5 Januari 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende den hoofdelijken omslag of andere directe belasting naar het inkomen.

De raadsbesluiten tot verhooging van het maximum, tot hetwelk de hoofdelijke omslag of andere directe belasting naar het inkomen kan geheven worden, zijn in vele gevallen niet op voldoende wijze toegelicht.

Voor zoover noodig heb ik de eer U te verzoeken te bevorderen, dat bij de toelichting worde medegedeeld, op welken grond het voorgestelde maximum op het gestelde bedrag is bepaald en welke som voor de opbrengst van de desbetreffende belasting in de gemeentebegroting laatstelijk geraamd is.

Ik merk tevens op, dat bij de vaststelling van het bedoeld maximum slechts rekening is te houden met de in de naaste toekomst aanwijsbare behoeften en niet met uitgaven, die eerst na eenige jaren te wachten zijn.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

6 Januari 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 273), houdende aanvulling van het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302), ter uitvoering van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 4.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 December 1913, n°. 18728/3, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat in verband met de bepalingen der wet van 14 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 202), het noodig is, Ons besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 273), ter aanvulling van het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302), ter uitvoering van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, te herzien;

Den Raad van State gehoord, advies van 30 December 1913, n°. 18;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 Januari 1914, n°. 79, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

Artikel 3 van Ons besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 273) wordt gelezen als volgt:

„De aanvullingen, bij dit besluit aangebracht in Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302), blijven van kracht tot 1 Januari 1915.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 15 Jan. 1914.)

6 Januari 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 274), houdende aanvulling van het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), ter uitvoering van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 5.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 December 1913, n°. 18728/3, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat in verband met de bepalingen der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), het noodig is, Ons besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 274), ter aanvulling van het Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), ter uitvoering van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs te herzien;

Den Raad van State gehoord, advies van 30 December 1913, n°. 18;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 Januari 1914, n°. 79, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

Artikel 3 van Ons besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 274), wordt gelezen als volgt:

„De aanvullingen, bij dit besluit aangebracht in Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), blijven van kracht tot 1 Januari 1915.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 15 Jan. 1914.)

6 Januari 1914. BESLUIT, houdende beslissing dat een geschil in den zin van art. 16, tweede lid Begraafwet niet alleen dan aanwezig is, wanneer de partij die het verlot vroeg, een weigerend antwoord daarop ontvangen heeft, maar ook dan, wanneer derde belanghebbenden van oordeel zijn, dat door het verleend verlot de wet verkeerd is toegepast en daardoor hun recht of belang gelaedeerd is.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. CROYMANS en A. WALRAEVEN te *Limmel*, gemeente *Meerssen*, tegen het besluit van Ge-

deputeerde Staten van *Limburg* van 26 September 1913, 3de afd. 1^a. 9177/8 I, waarbij hun is te kennen gegeven, dat geen termen bestaan voor tusschenkomst in zake hun bezwaar tegen het door Burgemeester en Wethouders van *Meerssen* bij besluit van 4 December 1912 aan het Parochiaal Kerkbestuur van *Limmel* verleend verlof de bestaande Roomsch-Katholieke bijzondere begraafplaats te *Limmel*, gemeente *Meerssen*, te vergrooten;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 December 1913, n°. 385;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Januari 1914, n°. 11184, afdeling Volksgezondheid en Armeezaken;

Overwegende: dat Burgemeester en Wethouders van *Meerssen* bij besluit van 4 December 1912 onder de in dat besluit omschreven voorwaarde aan het Roomsch-Katholiek Parochiaal Kerkbestuur te *Limmel* verlof hebben verleend om de bestaande begraafplaats te vergrooten, met het aangrenzend perceel sectie C. n°. 3012;

dat H. CROYMANS en A. WALRAEVEN tegen dit besluit bij Gedeputeerde Staten verzet hebben gedaan en zij dat verzet hierop grondend, dat de nieuwe aangelegde begraafplaats, in strijd met het bepaalde in art. 16. 1ste lid, der gewijzigde wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65), tot vaststelling van bepalingen betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisregten, zou zijn aangelegd op een afstand van minder dan 50 M. van eene bebouwde kom van de gemeente *Meerssen*;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 26 September 1913, 3de afdeling 1^a. 9177/8 I, ter kennis van de reclamanten hebben gebracht, dat in deze aangelegenheid voor hunne tusschenkomst geene termen bestaan;

dat Gedeputeerde Staten dat besluit grondend op de overweging, dat artikel 16, 2de lid, der evengenoemde wet, inhoudt dat geschillen over de toepassing van het 1ste lid van gemeld artikel 16 worden beslist door hun college; dat naar den zin van dit voorschrift alléén dan wanneer de partij, die het verlof tot uitbreiding vraagt, van de partij, die op de aanvraag moet beschikken, een weigerend antwoord ontvangt, de eerstbedoelde van die weigering bij hun college in voorziening kan komen; dat de reclamanten niet verkeerden in evengezegde rechtspositie, en derhalve hun beroep niet-ontvankelijk is;

dat van dit besluit van Gedeputeerde Staten

H. CROYMANS en A. WALRAEVEN bij Ons in beroep zijn gekomen, aanvoerende, dat Gedeputeerde Staten over hunne bezwaren uitspraak hadden moeten doen;

Overwegende, dat onjuist is de meening van Gedeputeerde Staten van *Limburg*, dat het verzet door de reclamanten gedaan, tot hunne tusschenkomst geene aanleiding kan geven;

dat immers het 1ste lid van art. 16 der meer genoemde wet het aanleggen van een begraafplaats op den afstand van ten minste 50 M. van elke bebouwde kom eener gemeente verbiedt en het 2de lid van dezelfde wetsbepaling de beslissing van geschillen, die over de toepassing van haar eerste lid rijzen, in tegenstelling van het beperkt beroep in artikel 14 der wet toegekend, gansch algemeen opdraagt aan Gedeputeerde Staten en in beroep aan Ons;

dat dus — bijaldien, gelijk hier het geval is, derde belanghebbenden van oordeel zijn, dat bij het aanleggen van een begraafplaats aan het 1ste lid van art. 16 dier wet een verkeerde toepassing is gegeven en zij, van meening, dat daardoor hun recht of belang is gelaedeerd, tegen deze toepassing bij Gedeputeerde Staten bezwaar indienen — er is een geschil in den zin van het 2de lid van art. 16 der wet, dat door Gedeputeerde Staten en in beroep door Ons moet worden beslist;

dat Gedeputeerde Staten van *Limburg* daarom ten onrechte geene termen hebben gevonden op het ingediend verzet uitspraak te doen en deze uitspraak thans alsnog door Ons behoort te worden gedaan;

Overwegende omtrent het bezwaar der reclamanten, dat zoowel uit de ingekomen ambtsberichten als uit de overgelegde teekeningen onomstootelijk blijkt, dat inderdaad het, krachtens het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Meerssen* van 4 December 1912 door het R. K. Kerkbestuur der parochie *Limmel* aangelegde nieuwe gedeelte der begraafplaats in de parochie *Limmel* is gelegen op een geringeren afstand van een bebouwde kom van de gemeente *Meerssen* dan de wet als minimum in acht te nemen gebiedt;

dat dus Burgemeester en Wethouders dit verlof niet hadden mogen geven en het uitbreiden der begraafplaats achterwege moet blijven;

Gezien de gewijzigde wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65);

Hebben goedgevonden en verstaan:
met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Limburg* van 26 September 1913, 3de afd. 1^a. 9177/8 I en van dat van

Burgemeester en Wethouders van *Meerssen* van 4 December 1912 te beslissen dat de vergrooting der bestaande begraafplaats van het R. K. Parochiaal Kerkbestuur te *Limmel*, gemeente *Meerssen*, met het aangrenzend perceel, kadastraal bekend gemeente *Meerssen*, Sectie C. n°. 3012 door art. 16, 1ste lid, der gewijzigde wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65) is verboden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

6 Januari 1914. BESLUIT houdende beslissing dat een besluit van Burg. en Weth., vermeldende dat de noodzakelijkheid is gebleken nieuwe voorwaarden te verbinden aan eene vergunning, niet beantwoordt aan het voorschrift van art. 17, tweede lid der *Hinderwet*.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. J. SOMMEN te *Breda* tegen het besluit van Burgemeester en Wethouders dier gemeente van 2 Juni 1913, n°. 14, waarbij nieuwe voorwaarden zijn verbonden aan de den 5den Augustus 1847 verleende vergunning tot het oprichten van eene grof- en hoefsmederij in het perceel aan de *Boschstraat* wijk A n°. 579, thans n°. 32, nader aangevuld bij besluit van voornoemd college van 16 Juli 1903;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 December 1913 n°. 395;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 Januari 1914, n°. 5H, Afdeling Arbeid;

Overwegende: dat Burgemeester en Wethouders bij bovenvermeld besluit uit overweging dat de noodzakelijkheid daarvan is gebleken, aan genoemde vergunning de volgende nieuwe voorwaarden hebben toegevoegd:

1°. dat de schoorsteen van den vuurhaard moet worden verhoogd tot 15 M. boven den beganen grond, terwijl de doorsnede niet minder mag zijn dan 0.049 M²;

2°. dat gedurende alle werkzaamheden bij het beslaan van paarden alle deuren aan de straatzijde moeten gesloten zijn, alsook de ramen, en gedurende dien tijd nimmer eenig deel daarvan, onder welk voorwendsel ook, mag dienen voor afvoer van rook of dampen;

3°. dat in verband met de voorwaarden sub 2°. de hoefstal met toebehooren zoodanig moet worden verplaatst dat de deuren tijdens het beslaan van paarden gesloten zijn;

4°. dat voor afvoer van rook en dampen uit

de smederij en voor ventilatie een koker in de zoldering moet worden gemaakt waarvan de doorsnede niet minder mag zijn dan 0.50 × 0.50 binnenwerks en reikende tot 1 M. boven de nok van het dak;

5°. dat ter vervanging van de voorwaarde sub 2°. van het besluit van 16 Juli 1903 na 8 uur des avonds noch vóór 6 uur des morgens geraasmakende arbeid in of buiten de inrichting mag worden verricht;

dat van dit besluit A. J. SOMMEN bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende dat de reeds 65 jaar bestaande grof- en hoefsmederij, geheel gedreven door handkracht, een gewone werkplaats met een of twee knechts is en dus geene fabriek is waarin de werktuigen machinaal worden gedreven, zoodat het gevaar, de schade of hinder voor een ander in geen enkel opzicht is vergroot; dat de bestaande ruime schoorsteen van den vuurhaard eene hoogte heeft van 13 M. boven den beganen grond en van boven voorzien is van een kap, zoodat nimmer van eenig brandgevaar of van onvoldoenden rookafvoer is gebleken en de verhooging tot 15 M. geen grond kan vinden in gebleken noodzakelijkheid; dat hij vooral ernstig bezwaar heeft tegen de punten 2, 3 en 4 der nieuwe voorwaarden, wijl hem hierdoor zijn bedrijf zoo goed als onmogelijk wordt gemaakt; dat toch de hoefstal voor het beslaan van paarden binnen de smederij staat en alleen het wegneembare dwarsijzer, waartegen de achterpooten van een paard worden opgehaald, er 32 c.M. buiten valt, wat bij een trossenbreedte van ruim 4 M., waarvan naar zijne meening nog een strook zijn persoonlijk eigendom is, nimmer eenig bezwaar voor het publiek heeft opgeleverd; dat, moet nu de hoefstal zoodanig worden verplaatst, dat het beslaan geheel binnen de smederij kan geschieden, de paarden dan te kort bij het smidsvuur en het aanbeeld komen te staan, wat tot groote ongelukken aanleiding zou kunnen geven, terwijl door het sluiten van deuren en ramen te weinig licht valt op de werkzaamheden van het beslaan; dat nu, behalve den bestaanden ruimen schoorsteen, nog een koker moet worden gemaakt voor afvoer van rook en damp, die er niet zijn en waarvoor het bovenhuis aanmerkelijk moet worden verbouwd; dat de werktijd met één uur wordt ingekrompen wat in gewone omstandigheden niet erg is, maar toch enkele malen groot ongerief zal opleveren: dat appellant het pand in 1911 heeft gekocht en niet heeft kunnen vermoeden dat hem zonder noodzakelijkheid zulke kostbare bepalingen

zouden worden opgelegd, te meer waar al het mogelijke wordt gedaan om het publiek niet hinderlijk te zijn, wat dan ook kan blijken uit eene door hem overgelegde lijst van gezins-hoofden, allen in zijne onmiddellijke omgeving wonende, die gaarne verklaren dat hun door het bedrijf hoegenaamd geen gevaar, schade of hinder wordt aangedaan; dat hij, gedwongen wordende de nieuwe bepalingen ongewijzigd op te volgen, zijn brood niet langer meer zal kunnen verdienen en dan ook verplicht zou worden om zijn pand met geldelijke schade aan hen die zeenen bezwaren te hebben, te verkoopen;

Overwegende: dat krachtens art. 17 lid 2, der Hinderwet geene nieuwe voorwaarden mogen worden opgelegd dan bij een met redenen omkleed besluit;

dat het bestreden besluit van Burgemeester

en Wethouders van *Breda*, waarin slechts vermeld wordt dat de noodzakelijkheid is gebleken nieuwe voorwaarden te verbinden aan de genoemde vergunning, niet aan het voorschrift der wet beantwoordt;

Gezien de Hinderwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te vernietigen,

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast enz. (W. v. d. B. A.)

8 Januari 1914. BESLUIT, houdende uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij die van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 281) en laatstelijk bij die van 15 Juli 1912 (*Staatsblad* n°. 240) en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 6.

8 Januari 1914. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914. (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland*.) S. 7. (verkort.)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e Afdeling: Regeering en Hooge Colleges	f	22,000
2 ^e " Departement van Justitie	"	177,800
3 ^e " Departement van Financiën	"	38,556,802
4 ^e " Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	1,396,300
5 ^e " Departement van Onderwijs en Eeredienst	"	750,300
6 ^e " Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel	"	532,379
7 ^e " Departement der Burgerlijke Openbare Werken	"	3,308,000
8 ^e " Departement van Gouvernementsbedrijven	"	15,869,860
9 ^e " Departement van Oorlog	"	7,241,643
10 ^e " Departement van Marine	"	5,847,376
		f 73,702,460

8 Januari 1914. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914. (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*.) S. 8. (verkort.)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e Afdeling: Regeering en Hooge Colleges	f	1,324,980
2 ^e " Departement van Justitie	"	9,119,481
3 ^e " Departement van Financiën	"	31,058,337
4 ^e " Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	35,591,567
5 ^e " Departement van Onderwijs en Eeredienst	"	18,914,092

6 ^e <i>Afdeeling</i> : Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel	f	11,754,330
7 ^e „ Departement der Burgerlijke Openbare Werken	„	37,800,622
8 ^e „ Departement van Gouvernementsbedrijven	„	64,046,890
9 ^e „ Departement van Oorlog	„	32,546,152
10 ^e „ Departement van Marine	„	14,093,494
11 ^e „ Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur	„	5,711,453
	f	261,961,348

8 Januari 1914. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914. (Hoofdstuk I. *Middelen in Nederland.*) S. 9. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, enz.

2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in artikel 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt zoo noodig voorzien door eene geldleening op den voet van het eerste lid van artikel 14 der Indische Comptabiliteitswet.

3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1914.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1914.

1. Verkoop van koffie	f	1,764,028
2. Verkoop van kinabast	„	539,248
3. Verkoop van Banka-tin	„	25,884,427
4. Verkoop van caoutchouc	„	378,700
5. Verkoop van coca	„	59,400
6. Aandeel in de winst van de Billiton-maatschappij over het boekjaar 1913—1914	„	900,000
7. Aandeel in de winst van den door de <i>Nederlandsch-Indische</i> Spoorweg-maatschappij geëxploiteerden spoorweg Semarang-Vorstenlanden	„	353,000
8. Uitkeering aan de geldmiddelen van <i>Nederlandsch-Indië</i> uit de opbrengst der <i>Nederlandsche</i> bedrijfsbelasting	„	1,100,000
9. Aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de <i>Deutsch-Niederländische</i> Telegraphen-gesellschaft geëxploiteerde lijnen	„	83,250
10. Nominale waarde van de door 's Rijks Munt voor rekening van den Lande vervaardigde munten	„	20,700,000
11. Rente van de kapitalen, in de Grootboeken der Nationale Schuld ingeschreven ten name van het „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aannemingen voor rekening van <i>Nederlandsch-Indië</i> ”	„	350,000
12. Ontvangsten van civielen of algemeenen aard	„	211,435
13. Ontvangsten in betrekking tot het departement van oorlog in <i>Nederlandsch-Indië</i>	„	79,960
14. Ontvangsten in betrekking tot het departement van marine in <i>Nederlandsch-Indië</i>	„	373,000
	f	53,326,448

8 Januari 1914. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914. (Hoofdstuk II. *Middelen in Nederlandsch-Indië*.) S. 10. (verkort.)

Wij WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten :

1. Gerechtelijke boeten en confiscatiën, enz.

2. Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1914.

MIDDELEN IN NEDERLANDSCH-INDIE.

Raming voor het dienstjaar 1914.

Departement van Justitie.

1. Gerechtelijke boeten en confiscatiën	f	379,800
2. Terugbetaling van gerechtskosten in strafzaken	„	33,000
3. Leges en salarissen van de griffiers der Europeesche rechtscolleges en van die der landraden en emolumenten van de gewestelijke secretarissen	„	206,500
4. Hetgeen den Lande aankomt uit de opbrengst der wees- en boedelkamers.	„	143,000
5. Betaling voor het afleggen van de examens ter verkrijging van de bevoegdheid tot uitoefening van het notarisambt.	„	990
6. Opbrengst van den arbeid der gevangenen	„	2,290,900
7. Voor het verstrekken van voeding aan gegijzelden	„	24,000
8. Registratie van werkcontracten, gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw-, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders	„	129,500
9. Heffing ter zake van de op Java en Madoera met inlanders te sluiten werkovereenkomsten voor het verrichten van arbeid in de buitenbezittingen of buiten <i>Nederlandsch-Indië</i> (uitgezonderd de kolonie Suriname)	„	89,000

Departement van Financiën.

10. Verpachte middelen.	„	2,885,906
11. Opiumregie	„	31,292,000
12. Opbrengst der exploitatie van pandhuizen in eigen beheer	„	7,020,000
13. In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband	„	56,386,000
14. Personeele belasting	„	1,400,000
15. Inkomstenbelasting	„	9,200,000
16. Verponding, belasting op de door niet-inlanders zonder ingeschreven wettigen titel geoccupeerde op het land Bloeboer gelegen erven, en belasting van onroerende goederen, bezeten krachtens een titel van het voormalig Britsche gouvernement	„	3,000,000
17. Openbare verkoopingén	„	808,600
18. Zegelrecht	„	2,204,000
19. Recht van overschrijving van vaste goederen	„	960,000
20. Rechten van successie en van overgang bij overlijden	„	183,000
21. Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbeltafels	„	91,000
22. Belasting op het slachten van runderen, buffels, paarden en veulens	„	2,250,000
23. Belasting op het slachten van varkens	„	350,000
24. Belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten	„	11,200,000
25. Bijzondere belastingen in de buitenbezittingen	„	474,900
26. Voorloopig gehandhaafde pachten en belastingen in het landschap Lingga-Riouw en Onderhoorigheden	„	135,000
27. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	„	600,000

28. Bijdragen van Europeesche onderwijzers bij het bijzonder onderwijs ten behoeve van hunne pensioenen	Memorie.	
29. Aandeel in de winst van de Javasche bank over het boekjaar 1913—1914. f		616,000
30. Ontvangsten in verband met muntzuivering	Memorie.	
31. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan Europeesche burgerlijke landsdienaren en aan andere Europeanen verstrekt	„	1,103,000
32. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan inlandsche burgerlijke landsdienaren verstrekt	„	341,000

Departement van Binnenlandsch Bestuur.

33. Bijdragen aan de landsmiddelen uit niet onder rechtstreeksch bestuur gebrachte landschappen	„	1,694,000
34. Hoofdgeld van heerendienstplichtigen	„	5,319,000
35. Afkoop van heerendiensten	„	270,000
36. Kadaster	„	95,000
37. Landelijke inkomsten en andere grondlasten	„	20,373,000
38. Afstand van grond	„	2,062,000
39. Landbouwconcessies op de buitenbezittingen	„	79,700
40. Vergunningen tot landexploratie in de buitenbezittingen	Memorie.	
41. Verhuur van vischvijvers	„	16,000
42. Aflossing en rente ter zake van voor de oprichting van tuinbouwhoeven verleend landbouwkrediet	„	2,300
43. Aflossing en rente voor kapitaalverstrekking en terugbetaling van uitgaven voor de aanstelling van personeel ten behoeve van particuliere kredietbanken en desa-kredietinstellingen	Memorie.	
44. Centrale kas voor het volkskredietwezen	„	122,000
45. Terugbetaling van aan de inlandsche bevolking van Java en Madoera verstrekte voorschotten voor den aankoop van ambtsvelden vóór de desa-besturen	„	11,800
46. Inkomsten uit bestuurs-telefoonnetten	„	50,600
47. Terugbetaling van het aan radja en mantri's van Bolaäng Mongondou (residentie Menado) verleend renteloos voorschot	„	3,000
48. Terugbetaling van het aan de landschapskas van Karangasem (residentie Bali en Lombok) verleend renteloos voorschot	„	1,000
49. Terugbetaling van het aan den Sultan van Djokjakarta verleend renteloos voorschot	„	19,200
50. Terugbetaling van het aan Raden Adipati Ario Mangkoe Adiningrat, regent van Pamekasan (Madoera) verleend renteloos voorschot	„	3,000
51. Terugbetaling van het aan het zelfbestuur van Gianjar verleend renteloos voorschot	„	12,500
52. Terugbetaling van het aan Teukoe Mohamad Ali Akbar, waarnemend bestuurder van het landschap Kawaj XVI (voorheen Meulaboh) verleend renteloos voorschot	„	840
53. Terugbetaling van het aan Teukoe Oema, waarnemend bestuurder van het landschap IX Moekims Keuwangan (Atjeh en Onderhoorigheden) verleend renteloos voorschot	„	6,000
54. Terugbetaling van het aan Teungkoë Keudjroëen Tji Moehamat Ali Basah, bestuurder van het landschap Samalanga verleend renteloos voorschot	„	2,160
55. Terugbetaling van het aan Goesti Roem, Panembahan van het landschap Simpang verleend renteloos voorschot	„	1,200
56. Terugbetaling van het aan het zelfbestuur van Sanggau (residentie Westerafdeeling van Borneo) verleend renteloos voorschot	„	2,400

Departement van Onderwijs en Eeredienst.

57. Onderwijs	„	1,316,800
58. Entreegelden voor de bezichtiging van Hindoe-monumenten	„	2,000

59. Vergoeding voor de verpleging en begrafenis van lijdens in de krankzinnigengestichten en burgerlijke ziekeninrichtingen	/	146,000
60. Vergoeding voor het geneeskundig onderzoek van passagiers van pelgrimsschepen	”	39,000
61. Landskoopkinrichting te Batavia en vaccinatie-bureau's te Semarang en Soerabaja	”	8,500
62. Geneeskundig laboratorium	”	7,500
63. Belasting op het houden van loterijen	”	44,000
64. Ontvangsten uit den verkoop van kininetabletten	”	20,000

Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel.

65. Inkomsten van de reproductie-ateliers en opbrengst van den verkoop van door het departement uitgegeven publicaties	”	1,700
66. Schoolgelden van de middelbare landbouwschool	<i>Memorie.</i>	
67. Inkomsten van de cultuurschool	”	1,280
68. Verkoop van producten uit den cultuurtuin	”	1,000
69. Verkoop van producten van de proefvelden en van den selectietuin voor rijst en tweede gewassen	”	9,500
70. Koffie	”	874,100
71. Kina	”	11,000
72. Opbrengst van de gouvernementsguttapercha-onderneming	”	250,000
73. Opbrengst van de gouvernementascaoutchouc-onderneming	<i>Memorie.</i>	
74. Boschwezen	”	8,230,500
75. Verkoop van zout ten behoeve van vischzouterijen	”	14,600
76. Inkomsten uit de parelvisserij	”	46,680
77. Inkomsten met betrekking tot de zeevischvangst	”	5,500
78. Inkomsten voortvloeiende uit de heffing van dekgelden	”	5,700
79. Inkomsten van den cursus voor hoesbeslag te Bandoeng	”	900
80. Inkomsten van de inlandsche veeartsenschool en van den cursus tot opleiding van mantri's voor den burgerlijken veeartsenijkundigen dienst en van keurmeesters van slachtvee en vleesch te Buitenzorg	”	3,000
81. Inkomsten voortvloeiende uit het keuren van slachtvee en vleesch	”	11,700
82. Belasting op honden	”	22,400
83. Verhuur van vogelnest- en meststofgrotten	”	34,500
84. Vergunning tot inzameling van schildpadeieren	”	4,882
85. Abonnementsgelden voor de publicaties van de afdeling Nijverheid en Handel	”	1,400
86. Inkomsten van het handelslaboratorium	”	2,300
87. IJk van maten en gewichten	”	7,100
88. Ontvangsten van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom	”	6,000
89. Schoolgelden van de ambachtsscholen voor inlanders	”	2,200
90. Opbrengst van den verkoop van op de huisvlijtscholen vervaardigde artikelen	”	1,300

Departement der Burgerlijke Openbare Werken.

91. Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	”	120,000
92. Ontvangsten voortvloeiende uit waterleidingen en overvaarten	”	2,620
93. Schut- of doorvaartgelden bij enkele landssluisen in de residentien Batavia, Semarang en Soerabaja	”	70,700
94. Rebrutien van ondernemingen van landbouw en nijverheid ter vergoeding van de uitgaven voor het toezicht op de waterverdeeling, tusschen de daarbij belanghebbenden	”	108,000
95. Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeying van stoomtoestellen en van vernieuwde akten van vergunning tot gebruik dier toestellen	”	39,600
96. Terugbetaling door de gemeente Soerabaja van de kosten van den aanleg der drinkwaterleiding aldaar en van verschuldigde rente	”	94,500
97. Terugbetaling door de locale raden van de uitgaven voor ter beschikking van die raden gesteld personeel	”	28,600

98. Ontvangsten, voortvloeiende uit de exploitatie van haveninrichtingen in Nederlandsch-Indië	f	1,795,000
99. Opbrengst van ten behoeve van andere dienststukken en van particulieren verrichte werkzaamheden in de laboratoria voor materiaal-onderzoek	"	Memorie.

Departement van Gouvernementsbedrijven.

100. Opiumbereiding	"	6,984,600
101. Landsdrukkerij	"	430,000
102. Mijnwezen	"	1,505,000
103. Tin	"	1,219,800
104. Steenkolen	"	4,826,250
105. Zout	"	14,320,000
106. Brieven- en pakketpost	"	3,243,000
107. Telegraphie	"	2,283,000
108. Telephonie	"	2,098,000
109. Bijdrage van het departement van financiën in de kosten van het personeel van den post- en telegraafdienst	"	58,000
110. Hetgeen den Lande aankomt uit de opbrengst van de particuliere telephonen	"	20,900
111. Teruggaaf door de postspaarbank van de te haren behoeve gedane uitgaven en verrekening van de door die instelling verschuldigde vergoedingen; voor zoover niet elders omschreven	"	88,880
112. Spoor- en tramwegen	"	34,573,000
113. Transportdiensten	"	420,000

Departement van Oorlog.

114. Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit de contracten van aanneming en uit leverantiën	"	10,000
115. Terugbetaling van verplegings- en begrafenis-kosten in de hospitalen door patiënten, voor eigen rekening opgenomen	"	111,500
116. Artillerie-constructiewinkel	"	350
117. Topographisch bureau en lithographisch etablissement	"	18,500
118. Verkoop en verhuur van voor 's Lands dienst bestemde bruikbare vaste en andere goederen	"	385,000
119. Verkoop van bier aan de militaire cantines	"	205,000
120. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtoellige vaste en andere goederen	"	33,000
121. Stoomtramwegen in Atjeh	"	850,000
122. IJsfabriek te Koeta Radja	"	26,000
123. Verstreking van water tegen betaling uit de gouvernements waterleidingen	"	13,000
124. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militairen en tot het departement van oorlog behoorende burgerlijke landsdienaren verstrekt	"	330,000
125. Terugbetaling van het voor den bouw van eene militaire sociëteit voor onderofficieren te Tjimahi verleend renteloos voorschot	"	4,500
126. Andere ontvangsten	"	55,000

Departement van Marine.

127. Haven- en ankeragegelden	"	661,800
128. Loodsgelden	"	997,600
129. Vergoeding voor het keuren van stoomschepen	"	18,000
130. Scheepsmeting	"	5,900
131. Scheepsverklaringen	"	16,500
132. Verrekening met het departement van onderwijs en eeredienst ter zake van de keuring van passagiers van pelgrimsschepen	"	19,500
133. Vergoeding voor het gebruik van 's Lands Clayton-apparaten en andere voor het desinfecteeren van vaartuigen aangewezen desinfectietoestellen	"	20,300

134. Verkoop van zeekaarten en boekwerken uit het depot en de onderdepots van kaarten en gidsen	f	6,900
135. Verkoop van voor 's Lands dienst bestemde bruikbare goederen niet afkomstig uit den voorraad der marine-magazijnen te Soerabaja.	„	30,100
136. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris, een en ander voor zoover niet afkomstig van het marine-etablisement en de daartoe behorende inrichtingen en van de diensten-ressorteerende onder scheepvaart	„	600
137. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris, een en ander afkomstig van de diensten ressorteerende onder scheepvaart.	„	4,900
138. Ontvangsten en verrekningen ten bate van het marine-etablisement en de daartoe behorende inrichtingen	„	3,917,700
139. Verrekening ten laste van het marine-etablisement van het geldswaardig bedrag van door andere diensten ressorteerende onder het departement van marine aan de marine-magazijnen afgegeven goederen	„	439,800
140. Door andere departementen te restitueeren kosten voor het gebruik van vaartuigen, behoorende tot onder het departement der marine in Nederlandsch-Indië ressorteerende diensten	„	452,700
141. Vergoeding voor het beschikbaar stellen van het stoomvaartuig van den haven- en loodsdiensdienst te Emmahaven gedurende de lossing aldaar van petroleum uit particuliere schepen, zoomede voor het sleepen door dat vaartuig van zelschepen in en uit Emmahaven	„	625
142. Ontvangsten met betrekking tot het station voor draadlooze telegrafie te Weltevreden	„	600
143. Verrekening der geldswaarde van de uit den voorraad der depots, uitgezonderd de marinemagazijnen te Soerabaja, aan de onder het departement der marine ressorteerende diensten verstrekte steenkolen	„	759,077
144. Verrekening der geldswaarde van de uit den magazijnvoorraad buiten die der marinemagazijnen te Soerabaja aan de onder het departement der marine ressorteerende diensten verstrekte conserven en andere goederen.	„	36,250
145. Inhoudingen op de soldijen van de inlandsche schepelingen der zee-macht wegens verstrekte kleeding, zoomede wegens voorloopig door den Lande betaalde proces- en andere kosten, welke met de soldij worden verrekend.	„	23,850
146. Inhoudingen op de soldijen van de inlandsche schepelingen der gouvernementsmarine wegens verstrekte kleeding, zoomede wegens andere voorloopig door den Lande gedane betalingen welke met de soldijen worden verrekend.	„	10,000
147. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt	„	19,200
148. Andere ontvangsten	„	6,200
<i>Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur.</i>		
149. Rente en terugbetaling van geldleeningen door plaatselijke en gewestelijke zelfbesturen	„	1,680
<i>Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.</i>		
150. Verkoop van voor 's Lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement.	„	300,000
151. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen uit als voren	„	50,000
152. Alle andere ontvangsten	„	700,000
Totaal	f	241,903,010

9 Januari 1914. **BESLUIT**, tot wijziging van het besluit van 10 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 6den Januari 1914, n°. 54, afdeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: In artikel 99, eerste lid, van Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, wordt in de plaats van „30 jaren” gelezen: 28 jaren.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

's Gravenhage, den 9den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) BERTLING.

9 Januari 1914. **BESCHIKKING** van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvischersvaartuigen moet worden gevoerd.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66) en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvischersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvischersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvischersvaartuigen, tehuis behorende te Delfzijl, moet worden gevoerd het letterteeken D. Z. 's Gravenhage, 9 Januari 1914.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEEG.

9 Januari 1914. **MISSIVE** van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende verlofpassen en verlofgangersregister in zake Landweer.

Het geval heeft zich voorgedaan, dat de betrokken auditeur-militair en de betrokken garnizoens-commandant geen termen aanwezig oordeelden voor het verwijzen naar den krijgsraad van een landweerplichtige, die als deser-

teur werd afgevoerd wegens het niet voldoen aan een oproeping in werkelijken dienst, welke het gevolg was van het niet naleven van art. 24 der Landweernet.

Tot bedoeld oordeel werden die autoriteiten geleid door de omstandigheid, dat uit het door den landweerplichtige overgelegd landweerkakboekje bleek, dat hem op den dag van zijn overgang naar de landweer — 1 Augustus 1912 — een verlofpas van de landweer werd verstrekt en dat deze óók op dienzelfden dag door den burgemeester voor „gezien” werd geteekend, zoodat — zegt die auditeur — „volgens dit toch m. i. deze persoon aan zijn verplichtingen heeft voldaan, althans van het tegendeel niet blijkt.”

Medemaakte bedoelde auditeur de opmerking, dat in alle door hem behandelde strafzaken nopens landweerplichtige deserteurs uit de aantekening, in het landweer-verlofgangersregister bleek, dat in de kolommen 9 en 10 (resp. 8 en 9 van het thans geldend model), aangevende den dag van overgang naar de landweer en van aanmelding c. q. toezending van den verlofpas, steeds een en dezelfde dagteekening voorkomen.”

Ook werd mij medegedeeld, dat doorgaans de verlofpassen in de landweerkakboekjes door de burgemeesters onder dagteekening van 1 Augustus voor gezien geteekend worden.

Waar nu in rechten, bijzonderlijk in zaken als de hierbedoelde, in welke getuigenbewijs slechts op enkele ondergeschikte punten mogelijk is, op de stukken wordt afgegaan, zou de hiervoren vermelde handelwijze in zake het voor gezien teekenen van den landweerverlofpas en het aantekenen in het landweer-verlofgangersregister van den dag van aanmelding c. q. toezending van den verlofpas, er toe kunnen leiden, dat strafrechtelijke vervolging van overtreders van art. 24 der Landweernet in den regel achterwege bleef, ook al werd de overtreding inderdaad gepleegd.

Zeer waarschijnlijk acht ik het, dat de landweerplichtigen, op wie de auditeur voornoemd het oog heeft, behooren tot lichten, die reeds vóór de inwerkingtreding van de thans van kracht zijnde Landweerinstructie I naar de landweer zijn overgegaan. En ten aanzien van de tot die lichten behorende landweerplichtigen was de vermelde handelwijze in zake de teekening van den landweer-verlofpas in overeenstemming met het desbetreffend voorschrift van de vorige Landweerinstructie I, bepalende, dat de attekening van den landweerverlofpas door den burgemeester geschie-

den moest „in den regel onder dagteekening van den 1sten Augustus.” (Zie § 13, derde lid, eersten volzin, dier Instructie.)

Al bevat de tegenwoordige Landweërinstructie I die bepaling niet meer, zoo is het toch niet onmogelijk, dat sommige burgemeesters zich toch naar het vroegere voorschrift gedragen.

Ten einde althans voor den vervolge zooveel doenlijk te voorkomen, dat landweerplichtigen, die art. 24 der Landweërwet overtreden en niet voldoen aan de deswege gedane oproeping in werkelijken dienst, nochtans vrijuit gaan, is het noodig, dat de burgemeester den landweerverlofpas voorziet van den feitelijken datum, waarop door hem de teekening van den pas voor gezien wordt verricht, en dat hij in kolom 9 van het landweerverlofgangersregister geen anderen datum aanteekent dan dien, waarop de aanmelding, c. q. de toezending van den verlofpas, werkelijk plaats had.

Ik heb de eer U Hoogedelgestrenge te verzoeken, de burgemeesters in Uwe provincie namens mij uit te noodigen, om voor zoover door hen niet reeds nu overeenkomstig het in het vorige lid vermelde wordt gehandeld, zich althans voortaan daarnaar te willen gedragen.

De Minister van Oorlog,

Voor den Minister,

Het Hoofd der afdeling Militie en Landweë,
(get.) GROUSTRA.

9 Januari 1914. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarijssen der Koningin in de provinciën, betreffende overbrenging van smetstof van mond- en klauwzeer.

Ten einde overbrenging van smetstof van mond- en klauwzeer door veekooplieden zooveel mogelijk tegen te gaan, heb ik de eer U H. E. G. te verzoeken de Burgemeesters der binnen uw gewest gelegen gemeenten, waar veemarkten gehouden worden uit te noodigen te bevorderen, dat van gemeentewege worde voorgeschreven, dat veekooplieden uit streken, waar het mond- en klauwzeer voorkomt — gelijk thans o. a. in België het geval is — het marktterrein niet betreden, alvorens handen en schoeisel zijn ontsmet en hun voor den duur van hun verblijf op de markt van gemeentewege, zoo noodig, een kiel en beenkappen zijn verstrekt.

Omtrent de toepassing dier voorzorgsmaatregelen gelieve de Burgemeester overleg te plegen met de betrokken districtsvééartsen,

terwijl de kosten aan het Rijk in rekening kunnen worden gebracht.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

— Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) VERSTEEG.

10 Januari 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor en ten behoeve van het aanleggen van een verkeersweg tusschen de Prinsegracht en de Heerengracht te 's Gravenhage. S. 11.

10 Januari 1914. BESLUIT, tot aanwijzing van *Bovenkarspel* als bespaats van ruw zout of zouthoudend water. S. 12.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 7 Januari 1914, n°. 91, Accijzen; Gezien artikel 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), artikel 2 van Ons besluit van 3 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 2) en Ons besluit van 14 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 162);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Met ingang van de dagteekening van dit besluit wordt *Bovenkarspel* aangewezen als losplaats van ruw zout of zouthoudend water bij invoer te lande met spoorwagens.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 10den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) BERTLING.

(*Uitgeg. 27 Jan. 1914.*)

10 Januari 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364), houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee. S. 13.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat wijziging van het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364), houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee, noodzakelijk is;

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 No-

vember 1913, Directie van den Landbouw, n°. 9255, 3de Afdeling;

Den Raad van State gehoord (advies van 16 December 1913, n°. 21);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 8 Januari 1914, Directie van den Landbouw, n°. 10370, 3de Afdeling;

Hebbengoedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364) worden de navolgende wijzigingen gebracht:

I. In artikel 3 wordt

A. vóór alinea a. ingevoegd „1^e”;

B. na alinea g. ingevoegd eene nieuwe alinea, luidende:

„2^e. tot het van Rijkswegen laten merken en tot het niet dan met bestemming voor de slachtbank vervreemden van op hun verzoek getuberculiseerde runderen, welke, naar het oordeel van den in artikel 4 bedoelden veearts, eene, op tuberculose duidende, reactie vertoonden;”

C. vóór de laatste alinea in plaats van „h.” gelezen: „3^e”.

II. Artikel 4 wordt gelezen als volgt:

„Art. 4. 1. Het in artikel 3, 1^e, onder a., bedoelde onderzoek heeft plaats op Rijkskosten door veeartsen, behoorende tot het personeel van den Veeartsenijkundigen Dienst, door Onzen voornoemden Minister aangewezen.

2. Zij verrichten de daartoe noodige werkzaamheden overeenkomstig de voorschriften, door Onzen voornoemden Minister te geven.”

III. Artikel 5 vervalt.

IV. In de eerste alinea van artikel 6 vervallen de woorden „door tusschenkomst van den districtsveearts”.

V. In artikel 7 wordt vóór „onder” ingevoegd „1^e”.

VI. De artikelen 6, 7 en 8 worden respectievelijk artikelen 5, 6 en 7.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 10den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) TREUB.

(Uitgeg. 27 Jan. 1914.)

12 Januari 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Het enkel in reparatie geven van een motorrijtuig brengt niet verandering van rechthebbende teweeg, welke verbreking van den band tusschen het nummerbewijs en het rijtuig tengevolge heeft, zoodat de reparateur, aan wien het motorrijtuig in reparatie is gegeven en die als zoodanig niet als „houder” daarvan in den zin der Motor- en Rijwielwet aangemerkt kan worden bij het rijden daarmede, het aan den rechthebbende afgegeven nummerbewijs moet vertoonen en niet kan volstaan met het vertoonen van een aan hem afgegeven nummerbewijs.

(Motor- en Rijwielwet artt. 9 en 16.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers en H. M. A. Savelberg.

A. K., oud 28 jaar, werkmeester, geboren te Doorn, wonende te Zeist, requirant van cassatie tegen een vonnis van het Kantongerecht te Hilversum van 24 Oct. 1913, waarbij de requirant is schuldig verklaard aan: „het als bestuurder van een motorrijtuig op de eerste vordering der in art. 21 der Motor- en Rijwielwet genoemde ambtenaren niet vertoonen van het in art. 9, 1ste lid sub 2 dier wet bedoelde nummerbewijs”, en, met toepassing van artt. 16 al. 1 en 18 al. 2 der meergemelde wet en art. 23 Sr. veroordeeld tot eene geldboete van f250 en twee dagen vervangende hechtenis.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Requirant heeft cassatie aangeteekend tegen een vonnis van den Kantonrechter te Hilversum van 24 October jl., waarbij hij werd schuldig verklaard aan: „Het als bestuurder van een motorrijtuig op de eerste vordering der in art. 21 van na te melden wet genoemde ambtenaren niet vertoonen van het in art. 9 2e lid sub 2 dier wet bedoelde nummerbewijs” en deswege, met toepassing van de artt. 16 al. 1 en 18 al. 2 der Motor- en Rijwielwet, werd veroordeeld tot eene boete van f250 subsidiair twee dagen hechtenis.

Bij tijdig ingediende memorie zijn twee

middelen voorgesteld, waarvan het eerste art. 143 Sv. geschonden, althans verkeerd toegepast acht, daar de dagvaarding nietig zou zijn; omdat aan de vordering tot vertooning van het nummerbewijs, afgegeven voor het bij dagvaarding bedoelde motorrijtuig, niet kon worden voldaan, daar dat bewijs niet wordt afgegeven voor een bepaald aangewezen motorrijtuig, doch wel om voorzien van zoodanig nummerbewijs gerechtigd te zijn een motorrijtuig, onverschillig welk, als houder of eigenaar te berijden. Requirant verwacht hier blijkbaar ontslag van rechtsvervolging en nietigheid van dagvaarding, omdat het door hem aangevoerde, indien juist bevonden, alleen tengevolge zou hebben, dat het ten laste gelegde feit niet strafbaar zou worden geoordeeld. Waar overigens de dagvaarding eene nauwkeurige opgave inhoudt van tijd en plaats en het feit daarin zeer duidelijk is omschreven, acht ik dit middel verwerpelijk. (Vgl. laatstelijk arr. H. R. 26 Mei 1913 W. 9509 (Ned. Jurispr. 1913 blz. 1026. Red.) en de daaraan voorafgaande conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Ledebouer).

Het tweede middel stelt als geschonden of verkeerd toegepast de artt. 47 en 91 Sr., 214, 253 Sv., 9, 16 en 18 der Motor- en Rijwielwet, omdat onder „houder” in art. 9 sub 2 van laatstgemelde wet moet worden verstaan ieder, die naar civielrechtelijk begrip als zoodanig kan worden aangemerkt. Voorts wordt een beroep gedaan op het instituut der nummering en der nummerbewijzen, waaruit eene uitgebreide beteekenis van het begrip „houder” zou kunnen worden afgeleid. Ook dit middel kan ik niet steunen. Blijkens de bepaling van art. 9 der Motor- en Rijwielwet toch kan op aanvraag een nummerbewijs worden uitgereikt aan den eigenaar of houder van een motorrijtuig, terwijl de geschiedenis (Bijl. Hand. 2e Kamer 1902-'03 n°. 128, 1—4; 1903-'04, n°. 14, 1—5; 1904-'05, n°. 10, 1—15; Hand. 2e Kamer 1904-'05 blz. 137—179, 438, 439) leert, dat naast den eigenaar ook de houder is opgenomen, ten einde dezen in de gelegenheid te stellen naar omstandigheden, bijv. bij bruikleen of bij eenigszins duurzame huur, een eigen nummer te hebben. Hieruit volgt, dat niet ieder, die een motorrijtuig onder zich heeft als houder kan worden aangemerkt, doch

slechts de gerechtigde daarop, welke het rijtuig voor langeren duur overeenkomstig zijne bestemming wenscht te gebruiken. Voor de juistheid van dit betoog beroep ik mij nog op de artt. 2 en 3 van het Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 November 1905, ter uitvoering van art. 12 der Motor- en Rijwielwet, bepalende, dat voor elk rijtuig in het nummerbewijs een afzonderlijk nummer en letter wordt opgegeven, behoudens hier niet ter zake dienende uitzonderingen. Er bestaat dus, in tegenstelling met het rijbewijs van art. 9 sub 3, dat streng persoonlijk is, een verband tusschen het nummerbewijs en het motorrijtuig, waarvoor het is afgegeven, zoodat voor een zelfde motorrijtuig nimmer twee nummerbewijzen kunnen gelden. Waar nu ten processe vaststaat, dat de patroon van requirant het motorrijtuig slechts in reparatie en dus slechts zeer tijdelijk onder zich had en waar bovendien onbetwist is, dat voor het door requirant bestuurde motorrijtuig een ander nummerbewijs werd vertoond dan daarvoor werd uitgereikt, acht ik het middel ongegrond.

Ik concludeer mitsdien tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Savelberg;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie, luidende: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat hij het bestreden vonnis in overeenstemming met de telastelegging wettig en overtuigend bewezen is verklaard met requirants schuld daaraan: dat hij op 12 Sept. 1913 te Hilversum, toen hij zich op den openbaren weg bevond met een door hem bestuurd vierwielig motorrijtuig, waarvan de eigenaar en de houder was Jhr. H. M. H., aan wien als zoodanig door den Commissaris der Koningin in de Provincie, waar hij woonde, met betrekking tot dat motorrijtuig een nummerbewijs was afgegeven op diens eerste vordering aan den Brigadier der Rijksveldwacht J. v. R. geen dat motorrijtuig betreffend nummerbewijs heeft vertoond;

O. ten opzichte van het eerste middel: dat de dagvaarding een opgave behelst van hetgeen aan den beklagde wordt ten laste gelegd, met vermelding van tijd

en plaats, wanneer en waar en van de omstandigheden; waaronder het zou zijn gepleegd, zoodat zij geheel voldoet aan de bij art. 143 Sv. gestelde eischen;

dat het door den requirant aangevoerde derhalve niet tot nietigverklaring der dagvaarding kan leiden, als enkel de strafbaarheid van het ten laste gelegde betreffende, zoodat het eerste middel moet worden verworpen;

O. omtrent het tweede middel:

dat daarbij wordt gesteld, dat bij het bestreden vonnis ten onrechte niet ook hij als houder van het motorrijtuig is beschouwd, die zoodanig rijtuig, dat aan een ander toebehoort, onder zich heeft ten einde hetzelfde te repareren onder den last daarmede te rijden en het te beproeven;

dat nu vooreerst betreffende zoodanigen last, daargelaten of deze eenig verschil in het recht zou teweegbrengen, in het vonnis niets voorkomt, zoodat het middel, in zoverre het mede op het geven van dien last berust, feitelijkens grondslag mist;

dat voor het overige het vonnis inderdaad hierop steunt, dat het nummerbewijs, aan Jhr. H., als eigenaar-houder, afgegeven ter zake der merkteekens L 945, nog op het motorrijtuig, waarvan de rede, betrekking had, niettegenstaande Jhr. H. dat rijtuig aan den patroon van den requirant B. ter reparatie had gegeven en dat geoordeeld is, dat het door requirant vertoonde nummerbewijs ter zake der merkteekens L 135 aan zijn patroon afgegeven, dat rijtuig niet betrof, als zijnde deze patroon daarvan niet de houder;

dat evenwel door die beslissing geen der in het middel aangehaalde artikelen der Motor- en Rijwielwet is geschonden of verkeerd toegepast;

dat, toch uit geen dier artikelen voortvloeit, dat het enkel in reparatie geven verandering van rechtgebende, verbrekking van den band tusschen het nummerbewijs en het rijtuig tengevolge hebbende, teweeg bracht;

dat integendeel is aan te nemen, dat onder „houder” in de aangehaalde wetsartikelen niet kan begrepen worden hij, die enkel een motorrijtuig ter reparatie onder zich kreeg, daar blijkens de geschiedenis der totstandkoming van art. 9 der Motor- en Rijwielwet deze naast den eigenaar genoemd werd ten einde naar omstandig-

heden een eigen nummer te kunnen toestaan aan hem, die een rijtuig bijvoorbeeld in bruikleen of in eenigszins duurzame huur heeft, kunnende toch een gebruik als uitvloeisel van het op zich nemen eener reparatie met zoodanige rechten geenszins op een lijn worden gesteld;

dat uit het vooroverwogene volgt, dat ook de overige in het middel aangehaalde artikelen niet zijn geschonden noch verkeerd toegepast, zoodat het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

12 Januari 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

De door Burgemeester en Wethouders van Barsingerhorn gebezigde wijze van afkondiging van de Bouw- en Woningverordening dier gemeente voldoet noch aan het voorschrift van art. 173 der Gemeentewet, noch aan dat van art. 8 6° der Woningwet, in verband met art. 1 van het K. B. van 28 Juli 1902, S. 160, daar geen van beide wetsbepalingen de ten deze gebezigde dubbele afkondiging kent en zeker niet toelaat, dat in het formulier een voorbehoud wordt ingelascht, tengevolge waarvan de afkondiging niet alle bepalingen der verordening betreft.

(Gemeentewet art. 173, Woningwet art. 8 6°.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. J. A. A. Bosch, A. Fentener van Vlissingen, H. Hesse en H. M. A. Savelberg.

J. B., oud 50 jaar, koopman, geboren en wonende te Barsingerhorn, requirant van cassatie tegen een vonnis van de Arr.-Rechtbank te Alkmaar van den 7 October 1913, waarbij in hooger beroep, met vernietiging van een vonnis van den Kantonnier te Schagen van 26 Juni 1913 de requirant is schuldig verklaard aan: „In de gemeente Barsingerhorn: 1e. als hoofdbewoner eene aanhoudende verontreiniging van eene op zijn erf gelegen ruimte laten voortbestaan; 2e. wanneer zulks door Burgemeester en Wethouders wordt gelast, niet binnen den door hen bepaalden tijd tot reiniging, opruiming of zuivering van zijn erf overgaan”, en met toepassing van de artt. 69, 1e., 72 der Bouw- en Woning-

verordening der gemeente Barsingerhorn is veroordeeld tot twee hechtenisstraffen ieder van drie weken.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

De Gemeenteraad van Barsingerhorn schijnt niet te hebben voldaan aan de bepaling van art. 8 sub 1 en 3 der Woningwet, waarin de samenstelling van voorschriften wordt gelast, rakende den bouw van woningen, het geheel of gedeeltelijk vernieuwen daarvan, de eischen waaraan bestaande woningen moeten voldoen, alsmede de voorwaarden voor behoorlijke bewoning, alles overeenkomstig art. 1 dier wet. Krachtens art. 8 sub 3 waren derhalve Gedeputeerde Staten van Noord-Holland verplicht die taak over te nemen, als gevolg waarvan, blijkens het opschrift Boven de bouw- en woningverordening dier gemeente, dat College bij Besluit van 9 Mei 1906 n°. 108, eene voor die gemeente geldende verordening ontwierp, die daarna bij Besluit van 8 Juni 1906 n°. 29 de krachtens art. 8 sub 4 der Woningwet vereischte Koninklijke goedkeuring mocht verwerven. Daarnaast heeft de Raad dier gemeente bij Besluit van 20 Maart 1906 eene verordening aangenomen, die „andere voorschriften bevat dan die bedoeld in art. 1 der Woningwet”. Laatstgenoemde verordening, die anterieur is aan die door Gedeputeerde Staten gegeven, kan niet berusten op art. 8 sub 7 der Woningwet, omdat daarin gesproken wordt over aanvulling, wijziging en intrekking van eene door Gedeputeerde Staten vastgestelde verordening, terwijl de onderhavige verordening nog niet was vastgesteld, toen de Gemeenteraad van Barsingerhorn die van 20 Maart 1906 uitvaardigde. Bovendien vinden de door dien Gemeenteraad gemaakte bepalingen geen steun in art. 1 der Woningwet, gelijk in den aanhef der verordening uitdrukkelijk wordt erkend. Waar derhalve de door Gedeputeerde Staten gegeven voorschriften, als belast met de uitvoering eener Rijkswet, zijn gebaseerd op art. 1 j°. 8 sub 1 en 3 der Woningwet, behoeft het nauwelijks betoog, dat de Gemeenteraad van Barsingerhorn, die dat steunpunt uitdrukkelijk verwiert, zijne wetgevende bevoegdheid meende te mogen ontleenen aan het autonoom recht van art. 135 der Gemeentewet. In bonte mengeling nu worden de bepalingen

door Gedeputeerde Staten en door den Gemeenteraad vastgesteld in ééne verordening saamgevat, als titel dragende: „Bouwen Woningverordening der Gemeente Barsingerhorn”. In hoofdstuk VI daarvan met het opschrift „Voorschriften nopens behoorlijke bewoning”, waaruit zou mogen worden afgeleid, dat de daarin voorkomende bepalingen ex art. 1 sub 2 der Woningwet en dus door Gedeputeerde Staten zijn uitgevaardigd, bepaalt art. 69, dat het den hoofdbewoner verboden is eene aanhoudende verontreiniging van eene binnen zijne woning of op zijn erf gelegen ruimte te laten voortbestaan, terwijl de slotalinea hem verplicht op last van Burgemeester en Wethouders tot reiniging, opruiming of zuivering van woning of erf over te gaan. Beweerd wordt nu, dat requirant gemeld artikel in beide gedingen heeft overtreden, waaraan de Arr.-Rechtbank te Alkmaar hem bij vonnis van 7 October jl. schuldig verklaarde aan: „In de Gemeente Barsingerhorn a. als hoofdbewoner eene aanhoudende verontreiniging van eene op zijn erf gelegen ruimte laten voortbestaan; b. wanneer zulks door Burgemeester en Wethouders wordt gelast, niet binnen den door hen bepaalden tijd tot reiniging, opruiming of zuivering van zijn erf overgaan”, en hem deswege, met toepassing van de art. 69 en 72 der genoemde verordening, jis. 1 en 8 der Woningwet, veroordeelde tot twee hechtenisstraffen ieder van drie weken.

Ofschoon het tijdig ingesteld cassatieberoep niet door middelen gesteund wordt, meen ik ambtshalve Uw Raad de bezwaren te moeten mededeelen, die zoowel het vonnis der genoemde Rechtbank, als het uiterlijk en de inhoud der genoemde Bouwverordening bij mij hebben gewekt. Terloops slechts stip ik even aan, dat de slotalinea van art. 69 de begrippen „reiniging”, „opruiming” en „zuivering” naast elkaar stelt, zoodat daaruit bij de kwalificatie eene keuze had behooren te worden gedaan. Waar dit niet geschied is, schond de Arr.-Rechtbank art. 211 Sv., welk verzuim evenwel door Uw Raad zelf zou kunnen worden hersteld.

Als bekend mag worden aangenomen, dat de Woningwet speciale aandacht schenkt aan „woningen”. Al behelst die Wet ook geen scherpe omlijning van dat begrip, zoo mag toch op grond der geschiedenis en het verband, waarin de artikelen geplaatst

zijn, waarbij ik tevens nog wijs op de considerans, worden aangenomen, dat, hoe ruim men dat begrip ook wil nemen, in ieder geval de bij de woningen behorende erven geen voorwerp van zorg voor den Rijkswetgever hebben uitgemaakt. (Vgl. de Jong van Beek en Donk, Praktijk der Woningwet, blz. 91 vlg.) Noodzakelijk gevolg hiervan is, dat de bepaling van art. 69 der gemelde verordening, *voorzoo veel die de erven betreft*, nimmer kan steunen op de Woningwet, doch uitsluitend op art. 135 der Gemeentewet. Is dit juist, dan bedraagt de zwaarste straf, die mocht worden opgelegd, slechts tweemaal 6 dagen hechtenis en schond dus de Arr.-Rechtbank art. 211 Sv., in verband met de artt. 135 en 161 van dat Wetboek, j. art. 72 van voornoemde Verordening.

Het wil mij evenwel voorkomen, dat de geheele Verordening door Uw Raad zal moeten worden ter zijde gesteld. Ik wees er toch reeds daar straks op, dat in bonte mengeling den Rechter ter toepassing worden voorgelegd bepalingen door Gedeputeerde Staten en door den Gemeenteraad ontworpen. Wie deze of wie gene vaststelde, is onmogelijk na te gaan, zoodat niet kan worden beslist, wie zijne wetgevende bevoegdheid overschreed en wie zich binnen de juiste perken bewoog. Toegestapt op art. 69 blijft het dus eene opene vraag, of die bepaling door Gedeputeerde Staten of door den Gemeenteraad is vastgesteld, terwijl zij, indien zij aan Gedeputeerde Staten haar ontstaan dankt, onwettig is, omdat zij nimmer in haar geheel kan steunen op art. 1 der Woningwet. Ofschoon art. 11 der Wet houdende Algemeene Bepalingen de beoordeeling der innerlijke waarde eener wet aan den Rechter verbiedt, behoort het echter ongetwijfeld tot diens bevoegdheid na te gaan, of de voorschriften door de bevoegde autoriteit zijn vastgesteld en zich binnen de aangegeven grenzen bewegen. Tot dat onderzoek stelt evenwel het overgelegd exemplaar der Bouwen Woningverordening der Gemeente Barsingerhorn den Rechter niet in staat. Behalve de reeds aangehaalde artikelen der Woningwet en der Gemeentewet acht ik hierdoor geschonden de artt. 1 en 91 Sr. en art. 216 Sv.

Ik concludeer mitsdien *primair* tot vernietiging van gemeld vonnis der Arr.-Rechtbank te Alkmaar, voorzoo veel de qua-

lificatie en de opgelegde straffen betreft en tot ontslag van rechtsvervolging wegens niet-strafbaarheid der ten laste gelede feiten; *subsidiar*, indien mocht worden aangenomen, dat de verordening verbindend zijn zou, tot vernietiging van genoemd vonnis, omdat niet blijkt van beraadslaging voor de toepassing van de straf bij de wet bepaald en voorts tot verwijzing der zaak naar het Gerechtshof te Amsterdam, ten einde op het bestaande hooger beroep te worden berecht en afgedaan.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Bosch;

0. dat noch bij de aantekening van het beroep, noch naderhand door of van wege den requirant eenige gronden voor dat beroep zijn aangevoerd;

0. echter *ambtshalve*:

dat de verbods- en strafbepalingen, op grond waarvan de requirant veroordeeld is, voorkomen in de Bouw- en Woningverordening der gemeente Barsingerhorn, waarvan de afkondiging heeft plaats gehad als volgt:

De Burgemeester en Wethouders van Barsingerhorn doen te weten, dat:

door den Raad der gemeente in zijne vergadering van 20 Maart 1906 is vastgesteld de volgende verordening voorzoo veel deze andere voorschriften bevat dan die bedoeld in art. 1 der Woningwet.

Volgt de verordening en aan het slot daarvan: Zijnde deze Verordening aan de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland volgens hun bericht van 20 Juni 1906 n°. 2 in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort den 3den Juli 1906.

door de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland bij besluit van 9 Mei 1906 n°. 108, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 8 Juni 1906 n°. 29, is vastgesteld de volgende plaatselijke verordening; voorzoo veel deze voorschriften bevat, bedoeld in art. 1 der Woningwet.

Volgt de verordening en aan het slot daarvan:

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort den 3den Juli 1906.

dat deze wijze van afkondiging voldoet noch aan het voorschrift van art. 173 der Gemeentewet, doch aan dat van art. 8 6°. der Woningwet, in verband met art. 1 van

het Koninklijk Besluit van 28 Juli 1902 (Staatsblad n°. 160), daar geen van beide wetsbepalingen eene zoodanige dubbele afkondiging kent en zeker niet toelaat dat in het formulier een voorbehoud wordt ingelascht tengevolge waarvan de afkondiging niet alle bepalingen der Verordening betreft;

dat dit te meer klemt nu de afgekondigde Verordening is samengesteld ten deele door Gedeputeerde Staten krachtens art. 8, 3°. der Woningwet, ten deele door den Gemeenteraad, terwijl de wetgevende bevoegdheid van die Colleges niet dezelfde is en daarenboven ieder hunner zijne verordeningen op geheel verschillende wijze moet tot stand brengen, zoodat de thans gevolgde wijze van afkondiging de mogelijkheid uitsluit dat wordt onderzocht of de op zich zelf staande bepalingen der verordening door de bevoegde autoriteit zijn vastgesteld en of de verordening zelve op formeel juiste wijze is tot stand gekomen;

O. dat mitsdien inzonderheid de bepaling van art. 69 der Bouw- en Woningverordening der gemeente Barsingerhorn buiten toepassing had moeten blijven, zoodat ter zake van de bewezen verklaarde feiten, die ook nergens anders strafbaar zijn gesteld, geen straf had mogen worden opgelegd en de Rechbank door dit wel te doen heeft geschonden art. 1 Sr. en art. 216 in verband met art. 256 Sv.;

Vernietigt het vonnis der Arr.-Rechbank te Alkmaar van den 7den October 1913, doch alleen voor zoover daarbij de bewezen verklaarde feiten zijn gequalificeerd en te dier zake straf is opgelegd;

Rechtdoende ten principale krachtens art. 105 der Wet op de R. O.;

Verklaart de bewezen verklaarde feiten niet strafbaar;

Ontslaat den requirant te dier zake van alle rechtsvervolgning.

(Ned. Jur.)

13 Januari 1914. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog betreffende standplaatsverandering van Landweerdistrictscommandanten.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen — zulks ten gevolge op de Beschikkingen van 20 October 1913, Afdeling Militie en Landweer (M.), n°. 285 en van 24 October 1913, Afdeling Militie en Landweer (L.), n°. 161 — dat de

standplaatsen van de na te noemen autoriteiten zullen worden gevestigd in de daarbij vermelde gemeenten op de mede daarbij aangegeven data.

Commandant van in	Nieuwe standplaats.	Datum, waarop de standplaatswijziging zal geschieden.
3 L. W. I.	's Gravenhage.	1 Mei 1914.
32 L. W. I.	Arnhem.	
36 L. W. I.	's Hertogenbosch.	
47 L. W. I.	Nijmegen.	1 April 1914.
Landweerdistrict		
Arnhem I.		
Landweerdistrict		
's Hertogenbosch.		
Landweerdistrict		
Nijmegen		

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,

(get.)

A. J. DOORMAN.

13 Januari 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten in de provinciën betreffende voorschotten, te geven volgens de Woningwet.

Het heeft de aandacht getrokken, dat bij de uitvoering van bouwplannen, waarvoor voorschotten uit 's Rijks kas ingevolge de Woningwet zijn verleend, nu eens in mindere, dan in meerdere mate wordt afgeweken van de teekeningen, die bij de aanvraag om het voorschot waren overgelegd en waaromtrent derhalve het Staatstoezicht op de Volksgezondheid aan de Regeering zijne meening had doen kennen.

Zulke afwijkingen mogen naar mijne meening niet plaats hebben zonder voorkennis van de Regeering.

Ten einde in het vervolg op de uitvoering van bouwplannen als bovenbedoeld de noodige controle te kunnen doen uitoefenen, heb ik daarom de eer Uw College te verzoeken de gemeentebesturen in Uw gewest uit te noodigen.

Te om bij het aanvragen van voorschotten uit 's Rijks kas ingevolge art. 33 der Woningwet twee stel-teekeningen over te leggen, opdat een stel in handen blijven kan van den inspec-

teur, die omtrent de aanvraag advies heeft uitgebracht, en

2°. dezen inspecteur, alvorens tot aanbesteding van den bouw of de verbouwing van de woningen wordt overgegaan, een stel bestek-teekeningen toe te zenden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

14 Januari 1914. BESLUIT, houdende nadere wijziging van de „Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht” (*Nederlandsch Staatsblad* 1910, n°. 278, *Indisch Staatsblad* 1910, n°. 592). S. 14.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 17 December 1913, Afdeeling C², n°. 41;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 December 1913, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën van 10 Januari 1914, Afdeeling C², n°. 55;

Hebben goedgevonden en verstaan:

De bij artikel een van Ons besluit van 8 September 1910, n°. 39, vastgestelde „Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht” (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 278, *Indisch Staatsblad* n°. 592), zooals die regeling is gewijzigd bij Ons besluit van 19 Juni 1913, n°. 22 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 280, *Indisch Staatsblad* n°. 529), nader te wijzigen als volgt:

1°. In het derde lid van artikel 17 worden voor de woorden:

„bij het vaste personeel der Normaal-Schiet-school” ingelascht de woorden: „bij het Departement van Koloniën”.

2°. In het eerste lid van artikel 18, wordt 2°. a, gelezen: op non-activiteit gesteld, als verkeerende in het geval, bedoeld in artikel 71 dezer regeling onder 1°. b, alsmede in het geval, bedoeld in artikel 71, onder 1°. c, nadat de redén, die hen op non-activiteit deed stellen, heeft opgehouden te bestaan, zonder dat er nóg gelegenheid is geweest, hen overeenkomstig artikel 76 in activiteit te herstellen;

3°. In het eerste lid van artikel 22 vervalt het woord „aldaar”, en in het tweede lid wordt b gelezen:

buiten *Nederlandsch-Indië* afwezig zijn geweest wegens buitenlandsch verlof buiten bezwaar van 's Lands schatkist dan wel op non-activiteit waren gesteld overeenkomstig artikel 71, 1°. c.

4°. In artikel 29 wordt het tweede lid gelezen als volgt:

(2) *Bij uitzondering* worden, ter aanvulling van opengevallen plaatsen in die rangen, officieren van een der wapens of van de militaire administratie, bij de militaire intendance overgeplaatst.

5°. In artikel 71 wordt:

A. in het eerste lid:

I. achter 1°. voor „in *Nederland*” gelezen:

„buiten *Nederlandsch-Indië*”;

II. na b opgenomen:

c. op verzoek, met of zonder bezwaar van den lande.

B. in het tweede lid:

achter „onder” ingelascht: „1°. c en”.

6°. Artikel 73 wordt gelezen:

Het traktement van non-activiteit bedraagt:

a. in *Nederlandsch-Indië*:

twee derde gedeelten van het activiteitstraktement;

b. buiten *Nederlandsch-Indië*:

in het geval, bedoeld in artikel 71, eerste lid:

sub 1°. a, een derde van het activiteitstraktement tot een maximum van f. 6000 (*zes duizend gulden*) 's jaars;

sub 1°. b, evenveel als het verlofstraktement naar rang;

sub 1°. c, twee derde gedeelten van het activiteitstraktement;

7°. Artikel 74 wordt gelezen:

De officieren op non-activiteit, met uitzondering evenwel van hen, die leden van de Staten-Generaal zijn, blijven onderworpen aan de militaire rechtsmacht en mogen zich niet buiten het grondgebied van den Staat of van *Nederlandsch-Indië* ophouden zonder toestemming;

van den Minister van Koloniën en van den Gouverneur-Generaal naar gelang de non-activiteit door den Minister dan wel door of vanwege den Gouverneur-Generaal is verleend.

8°. In artikel 75, derde lid, wordt voor „in *Nederland*” gelezen: „buiten *Nederlandsch-Indië*”.

9°. In artikel 76 wordt gelezen:

A. het eerste lid:

(1) De officieren, buiten *Nederlandsch-Indië* op non-activiteit gesteld overeenkomstig artikel 71, 1°. a en b, worden — zoodra de reden, die hen op non-activiteit deed stellen, ophoudt te

bestaan — door den Minister van Koloniën in de positie van verlofganger teruggebracht.

B. het tweede lid:

Behoudens het bepaalde in het eerste lid worden de op non-activiteit gestelde officieren, in activiteit hersteld, door dengene, die hen op non-activiteit stelde.

C. de aanhef van het derde lid, sub *b*:

sub 1°. *c* en sub 2°. *c*, *d* en *e* van artikel 71:

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog en aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 14den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) TH. B. PLEYTE.

(Uitgeg. 27 Jan. 1914.)

14 Januari 1914. BESLUIT, houdende wijziging der bepalingen omtrent invoer van goederen per pakketpost. S. 15.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën en van Waterstaat, van 20 November 1913, n°. 130, afdeling Invoerrechten en van 19 November 1913, n°. 10, afdeling Posterijen en Telegrafie;

Gezien artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), alsmede artikel 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250) en de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 212);

Den Raad van State gehoord (advies van 16 December 1913, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 24 December 1913, n°. 61, afdeling Invoerrechten en 12 Januari 1914, n°. 11, afdeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

In het eerste lid van artikel 11 van het Koninklijk besluit van 17 Maart 1882 (*Staatsblad* n°. 44) wordt het woord „pakketten” vervangen door de woorden „belaste goederen”.

Aan dit artikel wordt voorts een nieuw lid toegevoegd, luidende:

„Voor goederen, aangegeven onder eene benaming, volgens welke zij vrij van invoerrecht en accijns zijn, behoeft slechts ééne aangifte te worden ingeleverd, welke na waarmeding door den ontvanger tevens dient tot vrijpaspoort

als bedoeld in artikel 87¹ van het voormeld gewijzigd besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), zooals dit nader is aangevuld bij artikel 2 van Ons besluit van 8 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 180)”.

Onze Ministers van Financiën en van Waterstaat zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 14den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) BERTLING.

De Minister van Waterstaat,

(get.) C. LELY.

(Uitgeg. 7 Febr. 1914.)

17 Januari 1914. BESLUIT, tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 170 der Hooger-onderwijswet, van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, gevestigd te *Amsterdam*, als bevoegd om bij de faculteit der letteren en wijsbegeerte aan de Rijksuniversiteit te *Groningen* een leerstoel te vestigen. S. 16.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 December 1913, n°. 18648/3, afdeling Onderwijs;

Gelet op artikel 170, 171 en 172 der Hooger-onderwijswet;

Den Raad van State gehoord, advies van 6 Januari 1914, n°. 11;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 15 Januari 1914, n°. 512, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

De Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, gevestigd te *Amsterdam*, aan te wijzen als bevoegd om bij de faculteit der letteren en wijsbegeerte aan de Rijks Universiteit te *Groningen* een leerstoel te vestigen, opdat door den daarvoor te benoemen hoogleeraar onderwijs worde gegeven in de paedagogiek in vollen omvang en toepassing.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 17den Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT V. D. LINDEN.

(Uitgeg. 28 Jan. 1914.)

17 Januari 1914. **BESLUIT**, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Heiloo* van 24 December 1913, strekkende tot intrekking van het salaris van den ambtenaar ter gemeente-secretarie. S. 17. *Geschorst tot 1 Augustus 1914.*

17 Januari 1914. **BESCHIKKING** van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Oorlog van 28 Juni 1913, houdende uitvoering van het Koninklijk besluit van 29 Mei 1913 (*Staatsblad* n°. 194). (Landweer-Instructie III).

De Minister van Oorlog, heeft goedgevonden te bepalen, dat de Landweer-instructie III, gewijzigd bij beschikking van 28 October 1913, Afdeling Militie en Landweer (L), n°. 2; nader wordt gewijzigd als volgt:

§ 1. Punt 2°. wordt gelezen:
verzoeken, als onder 1°. bedoeld, in het bezit gesteld van den in dat punt genoemden burgemeester, zoo mogelijk ongeveer zes weken vóór den dag van opkomst onder de wapenen of in werkelijken dienst.

§ 5 wordt gelezen:
1. Indien uit het bij § 3 bedoeld onderzoek aan den burgemeester blijkt, dat de dienstplichtige, voor wiens verblijf onder de wapenen vergoeding wordt gevraagd, ingevolge artikel 15 der Landweerwet in aanmerking zou kunnen komen om van den werkelijken dienst te worden ontheven, geeft de burgemeester aan belanghebbende(n) in overweging om, afgescheiden van het verzoek om vergoeding, te bevorderen, dat door den dienstplichtige alsnog onverwijld bij hem wordt ingediend een aan de Koningin gericht verzoek tot het erlangen van zoodanige ontheffing. Blijkt daarentegen, dat tot inwilliging van een gedaan verzoek om ontheffing van den werkelijken dienst als kostwinner vermoedelijk geen termen zullen worden gevonden, doch dat wel aanleiding kan bestaan tot toekenning van eene vergoeding, dan geeft de burgemeester aan belanghebbende(n) in overweging om, afgescheiden van het verzoek om ontheffing, alsnog onverwijld een aan den Minister van Oorlog gericht verzoek om vergoeding bij hem in te dienen. Bij elk advies op een verzoek om ontheffing als kostwinner wordt, op de wijze als in model D, kolom 14, achter de nummers 2 en 3 is aangegeven; o. a. reeds dadelijk vermeld, welk vergoedingsbedrag noodig zou zijn als de ontheffing niet mocht worden verleend.

2. Ingeval de indiening van een nader

verzoek om ontheffing of om vergoeding door den burgemeester overeenkomstig het bepaalde in het vorig lid aanbevolen is, geschiedt daarvan aanteekening in den staat van inlichtingen en, indien aan die aanbeveling bij de inzending van den verzamelstaat reeds gevolg is gegeven, ook in kolom 14 van den verzamelstaat, dit laatste op de wijze als achter de nummers 6 en 7 in model D is aangegeven.

3. Een nader verzoek, als in het vorig lid bedoeld, wordt, voorzien van het opschrift „nader verzoek”, doot den burgemeester met het oorspronkelijk ingediend verzoek aan het Departement van Oorlog gezonden, of, indien dit verzoek bij ontvangst van het nader ingediend verzoek reeds aan genoemd Departement is toegezonden, onverwijld aan dat Departement nagezonden.

§ 6 wordt gelezen:
De inzending van de bescheiden, in de beide voorgaande §§ vermeld, geschiedt zoo mogelijk ongeveer vier weken vóór den aanvang van het verblijf onder de wapenen of in werkelijken dienst van de in den verzamelstaat genoemde dienstplichtigen.

§ 9. Het derde lid wordt gelezen:
Voor de uitbetaling geldt in het algemeen, dat de vervaldag der vergoeding tevens de betaaldag (eerste betaaldag) daarvan is en dat de betaaldagen door den burgemeester aan belanghebbenden worden bekend gemaakt. Deze bekendmaking geschiedt hetzij bij schriftelijke (of gedrukte) openbare kennisgeving, hetzij op andere door den burgemeester doeltreffend geachte wijze. Ingeval de bekendmaking bij openbare kennisgeving plaats heeft, wordt een stuk, houdende die kennisgeving, aangeplakt op de plaats of de plaatsen, welke daarvoor bij gemeentelijke verordening is of zijn aangewezen of welke, zoo zulk eene aanwijzing niet bestaat, daarvoor in de gemeente gebruikelijk is of zijn.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (gef.) A. J. DOORMAN.

17 Januari 1914. **MISSIVE**, van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende bewijzen van Nederlanderschap.

Te mijner kennis is gebracht, dat sommige burgemeesters bezwaar maken, om aanvragen om een bewijs van Nederlanderschap, hun door een Nederlandsch consular ambtenaar in Duitschland toegezonden, te behandelen en door te zenden aan den Commissaris der Koningin. Dat bezwaar is gegrond op het zesde

lid der circulaire van mijn Departement d.d. 30 Juli j.l., n°. 4143, afdeling B.B., volgens welke bepaling de consulaire ambtenaren bedoelde aanvragen rechtstreeks aan de Commissarissen der Koningin behooren te zenden.

Intusschen zal ik het ten zeerste op prijs stellen, indien de burgemeesters ter vermindering van vertragung de aanvragen, welke zij van consulaire ambtenaren ontvangen, evenals de andere terstond behandelen en doorzenden aan U.H.E.G.

Ik heb de eer U.H.E.G. te verzoeken daartoe eene uitnoodiging tot de burgemeesters in uwe provincie te richten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

20 Januari 1914. BESLUIT, houdende vaststelling van het bijzonder recht, te heffen van suiker, herkomstig uit Italië. S. 18.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 14 Januari 1914, n°. 77, Ac-oijnzen;

Gelet op artikel 4 der overeenkomst betreffende de suikerbelasting, goedgekeurd bij de wet van 12 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 18);

Gezien de nadere mededeeling van de Belgische Regeering nopens het bedrag van het bijzonder recht, dat volgens de schatting der Permanente Commissie, ingesteld bij artikel 7 der voormelde overeenkomst, moet worden geheven van suikers afkomstig uit Italië, welke Staat uit die overeenkomst is getreden;

Gelet op artikel XVI der wet van 24 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 248);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De uit Italië herkomstige suiker, is, per 100 kilogram, aan het volgende bijzonder invoerrecht onderworpen:

tot en met 30 Juni 1914,	
geraffineerde suiker	f 4,76
ruwe suiker	„ 2,95
van 1 Juli 1914 tot en met 30 Juni 1915,	
geraffineerde suiker	f 4,52
ruwe suiker	„ 2,71
van 1 Juli 1915 tot en met 30 Juni 1916,	
geraffineerde suiker	f 4,28
ruwe suiker	„ 2,47
van 1 Juli 1916 tot en met 30 Juni 1917,	
geraffineerde suiker	f 4,04
ruwe suiker	„ 2,23

2. Dit besluit treedt terstond in werking.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en de *Staatscourant* zal worden geplaatst. 's Gravenhage, den 20sten Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) BERTLING.

(Uitgeg. 28 Jan. 1914.)

21 Januari 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van den 18den Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189), tot herziening van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901, zooals dit besluit laatstelijk is gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 26sten Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 335). S. 19.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 Januari 1914, n°. 3169, afdeling Arbeidersverzekering;

Gezien artikel 31 der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Januari 1914, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 19 Januari 1914, n°. 204, afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan: te wijzigen Ons besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 26 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 335) en te bepalen als volgt:

Art. 1. In artikel 3 van Ons besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 139) wordt onder de nummers 29, 40, 45, 49, 56, 71, 72, 254 en 396 achter het woord „Rotterdam” gevoegd: „(daaronder niet begrepen Hoek van Holland)”.

2. In artikel 3 van Ons hie voren genoemd besluit worden onder nummer 454 de woorden: „een en ander uitgeoefend binnen de gemeente Rotterdam en op de rivier beneden deze gemeente, tot aan de uitmonding in zee,” vervangen door de woorden: „een en ander uitgeoefend op de rivier de Maas van de oostelijke grens van de gemeente Rotterdam af, tot aan zee, zoomede binnen het overige gedeelte der gemeente Rotterdam, met uitzondering van het overige gedeelte van Hoek van Holland.”.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het

Staatsblad en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 21sten Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) TREUB.

(*Uitgeg.* 24 Jan. 1914.)

21 Januari 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 26sten Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 336), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4 der Ongevallenwet 1901. S. 20.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 Januari 1914, n°. 3169, afdeling Arbeidersverzekering;

Gezien artikel 52, tweede lid, der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Januari 1914, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 19 Januari 1914, n°. 204, afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te wijzigen Ons besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 26 Juli 1913. (*Staatsblad* n°. 336), en te bepalen als volgt:

Art. 1. In de tabel, welke bij Ons besluit van den 18den Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 191) is gesteld in de plaats van de tabel, gevoegd bij Ons besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), wordt onder de nummers 29, 40, 45, 49, 56, 71, 72, 254 en 396 achter het woord „Rotterdam” gevoegd: „(daaronder niet begrepen *Hoek van Holland*)”.

2. In de hiervoren bedoelde tabel worden onder nummer 454 de woorden „een en ander uitgeoefend binnen de gemeente *Rotterdam* en op de rivier beneden deze gemeente, tot aan de uitmonding in zee,” vervangen door de woorden: „een en ander uitgeoefend op de rivier

de Maas van de oostelijke grens van de gemeente *Rotterdam* af, tot aan zee, zoomede binnen het overige gedeelte der gemeente *Rotterdam*, met uitzondering van het overige gedeelte van *Hoek van Holland*.”.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 21sten Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) TREUB.

(*Uitgeg.* 24 Jan. 1914.)

21 Januari 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van den 17den Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 122), gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 26sten Juli 1913. (*Staatsblad* n°. 337), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, ter uitvoering van de artikelen 45 en 47bis der Ongevallenwet 1901. S. 21.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 Januari 1914, n°. 3169, afdeling Arbeidersverzekering;

Gezien de artikelen 45 en 47bis der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Januari 1914, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 19 Januari 1914, n°. 204, afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te wijzigen Ons besluit van 17 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 122), gewijzigd bij Ons besluit van 26 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 337), en te bepalen als volgt:

Art. 1. In artikel 3 van Ons besluit van 17 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 122) worden de woorden: „een en ander uitgeoefend binnen de gemeente *Rotterdam* en op de rivier beneden die gemeente tot aan de uitmonding in zee”, vervangen door de woorden: „een en ander uitgeoefend op de rivier *de Maas* van de ooste-

lijke grens van de gemeente *Rotterdam* af, tot aan zee, zoomede binnen het overige gedeelte der gemeente *Rotterdam*, met uitzondering van het overige gedeelte van *Hoek van Holland*."

2. In artikel 9 van Ons hiervoren genoemd besluit worden de woorden: „een en ander binnen de gemeente *Rotterdam* en op de rivier beneden die gemeente tot aan de uitmonding in zee,” vervangen door de woorden: „een en ander uitgeoefend op de rivier *de Maas* van de oostelijke grens van de gemeente *Rotterdam* af, tot aan zee, zoomede binnen het overige gedeelte der gemeente *Rotterdam*, met uitzondering van het overige gedeelte van *Hoek van Holland*."

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 21sten Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) TREUB.

(*Uitgeg.* 24 Jan. 1914.)

21 Januari 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 7den November 1910 (*Staatsblad* n°. 320), tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, ter uitvoering van artikel 45 der Ongevallenwet 1901. S. 22.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 Januari 1914, n°. 3169, afdeling Arbeidersverzekering; Gezien artikel 45 der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Januari 1914, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 19 Januari 1914, n°. 204, afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te wijzigen Ons besluit van 7 November 1910 (*Staatsblad* n°. 320) en te bepalen als volgt:

Art. 1. In het tweede lid van artikel 1 van Ons besluit van 7 November 1910 (*Staatsblad*

n°. 320) worden de woorden „waarin binnén de gemeente *Rotterdam* of op de rivier beneden die gemeente tot aan de uitmonding in zee,” vervangen door de woorden: „waarin op de rivier *de Maas* van de oostelijke grens van de gemeente *Rotterdam* af, tot aan zee, zoomede binnen het overige gedeelte der gemeente *Rotterdam*, met uitzondering van het overige gedeelte van *Hoek van Holland*."

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 21sten Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) TREUB.

(*Uitgeg.* 24 Jan. 1914.)

21 Januari 1914. BESLUIT, houdende bepaling van het tijdstip en de wijze, waarop de 5-centstukken, overeenkomstig de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 376) geslagen, buiten omloop gesteld worden. S. 23.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op artikel 12 der wet van 31 October 1912 (*Staatsblad* n°. 324), tot wijziging en aanvulling van de Muntwet 1901;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 23sten December 1913, n°. 76, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 6. Januari 1914, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 17den Januari 1914, n°. 108, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen als volgt:

Art. 1. De 5-centstukken, geslagen overeenkomstig de wet van 31. December 1906 (*Staatsblad* n°. 376) worden buiten omloop gesteld op 30 Juni 1914.

2. Tot 1 Januari 1915 zullen de in het vorig artikel bedoelde 5-centstukken aan de kantoren der betaalmeeesters en van de ontvangers der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen tot elk bedrag kunnen worden ingewisseld.

3. Dit besluit treedt in werking op den

tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 21sten Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) BERTLING.

(*Uitgeg.* 3 Febr. 1914.)

22 Januari 1914. BESLUIT, tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en de Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 24.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenig besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en Aziatische cholera op enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 December 1913, n°. 10938, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Den Raad van State gehoord, advies van 13 Januari 1914 n°. 14;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Januari 1914, n°. 553, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Verboden zijn, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en met inachtneming van de door deze ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften:

1°. onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren;

2°. het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen, overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest;

3°. het verrichten van lijkopeningen op

lijken van dieren, gestorven aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.

2. Verboden is, tenzij met inachtneming van de door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften, het vervoer van stoffen, die pest- of cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.

3. Dit besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 22sten Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) COET V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 31 Jan. 1914.)

23 Januari 1914. BESLUIT, houdende bepalingen tot wering van ziekten van aardappelen. S. 25.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 5 Januari 1914, Directie van den Landbouw, n°. 10514, 2de Afdeling, Bureau B;

Gelet op de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 212), houdende bepalingen tot wering en bestrijding van ziekten van cultuurgewassen en van voor cultuurgewassen schadelijke dieren;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Januari 1914, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 21 Januari 1914, Directie van den Landbouw, n°. 455, 2de Afdeling, Bureau B;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Tot wering van de aardappelwratziekte (zwarte schurft, „black scab”), veroorzaakt door *Chrysophlyctis endobiotica*, en van de diepschurft, veroorzaakt door *Spongospora subterranea*, kan door Ons de in- en doorvoer van aardappelen uit bepaald aangewezen landen worden verboden of niet dan voorwaardelijk worden toegestaan:

2. Het is verboden aardappelen, waarvan de in- of doorvoer voorwaardelijk is toegestaan,

in- of door te voeren langs andere dan de door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan te wijzen eerste kantoren.

3. Indien in- of doorvoer van aardappelen is toegestaan onder voorwaarde van voorafgaand onderzoek, wordt voor dat onderzoek vergoeding van kosten geheven naar een door Ons vast te stellen tarief.

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 23sten Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) TREUB.

(*Uitgeg. 3 Febr. 1914.*)

24 Januari 1914. **BESLUIT**, houdende beslissing dat niet-aanwezigheid van den Burgemeester in strijd met het voorschrift van art. 51, eerste lid der Kieswet, gedurende den volledigen in die bepaling voorgeschreven tijd ter secretarie der gemeente tot het in ontvangst nemen van opgaven van candidaten, eene onregelmatigheid is; waarvan naar haren aard niet met zekerheid is vast te stellen, dat zij niet op den uitslag der verkiezing van invloed heeft kunnen zijn, en dus tot nietigheid der daarop gevolgde stemming moet leiden.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. G. BLOEM en G. DERKSEN te *Gent* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 28 October 1913, n°. 78, bij hetwelk is gehandhaafd het besluit van den Gemeenteraad van *Gent* van 7 October 1913, strekkende tot niet-toelating van de appellanten als leden van dien Raad;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 9 Januari 1914, n°. 410;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Januari 1914, n°. 432, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat, nadat H. G. BLOEM en G. DERKSEN bij Gedeputeerde Staten bezwaren hadden ingebracht tegen hunne niet-toelating

als leden van den Raad der gemeente *Gent*, Gedeputeerde Staten bij besluit van 28 October 1913 de bestreden beslissing van den Raad der gemeente *Gent* hebben gehandhaafd;

dat Gedeputeerde Staten daarbij hebben overwogen, dat overeenkomstig artikel 51 der Kieswet op den dag der verkiezing ter Secretarie der gemeente bij den Burgemeester der gemeente, die hoofdplaats is van het Kiesdistrict of waarin het geheele Kiesdistrict is gelegen, van des voormiddags 9 uur tot des namiddags 4 uur opgaven van candidaten kunnen worden ingeleverd en dat dus de Burgemeester verplicht is de gelegenheid te geven om op elk uur van den verkiezingsdag van deze bevoegdheid gebruik te maken; dat, vermits in dit geval de Burgemeester op den dag der verkiezing niet onafgebroken gedurende den meergemelden tijd ter gemeentesecretarie aanwezig is geweest, een door de wet verboden onregelmatigheid heeft plaats gehad, waardoor de kiezers in hunne wettelijke bevoegdheid zijn verkort;

dat van de uitspraak van Gedeputeerde Staten H. G. BLOEM en G. DERKSEN bij Ons in beroep zijn gekomen, aanvoerende, dat de betrekkelijke overtreding van artikel 51 der Kieswet, gelijk uit de door den Burgemeester ter Raadszitting afgelegde verklaring is gebleken, alleen hierin heeft bestaan dat hij, de Burgemeester, op den dag der verkiezing zich te 12¹/₄ uur uit het raadhuis heeft verwijderd en zich heeft begeven naar zijn op 150 M. afstand gelegen woonhuis, van waaruit hij te 12³/₄ uur wederom in het Raadhuis is teruggekeerd; dat verder 's Burgemeesters woonhuis met de gemeente-secretarie telefonisch is verbonden en de secretaris opdracht had ontvangen om, wanneer zich iemand aan mocht melden, terstond hiervan bericht te geven, opdat de Burgemeester (immers binnen 2 minuten) kon aanwezig zijn tot afgifte van een bewijs van ontvangst, nadat inmiddels de betreffende opgave door den daarmede belasten ambtenaar met de kiezerslijst zou zijn vergeleken; dat in gemeld kort tijdbestek (12¹/₄—12³/₄) niemand ter secretarie zich heeft aangemeld tot het indienen eener opgave, hetgeen tusschen alle belanghebbenden vaststaat; dat dus de rechten der kiezers in geen enkel opzicht zijn verkort en, sterker nog, zelfs niet zouden kunnen zijn verkort, hadden zich werkelijk aangevers in dien tijd gemeld; dat om deze reden aan de appellanten de beslissing zoowel van den Raad als van Gedeputeerde Staten onhoudbaar voorkomt; dat immers gelijk een gezonde uitlogging

van artikel 51 der Kieswet medebrengt, niet van den Burgemeester kan worden gevraagd, dat hij van 9—4 uur in het secretariaelokaal, zonder een seconde onderbreking, aanwezig zij, doch alleen, dat de zich aanmeldende kiezers op het door hen gebruikte oogenblik gelegenheid moeten hebben hunne rechten uit te oefenen; dat de eenige te 3¼ uur zich aanmeldende personen deze gelegenheid hebben gehad, en alle personen, die tusschen 9 en 4 uur zouden hebben kunnen komen, ook die gelegenheid zouden hebben verkregen;

Overwegende: dat vaststaat dat in strijd met het voorschrift van het eerste lid van artikel 51 der Kieswet, de Burgemeester van *Gent* op den dag der verkiezing in dit besluit bedoeld, niet gedurende den volledigen, in de even genoemde wetsbepaling voorgeschreven tijd, ter secretarie der gemeente is aanwezig geweest tot het in ontvangst nemen van opgaven van candidaten; dat dus bij de verkiezing het voorschrift van het eerste lid van artikel 51 der Kieswet niet naar behooren is nageleefd;

dat nu wel door de appellanten is aangevoerd dat de gepleegde onregelmatigheid niet op den uitslag der verkiezing van invloed is geweest, doch dat de onregelmatigheid, die het hier geldt, naar haren aard, eene is waarvan niet met zekerheid is vast te stellen, dat zij niet op den uitslag der verkiezing van invloed heeft kunnen zijn;

Gezien de Gemeentewet en Kieswet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz.

(W. v. d. B. A.)

24 Januari 1914. **BESLUIT**, houdende beslissing dat de commissaris eener naamlooze vennootschap, welke van de gemeente een deel van het gemeentehuis in huur heeft, zooals de omstandigheden in het gegeven geval aanliggen, niet gezegd kan worden daardoor persoonlijk onmiddellijk of middellijk, in strijd met art. 24 Gemeentewet, deel te nemen aan de onderhandsche huur van dit gemeentegoed.

WJL WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door H. VELDKAMP te *Doornspijk*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 7 October 1913, n°. 79, waarbij hij ambtshalve vervallen is verklaard van zijn lidmaatschap van den Raad der gemeente *Doornspijk*;

Den Raad van State, afdeling voor de 1914.

geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 9 Januari 1914, n°. 399;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Januari 1914, n°. 470, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat het bovengemelde besluit van Gedeputeerde Staten steunt op de overwegingen, dat H. VELDKAMP van af de oprichting in 1895 van de Naamlooze Vennootschap Stoomzuivelfabriek „*Altena te Doornspijk*”, gevestigd te *Doornspijk*, lid is van den Raad van commissarissen van die vennootschap; dat ingevolge artikel 8 van de Statuten dier vennootschap de raad van commissarissen belast is met het beheer der vennootschap, deze zoo in als buiten rechte vertegenwoordigt en handelt ten name van de vennootschap; dat de vennootschap in 1895 van de gemeente *Doornspijk* heeft gehuurd een deel van het gemeentehuis, zoodat het raadslid H. VELDKAMP, ingevolge de verhouding, waarin hij als lid van den raad van commissarissen van de vennootschap krachtens artikel 8 der Statuten tot die vennootschap staat, in overtreding is van de bepaling van artikel 24 der Gemeentewet, dat leden van den Raad noch middellijk noch onmiddellijk mogen deelnemen aan onderhandsche pacht van gemeentegoederen; dat niet adooet hetgeen hiertegen door hem is aangevoerd, nl. dat hij eerst in 1897 — dat is dus na het aangaan van de onderwerpelijke overeenkomst van huur — raadslid is geworden, daar toch de deelneming aan huur niet eindigt met, maar voortduurt na het sluiten van de betrekkelijke overeenkomst zoo dat hij, door zijn lidmaatschap van den Raad der gemeente *Doornspijk* te vereenigen met dat van den raad van commissarissen van meergenoemde vennootschap, in strijd handelt met het verbod van de laatste alinea van artikel 24 der Gemeentewet; dat artikel 24 dier wet mitsdien op het raadslid VELDKAMP toepasselijk is;

dat van dit besluit H. VELDKAMP bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat hij bij de huur van het gedeelte van het gemeentehuis persoonlijk niet was betrokken, noch hierbij persoonlijk het minste belang had, daar deze huur werd aangegaan door de Naamlooze Vennootschap *Stoomzuivelfabriek Altena*, dat hij, aangenomen dat bij deze huur zijne persoonlijke belangen wel waren betrokken — wat hij bestrijdt — alsdan nog niet in strijd heeft gehandeld met artikel 24, 3e lid der Gemeentewet, daar de huur werd aangegaan vóór zijne benoeming tot raadslid en hij dus bij zijn optreden als zoodanig slechts gemeente-

goederen bleef gebruiken, die hij voor zijne verkiezing tot die betrekking had gepacht;

Overwegende, dat wel is waar H. VELDKAMP sedert 1897 een der, met beheer en dagelijksch toezicht belaste, commissarissen is van den Raad van Commissarissen der Naamlooze Vennootschap *Stoomzuivelfabriek Altena te Doornspijk*, welke Vennootschap sedert het jaar 1895 van die gemeente een deel van het gemeentehuis in huur heeft, maar dat hij, zooals hier de omstandigheden aanliggen, niet gezegd kan worden door het bekleeden van dit commissariaat persoonlijk onmiddellijk of middellijk deel genomen te hebben of deel te nemen aan de onderhandsche huur van dit gemeenteged;

Gezien de gemeentevet;

Hebben goedgevonden en verstaan:
het bestreden besluit te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

24 Januari 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende vrijstelling van Militiedienst.

Ten vervolge op de aanschrijving van mijnen ambtsvoorganger van 18 Januari 1913, n°. 28, afd. B. B., heb ik de eer U H. E. G., na gehouden overleg met den Minister van Oorlog, mede te deelen, dat eene tijdelijke vrijstelling van den dienst bij de militie, verleend aan eenen militieplichtige, die ter inlijving had moeten opkomen, doch daarbij niet is verschenen, moet geacht worden in te gaan op den datum van het Koninklijk besluit, waarbij zij is verleend.

U H. E. G. gelieve het bovenstaande namens mij ter kennis van de burgemeesters der gemeenten in Uwe provincie te brengen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

26 Januari 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 14den Augustus 1901 (*Staatsblad* n°. 204), ter uitvoering van de artikelen 8, 11, 13, 19 en 21 der Wet op de paardenfokkerij 1901, gelijk dat besluit laatstelijk is gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 13den Februari 1913 (*Staatsblad* n°. 56). S. 26.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 22 December 1913, Directie van den Landbouw, n°. 10297, 2de afdeling, bureau A;

Overwegende, dat het wenschelijk is het Koninklijk besluit van den 14den Augustus 1901 (*Staatsblad* n°. 204), ter uitvoering van de artikelen 8, 11, 13, 19 en 21 van de Wet op de paardenfokkerij 1901, gelijk dat besluit laatstelijk is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 13 Februari 1913 (*Staatsblad* n°. 56), andermaal te wijzigen;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Januari 1914, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 23 Januari 1914, Directie van den Landbouw, n°. 514, 2de afdeling, bureau A;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De punt aan het eind van het eerste lid van artikel 15 van het Koninklijk besluit van den 14den Augustus 1901 (*Staatsblad* n°. 204), ter uitvoering van de artikelen 8, 11, 13, 19 en 21 van de Wet op de paardenfokkerij 1901, gelijk dat besluit laatstelijk is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 13 Februari 1913 (*Staatsblad* n°. 56), wordt veranderd in een komma punt en aan dat lid worden toegevoegd de woorden:

„12^e. Premiën wegens invoer van fokdieren;

13^e. Bewaringspremiën voor hengsten en merriën;

14^e. Medailles en getuigschriften voor hengsten en merriën”.

2. Tusschen de artikelen 23 en 24 van het in artikel 1 bedoeld besluit wordt een nieuw artikel opgenomen luidende:

„Art. 23bis. Bij de toekenning van premiën en bijdragen kan door de provinciale regelingscommissiën worden bedongen, dat, ingeval van niet nakoming der bij de toekenning gestelde voorwaarden, hij, aan wien de premie of bijdrage is toegekend, verplicht is tot betaling eener bepaalde geldsom tot een maximum van tweemaal het bedrag der premie of bijdrage.”

3. Dit besluit treedt in werking op den 2den dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 26sten Januari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) TREUB.

(Uitgeg. 7 Febr. 1914.)

26 Januari 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

De telastelegging van den verkoop van een naar bestanddeelen, vorm en gewicht nader omschreven geneesmiddel, houdt ondubbelzinnig in de telastelegging van verkoop van de bedoelde zelfstandigheid als geneesmiddel.

Hij, die ter voldoening aan de vraag om een middel ter voorkoming van *verderen* huiduitslag het verlangde verstrekt, geeft dit af als *geneesmiddel*.

De wet van 1 Juni 1865, S. 61 geeft nòch in art. 30 nòch elders aan, wat zij onder geneesmiddelen verstaat, zoodat de vraag, welke zelfstandigheden daaronder vallen, naar het spraakgebruik moet worden beantwoord.

Het spraakgebruik verstaat onder geneesmiddelen zoowel bepaalde enkelvoudige middelen als mengsels.

(Wet van 1 Juni 1865, S. 61, art. 30.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers, H. Hesse en H. M. A. Savelberg.

A. M., oud 35 jaren, van beroep winkelier, geboren te Dodewaard, wonende te Helder, requirant van cassatie tegen een vonnis der Arr.-Rechtbank te Alkmaar van 20 October 1913, waarbij in hooger beroep is bevestigd een vonnis van het Kantongerecht te Helder van 4 September 1913, waarbij de requirant als schuldig aan: „het zonder apotheker of geneeskundige, tot het afleveren van geneesmiddelen bevoegd te zijn, geneesmiddelen verkoopen door den Min. van Binnenl. Zaken aangewezen, eene commissie van deskundigen gehoord, beneden de hoeveelheid daarbij voor elk dier middelen bepaald”, met toepassing van de artt. 30, 31 der wet van 1 Juni 1865 (S. 61), de beschikking van den Min. van Binnenl. Zaken van 1 Februari 1906, lijst C, gewijzigd bij beschikking van 4 Nov. 1910 en de artt. 10, n°. 19, 11 der wet van 15 April 1886 (S. 64), en art. 23 Sr., is veroordeeld tot eene geldboete van f 100 of vervangende hechtenis van twintig dagen, met bevel tot vernietiging van het in beslag genomen doosje met pasta (advocaat Mr. Klaas Denys te Amsterdam).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Door den Kantonrechter te Helder werd requirant schuldig verklaard aan de overtreding van: „Zonder apotheker of geneeskundige tot het afleveren van geneesmiddelen bevoegd te zijn, geneesmiddelen verkoopen door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, eene commissie van deskundigen gehoord, beneden de hoeveelheid daarbij voor elk dier middelen bepaald” en deswege, met toepassing van de artt. 30 en 31 der Wet van 1 Juni 1865 (Stbl. 61), in verband met de beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Februari 1906, gewijzigd 4 November 1910, 23, 91 Sr., veroordeeld tot eene boete van honderd gulden subsidiair twintig dagen hechtenis. Nadat de Arr.-Rechtbank te Alkmaar, bij vonnis van 28 October jl. 's Kantonrechtters beslissing met verbetering van gronden in hooger beroep bevestigd had, teekende requirant tegen eerstgenoemd vonnis cassatie aan, ter ondersteuning van welk beroep bij pleidooi drie middelen zijn aangevoerd luidende: „I. Schending, althans verkeerde toepassing van art. 216 Sv. in verband met art. 30 der Wet betreffende de uitoefening der atsenijbereidkunst en de bijbehorende beschikking van 1 Februari 1906, door te beslissen, dat beklagde heeft afgeleverd een geneesmiddel, vermeld op de bij genoemde beschikking behoorende lijst C, terwijl vaststaat, dat beklagde heeft afgeleverd een mengsel, bevattende stoffen voorkomende op lijst C. Wel is waar is in genoemde beschikking ook verkoop van mengsels van de op de lijst vermelde stoffen verboden, maar dit verbod is onrechtmatig, daar art. 30 der genoemde wet den Minister alleen machtigt om aflevering van op de lijst vermelde stoffen te verbieden en niet verkoop van mengsels daarvan. Verkoop van zulk een mengsel is alleen dan te verbieden, wanneer het als zoodanig op de lijst staat. II. Schending, althans verkeerde toepassing van art. 216 Sv. en van bovenvermelde beschikking. Gesteld de aflevering van mengsels ware strafbaar, dan had in ieder geval ten laste gelegd moeten worden verkoop als geneesmiddel, daar de beschikking hiervan uitdrukkelijk spreekt, hetgeen niet geschied is. III. Schending van art. 221 Sv., aan-

gezien de overweging, dat de getuige de pasta heeft gevraagd ter voorkoming van verderen huiduitslag niet kan dienen om te motiveeren, dat de beklaagde de pasta als geneesmiddel heeft afgeleverd, hoogstens als voorbehoedmiddel".

Ad Ium. Ter bestrijding van dit middel kan ik slechts herhalen, wat door Uw Raad gezegd is in de arresten van 9 Februari 1874 W. 3701 en 20 November 1882 W. 4850 hierop neerkomende: dat de wet niet omschrijft, wat onder het woord „geneesmiddelen" moet worden verstaan, dat volgens het spraakgebruik daaronder zoowel enkelvoudige als samengestelde zijn begrepen en dat uit de beraadslagingen over de wet (Handelingen Ite Kamer 1864—1865, blz. 765 vlg.) geenszins blijkt, dat Minister Thorbecke of de vertegenwoordiging het woord „geneesmiddelen" in art. 30 in beperkten zin hebben opgevat, terwijl voorts die opvatting tot schromelijke ontduiking zou aanleiding geven. Ik acht dus dit middel ongegrond.

Ad IIum. Bij dagvaarding is aan requirant ten laste gelegd en bij vonnis als bewezen aangenomen, dat hij een geneesmiddel heeft verkocht en afgeleverd. Hieruit blijkt m. i. luce clarius en is tevens duidelijk gezegd dat het ook *als* zoodanig is verkocht. In zoverre mist dus het middel feitelijken grondslag.

Ad IIIum. Waar het verkochte middel moest strekken ter voorkoming van verderen huiduitslag, zou een voorbehoedmiddel, niet een geneesmiddel, zijn verkocht. Pleiter geeft hier de betreffelijke zinsnede van 's Kantonrechter's vonnis onjuist weer. Gerelateerd is, „dat het verkochte mengsel moest dienen tot genezing van verderen — dus een bestaanden — huiduitslag", terwijl de aflevering ook met dat doel geschiedde. In zoverre gaat dus dit middel aan hetzelfde euvel mank als het tweede, terwijl ik het bovendien onjuist acht, omdat in het algemeen een middel ter voorkoming van „verdere" infectie als geneesmiddel voor „bestaande" aandoening wordt gebezigd.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik om terug te komen op mijne meening, neergelegd in mijne conclusie, voorafgaande aan Uw arrest van 15 December 1913. Ik trachtte toen aan te toonen, dat voor elk verboden middel, voorkomend in een verkocht mengsel, eene boete behoorde te

worden opgelegd en meende in het beste gezelschap te zijn, daar ik een steunpunt vond in Uw arrest van 10 November 1868 W. 3062. Evenwel hebben de latere uitspraken van Uw Raad en wel die van 10 December 1868 (Regtsgeleerd Bijblad 1869, blz. 654), 30 Juni 1872 W. 3432 en implicite die van 20 November 1882 W. 4850, mij geleerd, dat in gevallen als het onderhavige slechts de oplegging van ééne boete geoorloofd is. Ik vestig vooral Uwe aandacht op laatstgemeld arrest, omdat mij uit de raadpleging van het vonnis a quo gebleken is, dat van een samengesteld middel — zg. „Moeder-Seigelstroop" bestaande uit o. a. aloë en gentiaan-extract — daarbij de rede was; Uw Raad stelt zich klaarblijkelijk op het standpunt, dat alinea 1 van art. 32 de gevallen van cumulatie behelst, terwijl overigens de zwaarte der overtreding uitdrukking vindt in de grootte der boete. Waar in casu slechts ééne overeenkomst is aangegaan, geloof ik, dat terecht slechts ééne boete is opgelegd, ook al bestaat het object uit meerdere verboden middelen.

Mijne conclusie strekt mitsdien tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Hesse;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi: (zie conclusie adv.gen.);

O. dat bij het door het aangevallene vonnis bevestigde vonnis in overeenstemming met de telastelegging bewezen is verklaard, dat de beklaagde, nu requirant, den 24sten Juni 1913 des voormiddags circa kwart voor tien uur te Helder, zonder apotheker of geneeskundige, tot het afleggen van geneesmiddelen bevoegd te zijn, een geneesmiddel, bevattende vaseline en zinkoxyde, in den vorm van een pasta, bij een hoeveelheid van minder dan 50 gram heeft verkocht en afgeleverd aan J. L. in zijn winkel in perceel Kanaalweg n°. 147, en dit bewezen verklaarde is gequalificeerd en de beklaagde deswege is veroordeeld, zooals hiervoren is vermeld;

O. dat tegen deze uitspraak de middelen van cassatie zijn gericht;

O. dat noch het *tweede*, noch het *derde* middel, welke als middelen den vorm be-

treffende, het eerst zullen moeten worden behandeld, tot cassatie kan leiden;

het *tweede* niet, omdat blijkens het bevestigde vonnis verkoop van een naar bestanddeelen, vorm en gewicht nader omschreven geneesmiddel is ten laste gelegd en zoodanige telastelegging verkoop van de bedoelde zelfstandigheid als geneesmiddel ondubbelzinnig inhoudt, zoodat dit middel feitelijken grondslag mist;

het *derde* niet, wijl door de Rechtbank, in zoover de gronden van het vonnis van den Kantonrechter verbeterende, toen zij feitelijk besliste „dat waar de getuige L. heeft verklaard de pasta Lassar aan beklagde te hebben gevraagd ter voorkoming van „verdere”(n) huiduitslag en de beklagde haar die zelf zonder eenige opmerking heeft verkocht en geleverd, hij haar bedoelde pasta „Lassar” als geneesmiddel heeft verkocht”, — de motiveering aan deze beslissing niet is onthouden;

dat toch, als iemand, zooals in dit géval, een middel vraagt ter voorkoming van *verderen* huiduitslag, hij een bestaanden huiduitslag op het oog heeft waarvoor hij genezing, althans inperking zoekt door gebruik van het gevraagde middel;

dat derhalve, als aan zulk een vraag wordt voldaan, hij, die dit doet, het verlangde als *geneesmiddel* afgeeft, zoodat ook dit cassatiemiddel is ongegrond;

O. omtrent het *eerste* middel:

dat feitelijk is beslist, dat een minder dan 50 gram wegend geneesmiddel, bevattende vaseline en zinkoxyde in den vorm van een pasta is afgegeven;

O. dat art. 30 der wet van 1 Juli 1865 (S. 61) verbiedt den verkoop van door den Minister van Binnenl. Zaken aan te wijzen geneesmiddelen beneden een voor elk middel bepaalde hoeveelheid, behalve door apothekers en tot den verkoop van geneesmiddelen bevoegde geneeskundigen;

O. dat genoemde wet noch in dit artikel noch elders aangeeft wat zij onder geneesmiddelen verstaat, zoodat de vraag welke zelfstandigheden daaronder vallen naar het spraakgebruik moet worden beantwoord; dat nu het spraakgebruik onder geneesmiddelen zoowel bepaalde enkelvoudige middelen als mengsels verstaat, zoodat de vermelding in de tot de ministrieel beschikking, bedoeld in gemeld art. 30, behoorende lijst C, dat het verbod van verkoop ook betrekking heeft op als geneesmiddelen verkochte

mengsels enz. met behulp van de daarin genoemde middelen, waartoe ook behooren vaseline en zinkoxyde, — bereid of waarin een of meer dezer middelen zijn ontstaan — wel verre van, gelijk namens den requirant is beweerd, met bedoeld artikel in strijd te zijn, daarmede geheel in overeenstemming is;

O. dat mitsdien ook dit middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

27 Januari 1914. BESLUIT, tot verlenging van den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, der wet van 11 Januari 1913 (*Staatsblad* n°. 15). S. 27.

Verlengd met zes maanden.

27 Januari 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende toepassing van artikel 22, vierde lid der Arbeidswet.

Volgens artikel 4 van de Arbeidswet, 1911 mag een kind beneden 13 jaar, of nog leerplichtig, geen arbeid verrichten. In artikel 22, vierde lid, dier wet is evenwel bepaald, dat niet strafbaar is hij, die arbeid doet verrichten of die niet zorgt dat geen arbeid wordt verricht, door een niet-leerplichtig kind van 12 jaar, indien hij aantoon, dat geen voor het kind geschikte gelegenheid tot het ontvangen van onderwijs vóór des namiddags 5 uur bestaat. Hij wordt geacht dit te hebben aangetoond, wanneer blijkt, dat door het hoofd eener school, die het kind na het vervullen van de leerverplichting verliet, of door den burgemeester der gemeente, waar die school is gelegen, eene verklaring is afgegeven, inhoudende, dat voor het kind, op die school geen gelegenheid meer was verder onderwijs te ontvangen.

Het is der Regeering gebleken, dat de woorden „verder onderwijs” tot misverstand aanleiding geven. Verondersteld wordt n.l. door sommigen dat met die woorden bedoeld wordt „voortgezet onderwijs”. Deze veronderstelling is niet juist. De strekking van de bedoelde bepaling is, te voorkomen, dat kinderen, die niet meer leerplichtig en nog geen 13 jaar oud zijn, tengevolge van het verbod van artikel 4 zouden leeg loopen.

In verband hiermede moet aan de woorden „verder onderwijs” eene ruime beteekenis worden gehecht.

Naar de bedoeling van den wetgever moet de

verklaring worden geweigerd, zoowel wanneer aan de school eene vervolglasse is verbonden, of vervolglassen die voor de leerlingen van alle scholen openstaan, doch aan enkele scholen zijn verbonden, als wanneer voor niet meer leerplichtige kinderen gelegenheid bestaat het onderwijs in dezelfde klasse, waarin zij bij het vervullen der leerverplichting zaten, te blijven volgen.

Ik heb de eer Uw College te verzoeken het bovenstaande ter kennis te brengen van de gemeentebesturen in Uwe provincie.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) **CORT V. D. LINDEN.**

28 Januari 1914. **BESLUIT**, houdende vrijdom van belasting voor azijn of houtzuur en voor daarmede bereide buitenlandsche vloeistoffen, bestemd ten gebruike voor de werkzaamheden in chemigrafische kunst-inrichtingen. S. 28.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 13 Januari 1914, n°. 125, Accijnzen;

Gezien artikel 7 der wet van 27 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 130);

Den Raad van State gehoord (advies van 20 Januari 1914, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 24 Januari 1914, n°. 84, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Er wordt vrijdom van belasting genoten voor azijn of houtzuur en voor daarmede bereide buitenlandsche vloeistoffen, bestemd ten gebruike voor de werkzaamheden in chemigrafische kunst-inrichtingen.

Ten aanzien van dien vrijdom zijn van toepassing de bepalingen, vervat in de artikelen 2 tot en met 27 van Ons besluit van 26 September 1911 (*Staatsblad* n°. 303).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten Januari 1914.

(get.) **WILHELMINA.**

De Minister van Financiën,

(get.) **BERTLING.**

(*Uitgeg.* 13 Febr. 1914.)

29 Januari 1914. **BESCHIKKING** van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente de Bildt.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;
Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden, na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Utrecht, te bepalen: dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente de Bildt, de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 29 Januari 1914.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) **J. B. KAN.**

29 Januari 1914. **MISSIVE** van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende art. 32 en art. 84 der Militiewet.

Ik heb de eer U Hoogedelgestrenge te verzoeken, de burgemeesters in Uwe provincie er op te wijzen, dat het aanbeveling verdient, hunnerzijds vooral onder de aandacht te brengen van ingeschrevenen, te wier aanzien zij vermoeden, dat zij in de termen zouden kunnen vallen voor vrijstelling wegens kostwinnerschap:

1°. dat, zoo zij vermeenen aanspraak te kunnen maken op vrijstelling wegens kostwinnerschap, zij *niet* een verzoekschrift daartoe moeten indienen aan Haré Majesteit de Koningin of aan den Minister van Oorlog, doch zich *rechtstreeks* tot den burgemeester der gemeente, waar zij zijn ingeschreven of voor welke zij hebben geloot, zullen moeten wenden met een aanvraag tot het opmaken van een staat van inrichtingen ter zake van de door hen gewenschte vrijstelling:

2°. dat, zoo de redenen voor die vrijstelling aanwezig zijn op 21 Maart van het jaar, waarin het inschrijvingsregister, waarop hun namen voorkomen, is gesloten, zij die aanvraag hebben in te dienen tusschen 21 en 31 Maart van dat jaar en *daarmede niet moeten wachten bijv. tot na de uitspraak van den keuringsraad of tot na den afloop der loting*; en

3°. dat de omstandigheid, dat de militieplichtige-kostwinner niet beschouwd kan worden als te zijn de *eenige* kostwinner in den

zin van art. 32 der Militiewet geen beletsel vormt voor zijn vrijstelling wegens kostwinnerschap.

De burgemeesters waren er daarbij, wellicht ten overvloede, aan te herinneren, dat art. 32 der Militiewet voor vrijstelling wegens kostwinnerschap denzelfden maatstaf stelt als art. 84 dier wet voor vergoeding wegens kostwinnerschap en dat derhalve ieder, wiens betrekkingen voor toekenning van vergoeding, *hoe gering ook*, in de termen zouden vallen, ook voor vrijstelling wegens kostwinnerschap in aanmerking kan worden gebracht, althans zoo hij die vrijstelling wenscht en de voor indiening van de aanvraag gestelde termijn niet verstreken is.

Het is in verband daarmee wenschelijk, dat de burgemeesters bij voorkomend geval hun bijzondere aandacht blijven schenken aan § 3 der Militie-Vergoedings-Instructie en die paragraaf toepassen in dezen zin, dat zij den militieplichtige, betrokken bij een in hun handen gestelde en naar hun inzicht gegronde *vergoedingsaanvraag*, wijzen op de mogelijkheid van vrijstelling wegens kostwinnerschap en hem aangeven wat hem te doen staat om desgewenscht de vrijstelling te kunnen verkrijgen.

Mocht de termijn voor het aanvragen van vrijstelling echter reeds zijn verstreken en de burgemeester van oordeel zijn, dat er voor afwijking van dezen termijn geen geldige reden bestaat of dat de omstandigheden die afwijking niet toelaten — b.v. doordat de militieplichtige reeds geruimen tijd in werkelijke dienst is — dan zal het uiteraard aanbeveling verdienen, dat bedoelde wenk tot het vragen van vrijstelling, welke dan waarschijnlijk belanghebbenden teleurstelling zou kunnen bezorgen, achterwege blijft.

Hierbij zij opgemerkt, dat in gevallen, waarin de beslissing nopens de vrijstellingsaanvraag *niet bij Gedeputeerde Staten doch bij de Kroon* berust, er van mijn zijde ook dan, wanneer bij het doen der aanvraag van den daarvoor gestelden termijn mocht worden afgeweken, in den regel geen overwegend bezwaar tegen zal bestaan, de aanvraag bij uitzondering toch in behandeling te nemen, ten minste indien de op de aanvraag betrekking hebbende staat van inlichtingen mijn Departement nog bereikt tegen den tijd der inlijving van den betrokken militieplichtige of slechts enkele weken nadat hij zijn eerste-oefening heeft aangevangen.

Dit laatste doet intusschen niet te kort aan de wenschelijkheid, dat zooveel mogelijk de

gestelde termijnen voor het doen der aanvragen worden in acht genomen.

De Minister van Oorlog,

Voor den Minister,

Het Hoofd der Afdeling Dienstplicht,

(get.) GROUSTRÀ.

2 Februari 1914. BESLUIT, tot wijziging van de tabel, gevoegd bij het Koninklijk besluit van 7 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 126) tot regeling van het amtsgebied der inspecteurs, districts- en arrondissements-schoolopzieners en van de verdeling hunner werkzaamheden, voor zoover die hun door de wet tot regeling van het lager onderwijs zijn opgedragen. S. 29.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 December 1913, n°. 18360/3, afdeling Onderwijs;

Den Raad van State gehoord, advies van 20 Januari 1914, n°. 10;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 30 Januari 1914, n°. 1131, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met wijziging van de tabel, gevoegd bij Ons besluit van 7 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 125), te bepalen :

a. dat het schoolarrondissement *Heusden* omvat de gemeenten *Almkerk, Andel, Dronghelen, Dussen, Genderen, Giessen, Hedikhuizen, Herpt, Heusden, Meeuwen, Oudheusden, Rijswijk, Veen, Werken c. a. (de), Werkendam, Woudrichem, Wijk c. a.*;

b. dat tot het schoolarrondissement *Rotterdam IV* behalve het in de tabel aangewezen grondgebied mede behoort het gedeelte der gemeente *Rotterdam*, genaamd *Hoek van Holland*;

c. dat met ingang van den dag, waarop in uitvoering van de wet van 1 December 1913 (*Staatsblad* n°. 419) de vereeniging van de gemeenten *Stad-Almelo* en *Ambt-Almelo* tot stand komt, het schoolarrondissement *Almelo* omvat de gemeenten *Almelo, Hellendoorn, Vriezenveen, Wierden*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 2den Februari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT V. D. LINDEN.

(Uitgeg. 13 Febr. 1914.)

2 Februari 1914. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van den Minister van Marine, waarnemend Minister van Oorlog, van 28 April 1909, betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der nationale militie — die voor den dienst ter zee bestemd, daaronder begrepen — en van personeel der Landweer, voorzooveel de zorg daarvoor aan de Burgemeesters der Gemeenten is opgedragen.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Militie, enz.,” zomede de „Regeling van dienstreizen van miliciens, enz.,” beide vastgesteld bij de Beschikking van 28 April 1909, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 166 en laatstelijk gewijzigd bij de Beschikking van 17 December 1912, VIIIe Afd., n°. 67, nader worden gewijzigd als volgt:

Voorschrift betreffende dienstreizen.

§ 2. In het eerste lid wordt in de plaats van „opkomst” gelezen: „aanmelding”.

Aan het tweede lid wordt na punt c toegevoegd:

„d. de manschappen onder geleide reizen te „gelijk met manschappen, die voor Rijksrekening moeten reizen;

„e. de manschappen, indien zij te voet reizen, reeds vóór 6 uur 's morgens op reis zouden moeten gaan.”

In het derde lid wordt in de plaats van „a tot en met c” gelezen: „a tot en met e”.

§ 16 wordt gelezen als volgt:

„§ 16. De dienstplichtigen, die ter inlijving moeten opkomen, genieten desgewenscht op de dagen der reis naar de plaats van inlijving een daggeld van f 0.25, indien zij zich vier of meer uren vóór het tijdstip der inlijving op reis moeten begeven en de reis op de voorgeschreven wijze geschiedt.”

„Het daggeld wordt aan belanghebbenden uitbetaald door de zorg van den Burgemeester van de Gemeente, waar zij verblijf houden.”

„De Burgemeester, die den dienstplichtige ter inlijving oproept, maakt hem bekend met de aanspraak op daggeld, voor zoover deze bestaat, en met de wijze, waarop de dienstplichtige het daggeld kan verkrijgen.”

„De dienstplichtigen, die vóór de inlijving, gedurende de reis, of na volbrachte reis in de plaats, voor de inlijving bestemd, moeten overnachten, worden voor Rijksrekening bij de ingezetenen gehuisvest en gevoed.”

De §§ 17 en 18 worden vervangen door de navolgende paragrafen:

„§ 17. De onder de wapenen of in werkelijken dienst geroepen verlofgangers, die zich vier of meer uren vóór het tijdstip der aanmelding op reis moeten begeven, genieten desgewenscht op de dagen der reis een daggeld van f 0.25, ongeacht den rang, door hen bekleed.”

„Het daggeld wordt aan belanghebbenden uitbetaald door de zorg van den Burgemeester van de Gemeente, waar zij verblijf houden.”

„De Burgemeester, die den verlofganger oproept, maakt dezen bekend met de aanspraak op daggeld, voor zoover deze bestaat, en met de wijze, waarop de verlofganger het daggeld kan verkrijgen.”

„Het daggeld wordt uitbetaald op den laatsten werkdag vóór het vertrek.”

„De onder de wapenen of in werkelijken dienst geroepen verlofgangers, die gedurende de reis moeten overnachten, worden voor Rijksrekening bij de ingezetenen gehuisvest en gevoed.”

„Het bepaalde in de voorgaande leden is ook van toepassing op de verlofgangers, die ten gevolge van de eene of andere overtreding voor straf in werkelijken dienst worden geroepen.”

„Geschiedt de terugroeping onder de wapenen of in werkelijken dienst, hetzij krachtens art. 185 der Grondwet op de wijze, bij § 24 van dit Voorschrift aangegeven, hetzij ter handhaving of tot herstel van de openbare rust en orde, of tot uitvoering van wettelijke voorschriften of om andere overwegende redenen, dan heeft geen betaling van daggeld door den Burgemeester plaats.”

„§ 18. Zeemiliciens, met hunne kooigoederen reizende, hebben recht op vervoer voor Rijksrekening, ongeacht den door hen af te leggen afstand.”

Model n°. 6. Het derde en het vierde invullingsvoorbeeld vervalt.

In het vijfde invullingsvoorbeeld wordt in de 1^e kolom het woord „Idem” vervangen door: „Landmacht”.

Bij het zesde invullingsvoorbeeld worden het cijfer „8” in de 4de kolom en het bedrag van „2—” in de 8ste kolom vervangen respectievelijk door het cijfer „4” en het bedrag van „1—”.

In de verklaring op de laatste bladzijde van dit model wordt tusschen de woorden „uitbetaald”, en „en” ingelascht:

„dat de dienstplichtigen of verlofgangers, aan wie daggeld is uitbetaald, zich vier of meer uren vóór het tijdstip, waarop zij in de plaats

„van inlijving of aanmelding aanwezig moesten zijn, op reis hebben moeten begeven.”

Voorts worden op deze bladzijde de woorden „De vorenstaande declaratie nagezien en goedgekeurd ter som van (a)” vervangen door het woord „Gezien”.

Regeling van dienstreizen.

De punten 10°. en 11°. vervallen.

De punten 12°. en 13°. worden genummerd respectievelijk 10°. en 11°.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) A. J. DOORMAN.

2 Februari 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende art. 48 Militiebesluit II.

Volgens art. 48 van het Militiebesluit II vindt geleide van vijf of minder lotelingen niet plaats, tenzij de Burgemeester eene bijzondere reden aanwezig acht om de lotelingen wel te geleiden of te doen geleiden.

In verband met het in rekening brengen van reis- en verblijfkosten van geleiders is de vraag gerezen of de Burgemeesters hier onbeperkt kunnen beslissen.

Ik wensch aan de Burgemeesters de vrijheid te laten uitsluitend te beoordeelen of een bijzondere reden aanwezig is.

In de verklaring van dienstpraestatie, in de declaratiën van de geleiders, zal echter door de Burgemeesters zijn aan te teekenen, „dat er een „bijzondere reden was om de (aantal) lotelingen te doen geleiden”. Opgave van de reden is niet noodig.

Ik heb de eer U H.E.G. te verzoeken het bovenstaande ter kennis van de Burgemeesters in Uw gewest te brengen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

6 Februari 1914. BESLUIT, betreffende de instelling van een college van zettters voor 's Rijks directe belastingen voor Rotterdam (*Hoek van Holland*). S. 30.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 13 Januari 1914, n°. 123 (Directe Belastingen);

Gelet op de artikelen I, 2de lid, en 2 der wet van 5 April 1870 (*Staatsblad* n°. 63) en op de artikelen 18 en 19 der wet van 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149);

Mede gelet op het Koninklijk besluit van 8 Maart 1894 (*Staatsblad* n°. 43) en op Ons be-

sluit van 8 December 1898 (*Staatsblad* n°. 264), beide laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 6 December 1910 (*Staatsblad* n°. 365);

Den Raad van State gehoord, advies van 27 Januari 1914, n°. 43;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 4 Februari 1914; n°. 81 (Directe Belastingen);

Hebbengoed gevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met ingang van 1 Januari 1914 wordt in de gemeente Rotterdam een college van zettters ingesteld, bestaande uit den voorzitter en vier leden, voor het verrichten der werkzaamheden in zake grondbelasting, personeele belasting en bedrijfsbelasting uitsluitend in dat deel der gemeente, hetwelk in de wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 469) wordt aangeduid onder de benaming *Hoek van Holland*.

2. Het bepaalde bij artikel 1 en artikel 2, aanh^{af}, letter c en laatste lid, van Ons besluit van 8 December 1898 (*Staatsblad* n°. 264) geldt ook voor het bij dit besluit ingestelde college van zettters, met dien verstande, dat voor de vaststelling zoowel van het bedrag per duizend inwoners als van het totale bedrag, alléén in aanmerking komt het aantal inwoners van het deel der gemeente, bedoeld in artikel 1 van dit besluit.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 6den Februari 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Financiën, (get.) BERTLING.
(*Uitgeg.* 18 Febr. 1914.)

6 Februari 1914. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Februari 1914, tot uitvoering van het Koninklijk besluit van 22 Januari 1914, S. 24.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Overwegend, dat krachtens het Koninklijk besluit van 22 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 24), strekkende tot vervanging van het Koninklijk besluit van 11 Januari 1913 (*Staatsblad* n°. 29) verboden zijn, tenzij met vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken en met inachtneming van de door dezen ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften:

1°. onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren;

2°. het verrichten van lijkopeningen op lijken

van personen overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest;

3°. het verrichten van lijkopeningen op lijken van dieren gestorven aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest;

4°. vervoer van stoffen die pest- of cholera-smetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen;

Gelezen het advies van den Centralen Gezondheidsraad van 15 December 1913 n°. 2056/2; Heeft goedgevonden te bepalen:

§ 1. *Onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten van zulk een onderzoek kunnen worden gedaan aan den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men het onderzoek wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende de inrichting van de localiteit waar het onderzoek zal worden verricht, en de voorzorgen welke bij het onderzoek zullen worden genomen tegen de verspreiding van de smetstof.

Er zal o. a. moeten blijken welke voorzorgen de aanvrager heeft genomen:

a. om de localiteit waar het onderzoek zal worden verricht ontoegankelijk te maken voor personen die niet bij het onderzoek behoeven te zijn, en voor dieren die daarbij niet gebezigd worden;

b. om de ontsnapping van proefdieren te voorkomen;

c. om de vernietiging der proefdieren enz. behoorlijk te doen plaats hebben;

d. om de personen, kleeren en voorwerpen voldoende te kunnen ontsmetten.

Voorts zal moeten worden opgegeven, welke personen bij het onderzoek tegenwoordig zullen zijn en inlichtingen moeten worden gegeven aangaande de bekwaamheid, de ervaring, de nauwgezetheid en de betrouwbaarheid van de personen die bij het onderzoek zullen behulpzaam zijn.

De inspecteur brengt de aanvraag, met bijvoeging van zijn advies, zoo spoedig mogelijk (desnoods per telegraaf) over aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

§ 2. *Het verrichten van lijkopeningen op lijken van personen overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten

van zulk eene lijkopening kunnen worden gedaan aan den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men de lijkopening wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende:

a. de wijze waarop de stoffen, van het lijk afkomstig, zullen worden gehouden buiten het bereik van dieren, welke de smetstof kunnen verspreiden;

b. de wijze waarop die stoffen zullen worden verzameld en onschadelijk gemaakt;

c. de voorzorgen tegen verspreiding der smetstof, te nemen door hen die de lijkopening verrichten, en door hen die daarbij behulpzaam zijn.

Met de aanvraag wordt gehandeld als met die bedoeld in § 1.

§ 3. *Het verrichten van lijkopeningen op lijken van dieren gestorven aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest.*

Aanvragen om vergunning tot het verrichten van zulke lijkopeningen kunnen worden gedaan aan den inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, in wiens inspectie men de lijkopeningen wil verrichten.

Daarbij zullen alle mogelijke inlichtingen moeten worden gegeven betreffende de inrichting van de localiteit waar de lijkopeningen zullen worden verricht, en de voorzorgen welke daarbij zullen worden genomen tegen de verspreiding van de smetstof.

Er zal o. a. moeten blijken welke voorzorgen de aanvrager heeft genomen:

a. om de localiteit waar de lijkopeningen zullen worden verricht, ontoegankelijk te maken voor personen die niet bij het onderzoek behoeven te zijn, alsmede voor dieren;

b. om de vernietiging der dierenlijken behoorlijk te doen plaats hebben;

c. om de personen, kleeren en voorwerpen voldoende te kunnen ontsmetten.

Voorts zal moeten worden opgegeven, welke personen bestemd zijn om bij de lijkopeningen tegenwoordig te zijn, en inlichtingen moeten worden gegeven aangaande bekwaamheid, ervaring, de nauwgezetheid en de betrouwbaarheid van de personen die bestemd zijn daarbij behulpzaam te zijn.

De inspecteur brengt de aanvraag, met bijvoeging van zijn advies, over aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

§ 4. *Vervoer van stoffen die pestsmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.*

Het vervoer van zulke stoffen zonder geleide, met eenig middel van vervoer, wordt niet toegelaten.

Het vervoer is geoorloofd, wanneer het persoonlijk geschiedt door een lid van den Centralen Gezondheidsraad, door een inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving der wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten, door een directeur van een openbaar pathologisch, hygiënisch of pharmaceutisch laboratorium, door een geneeskundige of door een persoon in het bezit van eene bijzondere schriftelijke machtiging daartoe van een lid van den Centralen Gezondheidsraad, een inspecteur, een directeur of een geneeskundige als bovengenoemd, mits:

a. de te onderzoeken stof, met uitzondering van doode ratten (rattenlijken), zij gebracht in een waterdicht gesloten wijmondsch fleschje, dat, degelijk met gegalfd carton, watten of houtwol omgeven, in een stevig goed gesloten kistje of bus verpakt is, welk kistje of busje weder met papier is omwikkeld of wel in verpakkingsmateriaal, daartoe verstrekt door het Centraal laboratorium voor de volksgezondheid;

b. te onderzoeken doode ratten (rattenlijken) gebracht zijn in eene met schroefsluiting afgesloten metalen bus, in welker deksel zich eene met een schroefdoopje gesloten kleine opening bevindt en welke bus zoodanig hangt in een daarvoor bestemd, goed gesloten houten kistje, dat de bus bij het dragen steeds verticaal blijft, of wel in verpakkingsmateriaal, daartoe verstrekt door het Centraal laboratorium voor de volksgezondheid;

c. het pakket voorzien zij van een duidelijk adres en daarop ook het woord „smetstof” met duidelijke letters vermeld zij.

§ 5. *Vervoer van stoffen die cholerasmetstoffen bevatten of verdacht worden dit te doen.*

Het vervoer van zulke stoffen is geoorloofd mits, met inachtneming van de voorschriften in § 4, onder a en c omschreven.

Deze beschikking zal worden geplaatst in de *Nederlandsche Staatscourant*.

's Gravenhage, 6 Februari 1914.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

9 Februari 1914. **BESLUIT**, tot wijziging van de tabel, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 17 November 1909 (*Staatsblad* n°. 368). S. 31.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 December 1913, n°. 17541/3, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk gebleken is de tabel, vastgesteld bij Ons besluit van 17 November 1909 (*Staatsblad* n°. 368) te wijzigen;

Den Raad van State gehoord, advies van 27 Januari 1914, n°. 46);

Gezien, het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 5 Februari 1914, n°. 1537, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. de tabel, vastgesteld bij Ons voornoemd besluit, te wijzigen als is aangegeven in de aan dit besluit gehechte tabel;

2°. te bepalen, dat deze wijziging in werking zal treden op 1 September 1914.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 9den Februari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 18 Febr. 1914.)

TABEL, bedoeld in artikel 2 van het Koninklijk besluit van 17 November 1909 (*Staatsblad* n°. 368), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 9 Februari 1914 (*Staatsblad* n°. 31).

Hoogere burgerschool met 3-jarigen cursus.

	Getal uren per week.
VAKKEN.	
a. de wiskunde	11 ^{1/2} / ₃
b. de eerste beginselen der natuur- en scheikunde	4 ^{1/6}
c. de beginselen der plant- en dierkunde	2 ^{1/2} / ₆
d. die der staathuishoudkunde	5 ^{5/6} / ₆
e. die van het boekhouden	5 ^{5/6} / ₆
f. de aardrijkskunde	4 ^{1/6} / ₆
g. de geschiedenis	5 ^{5/6} / ₆
h. de Nederlandsche taal	7 ^{1/2} / ₂
i. de Fransche taal	6 ^{2/3} / ₃
k. de Engelsche taal	4 ^{1/6} / ₆
l. de Hoogduitsche taal	6 ^{2/3} / ₃
n. het hand- en rechtlignig teekenen.	5.

Hoogere burgerschool met 4-jarigen cursus.

VAKKEN.	Getal uren per week.
a. de wiskunde	18 ¹ / ₃
b. de beginselen van de theoretische en toegepaste mechanica, van de kennis van werktuigen en van de technologie	1 ² / ₃
c. de natuurkunde en hare voornaamste toepassingen	4 ¹ / ₆
d. de scheikunde en hare voornaamste toepassingen	2 ¹ / ₂
e. de beginselen der delfstof, aard, plant- en dierkunde	4 ¹ / ₆
f. die der kosmographie	5 ⁵ / ₆
g. de gronden van de gemeente-, provinciale- en staatsinrichting van Nederland.	5 ⁵ / ₆
h. staathuishoudkunde en de statistiek, inzonderheid van Nederland en van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen	5 ⁵ / ₆
i. de aardrijkskunde	5 ⁵ / ₆
k. de geschiedenis	6 ² / ₃
l. de Nederlandsche taal en letterkunde	8 ¹ / ₃
m. de Fransche taal en letterkunde.	7 ¹ / ₂
n. de Engelsche taal en letterkunde	6 ² / ₃
o. de Hoogduitsche taal en letterkunde	7 ¹ / ₂
p. de beginselen der handelswetenschappen, daaronder die der warenkennis en het boekhouden	5 ⁵ / ₆
r. het hand- en rechtlijnig teekenen	8 ¹ / ₃

Hoogere burgerschool met 5-jarigen cursus.

VAKKEN.	Getal uren per week.
a. de wiskunde	16 ² / ₃
b. de beginselen van de theoretische en toegepaste mechanica, van de kennis van werktuigen en van de technologie	2 ¹ / ₂
c. de natuurkunde en hare voornaamste toepassingen	5
d. de scheikunde en hare voornaamste toepassingen	5
e. de beginselen der delfstof, aard, plant- en dierkunde	5 ⁵ / ₆
f. die der kosmographie	1 ² / ₃
g. de gronden van de gemeente-, provinciale en staatsinstellingen van Nederland	1 ² / ₃
h. staathuishoudkunde en de statistiek, inzonderheid van Nederland en zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen	1 ² / ₃
i. de aardrijkskunde	6 ² / ₃
k. de geschiedenis	8 ¹ / ₃
l. de Nederlandsche taal en letterkunde	9 ¹ / ₆

VAKKEN.	Getal uren per week.
m. de Fransche taal en letterkunde	8 ¹ / ₃
n. de Engelsche taal en letterkunde	7 ¹ / ₂
o. de Hoogduitsche taal en letterkunde	8 ¹ / ₃
p. de beginselen der handelswetenschappen, daaronder die der warenkennis en het boekhouden	1 ² / ₃
r. het hand- en rechtlijnig teekenen	10

Mij bekend,
 De Minister van Binnenlandsche Zaken,
 (get.) CORT V. D. LINDEN.

9 Februari 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Van een voetpad in den zin van art. 22 van het Alg. Reglement voor den dienst op de Spoorwegen is slechts sprake bij aanwezigheid van een weg, aangelegd en bestemd, om ter plaatse voetgangers de gelegenheid te geven de spoorbaan te kruisen, onverschillig of het voetpad openbaar is of niet.

Nu i. c. van eenige aanleg of bestemming als voorzgd niet is gebleken, mocht de Rechtbank hieruit de niet-aanwezigheid van een voetpad als door beklagde bedoeld afleiden, en heeft zij bij niet-toepasselijkheid van art. 22 van het bovengenoemde Algemeen Reglement terecht de algemeene strafbepaling van art. 43 der Spoorwegwet toegepast.

(Spoorwegwet art. 43, Alg. Regl. voor de dienst op de spoorwegen art. 22.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, H. M. A. Savelberg en R. Feith.

Mr. W. H., oud 68 jaar, advocaat en procureur, geboren te Amsterdam, wonende te Hilversum, requirant van cassatie tegen een vonnis der Arr.-Rechtbank te Amsterdam van 24 October 1913, waarbij hij in hooger beroep, met vernietiging van een vonnis van den Kantonrechter te Hilversum van 30 Mei 1913 en een daarbij bekrachtigd, bij verstek gewezen vonnis van 25 April 1913, werd schuldig verklaard aan het buiten toestemming van de bestuurders van den dienst of van hem, wien dit door de bestuurders is opgedragen, zonder dat

hem dit uit den aard zijner betrekking vrijstaat, op den spoorweg loopen, en te dier zake, met toepassing der artt. 43 en 63 der wet van 9 April 1875 (S. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (S. 62), tot regeling van den dienst en het gebruik der Spoorwegen, veroordeeld tot eene geldboete van f 0.50, en eene vervangende hechtenis van één dag.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Met vernietiging van de uitspraken van den Kantonrechter te Hilversum wegens een vormgebrek, werd requirant bij vonnis der Arr.-Rechtbank te Amsterdam van 24 October jl. schuldig verklaard aan: „Het buiten toestemming van de bestuurders van den dienst of van hem, wien dit door de bestuurders is opgedragen, zonder dat hem dit uit den aard zijner betrekking vrijstaat, op den spoorweg loopen”, en deswege met toepassing van de artt. 23 en 91 Sr., 43 en 63 der Wet van 9 April 1875 (S. 67), laatstelijk gewijzigd bij de Wet van 8 April 1893 (S. 62) veroordeeld tot eene geldboete van vijftig centen subsidiair een dag hechtenis. Zich door die uitspraak bezwaard achtend, stelt hij ter ondersteuning van zijn tijdig ingesteld cassatieberoep bij memorie één middel voor, luidende: „Schending, immers verkeerde toepassing van art. 27 der Spoorwegwet, de artt. 16 en 22 van het K. B. van 27 October 1875 (S. 183) tot vaststelling van een algemeen reglement op de spoorwegen en art. 43 j°. 33 der Spoorwegwet”.

Ter verduidelijking zij medegedeeld, dat requirant erkent op den spoorweg te hebben geloopt, doch te zijner verdediging aanvoert, dat hij daartoe gerechtigd was, omdat zich ter plaatse een voetpad zou bevinden. Al dadelijk moet ik er op wijzen, dat requirant in zijne memorie den Rechter beweringen toedicht, waartoe diens vonnis allerminst aanleiding geeft. Zoo wordt gezegd, dat klaarblijkelijk alleen het bestaan van *openbare* voetpaden erkend wordt, dit uitsluitend vaststelt met het oog op art. 22 van het Algemeen Reglement en verder daarover het stilzwijgen bewaart, evenals over de vraag, die requirant mede door het vonnis opgelost acht, of de bepaling van art. 22 van het Algemeen Spoorwegreglement een fait d'excuse zou behelzen. Het geschil, dat overigens de Arr.-Rechtbank

en requirant principiëel verdeelt, laat zich aldus samenvatten, dat de Rechter ter toetsing van het gevoerd verweer heeft onderzocht of wellicht eenig uitwendig teeken heenwees op eene bestemming tot voetpad, terwijl requirant, waar dat onderzoek negatief resultaat had, meent te kunnen volstaan met zijne bloote bewering daartegenover te stellen. Dat natuurlijk als eenig argument daarvoor niet kan gelden de verklaring van een getuige, dat hij gedurende ongeveer zeventien jaren den spoorweg ongehinderd is gepasseerd, gevoelt hij blijkbaar zelf, omdat dit mogelijk „gedoogen” alleen op verminderde schuld wijst, nimmer echter op eene bestemming als zoodanig. Mijnerzijds schaar ik mij geheel aan de zijde van de Arr.-Rechtbank. De Spoorwegwet kent in art. 34 de uitwegen en daarnaast in art. 22 van het Alg. Reglement de openbare overwegen, de uitwegen, de particuliere overwegen en de voetpaden, terwijl voorts over het karakter der voetpaden wordt gezweven. Alleen wordt in de tweede alinea van art. 16 van genoemd Reglement gezegd, dat de voetpaden met draaikruisen of klaphekken *kunnen* worden afgesloten, waardoor gedelegeerd wordt aan de bepaling der eerste alinea, waarin ter afsluiting van *alle* wegen — dit begrip klaarblijkelijk gebezigd als nomen generis — over den spoorweg het aanbrengen van sterke, goed zichtbare sluitboomen, kettingen of hekken gebiedend is voorgeschreven. Wat is nu in het algemeen een voetpad? Van Dale (Woordenboek der Ned. Taal) zegt daaromtrent: „Een voetpad is is een pad, *ingericht* om er op te loopen”. Ook de rechtspraak van Uw Raad beweegt zich in de etymologische richting. (Verg. arr. H. R. 15 November 1909 W. 8930 en 18 April 1910 W. 9031) en stelt als criterium het aanwezig zijn van feitelijke gegevens, ter beoordeeling van den *judex facti*, als bewijs der uitsluitende bestemming. Waar nu van dit alies, gelijk feitelijk vaststaat, niets bleek — draaikruis, klaphek of *eenig ander kenteeken* ontrak — en dus inrichting en bestemming tot voetpad van welken aard ook feitelijk en wettelijk uit geen enkel bewijsmiddel kon worden afgeleid, meende de Arr.-Rechtbank, m. i. volkomen terecht, op requirant de gewraakte verbods- en strafbepaling te moeten toepassen. Ik mag echter niet verhelzen, dat de door de Arr.-Rechtbank aan het

begrip „voetpad” van art. 22 van het Algemeen Reglement toegekende engere beteekenis altoos gevaarlijk blijft, vooral waar de verdediging van requirant zulks niet uitdrukkelijk vorderde. Waar echter in het onderhavige geval, gelijk feitelijk vaststaat, ieder kenteeken ontbrak, dat op inrichting en bestemming tot voetpad, van welken aard ook, heenwees, meen ik, dat deze gevaarlijke passus de beslissing niet kan deren. Ik erken echter gaarne dat, indien de verdediging van requirant eene uitlegging vorderde, die der Arr-Rechtbank ook de mijne zijn zou: Art. 22 van het Alg. Reglement toch kent eenerzijds openbare overwegen, uitwegen en particuliere overwegen, anderzijds slechts voetpaden, terwijl art. 16 melding maakt van wegen en als onderdeel daarvan voetpaden noemt. De voor de overwegen gemaakte distinctie geldt dus blijkbaar niet voor de voetpaden, waaruit derhalve het publiek karakter daarvan kan worden afgeleid.

Mijne conclusie strekt mitsdien tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Jhr. Feith;

Gelet op het middel van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie: (zie conclusie adv.gen.);

O. dat den requirant bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd, dat hij op 21 Maart 1913 te Hilversum, terwijl dit hem uit den aard zijner betrekking met vrijstond; buiten toestemming van de bestuurders van den dienst of van hem, wien dit door de bestuurders is opgedragen, op — althans langs den spoorweg van de Holl. IJzeren Spoorwegmaatschappij geloopt heeft;

O. dat de Rechtbank dit feit, met dien verstande dat requirant heeft geloopt op den spoorweg, met zijne schuld daaraan bewezen verklaarde, terwijl zij requirants verdediging, als zou zich ter plaatse bij de dagvaarding bedoeld, een voetpad hebben bevonden, en alzoo in geen geval art. 43 der wet tot regeling van de dienst en het gebruik der Spoorwegen, doch alleen art. 22 van het Algemeen Reglement voor de dienst op de spoorwegen, — en indien een trein in aantocht was geweest, — op hem van toepassing kunnen zijn, verwierp, daarbij overwegende:

„dat naar het oordeel der Rechtbank onder „voetpaden” in den zin van laatstgemeld artikel van gemeld Reglement hetwelk ter uitvoering van art. 27 der Spoorwegwet het toezicht over de(n) baan regelt, moeten worden verstaan die wegen, welke aangelegd en bestemd zijn om het publiek te voet over den spoorweg te doen gaan”;

„dat dusdanige wegen krachtens art. 16 van meergemeld Reglement behooren te worden afgesloten, zij het dan ook dat een afsluiting met draaikruisen of klaphekken voldoende wordt geacht”;

„dat, waar nu uit het onderzoek ter terechtzitting in beide instantiën van eene afsluiting van den door beklaaide bedoelden weg niets is gebleken en evenmin van eeng ander kenteeken, waar uit den aanleg en de bestemming van dien weg in den hierboven bedoelden zin zou zijn af te leiden, het verweer van beklaaide behoort te worden verworpen”;

O. dat het middel tegen deze beslissing is gericht en tot ondersteuning daarvan wordt aangevoerd:

A. dat de Rechtbank art. 22 van het Alg. Regl. voor de dienst op de spoorwegen ten onrechte behandelt als fait d'excuse tegenover art. 43 der Spoorwegwet, daar dit Reglement, verschillende regelen ter uitvoering van art. 27 der Spoorwegwet bevattende, niet eene uitzondering op genoemd art. 43; doch een naast dit artikel staand voorschrift behelst;

B. dat de Rechtbank ten onrechte alleen als voetpaden in den zin van meergemeld Reglement erkent de zoodanige, die voor het publiek zijn aangelegd en bestemd, daar art. 22 voornoemd wel ten aanzien van de andere daar genoemde overwegen, doch juist niet van de voetpaden onderscheidt, of zij openbaar, dan wel particulier zijn;

C. dat de Rechtbank requirants beroep op het bestaan van een voetpad ten onrechte verwerpt, op grond van het niet blijken eener afsluiting van den door requirant bedoelden weg, daar de Spoorwegmaatschappij wel is waar verplicht is voor afsluiting van de overwegen te zorgen, doch hieruit niet volgt, dat het ontbreken eener afsluiting noodwendig het niet bestaan van een overweg met zich brengt;

O. hieromtrent:

dat in het bestreden vonnis terecht wordt vooropgesteld, dat van een voetpad in den

zin van art. 22 van het Alg. Regl. voor den dienst op de Spoorwegen slechts sprake is bij aanwezigheid van een weg, aangelegd en bestemd om ter plaatse voetgangers de gelegenheid te geven de spoorbaan te kruisen, onverschillig of het voetpad openbaar is of niet, — moet toch in de door de Rechtbank gegeven omschrijving de nadruk worden gelegd op de woorden *te voet en over* en niet op *het publiek*, waaronder in dit verband kennelijk alleen worden verstaan personen, die van den weg gebruik maken;

dat waar nu op feitelijke, in cassatie onaantastbare gronden is aangenomen, dat bij den door requirant bedoelden weg van eenige aanleg of bestemming als voorzegt niet is gebleken, de Rechtbank hieruit de niet-aanwezigheid van een voetpad als door requirant bedoeld mocht afleiden en zij, bij niet-toepasselijkheid der bijzondere strafbepaling van art. 22 van meergemeld Algemeen Reglement, de algemeene strafbepaling van art. 43 der Spoorwegwet terecht heeft toegepast;

O. dat het middel derhalve is ongegrond; Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

9 Februari 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Bij het vonnis is voldaan aan de opdracht van den H. R., om te onderzoeken of de betreffende weg voor de daartoe gerechtigden tot algemeen gebruik bestemd was en derhalve was openbaar.

Eene veroordeeling op grond van de hoewel onjuiste opvatting van de Rechtbank van „openbare weg” was derhalve mogelijk.

Door de oudtijds aan den weg door den rechthebbende gegeven bestemming tot algemeen gebruik is op dien weg gevestigd een last van openbaren weg (onus publicum) en is sedert dien de zorg voor en het toezicht op dien weg zonder eenige beperking ten aanzien van het vervoer daarop, van den rechthebbende overgegaan op het openbaar gezag, dat alleen bevoegd is de openbaarheid van dien weg geheel of gedeeltelijk te beperken.

Nu de Rechtbank op onjuist bevonden gronden bewezen heeft verklaard, dat de in de dagvaarding genoemde personen waren de rechthebbenden op den weg, voldoet haar vonnis, nu die gronden weg-

vallen, niet aan de voorschriften van artt. 211 en 221 Sv., hetgeen ingevolge art. 223 Sv. nietigheid tengevolge heeft. (Anders concl. Adv. Gen.).

(Sr. art. 461.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers en H. Hesse.

A. J. S., oud 26 jaren, machinist, geboren te Brummen en wonende te Winsum, requirant van cassatie tegen een vonnis van de Arr.-Rechtbank te Groningen van den 23 October 1913, waarbij na verwijzing der zaak naar genoemde Rechtbank bij arrest van den Hoogen Raad van 17 Maart 1913 (Ned. Jurispr. 1913 bld. 834. Red.), de requirant is schuldig verklaard aan: „het zonder daartoe gerechtigd te zijn rijden over eens anders grond, waarvan de toegang op eene voor den schuldgeblijkbare wijze door den rechthebbende is verboden” en met toepassing van de artt. 23, 461 Sr. veroordeeld in eene geldboete van vijftig cent en een dag vervangende hechtenis (advocaat Mr. Cort van der Linden, Groningen).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Het tijdig ingesteld cassatieberoep is gericht tegen een vonnis der Arr.-Rechtbank te Groningen, gewezen ingevolge opdracht door Uwen Raad, waarbij requirant werd schuldig verklaard aan: „Het zonder daartoe gerechtigd te zijn rijden over eens anders grond, waarvan de toegang op eene voor den schuldgeblijkbare wijze door den rechthebbende is verboden”, en deswege veroordeeld in eene boete van vijftig cents subsidiair één dag hechtenis.

Bij pleidooi is ter ondersteuning van het beroep één middel aangevoerd luidende: „Schending, door verkeerde toepassing, van art. 461 Sr., terwijl dit middel aldus wordt toegelicht dat, waar feitelijk wordt uitgemaakt, dat de weg in kwestie is een tot algemeen gebruik bestemde weg, alleen het openbaar gezag bevoegd is de openbaarheid van den weg geheel of gedeeltelijk op te heffen en nu van eene zoodanige opheffing in casu niet de rede is, ook niet gezegd kan worden, dat het rijden op

den weg door den rechthebbende was verhoeden, of dat de beklaagde niet gerechtigd was op den weg te rijden en daarom eene veroordeeling op grond van het bepaalde in art. 461 Sr. niet had mogen plaats vinden.

In deze beslissing ligt eene Pandoragave verscholen, die eerst dan naar waarde zal worden geschat, indien Uw Raad een oordeel over de rechtsvraag, die er de kern van uitmaakt, zal hebben uitgesproken. Zal wellicht de verplichte eerbiediging der feiten Uw Raad moeten weerhouden van deelname aan den rechtsstrijd, die met zoo veel opgewektheid wordt gevoerd? Op goede gronden meen ik het tegendeel te mogen verwachten.

De feitelijke basis is reeds van vroeger bekend. Als historisch vaststaand wordt aangenomen, dat het publiek gezag in 1841 aan eene Vereeniging van grondeigenaren vergunning heeft verleend een van ouds bekende buurtweg in Groningen te verharden, van welken weg die Vereeniging, zoodat niet de eigenares, dan toch de rechthebbende is, terwijl daarna die verharde weg tot algemeen gebruik bestemd is en ter compensatie van de onderhoudskosten recht tot tolheffing werd uitgereikt. Een „onus publicum” dus van openbaren weg, vrijwillig daarop gelegd door de daad van de rechthebbende. In hoeverre nu zulk een „onus” theoretisch verdedigbaar is (Jacobi, Praeadvies Jur. Vereen. 1887, blz. 149) zij aan de wetenschap ter beantwoording overgelaten. Op deze plaats laat die vraag mij betrekkelijk koud, omdat in tal van arresten Uw Raad het bestaan daarvan erkent en zonder eenige restrictie vind ik in Uwe beslissing van 17 Maart jl. (W. 9478) (Ned. Jurispr. 1913 bld. 834 Red.) glashelder dit beginsel neergelegd, dat, zoo de bestemming van openbaarheid door de daartoe gerechtigden aan een weg is gegeven, „daarop een last van openbaren weg (onus publicum)” is gevestigd, en het openbaar gezag aan hetwelk de zorg en het toezicht op de wegen is opgedragen alleen bevoegd is de openbaarheid van den weg geheel of gedeeltelijk op te heffen”. Aan deze zonder *eenige* beperking gegeven beslissing knoopt nu de Groningsche Rechter beschouwingen vast — rechtsbeschouwingen dus — die tot deze conclusie hebben geleid, dat die bestemming niet verder reikt dan tot den aard en den om-

vang van het verkeer ten tijde dier wilsuiting, geenszins echter tot de verkeers- of vervoermiddelen van nu en straks, terwijl voor die meening zwakke steun wordt gezocht in het Tarief der Tolgelden, waarin laatstgemelde middelen niet voorkomen en waaruit dus van eene beperkte bestemming zou blijken. Aan de feiten nu de waarde latende, die zij als zoodanig hebben, wil het mij voorkomen, dat het tot de bevoegdheid van Uw Raad behoort de daarop gebouwde rechtsbeschouwingen te toetsen aan de algemeene beginselen van publiek en privaatrecht, zoodat eene beslissing der rechtsvraag à fond mag worden tegemoet gezien.

Vooraf zij het mij vergund nog een enkel woord te wijden aan het wezenlijk verschil tusschen publiek- en privaatrecht, omdat slechts bij inname van een juist standpunt een goed oordeel kan worden gevormd. Onder alle Memoriën daaromtrent trekt die van Mr. J. A. Loefft (Publiekrecht tegenover Privaatrecht) mij het meest. Op Bierling's voorbeeld, met verbetering van diens omschrijving, definieert hij het publiekrecht als: „Het geheel der door den Staat gegeven bepalingen, regelende betrekkingen (van ondergeschiktheid) tusschen Staat en onderdaan” en het privaatrecht als: „Het geheel der evenzoo door den Staat gegeven bepalingen, regelende betrekkingen (van gelijkheid) tusschen de onderdanen onderling”. Eenerzijds dus, zooals Laband zegt, (Das Staatsrecht des Deutschen Reiches, dl. II, blz. 202) „Der mit Imperium ausgestattete Herr” en „Angehörigen”, anderzijds de „Angehörigen” onderling. Wil men nu het verkeers- en dus implicite het wegenrecht in één dier beide categoriën onderbrengen — waarbij ik natuurlijk uitsluitend op het oog heb die wegen, die krachtens bestemming openbaar zijn en niet die, waarvan het gebruik wordt gedoogd — dan geloof ik, dat eene keuze niet moeilijk is. Het algemeen verkeer toch is karakteristiek eene zaak van publiek belang, zoodat de zorg daarvoor behoort tot het imperium van den Staat. Verkeersrecht derhalve behoort uitsluitend tot het publiek- en niet tot het privaatrecht. Hieruit volgen noodzakelijk belangrijke consequenties. In de eerste plaats dringt wel deze vraag op den voorgrond, welke rechtsverhouding geschapen wordt door bestemming van een weg tot openbaren weg

door den rechthebbende? Men moet Mr. van Gelein Vitringa (Rechtsgel. Mag. 1907 blz. 15) toegeven, dat de daad van den eigenaar, die zijn grond tot openbaren weg bestemt, geen eigen rechtskarakter draagt, doch ik geloof, dat dit een overbodige eisch is, omdat het privaatrecht leeft bij de gratie van den Staat en dus de vrijwillige prijsgeving van een recht ten algemeenen nutte dat recht terugbrengt in de macht van den Staat, die in zijn zelfbeperking dat recht wegschonk. Maar dan volgt daar ook logisch uit, dat de vrijegeve onderdaan ten aanzien van dat weggeschonken recht van volkomen heerschappij over zijn grond is gekomen in een toestand van ondergeschiktheid en aanhoorigheid, dien hij niet eenzijdig kan opheffen en waarvoor hij de medewerking van den Staat niet kan missen. Er zijn er, die dit betwijfelen (Mr. v. Gelein Vitringa, t.a.p. blz. 23 vlg.) en ofschoon zij vroegere arresten van Uw Raad niet zonder zorg gepubliceerd zagen, omdat daarin een ander standpunt verdedigd werd, gingen zij zich allengs inbeelden, dat latere beslissingen hun steun boden, ja zelfs ging men zoover met te veronderstellen dat, wanneer Uw Raad vierkant voor de kwestie gesteld werd, of een eigenaar vrij blijft eene eens gegeven bestemming tot openbaren weg terug te nemen, het antwoord daarop volkomen bevestigend zijn zou. Het verkeersrecht derhalve op losse schroeven en uitoefening van het Staatsimperium door „Angehörigen”. Welnu aan hun verlangen is voldaan. Uw Raad heeft zich die vraag gesteld en met groote openhartigheid — ik citeerde Uwe uitspraak zoeven woordelijk — alle verwachtingen vernietigd, door als onaantastbaar te decreteren, dat alleen het openbaar gezag bevoegd is de openbaarheid van een weg geheel of gedeeltelijk op te heffen.

Eene tweede consequentie, die noodzakelijk uit het wezenlijk verschil tusschen publiek- en privaatrecht moet voortvloeien, is: wel deze, dat de onderdaan, die zijn grond tot openbaren weg bestemt, daardoor geen publiekrecht scheidt, doch alleen zijn recht brengt binnen de sfeer van het publiek recht, door het terug te geven aan den Staat als bron van alle recht. Maar dan brengt die bestemming ook onverbidde mede, dat regeling van aard en omvang van het ver-

keer, waar geen restrictie werd gemaakt, niet of liever niet meer behoort tot de bevoegdheid van den rechthebbende op dien grond, doch tot die van den Staat, die de regeling aan zijne organen opdraagt. Dit volgt, dunkt mij, logisch uit het karakter der openbaarheid, waardoor geen uitzondering mogelijk is terwijl — ware het anders — de openbaarheid irreëel zijn zou (vgl. v. Gelein Vitringa t.a.p. blz. 21). Pas ik nu deze door mij verdedigde stellingen toe op het geval, dat ons thans bezig houdt, dan meen ik daaruit te mogen afleiden dat, waar feitelijk vaststaat, dat de weg in kwestie door de rechthebbende Vereeniging tot openbare weg is bestemd, *zonder dat bij die bestemming eenige reserve is gemaakt*, die bestemming zich ook uitstrekt tot die verkeers- en vervoermiddelen, welke de toekomst zou brengen, zoodat beperking der openbaarheid uitsluitend behoort tot de bevoegdheid van den Staat, waaraan als „Gesamtheit” de verkeersregeling behoort, terwijl die regeling is onttrokken aan de zorg „der einzelnen Genossen”. Waar dus de ongelimiteerde bestemming onbetwist is, ja zelfs uitdrukkelijk vaststaat, en het beroep op den inhoud van het Tarief voor Tolheffing niet kan baten, omdat daaruit alleen volgt, dat mechanische kracht bij de uitvaardiging nog niet op de wegen werd gebezigd, wil het mij voorkomen, dat ten onrechte eene veroordeeling is uitgesproken en acht ik het middel derhalve gegrond.

Mijne conclusie strekt mitsdien tot vernietiging van het aangevallen vonnis en tot ontslag van rechtsvervolgning wegens niet-strafbaarheid van het gepleegde feit.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Hanlo;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi: (zie conclusie adv.gen.);

O. dat bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend is bewezen verklaard, met requirants schuld daaraan:

dat hij op 7 October 1912 des namiddags omstreeks 5 uur 55 minuten, zonder daartoe gerechtigd te zijn den voor het openbaar verkeer openstaanden rijweg, den Winsumer straatweg, toebehoorende aan de aandeelhouders in het kapitaal groot f 80.000, samengebracht en aangewend tot

het maken van genoemden straatweg heeft bereden met een stoomwals; niettegenstaande de toegang ten aanzien van stoomwalsen door den rechthebbende op dien weg op een voor den beklagde blijkbare wijze was verboden;

dat dit feit is gequalificeerd en de requirant te dier zake is veroordeeld, zooals in het hoofd van dit arrest is vermeld;

O wat het eenig cassatiemiddel betreft:

dat tot ondersteuning van dit middel bij pleidooi twee gronden zijn aangevoerd:

1°. dat het bestreden vonnis in strijd is met het arrest van den Hoogen Raad, waarbij de zaak verwezen is, daar de rechter zich niet gehouden heeft aan de opdracht door den Hoogen Raad gegeven en geene veroordeeling mogelijk was;

2°. dat de opvatting van openbaren weg in dit bestreden vonnis onjuist is, daar de eigenaar die iets tot algemeen gebruik bestemt, de zaak prijs geeft aan de openbaarheid, zijn eigendomsbevoegdheden loslaat en de zaak brengt onder de heerschappij van het publiek recht, zoodat de rechter in het onderhavige geval de openbaarheid van den weg niet had mogen beperken tot het slechts van ouds bekend verkeer van voetgangers, van vee en van rij- en voertuigen met trekdieren bESPANNEN;

O. hieromtrent:

ad 1. dat de eerste grond onjuist is, daar bij het vonnis voldaan is aan de opdracht van den Hoogen Raad om te onderzoeken of de weg door de daartoe gerechtigden tot algemeen gebruik bestemd was en derhalve was openbaar, en eene veroordeeling, volgens de opvatting van de Rechtbank van „openbaren weg” (welke onjuist is, zooals hieronder betoogd zal worden) mogelijk was;

ad 2. dat, waar in de dagvaarding in de 2e plaats is gesteld, dat de toegang tot den Winsumer straatweg ten aanzien van stoomwalsen is verboden, door den rechthebbende op dien weg daarmede is te kennen gegeven — gelijk het klaarblijkelijk ook door de Rechtbank is opgevat — en dat het verbod is uitgegaan van de bij dagvaarding genoemde aandeelhouders, en dat deze tot het geven van dit verbod bevoegd waren;

dat dus het beroepen vonnis ten aanzien van de bewezen verklaring alleen dan behoorlijk met redenen is omkleed, als uit de aangevoerde bewijsmiddelen kan worden

afgeleid, dat beide omstandigheden inderdaad aanwezig waren;

O. nu daaromtrent:

dat blijkens de 14de en volgende overwegingen van het bestreden vonnis de Rechtbank eerst vaststelt, dat de bedoelde weg door de Vereeniging tot algemeen gebruik is bestemd, en zij, dat doende haar voorwerp van recht heeft bezwaard met een onus publicum, zijnde de last van openbaren weg, doch daarop in hoofdzaak laat volgen, dat deze last zich niet verder uitstrekt dan ligt opgesloten in de bestemming door den rechthebbende, de daad die aan den last ten grondslag ligt, welk bestemmen niet verder gaat dan tot een gebruik dat redelijkerwijze konde worden voorzien, tenzij uitdrukkelijk van het tegendeel eene bestemming tot geheel onbeperkt gebruik, mocht blijken;

dat hier het bestemmen plaats vond ten tijde dat slechts een van ouds bekend verkeer van voetgangers, van vee en van rij- en voertuigen met trekdieren bESPANNEN zich langs de wegen bewoog en de bestemming dus niet geacht mag worden zich verder uit te strekken dan tot dat verkeer;

dat de Rechtbank vervolgens tot de conclusie komt dat de gerechtigde tot den weg moet geacht worden ten aanzien van hetgeen aan die bestemming niet beantwoordt geen onus publicum te hebben gevestigd, waaruit volgt dat de zorg en het toezicht van het openbaar gezag over de wegen, waaraan de bestemming voor openbaar is gegeven in dezelfde mate beperkt zijn als die bestemming zelve;

dat in genoemde overwegingen de Rechtbank evenwel over het hoofd ziet, dat zij eenmaal aangenomen hebbende dat de weg door den rechthebbende oudtijds tot algemeen gebruik bestemd was niet tevens kon aannemen dat deze die bestemming had beperkt tot het toenemend bekend verkeer van voetgangers, van vee en van voertuigen met trekdieren, omdat daardoor verviel het begrip van openbaarheid, hetgeen in zich sluit onbeperktheid van den kring der gebruikers en van de wijze van gebruik;

dat door die oudtijds aan den weg door de rechthebbenden gegeven bestemming tot algemeen gebruik, op dien weg gevestigd is een last van openbaren weg (onus publicum) en sedert dien tijd de zorg voor en het toezicht op dien weg, opdat deze

aan de bestemming zoude voldoen, van de rechthebbenden op dien weg is overgegaan op het openbaar gezag hetwelk in het algemeen belast is met het toezicht op de wegen en dat dan ook alleen bevoegd is de openbaarheid van dien weg geheel of gedeeltelijk te beperken;

dat hieruit volgt dat het openbaar gezag alleen de rechthebbende is om den toegang tot den in de dagvaarding bedoelden weg voor stoomwalsen te verbieden;

dat, nu de Rechtbank aannam, dat die bevoegdheid toekwam aan de bij dagvaarding genoemde aandeelhouders, en zij dat deel der telastelegging, hetwelk een bestanddeel der overtreding vormt, bewezen heeft verklaard op gronden, die onjuist zijn bevonden, haar vonnis bij het wegvallen dier gronden, ten aanzien der bewezenverklaring niet voldoet aan de voorschriften van de artt. 211 en 221 Sv., hetgeen ingevolge art. 223 van dat Wetboek nietigheid tengevolge heeft;

Vernietigt het vonnis der Arr.-Rechtbank te Groningen op 23 October 1913 in deze zaak gewezen;

Rechtdoende krachtens art. 106 R. O.:

Verwijst de zaak naar het Gerechtshof te Leeuwarden om op de bestaande dagvaarding opnieuw te worden berecht en afgedaan.

(Ned. Jur.)

13 Februari 1914. **BESLUIT**, houdende uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 Juli 1912 (*Staatsblad* n°. 240) en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 32.

13 Februari 1914. **ARREST** van den Hoogen Raad.

Uit de geschiedenis van art. 172^h Gem.-wet blijkt, dat hier onder het begrip „zorg” — in tegenstelling met het woord „toezicht”, waarvan art. 179 op een andere plaats spreekt — valt recht en verplichting om zelf te handelen, zoodra zulks, naar het oordeel van B. en W., voor de instandhouding van den weg noodig is.

Nu door B. en W. van dit hun toekomend recht geen misbruik werd gemaakt, kan van een onrechtmatig aantasten van of inbreuk maken op eischers eigendom geen sprake zijn; wel wordt de eigenaar van den grond, waarop de last van open-

baren weg rust, door deze aan B. en W. toegekende ruime bevoegdheid in zijn eigendomsrecht beperkt.

Van wegverbetering, welke volgens art. 141 Gem.-wet aan den Gemeenteraad is opgedragen, kan hier niet worden gesproken.

De artt. der Alg. Pol. Ver. waarop eischer zich beroept, richten zich tot den onderhoudsplichtige en kunnen niet te kort doen, noch op eenigerlei wijze beperken, de bij art. 179 ^h Gem.-wet aan B. en W. toegekende bevoegdheid om zelfstandig handelend op te treden.

(Gemeentewet art. 179.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. S. Laman Trip.

Raden: Mrs. S. Gratama, A. J. L. Nypels, C. Krabbe en B. C. J. Loder.

F. Baron van Twickel, wonende te Hengelo, eischer tot cassatie van een arrest van het Hof te Arnhem van 8 Januari 1913 (N. J. 1913, bl. 225 Red.), advocaat Jhr. Mr. A. K. C. de Brauw, gepleit door Jhr. Mr. W. M. de Brauw tegen:

den Burgemeester der gemeente Hengelo, als voor die gemeente in rechten optredende, verweerder, advocaat Jhr. Mr. E. C. H. van Doorn, gepleit door Mr. M. van Gelein Vitringa, advocaat te Arnhem.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. R. B. Ledebøer.

Als cassatiemiddel is voorgedragen: „Schenking of verkeerde toepassing der artt. 625, 1401, 1402, 1403 B. W. 134, 135, 141, 179 aaneh en letters a en b en 180 Gemeentewet, 14, 15, 16 en 17 der Algemeene Politieverordening voor de gemeente Hengelo in Gelderland, doordien bij het aangevallen arrest het vonnis der Rechtbank te Zutphen waarbij aan eischer zijne vordering tot schadevergoeding ter zake van inbreuk op zijn eigendomsrecht (hierin bestaande dat de Gemeente door arbeiders in haren dienst de bermen van den aan eischer toebehorenden weg deed afplaggen, waardoor mede de wortels der op die berm staande boomen zijn beschadigd en het daarop groeiend hout deed hakken en op dien weg palen deed plaatsnemen) was ontzegd, is bevestigd en wel op deze gronden, dat B. en W. ingevolge het bepaalde bij art. 179 ^h Gemeentewet bevoegd zijn voor de instandhouding enz. van de in dat art. bedoelde wegen (waartoe de weg in geschil

behoort) al datgene te doen wat door hen wordt noodig geacht zulks natuurlijk met inachtneming van de van de bevoegde wetgevende organen afkomstige verordeningen en behoudens het budgetrecht van den Gemeenteraad, terwijl het bestaan van een op bijzondere personen rustende onderhoudsplicht deze aan B. en W. toekomende bevoegdheden ongedeerd laat; dat de bepalingen der algemeene politieverordening van Hengelo betreffende schouwvoering enz. en van art. 180 Gemeentewet toepassing missen, waar B. en W. louter uit kracht van art. 179 aanhef en *h* der Gemeentewet zijn opgetreden en dat uit het door eischer gestelde niet voortvloeit, dat aan hem eenige schade is toegebracht in aanmerking genomen de op zijn grond rustende last van openbaren weg, waaronder het Hof begrijpt de bevoegdheid van B. en W. om al datgene te doen, waartoe volgens het zoeven meegedeelde art. 179 *h* der Gemeentewet volgens de opvatting van het Hof hun het recht zou geven; waarbij het Hof over het hoofd ziet, dat de bevoegdheid ten aanzien van openbare wegen door B. en W. aan art. 179 aanhef en onder *h* der Gemeentewet te ontleenen niet zoo ver gaat als door het Hof aangenomen, voorts niet omvat wegverbeteringen, als waarvan hier sprake is, en bovendien ondergeschikt is aan en beperkt is door de aangehaalde artikelen der politieverordening, zoodat in elk geval nu die artikelen voorschrijven en regelen hoe ter zake van het onderhoud van wegen tegenover onderhoudsplichtigen gehandeld wordt, B. en W. niet aan art. 179 der Gemeentewet de bevoegdheid kunnen ontleenen om met voorbijgang van die voorschriften en met inbreuk op het eigendomsrecht te doen verrichten wat door hen wordt noodig geacht".

Namens verweerder den Burgemeester van Hengelo is betoogd, dat in elk geval het middel niet tot cassatie zou kunnen leiden, omdat feitelijk zou zijn beslist, dat de eischer Baron van Twickel geene schade zou hebben geleden en dus in elk geval terecht bij het bestreden arrest is bevestigd het vonnis der Rechtbank, waarbij de actie tot schadevergoeding gegrond op art. 1401 B. W. is ontzegd, bij welk betoogen kenlijk het oog had op 's Hof's beslissing, „dat — op de in het arrest voormelde gronden — uit het door partij van Twickel gestelde niet voortvloeit, dat aan hem eenige schade is toegebracht, *in aanmerking genomen de op zijne gronden rustende last van openbaren weg*".

Dit laatste zinsdeel wijst er reeds op en het verband tusschen 's Hof's beslissing en de

gronden, waarop zij rust, bevestigd, naar mij voorkomt, dat het Hof niet heeft onderzocht en beslist of Baron van Twickel door de gestelde feiten al dan niet een vermogensnadeel had geleden of nog had te lijden, doch dat, nu het Hof aannam, dat de handelingen van genoemd Gemeentebestuur niet onrechtmatig waren, dit hem niet benadeeld had, daar hij de verrichte handelingen moest dulden en de gevolgen daarvan moest dragen. Bijaldien dus mocht blijken, dat 's Hof's opvatting omtrent de rechtmatigheid van de handelingen van Burgemeester en Wethouders van Hengelo niet juist ware, zou de vraag, of partij van Twickel schade heeft geleden alsnog een open vraag zijn; alleen beslist is dus de *rechtsvraag*, of al dan niet rechtmatig gehandeld is en het tegen deze beslissing gericht cassatiemiddel kan mitsdien wel degelijk worden onderzocht. Ten overvloede wijs ik er ook nog op, dat de juistheid van deze uitlegging der beslissing ook hieruit is af te leiden, dat, hoewel in eersten aanleg niet alle gestelde feiten als bewezen zijn aangenomen, het Hof het namens partij van Twickel gedaan bewijsaanbod is voorbijgegaan en het Hof toch alvorens uit te wijzen, dat *feitelijk* geene schade is geleden door de gestelde handelingen, had vast te stellen welke daden verricht waren.

Het middel wil ons stellen voor drie vragen, ten eerste, of art. 179 *h* der Gemeentewet aan B. en W. de bevoegdheid geeft tot aantasting van eigendom als het in deze zaak bedoelde, t. w. grond, waarop de last van openbaren weg rust, ten tweede of die bevoegdheid ook omvat „wegverbetering als waarvan in dit geval sprake zou zijn, en ten derde, of de bevoegdheid in genoemde bepaling aan B. en W. verleend, beperkt is door de artt. 15—17 van de Alg. politieverordening van Hengelo (G.), zoodat die nu niet verder gaat dan tot de zorg voor de naleving en voor de uitvoering van die voorschriften.

Het tweede punt — en daarom behandeld ik dat voorop — kan m. i. uitgeschakeld worden. Want hoewel ongetwijfeld B. en W. nooit aan art. 179 *h* Gemeentewet eene bevoegdheid zouden kunnen ontleenen tot het „verbeteren" van een weg, daar art. 141 dier wet het besluit daartoe aan den Gemeenteraad heeft voorbehouden, is de bewering dat „verbetering" van den weg zou hebben plaats gehad in den zin van art. 141 — en die verbetering is de in het middel bedoelde — noch in eersten aanleg noch in hooger beroep voorgebracht, blijkt althans daarvan in geenerlei opzicht.

Integendeel, in het arrest wordt — in de vijfde rechtsoverweging — geconstateerd, dat partij van Twickel niet heeft geklaagd over verandering van het karakter van den weg en in de achtste overweging, dat deze niet klaagt over verandering van den op zijn grond rustenden last, terwijl uit het geheele verband van 's Hofs overwegingen blijkt, dat het aan den weg verrichte is opgevat, als daden van onderhoud, tot instandhouding dus van den weg zooals die naar zijn aard of soort behoorde te zijn en te blijven. En nu brengt elke daad van onderhoud, in het bijzonder als daarmede voorafgegane verwaarloozing van onderhoud wordt gebeterd, wel is waar tot stand eene verbetering van den toestand die bestond voordat met die onderhoudsdaad werd aangevangen, doch deze is niet de in art. 141 bedoelde „verbetering”, die in stede van instandhouding van een weg, zooals die naar zijn soort moet wezen, beoogt het brengen van een weg in een zodanig beteren toestand, dat deze van aard, van karakter verandert (vgl. ook Schepel, Wegenrecht blz. 204). Het middel kan dus in zoover als novum niet in aanmerking komen en zooveel het uitsluitend mocht zijn beroep op een rechtsgrond, stuit het af op de feitelijke beslissing, dat van geene wegverbetering, maar van onderhoud de rede is.

Ten aanzien van de andere punten zij opgemerkt, dat art. 179 *h* tot het dagelijksch Bestuur aan B. en W. opgedragen, onder letter *h* brengt de zorg; zoover van hen afhangt, voor de instandhouding, bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid der publieke wegen. In tegenstelling met „toezicht” waarmede in datzelfde artikel B. en W. op verschillende punten worden belast, wordt hun hier „zorg” opgedragen, voor zoover die niet op eene andere publiekrechtelijke corporatie drukt, en wel met voordacht is het woord „zorg” hier gekozen, omdat „zorg” meer beteekent de verplichting om zelf te handelen, daarentegen „toezicht” eerder bedoelt te waken, dat zij die te handelen hebben, dit doen. (Zie Francken, Gemeentewet blz. 341.) Zorg omvat dus c.q. ook toezicht, doch ook meer.

Burgemeester en Wethouders hebben dus te zorgen, dat de publieke wegen onder alle omstandigheden in voldoende staat zijn, om elk naar zijn scoort aan hun doel te kunnen beantwoorden. Wel behoort het maken van verordeningen, ook ten aanzien van dezen tak van bestuur, aan den Raad en zullen B. en W. moeten rekening houden met de tot voorschreven doel op de begrooting toegestane

gelden, maar wat dit laatste betreft, waarborgt de bepaling, dat de uitgaafpost voor de zorg voor de publieke wegen, behoort tot de verplichte begrotingsposten (art. 205 *h*), zoodat, als de Raad niet zou toestaan wat B. en W. zouden meenen noodig te hebben om aan de hun door de wet opgelegde verplichting te voldoen, het ingrijpen van Gedeputeerde Staten (art. 210—212) zoo noodig zou kunnen te weeg brengen, dat aan B. en W. het noodige begrotingscrediet werd verschafft, aan dat College in dit opzicht de vereischte bewegingsvrijheid (vgl. Oppenheim, Gem.-recht, 4^e druk, Dl. I, blz. 479; Schepel t. a. p., blz. 205/6).

En wat 's Raads wetgevende macht betreft, deze wordt door de bepaling van art. 179 *h* geenszins verminderd, maar beperkt ook harerzijds de bevoegdheid aan B. en W. door dit artikel gegeven, slechts in zooverre, dat waar de uitvoering van 's Raads verordening op dit stuk samen loopt met de „zorg” aan B. en W. onder *h* opgedragen, het dagelijksch bestuur reeds zou mogen handelen op grond van 179 *a*. De bevoegdheid van B. en W. bepaalt zich echter niet tot uitvoering van de Raadsverordening; juist omdat dat College naast de plicht tot uitvoering ook moest hebben de bevoegdheid en dus de verplichting tot *zelfstandig handelen* in deze materie, heeft de bepaling van letter *h* eene plaats gekregen naast *a* en heeft ze reden van bestaan (vgl. Oppenheim Dl. II, blz. 165 vlg.; Schepel blz. 202, beiden t. a. p.).

Waar dus de voor de instandhouding enz. der publieke wegen in eene verordening gestelde eischen, aan B. en W. onvoldoende voorkomen, zullen deze, indien hun de daartoe noodige middelen zijn toegestaan, zelfstandig voor het in voldoende staat houden dier wegen kunnen en moeten zorgen, daarbij slechts gestuit waar hunne maatregelen zouden medebrengen eene beperking in de uitoefening van iemands eigendomsrecht, waartoe slechts eene raadsverordening bevoegdheid zou kunnen geven.

Zoodanige beperking ligt m. i. in de gestelde handelingen van B. en W., die zooals vaststaat, slechts dienden tot onderhoud van een publieken weg, geenszins opgesloten, te minder waar zelfs niet is beweerd, dat iets daarvan noodeloos zou zijn geschied (vgl. arrest H. R. 16 Februari 1912, W. 9323).

En evenmin zouden B. en W. door die handelingen iets hebben verricht *in strijd* met de in het middel aangehaalde bepalingen der politieverordening van Hengelo, want zij hebben

niets gedaan wat door die bepalingen was verboden, noch door hunne handelingen iets nagelaten wat die artikelen geboden, terwijl de vraag of zij uitvoering hebben gegeven aan die voorschriften, dan wel dit te recht of ten onrechte hebben nagelaten, bij hunne, door mij aangenomen bevoegdheid tot zelfstandig handelen naast hunne plicht tot uitvoering eener verordening, van geen belang is voor de beoordeeling, of zij in de rechtmatige uitoefening van hun ambt zijn gebleven.

Ik houd het middel alzoo voor ongegrond en concludeer tot verwerping van het beroep met veroordeeling van den eischer in de kosten van cassatie.

De Hooge Raad, enz.;

O. dat, blijkens het aangevallen arrest en hetgeen daarin is overgenomen uit het daarbij bevestigde vonnis der Rechtbank te Zutphen van 11 April 1912, de eischer in cassatie als oorspronkelijk eischer — bij de inleidende dagvaarding heeft gesteld:

dat hij is eigenaar van een weg gelegen onder Hengelo in Gelderland, kadastraal bekend aldaar in sectie A. nos. 233 en 235;

dat die gemeente in Mei 1911 door arbeiders de bermen van dien weg heeft doen afplaggen, waardoor mede de wortels der op de bermen staande boomen zijn beschadigd, en het daarop groeiende hout heeft doen hakken en eindelijk op dien weg palen heeft doen plaatsen;

dat door die handelingen de gemeente inbreuk heeft gemaakt op zijn recht en hem schade heeft veroorzaakt die zij verplicht is hem te vergoeden; dat eischer op die gronden heeft gevorderd dat de gedaagde gemeente — nu verweerder in cassatie zal worden veroordeeld hem eischer te vergoeden, alle kosten, schaden en interessen door die handelingen reeds geleden en nog te lijden en in de proceskosten;

dat de Arr.-Rechtbank te Zutphen bij haar gemeld vonnis, deze vordering heeft ontzegd op dezen grond, dat voor deze, kennelijk op art. 1401 B. W. steunende, vordering vereischte is, dat schade is toegebracht, doch van schade niet is gebleken;

dat eischer van dit vonnis is gekomen in hooger beroep en het Hof bij het aangevallen arrest het vonnis der Rechtbank heeft bevestigd;

dat bij dat arrest, naar aanleiding van de aangevoerde grieven o. a. door het Hof is overwogen:

dat waar tusschen partijen vaststaat, dat de onderhavige weg is een in de gemeente Hengelo openbare weg voorkomende op den legger B. van de wegen en voetpaden in Gelderland hiermede tevens vaststaat dat de zorg voor de instandhouding, bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid van dien weg, ingevolge art. 179 aanhef en sub h Gemeentewet berust bij B. en W. der gemeente Hengelo nu te dezen die taak niet aan een ander openbaar gezag is opgedragen;

dat blijkens de geschiedenis van gemeld art. 179 h, het woord „zorg” in zijne gewone ruime beteekenis is op te vatten en B. en W. bevoegd zijn voor de instandhouding enz. van de in dat artikel bedoelde, tot gemeenen dienst van allen bestemde wegen, al datgene te doen verrichten wat door hen noodig wordt geacht, zulk natuurlijk met inachtneming van de van bevoegde wetgevende organen afkomstige verordeningen en behoudens het budgetrecht van den Gemeenteraad;

dat voor zooverre op bijzondere personen de onderhoudsplicht rust, dat voor die personen wel verplichtingen opleebt, doch de aan B. en W. bij art. 179 h toegekende bevoegdheid ongedeed laat;

dat het Hof vervolgens in de 8ste overweging — na te hebben overwogen dat, indien de openbare weg ligt op particulieren grond, B. en W. bij hunne verrichtingen op den weg moeten eerbiedigen de rechten van den grondeigenaar in zoover die niet door den op zijn grond drukkenden last van openbaren weg zijn beperkt — de verschillende door B. en W. verrichte handelingen nagaat en vervolgens beslist: „dat uit het door appellanten ten processe gestelde niet voortvloeit dat — in aanmerking genomen den op zijn grond rustenden last van openbaren weg — aan hem eenige schade is toegebracht”;

dat eindelijk het Hof — na nog te hebben beslist, dat art. 180 der Gemeentewet en de bepalingen der Alg. Pol. Verord. van Hengelo, betreffende schouwvoering enz., toepassing missen nu B. en W. van Hengelo louter uit kracht van art. 179 aanhef en sub h der Gemeentewet zijn opgetreden — in de laatste overweging beslist: „dat uit al het voorgaande voortvloeit, dat B. en W. der gemeente Hengelo te dezen bevoegdelyk zijn opgetreden en zich niet hebben schuldig gemaakt aan een wederrechtelijken inbreuk op appellants eigendom”;

O. dat tegen die beslissingen als cassatiemiddel wordt voorgedragen; (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat vóór alles de verwerende gemeente heeft aangevoerd, dat het middel niet kan worden onderzocht, daar dit nimmer tot cassatie kan leiden, nu de vordering is gegrond op het toebrengen van schade door onrechtmatige daden en door het Hof in de 8ste overweging feitelijk is beslist, dat geen schade is toegebracht;

dat echter dit verweer is onjuist, daar het Hof, bij de hierboven vermelde 8ste overweging niet een feitelijke beslissing gaf over het al of niet lijden van materiele schade doch — ook in verband met zijne daaraan voorafgaande overwegingen — het niet schade lijden grondt op de omstandigheid, dat de omschreven handelingen waartoe B. en W. rechtens bevoegd waren, werden verricht op den met den last van openbaren weg bezwaarden grond van eischer;

dat alzoo deze beslissing niet is feitelijk, doch op een rechtsgrond berust en het middel derhalve kan worden onderzocht;

O. nu omtrent het middel:

dat dit drie grieven inhoudt en de eerste daarvan is gericht tegen 's Hof's beslissing, dat B. en W. der gemeente Hengelo te dezen bevoegdelijk zijn opgetreden en zich hebben schuldig gemaakt aan een wederrechtelijken inbreuk op appellants eigendom;

dat eischer in cassatie daartegen aanvoerde dat de bevoegdheid aan B. en W. bij meergemeld art. 179 h toegekend niet zoover gaat als het Hof aanneemt, daar dit artikel eigendomsbeperking noch inhoudt noch bedoelt en aan B. en W. niet de macht geeft om inbreuk te maken op den eigendom zoodra zij zulks voor de instandhouding van den weg noodig achten en zoodanige aantasting van eigendom alleen mag geschieden zoo de wet of wettelijke verordening daartoe de bevoegdheid schenkt;

O. daaromtrent:

dat, blijkens hetgeen te dien opzichte hierboven is medegedeeld, het Hof zijne hierbij aangevallene beslissing doet steunen op hetgeen naar de geschiedenis van art. 179 h der Gemeentewet de betekenis van dit artikel is;

dat deze beslissing is juist, daar immers uit de geschiedenis van dit artikel blijkt dat hier onder het begrip „zorg”, — in tegenstelling met het woord „toezicht” waarvan dit artikel op andere plaatsen spreekt — valt recht en verplichting om zelf te handelen, zoodra zulks, naar het oordeel van B. en W. voor de instandhouding van den weg noodig is;

dat derhalve nu — gelijk eischer bij pleidooi ook toegaf — door B. en W. te dezen van

dit hun recht geen misbruik werd gemaakt, van een onrechtmatig aantasten van — of inbreuk maken op des eischers eigendom geen sprake kan zijn, daar immers deze, bij art. 179 h aan B. en W. toegekende ruime bevoegdheid den eigenaar van grond; waarop de last van openbaren weg rust, wél degelijk beperkt in zijn eigendomsrecht, in zooverre dat daardoor die eigenaar wordt belet zijn grond op een wijze te gebruiken, waardoor de bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid van den weg in gevaar komt, terwijl krachtens die bevoegdheid B. en W. handelend mogen optreden, en des eigenaars eigendom aantasten zoo dikwijls naar hun inzien die bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid zulks noodig maakt, mits van die bevoegdheid geen misbruik wordt gemaakt en behoudens het budgetrecht van den Gemeenteraad;

dat derhalve de eerste grief niet tot cassatie kan leiden;

dat de tweede in het middel vervatte grief uitgaat van de stelling, dat B. en W. te dezen de hun bij art. 179 h toegekende bevoegdheid te buiten gingen, omdat zij meer deden dan zorgen voor de instandhouding van den weg, en hier sprake is van *wegverbetering*, welke bij art. 141 der Gemeentewet aan den Gemeenteraad is opgedragen;

dat echter ook deze grief niet tot cassatie kan leiden daar het hierbij gedaan verweer door eischer in de vorige instantiën niet is gevoerd en niet voor het eerst in cassatie mag worden opgeworpen;

dat bovendien van verbetering van een weg in den zin van art. 141 der Gemeentewet slechts dan sprake kan zijn, wanneer aard en karakter van den weg door de daarop verrichte handelingen worden veranderd, en volgens het bestreden arrest door den eischer in hooger beroep immers is aangevoerd: dat hij niet heeft geklaagd over verandering van het karakter van den onderwerpeliĳken weg, doch uitsluitend over inbreuken op zijn eigendomsrecht, terwijl het Hof in de 8ste overweging nog vaststelt dat appellat niet klaagt over eenige verandering of verzwaring van den op zijn grond rustenden last;

O. dat de derde grief steunt op de stelling, dat B. en W. tot de bedoelde verrichtingen in geen geval hadden mogen overgaan, alvorens, overeenkomstig de artt. 14, 15, 16 en 17 der Alg. Pol. Verord. voor de gemeente Hengelo hem eischer, die zelf met het onderhoud van dien weg was belast, te hebben gewaarschuwd en opgegeven welke werkzaamheden aan dien

weg moesten worden verricht en alvorens door B. en W. een en andermaal schouw was gedreven;

dat evenwel die artikelen, die zich tot den onderhoudsplichtige richten, niet kunnen te kort doen noch op eenigerlei wijze kunnen beperken de bij art. 179^h der Gemeentewet aan B. en W. toegekende bevoegdheid om zelfstandig handelend op te treden;

dat dus ook deze grief is ongegrond en alzoo het middel niet tot cassatie kan leiden;
Verwerpt het beroep. (Ned. Jur.)

17. Februari 1914. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent de uitgifte, opzegging, aflossing en rentebetaling van schatkistbiljetten. S. 33.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien artikel 12 der wet van den 4den April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij de wetten van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 281) en van 15 Juli 1912 (*Staatsblad* n°. 240), houdende bepalingen omtrent de uitgifte van schatkistbiljetten;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 22 Januari 1914, n°. 162, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 Februari 1914, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van den 14 Februari 1914, n°. 133, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De schatkistbiljetten worden, naar indeelingen door Onzen Minister van Financiën te regelen, uitgegeven in stukken van honderd gulden of van veelvouden dier som en voor tijdvakken van ten minste drie en ten hoogste twaalf maanden.

2. De uitgifte geschiedt, na aankondiging, bij openbare inschrijving, ten kantore van den agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam en door tusschenkomst van de betaalmeesters, welke tot het aannemen van inschrijvingen en stortingen op schatkistbiljetten worden aangewezen.

3. De opzegging van schatkistbiljetten geschiedt aan een der kantoren voor de uitgifte aangewezen, door inlevering in tweevoud van behoorlijk ingevulde en onderteekende, daartoe kosteloos verkrijgbaar te stellen, formulieren, waarvan een exemplaar, van een bewijs van aanneming voorzien, wordt teruggegeven.

Die verklaringen zijn vrij van zegelrecht.

Bij de opzegging worden de schatkistbil-

jetten vertoond en ten blijke daarvan gestempeld.

De aflossing geschiedt aan het kantoor van opzegging.

4. De rente van de schatkistbiljetten gaat in op den dag, die als dag van uitgifte op die biljetten is uitgedrukt.

5. De rente van opgezegde schatkistbiljetten wordt, gelijktijdig met de hoofdsom, tegen kwitantie uitbetaald.

Die van de niet opgezegde biljetten wordt, mede tegen kwitantie, om de zes maanden, gerekend van de dagteekening van uitgifte, aan de bij art. 2 bedoelde kantoren voldaan; en zulks op vertoon van de biljetten, die ten blijke der gedane betaling gestempeld worden.

Voor de rente-kwitantien worden formulieren kosteloos verkrijgbaar gesteld.

6. Indien schatkistbiljetten worden uitgegeven, waaraan tot het in ontvangst nemen der rente coupons zijn gehecht, wordt, met afwijking van het in het vorig artikel bepaalde, die rente voldaan tegen intrekking der betreffende coupons op den daarop aangegeven vervaldag of zooveel later als zij vóór de verjaring worden aangeboden.

De aflossing dezer biljetten wordt minstens ééne maand vóór het einde van het tijdvak, waarvoor zij oorspronkelijk zijn uitgegeven, in de *Staatscourant* aangekondigd.

De coupons zijn betaalbaar aan de bij art. 2 bedoelde kantoren en in verdere door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen plaatsen. Wanneer plaatsen, in het buitenland gelegen, voor die betaalbaarstelling aangewezen worden, kan door Onzen Minister van Financiën aan de met de uitbetaling te belasten bankiers eene provisie worden toegekend van ten hoogste één achtste ten honderd over het nominaal bedrag der door hunne tusschenkomst uitbetaalde coupons.

7. Door de zorg van den agent van het Ministerie van Financiën wordt het bedrag, dat de schatkistbiljetten meer opbrengen dan hunne nominale waarde, ten kantore van een betaalmeester gestort. De hiervoor te ontvangen kwitantien van storting worden door den agent aan Onzen Minister van Financiën gezonden.

De daarin vermelde bedragen worden aangewend tot vermindering van het bezwaar, verevend op het artikel voor de betaling van rente van vlottende schuld, opgenomen in de Staatsbegroting van het jaar, ten laste waarvan de eerste rentetermijn dier schatkistbiljetten komt.

8. Het Koninklijk besluit van 21 Augustus

1870 (*Staatsblad* n°. 154), zooals dit is gewijzigd, laatstelijk bij Ons besluit van 25 November 1899. (*Staatsblad* n°. 233), wordt ingetrokken.

9. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad*, en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 17den Februari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën,

(get.) BERTLING.

(*Uitgeg.* 25 Febr. 1914.)

20 Februari 1914. WET, tot vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1914. S. 34.

De begrooting wordt vastgesteld tot een bedrag van f 532,929.

20 Februari 1914. WET, tot wijziging en verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 35.

Bij deze wet worden de volgende artikelen verhoogd:

Art. 27 met f 2,577. Art. 43 met f 19,500.

Art. 51 met f 28,070. Art. 61 met f 18,300.

Art. 99 met f 41,000. Art. 143 met f 18,000.

Een nieuw artikel wordt ingevoegd achter artikel 165.

Art. 165bis. Tegemoetkomingen aan onderwijzers bij het lager onderwijs, ingevolge de wet van 6 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 239) f 260,000.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen

en invoeging van een nieuw artikel worden verhoogd de IIde afdeeling met f 2577, de IIIde afdeeling met f 65,870, de IVde afdeeling met f 54,000 en de Vde afdeeling met f 260,000 en het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1913 met f 382,447.

20 Februari 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor en ten behoeve van het verbreden van het deel der Vijzelstraat tusschen het Singel en de Heeren-gracht te Amsterdam. S. 36.

20 Februari 1914. WET, tot goedkeuring van den onderhandschen verkoop aan de gemeente Deventer van het voormalige militaire terrein buiten de voormalige Noordenbergpoort aldaar, kadastraal bekend gemeente Deventer, sectie E, n°. 7008, groot 73 aren. S. 37.

20 Februari 1914. WET, tot goedkeuring van den onderhandschen verkoop aan het Hoogheemraadschap „De Bunschoter Veen en veldendijk” te Amersfoort, van de voormalige batterijen ten oosten van de haven te Spakenburg (gemeente Bunschoten). S. 38.

20 Februari 1914. WET, houdende goedkeuring van den onderhandschen verkoop van den tot het Kroon domein behoorenden windkorenmolen c. a. te Leerdam. S. 39.

20 Februari 1914. WET, tot regeling van de inkomsten en uitgaven van het Staatsmuntbedrijf voor het dienstjaar 1914. S. 40.
De begrooting wordt vastgesteld tot een bedrag van f 894,105.

20 Februari 1914. WET, tot vaststelling van het tweede hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 41.

Bij deze wet wordt het IIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende de *Hooge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e AFD.: De Staten-Generaal	f	429,725.—
2 ^e „ De Raad van State	„	113,287.50
3 ^e „ De Algemeene Rekenkamer	„	167,025.—
4 ^e „ De Kanselarij der Nederlandsche Orden.	„	18,950.—
5 ^e „ Het Kabinet der Koningin.	„	43,695.—
6 ^e „ Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën, toelagen en kosten voor de vergaderingen van den Ministerraad	„	36,931.—
7 ^e „ Onvoorziene uitgaven	„	5,000.—

Totaal van het IIde hoofdstuk f 814,613.50

20 Februari 1914. WET, tot vaststelling van het *twaaftde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 42.

Bij deze wet wordt het XIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende de *onvoorziene uitgaven*, vastgesteld op f 50,000.

20 Februari 1914. WET, houdende machtiging tot verkoop van het gebouw te *Tanger*, vroeger gebruikt als Consulaatsgebouw. S. 43.

20 Februari 1914. Wet, houdende bepalingen omtrent de toekenning van pensioen aan de weduwen en weezen van mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden, en van gepensioneerde mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden bij inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht. S. 44.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten ;

Alzoo wij in overweging genomen hebben dat het wenschelijk is regelen vast te stellen omtrent de toekenning van pensioen aan de weduwen en weezen van mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden en van gepensioneerde mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden bij inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz. Art. 1. Aan de weduwen en weezen van werklieden en van gepensioneerde werklieden bij inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht wordt volgens de bepalingen dezer wet pensioen verleend ten laste van het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren, dat in deze wet verder wordt aangeduid als het fonds.

2. Deze wet verstaat :

A. onder „werklieden”, de mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden bedoeld in art. 1 der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 134), met uitzondering van :

1°. Hen die uit hoofde van vroegeren dienst voor hunne na te laten betrekkingen aanspraak hebben op pensioen ten laste van het fonds tot een bedrag, gelijk aan of hooger dan dat van het pensioen waarop zij als werkmán voor die betrekkingen aanspraak zouden kunnen maken. Echter worden zij die in dat geval verkeerden op hun daartoe strekkend verzoek wel als werklieden in den zin dezer wet aangemerkt.

Zij, die in het hierbedoelde geval verkeerden,

zijn, indien zij opnieuw in het huwelijk treden, voor wat de aanspraak op pensioen ten laste van het fonds voor de latere echtgenoot en voor de uit het latere huwelijk geboren kinderen betreft, werklieden in den zin dezer wet.

2°. De vrouwelijke mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden, die :

a. gehuwd zijn met of weduwe zijn van personen die voor hunne na te laten betrekkingen aanspraak hebben of hadden op pensioen uit de inkomsten van den Staat, uit die van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen of uit een volgens van Staatswege gestelde regelen beheerd fonds, met uitzondering van dat, bedoeld in art. 50 der Pensioenwet voor de gemeenteamtbanaren 1913.

b. geen kinderen hebben, verwekt in huwelijk met andere personen dan bedoeld onder a.

B. onder „gepensioneerde werklieden” werklieden als bedoeld onder A, die na de inwerkingtreding van deze wet als werkmán worden ontslagen en pensioen ontvangen op grond van de onder A genoemde wet.

Een gepensionneerd werkmán, wederom eene betrekking vervullende, waarin hij voor zijt na te laten gezin aanspraak heeft op pensioen ten laste van het fonds, is, behalve wanneer hij op grond van lit. A 1°, tweede zinsnede, werkmán is, geen gepensionneerd werkmán in den zin dezer wet. Hierin brengt het ontslag uit die betrekking geen verandering.

C. onder „weezen” wettige en gewettigde kinderen beneden den leeftijd van achttien jaren van overleden werklieden en gepensioneerde werklieden als bedoeld onder A en B.

Kinderen eener overleden werkvrouw of gepensionneerde werkvrouw, geboren uit haar huwelijk met een persoon als bedoeld onder A, 2°, a, zijn als zoodanig geen weezen in den zin dezer wet.

Indien een kind van hetwelk de echtgenoot van een werkmán of van een gepensionneerd werkmán bij het overlijden van haren man zwanger is, levend ter wereld komt, wordt het aangemerkt als reeds geboren toen de vader stierf.

D. onder „pensioensgrondslag” een vijfde gedeelte van het bedrag aan loon, dat ingevolge de laatstelijk bij de wet van 11 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 134) gewijzigde wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109) zou of eventueel had moeten strekken of dat heeft gestrekt tot grondslag voor de berekening van het eigen pensioen van den werkmán, van den met of zonder pensioen ontslagen werkmán of van den overleden werkmán of gepensionneerden werkmán.

E. onder „bezoldiging” het tot jaarloon herleid uur-, dag- of weekloon van den werkmán, dat eventueel moet dienen voor de vaststelling van den pensioensgrondslag.

3. 1. Mannelijke werklíeden, die zonder pensioen uit hunne betrekking worden ontslagen, kunnen voor de vrouw met wie zij op het tijdstip van ingang van hun ontslag gehuwd zijn en voor hunne bij deze verwekte of te verwekken kinderen, of indien zij op dat tijdstip ongetrouwd zijn, doch wettig of gewettig de kinderen beneden den leeftijd van 18 jaren hebben, voor die kinderen zich, tot het tijdstip, waarop zij alsnog als oud-werkman worden gepensionneerd of opnieuw eene betrekking vervullen, waaraan aanspraak op weduwe- en weezenpensioen ten laste van het fonds is verbonden, op den voet van art. 27, derde lid het behoud verzekeren van aanspraak op pensioen overeenkomstig de bepalingen dezer wet.

2. Gelijke bevoegdheid hebben vrouwelijke werklíeden, die zonder pensioen uit hare betrekking worden ontslagen ten opzichte, zoolwel van de wettig of gewettigde kinderen, die zij op het tijdstip van ingang van haar ontslag hebben, als van de kinderen, die nog geboren zullen worden uit haar huwelijk met den man met wien zij op dat tijdstip gehuwd zijn.

4. 1. Het recht op pensioen wordt verloren, wanneer de in art. 23 bedoelde aanvraag niet binnen vijf jaren na het tijdstip, waarop dat recht verkregen werd, of, indien het betreft recht op herstel in het genot van een ingetrokken pensioen, niet binnen vijf jaren na den datum van het besluit tot intrekking bij den directeur van het fonds wordt ingediend.

2. Zoo ook verliest of verliezen zij, die recht heeft of hebben op een hooger pensioen dan haar of hun werd toegekend, dat recht, wanneer het verzoek om verhooging van haar of hun pensioen niet binnen vijf jaren na den datum van het besluit tot toekenning van dat pensioen bij genoemden directeur wordt ingediend.

5. Geen recht op pensioen ten laste van het fonds hebben:

a. weduwen en weezen, die als zoodanig recht hebben op pensioen uit de inkomsten van den Staat, uit die van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen of uit een Rijksfonds, indien dit pensioen meer bedraagt dan of gelijk is aan het pensioen, hetwelk zij krachtens deze wet zouden kunnen ontvangen.

Is laatstgemeld pensioen hooger dan het eer-

ste; dan wordt een aanvullingspensioen uit het fonds toegekend.

Een pensioen waarop recht is verkregen door vrijwillige deelname krachtens bepalingen in koloniale verordeningen wordt niet aangemerkt als een pensioen uit de inkomsten van den Staat of van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen;

b. de weduwe van een werkman of van een gepensionneerd werkman, die gehuwd is na het intreden van zijn zestigste levensjaar;

c. de weduwe van een gepensionneerd werkman die na zijn ontslag als werkman is gehuwd;

d. weezen geboren uit of gewettigd bij een door den vader na het intreden van het zestigste levensjaar of na zijn ontslag als werkman gesloten huwelijk;

e. weezen geboren uit of gewettigd bij een door de moeder na haar ontslag als werkvrouw gesloten huwelijk;

f. de weduwe en de weezen van een werkman of van een gepensionneerd werkman, ten opzichte van wien zich het geval heeft voorgedaan, genoemd in het eerste lid van art. 37 en die eene op grond van dat lid verplichte storting niet binnen den aan het slot van het vierde lid van dat artikel gestelden tijd of vóór of op het ingevolge het vijfde lid van dat artikel bepaalde tijdstip heeft gedaan, of die niet krachtens verklaring van Onzen Minister van Financiën geacht moet worden het verschuldigde tijdig te hebben betaald;

g. de weduwe en de weezen van een oud-werkman, die gebruik maakte van de in art. 3 gegeven bevoegdheid, doch die een termijn van de in het eerste lid van art. 41 bedoelde bijdrage niet binnen den aan het slot van het derde lid van dat artikel gestelden tijd of vóór of op het ingevolge het vierde lid van het artikel bepaalde tijdstip heeft voldaan, of die niet krachtens verklaring van Onzen Minister van Financiën geacht moet worden dien termijn tijdig te hebben betaald.

6. 1. Het weduwepensioen bedraagt het ⁴⁹/₁₆₀ gedeelte van den pensioensgrondslag, of, zoo de overleden echtgenoot twee of meer werkmansbetrekkingen gelijktijdig heeft vervuld en uit dien hoofde bij zijn overlijden in meer dan één hoedanigheid voor zijn gezin aanspraak had op pensioen ten laste van het fonds, het ⁴⁹/₁₆₀ gedeelte van de som der pensioensgrondslagen.

2. Heeft de overledene vroeger voor zijne weduwe aanspraak gehad op pensioen ten laste van het fonds, hooger dan dat, berekend op den voet van het eerste lid, dan wordt aan de weduwe

dat hoogere pensioen toegekend, tenzij de overledene toen hij de aanspraak op het lagere pensioen verkreeg, of bij zijne latere pensionneering het verlangen heeft te kennen gegeven bedoeld in art. 28, vierde lid, of dat bedoeld in art. 33.

3. Het pensioen overschrijdt niet het bedrag van f 735 's jaars.

4. Indien de weduwe ook uit kracht van eene andere wet recht heeft op pensioen ten laste van het fonds, overschrijdt het gezamenlijk bedrag der weduwenpensioenen niet de som van f 735 's jaars, en wordt indien die som zou worden overschreden, het volgens deze wet berekend pensioen evenredig verminderd.

7. 1. Het weezenpensioen bedraagt :

a. voor weezen die de door den overleden vader nagelaten weduwe tot moeder hebben : voor elke wees het $\frac{49}{800}$ gedeelte van den pensioensgrondslag, of in het geval, bedoeld in art. 6, eerste lid, het $\frac{49}{800}$ gedeelte van de som der pensioensgrondslagen.

Indien de weduwe pensioengerechtigd is, wordt haar pensioen met dat harer kinderen verhoogd.

Hertrouwt de moeder, dan wordt na afloop van het viereendeeljaars waarin het volgend huwelijk wordt gesloten, laatstgemeld pensioen als afzonderlijk weezenpensioen uitgekeerd.

Komt de moeder te overlijden, dan hebben hare kinderen recht op pensioen berekend op den voet van lit. b.

b. voor weezen, niet behorende tot die, bedoeld onder a :

voor elke wees het $\frac{49}{480}$ gedeelte van den pensioensgrondslag of in het geval bedoeld in art. 6, eerste lid, het $\frac{49}{480}$ gedeelte van de som der pensioensgrondslagen.

Indien weezen als bedoeld onder b, kinderen zijn uit verschillende huwelijken, wordt voor de kinderen uit elk huwelijk afzonderlijk het pensioen op laatstgemelden voet berekend.

2. Heeft de overledene vroeger voor zijne of hare weezen aanspraak gehad op pensioen ten laste van het fonds, hooger dan dat, berekend op den voet van het eerste lid, dan wordt aan de weezen dat hoogere pensioen toegekend, tenzij de overledene toen hij of zij de aanspraak op het lagere pensioen verkreeg of bij zijne of hare latere pensionneering het verlangen heeft te kennen gegeven, bedoeld in art. 28, vierde lid, of dat bedoeld in art. 33.

8. 1. Het weezenpensioen — ook het gezamenlijk bedrag der pensioenen voor kinderen uit verschillende huwelijken — overschrijdt niet het $\frac{49}{180}$ gedeelte van den pensioensgrond-

slag of in het geval, bedoeld in art. 6, eerste lid, het $\frac{49}{180}$ gedeelte van de som der pensioensgrondslagen, noch ook het bedrag van f 735 's jaars.

2. Het vierde lid van art. 6 is ten opzichte van het weezenpensioen van toepassing.

3. Wanneer de voor kinderen uit verschillende huwelijken op den voet van art. 7 berekende pensioenen met het oog op de beide vorige leden vermindering moeten ondergaan, geschiedt de vermindering zóó, dat zij geen verandering brengt in de verhouding tusschen de pensioensbedragen voor de verschillende groepen van kinderen.

9. Het aanvullingspensioen bedoeld in art 5, onder a, bedraagt het verschil tusschen de twee daar genoemde pensioenen.

10. 1. De pensioenen worden in volle gulden verleend.

2. Onderdeelen van een gulden komen voor een gulden in berekening.

11. 1. Het weduwe- en het weezenpensioen gaan in met den dag, volgende op dien, tot en met welchen het loon of het pensioen van den overleden werkman of gepensioneerden werkman wordt uitbetaald of, zoo de overledene een in eene andere Rijksbetrekking herplaatst gepensionneerd werkman was, met den dag, volgende op dien, waarop het genot van het aan die betrekking verbonden tractement en dat van het pensioen hebben opgehouden.

2. Was de overledene een ontslagen niet gepensionneerd werkman, die gebruik maakte van de bij art. 3 gegeven bevoegdheid, dan gaat voor zijne weduwe en weezen het pensioen in met den dag, volgende op dien van zijn overlijden, of, zoo hij in eene andere Rijksbetrekking was herplaatst, met den dag, volgende op dien tot en met welchen zijn tractement wordt uitbetaald.

12. 1. Het weduwepensioen, toegekend op grond van art. 17, tweede lid, gaat in met den dag, volgende op dien van het overlijden van den lateren echtgenoot, of op dien waarop het vonnis tot ontbinding van het huwelijk of dat van echtscheiding is uitgesproken, mits aan het Departement van Financiën wordt overgelegd het bewijs dat de inschrijving bedoeld in art. 276 van het Burgerlijk Wetboek heeft plaats gehad.

2. Genoot de overleden latere echtgenoot tractement, wachtgeld of pensioen uit 's Rijks kas, dan gaat het bedoelde weduwepensioen in met den dag volgende op dien tot en met welchen dat tractement, wachtgeld of pensioen wordt uitbetaald.

13. Het weezenpensioen, toegekend op grond van art. 7, eerste lid, a vierde zinsnede, gaat in met het viereindeeljaars, volgende op dat waarin de moeder is overleden.

14. 1. Wanneer de in art. 23 bedoelde aanvraag niet binnen een jaar na het tijdstip, waarop het recht op pensioen verkregen werd, of indien het een verzoek om verhooging van een reeds verleend pensioen betreft, niet binnen een jaar na den datum van het besluit tot toekenning van dat pensioen bij den directeur van het fonds is ingediend, gaat het pensioen of het hoogere pensioen eerst in met het viereindeeljaars, volgende op dat, waarin de aanvraag bij dien directeur is ingekomen.

2. Mede geldt dit ten aanzien van een pensioen, dat, na te zijn ingetrokken, opnieuw wordt toegekend op eene niet binnen een jaar na den datum van het besluit tot intrekking bij genoemden directeur ingediende aanvraag.

15. Een ingevolge het tweede lid van art. 18 of het tweede lid van art. 19 opnieuw toegekend weduwe- of weezenpensioen gaat in met het viereindeeljaars, volgende op dat waarin het verzoek om dat pensioen bij den directeur van het fonds is ingediend.

16. Het weezenpensioen — ook het bedrag waarmede ingevolge art. 7, eerste lid, a, tweede zinsnede, het pensioen der moeder is verhoogd — wordt tot zijn volle bedrag genoten totdat het jongste kind den leeftijd van achtien jaren heeft bereikt.

17. 1. Een weduwepensioen vervalt door het hertrouwen van de gepensioneerde.

2. Wordt het latere huwelijk door het overlijden van den echtgenoot of bij rechterlijk vonnis ontbonden, dan wordt aan de vrouw, tenzij deze uit kracht van dat huwelijk aanspraak heeft op pensioen ten laste van het fonds tot een bedrag gelijk aan of hooger dan dat van haar vorige pensioen, opnieuw op grond van haar vorig huwelijk overeenkomstig de bepalingen dezer wet pensioen toegekend.

18. 1. Een weduwepensioen vervalt wanneer de gepensioneerde het eerste lid van het bij art. 44 van toepassing verklaarde art. 33 der laatstelijk bij de wet van 11 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 134) gewijzigde wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109) heeft overtreden en na, naar aanleiding hiervan door Onzen Minister van Financiën schriftelijk te zijn gewaarschuwd, den met die verbodsbepaling in strijd zijnden toestand niet binnen zes maanden na de dagteekening der waarschuwing doet ophouden.

2. In bijzondere gevallen kan een op grond van het eerste lid vervallen pensioen door

Ons aan de belanghebbende opnieuw worden toegekend.

19. 1. Vervallen is een weduwe- of weezenpensioen, waarvan de invordering gedurende vijf achtereenvolgende jaren na den dag der eerste betaalbaarstelling achterwege is gebleven.

2. Een op grond van het eerste lid vervallen weduwe- of weezenpensioen kan door Ons aan de belanghebbende of de belanghebbenden opnieuw worden toegekend.

20. 1. De weduwen- en weezenpensioenen worden, behalve in de in art. 18 en art. 19 bedoelde gevallen, uitbetaald tot het einde van het viereindeeljaars in den loop waarvan zij vervallen.

2. De betaling van een pensioen, ten opzichte waarvan het eerste lid van het in art. 18 laatstgenoemde wetsartikel is overtreden, wordt van de dagteekening der in art. 18 bedoelde waarschuwing tot het tijdstip, waarop aan deze gevolg is gegeven, geschorst. Het pensioensbedrag, dat dientengevolge wordt ingehouden, wordt, wanneer het pensioen op grond van laatstgemeld artikel komt te vervallen, niet uitbetaald.

21. Bij overlijden van eene weduwe met verhoogd weduwepensioen komt dit pensioen over het in het vorig artikel bedoelde viereindeeljaars ten bate harer kinderen.

22. De termijnen van een pensioen, welke niet binnen een jaar na den dag der eerste betaalbaarstelling zijn ingevorderd, worden niet meer uitbetaald.

23. 1. Toekenning van een weduwe- of weezenpensioen of verhooging van een reeds toegekend zoodanig pensioen geschiedt alleen op schriftelijke aanvraag door of vanwege de belanghebbende of belanghebbenden.

2. De aanvraag wordt met de voor de regeling van het pensioen benodigde stukken aan den directeur van het fonds gezonden.

3. De aanvraag en de overige in het tweede lid bedoelde stukken, zoomede die welke voor de inning van het pensioen moeten worden overgelegd, zijn vrij van zegelrecht.

4. De directeur van het fonds zendt de aanvraag met de daarbij overgelegde stukken aan den Militairen Pensioenraad.

24. 1. De weduwen- en weezenpensioenen worden op voordracht van Onzen Minister van Financiën door Ons toegekend.

2. De bepalingen dezer wet, op grond waarvan een pensioen wordt verleend, worden in Ons besluit tot toekenning van het pensioen vermeld.

3. Van elk besluit tot toekenning van pensioen wordt een uittreksel, bevattende den

naam of de namen van de gepensioneerde of de gepensioneerden, het bedrag van het pensioen en de betrokken wetsbepalingen opgenomen in de *Staatscourant*.

25. 1. Ten behoeve van het fonds wordt bijgedragen door:

a. alle werklieden met eene echtgenoot of met wettige of gewettigde kinderen die eventueel aanspraak zal of zullen kunnen doen gelden op pensioen ten laste van het fonds;

b. alle overige werklieden boven den leeftijd van zeventien jaar, die, voor wat de mannelijke betreft, het zestigste, voor wat de vrouwelijke betreft, het vijf en veertigste levensjaar nog niet zijn ingetreden;

c. alle gepensioneerde werklieden met eene echtgenoot of met wettige of gewettigde kinderen die eventueel aanspraak zal of zullen kunnen doen gelden op pensioen ten laste van het fonds;

d. de ontslagen, niet gepensioneerde werklieden, die gebruik maken van de bij art. 3 verleende bevoegdheid.

2. Verlies van aanspraak op pensioen op grond van art. 5 lit. f, doet niet ophouden de verplichting tot bijdragen.

26. Werklieden en gepensioneerde werklieden die hebben opgehouden te behooren tot een der in het vorig artikel, onder a tot c genoemde categorieën van contributieplichtigen, zijn verplicht binnen 3 maanden na het tijdstip, waarop die toestand voor hen is ingetreden, van dat tijdstip en van de omstandigheid die hunne contributieplichtigheid deed ophouden schriftelijk mededeeling te doen aan den directeur van het fonds.

27. 1. De bijdrage bedraagt per jaar:

a. voor de in art. 25, eerste lid onder a en b bedoelde werklieden, voor de mannelijke vijf, voor de vrouwelijke één ten honderd van de bezoldiging;

b. voor de gepensioneerde werklieden bedoeld in art. 25, eerste lid onder c, voor de mannelijke vijf, voor de vrouwelijke één ten honderd van het pensioen.

2. Wanneer een werkman twee of meer betrekkingen van werkman gelijktijdig bekleedt of een gepensioneerde werkman als zoodanig twee of meer pensioenen geniet, draagt hij over de bezoldiging in elke zijner betrekkingen of over elk zijner pensioenen op bovenstaanden voet bij.

3. Ontslagen, niet gepensioneerde werklieden, die zich ingevolge art. 3 voor hunne na te laten betrekkingen het behoud van aanspraak op pensioen wenschen te verzekeren, dragen

hiertoe jaarlijks bij, de mannelijke een bedrag gelijk aan vijf, de vrouwelijke een bedrag gelijk aan één ten honderd van den pensioensgrondslag.

4. Zien die krachtens art. 5a voor hunne na te laten betrekkingen aanspraak hebben op een aanvullingspensioen, dragen jaarlijks bij een bedrag dat tot de bijdrage, bedoeld in het eerste lid in gelijke verhouding staat als het bedrag van het aanvullingspensioen tot dat van het pensioen waarop zij voor hunne na te laten betrekkingen aanspraak zouden hebben, indien deze niet uit anderen hoofde pensioengerechtigd waren.

28. 1. Werklieden, die na eene verlaging van hun loon of na hun overgang in eene andere betrekking van werkman, of niet gepensioneerde, gewezen werklieden, die na herplaatsing als werkman voor hun na te laten gezin aanspraak hebben op pensioen ten laste van het fonds, lager dan dat waarop zij op het tijdstip onmiddellijk vóór die verlaging of vóór dien overgang, respectievelijk vóór het ontslag uit hunne vroegere betrekking of betrekkingen voor dat gezin ten laste van het fonds aanspraak hadden, dragen bij over den pensioensgrondslag of over de som der pensioensgrondslagen op dat tijdstip.

2. Wanneer anderen, die eene betrekking vervullen, waaraan aanspraak op weduwen- en weezenpensioen ten laste van het fonds is verbonden, of die zulk eene betrekking hebben bekleed zonder te zijn gepensionneerd, na hun overgang, respectievelijk hunne herplaatsing in eene betrekking van werkman voor hun na te laten gezin aanspraak hebben op pensioen ten laste van het fonds, lager dan dat hetwelk laatstelijk in hunne vroegere betrekking aan dat gezin was gewaarborgd, dragen zij bij het bedrag, dat zij in laatstbedoelde betrekking laatstelijk ten behoeve van het fonds bijdroegen.

3. Wanneer in de gevallen, genoemd in de beide vorige leden, de belanghebbenden na hun overgang of hunne herplaatsing twee of meer betrekkingen van werkman vervullen, wordt voor de berekening van de bijdragen hunne bezoldiging in elke dier betrekkingen evenredig verhoogd.

4. In de gevallen, genoemd in de eerste twee leden, dragen de belanghebbenden bij op den voet van art. 27; wanneer zij hun verlangen hiertoe binnen drie maanden na het tijdstip, waarop zij op het lagere pensioen aanspraak verkrijgen, den directeur van het fonds schriftelijk te kennen geven.

29. 1. Gepensioneerde werklieden, die wederom werkman worden, dragen jaarlijks bij de bijdrage of de som der bijdragen, die zij als gepensioneerde verschuldigd waren, vermeerderd met voor de mannelijke vijf, voor de vrouwelijke één ten honderd over het verschil tusschen hunne bezoldiging of de som hunner bezoldigingen en den pensioensgrondslag of de som der pensioensgrondslagen in de betrekking of de betrekkingen, waaruit zij met pensioen zijn ontslagen.

2. Andere gepensioneerden, die als zoodanig voor hunne na te laten betrekkingen aanspraak hebben op pensioen ten laste van het fonds, dragen, wanneer zij werkman worden, mede op dien voet bij.

30. 1. Niet-werklieden, die, uit eene betrekking of uit twee of meer gelijktijdig vervulde betrekkingen, waaraan aanspraak op weduwe- en weezenpensioen ten laste van het fonds is verbonden, zonder pensioen ontslagen zijnde, zich het behoud van die aanspraak verzekeren tegen storting van eene doorlopende bijdrage of van doorlopende bijdragen, betalen, wanneer zij werkman worden, jaarlijks die bijdrage of de som dier bijdragen, vermeerderd met, voor de mannen vijf, voor de vrouwen één ten honderd over het verschil tusschen hunne bezoldiging of de som hunner bezoldigingen en het bedrag of de som der bedragen waarover zij na hun ontslag hebben bijgedragen.

2. Hebben niet-gepensioneerden als in het eerste lid bedoeld, voor het behoud van de in dat lid bedoelde aanspraak eene som in eens gestort, dan betalen zij, wanneer zij werkman worden, jaarlijks eene bijdrage van, voor de mannen vijf, voor de vrouwen één ten honderd van het in het eerste lid bedoelde verschil.

31. Zij, die verkeerden in het geval, genoemd in art. 2 A, 1°, eerste zinsnede en die op grond van de daarop volgende zinsnede tevens werkman zijn, dragen als zoodanig jaarlijks bij het verschil tusschen vijf ten honderd van hunne bezoldiging of van de som hunner bezoldigingen en de bijdrage die zij voor de door vroegeren dienst verkregen aanspraak op weduwen- en weezenpensioen ten laste van het fonds verschuldigd zijn.

32. Wanneer de belanghebbenden, bedoeld in de artt. 29, 30 en 31, na wederom werkman geworden te zijn, twee of meer werkmansbetrekkingen vervullen, dragen zij in elke dier betrekkingen bij in evenredigheid tot het bedrag der bezoldiging.

33. Zij ten opzichte van wie zich een der in de eerste twee leden van art. 28 genoemde gevallen heeft voorgedaan en die de daar bedoelde hoogere bijdrage betalen, dragen, wanneer zij na hun ontslag als werkman worden gepensionneerd, bij over het bedrag, waarop hun pensioen zou worden gesteld, wanneer het berekend werd over de som waarover zij laatstelijk als werkman hebben bijgedragen, tenzij zij binnen drie maanden na het tijdstip van ingang van hun pensioen, den directeur van het fonds schriftelijk den wensch te kennen geven op den voet van art. 27 bij te dragen.

34. 1. Gepensioneerde werklieden die vroeger eene andere betrekking of gelijktijdig twee of meer andere betrekkingen dan die van werkman hebben vervuld, waaraan aanspraak op weduwen- en weezenpensioen ten laste van het fonds is verbonden en die, nadat zij zonder pensioen uit die betrekking of betrekkingen waren ontslagen, zich het behoud van die aanspraak hebben verzekerd door storting van eene som in eens, dragen bij over het gedeelte van hun pensioen of van de som hunner pensioenen hetwelk berekend is over het deel van de bezoldiging of de som hunner bezoldigingen, waarover zij als werkman ten behoeve van het fonds hebben bijgedragen.

2. Genieten zij als gepensionneerd werkman twee of meer pensioenen, dan wordt de bijdrage over die pensioenen naar evenredigheid van de bedragen verdeeld.

35. 1. Wanneer de som, waarover zou moeten worden bijgedragen meer dan f2400 bedraagt, wordt de bijdrage slechts over dat bedrag berekend.

2. Zoo ook wordt, wanneer het totaal der bedragen, waarover een werkman of een oud-werkman, die twee of meer betrekkingen, waaraan aanspraak op weduwen- en weezenpensioen ten laste van het fonds is verbonden, gelijktijdig bekleedt of bekleed heeft, voor dat pensioen zou moeten bijdragen, meer dan f2400 bedraagt, in het geheel slechts over dat bedrag bijgedragen en worden de bezoldigingen en de pensioenen van den werkman of oud-werkman voor de berekening van de bijdragen evenredig verminderd.

36. De bijdragen worden op de loonen der werklieden en op de pensioenen der gepensioneerde werklieden ingehouden.

37. 1. Werklieden wier loon en gepensioneerde werklieden wier pensioen gedurende meer dan een jaar stilstaat of op wier loon of pensioen de bijdrage gedurende meer dan een

jaar niet in haar geheel kan worden ingehouden, zijn verplicht binnen drie maanden na afloop van elk jaar van den tijd gedurende welken de inhouding van de bijdrage niet of slechts ten deele kan geschieden het over dat jaar aan bijdrage verschuldigde of nog verschuldigde te storten bij den directeur van het fonds.

2. Hetgeen na afloop van den tijd der niet-inhouding of der gedeeltelijke inhouding van de bijdrage nog over-een gedeelte van een jaar aan bijdrage verschuldigd is, wordt zoo mogelijk reeds op den eersten loons-, respectievelijk pensioenstermijn in zijn geheel ingehouden.

3. Werklieden en gepensioneerde werklie-den ten opzichte van wie zich het geval voor doet, genoemd in het eerste lid, worden door den directeur van het fonds schriftelijk op dat lid gewezen.

4. Geschiedt eene betaling, waartoe het eerste lid verplicht, niet binnen den daar gestelden tijd, dan ontvangt de belanghebbende eene aanschrijving van den directeur van het fonds.

Het verschuldigde moet alsnog uiterlijk binnen twee weken na de dagteekening der aanschrijving worden voldaan.

5. Onze Minister van Financiën is bevoegd om, wanneer naar zijn oordeel bijzondere omstandigheden den belanghebbende beletten eene betaling tijdig te doen, op diens schriftelijk verzoek uitstel te verlenen voor ten hoogste zes maanden, te rekenen van den dag waarop het verzoekschrift bij het Departement van Financiën is ingekomen.

6. Onze genoemde Minister is voorts bevoegd, in bijzondere gevallen op schriftelijk verzoek van den belanghebbende te verklaren: dat eene betaling die na afloop van den aan het slot van het vierde lid gestelden tijd of na het ingevolge het vijfde lid bepaalde tijdstip heeft plaats gehad, geacht moet worden op tijd te zijn geschied.

38. Het door werklie-den wier loon en het door gepensioneerde werklie-den wier pensioen gedurende een jaar of gedurende minder dan een jaar stilstaat, of wier bijdrage gedurende een jaar of gedurende minder dan een jaar niet in haar geheel op hun loon, respectievelijk pensioen kan worden ingehouden, over den tijd der niet-uitbetaling of der gedeeltelijke uitbetaling van het loon, respectievelijk pensioen, aan bijdrage verschuldigde of nog verschuldigde wordt na afloop van dien tijd zoo mogelijk reeds op den eersten loons-, respec

tievelijk pensioenstermijn in zijn geheel ingehouden.

39. Wanneer de in art. 26 bedoelde mededeeling binnen den daar gestelden termijn is gedaan, wordt hetgeen te veel werd bijgedragen aan den belanghebbende teruggegeven.

40. 1. Wanneer eene werkvrouw of eene gepensioneerde werkvrouw op grond van art. 2 A, 2°. ophoudt werkvrouw of gepensioneerde werkvrouw te zijn, ontvangt zij de door haar betaalde bijdragen terug.

2. Wordt zij later wederom werkvrouw of gepensioneerde werkvrouw, dat stort zij binnen drie maanden na den dag, waarop deze omstandigheid intreedt, de ingevolge het eerste lid terugontvangen bijdragen in het fonds terug.

41. 1. De bijdrage, bedoeld in art. 27, derde lid, moet voor de eerste maal binnen drie maanden na het tijdstip van ingang van het ontslag en vervolgens telken jare voor de verjaring van dat tijdstip aan den directeur van het fonds worden voldaan.

2. Werklieden die zonder recht op pensioen worden ontslagen, worden door den directeur van het fonds schriftelijk gewezen op het eerste lid in verband met art. 3.

3. Geschiedt de tweede of eene volgende betaling van de bijdrage, bedoeld in het eerste lid, niet binnen den daarvoor gestelden tijd, dan ontvangt de belanghebbende eene aanschrijving van den directeur van het fonds. Het verschuldigde moet alsnog binnen twee weken na de dagteekening der aanschrijving worden voldaan.

4. Onze Minister van Financiën is bevoegd om, wanneer naar zijn oordeel, bijzondere omstandigheden den belanghebbende beletten de eerste of eene volgende betaling tijdig te doen, op diens schriftelijk verzoek uitstel te verlenen van ten hoogste zes maanden, te rekenen van den dag waarop het verzoekschrift bij het Departement van Financiën is ingekomen.

5. Onze genoemde Minister is voorts bevoegd, in bijzondere gevallen, op schriftelijk verzoek van den belanghebbende, te verklaren, dat eene eerste of eene volgende betaling, die na afloop van den in het eerste, respectievelijk aan het slot van het derde lid gestelden tijd of na het ingevolge het vierde lid bepaalde tijdstip heeft plaats gehad, geacht moet worden op tijd te zijn geschied.

6. Hij, die de eerste betaling niet binnén den in het eerste lid gestelden termijn van drie maanden of vóór of op het ingevolge het vierde lid bepaalde tijdstip heeft gedaan en die niet

krachtens verklaring van Onzen Minister van Financiën geacht moet worden op tijd te hebben betaald, heeft de in art. 3 bedoelde bevoegdheid verloren.

42. Wanneer een ontslagen, niet gepensionneerd werkmán binnen den in het eerste lid van het vorige artikel gestelden termijn van drie maanden overlijdt zonder de daar bedoelde bijdrage te hebben voldaan, wordt hij geacht van de in art. 3 gegeven bevoegdheid te hebben willen gebruik maken.

43. 1. Door den overleden werkmán of gepensionneerden werkmán bij zijn overlijden verschuldigd gebleven pensioensbijdragen worden ingehouden op het pensioen der weduwe of weezen.

2. Zoo ook wordt in het geval, bedoeld in het vorige artikel, de in het derde lid van art. 27 bedoelde bijdrage op het pensioen der weduwe of weezen ingehouden.

3. Is voor door den overledene uit verschillende huwelijken nagelaten betrekkingen het pensioen op den voet van de artt. 6 en 7 afzonderlijk geregeld, dan geschiedt in de gevallen, genoemd in de beide vorige leden, de inhouding van de bijdrage op de verschillende pensioenen in evenredigheid tot de bedragen.

44. 1. De artt. 33 en 34 der laatstelijk bij de wet van 11 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 134) gewijzigde wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109), alsook het vierde en het vijfde lid van art. 31 der Burgerlijke Pensioenwet zijn ten opzichte van de ingevolge deze wet te verleenen pensioenen van toepassing.

2. Ook art. 36 der in de tweede plaats genoemde wet is van toepassing met dien verstande, dat het eerste lid van dat artikel ook geldt voor een wees voor den duur van zijn verblijf in eene tuchtschool, indien niet door de ouders of door den voogd in de kosten wordt bijgedragen, of in een Rijksopvoedingsgesticht;

voorts dat in het geval, bedoeld in het tweede lid, het aan Ons blijft voorbehouden over het pensioen der veroordeelde ten behoeve van hare minderjarige kinderen te beschikken.

45. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel „Weduwenwet voor de Rijkswerklieden 1914.”

46. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

47. Aan de weduwen en weezen van werklieden in den zin dezer wet, welke ná 31 December 1913, doch vóór de inwerkingtreding dezer wet zijn overleden, wordt toegekend het pensioen, waarop zij aanspraak zouden hebben,

1914.

indien het overlijden had plaats gevonden op den dag, waarop deze wet in werking treedt. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 20sten Februari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) BERTLING.

De Minister van Oorlog, (get.) BOSBOOM.

De Min. van Marine, (get.) J. J. RAMBONNET.

(*Uitgeg. 27 Febr. 1914.*)

21 Februari 1914. BESLUIT, houdende aanwijzing van *Geertruidenberg* als losplaats van ruw zout of zouthoudend water. S. 45.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën dd. 18 Februari 1914, n°. 95, Accijnzen;

Gezien artikel 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), artikel 2 van Ons besluit van 3 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 2) en Ons besluit van 14 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 162);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Met ingang van de dagteekening van dit besluit wordt *Geertruidenberg* aangewezen als losplaats van ruw zout of zouthoudend water bij invoer te lande met spoorwagens.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 21sten Februari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) BERTLING.

(*Uitgeg. 10 Maart 1914.*)

21 Februari 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 46.

23 Februari 1914. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Velp* van 5 Febr. 1914, strekkende tot toekenning van eervol ontslag aan een ambtenaar van den burgerlijken stand op diens verzoek. S. 47.

Geschorst tot 1 September 1914.

23 Februari 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën betreffende de pensionneering van ambtenaren van openbare instellingen van weldadigheid.

Bij nader overleg ben ik met den Minister van Financiën van oordeel, dat de meening,

kenbaar gemaakt in mijne circulaire dd. 18 December j.l., n°. 8890, afd. B.B., verduidelijking behoeft in dien zin, dat de ambtenaren bij openbare instellingen van weldadigheid als gemeente-ambtenaren in den zin van de Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913 zijn te beschouwen, wanneer bij voldoening aan de overige, in art. 2 A, a, diër wet gestelde vereischten, hunne wedden uit gemeentelijk subsidie worden gekweten. In elk concreet geval zal aan de hand van door het betrokken gemeentebestuur te verstrekken gegevens worden beoordeeld of de wedde uit het gemeentelijk subsidie wordt betaald. Om allen twijfel te dien opzichte in de toekomst weg te nemen, is het wenschelijk dat in het vervolg een deel van het subsidie tot het bedrag, dat in het geheel aan salarissen wordt uitgekeerd, door het gemeentebestuur uitdrukkelijk voor betaling van de traktementen wordt aangewezen.

Ik heb de eer Uw College te verzoeken de besturen der gemeenten Uwer provincie hiermede spoedig in kennis te stellen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

25 Februari 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van uitbreiding van het stationsemplement *Schiedam* van den spoorweg *Amsterdam—Rotterdam*. S. 48.

25 Februari 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van den aanleg van een rangeerterrein langs den Staatsspoorweg *Meppel—Groningen* tusschen de stations *De Punt* en *Haren* en van eene verbindingsbaan tusschen het station *Haren* en den Staatsspoorweg *Groningen—Nieuweschans*, met bijkomende werken. S. 49.

25 Februari 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Roermond* naar de Belgische grens in de richting van *Kessenich*. S. 50.

25 Februari 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van uitbreiding van de halte *Kropswolde*. S. 51.

25 Februari 1914. WET, tot vaststelling van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 52.

Bij deze wet wordt het IVde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende het Departement van Justitie, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e AFD.:	Kosten van het Departement	f	257,147.—
2 ^e „	Kosten van de rechterlijke macht	„	2,502,295.75
3 ^e „	Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditiën in de militaire arrondissementen	„	103,830.—
4 ^e „	Kosten van den Centralen Raad van Beroep en van de Raden van Beroep	„	199,475.—
5 ^e „	Gerechtskosten	„	421,000.—
6 ^e „	Kosten van algemeene of Rijkspolitie	„	2,048,824.—
7 ^e „	Kosten van gevangnissen en Rijkswerkinrichtingen	„	2,526,835.—
8 ^e „	Kosten van het Rijkstucht- en opvoedingswezen	„	2,263,367.50
9 ^e „	Gebouwen	„	688,376.50
10 ^e „	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën enz.	„	672,178.—
11 ^e „	Vershillende uitgaven	„	42,000.—
12 ^e „	Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—

Totaal van het IVde hoofdstuk f 11,774,828.75

25 Februari 1914. WET, tot vaststelling van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 53.

Bij deze wet wordt het Xde hoofdstuk der begrooting van de Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e AFD.:	Kosten van het Departement	f	242,528.50
2 ^e „	Landbouw	„	3,484,316.84 ⁵
3 ^e „	Nijverheid	„	8,289,470.—
4 ^e „	Handel	„	628,985.—
5 ^e „	Arbeid	„	510,510.—
6 ^e „	Arbeidersverzekering	„	3,448,265.—
7 ^e „	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, schadeloosstellingen en toelagen (met uitzondering van die, welke komen ten laste van het Staatsmijnbedrijf)	„	79,677.—
8 ^e „	Onvoorziene behoeften	„	50,000.—
	Totaal van het Xde hoofdstuk	f	16,733,752.34 ⁵

25 Februari 1914. BESLUIT, houdende beslissing, dat een niet krachtens art. 28, eerste lid der Woningwet verplicht uitbreidingsplan niet aan de goedkeuring van Ged. Staten kan worden onderworpen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Breskens* tegen het besluit van Gedep. Staten van *Zeeland* van 26 September 1913, waarbij is verklaard dat geene goedkeuring kan worden verleend aan het plan van uitbreiding, vastgesteld bij besluit van den Raad dier gemeente van 2 September 1913;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 6 Februari 1914, n°. 418;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Februari 1914, n°. 1495, afdeling Volksgezondheid en Armeezaken;

Overwegende, dat de Raad der gemeente *Breskens* bij besluit van 2 September 1913 een plan van uitbreiding heeft vastgesteld;

dat Gedeputeerde Staten bij schrijven van 26 September 1913, n°. 112a, 3e afdeling aan Burgemeester en Wethouders van *Breskens* mededeelden, dat, aangezien de gemeente *Breskens* niet behoort tot die, voor welke artikel 28, 1e lid, der woningwet het vaststellen van een plan van uitbreiding voorschrijft, het door den Raad onverplicht vastgestelde plan niet in de termen van genoemd wetsartikel valt anders niet op grond van het 3e lid daarvan kan worden goedgekeurd;

dat de Raad, bij Ons in beroep gekomen, aanvoert, dat voor elk uitbreidingsplan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten wordt vereischt, dat reeds verscheidene nietverplichte uitbreidingsplannen zijn vastgesteld en door

Gedeputeerde Staten van andere provinciën goedgekeurd en dat het gebod van de woningwet om een verplicht uitbreidingsplan aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten te onderwerpen, niet met zich brengt een verbod aan Gedeputeerde Staten om een niet-verplicht plan goed te keuren;

Overwegende, dat volgens het 1e lid van artikel 28 der Woningwet, in gemeenten, die meer dan 10000 zielen tellen, alsmede in gemeenten, wier zielental in de laatste vijf jaren met meer dan een vijfde is toegenomen, de Raad, behoudens vrijstelling van Gedeputeerde Staten, een plan van uitbreiding vaststelt, waarbij de grond wordt aangewezen, die in de naaste toekomst voor den aanleg van straten, grachten en pleinen is bestemd, welk plan aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten is onderworpen;

dat de gemeente *Breskens* niet behoort tot de gemeenten, in het 1e lid van artikel 28 der Woningwet genoemd;

dat derhalve het plan van uitbreiding vastgesteld door den Raad der gemeente *Breskens* bij besluit van 2 September 1913 niet ter uitvoering van gemeld artikel is vastgesteld en alzoo niet, krachtens dat artikel, aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten is onderworpen;

dat Gedeputeerde Staten ook niet uit anderen hoofde geroepen zijn omtrent de goedkeuring daarvan eene beslissing te nemen;

dat Gedeputeerde Staten dus terecht hebben verklaard, dat geene goedkeuring kan worden verleend aan het bovenbedoelde plan van uitbreiding der gemeente *Breskens*;

Gezien de Woningwet;

Hebben goedgevonden en verstaan: het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

26 Februari 1914. WET, tot vaststelling van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 54.

Bij deze wet wordt het *negende* hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende het *Departement van Waterstaat*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e	AFD.: Kosten van het Departement.	f	189,750.—
2 ^e	„ Waterstaat	„	13,042,050.96
3 ^e	„ Spoorwegen.	„	4,124,775.—
4 ^e	„ Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën enz.	„	332,200.—
5 ^e	„ Onvoorzien behoeften.	„	40,000.—
6 ^e	„ Posterijen.	„	25,903,750.—

Totaal van het IXde hoofdstuk f 43,632,525.96

26 Februari 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente *Ter Neuzen*, noodig voor den aanleg van havenwerken aldaar. S. 55.

26 Februari 1914. WET, houdende nadere verlag van het invoerrecht van Riouw-gambir in *Nederlandsch-Indië*. S. 56.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is het recht, dat bij invoer in het togebied van *Nederlandsch-Indië* verschuldigd is van gambir afkomstig uit den *Riouw-Archipel*, nader te verlagen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De post *gambir* in het tarief van invoer-rechten der Indische Tariefwet (*Nederlandsch Staatsblad* 1909, n°. 341; *Indisch Staatsblad* 1910, n°. 79) wordt gelezen als volgt:

Gambir Riouw	100 K.G.	f 5
„ andere	100 „	20

2. Deze wet treedt in werking op een door den Gouverneur-Generaal te bepalen datum.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 26sten Februari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,

(get.) TH. H. PLEYTE.

(Uitgeg. 13 Maart 1914.)

26 Februari 1914. WET, houdende goedkeuring van de den 17den Januari 1912 te Parijs tusschen *Nederland, Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Argentinië, Oostenrijk-Hongarije, België, Bolivia, Brazilië, Bulgarije, Chili, Columbia, Costa-Rica, Cuba, Denemarken, Ecuador, Spanje, Frankrijk, Groot-Brittannië en Ierland, Griekenland, Guatemala, Haiti, Honduras, Italië, Luxemburg, Mexico, Montenegro, Noorwegen,*

Panama, Perzië, Portugal, Rumenië, Rusland, Salvador, Servië, Siam, Zweden, Zwitserland, Turkije, Egypte en Uruguay gesloten overeenkomst. S. 57.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat de internationale sanitaire overeenkomst, den 17den Januari 1912 te *Parijs* gesloten, bepalingen inhoudt, wettelijke rechten betreffende;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De nevens deze wet in afdruk gevoegde, den 17den Januari 1912 te *Parijs* tusschen *Nederland, Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Argentinië, Oostenrijk-Hongarije, België, Bolivia, Brazilië, Bulgarije, Chili, Columbia, Costa-Rica, Cuba, Denemarken, Ecuador, Spanje, Frankrijk, Groot-Brittannië en Ierland, Griekenland, Guatemala, Haiti, Honduras, Italië, Luxemburg, Mexico, Montenegro, Noorwegen, Panama, Perzië, Portugal, Rumenië, Rusland, Salvador, Servië, Siam, Zweden, Zwitserland, Turkije, Egypte en Uruguay* gesloten overeenkomst wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 26sten Februari 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) J. LOUDON.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT V. D. LINDEN.

De Min. van Marine, (get.) J. J. RAMBONNET.

De Minister van Financiën, (get.) BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) TREP.

(Uitgeg. 20 Maart 1914.)

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des Etats-Unis du Brésil; Sa Majesté le Roi des Bulgares; le Président de la République du Chili; le Président de la République de Colombie; le Président de la République de Costa-Rica; le Président de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République de l'Equateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des territoires Britanniques au delà des mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatemala; le Président de la République d'Haïti; le Président de la République de Honduras; Sa Majesté le Roi d'Italie; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg; le Président des Etats-Unis Mexicains; Sa Majesté le Roi de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté le Shah de Perse; le Président de la République Portugaise; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; Son Altesse le Khédive d'Egypte, agissant dans les limites des pouvoirs à lui conférés par les firmans impériaux, et le Président de la République Orientale de l'Uruguay,

Ayant décidé d'apporter dans les dispositions de la Convention sanitaire, signée à Paris le 3 décembre 1903, les modifications que comportent les données nouvelles de la science et de l'expérience prophylactiques, d'établir une réglementation internationale relative à la fièvre jaune et d'étendre, autant qu'il est possible, le champ d'application des principes qui ont inspiré la réglementation sanitaire internationale, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, enz.

Lesquels, ayant échangé leurs pleins pouvoirs

trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

TITRE I.

DISPOSITIONS GÉNÉRALES.

CHAPITRE I.

Prescriptions à observer par les pays signataires de la Convention dès que la peste, le choléra ou la fièvre jaune apparaît sur leur territoire.

Section I. — Notification et communications ultérieures aux autres pays.

ARTICLE PREMIER. Chaque Gouvernement doit notifier immédiatement aux autres Gouvernements le premier cas avéré de peste, de choléra ou de fièvre jaune constaté sur son territoire.

De même, le premier cas avéré de choléra, de peste ou de fièvre jaune survenant en dehors des circonscriptions déjà atteintes doit faire l'objet d'une notification immédiate aux autres Gouvernements.

2. Toute notification prévue à l'article premier est accompagnée ou très promptement suivie de renseignements circonstanciés sur :

- 1°. l'endroit où la maladie est apparue;
- 2°. la date de son apparition, son origine et sa forme;
- 3°. le nombre des cas constatés et celui des décès;
- 4°. l'étendue de la ou des circonscriptions atteintes;
- 5°. pour la peste, l'existence parmi les rats de la peste ou d'une mortalité insolite;
- 6°. pour la fièvre jaune, l'existence du *stegomya calopus*;
- 7°. les mesures immédiatement prises.

3. La notification et les renseignements prévus aux articles 1 et 2 sont adressés aux agences diplomatiques ou consulaires dans la capitale du pays contaminé.

Pour les pays qui n'y sont pas représentés, ils sont transmis directement par télégraphe aux Gouvernements de ces pays.

4. La notification et les renseignements prévus aux articles 1 et 2 sont suivis de communications ultérieures données d'une façon régulière, de manière à tenir les Gouvernements au courant de la marche de l'épidémie.

Ces communications, qui se font au moins une fois par semaine et qui sont aussi complètes que possible, indiquent plus particulièrement les précautions prises en vue de combattre l'extension de la maladie.

Elles doivent préciser : 1°. les mesures prophylactiques appliquées relativement à l'inspection sanitaire ou à la visite médicale, à l'isolement et à la désinfection ; 2°. les mesures exécutées au départ des navires pour empêcher l'exportation du mal et spécialement, dans les cas prévus par le 5°. en le 6°. de l'article 2 ci-dessus, les mesures prises respectivement contre les rats ou contre les moustiques.

5. Le prompt et sincère accomplissement des prescriptions qui précèdent est d'une importance primordiale.

Les notifications n'ont de valeur réelle que si chaque Gouvernement est prévenu lui-même, à temps, des cas de peste, de choléra, de fièvre jaune et des cas douteux survenus sur son territoire. On ne saurait donc trop recommander aux divers Gouvernements de rendre obligatoire la déclaration des cas de peste, de choléra et de fièvre jaune et de se tenir renseignés sur toute mortalité insolite des rats, notamment dans les ports.

6. Il est désirable que les pays voisins fassent des arrangements spéciaux en vue d'organiser un service d'informations directes entre les chefs des administrations compétentes, en ce qui concerne les territoires limitrophes ou se trouvant en relations commerciales étroites.

Section II. — *Conditions qui permettent de considérer une circonscription territoriale comme contaminée ou redevenue saine.*

7. La notification d'un premier cas de peste, de choléra ou de fièvre jaune n'entraîne pas, contre la circonscription territoriale où il s'est produit, l'application des mesures prévues au chapitre II ci-après.

Mais, lorsque plusieurs cas de peste ou de fièvre jaune non importés se sont manifestés ou que les cas de choléra forment foyer (1), la circonscription peut être considérée comme contaminée.

8. Pour restreindre les mesures aux seules régions atteintes, les Gouvernements ne doivent les appliquer qu'aux provenances des circonscriptions contaminées.

On entend par le mot *circonscription* une partie de territoire bien déterminée dans les renseignements qui accompagnent ou suivent la notification, ainsi : une province, un gou-

vernement, un district, un département, un canton, une île, une commune, une ville, un quartier de ville, un village, un port, un polder, une agglomération, etc., quelles que soient l'étendue et la population de ces portions de territoire.

Mais cette restriction limitée à la circonscription contaminée ne doit être acceptée qu'à la condition formelle que le Gouvernement du pays contaminé prenne les mesures nécessaires : 1°. pour combattre l'extension de l'épidémie et 2°. s'il s'agit de peste ou de choléra, pour prévenir, à moins de désinfection préalable, l'exportation des objets visés aux 1°. et 2°. de l'article 13; provenant de la circonscription contaminée.

Quand une circonscription est contaminée, aucune mesure restrictive n'est prise contre les provenances de cette circonscription, si ces provenances l'ont quittée cinq jours au moins avant le début de l'épidémie.

9. Pour qu'une circonscription ne soit plus considérée comme contaminée il faut la constatation officielle :

1°. qu'il n'y a eu ni décès ni cas nouveau, en ce qui concerne la peste ou le choléra depuis cinq jours, en ce qui concerne la fièvre jaune depuis dix-huit jours, soit après l'isolement, soit après la mort ou la guérison du dernier malade ;

2°. que toutes les mesures de désinfection ont été appliquées ; en outre, s'il s'agit de cas de peste, que les mesures contre les rats sont exécutées, et, s'il s'agit de fièvre jaune, que les précautions contre les moustiques ont été prises.

Section III. — *Mesures dans les ports contaminés au départ des navires.*

10. L'autorité compétente est tenue de prendre des mesures efficaces :

1°. pour empêcher l'embarquement des personnes présentant des symptômes de peste, de choléra ou de fièvre jaune ;

2°. en cas de peste ou de choléra, pour empêcher l'exportation des marchandises ou objets quelconques qu'elle considérerait comme contaminés et qui n'auraient pas été préalablement désinfectés à terre, sous la surveillance du médecin délégué de l'autorité publique ;

3°. en cas de peste, pour empêcher l'embarquement des rats ;

4°. en cas de choléra, pour veiller à ce que l'eau potable embarquée soit saine ;

5°. en cas de fièvre jaune, pour empêcher l'embarquement des moustiques.

(1) Il existe un foyer quand l'apparition de cas de choléra au delà de l'entourage du ou des premiers cas prouve qu'on n'est pas parvenu à limiter l'expansion de la maladie là où elle s'était manifestée à son début.

CHAPITRE II.

*Mesures de défense contre les territoires contaminés.*Section I. — *Publication des mesures prescrites.*

11. Le Gouvernement de chaque pays est tenu de publier immédiatement les mesures qu'il croit devoir prescrire au sujet des provenances d'un pays ou d'une circonscription territoriale contaminée.

Il communique aussitôt cette publication à l'agent diplomatique ou consulaire du pays contaminé, résidant dans sa capitale, ainsi qu'aux Conseils sanitaires internationaux.

Il est également tenu de faire connaître, par les mêmes voies, le retrait de ces mesures ou les modifications dont elles seraient l'objet.

A défaut d'agence diplomatique ou consulaire dans la capitale, les communications sont faites directement au Gouvernement du pays intéressé.

Section II. — *Marchandises. — Désinfection. — Importation et transit. — Bagages.*

12. Il n'existe pas de marchandises qui soient par elles-mêmes capables de transmettre la peste, le choléra ou la fièvre jaune. Elles ne deviennent dangereuses qu'au cas où elles ont été souillées par des produits pesteux ou cholériques.

13. La désinfection ne peut être appliquée qu'en cas de peste ou de choléra et seulement aux marchandises et objets que l'autorité sanitaire locale considère comme contaminés.

Toutefois, en cas de peste ou de choléra, les marchandises ou objets énumérés ci-après peuvent être soumis à la désinfection ou même prohibés à l'entrée, indépendamment de toute constatation qu'ils seraient ou non contaminés :

1°. Les linges de corps, hardes et vêtements portés (effets à usage), les literies ayant servi.

Lorsque ces objets sont transportés comme bagages ou à la suite d'un changement de domicile (objets d'installation), ils ne peuvent être prohibés et sont soumis au régime de l'article 20.

Les paquets laissés par les soldats et les matelots et renvoyés dans leur patrie après décès, sont assimilés aux objets compris dans le premier alinéa du 1°.

2°. Les chiffons et drilles, à l'exception, quant au choléra, des chiffons comprimés qui sont transportés comme marchandises en gros par ballots cerclés.

Ne peuvent être interdits les déchets neufs provenant directement d'ateliers de filature, de tissage, de confection ou de blanchiment; les laines artificielles (Kunstwolle, Shoddy) et les rognures de papier neuf.

14. Il n'y a pas lieu d'interdire le transit des marchandises et objets spécifiés aux 1° et 2° de l'article qui précède, s'ils sont emballés de telle sorte qu'ils ne puissent être manipulés en route.

De même, lorsque les marchandises ou objets sont transportés de telle façon qu'en cours de route ils n'aient pu être en contact avec les objets souillés, leur transit à travers une circonscription territoriale contaminée ne doit pas être un obstacle à leur entrée dans le pays de destination.

15. Les marchandises et objets spécifiés aux 1° et 2° de l'article 13 ne tombent pas sous l'application des mesures de prohibition à l'entrée, s'il est démontré à l'autorité du pays de destination qu'ils ont été expédiés cinq jours au moins avant le début de l'épidémie.

16. Le mode et l'endroit de la désinfection, ainsi que les procédés à employer pour assurer la destruction des rats, des insectes et des moustiques sont fixés par l'autorité du pays de destination. Ces opérations doivent être faites de manière à ne détériorer les objets que le moins possible. Les hardes, vieux chiffons, pansements infectés, papiers et autres objets de peu de valeur peuvent être détruits par le feu.

Il appartient à chaque état de régler la question relative au paiement éventuel des dommages-intérêts résultant de la désinfection ainsi que de la destruction des objets ci-dessus visés et de celle des rats, des insectes et des moustiques.

Si, à l'occasion des mesures prises pour la destruction des rats, des insectes et des moustiques à bord des navires, des taxes sont perçues par l'autorité sanitaire, soit directement, soit par l'intermédiaire d'une société ou d'un particulier, le taux de ces taxes doit être fixé par un tarif publié d'avance et établi de façon à ce qu'il ne puisse résulter de l'ensemble de son application une source de bénéfice pour l'Etat ou pour l'Administration sanitaire.

17. Les lettres et correspondances, imprimés, livres, journaux, papiers d'affaires, etc. (non compris les colis postaux), ne sont soumis à aucune restriction ni désinfection.

En cas de fièvre jaune, les colis postaux ne sont soumis à aucune restriction ni désinfection.

18. Les marchandises, arrivant par terre

ou par mer, ne peuvent être retenues aux frontières ou dans les ports.

Les seules mesures qu'il soit permis de prescrire à leur égard sont spécifiées dans les articles 13 et 16 ci-dessus.

Toutefois, si des marchandises, arrivant par mer en vrac ou dans des emballages défectueux, ont été, pendant la traversée, contaminées par des rats reconnus pesteux et si elles ne peuvent être désinfectées, la destruction des germes peut être assurée par leur mise en dépôt pendant une durée maxima de deux semaines.

Il est entendu que l'application de cette dernière mesure ne doit entraîner aucun délai pour le navire ni des frais extraordinaires résultant du défaut d'entrepôts dans les ports.

19. Lorsque des marchandises ont été désinfectées, par application des prescriptions de l'article 13, ou mises en dépôt temporaire, en vertu du 3e alinéa de l'article 18, le propriétaire ou son représentant a le droit de réclamer de l'autorité sanitaire qui a ordonné la désinfection ou le dépôt, un certificat indiquant les mesures prises.

20. La désinfection du linge sale, des hardes, vêtements et objets, qui font partie de bagages ou de mobiliers (objets d'installation) provenant d'une circonscription territoriale contaminée n'est effectuée qu'en cas de peste ou de choléra et seulement lorsque l'autorité sanitaire les considère comme contaminés.

Section III. — Mesures dans les ports et aux frontières de mer.

A. — Classification des navires.

21. Est considéré comme *infecté* le navire qui a le peste, le choléra ou la fièvre jaune à bord ou qui a présenté un ou plusieurs cas de peste, de choléra ou de fièvre jaunée depuis sept jours.

Est considéré comme *suspect* le navire à bord duquel il y a eu des cas de peste, de choléra ou de fièvre jaune au moment du départ ou pendant la traversée, mais aucun cas nouveau depuis sept jours.

Est considéré comme *indemne*, bien que venant d'un port contaminé, le navire qui n'a eu ni décès ni cas de peste, de choléra ou de fièvre jaune à bord, soit avant le départ, soit pendant la traversée, soit au moment de l'arrivée.

B. — Mesures concernant la peste.

22. Les navires *infectés de peste* sont soumis au régime suivant :

1°. visite médicale ;

2°. les malades sont immédiatement débarqués et isolés ;

3°. les personnes qui ont été en contact avec les malades et celles que l'autorité sanitaire du port a des raisons de considérer comme suspectes sont débarquées si possible. Elles peuvent être soumises soit à l'observation (1), soit à la surveillance (2), soit à une observation suivie de surveillance, sans que la durée totale de ces mesures puisse dépasser cinq jours, à dater de l'arrivée.

Il appartient à l'autorité sanitaire du port d'appliquer celle de ces mesures qui lui paraît préférable selon la date du dernier cas, l'état du navire et les possibilités locales ;

4°. le linge sale, les effets à usage et les objets de l'équipage (3) et des passagers qui, de l'avis de l'autorité sanitaire, sont considérés comme contaminés, sont désinfectés ;

5°. les parties du navire qui ont été habitées par des pesteux ou qui, de l'avis de l'autorité sanitaire, sont considérées comme contaminées, doivent être désinfectées ;

6°. la destruction des rats du navire doit être effectuée avant ou après le déchargement de la cargaison, en évitant autant que possible de détériorer les marchandises, les tôles et les machines. L'opération doit être faite le plus tôt et le plus rapidement possible et, en tout cas, ne doit pas durer plus de quarante-huit heures.

Pour les navires sur lest, cette opération doit se faire le plus tôt possible avant le chargement.

23. Les navires *suspects de peste* sont soumis aux mesures qui sont indiquées sous les numéros, 1, 4, 5 et 6 de l'article 22.

(1) Le mot „observation” signifie : isolement des voyageurs soit à bord d'un navire, soit dans une station sanitaire, avant qu'ils n'obtiennent la libre pratique.

(2) Le mot „surveillance” signifie que les voyageurs ne sont pas isolés, qu'ils obtiennent tout de suite la libre pratique, mais sont signalés à l'autorité dans les diverses localités où ils se rendent et soumis à un examen médical constatant leur état de santé.

(3) Le mot „équipage” s'applique aux personnes qui font ou ont fait partie de l'équipage ou du personnel de service du bord, y compris les maîtres d'hôtel, garçons, cafedji, etc. C'est dans ce sens qu'il faut comprendre ce mot chaque fois qu'il est employé dans la présente Convention.

En outre, l'équipage et les passagers peuvent être soumis à une surveillance qui ne dépassera pas cinq jours à dater de l'arrivée du navire. On peut, pendant le même temps, empêcher le débarquement de l'équipage, sauf pour raisons de service.

24. Les navires *indemnes de peste* sont admis à la libre pratique immédiate, quelle que soit la nature de leur patente.

Le seul régime que peut prescrire à leur sujet l'autorité du port d'arrivée consiste dans les mesures suivantes :

1°. visite médicale ;

2°. désinfection du linge sale, des effets à usage et des autres objets de l'équipage et des passagers, mais seulement dans les cas exceptionnels, lorsque l'autorité sanitaire a des raisons spéciales de croire à leur contamination ;

3°. sans que la mesure puisse être érigée en règle générale, l'autorité sanitaire peut soumettre les navires venant d'un port contaminé à une opération destinée à détruire les rats à bord, avant ou après le déchargement de la cargaison. Cette opération doit être faite le plus tôt et le plus rapidement possible et, en tout cas, ne doit pas durer plus de vingt-quatre heures en évitant d'entraver la circulation des passagers et de l'équipage entre le navire et la terre ferme et, autant que possible, de détériorer les marchandises, les tôles et les machines. Pour les navires sur lest, il sera procédé, s'il y a lieu, à cette opération le plus tôt et le plus rapidement possible et, en tout cas, avant le chargement.

L'équipage et les passagers peuvent être soumis à une surveillance qui ne dépassera pas cinq jours à compter de la date où le navire est parti du port contaminé. On peut également, pendant le même temps, empêcher le débarquement de l'équipage, sauf pour raisons de service :

L'autorité compétente du port d'arrivée peut toujours réclamer sous serment un certificat du médecin du bord, ou, à son défaut, du capitaine, attestant qu'il n'y a pas eu de cas de peste sur le navire depuis le départ et qu'une mortalité insolite des rats n'a pas été constatée.

25. Lorsque, sur un navire *indemne*, des rats ont été reconnus pesteux après examen bactériologique, ou bien que l'on constate parmi ces rongeurs une mortalité insolite, il y a lieu de faire application des mesures suivantes :

I. Navires avec rats pesteux :

a) visite médicale ;

b) les rats doivent être détruits, avant

ou après le déchargement de la cargaison, en évitant autant que possible de détériorer les marchandises, les tôles et les machines. L'opération doit être faite le plus tôt et le plus rapidement possible et, en tout cas, ne pas durer plus de quarante-huit heures. Les navires sur lest subissent cette opération le plus tôt et le plus rapidement possible et, en tout cas, avant le chargement ;

c) les parties du navire et les objets que l'autorité sanitaire locale juge être contaminés sont désinfectés ;

d) les passagers et l'équipage peuvent être soumis à une surveillance dont la durée ne doit pas dépasser cinq jours comptés à partir de la date d'arrivée.

II. Navires où est constatée une mortalité insolite des rats :

a) visite médicale ;

b) l'examen des rats au point de vue de la peste sera fait autant et aussi vite que possible ;

c) si la destruction des rats est jugée nécessaire, elle aura lieu dans les conditions indiquées ci-dessus relativement aux navires avec rats pesteux ;

d) jusqu'à ce que tout soupçon soit écarté, les passagers et l'équipage peuvent être soumis à une surveillance dont la durée ne dépassera pas cinq jours comptés à partir de la date d'arrivée.

26. Il est recommandé que les navires soient soumis à la dératisation périodique pratiquée au moins une fois tous les six mois. L'autorité sanitaire du port, où la dératisation a été effectuée, délivre au capitaine, à l'armateur ou à son agent, toutes les fois que la demande en est faite, un certificat constatant la date de l'opération, le port où elle a été faite et la technique employée.

Il est recommandé que les autorités sanitaires des ports, où touchent les navires qui pratiquent la dératisation périodique, tiennent compte des certificats susvisés, dans l'appréciation des mesures à prendre, notamment en ce qui concerne les prescriptions du n°. 3 du 2e alinéa de l'article 24.

C. — Mesures concernant le choléra.

27. Les navires *infectés de choléra* sont soumis au régime suivant :

1°. visite médicale ;

2°. les malades sont immédiatement débarqués et isolés ;

3°. les autres personnes peuvent être également débarquées et soumises, à dater de

l'arrivée du navire, à une observation ou à une surveillance dont la durée variera, selon l'état sanitaire du navire et selon la date du dernier cas; sans pouvoir dépasser cinq jours; à la condition que ce délai ne soit pas dépassé, l'autorité sanitaire peut procéder à l'examen bactériologique dans la mesure nécessaire;

4°. le linge sale, les effets à usage et les objets de l'équipage et des passagers qui, de l'avis de l'autorité sanitaire du port, sont considérés comme contaminés, sont désinfectés;

5°. les parties du navire qui ont été habitées par les malades atteints de choléra ou qui sont considérées par l'autorité sanitaire comme contaminées, sont désinfectées;

6°. lorsque l'eau potable emmagasinée à bord est considérée comme suspecte, elle est déversée après désinfection et remplacée, s'il y a lieu, par une eau de bonne qualité.

L'autorité sanitaire peut interdire le déversement dans les ports de l'eau de lest (water-ballast) si elle a été puisée dans un port contaminé, à moins qu'elle n'ait été préalablement désinfectée.

Il peut être interdit de laisser s'écouler ou de jeter dans les eaux du port des déjections humaines ainsi que les eaux résiduaires du navire, à moins de désinfection préalable.

28. Les navires *suspects de choléra* sont soumis aux mesures qui sont prescrites sous les numéros 1, 4, 5 et 6 de l'article 27.

L'équipage et les passagers peuvent être soumis à une surveillance qui ne doit pas dépasser cinq jours à dater de l'arrivée du navire. Il est recommandé d'empêcher, pendant le même temps, le débarquement de l'équipage, sauf pour raisons de service.

A la condition que les mesures prévues dans l'alinéa précédent ne soient pas aggravées, l'autorité sanitaire peut procéder à l'examen bactériologique dans la mesure nécessaire.

L'autorité sanitaire peut interdire le déversement, dans les ports, de l'eau de lest (water-ballast) si elle a été puisée dans un port contaminé, à moins qu'elle n'ait été préalablement désinfectée.

29. Les navires *indemnes de choléra* sont admis à la libre pratique immédiate, quelle que soit la nature de leur patente.

Le seul régime que puisse prescrire à leur sujet l'autorité du port d'arrivée consiste dans les mesures prévues aux numéros 1, 4 et 6 de l'article 27.

L'autorité sanitaire peut interdire le déversement dans les ports de l'eau de lest (water-ballast) si elle a été puisée dans un port con-

taminé, à moins qu'elle n'ait été préalablement désinfectée.

L'équipage et les passagers peuvent être soumis, au point de vue de leur état de santé, à une surveillance qui ne doit pas dépasser cinq jours à compter de la date où le navire est parti du port contaminé.

Il est recommandé d'empêcher, pendant le même temps, le débarquement de l'équipage, sauf pour raisons de service.

L'autorité compétente du port d'arrivée peut toujours réclamer sous serment un certificat du médecin du bord ou, à son défaut, du capitaine, attestant qu'il n'y a pas eu de cas de choléra sur le navire depuis le départ.

D. — *Mesures concernant la fièvre jaune.*

30. Les navires *infectés de fièvre jaune* sont soumis au régime suivant:

1°. visite médicale;

2°. les malades sont débarqués dans des conditions les mettant à l'abri des piqûres des moustiques, et dûment isolés;

3°. les autres personnes peuvent être également débarquées et soumises, à dater de l'arrivée, à une observation ou surveillance qui ne dépassera pas six jours;

4°. les navires doivent mouiller, autant que possible, à 200 mètres de la côte;

5°. si possible, il est procédé à bord à l'extermination des moustiques, avant le déchargement des marchandises. Si cela n'est pas possible, on prendra toutes les mesures nécessaires afin d'éviter que le personnel employé au déchargement ne soit infecté. Ce personnel est soumis à une surveillance qui ne peut pas dépasser six jours, à dater du moment où il a cessé de travailler à bord.

31. Les navires *suspects de fièvre jaune* sont soumis aux mesures qui sont indiquées sous les numéros 1, 4 et 5 de l'article précédent.

En outre, l'équipage et les passagers peuvent être soumis à une surveillance qui ne dépassera pas six jours à dater de l'arrivée du navire.

32. Les navires *indemnes de fièvre jaune* sont admis à la libre pratique immédiate, après la visite médicale, quelle que soit la nature de leur patente.

33. Les mesures prévues dans les articles 30 et 31 ne concernent que les pays où il existe des *stegomya*. Dans les autres pays, elles sont appliquées dans la mesure jugée nécessaire par l'autorité sanitaire.

E. — *Dispositions communes aux trois maladies.*

34. L'autorité compétente tiendra compte

pour l'application des mesures indiquées dans les articles 22 à 33, de la présence d'un médecin et d'appareils de désinfection (étuves) à bord des navires des trois catégories susmentionnées.

En ce qui concerne la peste, elle aura égard également à l'installation à bord d'appareils de destruction des rats.

Les autorités sanitaires des Etats auxquels il conviendrait de s'entendre sur ce point, pourront dispenser de la visite médicale et d'autres mesures les navires indemnes qui auraient à bord un médecin spécialement commissionné par leur pays.

35. Des mesures spéciales, notamment, pour ce qui concerne le choléra, l'examen bactériologique, peuvent être prescrites à l'égard de tout navire offrant de mauvaises conditions d'hygiène ou des navires encombrés.

36. Tout navire qui ne veut pas se soumettre aux obligations imposées par l'autorité du port en vertu des stipulations de la présente Convention est libre de reprendre la mer.

Il peut être autorisé à débarquer ses marchandises après que les précautions nécessaires auront été prises, à savoir :

1°. isolement du navire, de l'équipage et des passagers ;

2°. en ce qui concerne la peste, demande de renseignements relatifs à l'existence d'une mortalité insolite parmi les rats ;

3°. en ce qui concerne le choléra, remplacement, par une eau de bonne qualité, de l'eau potable emmagasinée à bord, lorsque celle-ci est considérée comme suspecte.

Il peut également être autorisé à débarquer les passagers qui en font la demande, à la condition que ceux-ci se soumettent aux mesures prescrites par l'autorité locale.

37. Les navires d'une provenance contaminée qui ont été l'objet de mesures sanitaires appliquées, d'une façon suffisante, dans un port appartenant à l'un des pays contractants, ne subiront pas une seconde fois ces mesures à leur arrivée dans un port nouveau, que celui-ci appartienne ou non au même pays, à la condition qu'il ne se soit produit depuis lors aucun incident entraînant l'application des mesures sanitaires prévues ci-dessus et qu'ils n'aient pas fait escale dans un port contaminé.

N'est pas considéré comme ayant fait escale dans un port le navire qui, sans avoir été en communication avec la terre ferme, débarque seulement des passagers et leurs bagages ainsi que la malle postale, ou embarque seulement la malle postale ou des passagers, munis ou non de bagages, et qui n'ont pas communiqué

avec ce port ni avec une circonscription contaminée. S'il s'agit de fièvre jaune, le navire doit, en outre, s'être tenu éloigné des côtes autant que possible et au moins à 200 mètres pour empêcher l'invasion des moustiques.

38. L'autorité du port qui applique des mesures sanitaires délivre au capitaine, à l'armateur ou à son agent, toutes les fois que la demande en est faite, un certificat spécifiant la nature des mesures et les raisons pour lesquelles elles ont été appliquées.

39. Les passagers arrivés par un navire infecté ont la faculté de réclamer de l'autorité sanitaire du port un certificat indiquant la date de leur arrivée et les mesures auxquelles ils ont été soumis, ainsi que leurs bagages.

40. Les bateaux de cabotage feront l'objet d'un régime spécial à établir d'un commun accord entre les pays intéressés.

41. Les Gouvernements des Etats riverains d'une même mer peuvent, en tenant compte de leurs situations spéciales et pour rendre plus efficace et moins gênante l'application des mesures sanitaires prévues par la Convention, conclure entre eux des accords particuliers.

42. Il est désirable que le nombre des ports pourvus d'une organisation et d'un outillage suffisants pour recevoir un navire, quel que soit son état sanitaire, soit, pour chaque Etat, en rapport avec l'importance du trafic et de la navigation. Toutefois, sans préjudice du droit qu'ont les Gouvernements de se mettre d'accord pour organiser des stations sanitaires communes, chaque pays doit pourvoir au moins un des ports du littoral de chacune de ses mers de cette organisation et de cet outillage.

En outre, il est recommandé que tous les grands ports de navigation maritime soient outillés de telle façon qu'au moins les navires indemnes puissent y subir, dès leur arrivée, les mesures sanitaires prescrites et ne soient pas envoyés, à cet effet, dans un autre port.

Les Gouvernements feront connaître les ports qui sont ouverts chez eux aux provenances de ports contaminés de peste, de choléra ou de fièvre jaune et, en particulier, ceux qui sont ouverts aux navires infectés et suspects.

43. Il est recommandé que, dans les grands ports de navigation maritime, il soit établi :

a) un service médical régulier du port et une surveillance médicale permanente de l'état sanitaire des équipages et de la population du port ;

b) un matériel pour le transport des malades

et des locaux appropriés à leur isolement ainsi qu'à l'observation des personnes suspectes ;

c) les installations nécessaires à une désinfection efficace et des laboratoires bactériologiques ;

d) un service d'eau potable non suspecte à l'usage du port et l'application d'un système présentant toute la sécurité possible pour l'enlèvement des déchets et ordures.

44. Il est également recommandé aux Etats contractants de tenir compte, dans le traitement à appliquer aux provenances d'un pays, des mesures que ce dernier a prises pour combattre les maladies infectieuses et pour en empêcher l'exportation.

SECTION IV. — *Mesures aux frontières de terre.*
— *Voyageurs. Chemins de fer. — Zones*
frontières. — Voies fluviales.

45. Il ne doit pas être établi de quarantaines terrestres.

Seules, les personnes présentant des symptômes de peste, de choléra ou de fièvre jaune peuvent être retenues aux frontières.

Ce principe n'exclut pas le droit, pour chaque Etat, de fermer au besoin une partie de ses frontières.

46. Il importe que les voyageurs soient soumis, au point de vue de leur état de santé, à une surveillance de la part du personnel des chemins de fer.

47. L'intervention médicale se borne à une visite des voyageurs et aux soins à donner aux malades. Si cette visite se fait, elle est combinée, autant que possible, avec la visite douanière, de manière que les voyageurs soient retenus le moins longtemps possible. Les personnes visiblement indisposées sont seules soumises à un examen médical approfondi.

48. Dès que les voyageurs venant d'un endroit contaminé seront arrivés à destination, il serait de la plus haute utilité de les soumettre à une surveillance qui ne devrait pas dépasser, à compter de la date du départ, cinq jours s'il s'agit de peste ou de choléra et six jours s'il s'agit de fièvre jaune.

49. Les Gouvernements se réservent le droit de prendre des mesures particulières à l'égard de certaines catégories de personnes, notamment des bohémiens et des vagabonds, ainsi que des émigrants et des personnes voyageant ou passant la frontière par troupes.

50. Les voitures affectées au transport des voyageurs, de la poste et des bagages ne peuvent être retenues aux frontières.

S'il arrive qu'une de ces voitures soit con-

taminée ou ait été occupée par un malade atteint de peste ou de choléra, elle sera détachée du train pour être désinfectée le plus tôt possible.

Il en sera de même pour les wagons à marchandises.

51. Les mesures concernant le passage aux frontières du personnel des chemins de fer et de la poste sont du ressort des administrations intéressées. Elles sont combinées de façon à ne pas entraver le service.

52. Le règlement du trafic-frontière et des questions inhérentes à ce trafic, ainsi que l'adoption des mesures exceptionnelles de surveillance, doivent être laissés à des arrangements spéciaux entre les Etats limitrophes.

53. Il appartient aux Gouvernements des Etats riverains de régler, par des arrangements spéciaux, le régime sanitaire des voies fluviales.

TITRE II.

DISPOSITIONS SPÉCIALES AUX PAYS D'ORIENT
ET D'EXTRÊME-ORIENT.

SECTION I. — *Mesures dans les ports con-*
taminés au départ des navires.

54. Toute personne, y compris les gens de l'équipage, prenant passage à bord d'un navire doit être, au moment de l'embarquement, examinée individuellement, de jour, à terre, pendant le temps nécessaire, par un médecin délégué de l'autorité publique. L'autorité consulaire dont relève le navire peut assister à cette visite.

Par dérogation à cette stipulation, à Alexandrie et à Port-Saïd, la visite médicale peut avoir lieu à bord, quand l'autorité sanitaire locale le juge utile, sous la réserve que les passagers de 3e classe ne seront plus ensuite autorisés à quitter le bord. Cette visite médicale peut être faite de nuit pour les passagers de 1re et de 2e classes, mais non pour les passagers de 3e classe.

SECTION II. — *Mesures à l'égard des navires*
ordinaires venant de ports du Nord conta-
minés et se présentant à l'entrée du canal
de Suez ou dans les ports égyptiens.

55. Les navires ordinaires indemnes venant d'un port, contaminé de peste ou de choléra, d'Europe ou du bassin de la Méditerranée, et se présentant pour passer le Canal de Suez, obtiennent le passage en quarantaine. Ils continuent leur trajet en observation de cinq jours.

56. Les navires ordinaires indemnes, qui veulent aborder en Egypte, peuvent s'arrêter

à Alexandrie ou à Port-Saïd, où les passagers achèveront le temps de l'observation de cinq jours, soit à bord, soit dans une station sanitaire, selon la décision de l'autorité sanitaire locale.

57. Les mesures auxquelles seront soumis les navires *infectés* et *suspects*, venant d'un port, contaminé de peste ou de choléra, d'Europe ou des rives de la Méditerranée, et désirant aborder dans un des ports d'Egypte ou passer le Canal de Suez, seront déterminées par le Conseil sanitaire d'Egypte, conformément aux stipulations de la présente Convention.

Les règlements contenant ces mesures devront, pour devenir exécutoires, être acceptés par les diverses Puissances représentées au Conseil; ils fixeront le régime imposé aux navires, aux passagers et aux marchandises et devront être présentés dans le plus bref délai possible.

SECTION III. — Mesures dans la Mer Rouge.

A. Mesures à l'égard des navires ordinaires venant du Sud, se présentant dans les ports de la Mer Rouge ou allant vers la Méditerranée.

58. Indépendamment des dispositions générales qui font l'objet de la section III du chapitre 2 du titre I, concernant la classification et le régime des navires infectés, suspects ou indemnes, les prescriptions spéciales, contenues dans les articles ci-après, sont applicables aux navires ordinaires venant du Sud et entrant dans la Mer Rouge.

59. Les navires *indemnes* devront avoir complété ou auront à compléter, en observation, cinq jours pleins à partir du moment de leur départ du dernier port contaminé.

Ils auront la faculté de passer le Canal de Suez en quarantaine et entreront dans la Méditerranée en continuant l'observation susdite de cinq jours. Les navires ayant un médecin et une étuve ne subiront pas la désinfection avant le transit en quarantaine.

60. Les navires *suspects* sont traités d'une façon différente suivant qu'ils ont ou qu'ils n'ont pas à bord un médecin et un appareil de désinfection (étuve).

a) Les navires, ayant un médecin et un appareil de désinfection (étuve), remplissant les conditions voulues, sont admis à passer le Canal de Suez en quarantaine dans les conditions du règlement pour le transit.

b) Les autres navires suspects, n'ayant ni médecin ni appareil de désinfection (étuve), sont, avant d'être admis à transiter en quaran-

taine, retenus à Suez ou aux Sources de Moïse pendant le temps nécessaire pour exécuter les mesures de désinfection prescrites et s'assurer de l'état sanitaire du navire.

S'il s'agit de navires postaux ou de paquebots spécialement affectés au transport des voyageurs, sans appareil de désinfection (étuve), mais ayant un médecin à bord, si l'autorité locale a l'assurance, par une constatation officielle, que les mesures d'assainissement et de désinfection ont été convenablement pratiquées, soit au point de départ, soit pendant la traversée, le passage en quarantaine est accordé.

S'il s'agit de navires postaux ou de paquebots spécialement affectés au transport des voyageurs, sans appareil de désinfection (étuve), mais ayant un médecin à bord, si le dernier cas de peste ou de choléra remonte à plus de sept jours et si l'état sanitaire du navire est satisfaisant, la libre pratique peut être donnée à Suez, lorsque les opérations réglementaires sont terminées.

Lorsqu'un bateau a un trajet indemne de moins de sept jours, les passagers à destination d'Egypte sont débarqués dans un établissement désigné par le Conseil d'Alexandrie et isolés pendant le temps nécessaire pour compléter l'observation de cinq jours. Leur linge sale et leurs effets à usage sont désinfectés. Ils reçoivent alors la libre pratique.

Les bateaux ayant un trajet indemne de moins de sept jours et demandant à obtenir la libre pratique en Egypte sont retenus dans un établissement désigné par le Conseil d'Alexandrie le temps nécessaire pour compléter l'observation de cinq jours; ils subissent les mesures réglementaires concernant les navires suspects.

Lorsque la peste ou le choléra s'est montré exclusivement dans l'équipage, la désinfection ne porte que sur le linge sale de celui-ci, mais sur tout ce linge sale, et s'étend également aux postes d'habitation de l'équipage.

61. Les navires *infectés* se divisent en navires avec médecin et appareil de désinfection (étuve) et navires sans médecin et sans appareil de désinfection (étuve).

a) Les navires sans médecin et sans appareil de désinfection (étuve) sont arrêtés aux Sources de Moïse (1); les personnes présentant des symptômes de peste ou de choléra sont

(1) Les malades sont autant que possible débarqués aux Sources de Moïse; les autres personnes peuvent subir l'observation dans une station sanitaire désignée par le Conseil sanitaire maritime et quarantenaire d'Egypte (lazaret des pilotes).

débarquées et isolées dans un hôpital. La désinfection est pratiquée d'une façon complète. Les autres passagers sont débarqués et isolés par groupes composés de personnes aussi peu nombreuses que possible, de manière que l'ensemble ne soit pas solidaire d'un groupe particulier si la peste ou le choléra venait à se développer. Le linge sale, les objets à usage, les vêtements de l'équipage et des passagers sont désinfectés ainsi que le navire.

Il est bien entendu qu'il ne s'agit pas du déchargement des marchandises, mais seulement de la désinfection de la partie du navire qui a été infectée.

Les passagers resteront pendant cinq jours dans un établissement désigné par le Conseil sanitaire maritime et quarantenaire d'Égypte. Lorsque les cas de peste ou de choléra remonteront à plusieurs jours, la durée de l'isolement sera diminuée. Cette durée variera selon l'époque de la guérison, de la mort ou de l'isolement du dernier malade. Ainsi, lorsque le dernier cas de peste ou de choléra se sera terminé depuis six jours par la guérison ou la mort, ou que le dernier malade aura été isolé depuis six jours, l'observation durera un jour; s'il ne s'est écoulé qu'un laps de cinq jours, l'observation sera de deux jours; s'il ne s'est écoulé qu'un laps de quatre jours, l'observation sera de trois jours; s'il ne s'est écoulé qu'un laps de trois jours, l'observation sera de quatre jours; s'il ne s'est écoulé qu'un laps de deux jours ou d'un jour, l'observation sera de cinq jours.

b) Les navires avec médecin et appareil de désinfection (étuve) sont arrêtés aux Sources de Moïse. Le médecin du bord doit déclarer, sous serment, quelles sont les personnes à bord présentant des symptômes de peste, de choléra. Ces malades sont débarqués et isolés.

Après le débarquement de ces malades, le linge sale du reste des passagers, que l'autorité sanitaire considérera comme dangereux, et de l'équipage subira la désinfection à bord.

Lorsque la peste ou le choléra se sera montré exclusivement dans l'équipage, la désinfection du linge ne portera que sur le linge sale de l'équipage et le linge des postes de l'équipage.

Le médecin du bord doit indiquer aussi, sous serment, la partie ou le compartiment du navire et la section de l'hôpital dans lesquels le ou les malades ont été transportés. Il doit déclarer également, sous serment, quelles sont les personnes qui ont été en rapport avec le pestiféré ou le cholérique depuis la première manifestation de la maladie, soit par des contacts directs,

soit par des contacts avec des objets qui pourraient être contaminés. Ces seules personnes seront considérées comme suspectes.

La partie ou le compartiment du navire et la section de l'hôpital dans lesquels le ou les malades auront été transportés, seront complètement désinfectés. On entend par „partie du navire” la cabine du malade, les cabines attenantes, le couloir de ces cabines, le pont, les parties du pont sur lesquelles le ou les malades auraient séjourné.

S'il est impossible de désinfecter la partie ou le compartiment du navire qui a été occupé par les personnes atteintes de peste ou de choléra, sans débarquer les personnes déclarées suspectes, ces personnes seront ou placées sur un autre navire spécialement affecté à cet usage, ou débarquées et logées dans l'établissement sanitaire, sans contact avec les malades, lesquels doivent être placés dans l'hôpital.

La durée de ce séjour sur le navire ou à terre pour la désinfection sera aussi courte que possible et n'excédera pas vingt-quatre heures.

Les suspects subiront, soit sur leur bâtiment, soit sur le navire affecté à cet usage, une observation dont la durée variera suivant les cas et dans les termes prévus au 3e alinéa du paragraphe (a).

Le temps pris par les opérations réglementaires est compris dans la durée de l'observation.

Le passage en quarantaine peut être accordé avant l'expiration des délais indiqués ci-dessus, si l'autorité sanitaire le juge possible. Il sera, en tout cas, accordé lorsque la désinfection aura été accomplie, si le navire abandonne, outre ses malades, les personnes indiquées ci-dessus comme „suspectes”.

Une étuve placée sur un ponton peut venir accoster le navire pour rendre plus rapides les opérations de désinfection.

Les navires infectés demandant à obtenir la libre pratique en Égypte sont retenus aux Sources de Moïse cinq jours; ils subissent, en outre, les mêmes mesures que celles adoptées pour les navires infectés arrivant en Europe.

B. Mesures à l'égard des navires ordinaires venant de ports contaminés du Hedjaz, en temps de pèlerinage.

62. A l'époque du pèlerinage de la Mecque, si la peste ou le choléra sévit au Hedjaz, les navires provenant du Hedjaz ou de toute autre partie de la côte arabe de la Mer Rouge, sans y avoir embarqué des pèlerins ou masses analogues et qui n'ont pas eu à bord, durant

la traversée, d'accident suspect, sont placés dans la catégorie des navires ordinaires suspects. Ils sont soumis aux mesures préventives et au traitement imposés à ces navires.

S'ils sont à destination de l'Égypte, ils subissent, dans un établissement sanitaire désigné par le Conseil sanitaire maritime et quarantenaire, une observation de cinq jours, à compter de la date du départ, pour le choléra comme pour la peste. Ils sont soumis, en outre, à toutes les mesures prescrites pour les bateaux suspects (désinfection, etc.) et ne sont admis à la libre pratique qu'après visite médicale favorable.

Il est entendu que si les navires, durant la traversée, ont eu des accidents suspects, l'observation sera subie aux Sources de Moïse et sera de cinq jours, qu'il s'agisse de peste ou de choléra.

SECTION IV. — Organisation de la surveillance et de la désinfection à Suez et aux Sources de Moïse.

63. La visite médicale prévue par les règlements est faite pour chaque navire arrivant à Suez par un ou plusieurs médecins de la station; elle est faite de jour pour les provenances des ports contaminés de peste ou de choléra. Elle peut avoir lieu, même de nuit, sur ces navires qui se présentent pour transiter le Canal, s'ils sont éclairés à la lumière électrique, et toutes les fois que l'autorité sanitaire locale a l'assurance que les conditions d'éclairage sont suffisantes.

64. Les médecins de la station de Suez sont au nombre de sept au moins, un médecin en chef, six titulaires. Ils doivent être pourvus d'un diplôme régulier et choisis de préférence parmi les médecins ayant fait des études spéciales pratiques d'épidémiologie et de bactériologie. Ils sont nommés par le Ministre de l'Intérieur, sur la présentation du Conseil sanitaire maritime et quarantenaire d'Égypte. Ils reçoivent un traitement qui, de huit mille francs, peut s'élever progressivement à douze mille francs pour les six médecins et de douze mille à quinze mille francs pour le médecin en chef.

Si le service médical était encore insuffisant, on aurait recours aux médecins de la marine des différents Etats: ces médecins seraient placés sous l'autorité du médecin en chef de la station sanitaire.

65. Un corps de gardes sanitaires est chargé d'assurer la surveillance et l'exécution des mesures de prophylaxie appliquées dans le

Canal de Suez, à l'établissement des Sources de Moïse et à Tor.

66. Ce corps comprend dix gardes.

Il est recruté parmi les anciens sous-officiers des armées et marines européennes et égyptiennes.

Les gardes sont nommés, après que leur compétence a été constatée par le Conseil, dans les formes prévues à l'article 14 du décret khédivial du 19 juin 1893.

67. Les gardes sont divisés en deux classes: la 1re classe comprend quatre gardes; la 2e comprend six gardes.

68. La solde annuelle allouée aux gardes est pour:

la 1re classe, de 160 l. ég. à 200 l. ég.;

la 2e classe, de 120 l. ég. à 168 l. ég.;

avec augmentation progressive jusqu'à ce que le maximum soit atteint.

69. Les gardes sont investis du caractère d'agents de la force publique, avec droit de réquisition en cas d'infraction aux règlements sanitaires.

Ils sont placés sous les ordres immédiats du directeur de l'office de Suez ou de Tor.

SECTION V. — Passage en quarantaine du Canal de Suez.

70. L'autorité sanitaire de Suez accorde le passage en quarantaine. Le Conseil en est immédiatement informé.

Dans les cas douteux, la décision est prise par le Conseil.

71. Dès que l'autorisation prévue à l'article précédent est accordée, un télégramme est expédié à l'autorité désignée par chaque Puissance. L'expédition du télégramme est faite aux frais du navire.

72. Chaque Puissance édictera des dispositions pénales contre les bâtiments qui, abandonnant le parcours indiqué par le capitaine, aborderaient indûment un des ports du territoire de cette Puissance. Seront exceptés les cas de force majeure et de relâche forcée.

73. Lors de l'arraisonnement, le capitaine est tenu de déclarer s'il a à son bord des équipages de chauffeurs indigènes ou de serviteurs à gages quelconques, non inscrits sur le rôle d'équipage ou le registre à cet usage.

Les questions suivantes sont notamment posées aux capitaines de tous les navires se présentant à Suez, venant du Sud. Ils y répondent sous serment:

„Avez-vous des auxiliaires: chauffeurs ou autres gens de service, non inscrits sur le rôle de l'équipage ou sur le registre spécial? Quelle

est leur nationalité ? Où les avez-vous embarqués ?”

Les médecins sanitaires doivent s'assurer de la présence de ces auxiliaires et s'ils constatent qu'il y a des manquants parmi eux, chercher avec soin les causes de l'absence.

74. Un officier sanitaire et deux gardes sanitaires montent à bord. Ils doivent accompagner le navire jusqu'à Port-Saïd. Ils ont pour mission d'empêcher les communications et de veiller à l'exécution des mesures prescrites pendant la traversée du Canal.

75. Tout embarquement ou débarquement et tout transbordement de passagers ou de marchandises sont interdits pendant le parcours du Canal de Suez à Port-Saïd.

Toutefois, les voyageurs peuvent s'embarquer à Port-Saïd en quarantaine.

76. Les navires transitant en quarantaine doivent effectuer le parcours de Suez à Port-Saïd sans garage.

En cas d'échouage ou de garage indispensable, les opérations nécessaires sont effectuées par le personnel du bord, en évitant toute communication avec le personnel de la Compagnie du Canal de Suez.

77. Les transports de troupes par bateaux suspects ou infectés transitant en quarantaine sont tenus de traverser le Canal seulement de jour. S'ils doivent séjourner de nuit dans le canal, ils prennent leur mouillage au lac Timsah ou dans le grand lac.

78. Le stationnement des navires transitant en quarantaine est interdit dans le port de Port-Saïd, sauf dans les cas prévus aux articles 75, alinéa 2, et 79.

Les opérations de ravitaillement doivent être pratiquées avec les moyens du bord.

Les chargeurs ou toutes autres personnes, qui seraient montés à bord, sont isolés sur le ponton quarantenaire. Leurs vêtements y subissent la désinfection réglementaire.

79. Lorsqu'il est indispensable, pour les navires transitant en quarantaine, de prendre du charbon à Port-Saïd, ces navires doivent exécuter cette opération dans un endroit offrant les garanties nécessaires d'isolement et de surveillance sanitaire, qui sera indiqué par le Conseil sanitaire. Pour les navires à bord desquels une surveillance efficace de cette opération est possible et où tout contact avec les gens du bord peut être évité, le charbonnage par les ouvriers du port est autorisé. La nuit, le lieu de l'opération doit être éclairé à la lumière électrique.

80. Les pilotes, les électriciens, les agents

de la Compagnie et les gardes sanitaires sont déposés à Port-Saïd, hors du port, entre les jetées, et de là conduits directement au ponton de quarantaine, où leurs vêtements subissent la désinfection lorsqu'elle est jugée nécessaire.

81. Les navires de guerre ci-après déterminés bénéficient, pour le passage du Canal de Suez, des dispositions suivantes :

Ils seront reconnus indemnes par l'autorité quarantenaire sur la production d'un certificat émanant des médecins du bord, contresigné par le Commandant et affirmant sous serment :

a) qu'il n'y a eu à bord, soit au moment du départ, soit pendant la traversée, aucun cas de peste ou de choléra ;

b) qu'une visite minutieuse de toutes les personnes existant à bord, sans exception, a été passée moins de douze heures avant l'arrivée dans le port égyptien et qu'elle n'a révélé aucun cas de ces maladies.

Ces navires sont exempts de la visite médicale et reçoivent immédiatement libre pratique, à la condition qu'ils aient complété, à partir de leur départ du dernier port contaminé, une période de cinq jours pleins.

Ceux de ces navires qui n'ont pas complété la période exigée, peuvent transiter le Canal en quarantaine sans subir la visite médicale, pourvu qu'ils produisent le susdit certificat à l'autorité quarantenaire.

L'autorité quarantenaire a néanmoins le droit de faire pratiquer, par ses agents, la visite médicale à bord des navires de guerre toutes les fois qu'elle le juge nécessaire.

Les navires de guerre, suspects ou infectés, seront soumis aux règlements en vigueur.

Ne sont considérées comme navires de guerre que les unités de combat. Les bateaux-transport, les navires-hôpitaux entrent dans la catégorie des navires ordinaires.

82. Le Conseil sanitaire, maritime et quarantenaire d'Egypte est autorisé à organiser le transit du territoire égyptien, par voie ferrée, des malles postales et des passagers ordinaires venant de pays contaminés dans des trains quarantenaires, sous les conditions déterminées dans l'annexe I.

SECTION VI. — Régime sanitaire applicable au Golfe Persique.

83. La réglementation sanitaire telle qu'elle est instituée par les articles de la présente Convention sera appliquée, en ce qui concerne les navires pénétrant dans le Golfe Persique, par les autorités sanitaires des ports d'arrivée. Cette réglementation est soumise, sous le

rapport de la classification des navires ainsi que du régime à leur faire subir dans le Golfe Persique, aux trois réserves suivantes :

1°. la surveillance des passagers et de l'équipage sera toujours remplacée par une observation de même durée ;

2°. les navires indemnes ne pourront y recevoir libre pratique qu'à la condition d'avoir complété cinq jours pleins à partir du moment de leur départ du dernier port contaminé ;

3°. en ce qui concerne les navires suspects, le délai de cinq jours pour l'observation de l'équipage et des passagers comptera à partir du moment où il n'existe plus de cas de peste ou de choléra à bord.

TITRE III.

DISPOSITIONS SPÉCIALES AUX PÈLERINAGES.

CHAPITRE PREMIER.

Prescriptions générales.

84. Les dispositions de l'article 54 du titre II sont applicables aux personnes et objets à destination du Hedjaz ou de l'Irak-Arabi et qui doivent être embarqués à bord d'un navire à pèlerins, alors même que le port d'embarquement ne serait pas contaminé de peste ou de choléra.

85. Lorsqu'il existe des cas de peste ou de choléra dans le port, l'embarquement ne se fait à bord des navires à pèlerins qu'après que les personnes réunies en groupes ont été soumises à une observation permettant de s'assurer qu'aucune d'elles n'est atteinte de la peste ou du choléra.

Il est entendu que, pour exécuter cette mesure, chaque Gouvernement peut tenir compte des circonstances et possibilités locales.

86. Les pèlerins sont tenus, si les circonstances locales le permettent, de justifier des moyens strictement nécessaires pour accomplir le pèlerinage, spécialement du billet d'aller et retour.

87. Les navires à vapeur sont seuls admis à faire le transport des pèlerins au long cours. Ce transport est interdit aux autres bateaux.

88. Les navires à pèlerins faisant le cabotage destinés aux transports de courte durée dits „voyages au cabotage” sont soumis aux prescriptions contenues dans le Règlement spécial applicable au pèlerinage du Hedjaz qui sera publié par le Conseil de santé de Constantinople, conformément aux principes édictés dans la présente Convention.

89. N'est pas considéré comme navire à pèlerins celui qui, outre ses passagers ordinaires,

parmi lesquels peuvent être compris les pèlerins des classes supérieures, embarque des pèlerins de la dernière classe, en proportion moindre d'un pèlerin par cent tonneaux de jauge brute.

90. Tout navire à pèlerins se trouvant dans les eaux ottomanes doit se conformer aux prescriptions contenues dans le Règlement spécial applicable au pèlerinage du Hedjaz qui sera publié par le Conseil de santé de Constantinople, conformément aux principes édictés dans la présente Convention.

91. Le capitaine est tenu de payer la totalité des taxes sanitaires exigibles des pèlerins. Elles doivent être comprises dans le prix du billet.

92. Autant que faire se peut, les pèlerins qui débarquent ou embarquent dans les stations sanitaires ne doivent avoir entre eux aucun contact sur les points de débarquement.

Les pèlerins débarqués doivent être répartis au campement en groupes aussi peu nombreux que possible.

Il est nécessaire de leur fournir une bonne eau potable, soit qu'on la trouve sur place, soit qu'on l'obtienne par distillation.

93. Lorsqu'il y a de la peste ou du choléra au Hedjaz, les vivres emportés par les pèlerins sont détruits si l'autorité sanitaire le juge nécessaire.

CHAPITRE II.

Navires à pèlerins. — Installations sanitaires.

SECTION I. — Conditionnement général des navires.

94. Le navire doit pouvoir loger les pèlerins dans l'entrepont.

En dehors de l'équipage, le navire doit fournir à chaque individu, quel que soit son âge, une surface de 1 m. 50 carrés, c'est-à-dire 16 pieds carrés anglais, avec une hauteur d'entrepont d'environ 1 m. 80.

Pour les navires qui font le cabotage, chaque pèlerin doit disposer d'un espace d'au moins 2 mètres de largeur dans le long des plats-bords du navire.

95. De chaque côté du navire, sur le pont, doit être réservé un endroit dérobé à la vue et pourvu d'une pompe à main, de manière à fournir de l'eau de mer pour les besoins des pèlerins. Un local de cette nature doit être exclusivement affecté aux femmes.

96. Le navire doit être pourvu, outre les lieux d'aisances à l'usage de l'équipage, de latrines à effet d'eau ou pourvues d'un robinet dans la proportion d'au moins une latrine pour chaque centaine de personnes embarquées.

Des latrines doivent être affectées exclusivement aux femmes.

Des lieux d'aisances ne doivent pas exister dans les entreponts ni dans la cale.

97. Le navire doit être muni de deux locaux effectés à la cuisine personnelle des pèlerins. Il est interdit aux pèlerins de faire du feu ailleurs, notamment sur le pont.

98. Des locaux d'infirmerie offrant de bonnes conditions de sécurité et de salubrité doivent être réservés au logement des malades.

Ils seront disposés de manière à pouvoir isoler, d'après le genre de maladie, les personnes atteintes d'affections transmissibles.

L'infirmerie doit pouvoir recevoir au moins 5 p. 100 des pèlerins embarqués à raison de 3 mètres carrés par tête.

99. Chaque navire doit avoir à bord les médicaments, les désinfectants et les objets nécessaires aux soins des malades. Les règlements faits pour ce genre de navires par chaque Gouvernement doivent déterminer la nature et la quantité des médicaments (1). Les soins et les remèdes sont fournis gratuitement aux pèlerins.

100. Chaque navire embarquant des pèlerins doit avoir à bord un médecin régulièrement diplômé et commissionné par le Gouvernement du pays auquel le navire appartient ou par le Gouvernement du port où le navire prend des pèlerins. Un second médecin doit être embarqué dès que le nombre des pèlerins portés par le navire dépasse mille.

101. Le capitaine est tenu de faire apposer à bord, dans un endroit apparent et accessible aux intéressés, des affiches rédigées dans les principales langues des pays habités par les pèlerins à embarquer, et indiquant :

- 1°. la destination du navire ;
- 2°. le prix des billets ;
- 3°. la ration journalière en eau et en vivres allouée à chaque pèlerin ;
- 4°. le tarif des vivres non compris dans la ration journalière et devant être payés à part.

102. Les gros bagages des pèlerins sont enregistrés, numérotés et placés dans la cale. Les pèlerins ne peuvent garder avec eux que les objets strictement nécessaires. Les règlements faits pour ses navires par chaque Gouvernement en déterminent la nature, la quantité et les dimensions.

103. Les prescriptions du chapitre I, du

(1) Il est désirable que chaque navire soit muni des principaux agents d'immunisation (sérum antipesteux, vaccin de Haffkine, etc.).

chapitre II (sections I, II et III), ainsi que du chapitre III du présent, titre, seront affichées, sous la forme d'un règlement, dans la langue de la nationalité du navire ainsi que dans les principales langues des pays habités par les pèlerins à embarquer, en un endroit apparent et accessible, sur chaque pont et entrepont de tout navire transportant des pèlerins.

SECTION II. — Mesures à prendre avant le départ.

104. Le capitaine ou, à défaut du capitaine, le propriétaire ou l'agent de tout navire à pèlerins est tenu de déclarer à l'autorité compétente du port du départ son intention d'embarquer des pèlerins, au moins trois jours avant le départ. Dans les ports d'escale, le capitaine ou, à défaut de capitaine, le propriétaire ou l'agent de tout navire à pèlerins est tenu de faire cette même déclaration douze heures avant le départ du navire. Cette déclaration doit indiquer le jour projeté pour le départ et la destination du navire.

105. A la suite de la déclaration prescrite par l'article précédent, l'autorité compétente fait procéder, aux frais du capitaine, à l'inspection et au mesurage du navire. L'autorité consulaire dont relève le navire peut assister à cette inspection.

Il est procédé seulement à l'inspection, si le capitaine est déjà pourvu d'un certificat de mesurage délivré par l'autorité compétente de son pays, à moins qu'il n'y ait soupçon que le document ne réponde plus à l'état du navire (1).

106. L'autorité compétente ne permet le départ d'un navire à pèlerins qu'après s'être assurée :

- a) que le navire a été mis en état de propreté parfaite et, au besoin, désinfecté ;
- b) que le navire est en état d'entreprendre le voyage sans danger, qu'il est bien équipé, bien aménagé, bien aéré, pourvu d'un nombre suffisant d'embarcations, qu'il ne contient rien à bord qui soit ou puisse devenir nuisible à la

(1) L'autorité compétente est actuellement : dans les Indes anglaises un fonctionnaire (*officer*) désigné à cet effet par le Gouvernement local (*Native passenger Ships Act, 1887, art. 7*) ; — dans les Indes néerlandaises, le maître du port ; — en Turquie, l'autorité sanitaire ; — en Autriche-Hongrie, l'autorité du port ; — en Italie, le capitaine de port ; — en France, en Tunisie et en Espagne, l'autorité sanitaire ; — en Egypte, l'autorité sanitaire quarantenaire, etc.

santé ou à la sécurité des passagers, que le pont est en bois ou en fer recouvert de bois ;

c) qu'il existe à bord, en sus de l'approvisionnement de l'équipage et convenablement arrimés, des vivres ainsi que du combustible, le tout de bonne qualité et en quantité suffisante pour tous les pèlerins et pour toute la durée déclarée du voyage ;

d) que l'eau potable embarquée est de bonne qualité et a une origine à l'abri de toute contamination ; qu'elle existe en quantité suffisante ; qu'à bord les réservoirs d'eau potable sont à l'abri de toute souillure et fermés de sorte que la distribution de l'eau ne puisse se faire que par les robinets ou les pompes. Les appareils de distribution dits „suçoirs” sont absolument interdits ;

e) que le navire possède un appareil distillatoire pouvant produire une quantité d'eau de 5 litres au moins, par tête et par jour, pour toute personne embarquée, y compris l'équipage ;

f) que le navire possède une étuve à désinfection dont la sécurité et l'efficacité auront été constatées par l'autorité sanitaire du port d'embarquement des pèlerins ;

g) que l'équipage comprend un médecin diplômé et commissionné (1), soit par le Gouvernement du pays auquel le navire appartient, soit par le Gouvernement du port où le navire prend des pèlerins, et que le navire possède des médicaments, le tout conformément aux articles 99 et 100 ;

h) que le pont du navire est dégagé de toutes marchandises et objets encombrants ;

i) que les dispositions du navire sont telles que les mesures prescrites par la Section III ci-après peuvent être exécutées.

107. Le capitaine ne peut partir qu'autant qu'il a en mains :

1°. une liste visée par l'autorité compétente et indiquant le nom, le sexe et le nombre total des pèlerins qu'il est autorisé à embarquer ;

2°. une patente de santé constatant le nom, la nationalité et le tonnage du navire, le nom du capitaine, celui du médecin, le nombre exact des personnes embarquées (équipage, pèlerins et autres passagers), la nature de la cargaison, le lieu du départ.

L'autorité compétente indique sur la patente si le chiffre réglementaire des pèlerins est atteint ou non, et, dans le cas où il ne le serait pas, le nombre complémentaire des passagers

(1) Exception est faite pour les Gouvernements qui n'ont pas de médecins commissionnés.

que le navire est autorisé à embarquer dans les escales subséquentes.

SECTION III. — Mesures à prendre pendant la traversée.

108. Le pont doit, pendant la traversée, rester dégagé des objets encombrants ; il doit être réservé jour et nuit aux personnes embarquées et mis gratuitement à leur disposition.

109. Chaque jour, les entreponts doivent être nettoyés avec soin et frottés au sable sec, avec lequel on mélange des désinfectants, pendant que les pèlerins sont sur le pont.

110. Les latrines destinées aux passagers, aussi bien que celles de l'équipage, doivent être tenues proprement, nettoyées et désinfectées trois fois par jour.

111. Les excréments et déjections des personnes présentant des symptômes de peste ou de choléra doivent être recueillis dans des vases contenant une solution désinfectante.

Ces vases sont vidés dans les latrines, qui doivent être rigoureusement désinfectées après chaque projection de matières.

112. Les objets de literie, les tapis, les vêtements qui ont été en contact avec les malades visés dans l'article précédent, doivent être immédiatement désinfectés. L'observation de cette règle est spécialement recommandée pour les vêtements des personnes qui approchent ces malades, et qui ont pu être souillés.

Ceux des objets ci-dessus qui n'ont pas de valeur doivent être, soit jetés à la mer, si le navire n'est pas dans un port ni dans un canal, soit détruits par le feu. Les autres doivent être portés à l'étuve dans des sacs imperméables lavés avec une solution désinfectante.

113. Les locaux occupés par les malades, visés dans l'article 98, doivent être rigoureusement désinfectés.

114. Les navires à pèlerins sont obligatoirement soumis à des opérations de désinfection conformes aux règlements en vigueur sur la matière dans le pays dont ils portent le pavillon.

115. La quantité d'eau potable mise chaque jour gratuitement à la disposition de chaque pèlerin, quel que soit son âge, doit être d'au moins 5 litres.

116. S'il y a doute sur la qualité de l'eau potable ou sur la possibilité de sa contamination, soit à son origine, soit au cours du trajet, l'eau doit être bouillie ou stérilisée autrement et le capitaine est tenu de la rejeter à la mer au premier port de relâche où il lui est possible de s'en procurer de meilleure.

117. Le médecin visite les pèlerins, soigne les malades et veille à ce que, à bord, les règles de l'hygiène soient observées. Il doit notamment :

1°. s'assurer que les vivres distribués aux pèlerins sont de bonne qualité, que leur quantité est conforme aux engagements pris, qu'ils sont convenablement préparés ;

2°. s'assurer que les prescriptions de l'article 115 relatif à la distribution de l'eau sont observées ;

3°. s'il y a doute sur la qualité de l'eau potable, rappeler par écrit au capitaine les prescriptions de l'article 116 ;

4°. s'assurer que le navire est maintenu en état constant de propreté, et spécialement que les latrines sont nettoyées conformément aux prescriptions de l'article 110 ;

5°. s'assurer que les logements des pèlerins sont maintenus salubres, et que, en cas de maladie transmissible, la désinfection est faite conformément aux articles 113 et 114 ;

6°. tenir un journal de tous les incidents sanitaires survenus au cours du voyage et présenter ce journal à l'autorité compétente du port d'arrivée.

118. Les personnes chargées de soigner les malades atteints de peste ou de choléra peuvent seules pénétrer auprès d'eux et ne doivent avoir aucun contact avec les autres personnes embarquées.

119. En cas de décès survenu pendant la traversée, le capitaine doit mentionner le décès en face du nom sur la liste visée par l'autorité du port de départ, et, en outre, inscrire sur son livre de bord le nom de la personne décédée, son âge, sa provenance, la cause présumée de la mort d'après le certificat du médecin et la date du décès.

En cas de décès par maladie transmissible, le cadavre, préalablement enveloppé d'un suaire imprégné d'une solution désinfectante, doit être jeté à la mer.

120. Le capitaine doit veiller à ce que toutes les opérations prophylactiques exécutées pendant le voyage soient inscrites sur le livre de bord. Ce livre est présenté par lui à l'autorité compétente du port d'arrivée.

Dans chaque port de relâche, le capitaine doit faire viser par l'autorité compétente la liste dressée en exécution de l'article 107.

Dans le cas où un pèlerin est débarqué en cours de voyage, le capitaine doit mentionner sur cette liste le débarquement en face du nom du pèlerin.

En cas d'embarquement, les personnes

embarquées doivent être mentionnées sur cette liste conformément à l'article 107 précité et préalablement au visa nouveau que doit apposer l'autorité compétente.

121. La patente délivrée au port de départ ne doit pas être changée au cours du voyage.

Elle est visée par l'autorité sanitaire de chaque port de relâche. Celle-ci y inscrit :

1°. le nombre des passagers débarqués ou embarqués dans ce port ;

2°. les incidents survenus en mer et touchant à la santé ou à la vie des personnes embarquées ;

3°. l'état sanitaire du port de relâche.

SECTION IV. — Mesures à prendre à l'arrivée des pèlerins dans la Mer Rouge.

A. Régime sanitaire applicable aux navires à pèlerins musulmans venant d'un port contaminé et allant du Sud vers le Hedjaz.

122. Les navires à pèlerins venant du Sud et se rendant au Hedjaz doivent, au préalable, faire escale à la station sanitaire de Camaran, et sont soumis au régime fixé par les articles 123 à 125.

123. Les navires reconnus indemnes après visite médicale reçoivent libre pratique, lorsque les opérations suivantes sont terminées :

Les pèlerins sont débarqués ; ils prennent une douche-lavage ou un bain de mer ; leur linge sale, la partie de leurs effets à usage et de leurs bagages qui peut être suspecte, d'après l'appréciation de l'autorité sanitaire, sont désinfectés ; la durée de ces opérations, en y comprenant le débarquement et l'embarquement ne doit pas dépasser quarante-huit heures.

Si aucun cas avéré ou suspect de peste ou de choléra n'est constaté pendant ces opérations, les pèlerins seront réembarqués immédiatement et le navire se dirigera vers le Hedjaz.

Pour la peste, les prescriptions de l'article 24 et de l'article 25 sont appliquées en ce qui concerne les rats pouvant se trouver à bord des navires.

124. Les navires suspects, à bord desquels il y a eu des cas de peste ou de choléra au moment du départ, mais aucun cas nouveau de peste ou de choléra depuis sept jours, sont traités de la manière suivante :

Les pèlerins sont débarqués ; ils prennent une douche-lavage ou un bain de mer ; leur linge sale, la partie de leurs effets à usage et de leurs bagages, qui peut être suspecte, d'après l'appréciation de l'autorité sanitaire, sont désinfectés.

En temps de choléra, l'eau de la cale est changée.

Les parties du navire habitées par les malades sont désinfectées. La durée de ces opérations, en y comprenant le débarquement et l'embarquement, ne doit pas dépasser quarante-huit heures.

Si aucun cas avéré ou suspect de peste ou de choléra n'est constaté pendant ces opérations, les pèlerins sont réembarqués immédiatement, et le navire est dirigé sur Djeddah, où une seconde visite médicale a lieu à bord. Si son résultat est favorable, et sur le vu de la déclaration écrite des médecins du bord certifiant, sous serment, qu'il n'y a pas eu de cas de peste ou de choléra pendant la traversée, les pèlerins sont immédiatement débarqués.

Si, au contraire, un ou plusieurs cas avérés ou suspects de peste ou de choléra ont été constatés pendant le voyage ou au moment de l'arrivée, le navire est renvoyé à Camaran, où il subit de nouveau le régime des navires infectés.

Pour la peste, les prescriptions de l'article 22, 6°, sont appliquées en ce qui concerne les rats pouvant se trouver à bord des navires.

125. Les navires infectés, c'est-à-dire ayant à bord des cas de peste ou de choléra, ou bien ayant présenté des cas de peste ou de choléra depuis sept jours, subissent le régime suivant :

Les personnes atteintes de peste ou de choléra sont débarquées et isolées à l'hôpital. Les autres passagers sont débarqués et isolés par groupes composés de personnes aussi peu nombreuses que possible, de manière que l'ensemble ne soit pas solidaire d'un groupe particulier si la peste ou le choléra venaient à s'y développer.

Le linge sale, les objets à usage, les vêtements de l'équipage et des passagers sont désinfectés ainsi que le navire. La désinfection est pratiquée d'une façon complète.

Toutefois, l'autorité sanitaire locale peut décider que le déchargement des gros bagages et des marchandises n'est pas nécessaire, et qu'une partie seulement du navire doit subir la désinfection.

Les passagers restent cinq jours à l'établissement de Camaran. Lorsque les cas de peste ou de choléra remontent à plusieurs jours, la durée de l'isolement peut être diminuée. Cette durée peut varier selon l'époque de l'apparition du dernier cas et d'après la décision de l'autorité sanitaire.

Le navire est dirigé ensuite sur Djeddah, où est faite une visite médicale individuelle et

rigoureuse. Si son résultat est favorable, le navire reçoit la libre pratique. Si, au contraire, des cas avérés de peste ou de choléra se sont montrés à bord pendant le voyage ou au moment de l'arrivée, le navire est renvoyé à Camaran, où il subit de nouveau le régime des navires infectés.

Pour la peste, le régime prévu par l'article 22 est appliqué en ce qui concerne les rats pouvant se trouver à bord des navires.

126. Toute station sanitaire destinée à recevoir des pèlerins doit être pourvue d'un personnel instruit, expérimenté et suffisamment nombreux, ainsi que de toutes les constructions et installations matérielles nécessaires pour assurer l'application, dans leur intégralité, des mesures auxquelles lesdits pèlerins sont assujettis.

B. Régime sanitaire applicable aux navires à pèlerins musulmans venant du Nord et allant vers le Hedjaz.

127. Si la présence de la peste ou du choléra n'est pas constatée dans le port de départ ni dans ses environs, et qu'aucun cas de peste ou de choléra ne se soit produit pendant la traversée, le navire est immédiatement admis à la libre pratique.

128. Si la présence de la peste ou du choléra est constatée dans le port de départ ou dans ses environs, ou si un cas de peste ou de choléra s'est produit pendant la traversée, le navire est soumis, à El-Tor, aux règles instituées pour les navires qui viennent du Sud et qui s'arrêtent à Camaran. Les navires sont ensuite reçus en libre pratique.

SECTION V.

Mesures à prendre au retour des pèlerins.

A. Navires à pèlerins retournant vers le Nord.

129. Tout navire à destination de Suez ou d'un port de la Méditerranée, ayant à bord des pèlerins ou masses analogues, et provenant d'un port du Hedjaz ou de tout autre port de la côte arabique de la Mer Rouge, est tenu de se rendre à El-Tor pour y subir l'observation et les mesures sanitaires indiquées dans les articles 133 à 135.

130. Les navires ramenant les pèlerins musulmans vers la Méditerranée ne traversent le Canal qu'en quarantaine.

131. Les agents des compagnies de navigation et les capitaines sont prévenus qu'après avoir fini leur observation à la station sanitaire de El-Tor, les pèlerins égyptiens seront seuls

autorisés à quitter définitivement le navire pour rentrer ensuite dans leurs foyers.

Ne seront reconnus comme Egyptiens ou résidant en Egypte que les pèlerins porteurs d'une carte de résidence émanant d'une autorité égyptienne et conforme au modèle établi. Des exemplaires de cette carte seront déposés auprès des autorités consulaires et sanitaires de Djeddah et de Yambo, où les agents et capitaines de navires pourront les examiner.

Les pèlerins non égyptiens, tels que les Turcs, les Russes, les Persans, des Tunisiens, les Algériens, les Marocains, etc., ne peuvent, après avoir quitté El-Tor, être débarqués dans un port égyptien. En conséquence, les agents de navigation et les capitaines sont prévenus que le transbordement des pèlerins étrangers à l'Egypte, soit à Tor, soit à Suez, à Port-Saïd ou à Alexandrie, est interdit.

Les bateaux qui auraient à leur bord des pèlerins appartenant aux nationalités dénommées dans l'alinéa précédent suivront la condition de ces pèlerins et ne seront reçus dans aucun port égyptien de la Méditerranée.

132. Les pèlerins égyptiens subissent, soit à El-Tor, soit à Souakim, ou dans toute autre station désignée par le Conseil sanitaire d'Egypte, une observation de trois jours et une visite médicale, ayant d'être admis en libre pratique.

133. Si la présence de la peste ou du choléra est constatée au Hedjaz ou dans le port d'où provient le navire, ou l'a été au Hedjaz au cours du pèlerinage, le navire est soumis, à El-Tor, aux règles instituées à Camaran pour les navires infectés.

Les personnes atteintes de peste ou de choléra sont débarquées et isolées à l'hôpital. Les autres passagers sont débarqués et isolés par groupes composés de personnes aussi peu nombreuses que possible, de manière que l'ensemble ne soit pas solidaire d'un groupe particulier, si la peste ou le choléra venait à s'y développer.

Le linge sale, les objets à usage, les vêtements de l'équipage et des passagers, les bagages et les marchandises suspectes d'être contaminées sont débarqués pour être désinfectés. Leur désinfection et celle du navire sont pratiquées d'une façon complète.

Toutefois, l'autorité sanitaire locale peut décider que le déchargement des gros bagages et des marchandises n'est pas nécessaire, et qu'une partie seulement du navire doit subir la désinfection.

Le régime prévu par les articles 22 et 25

est appliqué en ce qui concerne les rats qui pourraient se trouver à bord.

Tous les pèlerins sont soumis, à partir du jour où ont été terminées les opérations de désinfection, à une observation de sept jours pleins, qu'il s'agisse de peste ou de choléra. Si un cas de peste ou de choléra s'est produit dans une section, la période de sept jours ne commence pour cette section qu'à partir du jour où le dernier cas a été constaté.

134. Dans le cas prévu par l'article précédent, les pèlerins égyptiens subissent en outre une observation supplémentaire de trois jours.

135. Si la présence de la peste ou du choléra n'est constatée ni au Hedjaz, ni au port d'où provient le navire, et ne l'a pas été au Hedjaz au cours du pèlerinage, le navire est soumis à El-Tor aux règles instituées à Camaran pour les navires indemnes.

Les pèlerins sont débarqués ; ils prennent une douche-lavage ou un bain de mer ; leur linge sale ou la partie de leurs effets à usage et de leurs bagages qui peut être suspecte, d'après l'appréciation de l'autorité sanitaire, sont désinfectés. La durée de ces opérations, y compris le débarquement et l'embarquement, ne doit pas dépasser soixante-douze heures.

Toutefois, un navire à pèlerins, appartenant à une des nations ayant adhéré aux stipulations de la présente Convention et des Conventions antérieures, s'il n'a pas eu de malades atteints de peste ou de choléra en cours de route de Djeddah à Yambo et à El-Tor, et si la visite médicale individuelle, faite à El-Tor après débarquement, permet de constater qu'il ne contient pas de tels malades, peut être autorisé, par le Conseil sanitaire d'Egypte, à traverser en quarantaine le Canal de Suez, même la nuit, lorsque sont réunies les quatre conditions suivantes :

1°. le service médical est assuré à bord par un ou plusieurs médecins commissionnés par le Gouvernement auquel appartient le navire ;

2°. le navire est pourvu d'étuves à désinfection, et il est constaté que le linge sale a été désinfecté en cours de route ;

3°. il est établi que le nombre des pèlerins n'est pas supérieur à celui autorisé par les règlements du pèlerinage ;

4°. le capitaine s'engage à se rendre directement dans un des ports du pays auquel appartient le navire.

La visite médicale après débarquement à El-Tor doit être faite dans le moindre délai possible.

La taxe sanitaire payée à l'Administration quarantenaire est la même que celle qu'auraient payée les pèlerins s'ils étaient restés trois jours en quarantaine.

136. Le navire qui, pendant la traversée de El-Tor à Suez, aurait eu un cas suspect à bord, sera repoussé à El-Tor.

137. Le transbordement des pèlerins est strictement interdit dans les ports égyptiens.

138. Les navires partant du Hedjaz et ayant à leur bord des pèlerins à destination d'un port de la côte africaine de la Mer Rouge sont autorisés à se rendre directement à Souakim, ou en tel autre endroit que le Conseil sanitaire d'Alexandrie décidera, pour y subir le même régime quarantenaire qu'à El-Tor.

139. Les navires venant du Hedjaz ou d'un port de la côte arabique de la Mer Rouge avec patente nette, n'ayant pas à bord des pèlerins ou masses analogues et qui n'ont pas eu d'accident suspect durant la traversée, sont admis en libre pratique à Suez, après visite médicale favorable.

140. Lorsque la peste ou le choléra aura été constaté au Hedjaz :

1°. les caravanes composées de pèlerins égyptiens doivent, avant de se rendre en Egypte, subir une quarantaine de rigueur à El-Tor, de sept jours en cas de choléra ou de peste ; elles doivent ensuite subir à El-Tor une observation de trois jours, après laquelle elles ne sont admises en libre pratique qu'après visite médicale favorable et désinfection des effets ;

2°. les caravanes composées de pèlerins étrangers devant se rendre dans leurs foyers par la voie de terre sont soumises aux mêmes mesures que les caravanes égyptiennes et doivent être accompagnées par des gardes sanitaires jusqu'aux limites du désert.

141. Lorsque la peste ou le choléra n'a pas été signalé au Hedjaz, les caravanes de pèlerins venant du Hedjaz par la route de Akaba ou de Moila sont soumises, à leur arrivée au Canal ou à Nakhel, à la visite médicale et à la désinfection du linge sale et des effets à usage.

B. *Pèlerins retournant vers le Sud.*

142. Il y aura dans les ports d'embarquement du Hedjaz des installations sanitaires assez complètes pour qu'on puisse appliquer aux pèlerins qui doivent se diriger vers le Sud pour rentrer dans leur pays les mesures qui sont obligatoires, en vertu des articles 10 et 54, au moment du départ de ces pèlerins dans les

ports situés au delà du détroit de Bab-el-Mandeb.

L'application de ces mesures est facultative c'est-à-dire qu'elles ne sont appliquées que dans les cas où l'autorité consulaire du pays auquel appartient le pèlerin, ou le médecin du navire à bord duquel il va s'embarquer, les juge nécessaires.

CHAPITRE III.

Pénalités.

143. Tout capitaine convaincu de ne pas s'être conformé, pour la distribution de l'eau, des vivres ou du combustible, aux engagements pris par lui, est passible d'une amende de 2 livres turques (1). Cette amende est perçue au profit du pèlerin qui aurait été victime du manquement et qui établirait qu'il a en vain réclamé l'exécution de l'engagement pris.

144. Toute infraction à l'article 101 est punie d'une amende de 30 livres turques.

145. Tout capitaine qui a commis ou qui a sciemment laissé commettre une fraude quelconque concernant la liste des pèlerins ou la patente sanitaire, prévues à l'article 107, est passible d'une amende de 50 livres turques.

146. Tout capitaine de navire arrivant sans patente sanitaire du port de départ, ou sans visa des ports de relâche, ou non muni de la liste réglementaire et régulièrement tenue suivant les articles 107, 120 et 121, est passible, dans chaque cas, d'une amende de 12 livres turques.

147. Tout capitaine convaincu d'avoir ou d'avoir eu à bord plus de cent pèlerins sans la présence d'un médecin commissionné, conformément aux prescriptions de l'article 100, est passible d'une amende de 300 livres turques.

148. Tout capitaine convaincu d'avoir ou d'avoir eu à son bord un nombre de pèlerins supérieur à celui qu'il est autorisé à embarquer, conformément aux prescriptions de l'article 107, est passible d'une amende de 5 livres turques par chaque pèlerin en surplus.

Le débarquement des pèlerins dépassant le nombre régulier est effectué à la première station où réside une autorité compétente, et le capitaine est tenu de fournir aux pèlerins débarqués l'argent nécessaire pour poursuivre leur voyage jusqu'à destination.

149. Tout capitaine convaincu d'avoir débarqué des pèlerins dans un endroit autre que celui de leur destination, sauf leur consen-

(1) La livre turque vaut 22 fr. 50.

tement ou hors le cas de force majeure, est passible d'une amende de 20 livres turques par chaque pèlerin débarqué à tort.

150. Toutes autres infractions aux prescriptions relatives aux navires à pèlerins sont punies d'une amende de 10 à 100 livres turques.

151. Toute contravention constatée en cours de voyage est annotée sur la patente de santé, ainsi que sur la liste des pèlerins. L'autorité compétente en dresse procès-verbal pour le remettre à qui de droit.

152. Tous les agents appelés à concourir à l'exécution des prescriptions de la présente Convention en ce qui concerne les navires à pèlerins sont passibles de punitions conformément aux lois de leurs pays respectifs en cas de fautes commises par eux dans l'application desdites prescriptions.

TITRE IV.

Surveillance et exécution.

I. — *Conseil sanitaire, maritime et quarantenaire d'Egypte.*

153. Sont confirmées les stipulations de l'annexe III de la Convention sanitaire de Venise du 30 janvier 1892, concernant la composition, les attributions et le fonctionnement du Conseil sanitaire, maritime et quarantenaire d'Egypte, telles qu'elles résultent des décrets de S. A. le Khédive en date du 19 juin 1893 et du 25 décembre 1894, ainsi que de l'arrêté ministériel du 19 juin 1893.

Lesdits décrets et arrêté demeurent annexés à la présente Convention (Annexe II).

154. Les dépenses ordinaires résultant des dispositions de la présente Convention relatives notamment à l'augmentation du personnel relevant du Conseil sanitaire, maritime et quarantenaire d'Egypte, seront couvertes à l'aide d'un versement annuel complémentaire par le Gouvernement égyptien, d'une somme de quatre mille livres égyptiennes, qui pourrait être prélevée sur l'excédent du service des phares resté à la disposition de ce Gouvernement.

Toutefois il sera déduit de cette somme le produit d'une taxe quarantenaire supplémentaire de 10 P. T. (piastres tarif) par pèlerin, à prélever à El-Tor.

Au cas où le Gouvernement égyptien verrait des difficultés à supporter cette part dans les dépenses, les Puissances représentées au Conseil sanitaire s'entendraient avec le Gouvernement khédivial pour assurer la participation de ce dernier aux dépenses prévues.

155. Le Conseil sanitaire, maritime et quarantenaire d'Egypte est chargé de mettre en concordance avec les dispositions de la présente Convention les règlements actuellement appliqués par lui concernant la peste, le choléra et la fièvre jaune, ainsi que le règlement relatif aux provenances des ports arabiques de la Mer Rouge, à l'époque du pèlerinage.

Il revisera, s'il y a lieu, dans le même but, le règlement général de police sanitaire, maritime et quarantenaire présentement en vigueur.

Ces règlements, pour devenir exécutoires, doivent être acceptés par les diverses Puissances représentées au Conseil.

II. — *Conseil sanitaire international de Tanger.*

156. Dans l'intérêt de la santé publique, les Hautes Parties Contractantes conviennent que leurs Représentants au Maroc appelleront de nouveau l'attention du Conseil sanitaire international de Tanger sur la nécessité d'appliquer les stipulations des Conventions sanitaires.

III. — *Dispositions diverses.*

157. Le produit des taxes et des amendes sanitaires ne peut, en aucun cas, être employé à des objets autres que ceux relevant des Conseils sanitaires.

158. Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à faire rédiger par leurs Administrations sanitaires une instruction destinée à mettre les capitaines des navires, surtout lorsqu'il n'y a pas de médecin à bord, en mesure d'appliquer les prescriptions contenues dans la présente Convention en ce qui concerne la peste, le choléra et la fièvre jaune.

TITRE V.

Adhésions et ratifications.

159. Les Gouvernements qui n'ont pas signé la présente Convention sont admis à y adhérer sur leur demande. Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement de la République française et, par celui-ci, aux autres Gouvernements signataires.

160. La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront déposées à Paris aussitôt que faire se pourra.

Elle sera mise à exécution dès que la publication en aura été faite conformément à la législation des Etats signataires. Elle remplacera, dans les rapports respectifs des Puis-

sances qui l'auront ratifiée ou y auront accédé, les Conventions sanitaires internationales signées les 30 janvier 1892, 15 avril 1893, 3 avril 1894, 19 mars 1897 et 3 décembre 1903.

Les arrangements antérieurs énumérés ci-dessus demeureront en vigueur à l'égard des Puissances qui, les ayant signés ou y ayant adhéré, ne ratifieraient pas le présent acte ou n'y accéderaient pas.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Paris, le dix-sept janvier mil neuf cent douze, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les Archives du Gouvernement de la République Française et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes:

(L. S.) Signé : Frhr. von STEIN, enz.

Certifié conforme à l'original :

Le Président du Conseil,

Ministre des Affaires étrangères de la République française,

R. POINCARÉ.

ANNEXE I.

(Voir art. 82.)

REGLEMENT

RELATIF AU TRANSIT, EN TRAIN QUARANTAÏNAIRE, PAR LE TERRITOIRE ÉGYPTIEN, DES VOYAGEURS ET DES MALLES POSTALES PROVENANT DES PAYS CONTAMINÉS.

Art. 1. L'Administration des Chemins de fer Égyptiens désirant un train quarantaïnaire en correspondance avec l'arrivée des navires provenant de ports contaminés devra en aviser l'autorité quarantaïnaire locale au moins deux heures avant le départ.

2. Les passagers débarqueront à l'endroit indiqué par l'autorité quarantaïnaire d'accord avec l'Administration des Chemins de fer et le Gouvernement égyptien, et passeront directement, sans aucune communication, du bateau au train, sous la surveillance d'un officier du transit et de deux ou plusieurs gardes sanitaires.

3. Le transport des effets, bagages, etc., des passagers sera effectué en quarantaïnaire par les moyens du bord.

4. Les agents du chemin de fer sont tenus de se conformer, en ce qui concerne les mesures quarantaïnaires, aux ordres de l'officier du transit.

5. Les wagons affectés à ce service seront des wagons à couloir. Un garde sanitaire sera placé dans chaque wagon et sera chargé

de la surveillance des passagers. Les agents du chemin de fer n'auront aucune communication avec les passagers.

6. Les gros bagages des passagers seront placés dans un wagon spécial qui sera scellé au départ du train par l'officier du transit. A l'arrivée, les scellés seront retirés par l'officier du transit.

Tout transbordement ou embarquement sur le parcours est interdit.

7. Les cabinets seront munis de tinettes contenant une certaine quantité d'antiseptique pour recevoir les déjections des passagers.

8. Le quai des gares où le train sera obligé de s'arrêter sera complètement évacué, sauf par les agents de service absolument indispensables.

9. Chaque train pourra avoir un wagon-restaurant. La desserte de la table sera détruite. Les employés de ce wagon et les autres employés du chemin de fer qui, pour une raison quelconque, ont été en contact avec les passagers, seront assujettis au même traitement que les pilotes et les électriciens à Port-Saïd ou à Suez ou à telles mesures que le Conseil jugera nécessaires.

10. Il est absolument défendu aux passagers de jeter quoi que ce soit par les fenêtres, portières, etc.

11. Dans chaque train un compartiment-infirmerie restera vide pour y isoler les malades si le cas se présente. Ce compartiment sera installé d'après les indications du Conseil quarantaïnaire.

Si un cas de peste ou de choléra se déclarait parmi les passagers, le malade serait immédiatement isolé dans le compartiment spécial. Ce malade, à l'arrivée du train, sera immédiatement transféré au lazaret quarantaïnaire. Les autres passagers continueront leur voyage en quarantaïnaire.

12. Si un cas de peste ou de choléra se déclarait pendant le parcours, le train serait désinfecté par l'autorité quarantaïnaire.

Dans tous les cas, les fourgons ayant contenu les bagages et la malle seront désinfectés immédiatement après l'arrivée du train.

13. Le transbordement du train au bateau sera fait de la même façon qu'à l'arrivée. Le bateau recevant les passagers sera immédiatement mis en quarantaïnaire et mention sera faite sur la patente des accidents qui auraient pu survenir en cours de route, avec désignation spéciale des personnes qui auraient été en contact avec les malades.

14. Les frais encourus par l'Administration

quarantenaire sont à la charge de qui aura fait la demande du train quarantenaire.

15. Le Président du Conseil, ou son remplaçant, aura le droit de surveiller ce train pendant tout son parcours.

Le Président pourra, en plus, charger un employé supérieur (outre l'officier du transit et les gardes) de la surveillance dudit train.

Cet employé aura accès dans le train sur la simple présentation d'un ordre signé par le Président.

ANNEXE II.

(Voir art. 153.)

DÉCRET KHÉDIVIAL DU 19 JUIN 1893.

Nous, Khédive d'Egypte,

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Intérieur, et l'avis conforme de Notre Conseil des Ministres,

Considérant qu'il a été nécessaire d'introduire diverses modifications dans notre Décret du 3 janvier 1881 (2 Safer 1298),

Décrétons :

Art. 1. Le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire est chargé d'arrêter les mesures à prendre pour prévenir l'introduction en Egypte, ou la transmission à l'étranger, des maladies épidémiques et des épizooties.

2. Le nombre des Délégués égyptiens sera réduit à quatre membres :

1°. Le Président du Conseil, nommé par le Gouvernement Egyptien, et qui ne votera qu'en cas de partage des voix ;

2°. Un Docteur en médecine européen, Inspecteur général du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire ;

3°. L'Inspecteur sanitaire de la ville d'Alexandrie, ou celui qui remplit ses fonctions ;

4°. L'Inspecteur vétérinaire de l'Administration des services sanitaires et de l'hygiène publique.

Tous les Délégués doivent être médecins régulièrement diplômés, soit par une Faculté de médecine européenne, soit par l'Etat, ou être fonctionnaires effectifs de carrière, du grade de vice-consul au moins, ou d'un grade équivalent. Cette disposition ne s'applique pas aux titulaires actuellement en fonction.

3. Le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire exerce une surveillance permanente sur l'état sanitaire de l'Egypte et sur les provenances des pays étrangers.

4. En ce qui concerne l'Egypte, le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire recevra chaque semaine du Conseil de santé et d'hygiène

publique, les bulletins sanitaires des villes du Caire et d'Alexandrie, et, chaque mois, les bulletins sanitaires des provinces. Ces bulletins devront être transmis à des intervalles plus rapprochés lorsque, à raison de circonstances spéciales, le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire en fera la demande.

De son côté, le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire communiquera au Conseil de santé et d'hygiène publique les décisions qu'il aura prises et les renseignements qu'il aura reçus de l'étranger.

Les Gouvernements adressent au Conseil, s'ils le jugent à propos, le bulletin sanitaire de leur pays et lui signalent, dès leur apparition, les épidémies et les épizooties.

5. Le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire s'assure de l'état sanitaire du pays et envoie des commissions d'inspection partout où il le juge nécessaire.

Le Conseil de santé et d'hygiène publique sera avisé de l'envoi de ces commissions et devra s'employer à faciliter l'accomplissement de leur mandat.

6. Le Conseil arrête les mesures préventives ayant pour objet d'empêcher l'introduction en Egypte, par les frontières maritimes ou les frontières du désert, des maladies épidémiques ou des épizooties, et détermine les points où devront être installés les campements provisoires et les établissements permanents quarantentaires.

7. Il formule l'annotation à inscrire sur la patente délivrée par les offices sanitaires aux navires en partance.

8. En cas d'apparition de maladies épidémiques ou d'épizooties en Egypte, il arrête les mesures préventives ayant pour objet d'empêcher la transmission de ces maladies à l'étranger.

9. Le Conseil surveille et contrôle l'exécution des mesures sanitaires quarantentaires qu'il a arrêtées.

Il formule tous les règlements relatifs au service quarantenaire, veille à leur stricte exécution, tant en ce qui concerne la protection du pays que le maintien des garanties stipulées par les conventions sanitaires internationales.

10. Il réglemente, au point de vue sanitaire, les conditions dans lesquelles doit s'effectuer le transport des pèlerins à l'aller et au retour du Hedjaz, et surveille leur état de santé en temps de pèlerinage.

11. Les décisions prises par le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire sont

communiquées au Ministère de l'Intérieur ; il en sera également donné connaissance au Ministère des Affaires étrangères, qui les notifiera, s'il y a lieu, aux agences et consulats généraux.

Toutefois, le Président du Conseil est autorisé à correspondre directement avec les Autorités consulaires des villes maritimes pour les affaires courantes du service.

12. Le Président, et, en cas d'absence ou d'empêchement de celui-ci, l'Inspecteur général du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire, est chargé d'assurer l'exécution des décisions du Conseil.

A cet effet, il correspond directement avec tous les agents du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire, et avec les diverses Autorités du pays. Il dirige, d'après les avis du Conseil, la police sanitaire des ports, les établissements maritimes quarantentaires et les stations quarantentaires du désert.

Enfin, il expédie les affaires courantes.

13. L'Inspecteur général sanitaire, les directeurs des offices sanitaires, les médecins des stations sanitaires et campements quarantentaires doivent être choisis parmi les médecins régulièrement diplômés, soit par une Faculté de médecine européenne, soit par l'Etat.

Le délégué du Conseil à Djeddah pourra être médecin diplômé du Caire.

14. Pour toutes les fonctions et emplois relevant du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire, le Conseil, par l'entremise de son Président, désigne ses candidats au Ministre de l'Intérieur, qui seul aura le droit de les nommer.

Il sera procédé de même pour les révocations, mutations et avancements.

Toutefois le Président aura la nomination directe de tous les agents subalternes, hommes de peine, gens de service, etc.

La nomination des gardes de santé est réservée au Conseil.

15. Les directeurs des offices sanitaires sont au nombre de sept, ayant leur résidence à Alexandrie, Damiette, Port-Saïd, Suez, Tor, Souakim et Kosseir.

L'office sanitaire de Tor pourra ne fonctionner que pendant la durée du pèlerinage ou en temps d'épidémie.

16. Les directeurs des offices sanitaires ont sous leurs ordres tous les employés sanitaires de leur circonscription. Ils sont responsables de la bonne exécution du service.

17. Le chef de l'agence sanitaire d'El Ariche

a les mêmes attributions que celles confiées aux directeurs par l'article qui précède.

18. Les Directeurs des stations sanitaires et campements quarantentaires ont sous leurs ordres tous les employés du service médical et du service administratif des établissements qu'ils dirigent.

19. L'Inspecteur général sanitaire est chargé de la surveillance de tous les services dépendant du Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire.

20. Le Délégué du Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire à Djeddah a pour mission de fournir au Conseil des informations sur l'état sanitaire du Hedjaz, spécialement en temps de pèlerinage.

21. Un Comité de discipline, composé du Président, de l'Inspecteur général du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire et de trois Délégués élus par le Conseil, est chargé d'examiner les plaintes portées contre les agents relevant du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire.

Il dresse sur chaque affaire un rapport et le soumet à l'appréciation du Conseil, réuni en assemblée générale. Les Délégués seront renouvelés tous les ans. Ils sont rééligibles.

La décision du Conseil est, par les soins de son Président, soumise à la sanction du Ministre de l'Intérieur.

Le Comité de discipline peut infliger, sans consulter le Conseil : 1°. le blâme ; 2°. la suspension du traitement jusqu'à un mois.

22. Les peines disciplinaires sont :

1°. Le blâme ;

2°. La suspension du traitement depuis huit jours jusqu'à trois mois ;

3°. Le déplacement sans indemnité ;

4°. La révocation.

Le tout sans préjudice des poursuites à exercer pour les crimes ou délits de droit commun.

23. Les droits sanitaires et quarantentaires sont perçus par les agents qui relèvent du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire.

Ceux-ci se conforment, en ce qui concerne la comptabilité et la tenue des livres, aux règlements généraux établis par le Ministère des Finances.

Les agents comptables adressent leur comptabilité et le produit de leurs perceptions à la Présidence du Conseil.

L'agent comptable, chef du bureau central de la comptabilité, leur en donne décharge sur le visa du Président du Conseil.

24. Le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire dispose de ses finances.

L'administration des recettes et des dépenses est confiée à un Comité composé du Président, de l'Inspecteur général du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire et de trois Délégués des Puissances élus par le Conseil. Il prend le titre de „Comité des Finances". Les trois Délégués des Puissances sont renouvelés tous les ans. Ils sont rééligibles.

Ce Comité fixe, sauf ratification par le Conseil, le traitement des employés de tout grade; il décide les dépenses fixes et les dépenses imprévues. Tous les trois mois, dans une séance spéciale, il fait au Conseil un rapport détaillé de sa gestion. Dans les trois mois qui suivront l'expiration de l'année budgétaire, le Conseil sur la proposition du Comité, arrête le bilan définitif et le transmet, par l'entremise de son Président, au Ministère de l'Intérieur.

Le Conseil prépare le budget de ses recettes et celui de ses dépenses. Ce budget sera arrêté par le Conseil des Ministres, en même temps que le budget général de l'Etat, à titre de budget annexe. — Dans le cas où le chiffre des dépenses excéderait le chiffre des recettes, le déficit sera comblé par les ressources générales de l'Etat. Toutefois, le Conseil devra étudier sans retard les moyens d'équilibrer les recettes et les dépenses. Ses propositions seront, par les soins du Président, transmises au Ministre de l'Intérieur. L'excédent des recettes, s'il en existe, restera à la caisse du Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire; il sera, après décision du Conseil Sanitaire ratifiée par le Conseil des Ministres, affecté exclusivement à la création d'un fonds de réserve destiné à faire face aux besoins imprévus.

25. Le Président est tenu d'ordonner que le vote aura lieu au scrutin secret, toutes les fois que trois membres du Conseil en font la demande. Le vote au scrutin secret est obligatoire toutes les fois qu'il s'agit du choix des Délégués des Puissances pour faire partie du Comité de discipline ou du Comité des Finances et lorsqu'il s'agit de nomination, révocation, mutation ou avancement dans le personnel.

26. Les Gouverneurs, Préfets de police et Moudirs sont responsables, en ce qui les concerne, de l'exécution des règlements sanitaires. Ils doivent, ainsi que toutes les autorités civiles et militaires, donner leur concours lorsqu'ils en sont légalement requis par les agents du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire, pour assurer la prompt exécution des mesures prises dans l'intérêt de la santé publique.

27. Tous décrets et règlements antérieurs

sont abrogés en ce qu'ils ont de contraire aux dispositions qui précèdent.

28. Notre Ministre de l'Intérieur est chargé de l'exécution du présent décret, qui ne deviendra exécutoire qu'à partir du 1er novembre 1893.

Fait au Palais de Ramleh, le 19 juin 1893.

(*get.*) ABBAS HILMI.

Par le Khédivé :

Le Président du Conseil, Ministre de l'Intérieur,

(*get.*) RIAZ.

DÉCRET KHÉDIVIAL DU 25 DÉCEMBRE 1894.

Nous, Khédivé d'Egypte,

Sur la proposition de Notre Ministre des Finances et l'avis conforme de Notre Conseil des Ministres ;

Vu l'avis conforme de MM. les Commissaires-Directeurs de la Caisse de la dette publique en ce qui concerne l'article 7 ;

Avec l'assentiment des Puissances,

Décrétons :

Art. 1. A partir de l'exercice financier 1894, il sera prélevé annuellement sur les recettes actuelles des droits de phare, une somme de 40,000 L. E., qui sera employée comme il est expliqué dans les articles suivants.

2. La somme prélevée en 1894 sera affectée : 1°. à combler le déficit éventuel de l'exercice financier 1894 du Conseil quarantenaire, au cas où ce déficit n'aurait pas pu être entièrement couvert avec les ressources provenant du fonds de réserve dudit Conseil, ainsi qu'il sera dit à l'article qui suit ; 2°. à faire face aux dépenses extraordinaires nécessitées, par l'aménagement des établissements sanitaires d'El-Tor, de Suez et des Sources de Moïse.

3. Le fonds de réserve actuel du Conseil quarantenaire sera employé à combler le déficit de l'exercice 1894, sans que ce fonds puisse être réduit à une somme inférieure à 10,000 L. E.

Si le déficit ne se trouve pas entièrement couvert, il y sera fait face, pour le reste, avec les ressources créées à l'article premier.

4. Sur la somme de L. E. 80,000, provenant des exercices 1895 et 1896, il sera prélevé : 1°. une somme égale à celle qui aura été payée en 1894 sur les mêmes recettes, à valoir sur le déficit de ladite année 1894, de manière à porter à L. E. 40,000, le montant des sommes affectées aux travaux extraordinaires prévus à l'article 1. pour El-Tor, Suez et les Sources de Moïse ; 2°. les sommes nécessaires, pour combler le déficit du budget du Conseil quarantenaire, pour les exercices financiers 1895 et 1896.

Le surplus, après le prélèvement ci-dessus,

sera affecté à la construction de nouveaux phares dans la Mer Rouge.

5. A partir de l'exercice financier 1897, cette somme annuelle de L. E. 40,000 sera affectée à combler les déficits éventuels du Conseil quarantenaire. Le montant de la somme nécessaire à cet effet sera arrêté définitivement en prenant pour base les résultats financiers des exercices 1894 et 1895 du Conseil.

Le surplus sera affecté à une réduction des droits de phares : il est entendu que ces droits seront réduits dans la même proportion dans la Mer Rouge et dans la Méditerranée.

6. Moyennant les prélèvements et affectations ci-dessus, le Gouvernement est, à partir de l'année 1894, déchargé de toute obligation quelconque en ce qui concerne les dépenses soit ordinaires, soit extraordinaires du Conseil quarantenaire.

Il est entendu, toutefois, que les dépenses supportées jusqu'à ce jour par le Gouvernement Egyptien continueront à rester à sa charge.

7. A partir de l'exercice 1894, lors du règlement de compte des excédents avec la Caisse de la Dette publique, la part de ces excédents revenant au Gouvernement sera majorée d'une somme annuelle de 20,000 L. E.

8. Il a été convenu entre le Gouvernement Egyptien et les Gouvernements d'Allemagne, de Belgique, de Grande-Bretagne et d'Italie que la somme affectée à la réduction des droits de phares, aux termes de l'article 5 du présent décret, viendra en déduction de celle de 40,000 L. E. prévue dans les lettres annexées aux Conventions Commerciales intervenues entre l'Égypte et lesdits Gouvernements.

9. Notre Ministre des Finances est chargé de l'exécution du présent décret.

Fait au Palais de Koubbeh, le 25 décembre 1894.

(*get.*) ABBAS HILMI.

Par le Khédive :

Le Président du Conseil des Ministres,

(*get.*) N. NUBAR.

Le Ministre des Finances,

(*get.*) AHMER MAZLOUM.

Le Ministre des Affaires étrangères,

(*get.*) BOUTROS GHALI.

ARRÊTÉ MINISTÉRIEL

DU 19 JUIN 1893 CONCERNANT LE FONCTIONNEMENT DU SERVICE SANITAIRE, MARITIME ET QUARANTAENAIRE.

Le Ministre de l'Intérieur,

Vu le Décret en date du 19 juin 1893,

Arrête :

TITRE I.

Du Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire.

Art. 1. Le Président est tenu de convoquer le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire, en séance ordinaire, le premier mardi de chaque mois.

Il est également tenu de le convoquer lorsque trois membres en font la demande.

Il doit enfin réunir le Conseil, en séance extraordinaire, toutes les fois que les circonstances exigent l'adoption immédiate d'une mesure grave.

2. La lettre de convocation indique les questions portées à l'ordre du jour. A moins d'urgence, il ne pourra être pris de décisions définitives que sur les questions mentionnées dans la lettre de convocation.

3. Le secrétaire du Conseil rédige les procès-verbaux des séances.

Ces procès-verbaux doivent être présentés à la signature de tous les membres qui assistaient à la séance.

Ils sont intégralement copiés sur un registre qui est conservé dans les archives concurremment avec les originaux des procès-verbaux.

Une copie provisoire des procès-verbaux sera délivrée à tout membre du Conseil qui en fera la demande.

4. Une Commission permanente composée du Président, de l'Inspecteur général du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire, et de deux Délégués des Puissances élus par le Conseil, est chargée de prendre les décisions et mesures urgentes.

Le Délégué de la nation intéressée est toujours convoqué. Il a droit de vote.

Le Président ne vote qu'en cas de partage.

Les décisions sont immédiatement communiquées par lettres à tous les membres du Conseil.

Cette Commission sera renouvelée tous les 3 mois.

5. Le Président ou, en son absence, l'Inspecteur général du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire, dirige les délibérations du Conseil. Il ne vote qu'en cas de partage.

Le Président a la direction générale du Service. Il est chargé de faire exécuter les décisions du Conseil.

Secrétariat.

6. Le secrétariat, placé sous la direction du Président, centralise la correspondance tant avec le Ministère de l'Intérieur qu'avec les

divers agents du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire.

Il est chargé de la statistique et des archives. Il lui sera adjoint des commis et interprètes en nombre suffisant pour assurer l'expédition des affaires.

7. Le secrétaire du Conseil, chef du secrétariat, assiste aux séances du Conseil et rédige les procès-verbaux.

Il a sous ses ordres les employés et gens du service du secrétariat.

Il dirige et surveille leur travail, sous l'autorité du Président.

Il a la garde et la responsabilité des archives.

Bureau de comptabilité.

8. Le chef du bureau central de la comptabilité est „agent comptable.”

Il ne pourra entrer en fonction avant d'avoir fourni un cautionnement, dont le quantum sera fixé par le Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire.

Il contrôle, sous la direction du Comité des finances, les opérations des préposés à la recette des droits sanitaires et quaranténaires.

Il dresse les états et comptes qui doivent être transmis au Ministère de l'Intérieur après avoir été arrêtés par le Comité des finances et approuvés par le Conseil.

De l'Inspecteur général sanitaire.

9. L'Inspecteur général sanitaire a la surveillance de tous les services dépendant du Conseil. Il exerce cette surveillance dans les conditions prévues par l'article 19 du Décret en date du 19 juin 1893.

Il inspecte, au moins une fois par an, chacun des offices, agences ou postes sanitaires.

En outre, le Président détermine, sur la proposition du Conseil et selon les besoins du service, les inspections auxquelles l'Inspecteur général devra procéder.

En cas d'empêchement de l'Inspecteur général, le Président désignera, d'accord avec le Conseil, le fonctionnaire appelé à le suppléer.

Chaque fois que l'Inspecteur général a visité un office, une agence, un poste sanitaire, une station sanitaire ou un campement quarantenaire, il doit rendre compte à la Présidence du Conseil, par un rapport spécial, des résultats de sa vérification.

Dans l'intervalle de ses tournées, l'Inspecteur général prend part, sous l'autorité du Président, à la direction du service général. Il supplée le Président en cas d'absence ou d'empêchement.

TITRE II.

Service des ports, stations quaranténaires, stations sanitaires.

10. La police sanitaire, maritime et quarantenaire, le long du littoral égyptien de la Méditerranée et de la Mer Rouge, aussi bien que sur les frontières de terre du côté du désert, est confiée aux directeurs des offices de santé, directeurs des stations sanitaires ou campements quaranténaires, chefs des agences sanitaires ou chefs des postes sanitaires et aux employés placés sous leurs ordres.

11. Les directeurs des offices de santé ont la direction et la responsabilité du service, tant de l'office à la tête duquel ils sont placés que des postes sanitaires qui en dépendent.

Ils doivent veiller à la stricte exécution des règlements de police sanitaire, maritime et quarantenaire. Ils se conforment aux instructions qu'ils reçoivent de la Présidence du Conseil et donnent à tous les employés de leur office, aussi bien qu'aux employés des postes sanitaires qui y sont rattachés, les ordres et les instructions nécessaires.

Ils sont chargés de la reconnaissance et de l'arraisonnement des navires, de l'application des mesures quaranténaires, et ils procèdent, dans les cas prévus par les règlements, à la visite médicale, ainsi qu'aux enquêtes sur les contraventions quaranténaires.

Ils correspondent seuls pour les affaires administratives avec la Présidence, à laquelle ils transmettent tous les renseignements sanitaires, qu'ils ont recueillis dans l'exercice de leurs fonctions.

12. Les directeurs des offices de santé sont, au point de vue du traitement, divisés en deux classes :

Les offices de 1re classe, qui sont au nombre de quatre :

Alexandrie ;

Port-Saïd ;

Bassin de Suez et campement aux Sources de Moïse ;

Tor.

Les offices de deuxième classe, qui sont au nombre de trois :

Damiette ;

Souakim ;

Kosseir.

13. Les chefs des agences sanitaires ont les mêmes attributions, en ce qui concerne l'agence, que les Directeurs en ce qui concerne leur office.

14. Il y a une seule agence sanitaire à El Ariche.

15. Les chefs des postes sanitaires ont sous leurs ordres les employés du poste qu'ils dirigent. Ils sont placés sous les ordres du Directeur d'un des offices de santé.

Ils sont chargés de l'exécution des mesures sanitaires et quaranténaires indiquées par les règlements.

Ils ne peuvent délivrer aucune patente et ne sont autorisés à viser que les patentes des bâtiments partant en libre pratique.

Ils obligent les navires qui arrivent à leur échelle avec une patente brute ou dans des conditions irrégulières à se rendre dans un port où existe un office sanitaire.

Ils ne peuvent eux-mêmes procéder aux enquêtes sanitaires, mais ils doivent appeler à cet effet le directeur de l'office dont ils relèvent.

En dehors des cas d'urgence absolue, ils ne correspondent qu'avec ce Directeur pour toutes les affaires administratives. Pour les affaires sanitaires et quaranténaires urgentes, telles que les mesures à prendre au sujet d'un navire arrivant, ou l'annotation à inscrire sur la patente d'un navire en partance, ils correspondent directement avec la Présidence du Conseil ; mais ils doivent donner sans retard communication de cette correspondance au Directeur dont ils dépendent.

Ils sont tenus d'aviser, par les voies les plus rapides, la Présidence du Conseil des naufrages dont ils auront connaissance.

16. Les postes sanitaires sont au nombre de six énumérés ci-après :

Postes du Port-Neuf, d'Aboukir, Brullos et Rosette, relevant de l'office d'Alexandrie.

Postes de Kantara et du port intérieur d'Ismailia, relevant de l'office de Port-Saïd.

Le Conseil pourra, suivant les nécessités du service, et suivant ses ressources, créer de nouveaux postes sanitaires.

17. Le service permanent ou provisoire des stations sanitaires et des campements quaranténaires est confié à des directeurs qui ont sous leurs ordres des employés sanitaires, des gardiens, des portefaix et des gens de service.

18. Les Directeurs sont chargés de faire subir la quarantaine aux personnes envoyées à la station sanitaire ou au campement. Ils veillent, de concert avec les médecins, à l'isolement des différentes catégories de quaranténaires et empêchent toute compromission. A l'expiration du délai fixé, ils donnent la libre pratique ou la suspendent conformément aux règlements, font pratiquer la désinfection des marchandises et des effets à usage, et appliquent

la quarantaine aux gens employés à cette opération.

19. Ils exercent une surveillance constante sur l'exécution des mesures prescrites, ainsi que sur l'état de santé des quaranténaires et du personnel de l'établissement.

20. Ils sont responsables de la marche du service et en rendent compte, dans un rapport journalier, à la Présidence du Conseil Sanitaire, Maritime et Quarantenaire.

21. Les médecins attachés aux stations sanitaires et aux campements quaranténaires relèvent des Directeurs de ces établissements. Ils ont sous leurs ordres le pharmacien et les infirmiers.

Ils surveillent l'état de santé des quaranténaires et du personnel, et dirigent l'infirmerie de la station sanitaire ou du campement.

La libre pratique ne peut être donnée aux personnes en quarantaine qu'après visite et rapport favorable du médecin.

22. Dans chaque office sanitaire, station sanitaire ou campement quarantenaire, le Directeur est aussi „agent comptable”.

Il désigne, sous sa responsabilité personnelle effective, l'employé préposé à l'encaissement des droits sanitaires et quaranténaires.

Les chefs d'agences ou postes sanitaires sont également agents comptables ; ils sont chargés personnellement d'effectuer la perception des droits.

Les agents chargés du recouvrement des droits doivent se conformer, pour les garanties à présenter, la tenue des écritures, l'époque des versements, et généralement tout ce qui concerne la partie financière de leur service, aux règlements émanant du Ministère des Finances.

23. Les dépenses du Service Sanitaire, Maritime et Quarantenaire seront acquittées par les moyens propres du Conseil, ou d'accord avec le Ministère des Finances, par le service des caisses qu'il désignera.

Le Caire, le 19 juin 1893.

(get.)

R.IAZ.

26 Februari 1914. WET, houdende goedkeuring van het op 11 Maart 1913 te Athene tusschen Nederland en Griekenland gesloten verdrag, strekkende om het aanhangig geschil in zake de geldigheid van eene door den Nederlandschen beschermeling EDMON NARIK gesloten pandovereenkomst aan eene scheidsrechterlijke uitspraak te onderwerpen. S. 58.

26 Februari 1914. WET, houdende vaststelling van het derde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 59.

Bij deze wet wordt het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914, betreffende het Departement van Buitenlandsche Zaken, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e AFD.:	Kosten van het Departement.	f	126,500.—
2 ^e „	Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	„	1,217,793.—
3 ^e „	Verschillende uitgaven.	„	65,850.—
4 ^e „	Pensioenen, wachtgeld en toelagen.	„	48,384.—
5 ^e „	Onvoorziene uitgaven	„	10,000.—

Totaal van het IIIde hoofdstuk f 1,468,527.—

26 Februari 1914. WET, tot vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven voor het „Fonds ter verbetering van de Kustverdediging“, dienst 1914. S. 60.

De begrooting wordt vastgesteld op een bedrag van f 3,111,500.

26 Februari 1914. WET, tot vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen voor het dienstjaar 1914. S. 61.

De begrooting wordt vastgesteld tot een bedrag van f 2,454,027.—

26 Februari 1914. WETTEN, houdende naturalisatie van:

- Johann Nicolaus Joseph Meyers, geboren te Aken (Pruisen) den 10 December 1878, drukker, wonende te Aken (Pruisen). S. 62.
- Johann Heinrich de Vree, geboren te Gangelt (Pruisen) den 30 April 1876, voerman, wonende te Hünshoven (Pruisen). S. 63.
- Jacobus Hubertus Geelen, geboren te Molensbeersel (België) den 22 December 1872, bakkersknecht, wonende te Aken-Burtscheid (Pruisen). S. 64.
- Johann Welters, geboren te Horbach (Pruisen) den 17 Januari 1881, mijnwerker, wonende te Horbach (Pruisen). S. 65.
- Gustav Adalbert Kirstein, geboren te Bomelsvitte (Pruisen) den 20 Juni 1867, graancontroleur, wonende te Rotterdam, provincie Zuidholland. S. 66.
- Julius Wilhelm Schmitz, geboren te Aken (Pruisen) den 15 October 1879, koopman, wonende te Aken (Pruisen). S. 67.
- Michel Joseph Hubert Bremen, geboren te Wilsberg (Pruisen) den 28 Juni 1872, schoenmaker, wonende te Aken (Pruisen). S. 68.
- Johannes Bredt, geboren te Barmen (Pruisen) den 23 November 1882, koopman, wonende te Renkum, provincie Gelderland. S. 69.

Heinrich Stephan Hendriks, geboren te Duisburg (Pruisen) den 26 December 1871, metselaar, wonende te Duisburg-Ruhrort (Pruisen). S. 70.

Theodor Johann Krus, geboren te Rees (Pruisen) den 11 Juli 1876, fabrieksarbeider, wonende te Haldern (Pruisen). S. 71.

Anton Neuij, geboren te Benrath (Pruisen) den 23 October 1876, spoorwagearbeider, wonende te Benrath (Pruisen). S. 72.

Johann Tonis Satink, geboren te Ulsen (Pruisen) den 16 Februari 1859, bakker, wonende te Zwolle, provincie Overijssel. S. 73.

Johann Diedrich Stöver, geboren te Wardeburg (Oldenburg) den 15 October 1856, stuecador, wonende te Heeremeeen, gem. Schoterland (provincie Friesland). S. 74.

Johann Heinrich Maintz, geboren te Orsbach (Pruisen) den 24 December 1865, daglooner, wonende te Aken (Pruisen). S. 75.

Friedrich Wilhelm Adolph Habermann, geboren te Bippin (Pruisen) den 2 September 1855, manufacturier, wonende te Helder, provincie Noordholland. S. 76.

Johann Peter Zimons, geboren te Eilendorf (Pruisen) den 15 Maart 1879, werkman, wonende te Aken-Forst (Pruisen). S. 77.

Alfred Cohen, geboren te Dinslaken (Pruisen) den 22 Juni 1884, koopman, wonende te Amsterdam, provincie Noordholland. S. 78.

Johann Theodor Derksen, geboren te Duisburg (Pruisen) den 24 September 1874, loswerkman, wonende te Duisburg (Pruisen). S. 79.

Max Neumann, geboren te Mulk (Pruisen) den 19 Augustus 1863, koopman, wonende te Amsterdam, provincie Noordholland. S. 80.

Albert Wiard Brons Groeneveld, geboren te Bunderhee (Pruisen) den 18 December 1865, landbouwer, wonende te Nieuw-Beerta, gemeente Beerta, provincie Groningen. S. 81.

Hermann Anton Toben, geboren te Wertle (Pruisen) den 15 September 1878, koop-

- man, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*. S. 82.
- Wilhelm Anton Toben, geboren te *Werlte (Pruisen)* den 1 April 1876, koopman, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*. S. 83.
- Heinrich Joseph Lambertus Alexander Möller, geboren te *Lönningen (Oldenburg)* den 26 Februari 1881, lederhandelaar, wonende te *Nijmegen*, provincie *Gelderland*. S. 84.
- Johann Lamers, geboren te *Frasselt (Pruisen)* den 6 September 1857, landbouwer, wonende te *Heyen* (gem. *Bergen*); provincie *Limburg*. S. 85.
- David Meyer, geboren te *Alpen (Pruisen)* den 3 Februari 1866, winkelier, wonende te 's *Gravenhage*, provincie *Zuidholland*. S. 86.
- Andreas Stephan Feld, geboren te *Andervennie-Oberdorf (Pruisen)* den 2 Januari 1864, agent in manufacturen, wonende te *Haarlem*, provincie *Noordholland*. S. 87.
- Carl Wilhelm Freese, geboren te *Hamburg (Duitschland)* den 17 Juli 1856, koopman, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*. S. 88.
- Peter Joseph Viehoff, geboren te *Klinkheide (Pruisen)* den 28 Augustus 1857, mijnwerker, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*. S. 89.
- Anna Theresia van den Bungelaar, geboren te *Aken (Pruisen)* den 8 Maart 1879, muzikleerares, wonende te *Schöneberg (Pruisen)*. S. 90.
- Eduard Steins, geboren te *Aken (Pruisen)* den 1 December 1873, slager, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 91.
- Hermann Gerhard Hülsmann, geboren te *Kellinghausen (Pruisen)* den 16 December 1868, handelsreiziger, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*. S. 92.
- Maria Cornelius Habets, geboren te *Lille-St. Hubert (België)* den 10 Juli 1881, manufacturier, wonende te *Uithoorn*, provincie *Noordholland*. S. 93.
- Gertrud Lennartz, weduwe van Théodore Auguste Peters, geboren te *Neuenhausen (Pruisen)* den 1 Februari 1862, zonder beroep, wonende te *Duisburg (Pruisen)*. S. 94.
- Bernard Florens Richard Determeijer, geboren te *Laer (Pruisen)* den 7 April 1867, winkelier, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*. S. 95.
- Mauritius Öfner, geboren te *Nassereut (of Nassereith)*, (*Oostenrijk*) den 12 October 1862, kleermaker, wonende te 's *Gravenhage*, provincie *Zuidholland*. S. 96.
- Peter Josef Schobben, geboren te *Geffent (Pruisen)* den 26 September 1860, werkmán, wonende te *Aken-Land (Pruisen)*. S. 97.
- Anna Catharina Kuckelkorn, weduwe van Jan Renier Jacqz, geboren te *Horbach (Pruisen)* den 1 Augustus 1862, zonder beroep, wonende te *Richterich (Pruisen)*. S. 98.
- Josef Hermann Zurloh, geboren te *Neuenkirchen (Pruisen)* den 11 Juni 1864; koopman en winkelier, wonende te *Leiden*, provincie *Zuidholland*. S. 99.
- Friedrich Wilhelm Fischer, geboren te *Duisburg (Pruisen)* den 6 November 1856, schipper, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*. S. 100.
- Johann Ludwig Loop, geboren te *Orsbach (Pruisen)* den 17 Juni 1873, slager, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 101.
- Wilhelm Gerhard van Groningen, geboren te *Isselburg (Pruisen)* den 5 Juni 1872, machinist, wonende te *Bocholt (Pruisen)*. S. 102.
- Adolf Karl Wilhelm Schönau, geboren te *Vechta (Oldenburg)* den 4 December 1865, winkelier en stoffeerder, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*. S. 103.
- Catharina Horsch, weduwe van Pieter Josephus Hubertus Schnackkers, geboren te *Aken (Pruisen)* den 6 Januari 1862, zonder beroep, wonende te *Richten (Pruisen)*. S. 104.
- Gerhardus Wilhelmus Schlichting, geboren te *Lindern (Oldenburg)* den 27 Mei 1849, koopman, wonende te *Alkmaar*, provincie *Noordholland*. S. 105.
- Hubertus Kerkhofs, geboren te *Veldwezelt (België)* den 20 October 1854, landbouwer, wonende te *Oud-Vroenhoven*, provincie *Limburg*. S. 106.
- Ludwig Hodiamont, geboren te *Aken (Pruisen)* den 21 Juli 1856, zonder beroep, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 107.
- Jean Pierre Hubert Hupperets, geboren te *Remersdael (België)* den 28 Augustus 1871, voerman, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 108.
- Anna Katharina Lohe, weduwe van Peter Joseph Dumont, geboren te *Orsbach (Pruisen)* den 17 Mei 1837, zonder beroep, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 109.
- Joannes Mathijs Deters, geboren te *Eysden (België)* den 22 Augustus 1864, landbouwer, wonende te *Ottersum*, provincie *Limburg*. S. 110.
- Wilhelm Vliëks, geboren te *Burtscheid (Pruisen)*

- sen) den 30 November 1865, steenkolenhandelaar, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 111.
- Helene Aronowitz, weduwe van Elja Schmoeloff Person, geboren te *Polangen (Rusland)* den 15/27 October 1858, koopvrouw, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*. S. 112.
- Friedrich August Lampe, geboren te *Ermke (Oldenburg)* den 17 Maart 1871, handelsbediende, wonende te *Haarlem*, provincie *Noordholland*. S. 113.
- David Person, geboren te *Romny (Rusland)* den 3/15 Maart 1881, commissiounair, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*. S. 114.
- Johann Heinrich Tent, geboren te *Barmen (Pruisen)* den 21 April 1870, timmerman, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*. S. 115.
- Max Goldstein, geboren te *Crefeld (Pruisen)* den 2 September 1884, handelsreiziger, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*. S. 116.
- Anna Maria Hubertina Hendriks, weduwe van Johann Schleiden, geboren te *Bocholtz* (provincie *Limburg*) den 4 Februari 1868, huishoudster, wonende te *Reymerstock*, gemeente *Gulpen*, provincie *Limburg*. S. 117.
- Leonard Lennartz, geboren te *Laurensberg (Pruisen)* den 13 Mei 1869, schrijnwerker, wonende te *Laurensberg (Pruisen)*. S. 118.
- Wilhelmina Maria Jansen, geboren te *Hurl (Pruisen)*, den 30 September 1866, huishoudster, wonende te *Millingen (Pruisen)*. S. 119.
- Woldemar Johann Ferdinand Fesell, geboren te *St. Petersburg (Rusland)*, den 1/13 December 1871, wonende te *St. Petersburg (Rusland)*. S. 120.
- Hubert Grossimlinghaus, geboren te *Oberforstbach (Pruisen)* den 23 Januari 1870, winkelier, wonende te *Maastricht*, provincie *Limburg*. S. 121.
- Andreas Alfred Adolf Hugo Mühleisen, geboren te *Böblingen, (Württemberg)*, den 22 Februari 1883, koopman, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*. S. 122.
- Johann Wilhelm Rüpert, geboren te *Attenessen (Pruisen)* den 4 Augustus 1867, daglooner, wonende te *Borghorst (Pruisen)*. S. 123.
- Theodor Gerhard Köster, geboren te *Dinslaken (Pruisen)*, den 3 Augustus 1879, klompenmaker, wonende te *Millingen (Pruisen)*. S. 124.
- Hubertina Vliecks, geboren te *Pannesheide (Pruisen)* den 2 October 1850, zonder beroep, wonende te *München-Gladbach (Pruisen)*. S. 125.
- Augustin Hubert Vliecks, geboren te *Pannesheide (Pruisen)* den 1 Januari 1849, magazijnknecht, wonende te *München-Gladbach (Pruisen)*. S. 126.
- Christiaan Gielen, geboren te *Vlytingen (België)* den 8 Augustus 1861, voerman, wonende te *Oud-Vroenhoven*, provincie *Limburg*. S. 127.
- Wilhelm Koch, geboren te *Issum (Pruisen)* den 21 April 1865, winkelier, wonende te *Venlo*, provincie *Limburg*. S. 128.
- Caspar Wilhelm Conrad Gerhard Hehenkamp, geboren te *Hildesheim (Pruisen)*, den 8 November 1866, manufacturier, wonende te *Amersfoort*, provincie *Utrecht*. S. 129.
- Elias Philipstein, geboren te *Emden (Pruisen)*, den 24 Februari 1857, koopman, wonende te *Groningen*, provincie *Groningen*. S. 130.
- Gerhard Wilhelm Lampe, geboren te *Ermke (Oldenburg)* den 11 Mei 1863, manufacturier, wonende te *Haarlem*, provincie *Noordholland*. S. 131.
- Henricus Scheir, geboren te *Bouchaute (België)* den 7 Juni 1869, landbouwer, wonende te *Sas van Gent*, provincie *Zeeland*. S. 132.
- Peter Mathias Stevens, geboren te *Aken (Pruisen)* den 16 Januari 1876, timmerman, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 133.
- Gustav Walter Philips, geboren te *Eitorf (Pruisen)*, den 12 October 1875, koopman, wonende te *Maastricht*, provincie *Limburg*. S. 134.
- Johann Wilhelm Löhrer, geboren te *Aken (Pruisen)* den 20 Juni 1866, glazenmaker, wonende te *Maastricht*, provincie *Limburg*. S. 135.
- Heinrich Carl Wiemeijer, geboren te *Bielefeld (Pruisen)* den 13 Juni 1888, student, wonende te *Aerdenhout*, gemeente *Bloemendaal*, provincie *Noordholland*. S. 136.
- Albartus van Haafden, geboren te *Wade-noijen*, provincie *Gelderland*, den 3 Maart 1867, zonder beroep, wonende te *Wade-noijen*, provincie *Gelderland*. S. 137.
- Carolina Elisabeth Anna Schwartz, weduwe van dr. Johannes Hermanus Petrus van Bree, geboren te *Bocholt (Pruisen)* den 2 Juni 1856, zonder beroep, wonende te *Bonn (Pruisen)*. S. 138.

2 Maart 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 31 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 41), houdende bepalingen omtrent de jaarwedden van de leden van den Centralen Raad van Beroep, de voorzitters van de Raden van Beroep en de ambtenaren bij die colleges aangesteld. S. 139.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 27 Februari 1914, Algemeen Secretariaat, n°. 574;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. Ons besluit van 31 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 41), zooals dit is gewijzigd bij Onze besluiten van 22 Maart 1906 (*Staatsblad* n°. 53), 13 April 1909 (*Staatsblad* n°. 106) en 18 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 79), nader te wijzigen als volgt:

§ 1. Artikel 2 wordt gelezen:

De jaarwedden der schrijvers bij den Centralen Raad van Beroep en de Raden van Beroep bedragen:

van de eerste klerken bij den Centralen Raad van Beroep en bij de Raden van Beroep te *Amsterdam* en *Rotterdam* ten minste f 900 en ten hoogste f 1500;

bij de overige Raden van Beroep ten minste f 900 en ten hoogste f 1400;

van de tweede klerken ten minste f 600 en ten hoogste f 1100.

§ 2. De littera *a* en *b* van artikel 4 worden gelezen:

a. wat betreft de eerste klerken bij den Centralen Raad van Beroep en de Raden van Beroep te *Amsterdam* en *Rotterdam* na 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaren dienst in dien rang tot f 1000, f 1100, f 1200, f 1300, f 1400 en f 1500; voor die werkzaam bij de overige Raden van Beroep na 2, 4, 6, 8 en 10 jaren dienst in dien rang tot f 1000, f 1100, f 1200, f 1300 en f 1400;

b. wat betreft de tweede klerken na 2, 4, 6, 8 en 10 jaren dienst in dien rang, of als tijdelijk schrijver bij een Raad van Beroep doorgebracht, tot f 700, f 800, f 900, f 1000 en f 1100.

§ 3. Na artikel 4 worden ingevoegd de volgende artikelen:

Art. 4bis. De tijd, gedurende welken, krachtens wettelijk voorschrift, verlof wordt genoten ter vervulling van militairen dienstplicht, komt van rechtswege in aanmerking als diensttijd, geldig voor de in het vorig artikel bedoelde periodieke traktementsverhoogen. Tenzij er reden is om dienaangaande anders

te handelen, worden, voor het geval dat een of meer verhoogen onthouden worden, de verdere periodieke verhoogen zooveel later toegekend, als de laatste onthouding heeft geduurd.

Als diensttijd blijft buiten aanmerking de tijd, gedurende welken de schrijver of bediende als zoodanig is geschorst; alsmede die buiten bezwaar van 's Rijks schatkist met verlof doorgebracht, indien het verlof langer dan een jaar achtereenvolgens geduurd heeft, of verleend is op een vrijelijk door den schrijver of bediende gedaan verzoek in zijn persoonlijk belang.

Wij behouden Ons nochtans voor om in gevallen, waarin een verlof voor langer dan een jaar achtereenvolgens in 's Rijks belang verleend wordt, te bepalen, dat de tijd van dat verlof als diensttijd in aanmerking zal komen.

Art. 4ter. Indien een schrijver of bediende is of wordt benoemd op eene bezoldiging hooger dan de aan zijne betrekking verbonden minimumwedde, wordt de aldus verhoogde bezoldiging voor toekenning van de naaste en de daarop volgende periodieke verhoogen beschouwd als verkregen door regelmatige periodieke verhoogen na den daarvoor gevorderden diensttijd.

Art. II. Voor zoover de bezoldiging van de bij het inwerkingtreden van dit besluit in dienst zijnde schrijvers lager is dan zij naar de regels, gesteld in de door dit besluit gewijzigde littera *a* en *b* van art. 4 van Ons besluit van 31 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 41) zou kunnen bedragen; wordt zij, behoudens de in dat artikel gestelde voorwaarden voor traktementsverhoogen, verhoogd tot het bedrag, dat volgens de schaal der periodieke verhoogen onmiddellijk volgt op de genoten bezoldiging.

Telkens na verloop van een jaar wordt op gelijke wijze en onder gelijke voorwaarden de bezoldiging verhoogd, totdat zij in overeenstemming is met de voor periodieke traktementsverhoogen gestelde regels.

Art. III. Dit besluit wordt geacht in werking te zijn getreden den 1sten Januari 1914.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer. 's-Gravenhage, den 2den Maart 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Justitie, (get.) B. ORT.

(Uitgeg. 2 Maart 1914.)

5 Maart 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 22sten September 1909 (*Staatsblad* n°. 316), tot uitvoering van artikel 10 der Schepenwet. S. 140.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3. Februari 1914, n°. 628, afdeling Nijverheid;

Den Raad van State gehoord, advies van 24 Februari 1914, n°. 16;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 Maart 1914, n°. 1497, afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 10 der Schepenwet:

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van 1 Mei 1914 te bepalen als volgt:

Eenig artikel.

In artikel 2, sub 3, van het Koninklijk besluit van den 22sten September 1909 (*Staatsblad* n°. 316) wordt in plaats van „s-Gravenhage” gelezen: „Rotterdam”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 5den Maart 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) TREUB.

(Uitgeg. 26 Maart 1914.)

5 Maart 1914. BESLUIT, houdende voorschriften voor de verzending vrij van briefport, van stukken, opgemaakt ingevolge de Invaliditeitswet. S. 141.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 5 Januari 1914, n°. 11, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Gezien de artikelen 30, 2de lid, en 409 der Invaliditeitswet;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Februari 1914, n°. 34);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 2 Maart 1914, n°. 6, afdeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen de volgende bepalingen voor de toepassing van de bij artikel 30, 2de lid,

der Invaliditeitswet verleende vrijstelling, van port.

Art. 1. Een pakket met portvrije stukken mag het gewicht van 2½ kilogram en de afmetingen van 45 centimeter in lengte, breedte en hoogte, of, indien het een rol is, van 75 centimeter in lengte en 10 in doorsnede niet te boven gaan.

Indien het pakket echter stukken bevat, die niet voor splitsing vatbaar zijn, hetgeen alsdan moet blijken uit eene door den afzender onder teekende verklaring op het adres, kan het tot een gewicht van 5 kilogram worden toegelaten.

Open kaarten, zonder omslag verzonden, mogen niet kleiner zijn dan 9 centimeter in de breedte en 12 in de lengte en niet grooter dan 13 centimeter in de breedte en 18 in de lengte. De eene zijde is uitsluitend voor het adres bestemd. Het papier voor die kaarten behoort ten minste even stevig te zijn als dat der briefkaarten.

Onze Minister van Waterstaat kan bij uitzondering, in het belang van den dienst, afwijkingen van de bovengenoemde afmetingen toestaan.

2. Brieven en verdere stukken, bestemd voor de Rijksverzekeringsbank, behooren te worden geadresseerd: „Aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank te Amsterdam”, die van haar afkomstig, zijn, behalve van naam en woonplaats van den geadresseerde op den omslag, of, bij open verzending, op het stuk zelf, te voorzien van het opschrift: „Dienst Bestuur der Rijksverzekeringsbank”.

Zendingen, bestemd voor ambtenaren, autoriteiten en commissiën, benoemd, respectievelijk ingesteld, ten behoeve van de uitvoering van de Invaliditeitswet, moeten dragen eene duidelijke omschrijving van de hoedanigheid van den geadresseerde en bovendien aan de adreszijde het opschrift: „Dienst der Rijksverzekeringsbank”, gevolgd door eene volledige opgave van naam en woonplaats van den afzender. De persoonsnaam van den geadresseerde is alleen te vermelden, indien dit als nadere aanwijzing noodig is.

Op de van bedoelde ambtenaren, autoriteiten en commissiën afkomstige brieven en verdere stukken zal, behalve het adres, het opschrift: „Dienst der Rijksverzekeringsbank”, gewaarmerkt door de handteekening van den afzender, moeten voorkomen.

Alle overige stukken, welke op voorschrift van het Bestuur der Rijksverzekeringsbank worden gewisseld en den dienst der Bank be-

treffen, zijn, behalve van het adres, te voorzien van het opschrift: „Dienst der Rijksverzekeringsbank”. „Uitvoering van het bepaalde bij” (aan te vullen met eene verwijzing naar het betreffelijk voorschrift) en van eene duidelijke opgaaf van naam en woonplaats van den afzender.

3. Onze voornoemde Minister is gemachtigd om in de gevallen, dat volgens het bepaalde in het vorig artikel aan den afzender wordt voorgeschreven de te verzenden stukken te waarmerken:

1°. uitzonderingen toe te laten op den regel, dat de waarmarking eigenhandig moet geschieden;

2°. vergunning te verleen, die waarmarking te vervangen door den afdruk van een stempel.

In de gevallen, waarin wordt gebruik gemaakt van open kaartformulieren, kan de handteekening als waarmerk of wel de opgaaf van naam en woonplaats van den afzender achterwege blijven.

Zij, die de sub 2° vermelde vergunning hebben gekregen, wijzen den ambtenaar aan, die met de bewaring van den stempel belast en voor het richtige gebruik daarvan persoonlijk aansprakelijk is, en doen desgevraagd opgave van den naam van dien ambtenaar aan den directeur van het postkantoor ter plaatse.

4. De stukken, welke niet beantwoorden aan de bepalingen van de voorafgaande artikelen, betreffende het gewicht, de afmetingen, de adresseering en de waarmarking, worden den afzender met de noodige inlichtingen terugggegeven, of, zoo die teruggave niet mogelijk is, met port belast.

Die, welke niet behoorlijk zijn ingepakt, zoodat ze tegen beschadiging niet voldoende verzekerd zijn, worden mede ter betere voorziening aan den afzender terugggegeven.

5. Portvrije stukken, welke door hun omvang of aantal verstopping der postbus zouden kunnen veroorzaken, mogen daarin niet geworpen worden, maar moeten aan het kantoor worden afgegeven.

De afzender, die in strijd hiermede handelt, wordt voor de eerste maal gewaarschuwd. Bij herhaling worden de stukken met port belast.

6. Bestelling van portvrije stukken vindt alleen plaats voor zooveel dit, in verband met hun getal en hunnen omvang, zonder nadeel voor den dienst der bestelling in het algemeen, kan plaats hebben.

Kan, volgens dien regel, de bestelling niet geschieden, dan wordt van de aankomst der

stukken aan den geadresseerde schriftelijk kennis gegeven. Zij behooren dan door of namens hem aan het kantoor te worden afgehaald.

De bestelling van portvrije stukken is des Zondags en op algemeen erkende Christelijke feestdagen beperkt tot die, welke, blijkens eene door den afzender gewaarmerkte aanwijzing op het adres, spoed vereischen.

7. De geweigerde of om andere redenen onbesteld gebleven stukken worden, onmiddellijk nadat de onbestelbaarheid gebleken is, aan den afzender terugggezonden.

Deze is verplicht het port te betalen, waarmede die stukken ingevolge het bepaalde bij artikel 4 mochten belast zijn. Onze voornoemde Minister kan echter, indien daarvoor naar zijn oordeel termen zijn, vrijstelling of teruggaaf van dat port verleen.

8. Het is de taak der postambtenaren om er tegen te waken, dat van de vrijstelling van port ongeoorloofd gebruik wordt gemaakt.

Wordt zoodanig ongeoorloofd gebruik vermoed, dan wordt de geadresseerde door den directeur van het postkantoor of eerstaanwezenden ambtenaar uitgenoodigd, het stuk in tegenwoordigheid van dien directeur of eerstaanwezenden ambtenaar te openen, of door een gemachtigde te doen openen. Blijkt alsdan, dat de inhoud geheel of gedeeltelijk onderwerpen betreft of voorwerpen bevat vreemd aan den dienst waarvoor de vrijstelling is toegekend, dan wordt van de zaak proces-verbaal opgemaakt en hiermede gehandeld als bij artikel 28 der wet tot regeling der brievenposterij (*Staatsblad* 1908, n°. 316) is voorgeschreven; in het tegenovergestelde geval wordt het stuk kosteloos uitgereikt.

Geeft de geadresseerde geen gevolg aan de uitnoodiging om ten postkantore te verschijnen en aldaar het stuk te openen, dan wordt hiervan mede proces-verbaal opgemaakt en daarin de gronden voor het vermoeden omschreven.

De directeur van het postkantoor gaat daartoe echter niet over dan nadat driemaal 24 uren na de schriftelijke mededeeling aan den geadresseerde verlopen zijn.

9. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en in afschrift aan Onzen Minister

van Landbouw, Nijverheid en Handel en aan den Raad van State medegeedeeld zal worden. 's-Gravenhage, den 5den Maart 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Waterstaat, (get.) C. LELY.
(Uitgeg. 1 April 1914.)

5. Maart 1914. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van den 24sten Februari 1910 (Staatsblad n°. 74) tot vaststelling der jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht. S. 142.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van 3 Maart 1914, 2de afdeling C, n°. 509;

Gezien het Koninklijk besluit van den 24sten Februari 1910 (Staatsblad n°. 74), zooals dit is gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 21sten Februari 1912 (Staatsblad n°. 89), tot vaststelling der jaarwedden van de beambten der Rijksveldwacht;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. het bepaalde sub 2°, letter a, van gemeld besluit te wijzigen in dien zin, dat het zal luiden als volgt:

a. voor de districts-commandanten, tevens inspecteurs der Rijksveldwacht, op ten minste twee duizend gulden en ten hoogste drie duizend gulden (f 2000 à f 3000);

2°. te bepalen, dat die wijziging geacht wordt in werking te zijn getreden met 1 Januari 1914.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 5den Maart 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Justitie, (get.) B. ORT.
(Uitgeg. 17 Maart 1914.)

6 Maart 1914. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 20 Januari 1913 (Staatsblad n°. 35), regelende de voorwaarden, waaronder voor rekening van anderen dan het Rijk aan 's Rijks Munt kan worden gemunt, medailles kunnen worden geslagen en muntstempels of medaille-stempels kunnen worden vervaardigd. S. 143.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van

Financiën van den 3den Februari 1914, n°. 161, Generale Thesaurie, en van Koloniën, van den 3den Februari 1914, n°. 49, Afd. E¹;

Den Raad van State gehoord (advies van 17 Februari 1914, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van den 25sten Februari 1914, n°. 134, Generale Thesaurie, en van den 3den Maart 1914, n°. 18, Afd. E¹;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Te rekenen van 1 December 1913 wordt het laatste lid van artikel 13 van Ons besluit van 20 Januari 1913 (Staatsblad n°. 35) gelezen als volgt:

„Voor het geval, dat het metaal, benodigd voor den muntslag van nikkelen of koperen pasmunt voor *Nederlandsch-Indië* aan 's Rijks Munt geleverd wordt in den vorm van muntplaatjes, bedragen de loonen per Kilogram werks voor:

5-centstukken	f 0,20
2½ „	„ 0,06
1 „	„ 0,15
½ „	„ 0,30.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het Staatsblad en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Financiën en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 6den Maart 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Financiën, (get.) BERTLING.
De Minister van Koloniën, (get.) TH. B. PLEYTE.
(Uitgeg. 24 Maart 1914.)

6 Maart 1914. BESLUIT, tot wijziging van het reglement op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*. S. 144.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 30 Januari 1914, Afdeling C², n°. 8;

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Februari 1914, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën van 3 Maart 1914, Afdeling C², n°. 10;

Hebben goedgevonden en verstaan :
te bepalen als volgt :

Art. 1. In artikel 9 van het reglement op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 1 December 1879, n°. 34 (*Indisch Staatsblad* 1880, n°. 22), en laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 5 December 1913, n°. 39, moet instede van de achter de rangen van majoor en kapitein vermelde bedragen, respectievelijk worden gelezen : f 3000 (*drie duizend gulden*); en f 2400 (*twee duizend vier honderd gulden*).

2. Dit besluit treedt in werking op den dag der afkondiging en geldt voor allen, die na 31 December 1913 recht op pensioen hebben verkregen of verkrijgen.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 6den Maart 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Koloniën, (get.) TH. B. PLEYTE.
(*Uitgeg. 20 Maart 1914.*)

6 *Maart* 1914. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Oorlog van 7 Mei 1913, tot vaststelling eener regeling nopens de inlevering van wapenen, van kleeding en uitrusting en van ledergoed, zoomede van reglementen of dienstvoorschriften bij ontslag van eene lichte landweer.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden het navolgende te bepalen :

de 1ste alinea van § 2 der „Regeling”, vastgesteld bij de Beschikking van 7 Mei 1913, VIde Afd., n°. 24, moet worden aangevuld met : „en hun zakboekje moeten medebrengen”, terwijl de 2de alinea van genoemde § moet worden gelezen als volgt :

„Worden bij de openbare kennisgeving de „verlofgangers *nominatief* opgeroepen tot het „inleveren van de in § 1 bedoelde voorwerpen; „dan moet die kennisgeving, behalve het genoemde in het vorige lid ook vermelden de „geslachts- en voornamen (voluit) van de „daarbij betrokken verlofgangers, zoomede het „wapen of het dienstvak en het onderdeel,

„waartoe zij behooren. In de openbare kennisgeving mag niet worden opgenomen eene „clausule, waarbij nadere hoofdelijke oproeping „of kennisgeving in uitzicht wordt gesteld.”

De derde alinea van § 4 van genoemde „Regeling” vervalt.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) A. J. DOORMAN.

7 *Maart* 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende opgravingen en ontdekkingen van voorwerpen, die voor de oudheidkunde van belang zijn.

In den laatsten tijd komen in de dagbladen meermalen berichten voor omtrent opgravingen en ontdekking van voorwerpen, die oudheidkundige waarde hebben en voor de studie van de vroegste geschiedenis van ons land van groot belang zijn.

In verband hiermede heb ik de eer U H.E.G. te herinneren aan de dezerzijdsche circulaires van 2 Mei 1887, n°. 878, afd. K. W., en van 22 Maart 1893, n°. 577, afd. K. W., waarbij verzocht werd, de burgemeesters in Uwe provincie aan te schrijven, om van elke opgraving of ontdekking, als bovenbedoeld, welke in hunne gemeente mocht plaats hebben; onverwijld aan den directeur van 's rijks museum van oudheden te Leiden mededeeling te doen, met bijvoeging van al de bijzonderheden, die daarop betrekking hebben.

In noodig U H.E.G. uit, de aandacht der gemeentebesturen in Uwe provincie andermaal op deze aangelegenheid te vestigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN

9 *Maart* 1914. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland van 17 September 1913, n°. 61, waarbij is verworpen het beroep van de weduwe A. LIEDMEIER, te *Helder*, tegen de weigering van burgemeester en wethouders dier gemeente, om in de vermelding der localiteit in de akte van de te haren name staande vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein de gevraagde wijziging aan te brengen. S. 145.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Januari 1914,

n°. 12139/13, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland van 17 September 1913; n°. 61, waarbij is verworpen het beroep van de weduwe A. LIEDMEIER, te Helder, tegen de weigering van burgemeester en wethouders dier gemeente, om in de vermelding van de localiteit in de akte van de te haren name staande vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein de gevraagde wijziging aan te brengen;

Overwegende, dat voormeld besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland berust op de overwegingen:

1°. dat door burgemeester en wethouders van Helder aan de weduwe LIEDMEIER is te kennen gegeven, dat de door haar gevraagde wijziging in de akte van vergunning en in het afschrift daarvan niet is kunnen worden aangebracht, op grond dat door haar niet is opgegeven welke verkoop, bedoeld in artikel 1, 2de lid, letter *a* of *b*, in de nieuwe of verhoogde localiteit zal plaats vinden, eene opgave, waartoe de wet haar verplicht, en 2°. dat in het onderwerpelijk geval door eene, zij het ook geringe verbouwing der localiteit, waarvoor vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein voor gebruik ter plaatse van verkoop of elders was verleend, de oppervlakte dezer localiteit met meer dan twintig ten honderd is vergroot en alzoo, gelijk terecht door burgemeester en wethouders van Helder is aangenomen, het geval, bedoeld bij artikel 58, 2de zinsnede, der Drankwet, aanwezig is;

Overwegende, dat ingevolge het bepaalde bij artikel 58, tweede lid, der Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235) het bepaalde bij artikel 1, tweede lid, dier wet voor de onderhavige vergunning van toepassing wordt, indien ingevolge artikel 25 dier wet in de akte van de vergunning en in het afschrift daarvan eene localiteit in een ander huis wordt vermeld of de oppervlakte der localiteit, vermeld in die akte en in dat afschrift, door verbouwing of herbouw met meer dan twintig ten honderd wordt vergroot;

dat door de weduwe LIEDMEIER aan burgemeester en wethouders van Helder is gevraagd in de akte van de te haren name staande vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein voor gebruik ter plaatse van verkoop of elders in het beneden-zij-voorlokaal van perceel Spoorgracht n°. 39, aldaar, alsmede in het gearmerkte afschrift van die akte wijziging te brengen, opdat zij voortaan zullen gelden, behalve voor genoemde localiteit, ook voor het

daarnaast gelegen voorlokaal van datzelfde perceel;

dat uit ingewonnen ambtsberichten blijkt, dat de tegenwoordige vergunningslocaliteit met de daarnaast gelegen localiteit in gemeenschap is gebracht door het verwijderen van een, zich in den steenen scheidingsmuur bevindende, betengelde en met behangselpapier beplakte deur en dat de plinten van het deurkozijn tegelijkertijd zijn vernieuwd;

dat dit echter bezwaarlijk als eene verbouwing of herbouw van de vergunningslocaliteit kan worden beschouwd;

dat toch bij de woorden „verbouwing of herbouw” moet worden gedacht aan verandering of vernieuwing van die deelen, zonder welke eene localiteit niet bestaan kan, niet aan het wegnemen van een aanwezige, zij het ook met behangselpapier beplakte deur en een gewone herstelling van plinten;

dat de localiteit, in de vergunningsakte van de weduwe LIEDMEIER vermeld, derhalve niet kan worden gezegd door verbouwing of herbouw met twintig ten honderd te zijn vergroot;

dat, aangezien ook niet gevraagd werd in de vergunningsakte en in het afschrift daarvan een localiteit in een ander huis te vermelden, het bepaalde in artikel 58, 2de lid, der Drankwet dus niet van toepassing was;

dat Gedeputeerde Staten van Noordholland bij hun bovenvermeld besluit dus in strijd met de wet het tegen de weigering van burgemeester en wethouders ingestelde beroep hebben verworpen;

Gelet op de artikelen 166 en 168 der Provinciale Wet;

Den Raad van State gehoord, advies van 24 Februari 1914, n°. 17;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Maart 1914, n°. 2067, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland van 17 September 1913, n°. 61, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden. 's-Gravenhage, den 9den Maart 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) C O R T V. D. L I N D E N.

(Uitg. 20 Maart 1914.)

9 Maart 1914. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Meppel* van 19 Maart 1913, n°. 3/6, waarbij werd afgewezen het verzoek van W. P. VAN WEST te 's-Gravenhage, om teruggaaf van, in verband met zijn vertrek uit eerstgenoemde gemeente, over 1912 te veel betaalden hoofdelijken omslag. S. 146.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 Januari 1914, n°. 7937/L, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Meppel* van 19 Maart 1913, n°. 3/6, waarbij werd afgewezen het verzoek van W. P. VAN WEST, tot 15 November 1912 belast met het beheer van het Post- en Telegraafkantoor aldaar, om teruggaaf, in verband met zijn vertrek uit die gemeente op 11 November 1912, van over 1912 te veel betaalden hoofdelijken omslag;

Overwegende, dat voormeld besluit gegrond is op het oordeel van den Raad, dat adressant, ofschoon met ingang van 16 November 1912 voor onbepaalden tijd werkzaam gesteld te 's-Gravenhage bij het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegraphie, en naar die gemeente metterwoon vertrokken, in den zin van art. 245 der Gemeentewet, te *Meppel* zijn hoofdverblijf heeft behouden, omdat zijne werkzaamheden bij voormeld Hoofdbestuur, blijkens verklaring van den Directeur-Generaal der Posterijen en Telegraphie, van tijdelijken aard zouden zijn, en hij mitsdien, naar 's Raads opvatting, geacht moet worden in den zin van het tweede lid van artikel 245 van voormelde wet, tijdelijk buiten de gemeente van zijn hoofdverblijf, i.c. *Meppel*, te 's-Gravenhage te vertoeven ter waarneming van eene openbare betrekking;

Overwegende dienaangaande, dat het beheer van het Post- en Telegraafkantoor te *Meppel* met ingang van 16 November 1912, den dag van adressants indienststelling bij het Hoofdbestuur, aan een anderen functionaris werd opgedragen, dat adressants uitoefening van dat beheer door zijn voormelde indienststelling is vervallen en, blijkens mededeeling van den voormelden Directeur-Generaal, adressants standplaats, tengevolge van zijne genoemde indienststelling, te 's-Gravenhage gevestigd is;

dat mitsdien geen grond bestaat voor de stelling van het gemeentebestuur voornoemd, dat adressant zijn hoofdverblijf in den zin van art. 245 der Gemeentewet te *Meppel* zoude behouden hebben;

dat derhalve het genoemd besluit van den Raad der gemeente van 19 Maart 1913, n°. 3/6, is in strijd met art. 245 der Gemeentewet; Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Februari 1914, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 6 Maart 1914, n°. 1816, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan :

het bovenvermeld besluit van den Raad der gemeente *Meppel* van 19 Maart 1913, n°. 3/6, wegens strijd met de wet te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 9den Maart 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 21 Maart 1914.)

9 Maart 1914. BESLUIT, houdende onthouding van goedkeuring aan een raadsbesluit tot het opheffen eener openbare lagere school.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente Wymbritseradeel tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland van 6 November 1913, n°. 123, 2e afdeling, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 2 Augustus 1913, om de openbare lagere school te Oudega met ingang van 15 September 1913 voor het geven van gewoon lager onderwijs te sluiten;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 Februari 1914, no. 1;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Maart 1914, no. 3002, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat bij besluit van 2 Augustus 1913 de Raad der gemeente Wymbritseradeel heeft besloten, de openbare lagere school te Oudega met ingang van 15 September 1913 voor het geven van gewoon lager onderwijs te sluiten;

dat bij besluit van 6 November 1913, no. 123, 2e afdeling, Gedeputeerde Staten aan dit raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden uit overweging, dat de Raad ter motivering van zijn besluit aanvoert „dat door

het hoofd der openbare lagere school te Oudega, E. HAZELHOFF, bij den Raad een verzoek om overplaatsing naar de school te Hommerts is ingediend, waarop gunstig is beschikt, en dat tengevolge van dit besluit zal moeten worden voorzien in de vacature van hoofd der school te Oudega, indien niet in ernstige overweging moet worden genomen de vraag of deze onderwijs-inrichting moet blijven bestaan; dat toch het aantal leerlingen dezer school voortdurend afneemt, op 15 Januari 1908 nog 24 bedroeg, en op gelijk tijdstip in 1913 9, waardoor het zich laat aanzien; dat successievelijk dit aantal nog eerder zal dalen dan stijgen; dat thans 5 hoofden van gezinnen hunne kinderen deze school laten bezoeken, waarvan 3 hunne kinderen bij eventueele sluiting wenschen te zenden naar eene bijzondere school; dat twee andere gezinshoofden ieder slechts één kind ter school zenden, waarvan reeds het eene den 13-jarigen leeftijd heeft bereikt, terwijl het andere kind gemakkelijker de openbare lagere school te IJlst kan bereiken, omdat het dan langs een beter begaanbaar pad een geringeren afstand heeft af te leggen, zoodat van deze ouders niet mag worden verwacht, dat zij een overwegend bezwaar hebben tegen sluiting der inrichting; dat het bovendien in deze omstandigheden hoogst onwaarschijnlijk is een bevoegd onderwijzer te kunnen vinden, die bereid is zijne toekomst te verbinden aan het onzekere lot van deze school"; dat de schoolopziener in het district Heerenveen o. m. verklaart „dat de openbare lagere school te Oudega op dit oogenblik 9 leerlingen telt, 3 van C. MONKEL, zuivelarbeider, die nog 2 jongere kinderen heeft, 3 van A. TIJHUIS, stationschef die ook nog twee jongere kinderen heeft, 1 van J. TADEMA, landbouwer, dat 13 jaar oud is, 1 van D. VISSEER, spoorarbeider, dat 6 jaar oud is, en 1 van B. GROENVELD, landarbeider te Sandfirten, dat 10 jaar oud is; dat al deze ouders, blijkens een overgelegd stuk, verklaren: „dat zij voor hunne kinderen openbaar onderwijs verlangen en ondergeen enkele voorwaarde van plan zijn hunne kinderen naar de bijzondere school te zenden en dat zij deze verklaring onderteekenden nadat het raadsbesluit was genomen; dat bovendien in het dorp nog twee ouders wonen, VELSTRA en HOEKEMA, die ieder 2 kinderen hebben en voor deze als zij 6 jaar worden openbaar onderwijs verlangen; dat de verklaring van Burgemeester en Wethouders aan den Raad, dat 3 der vaders hunne kinderen bij eventueele sluiting naar een bijzondere

school wenschen te zenden, volgens hunne eigen verklaring op een misverstand berust; dat blijkens het bovenstaande ook de verklaring van Burgemeester en Wethouders, dat het zich laat aanzien dat successievelijk dit aantal (9) nog eerder zal dalen dan stijgen, niet met den werkelijken toestand overeenkomt, daar nog 8 kinderen successievelijk aan openbaar onderwijs behoefte zullen krijgen; dat de afstanden naar de naaste openbare school in de gemeente zijn: naar Heeg 5625 M., naar Wolsum langs den weg 6600 M. en langs een nader voetpad 5800 M., en dus alle meer dan 4 K. M., zoodat de ouders niet verplicht zijn volgens de Leerplichtwet hunne kinderen deze scholen te doen bezoeken"; dat de Inspecteur van het lager onderwijs, die in tegenwoordigheid van den schoolopziener een plaatselijk onderzoek heeft ingesteld, bij die gelegenheid de 5 gezinshoofden heeft gehoord en van hen heeft vernomen, dat zij voor hunne kinderen openbaar onderwijs begeeren en voorts het volgende aan Gedeputeerde Staten mededeelt: „Allereerst breng ik in herinnering dat toen de Raad van Wymbritseradeel in 1905 overging tot opheffing der openbare school te Gaastmeer de goedkeuring daarvan door mij werd ontraden, terwijl de door Uw college bij besluit van 7 September 1905 verleende goedkeuring was gebaseerd op het feit, dat het gemeentebestuur een goeden en veiligen weg zou aanleggen, opdat de kinderen uit Gaastmeer, voor wie openbaar onderwijs werd verlangd, gemakkelijk de school te Oudega zouden kunnen bezoeken. Nu moet worden erkend, dat sedert 1905 geen kinderen uit Gaastmeer de openbare school hebben bezocht, terwijl ook in de omgeving van Oudega behoefte aan openbaar onderwijs uiterst klein is: circa 9 kinderen, wanneer men aanneemt dat het getal der aankomende kinderen gelijk staat met dat van hen die de school binnenkort verlaten. Ook wordt hierbij nog opgemerkt, dat A. J. TIJHUIS verklaarde zijne kinderen, zoolang zij nog klein waren, met het oog op den afstand naar de openbare school te Oudega te willen zenden, maar hen, wanneer ze naar de leering moesten de bijzondere Rooms-Katholieke school te Blauwhuis te zullen doen bezoeken. Bij dezen is derhalve de instandhouding der openbare school te Oudega geen beginsel maar een utiliteitskwestie. Intusschen blijft er toch altijd een zeker — zij het ook zeer gering — aantal ingezetenen over, die beslist openbaar onderwijs voor hunne kinderen begeeren. Wordt nu de school te Oudega opgeheven,

dan zal de gelegenheid tot het bekomen van openbaar onderwijs in dezen hoek der gemeente (Gaastmeer, Sandfirden en Oudega) zoo bezwaard zijn geworden, dat te recht twijfel rijst of artikel 192, 3e lid, der Grondwet nog wel zal worden nagekomen. De eenige openbare scholen toch, welke in dat deel van de gemeente nog worden aangetroffen, zijn die te Heeg en te Wolsum, van Oudega resp. op een afstand van 5625 en 5800 M. terwijl eerstgenoemde school 4950 M. van Gaastmeer is verwijderd. Wel wordt in het raadsbesluit nog als zoodanig genoemd de openbare school te IJlst, maar hierover heeft de Raad van Wymbritseradeel niet te beschikken, zoolang geen regeling als is bedoeld bij art. 16, 4e lid, der wet op het lager onderwijs, is tot stand gekomen, terwijl ook de afstand van Oudega naar IJlst langs een kunstweg (en het is ons niet gebleken, dat er een nader pad bestaat) veel te groot is voor schoolgaande kinderen. Het bezwaar om te voorzien in de vacature van hoofd eener en wat hare ligging en wat het aantal leerlingen betreft, weinig aantrekkelijke school als die te Oudega valt niet te miskennen, maar kan toch op zich zelf geen motief opleveren voor de opheffing. Lettende op het feit dat bij opheffing der school te Oudega, de, zij het ook geringe behoefte bestaat aan openbaar onderwijs in dat gedeelte van Wymbritseradeel niet of althans zeer bezwaarlijk kan worden bevredigd, vind ik derhalve geen vrijheid het onderwerpelijk raadsbesluit "Uw college ter goedkeuring aan te bevelen"; dat eene commissie uit Gedeputeerde Staten een plaatselijk onderzoek heeft ingesteld, met de ouders der schoolgaande kinderen heeft gesproken en daarbij in allen deele dezelfde mededeelingen heeft ontvangen als de Inspecteur van het lager onderwijs; dat Gedeputeerde Staten zich, na kennisneming van al de adviezen en rapporten over deze zaak uitgebracht, vereenigen met het gevoelen van den Inspecteur, dat bij opheffing der school te Oudega de behoefte aan openbaar onderwijs in dat gedeelte der gemeente Wymbritseradeel niet of althans zeer bezwaarlijk kan worden bevredigd; dat uit dien hoofde het raadsbesluit niet voor goedkeuring in aanmerking kan komen; dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de Raad der gemeente Wymbritseradeel bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de verklaring van den districts-schoolopziener een verkeerd overzicht geeft van het aantal leerlingen dat de openbare school te Oudega bezoekt, daar het niet

meer uit 9 maar uit 6 bestaat en wel uit 3 van G. MONKEL, 1 van B. GROENEVELD, 1 van J. TADEMA en 1 van D. VISSER, spoorwegaarbeider; dat het aantal leerlingen dier school in werkelijkheid van 6 tot 5 moet worden gereduceerd, daar het kind van J. TADEMA den leeftijd van ruim 13 jaar heeft en thans zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders en in strijd met de bepaling, regelende den leeftijd, welken de kinderen moeten bereikt hebben voor zij op de openbare lagere school worden toegelaten en van dien, waarop zij die moeten verlaten, de school te Oudega bezoekt; dat het kind van D. VISSER langs een beteren weg de openbare lagere school te IJlst kan bezoeken; dat aanvankelijk het voornemen der ouders ook is geweest hun kind elders aan het onderwijs te laten deelnemen; dat de Raad bij sluiting der school te Oudega in het belang van het kind van genoemden VISSER gaarne bereid is te bevorderen dat met het gemeentebestuur van IJlst eene regeling wordt getroffen als is bedoeld bij art. 16, 4e lid der wet op het lager onderwijs; dat alzoo inderdaad voor twee ouders met 4 schoolgaande kinderen, de openbare school te Oudega in stand moet worden gehouden; dat de ouders dier kinderen, met name B. GROENEVELD en G. MONKEL aan de schoolautoriteiten en de commissie uit Gedeputeerde Staten wel zullen hebben verklaard openbaar onderwijs voor hunne kinderen te begeeren, maar dat het bij den Raad even zeker is dat die zelfde ouders aan Burgemeester en Wethouders verklaard hebben, geen bezwaar te hebben hunne kinderen bij eene eventueele sluiting der openbare school aan het bijzonder onderwijs te laten deelnemen wanneer zij financieel daarvan geen schade hebben; dat daarom aan de afgelegde verklaringen der ouders, dat zij beslist openbaar onderwijs voor hunne kinderen begeeren, weinig of geen waarde is te hechten; dat toch bij eene gehouden bespreking met het bestuur der vereeniging voor dorpsbelangen te Oudega, waarin alle partijen waren vertegenwoordigd; is gebleken, dat de voorgenoemde belangstelling der ouders in het behoud der school en het begeeren van openbaar onderwijs voor hunne kinderen niet zoozeer is een zaak van beginsel, maar meer, zoo niet uitsluitend, is gebruikt om hun tegeningenomenheid aan het gemeentebestuur te toonen; dat door den Inspecteur van het lager onderwijs toegegeven wordt dat de behoefte aan openbaar onderwijs te Oudega en omgeving op dit oogenblik en

6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 *Staatsblad* n°. 66) en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvischersvaartuigen en het voeren van letterteekens en nummers door de kustvischersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 58);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvischersvaartuigen, tehuis behorende te Zuidland, moet worden gevoerd het letterteeken Z.D. 's Gravenhage, 10 Maart 1914.

De Minister voornoemd,
(get.) TREUB.

10 Maart 1914. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in onderscheidene provinciën, betreffende toepassing van artikel 12 Vogelwet 1912.

Naar aanleiding van de door een Uwer ambtgenooten gedane vraag, waarvan U Hoogedelgestrenge hiernaevens een afschrift gelieve aan te treffen, heb ik het volgende geantwoord:

In antwoord op het in margine vermeld schrijven, heb ik de eer. U Hoogedelgestrenge mede te deelen, dat artikel 12 der Vogelwet in dien zin moet worden opgevat, dat de Commissaris der Koningin nagaat of de gedragslijn van den Burgemeester ten aanzien van het verlenen of het niet intrekken van eene vergunning juist was. Indien de Commissaris zich bij de toepassing van artikel 12 moest laten leiden, door overwegingen die de Burgemeester niet mocht laten gelden, zou eene onverklaarbare disharmonie bestaan tusschen de artikelen 9 en 12. Waar de Burgemeester vrij is zoowel in de bepaling van het middel, waardoor de aanvrager zich van de schade toebrengeende vogels zal mogen ontdoen, als om de vergunning te verlenen hetzij aan den aanvrager, hetzij aan een lasthebber, komt het mij voor, dat hij bij zijne beslissing wel degelijk met de betrouwbaarheid heeft rekening te houden. In het geval b.v. dat de omstandigheid bedoeld in artikel 9, aanwezig is, maar den aanvrager een wapen niet kan worden toevertrouwd, zal hij hem geen vergunning geven, om met schietgeweer te dooden. Hij zal hem een andere vergunning verlenen of wel mededeelen dat hij bereid is de uitreiking van de gewenschte vergunning aan een lasthebber, in overweging te nemen. In dergelijke zaken van beleid stel ik mij voor, dat het contrôle-recht van den Com-

missaris der Koningin zeer goed zal werken; ook preventief, doordat Burgemeesters, eene intrekking willende voorkomen, in twijfelgevallen te voren 's Commissaris' oordeel zullen inwinnen.

Waar in verband met deze aangelegenheid mij opnieuw een vraag bereikt, meen ik goed te doen U Hoogedelgestrenge met deze briefwisseling in kennis te stellen.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(get.) H. FIEVEZ VAN GINKEL, l.-S.-G.

AFSCHRIFT.

Ik heb de eer Uwer Excellentie beleefd te verzoeken mij omtrent de toepassing van artikel 12 der Vogelwet 1912 eenige inlichtingen te willen verstrekken.

Volgens de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer regelt genoemd artikel een „onbeperkt” contrôle-recht op de vergunningen ex artikel 9 der wet.

Daaruit zou voortvloeien, dat de Commissaris der Koningin eene door den Burgemeester verleende vergunning kan intrekken in gevallen, waarin de Burgemeester het recht miste tot weigering van de vergunning, b.v. in geval van onbetrouwbaarheid van den aanvrager of diens lasthebber.

Dat de bevoegdheid van den Burgemeester beperkt is, blijkt uit hetgeen door Uwen ambtsvoorganger is gezegd bij de behandeling in de Tweede Kamer van artikel 27 der Vogelwet 1912: „dat (of er schade dreigt of is) is het eenige wat aan het oordeel van den ambtenaar is onderworpen; hij kan niet om de een of andere reden weigeren de vergunning te geven”.

Intrekking van eene door den Burgemeester krachtens de hem toegekende bevoegdheid verleende vergunning, is echter naar mijne meening niet in het belang van diens gezag. Anderzijds schijnt het contrôle-recht weinig te beteekenen, als het zich tot de wettigheid der verleende vergunningen zoude moeten beperken.

Het zal mij aangenaam zijn van Uwe Excellentie te mogen vernemen hoe de in artikel 12 der Vogelwet 1912 bedoelde bevoegdheid dient te worden uitgeoefend.

11 Maart 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 12 Februari 1879 (*Staatsblad* n°. 36), tot regeling der examens als arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekers-bediende. S. 148.

Wij WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Januari 1914, n°. 908, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat wijziging van artikel 13 van het Koninklijk besluit van 12 Februari 1879 (*Staatsblad* n°. 36), wenschelijk is;

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Februari 1914, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 9 Maart 1914, n°. 2072, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Eenig artikel.

Artikel 13 van het Koninklijk besluit van 12 Februari 1879 (*Staatsblad* n°. 36), welk besluit laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 25 October 1913 (*Staatsblad* n°. 398), wordt te rekenen van 1 Januari 1915 gelezen als volgt:

Het examen als apothekers-assistent betreft:

- a. het lezen;
- b. het schrijven;
- c. het rekenen;
- d. de beginselen der Nederlandsche taal;
- e. de beginselen der Vaderlandsche geschiedenis;
- f. de beginselen der aardrijkskunde;
- g. de beginselen van de kennis der natuur;
- h. de beginselen van de Fransche of de Hoogduitsche of de Engelsche taal;
- i. de beginselen van de Latijnsche taal, voor zoover noodig bij het lezen en verstaan van recepten;
- j. de beginselen der natuurkunde, voor zoover noodig bij de bereiding van geneesmiddelen in de apotheek;
- k. de beginselen der scheikunde, voor zoover noodig bij de bereiding van geneesmiddelen in de apotheek;
- l. de beginselen van de kennis der geneesmiddelen;
- m. kennis der synoniemen en van maten en gewichten, welke bij de bereiding van geneesmiddelen in de apotheek gebruikelijk zijn;
- n. de wettelijke bepalingen op de uitoefening der artsnijbereidkunst;
- o. bedrevenheid in het gereedmaken van recepten.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken kan, zoo noodig, den omvang van de kennis, die voor een of meer der vakken van het examen gevorderd wordt, nader bepalen.

Aan de examineerende commissiën kunnen

door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken voor bepaalde vakken deskundigen worden toegevoegd.

De deskundigen genieten reis- en verblijfkosten en presentiegeld, door Ons te bepalen.

Van het examen in de vakken a-h zijn vrijgesteld zij die een bewijs overleggen, dat zij met vrucht hebben doorloopen, hetzij een der scholen, bedoeld in artikel 48, 1ste lid, 1°, b, I, II en voorlaatste zinsnede der Lager-Onderwijswet, hetzij ten minste drie klassen van eene Hoogere Burgerschool of een Gymnasium.

De examens worden in het openbaar gehouden, met uitzondering van het examen in de praktische receptuur, dat alleen kan worden bijgewoond met vergunning van den voorzitter der examencommissie.

Ingeval van stoornis in den goeden gang van het examen is de voorzitter bevoegd, toehoorders den toegang te ontzeggen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 11den Maart 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT V. D. LINDEN.

(*Uitg. 24 Maart 1914.*)

12 Maart 1914. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provincieën, betreffende verkapte vogelvangst door toepassing van art. 9 Vogelwet 1912.

De Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht heeft de ervaring opgedaan, dat door sommige burgemeesters der gemeenten in zijne provincie niet in den geest der wet werd gehandeld voor zooveel betrof de toepassing van artikel 9 der Vogelwet 1912.

In verband hiermede is tot hen in het Provincieblad van Utrecht n°. 33 het in afschrift hiernevens gaande schrijven gericht waarop ik de aandacht van U H.E.G. vestig.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

Voor den Minister,

(get.) H. FIEVEZ VAN GINKEL. l.-S.-G.

AFSCHRIFT.

Blijkens het bepaalde in art. 7 van het Koninklijk besluit van 18 November 1913,

Staatsblad n°. 412, mag van de vergunningen, welke door mij krachtens art. 19 der Vogelwet 1912 worden verleend, voorzoo veel het vangen en in het veld buiten openbare wegen en vospaden vervoeren van vogels betreft, slechts worden gebruik gemaakt van 15 September tot ultimo Februari.

Aangezien het vangen van beschermde vogels, waarvoor de evenbedoelde vergunning geldt, ook in de overige maanden des jaars een voordelig bedrijf oplevert, hebben enkele beroeps-vogelvangders een middel gevonden om aan de beperkende bepaling van genoemd art. 7 te ontkomen. Zij weten nl. van de eigenaren of gebruikers van gronden gedaan te krijgen, dat deze voor hen als hunne lasthebbers bij den burgemeester eene vergunning vragen als bedoeld in art. 9 der Vogelwet 1912, op grond van schade of overlast.

Wordt door den betrokken Burgemeester in zoodanig geval de gevraagde vergunning verleend, dan is hiermede voor de beroepsvogelvangders een aanzienlijk voordeel verkregen. Immers, vooreerst ontkomen zij hiermede aan de beperkende bepaling van art. 7 van het Koninklijk besluit van 18 November 1913, *Staatsblad* n°. 412, terwijl zij nog de kans loopen, dat — indirect te hunnen behoeve — door den Burgemeester gebruik wordt gemaakt van de hem in art. 9 van dat Koninklijk besluit gegeven bevoegdheid en in de tweede plaats hebben deze beroepsvogelvangders, indien hun eene vergunning als bedoeld in art. 9 der Vogelwet 1912, voor een vol jaar wordt verleend, de vergunning van art. 19 dier wet niet meer noodig, althans voorzoo ver zij er niet tevens hun beroep van maken vogels te koop aan te bieden en besparen daardoor het in art. 22 bedoelde recht van tien gulden.

Het behoeft geen betoog, dat, indien art. 9 der Vogelwet 1912 in den bovenaangeduiden zin wordt toegepast, aan de strekking van deze wet, welke de bescherming van de in het wild levende vogels ten doel heeft, ernstig wordt te kort gedaan.

Ik vind hierin dan ook aanleiding het bovenstaande onder Uwe aandacht te brengen en U — voor zoo veel noodig — met aandrang er op te wijzen, dat ook blijkens de geschiedenis der wet de vergunningen als bedoeld in art. 9 der Vogelwet 1912 nimmer kunnen worden afgegeven in het belang van hen, die van het vangen van vogels een beroep maken, doch uitsluitend in het belang van eigenaren of gebruikers van gronden of wateren, en dan nog slechts, indien na onderzoek is geconstateerd, dat inderdaad

de beweerde schade of overlast het afgeven der vergunning voldoende wettigt.

Utrecht, den 7den Maart 1914.

De Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht,
(get.) F. D. SCHIMMELPENNINCK.

13 Maart 1914. BESLUIT, houdende vaststelling van bepalingen omtrent de wijze van benoeming en de bezoldiging van het personeel, verbonden aan de archiefdepots des Rijks, zoo te 's Gravenhage als in de provinciën.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Maart 1914, n°. 596, afdeling Kunsten en Wetenschappen; Gezien het Koninklijk besluit van 8 Juli 1881 n°. 44, en Onze besluiten van 22 Januari 1904 n°. 35, en 9 April 1913 n°. 20;

Overwegende, dat het wenschelijk is gebleken ten aanzien van het personeel, verbonden aan de archiefdepots des Rijks, zoo te 's Gravenhage als in de provinciën, nadere voorschriften te geven;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen als volgt:

Art. 1. Het personeel, verbonden aan de archiefdepots des Rijks, zoo te 's Gravenhage als in de provinciën, bestaat uit:

1 algemeen Rijksarchivaris;
Rijksarchivarissen in de onderscheidene provinciën, met uitzondering van de provincie Zuidholland;
archivarissen aan het algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage;

hoofdcommiezen, commiezen, adjunct-commiezen, klerken, amanuensissen, binders, 1 machinist aan het algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage, concierges, assistent-concierges, stokers, bedienden en portiers.

2. Indien de werkkring van het in het vorige artikel genoemd personeel een anderen titel vordert dan aldaar is vermeld, wordt bij de benoeming een der rangen, in dat artikel voorkomende, aangewezen, welke zal worden ingenomen.

3. Het personeel tot en met den rang van adjunct-commiezen wordt benoemd en ontslagen door Ons, het overige door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

4. De bezoldiging van het in artikel 1 vermelde personeel bedraagt, voor:

den algemeen Rijksarchivaris ten minste f 3700 en ten hoogste f 4500;

de Rijksarchivarissen in de provinciën en de archivarissen aan het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage ten minste f 2800 en ten hoogste f 3600, doch voor den Rijksarchivaris in Noordholland, zoolang deze in het genot van vrije woning is, en voor den Rijksarchivaris in Friesland, zoolang deze tevens bezoldigd bibliothecaris der provincie Friesland is, respectievelijk ten minste f 2400 en f 2300 en ten hoogste f 3200 en f 3100;

de hoofdcommiezen ten minste f 2400 en ten hoogste f 2700;

de commiezen ten minste f 2000 en ten hoogste f 2300;

de adjunct-commiezen ten minste f 1300 en ten hoogste f 1900;

de klerken, amanuëssissen en binders ten minste f 600 en ten hoogste f 1200;

den machinist aan het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage, ten minste f 1250 en ten hoogste f 1650;

de concierges, assistent-concierges, stokers, bedienden en portiers ten minste f 600 en ten hoogste f 1000, met dien verstande, dat de maximum jaarwedde van die concierges, welke tevens de functie van klerk, amanuëssis of binder vervullen, f 1200 zal bedragen, en dat de maximum jaarwedde van die concierges, die tevens in het genot zijn van vrije woning, vrij vuur en vrij licht, verminderd wordt met het bedrag, waarop dat genot voor de pensioensbijdrage is getaxeerd.

5. De bezoldiging van het in artikel 4 genoemde personeel wordt bij bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver verhoogd als volgt:

voor den algemeenen Rijksarchivaris na 2, 4, 6 en 8 jaren dienst tot f 3900, f 4100, f 4300 en f 4500 's jaars;

voor de Rijksarchivarissen in de provinciën en de archivarissen aan het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage na 2, 4, 6 en 8 jaren dienst tot f 3000, f 3200, f 3400 en f 3600 's jaars, doch voor den Rijksarchivaris in Noordholland, zoolang deze in het genot van vrije woning is, na 2, 4, 6 en 8 jaren dienst tot f 2600, f 2800, f 3000 en f 3200 's jaars, en voor den Rijksarchivaris in Friesland, zoolang deze tevens bezoldigd bibliothecaris der provincie Friesland is, tot f 2500, f 2700, f 2900 en f 3100 's jaars;

voor de hoofdcommiezen na 2 en 4 jaren dienst tot f 2550 en f 2700 's jaars;

voor de commiezen na 2 en 4 jaren dienst tot f 2150 en f 2300 's jaars;

voor de adjunct-commiezen na 2, 4, 6 en 8

jaren dienst tot f 1450, f 1600, f 1750 en f 1900 's jaars;

voor de klerken, amanuëssissen en binders na 2, 4, 6 en 8 jaren dienst tot f 750, f 900, f 1050 en f 1200 's jaars;

voor den machinist aan het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage, na 2, 4, 6 en 8 jaren dienst tot f 1350, f 1450, f 1550 en f 1650 's jaars;

voor de concierges, assistent-concierges, stokers, bedienden en portiers na 2, 4, 6 en 8 jaren dienst tot f 700, f 800, f 900 en f 1000 's jaars.

Gaat de benoeming tot eene der voormelde betrekkingen in op een anderen datum dan den eersten dag van een kwartaal, dan worden de hiervoren vermelde tijdvakken geacht aan te vangen met den eersten dag van het kwartaal volgende op dat waarin de benoeming is geschied.

De toekenning van de traktementsverhoogen geschiedt door Ons, voor zooveel den algemeenen Rijksarchivaris, de Rijksarchivarissen in de provinciën, de archivarissen aan het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage, de hoofdcommiezen, de commiezen en de adjunct-commiezen betreft; overigens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Gelijkertijd wordt beslist omtrent latere toekenning van eene verhooging, welke onthouden moest worden, omdat aan de voorwaarden van toekenning niet werd voldaan. Tenzij er reden is om dienaangaande anders te handelen, worden voor het geval dat een of meer verhoogen onthouden worden, de verdere periodieke verhoogen zooveel later toegekend, als de laatste onthouding heeft geduurd.

6. Het thans in dienst zijnde personeel, waarvan de bezoldiging het in artikel 4 bepaalde maximum overtreft, blijft in het genot dier hoogere bezoldiging.

Voor zoover de bezoldiging van het bij het in werking treden van dit besluit in dienst zijnde personeel lager is dan zij naar de in artikel 4 en 5 gestelde regels zou kunnen bedragen, wordt zij met ingang van 1 April 1914 verhoogd voor hen, welke het minimum, voor hun rang vastgesteld, nog niet hebben bereikt, tot dat minimum, en voor hen, bij wie zulks wel het geval is, behoudens de in artikel 5 gestelde voorwaarden voor traktementsverhooging, tot het bedrag, dat volgens de schaal der periodieke verhoogen onmiddellijk volgt op de genoten bezoldiging. Met ingang van 1 Januari 1915 en dan telkens na verloop van een jaar wordt op gelijke wijze en onder gelijke

voorwaarden de wedde verhoogd, totdat zij het in artikel 5 bedoelde bedrag, waarop krachtens het aantal dienstjaren aanspraak kan worden gemaakt, heeft bereikt.

Artikel 5, voorlaatste lid, is hierbij van toepassing.

7. Behalve de in artikel 4 genoemde bezoldigingen kunnen aan het personeel ter vergoeding van de door hen verrichte werkzaamheden buiten bureautijd, tijdelijke traktementsverhoogingen worden toegekend.

Artikel 5, voorlaatste lid, is hierbij van toepassing.

8. Het Koninklijk besluit van 8 Juli 1881 n°. 44 en Onze besluiten van 22 Januari 1904 n°. 35, en van 9 April 1913 n°. 20, worden ingetrokken.

9. Dit besluit treedt in werking met 1 April 1914.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, 13 Maart 1914.

(get.) WILHELMINA.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) CORT V. D. LINDEN.

13 Maart 1914. ARREST van den Hoogen Raad. Actio negatoria. Plaatsing op een legger van openbare wegen.

Door plaatsing op den onderhavigen legger van openbare wegen van een niet met den last van openbaren weg bezwaarde strook gronds, wordt de vrije uitoefening van het eigendomsrecht beperkt; aan den eigenaar kan niet de bevoegdheid worden ontzegd om van den rechter vrijverklaring van zijn eigendom te vorderen.

Ten onrechte is door het Hof aangenomen, dat de plaatsing van een weg op de leggers opgemaakt ingevolge de bepalingen van het Utrechtsche wegenreglement niet tot strekking zou hebben al de bepalingen van dat reglement op dien weg toepasselijk te doen zijn; uit de bepalingen van het reglement moet worden afgeleid, dat werd beoogd verband te leggen tusschen het geplaatst zijn van een weg op den legger en de toepasselijkheid van het reglement op dien weg.

Gezegd reglement bevat meerdere bepalingen die met den vrijen eigendom van den grond, waarover den weg loopt, onverenigbaar zijn. Door de onderhavige tegen de Provincie Utrecht ingestelde vordering

niet ontvankelijk te verklaren, op grond dat aan de plaatsing op den onderhavigen legger het karakter van betwisting van vrijen eigendom moet worden ontzegd, heeft het Hof de artt. 625 en 627 B. W. geschonden.

(B. W. art. 627.)

Voorzitter: Jhr. Mr. S. Laman Trip.

Raden: Mrs. S. Gratama, B. C. J. Loder, J. A. A. Bosch en A. P. L. Nelissen.

W. H. Baron Taets van Amerongen van Woudenberg, wonende te Utrecht, eischer tot cassatie van een arrest van het Hof te Amsterdam van 21 Februari 1913 (N. J. 1913 bl. 591 Red.), advocaat Mr. J. H. Telders

tegen:

Mr. F. D. Graaf Schimmelpenninck qq., wonende te Utrecht, verweerder, advocaat Mr. W. A. Telders.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. R. B. Ledeboer.

Het cassatiemiddel luidt: „Schending of verkeerde toepassing van de artt. 1, 4, 5bis, 6, 12, 25, 26, 29, 35, 36, 37, 38, 39bis, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 60, 62, 63, 68, 69, 70 van het bij Kon. Besluit van 25 November 1853 n°. 95, prov. blad 1853 n°. 102, goedgekeurd, door de Provinciale Staten van Utrecht den 8 November 1853 vastgesteld reglement op het onderhoud en gebruik der wegen in de provincie Utrecht, gelijk dit reglement na verschillende wijzigingen thans luidt, in verband met artt. 141 der Provinciale wet, 179h, 230 Gemeentewet, 625, 627 B. W., omdat het Hof, in strijd met de aangehaalde bepalingen van het reglement en van de wet aanneemt, dat de plaatsing van een weg op den Utrechtschen legger slechts de strekking heeft om den onderhoudsplicht te regelen en niet om den weg rechtens te bestemmen als een „openbaren” en daardoor onderworpen aan den algemeenen dienst en derhalve aan het publiek het recht te verleenen om van dien weg gebruik te maken en dezen tevens te onderwerpen aan de den eigendom beperkende bepalingen van het wegenreglement”.

Zooals uit het zevende en achtste lid van de vijfde rechtsoverweging van het bestreden arrest volgt, heeft het Hof aan de plaatsing van een weg op den legger,

het karakter van betwisting van den vrijen eigendom ontzegd, omdat het reglement slechts de strekking heeft om den aard en den omvang aan te wijzen van de verplichtingen der besturen en personen die niet met het onderhoud der wegen zijn belast en de plaatsing op den legger krachtens dat reglement gedaan, alzoo niet kan gericht zijn op iets meer of iets anders dan rechtstreeks verband houdt met het vastleggen van den onderhoudsplicht. De gronden voor die opvatting van de strekking van het reglement zijn neergelegd in het derde tot en met het zesde lid van de aangehaalde rechtsoverweging.

Mij komen ze niet overtuigend voor. Dat in het „reglement op het onderhoud en gebruik der wegen in de provincie Utrecht”, het opmaken van leggers van wegen is voorgeschreven in verband met de behoefte aan regeling van het onderhoud van openbare wegen, moge waar zijn, daaruit volgt echter geenszins, dat die behoefte uitsluitend tot dat voorschrift heeft geleid en nog minder, dat de bestemming dier leggers nu zóó beperkt zou zijn, als het Hor heeft aangenomen.

In het eerste hoofdstuk van het reglement „algemeene bepalingen” inhoudende, worden in art. 1 de wegen, — daaronder niet begrepen de groote rijkscommunicatiën en de spoorwegen, — „met betrekking tot dat reglement” en misdien onbeperkt met betrekking tot het *geheele* reglement, verdeeld in drie soorten, die in de drie volgende artikelen nader worden bepaald. Tot de derde soort behooren met uitzondering van de voetpaden, alle voor den openbaren dienst bestemde communicatiën die geene provinciale of geconcessioneerde wegen zijn — welke resp. de eerste en de tweede soort vormen, — behalve die wegen, straten en stegen binnen bebouwde gemeentekommen, die naar het oordeel van Gedeputeerde Staten geen deel uitmaken van eene gemeenschap met andere gemeenten. De kenlijke en met het oog op art. 140 der provinciale wet juiste strekking van deze algemeene bepalingen is, met uitsluiting eensdeels van de wegen die van algemeen rijksbelang zijn en anderdeels van die wegen, die slechts een lokaal gemeentebelang dienen, het reglement betrekking te doen hebben op die wegen, die geacht kunnen worden een provinciaal belang te hebben.

Deze algemeene bepalingen betreffen buiten kijf het *geheele* reglement en dus in de eerste plaats de bepalingen van het volgend tweede hoofdstuk met opschrift „van het onderhoud der wegen”, waarin de artt. 6 tot en met 11 voorschrijven, dat, en regelen op welke wijze, leggers van wegen zullen worden opgemaakt en vastgesteld. Die algemeene bepalingen moeten dus voor de Gemeentebesturen, die de leggers opmaken en voor Gedeputeerde Staten, die deze definitief vaststellen, als richtsnoer gelden in dezen zin, dat op de leggers moeten worden vermeld, alle provinciale, alle geconcessioneerde en alle wegen van de derde soort, maar ook geene andere en daarmee wordt dus, bij richtige uitvoering van de verordening bereikt, dat in en door de leggers voorhanden zijn, staten van alle wegen die geacht worden van provinciaal belang te zijn, maar ook, dat de wegen die niet op de leggers voorkomen niet kunnen worden aangemerkt als een provinciaal belang te dienen.

De krachtens de aangehaalde voorschriften door Gedeputeerde Staten definitief vastgestelde leggers blijven volgens art. 12 den grondslag uitmaken van ieders verplichting. De woordkeus dringt niet tot eene beperkte opvatting van de strekking der bepaling en het lijkt mij volkomen geoorloofd, zooals de Rechtbank deed, daarin voor zooveel nodig gesouligneerd te zien, dat ieders verplichting om te doen of na te laten wat door het reglement wordt voorgeschreven of verboden, ieders verplichting dus betreffende onderhoud en gebruik der wegen, den legger tot grondslag heeft. De plaatsing van het artikel in het tweede hoofdstuk in verband met het opschrift daarvan, is een zwak argument ter bestrijding dezer opvatting. Aangenomen echter, dat die plaatsing met voordacht is geschied, omdat men dit artikel alleen wilde doen slaan op ieders verplichting tot onderhoud en de woordkeus is bepaald in verband met de bewoordingen van art. 6, waarin over „ieders verplichting” ook naar mijn inzien, als van ieders onderhoudsplicht de rede is, dan nog zou daaruit slechts volgen, dat het reglement niet eene uitdrukkelijke bepaling bevat, waarin de legger als grondslag voor de toepassing van het reglement wordt aangewezen, en dat men derhalve uit het

geheele samenstel van het reglement zou moeten afleiden of zulks daarbij al dan niet als stelsel is aangenomen. In art. 12 zou dan de nadruk moeten vallen op het onveranderlijke van ieders eenmaal in den legger geconstateerde en daarbij opgelegde onderhoudsplicht, doch in geen geval zou men dat artikel mogen interpreteren alsof het wilde zeggen, dat de leggers uitsluitend en alleen met betrekking tot de verplichting tot onderhoud grondslag vormen voor de toepassing van het reglement, want dat staat er zeker niet.

Dat de leggers als grondslag zijn gedacht voor de toepassing van het geheele reglement, blijkt uit verschillende bepalingen. Ik wijs er op, dat in het derde en vierde hoofdstuk betreffende het planten en bouwen langs en het gebruik van de wegen, steeds in het algemeen wordt gesproken van „wegen” terwijl men daarbij zeker niet op het oog had, al wat onder het begrip „weg” valt, maar wel bepaaldelijk de wegen in de algemeene bepalingen bedoeld. Zonder den legger echter zou men in de algemeene bepalingen geen voldoende houvast hebben voor de toepassing van de bedoelde voorschriften, want de bepaling van de wegen van de derde soort hangt krachtens art. 5, mede af van het oordeel van Ged. Staten, een oordeel, dat uiteraard niet kan worden uitgesproken posterieur aan eenig gepleegd feit, doch van te voren moet blijken en dan ook bij het vaststellen der leggers tot uiting komt en alleen wordt gekend, door het gevolg daaraan bij die vaststelling gegeven. Voorts eischen o. a. de artt. 35, 39bis, 70, toestemming, ontheffing of voorschrift van — en geeft art. 75 opsporingsbevoegdheid aan de „*schouwvoerende besturen*”. De opdracht tot het voeren van schouw nu wordt gegeven in art. 22, welk artikel onbetwist verband houdt met de verplichting tot onderhoud der wegen en dus zeker den legger tot grondslag heeft, uit de gevorderde medewerking van die schouwvoerende besturen bij de uitvoering van bepalingen van het 3de, 4e en 5e hoofdstuk, volgt nu noodwendig, dat dat deel van het reglement slechts betrekking heeft op wegen aan schouw van bedoelde besturen onderworpen en aangezien slechts uit den legger kan blijken, welke wegen dat zijn, komt ook hiermede duidelijk naar voren, dat de

legger grondslag is voor de toepassing van het geheele reglement.

Is dit alles zóó, dan volgt uit een en ander, dat het reglement in zijn geheel toepasselijk is op alle wegen, die op de leggers staan en uitsluitend op deze, maar dan ook niets meer. Openbare wegen die ten onrechte daarop niet zijn gebracht, zullen niet aan de bepalingen van het reglement zijn onderworpen, daarentegen zal het gelden ook ten aanzien van niet openbare wegen, die ten onrechte wel op de leggers vermeld zijn. Duidelijk is het dan echter, dat daarmede niets wordt beslist omtrent de openbaarheid van een weg in het algemeen, geenszins wordt vastgelegd, dat zoodanige weg rechtens is een openbare, dat die voor den rechthebbende tot algemeen gebruik is bestemd, wat volgens den Hoogen Raad het kenmerk is van den openbaren weg, want niet alleen missen Gedeputeerde Staten de bevoegdheid zulks uit te maken, maar het Utrechtsch wegenreglement matigt zich deze bevoegdheid ook in geen deele aan. Het onderstelt uiteraard bij Ged. Staten bij de uitvoering van het reglement, waartoe het definitief vaststellen van de leggers behoort, een richtig inzicht en verwacht daarmede een juist en volledigen verzamelstaat te verkrijgen, ook van de openbare wegen, die het als derde soort heeft gequalificeerd, maar ook als de waardeering van de feitelijke omstandigheden die een weg rechtens tot een openbare stempelen, bij Gedeputeerde Staten tot eene averechtsche conclusie dienaangaande mocht hebben geleid, is het gevolg slechts, dat zoodanige weg nu krachtens wetsduiding voor de toepassing van het reglement als een openbare zal moeten worden aangemerkt, maar is dat buiten de invloedssfeer van dat reglement, absoluut zonder belang of gevolg. De vraag, of een weg door den daartoe gerechtigde voor openbaar gebruik is bestemd, blijft in het algemeen, na als voor, ter beantwoording aan de rechterlijke macht.

Dat antwoord is in deze procedure door partij Taets van Amerongen van den rechter gevraagd, op grond, dat de plaatsing op den legger van zijn weg, waarvan hij de openbaarheid betwist, ten onrechte zou zijn geschied en daarmede inbreuk zou zijn gemaakt op het vrije genot van en de volstrekte beschikking over zijn eigendom.

Alvorens na te gaan, welke gevolgen met betrekking tot het vrij genot van bedoelden eigendom die plaatsing op een legger heeft, zij opgemerkt, dat daarbij enkele van de bij het cassatiemiddel als geschonden voorgestelde artikelen, ter zijde zullen moeten worden gesteld. Immers, ook in verband met Uw arrest van 15. April 1910. W. 9020, waarbij de Hooge Raad besliste, dat de op 15. Juni 1902 (K. B. 20. Mei 1902 S. 75) in werking getreden wet van 10 November 1900 (S. 176), kennelijk bedoelt, ten aanzien van het onderhoud der wegen — waarvan de wijze waarop daarin zou worden voorzien en hiervan weder het verhaal der daarvoor vereischte kosten en onderdeel uitmaakt — in zijn geheel regels te geven, zal moeten worden aangenomen, dat krachtens art. 142 der provinciale wet art. 5bis en voor zoover dat het onderhoud der wegen betreft en waarschijnlijk ook de artt. 26, 29, 57 en 70 van het reglement hebben opgehouden te gelden, terwijl hetzelfde het geval is, tengevolge van de invoering van het wetboek van Strafrecht, ten aanzien van de artt. 56 en 62 door art. 427 sub 6 en van de artt. 58, 63, 68 door art. 427 sub 2 en 3 van dat wetboek. Zonder meer kan dus schending of verkeerde toepassing van deze artikelen op zich zelve, niet worden beweerd.

Mij alzoo beperkende tot de overige in het cassatiemiddel aangehaalde artikelen, merk ik op, dat de plaatsing van bedoelden weg op den legger medebrengt de verplichtingen, die in het vonnis der Rechtbank te Utrecht in deze zaak gewezen W. 9267, in de vijfde rechtsoverweging, waarnaar ik ter bekorting verwijs, zijn vermeld, als voortvloeiende uit de artt. 25, 35, 36 tot en met 38, 41, 48 en 49 van het reglement en waaraan ik nog toevoeg de verplichting om den weg niet te versmallen of die aan het verkeer te onttrekken (art. 39bis) en de, uit de artt. 47, 51 en 60 voortvloeiende, beperking in het gebruik van den weg.

Met de Rechtbank zou ik meenen, dat waar op het niet nakomen van de bedoelde verplichtingen bij het reglement straf is gesteld, gezwegen nog van den politiedwang waarmede Ged. Staten, gemeentebesturen enz. ingevolge de bepalingen van het prov. reglement overtreding ongedaan kunnen maken of tot nakoming kunnen dwingen, zeker

mag worden gezegd, dat door het geplaatst zijn van een weg op een door Ged. Staten definitief vastgestelden legger, de eigenaar van dien weg in werkelijkheid wordt beperkt in het vrije genot en de volstrekte beschikking over zijn eigendom op zoodanige wijze, dat hij er belang bij heeft de vrijheid van zijn eigendom door den Rechter te doen erkennen tegenover de provincie, wier bestuursorgaan hem de beperkingen heeft aangelegd door definitieve vaststelling van den legger, waarop zijn weg is geplaatst (zie zesde rechtsoverweging van het vonnis).

Het komt mij mitsdien voor, dat het Hof ten onrechte op den in het arrest vermelden grond partij Taets van Amerongen niet-ontvankelijk heeft verklaard in hare vordering en dat het cassatiemiddel gegrond is.

Ik concludeer mitsdiene tot vernietiging van het bestreden arrest, dat de Hooge Raad zal verklaren, dat er geene termen zijn tot niet-ontvankelijkverklaring van partij Taets van Amerongen op den aangegeven grond en verwijzing der zaak naar het Gerechtshof te Amsterdam ten einde met inachtneming van 's Hoogen Raads arrest de zaak verder te behandelen en met veroordeeling van partij Schimmelpenninck qq. in de kosten van cassatie.

De Hooge Raad, enz.;

O. dat als middel van cassatie is voorgesteld: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat de eischer in cassatie den verweerder qq. heeft doen dagvaarden voor de Arr.-Rechtbank te Utrecht stellende, dat hij is eigenaar van een weg, gelegen in de gemeente Maarn en aldaar kadastraal bekend Sectie A. n° 363; dat die weg overeenkomstig de bepalingen van het Reglement op het onderhoud en het gebruik der wegen in de provincie Utrecht op den legger inhoudende alle wegen in de gemeente Maarn is gebracht; dat dit ten onrechte is geschied, daar op dezen weg niet rust de publiekrechtelijke last van weg; dat op deze gronden de eischer o. m. heeft gevorderd, dat de Rechtbank: 1°. zou verklaren, dat deze hem toebehorende weg niet is bezwaard met den publiekrechtelijken last van weg; 2°. den verweerder qq. zou verbieden zich op den genoemden weg eenig recht aan te matigen;

O. dat de verweerder qq. voor zoover

thans van belang de niet-ontvankelijkheid dier vordering heeft beweerd, op grond dat de eischer in cassatie, die tegen de provincie vroeg de vrijverklaring van zijn grond, omdat deze als weg op den legger was gebracht, niet stelde eenige handeling of feitelijkheid, waaruit zou volgen, dat de provincie aan een bewerd recht van openbaarheid uitoefening gaf;

O. dat de Rechtbank te Utrecht bij haar interlocutoir vonnis van 11 Mei 1910 met verwerping ook van evenomschreven middel van niet-ontvankelijkheid den verweerder qq. heeft toegelaten om eenige in het vonnis omschreven feiten door getuigen te bewijzen;

O. dat de verweerder qq. van dit vonnis in hooger beroep is gekomen en voor het Hof o. m. het voorbedoelde middel van niet-ontvankelijkheid heeft gehandhaafd;

O. dat het Hof daaromtrent in de eerste plaats heeft overwogen, dat deze grond van niet-ontvankelijkheid neerkomt op de vraag, of de plaatsing van het bij dagvaarding vermelde perceel op den daarbij bedoelden legger, voldoende grond oplevert voor de toewijzing der ingestelde vordering, en daarna, ter beantwoording dier vraag heeft onderzocht, welke de betekenis is van den legger van wegen in het Reglement op het onderhoud en gebruik der wegen in de provincie Utrecht en tot de slotsom is gekomen, dat de bestemming van dien legger beperkt is tot het aanwijzen van de besturen en personen, die verplicht zijn om de in den legger aangeduide wegen te onderhouden, alzoo tot het vastleggen van den onderhoudsplicht;

dat het Hof uit deze beperkte bestemming van den Utrechtschen legger heeft afgeleid, dat de plaatsing van een weg op dien legger niet geacht kan worden geschied te zijn met het doel om den weg rechtens te doen beschouwen als een openbaren weg en daardoor te onderwerpen aan de den eigendom beperkende bepalingen van het wegenreglement, zoodat aan de plaatsing op den legger het karakter van betwisting van den vrijen eigendom moet worden ontzegd, als zijnde niet daarop gericht;

O. dat op dezen grond het Hof het thans besproken middel van verweer gegrond heeft geacht en met vernietiging van het beroepen vonnis den eischer in cassatie niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijne bovenomschreven vordering met zijne ver-

oordeeling in de kosten van beide instantiën;

Alsnu ten aanzien van het tegen deze beslissing gerichte middel van cassatie:

O. dat het reglement op het onderhoud en gebruik der wegen in de provincie Utrecht in zijne artt. 6—13, waarmede het 2de hoofdstuk, handelende over het onderhoud der wegen, begint, regelt de samenstelling der leggers en vervolgens in art. 12 bepaalt, dat die leggers zullen blijven uitmaken „den grondslag van ieders verplichting”;

dat het Hof uit deze plaatsing in het Hoofdstuk over het onderhoud der wegen in verband met het feit, dat het opmaken der leggers werd verordend naar aanleiding van een wenk van het centraal gezag om zoodanige verordening te maken „in het belang der goede instandhouding der wegen” —, de bovenomschreven beperkte bestemming der Utrechtsche leggers heeft afgeleid en inzonderheid heeft aangenomen, dat onder „ieders verplichting” in art. 12 van het reglement moet worden verstaan ieders verplichting tot onderhoud;

O. dat de onjuistheid dier opvatting uit verschillende bepalingen van het reglement in hun onderling verband beschouwd blijkt en daaruit integendeel volgt, dat art. 12 bedoelt uit te drukken, dat de plaatsing van een weg op den legger dien weg zal aanwijzen als een weg ten aanzien waarvan een ieder verplicht is de bepalingen van het geheele reglement na te komen;

dat dit al dadelijk hieruit blijkt, dat, terwijl in de algemeene bepalingen van het reglement (artt. 1—5) o. m. wordt vastgesteld, op welke wegen het reglement toepasselijk is, blijkens art. 6 al die wegen en geen andere op de leggers behooren te worden gebracht, waaruit moet worden afgeleid, dat werd beoogd verband te leggen tusschen het geplaatst zijn van een weg op den legger en de toepasselijkheid van het reglement op dien weg;

dat er nog op kan worden gewezen, dat, terwijl art. 22 van het reglement „schouwvoerende besturen” aanwijst buiten twijfel alleen voor op de leggers geplaatste wegen, verschillende bepalingen van het reglement (artt. 35, 48 en 75) aan die besturen ten aanzien van openbare wegen bevoegdheden toekennen, die vreemd zijn aan het onderhoud dier wegen, maar toch

afhankelijk zijn van het al of niet geplaatst zijn van een weg op den legger;

O. dat derhalve bij het middel met juistheid is beweerd, dat door het Hof ten onrechte is aangenomen, dat de plaatsing van een weg op de leggers opgemaakt ingevolge de bepalingen van het Utrechtsche wegenreglement niet tot strekking zou hebben, al de bepalingen van dat reglement, in het bijzonder die in het middel aangehaald, op dien weg toepasselijk te doen zijn;

O. alsnu, dat gezegd reglement, dat bestemd is om het onderhoud en gebruik der openbare wegen in de provincie Utrecht te regelen, uit den aard der zaak ten aanzien der wegen waarop het toepasselijk is, meerdere bepalingen bevat, die met den vrijen eigendom van den grond waarover de weg loopt, onvereinigbaar zijn;

dat tot staving hiervan in het bijzonder kan worden gewezen op het verbod van verlegging van den weg (art. 25); de regeling der beplanting van de wegen (art. 35); het verbod om wegen te versmallen, of deze geheel of ten deele aan het openbaar verkeer te onttrekken (art. 39bis); de regeling van het vervoer over de wegen (artt. 40, 46—49); het verbod om den vrijen doortocht over de rijbaan der wegen te belemmeren (art. 41) en in het algemeen de onderwerping der wegen aan de politie der daarvoor aangewezen overheid en het strafbaar stellen van overtreding der gebods- en verbodsbepalingen van het reglement (artt. 75—84);

O. dat uit een en ander blijkt, dat door de plaatsing op de Utrechtsche leggers van een niet met den last van openbaren weg bezwaarde strook gronds, de vrije uitoefening van het eigendomsrecht wordt beperkt, dat in dezen den eigenaar de bevoegdheid niet kan worden ontzegd om ter bescherming van zijn eigendom de vrijverklaring van den rechter te vorderen;

O. dat mitsdien het Hof door de daartoe strekkende vordering op den thans aangevoerden grond niet-ontvankelijk te verklaren, de artt. 625 en 627 B. W. heeft geschonden en het middel dus is gegrond; Vernietigt het arrest van het Hof te Amsterdam van 21 Februari 1913 tusschen partijen gewezen;

Wijst de zaak naar dat Hof terug, ten einde met inachtneming van dit arrest te worden afgedaan. (Ned. Jur.)

14 Maart 1914. KONINKLIJK BESLUIT.

De vakken, genoemd in art. 2, sub 1 der Wet tot regeling van het lager onderwijs, houden niet op vakken voor lager onderwijs te zijn door het feit, dat zij in eene gevangenis worden onderwezen.

Derhalve is hij die aldaar deze vakken onderwijst, uitgesloten van het lidmaatschap van den gemeenteraad op grond van art. 23 litt. *i* der Gemeentewet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door F. PERDOK te Zutphen tegen het besluit van Gedeputeerde-Statenvan Gelderland van 26 November 1913, n°. 39, tot handhaving van de beslissing van den Raad der gemeente Zutphen van 20 October 1913, n°. 395, strekkende om appelland niet toe te laten als lid van dien Raad;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 Februari 1914, n°. 11;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Maart 1914, n°. 1780, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat de Raad der gemeente Zutphen op 20 October 1913 besloten heeft den 19 September tevoren tot raadslid gekozen FEBO PERDOK niet als raadslid toe te laten;

dat de gemeenteraad daarbij heeft overwogen, dat de heer PERDOK de openbare betrekking bekleedt van „onderwijzer aan de strafgevangenis en geagreëerd onderwijzer aan het Huis van Bewaring” te Zutphen; dat de Commissie tot onderzoek zijner geloofs-brieven aanneemt, dat de heer PERDOK is onderwijzer in lezen, schrijven en rekenen. enz. ingevolge artikel 17 der wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) tot vaststelling der beginselen van het gevangeniswezen; dat artikel 23 van de Gemeentewet in letter *i* de betrekking van onderwijzer voor het lager onderwijs onvereinigbaar verklaart met het lidmaatschap van dien Raad; dat ten aanzien van de vraag, of het onderwijs in lezen, schrijven en rekenen, zooals dat volgens artikel 17, 1e lid, van de wet tot vaststelling der beginselen van het gevangeniswezen van 14 April 1886, als regel in de gevangnissen wordt gegeven, behoort beschouwd te worden als te vallen onder het lager onderwijs, allereerst behoort gevraagd te worden, van welke beginselen de wet op het lager onderwijs uitgaat; dat bedoelde wet in artikel 2, sub I zegt: „Onder Lager onderwijs begrijpt deze wet het onderwijs in *a.* het lezen;

b. het schrijven; c. het rekenen: etc.; dat nu wel in artikel 15 van dezelfde wet de wet niet toepasselijk wordt verklaard op f de scholen in gevangenissen, enz.; dat evenwel deze uitdrukkelijke bepaling niet in de wet zou zijn opgenomen geworden, indien niet van nature het onderwijs in de gevangenissen tot het lager onderwijs ware te rekenen; dat deze redeneering te sterker klemt, waar in hetzelfde artikel 15 de niet-toepasselijkverklaring van de wet op de scholen in de gevangenissen niet uitgestrekt wordt tot de bepalingen omtrent de bevoegdheid van hen, die lager onderwijs geven; dat het vrijlaten van het onderwijs in de gevangenissen dus is te beschouwen niet als bewijs, dat het hier een materie geldt, die niet behoort tot de sfeer van het lager onderwijs als zoodanig, maar voeleer als een op praktische gronden zich onthouden van het stellen van regelen ten aanzien van een deel van het lager onderwijs, dat door de inrichtingen, waarin het gegeven wordt en de personen, aan wie het verstrekt wordt, uit den aard der zaak zich beter eigent tot afzonderlijke regeling, waarbij het eischen in de Lager-onderwijswet van de akte van bevoegdheid tot het geven van lager onderwijs ten opzichte van de personen, die in de gevangenissen onderwijs geven, de principieele erkenning insluit, dat dit onderwijs van nature en krachtens zijn karakter wel degelijk tot het lager onderwijs moet worden gerekend te behooren; dat deze beschouwing steun vindt in de bewoordingen van de memorie van toelichting op de wet op het Lager Onderwijs ten aanzien van dit artikel, waar gezegd wordt: „Littera f. Ofschoon het onderricht in de gevangenissen onder het bestuur van den Minister van Justitie staat, zou dit niet kunnen vergoelijken, dat bij de wet inbreuk op de Grondwet werd gemaakt door de vrijstelling ook tot de vereischten van bevoegdheid uit te strekken, al is het niet te vreezen, dat een onbevoegde met het geven van gewoon lager onderwijs aan de gevangenen zou worden belast”;

dat naar aanleiding van tegen de beslissing van den gemeenteraad ingediende bezwaarschriften door het raadslid Jhr. Mr. D. O. ENGELEN en F. PERDOK, Gedeputeerde Staten bij uitspraak van 26. November 1913, n°. 39, de beslissing van den gemeenteraad hebben gehandhaafd op grond, dat de overwegingen, waarop de bestreden beslissing van den gemeenteraad steunt, juist zijn; dat die beslissing bovendien in overeenstemming is met het Koninklijk besluit van 3 Januari 1898, n°. 61, waarbij is gehandhaafd een besluit van Gede-

puteerde Staten van *Zuidholland* tot niet-toelating van een gekozen raadslid op grond dat deze les gaf in het vak- en lijntekenen aan de scholen van eene vereeniging en een genootschap;

dat van de uitspraak van Gedeputeerde Staten F. PERDOK bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat bij het Koninklijk besluit van 3 Januari 1898 eene geheel andere beslissing is gegeven; dat toch bij het aldaar beslist geval vaststond, dat door den gekozen onderwijs gegeven werd aan eene school voor middelbaar onderwijs en hij derhalve was onderwijzer bij het middelbaar onderwijs, terwijl hiervan in dit geval geen sprake is; dat het onderwijs, hetwelk de appelland geeft niet behoort tot het lager onderwijs, omdat het is geregeld bij eene afzonderlijke wet, nl. die van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62), zoodat de rangschikking van het gevangenisonderwijs onder de wet van het lager onderwijs eene terzijde-stelling van de wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) en het daarbij behoorend Koninklijk besluit van 31 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 159) zou zijn; weshalve hij verzoekt het bestreden raadsbesluit te vernietigen en hem alsnog als lid van den Raad der gemeente *Zutphen* toe te laten;

Overwegende, dat vaststaat, dat door den appelland les wordt gegeven in lezen, schrijven en rekenen;

dat ingevolge artikel 2, sub I der wet tot regeling van het lager onderwijs voormelde vakken behooren tot de vakken van lager onderwijs, waartegen niet afdoet, dat die vakken in een gevangenis worden onderwezen;

dat derhalve de appelland moet geacht worden de betrekking van onderwijzer voor het lager onderwijs te vervullen;

dat Gedeputeerde Staten van *Gelderland* mitsdien terecht het besluit van den Raad der gemeente *Zutphen* tot niet-toelating van F. PERDOK als lid van den gemeenteraad hebben gehandhaafd;

Gezien de Gemeentewet en Lager onderwijs-wet;

Hebben goedgevonden en verstaan: het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

14 Maart 1914. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van art. 3, 3°. van het Koninklijk Besluit van 1 December 1910 S. 364, houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 10 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 13), houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee;

Heeft goedgevonden:

1°. in te trekken de beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, van 29 December 1910, Directie van den Landbouw, n°. 11758, 3de afdeling, bureau B;

2°. te bepalen, dat de kosten van onderzoek, bedoeld in art. 3 3°. van bovengenoemd gewijzigd Koninklijk besluit, zullen worden gerekend naar den maatstaf van vijfzig cent (f 0.50) per onderzoek van elk dier.

's Gravenhage, 14 Maart 1914.

De Minister voornoemd,

(get.)

TREUB.

16 Maart 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

De Drankwet vordert in art. 44, voor het hebben van geen gemeenschap binnenshuis niet, dat die gemeenschap voortdurend onmogelijk zij en de opening niet bestemd zij tot doorgang.

(Drankwet art. 44.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers en R. Feith.

De Officier van Justitie te Alkmaar, requirant van cassatie — voor zoover de gerequireerde daarbij is ontslagen van alle rechtsvervolging — tegen een vonnis van de Rechtbank aldaar, van 9 December 1913 (Ned. Jurispr. 1914 bld. 168 Red.), waarbij in hooger beroep, met niet-ontvankelijkverklaring van het hooger beroep ingesteld tegen het vonnis van den Kantonrechter te Helder van 16 October 1913, voor zoover het is gericht tegen de in dat vonnis vervatte vrijspraak en met vernietiging van dat vonnis voor het overige, S. K., 30 jaren, zetskastelein, geboren te Veendam en wonende te Helder, is ontslagen van alle rechtsvervolging.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Besier.

Bij het bestreden vonnis is ten laste van beklagde bewezen verklaard, dat hij 5

Juli 1913 des avonds omstreeks 9^u uur te Helder als kastelein van de tapperij in perceel Bassingracht n°. 1 heeft toegelaten, dat arbeidsloon werd uitbetaald door G. J. W. aan A. A. en anderen in een vertrek, gelegen boven de voor het publiek toegankelijke localiteit, waarvoor door B. en W. vergunning was verleend, terwijl de deur dier tapperij, die door een trap naar boven gemeenschap gaf tusschen die tapperij en voormeld vertrek, tijdelijk buiten gebruik was gesteld.

Dit feit werd echter niet strafbaar verklaard en de beklagde te dier zake van rechtsvervolging ontslagen op grond „dat ten onrechte in de dagvaarding wordt uitgegaan van de stelling, dat in het algemeen door een tijdelijk buiten gebruik stellen van een binnenshuis gemeenschap verleende deur, die gemeenschap niet wordt opgeheven, omdat nu de Drankwet de uitdrukking „binnenshuis gemeenschap hebbend” niet nader omschrijft, voor het al of niet bestaan van een dergelijke gemeenschap niet beslissend is het al of niet tijdelijke karakter doch de aard der afsluiting en de klaarblijkelijke bedoeling, waarmede ze is in 't leven geroepen; dat dan ook, evenals bij een straatreparatie door een barrière de feitelijke gemeenschap tusschen twee straten — zij 't tijdelijk — wordt opgeheven binnenshuis zoo'n gemeenschap kan worden tenietgedaan door vastgespijkerde latten”.

Hiertegen wordt bij tijdig ingediende memorie voorgedragen, dat bij deze beslissing art. 44 der Drankwet zou zijn geschonden door niet-toepassing. Ten betooge hiervan wordt in hoofdzaak aangevoerd, dat „geen gemeenschap hebben” moet worden opgevat als „het onmogelijk zijn van gemeenschap”, dat in het stelsel der Rechtbank geen onderscheid kan worden gemaakt tusschen een afsluiting als in casu aangebracht en een eenvoudig met een klink gesloten deur, daar het er niet toe doet, of men één vingerdruk moet aanwenden of eenig geweld moet gebruiken om de gemeenschap mogelijk te maken, en dat den doorslag moet geven, of de opening — al of niet tijdelijk gesloten — bestemd was om tot doorgang te dienen en uit haar aard een doorgang was.

Toegegeven kan worden, dat onder „gemeenschap hebben” in art. 44 moet worden verstaan het bestaan der mogelijkheid

van gemeenschap. Maar uit de door de Rechtbank voor hare beslissing aangevoerde gronden blijkt juist, dat zij hier een tijdelijk ontbreken dezer mogelijkheid als ten laste gelegd en bewezen heeft aangenomen. En op deze mogelijkheid zelve, die wel bestaat als de deur op de klink gesloten is, doch niet als voor hare opening geweld moet worden gebruikt — juist hier ligt de grens — komt het aan, niet op haar voortdurend bestaan en op de bestemming van den doorgang. Wat er ook zij van de beteekenis in andere, in de memorie aangevoerde artikelen der wet, van het binnenshuis gemeenschap hebben van localiteiten, in het algemeen beteekent deze uitdrukking niets anders, dan dat de mogelijkheid bestaat om van het eene lokaal in het andere te komen (of iets aan te reiken). En er is geen reden om er in art. 44 iets anders onder te verstaan — integendeel, wanneer men let op de bedoeling van dit voorschrift.

Waar niet was ten laste gelegd, dat deze mogelijkheid op het oogenblik der uitbetaling aanwezig was, doch juist dat zij toen was opgeheven, is het ten laste gelegde terecht niet strafbaar geoordeeld. Mijne conclusie strekt dan ook tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Hanlo;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend is bewezen verklaard, met beklagdes schuld daaraan, het ten laste gelegde feit:

„dat hij 5 Juli 1913 des avonds omstreeks 9^h uur te Helder als kastelein van de tapperij, in perceel Bassingracht n°. 1 heeft toegelaten dat arbeidsloon werd uitbetaald door G. J. W. aan A. A. en anderen in een vertrek gelegen boven de voor het publiek toegankelijke localiteit waarvoor door B. en W. vergunning is verleend, terwijl de deur dier tapperij, die door een trap naar boven binnenshuis gemeenschap geeft tusschen die tapperij en voormeld vertrek tijdelijk buiten gebruik was gesteld”;

dat dit feit echter niet strafbaar is geoordeeld en de beklagde te dier zake is ontslagen van alle rechtsvervolging, in

hoofdzaak op grond van de navolgende overwegingen:

„dat ten onrechte in de dagvaarding wordt uitgegaan van de stelling, dat in het algemeen door een tijdelijk buiten gebruik stellen van een binnenshuis gemeenschap verleende deur, die gemeenschap niet wordt opgeheven, omdat nu de Drankwet de uitdrukking binnenshuis gemeenschap hebbend niet nader omschrijft, voor het al of niet bestaan van een dergelijke gemeenschap niet beslissend is het al of niet tijdelijk karakter doch de aard der afsluiting en de klaarblijkelijke bedoeling, waarmede ze is in het leven geroepen;

dat dan ook evenals bij eene straatreparatie door een barrière de feitelijke gemeenschap tusschen twee straten, zij 't tijdelijk, wordt opgeheven, binnenshuis zoo'n gemeenschap kan worden te niet gedaan door vast gespijkerde latten”;

O. dat tegen deze beslissing het enig middel van cassatie is gericht, tot ondersteuning waarvan bij de memorie in hoofdzaak is aangevoerd, dat geen gemeenschap hebben moet worden opgevat als het *onmogelijk* zijn van gemeenschap;

dat in het stelsel der Rechtbank geen onderscheid kan worden gemaakt tusschen een afsluiting als in casu was aangebracht en een eenvoudig met een klink afgesloten deur, daar, zolang de deur op de klink is, de gemeenschap eveneens volgens het oordeel der Rechtbank zou zijn verbroken, dat het er niets toe doet, of men een vingerdruk moet aanwenden of enig geweld moet gebruiken om de gemeenschap te herstellen; dat de doorslag moet geven of de opening al of niet tijdelijk gesloten, *bestemd* was om tot doorgang te dienen en uit haren aard een doorgang was;

O. hieromtrent:

dat nu de Drankwet zelve de beteekenis der uitdrukking „gemeenschap” niet nader omschrijft, de rechter uit de feitelijk vaststaande omstandigheid, dat de deur der tapperij, die door een trap naar boven binnenshuis gemeenschap geeft tusschen die tapperij en het vertrek, waar de arbeidsloonen werden uitbetaald, met latten was vastgespijkerd, heeft kunnen afleiden, dat de gemeenschap binnenshuis tusschen de tapperij en bedoeld vertrek was te niet gedaan, daar toch door die afsluiting de mogelijkheid was weggenomen om binnenshuis van de tapperij in bedoeld vertrek

of omgekeerd te komen of iets aan te reiken, tijdens het uitbetalen van het loon; dat de wet in art. 44, 1 der Drankwet voor het hebben van geen gemeenschap binnenshuis niet vordert, dat die gemeenschap voortdurend onmogelijk zij en de opening niet bestemd zij tot doorgang; dat alzoo het eenig middel van cassatie ongegrond is;

Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

16 Maart 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

De artt. 150 en 153 der Gemeentewet kunnen zeer zeker niet zijn geschonden, doordat de Kantonrechter nagelaten heeft aan het betreffende art. van de verordening verbindende kracht te ontzeggen, wijl art. 150 juist uitdrukkelijk bepaalt, dat al bestaat er twijfel of een gemeente-verordening wel van kracht is, wijl zij getreden is in hetgeen van algemeen rijks- of provinciaal belang is, deze desniettemin verbindende is, totdat zij door den Koning is geschorst of vernietigd.

Eene verbodsbepaling, zooals art. 89 der Alg. Pol. Verord. van Berghem die inhoudt, waardoor wordt verboden, dat tusschen 1 April en 15 October niet-uitvliegend pluimgedierte zich begeeft op en schade toebrenge aan gronden in gebruik bij andere ingezetenen der gemeente, kan geacht worden een algemeen belang dier ingezetenen en dus het huishoudelijk belang der gemeente te betreffen.

(Gem.wet art. 135)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, C. O. Segers, H. Hesse en Jhr. R. Feith.

M. K., geboren en wonende te Berghem, requirant van cassatie tegen een vonnis van den Kantonrechter te Oss van 16 December 1913, waarbij — na gedaan verzet, is bekrachtigd het vonnis van dienzelfden Kantonrechter van 16 October 1913 bij verstek gewezen, waarbij requirant is schuldig verklaard aan: „het te Berghem tusschen 1 April en 15 October als hoofdbewoner van het erf, waarbij de dieren te huis behooren, niet-uitvliegend pluimgedierte buiten eene behoorlijk afgemaakte ruimte in vrijheid hebben”, en, met toepassing van art. 89 van de Alg. Pol. Verord.

1913 voor de gemeente Berghem en de artt. 23 en 91 Sr. is veroordeeld tot eene geldboete van f 1, (subsidiar een dag hechtenis) (advocaat Mr. H. M. Canter Creemers te 's-Gravenhage).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Besier.

Bij het bestreden vonnis is overeenkomstig de telastelegging en met beklagdes schuld daaraan bewezen verklaard, dat deze op 14 Mei 1913 des voormiddags circa 11 uur te Berghem als hoofdbewoner van een aldaar gelegen erf, achter zijne woning op een niet behoorlijk afgemaakt perceel weiland, althans buiten eene behoorlijk afgemaakte ruimte, eenige hem toebehoorende kippen in vrijheid heeft laten loopen. De Kantonrechter zag hierin eene overtreding van art. 89 der Alg. Politieverordening 1913 voor de gemeente Berghem en veroordeelde den beklagde tot geldboete. Hiertegen is het eenig aangevoerde middel gericht, hetwelk luidt: „Schending althans verkeerde toepassing van art. 144 Grondwet en artt. 135, 150, 153 der Gemeentewet in verband met art. 89 van de Alg. Politieverordening 1913 der gemeente Berghem, doordien de Kantonrechter te Oss den requirant niet heeft ontslagen van rechtsvervolging, wijl deze bepaling der verordening niet verbindbaar is, daar aan den Raad alleen behoort het maken van de verordeningen, die in het belang van openbare orde, zedelijkheid en gezondheid worden vereischt, en van andere, betreffende de huishouding der gemeente, waartoe het voorschrift van art. 89 van gemelde verordening, verbiedende dat men zijn niet-uitvliegend pluimgedierte los laat loopen op eigen erf, niet kan geacht worden te behooren”.

Het middel geeft bedoeld voorschrift niet geheel juist weer. In zijn geheel luidt dit: „Onverminderd het bepaalde bij art. 458 Sr. is het verboden tusschen 1 April en 15 October niet-uitvliegend pluimgedierte buiten eene behoorlijk afgemaakte ruimte in vrijheid te hebben. Als overtreders dezer bepalingen wordt met eene geldboete van ten hoogste 25 gulden gestraft de hoofdbewoner van het erf, waarbij de dieren tehuis behooren”.

Wat nu in de eerste plaats betreft de in het middel als geschonden voorgestelde artt. 150 en 153 der Gemeentewet, de beslissing van den Kantonrechter kan hier-

mede niet in botsing komen, omdat zij juist de vraag, of eene plaatselijke verordening treedt in hetgeen van algemeen Rijks- of provinciaal belang is, aan de Rechterlijke macht onttrekken. Alleen in geval van strijd met het door den Rijks- of provincialen wetgever bepaalde mag de Rechter de verordening niet toepassen, doch zoodanige strijd is hier niet beweerd en doet zich ook niet voor; art. 89 der verordening regelt wel hetzelfde onderwerp als als art. 458 Sr., doch vult het daar gegeven voorschrift aan. Ook de artt. 144 Grondwet en 135 der Gemeentewet zijn door het verbindend verklaren van het aangehaalde art. 89 niet geschonden, ook niet wanneer men de opvatting van Uwen Raad deelt, welke o. a. is neergelegd in het arrest van 25 Maart 1912 (W. 9322), dat de Rechterlijke macht buiten toepassing heeft te laten de bepaling eener verordening, waarbij de gemeenteraad zich niet heeft beperkt tot het gemeentelijk belang, maar is getreden in eene regeling van de bijzondere belangen der ingezetenen, omdat hij dan de grenzen zijner wetgevende bevoegdheid zou hebben overschreden door eene verordening te maken niet betreffende de huishouding der gemeente. Immers vooral op het platteland, waartoe de gemeente Berghem behoort, kan het in de zomermaanden buiten een behoorlijk afgemaakte ruimte in vrijheid hebben van niet-uitvliegend pluimgedierte, waardoor dit zich ook kan begeven in tuinen en op akkerland van anderen en daar schade toebrengen, geacht worden het algemeen belang der ingezetenen en dus de huishouding der gemeente te betreffen.

Het middel komt mij derhalve ongegrond voor en mijne conclusie strekt tot verwerving van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Segers;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat bij het bestreden vonnis is bekrachtigd het bij verstek gewezen vonnis van den Kantonrechter van 16 Oct. 1913 waarbij wettig en overtuigend was bewezen verklaard, met beklagdes schuld daaraan: dat hij 14 Mei 1913 des voormiddags circa 11 uur te Berghem als hoofdbewo-

ner van een aldaar gelegen erf, achter zijne woning op een niet behoorlijk afgemaakte perceel weiland, althans buiten een behoorlijk afgemaakte ruimte eenige hem toebehoorende en op zijn erf thuis behoorende kippen in vrijheid heeft laten loopen; dat met toepassing van art. 89 der Alg. Pol. Verord. voor de gemeente Berghem van 29 Maart 1913, luidende:

„Onverminderd het bepaalde bij art. 458 Sr., is het verboden tusschen 1 April en 15 October niet-uitvliegend pluimgedierte buiten een behoorlijk afgemaakte ruimte in vrijheid te hebben;

Als overtreder dezer bepalingen wordt met eene geldboete van ten hoogste f25 gestraft de hoofdbewoner van het erf waarbij de dieren thuis behooren”;

dit feit is gequalificeerd en aan requirant deswege straf is opgelegd gelijk hierboven vermeld is;

O. ten aanzien van het middel van cassatie:

dat de in het middel als geschonden vermelde artt. 150 en 153 der Gem. Wet zeer zeker *niet* zijn geschonden doordat de Kantonrechter nagelaten heeft om aan voormeld art. 89 der bovenbedoelde Gem. Verord. verbindende kracht te ontzeggen, wijl art. 150 juist uitdrukkelijk bepaalt, dat al bestaat er twijfel of een Gem. Verord. wel van kracht is, wijl zij getreden is in hetgeen van algemeen Rijks- of provinciaal belang is, deze desniettemin verbindend is, totdat zij door den Koning is geschorst of vernietigd, hoedanige schorsing of vernietiging requirant niet beweert dat ten deze zoude hebben plaats gegrepen;

dat ook de andere in het middel aangehaalde artikelen niet zijn geschonden, daar een verbodsbepaling zooals art. 89 voormeld die inhoudt, waardoor wordt verboden, dat tusschen 1 April en 15 Oct. niet-uitvliegend pluimgedierte zich begeeft op en schade toebrengt aan gronden in gebruik bij andere ingezetenen der gemeente dan de hoofdbewoner van het erf, waarbij die dieren behooren, geacht kan worden een algemeen belang der ingezetenen en dus het huishoudelijk belang der gemeente te betreffen;

dat mitsdien de Gemeenteraad aan art. 135 Gem. Wet de bevoegdheid ontleent om eene verbodsbepaling als de hierbedoelde vast te stellen, en de vraag of dat College

terecht van zijn bevoegdheid gebruik heeft gemaakt, niet staat ter beoordeeling van den rechter;

Verwerpt het beroep. (Ned. Jur.)

17 Maart 1914. BESLUIT, tot toepassing van artikel 3, § 2, en artikel 6 der Rivierenwet. S. 149.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 7 Februari 1914, n°. 255, Afdeeling Waterstaat;

Gezien de Rivierenwet;

Den Raad van State gehoord, advies van 24 Februari 1914, n°. 15;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van 14 Maart 1914, n°. 284, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen de volgende bepalingen tot toepassing van artikel 3, § 2, en artikel 6 der Rivierenwet.

Art. 1. Als terrein, bedoeld in artikel 3, § 2, der Rivierenwet, dienende tot zijdelingsche afleiding van hoog opperwater, wordt aangewezen het daartoe van ouds gediend hebbende gebied van den *Ouden Rijn* in de gemeenten *Hervens* en *Aerdts-Sevenaar*, *Pannerden* en *Duiven*, hetwelk zich uitstrekt landwaarts van den *Boven Rijn* bij *Tolkamer (Lobith)* en de langs die rivier liggende *Beneden- en Boven-Spijksche dijken* tot eene lijn gedacht ter plaatse, als op de bij dit besluit behoorende kaart in rood is geteekend, en welk gebied overigens wordt begrensd, voor het bovendeel eenerzijds door de buitenkruinlijnen van de daarlangs gelegen hoogwaterkeerende dijken en anderzijds door de *Nederlandsch-Pruisische grens*, voor het benedendeel wederzijds door de buitenkruinlijnen van de daarlangs gelegen hoogwaterkeerende dijken.

Dat terrein is in rood en blauw op genoemde kaart aangegeven. (1)

De plaats van bovenbedoelde lijn wordt bepaald door de punten A en B, welke die lijn verbindt, punt A liggende op den *Duivenschen bandijk* en samenvallende met het uiteinde van de loodlijn lang 110 M., in noordelijke richting opgericht op het westwaarts verlengde van de driehoekszijde 43—45, op 262 M. uit hoekpunt 45, punt B liggende op den *Duikerdijk* en samenvallende met het uiteinde van de loodlijn lang 535 M. in zuidwestelijke richting opgericht op de driehoekszijde 34—34a, op 145 M. uit hoekpunt 34a.

2. Ingevolge artikel 6 der Rivierenwet

(1) Deze kaart wordt hierna niet opgenomen.

wordt bepaald, dat artikel 5, § 1, van die wet buiten toepassing blijft voor die gedeelten van het in artikel 1 van dit besluit omschreven gebied, die op de kaart in rood zijn aangeduid.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegeedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 17den Maart 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, (get.) C. LELY.

(Uitgeg. 28 April 1914.)

17 Maart 1914. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 52 der Burgerlijke Pensioenwet. S. 150.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën, van Binnenlandsche Zaken en van Buitenlandsche Zaken, van 12 Januari 1914, n°. 111 (Afdeeling Pensioenen), van 13 December 1913, n°. 8781 (Afdeeling Binnenlandsch bestuur) en van 19 December 1913 (Afdeeling II, n°. 24883);

Gezien art. 52 der Burgerlijke Pensioenwet; Den Raad van State gehoord (advies van 3 Februari 1914, n°. 32);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 7 Maart 1914, n°. 100 (Afdeeling Pensioenen), van 11 Maart 1914, n°. 2097 (Afdeeling Binnenlandsch Bestuur) en van 14 Maart 1914 (Afdeeling II, n°. 5423);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De burgerlijke betrekkingen, bedoeld in artikel 4, lit. d, der Burgerlijke Pensioenwet, waaraan ingevolge dat artikel uitzicht op pensioen op 55-jarigen leeftijd is verbonden, zijn de volgende:

ambtenaar bij de tachygraphische inrichting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; assistent voor den dienst der belastingen; zaalopziener, kok, assistent-kok, bakkersbaas, smid-stoker, stoker in eene gevangenis, in een Rijksopvoedingsgesticht of in eene Rijkswerk-inrichting;

bewaarder in een Rijksopvoedingsgesticht of in eene Rijkswerk-inrichting;

beambte in algemeenen dienst of voor den huishoudelijken dienst in eene tuchtschool of in een Rijksopvoedingsgesticht;

verpleger, kok, assistent-kok, bakkersbaas, smid-stoker, stoker in een Rijkskrankzinnigengesticht;

werkbaas, verpleger-timmerman in het Rijkskrankzinnigengesticht te *Medemblik*;

ambtenaar voor den dienst van kantoren en lijnen van de Rijkstelefoon;

machinist, stoker bij de posterijen of bij de telegrafie;

wachthouder, arbeider bij de Rijkswaterstaatswerken;

hoofdmachinist, machinist, hulpmachinist, machineknecht, machinist-stoker, stoker, electricien-hulpmachinist, stoker-dekknecht bij bemalings- of bewegingsinrichtingen of op vaartuigen van den Rijkswaterstaat;

kanaal-, licht-, duin-, dijkwachter;

machinist met vaste aanstelling bij 's Rijks vlichting;

gezagvoerder, machinist, stoker, matroos met vaste aanstelling aan boord van een stoomloodstransportvaartuig voor den algemeenen dienst van het loodswezen, enz.;

opzichter voor het stoomwezen;

onderopzichter der Zuiderzeeverisseries.

2. De posten, bedoeld in artikel 4, eerste lid, lit. c der Burgerlijke Pensioenwet, zijn de buiten de keerkringen gelegen posten in *China*, benevens die, gevestigd in *Japan* — met inbegrip van *Korea* — en in *Perzië*.

3. Voor de geneeskundige verklaringen, bedoeld in artikel 5, eerste lid, der Burgerlijke Pensioenwet, worden formulieren vastgesteld door Onzen Minister van Financiën.

Bij elke benoeming van geneeskundigen ingevolge het derde lid van dat artikel of van artikel 32, tweede lid, j^o. eerstgenoemde bepaling der Burgerlijke Pensioenwet ontvangen de benoemden van den burgemeester een door hen in te vullen formulier.

Aan den voet van het formulier wordt gesteld een gewaarmerkt afschrift van de op de benoeming betrekking hebbende beschikking.

4. De geneeskundigen ingevolge artikel 5, derde lid, of artikel 32, tweede lid, j^o. eerstgenoemde bepaling der Burgerlijke Pensioenwet benoemd tot het instellen van een onderzoek naar den gezondheidstoestand van een burgerlijk ambtenaar, zenden hunne, op het onderzoek betrekking hebbende verklaring aan den Burgerlijken Pensioenraad.

De Raad doet, indien de belanghebbende niet reeds eene pensioensaanvraag of een verzoek om vrijstelling van bijdragen voor pensioen of om teruggave van betaalde pensioensbijdragen heeft ingediend, de verklaring met zijn advies omtrent hare bewijskracht toekomen aan Onzen Minister van Financiën, die aan het hoofd van het departement van algemeen bestuur, waaronder de ambtenaar werkzaam is of aan gedeputeerde staten der provincie of

het bestuur der gemeente, die de ambtenaar dient, mededeelt of de verklaring naar zijne, 's Ministers, meening grond oplevert voor toekenning van pensioen, respectievelijk voor het verlenen van de bedoelde vrijstelling of voor het teruggeven van de betaalde pensioensbijdragen.

Het betrokken departementshoofd of bestuurscollege stelt den ambtenaar van den inhoud van 's Ministers mededeeling in kennis.

5. Het honorarium van een ingevolge het tweede lid van artikel 5 der Burgerlijke Pensioenwet aangewezen geneeskundige voor het verrichten van een onderzoek als in het eerste lid van dat artikel bedoeld, bedraagt ten hoogste vijf gulden of, is de betrokkene een specialist voor een onderdeel der geneeskunde, ten hoogste tien gulden.

Reis- en verblijfkosten worden den in het eerste lid bedoelden geneeskundige vergoed op den voet van het laatstelijk bij Ons besluit van 14 Maart 1911 (*Staatsblad* n°. 91) gewijzigd Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4). Voor hem geldt het tarief, bij laatstgenoemd besluit vastgesteld voor de derde klasse.

6. Voor den 15den der eerste maand van elk vierendeeljaars ontvangt de Burgerlijke Pensioenraad van het hoofd van elk der departementen van algemeen bestuur, van gedeputeerde staten van elke provincie en van het bestuur van elke gemeente, de volgende gegevens met betrekking tot de burgerlijke ambtenaren, die in het laatst verstreken vierendeeljaars onder het departement ressorteerden, respectievelijk in dienst der provincie of der gemeente waren:

a. afschriften van de acten van aanstelling van hen die in dat vierendeeljaars in hunne burgerlijke betrekking zijn benoemd;

b. afschriften van de acten van ontslag van hen die in dat vierendeeljaars uit hunne burgerlijke betrekking zijn ontslagen;

c. afschriften van de beschikkingen waarbij ambtenaren in dat vierendeeljaars, hetzij zijn benoemd in eene tegelijkertijd met hunne burgerlijke betrekking te vervullen gemeentelijke betrekking of betrekking van leeraar of van onderwijzer, hetzij, bij bedoelde gelijktijdige vervulling van betrekkingen, als gemeente-ambtenaar, als leeraar of als onderwijzer zijn ontslagen;

d. afschriften van de beschikkingen waarbij in de belooning van ambtenaren in dat vierendeeljaars verandering is gebracht;

e. eene opgave van hen die in dat vierendeeljaars verlof hebben gehad — hetzij dat hun dit uitdrukkelijk werd verleend, hetzij dat door hen, onder stilzwijgende goedkeuring van het tot het verlenen van verlof bevoegde

gezag, b.v. wegens ziekte geen dienst werd gedaan — en wier verlof in dat kwartaal meer dan een jaar achtereenvolgens heeft geduurd.

Ten aanzien van het verlof van ieder dezer ambtenaren behoort te worden opgegeven de dag waarop het is ingegaan en die waarop het is geëindigd;

f. afschriften van de beschikkingen, waarbij ambtenaren in dat vierendeeljaars in hunne betrekking werden geschorst.

7. Bij de in artikel 6 bedoelde afschriften worden, voorzover van een en ander niet reeds uit die stukken blijkt, door de hoofden der departementen van algemeen bestuur, de gedeputeerde staten der provinciën en de gemeentebesturen gevoegd:

bij die, bedoeld onder a, eene opgave van de voornamen der betrokken ambtenaren en van jaar en dag hunner geboorte;

bij die, bedoeld onder a, b en c, eene opgave van den dag van ingang van de benoeming of van het ontslag der betrokken ambtenaren;

bij die, bedoeld onder a en onder d, eene gespecificeerde opgave van de inkomsten die ieder der betrokken ambtenaren in zijne burgerlijke betrekking of betrekkingen zal genieten;

bij die, bedoeld onder d, eene opgave van den dag van ingang der in de betrokken belooningen gebrachte veranderingen;

bij die, bedoeld onder f, eene opgave van den dag van ingang der schorsing.

8. De hoofden der departementen van algemeen bestuur, de gedeputeerde staten en de gemeentebesturen voegen bij de in artikel 6, lit. a bedoelde afschriften, indien er onder de betrokken ambtenaren zijn:

a. die vroeger gemeenteambtenaar, leeraar of onderwijzer zijn geweest, eene opgave van die ambtenaren en van de door ieder hunner laatstelijk vóór zijne benoeming tot burgerlijk ambtenaar bekleede gemeentelijke betrekking of betrekkingen of betrekking of betrekkingen van leeraar of van onderwijzer;

b. die vroeger tijdelijke diensten hebben bevestigd als bedoeld in artikel 15 der Burgerlijke Pensioenwet, afschriften van de aanstellingen dier ambtenaren in hunne tijdelijke betrekkingen en gegevens, waaruit van den duur van den diensttijd en van het totaal der belooningen in elke dier betrekkingen blijkt.

9. Wanneer een ambtenaar de in het derde lid van artikel 22 der Burgerlijke Pensioenwet bedoelde aangifte, of de in het eerste lid van artikel 23 of het vijfde lid van artikel 24 dier wet bedoelde kennisgeving doet, zendt of zenden het hoofd van het departement van algemeen

bestuur, de gedeputeerde staten der provincie of het gemeentebestuur die aangifte of die kennisgeving tegelijk met het afschrift der op de verlaging van de wedde, respectievelijk het ontslag of de benoeming betrekking hebbende beschikking aan den Burgerlijken Pensioenraad. De inzending geschiedt zoo spoedig mogelijk na ontvangst van de aangifte of van de kennisgeving, wanneer het bedoelde afschrift reeds is ingezonden.

10. De Burgerlijke Pensioenraad zendt de voor de regeling van den pensioensgrondslag van een burgerlijk ambtenaar vereischte gegevens met zijn advies omtrent die regeling zoo spoedig mogelijk aan onzen Minister van Financiën.

11. Onze Minister van Financiën zendt van elke beschikking tot vaststelling van den pensioensgrondslag van een burgerlijk ambtenaar afschrift aan het hoofd van het departement van algemeen bestuur, waaronder de ambtenaar ressorteert, of aan gedeputeerde staten der provincie of het bestuur der gemeente die de ambtenaar dient, zoomeer aan den Burgerlijken Pensioenraad en aan den directeur van het Weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

Onze genoemde Minister voegt bij het afschrift voor bedoeld departementshoofd, of voor een der bedoelde bestuurscolleges een voor den ambtenaar bestemd afschrift, dat dezen door dat hoofd of door het betrokken college zoo spoedig mogelijk wordt toegezonden.

12. De Raad zendt de in artikel 8, lit. b genoemde stukken met zijn advies omtrent de vaststelling van elk voor pensioen in te koop tijdvak en van het voor den inkoop te betalen bedrag aan Onzen Minister van Financiën, wiens beschikking aan den ambtenaar en aan het hoofd van het departement van algemeen bestuur waaronder deze ressorteert of aan gedeputeerde staten der provincie of het bestuur der gemeente die hij dient, in afschrift wordt medegedeeld.

13. Wanneer een oud-burgerlijk ambtenaar of een oud-leeraar, een oud-onderwijzer of een oud-gemeenteambtenaar herplaatst wordt in eene burgerlijke betrekking, verzoekt of verzoeken het hoofd van het departement van algemeen bestuur, waaronder de benoemde werkzaam zal zijn, of gedeputeerde staten der provincie, of het bestuur der gemeente die hij zal dienen, den Burgerlijken Pensioenraad, of — in het laatstgenoemde geval — Onzen Minister van Financiën, om eene opgave van het bedrag dat den belanghebbende laatstelijk vóór zijne herplaatsing, als burgerlijk ambtenaar of als leeraar, onderwijzer of gemeente-

ambtenaar tot pensioensgrondslag heeft gestrekt, zoomede — indien hij oud-burgerlijk ambtenaar of oud-leeraar is — om eene opgave van het bedrag, dat hij als burgerlijk ambtenaar of als leeraar voor pensioen heeft bijgedragen.

14. Het door een burgerlijk ambtenaar ingevolge de Burgerlijke Pensioenwet aan pensioensbijdrage verschuldigde wordt bij de betaling van elken termijn zijner wedde voor een evenredig deel ingehouden.

15. De provinciale besturen en de gemeentebesturen storten vóór den 15den der eerste maand van elk vierendeeljaars het bedrag der over het laatstverstreken vierendeeljaars ingevolge de Burgerlijke Pensioenwet ingehouden pensioensbijdragen bij een betaalmeeester.

16. Van de pensioensbijdragen die op grond van artikel 29, tweede lid, of artikel 30, tweede lid, der Burgerlijke Pensioenwet aan een burgerlijk ambtenaar moeten worden teruggegeven, worden de bedragen door den Burgerlijken Pensioenraad medegedeeld aan het hoofd van het departement van algemeen bestuur, waaronder de ambtenaar werkzaam is en aan Onzen Minister van Financiën.

De burgerlijke ambtenaren in dienst eener provincie of eener gemeente worden voor de toepassing van dit artikel geacht werkzaam te zijn onder het Departement van Binnenlandsche Zaken.

17. Een verzoek — steunende op artikel 32 der Burgerlijke Pensioenwet — om vrijstelling van bijdragen voor pensioen of om teruggave van reeds betaalde pensioensbijdragen, wordt gericht aan Onzen Minister van Financiën, die daaromtrent beslist, den Burgerlijken Pensioenraad gehoord.

De beslissing van dien Minister wordt in afschrift medegedeeld aan den belanghebbende, aan het hoofd van het departement van algemeen bestuur waaronder hij werkzaam is en aan den Burgerlijken Pensioenraad.

In geval van herplaatsing van een oud-burgerlijk ambtenaar die op grond van de in het eerste lid genoemde wetsbepaling, terugontving hetgeen door hem voor pensioen werd bijgedragen, wordt het bedrag hiervan door den Burgerlijken Pensioenraad opgegeven aan het hoofd van het departement van algemeen bestuur waaronder de benoemde na zijne herplaatsing werkzaam is.

Wordt dat bedrag niet binnen den voor de terugbetaling gestelden termijn bij een betaalmeeester gestort, dan wordt het op het salaris van den belanghebbende — zoo mogelijk in zijn geheel op den eersten termijn — ingehouden.

Burgerlijke ambtenaren in dienst eener provincie of eener gemeente worden voor de toepassing van dit artikel geacht werkzaam te zijn onder het Departement van Binnenlandsche Zaken.

In het geval, bedoeld in het vierde lid, geeft Onze Minister van Binnenlandsche Zaken het op het salaris in te houden bedrag op aangedeputeerde staten der provincie of het bestuur der gemeente die de belanghebbende na zijne herplaatsing dient.

18. In de maand Februari ontvangt het Departement van Financiën:

a. van het hoofd van elk der andere departementen van algemeen bestuur, van gedeputeerde staten van elke provincie en van het bestuur van elke gemeente eene lijst in duplo, bevattende eene gespecificeerde opgave van hetgeen de burgerlijke ambtenaren, die in het laatstverstreken jaar onder het departement ressorteerden, respectievelijk de provincie of gemeente dienden, over dat jaar voor eigen pensioen hebben bijgedragen;

b. van gedeputeerde staten van elke provincie en van het bestuur van elke gemeente de quitantiën voor de ingevolge artikel 15 gedane stortingen van pensioensbijdragen over het laatstverstreken jaar, benevens eene lijst, behelzende eene opgave van die quitantiën.

De in het eerste lid bedoelde lijsten worden ingericht volgens de bij dit besluit gevoegde modellen A. en B.

19. De Burgerlijke Pensioenraad ontvangt voor de uitoefening van de contróle op de inhouding van de pensioensbijdragen van Onzen Minister van Financiën een exemplaar van elk der lijsten, opgemaakt volgens model A, vergezeld van eene verklaring, waaruit blijkt of het gezamenlijk bedrag der op die lijsten vermelde bedragen in 's Rijks kas is gestort.

20. Onze Minister van Financiën stelt eene lijst vast van de stukken die een burgerlijk ambtenaar bij eene aanvraag om pensioen behoort over te leggen.

Ieder die uit eene burgerlijke betrekking wordt ontslagen, ontvangt bij de op het ontslag betrekking hebbende beschikking eene lijst als in het eerste lid bedoeld.

De departementen van algemeen bestuur, de provinciale besturen en de gemeentebesturen ontvangen de lijsten van het Departement van Financiën.

21. Elk besluit tot toekenning van een burgerlijk pensioen wordt in afschrift medegedeeld aan den gepensioneerde, aan het departement van algemeen bestuur waaronder de gepensioneerde

neerde in de betrekking, waaruit hij met recht op het hem toegekende pensioen werd ontslagen, werkzaam is geweest of aan het bestuur der provincie of gemeente die hij in die betrekking heeft gediend, aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Burgerlijken Pensioenraad en aan den directeur van het Weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

22. De door Ons aan oud-burgerlijke ambtenaren in dienst eener provincie of gemeente te verleenen pensioenen worden gebracht op de begrooting van het Departement van Binnenlandsche Zaken.

De burgerlijke pensioenen worden bij het Departement van Financiën in het grootboek der pensioenen voor de burgerlijke ambtenaren ingeschreven.

23. De gepensioneerden ontvangen een bewijs van inschrijving van hun pensioen.

24. De betaling van de pensioenen geschiedt door de betaalmeesters, in driemaandelijksche termijnen, op aan het Departement van Financiën samengestelde betaalsrollen, op vertoon en tegen overlegging bij elke betaling van de pensioenacte, respectievelijk van eene attestatie de vita van den gepensioneerde, tenzij, wat laatstgenoemd bewijsstuk betreft, van de overlegging daarvan op den voet van het Koninklijk besluit van 16 November 1894 (*Staatsblad* n°. 173) vrijstelling is verleend.

Overgangs- en slotbepalingen.

25. Aan de volgende betrekkingen is voor hen die vóór of met ingang van het tijdstip van de inwerkingtreding van dit besluit in één of meer dier betrekkingen zijn benoemd, uitzicht op pensioen op 55-jarigen leeftijd verbonden:

boodschapplooper in eene gevangenis, een Rijksopvoedingsgesticht of eene Rijkswerk-inrichting;

opzichter bij den veldarbeid of bij de bosch-cultuur in de Rijkswerkinrichtingen te *Veenhuizen*;

tuinman, portier in eene tucht-school; haven-, onderhaven-, hulphaven-, sluis-, hulpsluis- of bakenmeester;

hoofdopziener, opziener, opzichter-electricien, electricien, electricien-monteur, monteur, smid-bankwerker, bankwerker, pontwachter, pontknecht, gezagvoerder, stuurman, dek-knecht-schipper, schippersknecht bij bemalings- of bewegingsinrichtingen of op vaartuigen van den Rijkswaterstaat;

hoofdopzichter, opzichter van de landsge-bouwen;

adjunct-opzichter van den Rijkswaterstaat; voogd van *Rottum*;

dokmeester, halknecht, havenknecht bij de visschershaven te IJmuiden;

brugwachter;

brugknecht;

sluis-, hulpsluiswachter;

sluisknecht;

briefengaarder;

assistent bij de posterijen;

kantoor-knecht;

conducateur der brievenmalen;

zaalwachter bij de posterijen en telegrafie; mindere geëmployeerde met vaste aanstelling bij een Rijkswerf;

bediende bij het ijkwezen.

26. Waar dit besluit spreekt van burgerlijk ambtenaar, leeraar, onderwijzer, gemeentambtenaar, burgerlijke betrekking, betrekking van leeraar, betrekking van onderwijzer, gemeentelijke betrekking, verstaat het daaronder zulke functionarissen en betrekkingen in den zin der Burgerlijke Pensioenwet.

27. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het geplaatst is.

Met ingang van den datum van inwerking-treding van dit besluit, vervallen Ons besluit van 6 November 1909 (*Staatsblad* n°. 357), benevens de artikelen 3, 9, 18 en 19 van Ons besluit van 21 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 38) en vervalt voorts uit de artikelen 2, 10, 12, 13 en 15 van laatstgemeld besluit al wat betrekking heeft op de door de in artikel I van dat besluit genoemde directeuren, leeraren en onderwijzers verschuldigde bijdragen voor eigen pensioen en op de contrôle op de inhouding van die bijdragen.

Onze voornoemde Ministers zijn, ieder voor-zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschift zal worden gezonden aan den Raad van State, aan de Algemeene Rekenkamer, aan den Burgerlijken Pensioenraad en aan den directeur van het Weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

's-Gravenhage, den 17den Maart 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Financiën, (get.) BERTLING.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) C O R T V. D. L I N D E N.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) J. L O U D O N.

(*Uitgeg.* 28 Maart 1914.)

MODEL A.

DEPARTEMENT VAN
 PROVINCIE
 GEMEENTE

GESPECIFICEERDE OPGAVE der op grond van de Burgerlijke Pensioenwet door het departement ingehouden
 de provincie
 de gemeente
 pensioensbijdragen over 19

Belanghebbenden (1).	Betrekking.	Standplaats.	Pensioensgrondslag.	Verantwoord bedrag		Aanmerkingen.
				als bijdrage ingevolge de artt. 19 en 20 der Burgerlijke Pensioenwet.	als bijdrage ingevolge art. 15 der Burgerlijke Pensioenwet.	

Deugdelijk verklaard door

den Minister van
 Gedeputeerde Staten der provincie
 Burgemeester en Wethouders der gemeente

Behoort bij Koninklijk besluit van den 17den Maart 1914 (*Staatsblad* n°. 150).
 Ons bekend,

Te den
 De Minister van Financiën. (get.) BERTLING.
 De Minister van Binnenlandsche Zaken, „ CORT V. D. LINDEN.
 De Minister van Buitenlandsche Zaken, „ J. LOUDON.

(1) De vermelding geschiedt alphabetisch-lexicographisch.

MODEL B.

PROVINCIE
 GEMEENTE

OPGAVE van de quitantiën voor de stortingen der door de provincie op grond van de Burgerlijke
 gemeente
 Pensioenwet ingehouden pensioensbijdragen over 19

Kantoor van den betaalmeeester.	Dagteekening.	Nommer.	Bedrag.	Kantoor van den betaalmeeester.	Dagteekening.	Nommer.	Bedrag.
					Per transport		

Aldus opgemaakt door

Gedeputeerde Staten der provincie,

Burgemeester en Wethouders der gemeente,

Behoort bij Koninklijk besluit van den 17 Maart 1914 (*Staatsblad* n°. 150).
 Ons bekend,

Te den
 De Minister van Financiën. (get.) BERTLING.
 De Minister van Binnenlandsche Zaken, „ CORT V. D. LINDEN.
 De Minister van Buitenlandsche Zaken, „ J. LOUDON.

17 Maart 1914. Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitroeking van buitengewone machtigingen krachtens art. 26 Jagtwet.

Onder intrekking — behalve ten aanzien van de reeds door Uhoogedelgestrengte verleende buitengewone machtigingen — van de circulaire van den Minister van Justitie van 26 Augustus 1857, 3e Afdeling, n°. 112, heb ik de eer Uhoogedelgestrengte krachtens artikel 26 der Jagtwet te machtigen buitengewone machtigingen, als bedoeld in het tweede lid van genoemd artikel, tot het schieten of op andere wijze bemeesteren van de hierna aan te wijzen diersoorten, al dan niet met toekenning der bevoegdheid om honden te gebruiken, en tot het verdrijven daarvan door schoten met los kruit in mijnen naam te verlenen, of namens Uhoogedelgestrengte door de burgemeesters in Uw gewest, eventueel onder door Uhoogedelgestrengte nader te geven voorschriften, te laten verlenen; een en ander overeenkomstig de navolgende bepalingen:

I. De machtigingen worden door of namens Uhoogedelgestrengte alleen verstrekt

a. ten aanzien van dieren, niet genoemd in artikel 17 der Jagtwet, en waarvan het schieten of op andere wijze bemeesteren niet is geregeld bij of krachtens andere wettelijke voorschriften; benevens ten aanzien van zwanen en ganzen, echter met dit voorbehoud, dat machtigingen tot het schieten of op andere wijze bemeesteren van zwanen en ganzen uitsluitend door Uhoogedelgestrengte worden verleend;

b. voor terreinen in Uw gewest gelegen.

II. De machtigingen worden onderscheiden in beperkte en algemeene.

De beperkte machtiging wordt verleend voor een bepaald terrein, overeenkomstig het te kennen gegeven verlangen hetzij van den gebruiker van den grond, hetzij van den jachtgerechtigde, hetzij van den eigenaar.

De algemeene machtiging kan in bijzondere omstandigheden worden verleend en geldt voor alle binnen eene bepaalde buurtschap of gemeente gelegen terreinen, wier gebruikers — mits daartoe bevoegd — aan den gemachtigde schriftelijk verzoeken, van zijne machtiging op hun terrein gebruik te maken, welk verzoek deze op eerste vordering heeft te vertoonen aan de ambtenaren, belast met het toezicht op de jacht, tenzij hij zich in tegenwoordigheid van den verzoeker bevindt. Deze verplichting wordt in de machtiging vermeld.

III. De beperkte machtiging wordt verleend, indien het bestaan eener nadeelige hoeveelheid van eenige in punt I bedoelde diersoort voldoende is gebleken, met dien verstande dat, wat het konijn betreft, de aanwezigheid van dit dier ook in slechts geringe hoeveelheid reeds als voor den landbouw en de houtteelt nadeelig moet worden geacht.

IV. In de machtigingen wordt bepaaldelijk uitgedrukt

1°. tot welk einde zij dienen;

2°. of daarvan al dan niet, geheel of gedeeltelijk op spoorsnieuw mag worden gebruik gemaakt;

3°. dat zij op de eerste vordering moeten worden vertoond aan de ambtenaren, belast met het toezicht op de jacht;

4°. of al dan niet gebruik mag worden gemaakt van honden.

V. In de machtigingen tot het houden van drijfjachten wordt, tenzij dit bepaald onnoodig of ongewenscht voorkomt, voorgeschreven, dat zij niet mogen plaats hebben buiten tegenwoordigheid van een Hulpofficier van Justitie of van een Rijksveldwachter.

Machtigingen tot het houden van drijfjachten op vossen worden buiten voorkennis des Ministers niet verleend dan aan houders van groote jachtacten.

VI. Het tijdvak waarvoor de machtigingen gelden wordt daarin voluit geschreven uitgedrukt, en is niet langer dan één jaar.

VII. Het gebruik der machtigingen wordt beperkt tot den tijd van zonsopgang tot zonsondergang, tenzij de schade voornamelijk wordt aangericht tusschen zonsopgang en zonsopgang.

VIII. Geen machtigingen worden verleend, indien gegronde vrees bestaat, dat uitroeking gevaar zoude opleveren voor de veiligheid of de openbare orde, of voor de goede uitoefening van een door den eventueelen machtiginghouder bekleed wordend openbaar ambt.

Geen beperkte machtiging wordt verleend, indien er bewijzen of stellige vermoedens bestaan, dat de persoon, op wiens naam zij is te stellen, geen waarborg tegen misbruik oplevert.

Geen algemeene machtiging wordt verleend dan aan hem, die in de gelegenheid is en zich bereid heeft verklaard daarvan op gronden van anderen een ruim gebruik te maken en in zijn persoon waarborg tegen misbruik oplevert.

IX. De machtigingen kunnen worden geschorst of ingetrokken door de autoriteit, door of namens welke zij is verleend.

Schorsing of intrekking geschiedt ingeval

gevaar voor de veiligheid of de openbare orde te duchten blijkt.

Intrekking kan eveneens geschieden,

a. indien de persoon, op wiens verzoek de machtiging is verleend, dit wenschet;

b. indien blijkt, dat de machtiging is verleend op grond van onware of onvolledige gegevens;

c. ten aanzien van eene beperkte machtiging bij gebleken misbruik;

d. ten aanzien van eene algemeene machtiging bij gebleken onbetrouwbaarheid in het jachtveld.

In andere gevallen geschiedt de intrekking met voorkennis van den Minister.

X. Behoudens het bepaalde onder V, tweede lid, mag het bezit eener groote jachtacte in geen geval als voorwaarde gesteld worden voor het verkrijgen eener machtiging.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(*get.*) TREUB.

18 Maart 1914. BESLUIT, houdende de bekendmaking in het *Staatsblad* van wijzigingen in het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering en van rechtsvordering in zaken van koophandel voor de gemengde rechtspraak in Egypte. S. 151.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat met goedvinden van de betrokken Mogendheden wijzigingen zijn aangebracht in een aantal artikelen van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering en van rechtsvordering in zaken van koophandel voor de gemengde rechtspraak in *Egypte*;

Gezien de Egyptische wet van den 1sten December 1913, n°. 33, waarbij voormelde wijzigingen zijn tot stand gekomen, van welke wet een afdruk bij dit besluit is gevoegd;

Gelet op artikel 2 der wet van 6 December 1898 (*Staatsblad* n°. 254);

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 14den Maart 1914, n°. 24814; Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van meergemelde wijzigingen te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 18den Maart 1914.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) J. LOUDON.

(*Uitgeg.* 18 April 1914.)

LOI N° 33 DE 1913.

LOI MODIFIANT DES DISPOSITIONS DU CODE DE PROCÉDURE CIVILE ET COMMERCIALE MIXTE.

NOUS, KHÉDIVE D'ÉGYPTE,

Vu la Loi n°. 17 de 1911 modifiant l'article 12 du Code Civil Mixte;

Vu le Code de Procédure Civile et Commerciale Mixte;

Vu la délibération en date du 13 juin 1913 de l'Assemblée prévue à l'article 12 du Code Civil Mixte;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice et l'avis conforme de Notre Conseil des Ministres;

DÉCRÉTONS :

Art. 1. Les articles 21, 28, 29, 32, 53, 54, 55, 56, 57, 118, 124, 126, 127, 128, 129, 169, 170, 227, 233, 234, 235, 237, 240, 241, 257, 258, 266, 334, 373, 374, 375, 389, 390, 391, 392, 398, 449, 450, 542, 769 du Code de Procédure Civile et Commerciale Mixte sont modifiés comme suit :

Art. 21. — Les délais de distance pour les personnes domiciliées soit en Turquie, soit à l'Etranger, seront :

1°. Pour la Turquie, les pays d'Europe et les pays riverains de la Méditerranée, de 60 jours;

2°. Pour les ports de la mer d'Orient jusqu'à Yokohama, de 120 jours;

3°. Pour tous les autres pays, de 180 jours.

Ces délais pourront être réduits suivant les lieux ou l'urgence par ordonnance du juge de service, qui sera signifiée en même temps que l'assignation.

Art. 28. — La valeur de la cause sera déterminée par le montant de la demande.

1. Les intérêts échus, les dommages, frais et autres accessoires antérieurs à la demande judiciaire, ne seront pas ajoutés au principal pour déterminer la valeur.

2. Lorsque la somme réclamée est une partie et non le reliquat d'une créance plus grande contestée, la valeur de la demande sera celle de l'obligation entière.

3. Quand la demande a plusieurs chefs provenant du même titre, on les cumulera pour déterminer la valeur; s'ils proviennent de titres distincts, on aura égard à la valeur de chacun d'eux pris séparément.

4. Lorsqu'un ou plusieurs demandeurs agissent dans une même instance contre un ou plusieurs défendeurs, en vertu d'un même titre, la valeur de la cause se détermine par la somme

totale réclamée sans égard à la part de chacun d'eux dans cette somme.

5. Dans les contestations relatives à la saisie mobilière entre le saisissant et le débiteur saisi, l'évaluation de la demande sera faite d'après le montant de la créance en principal en vertu de laquelle la saisie est faite.

6. Dans les contestations entre le créancier et le débiteur relativement au gage, aux privilèges ou aux hypothèques, l'évaluation de la demande sera faite d'après le montant de la créance originairement garantie.

7. Si les contestations prévues par les deux paragraphes précédents ont pour objet la revendication par un tiers, en tout ou en partie, des choses saisies ou engagées, l'évaluation sera faite suivant la valeur des choses contestées. En tout cas, il sera présumé que la valeur des objets saisis ne dépasse pas le montant de la créance, y compris les frais et accessoires, pour le recouvrement de laquelle la saisie a été opérée.

8. Les demandes relatives aux rentes perpétuelles sont évaluées sur le pied de 7 % ; celles qui sont relatives aux rentes viagères, sur le pied de 12 % ; les demandes en validité ou en résiliation de bail ou en validité de congé, en additionnant les loyers restant à courir jusqu'à l'expiration du bail ; celles qui concernent les denrées, d'après les mercuriales.

9. En matière immobilière ou lorsque la demande ne sera pas susceptible d'évaluation, la cause sera considérée comme ayant une valeur excédant 10,000 P.T.

10. Les règles qui précèdent ne porteront pas atteinte aux dispositions édictées par la loi dans des cas spéciaux.

Art. 29. — Un juge délégué par le tribunal statuera en tribunal de justice sommaire sur les affaires suivantes :

1°. En dernier ressort sur les affaires civiles purement personnelles ou mobilières et sur les affaires commerciales dont la valeur n'excédera pas mille piastres égyptiennes, et à charge d'appel sur les affaires de même nature jusqu'à dix mille piastres égyptiennes, sans préjudice de la compétence exclusive du tribunal de commerce en matière de faillite ;

2°. Dans les mêmes limites du dernier ressort et à charge d'appel, à quelque somme que s'élève la demande, sur les actions en paiement de loyers, fermages, en validité de saisie des meubles garnissant les lieux loués, en congé ou résiliation ou expulsion des lieux loués, quand le prix de la location n'excédera pas annuellement dix mille piastres égyptiennes ;

3°. Dans les mêmes limites du dernier ressort et à charge d'appel, quel que soit le montant de la demande sur les actions pour dommages aux champs, fruits et récoltes, soit par le fait de l'homme, soit par celui des animaux ; celles relatives au curage des canaux et celles relatives au paiement des gages et salaires des domestiques, ouvriers et employés ;

4°. A charge d'appel, dans tous les cas, et quel que soit l'intérêt de la demande, sur les actions possessoires intentées par celui qui a possédé plus d'une année, ainsi que sur les actions en réintégration, pourvu que ces actions soient fondées sur des faits commis dans l'année, et, lorsque la propriété n'est pas contestée, sur les actions en bornage et sur celles relatives à la distance fixée par la loi, les règlements ou l'usage, pour les constructions, ouvrages nuisibles ou plantations.

Le jugement devra énoncer, dans tous les cas, s'il est statué en matière civile ou commerciale.

Le Tribunal de justice sommaire statuera également sur toutes autres contestations qui lui seront déferées d'un commun accord des parties et dans ce cas sa décision sera toujours en dernier ressort.

Art. 32. — Le Tribunal civil connaîtra, en première instance, de toutes les affaires civiles autres que celles qui sont déferées au Tribunal de justice sommaire et, en appel, de tous les jugements rendus par ce dernier tribunal en toutes matières autres que les actions possessoires et en réintégration qui seront portées devant la Cour d'Appel.

Le Tribunal civil statuant en appel pourra, à la demande d'une des parties, par décision non susceptible d'appel ou d'opposition, s'adjoindre deux assesseurs, s'il juge que l'affaire est commerciale.

Art. 53. — En matière de justice sommaire le défendeur devra conclure à l'appel de la cause soit par écrit, soit verbalement, auquel cas le greffier prendra note de ses conclusions.

Il en sera de même en matière de référé, de déclaration de faillite, d'effets de commerce et d'affaires maritimes lorsque le navire sera dans le port, ainsi que dans toutes les matières qualifiées d'urgentes ou faisant l'objet de dispositions spéciales du Code.

Cependant, lorsque les circonstances de la cause paraîtront l'exiger, l'affaire pourra être renvoyée à une autre audience, sauf application dans ce cas des dispositions de l'article 129 du présent Code.

Art. 54. — En toute autre matière, les

affaires seront, si l'une des parties le demande, renvoyées à une audience déterminée par le Président de la Chambre.

Le demandeur devra déposer ses pièces et conclusions au Greffe quinze jours au moins avant l'audience ainsi fixée, en donnant avis à l'avocat du défendeur s'il en a été constitué; toutefois il pourra se borner à en faire la communication à l'avocat du défendeur, en retirant visa de la communication.

Le défendeur fera dans les mêmes formes le dépôt ou la communication de ses pièces et conclusions, huit jours au plus tard avant la date de l'audience fixée.

Art. 55. — A cette audience, les parties prendront leurs conclusions qui seront enregistrées par le Greffier et l'affaire sera ensuite soit retenue pour être plaidée à son rang, soit renvoyée pour être plaidée à une audience ultérieure.

Les parties pourront se communiquer des pièces complémentaires ou des notes additionnelles jusqu'au troisième jour avant l'audience des plaidoiries.

Les pièces et les conclusions qui ne se trouveront pas déposées au Greffe au moment des plaidoiries, devront l'être au plus tard à l'audience où celles-ci auront lieu.

Des délais supplémentaires pourront être accordés par le Tribunal lorsqu'ils seront justifiés par des circonstances exceptionnelles.

Art. 56. — Le défendeur qui aura répondu à l'appel de la cause et demandé un délai pour préparer sa défense sera considéré comme présent à l'audience à laquelle l'affaire aura été renvoyée et le jugement sera contradictoire ainsi qu'il est dit à l'article 129 du présent Code.

Art. 57. — Lorsque, à l'appel de la cause, les parties ne demanderont pas de délai pour conclure et que l'affaire sera de nature à être plaidée au moyen d'observations sommaires, le Tribunal pourra les entendre immédiatement.

Art. 118. — La partie qui succombera sera condamnée aux frais.

Néanmoins tous frais frustratoires, notamment ceux des jugements par défaut, devront être mis à la charge de la partie qui les aura occasionnés par sa faute, alors même qu'elle obtiendrait gain de cause.

Art. 124. — Si, à la première audience, le défendeur régulièrement assigné ne comparait pas de personne, ou par mandataire, ou ne présente pas sa défense, le tribunal, à la requête de l'autre partie, le condamnera par défaut si la demande est justifiée; au cas contraire, il

déboutera le demandeur, ou ordonnera les preuves nécessaires.

Si aucune des deux parties ne se présente, l'affaire sera rayée du rôle.

Art. 126. — Le Tribunal pourra renvoyer à huitaine pour prononcer le jugement par défaut.

Les jugements par défaut seront rendus, levés et signifiés, dans les mêmes formes que les jugements contradictoires.

Art. 127. — S'il y a plusieurs défendeurs et qu'un ou quelques-uns seulement ne comparaissent pas, le demandeur pourra faire renvoyer l'affaire jusqu'à un délai qui permette de signifier le jugement par défaut et de réassigner le défaillant, auquel cas le jugement qui interviendra ne sera pas susceptible d'opposition.

Le défendeur aura le même droit lorsque l'un des demandeurs ne se présentera pas.

Le Tribunal pourra prononcer ce renvoi d'office et ordonner la réassignation des défaillants.

Art. 128. — Si le demandeur ne comparait pas à la première audience le défendeur aura le choix ou de demander l'annulation de la procédure ou de conclure au rejet de la demande.

Art. 129. — Si le défendeur a comparu à la première audience, l'affaire sera à partir de ce moment considérée comme contradictoire, même s'il ne se présente plus ensuite; toutefois si le demandeur prend de nouvelles conclusions ainsi qu'il est indiqué à l'article 336, le jugement sera considéré comme ayant été rendu par défaut.

Si le demandeur, après avoir comparu à la première audience, ne se présente plus, l'affaire sera également considérée comme contradictoire, et le défendeur pourra, ou demander l'annulation de la procédure, ou faire juger le fond sur les conclusions déjà prises.

SECTION II.

DE LA PROCÉDURE EN MATIÈRE DE PREUVES.

DISPOSITION GÉNÉRALE.

Art. 169. — Le Tribunal qui ordonne une mesure d'instruction, notamment une expertise ou une enquête, fixera un délai dans lequel elle devra être terminée, sous peine de déchéance du droit de faire la dite preuve.

La partie intéressée ne sera relevée de la déchéance encourue que si elle établit que le retard ne lui est pas imputable ou qu'il est

justifié par des raisons graves de nature à convaincre le tribunal.

Quand il a été procédé à une mesure d'instruction devant un juge commis, celui-ci en terminant ses opérations renverra l'affaire devant le tribunal à audience fixe, sans besoin de citation, excepté aux parties non représentées, qui seront citées à trois jours francs à la requête de la partie la plus diligente.

§ I. De l'Interrogatoire des Parties.

Art. 170. — Les parties ont le droit de se faire interroger réciproquement sur les faits relatifs à l'affaire en instance.

Les questions doivent être spécifiées dans des conclusions signifiées vingt-quatre heures avant l'audience à laquelle l'interrogatoire doit avoir lieu avec citation à comparaître en personne.

Elles doivent être conçues de telle sorte que le fait invoqué par celui qui réclame l'interrogatoire résulte d'une réponse affirmative pure et simple.

Art. 227. — Le témoin qui, comparaisant, refusera de répondre sans motif légal sera, dans les mêmes formes, et par une ordonnance non susceptible de recours, condamné à P.T. 100 d'amande, à moins que les parties ne déclarent renoncer à l'audition du dit témoin.

Art. 233. — Le témoin ne sera entendu qu'à titre de simple renseignement et sans serment, s'il reconnaît que le motif de récusation est fondé.

Art. 234. — Si le motif est contesté, il pourra être produit pour le prouver des témoins qui seront entendus dans le procès-verbal sous forme d'enquête sommaire.

Art. 235. — Dans le cas de contestation sur la légalité de la récusation, le témoin sera entendu sous serment, sauf au Tribunal à statuer sur la légalité du motif de la récusation, lors des plaidoiries sur le fond.

Art. 237. — Pourront aussi être récusés ceux qui ont un procès en instance avec l'une des parties, le témoin héritier présomptif d'une des parties, celui qui a un intérêt direct et personnel dans l'affaire, et le commis ou domestique d'une des parties.

Art. 240. — Pourront refuser de déposer ou de répondre à des questions déterminées, même à titre de simple renseignement :

1°. Les personnes indiquées à l'article 236 ;

2°. Les personnes qui, par les fonctions, l'emploi ou la profession qu'elles exercent, ont eu connaissance, à raison même des dites fonctions, emploi ou profession, d'un fait ou

d'un renseignement dont la révélation serait contraire à leur devoir professionnel.

Art. 241. — Le Tribunal appréciera librement selon sa conviction toutes les circonstances de nature à influencer sur l'impartialité du témoin ou sur la véracité de sa déposition.

§ IV. Des Expertises.

Art. 257. — Lorsqu'il y aura lieu à expertise, le Tribunal ou le juge du référé, s'il y a lieu, nommera un ou trois experts, suivant les cas, et précisera, dans le dispositif de sa sentence, les points sur lesquels l'expertise doit porter et les mesures urgentes que l'expert sera autorisé à prendre.

Ce jugement ne sera pas signifié si les parties sont présentes à l'audience ou représentées.

Art. 258. — Le jugement ordonnant une expertise fixera la provision à déposer pour compte de l'expert à la caisse du Tribunal.

La somme à retirer par l'expert pour faire face à ses frais sera fixée par ordonnance du président ou du juge qui le remplace lequel pourra aussi, le cas échéant, ordonner sur requête le versement d'une provision supplémentaire.

Ces ordonnances ne seront susceptibles d'aucun recours.

Art. 266. — Après le dépôt du rapport si l'expertise n'a pas eu lieu devant un juge commis la partie la plus diligente saisira le Tribunal par une citation à trois jours francs.

Art. 334. — Les demandes incidentes qui sont élevées dans le cours de l'instruction sont déferées au Tribunal, soit par un renvoi à l'audience par le juge commis, soit par conclusions posées suivant les cas et jugées autant que possible sommairement et d'urgence.

Art. 373. — L'opposition contre les jugements par défaut est recevable, sauf les cas où la loi fixe des délais spéciaux, jusqu'à ce que le défaillant ait eu connaissance de l'exécution.

Art. 374. — (Supprimé.)

Art. 375. — Le défaillant sera présumé avoir connu l'exécution huit jours après qu'il aura reçu en personne ou à son domicile réel un acte d'exécution ou relatant un acte d'exécution antérieure.

Art. 389. — Les jugements de défaut seront nuls de plein droit si leur exécution n'a pas été commencée dans les six mois de leur date à moins que cette exécution n'ait été matériellement impossible et que l'impossibilité n'ait été constatée par procès-verbal régulier.

Art. 390. — Les parties en cause pourront appeler :

1°. Des jugements rendus par les Tribunaux civils ou de commerce quand la demande excédera dix mille piastres égyptiennes ou que le montant de cette demande sera indéterminé ;

2°. Des jugements rendus par les Tribunaux de justice sommaire, dans les conditions établies par l'article 29 du présent Code.

Art. 391. — L'évaluation de la demande au point de vue du ressort aura lieu d'après les dispositions de l'article 28.

Art. 392. — Toutefois pour la recevabilité de l'appel il ne sera pas tenu compte des chefs qui ne sont pas contestés ni du montant des offres faites.

Art. 398. — Le délai pour former appel sera de trente jours pour les jugements du tribunal de justice sommaire et de soixante jours pour les jugements des tribunaux civils et de commerce, à partir de la signification du jugement à personne ou au domicile réel ou élu.

La signification fera courir les délais d'appel également contre la personne qui l'a requise sauf son droit d'appel incident.

Art. 449. — En matière commerciale, le tribunal dispensera de la caution et, en matière civile, il ordonnera l'exécution provisoire nonobstant opposition ou appel sans caution :

1°. Si la partie condamnée a, dans ses conclusions, reconnu l'obligation ;

2°. Si le jugement est rendu en exécution d'un précédent jugement, passé en force de chose jugée ou exécutoire lui-même sans caution, ou en vertu d'un titre authentique, pourvu que la partie condamnée ait été partie au précédent jugement ou au titre authentique ;

3°. Si le jugement est rendu par défaut sur opposition et en confirmation d'un précédent jugement par défaut.

Il en sera de même lorsque le jugement sur opposition sera considéré comme contradictoire conformément aux dispositions de l'article 129.

Lorsque la partie qui a interjeté appel ne comparait pas, la sentence qui rejettera son pourvoi sera exécutoire par provision nonobstant opposition et sans caution.

Art. 450. — L'exécution provisoire nonobstant appel sera ordonnée avec ou sans caution en matière civile, suivant que le Tribunal le jugera à propos, lorsqu'il s'agira :

1°. D'expulsion d'un locataire s'il est décidé qu'il n'y a pas de bail ou qu'il est expiré ou si les lieux ne sont pas garnis de meubles suffisants pour répondre des loyers, ou d'expulsion de tout autre occupant sans titre, quand la propriété ou

le droit du réclamant résultera d'un titre authentique ou ne sera pas méconnu ;

2°. De réparations urgentes ;

3°. De mesures conservatoires ou provisoires ;

4°. De provisions ou pensions alimentaires et de paiement de salaires.

Dans tous les cas ci-dessus, l'exécution provisoire nonobstant opposition pourra être ordonnée par le Tribunal.

L'exécution provisoire nonobstant opposition ou appel avec ou sans caution pourra être ordonnée dans les actions possessoires.

Art. 542. — La demande judiciaire en revendication d'objets saisis arrêtera la vente des objets revendiqués, à moins que le juge des Référé n'autorise à passer outre sous condition du dépôt du prix ; elle devra être introduite contre le saisissant, le saisi et les opposants et sera jugée d'urgence au jour où elle sera appelée.

Le jugement ne sera susceptible d'opposition ni de la part du revendiquant, ni de la part du débiteur saisi. Le délai d'appel sera de dix jours. Le Tribunal pourra ordonner qu'il sera passé outre à la vente nonobstant appel, avec ou sans caution, lorsque la revendication lui paraîtra manifestement mal fondée. Une seconde revendication n'arrêtera plus la vente, à moins que le juge des Référés, pour des motifs graves, n'ordonne la suspension.

Art. 769. — Le créancier qui, aux termes de l'article 721 du Code Civil, voudra obtenir un droit d'affectation sur les immeubles de son débiteur, présentera une requête au Président du Tribunal de première instance dans le ressort duquel sont situés les immeubles qu'il entend frapper.

Cette requête, qui devra être accompagnée d'une copie du jugement ou d'un certificat du greffier relatant le dispositif du jugement, contiendra :

1°. Les nom, prénoms, profession et demeure du créancier, avec élection de domicile dans la ville où siège le tribunal ;

2°. Les nom, prénoms, profession et demeure du débiteur ;

3°. La date du jugement et l'indication du tribunal qui l'a rendu ;

4°. Le montant de la créance ;

5°. La désignation exacte et précise des immeubles par leur nature et leur situation.

2. Les dispositions nouvelles mentionnées à l'article premier de la présente loi seront applicables aux procédures actuellement en cours.

Toutefois les instances en cours seront continuées devant le tribunal déjà saisi.

De même si le délai légal pour recourir selon la législation antérieure n'est pas expiré ou n'a pas encore commencé à courir, le droit de recours restera soumis aux conditions prévues par cette législation.

Les délais de distance prévus à l'article 21 nouveau ne s'appliqueront pas aux significations faites antérieurement à la mise en vigueur de la présente loi, ni aux délais en cours au moment de cette mise en vigueur.

3. Notre Ministre de la Justice est chargé de l'exécution de la présente loi qui entrera en vigueur le 1er janvier 1914.

Fait au palais de Koubbeh, le 1er décembre 1913.

(get.) ABBAS HILMI.

Par le Khédive :

Le Président du Conseil des Ministres,

(get.) M. SAÏD.

Le Ministre de la Justice,

(get.) H. RUCHDI.

19 Maart 1914. BESLUIT, tot gedeeltelijke vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Zwijndrecht* van 27 December 1912, houdende inlassching van een nieuw artikel 12 in de Verordening betreffende de openbare reinheid, veiligheid en gezondheid, binnen de gemeente *Zwijndrecht*. S. 152.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Januari 1914, n°. 17209/2, afdeling Onderwijs, tot gedeeltelijke vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Zwijndrecht* van 27 December 1912, houdende inlassching van een nieuw artikel 12 in de Verordening betreffende de openbare reinheid, veiligheid en gezondheid, binnen de gemeente *Zwijndrecht* ;

Overwegende, dat het nieuw ingelaschte artikel 12 bepaalt :

„Wanneer onder de leerlingen van een lagere school in de Gemeente zich *meerdere* gevallen van een niet in de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), genoemde besmettelijke ziekte voordoen, zijn Burgemeester en Wethouders, na ingewonnen geneeskundig advies, het Hoofd der School gehoord, bevoegd die school, voor den door hen te bepalen tijd, geheel of gedeeltelijk te sluiten.

Het is aan Hoofden van overeenkomstig dit artikel gesloten scholen verboden daarin ge-

durende den tijd van sluiting leerlingen toe te laten.

Onder lagere scholen worden ook begrepen, die, bedoeld in art. 15, sub c, der wet op het Lager Onderwijs.” ;

dat derhalve het artikel aan Burgemeester en Wethouders onder zekere voorwaarden en in bepaalde gevallen de bevoegdheid toekent „een lagere school”, en mitsdien ook eene *openbare* lagere school geheel of gedeeltelijk te sluiten ;

dat echter artikel 19, eerste lid, onder d, der wet tot regeling van het lager onderwijs, hetwelk geplaatst is in Titel II „Van het openbaar onderwijs”, luidt :

„De besluiten van den gemeenteraad betreffende :

d. de sluiting eener school of de schorsing van het onderwijs aan eene school ;

worden aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten onderworpen.” ;

dat mitsdien het sluiten van *openbare* lagere scholen niet behoort tot de bevoegdheid van Burgemeester en Wethouders, doch tot die van den gemeenteraad, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten ;

dat derhalve bovenvermeld artikel 12, voor zoover het betrekking heeft op *openbare* lagere scholen, is in strijd met de wet ;

Gelet op de wet tot regeling van het lager onderwijs ;

Gezien artikel 153 der Gemeentewet ;

Den Raad van State gehoord, advies van 3 Maart 1914, n°. 18 ;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Maart 1914, n°. 3579, afdeling Onderwijs ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

het besluit van den Raad der gemeente *Zwijndrecht* van 27 December 1912, houdende inlassching van een nieuw artikel 12 in de Verordening betreffende de openbare reinheid, veiligheid en gezondheid, binnen de gemeente *Zwijndrecht*, voor zoover dat artikel betrekking heeft op openbare lagere scholen, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden. 's Gravenhage, den 19den Maart 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT V. D. LINDEN.

(Uitgeg. 8 April 1914.)

19. Maart 1914. WET, tot vaststelling van het zesde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 153.

Bij deze wet wordt het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende het *Departement van Marine*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

EERSTE AFDEELING. Militaire uitgaven. Actieve zeemacht.		
1 ^e	Onderafd. Kosten van beheer en administratie	f 591,290.47
2 ^e	„ Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissemten en inrichtingen	„ 7,739,028.—
3 ^e	„ Personeel der zeemacht	„ 5,782,062.50
4 ^e	„ Militaire Hydrographie	„ 29,243.—
5 ^e	„ Pensioenen, onderstanden, wachtgelden enz.	„ 3,273,032.—
		f 17,414,655.97 ⁵
TWEDE AFDEELING. Niet-Militaire uitgaven. Loodswezen, betonning, bekakening, verlichting en hydrographie.		
1 ^e	Onderafd. Loodswezen, betonning, bekakening en verlichting . .	f 3,402,550.67
2 ^e	„ Hydrographie	„ 62,791.50
3 ^e	„ Pensioenen, onderstanden, wachtgelden, enz.	„ 350,395.66 ⁵
		f 3,815,737.83 ⁵
DERDE AFDEELING. Onvoorziene uitgaven		f 60,000.—
	Totaal van het VIde hoofdstuk	f 21,290,393.81.

19 Maart 1914. WET, tot vaststelling van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 154.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende het *Departement van Financiën*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e	AFD.: Kosten van het Departement	f 409,527.17
2 ^e	„ Kosten van de Grootboeken der Nationale Schuld, van de rentebetaling en van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam	„ 86,050.—
3 ^e	„ Kosten van 's Rijks schatkist	„ 128,933.—
4 ^e	„ Kosten van het Muntwezen	„ 8,231,500.—
5 ^e	„ Kosten van administratie der directe belastingen, invoer- rechten en accijnzen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken	„ 8,006,301.—
6 ^e	„ Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de succesie, de hypothecken en het kadaster, de vermogens- belasting, de Staatsloterij, de domeinen onder beheer van het Departement van Financiën, het geldelijk beheer der grootte wegen, vaarten en ver ^o en der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen	„ 2,701,971.—
7 ^e	„ Kosten der Eerediensten	„ 1,978,717.08 ⁵
8 ^e	„ Kosten van den Pensioenraad, pensioenen, enz.	„ 1,347,391.75
9 ^e	„ Uitkeeringen, verschillende uitgaven, wachtgelden, onder- standen, gratificatiën en toelagen	„ 11,588,362.50
10 ^e	„ Voorschotten uit 's Rijks schatkist	„ 5,000,000.—
11 ^e	„ Onvoorziene uitgaven	„ 36,000.—
	Totaal van het VIIde hoofdstuk	f 39,514,753.50 ⁵ .

20 Maart 1914. BESLUIT, tot vaststelling van eenige bepalingen van politie betreffende het gebruik maken van wegen, enz. onder beheer van het Rijk. S. 155.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 26 Juni 1913, n°. 238, Afdeeling Waterstaat, tot vaststelling van eenige bepalingen van politie betreffende het gebruik maken van wegen, enz. onder beheer van het Rijk, ter vervanging van de bepalingen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 Juli 1906 (*Staatsblad* n°. 211), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 December 1907 (*Staatsblad* n°. 327);

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord, advies van 5 Augustus 1913, n°. 24;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van 18 Maart 1914, n°. 240, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van genoemd Koninklijk besluit van 27 Juli 1906 (*Staatsblad* n°. 211), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 December 1907 (*Staatsblad* n°. 327), vast te stellen de navolgende

BEPALINGEN VAN POLITIE, betreffende het gebruik maken van wegen en paden, onder beheer van het Rijk, en van de daartoe behoorende glooiingen, bermten, slooten, bruggen, duikers, beschoeiingen en andere werken.

Art. 1. Dit reglement is onder het bij het tweede lid van dit artikel gemaakte voorbehoud van toepassing op de wegen en paden onder beheer van het Rijk en op de daartoe behoorende glooiingen, bermten, slooten, bruggen, duikers, beschoeiingen en andere werken.

Op de tot de Rijkskanalen en de Rijksrivierdijken behoorende wegen en paden zijn de artikelen 5 tot en met 12 en artikel 16 niet van toepassing.

2. In dit reglement wordt verstaan onder: *Rijkswegen*, de in artikel 1 bedoelde wegen en paden, onder beheer van het Rijk, met inbegrip van de daartoe behoorende glooiingen, bermten, slooten, bruggen, duikers, beschoeiingen en andere werken;

hoofdingenieur-directeur en *ingenieur*, de hoofdingenieur-directeur en ingenieur van den Rijkswaterstaat binnen wiens dienstkring de betrokken Rijksweg is gelegen;

voertuigen, alle rij- of voertuigen, die niet langs spoorstaven worden voortbewogen, met uitzondering van motorrijtuigen.

3. Onze Commissaris in de provincie is bevoegd een gedeelte van een Rijksweg tijdelijk te doen afsluiten, of tot die afsluiting vergunning te verleenen, wanneer de toestand voor het verkeer gevaarlijk of uit anderen hoofde afsluiting noodig is.

Bij dringend gevaar is de hoofdingenieur-directeur, of, bij diens afwezen, de ingenieur bevoegd tot afsluiting, behoudens onmiddellijke kennisgeving aan Onzen Commissaris voornoemd.

Onze Commissaris brengt elke afsluiting onverwijld ter openbare kennis en doet tegelijkertijd daarvan mededeeling aan het bestuur der gemeente of gemeenten, voor wie die mededeeling van belang kan zijn.

4. Behoudens het bepaalde bij artikel 14 van de Motor- en Rijwielwet is het, tenzij met vergunning van Onzen Commissaris in de provincie, verboden, van de Rijkswegen gebruik te maken tot het houden van tentoonstellingen, wedstrijden, volksfeesten, markten of kermissen.

5. Tenzij met vergunning van Onzen met de zaken van waterstaat belasten Minister, of van Onzen Commissaris in de provincie, tot verleening der vergunning gemachtigd door dien Minister, is het, behoudens het bepaalde in artikel 6, verboden van de Rijkswegen gebruik te maken tot het uitvoeren en behouden van eenig werk, waardoor in den toestand van weg of werken verandering wordt gebracht.

Onder verandering wordt niet verstaan hetgeen behoort tot de gewone onderhoudswerken, het snoeien of hakken van beplantingen en het maaien van op de glooiingen en bermten groeiend gras, door of vanwege de daartoe gerechtigden.

Uitvoering van de gewone onderhoudswerken in het vorig lid bedoeld, waarbij het verkeer of de afwatering wordt gehinderd, geschiedt niet dan na verkregen vergunning van Onzen Commissaris voornoemd en met opvolging van de door hem te geven voorschriften.

6. Tenzij met vergunning van Onzen Minister voornoemd of van Onzen Commissaris in de provincie, is het verboden van de Rijkswegen gebruik te maken:

a. tot het maken en behouden van uitwegen en andere verbindingen en het verbreden van bestaande uitwegen, met inbegrip van de daartoe noodige werken aan of op den berm of in de berm-sloot en aan de beplanting;

b. tot het maken en behouden van voetpaden en stoepen;

c. tot het plaatsen en laten staan van gebouwen of andere getimmerten, banken, muren, hekingen, afrasteringen, schotten, schuttingen en hagen;

d. tot het maken en behouden van erkers, balkons en andere uitspringende voorwerpen;

e. tot het maken en behouden van beschoeiingen en bekleedingsmuren;

f. tot het plaatsen en laten staan van lan- taarn- en andere palen, van aanplakborden en dergelijke voorwerpen;

g. tot het maken en behouden van zinkputten en het leggen en laten liggen van goten, riolen, duikers, buizen en kabels;

h. tot het leggen en laten liggen van plaatsbaar spoor;

i. tot het plaatsen of leggen en laten staan of liggen van hooi, stroo, beetwortelen, biezen, vlas, snoeisels, uit de berm-sloten afkomstige waterplanten of vuil, van hout, grond en andere dergelijke voortbrengselen of stoffen of van steenen en andere materialen of losse voorwerpen;

j. tot het spannen van touwen, draden en kabels en het hangen van voorwerpen over of boven den Rijksweg.

De bevoegdheid tot het verleenen der in het eerste lid bedoelde vergunningen berust bij Onzen Minister voornoemd;

1°. ten aanzien van de sub a—j vermelde handelingen en werken, voor zooveel deze gepaard gaan met eenig werk, waarvoor ingevolge artikel 5, eerste lid, vergunning noodig is, en de aldaar bedoelde machtiging niet wordt verleend;

2°. ten aanzien van de sub f, g en j genoemde palen, buizen, draden en kabels bovendien, wanneer deze dienen ten behoeve van electrische geleidingen.

Overigens berust die bevoegdheid bij Onzen Commissaris in de provincie.

7. Tenzij met vergunning van Onzen Commissaris in de provincie is het, behoudens verkregen rechten, verboden van de Rijkswegen gebruik te maken tot het planten en behouden van boomen, heesters of ander struikgewas.

8. Op het gebruik maken van de Rijkswegen tot het uitvoeren en behouden van tijdelijke werken, is, wanneer dit gebruik van geen langer duur is dan drie maanden, artikel 5 of artikel 6 niet van toepassing, mits door den hoofdgenieur-directeur daartoe vergunning is verleend en de daarbij gestelde voorwaarden worden opgevolgd.

9. De artikelen 5, 6 en 7 zijn niet van toepassing op het gebruik maken van de Rijkswegen tot het uitvoeren en behouden van eenig werk of het planten en behouden van boomen, heesters of ander struikgewas door of van wege eenig Departement van Algemeen Bestuur.

Omtrent de hierbedoelde werken en handelingen beslist Onze Minister voornoemd.

10. De rechthebbende op de beplanting is te allen tijde bevoegd die te rooien, doch verplicht van het voornemen daartoe ten minste dertig dagen te voren schriftelijk kennis te geven aan Onzen Commissaris in de provincie.

Hij rooit op last van Onzen Commissaris de boomen, die door dezen voor het verkeer over den weg hinderlijk of gevaarlijk worden geacht, binnen den bij den last bepaalden termijn, en handelt evenzoo met de boomen, die gestorven, omgewaaid of afgebroken zijn.

Hij gedraagt zich bij het rooien naar de voorschriften, die hem door Onzen Commissaris worden gegeven.

Bij vervanging van gerooide beplanting door nieuwe moeten de door Onzen Commissaris te geven voorschriften omtrent de soort en de afstanden der beplanting en omtrent hetgeen verder in het belang van den weg en de beplanting is te verrichten, worden opgevolgd.

11. Ten minste dertig dagen vóórdat krachtens plantrecht van eenig onbeplant deel van den weg wordt gebruik gemaakt voor inplanting, geeft de rechthebbende daarvan schriftelijk kennis aan Onzen Commissaris in de provincie.

De door dezen te geven voorschriften omtrent de soort en de afstanden der beplanting en omtrent hetgeen verder in het belang van den weg en de beplanting is te verrichten, moeten worden opgevolgd.

12. De rechthebbende op de beplanting is verplicht de takken en wortels, die voor het verkeer hinderlijk of gevaarlijk worden geacht, te verwijderen, volgens aanwijzing van de in artikel 20 bedoelde ambtenaren van den Rijkswaterstaat.

13. Het is verboden eggen, ploegen en dergelijke werktuigen, bcomen en andere voorwerpen, waardoor weg en werken zouden kunnen worden beschadigd, over de Rijkswegen te slepen.

14. Het is verboden over een Rijksweg te rijden met een voertuig, indien daarvan:

a. tijdens het vervoer mest, vuilnis, modder, kolenslib in brijachtigen toestand, ruigte, puin, steen, kalk, pulp en andere dergelijke stoffen, welke aanleiding kunnen geven tot verontreiniging, benadeeling of beschadiging van den weg, afvallen;

b. de wielen niet van klei en modder zijn ontdaan;

c. de wielen voorzien zijn van ijzeren banden met uitstekende deelen.

Het verbod sub c is niet van toepassing op landbouwwerktuigen, welk een gewicht van 500 K.G. niet te boven gaan.

15. Onverminderd het bepaalde in artikel 3 der wet van 6 April 1869 (*Staatsblad* n°. 39) en in artikel 16 van dit reglement, is het verboden over door Onzen met de zaken van waterstaat belasten Minister aangewezen Rijkswegen, niet zijnde keiwegen, te rijden met een voertuig, waarvan door eenig wiel een grooter gewicht op den weg wordt overgebracht dan wordt bepaald door het produkt van het getal, aangevende de breedte van den wielband, uitgedrukt in centimeters, en het per centimeter breedte van den wielband toegelaten gewicht, zooals dit laatste in verband met de grootte van de buitenmiddellijn van het wiel in onderstaande tabel is aangegeven voor de rubriek, waaronder de weg door Onzen voornoemden Minister zal zijn gerangschikt.

Buitenmiddellijn van het wiel.	Toegelaten gewicht per centimeter breedte van den wielband		
	voor wegen gerang- schikt in		
	ru- briek A.	ru- briek B.	ru- briek C.
Minder dan 0.60 M.	90 K.G.	70 K.G.	55 K.G.
Van 0.60 M. tot beneden 0.70 M.	100 „	80 „	60 „
Van 0.70 M. tot beneden 0.80 M.	110 „	90 „	65 „
Van 0.80 M. tot beneden 0.90 M.	120 „	95 „	70 „
Van 0.90 M. tot beneden 1.00 M.	130 „	105 „	80 „
Van 1.00 M. tot beneden 1.10 M.	140 „	110 „	85 „
Van 1.10 M. en daarboven . .	150 „	120 „	90 „

Van de aanwijzing en rangschikking der wegen in het vorig lid bedoeld geschiedt mededeeling in de *Staatscourant*.

Voor de toepassing van dit artikel heeft de vaststelling van het door een wiel op den weg overgebracht gewicht slechts waarde, wanneer zij is geschied door een weegwerktuig, dat door of vanwege Onzen voornoemden Minister is goedgekeurd.

Bij de berekening van het in dit artikel bedoeld toegelaten gewicht wordt voor wielbanden breder dan 20 centimeter niet meer dan 20 centimeter breedte in aanmerking gebracht.

16. Het is verboden over een brug te rijden met een voertuig, waarvan door eenig wiel een grooter gewicht op de brug wordt overgebracht dan is aangegeven op een bij die brug vanwege den Rijkswaterstaat geplaatst bord.

17. De artikelen 15 en 16 zijn niet van toepassing op:

a. voertuigen ten behoeve van 's Rijks dienst gebezigd in geval van staat van oorlog of staat van beleg en bij aldien door Ons wordt verklaard, dat een toestand aanwezig is, als bedoeld bij artikel 1, sub 1°. en 2°. , der wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

b. voertuigen door openbare besturen gebezigd ten dienste der brandweer;

c. voertuigen, waarmede materialen tot herstel van dijken vervoerd worden ingeval van of bij gevaar voor watersnood.

Artikel 15 is bovendien niet van toepassing op voertuigen, ten behoeve van militaire oefeningen gebezigd.

18. Met voertuigen worden gelijk gesteld op wielen of rollen geplaatste voorwerpen of werktuigen, met dien verstande, dat deze gelijkstelling niet geldt voor wegwalsen, welke een gewicht van 5000 K.G. niet te boven gaan.

19. De ingenieur is bevoegd voor bijzondere gevallen ontheffing te verleenen van het bepaalde bij artikel 15, eerste lid, en bij artikel 16.

Het is verboden te handelen in strijd met de voorwaarden, waaronder de ontheffing is verleend:

Eene aanvraag om ontheffing, als in het eerste lid bedoeld, moet schriftelijk worden ingediend en eene opgave bevatten van:

a. den naam en de woonplaats van den aanvrager, den naam en woonplaats van dengene, die met het voertuig, waarvoor ontheffing gevraagd wordt, zal rijden;

b. den te volgen weg;

c. den datum en ten naaste bij het uur, waarop van de ontheffing zoude worden gebruik gemaakt;

d. den aard en het gewicht van het voertuig en van de vracht;

e. het aantal der wielen en de middellijn daarvan, de breedte en de soort der wielbanden en den onderlingen afstand der assen van het voertuig, alsmede de spoorwijdte.

Voor voertuigen ten behoeve van militaire oefeningen gebezigd behoeft, in afwijking van het vorige lid, de aanvraag om ontheffing van het bepaalde bij artikel 16 niet schriftelijk te worden ingediend en kan ten aanzien van het in dat lid, sub c, bepaalde worden volstaan met opgave van de dagen, waarop vermoedelijk van

de ontheffing zoude worden gebruik gemaakt.

Van de weigering eener ontheffing alsmede van de aan eene ontheffing verbonden voorwaarden, is hooger beroep op den hoofdingenieur-directeur.

20. Met de opsporing van de overtredingen van dit reglement zijn, behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangeezenen personen, ook belast de ambtenaren en beambten van de Rijks- en gemeentepolitie en van de marechaussee, welke in dat artikel niet zijn genoemd, en verder de volgende ambtenaren en beambten van den Rijkswaterstaat:

ambtenaren: de hoofdingenieurs-directeuren, ingenieurs, opzichters en adjunct-opzichters; *beambten*: de sluis- en brugwachters van de in de wegen gelegen sluizen en bruggen en de arbeiders bij de Rijkswaterstaatswerken, deze laatsten alleen voor zoover zij van eene aanstelling als onbezoldigd Rijksveldwachter of als gemeente-veldwachter zijn voorzien.

21. De in artikel 20 bedoelde ambtenaren van den Rijkswaterstaat zijn bevoegd tot de handelingen in artikel 8 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven.

22. Ieder, die overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 4 tot en met 8, 10 tot en met 17 en van artikel 19 van de Rijkswegen gebruik maakt is verplicht te gehoorzamen aan de bevelen, welke hem door de in artikel 20 genoemde ambtenaren en beambten in het belang van den Rijksweg worden gegeven.

Het vervoer van een voertuig, waarvan door eenig wiel een grooter gewicht op den weg wordt overgebracht, dan volgens dit reglement of de bepalingen ter uitvoering daarvan gegeven, is geoorloofd, mag niet worden voortgezet, tenzij dit door een der in artikel 20 genoemde ambtenaren of beambten wordt toegestaan.

Het verder vervoer mag in geen geval anders dan stapvoets geschieden en niet verder dan tot de naastbijzijnde voor ontlading geschikte plaats, door een der meergenoemde ambtenaren of beambten aan te wijzen.

Van de bevelen in het eerste en tweede lid van dit artikel bedoeld is, onverminderd de verplichting om daaraan onmiddellijk te voldoen, hooger beroep op Onzen Commissaris in de provincie.

23. Overtreding van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste honderd gulden de overtreding van de artikelen 15, eerste lid, 16 en 19, tweede lid;

b. met geldboete van ten hoogste vijf en

zeventig gulden de overtreding van de artikelen 4, 5, eerste lid, en 18;

c. met geldboete van ten hoogste vijftig gulden de overtreding van de artikelen 6, eerste lid, 7, 10, tweede lid, en 22, eerste, tweede en derde lid;

d. met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden de overtreding van de artikelen 5, laatste lid, 10, laatste lid, en 11;

e. met geldboete van ten hoogste tien gulden de overtreding van de artikelen 10, eerste en derde lid, 12 en 14.

24. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel „Rijkswegenreglement”.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden. 's Gravenhage, den 20sten Maart 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, (get.) C. LELY.
(Uitgeg. 7 April 1914.)

20^e Maart 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 25 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 334), houdende bepalingen betreffende vergoedingen, toe te kennen aan de leden en de secretarissen der Rentecommissiën en aan de tusschenpersonen, voor de renten, bedoeld in de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet. S. 156.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 Maart 1914, n°. 936, afdeling Arbeidersverzekering;

Gelet op artikel 375, eerste lid, der Invaliditeitswet en op artikel 2, derde lid, van Ons besluit van 19 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 330);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

In artikel 6 van Ons besluit van 25 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 334) wordt in de plaats van „driemaandelijks” gelezen: „halfjaarlijks”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer en dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 20sten Maart 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) TREUB.

(Uitgeg. 27 Maart 1914.)

21 *Maart* 1914. WET, tot vaststelling van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 157.

Bij deze wet wordt het Vde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende het *Departement van Binnenlandsche Zaken*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e	AFD. : Kosten van het Departement	f	218,576.50
2 ^e	„ Binnenlandsch Bestuur	„	1,081,798.—
3 ^e	„ Volksgezondheid en Armwezen	„	2,548,830.—
4 ^e	„ Hooger en Middelbaar onderwijs. Hooger onderwijs.	„	8,407,649.—
5 ^e	„ Lager onderwijs	„	25,811,990.—
6 ^e	„ Kunsten en Wetenschappen	„	1,293,938.—
7 ^e	„ Nederlandsche Staatscourant, Handelingen der Staten-Generaal en Staatsblad	„	163,619.—
8 ^e	„ Pensioenen, Toelagen, Gratificatiën, Wachtgeldcn, enz.	„	2,333,896.50
9 ^e	„ Onvoorzien behoeften	„	40,000.—
Totaal van het Vde hoofdstuk			f 41,900,297.—

21 *Maart* 1914. WET, tot vaststelling van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1914. S. 158.

De begrooting wordt vastgesteld tot een bedrag van f 741,700.

21 *Maart* 1914. WET, houdende vaststelling van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 159.

Bij deze wet wordt het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende het *Departement van Oorlog*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e	AFD. : Kosten van het Departement	f	314,503.—
2 ^e	„ Bezoldiging van het personeel der staven van het leger	„	295,567.—
3 ^e	„ Bezoldiging van het personeel der militaire administratie	„	346,233.—
4 ^e	„ Bezoldiging van het personeel der verschillende wapens, der landweer en van op proef in dienst gestelde jongelingen	„	10,212,469.—
5 ^e	„ Kosten van voeding van onderofficieren en soldaten en van op proef in dienst gestelde jongelingen	„	2,798,496.—
6 ^e	„ Kosten van kleeding en uitrusting van onderofficieren en soldaten en van op proef in dienst gestelde jongelingen, van ledergoed en van onderhoud van wapenen.	„	2,836,839.—
7 ^e	„ Kosten van huisvesting, stalling, nachtligging en reiniging.	„	765,090.—
8 ^e	„ Aanschaffing, voeding en verzorging van paarden.	„	2,142,316.—
9 ^e	„ Studiën, onderwijs en oefeningen	„	801,773.—
10 ^e	„ Administratiekosten	„	173,458.—
11 ^e	„ Verschillende uitgaven bij de staven en diensten en de wapenkorpsen	„	429,500.—
12 ^e	„ Geneeskundige dienst	„	1,213,477.—
13 ^e	„ Inrichtingen van onderwijs	„	813,663.—
14 ^e	„ Centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting en militaire verplegingsinrichtingen; aanschaffing en onderhoud van kampementsgoederen, velduitrusting en voertuigen voor den verplegingsdienst te velde	„	727,222.—
15 ^e	„ Aanschaffing en bewaring van artillerie-materieel, zómede practische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie.	„	3,353,430.—
16 ^e	„ Militaire verkenningen en Topographische Inrichting.	„	123,150.—
17 ^e	„ Dienst der Genie	„	865,400.—
18 ^e	„ Kosten van verplaatsing van personen en goederen	„	383,620.—
19 ^e	„ Subsidiën, gratificatiën en verdere uitgaven van bijzonderen aard	„	134,400.—

20 ^e AFD. : Nonaactiviteits-traktementen, pensioenen en daartoe betrekke- lijke uitgaven, lijfrenten, toelagen en wachtgelden /	3,778,204.—
21 ^e „ Wapen der marechaussee „	509,239.—
22 ^e „ Buitengewone uitgaven „	722,430.—
23 ^e „ Onvoorziene uitgaven „	50,000.—
24 ^e „ Voltooiing van het vestingstelsel „	648,700.—
25 ^e „ Verbetering van de kustverdediging „	600,000.—
26 ^e „ Begrooting van inkomsten en uitgaven der artillerie-inrich- tingen	<i>Memorie.</i>
Totaal van het VIIIste hoofdstuk / 35,039,179.—	

21 Maart 1914. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1910. S. 160.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1910 wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt f 1,205,237,10^s.

De ontvangst bedraagt f 854,389.04^s.
Het nadeelig saldo der rekening bedraagt
alzoos f 350,848.06.

21 Maart 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 161.

23 Maart 1914. WET, houdende definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1914. S. 162.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1914, voor zooveel de uitgaven betreft, definitief vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e AFD. : Gouvernementssecretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst. /	195,718.—
2 ^e „ Justitie en politie „	410,185.—
3 ^e „ Schutterij te Paramaribo „	6,935.—
4 ^e „ Administratie van financiën „	3,923,747.—
5 ^e „ Immigratie en kolonisatie „	79,415.—
6 ^e „ Eeredienst, onderwijs en armenzorg „	581,026.—
7 ^e „ Departement van den landbouw „	168,206.—
8 ^e „ Burgerlijke geneeskundige dienst „	341,806.—
9 ^e „ Departement van openbare werken en verkeer „	966,792.—
10 ^e „ Brandweer „	16,728.—
11 ^e „ Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en toelage, zoomede uitgaven voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen enz. „	309,501.—
12 ^e „ Onvoorziene uitgaven „	50,000.—
f 7,050,059.—	

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijving van- en betaling uit de onvoorziene uitgaven.

Bij art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

A. Directe en indirecte belastingen.

B. Inkomsten van onderscheiden aard.

C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de koloniale geldmiddelen.

23 Maart 1914. WET, tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1914. S. 163.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting voor *Curaçao* voor het dienstjaar 1914, voor zoover de uitgaven betreft, definitief vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

Curaçao.

1 ^e AFD.:	Gewestelijk bestuur	f	59,160
2 ^e „	Justitie en politie	„	51,423
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	62,260
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	117,040
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	159,060
6 ^e „	Openbare werken	„	190,749
	Totaal van het eiland Curaçao	f	639,692

Aruba.

1 ^e AFD.:	Gewestelijk bestuur	f	5,810
2 ^e „	Justitie en politie	„	2,865
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	7,922
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	20,330
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	13,420
6 ^e „	Openbare werken	„	5,650
	Totaal van het eiland Aruba	„	55,997

Bonaire.

1 ^e AFD.:	Gewestelijk bestuur	f	5,145
2 ^e „	Justitie en politie	„	2,645
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	7,247
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	15,545
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	6,620
6 ^e „	Openbare werken	„	5,650
	Totaal van het eiland Bonaire	„	42,872

St. Martin. (Nederlandsch gedeelte.)

1 ^e AFD.:	Gewestelijk bestuur	f	6,290
2 ^e „	Justitie en politie	„	4,290
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	6,530
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	15,780
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	11,275
6 ^e „	Openbare werken	„	6,425
	Totaal van het eiland St. Martin (N. G.).	„	50,590

St. Eustatius.

1 ^e AFD.:	Gewestelijk bestuur	f	4,605
2 ^e „	Justitie en politie	„	3,100
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	3,765
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	8,315
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	22,055
6 ^e „	Openbare werken	„	6,950
	Totaal van het eiland St. Eustatius	„	48,790

Saba.

1 ^e AFD.:	Gewestelijk bestuur	f	3,345
2 ^e „	Justitie en politie	„	840
3 ^e „	Geldelijk beheer	„	2,725
4 ^e „	Eeredienst en onderwijs	„	12,220
5 ^e „	Plaatselijke kosten	„	4,340
6 ^e „	Openbare werken	„	1,750
	Totaal van het eiland Saba	„	25,220

Geheele Kolonie.

1 ^e AFD.:	Gewestelijk bestuur	f	27,500
2 ^e „	Politie	„	40,000
3 ^e „	Plaatselijke kosten	„	35,500
4 ^e „	Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en andere uitgaven van algemeenen aard	„	207,467
5 ^e „	Onvoorziene uitgaven	„	20,000
	Totaal	„	330,467

O V E R Z I C H T.

Curaçao	f	639,692
Aruba	„	55,997
Bonaire	„	42,672
St. Martin (Ned. gedeelte)	„	50,590
St. Eustatius	„	48,790
Saba	„	25,220
	f	862,961
Geheele kolonie	„	330,467
	f	1,193,428

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijvingen van en betalingen uit de onvoorziene uitgaven.

Bij art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

A. Belastingen.

B. Inkomsten van onderscheiden aard.

Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen.

23 Maart 1914. WET, tot vaststelling van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 164.

Bij deze wet wordt het XIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1914, betreffende het *Departement van Koloniën*, vastgesteld, zooals hierna verkort volgt:

1 ^e AFD. : Kosten van het Departement	f	474,124.—
2 ^e „ Uitgaven ten behoeve van de kolonie Suriname	„	1,403,361.—
3 ^e „ Uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao	„	772,796.50
4 ^e „ Pensioenen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea	„	1,501.—
5 ^e „ Pensioenen, wachtgeld, onderstanden en gratificatiën, alsmede daarmede in verband staande uitgaven	„	39,807.—
6 ^e „ Subsidie aan en Regeeringstoezicht over de Deutsch-Niederländische Telegraphengesellschaft	„	113,250.—
7 ^e „ Onvoorziene uitgaven	„	40,000.—
Totaal van het XIde hoofdstuk	f	2,844,839.50

25 Maart 1914. BESLUIT, houdende vaststelling van regelen ten aanzien van het personeel bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën en de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld te Amsterdam. S. 165.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 20 Maart 1914, n°. 104, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de volgende regelen vast te stellen ten aanzien van het personeel bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën en de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld te Amsterdam.

Art. 1. Het personeel werkzaam bij het 1914.

Agentschap van het Ministerie van Financiën en de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld te Amsterdam, staat onder de bevelen van den Agent van het Ministerie van Financiën — Directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld. Het wordt onderscheiden in „ambtenaren” en „bedienden”.

De personen, hierna in artikel 4 genoemd zijn „ambtenaren”.

De overige personen, bij bovengemelde administratiën werkzaam, zijn „bedienden”.

2. De ambtenaren tot en met den rang van adjunct-commies worden benoemd door Ons; de ambtenaren met den rang van klerk en de „bedienden” door Onzen Minister van Financiën.

Op den dag van ingang hunner benoeming vangt tevens het genot der bezoldiging aan.

De assistenten en klerken worden bij eerste aanstelling niet benoemd dan na voldaan te hebben aan een examen. De eischen voor dit examen worden door Onzen Minister van Financiën vastgesteld.

Van dit examen zijn vrijgesteld zij, die met gunstig gevolg hebben afgelegd het eindexamen van eene hoogere burgerschool of handelschool met 3- of 5-jarigen cursus, het eindexamen van een gymnasium of een krachtens de wet daarmede gelijk gesteld examen of het voorbereidend examen bedoeld in artikel 13 der wet op het notarisambt.

3. Tijdelijk personeel kan door den Agent-Dirigeur met machtiging van Onzen Minister van Financiën en op door dezen te bepalen bezoldiging in dienst worden genomen.

4. Aan het Agentschap van het Ministerie van Financiën zijn de volgende ambtenaren werkzaam:

eén ambtenaar belast met het geldelijk beheer, met den rang van Hoofdcommies of Referendaris;

eén bureelchef met den rang van Commies of Hoofdcommies;

verder Adjunct-commiezen en klerken.

Aan de Grootboeken der Nationale Schuld zijn de volgende ambtenaren werkzaam:

eén eerste Verificateur, met den rang van Hoofdcommies of Referendaris;

eén tweede Verificateur, met den rang van Adjunct-commies, Commies of Hoofdcommies;

eén derde Verificateur, met den rang van Adjunct-commies of Commies;

eén Opperboekhouder;

eén Hoofd van de afdeeling „Contrôle en rentebewijzen”, beiden met den rang van Commies of Hoofdcommies;

eén Hoofd van de afdeeling „Rentebetaling”, met den rang van Commies;

boekhouders en kassiers, met den rang van Adjunct-commies;

Assistenten, met den rang van klerk.

5. De bezoldiging der ambtenaren en bedienden bedraagt voor:

1°. den ambtenaar belast met het geldelijk beheer bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën, en

den eersten Verificateur, indien zij den rang bezitten van:

a. Referendaris, ten minste *f* 3200 en ten hoogste *f* 4000.

b. Hoofdcommies, ten minste *f* 2600 en ten hoogste *f* 3000.

2°. den tweeden Verificateur, indien hij den rang bezit van:

a. Hoofdcommies ten minste *f* 2600 en ten hoogste *f* 3500.

b. Commies, ten minste *f* 2100 en ten hoogste *f* 2500.

c. Adjunct-commies, ten minste *f* 1200 en ten hoogste *f* 2000.

3°. den derden Verificateur, indien hij den rang bezit van:

a. Commies, ten minste *f* 2100 en ten hoogste *f* 2500;

b. Adjunct-commies, ten minste *f* 1200 en ten hoogste *f* 2000.

4°. den Opperboekhouder, het Hoofd van de Afdeeling „Contrôle en rentebewijzen” en

den bureelchef bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën, indien zij den rang bezitten van:

a. Hoofdcommies, ten minste *f* 2600 en ten hoogste *f* 3100.

b. Commies, ten minste *f* 2100 en ten hoogste *f* 2500.

5°. het Hoofd van de Afdeeling „Rentebetaling” ten minste *f* 2100 en ten hoogste *f* 2700.

6°. de Adjunct-commiezen, ten minste *f* 1200 en ten hoogste *f* 2200.

7°. de klerken, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 1100.

8°. den concierge-Kamerbewaarder, ten minste *f* 800 en ten hoogste *f* 1200;

9°. de boden, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 1000.

de vaste knechts, ten minste *f* 500 en ten hoogste *f* 800.

6. De bezoldiging van de ambtenaren en bedienden wordt, bij bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver, verhoogd als volgt:

A. Voor den ambtenaar, belast met het geldelijk beheer bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën, en den eersten Verificateur bij de Grootboeken der Nationale Schuld, indien zij den rang hebben van Referendaris:

na twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang, tot *f* 3400, *f* 3600, *f* 3800 en *f* 4000

's jaars;

indien zij den rang hebben van Hoofdcommies:

na twee en vier jaren dienst in dien rang, tot *f* 2800 en *f* 3000 's jaars.

B. Voor den tweeden Verificateur bij de Grootboeken der Nationale Schuld, indien hij den rang heeft van Hoofdcommies:

na twee, vier, zes, acht en tien jaren dienst in dien rang tot *f* 2800, *f* 3000, *f* 3200, *f* 3350

en *f* 3500 's jaars.

Wordt deze ambtenaar tot eersten Verificateur, met den rang van Referendaris benoemd en bedraagt zijn laatstelijk voor die benoeming genoten traktement f 3200 of meer, dan ontvangt hij het traktement dat, volgens de onder A staande schaal van periodieke verhoogingen, onmiddellijk volgt op het vóór de benoeming laatstelijk door hem genoten traktement.

C. Voor den tweeden en derden verificateur bij de Grootboeken der Nationale Schuld, indien zij den rang hebben van Commies:

na twee en vier jaren dienst in dien rang tot f 2300 en f 2500 's jaars;

indien zij den rang hebben van Adjunct-commies:

na twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang, tot f 1400, f 1600, f 1800 en f 2000 's jaars.

D. Voor den opperboekhouder, Hoofd van de Afdeling „Contrôle en rentebewijzen” en den bureelchef bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën:

indien zij den rang hebben van Hoofdcommies:

na twee, vier en zes jaren dienst in dien rang tot f 2800, f 3000 en f 3100 's jaars;

indien zij den rang hebben van Commies: na twee en vier jaren dienst in dien rang tot f 2300 en f 2500 's jaars.

E. Voor het Hoofd van de Afdeling „Rentebetaling”:

na twee, vier en zes jaren dienst als zoodanig tot f 2300, f 2500 en f 2700 's jaars.

Benoeming van dezen ambtenaar tot Opperbeekhouder of Hoofd van de Afdeling „Contrôle en rentebewijzen”, met den rang van Hoofdcommies, geschiedt op de aanvangsbezoldiging van f 2600 met dien verstande, dat indien zijn traktement reeds f 2700 bedraagt, hij bij zijne benoeming tot Hoofdcommies f 100 meer zal ontvangen.

F. Voor de Adjunct-commiezen:

na twee, vier, zes, acht, tien en twaalf jaren dienst in dien rang tot f 1400, f 1600, f 1750, f 1900, f 2050 en f 2200 's jaars.

G. Voor de klerken:

na twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang tot f 700, f 800, f 950 en f 1100 's jaars.

H. Voor den concierge-kamerbewaarder:

na twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang tot f 900, f 1000, f 1100 en f 1200 's jaars.

I. Voor de boden:

na één, drie, vijf, zeven, negen en elf jaren dienst in dien rang tot f 700, f 800, f 850, f 900, f 950 en f 1000 's jaars.

J. Voor de vaste knechts:

na één, drie, vijf, zeven en negen jaren dienst in dien rang tot f 600, f 650, f 700, f 750 en f 800 's jaars.

Bij benoeming van een bode tot concierge-kamerbewaarder, of van een vaste knecht tot bode, zal, indien de betrokkene voor die benoeming een traktement geniet dat gelijk is aan of hooger is dan het bedrag als aanvangstraktement aan den nieuwen rang verbonden, aan hem worden toegekend het traktement dat, volgens de voor den nieuwen rang in dit artikel vastgestelde schaal van periodieke verhoogingen, onmiddellijk volgt op het vóór de benoeming laatstelijk door hem genoten traktement.

7. Gaat eene benoeming in op een anderen dan den eersten dag van een kalenderkwartaal, dan worden de in het vorig artikel gestelde tijdvakken geacht aan te vangen met den eersten dag van het onmiddellijk op den dag van ingang volgend kwartaal:

De tijd, gedurende welken, krachtens wettelijk voorschrijf, verlof wordt genoten ter vervulling van militairen dienstplicht, komt van rechtswege in aanmerking als diensttijd; geldig voor de in het vorig artikel bedoelde periodieke traktementsverhoogingen.

Als diensttijd blijft voor de toepassing van het vorig artikel buiten aanmerking de tijd, gedurende welken de ambtenaar of bediende als zoodanig is geschorst, alsmede die, buiten bezwaar van 's Rijks schatkist met verlof doorgebracht, indien het verlof langer dan een jaar achtereenvolgens geduurd heeft of verleend is op een vrijelijk door den ambtenaar of bediende gedaan verzoek in zijn persoonlijk belang.

Wordt ingevolgè het bepaalde in het vorig artikel, bij de benoeming eene hogere dan de aan den rang verbonden minimum-bezoldiging toegekend, dan wordt de aldus toegekende bezoldiging voor toekenning van de naaste en de daarop volgende periodieke verhoogingen beschouwd als verkregen door regelmatige periodieke verhooging na den daarvoor georderden diensttijd.

De toekenning van de in het vorig artikel bedoelde periodieke traktementsverhoogingen geschiedt door Onzen Minister van Financiën.

Gelijkerwijs wordt beslist omtrent latere toekenning van eene verhooging welke onthouden moest worden omdat aan de voorwaarden van toekenning niet werd voldaan.

Tenzij er reden is om dienaangaande anders te handelen, worden, voor het geval dat een

of meer verhoogingen onthouden worden, de verdere periodieke verhoogingen zooveel later toegekend als de laatste onthouding heeft geduurd.

8. De Agent-Directeur is bevoegd een ambtenaar of bediende voorloopig te schorsen. Van de voorloopige schorsing wordt onmiddellijk, met opgave van de redenen, welke daartoe hebben geleid, aan Onzen Minister van Financiën mededeeling gedaan. De voorloopige schorsing wordt aan den ambtenaar of bediende schriftelijk medegeedeeld.

De voorloopige schorsing wordt, tenzij zij binnen veertien dagen door Onzen Minister van Financiën is bekrachtigd, geacht niet te zijn geschied.

Schorsing, als in dit artikel bedoeld, heeft geen stilstand van bezoldiging tengevolge, tenzij voor zoover zulks in elk bijzonder geval door Onzen Minister van Financiën wordt bepaald.

9. De geschorste ambtenaar of bediende mag zonder verlof zijne woonplaats niet verlaten.

10. Door den Agent-Directeur kan jaarlijks verlof worden verleend voor den tijd van ten hoogste drie weken aan de ambtenaren en voor den tijd van ten hoogste twee weken aan de bedienden. Langer verlof kan door Onzen Minister van Financiën worden verleend.

De regeling der verloven met het oog op de belangen van den dienst geschiedt door den Agent-Directeur.

Met afwijking in zoover van het bepaalde in het eerste lid, wordt verlof aan den ambtenaar, belast met het geldelijk beheer bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën, uitsluitend verleend door Onzen Minister van Financiën.

11. Dit besluit wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 Januari 1914

De op dien dag in dienst zijnde ambtenaren, die een hooger rang bekleeden dan zij naar artikel 4 van dit besluit zouden hebben, behouden dien rang, zoonede de jaarwedde, welke zij genieten.

De jaarwedde der ambtenaren, die bij het in werking, treden van dit besluit den rang hebben van „commies”, kan tot een maximum van f 2300 worden verhoogd. Die verhooging zal op denzelfden voet geschieden, als in dit besluit voor „adjunct commiezen” is vastgesteld, met dien verstande, dat de laatste verhooging van f 100 door Onzen Minister van Financiën kan worden toegekend nadat ten-

minste twee jaren het bij dit besluit voor adjunct-commiezen vastgestelde maximum van f 2200 is genoten.

Voor de overige bij het in werking treden van dit besluit in dienst zijnde ambtenaren en bedienden wordt de jaarwedde met het bepaalde in artikel 6 in overeenstemming gebracht, indien, bij toepassing van dat artikel, door hen eene hoogere jaarwedde zou worden genoten, met dien verstande dat hunne jaarwedde ten minste wordt verhoogd tot het bedrag, dat volgens de schaal der periodieke verhooging, onmiddellijk volgt op de genoten jaarwedde. Voor volgende periodieke verhoogingen komt slechts het tijdstip in aanmerking, waarop de laatste verhooging werd toegekend.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 25sten Maart 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (get.) BERTLING.

(Uitgeg. 15 April 1914.)

26 Maart 1914. BESLUIT, tot vaststelling van regelen voor den dienst op de spoorwegen, waarop de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62), van toepassing is en op welke vervoer plaats heeft, zoowel met stoom als met electriciteit als beweegkracht, met uitzondering van de spoorwegen, bedoeld bij artikel 1 der wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n° 118). S. 166.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 27 Februari 1914, lit. A., afd. Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62) en op artikel II der Overgangsbepalingen van de wet van 13 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 193); Den Raad van State gehoord (advies van 17 Maart 1914, n°. 45);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 24 Maart 1914, lit. C., afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met ingang van 1 Mei 1914 :

1°. vast te stellen de regelen voor den dienst op de spoorwegen, waarop de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67); laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62), van toepassing is en op welke vervoer

plaats heeft, zoowel met stoom als met electriciteit als beweegkracht, met uitzondering van de spoorwegen, bedoeld bij artikel 1 der wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118), zooals die regelen hiernaevens zijn gevoegd;

2°. te bepalen, dat de bij het Koninklijk besluit van 2 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 212) vastgestelde gelijknamige regelen zijn vervallen.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 26sten Maart 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, (get.) C. LEJY.
(Uitg. 7 April 1914.)

REGELEN VOOR DEN DIENST OP DE SPOORWEGEN, *waarop de wet van 9 April 1875* (*Staatsblad* n°. 67), *laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893* (*Staatsblad* n°. 62), *van toepassing is en op welke vervoer plaats heeft, zoowel met stoom als met electriciteit als beweegkracht, met uitzondering van de spoorwegen, bedoeld bij artikel 1 der wet van 9 Juli 1900* (*Staatsblad* n°. 118).

Art. I. Voor zooveel het vervoer met stoom als beweegkracht plaats heeft, blijven van kracht de bepalingen van het Algemeen Reglement Dienst, behoudens de navolgende wijzigingen:

a. In artikel 22, vierde lid, worden achter het woord „stoom” ingelascht de woorden „of electriciteit”.

b. In artikel 103 en in het opschrift van dat artikel worden achter het woord „stoom” ingelascht de woorden „of electriciteit”.

Art. II. Voor zooveel het vervoer met electriciteit als beweegkracht plaats heeft, blijven van kracht de bepalingen van het Algemeen Reglement Dienst, zooals dit volgens art. I wordt gewijzigd, tenzij in artikel III of artikel IV daarvan wordt afgeweken.

Art. III. Voor zooveel het vervoer met electriciteit als beweegkracht plaats heeft, treden de hoofdstukken IV en V van het Algemeen Reglement Dienst buiten werking en worden deze hoofdstukken vervangen door:

HOOFDSTUK IV.

VAN HET ROLLEND MATERIEEL.

AFDEELING I.

Van de motorvoertuigen.

Soorten van motorvoertuigen.

Art. 38a. De motorvoertuigen worden naar hunne inrichting verdeeld in drie soorten:

a. de electricische locomotief, zijnde het motorvoertuig, niet ingericht voor vervoer van reizigers of goederen;

b. het motorrijtuig, zijnde het motorvoertuig, ingericht voor reizigersvervoer of voor gemengd vervoer;

c. de motorwagen, zijnde het motorvoertuig, ingericht uitsluitend voor goederenvervoer of wel voor postvervoer.

Voorschriften betreffende de inrichting van motorvoertuigen.

Art. 38b. Elk motorvoertuig moet voorzien zijn:

a. vóór en achter van spoorstaafruimers en van veerkrachtigestoot- en trekrichtingen;

b. van eene fluit;

c. van de noodige helder licht gevende lantaarns en seinlampen;

d. van een krachtige, gemakkelijk te bedienen en zelfwerkende rem, die op alle assen of wielen werkt, en van eene handrem;

e. van eene inrichting, waardoor de remmen van alle zich in den trein bevindende rijtuigen en wagens in werking kunnen worden gebracht;

f. van eene inrichting, waardoor de wagenvoerder van het voorste voertuig van zijne standplaats uit in staat gesteld wordt alle zich in den trein bevindende motoren in of buiten werking te brengen.

Aanschaffing van motorvoertuigen.

Art. 38c. 1. Geen motorvoertuigen worden door bestuurders van den spoorwegdienst aangeschaft, na nadat het type door den Minister is goedgekeurd.

2. Zij zenden daartoe voldoende toegelichte teekeningen van het toe te passen type aan den Minister ter goedkeuring in en geven daarbij tevens op:

a. welk aantal motorvoertuigen van het voorgestelde type zal worden aangeschaft;

b. binnen welken tijd zij zich voorstellen het onder a bedoelde aantal motorvoertuigen te doen aanmaken.

3. Voor aanschaffing van een grooter aantal dat ingevolge het bepaalde bij het tweede lid onder a is opgegeven of voor verdere aanschaffing, na het verstrijken van den ingevolge het bepaalde bij het tweede lid onder b opgegeven termijn, wordt opnieuw goedkeuring van de teekening vereischt.

4. Van elk aangeschaft nieuw type zenden bestuurders duidelijke teekeningen, aangevende de onderdeelen en de afmetingen van de assen, wielen, veeren, enz. aan den Raad van Toezicht.

Indienststelling van motorvoertuigen.

Art. 38d. 1. Motorvoertuigen worden niet in dienst gesteld, dan na vanwege den Raad van Toezicht te zijn onderzocht en goedgekeurd.

2. Daartoe verstrekken bestuurders van den spoorwegdienst aan den met het onderzoek belasten Rijksambtenaar duidelijke teekeningen van de te onderzoeken motorvoertuigen, aangevende de onderdeelen van de electricische inrichting, de assen, de wielen, de veeren, enz.

3. Ten bewijze van de goedkeuring strekt de in artikel 38e bedoelde akte van vergunning of de krachtens dat artikel verleende voorloopige vergunning.

Akte van vergunning. Voorloopige vergunning.

Art. 38e. 1. Wanneer het onderzoek van een motorvoertuig bevredigende uitkomsten heeft opgeleverd en overigens voldaan is aan de bepalingen van dit reglement, dan wordt door den Raad van Toezicht eene akte van vergunning uitgereikt.

2. In afwijking van de uitreiking dezer akte kan de met het onderzoek belaste Rijksambtenaar eene voorloopige schriftelijke vergunning tot indienststelling geven. Deze vergunning vervalt, indien zij niet binnen een door genoemden ambtenaar bepaalden termijn door uitreiking der akte van vergunning is gevolgd.

3. In de akte van vergunning worden opgenomen:

a. het volgnummer, het fabrieksnummer, de naam en de woonplaats van den vervaardiger en het jaar, waarin het motorvoertuig is afgeleverd;

b. de naam van den spoorwegdienst, die het motorvoertuig in gebruik neemt;

c. de beschikking van den Minister, waarbij de teekeningen zijn goedgekeurd;

d. de omschrijving van de electricische inrichting van het motorvoertuig;

e. de omschrijving van de beveiligingsmiddelen tegen de gevolgen onder andere van onweder en van het breken van den contactdraad;

f. de omschrijving van de zelfwerkende rem;

g. de omschrijving en de afmetingen van de draagveeren en de trektoestellen;

h. het gewicht van het motorvoertuig en de druk op de assen bij volgeladen motorrijtuig of motorwagen;

bovendien wordt in de akte van vergunning van de motorrijtuigen opgenomen het maximum-aantal reizigers, die in het rijtuig en op de balconen mogen worden vervoerd,

en in die van de motorwagens het maxi-

imum-gewicht aan goederen, waarmede de motorwagen mag worden beladen.

4. De gegevens, noodig voor het behoorlijk invullen van de akte van vergunning, worden vóór het onderzoek, bedoeld in art. 38d, eerste lid, door bestuurders van den spoorwegdienst verstrekt aan den ambtenaar, met het onderzoek belast.

5. De akte van vergunning moet te allen tijde ter inzage aanwezig zijn bij bestuurders van den spoorwegdienst of in de werkplaats, waar het motorvoertuig in den regel wordt hersteld.

AFDEELING II.

Van rijtuigen en wagens.

Voorschriften betreffende de inrichting der rijtuigen.

Art. 50a. 1. De rijtuigen zijn alle overdekt en rondom gesloten. Van dit laatste voorschrift kan door den Minister ontheffing worden verleend. Zij zijn ten genoegen van den Minister voorzien van middelen tot behoorlijke verlichting, luchtverversching en verwarming.

2. De rijtuigen moeten op naar het oordeel van den Raad van Toezicht voldoende wijze beveiligd zijn tegen overgang van hooggespannen stroom op daarvoor niet bestemde deelen.

3. De rijtuigen moeten voorzien zijn van de doorgaande zelfwerkende rem, werkende op alle assen of wielen.

4. De balconen der rijtuigen moeten van, naar het oordeel van den Raad van Toezicht, voldoende afsluitingen zijn voorzien.

5. Gedurende den tijd, dat de rijtuigen ten dienste van het publiek gebruikt worden, zijn zij 'des nachts van binnen verlicht en van 15 October tot 15 April op voldoende wijze verwarmd.

6. De rijtuigen of rijtuigafdeelingen worden in twee klassen onderscheiden, tenzij de Minister, bestuurders van den spoorwegdienst gehoord, daaromtrent anders bepaalt.

7. Naar buiten openslaande portieren in de langsche zijden der rijtuigen moeten:

a. in een stand, loodrecht op de lengte-assen van het voertuig, binnen het profiel van vrije ruimte blijven;

b. voorzien zijn van twee sluitingen, welke beide aldus ingericht zijn, dat zij van buiten, doch ook door de reizigers in den trein, zonder bezwaar kunnen worden geopend;

c. voorzieningen aanbieden tegen gevaar voor klemmen van vingers bij het sluiten der portieren.

8. Afwijkingen van de bepalingen van het vorige lid kunnen door den Raad van Toezicht worden toegestaan.

Aanschaffing van rijtuigen en wagens.

Art. 50b. 1. Geen rijtuigen of wagens mogen door bestuurders van den spoorwegdienst worden aangeschaft, dan nadat het type door den Minister is goedgekeurd.

2. Zij zenden daartoe voldoende toegelichte teekeningen op $\frac{1}{10}$ der ware grootte van het toe te passen type aan den Minister ter goedkeuring in en geven daarbij tevens op:

a. voor de rijtuigen het aantal zitplaatsen in elke afdeling en het aantal zit of staanplaatsen op elk balkon; voor de wagens het draagvermogen;

b. welk aantal rijtuigen of wagens van het voorgestelde type zal worden aangeschaft;

c. binnen welken tijd zij zich voorstellen het onder b bedoelde aantal voertuigen te doen aanmaken.

3. Door den Minister kan worden toegestaan, dat voor lange rijtuigen of wagens teekeningen op eene kleinere schaal dan bovengenoemd worden ingezonden.

4. Voor aanschaffing van een grooter aantal dan ingevolge het bepaalde bij het tweede lid onder b is opgegeven, of voor verdere aanschaffing na het verstrijken van den ingevolge het bepaalde bij het tweede lid onder c opgegeven termijn, wordt opnieuw goedkeuring van de teekeningen vereischt.

5. Bestuurders van den spoorwegdienst verstrekken aan den Raad van Toezicht eene beschrijving van elk aangeschaft rijtuig en elken aangeschaften wagen, met opgave van het gewicht van elk voertuig en van de voornaamste afmetingen van den bak, zoowel binnen- als buitenwerks gemeten, van het onder-raam, met de assen, wielen, draag- en stootveeren en remtoestellen; voor de rijtuigen bovendien van het aantal zitplaatsen en voor de wagens van het draagvermogen en van de oppervlakte van den bodem.

Indienststelling van rijtuigen en wagens.

Art. 50c. 1. Rijtuigen en wagens worden niet in dienst gesteld, dan na vanwege den Raad van Toezicht te zijn onderzocht en goedgekeurd. Door genoemden Raad wordt daarna eene schriftelijke vergunning tot ingebruikneming uitgereikt.

2. Bestuurders verstrekken aan den ambtenaar met de opneming belast:

a. eene omschrijving van den bak met de

voornaamste afmetingen, van de beveiligingsmiddelen, bedoeld in artikel 50a, tweede lid, van het onder-raam en van de draaistellen, assen, wielen, smeerpotten, draagveeren, enz.;

b. eene opgave van het gewicht van de voertuigen met assen en wielen;

c. eene opgave van afwijkingen van de bepalingen van dit reglement (zie artikel 56j).

Toepasselijkheid van de bepalingen dezer afdeeling op motorrijtuigen en motorwagens.

Art. 50d. De bepalingen dezer afdeeling, geldende voor rijtuigen, zijn ook van toepassing op motorrijtuigen; die geldende voor wagens zijn ook van toepassing op motorwagens.

AFDEELING III.

Van het rollend materieel in het algemeen.

Voorschriften, waaraan het rollend materieel moet voldoen.

Art. 56a. 1. Het rollend materieel moet voldoen aan de voorschriften, daarvoor gegeven in artikel II van het slotprotocol van de conferentie voor de technische eenheid van de spoorwegen van Mei 1907 (Koninklijk besluit van 7 Januari 1909, *Staatsblad* n°. 9).

2. Afwijkingen kunnen door den Minister worden toegestaan.

3. Alle voertuigen moeten voorzien zijn van de vereischte dragers of inrichtingen voor de gevorderde seinen.

Onderzoek van het rollend materieel na de indienststelling.

Art. 56b. Alle motor- en andere voertuigen moeten ten minste éénmaal in de twee jaren en voorts zoo dikwijls en zoodra de Raad van Toezicht zulks noodig acht, worden gelicht en onderzocht, waarbij de assen, potten en draagveeren worden verwijderd. De termijn van twee jaar wordt gerekend van den dag, waarop het voertuig na het laatste onderzoek is in dienst gesteld.

Mantregelen, door den spoorwegdienst bij het onderzoek van het rollend materieel te nemen.

Art. 56c. Voor alle onderzoekingen en beproevingen van rollend materieel, welke vóór of na de indienststelling van wege den Raad van Toezicht geschieden, worden door bestuurders van den spoorwegdienst de noodige hulpmiddelen, werktuigen en werklieden kosteloos beschikbaar gesteld.

Onderhoud van het rollend materieel.

Art. 56d. 1. Het rollend materieel, op den spoorweg in gebruik, wordt in zoodanigen staat gehouden, dat de treinen te allen tijde met de grootste overeenkomstig artikel 63c toegelaten snelheid kunnen worden vervoerd.

2. Het toezicht op en het onderhoud van de electriche uitrusting, welke is aangebracht aan het rollend materieel, moeten met groote zorg geschieden. Bestuurders' geven hiertoe voorschriften, die opgenomen moeten worden in het reglement, bedoeld in artikel 6 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67).

Wijziging van het rollend materieel.

Art. 56e. 1. Wijzigingen in de bestemming of in de inrichting van het rollend materieel, tengevolge waarvan van de krachtens artikel 38e of art. 50b door den Minister goedgekeurde teekeningen wordt afgeweken, vereischen de ministerieele goedkeuring.

2. Van alle aanmerkelijke herstellingen aan het rollend materieel wordt aan den Raad van Toezicht kennis gegeven volgens voorschriften door dien Raad te geven.

Opschriften op en in het rollend materieel.

Art. 56f. 1. Behalve de opschriften, voorgeschreven in artikel II van het slotprotocol van de conferentie voor de technische eenheid der spoorwegen van Mei 1907 (Koninklijk besluit van 7 Januari 1909, *Staatsblad* n°. 9), worden op eene zichtbare plaats duidelijk aangegeven :

a. op alle motorvoertuigen: de naam of de naamletters van den spoorwegdienst, het volgnummer, de datum der opneming of der laatste beproeving, de naam van de vervaardiger, het fabrieksnummer en het jaar van vervaardiging;

b. op alle rijtuigen: de klasse en de letter van elke afdeeling, en in elke afdeeling het volgnummer van het rijtuig, de klasse en de letter van de afdeeling en het aantal zitplaatsen.

c. op alle balcon: het aantal personen, die daarop mogen plaats nemen;

d. op alle wagens: de oppervlakte van den bodem in vierkante meters.

2. In de afdeelingen en op de balcon moeten bovendien de noodige waarschuwingen worden aangebracht, waarbij het naar buiten steken van lichaamsdeelen aan het publiek wordt verboden en waarbij ook andere, naar het oordeel van den Raad van Toezicht noodige voorschriften aan het publiek gegeven worden.

dige voorschriften aan het publiek gegeven worden.

Omgrenzingsprofiel.

Art. 56g. 1. Alle voertuigen moeten, met alle daaraan bevestigde losse deelen, als: seinschijven, seimlantaarns en dergelijke, blijven binnen het omgrenzingsprofiel, dat op voorstel van bestuurders van den spoorwegdienst door den Minister is vastgesteld.

2. Tot het veilig doorrijden van bogen zijn de aangegeven breedteafmetingen der voertuigen, in verband met hunne lengte en inrichting, zooveel noodig te verminderen. Hierbij is een straal van 150 meter tot grondslag te nemen.

3. A. Bij rijtuigen en wagens mogen beneden 130 millimeter boven den bovenkant der spoorstaven, bij de kleinste toegelaten bufferhoogte, behalve de wielen, slechts de volgende deelen uitsteken :

a. de door de wielbanden gedekt wordende deelen tot op 50 millimeter boven de spoorstaven;

b. de koppelingen en borgkettingen tot op 75 millimeter boven de spoorstaven;

B. Bij motorvoertuigen mogen beneden 100 millimeter boven den bovenkant der spoorstaven, bij de geringste toegelaten dikte der wielbanden, behalve de wielen slechts de tegenwichten der wielen, de spoorstaafruimers, remblokken, zandstrooiers, koppelingen, borgkettingen en de onafhankelijk van de doorbuigingen der draagveeren bewegende deelen uitsteken, en wel :

a. de door de wielbanden gedekt wordende deelen tot op 50 millimeter boven de spoorstaven;

b. de overige genoemde deelen tot op 60 millimeter boven de spoorstaven.

4. Van het eerste lid, voor zooverre de losse deelen betreft, en van het bij het derde lid onder B, b, bepaalde kunnen door den Raad van Toezicht afwijkingen worden toegestaan.

Registers van het rollend materieel.

Art. 56h. 1. Van alle voertuigen worden registers aangehouden, waarin worden opgeteekend :

a. het volgnummer;

b. de naam van den vervaardiger;

c. de dag van indienstelling;

d. de dagen van de opnemingen en van de wederindienststellingen;

e. de belangrijke herstellingen en wijzigingen;

f. het aantal afgelegde kilometers. (Voor den

tijd, dat de electriche locomotieven rangeerdienst hebben gedaan, wordt 7,5 kilometer per uur in rekening gebracht).

2. In de registers van de motorvoertuigen wordt bovendien van elk motorvoertuig eene korte omschrijving opgenomen.

Registers der assen van het rollend materieel.

Art. 56i. Van de assen van de voertuigen worden registers aangehouden, waarin van elke as wordt opgeteekend:

- a. het volgnummer;
- b. de omschrijving van de grondstof en de naam van den vervaardiger;
- c. de hoofdafmetingen;
- d. de dag van indienststelling;
- e. de dagen van de opnemingen en van de wederindienststellingen;
- f. de voertuigen, waaronder de as achtereenvolgens heeft dienst gedaan.

Gebruik van voertuigen van eene bijzondere inrichting.

Art. 56j. 1. Indien het noodig is ten aanzien van eenig voertuig, wegens zijne bijzondere inrichting, sommige bepalingen, in dit hoofdstuk opgenomen, buiten werking te stellen, te wijzigen of aan te vullen, kan daartoe door den Minister, bestuurders van den spoorwegdienst gehoord, worden overgegaan.

2. De desbetreffende beschikking wordt aan de akte van vergunning, bedoeld in artikel 38e, onderscheidenlijk aan de schriftelijke vergunning, bedoeld in artikel 50c, gehecht.

HOOFDSTUK V.

VAN DE TREINEN.

Samenstelling der treinen.

Art. 63a. 1. Aan het hoofd van den trein wordt steeds een motorvoertuig geplaatst, waarop de wagenvoerder zich moet bevinden, zoodanig, dat hij een onbelemmerd uitzicht heeft op den weg en op de seinen. Deze bepaling geldt niet voor rangeerende treinen.

2. De personentreinen kunnen, behoudens het bepaalde in het vierde lid van dit artikel, worden samengesteld uit motorvoertuigen, rijtuigen, post- en bagagewagens, mits deze voertuigen alle voorzien zijn van de doorgaande zelfwerkende rem, deze niet is onderbroken en de wagenvoerder van het voorste voertuig uit, alle electromotoren in den trein kan aanzetten en uitschakelen.

3. Indien een voertuig, geen motorvoertuig zijnde, op beide balconen voorzien is van inrich-

tingen, waardoor even goed als van de motorvoertuigen uit alle motoren in den trein kunnen worden aangezet en uitgeschakeld en de doorgaande zelfwerkende rem kan worden bediend, kan door den Raad van Toezicht vergunning worden verleend een dergelijk voertuig aan het hoofd van den trein te plaatsen.

4. Met inachtneming van voorschriften, door den Raad van Toezicht, bestuurders van den spoorwegdienst gehoord, te geven, mogen ook goederenwagens, al of niet voorzien van remtoestellen, in personentreinen worden geplaatst en medegevoerd. Ongeremde goederenwagens worden in den trein steeds achteraan geplaatst.

Remmen.

Art. 63b. 1. Elke personentrein moet voorzien zijn van doorgaand remwerk, dat aan de volgende eischen voldoet:

- a. de remmen moeten uit elke rijtuigafdeling en door elken treinbeambte van de hem aangewezen plaats in den trein in werking kunnen worden gebracht;
- b. de remmen moeten van zelf in werking treden, zoodra de remleiding wordt verbroken.

2. Het stelsel van doorgaand remwerk op de treinen toe te passen en van de in het eerste lid onder a bedoelde inrichtingen (noodrem) behoeft de goedkeuring van den Raad van Toezicht.

3. Voor goederentreinen, die niet voorzien zijn van de doorgaande zelfwerkende rem, wordt het aantal verplichte, bediende remmen berekend naar regelen, daarvoor door den Raad van Toezicht te stellen, na bestuurders van den spoorwegdienst te hebben gehoord.

Snelheid.

Art. 63c. 1. De grootste snelheid, waarmede de treinen mogen worden vervoerd, is:

- a. voor personentreinen, samengesteld als bedoeld in artikel 63a, tweede lid, negentig kilometer per uur;
- b. voor personentreinen, samengesteld als bedoeld in artikel 63a, vierde lid, voor treinen, uitsluitend bestemd voor het vervoer van goederen (goederentreinen) of van vee (veentreinen), alsmede voor treinen, dienende tot herstel van de bovenleiding, zestig kilometer per uur;
- c. voor treinen, bedoeld in artikel 109, samengesteld uit locaalspoorwegmaterieel, vijftig kilometer per uur;
- d. voor werktreinen, met uitzondering van treinen, dienende tot herstel van de bovenleiding, vijf en veertig kilometer per uur;
- e. voor treinen, bedoeld in artikel 109, samen-

gesteld uit tramwegmaterieel, vijf en dertig kilometer per uur;

f. voor hulp treinen, die niet vooraf aan het bewakingspersoneel zijn aangekondigd, hetzij door een sein op een voorafgaanden trein, hetzij door een sein, gegeven met de middelen, bedoeld in het derde lid van artikel 20, dertig kilometer per uur.

2. Voor personentreinen, samengesteld uit daartoe bijzonder aangewezen rijtuigen en bagagewagens, loopende op spoorwegen, daarvoor door den Raad van Toezicht goedgekeurd, kunnen door dien Raad grootere snelheden dan van 90 kilometer in het uur worden toegestaan.

3. Voor proeffritten is de snelheid onbeperkt.

4. In geen geval mag de snelheid meer bedragen dan:

a. bij het afrijden van hellingen, zich doorlopend uitstrekkend over eene lengte van meer dan 500 meter en

niet steiler dan 1 : 200, 90 kilometer per uur;

niet steiler dan 1 : 200 tot 1 : 100, 75 kilometer per uur;

niet steiler dan 1 : 100 tot 1 : 71, 60 kilometer per uur;

niet steiler dan 1 : 71, 50 kilometer per uur;

b. bij het doorrijden van bogen — waaronder mede te verstaan wisselbogen — met een straal: niet kleiner dan 750 meter, 90 kilometer per uur;

kleiner dan 750 meter t/m 500 meter, 75 kilometer per uur;

kleiner dan 500 meter t/m 300 meter, 60 kilometer per uur;

kleiner dan 300 meter t/m 150 meter, 45 kilometer per uur.

5. In het dienstreglement, bedoeld in artikel 6 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), zal worden bepaald of en in welke mate de snelheid moet worden verminderd voor het doorrijden van stations en halten, waar door de bogen of tegen de punt van wissels moet worden gereden, zoomede bij het naderen van beweegbare bruggen van meer dan 6 meter overspanning en vaste bruggen, langer dan 30 meter, en waar zulks verder voor de veiligheid van het verkeer noodig mocht zijn.

6. De Raad van Toezicht wijst de punten aan, waar toestellen voor het meten der trainsnelheden moeten worden geplaatst. Het stelsel van deze snelheidsmeters behoeft de goedkeuring van genoemden Raad.

Vervoer van vrachtgoederen met personentreinen.

Art. 63d. Vrachtgoederen mogen met personentreinen vervoerd worden, mits:

a. het laden en lossen van de goederen en het aan- of afhaken van de wagens geen langer oponthoud op de stations en halten veroorzaken, dan daarvoor volgens de dienstregeling is toegestaan, tenzij de vertraging zonder de vastgestelde maximum-snelheid te overschrijden vóór de aankomst op het eerstvolgend hoofdstation kan worden ingehaald;

b. het vervoer van goederenwagens geen oorzaak wordt, dat langer tijd wordt besteed voor den rit tusschen twee opvolgende hoofdstations, dan bij de dienstregeling is vastgesteld;

c. de reizigers geenerlei hinder ondervinden van het verzenden van goederen met die treinen.

Gereedschappen in de treinen.

Art. 63e. Op elken trein moeten de noodige gereedschappen voorhanden zijn om in kleine ongevallen en herstellingen van het rollend materieel te kunnen voorzien.

Nazien van de treinen.

Art. 63f. 1. Elke trein moet, voordat hij het station, waar hij is samengesteld, verlaat, geheel zijn nagezien. Daarbij moet er in het bijzonder op worden gelet, dat:

a. het voorgeschreven aantal assen kan gemerd worden en de remtoestellen zooveel mogelijk gelijkelijk over den trein verdeeld zijn;

b. indien de trein voorzien is van doorgaand remwerk, dit goed werkt;

c. de voertuigen geene gebreken vertoonen, welke voor de veiligheid van het verkeer gevaar kunnen opleveren;

d. de voertuigen onderling voldoende vastgekoppeld zijn en de borgkoppeling is ingehaakt;

e. de elektrische verbindingen tusschen de voertuigen onderling zijn aangebracht, zooals in het reglement, bedoeld in artikel 6 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), is voorgeschreven en zij goed werken;

f. de wagens elk zooveel mogelijk gelijkmatig en niet boven het daarop aangegeven draagvermogen beladen zijn;

g. de rijtuigen overeenkomstig het bepaalde in artikel 50a verlicht en verwarmd zijn;

h. de gevorderde seinen en lantaarns aangebracht of aanwezig zijn;

i. de portieren in de langsche zijden der rijtuigen gesloten zijn.

2. Dit onderzoek wordt gedurende den loop van den trein, bij elke wijziging in zijne samenstelling en zoo dikwijls het oponthoud zulks toelaat, herhaald.

Wijze van rijden bij dubbel spoor.

Art. 63g. 1. Waar dubbel spoor ligt, houden alle treinen tusschen de stations en halten, in gewone omstandigheden, het ten opzichte van de richting, waarin zij zich bewegen, rechts liggende spoor.

2. Afwijkingen van dien regel zijn geoorloofd:

a. indien zij op voorstel van bestuurders van den spoorwegdienst door den Minister zijn toegestaan;

b. bij ongevallen, bij den dienst van en naar aanlegplaatsen, bij herstellingen van den weg en voor werktreinen, nadat al de voor de veiligheid gevorderde maatregelen nauwkeurig zijn in acht genomen.

Afstand tusschen opeenvolgende treinen op den weg.

Art. 63h. 1. Een trein mag een anderen trein niet volgen, voordat laatstgenoemde trein het volgende station of den volgenden blokpost heeft bereikt, dit op het voorgaand station of den voorgaanden blokpost, waar eerstgenoemde trein moet wachten, bekend is en aan het personeel van dezen trein is medegedeeld of door seinen bekend gemaakt.

2. Bij storing der electrische verbindingen kan hiervan met inachtneming van de krachtens artikel 104 onder b voorgeschreven voorzorgsmaatregelen, worden afgeweken.

Rangereen op overwegen.

Art. 63i. Op overwegen mag niet gerangeerd worden voor zooveel en op de tijden, waarvoor dit door den Minister, na bestuurders van den spoorwegdienst te hebben gehoord, wordt bepaald.

In dienst stilstaande motorvoertuigen.

Art 63j. 1. Zoolang de motorvoertuigen in dienst stilstaan, moet de gangkruk in rust gesteld en de rem vastgeklemd zijn.

2. De motorvoertuigen staan daarbij steeds onder behoorlijk toezicht.

Art. IV. Voor zooveel het vervoer met electriciteit als beweegkracht plaats heeft, worden in de na te noemen artikelen van het Algemeen Reglement Dienst de navolgende wijzigingen aangebracht:

In artikel 1 wordt „artikel 68” gewijzigd in: „artikel 63c”.

Het vierde lid van artikel 2 wordt gelezen als volgt:

„Bij elke schouwing wordt inzonderheid gelet op den toestand van sporen, wissels, seinrichtingen, electricische geleidingen, electricische rail- en veiligheidsverbindingen”.

Het eerste lid van artikel 3 wordt gelezen als volgt:

„Voor de sporen op den weg en op de stations en halten worden door den Minister profielen van vrije ruimte vastgesteld”.

In artikel 19, zevende lid, wordt het woord: „reserve-locomotief” vervangen door het woord: „reserve-motorvoertuig”.

In artikel 24 en in het opschrift van dit artikel wordt het woord „machinist” vervangen door „wagenvoerder”.

In artikel 32 worden de woorden „eene reserve-locomotief” vervangen door „een reserve-motorvoertuig” en in het opschrift van dit artikel wordt het woord „reserve-locomotieven” gewijzigd in „reserve-motorvoertuigen”.

Artikel 78 wordt gelezen als volgt:

Beambten en bedienden op elken trein noodig.

Op elken trein zijn ten minste één hoofdconducteur en één wagenvoerder en voorts:

a. op elken trein, waarmede reizigers vervoerd worden naar mate van de grootte van den trein, zooveel conducteurs als naar het oordeel van den Raad van Toezicht, bestuurders van den spoorwegdienst gehoord, voor eene goede bediening en in verband met de veiligheid van het personeel noodig zijn.

b. op elken goederentrein zooveel remmers als noodig zijn voor de bediening van het verplicht aantal remmen.

Artikel 79 wordt gelezen als volgt:

Hetgeen door de beambten en bedienden op elken trein is in acht te nemen.

1. De hoofdconducteur vult gedurende den loop van den trein de treinrapporten in, als voorgeschreven in artikel 102.

2. Alle overige beambten of bedienden op den trein zijn gedurende den loop van den trein ondergeschikt aan den hoofdconducteur, die zoodanig geplaatst moet zijn, dat hij zich direct naar den wagenvoerder kan begeven, ten einde zoo noodig diens plaats in te nemen.

3. Het gebruik van de remtoestellen wordt door den wagenvoerder geregeld. Bij treinen, niet van doorgaande rem voorzien, geeft alleen hij de seinen tot het in werking brengen der remtoestellen.

4. Zoolang de trein in beweging is, moeten de remmers onafgebroken op hun post zijn. Zij zijn steeds gereed om op het sein van den

wagenvoerder de hun toevertrouwde remmen onmiddellijk te bedienen.

5. De hoofdconducteur en de verdere trein-beambten mogen, zoolang de trein in beweging is, zich niet buiten langs de wagens of rijtuigen van het eene voertuig naar het andere begeven, behalve in gevallen, waarin dit voor de veiligheid van den trein of van zich daarin bevindende reizigers dienstig mocht zijn.

6. De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op rangeerende treinen.

Artikel 80 wordt gelezen als volgt:

Eischen van bekwaamheid voor wagenvoerders.

1. Niemand wordt met de bediening van een motorvoertuig belast, tenzij hij:

a. den leeftijd van 21 jaar heeft bereikt;

b. voldoende lager onderwijs heeft genoten;

c. ten minste gedurende ééne week als leerling-wagenvoerder bij en onder toezicht van een wagenvoerder op een motorvoertuig heeft dienst gedaan;

d. voldoende bewijzen heeft gegeven van praktische en theoretische bekwaamheid (kennis der wetten en voorschriften betreffende den dienst op de spoorwegen daaronder begrepen) en met gunstig gevolg een examen heeft afgelegd voor eene commissie van deskundigen.

2. De bij dat examen te stellen eischen en de wijze van samenstelling der examen-commissie behoeven de goedkeuring van den Minister.

3. Aan hem, die aan de in het eerste lid genoemde eischen voldoet, wordt ten bewijze daarvan door bestuurders eene verklaring uitgereikt.

4. De hoofdconducteurs moeten met de bediening van de motorvoertuigen genoegzaam bekend zijn om tijdelijk den wagenvoerder te kunnen vervangen.

In het tweede lid van artikel 81 wordt het woord „machinisten” vervangen door het woord „wagenvoerders” en in het derde lid van dit artikel worden de woorden „machinisten en leerlingen-machinist of stokers” vervangen door de woorden „en wagenvoerders”.

In artikel 85 A, onder d, wordt het woord „opzichters-machinist” vervangen door de woorden „opzichters van de electricische centrale, opzichters van de bovenleiding en hoofd-wagenvoerders”.

Het opschrift en het eerste lid van artikel 87 worden gelezen als volgt:

Diensttijd van trein- en wegbewakingspersoneel.

1. Ten opzichte van beambten en bedienden op treinen werkzaam geldt het volgende:

a. geen diensttijd mag meer bedragen dan zestien (16) uren;

b. in elk tijdvak van acht en twintig (28) achtereenvolgende etmalen mag de gezamenlijke duur van de daarin vallende diensttijden en gedeelten van diensttijden niet meer bedragen dan tweehonderd en tachtig (280) uren voor wagenvoerders en driehonderd en acht (308) uren voor de overige beambten en bedienden op treinen werkzaam.

In het tweede lid van artikel 91 worden de woorden: „beambten en bedienden op locomotieven werkzaam” vervangen door het woord „wagenvoerders”.

In het derde lid van artikel 101 wordt het woord „machinisten” vervangen door het woord „wagenvoerders”.

In artikel 108 vervalt de omschrijving van „locomotief” en worden in de plaats daarvan de navolgende omschrijvingen opgenomen:

„motorvoertuig: het voertuig, waarvan de bewegende kracht uitgaat”;

„wagenvoerder: de beambte, die belast is met de bediening van de motorvoertuigen in den trein”.

In genoemd artikel worden voorts in de omschrijving van „trein” de woorden „elke locomotief” vervangen door „elk motorvoertuig” en in de omschrijvingen van „rijtuig” en „wagen” achter de woorden „elk voertuig” ingelascht de woorden „geen motorvoertuig zijnde”.

Behoort bij Koninklijk besluit van 26 Maart 1914 (*Staatsblad* n°. 166).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat, (get.) C. LELY.

26 Maart 1914. BESLUIT, tot intrekking van het Besluit van den 3den December 1912 (*Staatsblad* n°. 863), waarbij de Departementen van Marine en van Oorlog werden opgeheven en een Departement van Algemeen Bestuur werd ingesteld, dat den naam zou dragen van Departement van Defensie. S. 167.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op het gemeenschappelijk rapport van Onzen Ministers van Oorlog, van Marine, van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën van 27 September 1913, Kabinet, Litt. B⁸⁶; van 4 October 1913, Bureau S. n°. 50; van 10 October 1913, Afdeling I n°. 20085; van 13 October 1913, Afdeling

A. S. n°. 69, Geheim; van 18 October 1913, n°. 7073, afdeling Binnenlandsch Bestuur; van 22 October 1913, n°. 60, Afdeling Kabinet en Secretarie; van 23 October 1913, n°. 237, Afdeling Generaal Secretariaat; van 30 October 1913 n°. 300, Kabinet, en van 1 November 1913, Kabinet, Litt. C¹⁸.

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Februari 1914, n°. 38);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 16 Februari 1914, Kabinet, Litt. U¹⁵; van 20 Februari 1914, Bureau S, n°. 62; van 26 Februari 1914, Afdeling I, n°. 4022; van 5 Maart 1914, Afdeling A. S., n°. 16, Geheim; van 10 Maart 1914, n°. 1966, afdeling Binnenlandsch Bestuur; van 13 Maart 1914, Afdeling Kabinet en Secretarie, n°. 79; van 18 Maart 1914, n°. 248, afdeling Generaal Secretariaat; van 20 Maart 1914, n°. 6, Kabinet; en van 21 Maart 1914, Kabinet, Litt. U⁵;

Hebben goedgevonden en verstaan :

in te trekken Ons besluit van 3 December 1912 (*Staatsblad* n°. 363), waarbij de Departementen van Marine en van Oorlog werden opgeheven, een Departement van Defensie werd ingesteld en eenige in verband daarmede noodzakelijke regelingen werden getroffen.

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan alle Departementen van algemeen bestuur en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 26sten Maart 1914.

(get.) W I L H E L M I N A.

De Minister van Oorlog, (get.) BOSBOOM.

De Minister van Marine,

(get.) J. J. RAMBONNET.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) J. LOUDON.

De Minister van Justitie, (get.) B. ORT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) CORT v. D. LINDEN.

De Minister van Financiën,

(get.) BERTLING.

De Minister van Waterstaat, (get.) C. LELY.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) TREUB.

De Minister van Koloniën,

(get.) TH. B. PLEYTE.

(Uitgeg. 14 Mei 1914.)

27. Maart 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

De Rechtbank mocht bij het bepalen van de waarde van het te onteigenen terrein mede in aanmerking nemen de mogelijkheid, dat een strook grond, welke thans dat terrein van een vaart scheidt, door de Gemeente, bij exploitatie van dat terrein, aan den eigenaar zou worden overgedaan of ten gebuike afgestaan.

(Ont. wet art. 40.)

Voorzitter: Jhr. Mr. S. Laman Trip.

Raden: Mrs. A. J. L. Nypels, B. C. J. Loder, J. A. A. Bosch en A. P. L. Nelissen.

Jhr. Mr. Dr. H. A. van Karnebeek qq., eischer tot cassatie van een vonnis der Rechtbank te 's-Gravenhage van 24 Februari 1914, advocaat Mr. J. H. Telders, gepleit door Mr. W. Thorbecke

tegen:

J. J. van Essen, mede J. F. Hardenberg, wonende te 's-Gravenhage, verweerster, advocaat Mr. J. A. Loeff.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. R. B. Ledeboer.

Het cassatiemiddel luidt: „Schending of verkeerde toepassing van de artt. 37, 39, 40 of 41 der Wet van 28 Augustus 1851 (Stbl. 125), art. 151 der Grondwet, omdat de Rechtbank de mogelijkheid, dat de eischer den dijk, die het te onteigenen terrein scheidt van den Trekvliet, bij eene exploitatie als fabrieksterrein, zal afstaan aan de verweerster, in aanmerking neemt bij de waardeering der schadeloosstelling, hoewel die mogelijkheid eene eventualiteit is en de uit bedoelden hoofde te ontstane schade geen noodzakelijk gevolg der onteigening”.

Neemt men het middel in zijn geheel, dan wijst het op een gedachtengang, die men in het bestreden vonnis niet zal vinden en mist het dus feitelijken grondslag. Ik meen echter ten aanzien van de laatste woorden, „en de uit bedoelden hoofde te ontstane schade geen noodzakelijk gevolg der onteigening (is)” waarvan de zin mij verborgen bleef, te moeten denken aan eene misstelling en daar ook blijkens het pleidooi, het bezwaar der partij van Karnebeek tegen het vonnis te berde wilde brengen, ook bij weglating van die woorden in het middel is uitgedrukt, meen ik het middel te moeten beoordeelen, alsof die woorden er niet in

waren opgenomen. Het middel acht ik dan echter ongegrond. Want nu de Rechtbank op grond van de plaatselijke gesteldheid aannam, — en daarmee voor den cassatie-rechter vaststelde — het bestaan van de mogelijkheid, dat door medewerking van de Gemeente het terrein van de wed. Hardenberg in ongeveer gelijksoortige positie kon komen, als een aan de Trekvljet gelegen terrein, heeft zij terecht met het bestaan van die mogelijkheid rekening gehouden, bij het begrooten der schadeloosstelling, immers die omstandigheid was mede een factor die de werkelijke waarde van dat terrein bepaalde. De medewerking zelve waarop de Rechtbank doelt, is eene mogelijke doch onzekere gebeurtenis, eene eventualiteit; allerminst onzeker, integendeel zeer bepaald is echter in dit geval het bestaan van de mogelijkheid om die medewerking te verleen.

Ik concludeer mitsdien tot verwerping van het beroep en veroordeeling van den eischer in de kosten van cassatie.

De Hooge Raad, enz.;

O. dat blijkens het bestreden vonnis en dat van 15 Juli 1913 waarheen daarbij wordt verwezen, eischer de onteigening ten name van de gemeente 's-Gravenhage heeft gevorderd van de perceelen kadastraal bekend gemeente 's-Gravenhage Sectie A. P. n°. 360 weg en water, groot 3.07 Are, n°. 359, weiland groot 10059.03 Are, n°. 361 water groot 9.20 Are, n°. 362 water groot 9.20 Are en n°. 363 weiland groot 10054.69 Are, waarvan de verweerster als eigenares is aangewezen;

dat de Rechtbank, na onderzoek en advies van deskundigen de gevraagde onteigening heeft uitgesproken, met bepaling der schadeloosstelling op f 92177.25 als waarde van de te onteigenen perceelen, op f 200 voor de daarop aanwezige bruggen en opstal als afbraak, en op f 15 voor het op het terrein aanwezige hout, samen op f 92.392.25 en met veroordeeling van eischer in de proceskosten;

O. dat de Rechtbank bij hare schatting van de werkelijke waarde van den te onteigenen grond op den voorgrond stelt, „dat de waarde van dit te onteigenen terrein moet worden bepaald door vergelijking met de prijzen welke in de laatste jaren voor gronden in de buurt daarvan zijn besteed“;

dat zij blijkens het vonnis daarbij heeft

gelet op het verschil in prijs van die gronden, en in aanmerking heeft genomen verschillende omstandigheden welke in deze op die waarde van invloed kunnen zijn, als: de uitbreiding der gemeente 's-Gravenhage en de meerdere vraag naar bouwterreinen aan die zijde der gemeente waar het te onteigenen terrein gelegen is, — de geschiktheid daarvan in de naaste toekomst voor industriële en handelsinrichtingen; — de ligging daarvan tusschen de Binckhorstlaan en den Trekvljet; en zij ook rekening heeft gehouden met de omstandigheid, dat die perceelen van den Trekvljet zijn gescheiden door eene smalle strook grond aan de gemeente 's-Gravenhage toebehorende, eene soort van dijk met een weg er over, doch dat mag worden verondersteld, dat de gemeente, welke van dien dijk geen gebruik maakt, bij eventueele exploitatie van het terrein bereid zoude worden gevonden dien dijk tegen billijke vergoeding aan de gedaagde over te doen of althans haar het gebruik daarvan af te staan of te veroorloven;

O. dat de Rechtbank dit alles in aanmerking nemende „ook in verband met het rapport der deskundigen“, een doorsneeprijs van f 2.75 per vierkante meter als waarde van den grond heeft toegekend;

O. dat tegen deze beslissing als middel van cassatie is aangevoerd: (zie conclusie adv.-gen.);

doch dat dit middel niet gegrond is;

O. toch, dat de Rechtbank bij de bepaling der waarde van den te onteigenen grond rekening behoorde te houden met alle omstandigheden, die naar den tegenwoordigen toestand van invloed konden zijn op de werkelijke verkoopwaarde daarvan; en zij, de mogelijkheid aannemende, dat bij exploitatie van het terrein de bedoelde strook grond door de gemeente aan den eigenaar daarvan zoude worden overgedaan of ten gebuike afgestaan, en den invloed dier mogelijkheid op den thans te bedingen koopprjs in verband met de ligging en de gesteldheid der perceelen, — terecht die mogelijkheid als factor voor de werkelijke verkoopwaarde van het goed tijdens de onteigening in aanmerking heeft genomen;

O. dat derhalve art. 40 der Onteigeningswet juist is toegepast, en van schending of verkeerde toepassing der verder aangehaalde artikelen geen sprake kan zijn; Verwerpt het beroep. (Ned. Jur.)

28 Maart 1914. BESLUIT, houdende beslissing dat ouders van schoolgaande kinderen als belanghebbenden moeten worden beschouwd in den zin van art. 14, eerste lid der Wet tot regeling van het lager onderwijs, met betrekking tot een beschikking van Gedeputeerde Staten, genomen op een verzoek tot toepassing van art. 57, tweede lid dier wet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. LODEWEGS en T. KIEP, beiden wonende te *Nederhorst den Berg*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noord-Holland* van 1 October 1913, n°. 84, waarbij besloten werd, dat Gedeputeerde Staten voornoemd aan den Schoolopziener in het district *Amsterdam* zouden schrijven „dat het ingesteld onderzoek” (ten aanzien van G. BOKHORST, onderwijzer aan eene bijzondere lagere school te *Nederhorst den Berg*) „niet zulke beslissende resultaten heeft opgeleverd, dat Gedeputeerde Staten zich gerechtigd zouden achten om tot toepassing van art. 57, 1^e j^o., 2^e lid, der wet op het Lager onderwijs over te gaan;”

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 11 Maart 1914, n°. 31;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 Maart 1914, n°. 4154, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat — nadat de Schoolopziener in het district *Amsterdam* bij schrijven van 17 Mei 1913, n^o. H 726a aan Gedeputeerde Staten had medegedeeld, dat tegen G. BOKHORST, hoofd der Bijzondere School der Vereeniging voor Christelijk-Nationaal Schoolonderwijs te *Nederhorst den Berg*, ernstige vermoedens waren gerezen van onzedelijke handelingen ten opzichte zijner vrouwelijke leerlingen, dat hij van oordeel was, dat G. BOKHORST niet voldeed aan de eischen van zedelijkheid, bedoeld in art. 192 der Grondwet en dat op hem toepasselijk was het tweede lid van art. 57 der Lager-Onderwijswet, weshalve de districts-schoolopziener Gedeputeerde Staten voorstelde te verklaren, dat G. BOKHORST zijne bevoegdheid tot het geven van onderwijs verloren heeft — Gedeputeerde Staten bij besluit van 1 October 1913, n°. 84, hebben besloten aan den Districtsschoolopziener te schrijven dat het ingesteld onderzoek niet zulke beslissende resultaten heeft opgeleverd, dat Gedeputeerde Staten zich gerechtigd zouden achten om tot toepassing van art. 57, 1^e j^o. 2^e lid, der wet op het Lager Onderwijs over te gaan;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten A. LODEWEGS en T. KIEP bij Ons in beroep zijn gekomen aanvoerende dat o. a. het schoolhoofd G. BOKHORST zich gedurende vele jaren ontuchtige handelingen tegenover zijne vrouwelijke leerlingen heeft veroorloofd, ook, naar hun gebleken is, tegenover de kinderen van de appellanten; dat er groot gevaar bestaat, dat deze handelingen een zedeloozen invloed op de jeugd zullen hebben; dat zij ten aanzien van de feiten waaruit het ergerlijk levensgedrag van G. BOKHORST blijkt, verwijzen naar het schrijven van den Districtsschoolopziener van 17 Mei 1913 en naar het mede daarbij overgelegd uitvoerig rapport van den arrondissementsschoolopziener, waarvan de inhoud door de bewijzen voldoende is gestaafd;

Overwegende ten aanzien van de ontvankelijkheid van het ingesteld beroep, dat de appellanten in hunne hoedanigheid van vaders van kinderen die, naar aanleiding van de telastlegging aan G. BOKHORST van onzedelijke handelingen, de bovengemelde school niet meer bezoeken, voor de toepassing van art. 14, 1^e lid, der wet tot regeling van het lager onderwijs als belanghebbenden moeten worden beschouwd;

dat wel is waar, blijkens het 2^e lid van gemeld artikel, het hooger beroep moet worden ingesteld binnen dertig vrije dagen, te rekenen van den dag waarop het besluit openbaar is gemaakt of aan de belanghebbenden is toegezonden en dat van deze openbaarmaking of toezending aan de appellanten niet is gebleken, maar dat hieruit niet kan volgen, dat zij als belanghebbenden niet-ontvankelijk zouden zijn; dat de appellanten mitsdien ontvankelijk zijn in hun ingesteld beroep;

Overwegende wat de gegrondheid van het beroep betreft, dat noch uit de stukken, noch uit de mededeelingen, gedaan in de openbare vergadering van den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, is gebleken van het bestaan van zoodanige feiten als zouden moeten leiden tot vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

30 Maart 1914. BESLUIT, tot toepassing der Wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 129), tot opheffing van belemmeringen enz. is niet uitgesloten, waar het geldt eene weige-

ring van vergunning, voortspruitende uit de bepalingen eener verordening, vastgesteld krachtens art. 5, tweede lid der Woningwet.

Ook wanneer tegen zoodanige weigering van Burg. en Weth. geen beroep is ingesteld op den gemeenteraad, krachtens art. 5, vierde lid der Woningwet, kan ingevolge art. 3 der Wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 129) de verlangde vergunning door Gedepr. Staten worden verleend.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Burgemeester en Wethouders van *Zwolle* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 30 September 1913, 3^e afd., n^o: 5769/3803, waarbij, met toepassing der wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 129) tot opheffing van belemmeringen bij de uitvoering van werken in het openbaar belang bevolen of ondernomen, uit bepalingen van verordeningen voortspruitende, aan het Rijk — met ontheffing voor zooveel noodig van de artt. 2 en 13 der bouwverordening van *Zwolle* — vergunning is verleend tot het verbouwen en vergrooten van de telegraafloods aan de *Westerlaan* in die gemeente;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 10 Maart 1914, n°. 424;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Maart 1914, n°. 2962, afdeling Volksgezondheid en Armeezaken;

Overwegende, dat bij besluit van Burgemeester en Wethouders van *Zwolle* van 25 October 1912, 3^e afd., n°. 2054 aan den Rijksbouwmeester voor de landsgebouwen in het 1ste district vergunning is geweigerd voor het verbouwen en vergrooten van de telegraafloods op het spoorwegterrein aan de *Westerlaan* in die gemeente, uit overweging dat het gedeelte, waarmede de bestaandeloods zal worden vergroot, zou komen buiten de ter plaatse bestaande rooilijn;

dat na herhaalde weigering Onze Minister van Waterstaat zich bij missive van 30 April 1913, n°. 29, Afd. Posterijen en Telegrafie, tot Gedeputeerde Staten heeft gewend met verzoek hunne tusschenkomst te verlenen ten einde de vergunning alsnog te verkrijgen, c. q. ten behoeve van het Rijk te willen optreden overeenkomstig artikel 3 der wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 129);

dat ook op dit verzoek Burgemeester en Wet-

houders van *Zwolle* de gevraagde vergunning hebben geweigerd, waarop Gedeputeerde Staten bij hun voormeld besluit aan het Rijk, met ontheffing voor zooveel noodig van de artt. 2 en 13 der bouwverordening der gemeente *Zwolle*, overeenkomstig de overgelegde teekeningen de vereischte vergunning hebben verleend;

dat Gedeputeerde Staten daarbij hebben overwogen, dat het geldt de uitvoering van een openbaar werk, als bedoeld in art. 1 der wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 129) en dat Burgemeester en Wethouders van *Zwolle* de krachtens de bouwverordening dier gemeente vereischte vergunning weigeren te verlenen, zoodat art. 3 van genoemde wet van toepassing moet worden geacht; dat art. 16, lid I, der bouwverordening der gemeente *Zwolle* voorschrijft, dat de gevels, die naar den openbaren weg gekeerd en daaraan of op minder dan 10 M. daarvan verwijderd komen te staan, gesteld moeten worden volgens rooilijnen, die zooveel mogelijk evenwijdig loopen aan de as van de straat of andere, van den openbaren weg deel uitmakende en vóór den gevel gelegen ruimte, welke rooilijnen tevens zooveel mogelijk verband houden met wederzijds aanwezige of nog te stichten gebouwen; dat voor de stadswijken der gemeente *Zwolle* tusschen de singelgrachten en het terrein van den Staatsspoorweg een door Gedeputeerde Staten goedgekeurd uitbreidingsplan is vastgesteld waarin de *Westerlaan* begrensd wordt door lijnen, die naar de beteekenis van zulk een plan niet anders kunnen zijn dan rooilijnen, zoodat in verband met de definitie van rooilijnen, neergelegd in art. 11, lid 6, der vermelde bouwverordening, geen bouwer gedwongen kan worden verder achter die lijn terug te bouwen dan hij zelf wenschelijk acht en een beroep op artikel 16 der bouwverordening geen zin heeft, omdat deze zeer vage bepaling alleen gelden kan waar nog een rooilijn moet worden vastgesteld; dat Burgemeester en Wethouders van *Zwolle* de gevraagde vergunning ten onrechte op grond van art. 16, lid I, der bouwverordening hebben geweigerd; dat het gemeentebestuur van *Zwolle* nog aanvoert dat, door het verlenen der vergunning, de *Westerlaan*, een der drie toegangswegen tot de stad, blijvend zou worden ontsierd; dat echter de door dat College aangenomen rooilijn reeds op meerdere plaatsen is overschreden en dat nog in 1911 vergunning is verleend om de houtenloods of bergplaats, behoorende bij het stationsgebouw, te vergrooten, waardoor deze bergplaats slechts weinig minder is vooruitgeschoven dan thans voor de telegraafloods is voorgesteld;

dat het blijkens ter plaatse ingesteld onderzoek en blijkens de missive van den Minister van Waterstaat van 22 September 1913 niet mogelijk is zonder aanzienlijke kostenvermeerdering eene andere oplossing te vinden, doordat het terrein achter de loods wegens zijne ligging onmiddellijk aan het spoor open moet blijven om bij het lossen en laden van de telegraafpalen behoorlijk te kunnen manoeuvreren; dat er derhalve termen bestaan om de gevraagde vergunning te verleenen; dat van het besluit van Gedeputeerde Staten Burgemeester en Wethouders bij Ons in beroep zijn gekomen, aanvoerende o. a., dat noch de wettelijke noch de feitelijke gronden waarop het besluit van Gedeputeerde Staten rust, als juist kunnen worden erkend; dat immers de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 129) blijkens haren titel en hare bepalingen, en wel in het bijzonder art. 3 juncto art. 2, slechts het opheffen van belemmeringen, voortspuitende uit bepalingen van verordeningen, beoogt; dat art. 2 dan ook Gedeputeerde Staten slechts machtigt tot het verleenen van vergunningen welke bij eene verordening worden gevorderd; dat waar nu de vergunning, noodig voor verbouwing en uitbreiding der telegraafloods, vereischt wordt krachtens art. 5 der Woningwet, Gedeputeerde Staten h. i. ten onrechte de meervermelde wet van 1899 hebben toegepast; dat Gedeputeerde Staten bij hun bestreden besluit ontheffing hebben verleend, voor zooveel noodig, van de artt. 2 en 13 der bouwverordening; dat, daargelaten de vraag of het voorschift van art. 6, lid 1b, der Woningwet, volgens hetwelk Burgemeester en Wethouders vrijstelling verleenen, niet moet geacht worden te derogereren aan de bepalingen der gemelde wet van 1899, zij te dezen opmerken dat de door Gedeputeerde Staten verleende ontheffing niet van het gemeentebestuur was gevraagd noch door dat bestuur was geweigerd; dat voorts naar hunne meening de van het gemeentebestuur gevraagde vergunning niet geacht kon worden geweigerd te zijn zoolang niet gebruik was gemaakt van de bevoegdheid, tot het instellen van beroep op den gemeenteraad, den verzoeker bij artikel 5, lid 4, der Woningwet toegekend; dat nu de verzoeker van dat recht geen gebruik heeft gemaakt, hij h. i. tevens het recht mist zich te beroepen op weigering van het gemeentebestuur om de vergunning te verleenen; dat immers onder het „aangewezen bestuur” in art. 3 der wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 129) h. i. niet anders kunnen worden verstaan dan de bij wettelijk voorschift aangewezen bestuursinstantiën; dat

Gedeputeerde Staten ten onrechte overwegen, dat in het plan van uitbreiding voor den grond, gelegen tusschen de Singelgrachten en het terrein van den Staatsspoorweg, de lijnen, welke op de daarbij behorende kaart de *Westerlaan* begrenzen, niet anders kunnen zijn dan rooilijnen; dat dit in ieder geval niet kan gelden voor de begrenzing van bedoelde laan aan de zijde van het Staatsspoorwegterrein, aangezien het plan blijkens het betrekkelijk raadsbesluit slechts omvat de terreinen, gelegen tusschen de *Westerlaan*, *Stationsweg*, *Klein Weezenland* en *Emmawijk*; dat dit ten overvloede blijkt uit den staat van eigenaren van gronden, waarop het betrekkelijk raadsbesluit van toepassing is, welke staat bij de aanvraag om goedkeuring aan Gedeputeerde Staten is toegezonden; dat bovendien niet kan worden erkend, dat deze lijnen slechts de grenzen aangeven van de aan te leggen straten en wegen; dat de definitie van rooilijn, neergelegd in art. 11, al. 6, der bouwverordening waarop door Gedeputeerde Staten een beroep wordt gedaan, h. i. veelmeer een argument is tegen de stelling van dat College; dat deze definitie luidt: „Onder rooilijn wordt verstaan de lijn, welke bij het stellen van een terreinafsluiting of afscheiding, of van een gevel van een gebouw niet mag worden overschreden”; dat volgens deze bepaling het begrip rooilijn derhalve geenszins met zich brengt „dat geen bouwer gedwongen kan worden verder achter die lijn terug te bouwen dan hij zelf wenschelijk acht”; dat een rooilijn kan aangeven de terreinsafsluiting, terwijl daarachter een andere lijn de plaatsing der gevels kan regelen; dat het begrip „rooilijn” en „gevellijn” dus niet samen behoeft te vallen; dat wel verre dat, zooals Gedeputeerde Staten meenen, artikel 16 der bouwverordening alleen zou gelden waar nog een rooilijn moet worden vastgesteld, dit voorschift juist bepaalt, dat de rooilijn verband moet houden met aanwezige gebouwen; dat in dit geval dus de rooilijn identiek is met de gevellijn; dat indien geen bebouwing aanwezig is, de rooilijn de terreinafscheiding aangeeft; dat Gedeputeerde Staten zich beroepen op een door hen bij besluit van 31 Mei 1911, 3^e afd., n°. 1124, verleende vergunning tot vergrooting van een houten bergplaats voor brandstoffen en rijwielen bij het spoorwegpostkantoor; dat het echter niet aangaat op deze vergunning een beroep te doen, waar het geldt een meer omvangrijke, en verder buiten de bestaande rooilijn uitstekende, verbouwing; dat ook de door Gedeputeerde Staten overwogen omstandigheid, dat de door hen

voormeld, niet anders kunnen worden verstaan dan de bij wettelijk voorschrift aangewezen bestuursinstantiën ;

dat art. 5 lid 4, der Woningwet bepaalt, dat van het besluit tot verleenen van voorwaardelijke vergunning of tot weigering der vergunning beroep op den gemeenteraad is toegelaten volgens regelen bij plaatselijke verordening vast te stellen, welke regelen zijn vastgesteld bij art. 7 der Bouwverordening ;

Overwegende, dat de artt. 2 en 3 der gemelde wet van 1899 bepalen, dat, zoo de vergunning van eenig bestuur wordt gevorderd, zij door dat bestuur wordt verleend en dat zoo het in art. 2 aangewezen bestuur weigert de vergunning te verleenen, zij door Gedeputeerde Staten kan worden verleend ;

dat nu onder het in de artikelen 1 en 2 dier wet aangewezen bestuur, blijkens de nadere omschrijving in art. 1, voorlaatste lid, is te verstaan het bestuur dat de verordening vaststelde en in art. 2 het bestuur dat de vergunning, gevorderd bij eene gemeenteverordening, heeft te verleenen ;

dat de beoogde vergunning ingevolge de gemeenteverordening gevorderd werd van Burgemeester en Wethouders en mitsdien bij weigering van dit aangewezen bestuur al. 3 der meergemelde wet toepasselijk werd ;

Overwegende, dat het hier betreft een openbaar werk, door het Rijk ondernomen en dat zonder de gevraagde vergunning niet naar behooren kan worden uitgevoerd, terwijl de door Burgemeester en Wethouders aangevoerde bezwaren niet van dien aard zijn, dat zij Gedeputeerde Staten moesten weerhouden de vergunning, zooals deze was gevraagd, te verleenen ;

Gezien de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 129) :

Hebben goedgevonden en verstaan :
het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

30 Maart 1914. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 27 Maart 1914, n°. 157, afdeling Personeel ;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Art. 1. In artikel 6 van Ons besluit van 20 Mei 1910, n°. 43, wordt in de plaats van „f 800” gelezen : f 1000, en in de plaats van „f 1000” gelezen : f 1200.

2. Aan artikel 98 van Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, wordt het volgende lid toegevoegd :

De toelagen volgens de artikelen 85 en 86 worden niet genoten door den ambtenaar, die buiten zijne standplaats woont. De Miniser is bevoegd in bijzondere gevallen afwijking van deze bepaling toe te staan.

3. Voor de berekening der bezoldiging van de bij het in werking treden van dit besluit in dienst zijnde verificateurs, alsmede van hen die krachtens art. 157 van Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, daartoe zijn benoemd, wordt indien zij langer dan 10 jaren als kommies-verificateur hebben gediend, het meerdere tot een maximum van 6 jaren, met dienstdij als verificateur gelijk gesteld.

Artikel 155 van laatstgenoemd besluit geldt niet ten aanzien van hen, die na gemeld tijdstip tot verificateur zijn benoemd.

4. Dit besluit treedt in werking 1 April 1914.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 30sten Maart 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën,
BERTLING.

31 Maart 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 25 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 273), waarbij aan de vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in Zeeland, gevestigd te *Middelburg*, vergunning is verleend op een terrein in de gemeenten *Bergen op Zoom* en *Halsteren* een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 168.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Maart 1914, n°. 2991, afdeling Volksgezondheid en Armwezen ; Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 27 April 1912 (*Staatsblad* n°. 165) ;

Hebben goedgevonden en verstaan :
met intrekking van Onze besluiten van 25 Juni 1912 (*Staatsblad* n°. 191) en van 29 October 1913 (*Staatsblad* n°. 402), te bepalen, dat in

Ons besluit van 25 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 274) de volgende wijzigingen worden gebracht: het eerste lid van artikel 2 wordt gelezen als volgt:

„In het gesticht, bestaande uit 10 paviljoenen en de noodige dienstgebouwen, mogen niet meer dan 462 krankzinnigen, 231 mannen en 231 vrouwen verpleegd worden.”

Artikel 6 wordt gelezen, als volgt:

„De geneeskundige behandeling der patienten wordt opgedragen aan ten minste drie geneeskundigen, die gevestigd moeten zijn in woningen op het terrein van het gesticht en daarbuiten geene geneeskundige praktijk mogen uitoefenen.” „Zoolang het aantal verpleegden niet meer dan 350 bedraagt, moet aan ter minste twee geneeskundigen de geneeskundige behandeling zijn opgedragen.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 31sten Maart 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 21 April 1914.)

1 April 1914. MISSIVE van den Minister van Financiën aan de Gemeentebesturen, betreffende de beteekenis van „belooningen” in art. 62 derde lid c der Pensioenwet voor de Gemeente-ambtenaren 1913.

Aangezien mij gebleken is dat er enkele gemeentebesturen zijn die meenen dat onder „belooningen” in art. 62, derde lid lit. c der Pensioenwet voor de gemeenteambtenaren 1913 zijn te verstaan „wedden” in den zin van art. 2 H. dier wet, heb ik de eer U er voor zooveel noodig op te wijzen dat eerstgemeld begrip ruimer is dan het in de tweede plaats genoemde en alles omvat wat onder welken vorm ook in de gemeentelijke betrekking of betrekkingen als belooning is genoten, derhalve b.v. ook persoonlijke toelagen.

Beleefd verzoek ik U om, wanneer door U opgaven van totaalbedragen van belooningen werden verstrekt, bij de berekening waarvan bedoelde minder juiste interpretatie werd gevolgd, den Pensioenraad voor de gemeenteambtenaren alsnog aanvullende opgaven te willen doen toekomen.

De Minister van Financiën,

Namens den Minister,

De Secretaris-Generaal, DE JONGE.

2 April 1914. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent den uitvoer van gemalen *ruw* zout door zoutzieders en handelaars. S. 169.

W I J W I L H E L M I N A, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 6 Maart 1914, n°. 103, Accijnzen; Gezien artikel 83 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord (advies van 17 Maart 1914, n°. 48);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 30 Maart 1914, n°. 87, Accijnzen;

Hobben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De rekeningen met zoutzieders en handelaars in *ruw* zout, bedoeld bij de artikelen 55 en 64 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), kunnen ook worden aangezuiverd door uitvoer naar het buitenland van gemalen *ruw* zout met een chloornatriumgehalte van ten minste zes en negentig procent.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 2den April 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitgeg.* 21 April 1914.)

2 April 1914. BESLUIT, houdende aanvulling van de Instructie voor Stellingcommandanten en Commandanten van Afzonderlijke Forten voor tijd van oorlog of oorlogsgevaar. S. 170.

W I J W I L H E L M I N A, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Marine van 26 Maart 1914, Kabinet, Litt. M³¹, en van 30 Maart 1914, Bureau S., n°. 1;

Gezien het sedert herhaaldelijk gewijzigde Koninklijk Besluit van 8 September 1909 (*Staatsblad* n°. 305), houdende nadere vaststelling van de Instructie voor Stellingcommandanten en Commandanten van Afzonderlijke Forten voor tijd van oorlog of oorlogsgevaar;

Gezien de wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 469), tot toevoeging van de terreinen langs den *Nieuwen Waterweg* en het *Scheur*, thans deel uitmakende van de gemeenten 's-Gravenzande en Naaldwijk, aan de gemeente Rotterdam;

Hebben goedgevonden en verstaan, in het ge-

stelde onder IV van de Bijlage I van de Instructie, behorende bij genoemd Koninklijk Besluit tusschen „*Rockanje*” en „*Rozenburg*” op te nemen:

Rotterdam (onderdeel Hoek van Holland).

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel en dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 2den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

(*Uitg. 1 Mei 1914.*)

2 April 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende het station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel schrijft mij onder dagtekening van 23 Maart 1914, n°. 3786, afd. Handel, het volgende:

Zooals Uwer Excellentie vermoedelijk wel bekend is, bestaat te Wageningen het Station voor Maalderij en Bakkerij, voor welke instelling ten laste van de begrooting van mijn Departement subsidie wordt verleend.

Deze instelling heeft ten doel, behalve het verspreiden van vakkennis onder de molenaars en bakkers, het op hooger peil brengen van het product. Daartoe is bij het station voor bakkerijen en molenaars resp. meelfabrieken, de gelegenheid geopend, zich onder contrôle te stellen. Een inrichting, die zich onder contrôle gesteld heeft, is verplicht, ten aanzien van de artikelen, waarvoor ondercontrôlestelling is geschied, zich te houden aan de door het Station vastgestelde normen voor de verschillende artikelen. Zoo zijn b.v. normen vastgesteld voor gebuild en ongebuild tarwemelkbrood; gebuild en ongebuild tarwewaterbrood; ongebuild roggebrood; brood, gebakken uit een mengsel van gebuild tarwe- en rogge-meel, en van ongebuild tarwe- en roggemeel; beschuit; alle meelsoorten der inlandsche meelfabrieken en afvalproducten, buitenlandsche meelsoorten en afvalproducten; grutterijproducten; maïs-bloem, geregist of bakkersgist; benevens melkpoeder.

Het ligt voor de hand, dat de werking van

het station in hooge mate aan de verbruikers ten goede kan komen, daar op die manier de kwaliteit van de hun te leveren waren wordt verbeterd en zij zekerheid kunnen hebben omtrent de kwaliteit.

Daarom ligt het ook in de rede, dat door de verbruikers op de producenten aandrang behoort te worden uitgeoefend om tot het Station toe te treden.

Het komt mij voor, dat onder de verbruikers, die zulk een aandrang behooren uit te oefenen, in de eerste plaats wel het Rijk mag worden gerekend; immers geldt het hier een zaak van werkelijk algemeen belang en worden door een zoo ruim mogelijke aansluiting van producenten bij het Station niet alleen de belangen van de verbruikers bevorderd, maar ook de belangen van handel en industrie gediend, daar zoodoende oneerlijke concurrentie door levering van minderwaardige artikelen wordt tegengegaan. Bovendien zal het Station beter zijn taak als instituut van voorlichting kunnen vervullen, wanneer door aansluiting van een groot aantal industriëelen het over ruimer middelen kan beschikken.

Op grond van een en ander zou ik het wenschelijk achten, dat, wanneer van Rijkswege opdracht tot levering van meel of brood en soortgelijke artikelen wordt gegeven, de voorwaarde wordt gesteld, dat de leverancier moet staan onder contrôle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

Ik heb de eer de aandacht van Uw College, namens genoemden Minister, op het bovenstaande te vestigen, met verzoek daarmede ook de gemeentebesturen in Uw gewest in kennis te stellen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

4 April 1914. BESLUIT, houdende wijziging der bepalingen ter uitvoering van de wet omtrent den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken. S. 171.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 18 Maart 1914, n°. 106, afdeling Personeel;

Gezien de artikelen 7, 9 en 10 der wet van 18 September 1852 (*Staatsblad* n°. 178), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 253);

Herzien Onze besluiten van 26 November 1901 (*Staatsblad* n°. 225), 2 Maart 1907 (*Staats-*

blad n°. 63) en 8 December 1908 (*Staatsblad* n°. 375);

Den Raad van State gehoord (advies van 27 Maart 1914, n°. 7);

Gelet op nader rapport van Onzen voornoemen-Minister van 1 April 1914, n°. 86, afdeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met ingang van 1 Mei 1914 wordt te *Amsterdam* een tweede kantoor van den waarborg der gouden en zilveren werken gevestigd, hetwelk wordt aangeduid als het kantoor *Amsterdam II*, terwijl het tegenwoordig kantoor, met ingang van dien dag, als het kantoor *Amsterdam I* wordt aangeduid.

Te rekenen van 1 Mei 1914 wordt, met wijziging van artikel 1 van Ons besluit van 26 November 1901 (*Staatsblad* n°. 225), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 8 December 1908 (*Staatsblad* n°. 375), het gebied der kantoren van den waarborg der gouden en zilveren werken, vastgesteld als volgt:

Het kantoor *Amsterdam I* omvat de gemeente *Amsterdam*, behalve voor wat betreft de in die gemeente uit het buitenland aangevoerde goederen.

Het kantoor *Amsterdam II* omvat het rechterlijk arrondissement *Amsterdam* (voor de gemeente *Amsterdam* echter alleen voor zooveel betreft de aldaar uit het buitenland aangevoerde goederen);

het rechterlijk arrondissement *Haarlem* (met uitzondering van de gemeenten *Alkemade*, *Hillegom*, *Leimuiden* en *Lisse*).

Het kantoor 's-Gravenhage omvat:

het rechterlijk arrondissement 's-Gravenhage; van het kanton *Haarlemmermeer* de gemeenten *Alkemade*, *Hillegom*, *Leimuiden* en *Lisse*;

het kanton *Woerden*, met uitzondering van de gemeente *Oudewater* en de in de provincie *Utrecht* gelegen gemeenten van dat kanton.

Het kantoor *Rotterdam* omvat:

het rechterlijk arrondissement *Rotterdam* (met uitzondering van het kanton *Schoonhoven*); de kantons *Dordrecht*, *Oud-Beerland*, *Ridderkerk* (met uitzondering van de gemeenten *Alblasserdam* en *Nieuw-Lekkerland*) en *Gorinchem* (met uitzondering van de gemeenten *Ameide*, *Hoornaar*, *Meerkerk*, *Noordeloos* en *Tienhoven*); van het kanton *Sliedrecht* de gemeenten *Giesendam*, *Sliedrecht* en *Papendrecht*;

van het kanton *Vianen* de gemeenten *Asperen*, *Leerbroek* en *Leerdam*.

Het kantoor *Schoonhoven* omvat:

de kantons *Schoonhoven*, *Sliedrecht* (met uitzondering van de gemeenten *Giessendam*,

Sliedrecht en *Papendrecht*) en *Vianen* (met uitzondering van de gemeenten *Asperen*, *Leerbroek* en *Leerdam*);

van het kanton *Gorinchem* de gemeenten *Ameide*, *Hoornaar*, *Meerkerk*, *Noordeloos* en *Tienhoven*;

van het kanton *Ridderkerk* de gemeenten *Alblasserdam* en *Nieuw-Lekkerland*;

van het kanton *Woerden* de gemeente *Oudewater*.

Het kantoor *Leeuwarden* omvat de rechterlijke arrondissementen *Leeuwarden* en *Heerenveen*.

Het kantoor *Utrecht* omvat de rechterlijke arrondissementen *Utrecht* (met uitzondering van de niet in de provincie *Utrecht* gelegen gemeenten van het kanton *Woerden*), *Zwolle* en *Tiel* (met uitzondering van de kantons *Druuten* en *Vianen*).

Het kantoor *Arnhem* omvat:

de rechterlijke arrondissementen *Arnhem*, *Zutphen* en *Almelo*;

het kanton *Druuten*.

Het kantoor 's *Hertogenbosch* omvat het rechterlijk arrondissement 's *Hertogenbosch* en de kantons *Oosterhout*, *Tilburg* en *Helmond*.

Het kantoor *Groningen* omvat de rechterlijke arrondissementen *Groningen*, *Winschoten* en *Assen*.

Het kantoor *Alkmaar* omvat het rechterlijk arrondissement *Alkmaar*.

Het kantoor *Roosendaal* omvat de rechterlijke arrondissementen *Middelburg* en *Zierikzee*, zoodat de kantons *Breda*, *Zevenbergen* en *Bergen op Zoom*.

Het kantoor *Maastricht* omvat de rechterlijke arrondissementen *Maastricht* en *Roermond*, met uitzondering van het kanton *Helmond*.

2. Te rekenen van 1 Mei 1914 wordt in artikel 7 van Ons bovenbedoeld besluit van 26 November 1901 (*Staatsblad* n°. 225) in de plaats van „voor het kantoor *Amsterdam*, de letter A" gelezen: voor het kantoor *Amsterdam I*, de letter A.

voor het kantoor *Amsterdam II*, de letter A.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 4den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(Uitgeg. 21 April 1914.)

4 April 1914. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 September 1913, houdende vaststelling van het formulier van den loonstaat, bedoeld in art. 2 van het besluit van 17 Mei 1909, S. 122, en het formulier betreffende de inlevering door de werkgevers van de opgaven, benoemd tot vaststelling der premien over de loonen op een loonstaat vermeld.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gezien art. 46, litt. c, der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 62), alsmede de artt. 1 en 2 van het Koninklijk besluit van 17 Mei 1909 (*Staatsblad* n°. 122), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur tot uitvoering van de artt. 45 en 47bis der Ongevallenwet 1901, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 21);

Heeft goedgevonden:

het bij zijne beschikking van 19 September 1913, n°. 2365rr, afdeling Arbeidersverzekering, vastgestelde model van het formulier van den loonstaat, bedoeld in art. 2 van genoemd Koninklijk besluit, te wijzigen als volgt:

In aantekening *f* worden de woorden „een en ander uitgeoefend binnen de gemeente Rotterdam en op de rivier beneden die gemeente tot aan de uitmonding in zee”, vervangen door de woorden: „een en ander uitgeoefend op de rivier de Maas van de oostelijke grens van de gemeente Rotterdam af, tot aan zee, zoomede binnen het overige gedeelte der gemeente Rotterdam, met uitzondering van het overige gedeelte van Hoek van Holland,”.

's Gravenhage, 4 April 1914.

De Minister voornoemd, TREUB.

6 April 1914. BESLUIT, houdende wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van den 6den December 1911 (*Staatsblad* n°. 352), zooals dat is gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 29sten Augustus 1912 (*Staatsblad* n°. 282), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319). S. 172.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 23 December 1913, n°. 3467, Afdeling Arbeid;

Gezien artikel 5 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319);

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Februari 1914, n°. 37);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 3 April 1914, n°. 523, Afd. Arbeid; Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

In Ons besluit van 6 December 1911 (*Staatsblad* n°. 352), zooals dat is gewijzigd bij Ons besluit van 29 Augustus 1912 (*Staatsblad* n°. 282), worden de volgende wijziging en aanvulling aangebracht:

A. In artikel 30 vervalt „6”, en voorts wordt aan dit artikel een nieuw tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

„Een persoon beneden 18 jaren of eene vrouw mag in eene fabriek of werkplaats geen arbeid verrichten als genoemd in categorie. II van artikel 21, tenzij de volgende voorschriften worden in acht genomen:

1. In het werklokaal mag door of voor dien persoon of door of voor die vrouw geen voedsel worden bewaard en mag door dien persoon of door die vrouw geen voedsel worden genuttigd, geen rust- of schafttijd, noch de nachtrust worden doorgebracht, tenzij het districtshoofd der Arbeidsinspectie als zijn oordeel heeft te kennen gegeven, dat een en ander geen bijzonder gevaar voor leven of gezondheid oplevert.

2. Indien het districtshoofd der Arbeidsinspectie zulks heeft voorgeschreven, moet voor dien persoon of voor die vrouw eene voldoende schaftgelegenheid aanwezig zijn.

3. In het werklokaal mag een verwarmings-toestel niet worden gebruikt voor het drogen van tabak of sigaren, noch voor het bereiden of verwarmen van voedsel.”

B. In het eerste lid van artikel 44 wordt tusschen „23,” en „31, eerste lid,” ingevoegd: „30, tweede lid.”. Na het vijfde lid van artikel 44 wordt een nieuw zesde lid ingevoegd, luidende als volgt:

„Vrijstelling van het bepaalde in artikel 30, tweede lid, kan niet langer duren dan tot 1 Januari 1917.”

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 6den April 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg.* 16 April 1914.)

9 April 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin betreffende art. 70 Militiebesluit II.

Opdat de militiecommissaris zal kunnen beoordeelen, wie van de verlofgangers der militie aan het jaarlijksch onderzoek moeten deelnemen en wie niet, dient uit de verlofgangersregisters o.a. te blijken wie tot een der in Art. 83, vierde lid, van het militiebesluit II genoemde groepen behooren.

Toen echter de militiecommissarissen het vorig jaar de naamlijst, bedoeld in art. 86, derde lid, van genoemd besluit moesten opmaken, waren in de registers van sommige gemeenten nog geen aantekeningen gesteld betreffende de opkomst voor herhalingsoefeningen, voor een deel doordat van de gemeente van inlijving van de betrokken verlofgangers nog geen mededeeling, als bedoeld in art. 70, vierde lid, van dat besluit, was ontvangen.

Naar aanleiding van het vorenstaande heb ik de eer UHoogedelgestrengte uit te noodigen, de burgemeesters der gemeenten, behorende tot Uwe provincie, voor zooveel noodig te zoeken, zorg te dragen, dat overeenkomstig laatstbedoelde bepaling, de daarin bedoelde mededeeling na het ontvangen van de desbetreffende opgaven ten spoedigste plaats vindt, en tevens dat de datum, voor de opkomst voor herhalingsoefeningen bepaald, eveneens spoedig — in elk geval voor dat de verlofgangersregisters aan den militiecommissaris toegezonden of te zijner beschikking gesteld worden — in kolom 5 van het register wordt vermeld.

*De Minister van Oorlog,
Voor den Minister,*

*Het Hoofd der afdeling Dienstplicht,
GROUSTRA.*

11 April 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement. S. 178.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 Februari 1914, n°. 1394, afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66), en op het Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 164), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 28 Mei 1913 (*Staatsblad* n°. 193);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Maart 1914, n°. 36);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 8 April 1914, n°. 2396, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In artikel 20, lid 3, van het Zeeuwsche stroomen-visscherijreglement wordt, in plaats van „15 Juli 1913”, gelezen: „15 Juli 1915”.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 11den April 1914.

WILHELMINA.

*De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.*

(*Uitgeg.* 16 April 1914.)

14 April 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Waddenzee-visscherijreglement en van het Zuiderzee-visscherijbesluit. S. 174.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 7 Maart 1914, n°. 1609, Afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66), op het Waddenzee-visscherijreglement (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 161) en op het Zuiderzee-visscherijbesluit (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 162), beide laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 28 Mei 1913 (*Staatsblad* n°. 193);

Den Raad van State gehoord (advies van 31 Maart 1914, n°. 11);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 9 April 1914, n°. 2414, Afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art 1. Artikel 3, letter d, van het Waddenzee-visscherijreglement en van het Zuiderzee-visscherijbesluit wordt gelezen als volgt:

„d. een wonderkuil, waarvan de maaswijdte kleiner is dan:

1°. 22 m.M. van 1 October tot 14 April;

2°. 17 m.M. van 15 April tot 30 Juni, met dien verstande, dat het tot 30 Juni 1914 geoorloofd is te visschen met een wonderkuil met een kleiner maaswijdte.”

2. Dit besluit treedt in werking op den

tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 14den April 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 17 April 1914.*)

15 April 1914. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Heiloo* van 24 December 1913, tot intrekking van het salaris van den ambtenaar ter gemeente-secretarie. S. 175.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 5 Maart 1914, n°. 1612, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Heiloo* van 24 December 1913, waarbij het salaris van den ambtenaar ter gemeente-secretarie aldaar is ingetrokken;

Overwegende, dat bij gemeld raadsbesluit blijkens de notulen van de betrekkelijke raadsvergadering het salaris van den ambtenaar ter secretarie der gemeente *Heiloo* is ingetrokken; in verband met de verhooging, welke de jaarwedden van den burgemeester, den secretaris en den ontvanger dier gemeente krachtens besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* met Onze goedkeuring hebben ondergaan;

dat aan bedoelde verhooging geen beweegreden mag worden ontleend om de jaarwedde van een ander ambtenaar in functie in te trekken;

dat mitsdien het besluit tot intrekking in strijd is met het algemeen belang;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 31 Maart 1914, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 11 April 1914, n°. 2955, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan;

genoemd besluit van den Raad der gemeente *Heiloo* te vernietigen wegens strijd met het algemeen belang,

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst

en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 15den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg. 30 April 1914.*)

15 April 1914. BESLUIT, houdende vaststelling van voorschriften ten aanzien van ambtenaren en bedienden bij de Algemeene Rekenkamer. S. 176.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van de Algemeene Rekenkamer van 19 Februari 1914, Litt. D. R. S. Geheim en op het rapport van Onzen Minister van Financiën van 11 April 1914, n°. 14, Kabinet;

Overwegende, dat het wenschelijk is gebleken ten aanzien van ambtenaren en bedienden bij de Algemeene Rekenkamer nadere voorschriften te geven;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Gerekend met ingang van 1 Januari 1914 te bepalen als volgt:

Art. 1. Bij de Algemeene Rekenkamer zijn werkzaam;

4 referendarissen;

16 hoofdcommiezen;

11 commiezen;

38 adjunct-commiezen en klerken;

en schrijvers op jaarloon.

De bedienden worden verdeeld in:

een kamerbewaarder-conciërge;

een binder;

boden en

assistent-boden.

De bepalingen van dit besluit zijn niet van toepassing ten aanzien van de ambtenaren en bedienden, tijdelijk bij de Algemeene Rekenkamer werkzaam.

2. Indien de werkkring van een ambtenaar of bediende een anderen titel vordert dan in artikel 1 vermeld, wordt bij de benoeming een der rangen, in dat artikel voorkomende, aangewezen, welke door den benoemden ambtenaar of bediende zal worden ingenomen.

3. De ambtenaren tot en met den rang van adjunct-commies worden door Ons benoemd en ontslagen; de klerken, schrijvers op jaarloon en bedienden door de Algemeene Rekenkamer.

Op den dag van ingang der benoeming vangt tevens het genot der bezoldiging aan.

4. De in artikel 1 genoemde ambtenaren en bedienden kunnen door de Algemeene Rekenkamer in hunne bediening worden geschorst.

Voorzoo veel ambtenaren tot en met den rang van adjunct-commies betreft, wordt door Ons bepaald of en in hoever de schorsing zal gepaard gaan met stilstand van bezoldiging. Voor de klerken, schrijvers op jaarloon en bedienden wordt dit bepaald door de Algemeene Rekenkamer.

5. Bevordering in rang geschiedt bij keuze en heeft slechts plaats binnen de grenzen der in artikel 1 vastgestelde formatie. Onverninderd de mogelijkheid om in bijzondere omstandigheden vroeger te worden bevorderd, worden de klerken, wanneer zij daarvoor wegens hunne bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver in aanmerking komen, na gedurende een jaar het maximum-traktement van klerk genoten te hebben, bevorderd tot adjunct-commies. Deze bepaling geldt niet voor klerken, die zijn aangesteld zonder te hebben voldaan aan het in het volgend artikel bedoeld examen.

6. De klerken worden bij eerste aanstelling benoemd na voldoende afgelegd vergelijkend examen, waarvoor de eischen worden vastgesteld door de Algemeene Rekenkamer.

In bijzondere gevallen kan van het afleggen van het examen door Ons ontheffing worden verleend.

7. De bezoldiging der ambtenaren en bedienden, in artikel 1 vermeld, bedraagt voor: de referendarissen, ten minste *f* 3000 en ten hoogste *f* 3800 's jaars;

de hoofdcommiezen, ten minste *f* 2400 en ten hoogste *f* 2900 's jaars;

de commiezen, ten minste *f* 1800 en ten hoogste *f* 2300 's jaars;

de adjunct-commiezen, ten minste *f* 1200 en ten hoogste *f* 1700 's jaars;

de klerken, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 1100 's jaars;

de schrijvers op jaarloon, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 1200 's jaars;

den kamerbewaarder-concierge, ten minste *f* 1000 en ten hoogste *f* 1200 's jaars;

den binder, ten minste *f* 700 en ten hoogste *f* 1200 's jaars;

de boden, ten minste *f* 700 en ten hoogste *f* 900 's jaars;

de adsistent-boden, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 650 's jaars.

8. De bezoldiging van de in het vorig artikel genoemde ambtenaren en bedienden wordt wegens hun diensttijd bij de Algemeene Rekenkamer bij bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver verhoogd als volgt:

voor de referendarissen, telkens na twee

jaren dienst in dien rang met *f* 200 's jaars, totdat het maximum is bereikt;

voor de hoofdcommiezen, na twee, vier en zes jaren dienst in dien rang tot *f* 2600, *f* 2800 en *f* 2900 's jaars;

voor de commiezen, na anderhalf, drie, vier en een half, zes en acht jaren dienst sedert het tijdstip, waarop zij voor het eerst in het genot zijn getreden eener bezoldiging van *f* 1800 tot *f* 1900, *f* 2000, *f* 2100, *f* 2200 en *f* 2300 's jaars;

voor de adjunct-commiezen, na één, twee, drie, vijf en zeven jaren dienst, in dien rang, tot *f* 1300, *f* 1400, *f* 1500, *f* 1600 en *f* 1700 's jaars;

voor de klerken, na één, twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang, als schrijver op jaarloon of als tijdelijk klerk of schrijver doorgebracht, tot *f* 700, *f* 800, *f* 900, *f* 1000 en *f* 1100 's jaars, ongeacht of zij vóór het in werking treden van dit besluit den rang hadden van eerste- of tweede-klerk;

voor de schrijvers op jaarloon, na elk jaar dienst als zoodanig of als tijdelijk schrijver, met *f* 50, tot het maximum van *f* 1200 zal zijn bereikt;

voor den kamerbewaarder-concierge, na twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang, tot *f* 1050, *f* 1100, *f* 1150 en *f* 1200 's jaars;

voor den binder, na twee, vier, zes, acht, tien, twaalf en veertien jaren dienst in dien rang, tot *f* 750, *f* 800, *f* 850, *f* 900, *f* 1000, *f* 1100 en *f* 1200 's jaars;

voor de boden, na twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang, tot *f* 750, *f* 800, *f* 850 en *f* 900 's jaars;

voor de adsistent-boden, na twee jaren dienst in dien rang, tot *f* 650 's jaars.

De bezoldiging van adjunct-commiezen en van commiezen, die de maximum-bezoldiging, aan hun rang verbonden, hebben bereikt en die, hetzij wegens het niet bestaan van vacatures, hetzij omdat de hun opgedragen taak hen niet in aanmerking doet komen voor bevordering, in hun rang moeten gehandhaafd blijven, wordt, indien hunne ijver en toewijding niets te wenschen overlaten, drie jaar na het bereiken van de maximum-bezoldiging, verhoogd met *f* 100 en na nogmaals drie jaar andermaal met *f* 100.

Eveneens wordt de bezoldiging van klerken als bedoeld in de laatste zinsnede van artikel 5, die de maximum-bezoldiging, aan hun rang verbonden, hebben bereikt, en die niet voor bevordering tot adjunct-commies in aanmerking komen, drie jaar na het bereiken van de maximum-bezoldiging verhoogd met *f* 100, na

nogmaals drie jaar andermaal met f 100 en na wederom drie jaar nogmaals met f 100, mits hunne ijver en toewijding niets te wenschen overlaten.

Gaat de benoeming in op een anderen dan den eersten dag van een kalenderkwartaal, dan worden de gestelde tijdvakken geacht aan te vangen met den eersten dag van het onmiddellijk daarop volgende kwartaal.

De tijd, gedurende welken, krachtens wettelijk voorschrift, verlof wordt genoten, ter vervulling van militairen dienstplicht, komt van rechtswege in aanmerking als diensttijd, geldig voor de in dit artikel bedoelde periodieke traktementsverhoogen.

De toekenning van de hierbedoelde traktementsverhoogen geschiedt door de Algemeene Rekenkamer.

Gelijkertijds wordt beslist omtrent latere toekenning van eene verhooging, welke onthouden moest worden omdat aan de voorwaarden van toekenning niet werd voldaan.

Tenzij er reden is om dienaangaande anders te handelen, worden, voor het geval dat een of meer verhoogen onthouden worden, de verdere periodieke verhoogen zooveel later toegekend, als de laatste onthouding heeft geduurd.

Als diensttijd blijft buiten aanmerking de tijd, gedurende welken de ambtenaar of bediende is geschorst met geheelen of gedeeltelijken stilstand van bezoldiging, alsmede die buiten bezwaar van 's Rijks Schatkist met verlof doorgebracht, indien het verlof langer dan een jaar achtereenvolgens geduurd heeft, of verleend is op een vrijelijk door den ambtenaar of bediende gedaan verzoek in zijn persoonlijk belang.

Wij behouden Ons nochtans voor om in gevallen, waarin een verlof voor langer dan een jaar achtereenvolgens in 's Rijks belang verleend wordt, te bepalen, dat de tijd van dat verlof als diensttijd in aanmerking zal komen.

9. Behalve de voorgeschreven periodieke verhoogen, kunnen, tot het maximum voor den rang vastgesteld, ook andere traktementsverhoogen worden verleend, wanneer zij in het belang van den dienst wenschelijk zijn.

De aldus verhoogde bezoldiging, alsmede traktementsverhooging, vóór het in werking treden van dit besluit toegekend, wordt, zoo daaromtrent niet anders wordt beschikt, voor toekenning van de naaste en de daarop volgende periodieke verhoogen beschouwd als verkregen door regelmatige periodieke verhoogen, na den daarvoor gevorderden diensttijd.

Het bepaalde in artikel 8, vierde lid, is toepasselijk.

Het voorgaand lid is eveneens van toepassing voor het geval, dat bij de benoeming eene hoogere dan de aan den rang verbonden minimum-bezoldiging is of wordt toegekend.

Is de bezoldiging niet bepaald op een bedrag, dat door regelmatige periodieke verhooging kan worden verkregen, dan wordt bij de eerstvolgende periodieke verhooging het verschil aangezuiverd.

Ten aanzien van referendarissen, hoofdcommiezen, commiezen en adjunct-commiezen wordt beschikt door Ons; overigens door de Algemeene Rekenkamer.

10. Onverminderd het bepaalde in artikel 8 kunnen boven het maximum-traktement voor den rang vastgesteld, persoonlijke traktementsverhoogen worden toegekend aan ambtenaren wegens den hun opgedragen meer belangrijke werkkring, zoomede aan ambtenaren en bedienden van alle rangen, die zich gedurende hun langen diensttijd onderscheiden hebben, mits de hiervoor benoodigde gelden op de begrooting bepaaldelijk voor dit doel zijn beschikbaar gesteld.

Ten aanzien van deze verhoogen wordt beschikt door Ons bij gemotiveerd besluit.

11. Het tegenwoordig personeel zal geleidelijk, voor zooveel noodig, worden gebracht op de in artikel 1 vastgestelde formatie.

12. Eene opengevallen plaats zal, behalve door aanstelling in denzelfden rang, aangevuld kunnen worden door aanstelling in lageren rang. Opklimming tot den hoogereren rang zal in dat geval kunnen plaats vinden met overschrijding van het voor de tusschengelegen rangen vastgestelde aantal.

13. Voor zooveel de bezoldiging van de bij het in werking treden van dit besluit in dienst zijnde ambtenaren en bedienden lager is dan zij naar de in artikel 8 gestelde regels zou kunnen bedragen, wordt zij, behoudens de in dat artikel gestelde voorwaarden van bekwaamheid, geschiktheid, dienstijver en diensttijd en behoudens de aan den rang verbonden maximum-bezoldiging, verhoogd tot het bedrag, dat volgens de schaal der periodieke verhoogen in de tweede plaats volgt op de genoten bezoldiging.

Onder gelijke voorwaarden wordt telkens na verloop van een jaar de bezoldiging verhoogd tot het volgens meergenoemde schaal onmiddellijk daarop volgend bedrag, totdat zij het in artikel 8 bedoelde maximum heeft bereikt.

Voor de toepassing van het eerste lid van

dit artikel worden de klerken geacht eene bezoldiging van ten minste f 600 te genieten.

De toekenning van de hiervoor bedoelde verhoogingen geschiedt door de Algemeene Rekenkamer.

De thans in dienst zijnde bode-binder en bode, tevens adistenten voor het archief, behouden hun titel en de daaraan verbonden bezoldiging, welke bezoldiging voor eerstgenoemde verder wordt geregeld volgens de bij dit besluit voor den binder vastgestelde bepalingen.

14. De Koninklijke besluiten van 28 December 1906 n°. 27 en 30 Maart 1911 n°. 25 worden ingetrokken.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 15den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(*Uitgeg. 1 Mei 1914.*)

15 April 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkiptromessen, volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 177.

16 April 1914. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Veere* van 16 April 1913, n°. 150, en van het besluit van den raad dier gemeente van 28 Mei 1913, waarbij achtereenvolgens is beslist, dat het door J. W. MARKUSSE, te *Veere*, gedaan verzoek om vergunning tot het bouwen van eene schuur op het perceel, kadastraal bekend als gemeente *Veere*, Sectie A, n°. 766, voor geene beschikking vatbaar is en het door hem tegen die beslissing ingesteld beroep ongegrond is verklaard. S. 178.

WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Maart 1914, n°. 1863, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Veere* van 16 April 1913, n°. 150, en het besluit van den raad dier gemeente van 28 Mei d. o. v., waarbij achtereenvolgens is beslist, dat het door J. W. MARKUSSE, te *Veere*, gedaan verzoek om vergunning tot het bouwen van eene schuur op het perceel, kadastraal bekend als gemeente *Veere*, sectie A, n°. 766, voor geene beschikking vat-

baar is en het door hem tegen die beslissing ingesteld beroep ongegrond is verklaard;

Overwegende, dat bovenbedoeld besluit van Burgemeester en Wethouders, hetwelk met een besluit tot weigering der vergunning gelijk staat, en het raadsbesluit van 28 Mei 1913 berusten op de overweging, dat MARKUSSE wenschte te bouwen op grond, die, naar de meening van het gemeentebestuur, aan de gemeente behoort;

Overwegende, dat artikel 5, 2de lid, der Woningwet bepaalt, dat in gemeenten, waar voorschriften met betrekking tot gebouwen zijn vastgesteld, de vergunning o. a. tot het oprichten van een gebouw, behoudens het bepaalde bij artikel 6, 1ste lid, dier wet, alleen geweigerd wordt op grond, dat aan die voorschriften niet wordt voldaan;

dat door den raad der gemeente *Veere* in zijne vergadering van 28 Juli 1905 eene bouwverordening is vastgesteld, waarin zijn opgenomen „Voorschriften bij het oprichten van gebouwen”; dat daarin niet voorkomt de weigeringsgrond, die aan de besluiten van Burgemeester en Wethouders van *Veere* en van den Raad dier gemeente ten grondslag ligt;

dat het bepaalde bij artikel 6, 1ste lid, der Woningwet hier niet van toepassing is; dat dus voormelde besluiten van Burgemeester en Wethouders en den raad der gemeente *Veere* in strijd zijn met artikel 5, 2de lid, der Woningwet;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 31 Maart 1914, n°. 16;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 April 1914, n°. 3866, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voormelde besluiten van Burgemeester en Wethouders en van den raad der gemeente *Veere* van 16 April 1913, n°. 150, en van 28 Mei d. o. v. te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

's-Gravenhage, den 16den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg. 7 Mei 1914.*)

16 April 1914. **BESLUIT**, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Deurne* c. a. van 21 Augustus 1913, waarbij aan C. BARTEN vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 179.

Wij WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 5 Maart 1914, n°. 1252, afdeling Volksgezondheid en Armeezaken, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Deurne* c. a. van 21 Augustus 1913, waarbij aan C. BARTEN vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein in eene localiteit van het perceel, plaatselijk gemerkt C n°. 201, aldaar;

Overwegende, dat deze vergunning is verleend op grond van het bepaalde bij artikel 55, 1ste lid, letter a van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235);

Overwegende, dat volgens die bepaling voor de localiteiten, waarin op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening sterke drank werd verkocht, zoolang aan die localiteiten de bestemming om voor verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt niet door eene daad van den eigenaar of gebruiker is ontnomen, de vergunning, tenzij in de daar bedoelde gevallen, niet geweigerd kan worden aan hem, die op voormeld tijdstip daarin het bedrijf uitoefende;

dat C. BARTEN nu wel in de localiteit, waarvoor hem bij het bovenbedoeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Deurne* c. a. vergunning is verleend, op 1 Mei 1881 zonder strijd met wet of verordening sterken drank verkocht, doch dat er blijkens een bericht van den toenmaligen gebruiker sedert 19 Februari 1893 niet meer werd getapt in die localiteit, welke bovendien op 1 Maart 1893 in gebruik is genomen als winkel in galanterieën;

dat dit een daad is van den gebruiker, waardoor aan de localiteit de bestemming, om voor verkoop van sterken drank in het klein te worden gebruikt, is ontnomen;

dat dus art. 55, 1ste lid, van de Drankwet op de bedoelde localiteit niet meer van toepassing was;

dat bovenbedoeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Deurne* c. a. derhalve is genomen in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 31 Maart 1914, n°. 15;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister

aan Binnenlandsche Zaken van 14 April 1914, n°. 3819, afdeling Volksgezondheid en Armeezaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Deurne* c. a. van 21 Augustus 1913 te vernietigen wegens strijd met de wet. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegeedeeld zal worden. 's-Gravenhage, den 16den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.
(*Uitgeg. 7 Mei 1914.*)

17 April 1914. **BESLUIT**, betreffende militie-districten. S. 180.

Wij WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog van 2 April 1914, n°. 2509, afdeling Binnenlandsch Bestuur en van 14 April 1914, afdeling Dienstplicht, n°. 237 M.;

Overwegende, dat ingevolge artikel 12 der wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 469) o. a. de Militiewet te *Hoek van Holland* wordt toegepast, als ware dit eene afzonderlijke gemeente en dat het derhalve noodig is te bepalen, tot welk militiedistrict der provincie *Zuidholland Hoek van Holland* zal behooren; Gezien artikel 38 der Militiewet en Ons besluit van 9 April 1912 (*Staatsblad* n°. 142); Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: 1°. *Hoek van Holland* zal behooren tot het tweede militiedistrict der provincie *Zuidholland*; 2°. In kolom 4 van den staat litt. A, behorende bij Ons besluit van 9 April 1912 (*Staatsblad* n°. 142), wordt in het gedeelte, betrekking hebbende op het tweede militiedistrict van *Zuidholland*, tusschen de plaatsnamen „Hillegersberg” en „Overschie” ingelascht „Hoek van Holland”.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst. 's-Gravenhage, den 17den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.
De Minister van Oorlog, BOSBOOM,
(*Uitgeg. 8 Mei 1914.*)

17 April 1914. BESLUIT, betreffende keuringsraden. S. 181.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog van 2 April 1914, n°. 2509, afdeling Binnenlandsch Bestuuren van 14 April 1914, Afdeling Dienstplicht, n°. 237 M.

Overwegende, dat de noodzakelijkheid is gebleken in de provincie Zeeland twee keuringsraden in te stellen en dat, ingevolge art. 12 der wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 469) o. a. de Militiewet te *Hoek van Holland* wordt toegepast, als ware dit eene afzonderlijke gemeente, zoodat het noodig is te bepalen, welke keuringsraad voor *Hoek van Holland* zitting zal hebben;

Gezien art. 38 der Militiewet en Ons besluit, van 9 April 1912 (*Staatsblad* n°. 143);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1°. In de provincie Zeeland zijn twee keuringsraden.

2°. De tweede keuringsraad in het tweede militiedistrict van Zuidholland zal ook zitting houden voor *Hoek van Holland*.

3°. In Ons besluit van 9 April 1912 (*Staatsblad* n°. 143) worden de volgende wijzigingen aangebracht;

Artikel 1 wordt gelezen als volgt:

In de provincie Drenthe is één keuringsraad.

Artikel 2, eerste lid. Tusschen „provinciën” en „Utrecht” wordt ingelascht „Zeeland,” en het woord „drie” wordt vervangen door „vier”.

4°. In den staat litt. B, behoorende bij bovenvermeld besluit, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

Opschrift. Tusschen „provinciën” en „Utrecht” wordt ingelascht „Zeeland.”

In kolom 5 wordt in het gedeelte, betrekking hebbende op het tweede militiedistrict, tweeden keuringsraad van Zuidholland, tusschen de plaatsnamen „Hillegersberg” en „Overschie” ingelascht „Hoek van Holland”.

De staat wordt voorts in dien zin aangevuld, dat tusschen het gedeelte, betrekking hebbende op het derde militiedistrict van Noordholland en den eersten keuringraad van Utrecht, het volgende wordt opgenomen:

PROVINCIE ZEELAND.

Onder deze provincie behooren twee keuringsraden, de eerste voor: Aagtekerke. Aardenburg. Arnemuiden. Axel. Biervliet. Biggekerke. Boschkapelle. Breskens. Cadzand. Clinge. Domburg. Eede. Graauw en Langendam. Grijskerke. Groede. Hengstdijk. Hoek. Hon-

tenisse. Hoofdplaat. Hulst. IJzendijke. St. Janssteen. Koewacht. Koudekerke. St. Kruis. St. Laurens. Meliskerke. Middelburg. Neuzen. Nieuw- en St. Joosland. Nieuwvliet. Oostburg. Oost- en West-Souburg. Oostkapelle. Ossensisse. Overslag. Philippine. Retranchement. Ritthem. Sas van Gent. Schoondijke. Serooskerke (Walcheren). Sluis. Stoppeldijk. Veere. Vlissingen. Vrouwenpolder. Waterlandkerkje. Westdorpe. Westkapelle. Zaamslag. Zoutelande. Zuiddorpe. Zuidzande.

De tweede voor: St. Annaland. Baarland. Borssele. Brouwershaven. Bruinisse. Burgh. Colijnsplaat. Dreischor. Driewegen. Duivendijke. Elkerzee. Ellemeet. Ellewoutsdijk. Goes. 's-Gravenpolder. Haamstede. 's Heer-Abtskerke. 's Heer-Arendskerke. 's Heerenhoek. Heinkenszand. Hoedekenskerke. Kapelle. Kats. Kattendijke. Kerkwerwe. Kloetinge. Kortgene. Krabbendijke. Kruingen. St. Maartensdijk. Nieuwerkerk. Nisse. Noordgouwe. Noordwelle. Oosterland. Oudelande. Oud-Vossemeer. Ouwerkerk. Ovezande. St Philipsland. Poortvliet. Renesse. Rilland-Bath. Scherpenisse. Schore. Serooskerke (Schouwen). Stavenisse. Tholen. Waarde. Wemeldinge. Wissekerke. Wolphaartsdijk. Yerseke. Zierikzee. Zonnemaire.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 17den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
(*Uitg.* 8 Mei 1914.)

17 April 1914. BESLUIT, tot wijziging van artikel I van het Koninklijk besluit van den 15den Mei 1913 (*Staatsblad* n°. 182), houdende vaststelling van bepalingen omtrent de inrichting van het Departement van Buitenlandsche Zaken. S. 182.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 7den Februari 1914, Afdeling Comptabiliteit n°. 2852;

Den Raad van State gehoord (advies van den 31sten Maart 1914, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 15den April 1914, Afdeling Comptabiliteit, n°. 7466;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het in artikel I van het Koninklijk

besluit van den 15den Mei 1913 (*Staatsblad* n°. 182) aan „commiezen” voorafgaande cijfer „6” wordt veranderd in „7”.

2. Dit besluit treedt in werking den 1sten Mei 1914.

Onze Minister van Buitenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 17den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
J. LOUDON.

(*Uitgeg. 23 April 1914.*)

17 April 1914. BESLUIT, houdende de bekendmaking in het *Staatsblad* van wijzigingen in de op 18 Mei 1907 te Bern getoekende slotprotocollen van de Derde Internationale Conferentie betreffende technische eenheid der spoorwegen. S. 183.

WIR WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 14 December 1912 te Bern geteekend slotprotocol van de Internationale Commissie, belast met de samenstelling van een algemeen omgrenzingsprofiel voor goederenwagens en van algemeene regelen voor de breedteafmetingen van voertuigen en ladingen, welk slotprotocol strekt tot wijziging van de op 18 Mei 1907 te Bern geteekende slotprotocollen van de Derde Internationale Conferentie betreffende technische eenheid der spoorwegen;

Overwegende, dat bedoeld protocol, waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd, namens *Nederland* is goedgekeurd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 15 April 1914, n°. 6126, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van meergenoemd protocol, met de vertaling daarvan, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's-Gravenhage, den 17den April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
J. LOUDON.

(*Uitgeg. 30 April 1914.*)

VERTALING.

TECHNISCHE EENHEID DER
SPOORWEGEN.

SLOTPROTOCOL van de Internationale Commissie, belast met de samenstelling van een algemeen omgrenzingsprofiel voor goederenwagens en van algemeene regelen voor de breedteafmetingen van voertuigen en van ladingen.

BERN, 14 December 1912.

De afgevaardigden van Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, België, Frankrijk, Italië, Noorwegen, Nederland, Rusland en Zwitserland, die deel hebben genomen aan de werkzaamheden van de internationale Commissie, belast met de samenstelling van een algemeen omgrenzingsprofiel voor goederenwagens en van algemeene regelen voor de breedteafmetingen van voertuigen en van ladingen, zijn in eene algemeene vergadering bijeengekomen te Bern, voor de eerste maal op den 10den October 1911.

Zij hebben eene sub-commissie belast om voorstellen voor te bereiden ter behandeling in algemeene vergaderingen.

Verdere algemeene vergaderingen van de Commissie zijn gehouden op 14 en 17 October 1911, 22 en 24 Mei en 11, 13 en 14 December 1912.

De Commissie heeft zich heden, onder voorzitterschap van den Heer Directeur WINKLER, in eene slotvergadering vereenigd en eenstemmig de volgende besluiten genomen:

BESLUIT N°. 1.

De internationale Commissie stelt voor de volgende wijzigingen en aanvullingen te brengen in het slotprotocol der IIIde internationale conferentie voor de Technische Eenheid der Spoorwegen van 18 Mei 1907.

A.

Art. II.

CONSTRUCTIE VAN HET ROLLEND MATERIEEL.

1. De bestaande inhoud van § 18 wordt vervangen door den volgende:

Deelen der koppelingen, welke vrijhangende op minder dan 140 m.M. boven den bovenkant der spoorstaven zouden komen, moeten tot op ten minste deze hoogte kunnen worden ingeschroefd of opgehangen.

2. De bestaande inhoud van § 22 wordt lid 1.

3. Aan § 22 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

2. Goederenwagens, welke zonder een bij-

zonder onderzoek naar hunne breedte-afmetingen kunnen overgaan op alle voor het internationaal verkeer dienende lijnen, behalve op de lijnen uitdrukkelijk uitgezonderd, en transietwagens zullen worden genoemd (zie § 25 nummer 10) moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

a. Zij moeten stilstaande, in den middenstand op een recht spoor, met alle deelen, welke de bewegingen der draagveeren volgen, blijven binnen het in bijlage C aangegeven omgrenzingsprofiel; die deelen, welke de bewegingen der draagveeren niet volgen, (draagpotten enz.) mogen 15 m.M., gemeten evenwijdig aan de hartlijn van het profiel, daarbuiten reiken. (1)

b. De grootste breedte-afmetingen voor dergelijke wagens door het omgrenzingsprofiel toegelaten, moeten zoodanig worden verminderd, dat van den wagen, geplaatst in den ongunstigsten stand op een spoor in een boog van 250 M. straal, en waarvan de spoorwijdte 1,465 M. bedraagt, geen enkel deel het omgrenzingsprofiel meer overschrijdt dan overeenkomt met de waarde k. Deze overschrijding is te meten evenwijdig aan een plat vlak, bepaald door den bovenkant der spoorstaven, terwijl de hartlijn van het omgrenzingsprofiel geplaatst is loodrecht op het bovengenoemde platte vlak en midden tusschen de beide spoorstaven.

c. Deze breedteverminderingen zijn met behulp van de volgende formules te berekenen:

$$I. E_i = \frac{an - n^2}{500} + \frac{1,465 - d}{2} + q + w + \frac{p^2}{2000} - k + \alpha;$$

$$II. E_a = \frac{an + n^2}{500} + \left(\frac{1,465 - d}{2} + q + w \right) \frac{2n + a}{a} - \frac{p^2}{2000} - k + \beta.$$

In deze formules beteekent:

E_i = binnen-breedtevermindering; d. w. z. de kleinste toe te laten afstand in meters tusschen het in bijlage C geteekende omgrenzingsprofiel en een deel van den wagen, gelegen tusschen de eind-assen of tusschen de draaitappen der draaistellen;

E_a = buiten-breedtevermindering; d. w. z. de kleinste toe te laten afstand in meters tusschen het in bijlage C geteekende omgrenzingsprofiel en een deel van den wagen, niet tusschen de eind-assen of de draaitappen der draaistellen gelegen;

(1) Wagens vóór 1915 gebouwd en voorzien van eene rangeerhefboomren, waarvan de hefboom in den hoogsten stand (rem los) blijft binnen het algemeen omgrenzingsprofiel volgens bijlage C, kunnen als transietwagens aangemerkt worden, zelfs, indien deze hefboom in den laagsten stand (rem vast) dit profiel overschrijdt.

a = radstand, d. w. z. den afstand tusschen de eind-assen, of tusschen de draaitappen der draaistellen, in meters;

n = afstand, in meters, van de dwarsdoorsnede van den wagen, waarin het bovengenoemde deel zich bevindt, tot de dichtst bijgelegen eind-as of tot het dichtst bijgelegen draaipunt van een draaistel;

d = afstand, in meters, van buitenkant tot buitenkant der wielrennen bij de grootst toelaatbare afslijting en gemeten 10 m.M. buiten de beide op een onderlingen afstand van 1500 m.M. aangenomen loopcirkels;

q = mogelijke zijwaartsche verschuiving, in meters, uit den middenstand naar elke zijde, tusschen draagpot-metalen en ashalzen, vermeerderd met die, tusschen draagpotten en balansen, bij de grootst toelaatbare afslijting;

w = mogelijke zijwaartsche verschuiving, in meters, van de draaitappen en van de wiegalken van draaistellen uit den middenstand naar elke zijde;

p = radstand van het draaistel, d. w. z. afstand van de uiterste assen van elk draaistel, in meters;

k = $\begin{cases} 0,075 \text{ voor de wagendeelen, welke } 430 \\ \text{m.M. of meer boven den bovenkant} \\ \text{der spoorstaven gelegen zijn;} \\ 0,025 \text{ voor de wagendeelen, welke min-} \\ \text{der dan } 430 \text{ m.M. boven den boven-} \\ \text{kant der spoorstaven gelegen zijn;} \end{cases}$

$$\alpha = 0, \dots \dots \dots \text{als } an - n^2 + \frac{p^2}{4} < 100;$$

$$\alpha = \frac{1}{750} \left(an - n^2 + \frac{p^2}{4} - 100 \right) \text{ als } an - n^2 + \frac{p^2}{4} > 100;$$

$$\beta = 0, \dots \dots \dots \text{als } an + n^2 - \frac{p^2}{4} < 120;$$

$$\beta = \frac{1}{750} \left(an + n^2 - \frac{p^2}{4} - 120 \right) \text{ als } an + n^2 - \frac{p^2}{4} > 120.$$

4. § 25 verkrijgt de volgende aanvulling:

10. transietwagens, in den zin van § 22, lid 2, het teeken T (bijlage D) rechts op de langszijden, zoo mogelijk op ooghoogte.

B.

Art. IV.

BELADING VAN GOEDERENWAGENS.

1. De bestaande § 6 wordt vervangen door het volgende:

1. De lading van open goederenwagens mag, bij plaatsing van de wagens in den middenstand op een recht spoor, het op de verschillende lijnen voor het internationaal verkeer toegestane laadprofiel niet overschrijden. Deze laadprofielen moeten aan de betrokken Staten worden medegedeeld.

2. De breedteafmetingen der ladingen moeten met het oog op het rijden door scherpe bogen worden verminderd overeenkomstig de maten, aangegeven in de tabel voor beladingen (bijlage E). Bovendien is voor ladingen op wagens, voorzien van draaischamels, of bij het gebruik van schutwagens of van een tusschenwagen, rekening te houden met de bepalingen van § 9. Bijzondere, voor enkele lijnen geldende voorschriften, moeten aan de betrokken Staten worden medegedeeld.

2. De bestaande § 9, zinsnede 1, a—c, wordt vervangen door het volgende:

1. Bij gebruik van wagens, voorzien van draaischamels, van schutwagens of van een tusschenwagen, moet de lading verwijderd blijven:

- a. van den bodem dezer wagens ten minste 100 m.M., loodrecht gemeten;
- b. van de zijwanden van deze wagens, voor zoover deze wanden niet ten minste 100 m.M. onder de lading blijven, ten minste de afstanden, aangegeven in de tabel van bijlage F.

BESLUIT N°. 2.

Met het oog op het groote aantal der in de internationale commissie vertegenwoordigde Staten komt het overbodig voor, het vorenstaand besluit, vóór de mededeeling daarvan aan alle betrokken Regeeringen, nog aan eene internationale conferentie voor te leggen. De commissie verzoekt den Zwitserschen Bondsraad daarom, dit slotprotocol aan de Regeeringen, die aangesloten zijn bij de overeenkomst voor de Technische Eenheid der spoorwegen, toe te zenden met de uitnodiging de in besluit I voorgestelde wijzigingen en aanvullingen van de bepalingen betreffende de Technische Eenheid der spoorwegen, goed te keuren en te verklaren, of zij bereid zijn de nieuwe voorschriften zoo spoedig mogelijk, bij voorbeeld op 1 Januari 1914, in te voeren.

Aldus vastgesteld en ondertekend te Bern, den 14den December 1912.

BIJLAGEN VAN HET SLOTPROTOCOL.

BIJLAGE C. Algemeen omgrenzingsprofiel voor goederenwagens volgens art. II, § 22, lid 2.

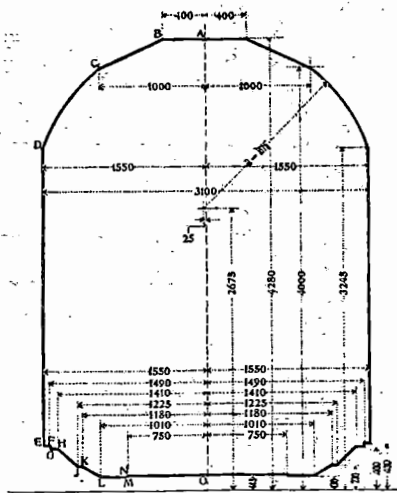
BIJLAGE D. Teeken voor transitwagens volgens art. II, § 25, lid 10.

BIJLAGE E. Tabel voor beladingen volgens art. IV, § 6, lid 2.

BIJLAGE F. Tabel volgens art. IV, § 9, lid 1b.

1914.

BIJLAGE C
van het Slotprotocol der
derde Internationale Conferentie
voor de technische eenheid
der spoorwegen van
18 Mei 1907.

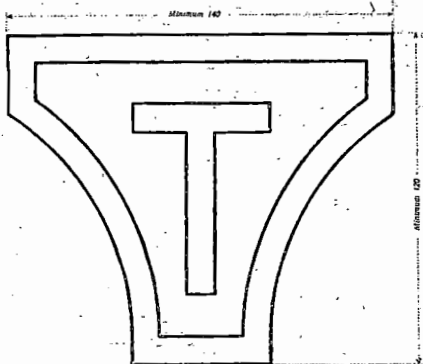

(De afmetingen zijn uitgedrukt in millimeters.)

Algemeen omgrenzingsprofiel voor goederenwagens volgens art. II, § 22, lid 2.

BIJLAGE D

van het Slotprotocol der
derde Internationale Conferentie
voor de technische eenheid
der spoorwegen van
18 Mei 1907.

(De afmetingen zijn uitgedrukt in millimeters.)

Teeken voor Transitwagens volgens art. II, § 25, lid 10.

BIJLAGE E

van het Slotprotocol der derde Internationale Conferentie voor de technische eenheid der spoorwegen van 18 Mei 1907.

TABEL VOOR BELADINGEN VOLGENS ART. IV, § 6, LID 2.

Breedtevermindering van de ladingen, aan elke zijde, d. w. z. kleinste afstanden in centimeters, horizontaal gemeten, welke bewaard moeten blijven tusschen de ladingen en het van toepassing zijnde laadprofiel.

Afstand in Meters tusschen de eindassen, of tusschen de draaitappen der draaistellen.	Voor een afstand in Meters van de beschouwde dwarsdoorsnede :																			OPMERKINGEN :				
	tot de dichtstbijzijnde eindas (wagens op 2 of meer assen) of tot de dichtstbijzijnde draaitap (wagens op draaistellen of voorzien van draaischamels)																							
	0,5	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6	6,5	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
2,5	0 0	0 1	0 3	0 5																				<p>1. De waarden van deze tabel in gewone cijfers aangegeven, hebben betrekking op deelen, gelegen tusschen de eindassen of tusschen de draaitappen der draaistellen ; die, aangegeven in <i>kleine cursief gedrukte cijfers</i>, welke zich onder de gewone cijfers bevinden, hebben betrekking op deelen, niet tusschen de eindassen of de draaitappen der draaistellen gelegen.</p> <p>2. Bij ladingen op wagens op draaistellen of op wagens, voorzien van draaischamels, welke meer dan 4,0 M. radstand hebben, moeten de in de tabel aangegeven breedteverminderingen vermeerderd worden voor de deelen, welke zich tusschen —, en verminderd worden voor de deelen, welke zich niet tusschen de draaitappen bevinden, en wel bij een radstand dezer wagens : van 4,1 tot 6,0 M. met 1 c.M. en van meer dan 6,1 M. met 2 c.M.</p>
3	0 0	0 1	0 3	0 5																				
3,5	0 0	0 1	0 2	0 4	0 6	0 8																		
4	0 0	0 0	0 2	0 4	0 6	0 8																		
4,5	0 0	0 0	0 2	0 3	0 5	0 7																		
5	0 0	0 0	0 2	0 3	0 5	0 7																		
5,5	0 0	0 0	0 1	0 3	0 5	0 7																		
6	0 0	0 0	0 1	0 3	0 5	0 7																		
6,5	0 0	0 0	0 1	0 3	0 5	0 7	0 9																	
7	0 0	0 0	0 1	0 3	0 5	0 7	0 9																	
7,5	0 0	0 0	0 1	0 3	0 5	0 7	0 9	0 11																
8	0	0	0	0	0	1	1	1																

10	0 0	0 0	0 2	1 3	1 5	2 7	2 9	2 12	2 14	3 17											
11	0 0	0 0	1 2	1 4	2 5	2 8	3 10	3 12	3 14	4 17	4 19										
12	0 0	0 0	1 2	2 4	2 6	3 8	3 10	4 13	4 15	5 17	5 20	5 23									
13	0 0	0 0	1 2	2 4	3 6	3 8	4 11	5 13	5 16	6 18	6 21	6 24	6 27	6							
14	0 0	0 0	1 2	2 4	3 7	4 9	5 11	6 14	6 16	7 19	7 22	7 25	7 29	8							
15	0 0	0 1	1 3	3 5	4 7	5 9	6 12	6 14	7 17	8 20	8 23	8 26	9 31	9	9	9					
16	0 0	1 1	2 3	3 5	4 7	5 10	6 12	7 15	8 18	9 21	9 24	10 28	10 33	10	10						
17	0 0	1 1	2 3	4 5	5 8	6 10	7 13	8 16	9 18	10 21	10 25	11 30	11 35	12	12	13					
18	0 0	1 1	2 3	4 6	5 8	7 11	8 13	9 16	10 19	11 22	11 26	12 32	13 37	13	14	15					
19	0 0	1 1	3 4	4 6	6 9	7 11	8 14	10 17	11 20	12 23	12 28	13 33	14 39	15	17	17	18				
20	0 0	1 1	3 4	5 6	6 9	8 12	9 15	11 18	12 21	13 24	14 30	16 35	17 41	17	19	20	20				
22	0 0	2 2	4 4	6 7	7 10	9 13	11 16	12 19	14 22	16 28	17 33	19 39	21 45	22	24	26	27	27			
24	0 0	2 2	4 5	6 8	8 11	10 14	12 17	14 21	16 25	19 31	21 37	23 43	25 49	27	30	32	34	35	35		
26	0 0	3 2	5 5	7 9	9 12	11 15	13 19	16 22	19 28	22 34	24 40	27 47	30 53	32	35	38	40	42	43	43	
28	0 0	3 3	5 6	8 9	10 13	13 16	16 20	19 25	22 31	26 37	28 44	31 50	34 57	36	41	44	47	50	51	52	52
30	0 0	3 3	6 7	9 10	11 14	14 17	18 21	22 27	25 34	29 40	32 47	35 54	38 61	40	46	50	53	56	59	61	62

zijn dan 430 m.M. bovenbovenkant spoorstaven, met 5 c.M. te vermeerderen.

4. Voor de belading van wagens, voorzien van de draaischamels, of bij het gebruik van schutwagens of van een tusschenwagen wordt ook verwezen naar § 9 van art. IV en naar de tabel van bijlage F.

5. In België worden ladingen, welke langer zijn dan 27 M., alleen aangenomen na voorafgaand overleg.

N.B. Voor de afmetingen, welke niet in de tabel zijn aangegeven, zijn steeds de dichtstbijzijnde grootere waarden te gebruiken.

BEILAGE F
van het Slotprotocol der derde
Internationale Conferentie voor
de technische eenheid der spoor-
wegen van 18 Mei 1907.

TABEL VOLGENS ART. IV, § 9, LID I B.

Horizontale afstanden, in centimeters, aan beide zijden te bewaren tusschen de ladingen en de zijwanden van wagens bij het gebruik van wagens, voorzien van draaischamels, van schutwagens of van een tusschenwagen.

Afstand, in Meters, tusschen de eindassen of tusschen de draaitappen van den dragenden wagen, of tusschen de draaitappen van de dragende wagens	Afstand, in centimeters, tusschen de ladingen en de zijwanden										
	van de wagens, voorzien van draaischamels					van de schutwagens					van den tusschenwagen
	voor een afstand, in meters, van de beschouwde dwarsdoorsnede										
	tot de dichtstbijzijnde draaitap van					tot de dichtstbijzijnde eindas of draaitap van den dragenden wagen van					
	2	3	4	5	3	4	5	6	6,5		
4	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	
6	13	18	—	—	26	—	—	—	—	—	
8	14	19	22	—	26	32	—	—	—	—	
10	15	21	25	28	28	34	41	—	—	24	
12	16	23	27	31	29	36	44	52	—	28	
14	18	24	29	34	31	38	47	56	60	33	
16	19	26	32	37	33	41	50	59	64	38	
18	20	28	34	41	34	43	53	63	68	44	
20	21	30	37	44	36	46	56	67	72	51	
25	25	35	43	52	41	52	64	76	83	71	
30	28	40	50	60	46	58	72	86	93	95	

N.B. Voor de afmetingen, welke niet in de tabel zijn aangegeven, zijn steeds de dichtstbijzjnde grootere waarden te gebruiken.

20 April 1914. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het besluit van den 9den Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 161) betreffende de wijze van afsluiting der spoorwegen. S. 184.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 25 Maart 1914, La. F., afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 33 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1898 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 7 April 1914, n°. 113);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 April 1914, La. E., afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 Mei 1914, in het Koninklijk besluit van den 9den Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 161) de navolgende wijzigingen aan te brengen:

I. Artikel 2 wordt gelezen als volgt:

„Ter plaatse, waar de spoorwegen gelijkvloers

door wegen worden gekruist, moeten zich beweegbare afsluitingen bevinden.

Behoudens het bepaalde in het derde en vierde lid van dit artikel worden als voldoende afsluitingsmiddelen beschouwd sterke, goed zichtbare sluitboomen of rolhekken dan wel andere door Onzen Minister van Waterstaat goed te keuren afsluitingsmiddelen.

Bij wegen, bedoeld in artikel 35, tweede lid der wet van 8 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), moeten de afsluitingsmiddelen zoodanig zijn ingericht, dat zij niet naar de zijde van den spoorweg opengaan; dat zij, geopend zijnde, vanzelf weder dichtvallen en dat zij, gesloten zijnde, den toegang tot den spoorweg geheel afsluiten. Door Onzen Minister van Waterstaat kunnen onder te stellen voorwaarden andere afsluitingsmiddelen worden toegelaten.

Bij voetpaden kunnen, met goedkeuring van Onzen Minister van Waterstaat, de afsluitingsmiddelen bestaan uit klaphekken of draaikruisen.

De in dit artikel bedoelde afsluitingsmiddelen moeten onmiddellijk aan die, bedoeld in artikel 1, aansluiten.

De sluitboomen moeten, indien Onze Minister van Waterstaat zulks noodig oordeelt, zoodanig worden ingericht, dat het onmogelijk is bij gesloten stand onder de boomen door te gaan. Zij moeten, indien Onze Minister van Waterstaat zulks bepaalt, voorzien zijn van inrichtingen, die het opheffen van de boomen door onbevoegden onmogelijk maken".

II. Het derde lid van artikel 3 wordt ingetrokken.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegegeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 20sten April 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.
(*Uitg.* 25 April 1914.)

20 April 1914. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 27 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 317), tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld bij de artikelen 6 en 7 der Veiligheidswet. S. 185.

W I J W I L H E L M I N A, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 16 Maart 1914, n°. 396, afdeling Arbeid;

Gezien de artikelen 6 en 7 der Veiligheidswet (wet van 20 Juli 1895, *Staatsblad* n°. 137,

gewijzigd bij die van 1 Juli 1909, *Staatsblad* n°. 245);

Den Raad van State gehoord (advies van 7 April 1914, n°. 114);

Gezien het nader rapport van Onzen genoemden Minister van 16 April 1914, n°. 864, afdeling Arbeid;

Hebben goedgevonden en verstaan :
te bepalen :

Eenig artikel.

In Ons besluit van 27 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 317) worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A. In het eerste lid van artikel 82 wordt onder *b* in plaats van : „in het werklokaal meer dan 100 personen verblijven,” gelezen: „in het werklokaal meer dan 100 personen verblijven of het aantal personen, hetwelk er in verblijft, vermeerderd met het aantal, dat er door moet gaan om den beganen grond buiten het gebouw te bereiken, meer dan 100 bedraagt.”.

Het vierde lid van artikel 82 vervalt.

B. In het tweede lid van artikel 90 wordt tusschen : „van” en : „werklokalen” ingevoegd: „de in het eerste lid van artikel 89 bedoelde schadelijke”.

C. In artikel 93 wordt tusschen : „als” en : „werklokaal” ingevoegd : „schadelijk”.

D. In artikel 113 wordt voor : „elke 10 of minder arbeiders, in alle andere in artikel 112 bedoelde gevallen voor elke 5 of minder arbeiders” gelezen : „elke 10 of minder, in alle andere in artikel 112 bedoelde gevallen voor elke 5 of minder van de in dat artikel bedoelde arbeiders”.

E. In artikel 146 wordt in plaats van : „drijfkerk” gelezen : „drijfwerk”.

F. In artikel 151 wordt in den aanhef tusschen : „afzonderlijk” en : „veilig” een komma geplaatst.

G. In artikel 237 vervalt : „in een schadelijk werklokaal, genoemd in categorie A, B, C, G of L van artikel 1,”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 20sten April 1914.

W I L H E L M I N A.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
T R E U B.

(*Uitg.* 1 Mei 1914.)

20 April 1914. ARREST van den Hoogen Raad. Verkoop van geneesmiddelen in vermengden toestand. Bevoegdheid van den hulpapotheker.

Art. 30 der wet van 1 Juni 1865, S. 60 maakt geen onderscheid of de geneesmiddelen afzonderlijk worden verkocht, dan wel in gemengden toestand.

Het feit, dat de in de dagvaarding bedoelde stoffen in gemengden toestand, dus als een mengsel zijn verkocht, sluit niet uit de veroordeeling wegens verkoop van ieder dier stoffen afzonderlijk, daar het feit, dat de bedoelde stoffen in vermengden toestand verkocht zijn, nu niet blijkt, dat zij daardoor hebben opgehouden te bestaan, niet verhindert aan te nemen, dat die stoffen verkocht zijn.

De hulp-apotheker is tot den in art. 30 bedoelden verkoop van geneesmiddelen alleen bevoegd, indien voldaan wordt aan de voorwaarden bij art. 22 gesteld.

In zulk een geval heeft men te doen met eene uitzondering op de verbodsbepaling, van welke strafopheffende omstandigheid in de dagvaarding niet behoeft te worden vermeld, dat zij niet bestaat.

(Wet van 1 Juni 1865 (S. 60) art. 30.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers en H. M. A. Savelberg.

G. G. J. B., drogiste, geboren en wonende te Goor, requirante van cassatie tegen een te haren laste gewezen arrest van het Hof te Arnhem van 5 Februari 1914, waarbij het Hof, — rechtdoende krachtens verwijzing door den Hoogen Raad bij arrest van 15 December 1913, — heeft vernietigd een door den Kantonrechter te Goor den 18 Maart 1913 gewezen vonnis en requirante schuldig heeft verklaard aan de voortgezette overtreding van: „geen apotheker of geneeskundige bevoegd tot het afleveren van geneesmiddelen zijnde, geneesmiddelen verkoopen beneden de hoeveelheden vastgesteld door den Minister van Binnenlandsche Zaken bij beschikking van 1 Februari 1906 en aangevuld 4 November 1910, eene Commissie van deskundigen gehoord”, en haar deswege met toepassing der artt. 23 en 56 Sr., 30 en 31 der wet van 1 Juni 1865 (S. 61), zooals

die gewijzigd is bij de wetten van 15 April 1886 (S. 64) en 21 Juni 1901 (S. 157) de beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken van 1 Februari 1906, aangevuld 4 November 1910, lijst C. en de artt. 10 sub 19° en 11 der wet van 15 April 1886 (S. 64), heeft veroordeeld tot eene geldboete van f 50, subsidiair 20 dagen hechtenis, met bevel tot teruggave der overtuigingsstukken aan een met name in het arrest aangewezen persoon, en met vrijspraak van hetgeen meer ten laste is gelegd dan beezen verklaard.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Reeds éénmaal maakte deze zaak een onderwerp van debat uit bij Uwven Raad, als gevolg waarvan zij bij Uw arrest van 15 Dec. jl. W. 9591, wegens een vormgebrek werd verwezen naar het Gerechtshof te Arnhem. Bij arrest van genoemd Hof van 5 Februari jl. is requirante thans wederom schuldig verklaard aan de voortgezette overtreding van: „Geen apotheker of geneeskundige, bevoegd tot het afleveren van geneesmiddelen zijnde, geneesmiddelen verkoopen beneden de hoeveelheden, vastgesteld door den Minister van Binnenlandsche Zaken bij beschikking van 1 Februari 1906 en aangevuld 4 November 1910, eene Commissie van deskundigen gehoord” en deswege veroordeeld tot eene geldboete van vijftig gulden subsidiair twintig dagen hechtenis.

Tegen dat arrest nu is het cassatieberoep gericht, ter ondersteuning waarvan bij memorie twee middelen zijn gesteld, waarvan het eerste luidt: „Schending van de artt. 211, 216 en 221 Sv. in verband met art. 30 der Wet op de Artsenijbereidkunst en de ingevolge dit artikel bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 Februari 1906 en 4 November 1910 vastgestelde lijst C. van geneesmiddelen”. De toelichting van dit middel komt verkort hierop neer, dat 's Hofs beslissing onvoldoende met redenen omkleed zijn zou omdat, ofschoon feitelijk erkennende den verkoop van een mengsel, eene veroordeeling uitgesproken is ter zake van den verkoop van de dat mengsel uitmakende afzonderlijke geneesmiddelen, terwijl bovendien de motiveering onjuist zijn zou, omdat daarin wordt aangenomen, dat de telastelegging inhoudt, dat het mengsel „als geneesmiddel”

zou zijn verkocht, ofschoon de dagvaarding hierover zwijgt.

Terwijl ik voorzoo veel de feiten betreft verwijs naar Uw hierboven aangehaald arrest en mijne daaraan voorafgaande conclusie, merk ik op, dat beide onderdeelen van het middel feitelijken grondslag missen. Na vermelding toch in de zevende overweging van de beweringen van requirante, dat vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning zou moeten volgen, daar zij de bij dagvaarding vermelde stoffen niet zelfstandig had verkocht doch als mengsel en indien aangenomen zou worden, dat de telastelegging dit inhield, dan in ieder geval verzuimd zou zijn te vermelden, dat de verkoop daarvan „als geneesmiddel” zou zijn geschied, zegt het Hof daaromtrent als zijn oordeel in de achtste overweging: „dat deze beweringen zijn onjuist; dat immers ten deze is verkocht volgens een recept, hetwelk de bedoelde stoffen bepaaldelijk vermeldde, zoodat ook die *bepaalde* stoffen zijn verkocht, zij het dan ook in een volgens recept vermengden staat; dat bovendien, al ware dit als een verkoop van een *mengsel* in den zin der Ministeriële beschikking te beschouwen de dagvaarding kan volstaan met de vermelding van de dat mengsel samenstellende stoffen voorkomende op lijst C. der Ministeriële beschikking, terwijl uit voormelde getuigenverklaringen afdoende voortvloeit, dat de verkoop daarvan inderdaad plaats had *als geneesmiddel*, welke omstandigheid ook in de telastelegging genoegzaam duidelijk is gesteld”. Nu kan ten aanzien van het tweede onderdeel van het middel geen verschil van opvatting omtrent de betekenis der aangehaalde overweging bestaan, omdat daarin rondweg wordt gezegd, dat de dagvaarding „den verkoop als geneesmiddel” inhoudt; weshalve deze feitelijke uitlegging in cassatie eerbiediging eischt en verder onaantastbaar is. Hetzelfde geldt het eerste onderdeel van het middel, waarvoor ik mij, behalve op den inhoud der zooeven vermelde overweging, beroep op 's Hofs opvatting neergelegd in de tiende overweging, waarin gezegd en feitelijk beslist wordt, dat requirante eene verboden hoeveelheid van twee geneesmiddelen heeft verkocht, waarna die twee feiten als ééne voortgezette handeling worden aangemerkt en als zoodanig worden gequalificeerd en gestraft. Mocht echter door de toevoeging

der zinsnede: „al ware dit als een verkoop van een mengsel in den zin der Ministeriële beschikking te beschouwen” aan 's Hofs feitelijke uitlegging de betekenis worden gehecht dat daardoor de verkoop van een mengsel en niet van zelfstandige stoffen vaststaat, dan geloof ik met het Hof, dat volstaan mocht worden met de vermelding van de samenstelling en dat, waar dit geschied is, deswege de dagvaarding geen verwijt kan treffen. Ik ga zelfs verder en beweer, dat de toevoeging aan het opschrift boven lijst C. omtrent „mengsels, oplossingen, aftreksels en andere bereidingen” geheel overbodig is en als van zelf volgt uit de wet. Immers men mag niet uit het oog verliezen, dat art. 30 der Wet op de Artsenijbereidkunst den Minister van Binnenlandsche Zaken alleenlijk opdraagt ten aanzien van met name te noemen geneesmiddelen de hoeveelheid aan te wijzen, waarvan de verkoop uitsluitend aan apothekers en geneeskundigen geoorloofd is, terwijl de opdracht niet verder reikt. De daarop steunende Ministeriële beschikking moet zich derhalve geheel bewegen binnen de door den welgever aangegeven grenzen en kan dus nimmer eenige beperking of uitbreiding geven aan de verbodsbepaling van art. 30 der Wet op de Artsenijbereidkunst. Op dat artikel nu moet de telastelegging zijn gebaseerd, terwijl in de Ministeriële beschikking door den Rechter behoort te worden nagegaan, of het bij dagvaarding genoemde middel als geneesmiddel is aangegeven door den Minister van Binnenlandsche Zaken en of de aangegeven hoeveelheid minder bedraagt dan die in lijst C. genoemd. Het opschrift boven lijst C. kan dus nimmer een element der telastelegging bevatten, waarvoor uitsluitend rekening moet worden gehouden met de wet zelf. Is dus een geneesmiddel vermengd of opgelost verkocht, dan is het m. i. voor de strafbaarheid voldoende, indien de dagvaarding den naam van het middel alsmede de daarvan verkochte hoeveelheid vermeldt en is het, ongeacht het zooeven aangehaald opschrift, verder 's Rechters taak te beslissen, of in verband met de menging of oplossing nog sprake kan zijn van den verkoop van dat middel als geneesmiddel m. a. w. of het middel door de menging of oplossing niet van karakter is veranderd.

Het tweede middel stelt: „Schending van

de artt. 211, 216 en 221 Sv. in verband met de artt. 1, 22 en 30 der Wet op de Artsenijbereidkunst, omdat het Hof eene veroordeeling heeft uitgesproken niettegenstaande de beklagde was hulpapotheker en haar niet ten laste is gelegd, dat zij de geneesmiddelen heeft verkocht buiten eene apotheek, althans buiten toezicht van een apotheeker".

Gelijke verdediging is voor het Hof gevoerd, dat ze echter in de tiende overweging heeft terzijde gesteld, omdat niet ten laste was gelegd overtreding van art. 22 der Wet op de Artsenijbereidkunst, doch van art. 30, hetwelk uitsluitend als criterium stelt niet niet zijn van apotheeker of geneeskundige. Tegen deze overweging richt zich het middel met de toelichting, dat art. 30 niet deroeeft aan de bevoegdheid in art. 22 aan hulp-apothekers en leerling-apothekers gegeven, terwijl 's Hof's opvatting zou leiden tot deze conclusie, dat hulp-apothekers ook geen geneesmiddelen zouden mogen afleveren in eene apotheek.

Het middel gaat klaarblijkelijk uit van deze onjuiste onderstelling dat beide artikelen één geheel zouden uitmaken. Niets is echter minder waar. Art. 30 staande in § 5 als opschrift dragende: „Van het verkoopen van geneesmiddelen" verbiedt o. a. aan ieder den verkoop behalve aan apothekers en geneeskundigen, tot het afleveren van geneesmiddelen bevoegd. Aangenomen nu, dat onder „werkzaam zijn" in art. 22 het recht tot verkoop begrepen is, dan behelst in zooverre laatstgenoemd artikel ten aanzien van hulp- en leerling-apothekers eene uitzondering op art. 30, waarop evenwel de beklagde zich behoort te beroepen en die geen element uitmaakt van de verboden handeling. Waar de dagvaarding daarmede in overeenstemming is, acht ik ook dit middel ongegrond (vgl. mijne conclusie, voorafgaand aan Uw arrest van 15 Dec. 1913 W. 9591).

Onder opmerking dat het beroep onbepert is ingesteld en mitsdien in zooverre niet-ontvankelijk moet worden verklaard, strekt mijne conclusie overigens tot verwerping.

De Hooe Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Segers;

Gelet op de middelen van cassatie door de requirante voorgesteld bij memorie: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat in het bestreden arrest na vernietiging van een vonnis van den Kantonrechter te Góor van 18 Maart 1913, wettig en overtuigend is bewezen verklaard met requirantes schuld daaraan, dat zij op 25 September 1912 te Góor zonder dat zij was toegelaten tot de uitoefening van het beroep van apotheeker of van geneeskundige, bevoegd tot het afleveren van geneesmiddelen aan H. G. G., voor 75 cent heeft verkocht eene kleine hoeveelheid, in ieder geval minder dan 250 Gram Iepelbladspiritus, en eene kleine hoeveelheid, in ieder geval minder dan 300 Gram vloeibaar phenol, hetgeen vervolgens is gequalificeerd en waarvoor straf is opgelegd, gelijk hierboven is vermeld;

O. ten aanzien van het eerste middel:

dat dit blijkens de toelichting hierop neerkomt, dat waar het Hof zou toegeven, dat de in de dagvaarding vermelde stoffen zijn verkocht als bestanddeelen van een recept, nl. in vermengden staat, dit College ook had moeten aannemen, dat een mengsel verkocht is en niet dat verkocht zijn de in de dagvaarding vermelde stoffen, zoodat het arrest onvoldoende is gemotiveerd, waar een veroordeeling is uitgesproken wegens een ander feit dan be-
wezen is;

dat nu wel in het arrest is betoogd, dat waar stoffen in gemengden staat verkocht zijn, dat toch die stoffen verkocht zijn, doch dat zulks onjuist is en eene miskenning. oplevert van de bedoeling van lijst C., uit het opschrift waarvan zou blijken, dat verschil gemaakt wordt tusschen verkoop der in die lijst voorkomende stoffen afzonderlijk en in gemengden of opgelosten toestand speciaal wat de strafbaarheid betreft;

O. hieromtrent:

dat volgens art. 30 der sedert meermalen gewijzigde wet van 1 Juni 1865 (S. 61), regelende de uitoefening der artsenijbereidkunst het verkoopen van geneesmiddelen, die door den Minister van Binnenl. Zaken eene Commissie van deskundigen gehoord, zijn aangewezen beneden een zeker door dien Minister voor ieder geneesmiddel vast te stellen minimum alleen wordt toegelaten aan apothekers en tot het afleveren van geneesmiddelen bevoegde geneeskundigen;

dat aan andere personen die verkoop is verboden en dit zonder dat het artikel on-

derscheid maakt of de geneesmiddelen afzonderlijk worden verkocht dan wel in vermengden toestand;

dat nu voorzeker het opschrift der ter uitvoering van dit wetsvoorschrift door den Min. van Binnenl. Zaken bij beschikking van 1 Februari 1906 vastgestelde lijst luidt:

„C. Lijst van geneesmiddelen: die behalve door de apothekers en door de geneeskundigen tot het afleveren van geneesmiddelen bevoegd, niet mogen worden verkocht — onverschillig tot welk doel — beneden de hoeveelheid in die lijst voor elk dier middelen bepaald; met dien verstande, dat dit verbod ook betrekking heeft op als geneesmiddelen verkochte mengsels, oplossingen, aftreksels en andere bereidingen, met behulp van een of meer der op de lijst genoemde middelen beneden de daarin opgegeven hoeveelheden bereid of waarin een of meer dezer middelen beneden die hoeveelheden ontstaan zijn”, en uit dat opschrift inderdaad zou kunnen worden afgeleid, dat verkoop van mengsels van in de lijst voorkomende geneesmiddelen beneden de daarin aangewezen minimum hoeveelheid alleen verboden is, wanneer zulk een mengsel als geneesmiddel is verkocht, doch dat daaruit nog niet voortvloeit, dat bij verkoop van die geneesmiddelen in vermengden toestand niet meer van een verkoop dier stoffen sprake zou kunnen zijn;

dat vermenging van twee stoffen tengevolge *kan* hebben, dat een nieuwe stof ontstaat, in welk geval aan verkoop dier niet bestaande stoffen niet meer valt te denken, doch dat dit geval zich geenszins bij iedere vermenging voordoet en requirante dan ook niet beweert, dat zulks ten deze het geval zou zijn geweest;

dat zij enkel betoogt, dat het feit, dat de in de dagvaarding bedoelde stoffen in gemengden toestand, dus als een mengsel, zijn verkocht, uitsluit veroordeeling wegens verkoop van ieder dier stoffen afzonderlijk; dat echter dit betoog is onjuist, vermits het feit, dat de bedoelde stoffen in vermengden toestand verkocht zijn, nu niet blijkt, dat zij daardoor hebben opgehouden te bestaan, niet verhindert aan te nemen, dat die stoffen verkocht zijn, zoodat het Hof bewezen achtende, dat de verkochte hoeveelheid lepelblad-spiritus en vloeibaar phenol minder bedroeg dan de in lijst C. aangegeven minimum hoeveelheid ook

mocht aannemen, dat door dien verkoop het verbod van art. 30 der wet werd overtreden;

dat requirante nu wel heeft betoogd, dat wanneer men te doen heeft met verkoop van in lijst C. vermelde geneesmiddelen in mindere hoeveelheid dan het in die lijst vermelde minimum, dit feit op zich zelve niet strafbaar zou zijn, wanneer die geneesmiddelen in vermengden toestand worden verkocht en deze strafbaarheid alleen dan intreedt, wanneer het mengsel als geneesmiddel verkocht wordt, hetgeen niet zou zijn gesteld of bewezen, doch dat dit betoog niet tot cassatie kan leiden, als zijnde in strijd met 's Hofs feitelijke en in cassatie te eerbiedigen beslissing neergelegd in de 8ste overweging van het bestreden arrest, luidende: „dat de verkoop daarvan — d. i. van de in vermengden toestand verkochte lepelblad-spiritus en vloeibaar phenol — inderdaad plaats had als geneesmiddel, welke omstandigheid ook in de telastelegging duidelijk is gesteld”;

dat het middel derhalve niet gegrond is;

O. ten aanzien van het tweede middel: dat dit blijkens de toelichting hierop neerkomt, dat waar vaststaat, dat beklagde hulpapothekeres is, zij ook bevoegd zou zijn tot het afleveren der in art. 30 der wet op de artsenijsbereidkundige bedoelde geneesmiddelen, althans dat zulk een verkoop niet strafbaar zou zijn, nu haar niet ten laste is gelegd, dat zij die geneesmiddelen heeft verkocht buiten een apotheek althans buiten toezicht van een apotheker;

O. dat art. 30 der meermalen genoemde wet geheel in het algemeen verbiedt den verkoop der daar bedoelde geneesmiddelen beneden de door den Minister van Binnenl. Zaken vast te stellen hoeveelheid en dat daar bloot eene uitzondering wordt gemaakt voor apothekers en geneeskundigen tot het afleveren van geneesmiddelen bevoegd, en geenszins voor hulpapothekers;

dat deze niet zijn te rangschikken onder de apothekers, maar blijkens art. 1 der wet naast deze een groep van personen vormen, die onder zekere voorwaarden tot de uitoefening der artsenijsbereidkunst bevoegd zijn;

dat nu een hulpapotheker wel volgens art. 22 der wet onder toezicht van een apotheker of geneeskundige bevoegd tot het afleveren van geneesmiddelen in een

apothek werkzaam mag zijn, en, zoo dit het geval is, in die apothek de in art. 30 bedoelde geneesmiddelen beneden de door den Minister vastgestelde minimum-hoeveelheid mag verkoopen, omdat dit behoort tot het verrichten van werkzaamheden in eene apothek, waartoe hij bevoegd is, maar dat men in zulk een geval te doen heeft met eene uitzondering op de verbodsbepaling van welke strafopheffende omstandigheid in de dagvaarding niet behoeft te worden vermeld, dat zij niet bestaat;

dat wanneer nu requirante zich te harer verdediging bloot heeft beroepen op de omstandigheid, dat zij hulp-apothekeres is, die omstandigheid op zich zelve de strafbaarheid van het ten laste gelegde en bezeten verklaarde feit niet kan opheffen; dat derhalve ook dit middel niet tot casuatie kan leiden;

Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

20 April 1914. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende aanvragen bewijzen van Nederlandschap.

Naar aanleiding van eene klacht over het in rekening brengen van zegelkosten voor eene aanvraag als navermeld, heeft de Minister van Buitenlandsche Zaken, in verband met het ingewonnen advies van den Minister van Financiën, een nieuw model vastgesteld voor de aanvragen voor een bewijs van Nederlandschap, welke door Nederlandsche consulaire ambtenaren aan de burgemeesters worden gezonden ten behoeve van in Duitschland verblijvende personen. Dat formulier bevat uitvoerder gegevens, terwijl daarop de plaats voor de handteekening van den belanghebbende door eene perforatielijn is afgescheiden van het overig deel. Daardoor is verzekerd, dat voor die aanvragen geen zegelrecht verschuldigd is, en kan bovendien de handteekening gemakkelijk worden afgescheiden om op het bewijs van Nederlandschap te worden geplakt.

Ik heb de eer UH.E.G. te verzoeken, de burgemeesters in Uwe provincie hiermede in kennis te stellen met verwijzing naar het verzoek, vervat in mijne circulaire van 17 Januari j.l., n°. 239, afd. B.B.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

24 April 1914. BESLUIT, tot vaststelling van de inrichting van den Rijkswaterstaatsdienst, als bedoeld bij art. 5, tweede lid, der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176), houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur. S. 186.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 17 Maart 1914, L^a. B., afdeling Waterstaat;

Gezien artikel 5, tweede lid, der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176), houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur;

Den Raad van State gehoord, advies van 14 April 1914, n°. 24;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister voornoemd, van 22 April 1914, L^a. D, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan: te bepalen:

Art. 1. De Rijkswaterstaatsdienst onder de bevelen van Onzen Minister van Waterstaat omvat den dienst ten aanzien van:

1°. het verzamelen van gegevens voor de nauwkeurige kennis van den waterstaatstoestand des lands („algemeene dienst”);

2°. aanleg, beheer en onderhoud van- en toezicht over waterstaatswerken;

3°. Het oppertoezicht over alles wat den Waterstaat betreft;

4°. de zorg voor de naleving der wetten en verordeningen, concessiën en vergunningen betreffende den Waterstaat;

5°. in het algemeen alle waterstaatsaangelegenheden van Rijksbelang.

De Rijkswaterstaatsdienst betreffende de spoorwegen is, evenals de dienst der landsgebouwen, onderwerp van afzonderlijke regeling.

2. Voor den dienst in artikel 1, eerste lid, omschreven zijn er:

ten hoogste twee inspectiën, en ten hoogste elf directiën.

De omvang der inspectiën en directiën zal door Ons worden bepaald.

Onze Minister voornoemd bepaalt, voor zoveel noodig, de arrondissementen waarin elk der directiën zal zijn verdeeld.

3. In elke inspectie is het algemeen beleid en toezicht betreffende den dienst in de daaronder ressorteerende directiën opgedragen aan een inspecteur-generaal van den Rijkswaterstaat.

In elke directie is het onmiddellijk toezicht op de uitoefening van den dienst en de leiding

van zaken opgedragen aan een hoofdingenieur-directeur van den Rijkswaterstaat.

De dienst in elke directie wordt voorts, onder leiding van den hoofdingenieur-directeur, uitgeoefend door hoofdingenieurs en ingenieurs belast met den arrondissementsdienst, en door de onder deze in elk arrondissement geplaatste ingenieurs en opzichters, de laatsten voor de dienstkringen, waarin elk arrondissement door Onzen Minister van Waterstaat wordt verdeeld.

Door Ons kan worden bepaald, dat de leiding van zaken in méér dan ééne directie, zal zijn opgedragen aan één hoofdingenieur-directeur.

In bijzondere gevallen zal de leiding en uitvoering van groote werken door Ons kunnen worden opgedragen aan hoofdingenieurs en ingenieurs, niet met den dienst van een arrondissement belast.

4. De in artikel 3 genoemde hoofdamttenaren en ambtenaren worden bijgestaan door verdere ambtenaren, als:

hoofdingenieurs, tijdelijke hoofdingenieurs, ingenieurs, tijdelijke ingenieurs, opzichters, adjunct-opzichters, tijdelijke opzichters-teenaar en buitengewone opzichters, havenmeesters en sluismeesters bij de groote kanalen en zeehavens, bureelambtenaren, ambtenaren bij den algemeenen dienst, hoofdopzieners en opzieners, opzichters-electriciën en hoofdmachinisten bij de Rijkselectriciteitswerken, stoongemalen enz., bakemeesters en voorts door beambten als:

haven- en sluismeesters bij de kleine kanalen en havens, sluis- en brugwachters, rivieren- en kanaalbeambten, electriciën, machinisten en de verder noodige beambten.

5. De ambtenaren van den Rijkswaterstaat, genoemd in de artikelen 3 en 4, worden door Ons, en voor zooverre zij tijdelijk worden aangesteld, alsmede de beambten bedoeld in artikel 4, door Ons of van Onzentwege benoemd, geschorst en ontslagen.

Tot ingenieur van den Rijkswaterstaat zullen alleen benoembaar zijn zij die het diploma van civiel-ingenieur volgens de wet hebben verkregen, daarna ten minste twee jaar tijdelijk bij het Rijk of elders werkzaam zijn geweest en op de door Ons of van Onzentwege te bepalen wijze blijk hebben gegeven de noodige geschiktheid voor eene vaste aanstelling te bezitten.

Ongeacht de vorenstaande bepaling kunnen in buitengewone gevallen tot hoofdingenieur, belast met de leiding van groote werken, worden benoemd civiel-ingenieurs, die het

diploma als zoodanig volgens de wet hebben verkregen en die naar Ons oordeel daarvoor in aanmerking komen.

Tot opzichter van den Rijkswaterstaat zijn alleen benoembaar zij die één diploma wegens voldoende afgelegd examen als zoodanig of een ander, daarmede door Ons gelijk te stellen diploma hebben verkregen.

De vereischten voor het verkrijgen van het diploma als opzichter en voor de benoeming tot bureelambtenaar en tot ambtenaar bij den algemeenen dienst worden door Onzen Minister van Waterstaat vastgesteld.

6. Er zullen zijn:

ten hoogste twee inspecteurs-generaal;
ten hoogste elf hoofdingenieurs-directeuren, verdeeld in twee klassen;
ten hoogste zestig ingenieurs, verdeeld in drie klassen;
ten hoogste honderd vijftig opzichters, verdeeld in vier klassen;
ten hoogste honderd dertig bureelambtenaren, verdeeld in drie klassen;

ten hoogste vijf en twintig ambtenaren bij den algemeenen dienst, verdeeld in twee klassen.
De ingenieurs, die wegens den hun opgedragen belangrijken werkkring daarvoor naar Ons oordeel in aanmerking komen, zullen tot hoofdingenieur kunnen worden benoemd.

7. De jaarwedden der ambtenaren, in art. 6 bedoeld, bedragen voor:

de inspecteurs-generaal f 6500;
de hoofdingenieurs-directeuren der 1ste klasse, ten minste f 5700 en ten hoogste f 6000;

de hoofdingenieurs-directeuren der 2de klasse, ten minste f 5300 en ten hoogste f 5500;

de hoofdingenieurs ten minste f 4500 en ten hoogste f 5000;

de ingenieurs der 1ste klasse, ten minste f 3600 en ten hoogste f 4000;

de ingenieurs der 2de klasse, ten minste f 3000 en ten hoogste f 3400;

de ingenieurs der 3de klasse, ten minste f 2000 en ten hoogste f 2800;

de opzichters der 1ste klasse, ten minste f 2000 en ten hoogste f 2400;

de opzichters der 2de klasse, ten minste f 1600 en ten hoogste f 1800;

de opzichters der 3de klasse, ten minste f 1400 en ten hoogste f 1500;

de opzichters der 4de klasse, ten minste f 1000 en ten hoogste f 1200;

benevens vrije woning voor zooveel door Ons of van Onzentwege het genot daarvan aan de standplaats wordt verboden, of eene

door Ons te bepalen toelage, wegens het gemis daarvan;

de bureelambtenaren der 1ste klasse, ten minste f 1300 en ten hoogste f 1600;

de bureelambtenaren der 2de klasse, ten minste f 900 en ten hoogste f 1200;

de bureelambtenaren der 3de klasse, ten minste f 400 en ten hoogste f 800;

de ambtenaren bij den algemeenen dienst der 1ste klasse, ten minste f 1050 en ten hoogste f 1600;

de ambtenaren bij den algemeenen dienst der 2de klasse, ten minste f 400 en ten hoogste f 1000.

De bezoldigingen der in art. 4 bedoelde tijdelijke hoofdingenieurs, tijdelijke ingenieurs, tijdelijke opzichters-teenaar en buitengewone opzichters, havenmeesters en sluismeesters bij de groote kanalen en zeehavens; hoofdopzieners en opzieners; opzichters-electricien en hoofdmachinisten bij de Rijkselectriciteitswerken, stoomgemalen enz.; bakenmeesters en der in dat artikel bedoelde beambten worden in elk bijzonder geval door Ons geregeld.

8. De bevordering tot hoofdingenieur, tot hoofdingenieur-directeur der 2de klasse en tot inspecteur-generaal geschiedt bij keuze.

Alleen de meest geschikte ingenieurs komen voor die bevordering in aanmerking.

Bij gebleken geschiktheid geschiedt de bevordering:

tot hoofdingenieur-directeur der 1ste klasse uiterlijk vijf jaar na de benoeming tot hoofdingenieur-directeur der 2de klasse;

tot ingenieur der 2de en 1ste klasse respectievelijk na tien en achttien jaar dienst.

Het aantal hoofdingenieurs-directeuren der 1ste klasse zal echter nimmer beneden 5 dalen.

Voor de opzichters geschiedt bij gebleken geschiktheid de bevordering:

tot opzichter der 3de, 2de en 1ste klasse respectievelijk na acht, twaalf en twintig jaar dienst.

De bevordering van de bureelambtenaren tot de 2de en 1ste klasse geschiedt bij gebleken geschiktheid respectievelijk na acht en achttien jaar dienst.

De bevordering tot ambtenaar bij den algemeenen dienst der 1ste klasse geschiedt bij gebleken geschiktheid na twaalf jaar dienst.

De eischen, waaraan zal moeten worden voldaan, om van de geschiktheid tot bevordering te doen blijken, worden door Onzen Minister van Waterstaat bepaald.

9. De jaarwedde van de in artikel 7 genoemde ambtenaren wordt bij gebleken geschiktheid verhoogd als volgt:

voor de hoofdingenieurs-directeuren der 1ste klasse, na 3 jaar dienst in dien rang, tot f 6000;

voor de hoofdingenieurs-directeuren der 2de klasse, na 3 jaar dienst in dien rang, tot f 5500;

voor de hoofdingenieurs, na 3 en 5 jaar dienst in dien rang, tot f 4800 en f 5000;

voor de ingenieurs der 1ste klasse, na 20 en 24 jaar dienst, tot f 3800 en f 4000;

voor de ingenieurs der 2de klasse, na 12 en 14 jaar dienst, tot f 3200 en f 3400;

voor de ingenieurs der 3de klasse, telkens na twee jaar dienst, met f 200 tot dat het maximum is bereikt;

voor de opzichters der 1ste klasse, na 26 en 30 jaar dienst, tot f 2200 en f 2400;

voor de opzichters der 2de klasse, na 18 jaar dienst, tot f 1800;

voor de opzichters der 3de klasse, na 10 jaar dienst, tot f 1500;

voor de opzichters der 4de klasse, na 2 en 4 jaar dienst, tot f 1100 en f 1200;

voor de bureelambtenaren der 1ste klasse, na 21, 23 en 25 jaar dienst, tot f 1400, f 1500 en f 1600;

voor de bureelambtenaren der 2de klasse, na 11, 13 en 15 jaar dienst, tot f 1000, f 1100 en f 1200;

voor de bureelambtenaren der 3de klasse, na 1, 3, 5 en 7 jaar dienst, tot f 500, f 600, f 700 en f 800;

voor de ambtenaren bij den algemeenen dienst der 1ste klasse, na 2, 4, 6, 8, 10 en 12 jaar dienst in dien rang, tot f 1150, f 1250, f 1350, f 1450, f 1550 en f 1600;

voor de ambtenaren bij den algemeenen dienst der 2de klasse, na 1, 3, 5, 7, 9 en 11 jaar dienst in dien rang, tot f 500, f 600, f 700, f 800, f 900 en f 1000.

Door Ons kan aan bureelambtenaren en aan ambtenaren bij den algemeenen dienst der 1ste klasse, die 30 jaar dienst hebben, bij gebleken geschiktheid, nog eene verhooging van jaarwedde van f 200 worden toegekend.

Onverminderd het in artikel 7 bepaalde ten aanzien van de traktementen, kunnen toelagen worden toegekend aan hoofdingenieurs-directeuren, hoofdingenieurs en ingenieurs wegens den hun opgedragen meer belangrijken werkring of om andere redenen, mits de hiervoor benoedigde gelden op de begrooting bepaaldelijk voor dit doel zijn beschikbaar gesteld.

Ten aanzien van deze toelagen wordt door Ons beschikt bij gemotiveerd besluit.

10. Door Ons wordt voor ingenieurs, die

tijdelijk bij het Rijk of elders werkzaam zijn geweest bij aanstelling of herplaatsing bepaald, welk gedeelte van den tijd, dien zij meer dan twee jaar als zoodanig werkzaam waren, als dienst bij den Rijkswaterstaat, bedoeld in de artt. 8 en 9, zal medetellen.

Bij vaste aanstelling in eene der overige betrekkingen, in dit besluit bedoeld, waarin de betrokken ambtenaar of beambte reeds tijdelijk diensten heeft bewezen die voor de toekenning van pensioen in aanmerking zijn gebracht, komen deze mede in aanmerking als dienst bij den Rijkswaterstaat in de bovengemelde artikelen bedoeld.

11. De aanspraken op traktements- en rangsverhoogingen, bedoeld in de artt. 8 en 9 van dit besluit, houden op, ingeval verlof buiten bezwaar van der Lande gedurende meer dan vijf achtereenvolgende jaren is genoten.

12. Bij benoeming of bevordering tot een der voormelde betrekkingen of rangen in den loop van een kwartaal, worden de hiervan vermeldde tijdvakken geacht aan te vangen met den eersten dag van het kwartaal, volgende op dat, waarin de benoeming is geschiedt.

De op den dag der bekrachtiging van dit besluit in dienst zijnde ambtenaren die naar voormelde regelen aanspraak hebben op eene hoogere bezoldiging, dan zij op bedoelden dag genieten, worden in het genot gesteld van die hoogere bezoldiging, te rekenen van af 1 Mei 1914.

13. De ambtenaren en beambten leggen, alvorens in dienst te treden, den volgenden ambtseed of belofte af:

„Ik zweer (beloef) getrouwheid aan de Koningin; dat ik de wetten en verordeningen van den Staat zal nakomen, en onderhouden en dat ik mij in den dienst nauwkeurig zal toeleggen op de vervulling mijner verplichtingen, overeenkomstig de mij te geven instructiën”

„Zoo waarlijk helpe mij God almachtig”.
(„Dat belof ik”):

Deze eed of belofte wordt afgelegd door de hoofdingenieurs en de ingenieurs voor de Rechtbank, door de overige ambtenaren en de beambten voor den Kantonrechter hunner standplaats.

14. Betreffende vergoeding voor bureel- en verplaatsingskosten, kosten voor lokaalhuur, voor het gebruik van automobielen, motorrijwielen en rijwielen, ten behoeve van den dienst, en voor het verrichten van veldwerk, alsmede alle andere vergoeding en andere toelagen, dan die bedoeld in de voorlaatste alinea

van artikel 9 van dit besluit, aan de ambtenaren en beambten van den Rijkswaterstaat, worden de verder noodige regels afzonderlijk door Ons vastgesteld.

15. Werk- en dienstkring en instructiën van de ambtenaren en beambten van den Rijkswaterstaat worden door of van wege Onzen Minister van Waterstaat vastgesteld.

16. Het Koninklijk besluit van 20 Mei 1913 (*Staatsblad* n°. 189) is ingetrokken.

17. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en aan den Raad van State in afschrift zal worden medegedeeld.
’s-Gravenhage, den 24sten April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.
(*Uitgeg.* 29 April 1914.)

25 April 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 17 Februari 1914 (*Staatsblad* n°. 33), houdende bepalingen omtrent de uitgifte, opzegging, aflossing en rentebetaling van schatkistbiljetten. S. 187.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 9den Maart 1914, n°. 144, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7den April 1914, n°. 119);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van den 22sten April 1914, n°. 25, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Artikel 3, 2de lid, van Ons besluit van den 17den Februari 1914 (*Staatsblad* n°. 33), houdende bepalingen omtrent de uitgifte, opzegging, aflossing en rentebetaling van schatkistbiljetten wordt ingetrokken.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.
’s-Gravenhage, den 25sten April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(*Uitgeg.* 19 Mei 1914.)

27 April 1914. BESLUIT, houdende aanvulling en wijziging van het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 14 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 275). S. 188.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 16 Februari 1914, n°. 20, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van 10 Maart 1914, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Waterstaat van 23 April 1914, n°. 19, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In artikel 15 van het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf vastgesteld bij Ons besluit van 14 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 275), wordt tusschen het 3de en het 4de lid opgenomen een nieuw lid van den volgende inhoud:

„De in de adressen van de hiervoren in dit artikel bedoelde telegrammen voorkomende namen van straten, grachten, buurten, pleinen, boulevards en andere benamingen tot aanduiding van openbare wegen, alsmede huisnummers, of de in de plaats daarvan gebezigde aanduiding van gebouwen, worden kosteloos overgebracht.”

2. Het bepaalde sub 2°. in het 5de lid van bovengenoemd artikel 15 wordt gelezen als volgt:

„2°. de kosten voor de verzending langs de lijnen van het telegraafnet, berekend naar de gewone regelen, met dien verstande, dat, met afwijking van het bepaalde in het eerste, tweede, derde en vierde lid van dit artikel, deze kosten voor telegrammen, afkomstig van of bestemd voor Nederlandsche kantoren te land en te wisselen door tusschenkomst van Rijkskuststations, bedragen 2 cent per woord met een minimum van 20 cent per telegram en dat de in de adressen van laatstbedoelde telegrammen voorkomende benamingen tot aanduiding van openbare wegen, alsmede huisnummers, of de in de plaats daarvan gebezigde aanduiding van gebouwen, niet kosteloos worden overgebracht.”

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig

in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 27sten April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitg.* 12 Mei 1914.)

28 April 1914. BESLUIT, betreffende de bepaling van de woonplaats van een armlastige krankzinnige.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil betreffende de woonplaats van den armlastigen krankzinnige. A. SWELHEIM;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 8 April 1914, n°. 60;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 April 1914, n°. 4299, afdeling Volksgezondheid en Armezen;

Overwegende, dat het geschil is ontstaan tusschen de besturen der gemeenten *Rhenen* en *Amsterdam* en dat Gedeputeerde Staten van *Utrecht* en *Noordholland* op wier uitnodiging de kantonrechters te *Wageningen* en te *Amsterdam* eenige getuigen hebben gehoord, er niet in zijn geslaagd het geschil in der minne bij te leggen;

dat ABRAHAM SWELHEIM, geboren den 2 November 1876, bij zijne moeder inwoonde te *Rhenen*, waar hij, als sigarenmaker aanvankelijk op eene fabriek werkzaam was; dat hij door achteruitgang zijner geestvermogens de geschiktheid verloor op de fabriek te werken, doch thuis nog bezig bleef met het strippen van tabak; dat toen hij ook dit laatste niet meer kon doen, zijne moeder, die door zijne werkeloosheid bijna geheel zonder inkomsten was, in Augustus 1912 met hem naar *Amsterdam* verhuisde, waar beiden kwamen inwonen bij zijn zwager M. MOL;

dat tijdens zijn verblijf aldaar nog getracht werd hem op eene fabriek tabak te laten strippen, doch zijn geestestoestand dit verhinderde en er toe leidde, dat hij op den 1 November 1912 met eene kostengarantie van Burgemeester en Wethouders van *Amsterdam* in het gesticht „Het Apeldoornsche Bosch” te *Apeldoorn* ter verpleging is opgenomen;

Overwegende, dat A. SWELHEIM in Augustus 1912 de gemeente *Rhenen* heeft verlaten, waardoor hij ophield in die gemeente zijn hoofdverblijf te hebben, zoodat reeds uit dien hoofde deze gemeente niet als woonplaats van dezen armlastigen krankzinnige voor de toepassing

van art. 39 der Armenwet kan worden aange-
wezen;

dat immers van het begrip woonplaats in den
zin van art. 74 van het Burgerlijk Wetboek
een noodzakelijk element is het hebben van een
hoofdverblijf en geen woonplaats in eenige
gemeente bestaanbaar is zonder de aanwezigheid
van dit feitelijk element;

Overwegende wijders, dat A. SWELHEIM te
Amsterdam zijne werkelijke woning had ten
tijde dat de rechterlijke machtiging om hem in
een gesticht voor krankzinnigen te plaatsen,
werd aangevraagd;

dat desniettemin ook deze gemeente niet als
woonplaats voor de toepassing van artikel 39
der Armenwet in aanmerking kan komen;

dat immers voor het vestigen van eene
woonplaats twee elementen moeten samenvallen,
te weten de werkelijke woning op eene plaats
en het voornemen, zich aldaar te vestigen;

dat gegronde twijfel bestaat of A. SWELHEIM
bij zijn vertrek naar *Amsterdam* in staat is
geweest, het voornemen te koesteren, zich
aldaar te vestigen, en hij dus niet kan worden
geacht, in laatstbedoelde gemeente zijn woon-
plaats te hebben gevestigd;

dat onder deze omstandigheden geene woon-
plaats binnen het Rijk is aan te wijzen die met
de kosten van verpleging van dezen verpleegde
in een krankzinnigengesticht zou moeten
worden belast;

Gezien de Armenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat geene gemeente als woon-
plaats van den armlastigen krankzinnigen
A. SWELHEIM voor de toepassing van art. 39
der Armenwet kan worden aangewezen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is
belast enz. (W. v. D. B. A.)

28 April 1914. BESCHIKKING van den Minis-
ter van Oorlog, houdende mededeeling
van een wijziging van het Koninklijk
besluit van 17 October 1913, houdende
verdeeling van het Rijk in landweerdistricten
en aanwijzing van de standplaatsen
van landweerdistrictscommandanten.

De Minister van Oorlog,

Gezien de wet van 1 December 1913 (*Staats-
blad* n°. 419);

Brengt, bij deze, ter kennis van de Land-
macht:

1°. enz.

2°. dat in den bij het Koninklijk Besluit van
17 October 1913, n°. 32, behoorenden staat

betreffende de verdeeling van het grondgebied
van het Rijk in landweerdistricten, bij land-
weerdistrict *Deventer* in plaats van:

Almelo (Ambt.)		Overijssel.
Almelo (Stad)		id.

moet worden gelezen:

Almelo.		Overijssel.
3 ^o . enz.		

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, A. J. DOORMAN.

30 April 1914. BESLUIT, tot schorsing van het
besluit van den Raad der gemeente *Ambt-
Hardenberg* van 28 Januari 1914, strek-
kende tot opheffing van de openbare lagere
school in de buurtschap *Rheeze*. S. 189.
Geschorst tot 1 November 1914.

1 Mei 1914. BESLUIT, houdende wijziging van
het „Octrooigemachtigdenreglement (*Staats-
blad* n°. 106 van 1912)”. S. 190.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van
Landbouw, Nijverheid en Handel van 23 Maart
1914, n°. 2801, afdeling Handel;

Gezien Ons besluit van den 18den Maart
1912 (*Staatsblad* n°. 106); houdende vaststelling
van een Reglement betreffende het optreden
als gemachtigde voor den Octrooiraad;

Den Raad van State gehoord (advies van
21 April 1914, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voor-
noemden Minister van 28 April 1914, n°. 5108,
afdeling Handel:

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de eerste volzin van het derde
lid van artikel 12 van het „Octrooigemachtig-
denreglement (*Staatsblad* n°. 106 van 1912)” zal
worden gelezen als volgt:

„3. Van de verplichting in het tweede lid
bedoeld, kan door den Octrooiraad vrijstelling
worden verleend, wanneer de ingeschrevene
voldoet aan de vereischten, gesteld bij artikel 3,
derde lid, sub a, b of c van dit reglement of aan
eene Rijks-Universiteit of daarmede wettelijk
gelijkgestelde inrichting den graad van doctor
in de rechtswetenschap heeft verkregen, en ten
genoege van dien Raad schriftelijk aantoonst,
dat hij zich reeds gedurende vijf jaren in zijn
beroep heeft bezig gehouden met de behande-
ling van aanvragen om octrooi in het buiten-
land of met andere octrooiaangelegenheden.”

Onze Minister voornoemd is belast met de
uitvoering van dit besluit, hetwelk in het

Staatsblad geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegeedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 1sten Mei 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 9 Mei 1914.*)

1 Mei 1914. BESLUIT, houdende aanwijzing van de autoriteit, bedoeld in artikel 1 van elk der onderscheidenlijk bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 369) en bij de wet van 30 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 132) goedgekeurde internationale Regelingen. S. 191.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 5den Februari 1914, 2de afdeling A, n°. 635;

Gelet op artikel 1 van de bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 369) goedgekeurde internationale Regeling, strekkende tot bestrijding van den vrouwenhandel, en op artikel 1 van de bij de wet van 30 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 132) goedgekeurde internationale Regeling, strekkende tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven, van welke verdragen de bekrachtiging, voorzoo veel *Nederland* betreft, onderscheidenlijk op 14 Januari 1907 en op 8 Juni 1912 te *Parijs* heeft plaats gehad;

Het wenschelijk achtende krachtdadig mede te werken tot de bestrijding van den vrouwenhandel en tot de beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven en mitsdien het noodig oordeelende nader te regelen de aangelegenheid, voorzien bij Ons besluit van den 13den Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 85);

Den Raad van State gehoord (advies van den 17den Maart 1914, n°. 54);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 29sten April 1914, 2de afdeling A, n°. 505;

Hebben goedgevonden en verstaan:
met intrekking van Ons voormeld Besluit van den 13den Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 85), te bepalen:

Art. 1. Ter uitvoering van het bepaalde in artikel 1 van de bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 369) goedgekeurde internationale „Regeling” tot bestrijding van den zogenaamden handel in vrouwen en meisjes, en van het bepaalde in de artikelen 1 en 3 van de bij de wet van 30 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 132) goedgekeurde internationale „Regeling”

tot beteugeling van de verspreiding van ontuchtige uitgaven, is te *Amsterdam* gevestigd een Rijksbureau, hetwelk den naam draagt van: „Rijksbureau betreffende de bestrijding van den vrouwenhandel en van den handel in ontuchtige uitgaven”.

Het Rijksbureau zal ook overigens, voorzoo veel zulks mogelijk is, hebben mede te werken tot de richtige uitvoering van de in het eerste lid genoemde „Regelingen”.

Het Rijksbureau zal voorts uitvoering hebben te geven aan opdrachten, in verband met zijn taak door Onzen Minister van Justitie verstrekt.

De werkzaamheid van het Rijksbureau strekt zich uit over het geheele Rijk.

2. Als Directeur van de in artikel 1 bedoelde instelling treedt op de Hoofdcommissaris van politie te *Amsterdam*, die als zoodanig rechtstreeks ondergeschikt is aan Onzen Minister van Justitie.

Aan het Rijksbureau zijn verbonden een door Ons met den titel van Commissaris van Rijkspolitie te benoemen ambtenaar, tevens hoofd van den administratieven dienst, en een of meer door Onzen voornoemden Minister te benoemen klerken. De bezoldiging van den Commissaris van Rijkspolitie en van het verdere personeel wordt door Ons vastgesteld.

3. De Hoofdcommissarissen van politie te *Rotterdam*, 's-*Gravenhage* en *Utrecht* hebben voorzoo veel het aangelegenheden betreft, waarbij belangen, welke aan hun zorg zijn toevertrouwd, zijn betrokken, de bevoegdheid van hun gevoelen te doen blijken aan den Directeur van het Rijksbureau, die aan de ontvangen adviezen de noodige aandacht schenkt.

4. Bij verhindering, ziekte, afwezigheid of ontstentenis wordt de Directeur van het Rijksbureau vervangen door den daaraan verbonden Commissaris van Rijkspolitie.

De Directeur is overigens bevoegd zich in de uitoefening van zijne functie onder zijne verantwoordelijkheid, wanneer en waar hem zulks noodzakelijk voorkomt, te doen vervangen door den Commissaris van Rijkspolitie.

In de gevallen, bedoeld in het eerste lid, heeft de Hoofdcommissaris van politie te *Amsterdam* dezelfde bevoegdheid als die, welke in artikel 3 aan de Hoofdcommissarissen van politie te *Rotterdam*, 's-*Gravenhage* en *Utrecht* is toegekend.

5. De instructie voor den Directeur van het Rijksbureau wordt vastgesteld door Onzen Minister van Justitie.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staats-*

blad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 1sten Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitgeg. 9 Mei 1914.*)

5 Mei 1914. **BESLUIT**, tot wijziging van het Baggerreglement. S. 192.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 4 April 1914, n°. 227, Afdeeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 April 1914, n°. 15);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 2 Mei 1914, n°. 236, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan :

het bij Ons besluit van 15 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 272) vastgesteld en bij Ons besluit van 29 Juni 1912 (*Staatsblad* n°. 210) gewijzigd Baggerreglement nader te wijzigen als volgt :

In artikel 3, 2°., vervallen zoowel onder *a* als onder *b* de woorden : „ter hoogte van den middelbaren rivier- of ebbestand”;

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 5den Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg. 19 Mei 1914.*)

8 Mei 1914. **BESCHIKKING** van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van den Minister van Marine, waarnemend Minister van Oorlog, van 28 April 1909, betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der nationale militie — die voor den dienst ter zee bestemd, daaronder begrepen — en van personeel der Landweer, voorzoo veel de zorg daarvoor aan de burgemeesters der gemeenten is opgedragen.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat het „Voorschrift betreffende dienstreizen van „dienstplichtigen der Militie, enz.”, vastgesteld bij de beschikking van 28 April 1909, Afdeeling Militie en Landweer (M.) n°. 166 en laatstelijk gewijzigd bij de beschikking van 2 Februari 1914, VIIIe Afd., n°. 39, nader wordt gewijzigd als volgt:

1914.

Voorschrift betreffende dienstreizen.

§ 20. te doen vervallen het gestelde in punt *c*: „of, indien bij gebruikmaking van een later „vertrekend middel van versneld vervoer „langs dezelfde route zulks mogelijk is, uiter „lijk op het onder *b* aangegeven tijdstip.”

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

9 Mei 1914. **BESLUIT**, betreffende opheffing eener openbare lagere school.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Ovezande* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeeland* van 24/31 October 1913, n°. 12, 1^e afdeeling, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 19 September 1913, tot opheffing van de openbare lagere school aldaar;

Den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 18 Maart 1914, n°. 28;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Mei 1914, n°. 4855, afdeeling Onderwijs;

Overwegende, dat, nadat de Kerkeraad der Nederduitsch Hervormde Gemeente te *Ovezande* aan den Raad dier gemeente had medegedeeld, dat, bijaldien aan den Kerkeraad twee lokalen der openbare lagere school met de onderwijzerswoning verhuurd werden, in die lokalen bijzonder onderwijs zou worden gegeven; dat voorts slechts twee ouders, ieder met één schoolgaand kind aan den Kerkeraad verklaard hadden die bijzondere school door hun kinderen niet te zullen doen bezoeken, de gemeenteraad van *Ovezande* onder dagteekening van 19 September 1913 heeft besloten, de openbare lagere school in die gemeente op te heffen, met ingang van het tijdstip, waarop de twee schoollokalen en de onderwijzerswoning aan den Kerkeraad worden verhuurd en het besluit tot verhuring zal zijn goedgekeurd;

dat de gemeenteraad daarbij heeft overwogen, dat de schoolbevolking op 15 Januari 1913 was 127 kinderen en dat door het stichten en openen eener R. K. bijzondere school alle R. K. kinderen, ten getale van 95, op 1 November 1913, of zooveel later als die school mocht geopend worden, de openbare school zullen verlaten en mitsdien slechts 32 Nederduitsch Hervormde kinderen overblijven;

dat het hem uit een door Burgemeester en Wethouders ingesteld onderzoek bekend is, dat slechts twee ouders, die ieder slechts één kind

hebben, niet verlangen hunne kinderen op eene bijzondere school onderwijs te doen geven; dat een der twee kinderen op 1 Mei 1914 buiten den leerplicht valt, en bovendien de afstand zijner woning in den *Blazekop* geen verschil uitmaakt met den afstand naar de school in de kom van het dorp *Ovezande*, of naar die te *Driewegen*, in ieder geval geen half uur gaans is zoowel naar *Ovezande* als *Driewegen*, welk argument echter niet opgaat voor het ander schoolkind, dat in de kom van het dorp *Ovezande* woont, noch dat ook voor dit kind binnen het half uur de school te *Driewegen* bereikbaar is; dat alzoo redelijkerwijze geene bezwaren tegen de opheffing der openbare school te *Ovezande* kunnen bestaan, als wordende door bijzonder onderwijs en desverlangd binnen een half uur afstands door openbaar onderwijs voldoende in die behoefte voorzien;

dat bij besluit van 24/31 October 1913, n°. 12, 1^e afd., Gedeputeerde Staten de goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden, daarbij overwegende, dat de opheffing der openbare lagere school gegrond is op een toestand, welke bij het nemen van dat besluit, noch ten aanzien van de bijzondere R. K. school, noch ten aanzien van de bijzondere school van den Ned. Herv. Kerkeraad bestond en na de opening van eerstgenoemde school op 23 October 1913 nog slechts ten deele in werking getreden is; dat ten aanzien van de in de tweede plaats genoemde school in elk geval eerst nog de onderzending uitspraak zal moeten doen omtrent het aantal schoolkinderen op de openbare school onder den nieuwen toestand, alvorens zal kunnen verklaard worden dat in de gemeente geen behoefte aan openbaar lager onderwijs meer bestaat; dat bovendien ten aanzien van de door den Kerkeraad op te richten bijzondere school het eigenaardig geval zich voordoet, dat die school eerst in het leven kan geroepen worden door de verhuuring van twee schoollokalen en de onderwijzerswoning der openbare school aan den Kerkeraad; dat tegen eene dergelijke handelwijze van den gemeenteraad welke weinig strookt met art. 192 der Grondwet en art. 16 der wet tot regeling van het lager onderwijs — de principieele bedenking bestaat, dat de opheffing eener openbare school wel het gevolg kan zijn van hare overbodigheid door de oprichting van eene bijzondere school, maar dat die opheffing nimmer de oorzaak mag zijn van de oprichting van eene bijzondere school, waaruit de overbodigheid der openbare school en mitsdien hare opheffing eerst zouden voortvloeien;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende, dat blijkens de in het Raadsbesluit vermelde mededeeling van den Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente te *Ovezande* aan den gemeenteraad, bijaldien aan den Kerkeraad twee lokalen der openbare lagere school met onderwijzerswoning, verhuurd werden, in die lokalen bijzonder onderwijs zal worden gegeven, en dat volgens nadere verklaringen van dien Kerkeraad van 6 Februari 1914, na opening der door dien Kerkeraad op te richten Christelijke bijzondere school 30 van de 32 kinderen, die thans nog de openbare school te *Ovezande* bezoeken, van de bijzondere school zullen gebruik maken;

dat door de mededeelingen van den Burgemeester van *Ovezande*, in de openbare vergadering der Afdeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur gedaan, is bevestigd hetgeen trouwens ook niet is betwist, dat inderdaad de ouders en verzorgers van die 30 kinderen Christelijk bijzonder onderwijs voor hunne kinderen en pupillen begeren; dat de beide overblijvende kinderen, van welke één met 1 Mei 1914 buiten den leerplicht valt, als wanneer vermoedelijk slechts één kind zal overblijven, binnen een half uur afstand plaatsing kunnen vinden op de openbare school te *Driewegen*, waar overigens nog meer kinderen kunnen worden geplaatst;

dat derhalve aan de openbare lagere school te *Ovezande* vanaf de opening der bijzondere school der Ned. Herv. Gemeente te *Ovezande* geen behoefte meer zal bestaan, terwijl het geacht moet worden vast te staan en ook in het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeeland* niet wordt betwijfeld, dat die opening zal geschieden op het tijdstip, waarop de twee schoollokalen en de onderwijzerswoning aan de Ned. Herv. Gemeente worden verhuurd en het besluit tot verhuuring zal zijn goedgekeurd;

dat de gemeenteraad derhalve terecht tot opheffing der openbare lagere school met dat tijdstip besloten heeft;

dat hieraan niet in den weg staat het beroep van Gedeputeerde Staten op art. 192 der Grondwet en art. 16 der wet op het lager onderwijs, welke laatste art. in overeenstemming met art. 192 der Grondwet voorschrijft, dat in elke gemeente voldoende lager onderwijs wordt gegeven in een genoegzaam aantal scholen, welke voor alle kinderen, zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid, toegankelijk zijn; dat immers vanaf het bovengenoemd tijdstip

in de gemeente *Ovezande* geene behoefte aan eene openbare lagere school meer zal bestaan, en dus genoemd artikel alsdan de instandhouding van zoodanige school niet voorschrijft;

Overwegende, dat evenmin ter zake doet de principieele bedenking van Gedeputeerde Staten (daargelaten in hoeverre die bedenking in het algemeen juist zij), dat de opheffing eener openbare school wel het gevolg kan zijn van hare overbodigheid door de oprichting van eene bijzondere school, maar dat die opheffing nimmer de oorzaak mag zijn van de oprichting van eene bijzondere school, waaruit de overbodigheid der openbare school enmitsdien hare opheffing eerst zoude voortvloeien;

dat immers de opheffing der openbare school met het tijdstip, waarop twee schoollokalen en de onderwijzerswoning zullen zijn verhuurd, niet de oorzaak, maar het gevolg zal zijn van de oprichting der bijzondere school, welke oprichting wel mogelijk wordt gemaakt door de verhuring van twee schoollokalen, maar niet door de opheffing der openbare lagere school, en dus ook even goed zou kunnen geschieden, als in het eene overblijvende schoollokaal openbaar lager onderwijs werd gegeven;

dat de gemeente dan ook inderdaad na verhuring van twee schoollokalen in het overblijvende lokaal de openbare school, waarvan het aantal kinderen nu reeds van 127 tot 32, dus tot op een vierde gedeelte, gedaald is, zou moeten in stand houden, bijaldien daaraan dan nog behoefte bestond, doch dit in de gegeven omstandigheden bij gebreke van leerlingen zelfs niet meer zal kunnen doen;

dat buitendien blijkens missive van Burgemeester en Wethouders der gemeente *Driewegen* van 26 September 1913 bij den Raad van die gemeente geene bedenkingen bestaan om bij voorkomende gelegenheden leerlingen uit *Ovezande* op de openbare school in de gemeente *Driewegen* toe te laten, en daaromtrent eene overeenkomst zal worden opgemaakt;

dat blijkens het rapport van den districts-schoolopziener te *Goës* van 2 October 1913, de openbare lagere school te *Driewegen* op 15 Januari 1913 97 leerlingen telde en ruimte biedt voor 144 leerlingen, zoodat reeds uit dien hoofde aan de instandhouding eener openbare school te *Ovezande* op minder dan een half uur afstands van die te *Driewegen* gelegen, geene behoefte meer bestaat;

Gezien de wet tot regeling van het Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:
met vernietiging van het besluit van Gede-

puteerde Staten van *Zeeland* van 24/31 October 1913, n°. 12, 1° afd., aan het besluit van den Raad der gemeente *Ovezande* van 19 September 1913, betreffende de opheffing van de openbare lagere school aldaar, alsnog goedkeuring te verleen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

11 Mei 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Het gemis van eene verordening als bedoeld bij art. 5, 4 der Woningwet heeft geen ander gevolg, dan dat het beroep noch aan een termijn, noch aan bepaalde vormen is gebonden, terwijl de uitvoering van een op een beroep gegeven beschikking van den gemeenteraad niet op moeilijkheden kan stuiten, daar B. en W. krachtens art. 179 a der Gemeentewet in dit geval daarvoor zijn aangewezen.

Alvorens te kunnen aannemen, dat beklagde het feit „deed plegen” had de rechter dienen te onderzoeken of de personen, die handelden, bloot als werktuig van den beklagde dan wel als zelfstandig aansprakelijke personen optraden.

(Woningwet art. 5, 4. Sr. art. 47 1°.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, H. Hesse en Jhr. R. Feith.

C. A. H., wonende te Ubbergen, requirant van cassatie tegen een vonnis van de Arr.-Rechtbank te Arnhem van den 10 Februari 1914, waarbij in hooger beroep is bevestigd een vonnis van het Kantongerecht te Nijmegen van den 24sten December 1913, bij hetwelk hij als schuldig aan het „zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders een gebouw oprichten”, met toepassing van de artt. 5 en 38 der Woningwet, art. 23 Sr. is veroordeeld tot eene geldboete van één gulden en vervangende hechtenis van één dag (advocaat Mr. J. Santman te Nijmegen).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Besier.

Bij het in hooger beroep bevestigde vonnis is overeenkomstig de telastelleging bewezen verklaard dat beklagde in den loop der maand September of October 1913 te Ubbergen op het perceel kadastraal bekend

Sectie A. n°. 356, door den aannemer J. A. G. een oranjerie en een broeikas heeft doen oprichten zonder schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders.

Tegen zijne veroordeeling te dier zake is namens hem bij pleidooi als middel van cassatie voorgedragen: „Schending althans niet- of verkeerde toepassing der artt. 5 lid 1a 3 en 4 der Woningwet en evenzeer art. 38 dier Wet, doordat beslist is dat art. 38 voormeld binnen de gemeente Ubbergen verbindende kracht heeft, hoewel vaststaat, dat de verordening bij art. 5 lid 4 der wet bedoeld niet bestaat”.

Van cassatie wegens schending, of — wat hetzelfde is — niet-toepassing der aangehaalde wetsvoorschriften kan geen sprake zijn, daar de leden 3 en 4 van art. 5 niet vatbaar zijn om door den Rechter te worden toegepast, en art. 5 lid 1a en art. 38 in het bevestigd vonnis juist toepassing gevonden hebben. Het is maar de vraag of die toepassing niet verkeerd is geweest, nu ter plaatse der overtreding de bij art. 5 lid 4 bedoelde verordening ontbrak.

Dit is m. i. niet het geval, daar terecht door den Kantonrechter is overwogen, dat bij het ontbreken dier verordening hooger beroep op den Gemeenteraad niet onmogelijk is, doch integendeel, aan geen termijn noch regelen gebonden en mitsdien geheel vrij. Zoodanig beroep zal ook, wanneer het slaagt, tengevolge hebben, dat alsnu de bouw met eene schriftelijke vergunning van B. en W. zal kunnen worden ondernomen, want al zegt de wet zulks niet uitdrukkelijk en al is het misschien wenschelijk, dat de plaatselijke verordening ook dit regele, reeds uit art. 179a der Gemeentewet vloeit voort, dat alsdan B. en W. zoodanige vergunning zullen moeten uitreiken.

Het middel kan derhalve niet tot cassatie leiden. Intusschen schijnt het mij toe, dat het bevestigd vonnis des Kantonrechters een ander gebrek vertoont; dat het n.l. niet voldoende met redenen is omkleed, voor zooveel betreft de beslissing dat beklagde is opgetreden als middellijke dader van de hem ten laste gelegde overtreding. Als bewijsmiddelen daarvoor voert het vonnis slechts aan de niet nader omschreven bekentenis van den beklagde en de verklaring van den aannemer als getuige, dat hij de gebouwen op last van beklagde heeft

opgericht, dat hij wel meende daarvoor vergunning van B. en W. te moeten vragen, doch dat hij zulks niet gedaan heeft, omdat beklagde hem had gezegd, dit niet te verlangen. Uit deze verklaring vloeit niets anders voort, dan dat bedoelde aannemer zelf het strafbare feit heeft gepleegd (of wellicht door werklieden in zijn dienst heeft doen plegen), terwijl noch in deze verklaring, noch in de niet nader omschreven bekentenis van beklagde iets is te vinden, waardoor de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van den aannemer op dezen zou zijn overgegaan. In het bijzonder blijkt hier niets van de omstandigheid, die in het geval, beslist bij Uw arrest van 7 April 1913 (W. 9491) (Ned. Jurispr. 1913 bld. 922 Red.) aanleiding gaf om het ontbreken van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid bij de materiele daders aan te nemen, te weten eene dienstbetrekking, die tengevolge had, dat niet zij, doch hun werkgever de voorgeschreven vergunning behoefde. Derhalve wordt door mij ambtshalve voorgedragen de schending van art. 221 Sv. door de bevestiging van het vonnis in eerste aanleg en strekt mijne conclusie tot vernietiging van het bestreden vonnis en verwijzing der zaak naar het Gerechtshof te Arnhem om op het bestaande hooger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Hesse;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi, luidende: (zie conclusie adv. gen.);

O. dat bij het door het bestreden vonnis bevestigde vonnis in overeenstemming met de telastelegging bewezen is verklaard, dat de beklagde, thans requirant, in den loop van de maand September of October 1913 te Ubbergen op het perceel kadastraal bekend Sectie C. n°. 356 door den aannemer J. A. G. een oranjerie en een broeikas heeft doen oprichten zonder schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders, en dit bewezen verklaarde is gequalificeerd en de beklagde is veroordeeld zooals hierboven is vermeld;

O. dat het tegen deze uitspraak gericht middel van cassatie blijkens de toelichting hierop berust, dat in de gemeente Ubbergen een het beroep op den gemeenteraad van het besluit van B. en W. regelende

verordening, als bedoeld in art. 5 lid 4 der Woningwet, ontbreekt, waardoor art. 5 lid 1 dezer wet en art. 38, dat de straf bepaalt, op de overtreding van dit art. 5 lid 1, niet zouden kunnen worden toegepast;

dat immers een beroep zooals de wetgever dit gewild heeft nu niet openstaat en dientengevolge op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in art. 5 van B. en W. geen rechtsgeldige beslissing kan worden verkregen;

O. hieromtrent, dat inderdaad zoodanige verordening niet bestaat, maar hieruit door den requirant ten onrechte de gevolgtrekking wordt gemaakt, dat het bij art. 5 lid 4 der Woningwet toegelaten beroep op den gemeenteraad van een besluit van B. en W. tot het verleen van voorwaardelijke vergunning of tot weigering der vergunning tot het oprichten of voor het geheel of voor een gedeelte vernieuwen van een gebouw, nu niet mogelijk is;

O. toch dat het gemis van zoodanige verordening geen ander gevolg heeft dan dat het beroep noch aan een termijn noch aan bepaalde vormen is gebonden, terwijl de uitvoering van een op een beroep gegeven beschikking van den gemeenteraad ook niet op moeilijkheden kan stuiten, daar B. en W. krachtens art. 179a der gemeentewet in dit geval daarvoor zijn aangewezen;

O. dat het middel van cassatie dus als ongegrond moet worden verworpen;

O. echter *ambtshalve*:

dat waar de strafbaarheid van den beklagee voor de door anderen voor hem verrichte handeling ingevolge art. 47 Sr. afhankelijk is van de vraag of deze anderen daarbij bloot als zijn werktuig dan wel als zelfstandig aansprakelijke personen optraden, de rechter hier dit punt had behooren te onderzoeken en daaromtrent te beslissen alvorens deze kon aannemen, dat beklagee de hem ten laste gelegde overtreding „deed plegen”;

dat de gebezigde bewijsmiddelen omtrent dit punt echter niets anders behelzen dan de verklaring van den getuige G., aannemer te Ubbergen, dat hij op last van beklagee te Ubbergen een in steen opgetrokken oranjerie en broeikas heeft gebouwd, naast des beklageden bekentenis van het hem ten laste gelegde, het *doen oprichten* van deze gebouwen in voege hiervoren is omschreven;

O. dat het bevestigde vonnis alzoo in dit opzicht niet behoorlijk met redenen is omkleed en de Rechtbank derhalve door bij de bestreden uitspraak niettegenstaande dit gebrek dit vonnis te bevestigen art. 257 in verband met de artt. 221 en 223 Sv. en art. 47 Sr. heeft geschonden, zoodat het bestreden vonnis zal moeten worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis door de Arr.-Rechtbank te Arnhem in deze zaak op 10 Februari 1914 gewezen;

Rechtdoende krachtens art. 106 R. O.;

Verwijst de zaak naar het Gerechtshof te Arnhem om op het bestaande hooger beroep te worden berecht en afgedaan.

(Ned. Jur.)

14 Mei 1914. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende aanwijzing der standplaatsen van de inspectie op de naleving der Drankwet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 2 van de bij Koninklijk besluit van 24 Februari 1905 (*Staatsblad* n°. 85) vastgestelde instructie voor de inspecteurs en de adjunct-inspecteurs voor het toezicht op de naleving van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235);

Gezien de beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 25 April 1905, n°. 4053, afd. B. B., zooals die bij latere beschikkingen is gewijzigd;

Heeft goedgevonden:

met ingang van 1 Augustus Breda aan te wijzen als standplaats voor den adjunct-inspecteur B. L. H. Leclercq.

Deze beschikking zal worden geplaatst in de *Staatscourant*, en afschrift daarvan zal worden gezonden aan den Minister van Justitie, aan de Algemeene Rekenkamer, aan elk der inspecteurs en adjunct-inspecteurs voor het toezicht op de naleving van de Drankwet en voorts aan Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, Gelderland, Zeeland en Limburg, met verzoek de gemeentebesturen in hun gewest, voor Gelderland voor zoover ze in de derde drankwet-inspectie zijn gelegen, met den inhoud er van in kennis te stellen.

's-Gravenhage, 14 Mei 1914.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

14 Mei 1914. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- of kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd;

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 7 der Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66) en op art. 8 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 144), betreffende de registers voor de zee- en kustvisschersvaartuigen en het voeren van lettertekens en nummers door de kustvisschersvaartuigen, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 53);

Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat door de zee- en kustvisschersvaartuigen, tehuis behorende te Hasselt (Ov.), moet worden gevoerd het letterteeken H.A.S. 's Gravenhage, 14 Mei 1914.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, VERSTEEG.

15 Mei 1914. WET, tot heffing van opcenten op de vermogensbelasting en op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten. S. 193.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de toestand van 's lands financiën, in afwachting van de totstandkoming van maatregelen van duurzamen aard tot versterking der middelen, alsnog maatregelen van tijdelijken aard vordert, en dat te dien einde eene aanvulling noodig is van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. I. Er worden geheven *twintig* opcenten op:

a. de aanslagen in de vermogensbelasting over het belastingjaar, loopende van 1 Mei 1914 tot en met 30 April 1915;

b. de aanslagen in de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten over het belastingjaar, loopende van 1 Mei 1914 tot en met 30 April 1915, op te leggen aan de sub a en c—k van artikel 1 der wet op die belasting bedoelde belastingplichtigen, alsmede aan de sociëteiten.

II. Er worden geheven 60 opcenten op: de aanslagen in de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, op te leggen aan de sub b van artikel 1 der wet op die belasting bedoelde belastingplichtigen, behalve de sociëteiten,

wegens uitdeelingen als bedoeld in artikel 5, § 1, dier wet, betrekking hebbende op een boekjaar, welks einde valt in het hiervoor sub a genoemde belastingjaar.

2. Van de opbrengst wegens de volgens het voorafgaande artikel geheven opcenten wordt 2/3 toegevoegd aan de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 15den Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERLING.

(*Uitgeg.* 23 Mei 1914.)

15 Mei 1914. WET, tot verhooging van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 194.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd. Ten gevolge daarvan wordt het totaal der Iste afdeeling en het eindcijfer van het hoofdstuk mede verhoogd met f 3660.

15 Mei 1914. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor de gemeenteamttenaren voor het vierde kwartaal 1913. S. 195.

De begrooting wordt vastgesteld op een bedrag van f 446,000.

15 Mei 1914. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor de gemeenteamttenaren voor het jaar 1914. S. 196.

De begrooting wordt vastgesteld op een bedrag van f 2,251,000.

15 Mei 1914. WET, tot verhooging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 197.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd. Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het totaal van de IVde afdeeling van genoemd hoofdstuk verhoogd met f 200,000.

15 Mei 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het aanleggen van een park door de gemeente *Amsterdam* om Het Nieuwe Diep bij den Zeeburgerdijk. S. 198.

15 Mei 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het aanleggen van een verkeersweg tusschen de Prins Willemstraat en de Badhuiskade te *Scheveningen*, met gedeeltelijke ontlegering van aansluitende straten. S. 199.

15 Mei 1914. WET, ter voorziening in zake de Rijksbijdrage ten behoeve van scholen, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°, b, vijfde, zesde en zevende zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs en in het eerste lid, 1°, b, I, II en voorlaatste en laatste zinsnede, van dat wetsartikel, niet vallende onder artikel II der wet van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 200.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/1914, n°. 242, 1—8.

Hand. idem 1913/1914, *blad.* 1704.

Hand. 1^e Kamer 1913/1914, *blad.* 508, 511.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doenteweten :

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, in verband met de wijziging bij de wet van den 31sten December 1913 (*Staatsblad* n°. 476) aangebracht in de wet van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs, eene voorziening te treffen aangaande de Rijksbijdrage, bedoeld in de artikelen 48 en 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, ten behoeve van scholen, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°, b, vijfde, zesde en zevende zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs en in het eerste lid, 1°, b, I, II en voorlaatste en laatste zinsnede, van dat wetsartikel, niet vallende onder artikel II van eerstgenoemde wet ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. I. Het bepaalde in artikel 48, eerste lid, 1°, b, I en II en voorlaatste en laatste zinsnede der wet tot regeling van het lager onderwijs is, behalve op de scholen, bedoeld in artikel II, eerste, tweede en derde lid, der wet van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), mede van toepassing op scholen, niet vallende onder laatstgenoemd artikel, welke, wat de voor de verhoogde Rijksbijdrage verplichte vakken betreft, op 25 September 1913 voldeden aan de daar gestelde eischen, mits, indien aan de school op 25 September 1913 onderwijs is gegeven in het vak, onder *p* genoemd in artikel 2 van eerstgenoemde wet, dat vak niet is afgevoerd van het leerplan en den rooster der lessen van de school.

Met scholen als in het eerste lid van dit artikel bedoeld, worden gelijkgesteld de scholen, welke uiterlijk in den loop van het jaar 1914 aan de gestelde eischen komen te voldoen, mits worde aangetoond, dat vóór 25 September 1913 tot hare oprichting of reorganisatie was besloten.

De eisch, dat in de hoogste drie klassen feitelijk onderwijs wordt gegeven, wordt voor de toepassing van het eerste lid van dit artikel niet gesteld gedurende de eerste twee jaren na het in werking treden dezer wet, mits hetzij uit het leerplan, hetzij op andere wijze, blijke, dat de school bij hare oprichting of reorganisatie vóór 25 September 1913 of bij het vóór dien datum genomen besluit tot oprichting of reorganisatie, was bestemd om te voldoen aan de in het eerste lid van dit artikel bedoelde eischen. Indien vak *p* op het leerplan voorkomt, wordt dat vak geacht op 25 September 1913 onderwezen te zijn.

De bijdrage, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°, b, zesde en zevende zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs wordt, behalve voor de scholen, bedoeld in artikel II, vierde lid, der wet van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), mede uitgekeerd ten behoeve van scholen, niet vallende onder laatstgenoemd artikel, welke op 25 September 1913 voldeden aan de in de vijfde zinsnede van artikel 48, eerste lid, 1°, b, gestelde eischen, of uiterlijk in den loop van het jaar 1914 aan de gestelde eischen komen te voldoen, mits worde aangetoond, dat vóór 25 September 1913 tot hare oprichting of reorganisatie was besloten.

Ten behoeve van scholen, welke, ingevolge het bepaalde in het yorig lid, geen bijdrage ontvangen als in artikel 48, eerste lid, 1°, b, zesde en zevende zinsnede bedoeld, niettegenstaande het onderwijs, behalve de vakken *a—k* tevens ten minste twee der vakken onder *l*, *m* en *n* en het vak onder *p* van artikel 2 genoemd, omvat, wordt de bijdrage, bedoeld in artikel 48, eerste lid, sub 1°, b, als volgt berekend :

voor scholen van negentig en minder leerlingen, voor één onderwijzer de minimumjaarwedde, waarop hij volgens artikel 26 aanspraak heeft ;

voor scholen van een en negentig tot en met eenhonderd negen en negentig leerlingen, driehonderd tien gulden per onderwijzer voor ten hoogste twee onderwijzers ;

voor scholen van tweehonderd en meer leerlingen, driehonderd tien gulden per onderwijzer voor ten hoogste drie onderwijzers.

Het in dit artikel bepaalde vervalt tegelijk met het bepaalde in artikel II der wet van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202).

Art. II. De in artikel I bedoelde scholen kunnen eerst van 1 Januari 1914 af in aanmerking komen voor verhoogde Rijksbijdrage.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 15den Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 29 Mei 1914.)

15 Mei 1914. WET, tot verhooging en aanvulling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen voor het dienstjaar 1913. S. 201.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en wordt de omschrijving van een artikel gewijzigd. Ten gevolge van een en ander wordt het eindeijfer der begrooting van inkomsten, alsmede dat der begrooting van uitgaven van het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen voor het dienstjaar 1913 verhoogd met f 188,100.

15 Mei 1914. WET, houdende machtiging tot het aangaan van eene overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met Mr. H. J. DOUDE VAN TROOSTWIJK te Nieuwersluis betreffende het stilsthouden van treinen te Nieuwersluis. S. 202.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is Onzen Minister van Waterstaat te machtigen met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met Mr. H. J. DOUDE VAN TROOSTWIJK te Nieuwersluis eene overeenkomst aan te gaan betreffende het stilsthouden van treinen te Nieuwersluis ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Onze Minister van Waterstaat wordt gemachtigd om namens den Staat de in ontwerp bij deze wet gevoegde overeenkomst aan te gaan met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met Mr. H. J. DOUDE VAN TROOSTWIJK te Nieuwersluis, nadat in den aanhef van dat ontwerp de dagteekening dezer wet en het nummer van het *Staatsblad*, waarin

zij zal worden afgekondigd, zullen zijn ingevuld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 15den Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 17 Mei 1914.)

ONTWERP.

1°. De Staat der Nederlanden, in deze overeenkomst verder te noemen „de Staat”, vertegenwoordigd door den Minister van Waterstaat, tot het aangaan van deze overeenkomst gemachtigd bij de wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 202) ;

2°. de Naamlooze Vennootschap „Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen”, gevestigd te Utrecht, vertegenwoordigd door haren Directeur-Generaal, in deze overeenkomst verder te noemen „de Maatschappij”, handelende ten deze onder goedkeuring van den Raad van Commissarissen van voormelde Naamlooze Vennootschap, blijkende deze goedkeuring uit een extract uit de notulen van de vergaderingen van dien Raad, dat aan deze overeenkomst is vastgehecht ;

en

3°. de Edelachtbare Heer Mr. HENDRIK JACOB DOUDE VAN TROOSTWIJK, van beroep Burgemeester van Loenersloot, doch ten deze handelende voor zich — blijkens de aan deze overeenkomst gehechte — als eenige gerechtigde tot de uit na te noemen overeenkomst van 5/6 December 1842 voor wijlen den Heer HENDRIK JACOB DOUDE VAN TROOSTWIJK voortvloeiende rechten, en wonende te Nieuwersluis, huize „Over Holland”, in deze overeenkomst verder te noemen „de comparant” ;

overwegende,

dat op den 5/6 December 1842 eene overeenkomst (gratis geregistreerd te 's-Gravenhage, den 16 December 1800 twee en veertig, deel 35 folio 20 vak 5 en volgende, houdende acht bladen met één renvooi. De ontvanger (get.) J. KELLEN) is gesloten tusschen den Staatsraad-Gouverneur der Provincie Utrecht, krachtens Koninklijk Besluit van den 27en Juni 1838 n°. 71, door den Minister van Binnenlandsche Zaken, als representeerende de administratie van den Rijnspoorweg, tot het aannemen van na te melden koop en regeling van schade, behoorlijk gemachtigd — ter eener zijde,

en wijlen den Heer HENDRIK JACOB DOUDE VAN TROOSTWIJK — ter andere zijde, waarbij door laatstgenoemde aan eerstge-

noemde worden verkocht zekere perceelen gronds, benooidigd voor den aanleg van den Rijnspoorweg en onder meer het volgende wordt overeengekomen :

„dat aangezien het onherroepelijk is beslist en bepaald dat op het spoorwegterrein achter de Nieuwersluis op de perceelen kadastraal bekend Sectie B n°. 497 en 498, de spoorwegtreinen zich steeds zullen ophouden tot waterinneming als anderszins, zoo wordt uitdrukkelijk bij dezen door den ondergeteekende ter andere zijde bedongen en door den ondergeteekende ten eene in zijne kwaliteit toegezegd, dat aldaar steeds voor personen, die van den spoorweg wenschen gebruik te maken, gelegenheid zal bestaan en worden verschaft door het noodige oponthoud der spoorwegtreinen tot dit einde, om dezelve spoorwegtreinen aldaar ter plaatse te verlaten en zich aldaar op dezelve te begeven, zonder dat hierin ooit ofte immer verandering zal kunnen gebracht worden zonder uitdrukkelijke toestemming van den ondergeteekende ter andere zijde, zijne erven of rechtverkrijgenden” ;

dat de Staat en de Maatschappij belang hebben bij de opheffing van het boven weergegeven beding en de comparant bereid is daartoe mede te werken op de wijze en onder de voorwaarden als hierna zullen volgen ;

zijn overeengekomen als volgt :

Art. 1. Het hierboven woordelijk aangehaalde beding uit de overeenkomst van 5/6 December 1842 wordt buiten effect gesteld met instandhouding dier overeenkomst overigens.

2. § 1. Op de voornoemde perceelen, bij het kadastra der gemeente Loenen, in 1842 bekend als Sectie B n°. 497 en 498 en op heden als Sectie B nos. 991, 992, 993, 873, 1016 en deel van 1020, of op zoodanige andere perceelen als waarop het Staatsspoorwegstation Nieuwersluis is of zal zijn gelegen, zal minstens 40 malen op iederen dag — op Zon- en feestdagen verminderd met een aantal gelijk aan dat der volgens de door den Minister vastgestelde dienstregeling op die dagen niet rijdende treinen, die te Nieuwersluis op werkdagen stoppen, doch hoogstens met acht — voor personen, die van den voormaligen Rijnspoorweg gebruik willen maken, gelegenheid bestaan en door het noodige oponthoud van treinen tot dat einde verschaft moeten worden om daartoe aangevozen vooraf behoorlijk gepubliceerde treinen aldaar ter plaatse te verlaten en zich daarop te begeven, zonder dat hierin ooit verandering zal mogen worden gebracht zonder schriftelijke toestemming van den comparant.

§ 2. De Maatschappij zal echter van de in § 1 op zich genomen verplichting en garantie ontheven zijn, indien en zoolang het aantal treinen op den voormaligen Rijnspoorweg tusschen Amsterdam en Utrecht en tusschen Amsterdam en Gouda te zamen veertig of minder per dag bedraagt, met dien verstande dat de verplichting in § 1 omschreven alsdan zal gelden ten aanzien van alle treinen op bedoelde baanvakken.

§ 3. De treinen, welke ter in § 1 genoemde plaatse tot het in- en uitlaten van reizigers zullen stoppen, zullen door den Minister worden aangewezen en wel, tenzij § 2 toepasselijk is, na overleg tusschen de Maatschappij en den comparant. Ter fine van bedoeld overleg zal de Maatschappij minstens twee maanden vóór den aanvang van iedere dienstregeling aan den comparant inzenden een opgaaf, aanwijzende alle op werk- en/of Zondagen loopende treinen tusschen Amsterdam en Utrecht en tusschen Amsterdam en Gouda, welke in het ontwerp voor de aanstaande dienstregeling der treinen van de Maatschappij worden opgenomen, welke treinen daarvan ter in § 1 aangeduide plaatse zullen stoppen voor het in- en uitlaten van reizigers en op welke uren.

§ 4. Wanneer niet binnen acht dagen na die toezending — welke behoudens tegenbewijs bewezen wordt door het regu van een aan den comparant verzonden aangeteekenden brief — de comparant zijne wenschen ten aanzien van het stoppen van treinen ter in § 1 aangeduide plaatse schriftelijk aan de Maatschappij heeft kenbaar gemaakt, zal de comparant geacht worden met de toegezonden ontwerp-dienstregeling in te stemmen.

§ 5. De wenschen van den comparant worden door de Maatschappij met haar advies ter kennis van den Minister gebracht. Afschrift van het desbetreffende schrijven der Maatschappij wordt op den dag der verzending daarvan toegezonden aan den comparant, of in het geval bedoeld aan het slot van § 9a aan den daarbedoelden gemachtigde. Daarna wordt door den Minister, lettende op de bedoelde wenschen, doch daaraan niet gebonden, eene beslissing genomen.

§ 6. Het in § 3 voorgeschreven overleg zal voor de eerste maal worden gepleegd ten aanzien van de eerstvolgende dienstregeling vast te stellen nadat deze overeenkomst voor de Maatschappij en door den comparant zal zijn onderteekend.

§ 7. Alle berichten en zendingen aan den comparant ingevolge dit artikel zullen aan

zijne in hoofde dezer overeenkomst vermelde woonplaats kunnen worden geadresseerd, tenzij hij schriftelijk aan de Maatschappij een andere woonplaats in Nederland mocht opgeven en dan aan die woonplaats.

§ 8. De treinen welke ter plaatse in § 1 van dit artikel genoemd zullen stoppen, zullen steeds rationeel verdeeld moeten zijn, zoowel over den dag als over de richtingen van en naar Amsterdam, van en naar Gouda en van en naar Utrecht, een en ander ter beoordeeling van den Minister.

§ 9. Het in dit artikel bedoelde overleg zal niet gepleegd behoeven te worden en de Minister zal reeds aanstonds met inachtneming van § 8 tot de aanwijzing der ter in § 1 aangeduide plaatse stoppende treinen kunnen overgaan, zoolang — na overgang van de rechten uit deze overeenkomst, hetzij onder de levenden hetzij na doode;

a. op meer dan één verkrijger — de verkrijgers geen in Nederland gedomicilieerden gemachtigde tot het plegen van dat overleg hebben, en de benoeming van zoodanigen gemachtigde en de vermelding van diens woonplaats waar berichten en zendingen aan hem kunnen worden geadresseerd, benevens eventueel eene notarieele verklaring van erfrecht niet aan de Maatschappij is beteeekend, terwijl indien zoodanige benoeming en beteekening heeft plaats gehad, het in dit artikel bedoelde overleg alleen met dien gemachtigde zal kunnen en moeten plaats hebben;

b. op één verkrijger — de verkrijger niet schriftelijk aan de Maatschappij eene woonplaats in Nederland zal hebben opgegeven.

§ 10. De Maatschappij verbindt zich om aan den comparant bij wijze van straf te zullen betalen vijf gulden per trein, welke ter in § 1 genoemde plaatse doorrijdt:

a. in strijd met het bepaalde in § 1 of § 2;

b. in strijd met de door den Minister voor dien trein vastgestelde dienstregeling, met dien verstande, dat wanneer voor een en denzelfden trein krachtens het vorenstaande meer dan een boete verbeurd mocht wezen, de boete slechts eens verschuldigd zal zijn.

Deze boete zal verschuldigd zijn zonder dat ingebrekestelling noodig zal zijn.

3. Comparant verklaart ontvangen te hebben van de Maatschappij de som van een honderd duizend gulden (f 100,000.—) met de rente daarover berekend naar vier ten honderd 's jaars van af 1 Mei 1912, weshalve hij bij deze der Maatschappij te dier zake vol-

komen kwijting en décharge verleent zonder eenig voorbehoud.

De Maatschappij en de Staat zijn te allen tijde bevoegd om door betaling aan den comparant van eene verdere en laatste schadeloosstelling van een honderd duizend gulden (f 100,000.—) alle verplichtingen jegens den comparant uit art. 2 dezer overeenkomst voortvloeiende af te koopen, zoodat elke verplichting om te Nieuwersluis treinen te doen stoppen zal zijn opgeheven. De Maatschappij behoeft om van de bedoelde bevoegdheid gebruik te maken de machtiging van den Minister.

Ingeval de Staat ingevolge het bepaalde bij de overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134); de eigendommen der Maatschappij naast, dan wel ingeval de Maatschappij, ingevolge art. 27 der evengenoemde overeenkomst, van hare rechten wordt vervallen verklaard, zal de Staat aan de Maatschappij terugbetalen de door haar ingevolge het eerste en tweede lid van dit artikel betaalde hoofdsommen, die bedoeld in het tweede lid alleen wanneer de daar bedoelde machtiging is verleend.

4. Indien deze overeenkomst niet binnen een jaar na den dag van indiening van het desbetreffend wetsontwerp voor den Staat is onderteeekend, vervalt zij ook ten aanzien van de andere partijen van rechtswege met ingang van den dag volgende op dien, waarop de dan van kracht zijnde dienstregeling afloopt. Bij het vervallen dezer overeenkomst wordt de in den aanhef genoemde overeenkomst van 1842 weder geheel van kracht.

Comparant verplicht zich om op evenbedoelden dag de hem volgens het eerste lid van art. 3 betaalde f 100,000.— maar zonder rente en zonder eventueel betaalde boeten, aan de Maatschappij terug te betalen.

Comparant verplicht zich ten genoegen van de Maatschappij voor die terugbetaling zekelijke zekerheid te stellen.

5. Indien en zoodra de Maatschappij, uit wat oorzaak ook, ophoudt den voormaligen Rijnspoorweg tusschen Amsterdam en Utrecht en tusschen Amsterdam en Gouda te exploiteeren, zal de Maatschappij van al hare uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen van rechtswege zijn ontslagen en zal de Staat ten aanzien van deze overeenkomst in de plaats treden — of dengen, die de Maatschappij in de exploitatie opvolgt, in de plaats doen treden — van de Maatschappij.

6. In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

„treinen” alle voor reizigersvervoer bestemde treinen, welke publiek worden aangekondigd, met inachtneming dat bij splitsing van zoodanige treinen in vóór- en/of natreinen, deze laatste zullen beschouwd worden als deelen van denzelfden trein, „

„Minister” de Minister van Waterstaat of de autoriteit op wie diens functiën later mochten overgaan, terwijl onder „comparant” ook zijne erven of rechtverkrijgenden worden verstaan, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.

7. De kosten dezer overeenkomst en hare registratie komen ten laste der Maatschappij.

15 Mei 1914. WET, tot verhooging van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1914. (*Kabelkanalisatie Amsterdam—'s-Gravenhage—Rotterdam*). S. 203.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd. Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het bedrag van de VIde afdeling en het eindcijfer van gemeld hoofdstuk verhoogd met f 1,250,000.—

15 Mei 1914. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor *Nederlandsch-Indië* over het dienstjaar 1910. S. 204.

15 Mei 1914. WET, tot bekrachting van eene door het Rijk met de gemeente *Alkmaar* gesloten overeenkomst in zake ruiling van gronden, in die gemeente gelegen, op het zoogenaamde „Eiland”, aan het Heiligland en aan de Oude Hoornsche Vaart. S. 205.

15 Mei 1914. WET, tot openstelling van hooger beroep van vonnissen, in *Nederlandsch-Indië* door Krijgsraden bij de Zeemacht geweest, en, in verband daarmede, uitbreiding der rechtsmacht van het Hoog Militair Gerechtshof van *Nederlandsch-Indië*. S. 206.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/1914, n°. 191, 1—6. Hand. idem 1913/1914, bladz. 1675—1678.

Hand. 1^e Kamer 1913/1914, bladz. 507, 511.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het gewenscht is om van vonnissen, in *Nederlandsch-Indië* door Krijgsraden bij de Zeemacht geweest, hooger beroep open te stellen en om, in verband daarmede, de rechtsmacht van het Hoog Militair Gerechtshof van *Nederlandsch-Indië* uit te breiden;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. In de artikelen 196, 197, 198, 200 en 209 van de Regtspleging bij de Zeemagt, gelijk deze in tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 5 September 1913 (*Staatsblad* n°. 365), worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

In artikel 196 wordt, in plaats van de woorden: „van eene Vloot, Eskader, minder Smaldeel of een schip alleen, buiten het Rijk in Europa”, gelezen: „buiten het Rijk in Europa en buiten Oost-Indië”.

In de artikelen 197, 200 en 209, 1°. worden onmiddellijk achter het woord „Europa” ingevoegd de woorden: „en buiten Oost-Indië”.

In artikel 198 worden onmiddellijk achter het woord „vonnis” ingevoegd de woorden: „alzoo buiten het Rijk in Europa en buiten Oost-Indië geweest.”.

2. Aan de Regtspleging bij de Zeemagt, gelijk deze in tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 5 September 1913 (*Staatsblad* n°. 365), worden toegevoegd drie slotbepalingen, luidende als volgt:

„SLOTBEPALINGEN.

I. Voor zooverre betreft de zaken, naar de Krijgsraden in Oost-Indië te verwijzen, of welke, na verwijzing, in die Krijgsraden zullen zijn behandeld, geldt alles wat in deze Wet ten aanzien van het Hoog Militair Gerechtshof is bepaald, voor het Hoog Militair Gerechtshof van *Nederlandsch-Indië*.

II. Bij de uitoefening van de regts-magt, welke uit het bepaalde in het voorgaande artikel voortvloeit, zal het Hoog Militair Gerechtshof van *Nederlandsch-Indië* zich hebben te gedragen overeenkomstig hetgeen in de Provisionele Instructie voor het Hoog Militair Gerechtshof in het vaderland, gelijk deze thans luidt of in den vervolge nog mogt worden gewijzigd, is voorgeschreven omtrent de wijze van delibereeren, de approbatie, de regtspleging, den Advokaat-Fiscaal, den Griffier, de gevangenen of provoost-huizen, de Praktijzens bij het Hof en de kosten.

III. Deze Wet is ook verbindend voor de koloniën en bezittingen in andere wereld-deelen.”

3. In het eenig artikel der wet van 18 April 1885 (*Staatsblad* n°. 98) worden de woorden: „aan boord van de schepen en vaartuigen van oorlog” vervangen door de woorden: „, alsmede voor zooveel *Nederlandsch-Indië* betreft door het Hoog Militair Gerechtshof daar te lande.”.

4. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, 15 Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(Uitgeg. 3 Juni 1914.)

15 Mei 1914. WET, tot aanvulling en verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1913 en afstand van perceelen door den Staat aan de gemeente 's-Gravenhage. S. 207.

Bij deze wet worden twee artikelen ingevoegd. Tengevolge hiervan wordt het totaal der IIde afdeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk verhoogd met f 390,700.

Voorts wordt bij deze wet machtiging verleend tot verkoop door den Staat aan de gemeente 's-Gravenhage, op den voet der bij deze wet behorende ontwerp-acte, van zoodanige perceelen of gedeelten van perceelen, als zullen blijken niet benoodigd te zijn voor de verbouwing en uitbreiding van het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

15 Mei 1914. WET, tot bekrachtiging van eene door den Staat met de gemeente 's-Gravenhage gesloten overeenkomst in zake ruiling van terreinen aan de Binkhorstlaan, aldaar. S. 208.

15 Mei 1914. WET, tot bekrachtiging van eene overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen tot wijziging van die van 20 Februari 1904/18 December 1903 betreffende den aanleg en de exploitatie van een spoorweg van Eindhoven naar Weert. S. 209.

15 Mei 1914. MISSIVE van den Minister van Financiën aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitvoering van de pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913 en de Weduwenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913.

Dezerzijds is aan heeren Burgemeester en Wethouders van de verschillende gemeenten des Rijks de circulaire gezonden, waarvan eene afdruk hiernevens is gevoegd.

Het is gebleken, dat aan het daarin gedaan verzoek niet of slechts gebrekkig wordt voldaan.

Ik heb daarom de eer U beleeft te verzoeken te willen bevorderen, dat de in de circulaire bedoelde lijsten overeenkomstig het hiernevensgaand model worden ingericht.

Aangezien de aanwijzing, bedoeld in art. 25, tweede lid, van het Koninklijk besluit van 1 December 1913 (*Staatsblad* n°. 420) in verschillende gemeenten nog niet heeft plaats gehad, zal het mij voorts aangenaam zijn, zoo U ook voor het spoedig naleven van dat voorschrift Uwe tusschenkomst zult willen verleenen.

De Minister van Financiën,

Namens den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE JONGE.

's Gravenhage, 20 Februari 1914.

Ingevolge artikel 13, 1ste lid van het Koninklijk besluit van 1 December 1913 (*Staatsblad* n°. 420) en van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 15 December 1913 (*Staatsblad* n°. 442) storten de gemeentebesturen de bijdragen bij een betaalmeester.

Ik heb de eer U beleeft te verzoeken te willen bevorderen, dat op de aan de betaalmeesters bij de storting over te leggen lijsten, *gespecificeerd* wordt vermeld, krachtens welk artikel der wet de bijdrage verschuldigd is.

De Minister van Financiën,

Namens den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE JONGE.

OPGAVE van door de gemeente te storten bedragen ten behoeve van het Pensioenfonds voor de gemeenteambtenaren, met vermelding der wetsartikelen, krachtens welke de storting plaats heeft.

Stortingen ingevolge de Pensioenwet voor de gemeenteambtenaren 1913.					Stortingen ingevolge de Weduwenwet voor de gemeenteambtenaren 1913.		
Art. 40 (bijdragen voor ambtenaarspensioen).	Art. 43 (inkoop van tijdelijke diensten).	Art. 48 (restitutie van terugbetaalde bijdragen bij ontslag na minder dan 10jarigen diensttijd).	Artt. 63 en 64 (inkoop van vroegere diensten).	Art. 68 (jaarlijksche vergoeding voor uitgekeerde ambtenaarspensioenen).	Art. 27, 1ste lid a (bijdragen voor weduwenpensioenen).	Art. 35, 2de lid (terugstorting van gerestitueerde bijdragen voor weezenpensioen bij weder indiensttreding van den vroegeren ambtenaar).	
f	f	f	f	f	f	f	f

16 Mei 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 210.

16 Mei 1914. BESLUIT, tot aanvulling van de Koninklijke besluiten betreffende de locale Rijkstelefoonnetten te *Rheden, Nijmegen, Lisse, Bergen op Zoom, Boskoop, Gorinchem, Lochem, Roosendaal (N.-B.), Waalwijk, Zandvoort, Culenborg, Harlingen, Heerenveen, Heerlen, Neuzen, Noordwijk binnen, Winterswijk, Zierikzee, Enkhuizen, Gees, en Alphen (Z.-H.)* S. 211.

WJL WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

In aanmerking nemende dat het wenschelijk is in de locale Rijkstelefoonnetten de gelegenheid te openen tot het nemen van seizoenabonnementen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 8 April 1914, n°. 12, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 April 1914, n°. 22);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 16 Mei 1914, n°. 9, Afdeeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen: Artikel een.

Na artikel 1 van :

A. het Koninklijk besluit van den 28sten Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 116), bepalende de vestiging van een lokaal Rijkstelefoonnet *Rheden* en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 336) en van den 6den Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 246);

B. het Koninklijk besluit van den 12den September 1906 (*Staatsblad* n°. 240), bepalende de vestiging een lokaal Rijkstelefoonnet te *Nijmegen* en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 337) en van den 6den Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 246);

C. het Koninklijk besluit van den 21sten Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 150), bepalende de vestiging van een lokaal Rijkstelefoonnet te *Lisse* en houdende regelen voor het gebruik van dit net, zooals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 335) en van den 6den Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 246);

D. Het Koninklijk besluit van den 20sten December 1907 (*Staatsblad* n°. 334), bepalende de vestiging van locale Rijkstelefoonnetten te *Bergen op Zoom, Boskoop, Gorinchem, Lochem, Roosendaal (N.-B.), Waalwijk* en *Zandvoort* en houdende regelen voor het gebruik van deze netten, zooals dit besluit is gewijzigd en aangevuld bij dat van den 6den Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 246);

E. het Koninklijk besluit van den 6den Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 245), bepalende de vestiging van locale Rijkstelefoonnetten te *Culenburg, Harlingen, Heerenveen, Heerlen, Neuzen, Noordwijk binnen, Winterswijk*, en *Zierikzee*, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten;

F. Het Koninklijk besluit van den 4den November 1912 (*Staatsblad* n°. 340), bepalende de vestiging van locale Rijkstelefoonnetten te *Enkhuizen* en *Goes*, en houdende regelen voor het gebruik van deze netten; en

G. het Koninklijk besluit van den 18den December 1912 (*Staatsblad* n°. 435), bepalende de vestiging van een lokaal Rijkstelefoonnet te *Alphen (Z.-H.)* en houdende regelen voor het gebruik van dit net, wordt een nieuw artikel ingevoegd luidende:

„Art. 1bis. Op verzoek van belanghebbenden „kunnen seizoenabonnementen worden gegeven „voor den tijd van ten hoogste 6 achtereenvolgende maanden en tegen betaling van $\frac{2}{3}$ „van het in artikel 1 genoemde jaarlijksche „abonnement”.

Artikel twee.

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 19den Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 4 Juni 1914.)

19 Mei 1914. BESLUIT, tot verlenging van den termijn, genoemd in artikel 2 der wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 57). S. 212.

Verlengd met zes maanden.

19 Mei 1914. BESLUIT, regelende het toekennen van toelage voor eerste aanschaffing van kleding en uitrusting en schadeloosstelling wegens uniformverandering. S. 213.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op den inhoud van de artikelen 63 en 64 van het Reglement van Administratie bij de Landmacht, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 7 Februari 1886, n°. 14, zooals dat Reglement sedert bij verschillende Koninklijke Besluiten is gewijzigd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 15 Mei 1914, VIDE afdeeling, n°. 79; Hebben goedgevonden en verstaan:

A. In te trekken:

Van het Koninklijk Besluit van 20 September 1905, n°. 75:

de artikelen 24, 30 en 31 (3de zinsnede);

artikel 37, zooals dit artikel moet worden gelezen ingevolge Koninklijk Besluit van 25 Januari 1909, n°. 29; en

artikel 44, zooals dit luidt ingevolge Koninklijk Besluit van 5 April 1910, n°. 48;

Van het Koninklijk Besluit van 8 Mei 1906, n°. 95:

de 3de zinsnede van artikel 17, zooals dit artikel moet worden gelezen ingevolge het Koninklijk Besluit van 23 Augustus 1907, n°. 80 en

de laatste zinsnede van artikel 30;

Artikel 25 van het Koninklijk Besluit van 8 Mei 1906, n°. 96;

Artikel 23 van het Koninklijk Besluit van 31 October 1906, n°. 27;

Het 3de en 4de lid van artikel 23 van het Koninklijk Besluit van 9 November 1906, n°. 52, zooals dit artikel moet worden gelezen, ingevolge het Koninklijk Besluit van 25 April 1913, n°. 90;

Artikel 10 van het Koninklijk Besluit van 11 October 1907, n°. 32;

Artikel 15 van het Koninklijk Besluit van 2 April 1908, n°. 16;

Artikel 6 van het Koninklijk Besluit van 2 April 1908, n°. 17;

Artikel 11 van het Koninklijk Besluit van 11 Maart 1909, n°. 12;

Artikel 3 van het Koninklijk Besluit van 26 Februari 1912, n°. 9;

Artikel 27 van het Koninklijk Besluit van 26 Juli 1912, (*Staatsblad* n°. 269);

alsmede:

Artikel 12 van het Koninklijk Besluit van 25 Augustus 1888, n°. 27;

het Koninklijk Besluit van 22 Juli 1891, n°. 32;

Artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 5 Februari 1897, n°. 22 en de Koninklijke Besluiten van 12 November 1904, n°. 87; en van 18 Augustus 1906, n°. 52;

B. Te bepalen:

I. In artikel 64 van voormeld Reglement van Administratie bij de Landmacht, vervallen de woorden:

„wanneer een of ander niet met bevordering in rang gepaard gaat”.

II. De artikelen 63 en 64 van evenbedoeld Reglement zijn van toepassing op alle onderofficieren en daarmee gelijkgestelden, naar de regelen, hierna sub III en sub IV vastgesteld.

III. De geldelijke toelage tot tegemoetkoming in de kosten van eerste aanschaffing van kleding en uitrusting wordt toegekend aan de navermelde militairen tot de daarbij genoemde bedragen;

1°. Bij aanstelling tot beroeps- of tot militie-onderofficier — voor zoover deze laatsten minstens 2 jaar onder de wapenen zullen blijven —

a. bij de Rijdende-Artillerie f 100
b. bij de overige wapens en dienstvakken „ 50.

2°. Bij aanstelling van den rang beneden dien van Adjudant-Onderofficier tot laatstbedoelden, daarmee gelijkgestelden of hooger onderofficiersrang bij het beroeps- of verlofs-personeel:

a. bij de Rijdende-Artillerie f 300
b. bij de overige wapens en dienstvakken „ 150.

3°. Bij benoeming tot beroeps- of verlofs-officier ongeacht het wapen of dienstvak:

a. Wanneer de in punt 2° hiervoren vermelde tegemoetkoming *niet* is genoten f 200
b. Wanneer deze tegemoetkoming *wel* is genoten „ 50.

De reserve-officieren hebben recht op de in punt 3° bedoelde tegemoetkoming voor zoover zij gehouden zijn, ook in vrede-tijd, gekleed in uniform, voor actieven dienst onder de wapenen te komen.

IV. Wat de aan officieren en c. q. onderofficieren toe te kennen schadeloosstelling voor uniformverandering betreft, worden alle militairen, ten aanzien van de uniformen in de volgende groepen onderscheiden:

1°. Adjudanten van Ons Militaire Huis;
2°. Ordonnans-officieren van Ons Militaire Huis;
3°. Koninklijke Marechaussee;
4°. Generale Staf;

5°. Rijdende-Artillerie;

6°. Grenadiers;

7°. Jagers;

8°. Cavalerie en

9°. alle overige wapens en dienstvakken.

De hiervorenbedoelde schadeloosstelling bedraagt:

a. Voor *onderofficieren*, beneden den rang van Adjudant-Onderofficier, wanneer de betrokkene verplicht wordt zijne uniform te verwisselen tegen die van een der andere groepen dan waartoe hij behoort, f 50, met dien verstande, dat bij verwisseling van de uniform bij overgang naar groep 5 wordt toegekend een bedrag van f 100.

b. Voor *adjutant-onderofficieren*, daarmee gelijkgestelden en onderofficieren met een hooger rang, in de gevallen bedoeld in laatstgenoemd punt a. respectievelijk f 100 en f 200

c. Voor officieren, wanneer de betrokkene verplicht wordt zijn uniform te verwisselen tegen die van een der andere groepen dan waartoe hij behoort f 250, met dien verstande, dat bij verwisseling van uniform tusschen de groepen 4 en 8 onderling wordt toegekend een bedrag van f 100.

De schadeloosstelling wegens uniformverandering wordt *niet* genoten bij terugkeer binnen 5 jaar naar een der groepen, waartoe de belanghebbende, sedert het in werking treden van dit Besluit reeds heeft behoord.

Dit besluit treedt in werking op 1 Juni 1914, met dien verstande, dat het bepaalde in punt 1° sub III geacht wordt op 1 April 1913 in werking te zijn getreden, zoodat punt 2°, sub III; dit laatste punt echter voor zooveel betreft de daarin bedoelde *beroeps*onderofficieren.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 19den Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

(Uitgeg. 5 Juni 1914.)

19 Mei 1914. BESLUIT, houdende beslissing dat de aan eene gemeente krachtens de wet tot wijziging der grens tusschen beide gemeenten, door de andere gemeente uitgekeerde som als schadeloosstelling voor te verliezen inkomsten, niet kan worden bestemd voor buitengewone aflossing op een aangegane geldleening.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Ambt-Vollenhove* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 23 December 1913, 2de afd. n°. 7856/5207, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 1 December 1913, strekkende om het door de gemeente *Blokkzijl* in gevolge de wet van 11 Januari 1913 (*Staatsblad* n°. 14) uit te keeren bedrag van f 8500, te bestemmen voor buitengewone aflossing op de geldleening, aangegaan krachtens Raadsbesluit van 10 Mei 1913, goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van 27 Mei 1913, 2de afd. n°. 3272/2169;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 8 April 1914 n°. 63;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Mei 1914, n°. 3285, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat bij besluit van 1 December 1913 de Raad der gemeente *Ambt-Vollenhove* heeft besloten het door de gemeente *Blokkzijl* ingevolge de wet van 11 Januari 1913 (*Staatsblad* n°. 14) aan de gemeente *Ambt-Vollenhove* uit te keeren bedrag van f 8500.— te bestemmen voor buitengewone aflossing in 1914 op de geldleening aangegaan krachtens raadsbesluit van 10 Mei 1913, goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van 27 Mei 1913, 2de afd. n°. 3272/2169; dat de Raad daarbij heeft overwogen, dat volgens art. 6 der wet van 11 Januari 1913 (*Staatsblad* n°. 14) tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten *Blokkzijl* en *Ambt-Vollenhove*, de gemeente *Blokkzijl* aan de gemeente *Ambt-Vollenhove* binnen een jaar na de inwerkingtreding van gemelde wet, een bedrag van f 8500.— moet uitkeeren, als schadeloosstelling voor de door de gemeente *Ambt-Vollenhove* te verliezen inkomsten; dat het bedrag der schadeloosstelling indien daaraan geen andere bestemming wordt gegeven, zal moeten worden belegd op het Grootboek der Nationale Schuld; dat alsdan echter van het kapitaal slechts een zeer matige rente zal worden verkregen; dat het daarom in het financieel belang der gemeente zal zijn het bedrag ad f 8500.— te gebruiken voor buitengewone aflossing van door de gemeente gesloten leeningen, omdat van deze leeningen een veel hogere rente moet worden betaald dan die welke eene inschrijving op het Grootboek der Nationale Schuld afwerpt; dat krachtens raadsbesluit van 10 Mei 1913 wegens deelneming in het aandeelenkapi-

taal van den spoorweg *Zwolle—Blokkzijl* op 1 Juli d. a. v. een geldleening is aangegaan groot f 13,500.— tegen den koers van 99 pCt. rentende 4½ pCt. 's jaars, met jaarlijksche aflossingen van tenminste f 500.— te beginnen in 1914; dat het daarom wenschelijk is het bedrag van f 8500.— op deze leening buitengewoon af te lossen;

dat aan het raadsbesluit van 1 December 1913 Gedeputeerde Staten bij besluit van 23 December 1913, 2de afd. n°. 7856/5207 de goedkeuring hebben onthouden, uit overweging, dat de uitkeering uitmaakt de gekapitaliseerde som der door de gemeente *Ambt-Vollenhove* gederfd wordende inkomsten uit dat deel dier gemeente, hetwelk bij *Blokkzijl* is gevoegd; dat die som derhalve rentegevend behoort te worden belegd; dat de geldleening aangegaan krachtens raadsbesluit van den 10den Mei 1913 strekt ter betaling van het aandeel in het maatschappelijk kapitaal der Spoorweg-Maatschappij *Zwolle—Blokkzijl*; dat, waar verwacht mag worden, dat dit aandeel — nu de spoorweg nog in exploitatie moet worden gebracht — voorloopig geen, althans een gering dividend zal opleveren en bij Gedeputeerde Staten bezwaren bestaan om aan het raadsbesluit van 1 December 1913 goedkeuring te verleen;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de Raad der gemeente *Ambt-Vollenhove* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij o. a. aanvoerende, dat de leening wegens deelgenomen aandeelenkapitaal in den spoorweg *Zwolle—Blokkzijl* is aangegaan tegen den koers van 99 pCt. rentende 4½ pCt. onder bepaling, dat ieder jaar, te beginnen in 1914, minstens f 500.— zal worden afgelost; dat het naar zijne meening ten eerste in het financieel belang der gemeente is te achten, indien aan buitengewone aflossing goedkeuring wordt verleend;

Overwegende: dat aan de gemeente *Ambt-Vollenhove* eene blijvende jaarlijksche inkomst van het bedrag der rente van haar ingevolge de wet van 11 Januari 1913 (*Staatsblad* n°. 14) uitgekeerde kapitaal behoort te worden verzekerd, hetgeen niet het geval zou zijn indien dat kapitaal werd bestemd voor buitengewone aflossing op de krachtens het raadsbesluit van 10 Mei 1913 aangegane geldleening; dat derhalve Gedeputeerde Staten bij hun bestreden besluit terecht aan het raadsbesluit de goedkeuring hebben onthouden.

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan: het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

20 Mei 1914. BESLUIT, houdende wijziging van het reglement vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 17 Februari 1905, n°. 8, op het verleen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger, laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 1 Juli 1913, n°. 105. S. 214.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 21 April 1914, Afdeling C², n°. 28;

Gezien Ons besluit van 17 Februari 1905, n°. 8 (*Indisch-Staatsblad* n°. 299), tot vaststelling van een reglement op het verleen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger, laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 1 Juli 1913, n°. 105 (*Indisch Staatsblad* n°. 566);

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Mei 1914, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 16 Mei 1914, Afdeling C², n°. 9;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

In de na te noemen staten, behoorende bij het in den aanhef van dit Ons besluit genoemd reglement, komt te vervallen:

1°. in staat letter A: Magazijnmeester der genie 4e klasse, met den rang van opzichter;

2°. in staat letter B, sub I:

a. Magazijnmeester der genie 4e klasse, met den rang van opzichter 1e klasse;

b. Magazijnmeester der genie 4e klasse, met den rang van opzichter 2e. of 3e klasse;

3°. in staat letter B, sub II:

Magazijnmeester der genie 4e klasse, met den rang van opzichter;

4°. in staat letter C:

Magazijnmeester der genie 4e klasse, met den rang van opzichter 1e of 2e klasse.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer en dat in het *Staats-*

blad en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 20sten Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg.* 4 Juni 1914.)

25 Mei 1914. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Ede*, d.d. 16 Februari 1912, waarbij is bepaald, dat de aanschaffing van schoolboeken, voor zooveel betreft de openbare school voor Meer Uitgebreid Lager Onderwijs te *Ede* (dorp) zal komen voor rekening dergenen, door wie het schoolgeld verschuldigd is. S. 215.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Februari 1914, n°. 8838, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Gezien het daarbij overgelegd besluit van den Raad der gemeente *Ede* van 16 Februari 1912, waarbij is bepaald, dat de aanschaffing van schoolboeken, voor zooveel betreft de openbare school voor Meer Uitgebreid Lager Onderwijs te *Ede* (dorp) zal komen voor rekening dergenen, door wie het schoolgeld verschuldigd is;

Overwegende, dat volgens artikel 46 der wet op het Lager Onderwijs, de kosten van het openbaar Lager Onderwijs, onder welke kosten ingevolge artikel 47, letter f, dier wet, zijn begrepen die van het aanschaffen en onderhouden der schoolboeken, ten laste der gemeente zijn;

dat de in voormeld artikel 46 op dezen regel vervatte uitzonderingsbepaling geacht moet worden niet meer te omvatten dan de gevallen, waarin vrijwillig of krachtens eene bij de invoering der wet op het Lager Onderwijs wettig bestaande verplichting, van elders in de kosten der schoolbehoeften wordt bijgedragen;

dat derhalve het voormeld besluit van den Raad der gemeente *Ede* van 16 Februari 1912 is in strijd met de wet;

dat wel is waar de Raad in zijne vergadering van 9 Augustus 1913 dat besluit heeft ingetrokken, doch dat die intrekking niet ongedaan is gemaakt de gedurende het tijdvak van 16 Februari 1912 tot gemeld tijdstip der intrekking aan dat besluit gegeven toepassing, welke medebracht, dat aan schoolgeldplichtigen uitgaven werden opgelegd, die ingevolge voormelde wetsartikelen, ten laste der gemeente waren;

dat deze met de wet strijdige gevolgen van

het genogemd Raadsbesluit alsnog kunnen worden te niet gedaan, door op dat besluit, hetwelk van 16 Februari 1912 tot het tijdstip van intrekking heeft gewerkt, het vernietigingsrecht toe te passen;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, (advies van 14 April 1914, n°. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 Mei 1914, n°. 3323, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het voormeld besluit van den Raad der gemeente *Ede* van 16 Februari 1912, hetwelk gewerkt heeft van dat tijdstip tot den datum, waarop het is ingetrokken, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 25sten Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg. 11 Juni 1914.*)

26 Mei 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de rijksbijdrage in de bezoldiging van geneesheeren en vroedvrouwen.

Het schijnt aan de betrokken gemeentebesturen nog niet van algemeene bekendheid te zijn, dat sedert 1 Januari j.l. de subsidiën van het Rijk in genees- en verloskundige hulp niet meer worden uitgekeerd aan de geneeskundigen en vroedvrouwen persoonlijk, maar aan de besturen der gemeenten. De bedoeling van dezen maatregel is moeilijkheden bij de uitvoering der Pensioenwetten voor de gemeente-ambtenaren te voorkomen. Immers mag betwijfeld worden, of de Rijkstoelagen, wanneer deze aan de functionarissen persoonlijk bleven uitgekeerd, wel in den pensioensgrondslag konden worden opgenomen. Bij de nieuwe regeling genieten de geneeskundigen en vroedvrouwen de Rijksbijdrage als gemeentebezoldiging en ontvangt de gemeente eene Rijkssubsidie in de bezoldiging. De tegenwoordige subsidie aan de gemeenten behoort als ontvangst in de gemeenterekening te worden opgenomen.

Ik heb de eer U H.E.G. te verzoeken het

bovenstaande ter kennis te brengen van de betrokken gemeentebesturen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

27 Mei 1914. BESLUIT, tot wijziging van het „Reglement Industriële Eigendom Koloniën 1912”, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 29 Augustus 1912 (*Staatsblad* n°. 284, *Indisch Staatsblad* n°. 545, *Gouvernementsblad* n°. 87, *Publicatieblad* n°. 52). S. 216.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 24 April 1914, Afdeling B, n°. 73, en van 25 April 1914, n°. 4699, Afdeling Handel;

Gelet op artikel 2 der Merkenwet, zooals dat is gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 64);

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Mei 1914, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 20 Mei 1914, Afdeling B, n°. 69, en van 25 Mei 1914, n°. 6277, Afdeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In het eerste lid van artikel 23 van het bij Ons besluit van 29 Augustus 1912 (*Staatsblad* n°. 284, *Indisch Staatsblad* n°. 545, *Gouvernementsblad* n°. 87, *Publicatieblad* n°. 52) vastgestelde „Reglement Industriële Eigendom Koloniën 1912” vervallen de woorden „*Suriname* en”.

2. Dit besluit treedt in werking tegelijk met het Wetboek van Strafrecht voor de Kolonie *Suriname*, vastgesteld bij Ons besluit van 14 October 1910 (*Gouvernementsblad* 1911, n°. 1).

Onze Ministers van Koloniën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 27sten Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,
TH. B. PLEYTJE.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 5 Juni 1914.*)

27 Mei 1914. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende het jaarlijksch onderzoek over de verlofgangers der militie te land in 1913.

Blijkens mededeeling van den Minister van Oorlog zijn de verlofgangers, vermeld op staat B, overgelegd bij de verslagen omtrent het in 1913 in Uwe provincie gehouden onderzoek van de verlofgangers der militie te land, overeenkomstig de desbetreffende bepalingen der Militiewet, onder de wapenen gehouden of geroepen.

Na ter zake gepleegd overleg ben ik met genoemden Minister van oordeel, dat het bepaalde in art. 4, vijfde lid van het Militiebesluit, geen grond geeft om 10 vrije dagen te eischen tusschen den datum van afkondiging der openbare kennisgeving en den datum, waarop de verplichting moet worden vervuld. De termijn, bedoeld in het aangehaalde art. 4, vijfde lid, laat een tusschenruimte van slechts 9 vrije dagen toe.

In vele gevallen was het noodzakelijk alsnog een afschrift te vragen van de persoonlijke kennisgeving, betreffende de oproeping voor het nader onderzoek. Dit zou voor het vervolg kunnen worden voorkomen, indien evenals van de openbare, ook van de persoonlijke kennisgevingen, bedoeld in art. 71, derde en vierde lid, van Militiebesluit II, afschriften bij de verslagen werden overgelegd, voor eensluidend afschrift geteekend en voorts voorzien van eene door den Burgemeester ondertekende verklaring, waaruit blijkt: ten aanzien van de zich buitenslands bevindende verlofgangers, dat de persoonlijke kennisgeving bij aangeeteekenden brief aan den daarin genoemden verlofganger is verzonden, zomede of de kennisgeving al dan niet als onbestelbaar bij den Burgemeester terugontvangen is; ten aanzien van de zich niet buitenslands ophoudende verlofgangers, dat de persoonlijke kennisgeving aan den daarin genoemden verlofganger is gezonden.

Is aan den verlofganger geen persoonlijke kennisgeving kunnen worden gezonden, dan zal het wenschelijk zijn, dat daarvan met vermelding van de reden, aanteekening geschiedt in de kolom „Opmerkingen” van staat B.

Naar aanleiding van hetgeen terzake door twee Militie-Commissarissen is opgemerkt, deelt de Minister van Oorlog mede, dat zijnerzijds, in verband met het bepaalde in artikel 93, tweede lid, juncto art. 74 der Militiewet, het noodige zal worden verricht, tot wijziging van

de laatste vijf alinea's van § 20 der Militiebeschikking 1909, waarbij dan tevens de beschikking van zijnen ambtsvoorganger van 6 Juni 1908, 1ste afdeling, n°. 286, zal worden ingetrokken.

U H. E. G. gelieve het bovenstaande, voor zoveel noodig, ter kennis te brengen van de Burgemeesters en van den Militie-Commissaris in Uw gewest.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

28 Mei 1914. *BESLUIT*, houdende vrijdom van den accijns voor zout, in fabrieken of trafieken benodigd voor het bereiden van zoutzuur. S. 217.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 29 April 1914, n°. 124, Accijnzen; Gezien artikel 74, letter c, der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord (advies van 12 Mei 1914, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 26 Mei 1914, n°. 45, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel

Voor het zout, in fabrieken of trafieken benodigd voor het bereiden van zoutzuur, wordt vrijdom van accijns toegestaan en zulks op den voet van het Koninklijk besluit van 19 Augustus 1898 (*Staatsblad* n°. 202).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 28sten Mei 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitgeg.* 13 Juni 1914.)

28 Mei 1914. *BESLUIT*, houdende goedkeuring in beroep van het besluit van den raad der gemeente *Utrecht* om over te gaan tot naasting van grond met daarop staande gebouwen en toebehooren van de *Utrechtsche Schouwburgmaatschappij*.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Utrecht* tegen het be-

sluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* van 29 December 1913, 3e Afd., n°. 678, waarbij de gevraagde goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 24 December 1913, strekkende om aan de *Utrechtsche Schouwburgmaatschappij* kennis te geven van het verlangen der gemeente, om, met gebruikmaking van hare, uit het met voormelde Schouwburgmaatschappij den 30 November 1881 gesloten en laatstelijk krachtens raadsbesluit van 30 October 1913 gewijzigd contract voortspuitende, bevoegdheid van de *Utrechtsche Schouwburgmaatschappij* te koopen den in dat contract nader aangeduiden grond in het daarop staande gebouwen, meubilair, decoratiën en alle verdere toebehooren;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 29 April 1914, no. 78;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 Mei 1914, no. 4100, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten hun besluit om de gevraagde goedkeuring niet te verleenen, gronden op de navolgende overwegingen: dat de voorgenomen koop door de gemeente wordt gesloten tegen een nader door drie deskundigen te bepalen prijs, terwijl uit de bewoordingen van het contract allerminst met zekerheid valt af te leiden naar welken maatstaf deze taxatie zal moeten plaats hebben; dat mitsdien hun College, hetwelk bij de beoordeeling van, krachtens het bepaalde in art. 194 der Gemeentewet aan hun goedkeuring onderworpen, raadsbesluiten, die besluiten heeft te toetsen aan het financiële gemeentebelang, in het onderhavige geval de voor die beoordeeling noodige gegevens ten eenenmale mist; dat de bovenvermelde onzekerheid het gevaar niet denkbeeldig maakt, dat de gemeente den indertijd om niet afgestanen grond thans zou moeten terugkopen voor een prijs geheel ongeëvenredigd aan de waarde, welke het perceel in den toestand waarin het thans verkeert, voor de gemeente zoude hebben; dat het aangeboden besluit, — reeds uit dien hoofde door Burgemeester en Wethouders in hunne voordracht van 21 October 1913 terecht „een sprong in het duister” genoemd — nog te meer als zoodanig moet worden aangemerkt, indien daarbij wordt gelet op de meer verwijderde gevolgen van dezen aankoop en de kosten, die daaruit zoowel voor de vernieuwing van het gebouw als met het oog op de exploitatie voor de gemeente zullen voortvloeien, waaromtrent vooralsnog niets naders is bepaald;

dat de financiële toestand van de gemeente *Utrecht* het nemen van dergelijke, de gemeentekas aan ongeëvenredigde offers blootstellende, besluiten niet schijnt te rechtvaardigen; dat, gelijk mede in de stukken wordt erkend, het verkrijgen van eene bevredigende oplossing geenszins uitgesloten moet worden geacht, indien de gemeente van hare naastingsbevoegdheid geen gebruik maakt;

dat de Raad der gemeente *Utrecht* in zijn aan Ons ingediend beroepschrift hiertegen in de eerste plaats aanvoert, dat bij het nemen van het besluit, de Raad slechts heeft gebruik gemaakt van een bevoegdheid, welke hij zich, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, contractueel heeft voorbehouden; dat immers bij besluit van den Raad der gemeente *Utrecht* van 31 Maart 1881 aan de *Utrechtsche Schouwburgmaatschappij* te *Utrecht* kosteloos en in vrijen eigendom is afgestaan de grond waarop de schouwburg aan het *Vreburg* is gebouwd, o.a. onder de voorwaarde: „dat de gemeente het regt zal hebben na verloop van dertig jaren den Schouwburg met den grond, het meubilair en alle verdere aanhoorigheden, te naasten voor de waarde van het perceel als schouwburg, bij taxatie van drie deskundigen te bepalen”, en dat raadsbesluit door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd; dat nu, waar de wet een raadsbesluit aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten onderwerpt en mitsdien de rechtskracht van het raadsbesluit afhankelijk stelt van deze goedkeuring, eene eenmaal verleende goedkeuring een voor de gemeente overeenkomstig de wet vastgestelden rechtstoestand schept, hetgeen nog te meer geldt indien de gemeente daarna krachtens dat goedgekeurde raadsbesluit eene overeenkomst met derden, in casu met de *Utrechtsche Schouwburgmaatschappij* heeft gesloten en geen wetsbepaling kan worden aangewezen, die aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid geeft een eenmaal verleende goedkeuring in te trekken; dat de Raad verder aanvoert — voor zooveel betreft het bezwaar door Gedeputeerde Staten ontleend aan het koopen door de gemeente tegen een nader door drie deskundigen te bepalen prijs en het daarin, in verband met het ontbreken van een maatstaf voor de taxatie, gelegen gevaar, dat de gemeente den grond zal moeten terugkopen voor een prijs, geheel ongeëvenredigd aan de waarde, dien hij voor haar zal hebben — dat dit bezwaar evenmin de onthouding van de goedkeuring vermag te rechtvaardigen; dat toch tot die rechtvaardiging niet kan dienen de overweging van Ge-

deputeerde Staten, dat uit de bewoordingen van het contract met de Schouwburchmaatschappij allerminst met zekerheid valt af te leiden, naar welken maatstaf deze taxatie zal moeten plaats hebben, omdat de woorden van het door Gedeputeerde Staten goedgekeurde raadsbesluit van 1881 algemeener zijn dan die van het genoemde contract; dat door den Raad het verlangen tot het koopen van den grond en den schouwburch is te kennen gegeven in de overtuiging, dat hij daarmede evenmin kan geacht worden „een sprong in het duister” te doen als bij het gebruik maken van elk ander contract, waarin het recht van naasting van gronden of gebouwen tegen een door deskundigen te taxeeren prijs is voorbehouden; dat immers niet alleen de wijze waarop in het contract de aanwijzing van de deskundigen is geregeld eene taxatie waarborgt, die objectief zal worden vastgesteld en waarbij dus ook de belangen en de aanspraken der gemeente niet zullen worden voorbijgezien, maar dat, tegenover de gevreesde onzekerheid en ook tegenover de door Gedeputeerde Staten gevreesde kosten van de vernieuwing van het gebouw en van de eventueele exploitatie van den Schouwburch, het volle licht moet worden geworpen op de zekerheid, dat zonder aanmerkelijken financieelen steun der gemeente deze aangelegenheid in geen geval voor oplossing vatbaar is, en op de nadeelen en bezwaren, die voor de gemeente zouden voortvloeien uit het niet-gebruikmaken van het door haar voorbehouden naastingsrecht; dat vaststaat de verplichting van den Raad om te zorgen of te bevorderen, dat *Utrecht* in het bezit zij en blijve van een, zij het dan ook eenvoudigen, maar toch aan de eischen van den tijd beantwoordenden schouwburch, en tevens vaststaat dat dit niet wel mogelijk is zonder krachtige medewerking van het gemeentebestuur;

dat door Burgemeester en Wethouders bij hunne voordracht van 21 October 1913 eene, in overeenstemming met de Schouwburchmaatschappij ontworpen transactie aan den Raad is voorgesteld, krachtens welke de Maatschappij de exploitatie van den Schouwburch zou voortzetten, na dien ten koste van een uitgaaf van pl. m. f 200,000.— in- en uitwendig te hebben verbouwd, maar dat deze regeling bij den Raad bezwaren heeft ontmoet, omdat niet alleen de noodige strooken gronds voor uitbreiding zouden moeten worden afgestaan, waardoor de situatie van den Schouwburch, omringd van marktterreinen en reeds nu niet ruim gelegen, nog onvoordeeliger zou worden,

maar de verbouwing, blijkens het vanwege de Maatschappij opgestelde schetsontwerp, den Schouwburch zoowel in- als uitwendig in een niet bevreemdigen toestand zou laten, terwijl de gemeente zich daarvoor tot aanzienlijke uitgaven zou moeten verbinden; dat, nadat de Raad had doen blijken van zijne ongenueidheid om zonder nader overleg tot deze transactie over te gaan en de Schouwburchmaatschappij niet bereid was gevonden nogmaals tot eene verlenging van den contractueelen naastings-termijn met één jaar mede te werken, de Raad, in het oog blijvende houden de wenschelijkheid en de noodzakelijkheid dat *Utrecht* met krachtige medewerking van het gemeentebestuur in afzienbaren tijd in het bezit komt van een eenvoudigen, aan de eischen van dezen tijd beantwoordenden Schouwburch, de voordeelen en de nadeelen, verbonden aan het al of niet naasten van den grond en het gebouw, heeft moeten wikken en wegen en daarbij, in overeenstemming met het advies zoowel van de meerderheid van het College van Burgemeester en Wethouders als van de meerderheid van eene Raadscommissie, in welker handen de boven besproken voordracht van Burgemeester en Wethouders was gesteld, tot de overtuiging is gekomen, dat het belang der gemeente verdert tot naasting over te gaan, mede hierom, omdat dan de gemeente, voor het geval de grond, waarop het Schouwburchgebouw staat, eene andere bestemming, b.v. als marktterrein, moet verkrijgen, niet zal zijn genoodzaakt dien tegen wellicht zeer hoogen prijs aan te koopen, of door onteigening in het bezit er van te geraken en dan, indien aan de Maatschappij de beschikking bleef over den door de gemeente afgestanen waardevollen grond, niet meer door onderhandelingen, buiten het contract van 1881 om, eene regeling zou kunnen worden getroffen die met minder geldelijke offers, eene werkelijk afdoende oplossing van deze aangelegenheid brengt;

Overwegende allereerst, voor zooveel betreft de bewering van den appellerenden gemeenteraad, dat Gedeputeerde Staten bij hun besluit van 21 April 1881 goedkeuring hebben verleend aan 's Raads besluit van 31 Maart tevoren bij hetwelk de gemeente zich voorbehield het regt den schouwburch na dertig jaren te naasten en uit dien hoofde het niet verleenen der goedkeuring aan het besluit waarvan appel neerkomt op eene, zij het indirecte, intrekking der goedkeuring aan het raadsbesluit van 1881 verleend, hetgeen is in strijd met de wet, die de intrekking door Gedeputeerde Staten van

eene eenmaal krachtens artikel 194 der Gemeentewet verleende goedkeuring niet gedooft, dat deze bewering door Ons niet juist wordt geacht; dat immers bij het raadsbesluit van 1881 de gemeente niet anders besloot of wilde besluiten, dan om zich tegenover de *Utrechtsche Schouwburgmaatschappij* het recht voor te behouden, te zijner tijd tot naasting van den daarbij aan de Maatschappij in vrijen eigendom afgestanen grond, over te gaan, dus de Schouwburgmaatschappij in dit opzicht te binden, en dan ook alleen aan het voorbehouden van deze bevoegdheid — wel te onderscheiden van de naasting zelve — door Gedeputeerde Staten destijds hunne goedkeuring is verleend; dat echter, nu op grond van deze tegenover de Schouwburgmaatschappij voorbehouden bevoegdheid, de Raad de naasting wil volbrengen, en hij het besluit daartoe heeft genomen, dit besluit zelfstandig daarstaat, op zichzelf een dier besluiten is als zijn genoemd in art. 194 der Gemeentewet en daarop dus de goedkeuring van Gedeputeerde Staten wordt vereischt; dat trouwens het gemeentebestuur zelf de naasting niet heeft aangemerkt als eene uitvoering van het raadsbesluit van 1881, daar immers, ware dit wel het geval, geen nieuw besluit te dezer zake door den Raad had behoeven te zijn genomen, maar Burgemeester en Wethouders ter uitvoering van het raadsbesluit van 1881, tot naasting hadden kunnen overgaan en althans op het daartoe nieuw genomen raadsbesluit niet de goedkeuring van Gedeputeerde Staten had behoeven te zijn gevraagd, wat wel is geschied; dat alzoo deze grief van den appellerenden raad is ongegrond;

Overwegende, wat betreft den grond tot het niet verleenen der goedkeuring, door Gedeputeerde Staten ontleend aan de omstandigheid, dat de koop zal worden gesloten tegen een prijs nader door drie deskundigen te bepalen, dat de daartegen door den appellerenden raad ingebrachte bedenkingen moeten worden geacht juist te zijn;

dat het immers bij geene wettelijke bepaling is verboden, op zichzelf ook niet ongeoorloofd kan worden geacht en dan ook veelvuldig voorkomt, dat eene publiekrechtelijke corporatie koopt tegen een door deskundigen te bepalen prijs, deze wijze van aankoop in vele gevallen geboden en gewenscht kan zijn en Gedeputeerde Staten dan ook terecht in 1881 in aankoop op deze wijs van het schouwburgterrein met toebehooren, geen bezwaar hebben gezien;

dat nu wel is waar Gedeputeerde Staten hun bezwaren op dit punt in verband brengen

met het ontbreken van een zekeren maatstaf voor de taxatie en zij daarbij op het oog schijnen te hebben de omstandigheden, waaronder deze op dit oogenblik zoude moeten geschieden, gegeven den staat waarin de Schouwburg verkeert, maar dat, daargelaten dat dit element der gemeente even goed kan baten als schaden, ook daarin geen grond mag gelegen zijn om, vanwege de wijze van bepaling van den koopprijs de goedkeuring aan den koop te onthouden, nu de wijze van benoeming van de deskundigen, die den prijs zullen moeten bepalen, behoorlijk is geregeld en voldoende waarborg schenkt dat de prijsbepaling met onpartijdigheid zal geschieden;

dat, wat betreft den grond voor het niet verleenen van goedkeuring, dien Gedeputeerde Staten ontleenen aan de meer verwijderde gevolgen van den aankoop, met name aan de kosten, die daaruit, zoowel voor de vernieuwing van het Schouwburggebouw, als met het oog op de exploitatie, voor de gemeente zullen voortvloeien, dat deze grond niet is terzake dienende, als berustende op eene minder juiste opvatting van strekking en inhoud van het ter goedkeuring aangeboden besluit;

dat immers het besluit zooals het ligt, uitsluitend strekt tot aankoop van het Schouwburgterrein met wat daarop is gebouwd en toebehooren en daarbij geenszins ook wordt beslist, dat de Schouwburg zal worden vernieuwd, of de exploitatie op eene bepaalde wijze zal geschieden, zoodat dit alles het onderwerp zal moeten vormen van nadere, voor zooveel noodig aan hoogere goedkeuring onderworpen besluiten, beoogende het nu genomen besluit alleen en uitsluitend het in eigendom terugbrengen bij de gemeente van het terrein waarop de schouwburg staat en de Raad in zijn beroepschrift dan ook uitdrukkelijk wijst op de mogelijkheid der bestemming van het terrein tot marktterrein;

dat de Raad goede gronden heeft aangevoerd voor zijne meening dat, zoowel om de schouwburgvraag tot bevredigende oplossing te brengen, als om aan de gemeente onder niet te bezwarende voorwaarden de beschikking te verzekeren over het terrein waarop de Schouwburg staat, dat deel uitmaakt van een plein hetwelk in eene niet ver verwijderde toekomst aan uitbreiding behoefte kan hebben, het in het belang der gemeente moet worden geacht, tot de naasting over te gaan;

dat de zorg voor het behoud van het vermogen der gemeente niet van naasting behoefte af te houden en hare financiën daardoor

ook niet te zeer worden gedrukt, te minder waar moet worden aangenomen, dat ook zonder naasting de oplossing van het Schouwbουργaagstuk een financieel offer van belang van de gemeente zal eischen;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht*, waarvan appèl, goedkeuring te verleen aan het besluit van den Raad der gemeente *Utrecht* van 24 December 1913, strekkende om aan de *Utrechtsche Schouwburgmaatschappij* kennis te geven van het verlangen der gemeente; om, met gebruikmaking van hare, uit het met voormelde Schouwburgmaatschappij den 30 November 1881 gesloten en laatstelijk krachtens raadsbesluit van 30 October 1913 gewijzigd contract voortspruitende, bevoegdheid van de *Utrechtsche Schouwburgmaatschappij* te koop en in dat contract nader aangeduiden grond met de daarop staande gebouwen, meubilair, decoratiën en alle verdere toebehooren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

29 Mei 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

De aangevallen bepaling der Bouwverordening van de gemeente Stavenisse, volgens welke eischer op zijn erfpachtsgrond geen heining mocht plaatsen zonder inachtneming der door B. en W. vastgestelde rooilijn, bevat wel voorschriften die kunnen leiden tot beperking van het eigendomsrecht en dus ook van het erfpachtsrecht, doch dat wordt, noch door art. 625, noch door de artt. 767 en 768 B. W. verboden.

Overigens ontzegt het Hof aan eischer alleen de bevoegdheid om de onderhavige heining op te richten, nu en zoolang eischers grond feitelijk toegankelijk is gesteld voor een ieder; daardoor wordt echter niet, zooals in het middel wordt gesteld, een deel van eischers grond bestemd tot openbare straat.

De omschrijving der Verordening, welke naast voorschriften in het belang der volkshuisvesting ook bepalingen van algemeene politiezorg bevat, en krachtens welke onder de benaming „straten” worden verstaan — behoudens hier niet aanwezige uitzonderingen — alle feitelijk voor het verkeer opengestelde plaatsen, ook al zijn deze niet voor den publieken dienst bestemd, is met art. 135 Gemeentewet niet in strijd, daar

het toezicht op die plaatsen en op hetgeen aldaar gebeurt behoort tot de zorg voor de openbare orde, zedelijkheid en gezondheid, en de huishouding der gemeente, in wier belang de Raad verordeningen mag maken.

(B. W. art. 625, Gemeentewet art. 135.)

Voorzitter: Jhr. Mr. S. Laman Trip.

Raden: Mrs. S. Gratama, A. J. L. Nypels, B. C. J. Loder en A. P. L. Nelissen.

J. van Zuien, landbouwer, wonende te Stavenisse, eischer tot cassatie van een arrest van het Hof te 's-Gravenhage van 6 Juni 1913 (N. J. 1913 bl. 876 Red.), advocaat Mr. G. A. van Haeften

tegen:

A. van Doorninck, wonende te Stavenisse, gq., verweerder, advocaat Mr. J. Wolterbeek Muller.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr R. B. Ledeboer.

De voorgedragen cassatiemiddelen luiden:

I. Schending van art. 135 der Gemeentewet door verbindende kracht toe te kennen aan art. 96 der bouwverordening der gemeente Stavenisse, vastgesteld bij Raadsbesluit van 19 Mei 1905, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Zeeland bij besluit van 26 Mei 1905 en behoorlijk in de gemeente afgekondigd 8 Juni 1905, voor zooverre dit artikel de bepalingen ten aanzien van de openbare straat toepasselijk stelt op alle open plaatsen binnen de gemeente, die voor een ieder feitelijk toegankelijk zijn, ook dan wanneer deze niet voor den publieken dienst bestemd zijn.

II. Schending van de artt. 767 en 768 in verband met art. 625 B. W. door aan te nemen, dat de toepassing van art. 3 der Bouwverordening der gemeente Stavenisse vastgesteld bij Raadsbesluit van 19 Mei 1905, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Zeeland bij besluit van 26 Mei 1905 en behoorlijk in de gemeente afgekondigd 8 Juni 1905, eene geoorloofde beperking van het erfpachtsrecht oplevert; terwijl toch de toepassing van dat artikel ertoe leidt; dat een deel van den erfpachtsgrond van den eischer, in strijd met diens uitdrukkelijk verklaarden wil, wordt bestemd tot openbare straat.

Ten aanzien van het eerste middel: Het daarin genoemd art. 96 bepaalt — voor

zooverre thans van belang — dat in de bedoelde verordening van Stavenisse, behoudens eenige hier niet ter zake dienende uitzonderingen, onder „straten” worden verstaan, alle voetpaden, open plaatsen of sloppen binnen de gemeente, die, al of niet voor den publieken dienst bestemd, voor een ieder toegankelijk zijn. Daarmede zijn dus alle open plaatsen waar het publiek kon en mag komen, gebracht onder het begrip „straat” voor zoover de toepassing van deze verordening betreft. Ik zeg kan en mag komen, want open plaatsen, waar het publiek feitelijk wel kan, maar niet gerechtigd is te komen, worden volgens het gewoon spraakgebruik, niet geacht onder de voor het publiek toegankelijke, te zijn begrepen en uit niets blijkt, dat die woorden in art. 96 der verordening in anderen dan den gewonen zin, zouden zijn gebezigd. Nu is een gemeenteraad ongetwijfeld krachtens art. 135 Gemeentewet bevoegd, om ten opzichte van zoodanige plaatsen, die hetzij krachtens bestemming door, of met simpel gedoogen van den rechthebbende voor het publiek openstaan, betreffende de huishouding der gemeente de bepalingen te maken, welke hij noodig acht. Door met betrekking tot die plaatsen iets te verordenen, ging dus de Raad van Stavenisse in het algemeen zeker niet zijne bevoegdheid te buiten en hij deed zulks ook niet door in art. 96 de bedoelde plaatsen met een bizonderen naam aan te duiden. Want het eigenaardige van dat artikel is, dat het op zich zelf beschouwd, niet anders doet, dan een gelijkvormig etiket plakken op verwante, maar in onderdeelen min of meer van elkander onderscheiden zaken, zoodat, nu in het middel geene andere artikelen van de verordening zijn aangehaald en art. 96 dus in cassatie slechts op zich zelf kan worden bekeken, niet kan worden onderzocht of tengevolge van de daarin gedane wetsduiding, in verband met andere artikelen, wellicht de in art. 135 der Gemeentewet gestelde grenzen, zijn overschreden.

Het middel kan dus naar mij voorkomt niet tot cassatie leiden.

Ten opzichte van het tweede middel zij opgemerkt, dat art. 3 van de verordening op zich zelf slechts inhoudt eene door art. 625 B. W. zeer zeker gedoogde beperking in het gebruik van den eigendom, aangezien daarbij voorzoover i. c. van be-

lang, slechts wordt verboden, schuttingen of heiningen te maken anders dan met inachtneming van de door B. en W. aangewezen rooiing en eenige nadere bepalingen omtrent rooilijnen en rooiing worden vastgesteld; maar ook als art. 3 in verband zou mogen worden beschouwd met art. 96 der verordening, wat de kenlijke bedoeling van den steller van het middel is, dan nog zou de toepassing van art. 3 niet het effect hebben, dat een gedeelte van den eigendom *bestemd* zou worden tot openbare straat. Want voorzoover het eigendom dat in erfpacht is bij partij van Zuien, niet reeds door den rechthebbende was bestemd tot openbare straat, doch slechts door gedoogen van dezen voor het publiek toegankelijk was, zou eene met inachtneming van art. 3 gestelde heining, indien de rooiing al niet met de grens van den eigendom samenviel, vrij laten een strook grond, die alleen met gedoogen van den rechthebbende en dus alleen *zoolang deze zulks wilde* toelaten, voor het publiek toegankelijk was en dan ook slechts *zoolang* voor de toepassing der bedoelde verordening, als „straat” zou zijn aan te merken. Het middel mist alzoo feitelijken grondslag.

Ik concludeer mitsdien tot verwerping van het beroep en veroordeeling van den eischer in de kosten van het geding.

De Hooge Raad, enz.;

O. dat tegen gemeld arrest de navolgende middelen van cassatie zijn aangevoerd: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat uit het bestreden arrest en hetgeen daarin omtrent de feiten is overgenomen uit het vonnis der Arr.-Rechtbank te Zierikzee van 30 Januari 1912 blijkt, voor zooveel thans nog van belang, dat de nu-eischer de gemeente Stavenisse heeft doen dagvaarden voor gemelde Rechtbank, daarbij stellende, dat hij is eigenaar van den opstal en het erfpachtsrecht van een huis en erf te Stavenisse, kadastraal bekend in Sectie A. nos. 232 en 737, en, om zijn erf van zijne ten Noorden van dat erf gelegen naburen af te scheiden, eene heining heeft doen plaatsen op zijn eigen grond; dat het Dagelijksch Bestuur van de gemeente Stavenisse deze heining op 4 Maart 1911 heeft doen afbreken in strijd met eischers eigendomsrecht en hierdoor heeft gepleegd eene onrechtmatige daad, waarvoor de genoemde gemeente aansprakelijk is en waardoor hij groote schade heeft

geleden, die de gedaagde gehouden is te vergoeden, op welke gronden hij heeft gevorderd, dat de gedaagde gemeente zal worden veroordeeld om de voormelde heining in den vorigen toestand te herstellen, met veroordeeling tot betaling van f 10 voor elken dag, dien zij in gebreke zal blijven hieraan te voldoen, en tot vergoeding van kosten, schade en interessen op te maken bij staat; dat de gedaagde gemeente het gestelde feit der opruiming heeft erkend, doch heeft ontkend, dat die handeling was onrechtmatig, daar de eischer volgens art. 3 der Bouwverordening voor de gemeente Stavenisse, welk artikel slechts eene geoorloofde beperking van den eigendom inhoudt, bij het zetten eener schutting had moeten in acht nemen de rooing door B. en W. aan te wijzen, dewijl dit artikel, volgens art. 96 derzelfde verordening, ook geldt voor het onderhavige slop of weegje; dat, na hierop door B. en W. te zijn geweest bij brief van 15 Februari 1911, de eischer aan B. en W. heeft verzocht aanwijzing der rooing, die hem daarop bij schrijven van 23 Februari 1911 hebben geantwoord, dat de plaatsing der heining niet voldeed aan de wettelijke voorschriften, doch dat er geen bezwaar was die te plaatsen in het verlengde van den aan den Westelijken Achterweg uitkomenden muur van zijn woonhuis, en dat, toen de eischer den toestand liet, zooals hij was, zij art. 46 der Woningwet hebben toegepast en de heining hebben doen opruimen;

dat de eischer hierop nog heeft geantwoord, dat hier niet aanwezig was een voor een ieder toegankelijk voetpad in den zin van art. 96 der Verordening, zoodat, waar hier geene openbare straat was, ook voor aanwijzing der rooilijn geen plaats kon zijn; dat wel de eigenaren der naburige perceelen over eischers eigendom hebben gegaan, maar zij dit niet deden krachtens eenig recht, doch krachtens gedoogen van eischer, en dat, waar rechtens geen publiek voetpad of slop bestaat, art. 3 der Bouwverordening niet toepasselijk is;

dat de Rechtbank, na eene gehouden plaatsopneming, bij haar vonnis van 30 Januari 1912 aan de eischer zijn vordering heeft toegewezen op dezen grond, dat het slop is een buurweg naar den openbaren Achterweg, ten dienste van de bewoners der aangrenzende perceelen en voor hen, die met hun goevinden daarvan gebruik

maken om hunne woningen te bereiken, maar geenszins dat dit slop is voor een ieder toegankelijk, noch open straat voor het openbaar verkeer, op welke laatste art. 96 der Bouwverordening van Stavenisse alleen het oog heeft, zoodat B. en W. aan dit artikel niet het recht konden ontleenen om de voormelde heining af te breken;

O. dat van dit vonnis de gedaagde gemeente zich heeft voorzien in hooger beroep bij het Hof te 's-Gravenhage, hetwelk, bij het thans bestreden arrest, het vonnis der Rechtbank te Zierikzee heeft vernietigd en den oorspronkelijken eischer niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijne vordering;

O. ten aanzien van het eerste der tegen tegen deze beslissing gerichte cassatiemiddelen;

dat art. 96 der Bouwverordening voor de gemeente Stavenisse van 19 Mei 1905, luidt:

„Onder straten worden in deze verordening verstaan alle straten, wegen, voetpaden, trottoirs, stegen, pleinen, wandelplaatsen, open plaatsen of sloppen binnen de gemeente, die, al of niet voor den publieken dienst bestemd, voor een ieder toegankelijk zijn, behalve:

a. in art. 4 alwaar met straten niet bedoeld worden: wegen buiten de kom der gemeente;

b. in art. 5, alwaar onder straten niet verstaan worden: trottoirs, stegen, pleinen, wandelplaatsen, open plaatsen en sloppen”;

dat dit artikel, voorkomende onder de „slotbepalingen” der genoemde Bouwverordening, die, naast voorschriften in het belang der Volkshuisvesting, ook bepalingen bevat van algemeene politiezorg, voor al deze bepalingen onder de benaming „straten” verstaat alle onafgesloten plaatsen, die voor het verkeer zijn opengesteld, ook dan wanneer zij niet voor den openbaren dienst bestemd zijn;

dat de strekking dezer omschrijving kenlijk deze is, om de voorschriften der Verordening toepasselijk te verklaren op alle feitelijk voor het verkeer opengestelde plaatsen, waartoe de Gemeenteraad bevoegd is, ook dan, wanneer die plaatsen niet voor den openbaren dienst bestemd zijn, daar het toezicht op die plaatsen en op hetgeen aldaar gebeurt, behoort tot de zorg voor de openbare orde, zedelijkheid en gezondheid, en de huishouding der gemeente, in wier belang de Raad, krachtens art.

135 der Gemeentewet verordeningen mag maken, zoodat dit art. 96 op zich zelf niet met art. 135 der Gemeentewet in strijd kan zijn;

dat derhalve dit middel is ongegrond;

O. ten aanzien van het tweede middel:

dat art. 3 der genoemde Bouwverordening voor Stavenisse luidt: „Het is verboden te bouwen of de grondslagen van gebouwen, gevels, muren, schuttingen, hekken en andere heiningen te maken anders dan met inachtneming der door B. en W. aangewezen rooijng;

Bij het aanwijzen der rooijng houden B. en W. zich aan de rooijnen, gelijk die door den Raad zijn vastgesteld.

Is voor eenige bestaande straat door den Raad geen rooijlijn vastgesteld, dan wordt de lijn gevolgd, die in het verlengde ligt van de naastliggende perceelen. Liggen de naastliggende perceelen ter weerszijden in verschillende rooijlijn, dan geldt het verlengde van de rooijlijn van het meest achterwaarts gelegen perceel.

Onder rooijlijn wordt verstaan de lijn, die bij het bouwen naar de zijde der straat niet mag worden overschreden.

Onder rooijng wordt verstaan de aanwijzing van het voor ieder gebouw, gevel of afheining op zich zelf in aanmerking komend gedeelte der rooijlijn”;

dat dit artikel nu wel blijkt te bevatten voorschriften, die kunnen leiden tot beperking van het eigendomsrecht en dus ook van het erfpachtsrecht, maar art. 625, noch de artt. 767 en 768 B. W. zulks verbieden, terwijl ook eischers beweren, dat de toepassing dier voorschriften voor hem zoude tengevolge hebben verlies van de beschikking over een gedeelte van zijn erfpachtgrond, geen steun vindt in het bestreden arrest;

dat immers het Hof daarin aan den eischer alleen de bevoegdheid ontzegt om een der in het 1e lid van art. 3 opgenoemde werken op te richten op zijn grond nu en tot zoolang die grond, zooals het Hof vaststelde, feitelijk toegankelijk is gesteld voor een ieder, doch dat daardoor niet, zooals bij dit middel wordt gesteld, een deel van den erfpachtgrond van den eischer wordt bestemd tot openbare straat; dat alzoo dit middel feitelijken grondslag mist;

Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

30 Mei 1914. Besluit, tot herziening van het Koninklijk besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 19), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van Bestuur, als bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901. S. 218.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 20 Mei 1914, n°. 1587, afdeling Arbeidersverzekering; Gezien artikel 31 der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 62).

Den Raad van State gehoord (advies van 26 Mei 1914, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 29 Mei 1914, n°. 1672, afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van 1 Juli 1914 te wijzigen Ons besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 21 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 19) en te bepalen als volgt:

Art. 1. Artikel 3 van Ons hiervoren genoemd besluit van 18 Juni 1909 wordt gewijzigd als volgt:

I. de na te noemen nummers vervallen:

39, 41, 43, 54, 55, 64, 66, 67, 73, 75, 78, 79, 91, 94, 95, 99, 133, 134, 139, 146, 160, 161, 162, 182, 185, 186, 190, 199, 206, 207, 215, 228, 229, 238, 239, 242, 250, 255, 258, 267, 268, 275, 276, 283, 288, 294 tot en met 297, 309, 310, 315 tot en met 317, 327, 334, 335, 340, 341, 344, 350, 358, 405, 436, 446, 452, 456, 470, 474, 482, 485bis, 486 en 490;

II. de navolgende nummers worden gelezen als volgt:

1. Aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van fijn) 8
2. Aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van grof) met krachtwerktuig . 18
3. Aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van grof) zonder krachtwerktuig. 16
4. Cement (het bedrijf van vervaardigen van) 24
5. Cementwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en van platen van gips, beton en dergelijke stoffen met krachtwerktuig 24
6. Cementwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en van platen van gips, be-

ton en dergelijke stoffen zonder kracht- werktuig	20	in Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	40
7. Ertsen, kalk, klei, krijt, mortel, tras en dergelijke stoffen (het bedrijf van malen van)	26	in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland,	40
8. Gipsbrandersbedrijf (het)	24	in 's Gravenhage	34
10. Glas of spiegelglas (het bedrijf van slijpen van)	35	„ de gemeente Utrecht	42
11. Glasblazersbedrijf (het), uitgeoefend in flesschenfabrieken	22	„ alle overige plaatsen	36
12. Glasblazersbedrijf (het), uitgeoefend in fabrieken van glazen voorwerpen,	8	42. Electriche geleidingen of bliksemaf- leiders (het bedrijf van plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van) en het monteeren en herstellen van electriche toestellen, schakelbor- den en ornamenten.	25
13. Grind of zand (het bedrijf van baggeren van) met krachtwerktuig	40	44. Gemeentereiniging (het bedrijf der), uitgeoefend door publiekrechtelijke lichamen,	11
14. Grind of zand (het bedrijf van baggeren van) zonder krachtwerktuig	35	45. Glazenwasschersbedrijf (het), daaron- der al of niet begrepen het schoonma- ken van gebouwen en het verrichten van werkzaamheden aan gevels : in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland,	76
16. Kalkblusschersbedrijf (het) met kracht- werktuig	26	in alle overige plaatsen	53
18. Kalkbrandersbedrijf (het)	24	46. Heiersbedrijf (het) met krachtwerktuig : in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland,	83
19. Kalkzandsteen (het bedrijf van ver- vaardigen van).	33	in alle overige plaatsen	52
24. Tabakspijpen (het bedrijf van vervaar- digen van).	8	47. Heiersbedrijf (het) zonder krachtwerk- tuig	42
25. Tafelglas (het bedrijf van vervaardigen van), het gieten daaronder al of niet begrepen	31	49. Huisschilders-, rijtuigschilders- of deco- ratieschildersbedrijf (het), het scheeps- schildersbedrijf, niet vallende onder n ^o . 330, en het glazenmakersbedrijf : in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten, in Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage, in Gelderland	14
26. Diamant (de bedrijven van zagen en slijpen van) en van snijden van dia- mant met werktuigen.	3	„ Limburg	14
29. Drukkers-, metaaldrukkers- en steen- drukkersbedrijf (het), het linieeren daar- onder al of niet begrepen, met kracht- werktuig en het uitgeversbedrijf met krachtwerktuig : in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam,	11	„ Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten.	20
in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland,	9	in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland,	29
in alle overige plaatsen	7	in de gemeente Utrecht	32
31. Aardwerkersbedrijf (het) met kracht- werktuig.	34	„ alle overige plaatsen	17
35. Asphaltpapier, asphaltvilt, dakpapier, houtcement of dergelijke stoffen (het bedrijf van het beleggen van daken met).	25	50. Kanalen, sluizen, havens, dokken, bruggen, dijken of andere waterwerken, wegen, spoor- of tramwegen (het be- drijf van maken, herstellen, opbreken of afbreken van) met krachtwerktuig	34
36. Baggerbedrijf (het) met krachtwerk- tuig	40	51. Kanalen, sluizen, havens, dokken, bruggen, dijken of andere waterwerken, wegen, spoor- of tramwegen (het bedrijf van maken, herstellen, opbreken of af- breken van) zonder krachtwerktuig	34
37. Baggerbedrijf (het) zonder krachtwerk- tuig	35		
40. Burgerlijk bouwkundige werken (het bedrijf van maken van) : in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten, in Noordbrabant	42		
„ Overijssel	42		
„ Limburg	45		

52. Leidekkers-, pannendeckers-, rietdekkers- of stroodekkersbedrijf (het)	52	in Overijssel	29
53. Loodgieters- en zinkwerkersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van leidingen voor centrale verwarming, gas of water en het beleggen van daken met dakpapier of houtcement,	25	„ 's Gravenhage	32
56. Metselaarsbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het verrichten van herstellingen aan bouwwerken : in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten in Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage, in Gelderland	27	„ de gemeente Utrecht	42
„ Noordbrabant	30	„ alle overige plaatsen	22
„ Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	42	80. Eau de Cologne, parfumerie of haarwater (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9
in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	37	81. Eau de Cologne, parfumerie of haarwater (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	8
in 's Gravenhage	41	82. Gasgloeikousjes (het bedrijf van vervaardigen van)	19
„ alle overige plaatsen	32	83. Inkt, zegellak en gom (het bedrijf van vervaardigen van)	9
58. Nortonpompen en leidingen voor centrale verwarming, gas of water (het bedrijf van plaatsen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van)	25	84. Kaarsenmakersbedrijf (het)	10
59. Ovenbouwersbedrijf (het)	32	85. Kunstmest (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig en de handel in kunstmest met krachtwerktuig	27
60. Riolen of buisleidingen (het bedrijf van plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van)	34	86. Kunstmest (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	23
61. Riolen, bouwwerken, straten, watergangen, waterwerken en wegen (het bedrijf van onderhouden en reinigen van), uitgeoefend door publiekrechtelijke lichamen,	9	89. Lakstokers- en vernisstokersbedrijf (het)	22
63. Sloopen van bouwwerken (het bedrijf van)	73	90. Lijmmakers- en gelatinemakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	34
65. Steenhouwers- en steenzagersbedrijf (het)	18	92. Lucifers (het bedrijf van vervaardigen van)	14
71. Stucadoors- en wittersbedrijf (het)	30	93. Olieslagerijen (het bedrijf, uitgeoefend in) en het bedrijf van vervaardigen van veekoeken met krachtwerktuig	30
72. Timmerliedenbedrijf (het), het verrichten van herstellingen aan bouwwerken, witwerkers- en meubelmakerswerkzaamheden al of niet daaronder begrepen : in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten,	18	97. Politoer (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9
„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage,	18	98. Politoer (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	8
„ Friesland	20	100. Traan of oliën (het bedrijf van zuiveren of koken van), de handel in traan of oliën met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen,	18
„ Groningen	27	101. Vetsmeltersbedrijf (het), de handel in vet met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	18
		103. Wagensmeer, schoensmeer of poetspomade (het bedrijf van vervaardigen van)	22
		104. Wasbleekersbedrijf (het) met krachtwerktuig of stoomtoestel	22
		105. Zeep of zeepoeder (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	14
		106. Zeep of zeepoeder (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	14
		111. Borstelhoutmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	43
		112. Borstelhoutmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13

113. Brandhout (het bedrijf van zagen van met krachtwerktuig)	33	142. Leestenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33
114. Brandhout (het bedrijf van zagen van zonder krachtwerktuig)	13	143. Leestenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13
115. Duiغنmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	43	147. Meubelmakers- en biljartmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	28
116. Duiغنmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13	148. Meubelmakers- en biljartmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	9
117. Hoepelmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	10	150. Modelmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33
118. Hout (het bedrijf van bereiden van tegen bederf.)	50	151. Modelmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13
119. Houtdraaiersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33	152. Parketvloeren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	43
120. Houtdraaiersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13	153. Platen of spiegels (het bedrijf van het maken van omlijstingen voor) met krachtwerktuig, het omlijsten al of niet daaronder begrepen	15
122. Houtwaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig.	33	154. Platen of spiegels (het bedrijf van het maken van omlijstingen voor) zonder krachtwerktuig, het omlijsten al of niet daaronder begrepen	7
123. Houtwaren (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	13	159. Runmolens (de bedrijven, uitgeoefend in).	24
124. Houtwolmakersbedrijf (het) met houtbewerkingsmachines	43	163. Staaflijsten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	33
125. Houtzagers- en houtschaversbedrijf (het) en de houthandel met krachtwerktuig : in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam	32	164. Staaflijsten (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	13
in Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage in Gelderland	41	165. Stoelenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	28
„ 's Gravenhage	49	166. Stoelenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	9
„ de gemeente Utrecht	40	172. Timmerfabrieken (het bedrijf, uitgeoefend in)	49
„ alle overige plaatsen	34	175. Woninginrichtingen (het bedrijf van vervaardigen van), daaronder al of niet begrepen het vervaardigen van meubelen met krachtwerktuig en het stoffeeren	8
127. Jaloezieën, markiezen, rolluiken en zonneschermen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	33	176. Badinrichtingen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig of stoomtoestel	15
128. Jaloezieën, markiezen, rolluiken en zonneschermen (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	13	179. Chemische wasscherijen en ververijen (het bedrijf, uitgeoefend in)	18
131. Klompenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33	187. Handschoenen (het bedrijf van waschen van) met benzine	18
132. Klompenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	12	188. Ontsmettingsinrichtingen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig of stoomtoestel	15
138. Kurk, balein, been, hoorn, kunstbalein of paarlemoer (het bedrijf van vervaardigen van voorwerpen van) zonder krachtwerktuig	11	189. Parapluiemakers- en parasolmakersbedrijf (het)	5
140. Landbouwgereedschappen, pompen of werktuigen (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van houten) met krachtwerktuig	33	191. Potten (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van vervaardigen van hoeden met krachtwerktuig	5
141. Landbouwgereedschappen, pompen of werktuigen (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van houten) zonder krachtwerktuig	13	194. Wasch-, bleek- en strijkinrichtingen	

(het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig of stoomtoestel . . .	15	232. Draadvoorwerpen (het bedrijf van vervaardigen van)	11
196. Cachetsnijders- en graveerdersbedrijf (het)	3	234. Galvanoplastische inrichtingen (het bedrijf, uitgeoefend in)	16
197. Porseleinschildersbedrijf (het) en het bedrijf van beschilderen van aarde- werk, fluweel, hout en andere stoffen . . .	3	235. Gereedschappen en schaatsen (het be- drijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	24
198. Verguldersbedrijf (het).	3	236. Gereedschappen en schaatsen (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	17
202. Huidenzouters- en vellenblootersbe- drijf (het) met krachtwerktuig	21	237. Goud- en zilversmederijen en juweliers- werkplaatsen (het bedrijf, uitgeoefend in)	3
203. Huidenzouters- en vellenblootersbe- drijf (het) zonder krachtwerktuig	13	240. Kettingen (het bedrijf van smeden van)	33
208. Lederwaren (het bedrijf van vervaar- digen van) en het zadelmakersbedrijf met krachtwerktuig	10	241. Knoopen (het bedrijf van vervaardi- gen van metalen)	11
209. Lederwaren (het bedrijf van vervaar- digen van) en het zadelmakersbedrijf zonder krachtwerktuig	8	244. Loodpleeters- en zinkpleetersbedrijf (het) en het bedrijf van persen van buizen van compositie of lood	25
210. Leerlooiers-, perkamentmakers- en zeemledermakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	21	245. Messenmakersbedrijf (het) met kracht- werktuig	11
211. Leerlooiers-, perkamentmakers- en zeemledermakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13	249. Metaalgietersbedrijf (het).	25
213. Schoenmakersbedrijf (het) met kracht- werktuig	10	252. Munten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	11
214. Schoenmakersbedrijf (het) met werk- tuigen zonder krachtwerktuig	8	253. Smederijen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig	33
216. Briquetten (het bedrijf van vervaar- digen van)	33	254. Smederijen (het bedrijf, uitgeoefend in) zonder krachtwerktuig, het her- stellen van rijwielen daaronder al of niet begrepen :	
217. Mijnbouw (het bedrijf van).	42	in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam.	14
218. Turfbaggersbedrijf (het) en het bedrijf van vervaardigen van veenbagger met krachtwerktuig	37	„ Limburg.	27
219. Turfstrooisel (het bedrijf van vervaar- digen van)	34	„ Rotterdam, daaronder niet begre- pen Hoek van Holland	32
220. Vervenersbedrijf (het) zonder kracht- werktuig	8	„ de gemeente Utrecht	32
223. Blikwaren (het bedrijf van vervaardi- gen van) en het blikslagers- of koper- slagersbedrijf met krachtwerktuig	24	„ alle overige plaatsen	17
224. Blikwaren (het bedrijf van vervaardi- gen van) en het blikslagers- of koper- slagersbedrijf zonder krachtwerktuig	11	256. Staniolmakersbedrijf (het)	11
225. Bouten, klinknagels of moeren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	27	257. Tin en lood (het bedrijf van gieten van voorwerpen van)	19
226. Brandkasten, kachels of voorwerpen van plaatijzer (het bedrijf van vervaar- digen van) met krachtwerk- tuig	22	259. Verzinken, vertinnen of vernikkelen (het bedrijf van), voor zoover dit niet langs galvanoplastischen weg ge- schiedt.	16
227. Brandkasten, kachels of voorwerpen van plaatijzer (het bedrijf van vervaar- digen van) zonder krachtwerktuig	17	262. Weverskammen of rieten (het bedrijf van vervaardigen van).	11
230. Capsules (het bedrijf van vervaar- digen van)	11	263. IJzer of metaal (het bedrijf van slijpen of polijsten van) met kracht- werktuig	16
		264. IJzer of metaal (het bedrijf van slijpen of polijsten van) zonder krachtwerk- tuig	13
		265. IJzerdraaiers- en metaaldraaiersbe- drijf (het)	11
		266. IJzergietersbedrijf (het)	30

269. IJzerwaren (het bedrijf van vervaardigen van geëmailleerde of verzinkte)	18	sloopen van), de handel in oud ijzer met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	54
270. Zink (het bedrijf van vervaardigen van)	24	303. Muziekinstrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) met krachtwerktuig	11
271. Zinkwerken (het bedrijf van vervaardigen van)	24	306. Orgels, piano's of harmoniums (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) zonder krachtwerktuig	9
272. Automobielen (het bedrijf van vervaardigen van), motorrijwielen en vliegtuigstellen, het beproeven van vliegtuigstellen daaronder niet begrepen	16	307. Rijwielen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van herstellen van rijwielen met krachtwerktuig, de handel in rijwielen daaronder al of niet begrepen	15
273. Brandspuiten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	24	308. Rijwielen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van herstellen van rijwielen zonder krachtwerktuig, de handel in rijwielen daaronder al of niet begrepen	9
274. Brandspuiten (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	17	311. Stoomketels en buisleidingen (het bedrijf van bekleeden van), het maken van bekleedingsstof daaronder al of niet begrepen	33
277. Bruggen, ijzerconstructies en stoomketels (het bedrijf van monteeren van)	61	312. Toestellen (het bedrijf van vervaardigen van elektrische) en accumulatoren, daaronder al of niet begrepen het installeren	17
278. Bruggenbouw- en ijzerconstructiewerkplaatsen (het bedrijf, uitgeoefend in), daaronder al of niet begrepen het monteeren	41	318. Blokmakers- en mastenmakersbedrijf (het) en het vervaardigen van houten pompen met krachtwerktuig	33
279. Dynamo's en electro-motoren (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van), daaronder al of niet begrepen het installeren	17	319. Blokmakers- en mastenmakersbedrijf (het) en het vervaardigen van houten pompen zonder krachtwerktuig	12
280. Gasmeters (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	15	320. Droogdokken (het bedrijf van exploiteeren van).	31
281. Gasmeters (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	14	321. Kinderwagens (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	15
286. Gloeilampen (het bedrijf van vervaardigen van elektrische) met krachtwerktuig	9	322. Kinderwagens (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	9
287. Horlogemakers- en uurwerkmakersbedrijf (het)	3	323. Rijtuigbkleedersbedrijf (het)	8
289. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van fijne) of fijne werktuigen met krachtwerktuig	11	324. Rijtuigmakers- of wagenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	16
291. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen van grove) en werktuigen met krachtwerktuig	24	325. Rijtuigmakers- of wagenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	10
292. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen van grove) en werktuigen zonder krachtwerktuig	17	326. Rijtuig Schildersbedrijf (het)	10
293. Ketelmakersbedrijf (het)	41	328. Scheepsmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig, daaronder al of niet begrepen het scheepsbeschietsen	35
298. Machines, motoren en arbeidswerktuigen (het bedrijf van vervaardigen van), daaronder niet begrepen de ketelmakerij	24	329. Scheepsmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig, daaronder al of niet begrepen het scheepsbeschietsen	29
299. Machines en werktuigen (het bedrijf van herstellen van) met krachtwerktuig	33	331. Scheepssloopersbedrijf (het), het sloopen van machines en ketels en de handel in oud ijzer met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	59
300. Machines en werktuigen (het bedrijf van herstellen van) zonder krachtwerktuig	17	333. Sloepenmakersbedrijf (het)	22
301. Machines (het bedrijf van monteeren van), drijfwerk en toestellen	35		
302. Machines en ketels (het bedrijf van			

336. Boekbinders- en lineierdersbedrijf (het met krachtwerktuig)	9	ken, hekelen en zwingelen van) met krachtwerktuig	21
338. Cartonnages (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9	378. Vlas- of hennepgaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het touwslagersbedrijf met krachtwerktuig.	14
342. Lompensorteerderijen (het bedrijf van sorteeren van lomen en anderen afval in).	17	379. Vlas- of hennepgaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het touwslagersbedrijf zonder krachtwerktuig.	7
343. Papier (het bedrijf van vervaardigen van), het vervaardigen van cellulose daaronder al of niet begrepen	25	380. Watten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig.	43
345. Papierwaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9	381. Wolspinners- en sajetspinnersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11
347. Papieren zakken (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9	383. Zeil- en touwtaandersbedrijf (het)	18
349. Band (het bedrijf van vervaardigen van) en het katoenvlechtersbedrijf met krachtwerktuig	6	384. Centralen (het bedrijf, uitgeoefend in elektrische)	20
353. Dekkleeden (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) en het zeilmakersbedrijf met krachtwerktuig	12	385. Gasfabrieken (het bedrijf van exploiteeren van)	14
354. Dekkleeden (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) en het zeilmakersbedrijf zonder krachtwerktuig	9	387. Aardappelmeel, sago, aardappelstroop, dextrine, dextrose of glucose (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	21
355. Garentwijnnersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11	391. Beetwortelsuiker (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig.	18
356. Jutespinnersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11	392. Bierbrouwersbedrijf (het), het moutersbedrijf en het vervaardigen van kunstijs daaronder al of niet begrepen :	
359. Katoendrukkersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het verven, appreteeren en bleeken van katoenen stoffen	9	in Noordbrabant	33
360. Katoenspinnersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11	„ Limburg.	39
362. Kunstbleekerij van katoen (de) met krachtwerktuig	14	„ alle overige plaatsen	21
363. Kunstwol (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	43	393. Biscuits (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	25
364. Lampekousen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig.	6	394. Boter (het bedrijf van vervaardigen van) met behulp van centrifuges, zonder krachtwerktuig	8
365. Netten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig, de twijnderij daaronder al of niet begrepen	6	395. Brandersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen de mouterij, distilleerderij en gistpakkery	35
368. Poetskatoen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van pluizen van katoenafval met krachtwerktuig.	43	396. Brood-, koek- en banketbakkersbedrijf (het) met krachtwerktuig :	
369. Sterkerijen en appreteerderijen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig	14	in Amsterdam	17
372. Tricotgoederen (het bedrijf van vervaardigen van) en het breien daarvan met krachtwerktuig	6	„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland,	19
374. Verbandstoffen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig.	5	„ alle overige plaatsen	13
375. Verven van stoffen en garens (het bedrijf van) met krachtwerktuig	14	397. Cacao en chocoladewaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	8
376. Vlas of hennep (de bedrijven van bra-		398. Chocoladewaren of suikerwerk en banketbakkerswaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	8
		399. Cichorei of koffiestroop (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	16
		401. Drinkwaterleidingen (het bedrijf van exploiteeren van)	14

402. Exportslachtersbedrijf (het) en het loonslachtersbedrijf	20	in 's Gravenhage	15
403. Gistpakkersbedrijf (het)	4	„ de gemeente Utrecht	24
404. Gortpellers- en rijstpellersbedrijf (het)	16	„ alle overige plaatsen	16
406. Haringpakkers- of vischpakkersbe- drijf (het), het kuipersbedrijf al of niet daaronder begrepen,	7	424. Stijfsel (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	20
407. Hoopers- en stroopersbedrijf (het) met krachtwerktuig en de handel in hooi en stroo met krachtwerk- tuig	36	425. Stroopersbedrijf (het) zonder kracht- werktuig	36
409. Kunstboter (het bedrijf van vervaar- digen van) met krachtwerktuig	9	426. Suikerraffinaderij (de), daaronder al of niet begrepen de vervaardiging van kandij met krachtwerktuig,	20
410. Kunstmineraalwater of gazeuse dran- ken (het bedrijf van vervaardigen van) en de handel in bier met krachtwerk- tuig	21	428. Vermicelli of macaroni (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerk- tuig	25
411. Kunstijs (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	21	429. Visch (het bedrijf van drogen, rooken of zouten van)	18
412. Levensmiddelen (het bedrijf van vervaar- digen van verduurzaamde), het bedrijf van vervaardigen van vruch- tensappen, jam of appelstroop en het bedrijf van drogen van groenten, krui- den, vruchten enz. met krachtwerk- tuig	16	430. Vleeschwaren (het bedrijf van vervaar- digen van) met krachtwerktuig	23
414. Likeurstokers- en distilleerdersbedrijf (het) en het bedrijf van vervaardigen van elixer of essences, het maken van vruchtensappen en de handel in wijn en gedistilleerd met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	8	431. Vleeschwaren (het bedrijf van vervaar- digen van) zonder krachtwerk- tuig	14
415. Meelfabrieken (het bedrijf, uitgeoefend in) en het gruttersbedrijf met kracht- werktuig, de handel in graan, meel en zaden met krachtwerktuig al of niet daaronder begrepen,	24	433. Zuivel (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf, uitgeoefend in melkinrichtingen met krachtwerktuig of stoomtoestel,	8
417. Mosterd (het bedrijf van vervaardigen van) en het specerijmalersbedrijf met krachtwerktuig	16	434. Aannemers van verhuizingen (het be- drijf van)	35
418. Moutenijen (het bedrijf, uitgeoefend in)	35	435. Automobiellondernemers (het bedrijf van), de handel in benzine daaronder al of niet begrepen,	20
419. Poeliersbedrijf (het)	14	439. Beurtschippersbedrijf (het) niet met stoombooten of moterbooten	23
420. Sigarenmakersbedrijf (het) en het si- garettmakersbedrijf met kracht- werktuig	3	440. Brandweerbedrijf (het); uitgeoefend door een beroepsbrandweer,	14
421. Slagersbedrijf (het), daaronder al of niet niet begrepen het vervaardigen van vleeschwaren: in Zuidholland; met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begre- pen Hoek van Holland) en 's Gra- venhage,	20	442. Caroussels, cinematographen, hippo- dromes en andere publieke vermake- lijkheden (het bedrijf, uitgeoefend door houders van) met krachtwerktuig, het bedrijf, bedoeld onder 442bis, daar- onder niet begrepen,	26
„ Gelderland	20	443. Diamantslijpersmolens (het bedrijf van verhuren van door krachtwerktuig gedreven).	15
„ Limburg	18	444. Dorschwerktuigen (het bedrijf van exploiteeren van) met krachtwerk- tuig, het stroopersbedrijf al of niet daaronder begrepen,	43
„ Rotterdam, daaronder niet begre- pen Hoek van Holland,	18	445. Goederen (het bedrijf van dragen, sta- pelen en wegbergen van): in Amsterdam	48
		„ Rotterdam, daaronder niet begre- pen Hoek van Holland,	48
		„ alle overige plaatsen	40
		447. Handelaars (het bedrijf van), daar- onder al of niet begrepen het win- kelhoudersbedrijf met krachtwerk- tuig:	

1. in behangersartikelen, manufacturen, leder, lederwaren en zakken	12	459. Polderbemaling (de), het schoonmaken van slooten of watergangen, daaronder al of niet begrepen,	21
2. „ boter, kaas, koloniale waren (het branden van koffie al of niet daaronder begrepen)	14	461. Rijtuig- en omnibusondernemersbedrijf (het) en het postdienstaanemersbedrijf	20
3. „ bouwmaterialen en afbraak	35	462. Schelpenvisschersbedrijf (het) met andere vaartuigen dan stoombooten en motorbooten	18
4. „ brandstoffen en aardappelen	39	463. Schelpenvisschersbedrijf (het) zonder vaartuigen	15
5. „ glas- en verfwaren	28	465. Schippersbedrijf (het) niet met stoombooten of motorbooten	35
6. „ graan, meel en zaden	24	467. Sleepdienstondernemersbedrijf (het)	39
7. „ machines, werktuigen, rijwielen en automobielen	20	469. Sluizen en beweegbare bruggen (het bedrijf van bedienen van)	10
8. „ metalen	37	472. Stoffen (het bedrijf van handelaars in ontplofbare)	10
9. „ petroleum	12	475. Stoomboot- of motorbootondernemersbedrijf (het) en het schippers- en beurtschippersbedrijf met stoombooten en motorbooten	33
10. „ tabak	20	476. Stoomtramwegondernemingen (het bedrijf, uitgeoefend in):	
11. „ verlichtingsartikelen	10	in Noordbrabant	35
12. „ wijn, gedistilleerd, vruchtensappen, limonade, minerale wateren en dergelijke dranken	8	„ alle overige plaatsen	24
448. Hotelhoudersbedrijf en koffiehouderbedrijf (het) met krachtwerktuig of stoomtoestel	4	477. Stukgoederen (het bedrijf van onderhouden van een geregelden dienst tot vervoer van) met door dieren getrokken voertuigen	35
449. Hout opslaan (het bedrijf van)	38	478. Telegraafondernemingen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig en de brievenposten	4
450. Houtvlottersbedrijf (het)	41	479. Tramwegondernemingen (het bedrijf, uitgeoefend in elektrische)	13
454. Laden of lossen van schepen (het bedrijf van), niet bedoeld in artikel 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, daaronder begrepen het dragen, stapelen en wegbergen van goederen uit aan den wal geloste schepen en het bedrijf van laden of lossen van andere vaartuigen uit of in schepen, niet bedoeld in artikel 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, een en ander uitgeoefend op de rivier de Maas van de oostelijke grens van de gemeente Rotterdam af tot aan zee, zoomede binnen het overige gedeelte der gemeente Rotterdam, met uitzondering van het overige gedeelte van Hoek van Holland, voor zoover betreft:		480. Tramwegondernemingen met dieren (het bedrijf, uitgeoefend in)	13
1. laden of lossen van hout, met uitzondering van planken,	66	481. Veemen (het bedrijf der) en het pakhuismeestersbedrijf:	
2. laden of lossen van ruw ijzer of gewalst ijzer of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden,	73	in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	39
455. Laden of lossen van schepen (het bedrijf van), niet vallende onder 454, 454 bis of 454 ter, daaronder begrepen het dragen, stapelen en wegbergen van goederen uit aan den wal geloste schepen	54	„ alle overige plaatsen	32
457. Oosterkweekers en mosselkweekers (het bedrijf, uitgeoefend door) en het oesterpouthouders- en mosselvischersbedrijf	18	483. Visschersbedrijf (het) op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen	22
		484. Visschersbedrijf (het) op zoet water, behalve het zalmvisschersbedrijf	22
		485. Visschersbedrijf (het) op de Zuiderzee	22
		487. Vrachtwagenondernemersbedrijf (het) en het bedrijf van vervoeren met zwaar voertuig, anders dan bedoeld onder n ^o . 468:	
		in Amsterdam	50
		„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	50
		„ 's Gravenhage	50
		„ de gemeente Utrecht	50

in alle overige plaatsen	46
488. Wegers of mete.s (het bedrijf van) . .	33
489. Wiervisschersbedrijf (het), het perscn al of niet daaronder begrepen	22
491. Winkelhoudersbedrijf (het) met krachtwerktuig en het bedrijf van winkeliers in vluchtige, licht ontbrand- bare stoffen.	4
492. Zalmvisschersbedrijf (het)	22
493. Ziekenhuizen (het bedrijf van exploi- tatie van) met krachtwerktuig of stoomtoestel	4
III. de navolgende nummers worden tus- schéngcvoegd :	
143bis. Loonzagerijen en loonschaverijen (het bedrijf, uitgeoefend in) ten be- hoeve van bouwondernemingen of houtbewerkingsinrichtingen	62
216bis. Cokes (het bedrijf van vervaardig- gen van).	24
217bis. Mijngangen en mijnschachten (het bedrijf van aanleggen van)	68
219bis. Vervenersbedrijf (het) met kracht- werktuig	21
348bis. Stroocarton (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van vervaardigen van cellulose of stroostof met krachtwerktuig.	32
442bis. Cinematographische theaters (het bedrijf, uitgeoefend door houders van vaste) met krachtwerktuig	15
447bis. Handkarren (het bedrijf van vervoeren met) en met door honden of ezels getrokken voertuigen.	27
454bis. Laden of lossen met drijvende kranen (het bedrijf van) van ertsen, steenkool of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	46
454ter. Laden of lossen met drijvende pneumatische elevatoren (het bedrijf van) van granen of zaden of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	33
455bis. Melkrijdersbedrijf (het)	34
468. Sleepersbedrijf (het) :	
in Amsterdam	50
„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland.	38
„ 's Gravenhage	50
„ de gemeente Utrecht.	50
„ alle overige plaatsen	46
2. Op Onzen last wordt Ons besluit van 18 Juni 1909 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 189) met de daarin aangebrachte wijzigingen in het <i>Staatsblad</i> geplaatst.	

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 30sten Mei 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 9 Juni 1914.*)

30 Mei 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 20), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4 der Ongevallenwet 1901. S. 219.

WIJ WILHELMINA, RNZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 20 Mei 1914, n°. 1587, afdeling Arbeidersverzekering; Gezien artikel 52, tweede lid, der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 26 Mei 1914, n°. 20);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 29 Mei 1914, n°. 1672, afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Eenig artikel.

De tabel, behoorende bij Ons besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 21 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 20), wordt met ingang van 1 Juli 1914 vervangen door de bij dit besluit gevoegde tabel.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 30sten Mei 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 9 Juni 1914.*)

TABEL, bedoeld in het eenig artikel van het Koninklijk besluit van 30 Mei 1914 (Staatsblad n°. 219).

OMSCHRIJVING VAN DE BEDRIJVEN.	M. P.	
	M.	P.
GROEP I.		
<i>Aardewerk, glas, kalk, enz.</i>		
1. Aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van fijn)	0,33	0,30
2. Aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van grof) met krachtwerktuig	0,33	0,67
3. Aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van grof) zonder krachtwerktuig	0,33	0,60
4. Cement (het bedrijf van vervaardigen van)	0,30	3,90
5. Cementwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en van platen van gips, beton en dergelijke stoffen met krachtwerktuig	0,33	0,90
6. Cementwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en van platen van gips, beton en dergelijke stoffen zonder krachtwerktuig	0,33	0,75
7. Ertsen, kalk, klei, krijt, mortel, tras en dergelijke stoffen (het bedrijf van malen van)	0,34	0,97
8. Gipsbrandersbedrijf (het)	0,34	0,90
9. Glas (het bedrijf van verzilveren, etsen, schilderen of graveeren van) en het zetten van glas in lood	0,32	0,22
10. Glas of spiegelglas (het bedrijf van slijpen van)	0,32	1,49
11. Glasblazersbedrijf (het) uitgeoefend in flesschenfabrieken	0,27	0,82
12. Glasblazersbedrijf (het) uitgeoefend in fabrieken van glazen voorwerpen	0,27	0,30
13. Grind of zand (het bedrijf van baggeren van) met krachtwerktuig	0,35	1,87
14. Grind of zand (het bedrijf van baggeren van) zonder krachtwerktuig	0,35	1,49
15. Grind, keien, klei of leem (het bedrijf van delven van)	0,35	1,42
16. Kalkblusschersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,33	0,97
17. Kalkblusschersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,33	0,75
18. Kalkbrandersbedrijf (het)	0,33	0,90
19. Kalkzandsteen (het bedrijf van vervaardigen van)	0,33	1,34
20. Kunstvoorwerpen in aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van)	0,33	0,26
21. Mergelblokbrekersbedrijf (het)	0,28	1,42
22. Pannenbakkers-, steenbakkers- of tegelbakkersbedrijf (het)	0,33	0,75
23. Pleisterbeelden (het bedrijf van vervaardigen van)	0,32	0,26
24. Tabakspijpen (het bedrijf van vervaardigen van)	0,33	0,30
25. Tafelglas (het bedrijf van vervaardigen van), het gieten daaronder al of niet begrepen	0,27	1,19
GROEP II.		
<i>Diamant en andere edelsteenen, enz.</i>		
26. Diamant (de bedrijven van zagen en slijpen van) en van snijden van diamant met werktuigen	0,31	0,11
27. Diamant (de bedrijven van klooven van) en van snijden van diamant zonder werktuigen	0,31	0,07
28. Schijvenschuudersbedrijf (het)	0,28	0,11
GROEP III.		
<i>Boek-, steendrukkereien, enz.</i>		
29. Drukkers-, metaaldrukkers- en steendrukkersbedrijf (het), het lineieren daaronder al of niet begrepen, met krachtwerktuig en het uitgeversbedrijf met krachtwerktuig: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam „ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,26	0,41
„ alle overige plaatsen	0,26	0,34
30. Drukkers-, metaaldrukkers- en steendrukkersbedrijf (het), het lineieren daaronder al of niet begrepen, zonder krachtwerktuig	0,26	0,26
GROEP IV.		
<i>Bouwbedrijven, daaronder begrepen reiniging van gebouwen, enz.</i>		
31. Aardwerkersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,35	1,42
32. Aardwerkersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,35	1,42
33. Asphaltbestratingen (het bedrijf van maken van), het bereiden van asphalt daaronder al of niet begrepen	0,31	1,34
34. Asphaltpapier, asphaltvilt, dakpapier en dergelijke stoffen (het bedrijf van vervaardigen van) en het maken van vloeren van asphalt, daaronder al of niet begrepen het bereiden van asphalt	0,33	0,82
35. Asphaltpapier, asphaltvilt, dakpapier, houteement of dergelijke stoffen (het bedrijf van het beleggen van daken met)	0,35	0,93
36. Baggerbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,35	1,87
37. Baggerbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,35	1,49
38. Behangers- en stoffeerdersbedrijf (het)	0,33	0,22
40. Burgerlijk bouwkundige werken (het bedrijf van maken van): in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeeren Sloten	0,33	1,42

„ Noordbrabant	0,33	2,09	ken, bruggen, dijken of andere waterwerken, wegen, spoor- of tramwegen (het bedrijf van maken, herstellen, opbreken of afbreken van) met krachtwerktuig	0,31	1,42
„ Overijssel	0,33	2,09	51. Kanalen, sluisen, havens, dokken, bruggen, dijken of andere waterwerken, wegen, spoor- of tramwegen (het bedrijf van maken, herstellen, opbreken of afbreken van) zonder krachtwerktuig	0,31	1,42
„ Limburg	0,33	2,43	52. Leidekkers-, pannendeckers-, rietdekkers- of stroodekkersbedrijf (het)	0,38	3,40
„ Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	0,33	1,87	53. Loodgieters- en zinkwerkersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van leidingen voor centrale verwarming, gas of water en het beleggen van daken met dakpapier of houtcement	0,31	0,93
„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,33	1,87	56. Metselaarsbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het verrichten van herstellingen aan bouwwerken: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	0,33	1,01
„ 's Gravenhage	0,33	1,42	„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage.	0,33	1,12
„ de gemeente Utrecht	0,33	2,09	„ Gelderland.	0,33	0,90
„ alle overige plaatsen	0,33	1,57	„ Noordbrabant	0,33	1,12
42. Electriche geleidingen of bliksemafleiders (het bedrijf van plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van) en het monteeren en herstellen van electriche toestellen, schakelborden en ornamenten.	0,35	0,93	„ Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	0,33	2,09
44. Gemeentereiniging (het bedrijf der) uitgeoefend door publiekrechtelijke lichamen.	0,30	0,41	„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,33	1,64
45. Glazenwassersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het schoonmaken van gebouwen en het verrichten van werkzaamheden aan gevels: in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,38	11,05	„ 's Gravenhage	0,33	1,98
„ alle overige plaatsen	0,38	3,40	„ alle overige plaatsen	0,33	1,27
46. Heiersbedrijf (het) met krachtwerktuig: in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,35	15,57	47. Heiersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,35	2,09
„ alle overige plaatsen	0,35	3,58	48. Houtgraniet, mozaïk, xyloïet of dergelijke stoffen (het bedrijf van aanbrengen van bedekkingen met), al of niet daaronder begrepen het vervaardigen dier stoffen	0,31	0,75
47. Heiersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,35	2,09	49. Huisschilders-, rijtuigschilders- of decoratieschildersbedrijf (het), het scheepsschildersbedrijf niet vallende onder n ^o . 330 en het glazenmakersbedrijf: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	0,38	0,52
48. Houtgraniet, mozaïk, xyloïet of dergelijke stoffen (het bedrijf van aanbrengen van bedekkingen met), al of niet daaronder begrepen het vervaardigen dier stoffen	0,31	0,75	„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage.	0,38	0,45
49. Huisschilders-, rijtuigschilders- of decoratieschildersbedrijf (het), het scheepsschildersbedrijf niet vallende onder n ^o . 330 en het glazenmakersbedrijf: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	0,38	0,52	„ Gelderland.	0,38	0,52
„ alle overige plaatsen	0,38	0,63	„ Limburg	0,38	1,27
50. Kanalen, sluisen, havens, dok-			„ Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	0,38	0,75
			„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,38	1,08
			„ de gemeente Utrecht	0,38	1,27
			„ alle overige plaatsen	0,38	0,63
			51. Kanalen, sluisen, havens, dokken, bruggen, dijken of andere waterwerken, wegen, spoor- of tramwegen (het bedrijf van maken, herstellen, opbreken of afbreken van) met krachtwerktuig	0,31	1,42
			52. Leidekkers-, pannendeckers-, rietdekkers- of stroodekkersbedrijf (het)	0,38	3,40
			53. Loodgieters- en zinkwerkersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van leidingen voor centrale verwarming, gas of water en het beleggen van daken met dakpapier of houtcement	0,31	0,93
			56. Metselaarsbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het verrichten van herstellingen aan bouwwerken: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	0,33	1,01
			„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage.	0,33	1,12
			„ Gelderland.	0,33	0,90
			„ Noordbrabant	0,33	1,12
			„ Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	0,33	2,09
			„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,33	1,64
			„ 's Gravenhage	0,33	1,98
			„ alle overige plaatsen	0,33	1,27
			57. Molenmakersbedrijf (het).	0,35	2,54
			58. Nortonpompen en leidingen voor centrale verwarming, gas of water (het bedrijf van plaatsen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van)	0,31	0,93
			59. Ovenbouwersbedrijf (het).	0,33	1,27
			60. Riolen of buisleidingen (het bedrijf van plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van)	0,31	1,42
			61. Riolen, bouwwerken, straten, watergangen, waterwerken en wegen (het bedrijf van onderhouden en reinigen van), uitgeoefend door publiekrechtelijke lichamen	0,33	0,34
			62. Schoorsteenvegersbedrijf (het)	0,38	1,87
			63. Sloopen van bouwwerken (het bedrijf van)	0,38	9,56
			65. Steenhouwers- en steenzagersbedrijf (het)	0,28	0,67
			68. Straatmakersbedrijf (het).	0,31	1,08
			69. Straatreiniging (het bedrijf		

	van openbare) met vervoer met dieren of schuiten. . .	0,30	1,08				
70.	Straatreiniging (het bedrijf van openbare) zonder vervoer met dieren of schuiten . . .	0,30	0,41	92.	Lucifers (het bedrijf van vervaardigen van)	0,33	1,42
71.	Stucadoors- en wittersbedrijf (het)	0,38	1,12	93.	Olieslagerijen (het bedrijf, uitgeoefend in) en het bedrijf van vervaardigen van vee-koeken met krachtwerktuig	0,34	1,12
72.	Timmerliedenbedrijf (het), het verrichten van herstellingen aan bouwwerken, witwerkers- en meubelmakerswerkzaamheden al of niet daar- onder begrepen : in Noordholland, met uitzon- dering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Slo- ten	0,32	0,67	96.	Pharmaceutische of photogra- fische preparaten (het bedrijf van vervaardigen van)	0,33	0,71
	„ Zuidholland, met uitzon- dering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage.	0,32	0,67	97.	Politoer (het bedrijf van ver- vaardigen van) met kracht- werktuig	0,29	0,34
	„ Friesland	0,32	0,75	98.	Politoer (het bedrijf van ver- vaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,29	0,30
	„ Groningen	0,32	1,01	100.	Traan of oliën (het bedrijf van zuiveren of koken van), de handel in traan of oliën met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	0,32	0,67
	„ Overijssel	0,32	1,08	101.	Vetsmeltersbedrijf (het), de handel in vet met kracht- werktuig daaronder al of niet begrepen	0,24	0,67
	„ 's Gravenhage	0,32	1,27	102.	Vuurmakers (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,29	0,41
	„ de gemeente Utrecht	0,32	2,09	103.	Wagensmeer, schoensmeer of poetspomade (het bedrijf van vervaardigen van).	0,24	0,82
	„ alle overige plaatsen	0,32	0,82	104.	Wasbleekersbedrijf (het) met krachtwerktuig of stoomtoe- stel	0,33	0,82
	GROEP V.			105.	Zeep of zeepoeder (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,24	0,52
	<i>Chemische nijverheid, ontplofbare stoffen, enz.</i>			106.	Zeep of zeepoeder (het bedrijf van vervaardigen van) zonde- r krachtwerktuig	0,24	0,52
74.	Apothekersbedrijf (het)	0,33	0,11		GROEP VI.		
76.	Buskruit, nitro-glycerine en andere ontplofbare stoffen (het bedrijf van vervaardigen van)	0,36	1,72		<i>Hout-, kurk-, stroobewerking, enz.</i>		
77.	Chemische fabrieken (de be- drijven uitgeoefend in) of het bedrijf van vervaardigen van verf of verfstoffen	0,33	0,82	107.	Akkermaalshout en griendhout (het bedrijf van hakken van), daaronder al of niet begrepen het vervoeren van hout, het houtschillen en teenschillen en het maken van brandhout	0,31	1,34
80.	Eau de Cologne, parfumerie of haarwater (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,24	0,34	108.	Bezems, boenders, borstels, kwasten of penseelen (het bedrijf van vervaardigen van), daaronder niet begrepen het vervaardigen van borstelhout	0,22	0,26
81.	Eau de Cologne, parfumerie of haarwater (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,24	0,30	109.	Boomen (het bedrijf van vellen van) door middel van hak- ken en het vervoeren van het hout	0,31	3,77
82.	Gasgloeikousjes (het bedrijf van vervaardigen van).	0,33	0,71	110.	Boomen (het bedrijf van vellen van) door middel van zagen, en het schillen, zagen en ver- voeren van mijnhout	0,32	1,34
83.	Inkt, zegellak en gom (het be- drijf van vervaardigen van)	0,29	0,34	111.	Borstelhoutmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,32	2,20
84.	Kaarsenmakersbedrijf (het).	0,24	0,37	112.	Borstelhoutmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,32	0,49
85.	Kunstmest (het bedrijf van ver- vaardigen van) met kracht- werktuig en de handel in kunstmest met krachtwerk- tuig	0,28	1,01	113.	Brandhout (het bedrijf van zagen van) met krachtwerk- tuig	0,32	1,34
86.	Kunstmest (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,28	0,86	114.	Brandhout (het bedrijf van		
87.	Kunstvuurwerk (het bedrijf van vervaardigen van).	0,26	3,77				
88.	Laboratoria voor wetenschap- pelijk en technisch onder- zoek, ook ten dienste van het onderwijs (het bedrijf, uitgeoefend in)	0,33	0,11				
89.	Lakstokers en vernisstokers- bedrijf (het)	0,33	0,82				
90.	Lijmmakers- en gelatinema-						

zagen van) zonder krachtwerk- tuig	0,29	0,49			
115. Duigenmakersbedrijf (het) met krachtwerk-	0,29	2,20			
116. Duigenmakersbedrijf (het) zonde- r krachtwerk-	0,29	0,49			
117. Hoepelmakersbedrijf (het) zonde- r krachtwerk-	0,29	0,37			
118. Hout (het bedrijf van bereiden van) tegen bederf	0,24	3,10			
119. Houtdraaiersbedrijf (het) met krachtwerk-	0,32	1,34			
120. Houtdraaiersbedrijf (het) zonde- r krachtwerk-	0,29	0,49			
121. Houtschillers- en teenschillers- bedrijf (het)	0,31	0,26			
122. Houtwaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerk-	0,29	1,34			
123. Houtwaren (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerk-	0,29	0,49			
124. Houtwolmakersbedrijf (het) met houtbewerkingsmachine	0,32	2,20			
125. Houtzagers- en houtshavers- bedrijf (het) en de houthand- del met krachtwerk- : in Noordholland, met uitzon- dering van Amsterdam	0,33	1,27			
„ Zuidholland, met uitzon- dering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage.	0,33	1,72			
„ Gelderland.	0,33	1,98			
„ 's Gravenhage	0,33	2,95			
„ de gemeente Utrecht	0,33	1,87			
„ alle overige plaatsen	0,33	1,42			
126. Houtzagersbedrijf (het) zonder krachtwerk-	0,31	1,34			
127. Jaloezieën, markiezen, rolluik- en en zonneschermen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerk-	0,29	1,34			
128. Jaloezieën, markiezen, rolluik- en en zonneschermen (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerk-	0,29	0,49			
129. Kistenmakersbedrijf (het) met krachtwerk-	0,32	1,34			
130. Kistenmakersbedrijf (het) zonde- r krachtwerk-	0,32	0,49			
131. Klompenmakersbedrijf (het) met krachtwerk-	0,29	1,34			
132. Klompenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerk-	0,29	0,45			
135. Kuipersbedrijf (het) met krachtwerk-	0,27	1,34			
136. Kuipersbedrijf (het) zonder krachtwerk-	0,27	0,49			
137. Kurk, balein, been, hoorn, kunstbalein of paarlemoer (het bedrijf van vervaardigen van voorwerpen van) met krachtwerk-	0,29	0,52			
138. Kurk, balein, been, hoorn, kunstbalein of paarlemoer (het bedrijf van vervaardi- gen van voorwerpen van) zonder krachtwerk-	0,29	0,41			
140. Landbouwgereedschappen, pompen of werktuigen (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van houten) met krachtwerk-	0,29	1,34			
141. Landbouwgereedschappen, pompen of werktuigen (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van houten) zonde- r krachtwerk-	0,29	0,49			
142. Leestenmakersbedrijf (het) met krachtwerk-	0,23	1,34			
143. Leestenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerk-	0,23	0,49			
143 bis. Loonzagerijen en loonschave- rijen (het bedrijf, uitgeoefend in) ten behoeve van bouw- ondernemingen of houtbe- werkingsinrichtingen	0,33	5,56			
144. Mandenmakersbedrijf (het)	0,30	0,22			
145. Mattenmakersbedrijf (het)	0,30	0,22			
147. Meubelmakers- en biljartma- kersbedrijf (het) met kracht- werk-	0,23	1,05			
148. Meubelmakers- en biljartma- kersbedrijf (het) zonder krachtwerk-	0,23	0,34			
149. Meubelschildersbedrijf (het)	0,18	0,22			
150. Modelmakersbedrijf (het) met krachtwerk-	0,23	1,34			
151. Modelmakersbedrijf (het) zonde- r krachtwerk-	0,23	0,49			
152. Parketvloeren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerk-	0,29	2,20			
153. Platen of spiegels (het bedrijf van het maken van omlijst- ingen voor) met kracht- werk- , het omlijsten al of niet daaronder begrepen	0,29	0,56			
154. Platen of spiegels (het bedrijf van het maken van omlijst- ingen voor) zonder kracht- werk- , het omlijsten al of niet daaronder begrepen	0,29	0,26			
155. Rietmattenmakersbedrijf (het)	0,30	0,22			
156. Rietmeubelmakersbedrijf (het) zonder krachtwerk-	0,30	0,22			
157. Rottingschillersbedrijf (het)	0,31	0,52			
158. Rottingvlechtersbedrijf (het)	0,30	0,22			
159. Runmolens (de bedrijven, uit- geoefend in)	0,32	0,90			
163. Staafijsten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerk-	0,29	1,34			
164. Staafijsten (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerk-	0,29	0,49			
165. Stoelenmakersbedrijf (het) met krachtwerk-	0,29	1,05			
166. Stoelenmakersbedrijf (het) zonde- r krachtwerk-	0,29	0,34			
167. Stoelenmattersbedrijf (het)	0,30	0,22			
168. Stroohaksel (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerk-	0,32	2,65			
169. Stroohulzenmakersbedrijf (het) met krachtwerk-	0,32	0,52			
170. Stroohulzenmakersbedrijf (het) met werktuigen zonder krachtwerk-	0,32	0,22			

171. Stroovlechersbedrijf (het met werktuigen)	0,30	0,22	197. Porseleinschildersbedrijf (het en het bedrijf van beschilderen van aardewerk, fluweel, hout en andere stoffen)	0,32	0,11
172. Timmerfabrieken (het bedrijf, uitgeoefend in)	0,29	2,95	198. Verguldersbedrijf (het)	0,33	0,11
173. Witwerkersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,29	1,34	GROEP IX.		
174. Witwerkersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,29	0,49	<i>Leder, wasdoek, caoutchouc.</i>		
175. Woninginrichtingen (het bedrijf van vervaardigen van), daaronder al of niet begrepen het vervaardigen van meubelen met krachtwerktuig en het stoffeeren	0,23	0,30	200. Caoutchoucwaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,22	0,71
GROEP VII.			201. Caoutchoucwaren (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,22	0,26
<i>Kleding en reiniging.</i>			202. Huidenzouters- en vellenblootersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,29	0,78
176. Badinrichtingen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig of stoomtoestel	0,27	0,56	203. Huidenzouters- en vellenblootersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,29	0,49
177. Bedden of matrassen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bereiden van bedveeren of kapok met krachtwerktuig	0,30	0,71	204. Kunstgebitten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,22	0,41
178. Bontwerkersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,28	0,19	205. Kunstgebitten (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,22	0,19
179. Chemische wasscherijen en ververijen (het bedrijf, uitgeoefend in)	0,33	0,67	208. Lederwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het zadelmakersbedrijf met krachtwerktuig	0,33	0,37
180. Confectiebedrijf (het) met krachtwerktuig	0,29	0,19	209. Lederwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het zadelmakersbedrijf zonder krachtwerktuig	0,33	0,30
181. Dekens (het bedrijf van vervaardigen van gestikte) met krachtwerktuig	0,29	0,19	210. Leerlooiers-, perkamentmakers- en zeemledermakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,30	0,78
183. Equipementen (het bedrijf van vervaardigen van militaire) met krachtwerktuig	0,29	0,19	211. Leerlooiers-, perkamentmakers- en zeemledermakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,30	0,49
184. Galon- of borduurwerken (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,29	0,19	212. Linoleum (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,30	1,34
187. Handschoenen (het bedrijf van wasschen van) met benzine	0,33	0,67	213. Schoenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,30	0,37
188. Ontsmettingsinrichtingen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig of stoomtoestel	0,32	0,56	214. Schoenmakersbedrijf (het) met werktuigen zonder krachtwerktuig	0,30	0,30
189. Paraplumakers- en parasolmakersbedrijf (het)	0,29	0,19	GROEP X.		
191. Petten (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van vervaardigen van hoeden met krachtwerktuig	0,29	0,19	<i>Oer, steenkolen, turf.</i>		
192. Stofzuigmachines (het bedrijf van reinigen van tapijten, gordijnen, meubelbekledingen en dergelijke, met behulp van)	0,33	0,90	216. Briquetten (het bedrijf van vervaardigen van)	0,33	1,34
193. Tapijtreinigingsinrichtingen met val- of slagwerktuigen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig	0,32	0,41	216 Cokes (het bedrijf van vervaardigen van)	0,27	0,90
194. Wasch-, bleek- en strijkinrichtingen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig of stoomtoestel	0,32	0,56	217. Mijnbouw (het bedrijf van)	0,35	2,09
GROEP VIII.			217 Mijngangen en mijnschachten <i>bis.</i> (het bedrijf van aanleggen van)	0,35	7,47
<i>Kunstnijverheid.</i>			218. Turfbaggersbedrijf (het) en het bedrijf van vervaardigen van veenbagger met krachtwerktuig	0,35	1,64
195. Beelden en ornamenten (het bedrijf van polychromeeren van)	0,33	0,22	219. Turfstrooisel (het bedrijf van vervaardigen van)	0,35	1,42
196. Cachetsnijders- en graveerdersbedrijf (het)	0,29	0,11	219 Vervenersbedrijf (het) met <i>bis.</i> krachtwerktuig	0,35	0,78
			220. Vervenersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,35	0,30
			221. IJzeroergraversbedrijf (het)	0,35	1,42
			GROEP XI.		
			<i>Bewerking van metalen.</i>		
			222. Appendages (het bedrijf van		

	vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,30	0,41	252. Munten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,28	0,41
223.	Blikwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het blikslagers- of koperslagersbedrijf met krachtwerktuig	0,30	0,90	253. Smederijen (het bedrijf uitgeoefend) met krachtwerktuig	0,29	1,34
224.	Blikwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het blikslagers- of koperslagersbedrijf zonder krachtwerktuig	0,30	0,41	254. Smederijen (het bedrijf uitgeoefend in) zonder krachtwerktuig, het herstellen van rijwielen daaronder al of niet begrepen : in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam „ Limburg „ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland „ de gemeente Utrecht „ alle overige plaatsen	0,29	0,52 0,29 1,01 0,29 1,27 0,29 1,27 0,29 0,63
225.	Bouten, klinknagels of moeren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,25	1,01	256. Staniolmakersbedrijf (het)	0,25	0,41
226.	Brandkasten, kachels of voorwerpen van plaatijzer (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,27	0,82	257. Tin en lood (het bedrijf van gieten van voorwerpen van)	0,28	0,71
227.	Brandkasten, kachels of voorwerpen van plaatijzer (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,27	0,63	259. Verzinken, vertinnen of vernikkelen (het bedrijf van, voor zoover dit niet langs galvanoplastischen weg geschiedt.	0,28	0,60
230.	Capsules (het bedrijf van vervaardigen van)	0,28	0,41	260. Vlijenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,36	0,93
231.	Draadtrekkerijen (het bedrijf uitgeoefend in) en het vervaardigen van draadnagels	0,25	1,08	261. Vlijenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,36	0,78
232.	Draadvoorwerpen (het bedrijf van vervaardigen van)	0,25	0,41	262. Weverskammen of rieten (het bedrijf van vervaardigen van)	0,24	0,41
233.	Fittings (het bedrijf van vervaardigen van) voor elektrische lampen, het vervaardigen van vitriet daaronder al of niet begrepen	0,27	0,52	263. IJzer of metaal (het bedrijf van slijpen of polijsten van) met krachtwerktuig	0,31	0,60
234.	Galvanoplastische inrichtingen (het bedrijf uitgeoefend in)	0,33	0,60	264. IJzer of metaal (het bedrijf van slijpen of polijsten van) zonder krachtwerktuig	0,31	0,49
235.	Gereedschappen en schaatsen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,32	0,90	265. IJzerdraaiers- en metaaldraaiersbedrijf (het)	0,31	0,41 0,28 1,12
236.	Gereedschappen en schaatsen (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,32	0,63	266. IJzergietersbedrijf (het)		
237.	Goud- en zilversmederijen en juwelierswerkplaatsen (het bedrijf uitgeoefend in)	0,18	0,11	269. IJzerwaren (het bedrijf van vervaardigen van geëmailleerde of verzinkte)	0,22	0,67
240.	Kettingen (het bedrijf van smeden van)	0,25	1,34	270. Zink (het bedrijf van vervaardigen van)	0,30	0,90
241.	Knoopen (het bedrijf van vervaardigen van metalen)	0,18	0,41	271. Zinkwerken (het bedrijf van vervaardigen van)	0,24	0,90
243.	Lettergietersbedrijf (het)	0,24	0,26	GROEP XII.		
244.	Loodpletters- en zinkplettersbedrijf (het) en het bedrijf van persen van buizen van compositie of lood.	0,25	0,93	<i>Vervaardiging van stoom-, en andere werktuigen, instrumenten, enz.</i>		
245.	Messenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,36	0,41	272. Automobielen (het bedrijf van vervaardigen van), motorrijwielen en vliegtuigstellen, het beproeven van vliegtuigstellen daaronder niet begrepen	0,30	0,60
246.	Messenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,36	0,26	273. Brandspuiten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,31	0,90
247.	Messing, brons en andere metaallegeeringen (het bedrijf van vervaardigen van voorwerpen van) met krachtwerktuig	0,31	0,41	274. Brandspuiten (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,31	0,63
248.	Messing, brons en andere metaallegeeringen (het bedrijf van vervaardigen van voorwerpen van) zonder krachtwerktuig	0,31	0,37	277. Bruggen, ijzerconstructies en stoomketels (het bedrijf van monteeren van)	0,25	5,30
249.	Metaalgietersbedrijf (het)	0,28	0,93	278. Bruggenbouw- en ijzerconstructiewerkplaatsen (het bedrijf uitgeoefend in), daaronder al of niet begrepen het monteeren	0,25	1,98
251.	Moffelarijen (het bedrijf uitgeoefend in)	0,22	0,41			

279. Dynamo's en electro-motoren (het bedrijf van vervaardigen en herstellen van), daaronder al of niet begrepen het installeren	0,32	0,63	(het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) zonder krachtwerktuig	0,30	0,34
280. Gasmeters (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,30	0,56	307. Rijwielen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van herstellen van rijwielen met krachtwerktuig, de handel in rijwielen daaronder al of niet begrepen	0,30	0,56
281. Gasmeters (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,30	0,52	308. Rijwielen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van herstellen van rijwielen zonder krachtwerktuig, de handel in rijwielen daaronder al of niet begrepen	0,30	0,34
282. Gasornamenten (het bedrijf van vervaardigen van)	0,28	0,41	311. Stoomketels en buisleidingen (het bedrijf van bekleeden van), het maken van bekleedingsstof daaronder al of niet begrepen	0,30	1,34
284. Geweermakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,32	0,45	312. Toestellen (het bedrijf van vervaardigen van elektrische) en accumulatoren daaronder al of niet begrepen het installeren	0,32	0,63
285. Geweermakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,32	0,26	313. Torenuurwerken (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,24	0,63
286. Gloeilampen (het bedrijf van vervaardigen van elektrische) met krachtwerktuig	0,27	0,34	314. Torenuurwerken (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,24	0,56
287. Horlogemakers- en uurwerkmakersbedrijf (het)	0,24	0,11	GROEP XIII. <i>Scheepsbouw, vervaardiging van rijtuigen.</i>		
289. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) (fijne) of fijne werktuigen met krachtwerktuig	0,24	0,41	318. Blokmakers- en mastenmakersbedrijf (het) en het vervaardigen van houten pompen met krachtwerktuig	0,32	1,34
290. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) (fijne) of fijne werktuigen zonder krachtwerktuig	0,24	0,26	319. Blokmakers- en mastenmakersbedrijf (het) en het vervaardigen van houten pompen zonder krachtwerktuig	0,32	0,45
291. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen van) (grove) en werktuigen met krachtwerktuig	0,32	0,90	320. Droogdokken (het bedrijf van exploiteeren van)	0,31	1,19
292. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen van) (grove) en werktuigen zonder krachtwerktuig	0,32	0,63	321. Kinderwagens (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,24	0,56
293. Ketelmakersbedrijf (het)	0,25	1,98	322. Kinderwagens (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,24	0,34
298. Machines, motoren en arbeidswerktuigen (het bedrijf van vervaardigen van), daaronder niet begrepen de ketelmakerij	0,27	0,90	323. Rijtuigbekleedersbedrijf (het)	0,29	0,30
299. Machines en werktuigen (het bedrijf van herstellen van) met krachtwerktuig	0,30	1,34	324. Rijtuigmakers- of wagenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,29	0,60
300. Machines en werktuigen (het bedrijf van herstellen van) zonder krachtwerktuig	0,30	0,63	325. Rijtuigmakers- of wagenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,29	0,37
301. Machines (het bedrijf van monteren van), drijfwerk en toestellen	0,30	1,49	326. Rijtuigchildersbedrijf (het)	0,33	0,37
302. Machines en ketels (het bedrijf van sloopen van), de handel in oud ijzer met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	0,27	3,77	328. Scheepsmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig, daaronder al of niet begrepen het scheepsbeschietsen	0,31	1,49
303. Muziekinstrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) met krachtwerktuig	0,30	0,41	329. Scheepsmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig, daaronder al of niet begrepen het scheepsbeschietsen	0,31	1,08
304. Muziekinstrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) zonder krachtwerktuig	0,30	0,26	330. Scheepsschildersbedrijf (het) voor zoover samenhangende met en daaronder begrepen het afbikken en schoonmaken van schepen	0,35	3,77
305. Orgels, piano's of harmoniums (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) met krachtwerktuig	0,30	0,71			
306. Orgels, piano's of harmoniums					

331. Scheepssloopersbedrijf (het), het sloopen van machines en ketels en de handel in oud ijzer met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	0,35	4,82	357. Juteweversbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,30	0,41
332. Scheepstuigers- en scheepstakelaarsbedrijf (het)	0,38	2,09	359. Katoendrukkersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het verven, appreteeren en bleeken van katoenen stoffen	0,30	0,34
333. Sloepenmakersbedrijf (het) . . . GROEP XIV.	0,29	0,82	360. Katoenspinnersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,32	0,41
<i>Papier, enz.</i>			361. Katoenwevers- en linnenweversbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,34	0,22
336. Boekbinders- en lineerdersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,26	0,34	362. Kunstbleekrij van katoen (de) met krachtwerktuig	0,32	0,52
337. Boekbinders- en lineerdersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	0,26	0,15	363. Kunstwol (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,30	2,20
338. Cartonages (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,26	0,34	364. Lampeksousen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,30	0,22
339. Cartonages (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,26	0,15	365. Netten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig, de twijnderij daaronder al of niet begrepen	0,31	0,22
342. Lompensorteerderijen (het bedrijf van sorteren van lompens en anderen afval in)	0,32	0,63	366. Pakking (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,32	0,71
343. Papier (het bedrijf van vervaardigen van), het vervaardigen van cellulose daaronder al of niet begrepen	0,33	0,93	367. Passementwerk (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,30	0,19
345. Papierwaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,18	0,34	368. Poetskatoen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van pluizen van katoenaafval, met krachtwerktuig	0,32	2,20
346. Papierwaren (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,18	0,15	369. Sterkerijen en appreteerderijen (het bedrijf uitgeoefend in) met krachtwerktuig	0,32	0,52
347. Papieren zakken (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,18	0,34	370. Stoffen (het bedrijf van vervaardigen van wollen) met krachtwerktuig	0,31	0,41
348. Papieren zakken (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	0,18	0,15	371. Tapijten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,30	0,30
348 bis. Stroocarton (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van vervaardigen van cellulose of stroostof met krachtwerktuig	0,33	1,27	372. Tricotgoederen (het bedrijf van vervaardigen van) en het breien daarvan, met krachtwerktuig	0,34	0,22
GROEP XV.			373. Trijp (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,34	0,30
<i>Textiele Nijverheid.</i>			374. Verbandstoffen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,33	0,19
349. Band (het bedrijf van vervaardigen van) en het katoenvlechtersbedrijf met krachtwerktuig	0,30	0,22	375. Verven van stoffen en garens (het bedrijf van) met krachtwerktuig	0,32	0,52
351. Cocosweversbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,30	0,30	376. Vlas of hennep (de bedrijven van braken, hekelen en zwingelen van) met krachtwerktuig	0,31	0,78
352. Dekens (het bedrijf van vervaardigen van wollen) met krachtwerktuig	0,30	0,41	377. Vlas of hennep (de bedrijven van braken, hekelen en zwingelen van) zonder krachtwerktuig	0,31	0,26
353. Dekkleeden (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) en het zeilmakersbedrijf met krachtwerktuig	0,31	0,45	378. Vlas- of hennepgaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het touwslagersbedrijf met krachtwerktuig	0,31	0,52
354. Dekkleeden (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) en het zeilmakersbedrijf zonder krachtwerktuig	0,31	0,34	379. Vlas- of hennepgaren (het bedrijf van vervaardigen van)		
355. Garentwijndersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,30	0,41			
356. Jutespinnersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,30	0,41			

en het touwslagersbedrijf zonder krachtwerktuig . . .	0,31	0,26	399. Cichorei of koffiestroop (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig .	0,32	0,60
380. Watten (het bedrijf van ver- vaardigen van) met kracht- werktuig	0,30	2,20	400. Cichorei of koffiestroop (het be- drijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig. . .	0,32	0,52
381. Wolspinners- en sajetspinners- bedrijf (het) met kracht- werktuig	0,32	0,41	401. Drinkwaterleidingen (het be- drijf van exploiteeren van).	0,32	0,52
382. Wolwasscherij (de) met kracht- werktuig	0,32	0,71	402. Exportslachtersbedrijf (het) en het loonslachtersbedrijf. . .	0,31	0,75
383. Zeil- en touwtaandersbedrijf (het).	0,32	0,67	403. Gistpakkersbedrijf (het). . .	0,30	0,15
GROEP XVI.			404. Gortpellers- en rijstpellersbe- drijf (het)	0,33	0,60
<i>Vervaardiging van gas en electriciteit.</i>			406. Haringpakkers- of vischpak- kersbedrijf (het), het kui- persbedrijf al of niet daar- onder begrepen	0,32	0,26
384. Centralen (het bedrijf uitgeoo- fend in elektrische)	0,34	0,75	407. Hooipersers- en stroopersers- bedrijf (het) met krachtwerk- tuig en de handel in hooi en stroo met krachtwerktuig .	0,35	1,57
385. Gasfabrieken (het bedrijf van exploiteeren van)	0,27	0,52	408. Koffiepellers-, koffiesorteerders- en koffiebrandersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,33	0,34
386. Lantaarnopstokersbedrijf (het)	0,33	0,34	409. Kunstboter (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,30	0,34
GROEP XVII.			410. Kunstmineraalwater of gae- zeuse dranken (het bedrijf van vervaardigen van) en de handel in bier met kracht- werktuig	0,35	0,78
<i>Bereiding van voedings- en genot- middelen.</i>			411. Kunstijs (het bedrijf van ver- vaardigen van) met kracht- werktuig	0,29	0,78
387. Aardappelmeel, sago, aardap- pelstroop, dextrine, dextrose of glucose (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,32	0,78	412. Levensmiddelen (het bedrijf van vervaardigen van ver- duurzaamde), het bedrijf van vervaardigen van vruchten- sappen, jam of appelstroop en het bedrijf van drogen van groenten, kruiden, vruchten enz. met krachtwerktuig .	0,32	0,60
388. Abattoirs (het bedrijf uitgeo- oefend in)	0,31	0,56	413. Levensmiddelen (het bedrijf van vervaardigen van ver- duurzaamde), het bedrijf van vervaardigen van vrucht- tensappen, jam of appel- stroop en het bedrijf van drogen van groenten, krui- den, vruchten, enz. zonder krachtwerktuig	0,32	0,52
389. Alcohol, gist en spiritus (het bedrijf van vervaardigen van)	0,35	0,82	414. Likeurstokers- en distilleerders- bedrijf (het) en het bedrijf van vervaardigen van elixer of essences, het maken van vruchtensappen en de han- del in wijn en gedistilleerd met krachtwerktuig, daaron- der al of niet begrepen . .	0,30	0,30
390. Azijnmakersbedrijf (het) . . .	0,35	0,82	415. Meelfabrieken (het bedrijf, uit- geooft in) en het grutters- bedrijf met krachtwerktuig, de handel in graan, meel en zaden met krachtwerktuig al of niet daaronder begre- pen	0,33	0,90
391. Beetwortelsuiker (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,32	0,67	416. Melk (het bedrijf van vervaar- digen van gecondenseerde) met krachtwerktuig	0,32	0,63
392. Bierbrouwersbedrijf (het), het moutersbedrijf en het ver- vaardigen van kunstijs daar- onder al of niet begrepen : in Noordbrabant	0,29	1,34	417. Mosterd (het bedrijf van ver-		
„ Limburg	0,29	1,79			
„ alle overige plaatsen	0,29	0,78			
393. Biscuits (het bedrijf van ver- vaardigen van) met kracht- werktuig	0,29	0,93			
394. Boter (het bedrijf van vervaar- digen van) met behulp van centrifuges, zonder kracht- werktuig	0,35	0,30			
395. Brandersbedrijf (het), daar- onder al of niet begrepen de mouterij, distilleerderij en gistpakkery	0,35	1,49			
396. Brood-, koek- en banketbak- kersbedrijf (het) met kracht- werktuig : in Amsterdam	0,29	0,63			
„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,29	0,71			
„ alle overige plaatsen	0,29	0,49			
397. Cacao en chocoladewaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	0,32	0,30			
398. Chocoladewaren of suikerwerk en banketbakkerswaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig .	0,29	0,30			

vaardigen van) en het specerijmalersbedrijf met krachtwerk- tuig	0,33	0,60	440. Brandweerbedrijf (het), uitgeoefend door een beroepsbrandweer	0,28	0,52
418. Mouterijen (het bedrijf uitgeoefend in)	0,29	1,49	441. Brandweerbedrijf (het), daaronder niet begrepen het bedrijf, uitgeoefend door een beroepsbrandweer	0,35	0,71
419. Poeliersbedrijf (het)	0,30	0,52	442. Caroussels, cinematographen, hippodromes en andere publieke vermakelikheden (het bedrijf uitgeoefend door houders van) met krachtwerk- tuig, het bedrijf, bedoeld onder 442bis daaronder niet begrepen	0,40	0,97
420. Sigaronmakersbedrijf (het) en het sigarettenmakersbedrijf met krachtwerk- tuig	0,30	0,11	442 bis. Cinematographische theaters (het bedrijf, uitgeoefend door houders van vaste) met krachtwerk- tuig	0,40	0,56
421. Slagersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het vervaardigen van vleeschwaren: in Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage	0,31	0,75	443. Diamantslijpersmolens (het bedrijf van verluken van door krachtwerk- tuig gedreven)	0,40	0,56
„ „ Gelderland	0,31	0,75	444. Dorschwerk- tuigen (het bedrijf van exploiteeren van) met krachtwerk- tuig, het stroopersbedrijf al of niet daaronder begrepen	0,37	2,20
„ „ Limburg	0,31	0,67	445. Goederen (het bedrijf van dragen, stapelen en wegbergen van): in Amsterdam	0,35	2,80
„ „ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,31	0,67	„ „ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,35	2,80
„ „ 's Gravenhage	0,31	0,56	„ „ alle overige plaatsen	0,35	1,87
„ „ de gemeente Utrecht	0,31	0,90	447. Handelaars (het bedrijf van), daaronder al of niet begrepen het winkelhoudersbedrijf, met krachtwerk- tuig:		
„ „ alle overige plaatsen	0,31	0,60	1. in behangersartikelen, manufacturen, leder, lederwaren en zakken	0,40	0,45
422. Stokvischbeukersbedrijf (het) met krachtwerk- tuig	0,34	0,90	2. in boter, kaas, koloniale waren (het branden van koffie al of niet daaronder begrepen)	0,40	0,52
423. Stokvischbeukersbedrijf (het) zonder krachtwerk- tuig	0,34	0,52	3. in bouwmaterialen en afbraak	0,40	1,49
424. Stijffel (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerk- tuig	0,32	0,75	4. in brandstoffen en aard-appelen	0,40	1,79
425. Stroopersbedrijf (het) zonder krachtwerk- tuig	0,35	1,57	5. in glas- en verfwaren	0,40	1,05
426. Suikerraffinaderij (de), daaronder al of niet begrepen de vervaardiging van kandij, met krachtwerk- tuig	0,32	0,75	6. in graan, meel en zaden	0,40	0,90
427. Tabakskerversbedrijf (het)	0,30	0,22	7. in machines, werktuigen, rijwielen en automobiel- en	0,40	0,75
428. Vermicelli of macaroni (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerk- tuig	0,29	0,93	8. in metalen	0,40	1,64
429. Visch (het bedrijf van drogen, rooken of zouten van)	0,32	0,67	9. in petroleum	0,40	0,45
430. Vleeschwaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerk- tuig	0,32	0,86	10. in tabak	0,40	0,75
431. Vleeschwaren (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerk- tuig	0,32	0,52	11. in verlichtingsartikelen, vruchtensappen limonade, minerale wateren en dergelijke dranken	0,40	0,30
432. Zoutziedersbedrijf (het)	0,32	0,82	447 bis. Handkarron (het bedrijf van vervoeren met) en met door honden of ezels getrokken voertuigen	0,29	1,01
433. Zuivel (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf, uitgeoefend in melk-richtingen, met krachtwerk- tuig of stoomtoestel	0,35	0,30	448. Hotelhoudersbedrijf en koffiehuishoudersbedrijf (het) met krachtwerk- tuig of stoom- toestel	0,40	0,15
GROEP XVIII.					
<i>Handel, verkeerswezen, enz.</i>					
434. Aannemers van verhuizingen (het bedrijf van)	0,30	1,49			
435. Automobilondernemers (het bedrijf van) de handel in benzine daaronder al of niet begrepen	0,33	0,75			
437. Begravenisondernemers (het bedrijf van)	0,29	0,41			
438. Bergers van schepen en ladingen (het bedrijf van)	0,40	3,77			
439. Beurtschippersbedrijf (het) niet met stoombooten of motor- booten	0,35	0,86			

449. Hout opslaan (het bedrijf van)	0,35	1,72	mersbedrijf (het) en het postdientaannemersbedrijf	0,29	0,75
450. Houtvlottersbedrijf (het)	0,33	1,98	462. Schelpenvisschersbedrijf (het) met andere vaartuigen dan stoombooten en motorbooten	0,30	0,87
451. Kappersbedrijf (het) met krachtwerktuig	0,29	0,41	463. Schelpenvisschersbedrijf (het) zonder vaartuigen	0,29	0,56
453. Kruiersbedrijf (het)	0,30	1,01	464. Schepen (het bedrijf van slepen van) met paarden	0,29	0,93
454. Laden of lossen van schepen (het bedrijf van), niet bedoeld in art. 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, daaronder begrepen het dragen, stapelen en wegbergen van goederen uit aan den wal geloste schepen en het bedrijf van laden of lossen van andere vaartuigen uit of in schepen, niet bedoeld in artikel 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, een en ander uitgeoefend op de rivier de Maas van de oostelijke grens van de gemeente Rotterdam af, tot aan zee, zoomede binnen het overige gedeelte der gemeente Rotterdam, met uitzondering van het overige gedeelte van Hoek van Holland, voor zoover betreft:			465. Schippersbedrijf (het) niet met stoombooten of motorbooten	0,33	1,49
1. laden of lossen van hout, met uitzondering van planken	0,38	6,76	466. Schuitenvoerdersbedrijf (het)	0,33	1,72
2. laden of lossen van ruw ijzer of gewalst ijzer of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	9,56	467. Sleepdienstondernemersbedrijf (het)	0,28	1,79
454 bis. Laden of lossen met drijvende kranen (het bedrijf van) van ertsen, steenkool of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	2,54	468. Sleepersbedrijf (het): in Amsterdam	0,30	3,10
454 ter. Laden of lossen met drijvende pneumatische elevatoren (het bedrijf van) van granen of zaden of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	0,38	1,34	„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,30	1,72
455. Laden of lossen van schepen (het bedrijf van), niet valende onder 454, 454bis of 454ter, daaronder begrepen het dragen, stapelen en wegbergen van goederen uit aan den wal geloste schepen.	0,38	3,77	„ 's Gravenhage	0,30	3,10
455bis. Melkrijdersbedrijf (het)	0,30	1,42	„ de gemeente Utrecht	0,30	3,10
457. Oesterkweekers en mosselkweekers (het bedrijf uitgeoefend door) en het oesterpouthouders- en mosselvisschersbedrijf	0,33	0,67	„ alle overige plaatsen	0,30	2,54
458. Overzétveren (het bedrijf van exploiteeren van)	0,28	0,82	469. Sluizen en beweegbare bruggen (het bedrijf van bedienen van)	0,30	0,37
459. Polderbemaling (de), het schoonmaken van slooten of watergangen daaronder al of niet begrepen	0,33	0,45	471. Stoffen (het bedrijf van bewaren of vervoeren van ontplofbare)	0,40	2,09
460. Rijpaardenondernemers (het bedrijf van)	0,29	0,93	472. Stoffen (het bedrijf van handelaars in ontplofbare)	0,40	0,37
461. Rijtuig- en omnibusonderne-			473. Stoffen (het bedrijf van bewaren of vervoeren van vluchtige, licht ontbrandbare).	0,40	0,56
			475. Stoomboot- of motorbootondernemersbedrijf (het) en het schippers- en beurtschippersbedrijf met stoombooten en motorbooten	0,28	1,34
			476. Stoomtramwegondernemingen (het bedrijf uitgeoefend in): in Noordbrabant	0,33	1,49
			„ alle overige plaatsen	0,33	0,90
			477. Stukgoederen (het bedrijf van onderhouden van een geregelden dienst tot vervoer van) met door dieren getrokken voertuigen	0,30	1,49
			478. Telegraafondernemingen (het bedrijf uitgeoefend in) met krachtwerktuig en de brievenposterij	0,29	0,15
			479. Tramwegondernemingen (het bedrijf uitgeoefend in elektrische).	0,25	0,49
			480. Tramwegondernemingen met dieren (het bedrijf uitgeoefend in)	0,25	0,49
			481. Veemen (het bedrijf der) en het pakhuismeestersbedrijf: in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,35	1,79
			„ alle overige plaatsen	0,35	1,27
			483. Visschersbedrijf (het) op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen	0,33	0,82
			484. Visschersbedrijf (het) op zoetwater, behalve het zalmyvischersbedrijf	0,33	0,82
			485. Visschersbedrijf (het) op de Zuiderzee	0,33	0,82

487. Vrachtwagenondernemersbedrijf (het) en het bedrijf van vervoeren met zwaar voertuig, anders dan bedoeld onder n°. 468 :		
in Amsterdam	0,30	3,10
„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	0,30	3,10
„ 's Gravenhage	0,30	3,10
„ de gemeente Utrecht	0,30	3,10
„ alle overige plaatsen	0,30	2,54
488. Wegers of meters (het bedrijf van)	0,35	1,34
489. Wiervisschersbedrijf (het), het persén al of niet daaronder begrepen	0,35	0,82
491. Winkelhoudersbedrijf (het) met krachtwerktuig en het bedrijf van winkeliers in vluchtige, licht ontbrandbare stoffen	0,40	0,15
492. Zalmvisschersbedrijf (het)	0,33	0,82
493. Ziekenhuizen (het bedrijf van exploitatie van) met krachtwerktuig of stoomtoestel	0,40	0,15

Behoort bij Koninklijk besluit van 30 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 219).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

2 Juni 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

De in art. 42 der wet van 16 April 1896, S. 72 tot regeling der Personeele Belasting omschreven verplichting, om niet reeds vroeger teruggehaalde beschrijvingsbiljetten in te leveren, rust op ieder aan wien door of van wege den ontvanger der directe belastingen zoodanig biljet ter invulling en beantwoording is uitgereikt.

Voor de bedoelde verplichting maakt het geen verschil of het biljet al dan niet ten name van den persoon, aan wien het voorschreven doel wordt uitgereikt, is gesteld.

(Wet Personeele Belasting art. 42.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers en Jhr. R. Feith.

A. J. J. v. G., oud 60 jaar, praktizijn, geboren te Boskoop, wonende te Amsterdam, requirant van cassatie tegen een vonnis van de Arr.-Rechtbank te Amsterdam

van den 10 Februari 1914, waarbij de requirant als schuldig aan het door iemand, volgens de artt. 41 tot en met 47 der Wet tot regeling der personeele belasting tot aangifte gehouden, niet nakomen zijner verplichting met toepassing van de artt. 41 lid 1, 42, 72, 1 der Wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* 72) tot regeling der personeele belasting en art. 23 Sr. is veroordeeld tot eene geldboete van vijftien gulden en een vervangende hechtenis van vijf dagen (advocaat Mr. B. Spier, 's-Gravenhage).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Bij inleidende dagvaarding is aan requirant ten laste gelegd: „dat op den 20 Januari 1913, te Watergraafsmeer, aan beklagde in het perceel Paul Krugerstraat 48, toen bij hem in gebruik, door den ambtenaar H. U., kommies der 2e klasse bij 's Rijks belastingen, wonende te Watergraafsmeer, tot het doen der beschrijving voor de personeele belasting over het belastingjaar 1913 gemachtigd door den Ontvanger der Directe Belastingen, invoerrechten en accijnzen te Watergraafsmeer, een ten name van beklagde gesteld beschrijvingsbiljet der personeele belasting voor het belastingjaar 1913 is uitgereikt, ten einde de in dat biljet gestelde vragen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud naar waarheid te beantwoorden; dat dit beschrijvingsbiljet bij de terughaling door genoemden ambtenaar aan dezen niet is teruggegeven en evenmin binnen den wettelijken gestelden termijn — in elk geval niet vóór 22 Maart 1913 — ten kantore van den Ontvanger der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Watergraafsmeer, is ingeleverd“. De Arr.-Rechtbank te Amsterdam verklaarde bij vonnis van 10 Februari jl. het ten laste gelegde, evenals requirants schuld daaraan, wettig en overtuigend bewezen, met uitzondering van de omstandigheid, „dat het beschrijvingsbiljet ten name van beklagde was gesteld“ en „dat beklagde op 20 Januari 1913 perceel Paul Krugerstraat 48 te Watergraafsmeer in gebruik had“, en qualificeerde dit bewezen als: „het door iemand, volgens artt. 41 tot en met 47 der Wet tot regeling der Personeele Belasting tot aangifte gehouden, niet nakomen zijner verplichting“, waarna hij, met toepassing der artt. 41 lid 1, 42,

72 sub 1 der Wet van 16 April 1896 (Stbl. 72), 23 Sr. en 214 al. 1 Sv., veroordeeld werd in eene geldboete van f15 subsidiair 5 dagen hechtenis.

Tegen deze uitspraak is het tijdig inzesteld cassatieberoep gericht, ter ondersteuning waarvan bij pleidooi twee middelen van cassatie zijn aangevoerd, luidende: „I. Schending van art. 216, in verband met de artt. 214 en 211 Sv., doordien de Rechtbank, terwijl aan beklagde ten laste is gelegd, dat aan hem *een te zijnen name gesteld* beschrijvingsbiljet voor de personeele belasting is uitgereikt en dat *dit* biljet niet tijdig is ingeleverd, en de Rechtbank de omstandigheid, dat het biljet ten name van beklagde was gesteld, niet bewezen heeft geacht, desniettemin het ten laste gelegde feit bewezen heeft verklaard en beklagde heeft veroordeeld. II. Schending van art. 42, in verband met art. 41 der Wet van 16 April 1896 tot regeling der Personeele Belasting”.

Blijkens de toelichting is de bedoeling van het *eerste middel* deze, dat waar niet bewezen verklaard wordt, dat het uitgereikte beschrijvingsbiljet ten name van requirant was gesteld, algeheele vrijspraak had moeten volgen. Ik kan dit den geerden pleiter niet toegeven. De tenaamstelling toch vormt geen constitutief element der in art. 72 van genoemde Wet strafbaar gestelde overtreding van art. 42 j°. 41, terwijl veeleer uit het krachtens art. 40 bij K. B. van 21 December 1896 (S. 226) vastgesteld formulier voor het beschrijvingsbiljet blijkt, dat de invulling der aangifte, voorzoo veel juistheid van naam en voornaam betreft, moet geschieden door den aangever en niet vanwege den fiscus. Waar mitsdien het niet bewezene slechts eene *bijkomende* omstandigheid betrof van ondergeschikten aard, behoefde dit zijn invloed niet te doen gelden op de telastelegging als zoodanig, in het bijzonder niet op eenig constitutief element der beweerd overtreding, en houd ik dus het middel voor ongegrond.

De strekking van het *tweede middel* geldt de telastelegging en de qualificatie. De eerste zou gericht zijn op handhaving van het verbod van art. 42 van voormelde Wet, terwijl de qualificatie naar art. 41 zou heenwijzen. Bovendien zou er twijfel bestaan, indien al art. 42 zich richt tot dezelfde personen als in art. 41 genoemd,

omtrent dengene aan wien het biljet geacht moet worden te zijn uitgereikt”. Voor zoover geklaagd wordt over afwijking van de qualificatie van de telastelegging, mist het middel feitelijkten steun, omdat de qualificatie de zuivere rechtskundige benaming inhoudt, die in art. 72 aan de overtreding van art. 42 gegeven wordt, terwijl voorts blijkens de motiveering de inhoud der dagvaarding steeds grondslag gebleven is voor het onderzoek, dat uitsluitend op de overtreding van art. 42 gericht is en art. 41 slechts in zoover daarin betreft, als dit noodig is om te komen tot het bewijs der uitreiking van het biljet. Overigens is het, dunkt mij, duidelijk, dat art. 41 zich richt tot dengeen, voor wien het biljet bestemd is, dus aan wien het wordt *uitgereikt* en niet tot hem, wien het is *behandigd*. Niet alleen de woorden, doch ook de ratio legis moet daartoe leiden. Dat nu aan requirant niet alleen het beschrijvingsbiljet is behandigd, maar ook uitgereikt, blijkt behalve uit zijne in de tweede overweging opgenomen erkenning, waarin hij verklaart, dat hem het biljet is uitgereikt, „*ten zinde* de in dat biljet gestelde vragen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud naar waarheid te beantwoorden”, uit den inhoud van een in de derde overweging opgenomen proces-verbaal, waarin wordt gerelateerd, dat de uitreiking geschiedde tot het doen van aangifte voor de personeele belasting. Uit dat feitenmateriaal kon en mocht het bewijs voor het bedoelde constitutief element worden geput. In dat licht en in verband met den inhoud der tweede en derde overweging moet dan ook de uitdrukking „uitgereikt” in de zevende overweging worden beschouwd, niet dus als „overhandigd” doch als „overhandigd ter invulling”, gelijk requirant zelf erkent. Overigens vermeldt de dagvaarding zeer duidelijk, dat door requirant niet voldaan is aan de krachtens art. 42 op hem rustende verplichting, zoodat het verwt, dat pleiter deswege tot haar richt en dat gebaseerd is op den inhoud van Uw arrest van 29 Juni 1908 W. 8744 haar niet kan deren. Ook met dit middel kan ik mij derhalve niet vereenigen.

Mijne conclusie strekt mitsdien tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Jhr. Feith;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat bij de inleidende dagvaarding aan den requirant is ten laste gelegd:

dat op den 20 Januari 1913 te Watergraafsmeer aan beklagde in het perceel Paul Krugerstraat 48, toen bij hem in gebruik, door den ambtenaar H. U., kommies der 2e klasse bij 's Rijks belastingen, wonende te Watergraafsmeer, tot het doen der beschrijving voor de personeele belasting over het belastingjaar 1913 gemachtigd door den Ontvanger der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Watergraafsmeer, een ten name van beklagde gesteld beschrijvingsbiljet der personeele belasting voor het belastingjaar 1913 is uitgereikt, ten einde de in dat biljet gestelde vragen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud naar waarheid te beantwoorden;

dat dit beschrijvingsbiljet bij de terughaling door genoemden ambtenaar aan dezen niet is teruggegeven en evenmin binnen den wettelijk gestelden termijn (in elk geval niet voor 22 Maart 1913) ten kantore van den Ontvanger der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Watergraafsmeer is ingeleverd;

O. dat de Rechtbank dit feit met requirants schuld daaraan bewezen heeft verklaard met uitzondering van de omstandigheden, dat het beschrijvingsbiljet ten name van requirant was gesteld en dat requirant op 20 Januari 1913 perceel Paul Krugerstraat 48 te Watergraafsmeer in gebruik had, — waarna de requirant te dezer zake met qualificatie en strafoplegging, gelijk aan het hoofd van dit arrest is vermeld, is veroordeeld;

O. dat het eerste middel, blijkens de daarvan gegeven toelichting, hierop berust dat, waar de dagvaarding aangaande het aan den requirant uitgereikt beschrijvingsbiljet niet anders vermeldt dan dat het ten name van den requirant was gesteld, de Rechtbank, nu zij dit laatste niet bewezen achtte, den requirant van de geheele telastelegging had behooren vrij te spreken;

O. dienaangaande:

dat de in art. 42 der Wet van 16 April 1896 (S. 72), tot regeling der personeele belasting omschreven verplichting om niet reeds vroeger teruggehaalde beschrijvings-

biljetten uiterlijk op den twintigsten dag na dien der uitreiking in te leveren, blijkens den samenhang tusschen dit voorschrift en het in de artt. 40 en 41 bepaalde op ieder rust, aan wien door 'of vanwege den ontvanger der directe belastingen zoodanig biljet ter invulling en beantwoording is uitgereikt;

dat het voor de bedoelde verplichting voorts geen verschil maakt, of het biljet al dan niet ten name van den persoon, aan wien het voor voorschreven doel wordt uitgereikt, is gesteld;

dat de Rechtbank — als bewezen aannemende, dat op 20 Januari 1913 aan requirant vanwege den ontvanger der directe belastingen te Watergraafsmeer een beschrijvingsbiljet ter beantwoording der daarin gestelde vragen is uitgereikt en dat dit noch bij de terughaling is teruggegeven noch binnen den wettelijk gestelden termijn ten kantore van den genoemden ontvanger is ingeleverd, — derhalve terecht dit feit strafbaar heeft geoordeeld en den requirant te dier zake heeft veroordeeld;

dat hierdoor dus geen der in het middel genoemde artikelen is geschonden en het middel alzoo is ongegrond;

O. dat tot ondersteuning van het tweede middel is aangevoerd, dat de verplichting tot inlevering van het beschrijvingsbiljet geenszins rust op allen, wien zoodanig biljet is ter hand gesteld, doch alleen op hem, aan wien het, wijl hij belastingplichtig wordt geacht, ter invulling is uitgereikt, zoodat de Rechtbank niet bewezen achtende dat het aan den requirant ter hand gestelde biljet te zijnen name was gesteld en alzoo in het midden latende of dit biljet ter invulling door den requirant aan dezen was uitgereikt, hem niet wegens de niet-inlevering daarvan had mogen veroordeelen;

O. daaromtrent:

dat blijkens het bestreden vonnis ten laste van den requirant niet slechts bewezen is verklaard, dat hem door den getuige U. een beschrijvingsbiljet is ter hand gesteld, doch, overeenkomstig het hem bij de dagvaarding ten laste gelegde, tevens, dat die getuige hem dit uitreikte ten einde de in dat biljet gestelde vragen duidelijk stellig en zonder voorbehoud naar waarheid te beantwoorden;

dat de Rechtbank requirants strafbaarheid

dan ook niet, gelijk ten onrechte bij pleidooi is betoogd, heeft afgeleid uit de enkele *terhandstelling* van een biljet aan requirant, doch hieruit, dat hem een — zij het niet uitdrukkelijk te zijnen name gesteld — beschrijvingsbiljet ter invulling is *uitgereikt*, welk biljet hij vervolgens niet tijdig ten kantore van den ontvanger heeft ingeleverd;

O. dat mitsdien ook het tweede middel niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

8 Juni 1914. BESLUIT, houdende vaststelling van voorschriften ten aanzien van de ambtenaren en bedienden bij den Burgerlijken Pensioenraad, den Militairen Pensioenraad, en den Pensioenraad voor de gemeenteambtenaren en het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren. S. 220.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 3 Juni 1914, n°. 41, afdeling Pensioenen;

Overwegende, dat het wenschelijk is gebleken ten aanzien van de ambtenaren en bedienden bij den Burgerlijken Pensioenraad, den Militairen Pensioenraad, en den Pensioenraad voor de gemeenteambtenaren en het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren nadere voorschriften te geven;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Gerekend met ingang van 1 Januari 1913 te bepalen als volgt:

Art. 1. De ambtenaren worden verdeeld:

a. bij de Pensioenraden in:

Referendaris,
Hoofdcommiezen,
Commiezen,
Adjunct-commiezen,
Klerken,
Schrijvers op jaarloon;

b. bij het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in:

Referendaris,
Hoofdcommiezen,
Commiezen,
Adjunct-commiezen,
Klerken,
Schrijvers op jaarloon;

De bedienden worden verdeeld:

a. bij de Pensioenraden in:

boden,
vaste-knechts;

b. bij het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in:

Kamerbewaarder-concierge,
boden,
vaste-knechts;

De bepalingen van dit besluit zijn niet van toepassing ten aanzien van de ambtenaren en bedienden, tijdelijk bij de Pensioenraden of het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren werkzaam.

2. De ambtenaren tot en met den rang van adjunct-commies worden benoemd door Ons; de klerken, schrijvers op jaarloon en bedienden door Onzen Minister van Financiën. Op den dag van ingang hunner benoeming vangt tevens het genot der bezoldiging aan.

3. Bevordering in rang geschiedt bij keuze. Onverminderd de mogelijkheid om in bijzondere omstandigheden vroeger te worden bevorderd, worden de klerken, wanneer zij daarvoor wegens hunne bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver in aanmerking komen, na gedurende een jaar het maximum-traktement van klerk genoten te hebben, bevorderd tot adjunct-commies. Het in dit lid bepaalde is niet van toepassing op klerken die zijn aangesteld zonder te hebben voldaan aan het daartoe afgenomen examen of aan een daarmede door Onzen Minister van Financiën gelijkgesteld examen.

4. De klerken worden bij eerste aanstelling benoemd uit sollicitanten, die in het bezit zijn van het diploma van voldoende afgelegd examen, uitgereikt door de permanente examencommissie voor kandidaten voor de betrekking van klerk bij een der Departementen van Algemeen Bestuur.

De eischen, waaraan moet worden voldaan zijn vervat in het examenprogramma gehecht aan Ons Besluit van 21 April 1913 (*Staatsblad* n°. 136).

In bijzondere gevallen kan door Ons afwijking van de wijze van benoeming worden verleend.

5. De bezoldiging der ambtenaren en bedienden, in artikel 1 vermeld, bedraagt voor: de referendarissen, tenminste f 3000 en ten hoogste f 3800 's jaars; de hoofdcommiezen, ten minste f 2400 en ten hoogste f 2900 's jaars; de commiezen, ten minste f 1800 en ten hoogste f 2300 's jaars; de adjunct-commiezen, ten minste f 1200 en ten hoogste f 1700 's jaars; de klerken, ten minste f 600 en ten hoogste f 1100 's jaars;

de schrijvers op jaarloon, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 1200 's jaars;
 den kamerbewaarder-concierge, ten minste *f* 1000 en ten hoogste *f* 1200 's jaars;
 de boden, ten minste *f* 700 en ten hoogste *f* 900 's jaars;
 de vaste-knechts, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 650 's jaars.

6. De bezoldiging van de in het vorig artikel genoemde ambtenaren en bedienden wordt bij bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver verhoogd als volgt:

voor de referendarissen, telkens na twee jaren dienst in dien rang met *f* 200 's jaars, totdat het maximum is bereikt;

voor de hoofdcommiezen, na twee, vier en zes jaren dienst in dien rang tot *f* 2600, *f* 2800 en *f* 2900 's jaars;

voor de commiezen, na anderhalf, drie, vier en een half, zes en acht jaren dienst sedert het tijdstip, waarop zij voor het eerst in het genot zijn getreden eener bezoldiging van *f* 1800 tot *f* 1900, *f* 2000, *f* 2100, *f* 2200 en *f* 2300 's jaars;

voor de adjunct-commiezen, na één, twee, drie, vijf en zeven jaren dienst in dien rang, tot *f* 1300, *f* 1400, *f* 1500, *f* 1600 en *f* 1700 's jaars;

voor de klerken, na één, twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang of als tijdelijk schrijver doorgebracht, tot *f* 700, *f* 800, *f* 900, *f* 1000 en *f* 1100 's jaars, ongeacht of zij vóór het in werking treden van dit besluit den rang hadden van eerste of tweede-klerk;

voor de schrijvers op jaarloon, na elk jaar dienst als zoodanig of als tijdelijk schrijver, met *f* 50, tot het maximum van *f* 1200 zal zijn bereikt;

voor den kamerbewaarder-concierge, na twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang; tot *f* 1050, *f* 1100, *f* 1150 en *f* 1200 's jaars;

voor de boden, na twee, vier, zes en acht jaren dienst in dien rang, tot *f* 750, *f* 800, *f* 850 en *f* 900 's jaars;

voor de vaste-knechts na twee jaren dienst in dien rang of als tijdelijk knecht, tot *f* 650 's jaars;

De bezoldiging van adjunct-commiezen en van commiezen, die de maximum-bezoldiging, aan hun rang verbonden, hebben bereikt en die, hetzij wegens het niet-bestaan van vacatures, hetzij omdat de hun opgedragen taak hen niet in aanmerking doet komen voor bevordering, in hun rang moeten gehandhaafd blijven, wordt, indien hunne ijver en toewijding niets te wenschen overlaten, drie jaar na het

bereiken van de maximum-bezoldiging, verhoogd met *f* 100 en na nogmaals drie jaar andermaal met *f* 100.

Eveneens wordt de bezoldiging van klerken als bedoeld in de tweede zinsnede van het tweede lid van artikel 3, die de maximum-bezoldiging, aan hun rang verbonden, hebben bereikt, en die niet voor bevordering tot adjunct-commies in aanmerking komen, drie jaar na het bereiken van de maximum-bezoldiging verhoogd met *f* 100, na nogmaals drie jaar andermaal met *f* 100 en na wederom drie jaar nogmaals met *f* 100, mits hunne ijver en toewijding niets te wenschen overlaten.

Gaat de benoeming in op een anderen dan den eersten dag van een kalenderkwartaal, dan worden de gestelde tijdvakken geacht aan te vangen met den eersten dag van het onmiddellijk daarop volgende kwartaal.

De tijd, gedurende welken, krachtens wettelijk voorschrift, verlof wordt genoten, ter vervulling van militairen dienstplicht, komt van rechtswege in aanmerking als diensttijd, geldig voor de in dit artikel bedoelde periodieke tractementsverhoogingen.

De toekenning van de hierbedoelde tractementsverhoogingen geschiedt door Onzen Minister van Financiën.

Gelijkerwijs wordt beslist omtrent latere toekenning van eene verhooging, welke onthouden moest worden omdat aan de voorwaarden van toekenning niet werd voldaan.

Tenzij er reden is om dienaangaande anders te handelen, worden, voor het geval dat een of meer verhoogingen onthouden worden, de verdere periodieke verhoogingen zooveel later toegekend, als de laatste onthouding heeft geduurd.

Als diensttijd blijft buiten aanmerking de tijd, gedurende welken de ambtenaar of bediende als zoodanig is geschorst, alsmede die buiten bezwaar van 's Rijks Schatkist of van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren met verlof doorgebracht, indien het verlof langer dan een jaar achtereenvolgens geduurd heeft, of verleend is op een vrijelijk door den ambtenaar of bediende gedaan verzoek in zijn persoonlijk belang.

Wij behouden Ons nochtans voor om in gevallen, waarin een verlof voor langer dan een jaar achtereenvolgens in 's Rijks belang verleend wordt, te bepalen, dat de tijd van dat verlof als diensttijd in aanmerking zal komen.

7. Behalve de voorgeschreven periodieke verhoogingen, kunnen tot het maximum voor

den rang vastgesteld, ook andere traktementsverhoogingen worden verleend, wanneer zij in het belang van den dienst wenschelijk zijn.

De aldus verhoogde bezoldiging, alsmede tractementsverhoging vóór het in werking treden van dit Besluit toegekend, wordt, zoo daaromtrent niet anders wordt beschikt, voor toekenning van de naaste en de daarop volgende periodieke verhoging beschouwd als verkregen door regelmatige periodieke verhoging, na den daarvoor gevorderden diensttijd. Het bepaalde in artikel 6, derde lid, is toepasselijk.

Het vorig lid is eveneens van toepassing voor het geval, dat bij de benoeming eene hoogere dan de aan den rang verbonden minimumbezoldiging is of wordt toegekend.

Is de bezoldiging niet bepaald op een bedrag, dat door regelmatige periodieke verhoging kan worden verkregen, dan wordt bij de eerstvolgende periodieke verhoging het verschil aangezuiverd.

Ten aanzien van den referendaris, de hoofdcommiezen, commiezen en adjunct-commiezen wordt beschikt door Ons; overigens door Onzen Minister van Financiën.

8. Onverminderd het bepaalde in artikel 6 kunnen boven het maximum-traktement voor den rang vastgesteld, persoonlijke traktementsverhoogingen worden toegekend aan ambtenaren wégens den hun opgedragen meer belangrijke werkkring, zoómede aan ambtenaren en bedienden van alle rangen, die zich gedurende hun langer diensttijd onderscheiden hebben, mits de hiervoor benoodigde gelden op de begrooting bepaaldelijk voor dit doel zijn beschikbaar gesteld.

Ten aanzien van deze verhoogingen wordt beschikt door Ons bij gemotiveerd besluit.

9. Diensttijd vóór het in werking treden van dit Besluit in den rang van assistent doorgebracht, wordt voor de toepassing van dit Besluit gelijk gesteld met diensttijd als schrijver.

10. De ambtenaren, die ná 1 Januari 1914 en vóór de dagteekening van dit Besluit zijn aangesteld, worden voor de toepassing van dit Besluit geacht te zijn aangesteld met 1 Januari 1914.

11. Het Koninklijk besluit van 5 November 1890, n°. 72, en Onze Besluiten van 16 October 1903, n°. 42 en 5 April 1911, n°. 28, worden ingetrokken.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan

afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 8sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(*Uitgeg.* 23 Juni 1914.)

8 Juni 1914. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 3 Juni 1914, n°. 38, afdeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1. In artikel 30 van Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, vervalt de tusschenzin: „voor zooveel die te *Amsterdam* en te *Rotterdam* betreft”.

2. Dit besluit treedt in werking op 1 Juli 1914.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 8 Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

9 Juni 1914. BESLUIT, betreffende de regeling van de positie der technici van het Technisch Bureau van het Departement van Koloniën. S. 221.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 21 April 1914, Afd. T. B., n°. 27;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Mei 1914, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën van 4 Juni 1914, Afd. T. B., n°. 44;

Gelet op Onze besluiten van 21 April 1913 (*Staatsblad* n°. 136) en 13 Mei-1913 (*Staatsblad* n°. 181);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Gerekend met ingang van 1 Januari 1914 te bepalen als volgt:

Art. 1. De technici van het *Technisch Bureau* van het Departement van Koloniën bekleeden de rangen van:

technisch ambtenaar 2de klasse,
technisch ambtenaar 1ste klasse,
ingenieur 3de klasse,
ingenieur 2de klasse,

ingenieur 1ste klasse,
directeur, chef van het bureau.

Zij worden door Ons benoemd en ontslagen.

Op den dag van ingang hunner benoeming vangt tevens het genot der bezoldiging aan.

Bevordering in rang geschiedt bij keuze, met dien verstande dat ingenieurs 3de klasse, die de maximum-jaarwedde hebben bereikt bij bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver, uiterlijk na drie jaren tot ingenieur 2de klasse bevorderd worden.

2. De jaarwedde bedraagt voor:

een technisch ambtenaar 2de klasse ten minste f 1200 en ten hoogste f 1700;

een technisch ambtenaar 1ste klasse ten minste f 1800 en ten hoogste f 2900;

een ingenieur 3de klasse ten minste f 2000 en ten hoogste f 2600;

een ingenieur 2de klasse ten minste f 2800 en ten hoogste f 3800;

een ingenieur 1ste klasse als minimum f 200 meer dan de laatst als ingenieur 2de klasse genotene en als maximum f 4400;

den directeur ten minste f 4000 en ten hoogste f 5000, met dien verstande, dat een ingenieur 1ste klasse, tot directeur benoemd wordende, f 200 verhooging van zijne jaarwedde ontvangt.

3. De jaarwedden worden bij bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver verhoogd als volgt:

voor een technisch ambtenaar 2de klasse, telkens na één jaar dienst in dien rang, met f 100, totdat het maximum van f 1700 is bereikt;

voor een technisch ambtenaar 1ste klasse, telkens na twee jaren dienst in dien rang, met f 100, totdat het maximum van f 2900 is bereikt;

voor een ingenieur 3de klasse, telkens na twee jaren dienst in dien rang, met f 200, totdat het maximum van f 2600 is bereikt;

voor een ingenieur 2de klasse, na twee, vier, zes, acht en elf jaren dienst in dien rang, telkens met f 200, totdat het maximum van f 3800 is bereikt;

voor een ingenieur 1ste klasse, telkens na twee jaren dienst in dien rang, met f 200, totdat het maximum van f 4400 is bereikt;

voor den directeur, telkens na twee jaren dienst in dien rang, met f 200, totdat het maximum van f 5000 is bereikt.

4. Gaat eene benoeming in op een anderen dan den eersten dag van een kalenderkwartaal, dan worden de in artikel 3 gestelde tijdvakken geacht aan te vangen met den eersten dag van het onmiddellijk daarop volgende kwartaal.

De in artikel 3 bepaalde traktementsverhoogingen, voor zoover zij niet met eene bevordering in rang gepaard gaan, worden toe-

gekend door Onzen Minister van Koloniën, die eveneens beslist omtrent latere toekenning van eene verhooging, welke onthouden moest worden omdat aan de voorwaarden van toekenning niet werd voldaan.

Tenzij er reden is om dienaangaande anders te handelen, worden, voor het geval dat een of meer verhoogingen onthouden werden, de verdere periodieke verhoogingen zooveel later toegekend als de laatste onthouding heeft geduurd.

De tijd gedurende welke, krachtens wettelijk voorschrift, verlof wordt genoten ter vervulling van militairen dienstplicht, komt van rechtswege in aanmerking als diensttijd voor periodieke traktementsverhooging.

Als diensttijd voor die verhooging blijft buiten aanmerking de tijd, gedurende welke de ambtenaar als zoodanig is geschorst, alsmede die buiten bezwaar van 's Rijks schatkist met verlof doorgebracht, indien het verlof langer dan een jaar achtereenvolgens heeft geduurd of verleend is op vrijelijk door den ambtenaar gedaan verzoek in zijn persoonlijk belang. Wij behouden Ons nochtans voor om in gevallen, waarin een verlof voor langer dan een jaar achtereenvolgens in 's Rijks belang verleend wordt, te bepalen, dat de tijd van dat verlof als diensttijd voor periodieke traktementsverhooging in aanmerking zal komen.

5. Behalve de voorgeschreven periodieke verhoogingen, kunnen, tot het maximum voor den rang vastgesteld, ook andere verhoogingen van jaarwedde worden verleend, wanneer zij in het belang van den dienst wenschelijk zijn.

Daaromtrent wordt door Ons beschikt.

De aldus verhoogde jaarwedde wordt, zoo daaromtrent niet anders wordt beschikt, voor toekenning van de naaste en de daarop volgende periodieke verhoogingen, beschouwd als verkregen door regelmatige periodieke verhooging, na den daarvoor gevorderden diensttijd.

Het vorig lid is eveneens van toepassing voor het geval, dat bij benoeming eene hoogeré dan de aan den rang verbonden minimum-jaarwedde wordt toegekend.

Is de jaarwedde niet bepaald op een bedrag, dat door regelmatige periodieke verhooging kan worden verkregen, dan wordt bij de eerstvolgende periodieke verhooging het verschil aangezuiverd.

6. Onverminderd het bepaalde in artikel 3 kunnen boven het maximum der wedde, voor den rang vastgesteld, aan technici persoonlijke traktementsverhoogingen worden toegekend wegens den hun opgedragen meer belangrijken werkkring, of wanneer zij zich gedurende

hunnen langen diensttijd onderscheiden hebben, mits de hiervoor benoodigde gelden op de begrooting bepaaldelijk voor dit doel beschikbaar zijn gesteld. Ten aanzien van deze verhoogingen wordt beschikt door Ons bij gemoeteerd besluit.

7. Voor de technici, die op 1 Januari 1914 in dienst waren, wordt de jaarwedde, die zij op dien datum genoten of waarop zij te rekenen van dien datum door Ons onafhankelijk van dit besluit alsnog worden gebracht, aangemerkt als verkregen door regelmatige periodieke verhoging na den daarvoor volgens dit besluit gevorderden diensttijd.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 9den Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(Uitgeg. 23 Juni 1914.)

9 Juni 1914. BESLUIT, houdende wijziging van het Algemeen Reglement op den loodsdienst, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 22sten Januari 1902 (*Staatsblad* n°. 5) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 30sten Mei 1908 (*Staatsblad* n°. 192). S. 222.

Wij WILHELMINA, KONZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van den 29sten April 1914, Bureau G¹, n°. 50;

Gezien de wet van den 20sten Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 93), gewijzigd bij de wet van den 6den April 1875 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van den 26sten Mei 1914 n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Marine van den 5den Juni 1914, Bureau G¹, n°. 71;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den eersten Augustus 1914 het bij Koninklijk besluit van den 22sten Januari 1902 (*Staatsblad* n°. 5) vastgesteld en laatstelijk bij Koninklijk besluit van den 30sten Mei 1908 (*Staatsblad* n°. 192) gewijzigd Algemeen Reglement op den loodsdienst te wijzigen als hieronder nader is aangegeven.

Artikel 6, 7de lid, wordt gelezen:

„De hulploodsen komen tot het loodsen van schepen met grooten diepgang eerst in aanmerking wanneer geen binnenloodsen meer beschikbaar zijn. Wanneer zij tot het loodsen

van schepen worden aangewezen, dragen zij het loodsmansteeken.”

Artikel 19 wordt gelezen:

„De loodschippers der 1ste klasse, de loodsen, de hulploodsen en de loodskweekelingen der 1ste klasse genieten in den regel geen vaste bezoldiging; aan hen kan een vast maandgeld worden toegekend boven het loodsaandeel op die standplaatsen, waar de geringe opbrengst der loodsaandeelen daartoe voldoende grond geeft.

De door de loodsen van elk vaartuig bij den zeeloodsdienst verdiende loodsaandeelen worden, na aftrek van een door den Minister van Marine vast te stellen bedrag, strekkende tot vergoeding der uitgaven bedoeld in art. 43, tweede lid, verder verdeeld als volgt:

voor den loodschipper der 1ste klasse en den hem bij ziekte, besmetverklaring van zijne woning en schorsing vervangenden loods 1¹/₂ deel,
voor den loods 1 „ „
„ „ loodskweekeling der 1ste klasse ²/₃ „ „

De door de loodsen van den binnenloodsdienst verdiende loodsaandeelen worden verdeeld voor elke standplaats of elken post:

voor den loods 1 deel,
„ „ hulploods ²/₃ „ „

De loodsaandeelen, verdiend door de loodskweekelingen der 1ste klasse, die niet zijn ingedeeld bij de bemanning der zeeloodsvaartuigen, worden verdeeld voor elke standplaats: voor den loodskweekeling der 1ste klasse 1 deel.

De loodschippers der 2de klasse, de loodskweekelingen der 2de klasse, de matrozen, de matroos-koks, de kwartiermeesters, de roeiers, de machinisten, de eerste stokers, de tweede stokers en de hulpstokers genieten in den regel vaste maandgelden.

In plaats van aandeel in het loodsgeld, kan vast maand- of daggeld als loon worden toegekend aan loodsen, hulploodsen en loodskweekelingen der 1ste klasse, die als vaste zee- of binnenloods dienst doen op in geregelde beurt varende stoomschepen of op de verschillende Rijksschepen, gedurende de oefeningen, proeftochten en hydrographische opnemingen.”

Artikel 20 wordt gelezen:

„Ingeval van ziekte, verwonding of gebreken, in en door den dienst bekomen, kan de lijder door geneeskundigen in dienst van het Rijk of door particuliere geneeskundigen voor Rijksrekening worden behandeld, en in een Rijks hospitaal, bij particulieren of in eene

bijzondere inrichting voor Rijks rekening worden verpleegd; een en ander naar regelen door den Minister van Marine vast te stellen.

Aan vaste zee- en binnenloodsen, die niet in eene ploeg zijn opgenomen, loodsschippers der 2de klasse, loodskweekelingen der 2de klasse, kwartiermeesters, roeiers, matrozen en matroos-koks, zoomede aan machinisten, stokers en hulpstokers, voor zoover die niet van de zeemacht zijn gedetacheerd, wordt, wanneer zij door ziekte, verwonding of gebreken, niet in en door den dienst bekomen, tijdelijk verhinderd worden hunne betrekking waar te nemen, ingeval de verhindering langer dan vier weken mocht duren, waarna hunne verdiensten zullen stilstaan, alsdan tijdelijke onderstand toegekend naar de regelen en tot het bedrag, door den Minister van Marine te bepalen.

Alle ziektegevallen moeten ten genoegte van den Inspecteur worden geconstateerd."

Artikel 22, het eerste lid wordt aangevuld met:

„met vermelding van het tijdstip waarop de loods wordt verlangd."

Artikel 33, het laatste lid wordt gelezen:

„Een loods hierin nalatig blijvende, wordt naar omstandigheden gestraft met eene boete van f 1 tot f 7.50."

Artikel 36, het tweede lid vervalt.

Artikel 43 wordt gelezen:

„In de voeding aan boord der vaartuigen van het loodswezen wordt door de bemanning zelf voorzien; voor zooveel de zeeloodsvaartuigen betreft, volgens regelen door den Minister van Marine vast te stellen.

De uitgaven voor de voeding op de dagen dat de vaartuigen in zee of varende zijn, worden door het Rijk vergoed door, voorzooveel de bemanning der zeeloodsvaartuigen betreft, bij de vaststelling van de percentsgewijze aandeelen in de loodsgelden met die uitgaven rekening te houden, en door aan de bemanningen der overige vaartuigen op de dagen dat zij varende zijn een voedinggeld uit te keeren: voor den schipper van f 1 per dag en voor de overige opvarenden van f 0,60 per dag en per hoofd.

Eveneens zal aan de bemanning van een vaartuig op de dagen, dat het wegens het ondergaan van herstellingen of het verrichten van bijzondere diensten buiten de standplaats dier bemanning verblijf houdt, een voedinggeld worden uitgekeerd voor den schipper, loods en machinist van f 1 en voor de overige opvarenden van f 0,60 per dag en per hoofd."

Artikel 60, het tweede lid wordt gelezen:

„Indien naar meening van den gezagvoerder het schip niet naar behooren is geloodst of de loods niet tijdig heeft gewaarschuwd dat van het dieplood gebruik moest worden gemaakt, moet de gezagvoerder daarvan in het certificaat melding maken."

Artikel 62, sub 4°., wordt gelezen:

„Wanneer de gezagvoerder van een schip in zee of ter reede, nadat de loods reeds aan boord is, met het onder zeil of onder stoom gaan verwijlt, ofschoon weder, wind of getij zulks niet beletten en het oponthoud langer duurt dan 2 uur gerekend van het oogenblik dat de loods aan boord kwam, of wanneer het vertrek van een schip uit een haven of dok, nadat de loods reeds aan boord is, door omstandigheden, onafhankelijk van weder, wind of getij wordt vertraagd en het oponthoud langer duurt dan 2 uur, gerekend van het tijdstip waarop de loods aan boord was verlangd."

Artikel 69 wordt gelezen:

„De loodsen zijn wegwijzers en raadgevers van de gezagvoerders.

De loodsen moeten zich onthouden van rechtstreeks ingrijpen in het besturen van de schepen; als daar is: zelf commandeeren, de handel van de telegraaf hanteeren, den roerganger vervangen, enz.

Zij zijn gehouden zich jegens de gezagvoerders en verdere aan boord zijnde personen beleefd en behoorlijk te gedragen, op eene boete van f 2.50 tot f 7.50.

De gezagvoerders en verdere aan boord zijnde personen zijn jegens den loods wederkeerig bescheidenheid verschuldigd."

Artikel 72 wordt gelezen:

„Bij hunne aan boord komst zijn de loodsen verplicht, in overleg met den gezagvoerder, de hoogte te bepalen, waarop het schip zich bevindt. Zij moeten vernemen naar den diepgang des bodems, naar zijne bezeildheid, de afwijking van het kompas, on, zwaarden varende, naar hun diepsteken, alsmede naar de hoedanigheden en gebreken des bodems, ten einde bij hun voorlichting van den gezagvoerder daarmede rekening te houden. Bij verzuim worden zij gestraft met geheele of gedeeltelijke inhouding van het aandeel in het loodsgeld.

Ingeval deze opgaven niet met de vereischte nauwkeurigheid door de gezagvoerders worden gedaan, zijn de loodsen voor de daaruit ontstaande gevolgen niet verantwoordelijk."

Artikel 73 wordt gelezen:

„Indien de gezagvoerder de raadgevingen van den loods niet opvolgt, is de loods voor de daaruit ontstaande gevolgen niet verantwoordelijk.

Hij zal den gezagvoerder, zoo mogelijk in bijzijn van een lid der scheepsbemanning, verklaren dat de veiligheid van het schip gevaar loopt, hem naar zijn beste weten met raad blijven dienen, en van het voorgevallene dadelijk verslag doen aan den Commissaris ter standplaats van aankomst.”

Artikel 74 wordt gelezen:

„Het wordt den loodsen uitdrukkelijk bevolen zich te overtuigen dat het dieplood steeds voor het gebruik gereed ligt en aan te geven wanneer daarvan een tijdig gebruik moet worden gemaakt op straffe van geheele of gedeeltelijke inhouding van het aandeel in het loodsgeld.”

Artikel 78, 1ste regel, achter „verplicht” in te voegen: „den gezagvoerder aanwijzing te geven ten aanzien van”.

Artikel 79, 1ste lid, wordt gelezen:

„De loodsen zijn verplicht den gezagvoerder aanwijzing te geven ten aanzien van de geschiktste manoeuvres met het schip te maken om de beamtten der in- en uitgaande rechten aan boord te doen komen; zijnde het hun, zonder verlof, niet geoorloofd mede te werken tot doorvaren, zonder dat de schepen ingeklaard zijn, tenzij door stormweder of andere buitengewone omstandigheden daartoe gedwongen; terwijl het uitvaren, zonder uitgeklaard te zijn, nimmer geoorloofd is.”

Onderscheidingsteekenen voor de loodsvaartuigen van de verschillende Districten en Zee-gaten.

(behoorende bij artt. 21, 22 en 23).

In het hoofd „Bijzonder teeken, te voeren aan den nok der gaffel, aantoonende het district, waartoe het loodsvaartuig behoort” vervallen de woorden „te voeren aan den nok der gaffel.”

Het woord „standaard” in het bijchrift naast de onderscheidingsteekenen n°. 2 en n°. 4 wordt vervangen door het woord „wimpel”.

De wimpel n°. 5 (zeegaten van Goedereede, Maas en Brouwershaven 4de en 5de District) wordt vervangen door een wimpel als aangegeven onder n°. 2 (Zeegaten der Monden van de Eems 1ste District), met dit onderscheid dat het $\frac{3}{4}$ gedeelte van den wimpel niet blauw doch rood is gekleurd; daarbij wordt het bijchrift „Elke kleur ter breedte van $\frac{1}{2}$ kleed.” gelezen: „Elke kleur breed $\frac{1}{2}$ kleed en ter lengte van $\frac{1}{4}$ van den wimpel.”

Onze Minister van Marine is belast met de

uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift medegedeeld zal worden aan den Raad van State, aan de Algemeene Rekenkamer en aan Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel tot informatie.

Het Loo, den 9den Juni 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Marine, J. J. RAMBONNET.

(Uitgeg. 16 Juni 1914.)

11 Juni 1914. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Aarlanderveen van 12 Mei 1914, strekkende tot invoeging van artikel 10, a, in en wijziging van, het algemeen politiereglement dier gemeente. S. 228.

Geschorst tot 1 December 1914.

11 Juni 1914. BESLUIT, tot nadere aanvulling van het besluit op de Indische Bestuursopleiding. S. 224.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordrachten van Onzen Minister van Koloniën van 12 Maart 1914, Afdeling D, n°. 45, en van 11 Mei 1914, Afdeling D, n°. 49;

Den Raad van State gehoord (adviezen van den 24sten Maart 1914, n°. 33, en van 2° Mei 1914, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 8 Juni 1914, Afd. D, n°. 7; Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Het eerste lid van artikel 5, sub I, litt. e, van Ons besluit op de Indische Bestuursopleiding (*Nederlandsch Staatsblad* 1907, n°. 71, *Indisch Staatsblad* 1907, n°. 230), zooals die bepaling luidt ingevolge Ons besluit van 2 Januari 1913, n°. 28 (*Nederlandsch Staatsblad* 1913, n°. 1, *Indisch Staatsblad* 1913, n°. 237), wordt gelezen als volgt:

het eindexamen van de openbare handelsscholen met tweejarigen cursus te Amsterdam, Groningen, Haarlem, Harlingen, Rotterdam, Utrecht, Vlissingen en Enschede (afdeeling van de Nederlandsche school voor Nijverheid en Handel aldaar), van de bijzondere handelsscholen met tweejarigen cursus van het Canisius College te Nijmegen en het College St. Willebrord te Katwijk aan den Rijn, van de handelsschool deel uitmakende van de Middelbare school voor Handel en Administratie te 's-Gravenhage, en van de aan de Prins Hendrikschool te Batavia verbonden openbare handelsschool met tweejarigen cursus.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 11den Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitgeg.* 27 Juni 1914.)

12 Juni 1914. **BESLUIT**, houdende machtiging tot uitgifte van schatkestpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* no. 185). S. 225.

12 Juni 1914. **BESCHIKKING** van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Nijkerk.

De Minister van Binnenlandsche Zaken; Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet; Heeft goedgevonden, na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Gelderland, te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Nijkerk, de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 12 Juni 1914.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

15 Juni 1914. **ARREST** van den Hoogen Raad.

Ten onrechte heeft de Rechtbank beslist, dat bij het bepalen van de werkelijke waarde volgens art. 92 Ont. wet niet mag worden gelet op de bestemming, welke volgens het uitbreidingsplan van overheidswege aan het te onteigenen perceel is gegeven.

De Rechtbank, die het te onteigenen terrein als bouwgrond heeft beschouwd, heeft het beroep van de onteigenende partij op de omstandigheid, dat het terrein is bestemd tot straat, terzijde gesteld op gronden aan inhoud en strekking der wet ontleend, welke alzoo aan toetsing in cassatie onderhevig zijn.

(Onteig. wet art. 92.)

Voorzitter: Jhr. Mr. S. Laman Trip.

Raden: Mrs. S. Gratama, A. J. L. Nypels, J. A. A. Bosch en A. P. L. Nelissen.

Jhr. Mr. E. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer, q. q. eischer tot cassatie van een vonnis der Arr.-Rechtbank te Groningen van 8 Mei 1914, advocaat Mr. J. H. Telders

tegen:

G. H. Riepma, timmerman, wonende te Groningen, verweerder, advocaat Jhr. Mr. W. M. de Brauw.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. R. B. Ledebor.

Als cassatiemiddelen zijn voorgedragen:
I. Schending of verkeerde toepassing van de artt. 151 Grondwet, 37, 40, 77, 92 der Wet van 28 Augustus 1851 (S. 125), regerende de onteigening ten algemeenen nutte gewijzigd bij de wetten van 1 Juni 1861 (S. 54), 29 Maart 1887 (S. 52) en van 22 Juni 1901 (S. 158), 27, 28 der Woningwet;

doordat de Rechtbank bij de bepaling der werkelijke waarde van een onteigend terrein (naar het voorschrift van art. 92 O. W. aan te merken als de som, die het had kunnen opbrengen in het tijdperk van 12 Maart 1911 tot 12 Maart 1912) buiten rekening laat, dat de grond, die moes- of tuingrond was en is, bij een uitbreidingsplan in 1908 is bestemd tot straat, en schade-loosstelling toekent als ware die grond bouwterrein, althans geschikt om door bebouwing met huizen te worden geëxploiteerd, zulks op grond, dat de bestemming bij uitbreidingsplan den grond niet van aard kan veranderen en geen invloed kan en mag hebben op de werkelijke waarde daarvan in het tijdperk, bedoeld bij art. 92 O. W. voor het geval de waarde moet worden bepaald in cas van eventueele onteigening;

ten onrechte, daar de wet bij deze schade-loosstelling alleen met vermoedelijke opbrengst, niet met de door de Rechtbank gebezigde fictie rekening houdt.

II. Schending of verkeerde toepassing van de artt. 4, 27, 30, 32, 34, 36, 37, 41 der bovenaangehaalde wet van 28 Augustus 1851 (S. 125), 235 Rv., doordat de Rechtbank eene post voor waardevermindering van niet-onteigende goederen uittrekt, hoewel over waardevermindering — welke de onteigende dan ook niet beweerde had — deskundigen geen bericht hebben uitgebracht.

De Rechtbank had in de eerste plaats vast te stellen, welke de aard was van

den te onteigenen grond op het oogenblik der onteigening en hoewel zij het niet uitdrukkelijk zegt, valt uit den samenhang van hare overwegingen wel af te leiden, dat door haar het onteigend goed werd aangezien, als ook op het oogenblik der onteigening, te verkeerren in den toestand van bouwterrein, althans als geschikt om door bebouwing met huizen te worden geëxploiteerd. Als de werkelijke waarde bedoeld in art. 40 O. W. heeft zij dan — zooals ook behoorde — aangemerkt de som, die dit aldus nader bepaald goed, onder de voorwaarde in art. 92 O. W. omschreven, had kunnen opbrengen in het tijdvak van 18 tot 6 maanden vóór de nederlegging van het, in art. 80 der Wet bedoeld plan, alzoo in dit geval in het tijdvak 12 Maart 1911 tot 12 Maart 1912. Echter heeft zij daarbij uitdrukkelijk ter zijde gesteld, elken invloed die het uitbreidingsplan van de Gemeente Groningen misschien zou kunnen hebben uitgeoefend (vgl. H. R. 22 Januari 1912 W. 9307, 9 Januari 1914 W. 9612 (N. J. 1914 bl. 363 Red.) en 20 April 1906 W. 8369; zie ook Jhr. de Jong van Beek en Donk, praktijk der Woningwet bl. 269).

De Rechtbank heeft kenlijk aangenomen, dat bij K. B. van 19 Mei 1908 (S. n°. 132), genoemd uitbreidingsplan is goedgekeurd en dat daarop het nu onteigend terrein is bestemd tot straat, in elk geval is zulks door de Gemeente Groningen in het proces beweerd en daaraan vastgeknoopt het beoogd, dat het terrein in 1911/12 — en bedoeld zal wel zijn ook op het tijdstip der onteigening, — niet als bouwterrein kon worden aangemerkt en dus niet, in de in aanmerking komende periode, als zoodanig zou hebben kunnen worden verkocht. De Rechtbank overweegt nu in de zevende overweging, dat de Gemeente Groningen, daarmede kenlijk heeft willen doen zeggen, dat op het terrein een bouwverbod zou rusten. Bestemming tot straat bij een uitbreidingsplan (art. 28 Woningwet) en een bouwverbod (art. 27 dier Wet), zijn echter van elkander onderscheiden en het eerste kan geschieden, zonder dat men nog tot het laatste overgaat. Zal men nu, omdat het hier betreft, 's Rechters opvatting van eene bewering van eene gedingvoerende partij, als in cassatie vaststaand moeten aannemen, dat een bouwverbod is uitgevaardigd? Mij dunkt, dat uit het vonnis

wel kan worden afgeleid, dat dit niet overeenkomstig de bedoeling der Rechtbank zou zijn, zij spreekt verder steeds alleen van de bestemming tot straat bij het uitbreidingsplan gegeven en schijnt dus zelve niet aan een eigenlijk bouwverbod krachtens de Woningwet, te denken. Hoe het overigens zij, voor de beslissing over het cassatiemiddel maakt het geen verschil.

In de volgende rechtsoverweging zegt de Rechtbank dan, „dat de bestemming die eene Gemeente bij een uitbreidingsplan wenscht te geven aan eenigen grond in de naaste toekomst, dien grond niet van aard kan doen veranderen en geen invloed kan en mag hebben op de werkelijke waarde bij art. 92 O. W., voor het geval die waarde moet worden bepaald in cas van eventueele onteigening”, wat nader wordt gemotiveerd in deze en de volgende overwegingen en leidt tot de conclusie, dat bij de bepaling der waarde van te onteigenen goederen geen rekening mag worden gehouden met een uitbreidingsplan.

De beslissing is geenszins feitelijk. De Rechtbank beweert niet, dat in dit speciaal geval, de bestemming tot straat, — c.q. een bouwverbod, — geen invloed had op de waarde van dit terrein, maar houdt staande, met een beroep op de bedoeling van den wetgever, dat „bij onteigening” de eventueele invloed van de bedoelde bestemming — of van een bouwverbod — moet worden uitgeschakeld. Zij ontken dit niet, dat bestemming tot straat enz. in het algemeen wellicht invloed op de waarde van een terrein zou kunnen hebben, zij onderzocht niet of en zoo ja naar welke richting dit i. c. het geval is geweest, doch zij geeft hare, voor alle gevallen geldende opvatting, van de strekking van art. 92 O. W., speciaal met betrekking tot de daarin vervatte nadere bepaling van het begrip „werkelijke waarde” der te onteigenen goederen. De juistheid van die opvatting mag dus in cassatie worden onderzocht (verg. conclusie van den adv.-Gen. Mr. Ort, voor arr. H. R. 29 Mei 1910 W. 9057). Want al zij toegegeven, dat de Rechter vrij is, op grond van feitelijke gegevens, in het bepalen van aard en waarde van den grond, indien hij echter op gronden aan de wet ontleend, meende bij zijne beslissing dienaangaande, een bepaalde factor in geen geval in rekening te mogen brengen, zou hij, indien zijne

opvatting onjuist ware, wel degelijk de wet hebben geschonden of verkeerd toegepast (vgl. H. R. 3 April 1890 W. 5856 en 14 Maart 1912 W. 9331).

Als „werkelijke waarde” geldt bij de onteigening in het belang van de volkshuisvesting — voor zoover thans van belang — de som die de goederen elk in het bijzonder hadden kunnen opbrengen in het in art. 92 O. W. bedoeld tijdvak, bijaldien alle goederen op welke het besluit tot onteigening betrekking had, in dat tijdperk ten verkoop waren aangeboden. Noch in genoemd art. 92, noch in eenig ander wetsartikel wordt voor het geval van onteigening uitdrukkelijk ter zijde gesteld, eenige omstandigheid, die op de aldus te vinden werkelijke waarde van invloed zou kunnen zijn, ook dus niet de bestemming bij uitbreidingsplan van den grond tot straat of bouwverbod van overheidswege. En evenmin ligt zoodanige beperking in de wet opgesloten. Wat men alleen buiten beschouwing heeft willen laten en wat tengevolge van het vastleggen van het tijdstip der waardeberekening, van zelf buiten beschouwing blijft, is alleen de invloed die het onteigeningsplan in art. 80 O. W. bedoeld en waarnaar art. 92 verwijst, zou kunnen hebben, maar dan ook onverschillig of dit ten voordeele of ten nadeele van den eigenaar zou werken.

De Rechtbank schijnt bij de motiveering haar bovenvermelde opvatting in de tiende en elfde rechtsoverweging „onteigeningsplan” (80, 92 O. W.) en „uitbreidingsplan” (28 W. W.) niet uit elkander te hebben gehouden, want bij haar beroep op 's wetgevers bedoeling met de bepaling van art. 92, ziet zij voorbij, dat men daarbij heeft te denken aan het „onteigeningsplan” en dat daaraan invloed in welke richting ook is ontnomen, terwijl dan verder aan de beweegreden die de wetgever had om dat te doen, geen argument kan worden ontleend om de invloed van een voorafgaand „uitbreidingsplan” ter zijde te stellen. En de Rechter was te minder gerechtigd om dien invloed van het uitbreidingsplan buiten rekening te stellen, omdat niet alleen de wet zulks niet voorschrijft en zij ook deze factor a. q. vrij zijne werking laat hebben, maar bovendien blijkt het „verslag” (Bijl. Hdlg. 2e K. 1900/01 n°. 34 V. M. blz. 35): de vraag of bij de vaststelling der werkelijke waarde, op de be-

stemming volgens een uitbreidingsplan mag worden gelet, onder de oogen is gezien en opzettelijk aan den wensch van sommigen om dit te verbieden, geen gehoor is gegeven. Alleen de wetgever zelf, niet de Rechter, kan dus als de wettelijke bepaling onbillijk mocht werken, de bezwaren uit den weg ruimen en zoo begreep het ook de Regeering die bij het ontwerp tot wijziging der Woningwet en bij een nader gewijzigd ontwerp, vaststellen deed in de door de Rechtbank gewenschte richting (vgl. Bijl. Hdlg. 2e K. 1911/12 n°. 230—2, 3, art. 28 VII en de daarbij behorende toelichtingen).

Wettelijk is dus niet uitgesloten, dat de bestemming bij uitbreidingsplan — c. q. bouwverbod, — invloed uitoefent op de „werkelijke waarde” en dat zoodanige invloed kan plaats hebben behoeft geen breed betoog. De eigenaar blijft volkomen vrij zijn grond al dan niet te verkoopen en de grond bestemd tot straat is, kan althans, in vele gevallen onmisbaar zijn voor hen die daaraan willen bouwen. De waarde van dien tot straat bestemden grond, kan dus in bepaalde omstandigheden zelfs zeer hoog zijn, uiteraard kan die echter door de besluiten der overheid zeer gedrukt zijn, of wel kan de invloed dier besluiten schier onverklaarbaar zijn. Dit alles hangt in elk bepaald geval af van de voorhanden zijnde feitelijke omstandigheden, maar daaruit volgt dan ook, dat de Rechter wel degelijk mag, ja zelfs moet onderzoeken, wat daarvan zij, indien zooals in deze zaak van de bedoelde bestemming door de overheid is gebleken. Door dit niet te doen op de aangegeven gronden, heeft de Rechtbank m. i. de werkelijke waarde niet overeenkomstig artt. 40 en 92 der wet berekend en die artikelen verkeerd toegepast. Het eerste middel acht ik mitsdien gegrond.

Het tweede mist, dunkt mij, feitelijken grondslag, daar uit het vonnis niet blijkt, of de deskundigen over waardevermindering geen bericht hebben uitgebracht. In elk geval wordt in geen der aangehaalde artikelen de berekening van de werkelijke waarde in verband met mindere waarde (art. 41 O. W.); afhankelijk gesteld van het advies der deskundigen juist daaromtrent en in art. 37 O. W. wordt het gebruik maken van de bevoegdheid in art. 235 Rv. bedoeld, geheel aan 's Rechters beleid en inzicht overgelaten.

Mijne conclusie strekt tot vernietiging van het bestreden vonnis en terugwijzing der zaak naar de Rechtbank te Groningen, ten einde verder te worden berecht en afgedaan, met inachtneming van 's Hoogen Raads arrest.

De Hooge Raad, enz.;

O. dat blijkens het aangevallen vonnis en het vonnis derzelfde Rechtbank van 23 Januari 1914, waaraan zij zich in haar vonnis van 8 Mei 1914 refereert, de eischer bij dagvaarding in eersten aanleg de onteigening heeft gevorderd in het belang der Volkshuisvesting van een gedeelte van het perceel kadastraal bekend gemeente Groningen Sectie D. n°. 2098, in zijn geheel groot 13.20 Aren en voor het te onteigenen gedeelte groot 453 centiaren, van welke de gedaagde, thans verweerder, op de registers van het kadaster als eigenaar is aangeduid;

dat de Rechtbank de gevraagde onteigening heeft uitgesproken met bepaling van de schadeloosstelling op f3140 en veroordeeling van den eischer in zijne hoedanigheid in de kosten der procedure;

O. dat de eischer hiertegen opkomt met de volgende middelen van cassatie: (zie conclusie adv.-gen.);

O. met betrekking tot het eerste middel: dat de Rechtbank heeft overwogen, dat de grond, waarom het in dezen gaat naar aard en ligging moet worden aangemerkt als bouwgrond, in elk geval als daartoe geschikt op het oogenblik, dat door de gemeente Groningen is overgegaan tot het vaststellen van het uitbreidingsplan van grond der Woningwet, al moge het dan waar zijn, dat die grond in dien tijd en ook nu nog enkel als moes- en tuin-grond werd en wordt gebruikt;

dat de bestemming, die eene gemeente bij een plan van uitbreiding wenscht te geven aan eenigen grond in de naaste toekomst, dien grond niet van aard kan doen veranderen en geen invloed kan en mag hebben op de werkelijke waarde daarvan, in het tijdperk bedoeld bij art. 92 O. W., voor het geval die waarde moet worden bepaald in cas van eventueele onteigening; dat toch eene zoodanige bestemming niet de strekking mag hebben om als 't ware een wapen te zijn in handen eener gemeente om den prijs van het terrein in de naaste toekomst bestemd

als straat of anderszins te drukken, en daardoor in waarde te doen verminderen;

dat immers de wetgever met de omschrijving in art. 92 van hetgeen als werkelijke waarde moet worden aangemerkt kennelijk heeft bedoeld te voorkomen, dat de onteigende voordeel zou trekken uit de stijging der waarde van terrein en onder den invloed van de plannen der overheid en blijkbaar niet gedacht heeft aan de mogelijkheid, dat juist die plannen de waarde der te onteigenen gronden sterk zouden kunnen drukken;

dat echter voor het laatste geval uit den aard der zaak hetzelfde moet gelden als voor het eerste, en dat hieruit volgt, dat bij de bepaling der waarde van de te onteigenen perceelen geen rekening mag worden gehouden met een uitbreidingsplan;

om alle welke redenen de Rechtbank tot de gevolgtrekking komt, dat de werkelijke waarde van den in dezen te onteigenen grond binnen den termijn van art. 92 O. W. moeten worden geschat, als ware die grond bouwterrein althans geschikt om door bebouwing met huizen te worden geëxploiteerd;

O. dat de Rechtbank het beroep des eischers op de omstandigheid, dat het terrein, waarom het gaat, bij het vaststellen van het uitbreidingsplan, goedgekeurd bij K. B. van 19 Mei 1908 n°. 132, is bestemd tot straat, gelijk uit het bovenstaande volgt, heeft ter zijde gesteld op gronden, aan inhoud en strekking der wet ontleend, welke alzoo aan toetsing in cassatie onderhevig zijn;

O: nu hieromtrent:

dat ingeval van onteigening ten behoeve der Volkshuisvesting volgens art. 92 O. W. behoudens uitzonderingen, waarvan hier geen sprake, als de werkelijke waarde van het te onteigenen goed wordt aangemerkt uitsluitend de som, welke de goederen in het tijdperk — beginnende 18 maanden en eindigende 6 maanden vóór den dag, waarop het plan bedoeld in art. 80 ter inzage is nedergelegd, elk in het bijzonder hadden kunnen opbrengen, bijaldien alle goederen, op welke het besluit tot onteigening betrekking had, in het bovengenoemde tijdperk ten verkoop waren aangeboden;

O. dat in het onderhavige geval als vaststaande mag worden beschouwd, dat het plan, van art. 80, volgens hetwelk de

te onteigenen eigendommen zijn aangewezen, is ter inzage gelegd op 12 September 1912, en de termijn van art. 92 dus liep van 12 Maart 1911 tot 12 Maart 1912;

O. dat nu zonder tegenspraak in het algemeen is aan te nemen, dat op de waarde, welke in art. 92 O. W. als de werkelijke wordt aangemerkt, in genoemd tijdperk van invloed moet zijn geweest, hetzij dan deze verhoogend, hetzij verlagend, de bestemming, die volgens het te voren, immers in 1908 algemeen bekend geworden uitbreidingsplan van overheidswege daarvoor is vastgesteld, vermits deze vaststelling in zich sluit zoo al niet de zekerheid, dan toch een hoogen graad van waarschijnlijkheid, dat deze zal worden verwezenlijkt met welke omstandigheid bij de bepaling der waarde dan ook dient te worden gerekend, en deze niet, zooals in het vonnis der Rechtbank, buiten aanmerking mag worden gelaten;

O. dat dit ook aldus bij het tot stand komen der wet is ingezien, immers de Regeering aan den naar aanleiding van art. 92 O. W. geuiten wensch om in de wet te schrijven dat niet zou mogen worden gelet op de bestemming, welke aan de eigendommen bij uitvoering van het uitbreidingsplan zou worden gegeven, meende niet te moeten voldoen, op grond dat dit een bron zoude zijn van veel onbillijkheid en het buiten rekening laten dier bestemming, nu het meestal van zelf sprekend is op hoedanige wijze de uitbreiding moet plaats hebben, onverdedigbaar zoude zijn;

O. dat mitsdien het eerste middel van cassatie is gegrond, en daarmede een onderzoek naar het tweede overbodig is geworden;

Vernietigt het vonnis der Arr.-Rechtbank te Groningen op 8 Mei 1914 in deze zaak gewezen;

Wijst de zaak terug naar gemelde Rechtbank ten einde met inachtneming van dit arrest te worden berecht en afgedaan.

(Ned. Jur.)

15 Juni 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

De Rechtbank heeft eene zuivere vrij-spraak gegeven, waartegen geen gewoon beroep in cassatie open staat.

Daartegen doet niet af, dat de Rechtbank tot deze beslissing is gekomen op grond van de overigens juiste meening,

dat, waar in de Arbeidswet 1911 het uit de Ongevallenwet 1901 overgenomen woord „onderneming” wordt gebezigd, daaraan de betekenis moet worden gehecht, die aan dat woord in het dagelijksche leven wordt geschonken, n.l. in het bijzonder in betrekking tot handel en nijverheid „een zaak, die men opzet of drijft, om geldelijke voordeelen te behalen.”

(Arbeidswet art. 1.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. C. O. Segers, H. Hesse, H. M. A. Savelberg en Jhr. R. Feith.

De Off. van Just. bij de Arr.-Rechtbank te Zwolle, requirant van cassatie tegen een vonnis dier Rechtbank van 2 April 1914 (Ned. Jurispr. 1914 bld. 486 Red.), waarbij in hooger beroep, na vernietiging van een vonnis van den Kantonrechter te Zwolle van 5 Februari 1914, B. C. W., oud 45 jaar, van beroep onderwijzeres, geboren te Zwollerkerspel en wonende te Zwolle, is vrijgesproken van hetgeen haar bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd (advocaat van gerequireerde Mr. J. F. Baron van Haersolte te Zwolle).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

De Officier van Justitie bij de Arr.-Rechtbank te Zwolle is requirant van cassatie van een vonnis zijner Rechtbank van 2 April j. W. 9616 (Ned. Jurispr. 1914 bld. 486 Red.) waarbij — met vernietiging van eene beslissing van den Kantonrechter aldaar — de geinsinueerde vrijgesproken werd van de haar als volgt ten laste gelegde overtreding der Arbeidswet 1911: „dat zij, den 11 December 1913, des namiddags circa 3 uur, onder de gemeente Zwolle, als hoofd van de in perceel Thorbecsegracht 11 vestigde naaischool der vereeniging „de Protestantenbond”, welke naaischool, behalve school, tevens was eene onderneming, waarin goederen voor leden van genoemde vereeniging en anderen tegen vergoeding in geld werden afgewerkt, welke vergoeding ten bate van genoemde naaischool, althans van genoemde vereeniging kwam, in een lokaal van genoemd perceel, in welk lokaal in of voor genoemde onderneming placht gewerkt te worden aan het afwerken van bovengenoemde goederen, G. A., oud 14 jaar, en

H. G., oud 13 jaar, voor, althans in genoemde onderneming arbeid heeft doen verrichten, bestaande voor ieder in het zoomen, althans afwerken van een tafellaken, zulks zonder dat zij, beklaagde, in het bezit was van genoemde meisjes betreffende arbeidskaarten en zonder dat zij, beklaagde gezorgd had, dat in genoemde werkplaats een arbeidslijst was opgehangen en een arbeidsregister aanwezig was".

Blijkens den inhoud der vijfde en zesde overweging berust de beslissing der Rechtbank hierop, dat waar de Arbeidswet 1911, geen omschrijving geeft van het begrip „onderneming” daaraan de beteekenis moet worden gehecht van het gewone spraakgebruik en mitsdien daaronder moet worden verstaan: „Eene zaak, die men opzet of drijft, om geldelijke voordeelen te behalen”. (Zie van Dale i. v. onderneming) zoodat nu het bewijs voor dit constitutief element ontbrak, vrijspraak van de aanklacht noodzakelijk was.

Tegen deze uitspraak richt zich requirants beroep op Uw Raad, terwijl hij bij tijdig ingediende memorie als middel stelt: „Schending door niet-toepassing, althans verkeerde toepassing, van de artt. 12, 13, 22 en 28 der Arbeidswet 1911”.

Uit den inhoud der vijfde overweging, die ik zooëven beknopt weergaf, meent de Heer requirant te mogen afleiden, dat hier van een bedekt ontslag van rechtsvervolging en niet van eene zuivere vrijspraak de rede is, waarom hij zijn beroep ontvankelijk acht. Onze opvattingen verschillen evenwel in dezen. Inderdaad geeft de Arbeidswet 1911 geen omschrijving van hetgeen te verstaan is onder „onderneming”. Alleen leert de geschiedenis dat het woord „bedrijf” der Wet van 1889 werd vervangen door „onderneming”, ten einde in overeenstemming te blijven met de in latere jaren, met name in de Ongevallenwet 1901, gebezigde terminologie. Het begrip „onderneming” is derhalve een zuiver feitelijk en geen rechtsbegrip, zoodat de Rechter daaromtrent geheel op eigen opvatting is aangewezen, waarvoor hij natuurlijk het spraakgebruik te hulp mag roepen.

Wat er dus ook moge zijn van de beschouwingen, die de Rechtbank tot hare beslissing hebben geleid, zoo berust zij in ieder geval op het onbewezene van een constitutief element der ten laste gelegde overtreding en is zij derhalve in aard en

wezen eene zuivere vrijspraak, waartegen het gewoon beroep in cassatie niet openstaat, zoodat dat van requirant niet-ontvankelijk moet worden verklaard.

Ik acht mij mitsdien ontslagen van de bespreking van het aangevoerd middel en concludeer tot niet-ontvankelijkverklaring van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Segers;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat aan de gerequireerde bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd, dat zij den 11 December 1913 des namiddags circa 3 uur onder de gemeente Zwolle als hoofd van de in perceel Thorbeckegracht 11 gevestigde naaischool der vereeniging „de Protestantenbond”, welke naaischool behalve school, tevens was eene onderneming, waarin goederen voor leden van genoemde vereeniging en anderen tegen vergoeding in geld werden afgewerkt, welke vergoeding ten bate van genoemde naaischool, althans ten bate van genoemde vereeniging kwam, — in een lokaal van genoemd perceel, in welk lokaal in of voor genoemde onderneming placht gewerkt te worden aan het afwerken van bovengenoemde goederen, G. A., oud 14 jaar, en H. G., oud 13 jaar, voor, althans in genoemde onderneming arbeid heeft doen verrichten, bestaande in het zoomen, althans afwerken van een tafellaken, zulks zonder dat zij, beklaagde, in het bezit was van genoemde meisjes betreffende arbeidskaarten, en zonder dat zij, beklaagde, gezorgd had, dat er in genoemde werkplaats een arbeidslijst was opgehangen, en een arbeidskaart aanwezig was;

dat de Rechtbank, na vernietiging van een vonnis van den Kantonrechter niet rechtens bewezen heeft verklaard, hetgeen de beklaagde ten laste was gelegd en haar daarvan heeft vrijgesproken;

O. dat de Off. van Just. tot toelichting van het door hem ingesteld beroep van cassatie heeft betoogd, dat men hier te doen heeft niet met eene zuivere vrijspraak, doch met een bedekt ontslag van rechtsvervolging;

dat toch de Rechtbank het bewijs der ten laste gelegde feiten niet geleverd heeft geacht op grond, dat niet zou zijn ge-

bleken, dat de in de dagvaarding bedoelde inrichting zou zijn eene onderneming in den zin, die in de Arbeidswet 1911 aan dat woord moet worden gehecht, maar dat dat College slechts tot deze conclusie is gekomen door de onjuiste rechtsbeschouwing dat „onderneming” in die wet hetzelfde zou beteekenen als in het dagelijksch leven;

dat dit echter onjuist is en blijkt uit art. 28 dier wet, hetwelk sub *a*, *c* en *d* uitzonderingen bevat, die daarin niet hadden behoeven te worden opgenomen, wanneer gelijk de Rechtbank aanneemt onder onderneming is te verstaan eene zaak, die men opzet of drijft om geldelijke voordeelen te behalen;

O. hieromtrent:

dat de Rechtbank, die het bewijs niet geleverd achtende van een der elementen van het de beklagde ten laste gelegde feit, deze heeft vrijgesproken, daarmede ten dezen een zuivere vrijspraak heeft gegeven, waartegen geen gewoon beroep in cassatie openstaat;

dat daartegen niet afdoet, dat de Rechtbank tot deze beslissing is gekomen, op grond van de overigens juiste meening, dat waar in de Arbeidswet 1911 het uit de Ongevallenwet 1901 overgenomen woord „onderneming” wordt gebezigd daaraan de beteekenis moet worden gehecht, die aan dat woord in het dagelijksch leven wordt geschonken: nl. in 't bijzonder in betrekking tot handel en nijverheid: „een zaak die men opzet of drijft, om geldelijke voordeelen te behalen”;

dat waar nu de Rechtbank op feitelijke gronden heeft beslist, dat de in de dagvaarding bedoelde naaischool *niet* aan dit vereischte voldeed en daarom niet als een onderneming was te beschouwen, dat College ook terecht niet bewezen heeft verklaard, wat aan de beklagde ten laste was gelegd en haar daarvan heeft vrijgesproken; dat mitsdien het beroep van cassatie niet-ontvankelijk is;

Gezien art. 347 Sv.;

Verklaart den requirant niet-ontvankelijk in zijn beroep. (Ned. Jur.)

18 Juni 1914. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Harderwijk.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;
Gehoord Gedeputeerde Staten van Gelderland;

Gelet op art. 93, derde lid, en art. 128 der Kieswet;

Heeft goedgevonden:

1°. enz.

2°. te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Harderwijk de zitting van het hoofdstembureau, tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing, gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in artikel 92, eerste lid, der Kieswet.

's Gravenhage, 18 Juni 1914.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

20 Juni 1914. WET, houdende nadere voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst in 1914. S. 226.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de bij de wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 477) gestelde grens voor de overschrijding van het maximum der bij artikel 26 der Indische Comptabiliteitswet bedoelde kredieten uit te breiden, ten einde in het kas-tekort van den Indischen dienst hier te lande te kunnen voorzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onze Minister van Financiën wordt bevoegd verklaart boven de som van *acht en dertig millioen gulden*, in de wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 477) bepaald, gedurende het jaar 1913 aan Onzen Minister van Koloniën kredieten te openen voor betalingen ten behoeve van Nederlandsch-Indië tot een bedrag van *zeventien millioen gulden*.

Onze Minister van Financiën zal in dat voorschot aan de Indische kas mogen voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, met inachtneming van de daaromtrent bestaande of nog vast te stellen wettelijke bepalingen:

2. Deze wet treedt in werking op den dag van hare afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize het Loo, den 20sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERLING.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg.* 23 Juni 1914.)

20 Juni 1914. BESLUIT, houdende uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 Juli 1912 (*Staatsblad* n°. 240); en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 227.

20 Juni 1914. WET, houdende verhooging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 228.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan worden de totalen van de VIIde, VIIIste en IXde afdeling van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913 respectievelijk verhoogd met f 85,000, f 150,000 en f 7000 en wordt het eindcijfer van dit hoofdstuk verhoogd met f 242,000.

20 Juni 1914. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Gerardus Samuel van Krieken, geboren te Rotterdam, provincie Zuidholland, den 29 Augustus 1864, teekonleeraar wonende te Oporto (*Portugal*). S. 229.

Amandus Cyrille Jonckheere, geboren te Sint-Kruis (*België*) den 19 September 1875, loodgieter, wonende te Aardenburg, provincie Zuidholland. S. 230.

Johanna Delhaes, weduwe van Hubert Dionis Lodewijk Kocks, geboren te Düren (*Pruisen*) den 28 September 1861, koopvrouw, wonende te Aken (*Pruisen*). S. 231.

Jacobus de la Lande Cremer, geboren te Bolsward (provincie Friesland) den 17 December 1862, ambtenaar bij de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij, wonende te Huizum, gemeente Leeuwarderadeel, provincie Friesland. S. 232.

Johann Andreas Rouland, geboren te Oespel (*Pruisen*) den 25 Juni 1877, leidekker, wonende te Schinnen, provincie Limburg. S. 233.

Michael Richard Simon, geboren te Keulen (*Pruisen*) den 24 Januari 1890, koopman, wonende te Amsterdam, provincie Noordholland. S. 234.

Herbert Josef Hans Eigl, geboren te München (*Beieren*) den 15 Maart 1877, technisch instructeur bij den pandhuisdienst te Soerabaia (Ned. Oost-Indië), wonende aldaar. S. 235.

Anton Stauvermann, geboren te Naendorf-Metelen (*Pruisen*) den 12 November 1881,

koetsier, wonende te Simpelveld, provincie Limburg. S. 236.

Johann Heinrich Königsfeld, geboren te Duisburg (*Pruisen*) den 31 Januari 1860, koopman, wonende te Rotterdam, provincie Zuidholland. S. 237.

Franz Leonard Schnitzeler, geboren te Herzogenrath (*Pruisen*) den 29 Augustus 1879, slager, wonende te Kerkrade, provincie Limburg. S. 238.

Ubbo Cornelius Knotterus Klaassen, geboren te Bunde (*Pruisen*) den 19 Januari 1852, koopman in fourageartikelen, wonende te Duisburg (*Pruisen*). S. 239.

Koenraad Ursem, geboren te Harenkarspel, provincie Noordholland, den 26 Maart 1866, landbouwer, wonende te Heerhugowaard, provincie Noordholland. S. 240.

Meriam de Claves, geboren te Smyrna (*Aziatisch Turkije*) den 18 Juli 1879, zonder beroep, wonende te Smyrna (*Aziatisch Turkije*). S. 241.

Gustavus De Rudder, geboren te Gent (*België*) den 18 December 1872, Adjudant-onderofficier-ordonnans in Onzen dienst, wonende te 's Gravenhage, provincie Zuidholland. S. 242.

Heinrich Joseph Schiffers, geboren te Aken (*Pruisen*) den 4 Januari 1868, werkmán, wonende te Aken (*Pruisen*). S. 243.

Wilhelm Andreas Broecheler, geboren te Lemiers (*Pruisen*) den 8 October 1862, landbouwer, wonende te Lemiers (*Pruisen*). S. 244.

Johann Bernard Burchard Meijring, geboren te Wesuwe (*Pruisen*) den 16 Augustus 1859, handelsreiziger, wonende te Hoogezaand, provincie Groningen. S. 245.

Michael Engelbert Guistain, geboren te Kettenis (*Pruisen*) den 3 Februari 1877, landbouwer, wonende te St. Vith (*Pruisen*). S. 246.

Willem Karel Toutlemonde, geboren te Bergen op Zoom den 19 Februari 1847, zonder beroep, wonende te Apeldoorn, provincie Gelderland. S. 247.

Emanuel Büchenbacher, geboren te Fürth (*Beieren*) den 6 Januari 1861, koopman, wonende te Amsterdam, provincie Noordholland. S. 248.

Rütger Heinrich Stoffelen, geboren te Kessel (*Pruisen*) den 26 Juni 1873, hotelhouder, wonende te Millingen, provincie Gelderland. S. 249.

Heinrich Joseph Reuters, geboren te Bardenberg (*Pruisen*) den 10 Mei 1876, mijn-

opzichter, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*. S. 250.

Christian Meyers, geboren te *Aken (Pruisen)* den 18 April 1875, fabrieksarbeider, wonende te *Laurensberg (Pruisen)*. S. 251.

Anna Gertrud Meyers, geboren te *Aken (Pruisen)* den 30 October 1877, naaister, wonende te *Laurensberg (Pruisen)*. S. 252.

Hubert Bernhard Bindels, geboren te *Aken (Pruisen)* den 1 Maart 1874, schrijnwerker, wonende te *Würselen (Pruisen)*. S. 253.

Clemens Nicolas Maria Neuberger, geboren te *Bonn (Pruisen)* den 10 Februari 1852, koopman, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*. S. 254.

Helené Elisabeth Goldschmitz, geboren te *Hannover (Pruisen)* den 25 Maart 1880, machineschrijfster, wonende te *Hannover (Pruisen)*. S. 255.

Johann Gerhard Crone, geboren te *Ermke (Oldenburg)* den 1 April 1855, los werkmán, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*. S. 256.

20 Juni 1914. WET, houdende goedkeuring van het den 23sten Januari 1912 te 's *Gravenhage* tusschen *Nederland* en andere Staten gesloten opiumverdrag. S. 257.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het den 23sten Januari 1912 te 's *Gravenhage* tusschen *Nederland* en andere Staten gesloten Opiumverdrag bepalingen inhoudt, wettelijke rechten betreffende;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz. *Eenig artikel.*

Het nevens deze wet in afdruk gevoegde, den 23sten Januari 1912 te 's *Gravenhage* tusschen *Nederland* en andere Staten gesloten Opiumverdrag wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 20sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
J. LOUDON.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

De Minister van Financiën, BERGLING.

(*Uitgeg. 7 Juli 1914.*)

CONVENTION INTERNATIONALE DE L'OPIUM.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire allemand; le Président des Etats-Unis d'Amérique; Sa Majesté l'Empereur de Chine; le Président de la République française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; le Président de la République portugaise; Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Siam,

désirant marquer un pas de plus dans la voie ouverte par la Commission Internationale de Shanghai de 1909;

résolus à poursuivre la suppression progressive de l'abus de l'opium, de la morphine, de la cocaïne ainsi que des drogues préparées ou dérivées de ces substances donnant lieu, ou pouvant donner lieu, à des abus analogues; considérant la nécessité et le profit mutuel d'une entente internationale sur ce point;

convaincus qu'ils rencontreront dans cet effort humanitaire l'adhésion unanime de tous les Etats intéressés,

ont résolu de conclure une Convention à cet effet, et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, à savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, etc.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

CHAPITRE I.

Opium brut.

Définition. Par opium brut on entend: le suc, coagulé spontanément, obtenu des capsules du pavot somnifère (*Papaver somniferum*), et n'ayant subi que les manipulations nécessaires à son emballage et à son transport.

Art. 1. Les Puissances Contractantes édicteront des lois ou des règlements efficaces pour le contrôle de la production et de la distribution de l'opium brut; à moins que des lois ou des règlements existants n'aient déjà réglé la matière.

2. Les Puissances Contractantes limiteront, en tenant compte des différences de leurs conditions commerciales, le nombre des villes, ports ou autres localités par lesquels l'exportation ou l'importation de l'opium brut sera permise.

3. Les Puissances Contractantes prendront des mesures :

a. pour empêcher l'exportation de l'opium brut vers les pays qui en auront prohibé l'entrée, et

b. pour contrôler l'exportation de l'opium brut vers les pays qui en limitent l'importation; à moins que des mesures existantes n'aient déjà réglé la matière.

4. Les Puissances Contractantes édicteront des règlements prévoyant que chaque colis contenant de l'opium brut destiné à l'exportation sera marqué de manière à indiquer son contenu, pourvu que l'envoi excède 5 kilogrammes.

5. Les Puissances Contractantes ne permettront l'importation et l'exportation de l'opium brut que par des personnes dûment autorisées.

CHAPITRE II.

Opium préparé.

Définition. Par opium préparé on entend :

Le produit de l'opium brut, obtenu par une série d'opérations spéciales, et en particulier par la dissolution, l'ébullition, le grillage et la fermentation, et ayant pour but de le transformer en extrait propre à la consommation.

L'opium préparé comprend le dross et tous autres résidus de l'opium fumé.

6. Les Puissances Contractantes prendront des mesures pour la suppression graduelle et efficace de la fabrication, du commerce intérieur et de l'usage de l'opium préparé, dans la limite des conditions différentes propres à chaque pays, à moins que des mesures existantes n'aient déjà réglé la matière.

7. Les Puissances Contractantes prohiberont l'importation et l'exportation de l'opium préparé; toutefois, celles qui ne sont pas encore prêtes à prohiber immédiatement l'exportation de l'opium préparé, la prohiberont aussitôt que possible.

8. Les Puissances Contractantes qui ne sont pas encore prêtes à prohiber immédiatement l'exportation de l'opium préparé :

a. restreindront le nombre des villes, ports ou autres localités par lesquels l'opium préparé pourra être exporté;

b. prohiberont l'exportation de l'opium préparé vers les pays qui en interdisent actuellement, ou pourront en interdire plus tard, l'importation;

c. défendront, en attendant, qu'aucun opium préparé soit envoyé à un pays qui désire en restreindre l'entrée, à moins que l'exportateur ne se conforme aux règlements du pays importateur;

d. prendront des mesures pour que chaque colis exporté, contenant de l'opium préparé, porte une marque spéciale indiquant la nature de son contenu;

e. ne permettront l'exportation de l'opium préparé que par des personnes spécialement autorisées.

CHAPITRE III.

Opium médicinal, morphine, cocaïne, etc.

Définitions. Par opium médicinal on entend : l'opium brut qui a été chauffé à 60° centigrades et ne contient pas moins de 10 pour cent de morphine, qu'il soit ou non en poudre ou granulé, ou mélangé avec des matières neutres.

Par morphine on entend :

le principal alcaloïde de l'opium, ayant la formule chimique $C_{17}H_{19}NO_3$.

Par cocaïne on entend :

le principal alcaloïde des feuilles de l'Erythroxyton Coca, ayant la formule $C_{17}H_{21}NO_4$.

Par héroïne on entend :

la diacetyl-morphine, ayant la formule $C_{21}H_{23}HO_5$.

9. Les Puissances Contractantes édicteront des lois ou des règlements sur la pharmacie de façon à limiter la fabrication, la vente et l'emploi de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs aux seuls usages médicaux et légitimes, à moins que des lois ou des règlements existants n'aient déjà réglé la matière. Elles coopéreront entr'elles afin d'empêcher l'usage de ces drogues pour tout autre objet.

10. Les Puissances Contractantes s'efforceront de contrôler, ou de faire contrôler, tous ceux qui fabriquent, importent, vendent, distribuent et exportent la morphine, la cocaïne et leurs sels respectifs, ainsi que les bâtiments où ces personnes exercent cette industrie ou ce commerce.

A cet effet, les Puissances Contractantes s'efforceront d'adopter, ou de faire adopter, les mesures suivantes, à moins que des mesures existantes n'aient déjà réglé la matière :

a. limiter aux seuls établissements et locaux qui auront été autorisés à cet effet la fabrication de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs, ou se renseigner sur les établissements et locaux où ces drogues sont fabriquées, et en tenir un registre;

b. exiger que tous ceux qui fabriquent, importent, vendent, distribuent et exportent la morphine, la cocaïne et leurs sels respectifs soient munis d'une autorisation ou d'un permis pour se livrer à ces opérations, ou en fassent une déclaration officielle aux autorités compétentes;

c. exiger de ces personnes la consignation

sur leurs livres des quantités fabriquées, des importations, des ventes, de toute autre cession et des exportations de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs. Cette règle ne s'appliquera pas forcément aux prescriptions médicales et aux ventes faites par des pharmaciens dûment autorisés.

11. Les Puissances Contractantes prendront des mesures pour prohiber dans leur commerce intérieur toute cession de morphine, de cocaïne et de leurs sels respectifs à toutes personnes non autorisées, à moins que des mesures existantes n'aient déjà réglé la matière.

12. Les Puissances Contractantes, en tenant compte des différences de leurs conditions, s'efforceront de restreindre aux personnes autorisées l'importation de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs.

13. Les Puissances Contractantes s'efforceront d'adopter, ou de faire adopter, des mesures pour que l'exportation de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs de leurs pays, possessions, colonies et territoires à bail vers les pays, possessions, colonies et territoires à bail des autres Puissances Contractantes n'ait lieu qu'à la destination de personnes ayant reçu les autorisations ou permis prévus par les lois ou règlements du pays importateur.

A cet effet tout Gouvernement pourra communiquer, de temps en temps, aux Gouvernements des pays exportateurs des listes des personnes auxquelles des autorisations ou permis d'importation de morphine, de cocaïne et de leurs sels respectifs auront été accordés.

14. Les Puissances Contractantes appliqueront les lois et règlements de fabrication, d'importation, de vente ou d'exportation de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs;

a) à l'opium médicinal;

b) à toutes les préparations (officinales et non-officinales, y compris les remèdes dits anti-opium), contenant plus de 0,2 % de morphine ou plus de 0,1 % de cocaïne;

c) à l'héroïne, ses sels et préparations contenant plus de 0,1 % d'héroïne;

d) à tout nouveau dérivé de la morphine, de la cocaïne ou de leurs sels respectifs, ou à tout autre alcaloïde de l'opium, qui pourrait à la suite de recherches scientifiques, généralement reconnues, donner lieu à des abus analogues et avoir pour résultat les mêmes effets nuisibles.

CHAPITRE IV.

15. Les Puissances Contractantes ayant des traités avec la Chine (Treaty Powers) prendront, de concert avec le Gouvernement chinois, les mesures nécessaires pour empêcher

l'entrée en contrebande, tant sur le territoire chinois que dans leurs colonies d'Extrême Orient et sur les territoires à bail qu'ils occupent en Chine, de l'opium brut et préparé, de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs, ainsi que des substances visées à l'article 14 de la présente Convention. De son côté le Gouvernement chinois prendra des mesures analogues pour la suppression de la contrebande de l'opium et des autres substances visées ci-dessus, de la Chine vers les colonies étrangères et les territoires à bail.

16. Le Gouvernement chinois promulguera des lois pharmaceutiques pour ses sujets, réglementant la vente et la distribution de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs et des substances visées à l'article 14 de la présente Convention, et communiquera ces lois aux Gouvernements ayant des traités avec la Chine, par l'intermédiaire de leurs représentants diplomatiques à Peking. Les Puissances Contractantes ayant des traités avec la Chine examineront ces lois, et, si elles les trouvent acceptables, prendront les mesures nécessaires pour qu'elles soient appliquées à leurs nationaux résidant en Chine.

17. Les Puissances Contractantes ayant des traités avec la Chine entreprendront d'adopter les mesures nécessaires pour restreindre et pour contrôler l'habitude de fumer l'opium dans leurs territoires à bail, „settlements” et concessions en Chine, de supprimer *pari passu* avec le Gouvernement chinois les fumeries d'opium ou établissements semblables qui pourront y exister encore, et de prohiber l'usage de l'opium dans les maisons d'amusement et les maisons publiques.

18. Les Puissances Contractantes ayant des traités avec la Chine prendront des mesures effectives pour la réduction graduelle, *pari passu* avec les mesures effectives que le Gouvernement chinois prendra dans ce même but, du nombre des boutiques, destinées à la vente de l'opium brut et préparé, qui pourront encore exister dans leurs territoires à bail, „settlements” et concessions en Chine. Elles adopteront des mesures efficaces pour la restriction et le contrôle du commerce de détail de l'opium dans les territoires à bail, „settlements” et concessions, à moins que des mesures existantes n'aient déjà réglé la matière.

19. Les Puissances Contractantes qui possèdent des bureaux de poste en Chine adopteront des mesures efficaces pour interdire l'importation illégale en Chine, sous forme de colis postal, tout aussi bien que la transmission illégale d'une localité de la Chine à une autre

localité par l'intermédiaire de ces bureaux de l'opium, soit brut, soit préparé, de la morphine et de la cocaïne et de leurs sels respectifs et des autres substances visées à l'article 14 de la présente Convention.

CHAPITRE V.

20. Les Puissances Contractantes examineront la possibilité d'édicter des lois ou des règlements rendant passible de peines la possession illégale de l'opium brut, de l'opium préparé, de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs, à moins que des lois ou des règlements existants n'aient déjà réglé la matière.

21. Les Puissances Contractantes se communiqueront, par l'intermédiaire du Ministère des Affaires Étrangères des Pays-Bas :

a. les textes des lois et des règlements administratifs existants, concernant les matières visées par la présente Convention, ou édictés en vertu de ses clauses ;

b. des renseignements statistiques en ce qui concerne le commerce de l'opium brut, de l'opium préparé, de la morphine, de la cocaïne et de leurs sels respectifs, ainsi que des autres drogues, ou leurs sels, ou préparations, visés par la présente Convention.

Ces statistiques seront fournies avec autant de détails et dans un délai aussi bref que l'on considérera comme possibles.

CHAPITRE VI.

Dispositions finales.

22. Les Puissances non représentées à la Conférence seront admises à signer la présente Convention.

Dans ce but, le Gouvernement des Pays-Bas invitera, immédiatement après la signature de la Convention par les Plénipotentiaires des Puissances qui ont pris part à la Conférence, toutes les Puissances de l'Europe et de l'Amérique non représentées à la Conférence, à savoir :

la République Argentine ; l'Autriche-Hongrie ; la Belgique ; la Bolivie ; le Brésil ; la Bulgarie ; le Chili ; la Colombie ; le Costa-Rica ; la République de Cuba ; le Danemark ; la République Dominicaine ; la République de l'Équateur ; l'Espagne ; la Grèce ; le Guatemala ; la République d'Haïti ; le Honduras ; le Luxembourg ; le Mexique ; le Monténégro ; le Nicaragua ; la Norvège ; le Panama ; le Paraguay ; le Pérou ; la Roumanie ; le Salvador ; la Serbie ; la Suède ; la Suisse ; la Turquie ; l'Uruguay ; les États-Unis du Venezuela

à désigner un Délégué muni des pleins pouvoirs nécessaires pour signer, à La Haye, la Convention.

La Convention sera munie de ces signatures au moyen d'un „Protocole de signature de Puissances non représentées à la Conférence”, à ajouter après les signatures des Puissances représentées et mentionnant la date de chaque signature.

Le Gouvernement des Pays-Bas donnera tous les mois à toutes les Puissances signataires avis de chaque signature supplémentaire.

23. Après que toutes les Puissances, tant pour elles-mêmes que pour leurs possessions, colonies, protectorats et territoires à bail, auront signé la Convention ou le Protocole supplémentaire visé ci-dessus, le Gouvernement des Pays-Bas invitera toutes les Puissances à ratifier la Convention avec ce Protocole.

Dans le cas où la signature de toutes les Puissances invitées n'aurait pas été obtenue à la date du 31 décembre 1912, le Gouvernement des Pays-Bas invitera immédiatement les Puissances signataires à cette date, à désigner des Délégués pour procéder, à La Haye, à l'examen de la possibilité de déposer néanmoins leurs ratifications.

La ratification sera faite dans un délai aussi court que possible et déposée à La Haye au Ministère des Affaires Étrangères.

Le Gouvernement des Pays-Bas donnera tous les mois avis aux Puissances signataires des ratifications qu'il aura reçues dans l'intervalle.

Aussitôt que les ratifications de toutes les Puissances signataires, tant pour elles-mêmes que pour leurs colonies, possessions, protectorats et territoires à bail, auront été reçues par le Gouvernement des Pays-Bas, celui-ci notifiera à toutes les Puissances qui auront ratifié la Convention la date à laquelle il aura reçu le dernier de ces actes de ratification.

24. La présente Convention entrera en vigueur trois mois après la date mentionnée dans la notification du Gouvernement des Pays-Bas, visée au dernier alinéa de l'article précédent.

A l'égard des lois, règlements et autres mesures, prévus par la présente Convention, il est convenu que les projets requis à cet effet seront rédigés au plus tard six mois après l'entrée en vigueur de la Convention. En ce qui concerne les lois, elles seront aussi proposées par les Gouvernements à leurs Parlements ou Corps Législatifs dans ce même délai de six mois, et en tout cas à la première session qui suivra l'expiration de ce délai.

La date à partir de laquelle ces lois, règlements ou mesures entreront en vigueur fera l'objet d'un accord entre les Puissances Contractantes sur la proposition du Gouvernement des Pays-Bas.

Dans le cas où des questions surgiraient

relatives à la ratification de la présente Convention, ou à la mise en vigueur, soit de la Convention, soit des lois, réglemens et mesures qu'elle comporte, le Gouvernement des Pays-Bas, si ces questions ne peuvent pas être résolues par d'autres moyens, invitera toutes les Puissances Contractantes à désigner des Délégués qui se réuniront à La Haye pour arriver à un accord immédiat sur ces questions.

25. S'il arrivait qu'une des Puissances Contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances, en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le 23 janvier mil neuf cent douze, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique à toutes les Puissances représentées à la Conférence:

(Volgen onderteekeningen.)

PROTOCOLE DE SIGNATURE

DE PUISSANCES NON REPRÉSENTÉES A LA CONFÉRENCE.

<i>Pour le Costa-Rica :</i>		
MANUEL M. DE PERALTA	25 avril	1912.
<i>Pour le Mexique :</i>		
F. GAMBOA	15 mai	1912.
<i>Pour le Guatemala :</i>		
JOSÉ M. LARDIZABAL	17 juin	1912.
<i>Pour la Belgique :</i>		
ALB. FALLON	18 juin	1912.
Sous réserve d'adhésion ou de dénonciation en ce qui concerne le Congo Belge.		
<i>Pour le Luxembourg :</i>		
ALB. FALLON	18 juin	1912.
<i>Pour le Panama :</i>		
J. A. JIMENEZ	19 juin	1912.
<i>Pour l'Équateur :</i>		
VICTOR M. RENDON	2 juillet	1912.
<i>Pour le Honduras :</i>		
JALHAY	5 juillet	1912.
<i>Pour le Salvador :</i>		
ARTURO R. AVILA	30 juillet	1912.
<i>Pour l'Haïti :</i>		
DR. A. RIBOUL DE PESCAÏ	21 août	1912.
<i>Pour le Vénézuëla :</i>		
SANTOS A. DOMINICI	10 septembre	1912.
<i>Pour le Brésil :</i>		
GRACA ARANHA	16 octobre	1912.

Pour l'Argentine :
ALLJANDRO GUESALAGA. 17 octobre 1912.

Pour l'Espagne :
JOSÉ DE LA RICA Y CALVO 23 octobre 1912.

Pour la République Dominicaine :
ELISEO GRULLÓN 12 novembre 1912.

Pour le Paraguay :
ENRIQUE OOSTENDORP. 14 décembre 1912.

Pour le Danemark :
J. G. DE GREVENKOP.

CASTENSKJOLD, 17 décembre 1912.
pour le Danemark, l'Islande et les Antilles danoises.

Pour la Colombie :
IGNACIO GUTIERREZ.

PONCE. 15 janvier 1913.
Sous réserve de l'approbation du corps législatif de la Colombie.

Pour la République de Cuba :
ARTURO PADRÓ. 8 mai 1913.

Pour la Bolivie :
MACARIO PINILLA. 4 juin 1913.

Pour le Chili :
JORGE HUNEUS. 2 juillet 1913.

Pour le Nicaragua :
SIMON PLANAS SUAREZ. 18 juillet 1913.

Pour le Pérou :
MANUEL ALVÁREZ CAL.

DERON. 24 juillet 1913.

Pour la Suède :
F. DE KLERCKER. 27 août 1913.

Sous réserve de la déclaration suivante: l'opium n'étant pas fabriqué en Suède, le Gouvernement Suédois se contentera pour le moment de prohiber l'importation de l'opium préparé, mais se déclare en même temps prêt à prendre les mesures visées dans l'article 8 de la Convention si l'expérience en démontre l'opportunité.

Pour la Norvège :
G. F. HAGERUP. 2 septembre 1913.

20 Juni 1914. WET, houdende goedkeuring van het op 31 December 1913 te Brussel tusschen Nederland voor Nederlandsch-Indië, Duitschland, België, Bolivia, Chili, Columbia, Cuba, Denemarken, de Dominicaansche Republiek, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië, Guatemala, Haïti, Honduras, Italië, Japan, Mexico, Nicaragua, Noorwegen, Paraguay, Peru, Perzië, Portugal, Rusland, Siam, Zweden, Zwitserland en Uruguay gesloten verdrag met bijlagen betreffende de instelling van eene internationale handelstatistiek. S. 258.

WIJ. WILHELMINA, ENZ. doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 31 December 1913 te Brussel tusschen Nederland voor Nederlandsch-Indië, Duitschland, België, Bolivia, Chili, Columbia, Cuba, Denemarken, de Dominicaansche Republiek, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië, Guatemala, Haïti, Honduras, Italië, Japan, Mexico, Nicara-

gua, Noorwegen, Paraguay, Peru, Perzië, Portugal, Rusland, Siam, Zweden, Zwitserland en Uruguay gesloten verdrag met bijlagen betreffende de instelling van eene internationaal handelsstatistiek, wettelijke rechten betreft;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Wordt goedgekeurd het met de bijlagen in afdruk nevens deze wet gevoegde op 31 December 1913 te Brussel tusschen Nederland voor Nederlandsch-Indië, Duitschland, België, Bolivia, Chili, Columbia, Cuba, Denemarken, de Dominicaansche Republiek, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië, Guatemala, Haïti, Honduras, Italië, Japan, Mexico, Nicaragua, Noorwegen, Paraguay, Peru, Perzië, Portugal, Rusland, Siam, Zweden, Zwitserland en Uruguay gesloten verdrag betreffende de instelling van eene internationale handelsstatistiek.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 20sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
J. LOUDON.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(Uitg. 30 Juni 1914.)

CONVENTION

CONCERNANT L'ÉTABLISSEMENT D'UNE STATISTIQUE COMMERCIALE INTERNATIONALE.

Les Gouvernements d'Allemagne, de Belgique, de Bolivie, du Chili, de Colombie, de Cuba, du Danemark, de la République Dominicaine, d'Espagne, de France, de Grande-Bretagne, de Guatémala, de Haïti, de Honduras, d'Italie, du Japon, du Mexique, de Nicaragua, de Norvège, du Paraguay, des Pays-Bas pour les Indes Néerlandaises, du Pérou, de Perse, du Portugal, de Russie, du Siam, de Suède, de Suisse, de l'Uruguay, ayant reconnu l'utilité de prendre des mesures propres à faciliter la comparaison des diverses statistiques commerciales,

Les soussignés, à ce dûment autorisés, sont convenus de ce qui suit :

Art. I. Les Etats contractants décident d'établir, en dehors de la statistique commerciale publiée par chaque pays, une statistique spéciale basée sur une nomenclature commune groupant, en un nombre restreint de catégories, les marchandises importées et exportées, avec l'indication de la valeur et, autant que possible, du poids.

Art. II. Les Etats contractants déclarent

adopter à cet effet la nomenclature commune dont le texte est annexé à la présente Convention.

Art. III. En vue d'assurer la publication de la statistique spéciale visée à l'article I, les Etats contractants sont d'accord pour créer à Bruxelles un Office international sous le titre de BUREAU INTERNATIONAL DE STATISTIQUE COMMERCIALE.

Art. IV. Le Bureau international est chargé de réunir, de coordonner et de publier les renseignements statistiques qui lui sont fournis par les Etats contractants relativement à leur commerce d'importation et d'exportation. Ces Etats s'engagent à mettre le Bureau en possession de toutes les indications nécessaires pour établir la statistique spéciale dont il est quæstion à l'article I.

La publication de cette statistique se fera dans un organe intitulé : BULLETIN DU BUREAU INTERNATIONAL DE STATISTIQUE COMMERCIALE.

Art. V. Le Bureau international, dont les frais sont supportés par les Etats contractants, est placé sous la haute direction du Gouvernement belge et fonctionne sous sa surveillance.

Art. VI. Un Règlement, annexé à la présente Convention et ayant la même force obligatoire que celle-ci, détermine l'organisation du Bureau international et fixe la part d'intervention de chacun des Etats contractants dans les frais occasionnés par le fonctionnement dudit Bureau.

Art. VII. Les Etats et colonies qui n'ont point pris part à la présente Convention seront admis à y accéder ultérieurement.

L'accession sera notifiée par écrit au Gouvernement belge qui la fera connaître à tous les Etats contractants. L'accession emportera de plein droit adhésion à toutes les clauses stipulées dans la présente Convention et elle sortira ses effets à partir du 1er janvier de l'année suivante.

Art. VIII. La présente Convention sera ratifiée; les ratifications en seront déposées au Ministère des Affaires Étrangères à Bruxelles le plus tôt possible et, en tous cas, avant le 1er juillet 1914.

Elle deviendra obligatoire à cette date et elle restera en vigueur pendant sept ans.

Si, douze mois avant l'expiration des sept premières années, la présente Convention n'a pas été dénoncée, elle subsistera pendant un nouveau terme de sept années et ainsi de suite de sept en sept ans.

La dénonciation sera adressée au Gouvernement belge qui aura à consulter les autres Gouvernements sur les conditions dans lesquelles la Convention resterait exécutoire entre eux.

Art. IX. Il est entendu que douze mois avant l'expiration de chaque période septennale, chacun des Etats contractants aura la faculté de provoquer, par l'intermédiaire du Gouvernement belge, la réunion d'une Conférence en vue de discuter toutes propositions relatives à la comparaison des différentes statistiques commerciales.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention.

Fait à Bruxelles, le trente-un décembre mil neuf cent treize.

Pour l'Allemagne :

Signé : PRINZ V. HATZFELD TRACHENBERG.

Pour le Belgique :

Signé : BON, CAPELLE.

„ J. JANSSENS.

„ H. SILLEVAERTS.

„ R. CAMPEN.

„ GOFFART.

Pour la Bolivie :

Signé : JOAQUIN DE LEMOINE.

Pour le Chili :

Signé : FRITZ HOCHHEIMER.

„ LUIS ILLANES GUERRERO.

Pour la Colombie :

Signé : C. RODRIGUEZ MALDONADO.

Pour Cuba :

Signé : A. DIAZ DE VILLAR.

Pour le Danemark et ses possessions et colonies :

Signé : W. GREVENKOP CASTENSKIOLD.

Pour la République Dominicaine :

Signé : JOSEPH PENSO.

Pour l'Espagne :

Signé : MARQUÉS DE FAURÁ.

Pour la France :

Signé : A. KLOBUKOWSKI.

Pour la Grande-Bretagne :

Signé : F. H. VILLIERS.

Pour le Guatemala :

Signé : JOSÉ M. LARDIZABAL.

Pour Haïti :

Signé : DR. A. RIBOUL DE PESCAÏ.

Pour le Honduras :

Signé : H. JALHAY.

Pour l'Italie et les colonies :

Signé : COSTA.

Pour le Japon :

Signé : KEIJIRO NABESHIMA.

Pour le Mexique :

Signé : CARLOS PEREYRA.

Pour le Nicaragua :

Signé : LÉON VALLEZ.

Pour la Norvège :

Signé : F. HAGERUP.

„ A. N. KIAER.

Pour le Paraguay :

Signé : G. DU MONCEAU.

Pour les Indes Néerlandaises :

Signé : H. v. WEEDE.

Pour le Pérou :

Signé : CARLOS LARRABURE Y CORREA.

Pour la Perse :

Signé : M. MAHMOUD KHAN.

Pour le Portugal :

Signé : A. M. ALVES DA VEIGA.

Pour la Russie :

Signé : KOUDACHEFF.

Pour le Siam :

Signé : WILLIAM J. ARCHER.

Pour la Suède :

Signé : F. DE KLERCKER.

Pour la Suisse :

Signé : JULES BOREL.

„ I. BUSER.

„ T. GEERING.

Pour l'Uruguay :

Signé : ALBERTO GUANI.

Pour copie conforme :

Le Président de la Conférence,

BON, CAPELLE.

Certifié par le Secrétaire Général
du Ministère des Affaires Etrangères de
Belgique,

BON, VAN DER ELST.

Annexe à la Convention.

(Art. II).

NOMENCLATURE COMMUNE DES MARCHANDISES.

I. — Animaux vivants.

1. Espèce chevaline.
2. Espèce bovine.
3. Espèce ovine.
4. Espèce caprine.
5. Espèce porcine.
6. Volaille.
7. Tous autres animaux vivants (*non compris les poissons ni les crustacés vivants*).

II. — Objets d'alimentation et boissons.

8. Viandes fraîches. (1)
9. Volaille morte et gibier mort.
10. Viandes préparées ou conservées (*y compris le lard, la volaille et le gibier conservés*).
11. Graisses comestibles.
12. Margarine et beurres artificiels.
13. Lait. (2)
14. Beurres.
15. Fromages.
16. Caviar.
17. Poissons, crustacés et coquillages.
18. Œufs de volaille et de gibier.
19. Miel.
- Céréales :
20. Froment.
21. Seigle.
22. Orge.
23. Avoine.
24. Maïs.
25. Autres céréales (*y compris l'épeautre et le méteil*).
26. Riz.
27. Farines de céréales.

(1) Y compris les viandes congelées.

(2) Le lait condensé et le lait en poudre rentrent aussi dans cette catégorie.

28. Autres produits de la meunerie.
29. Malt.
30. Pâtes alimentaires.
31. Légumes frais.
31. Légumes secs :
 32. à cosse. (1)
 33. autres.
34. Pommes de terre.
35. Fruits (*y compris les fruits secs*).
36. Café (*y compris le café torréfié*).
37. Cacao brut.
38. Cacao préparé (*y compris le chocolat*).
39. Thés.
40. Sucres bruts et raffinés.
41. Epices. (2)
42. Huiles végétales. (3)
43. Sel.
44. Autres objets d'alimentation (*comprenant notamment les conserves de produits végétaux*).
45. Vins.
46. Bières.
47. Boissons spiritueuses (*esprit-de-vin, eaux-de-vie, liqueurs, etc.*).
48. Eaux de source et eaux minérales naturelles ou artificielles, gazeuses ou non.
49. Autres boissons (*jus de citron et d'orange, limonades, etc.*).

III. — Matières brutes ou simplement préparées.

50. Peaux brutes, salées, tannées *en croûte* et pelletteries brutes.
51. Ivoire.
52. Os et cornillons.
53. Engrais (*y compris les engrais chimiques*).
54. Poils et plumes.
55. Plantes vivantes et fleurs naturelles.
56. Récoltes et fourrages (*y compris les betteraves fourragères*).
57. Son.
58. Tourteaux.
59. Houblon.
60. Betteraves à sucre.
61. Graines.
62. Caoutchouc.
63. Résines, gommés et cire végétale.
64. Tabacs.
65. Bois de toute espèce, même sciés.
66. Charbon de bois.
67. Bois de teinture, écorces à tan et autres matières colorantes et tannantes.
68. Pâtes de bois.
 - Minerais :
 69. de cuivre.
 70. de fer.
 71. de plomb (*même argentifères*).
 72. de zinc.
 73. de manganèse.
 74. d'étain.
 75. autres.
 - Métaux communs :
 76. Aluminium.
 77. Cuivre.
 78. Etain.
 79. Fer et acier.

(1) Pois, fèves, lentilles, etc., décortiqués, égrugés, etc.

(2) Comprenant notamment le poivre, le piment, le safran, la vanille et la cannelle.

(3) Huiles alimentaires ou non, à l'exception des huiles essentielles.

80. Nickel.
81. Plomb.
82. Zinc.
83. autres.
84. Pierres précieuses et demi-précieuses brutes ou simplement taillées, mais non montées (*y compris le corail et les perles fines*).
85. Marbrés et albâtre.
86. Autres pierres.
87. Huiles minérales et leurs dérivés.
88. Charbons minéraux, même carbonisés ou agglomérés.
89. Chaux.
90. Ciment.
91. Soufre.
- Textiles :
 92. Laine.
 93. Soie.
 94. Coton.
 95. Jute.
 96. Chanvre et lin.
 97. Ramie, hennequen et autres fibres textiles.
98. Autres matières.

IV. — Produits fabriqués.

99. Amidon.
100. Savons.
101. Bougies, cierges et chandelles.
102. Parfumeries et cosmétiques.
103. Couleurs, teintures et vernis.
104. Produits chimiques (*y compris les alcools ne servant pas comme boissons*).
105. Médicaments composés.
106. Cigares et cigarettes.
107. Autres tabacs (*y compris les extraits de tabac*).
108. Pelletteries préparées et ouvrées.
109. Cuirs et peaux préparés.
110. Chaussures de peau.
111. Gants de peau.
112. Autres ouvrages en peau.
 - Fils :
 113. de laine.
 114. de soie naturelle ou artificielle.
 115. de coton.
 116. de jute.
 117. de chanvre, de lin, de ramie et d'autres fibres textiles.
118. Cordages.
 - Tissus :
 119. de laine.
 120. de soie naturelle ou artificielle.
 121. de coton.
 122. de jute.
 123. de chanvre, de lin, de ramie et d'autres fibres textiles.
124. Broderies, dentelles, passementeries et tulles brodés.
125. Bonneterie.
126. Chapeaux ornés pour dames (*modes*).
127. Chapeaux autres de toute espèce.
128. Lingerie.
129. Vêtements pour femmes.
130. Vêtements pour hommes.
131. Autres objets confectionnés.
132. Ouvrages en caoutchouc de toute espèce. (1)

(1) Sont compris parmi les *Ouvrages en caoutchouc*, les chaussures, les tissus et les vêtements en caoutchouc, ainsi que les bandages de roues de toute espèce.

133. Meubles en bois. (1)
134. Autres ouvrages en bois.
Papiers :
135. de tenture.
136. autres et carton. (2)
137. Ouvrages en papier et en carton.
138. Livres et musique gravée ou imprimée.
139. Autres produits des arts graphiques.
140. Ouvrages en marbre, en plâtre, en ciment et en pierre.
141. Tuiles, briques, carreaux, tuyaux, autres qu'en faïence ou en porcelaine.
142. Faïences et porcelaines.
143. Autres poteries.
144. Glaces.
145. Verres de vitrage.
146. Gobeletterie (*verre creux*).
147. Autres verreries.
148. Fer et acier simplement battus, étirés ou laminés.
149. Autres ouvrages en fer et en acier.
Ouvrages :
150. en aluminium.
151. en cuivre.
152. en étain.
153. en nickel.
154. en plomb.
155. en zinc.
156. Bijouterie, orfèvrerie et articles similaires en métaux précieux.
157. Bijouterie autre, même dorée, argentée, nickelée, etc.
158. Locomotives et tenders de locomotives.
159. Locomobiles.
160. Machines et appareils électriques.
161. Machines motrices (*autres que locomotives, locomobiles et machines électriques*), chaudières à vapeur, turbines, pompes, etc.
162. Machines-outils.
163. Machines à tisser, à apprêter, à blanchir, à imprimer, à teindre les étoffes, les rubans, etc., machines à carder, à peigner, à sérancer, à filer, métiers à broder et autres machines pour l'industrie textile.
164. Machines à coudre, à broder et à tricoter, à la main ou à pédales.
165. Machines pour fabriques et raffineries de sucre, pour distilleries, vinaigreries, brasseries et malteries.
166. Machines agricoles.
167. Autres machines et mécaniques et pièces détachées.
168. Outils. (3)
169. Voitures et wagons pour chemins de fer et tramways. (4)
170. Voitures automobiles.
171. Motocycles et autres véhicules de l'espèce.
172. Vélocipèdes.
173. Tous autres véhicules. (5)

(1) Les meubles autres qu'en bois suivent le régime des ouvrages, suivant la matière.

(2) Les cahiers lignés sont à considérer comme ouvrages en papier.

(3) Cette rubrique ne comprend que les outils employés à l'exercice de professions manuelles, à l'exclusion des machines-outils.

(4) Y compris les fourgons et wagonnets de toute sorte.

(5) Y compris les aéronefs.

174. Navires et bateaux.
175. Instruments de musique.
176. Instruments et appareils scientifiques.
177. Horlogerie et fournitures d'horlogerie. (1)
178. Armes et munitions.
179. Poudre à tirer et autres produits explosibles.
180. Allumettes.
181. Tous autres produits fabriqués.
182. Objets d'art et de collection.

V. — *Or et argent non ouvrés et monnaies d'or et d'argent.*

183. Or non ouvré. (2)
184. Argent non ouvré. (2)
185. Monnaies d'or.
186. Monnaies d'argent.

Annexe à la Convention.

(Art. VI.)

RÈGLEMENT D'ORGANISATION du Bureau international de Statistique commerciale.

En exécution de l'article VI de la Convention en date de ce jour, les Etats contractants adoptent le Règlement ci-après concernant l'organisation du BUREAU INTERNATIONAL DE STATISTIQUE COMMERCIALE, créé en vertu de l'article III de ladite Convention.

ATTRIBUTIONS.

Art. I. Le Bureau international a pour mission :

- a) De coordonner les renseignements que lui transmettent les Pays contractants aux fins visées par la Convention et de les publier d'après la NOMENCLATURE COMMUNE adoptée en vertu de l'article II de ladite Convention ;
- b) De préparer éventuellement les travaux des Conférences dont la réunion strait décidée conformément à l'article IX de la Convention.

PUBLICATIONS.

Art. II. Le BULLETIN DU BUREAU INTERNATIONAL DE STATISTIQUE COMMERCIALE, publié en vertu de l'article IV de la Convention, est annuel.

Art. III. Le format du Bulletin et les tableaux y contenus sont conformes aux modèles annexés au présent Règlement d'organisation.

Art. IV. Le Bulletin est rédigé en langue française.

(1) Les montres et fournitures pour montres rentrent dans cette catégorie.

(2) Y compris les lingots, la poudre, les barres et les débris.

Les valeurs sont indiquées en francs et les poids d'après le système métrique.

Le Bureau international conserve des droits exclusifs quant à la propriété de ses publications.

Art. V. En vue de l'élaboration du Bulletin, chacun des Pays contractants fait parvenir au Bureau international, le plus tôt possible et au plus tard en novembre, les renseignements statistiques relatifs à l'année précédente.

Ces renseignements sont consignés dans des *formulaires* fournis aux différents Etats par le Bureau international et conformes aux modèles annexés au présent Règlement d'organisation.

Dans le cas où les marchandises ne peuvent pas être classées dans l'une ou l'autre des rubriques de la nomenclature commune, il y a lieu d'indiquer — dans les *formulaires* — le numéro d'ordre de la rubrique relative, dans chaque catégorie, aux marchandises non classées, c'est-à-dire qui ne font pas l'objet d'une rubrique spéciale.

Art. VI. Le Bulletin publié par le Bureau international est distribué aux Gouvernements contractants proportionnellement à leur part d'intervention dans les frais de l'institution et ce sur la base de dix exemplaires par unité de cent francs.

Les exemplaires supplémentaires qui seraient réclamés par lesdits Gouvernements pourront leur être fournis par le Bureau international d'après un barème à déterminer. La demande doit en être faite lors de l'envoi des renseignements visés à l'article V du présent Règlement.

Les conditions de la vente du Bulletin aux Etats non contractants et aux particuliers seront réglées par le Bureau international.

Art. VII. Chaque Etat contractant envoie directement au Bureau international deux exemplaires de la publication annuelle relative à la statistique de son commerce extérieur.

PERSONNEL.

Art. VIII. Le personnel du Bureau international est nommé par les soins du Gouvernement belge.

Art. IX. Le Gouvernement belge est chargé de prendre les mesures utiles pour le fonctionnement du Bureau international, en restant dans les limites tracées par la Convention et par le présent Règlement.

Il fait les avances de fonds nécessaires et veille à la marche régulière de l'institution.

BUDGET.

Art. X. Afin de déterminer équitablement

la part contributive des Etats contractants dans les dépenses annuelles du Bureau international, ces Etats sont répartis en six classes correspondant à l'importance de leur commerce spécial respectif, savoir :

1re classe : plus de 4 milliards de francs ;

2e classe : plus de 3 milliards jusqu'à 4 milliards de francs ;

3e classe : plus de 2 milliards jusqu'à 3 milliards de francs ;

4e classe : plus de 1 milliard jusqu'à 2 milliards de francs ;

5e classe : plus de 500 millions jusqu'à 1 milliard de francs ;

6e classe : 500 millions de francs et moins.

Art. XI. Les parts contributives des Etats contractants dans le budget des dépenses fixées approximativement à trente-cinq mille francs par an, sont établies, pour toute la durée de la Convention, de la manière suivante :

1re classe 1,200 francs ;

2e classe 1,100 francs ;

3e classe 1,000 francs ;

4e classe 900 francs ;

5e classe 800 francs ;

6e classe 700 francs .

Le paiement des cotisations échéant aux Parties contractantes s'effectue entre les mains du Ministre des Affaires Etrangères de Belgique ou de son délégué, dans le courant du premier trimestre de chaque exercice et en monnaies ayant cours légal en Belgique.

Art. XII. Les sommes provenant de la vente du Bulletin par le Bureau international sont versées au Budget des recettes.

Art. XIII. Les Etats qui se retireraient de la Convention perdent leur droit de copropriété dans le fonds commun.

Art. XIV. En cas de dissolution, le fonds commun sera liquidé entre les Etats contractants, proportionnellement aux parts contributives déterminées par l'article XI du présent Règlement.

Art. XV. L'excédent éventuel du budget d'un exercice est reporté au budget de l'exercice suivant.

Le cas échéant, les excédents servent à constituer un fonds de réserve destiné à parer aux dépenses imprévues.

Art. XVI. Un rapport sur la gestion financière du Bureau international et la marche des travaux est adressé chaque année aux Gouvernements contractants.

Fait à Bruxelles, le trente-un décembre mil neuf cent treize.

(Volgen de onderteekeningen.)

ANNÉE 191

P A Y S
NOM:
(1)

Annexe
au Règlement d'Organisation
(Art. 5)

Formulaire A.

RÉLEVÉ DES IMPORTATIONS ET DES EXPORTATIONS.

COMMERCE SPÉCIAL.

IMPORTATIONS.

MARCHANDISES		Indiquer d'après la nomenclature commune:				
Numéro statistique: (2)	Désignation (3)	la catégorie		le n° d'ordre de la rubrique		
		(4)		(5)		
	NOMBRE (6)	POIDS		VALEUR		OBSERVATIONS
		(7)	100 kilogrammes (8)	(9)	francs (10)	
IMPORTATIONS TOTALES.						

EXPORTATIONS.

MARCHANDISES		Indiquer d'après la nomenclature commune:				
Numéro statistique: (2)	Désignation (3)	la catégorie		le n° d'ordre de la rubrique		
		(4)		(5)		
	NOMBRE (6)	POIDS		VALEUR		OBSERVATIONS
		(7)	100 kilogrammes (8)	(9)	francs (10)	
EXPORTATIONS TOTALES.						

(*) A remplir seulement lorsque la désignation des marchandises n'est pas la même à l'exportation qu'à l'importation.

(1) Indication, du pays qui fournit les renseignements faisant l'objet du présent relevé.

(2) Numéro statistique attribué aux marchandises dans le Tableau du commerce extérieur du pays qui fournit les renseignements faisant l'objet du présent relevé.

(3) Dénomination telle qu'elle existe dans le Tableau du commerce extérieur du pays qui fournit les renseignements faisant l'objet du présent relevé.

(4) Indiquer en chiffres celle des cinq grandes catégories de la nomenclature commune dans laquelle rentrent les marchandises faisant l'objet du présent relevé.

(5) Indiquer en chiffres le numéro d'ordre de la rubrique de la nomenclature commune dans laquelle rentrent les marchandises faisant l'objet du présent relevé. Dans le cas où les marchandises ne peuvent pas être classées dans l'une ou l'autre des rubriques de la nomenclature commune, il y a lieu d'indiquer le numéro d'ordre de la rubrique relative, dans chaque catégorie, aux marchandises non classées, c'est-à-dire qui ne font pas l'objet d'une rubrique spéciale.

(6) A remplir *uniquement* pour la catégorie I. **Animaux vivants**, à l'exception de la rubrique n° 7: *Tous autres animaux vivants*.

(7) A remplir *uniquement* par les pays dont l'unité de poids est autre que le kilogramme. Indiquer éventuellement cette unité en tête de la colonne.

(8) A remplir *uniquement* par les pays dont l'unité de poids est le kilogramme.

(9) A remplir *uniquement* par les pays dont l'unité de valeur est autre que le franc. Indiquer éventuellement cette unité en tête de la colonne, en spécifiant s'il s'agit de valeur or, argent ou papier.

(10) A remplir *uniquement* par les pays dont l'unité de valeur est le franc.

P A Y S	
NOM :	POPULATION :
.....	Habitants :
(1)	A la date du :

Annexe
au Règlement d'Organisation (Art. V).

Formulaire B.

ANNÉE 191.....

RELEVÉ DES IMPORTATIONS TOTALES ET DES EXPORTATIONS TOTALES.

COMMERCE SPÉCIAL.

IMPORTATIONS TOTALES				EXPORTATIONS TOTALES			
POIDS		VALEUR		POIDS		VALEUR	
.....	100 kilogr.	Franc	100 kilogr.	francs
(2)	(3)	(4)	(5)	(2)	(3)	(4)	(5)

(1) Indication du pays qui fournit les renseignements faisant l'objet du présent relevé.

(2) A remplir *uniquement* par les pays dont l'unité de poids est autre que le kilogramme. Indiquer éventuellement cette unité en tête de la colonne.

(3) A remplir *uniquement* par les pays dont l'unité de poids est le kilogramme.

(4) A remplir *uniquement* par les pays dont l'unité de valeur est autre que le franc. Indiquer éventuellement cette unité en tête de la colonne, en spécifiant s'il s'agit de valeur or, argent ou papier.

(5) A remplir *uniquement* par les pays dont l'unité de valeur est le franc.

TABLEAU No. 1.

RÉSUMÉ GÉNÉRAL des importations et des exportations d'après les 5 catégories de la
nomenclature commune.

COMMERCE SPÉCIAL. — ANNÉE 1911. ...

IMPORTATIONS.

EXPORTATIONS.

PAYS	CATÉGORIES											PAYS	CATÉGORIES														
	I		II		III		IV		V		TOTAL		I		II		III		IV		V		TOTAL				
	Animaux vivants		Objets d'alimentation et boissons		Matières brutes ou simplement préparées		Produits fabriqués		Or et argent non ouvrés et monnaies d'or et d'argent		TOTAL		Animaux vivants		Objets d'alimentation et boissons		Matières brutes ou simplement préparées		Produits fabriqués		Or et argent non ouvrés et monnaies d'or et d'argent		TOTAL				
	Poids	Valeur	Poids	Valeur	Poids	Valeur	Poids	Valeur	Poids	Valeur	Poids		Valeur	Poids	Valeur	Poids	Valeur	Poids	Valeur	Poids	Valeur	Poids	Valeur	Poids	Valeur		
Tonnes		Mille francs		Tonnes		Mille francs		Tonnes		Mille francs		Tonnes		Mille francs		Tonnes		Mille francs		Tonnes		Mille francs		Tonnes		Mille francs	
1.												1.															
2.												2.															
3.												3.															
4.												4.															
5.												5.															
6.												6.															
7.												7.															
8.												8.															
9.												9.															
10.												10.															
11.												11.															
12.												12.															
13.												13.															
14.												14.															
15.												15.															
16.												16.															
17.												17.															
18.												18.															
19.												19.															
20.												20.															
21.												21.															
22.												22.															
23.												23.															
24.												24.															
26.												26.															
25.												25.															
27.												27.															
28.												28.															
29.												29.															
30.												30.															

TABLEAU N° 2.

RÉSUMÉ PAR MARCHANDISES des importations et des exportations d'après les 186 rubriques de la nomenclature commune.

COMMERCE SPÉCIAL — ANNÉE 19...

I. ANIMAUX VIVANTS. — Espèce chevaline.					I. ANIMAUX VIVANTS. — 2. Espèce bovine.					I. ANIMAUX VIVANTS. — 3. Espèce ovine.					I. ANIMAUX VIVANTS. — 4. Espèce capriné.				
PAYS	Importations		Exportations		PAYS	Importations		Exportations		PAYS	Importations		Exportations		PAYS	Importations		Exportations	
	Poids	Valeur	Poids	Valeur		Poids	Valeur	Poids	Valeur		Poids	Valeur	Poids	Valeur		Poids	Valeur	Poids	Valeur
	Tonnes	Mille francs	Tonnes	Mille francs		Tonnes	Mille francs	Tonnes	Mille francs		Tonnes	Mille francs	Tonnes	Mille francs		Tonnes	Mille francs	Tonnes	Mille francs
1.					1.					1.					1.				
2.					2.					2.					2.				
3.					3.					3.					3.				
4.					4.					4.					4.				
5.					5.					5.					5.				
6.					6.					6.					6.				
7.					7.					7.					7.				
8.					8.					8.					8.				
9.					9.					9.					9.				
10.					10.					10.					10.				
11.					11.					11.					11.				
12.					12.					12.					12.				
13.					13.					13.					13.				
14.					14.					14.					14.				
15.					15.					15.					15.				
16.					16.					16.					16.				
17.					17.					17.					17.				
18.					18.					18.					18.				
19.					19.					19.					19.				
20.					20.					20.					20.				
21.					21.					21.					21.				
22.					22.					22.					22.				
23.					23.					23.					23.				
24.					24.					24.					24.				
25.					25.					25.					25.				
26.					26.					26.					26.				
27.					27.					27.					27.				
28.					28.					28.					28.				
29.					29.					29.					29.				
30.					30.					30.					30.				

RÉSUMÉ PAR PAYS des importations et des exportations d'après les 186 rubriques de la nomenclature commune.

COMMERCE SPÉCIAL. — ANNÉE 191...

A L L E M A G N E

MARCHANDISES	Importations		Exportations	
	Poids	Valeur	Poids	Valeur
	<i>Tonnes</i>	<i>Mille francs</i>	<i>Tonnes</i>	<i>Mille francs</i>
I. — ANIMAUX VIVANTS				
1 Espèce chevaline				
2 Espèce bovine				
3 Espèce ovine				
4 Espèce caprine				
5 Espèce porcine				
6 Volaille				
7 Tous autres animaux vivants (non compris les poissons ni les crustacés vivants)				
Total				
II. — OBJETS D'ALIMENTATION ET BOISSONS				
8 Viandes fraîches				
9 Volaille morte et gibier mort				
10 Viandes préparées ou conservées (y compris le lard, la volaille et le gibier conservés)				
11 Graisses comestibles				
12 Margarine et beurres artificiels				
13 Lait				
14 Beurre				
15 Fromages				
16 Caviar				
17 Poissons, crustacés et coquillages				
18 Œufs de volaille et de gibier				
19 Miel				
Céréales :				
20 Froment				
21 Seigle				
22 Orge				
23 Avoine				

A L L E M A G N E.

MARCHANDISES	Importations		Exportations	
	Poids	Valeur	Poids	Valeur
	<i>Tonnes</i>	<i>Mille francs</i>	<i>Tonnes</i>	<i>Mille francs</i>
24 Maïs				
25 Autres céréales (y compris le peautre et le méteil)				
26 Riz				
27 Farines de céréales				
28 Autres produits de la meunerie				
29 Malt				
30 Pâtes alimentaires				
31 Légumes frais				
Légumes secs :				
32 à cosse				
33 autres				
34 Pommes de terre				
35 Fruits (y compris les fruits secs)				
36 Café (y compris le café torréfié)				
37 Cacao brut				
38 Cacao préparé (y compris le chocolat)				
39 Thé				
40 Sucres bruts et raffinés				
41 Épices				
42 Huiles végétales				
43 Sel				
44 Autres objets d'alimentation (comprenant notamment les conserves de produits végétaux)				
45 Vins				
46 Bières				
47 Boissons spiritueuses (esprit-de-vin, eaux-de-vie, liqueurs, etc.)				
48 Eaux de source et eaux minérales naturelles ou artificielles, gazeuses ou non				
49 Autres boissons (jus de citron et d'orange, limonades, etc.)				
Total				
III. — MATIÈRES BRUTES OU SIMPLEMENT PRÉPARÉES				
50 Peaux brutes, salées, tannées en croûte et pelleteries brutes				

ALLEMAGNE

MARCHANDISES	Importations		Exportations	
	Poids	Valeur	Poids	Valeur
	Tonnes	Mille francs	Tonnes	Mille francs
51 Ivoire.				
52 Os et cornillons				
53 Engrais (y compris les engrais chimiques)				
54 Poils et plumes				
55 Plantes vivantes et fleurs naturelles				
56 Récoltes et fourrages (y compris les betteraves fourragères)				
57 Son.				
58 Tourteaux.				
59 Houblon.				
60 Betteraves à sucre				
61 Graines				
62 Caoutchouc				
63 Résines, gommés et cire végétale				
64 Tabacs				
65 Bois de toute espèce, même sciés				
66 Charbon de bois				
67 Bois de teinture, écorces à tan et autres matières colorantes et tannantes				
68 Pâtes de bois				
Minerais:				
69 de cuivre				
70 de fer.				
71 de plomb (même argentifères).				
72 de zinc.				
73 de manganèse				
74 d'étain.				
75 autres				
Métaux communs:				
76 Aluminium				
77 Cuivre				
78 Étain				
79 Fer et acier				

ALLEMAGNE

MARCHANDISES	Importations		Exportations	
	Poids	Valeur	Poids	Valeur
	Tonnes	Mille francs	Tonnes	Mille francs
Fils:				
113 de laine				
114 de soie naturelle ou artificielle				
115 de coton				
116 de jute				
117 de chanvre, de lin, de ramie et d'autres fibres textiles				
118 Cordages				
Tissus:				
119 de laine				
120 de soie naturelle ou artificielle				
121 de coton				
122 de jute				
123 de chanvre, de lin, de ramie et d'autres fibres textiles				
124 Broderies, dentelles, passementeries et tulles brodés.				
125 Bonneterie.				
126 Chapeaux ornés pour dames (modes)				
127 Chapeaux autres de toute espèce				
128 Lingerie				
129 Vêtements pour femmes				
130 Vêtements pour hommes				
131 Autres objets confectionnés				
132 Ouvrages en caoutchouc de toute espèce				
133 Meubles en bois				
134 Autres ouvrages en bois				
Papiers:				
135 de tenture				
136 autres en carton				
137 Ouvrages en papier et en carton				
138 Livres et musique gravée ou imprimée				
139 Autres produits des arts graphiques				

81	Plomb
82	Zinc
83	autres
84	Pierres précieuses et demi-précieuses brutes ou simplement taillées, mais non montées (<i>y compris le corail et les perles fines</i>)
85	Marbres et albâtre
86	Autres pierres
87	Huiles minérales et leurs dérivés
88	Charbons minéraux, même carbonisés ou agglomérés
89	Chaux
90	Ciment
91	Soufre
	Textiles :
92	Laine
93	Soie
94	Coton
95	Jute
96	Chanvre et lin
97	Ramie, hennequen et autres fibres textiles
98	Autres matières

Total

IV. — PRODUITS FABRIQUÉS

99	Amidon
100	Savons
101	Bougies, cierges et chandelles
102	Parfumeries et cosmétiques
103	Couleurs, teintures et vernis
104	Produits chimiques (<i>y compris les alcools ne servant pas comme boissons</i>)
105	Médicaments composés
106	Cigares et cigarettes
107	Autres tabacs (<i>y compris les extraits de tabac</i>)
108	Pelleteries préparées et ouvrées
109	Cuir et peaux préparés
110	Chaussures de peau
111	Gants de peau
112	Autres ouvrages en peau

140	Ouvrages en marbre, en pierre, en ciment et en pierre
141	Tuilles, briques, carreaux, tuyaux, autres qu'en faïence ou en porcelaine
142	Faïences et porcelaines
143	Autres poteries
144	Glaces
145	Verres de vitrage
146	Gobelaterie (<i>verre creux</i>)
147	Autres verreries
148	Fer et acier simplement battus, étirés ou laminés
149	Autres ouvrages en fer et en acier

IV. — PRODUITS FABRIQUÉS

(Suite)

Ouvrages :

150	en aluminium
151	en cuivre
152	en étain
153	en nickel
154	en plomb
155	en zinc
156	Bijouterie, orfèvrerie et articles similaires en métaux précieux
157	Bijouterie autre, même dorée, argentée, nickelée, etc.
158	Locomotives et tenders de locomotives
159	Locomobiles
160	Machines et appareils électriques
161	Machines motrices (<i>autres que locomotives, locomobiles et machines électriques</i>), chaudières à vapeur, turbines, pompes, etc.
162	Machines-outils
163	Machines à tisser, à apprêter, à blanchir, à imprimer, à teindre les étoffes, les rubans, etc. : machines à carder, à peigner, à sérancer, à filer, métiers à broder et autres machines pour l'industrie textile

A L L E M A G N E

MARCHANDISES	Importations		Exportations	
	Poids	Valeur	Poids	Valeur
	<i>Tonnes</i>	<i>Mille francs</i>	<i>Tonnes</i>	<i>Mille francs</i>
164 Machines à coudre, à broder et à tricoter, à la main ou à pédales				
165 Machines pour fabriques et raffineries de sucre, pour distilleries, vinaigrieres, brasseries et malteries				
166 Machines agricoles				
167 Autres machines et mécaniques et pièces détachées				
168 Outils				
169 Voitures et wagons pour chemins de fer et tramways				
170 Voitures automobiles				
171 Motocycles et autres véhicules de l'espèce				
172 Vélocipèdes				
173 Tous autres véhicules				
174 Navires et bateaux				
175 Instruments de musique				
176 Instruments et appareils scientifiques				
177 Horlogerie et fournitures d'horlogerie				
178 Armes et munitions				
179 Poudre à tirer et autres produits explosibles				
180 Allumettes				
181 Tous autres produits fabriqués				
182 Objets d'art et de collections				
Total				
V. — OR ET ARGENT NON OUVRÉS ET MONNAIES D'OR ET D'ARGENT				
183 Or non ouvré				
184 Argent non ouvré				
185 Monnaies d'or				
186 Monnaies d'argent				
Total				
Total général				

TABLEAU N° 4.

TABLEAU indiquant le rang d'importance des différents pays au point de vue de leur commerce extérieur.

COMMERCÉ SPÉCIAL. — ANNÉE 191...

PAYS.	Popu- lation.	Commerce spécial			Valeur du com- merce spécial par 1,000 habi- tants	Rang d'Importance	
		Impor- tation	Expor- tation	Total		d'après la valeur par 1,000 habi- tants	d'après la valeur absolue
		<i>Mille francs</i>	<i>Mille francs</i>	<i>Mille francs</i>	<i>Mille francs</i>		

P R O T O C O L E

Les Etats contractants se réservent d'examiner, le moment venu et de commun accord, l'opportunité d'instituer, à côté du Bureau international créé par la Convention, un Conseil international permanent appelé à donner son avis sur les questions concernant l'application de la Convention.

Fit à Bruxelles, le trente-un décembre mil neuf cent treize.

(Volgen de onderteekeningen.)

20 Juni 1914. WET, houdende goedkeuring van het op 26 October 1912 te Berlijn namens Nederland, Duitschland, Oostenrijk en Hongarije, België, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië, Italië, Japan, Noorwegen, Portugal, Rusland, Zweden en Zwitserland ondertekend verdrag, met bijbehoorend protocol, betreffende internationale tentoonstellingen. S. 259.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat het op 26 October 1912 te Berlijn namens Nederland, Duitschland, Oostenrijk, en Hongarije, België, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië, Italië, Japan, Noorwegen, Portugal, Rusland, Zweden en Zwitserland ondertekend verdrag, met bijbehoorend protocol, betreffende internationale tentoonstellingen, wettelijke rechten betreft;

Gelet op artikel 59, 2de lid, der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Wordt goedgekeurd het nevens deze wet in afdruk gevoegde op 26 October 1912 te Berlijn namens Nederland, Duitschland, Oostenrijk en Hongarije, België, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië, Italië, Japan, Noorwegen, Portugal, Rusland, Zweden en Zwitserland ondertekend verdrag, met bijbehoorend protocol, betreffende internationale tentoonstellingen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 20sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

J. LOUDON.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

De Minister van Financiën,

BERTLING.

De Minister van Koloniën,

TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg. 30 Juli 1914.*)

CONVENTION

CONCERNANT LES EXPOSITIONS INTERNATIONALES.

Les soussignés, plénipotentiaires des gouvernements des pays ci-après énumérés, s'étant réunis en Conférence à Berlin, sont convenus, d'un commun accord et sous réserve de ratification, des dispositions suivantes :

Art. 1. Les expositions sont classées comme suit :

I^o. d'après les objets exposés, l'exposition est

universelle, lorsqu'elle embrasse le plus grand nombre des productions de l'activité humaine ;

spéciale, lorsqu'elle est limitée à une ou quelques productions de cette activité, tels que les produits agricoles, l'art appliqué, à l'industrie, l'économie sociale, l'hygiène, la locomotion automobile, l'aéronautique, les sports ;

II°. d'après les modalités de l'organisation, l'exposition est

officielle, lorsque ses services sont constitués, dirigés et administrés par le gouvernement ou ses délégués ;

officiellement reconnue, lorsque ses services sont constitués, dirigés et administrés par un organisme qui a obtenu à cet effet la reconnaissance, le patronage ou l'autorisation du gouvernement ;

privée, lorsqu'elle ne rentre dans aucune des deux catégories précédentes ;

III°. d'après l'origine des produits exposés, l'exposition est

nationale, lorsqu'elle admet les seuls produits du pays et de ses colonies ;

internationale, lorsqu'elle admet, en même temps que les produits nationaux, ceux d'un ou plusieurs pays étrangers.

2. La participation d'un pays étranger à une exposition est

1°. officielle, lorsqu'elle est constituée, dirigée et administrée par le gouvernement ou ses délégués ;

2°. officiellement reconnue, lorsqu'elle est constituée, dirigée et administrée par un organisme qui a formellement obtenu à cet effet la reconnaissance, le patronage ou l'autorisation du gouvernement ;

3°. privée, lorsqu'elle ne rentre dans aucune des deux catégories précédentes.

3. Une exposition ou une participation ne peut obtenir du gouvernement la reconnaissance, le patronage ou l'autorisation, que si elle présente des garanties sérieuses dans son organisation administrative et financière et si elle assure au gouvernement et à ses délégués un pouvoir de contrôle général sur l'administration et sur la gestion financière.

4. La reconnaissance, le patronage ou l'autorisation visés à l'article précédent doivent faire l'objet d'une décision spéciale. Il ne peut être fait usage de la reconnaissance, du patronage ou de l'autorisation avant que cette décision n'ait été publiée dans les journaux officiels du pays de l'exposition ou de la participation.

5. Lorsqu'un gouvernement alloue une subvention en argent à un organisme en vue de l'aider à constituer une exposition universelle ou une participation à une telle exposition, cette exposition ou cette participation devient officiellement reconnue, si la subvention atteint au moins le tiers des sommes nécessaires à l'organisation de ladite exposition ou participation et, en ce cas, les dispositions de la présente convention sont applicables.

6. Les dispositions de la présente convention s'appliquent aux expositions internationales officielles ou officiellement reconnues, ainsi qu'aux participations officielles ou officiellement reconnues à des expositions internationales.

Sont toutefois exceptées :

1°. les expositions spéciales des beaux-arts ainsi que celles ayant un caractère exclusivement artistique ou scientifique ;
2°. les expositions rattachées à un congrès organisé ou patronné par un gouvernement, en dehors de toute préoccupation industrielle ou commerciale et en vue d'un intérêt public tel que le progrès des sciences, l'enseignement, la protection de la vie humaine ;

3°. les participations aux expositions visées aux numéros 1 et 2 ;

4°. les participations d'une administration publique à une exposition universelle privée ayant lieu dans son propre pays, à la condition que ces participations ne comprennent que les objets rentrant dans les attributions de cette administration et qu'elles soient organisées en dehors de toute préoccupation industrielle ou commerciale ;

5°. les participations au seul groupe des beaux-arts dans les expositions universelles ;

6°. les concours temporaires dans toutes les expositions.

7. Dans une exposition :

1°. ne sont considérées comme sections nationales et, en conséquence, ne peuvent être désignées sous cette dénomination, que les participations officielles ou officiellement reconnues ;

2°. ne peuvent être désignées sous le titre de commissaire ou délégué, que les personnes investies de cette qualité avec l'agrément de leur gouvernement.

8. La section nationale d'un pays ne peut comprendre que les objets appartenant à ce pays.

Toutefois, peut y figurer, avec l'autorisation du commissaire ou délégué du pays intéressé, un objet appartenant à un autre pays à condition qu'il ne serve qu'à compléter l'installation, qu'il soit sans influence sur l'attribution de la récompense à l'objet principal et, qu'à ce titre, il ne bénéficie lui-même d'aucune récompense.

Sont considérés comme appartenant à un pays, pour l'industrie et l'agriculture, les produits qui ont été extraits de son sol, récoltés ou fabriqués sur son territoire.

9. Dans un même pays, il ne peut, au cours d'une période de dix années, être organisé plus d'une exposition universelle officielle, officiellement reconnue ou privée avec subvention du gouvernement.

Aucun pays contractant ne peut organiser de participation officielle ou officiellement reconnue, ni subventionner de participation privée à une exposition universelle, alors même qu'elle aurait lieu dans un pays non adhérent à la présente convention, que dans le cas où cette exposition suivrait d'au moins trois années l'exposition universelle précédente.

Les expositions officielles, officiellement reconnues ou privées avec subvention du gouvernement, qui n'ont pas de programme précis et nettement limité à une ou plusieurs productions de l'activité humaine, sont assimilées aux expositions universelles pour l'application des délais ci-dessus fixés.

Les délais mentionnés aux alinéas 1 et 2 du présent article ont pour point de départ l'ouverture d'une exposition.

Lorsqu'une exposition universelle n'admet, d'après son programme et pour des raisons spéciales, que la participation d'un nombre restreint de pays, cette exposition n'entre pas en compte pour le calcul des délais ci-dessus prévus.

Si une exposition universelle est projetée pour la même année par deux ou plusieurs pays adhérents à la présente convention, ces pays procéderont à un échange de vues et le résultat de leur entente sera notifié aux autres pays contractants.

En cas de simultanéité de date entre une exposition universelle organisée par un pays adhérent et celle organisée par un pays non adhérent à la présente convention, les autres pays contractants donneront, de préférence, leur adhésion à la première.

10. Le gouvernement du pays où a lieu une exposition officiellement reconnue doit nommer un commissaire ou délégué pour le représenter

et exercer le pouvoir de contrôle général prévu à l'article 3.

Ce commissaire ou délégué a dans ses attributions tous les rapports avec les commissaires ou délégués des pays étrangers.

11. Les gouvernements des pays participants doivent nommer des commissaires ou délégués pour les représenter et exercer le pouvoir de contrôle général prévu à l'article 3.

Les commissaires ou délégués sont seuls chargés de régler l'attribution ou la répartition des emplacements entre les exposants de leur pays.

12. Les invitations à participer à une exposition officielle ou officiellement reconnue doivent être adressées par le gouvernement aux pays étrangers, avant la date d'ouverture de l'exposition, dans les délais ci-après :

- 1°. trois années pour les expositions universelles officielles ;
- 2°. deux années pour les expositions universelles officiellement reconnues et les expositions spéciales officielles ;
- 3°. une année pour les expositions spéciales officiellement reconnues.

Ces invitations sont accompagnées du règlement général de l'exposition, ainsi que des documents indiquant les mesures prises

- 1°. pour assurer la sécurité tant des personnes que des constructions et notamment pour parer au danger d'incendie dans l'édification et l'exploitation de l'exposition ;
- 2°. pour assurer la protection des inventions brevetables, des modèles d'utilité, des dessins ou modèles industriels, des marques de fabrique ou de commerce, de la propriété littéraire et artistique ;
- 3°. pour faciliter le transport et la manutention des objets destinés à l'exposition, ainsi que leur prise en charge par l'administration douanière.

13. La durée des expositions universelles ou spéciales ne peut dépasser six mois.

14. Chaque pays où a lieu une exposition officielle ou officiellement reconnue offrira ses bons offices pour obtenir de ses administrations, compagnies et entreprises de chemins de fer ou de navigation, au profit des objets destinés à cette exposition, des facilités de transport.

15. Dans toute exposition universelle officielle, les objets étrangers passibles de droits de douane sont traités comme s'ils étaient en entrepôt réel ou en port franc, à condition d'être réexportés tels qu'ils ont été pris en charge à leur entrée.

En cas de destruction totale ou partielle

desdits objets, l'exposant conserve le bénéfice de la franchise s'il justifie que les objets détruits ont été utilisés pour les services de l'exposition et si le tarif douanier ne taxe d'aucun droit l'entrée des objets détériorés ou inutilisables.

Les justifications ci-dessus prévues sont présentées par le commissaire ou délégué du pays auquel ressortit l'exposant ; la décision appartient à l'administration du pays où l'exposition a lieu.

Doivent être considérés comme objets destinés à l'exposition, au sens des dispositions qui précèdent,

- 1°. les matériaux de construction, même s'ils sont importés à l'état de matière première destinée à être travaillée après l'arrivée dans le pays où l'exposition a lieu ;
- 2°. les outils, le matériel de transport pour les travaux d'exposition ;
- 3°. les objets servant à la décoration intérieure et extérieure des locaux, stands, étalages des exposants ;
- 4°. les objets servant à la décoration et à l'ameublement des locaux affectés aux commissaires ou délégués des pays participants, ainsi que les articles de bureau destinés à leur usage ;
- 5°. les objets employés aux installations des machines ou appareils exposés en plein fonctionnement ;
- 6°. les échantillons nécessaires aux jurys pour l'appréciation et le jugement des produits exposés.

En outre sont exonérés de droits, qu'ils soient ou non réexportés :

- 1°. les catalogues, brochures et affiches officiels, illustrés ou non, publiés par les participations des pays étrangers ;
- 2°. les catalogues, brochures, affiches et toutes autres publications, illustrés ou non, distribués gratuitement par les exposants.

Les dispositions du présent article ne s'appliquent aux monopoles d'Etat que sous les conditions prescrites par les administrations compétentes.

16. Les monopoles de caractère industriel ou privé qui seraient concédés, à titre temporaire, dans une exposition, ne peuvent porter atteinte au libre fonctionnement des participations des pays étrangers.

17. Dans une exposition officielle, il ne peut être perçu par l'administration de l'exposition aucune taxe pour les emplacements soit couverts, soit découverts qu'elle attribue à chaque pays participant.

18. Dans toutes les publications officielles relatives à une exposition ou à une participation, les désignations doivent être conformes aux classifications et dénominations adoptées dans les articles de la présente convention.

Il ne peut être fait aucune transmission de documents dans lesquels les dites classifications ou dénominations ne seraient pas observées.

19. Dans une exposition officielle ou officiellement reconnue, il ne peut être fait usage, pour désigner un groupe ou un établissement, d'aucune appellation géographique se rapportant à un pays participant qu'avec l'autorisation du commissaire ou délégué de ce pays.

En cas de non participation de pays contractants, de telles interdictions sont prononcées par l'administration de l'exposition sur la demande des gouvernements intéressés.

20. L'appréciation et le jugement des objets exposés sont confiés à un jury international constitué en conformité des règles générales suivantes :

1°. chaque pays est représenté dans le jury en proportion de la part qu'il prend à l'exposition, cette part étant déterminée en tenant surtout compte du nombre de ses exposants, non compris les collaborateurs et coopérateurs, et de la superficie qu'ils occupent ;

chaque pays a droit à un juré au moins dans toute classe où ses produits sont exposés, sauf dans le cas où l'administration de l'exposition et le commissaire ou délégué du pays intéressé sont d'accord pour reconnaître que cette représentation n'est pas justifiée par l'importance de sa participation dans cette classe ;

aucun pays ne peut avoir plus de sept jurés dans une même classe; toutefois cette limitation n'est pas applicable aux classes de l'alimentation liquide et solide ;

2°. les fonctions de jurés doivent être attribuées à des personnes choisies autant que possible parmi les exposants et possédant les connaissances techniques nécessaires ;

les jurys sont autorisés à procéder ou à faire procéder à des expertises techniques, à moins que le commissaire ou délégué du pays intéressé ne déclare cette opération impossible en raison de circonstances spéciales ;

3°. les jurés ne peuvent être investis de leurs fonctions qu'avec l'agrément de leur gouvernement ;

4°. le jury comporte trois degrés de juridiction ou instances.

En cas de réclamation contre la décision du jury de première instance, il doit être procédé à un nouvel examen des objets exposés, si l'intéressé le demande.

21. Les récompenses se divisent en six catégories :

- 1°. grands prix ;
- 2°. diplômes d'honneur ;
- 3°. médailles d'or ;
- 4°. médailles d'argent ;
- 5°. médailles de bronze ;
- 6°. mentions.

En outre, il peut être attribué des diplômes aux collaborateurs et coopérateurs des exposants récompensés ou mis hors concours.

Tout exposant, même s'il concourt pour la première fois, peut obtenir les plus hautes récompenses.

Les récompenses décernées antérieurement ne constituent pas, à elles seules, un titre à l'obtention de récompenses équivalentes.

22. La mise hors concours, à quelque titre qu'elle ait lieu, ne comporte ni jugement ni appréciation des objets exposés et par suite ne peut être considérée comme une récompense.

Sont mis hors concours d'office :

1°. dans toutes les classes, les exposants membres du jury et les sociétés, associations ou corporations représentées dans le jury par leur président ou administrateur délégué ou par l'un de leurs directeurs ou agents ;

2°. dans les classes où ils en remplissent les fonctions, les exposants experts du jury.

La mise hors concours d'office n'est applicable ni aux administrations publiques ni aux sociétés, associations ou corporations poursuivant un but exclusivement désintéressé.

Peuvent être mis hors concours, à titre exceptionnel et sur leur demande, transmise avec avis conforme du commissaire ou délégué de leur pays :

1°. les exposants qui, lors de la dernière exposition à laquelle ils ont pris part, ont dans la même classe obtenu un grand prix ou été l'objet d'une mise hors concours, à condition toutefois que leur participation soit en rapport avec l'importance de leur établissement ;

2°. les administrations publiques, ainsi que les sociétés, associations ou corporations poursuivant un but exclusivement désintéressé, sans qu'elles aient à justifier

d'un précédent grand prix ou d'une précédente mise hors concours ;

3°. le groupe des beaux-arts.

Les diplômes décernés aux exposants mis hors concours portent, selon les cas, l'une des indications suivantes :

1°. hors concours, membre du jury,

2°. hors concours, expert du jury,

3°. hors concours sur demande, non participant aux récompenses.

La mise hors concours ne peut être invoquée qu'en reproduisant intégralement le libellé du diplôme.

23. Le règlement du jury international doit contenir des dispositions conformes aux règles générales fixées par les articles 20 à 22 de la présente convention.

Ce règlement et la liste des récompenses ou palmarès doivent être publiés par l'administration de l'exposition.

La publication du règlement de jury doit être faite six mois au moins avant la date d'ouverture de l'exposition et celle de la liste des récompenses au moins un mois avant la clôture de l'exposition.

Les pays participants reçoivent communication officielle de tous les documents concernant le jury international ; la liste des jurés des pays participants et leur répartition dans les divers groupements de l'exposition doivent être communiquées avant la convocation du jury.

24. Dans les expositions universelles, les dispositions des articles 20, 21 et 23 de la présente convention ne s'appliquent pas au groupe des beaux-arts.

25. Lorsqu'une exposition universelle est organisée dans un pays non adhérent à la présente convention, les pays contractants procéderont à un échange de vues avant d'accepter l'invitation à participer à cette exposition.

Ils ne donneront pas leur adhésion à une telle exposition, si elle ne présente pas les mêmes garanties que celles exigées pour les expositions universelles des pays contractants, ou tout au moins des garanties équivalentes.

26. Chaque pays contractant usera de tous les moyens qui, suivant sa législation, lui paraîtront le plus opportuns

1°. pour agir contre les promoteurs d'expositions fictives ou d'expositions auxquelles les participants sont frauduleusement attirés par des promesses, annonces ou réclames mensongères ;

2°. pour réprimer les agissements des personnes qui se livrent au trafic des récom-

penses d'expositions ou en font un usage illicite.

27. Les pays contractants prendront ou proposeront, dans le plus bref délai possible, en tant que de besoin et en conformité de leurs lois constitutionnelles, les mesures nécessaires pour l'exécution des engagements réciproques contenus dans la présente convention.

Ils se communiqueront par la voie diplomatique les lois relatives à ladite convention.

28. La présente convention pourra être modifiée par des conférences ultérieures.

Le lieu et l'époque de ces conférences seront fixés d'un commun accord par les gouvernements des pays contractants.

29. Les pays qui n'ont point pris part à la présente convention sont admis à y adhérer sur leur demande.

Cette adhésion est notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement Impérial Allemand et par celui-ci à tous les autres.

Elle produira ses effets trois mois après la date de la notification faite au Gouvernement Impérial Allemand.

Elle emporte de plein droit accession à toutes les clauses de la présente convention et admission à tous les avantages y stipulés.

30. Les pays contractants ont le droit d'accéder en tout temps à la présente convention pour leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats, ou pour certains d'entre eux.

Ils peuvent à cet effet faire une déclaration générale par laquelle toutes leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats sont compris dans l'accession, nommer expressément ceux qui y sont compris, ou indiquer ceux qui en sont exclus.

Cette déclaration est notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement Impérial Allemand et par celui-ci à tous les autres.

Les pays contractants peuvent, en tout temps et dans les mêmes conditions, dénoncer la convention pour leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats, dans leur ensemble ou pour chacun d'eux séparément.

Cette dénonciation est notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement Impérial Allemand trois années à l'avance.

31. Chaque pays contractant conserve la liberté d'organiser des participations, conformes ou non aux dispositions de la présente convention, dans toute exposition qui a lieu dans ses colonies, possessions, dépendances et protectorats.

Lorsqu'un des pays contractants a fait usage

du droit d'accession prévu à l'article 30 pour l'une de ses colonies, possessions, dépendances ou pour l'un de ses protectorats, le gouvernement de cette colonie, possession, dépendance ou de ce protectorat conserve la liberté d'organiser une participation, conforme ou non aux dispositions de la présente convention, à toute exposition qui a lieu dans ce pays contractant ou dans ses autres colonies, possessions, dépendances et protectorats.

Dans les cas de participations visées aux alinéas précédents, les autres pays contractants qui seraient invités aux susdites expositions conservent de leur côté toute liberté d'y donner leur adhésion et d'y organiser des participations dans les mêmes conditions.

Mais il reste entendu que les expositions mentionnées au présent article qui seraient organisées sur le propre territoire des pays contractants demeurent régies par les dispositions de la présente convention, si elles admettent des participations étrangères.

32. Les expositions dont il sera tenu compte pour l'application de la présente convention sont celles dont les invitations seront adressées postérieurement au 1er novembre 1912.

33. La présente convention sera ratifiée aussitôt que possible et les ratifications en seront déposées à Berlin.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par procès-verbal, signé par les représentants des pays contractants. Il sera procédé à ce premier dépôt dès que la convention aura été ratifiée au moins par la moitié des dits pays.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement Impérial Allemand et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au dépôt de ratifications et des notifications mentionnées à l'alinéa précédent sera remise à chaque pays adhérent par les soins du Gouvernement Impérial Allemand, qui leur fera connaître en même temps la date à laquelle il aura reçu ladite notification.

34. La présente convention sera mise à exécution, par les pays qui auront participé au premier dépôt de ratifications, six mois après la date du procès-verbal de ce dépôt, et, pour les pays qui ratifieront ultérieurement, six mois après que la notification de leur ratification aura été reçue par le Gouvernement Impérial Allemand; elle demeurera en vigueur pendant un temps indéterminé.

Lorsqu'un pays signataire voudra dénoncer la présente convention, il adressera au Gouverne-

ment Impérial Allemand sa dénonciation écrite, qui sera communiquée aussitôt par ce gouvernement à tous les autres gouvernements en leur faisant connaître la date à laquelle il l'a reçue.

Cette dénonciation ne produit son effet qu'à l'égard du pays au nom duquel elle a été faite, et seulement trois années à partir du jour où elle aura été faite. Pour les autres parties contractantes, la convention reste exécutoire.

En foi de quoi, les plénipotentiaires ci-dessous ont signé la présente convention en un exemplaire qui restera déposé aux archives du Gouvernement Impérial Allemand et dont une copie certifiée conforme sera remise à chacune des Hautes Parties contractantes.

Fait à Berlin, le 26 octobre 1912.

(Volgen de onderteekeningen.)

PROTOCOLE

Au moment de procéder à la signature de la convention concernant les expositions internationales, arrêtée par la Conférence de Berlin, les plénipotentiaires soussignés sont convenus de ce qui suit :

I.

La convention (article 30) prévoit l'adhésion des colonies, possessions, dépendances et protectorats, sans régler la question du droit de vote de ces territoires aux conférences ultérieures.

Les Hautes Parties contractantes sont d'accord pour décider que cette question restera pendante et que, dans le cas d'une telle adhésion, elle doit être réglée par la voie diplomatique avant la prochaine conférence.

II.

Il est pris acte des déclarations suivantes :

- 1°. la délégation russe est d'avis qu'il serait préférable qu'aux conférences ultérieures chaque pays ne dispose que d'une voix; toutefois, en cas d'application de l'article I du présent Protocole, le Gouvernement Russe se réserve le droit de demander pour ses protectorats et possessions le maximum des voix concédées à une autre puissance;
- 2°. la délégation du Danemark, en signant la convention, déclare toutefois que sa signature ne se rapporte pas à l'Islande et aux Iles de Féroë;
- 3°. le Gouvernement Britannique se réserve le droit d'adhérer pour l'Île de Chypre.

III.

La conférence exprime le vœu

- 1°. que les pays contractants recherchent les moyens d'étendre aux expositions

officiellement reconnues le bénéfice des dispositions adoptées dans la convention; en matière douanière, pour les expositions officielles;

- 2°. que chacun d'eux se préoccupe dès maintenant d'étudier un ensemble de règles à soumettre à une conférence ultérieure, en vue de fixer d'une façon uniforme le régime douanier des expositions et les mesures à prendre contre le danger d'incendie;
- 3°. que dans toutes les expositions, même privées, le titre de commissaire ou de délégué soit exclusivement réservé aux personnes qui en sont investies avec l'agrément de leur gouvernement;
- 4°. que les facilités de transport visées à l'article 14 de la convention consistent, autant que possible, soit en une diminution de tarif de cinquante pour cent tant à l'aller qu'au retour, soit en un paiement du plein tarif à l'aller avec retour gratuit.

En foi de quoi, les plénipotentiaires ci-dessous ont dressé le présent Protocole, qui aura la même force et la même valeur que si ses dispositions étaient insérées dans le texte même de la convention à laquelle il se rapporte, et ils l'ont signé en un exemplaire qui restera déposé aux archives du Gouvernement Impérial Allemand et dont une copie certifiée conforme sera remise à chacune des Hautes Parties contractantes.

Fait à Berlin, le 26 octobre 1912.
(Volgen de onderteekeningen.)

22 Juni 1914. **BESLUIT**, ter bekendmaking van den tekst van het Koninklijk besluit van den 18den Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189), tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901, zooals dat besluit laatstelijk is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 30 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 218), S. 260.

WIR WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 Juni 1914, n°. 1909, Afdeling Arbeidersverzekering; Gelet op artikel 2 van Ons besluit van den 30 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 218);

Hebben goedgevonden en verstaan:
den tekst van Ons besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189), zooals dat besluit is gewijzigd bij Ons besluit van 7 November 1910 (*Staatsblad* n°. 318), Ons besluit van 12 Augustus

1911 (*Staatsblad* n°. 275), Ons besluit van 26 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 335), Ons besluit van 21 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 19) en Ons besluit van 30 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 218), algemeen bekend te maken door bijvoeging van dien gewijzigden tekst in zijn geheel bij dit besluit.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel enz.

Het Loo, den 22sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 30 Juni 1914.)

TEKST van het Koninklijk besluit van 18 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 189), tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901, zooals dat besluit is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 7 November 1910 (*Staatsblad* n°. 318), Koninklijk besluit van 12 Augustus 1911 (*Staatsblad* n°. 275), Koninklijk besluit van 26 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 335), Koninklijk besluit van 21 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 19) en Koninklijk besluit van 30 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 218).

Art. 1. Het aantal gevarenklassen, bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901, bedraagt 93.

2. Gevarenklasse:

1 bevat het gevarencijfer	1		
2 bevat de gevarencijfers	1	2	3
3 " " "	2	3	4
4 " " "	3	4	5
5 " " "	4	5	6
6 " " "	5	6	7
7 " " "	6	7	8
8 " " "	6	8	10
9 " " "	7	9	11
10 " " "	8	10	12
11 " " "	9	11	13
12 " " "	10	12	14
13 " " "	10	13	16
14 " " "	11	14	17
15 " " "	12	15	18
16 " " "	13	16	19
17 " " "	14	17	20
18 " " "	14	16	18 20 22
19 " " "	15	17	19 21 23
20 " " "	16	18	20 22 24
21 " " "	17	19	21 23 25
22 " " "	18	20	22 24 26
23 " " "	19	21	23 25 27

Gevarenklasse :

24 bevat de gevarencijfers	20	22	24	26	28
25 " " "	21	23	25	27	29
26 " " "	22	24	26	28	30
27 " " "	23	25	27	29	32
28 " " "	24	26	28	30	34
29 " " "	25	27	29	32	36
30 " " "	26	28	30	34	38
31 " " "	27	29	32	36	40
32 " " "	28	30	34	38	42
33 " " "	29	32	36	40	44
34 " " "	30	34	38	42	46
35 " " "	32	36	40	44	48
36 " " "	34	38	42	46	50
37 " " "	36	40	44	48	53
38 " " "	38	42	46	50	56
39 " " "	40	44	48	53	59
40 " " "	42	46	50	56	62
41 " " "	44	48	53	59	65
42 " " "	46	50	56	62	68
43 " " "	48	53	59	65	71
44 " " "	50	56	62	68	75
45 " " "	53	59	65	71	79
46 " " "	56	62	68	75	88
47 " " "	59	65	71	79	87
48 " " "	62	68	75	83	91
49 " " "	65	71	79	87	96
50 " " "	68	75	83	91	101
51 " " "	71	79	87	96	106
52 " " "	75	83	91	101	111
53 " " "	79	87	96	106	117
54 " " "	83	91	101	111	123
55 " " "	87	96	106	117	129
56 " " "	91	101	111	123	135
57 " " "	96	106	117	129	142
58 " " "	101	111	123	135	149
59 " " "	106	117	129	142	156
60 " " "	111	123	135	149	164
61 " " "	117	129	142	156	172
62 " " "	123	135	149	164	181
63 " " "	129	142	156	172	190
64 " " "	135	149	164	181	200
65 " " "	142	156	172	190	210
66 " " "	149	164	181	200	221
67 " " "	156	172	190	210	232
68 " " "	164	181	200	221	244
69 " " "	172	190	210	232	256
70 " " "	181	200	221	244	269
71 " " "	190	210	232	256	282
72 " " "	200	221	244	269	296
73 " " "	210	232	256	282	311
74 " " "	221	244	269	296	327
75 " " "	232	256	282	311	343
76 " " "	244	269	296	327	360
77 " " "	256	282	311	343	378
78 " " "	269	296	327	360	397

Gevarenklasse :

79 bevat de gevarencijfers	282	311	343	378	417
80 " " "	296	327	360	397	438
81 " " "	311	343	378	417	460
82 " " "	327	360	397	438	483
83 " " "	343	378	417	460	507
84 " " "	360	397	438	483	532
85 " " "	378	417	460	507	559
86 " " "	397	438	483	532	587
87 " " "	417	460	507	559	616
88 " " "	438	483	532	587	647
89 " " "	460	507	559	616	679
90 " " "	483	532	587	647	713
91 " " "	507	559	616	679	749
92 " " "	532	587	647	713	786
93 " " "	559	616	679	749	825

3. De in artikel 10 der Ongevallenwet 1901 bedoelde bedrijven zijn als volgt ingedeeld in gevarenklassen :

OMSCHRIJVING VAN DE BEDRIJVEN.	Klassen, waarin de bedrijven zijn ingedeeld.
GROEP I.	
<i>Aardewerk, glas, kalk, enz.</i>	
1. Aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van fijn)	8
2. Aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van grof) met krachtwerktuig	18
3. Aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van grof) zonder krachtwerktuig	16
4. Cement (het bedrijf van vervaardigen van)	24
5. Cementwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en van platen van gips, beton en dergelijke stoffen met krachtwerktuig	24
6. Cementwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en van platen van gips, beton en dergelijke stoffen zonder krachtwerktuig	20
7. Ertsen, kalk, klei, krijt, mortel, tras en dergelijke stoffen (het bedrijf van malen van)	26
8. Gipsbrandersbedrijf (het)	24
9. Glas (het bedrijf van verzilveren, etsen, schilderen of graveeren van) en het zetten van glas in lood	6
10. Glas of spiegelglas (het bedrijf van slijpen van)	35
11. Glasblazersbedrijf (het) uitgeoefend in flesschenfabrieken	22
12. Glasblazersbedrijf (het) uitgeoefend in fabrieken van glazen voorwerpen	8

13. Grind of zand (het bedrijf van baggeren van) met krachtwerk- tuig	40	dakpapier en dergelijke stof- fen (het bedrijf van vervaar- digen van) en het maken van vloeren van asphalt, daar- onder al of niet begrepen het bereiden van asphalt	22
14. Grind of zand (het bedrijf van baggeren van) zonder kracht- werk- tuig	35	35. Asphaltpapier, asphaltvilt, dakpapier, houtcement of dergelijke stoffen (het bedrijf van het beleggen van daken met)	25
15. Grind, keien, klei of leem (het bedrijf van delven van)	34	36. Baggerbedrijf (het) met kracht- werk- tuig	40
16. Kalkblusschersbedrijf (het) met krachtwerk- tuig	26	37. Baggerbedrijf (het) zonder krachtwerk- tuig	35
17. Kalkblusschersbedrijf (het) zonder krachtwerk- tuig	20	38. Behangers- en stoffeerd- ersbe- drijf (het)	6
18. Kalkbrandersbedrijf (het)	24	40. Burgerlijk bouwkundige wer- ken (het bedrijf van maken van): in Noordholland, met uitzon- dering van Amsterdam, Watergraafsmeeren Sloten „ Noordbrabant	34
19. Kalkzandsteen (het bedrijf van vervaardigen van)	33	„ Overijssel	42
20. Kunstvoorwerpen in aardewerk (het bedrijf van vervaardigen van)	7	„ Limburg	45
21. Mergelblokbekersbedrijf (het)	34	„ Amsterdam, Watergraafs- meer- en Sloten	40
22. Pannenbakkers-, steenbakkers- of tegelbakkersbedrijf (het)	20	„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	40
23. Pleisterbeelden (het bedrijf van vervaardigen van)	7	„ s Gravenhage	34
24. Tabakspijpen (het bedrijf van vervaardigen van)	8	„ de gemeente Utrecht	42
25. Tafelglas (het bedrijf van ver- vaardigen van), het gieten daaronder al of niet be- grepen	31	„ alle overige plaatsen	36
GROEP II.		42. Electriche geleidingen of blik- semaleiders (het bedrijf van plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van) en het monteeren en herstellen van electriche toestellen, schakelborden en ornamenten	25
<i>Diamant en andere edelsteenen, enz.</i>		44. Gemeentereiniging (het bedrijf der) uitgeoefend door pub- liekrechtelijke lichamen	11
26. Diamant (de bedrijven van za- gen en slijpen van) en van snijden van diamant met werk- tuigen	3	45. Glazenwasschersbedrijf (het), daaronder al of niet begre- pen het schoonmaken van gebouwen en het verrichten van werkzaamheden aan gevels: in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	76
27. Diamant (de bedrijven van klooven van) en van snijden van diamant zonder werk- tuigen	2	„ alle overige plaatsen	53
28. Schijvenschuudersbedrijf (het)	3	46. Heiersbedrijf (het) met kracht- werk- tuig: in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	83
GROEP III.		„ alle overige plaatsen	52
<i>Boek-, steendrukkery, enz.</i>		47. Heiersbedrijf (het) zonder krachtwerk- tuig	42
29. Drukkers-, metaaldrukkers- en steendrukkersbedrijf (het), het linieeren daaronder al of niet begrepen, met kracht- werk- tuig en het uitgeversbe- drijf met krachtwerk- tuig: in Noordholland, met uit- zondering van Amsterdam „ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	11	48. Houtgraniet, mozaik, xylo- liet of dergelijke stoffen (het be- drijf van aanbrengen van bedekkingen met), al of niet daaronder begrepen het ver- vaardigen dier stoffen	20
„ alle overige plaatsen	9	49. Huisschilders-, rijtuigschilders- of decoratieschildersbedrijf	
„ alle overige plaatsen	7		
30. Drukkers-, metaaldrukkers- en steendrukkersbedrijf (het), het linieeren daaronder al of niet begrepen, zonder kracht- werk- tuig	7		
GROEP IV.			
<i>Bouwbedrijven, daaronder begrepen reiniging van gebouwen, enz.</i>			
31. Aardwerkersbedrijf (het) met krachtwerk- tuig	34		
32. Aardwerkersbedrijf (het) zon- der krachtwerk- tuig	34		
33. Asphaltbestratingen (het be- drijf van maken van), het bereiden van asphalt daar- onder al of niet begrepen	33		
34. Asphaltpapier, asphaltvilt,			

(het), het scheepsschildersbedrijf niet vallende onder n ^o . 330 en het glazenmakersbedrijf:			
in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	14		
„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage.	12		
„ Gelderland.	14		
„ Limburg.	32		
„ Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	20		
„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	29		
„ de gemeente Utrecht	32		
„ alle overige plaatsen	17		
50. Kanalen, sluisen, havens, dokken, bruggen, dijken of andere waterwerken, wegen, spoor- of tramwegen (het bedrijf van maken, herstellen, opbreken of afbreken van) met krachtwerktuig	34		
51. Kanalen, sluisen, havens, dokken, bruggen, dijken of andere waterwerken, wegen, spoor- of tramwegen (het bedrijf van maken, herstellen, opbreken of afbreken van) zonder krachtwerktuig	34		
52. Leidekkers-, pannendeckers-, rietdekkers- of stroodekkersbedrijf (het)	52		
53. Loodgieters- en zinkwerkersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van leidingen voor centrale verwarming, gas of water en het beleggen van daken met dakpapier of houtcement	25		
56. Metselaarsbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het verrichten van herstellingen aan bouwwerken: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	27		
„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage.	30		
„ Gelderland.	24		
„ Noordbrabant	30		
„ Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	42		
„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	37		
„ 's Gravenhage	41		
„ alle overige plaatsen	32		
57. Molenmakersbedrijf (het).	46		
		58. Nortonpompen en leidingen voor centrale verwarming, gas of water (het bedrijf van plaatsen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van)	25
		59. Ovenbouwersbedrijf (het).	32
		60. Riolen of buisleidingen (het bedrijf van plaatsen, leggen, herstellen, onderzoeken of wegnemen van)	34
		61. Riolen, bouwwerken, straten, watergangen, waterwerken en wegen (het bedrijf van onderhouden en reinigen van), uitgeoefend door publiekrechtelijke lichamen	9
		62. Schoorsteenvegersbedrijf (het)	40
		63. Sloopen van bouwwerken (het bedrijf van)	73
		65. Steenhouwers- en steenzagersbedrijf (het)	18
		68. Straatmakersbedrijf (het).	29
		69. Straatreiniging (het bedrijf van openbare) met vervoer met dieren of schuiten	29
		70. Straatreiniging (het bedrijf van openbare) zonder vervoer met dieren of schuiten	11
		71. Stucadoors- en wittersbedrijf (het)	30
		72. Timmerliedenbedrijf (het), het verrichten van herstellingen aan bouwwerken, witwerkers- en meubelmakerswerkzaamheden al of niet daaronder begrepen: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam, Watergraafsmeer en Sloten	18
		„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage.	18
		„ Friesland	20
		„ Groningen.	27
		„ Overijssel	29
		„ 's Gravenhage	32
		„ de gemeente Utrecht	42
		„ alle overige plaatsen	22
		GROEP V.	
		<i>Chemische nijverheid, ontplofbare stoffen, enz.</i>	
		74. Apothekersbedrijf (het)	3
		76. Buskruit, nitro-glycerine en andere ontplofbare stoffen (het bedrijf van vervaardigen van)	38
		77. Chemische fabrieken (de bedrijven uitgeoefend in) of het bedrijf van vervaardigen van verf of verfstoffen	22
		80. Eau de Cologne, parfumerie of haarwater (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9
		81. Eau de Cologne, parfumerie of haarwater (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	8

82. Gasgloeikousjes (het bedrijf van vervaardigen van) . . .	19	houtschillen en teenschillen en het maken van brandhout	33
83. Inkt, zegellak en gom (het bedrijf van vervaardigen van)	9	108. Bezems, boenders, borstels, kwasten of penseelen (het bedrijf van vervaardigen van), daaronder niet begrepen het vervaardigen van borstelhout	7
84. Kaarsenmakersbedrijf (het) . .	10	109. Boomen (het bedrijf van vellen van) door middel van hakken en het vervoeren van het hout	54
85. Kunstmest (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig en de handel in kunstmest met krachtwerktuig	27	110. Boomen (het bedrijf van vellen van) door middel van zagen, en het schillen, zagen en vervoeren van mijnhout	33
86. Kunstmest (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	23	111. Borstelhoutmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	43
87. Kunstvuurwerk (het bedrijf van vervaardigen van)	54	112. Borstelhoutmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13
88. Laboratoria voor wetenschappelijk en technisch onderzoek, ook ten dienste van het onderwijs (het bedrijf, uitgeoefend in)	3	113. Brandhout (het bedrijf van zagen van) met krachtwerktuig	33
89. Lakstokers- en vernisstokersbedrijf (het)	22	114. Brandhout (het bedrijf van zagen van) zonder krachtwerktuig	13
90. Lijmmakers- en gelatinemakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	34	115. Duigenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	43
92. Lucifers (het bedrijf van vervaardigen van)	14	116. Duigenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13
93. Olieslagerijen (het bedrijf, uitgeoefend in) en het bedrijf van vervaardigen van vee-koeken met krachtwerktuig	30	117. Hoepelmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	10
96. Pharmaceutische of fotografische preparaten (het bedrijf van vervaardigen van)	19	118. Hout (het bedrijf van bereiden van) tegen bederf	50
97. Politoer (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9	119. Houtdraaiersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33
98. Politoer (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	8	120. Houtdraaiersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13
100. Traan of oliën (het bedrijf van zuiveren of koken van), de handel in traan of oliën met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	18	121. Houtschillers- en teenschillersbedrijf (het)	7
101. Vetsmeltersbedrijf (het), de handel in vet met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	18	122. Houtwaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	33
102. Vuurmakers (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	11	123. Houtwaren (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	13
103. Wagensmeer, schoensmeer of poetspommade (het bedrijf van vervaardigen van)	22	124. Houtwolmakersbedrijf (het) met houtbewerkingsmachine	43
104. Wasbleekersbedrijf (het) met krachtwerktuig of stoomtoestel	22	125. Houtzagers- en houtschaversbedrijf (het) en de houthandel met krachtwerktuig: in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam	32
105. Zeep of zeepoeder (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	14	„ Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage	38
106. Zeep of zeepoeder (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	14	„ Gelderland	41
		„ 's Gravenhage	49
		„ de gemeente Utrecht	40
		„ alle overige plaatsen	34
		126. Houtzagersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	33
		127. Jaloezieën, markiezen, rolluiken en zonneschermen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	33
		128. Jaloezieën, markiezen, rolluiken en zonneschermen (het	

GROEP VI.

Hout-, kurk-, stroobewerking, enz.

107. Akkermaalshout en griendhout (het bedrijf van hakken van), daaronder al of niet begrepen het vervoeren van hout, het

bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	13	156. Rietmeubelmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	6
129. Kistenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33	157. Rottingschillersbedrijf (het)	14
130. Kistenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13	158. Rottingvloechtersbedrijf (het)	6
131. Klompenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33	159. Runmolens (de bedrijven, uitgeoefend in)	24
132. Klompenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	12	163. Staaflijsten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	33
135. Kuipersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33	164. Staaflijsten (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	13
136. Kuipersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13	165. Stoelenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	28
137. Kurk, balein, been, hoorn, kunstbalein of paarlemoer (het bedrijf van vervaardigen van voorwerpen van) met krachtwerktuig	14	166. Stoelenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	9
138. Kurk, balein, been, hoorn, kunstbalein of paarlemoer (het bedrijf van vervaardigen van voorwerpen van) zonder krachtwerktuig	11	167. Stoelenmakersbedrijf (het)	6
140. Landbouwgereedschappen, pompen of werktuigen (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van houten) met krachtwerktuig	33	168. Stroohaksel (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	47
141. Landbouwgereedschappen, pompen of werktuigen (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van houten) zonder krachtwerktuig	13	169. Stroohulzenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	14
142. Leestenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33	170. Stroohulzenmakersbedrijf (het) met werktuigen zonder krachtwerktuig	6
143. Leestenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13	171. Stroovlechersbedrijf (het) met werktuigen	6
143 bis. Loonzagerijen en loonschaverijen (het bedrijf, uitgeoefend in) ten behoeve van bouwondernemingen of houtbewerkingsinrichtingen	62	172. Timmerfabrieken (het bedrijf, uitgeoefend in)	49
144. Mandenmakersbedrijf (het)	6	173. Witwerkersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33
145. Mattenmakersbedrijf (het)	6	174. Witwerkersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13
147. Meubelmakers- en biljartmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	28	175. Woninginrichtingen (het bedrijf van vervaardigen van), daaronder al of niet begrepen het vervaardigen van meubelen met krachtwerktuig en het stoffeeren	8
148. Meubelmakers- en biljartmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	9	GROEP VII.	
149. Meubelschildersbedrijf (het)	6	<i>Kleding en reiniging.</i>	
150. Modelmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	33	176. Badinrichtingen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig of stoomtoestel	15
151. Modelmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13	177. Bedden of matrassen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bereiden van de veeren of kapok met krachtwerktuig	19
152. Parketvloeren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	43	178. Bontwerkersbedrijf (het) met krachtwerktuig	5
153. Platen of spiegels (het bedrijf van het maken van omljstingen voor) met krachtwerktuig, het omljsten al of niet daaronder begrepen	15	179. Chemische wasscherijen en ververijen (het bedrijf, uitgeoefend in)	18
154. Platen of spiegels (het bedrijf van het maken van omljstingen voor) zonder krachtwerktuig, het omljsten al of niet daaronder begrepen	7	180. Confectiebedrijf (het) met krachtwerktuig	5
155. Rietmattenmakersbedrijf (het)	6	181. Dekens (het bedrijf van vervaardigen van gestikte) met krachtwerktuig	5
		183. Equipementen (het bedrijf van vervaardigen van militaire) met krachtwerktuig	5
		184. Galon- of borduurwerken (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	5
		187. Handschoenen (het bedrijf van wassen van) met benzine	18
		188. Ontsmettingsinrichtingen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig of stoomtoestel	15

189. Parapluiemakers- en parasol- makersbedrijf (het)	5	214. Schoenmakersbedrijf (het) met werktuigen zonder kracht- werktuig	8
191. Petten (het bedrijf van ver- vaardigen van) en het bedrijf van vervaardigen van hoe- den met krachtwerktuig	5	GROEP X. <i>Oer, steenkolen, turf.</i>	
192. Stofzuigmachines (het bedrijf van reinigen van tapijten, gordijnen, meubelbekleedin- gen en dergelijke, met be- hulp van)	24	216. Briquetten (het bedrijf van vervaardigen van)	33
193. Tapijtreinigingsinrichtingen met val- of slagwerktuigen (het bedrijf, uitgeoefend in) met krachtwerktuig	11	216 bis. Cokes (het bedrijf van vervaar- digen van)	24
194. Wasch-, bleek- en strijkinrich- tingen (het bedrijf, uitgeoef- end in) met krachtwerk- tuig of stoomtoestel	15	217. Mijnbouw (het bedrijf van)	42
GROEP VIII. <i>Kunstnijverheid.</i>		217 bis. Mijngangen en mijnschachten bis. (het bedrijf van aanleggen van)	68
195. Beelden en ornamenten (het be- drijf van polychromeeren van)	6	218. Turfbaggersbedrijf (het) en het bedrijf van vervaardigen van veenbagger met krachtwerk- tuig	37
196. Cachetsnijders- en graveerders- bedrijf (het)	3	219. Turfstrooisel (het bedrijf van vervaardigen van)	34
197. Porseleinschildersbedrijf (het) en het bedrijf van beschilder- en van aardewerk, fluweel, hout en andere stoffen	3	219 bis. Vervenersbedrijf (het) met krachtwerktuig	21
198. Verguldersbedrijf (het)	3	220. Vervenersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	8
GROEP IX. <i>Leder, wasdoek, caoutchouc.</i>		221. IJzeroergraversbedrijf (het)	34
200. Caoutchouwarenen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	19	GROEP XI. <i>Bewerking van metalen.</i>	
201. Caoutchouwarenen (het bedrijf van vervaardigen van) zon- der krachtwerktuig	7	222. Appendages (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	11
202. Huidenzouters- en vellenbloo- tersbedrijf (het) met kracht- werktuig	21	223. Blikwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het blikslagers- of koperslagers- bedrijf met krachtwerktuig	24
203. Huidenzouters- en vellenbloo- tersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13	224. Blikwaren (het bedrijf van ver- vaardigen van) en het blik- slagers- of koperslagersbe- drijf zonder krachtwerktuig	11
204. Kunstgebitten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	11	225. Bouten, klinknagels of moeren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	27
205. Kunstgebitten (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	5	226. Brandkasten, kachels of voor- werpen van plaatijzer (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	22
208. Lederwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het zadelmakersbedrijf met krachtwerktuig	10	227. Brandkasten, kachels of voor- werpen van plaatijzer (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	17
209. Lederwaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het zadelmakersbedrijf zonder krachtwerktuig	8	230. Capsules (het bedrijf van ver- vaardigen van)	11
210. Leerlooiers-, perkamentmakers- en zeemledermakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	21	231. Draadtrekkerijen (het bedrijf uitgeoefend in) en het ver- vaardigen van draadnagels	29
211. Leerlooiers-, perkamentmakers- en zeemledermakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	13	232. Draadvoorwerpen (het bedrijf van vervaardigen van)	11
212. Linoleum (het bedrijf van ver- vaardigen van) met kracht- werktuig	33	233. Fittings (het bedrijf van ver- vaardigen van) voor electri- sche lampen, het vervaardi- gen van vitriet daaronder al of niet begrepen	14
213. Schoenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	10	234. Galvanoplastische inrichtingen (het bedrijf uitgeoefend in)	16
		235. Gereedschappen en schaatsen (het bedrijf van vervaardi- gen van) met krachtwerktuig	24
		236. Gereedschappen en schaatsen (het bedrijf van vervaardi- gen van) zonder krachtwerk- tuig	17
		237. Goud- en zilversmederijen en	

juwelierswerkplaatsen (het bedrijf uitgeoefend in)	3	vervaardigen van geëmailleerde of verzinkte)	18
240. Kettingen (het bedrijf van smeden van)	33	270. Zink (het bedrijf van vervaardigen van)	24
241. Knoopen (het bedrijf van vervaardigen van metalen)	11	271. Zinkwerken (het bedrijf van vervaardigen van)	24
243. Lettergietersbedrijf (het)	7	GROEP XII	
244. Loodpletters- en zinkpletters-bedrijf (het) en het bedrijf van persen van buizen van compositie of lood	25	<i>Vervaardiging van stoom-, en andere werktuigen, instrumenten, enz.</i>	
245. Messenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11	272. Automobielen (het bedrijf van vervaardigen van), motorrijwielen en vliegtuigstellen, het beproeven van vliegtuigstellen daaronder niet begrepen	16
246. Messenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	7	273. Brandspuiten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	24
247. Messing, brons en andere metaallegeringen (het bedrijf van vervaardigen van voorwerpen van) met krachtwerktuig	11	274. Brandspuiten (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	17
248. Messing, brons en andere metaallegeringen (het bedrijf van vervaardigen van voorwerpen van) zonder krachtwerktuig	10	277. Bruggen, ijzerconstructies en stoomketels (het bedrijf van monteeren van)	61
249. Metaalgietersbedrijf (het)	25	278. Bruggenbouw- en ijzerconstructiewerkplaatsen (het bedrijf uitgeoefend in), daaronder al of niet begrepen het monteeren	41
251. Moffelarijen (het bedrijf uitgeoefend in)	11	279. Dynamo's en electro-motoren (het bedrijf van vervaardigen en herstellen van), daaronder al of niet begrepen het installeren	17
252. Munten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	11	280. Gasmotors (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	15
253. Smederijen (het bedrijf uitgeoefend in) met krachtwerktuig	33	281. Gasmotors (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	14
254. Smederijen (het bedrijf uitgeoefend in) zonder krachtwerktuig, het herstellen van rijwielen daaronder al of niet begrepen:		282. Gasornamenten (het bedrijf van vervaardigen van)	11
in Noordholland, met uitzondering van Amsterdam	14	284. Geweermakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	12
„ Limburg	27	285. Geweermakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	7
„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	32	286. Gloeilampen (het bedrijf van vervaardigen van elektrische) met krachtwerktuig	9
„ de gemeente Utrecht	32	287. Horlogemakers- en uurwerk-makersbedrijf (het)	3
„ alle overige plaatsen	17	289. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van fijne) of fijne werktuigen met krachtwerktuig	11
256. Staniolmakersbedrijf (het)	11	290. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van fijne) of fijne werktuigen zonder krachtwerktuig	7
257. Tin en lood (het bedrijf van gieten van voorwerpen van)	19	291. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen van grove) en werktuigen met krachtwerktuig	24
259. Verzinken, vertinnen of vernikkelen (het bedrijf van), voor zoover dit niet langs galvanoplastischen weg geschiedt	16	292. Instrumenten (het bedrijf van vervaardigen van grove) en werktuigen zonder krachtwerktuig	17
260. Vijlenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	25	293. Ketelmakersbedrijf (het)	41
261. Vijlenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	21	298. Machines, motoren en arbeidswerktuigen (het bedrijf van vervaardigen van), daaron-	
262. Weverskammen of rieten (het bedrijf van vervaardigen van)	11		
263. IJzer of metaal (het bedrijf van slijpen of polijsten van) met krachtwerktuig	16		
264. IJzer of metaal (het bedrijf van slijpen of polijsten van) zonder krachtwerktuig	13		
265. IJzerdraaiers- en metaaldraaiersbedrijf (het)	11		
266. IJzergietersbedrijf (het)	30		
269. IJzerwaren (het bedrijf van			

der niet begrepen de ketelmakerij	24	320. Droogdokken (het bedrijf van exploiteeren van)	31
299. Machines en werktuigen (het bedrijf van herstellen van) met krachtwerktuig	33	321. Kinderwagens (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	15
300. Machines en werktuigen (het bedrijf van herstellen van) zonder krachtwerktuig	17	322. Kinderwagens (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	9
301. Machines (het bedrijf van montereeren van), drijfwerk en toestellen	35	323. Rijtuigbekleedersbedrijf (het)	8
302. Machines en ketels (het bedrijf van sloopen van), de handel in oud ijzer met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	54	324. Rijtuigmakers- of wagenmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig	16
303. Muziekinstrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) met krachtwerktuig	11	325. Rijtuigmakers- of wagenmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	10
304. Muziekinstrumenten (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) zonder krachtwerktuig	7	326. Rijtuigschildersbedrijf (het)	10
305. Orgels, piano's of harmoniums (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) met krachtwerktuig	19	328. Scheepsmakersbedrijf (het) met krachtwerktuig, daaronder al of niet begrepen het scheepsbeschioten	35
306. Orgels, piano's of harmoniums (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) zonder krachtwerktuig	9	329. Scheepsmakersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig, daaronder al of niet begrepen het scheepsbeschioten	29
307. Rijwielen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van herstellen van rijwielen met krachtwerktuig, de handel in rijwielen daaronder al of niet begrepen	15	330. Scheepsschildersbedrijf (het) voor zoover samenhangende met en daaronder begrepen het afbikken en schoonmaken van schepen	54
308. Rijwielen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van herstellen van rijwielen zonder krachtwerktuig, de handel in rijwielen daaronder al of niet begrepen	9	331. Scheepssloopersbedrijf (het), het sloopen van machines en ketels en de handel in oud ijzer met krachtwerktuig daaronder al of niet begrepen	59
311. Stoomketels en buisleidingen (het bedrijf van bekleeden van), het maken van bekledingsstof daaronder al of niet begrepen	33	332. Scheepstuigers- en scheepstakelaarsbedrijf (het)	42
312. Toestellen (het bedrijf van vervaardigen van electrische) en accumulatoren daaronder al of niet begrepen het installeren	17	333. Sloopenmakersbedrijf (het)	22
313. Torenuurwerken (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	17	GROEP XIV. <i>Papier, enz.</i>	
314. Torenuurwerken (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	15	336. Boekbinders- en lineeidersbedrijf (het) met krachtwerktuig	9
GROEP XIII. <i>Scheepsbouw; vervaardiging van rijtuigen.</i>		337. Boekbinders- en lineeidersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	4
318. Blokmakers- en mastenmakersbedrijf (het) en het vervaardigen van houten pompen met krachtwerktuig	33	338. Cartonages (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9
319. Blokmakers- en mastenmakersbedrijf (het) en het vervaardigen van houten pompen zonder krachtwerktuig	12	339. Cartonages (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	4
		342. Lompensorteerderijen (het bedrijf van sorteeren van lommen en anderen afval in)	17
		343. Papier (het bedrijf van vervaardigen van), het vervaardigen van cellulose daaronder al of niet begrepen	25
		345. Papierwaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9
		346. Papierwaren (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	4
		347. Papieren zakken (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9
		348. Papieren zakken (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	4

348	Stroocarton (het bedrijf van <i>bis.</i> vervaardigen van) en het bedrijf van vervaardigen van cellulose of stroosof met krachtwerktuig	32	372.	Tricotgoederen (het bedrijf van vervaardigen van) en het breien daarvan, met krachtwerktuig	8
	GROEP XV.				
	<i>Textiele Nijverheid.</i>				
349.	Band (het bedrijf van vervaardigen van) en het katoenvlechtbedrijf met krachtwerktuig	6	373.	Trijp (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	8
351.	Cocosweversbedrijf (het) met krachtwerktuig	8	374.	Verbandstoffen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	5
352.	Dekens (het bedrijf van vervaardigen van wollen) met krachtwerktuig	11	375.	Verven van stoffen en garens (het bedrijf van) met krachtwerktuig	14
353.	Dekkleeden (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) en het zeilmakersbedrijf met krachtwerktuig	12	376.	Vlas of hennep (de bedrijven van braken, hekelen en zwingelen van) met krachtwerktuig	21
354.	Dekkleeden (het bedrijf van vervaardigen of herstellen van) en het zeilmakersbedrijf zonder krachtwerktuig	9	377.	Vlas of hennep (de bedrijven van braken, hekelen en zwingelen van) zonder krachtwerktuig	7
355.	Garentwijndersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11	378.	Vlas- of hennepgaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het touwslagersbedrijf met krachtwerktuig	14
356.	Jutespinnersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11	379.	Vlas- of hennepgaren (het bedrijf van vervaardigen van) en het touwslagersbedrijf zonder krachtwerktuig	7
357.	Juteweversbedrijf (het) met krachtwerktuig	11	380.	Watten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	43
359.	Katoendrukkersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het verven, appreteeren en bleeken van katoenen stoffen	9	381.	Wolspinners- en sajetspinnersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11
360.	Katoenspinnersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11	382.	Wolwasscherij (de) met krachtwerktuig	19
361.	Katoenwevers- en linnenweversbedrijf (het) met krachtwerktuig	6	383.	Zeil- en touwtaandersbedrijf (het).	18
362.	Kunstbleekerij van katoen (de) met krachtwerktuig	14		GROEP XVI.	
363.	Kunstwol (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	43		<i>Vervaardiging van gas en electriciteit.</i>	
364.	Lampekouzen (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	6	384.	Centralen (het bedrijf uitgeoefend in elektrische)	20
365.	Netten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig, de twijnderij daaronder al of niet begrepen	6	385.	Gasfabrieken (het bedrijf van exploiteeren van)	14
366.	Pakking (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	19	386.	Lantaarnopstekersbedrijf (het)	9
367.	Pasementwerk (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	5		GROEP XVII.	
368.	Poetskatoen (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf van pluizen van katoenafval, met krachtwerktuig	43		<i>Bereiding van voedings- en genotmiddelen.</i>	
369.	Sterkerijen en appreteerderijen (het bedrijf uitgeoefend in) met krachtwerktuig	14	387.	Aardappelmeel, sago, aardappelstroop, dextrine, dextrose of glucose (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	21
370.	Stoffen (het bedrijf van vervaardigen van wollen) met krachtwerktuig	11	388.	Abattoirs (het bedrijf uitgeoefend in)	15
371.	Tapijten (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig		389.	Alcohol, gist en spiritus (het bedrijf van vervaardigen van)	22
			390.	Aziijnmakersbedrijf (het)	22
			391.	Beetwortelsuiker (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	18
			392.	Bierbrouwersbedrijf (het), het moutersbedrijf en het vervaardigen van kunstijs daaronder al of niet begrepen: in Noordbrabant	33

in Limburg.	39	413. Levensmiddelen (het bedrijf van vervaardigen van verduurzaamde), het bedrijf van vervaardigen van vruchtensappen, jam of appelstroop en het bedrijf van drogen van groenten, kruiden, vruchten, enz. zonder krachtwerktuig	14
„ alle overige plaatsen.	21		
393. Biscuits (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	25		
394. Boter (het bedrijf van vervaardigen van) met behulp van centrifuges, zonder krachtwerktuig	8	414. Likeurstokers- en distilleerdersbedrijf (het) en het bedrijf van vervaardigen van elixer of essences, het maken van vruchtensappen en de handel in wijn en gedistilleerd met krachtwerktuig, daaronder al of niet begrepen	8
395. Brandersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen de mouterij, distilleerderij en gispakkerij	35	415. Meelfabrieken (het bedrijf, uitgeoefend in) en het gruttersbedrijf met krachtwerktuig, de handel in graan, meel en zaden met krachtwerktuig al of niet daaronder begrepen	24
396. Brood-, koek- en banketbakkersbedrijf (het) met krachtwerktuig : in Amsterdam	17	416. Melk (het bedrijf van vervaardigen van gecondenseerde) met krachtwerktuig	17
„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	19	417. Mosterd (het bedrijf van vervaardigen van) en het specerijmalersbedrijf met krachtwerktuig	16
„ alle overige plaatsen	13	418. Mouterijen (het bedrijf uitgeoefend in)	35
397. Cacao en chocoladewaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	8	419. Poeliersbedrijf (het)	14
398. Chocoladewaren of suikerwerk en banketbakkerswaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	8	420. Sigaronmakersbedrijf (het) en het sigarettenmakersbedrijf met krachtwerktuig	3
399. Cichorei of koffiestroop (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	16	421. Slagersbedrijf (het), daaronder al of niet begrepen het vervaardigen van vleeschwaren: in Zuidholland, met uitzondering van Rotterdam (daaronder niet begrepen Hoek van Holland) en 's Gravenhage.	20
400. Cichorei of koffiestroop (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	14	„ Gelderland.	20
401. Drinkwaterleidingen (het bedrijf van exploiteeren van).	14	„ Limburg.	18
402. Exportslachtersbedrijf (het) en het loonslachtersbedrijf.	20	„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	18
403. Gispakkersbedrijf (het)	4	„ 's Gravenhage	15
404. Gortpellers- en rijstpellersbedrijf (het)	16	„ de gemeente Utrecht	24
406. Haringpakkers- of vischpakkersbedrijf (het), het kuipersbedrijf al of niet daaronder begrepen	7	„ alle overige plaatsen	16
407. Hooipersers- en stroopersersbedrijf (het) met krachtwerktuig en de handel in hooi en stroo met krachtwerktuig	36	422. Stokvischbeukersbedrijf (het) met krachtwerktuig	24
408. Koffiepellers-, koffiesorteerders- en koffiemandersbedrijf (het) met krachtwerktuig	9	423. Stokvischbeukersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	14
409. Kunstboter (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	9	424. Stijfsel (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	20
410. Kunstmineraalwater of gazeuse dranken (het bedrijf van vervaardigen van) en de handel in bier met krachtwerktuig	21	425. Stroopersersbedrijf (het) zonder krachtwerktuig	36
411. Kunststijfsel (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	21	426. Suikerraffinaderij (de), daaronder al of niet begrepen de vervaardiging van kandij, met krachtwerktuig	20
412. Levensmiddelen (het bedrijf van vervaardigen van verduurzaamde), het bedrijf van vervaardigen van vruchtensappen, jam of appelstroop en het bedrijf van drogen van groenten, kruiden, vruchten enz. met krachtwerktuig	16	427. Tabakskerversbedrijf (het)	6
		428. Vermicelli of macaroni (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	25
		429. Visch (het bedrijf van drogen, rooken of zouten van)	18

430. Vleeschwaren (het bedrijf van vervaardigen van) met krachtwerktuig	23	koffie al of niet daaronder begrepen)	14
431. Vleeschwaren (het bedrijf van vervaardigen van) zonder krachtwerktuig	14	3. in bouwmaterialen en afbraak	35
432. Zoutziedersbedrijf (het)	22	4. in brandstoffen en aardappelen	39
433. Zuivel (het bedrijf van vervaardigen van) en het bedrijf, uitgeoefend in melkrichtingen, met krachtwerktuig of stoomtoestel	8	5. in glas- en verfwaren	28
GROEP XVIII.		6. in graan, meel en zaden	24
<i>Handel, verkeerswezen, enz.</i>		7. in machines, werktuigen, rijwielen en automobielen	20
434. Aannemers van verhuizingen (het bedrijf van)	35	8. in metalen	37
435. Automobiellondernemers (het bedrijf van) de handel in benzine daaronder al of niet begrepen	20	9. in petroleum	12
437. Begravenisondernemers (het bedrijf van)	11	10. in tabak	20
438. Bergers van schepen en ladingen (het bedrijf van)	54	11. in verlichtingsartikelen	10
439. Beurtschippersbedrijf (het) met stoombooten of motorbooten	23	12. in wijn, gedistilleerd, vruchtensappen limonade, minerale wateren en dergelijke dranken	8
440. Brandweerbedrijf (het), uitgeoefend door een beroepsbrandweer	14	447. Handkarron (het bedrijf van vervoeren met) en met door honden of ezels getrokken voertuigen	27
441. Brandweerbedrijf (het), daaronder niet begrepen het bedrijf, uitgeoefend door een beroepsbrandweer	19	448. Hotelhoudersbedrijf en koffiehuishoudersbedrijf (het) met krachtwerktuig of stoomtoestel	4
442. Caroussels, cinematographen, hippodromes en andere publieke vermakelijkheden (het bedrijf uitgeoefend door houders van) met krachtwerktuig, het bedrijf, bedoeld onder 442bis daaronder niet begrepen	26	449. Hout opslaan (het bedrijf van)	38
442 bis. Cinematographische theaters (het bedrijf, uitgeoefend door houders van vaste) met krachtwerktuig	15	450. Houtvlottersbedrijf (het)	41
443. Diamantslijpersmolens (het bedrijf van verhuren van door krachtwerktuig gedreven)	15	451. Kappersbedrijf (het) met krachtwerktuig	11
444. Dorschwerktuigen (het bedrijf van exploiteeren van) met krachtwerktuig, het stroopersbedrijf al of niet daaronder begrepen	43	453. Kruiersbedrijf (het)	27
445. Goederen (het bedrijf van dragen, stapelen en wegbergen van):		454. Laden of lossen van schepen (het bedrijf van), niet bedoeld in art. 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, daaronder begrepen het dragen, stapelen en wegbergen van goederen uit aan den wal geloste schepen en het bedrijf van laden of lossen van andere vaartuigen uit of in schepen, niet bedoeld in artikel 10, sub 6, der Ongevallenwet 1901, een en ander uitgeoefend op de rivier de Maas van de oostelijke grens van de gemeente Rotterdam af, tot aan zee, zoomede binnen het overige gedeelte der gemeente Rotterdam, met uitzondering van het overige gedeelte van Hoek van Holland, voor zoover betreft:	
in Amsterdam	48	1. laden of lossen van hout, met uitzondering van planken	66
„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland	48	2. laden of lossen van ruw ijzer of gewalst ijzer of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	73
„ alle overige plaatsen	40	454 bis. Laden of lossen met drijvende kranen (het bedrijf van) van erts, steenkool of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden	46
447. Handelaars (het bedrijf van), daaronder al of niet begrepen het winkelhoudersbedrijf, met krachtwerktuig:			
1. in behangersartikelen, manufacturen, leder, lederwaren en zakken	12		
2. in boter, kaas, koloniale waren (het branden van			

454	Laden of lossen met drijvende <i>ter</i> pneumatische elevatoren (het bedrijf van) van granen of zaden of andere goederen, die op overeenkomstige wijze geladen of gelost worden . . .	33			
455	Laden of lossen van schepen (het bedrijf van), niet val- lende onder 454, 454 <i>bis</i> of 454 <i>ter</i> , daaronder begrepen het dragen, stapelen en weg- bergen van goederen uit aan den wal geloste schepen . . .	54			
455 <i>bis</i>	Melkrijdersbedrijf (het) . . .	34			
457	Oesterkweekers en mosselkwee- kers (het bedrijf uitgeoefend door) en het oesterputhou- ders- en mosselvischersbe- drijf . . .	18			
458	Overzetveren (het bedrijf van exploiteeren van) . . .	22			
459	Polderbemaling (de), het schoonmaken van slooten of watergangen daaronder al of niet begrepen . . .	12			
460	Rijpaardenondernemers (het bedrijf van) . . .	25			
461	Rijtuig- en omnibusonderne- mersbedrijf (het) en het post- dienstaannemersbedrijf . . .	20			
462	Schelpenvisschersbedrijf (het) met andere vaartuigen dan stoomboten en motorboten	18			
463	Schelpenvisschersbedrijf (het) zonder vaartuigen . . .	15			
464	Schepen (het bedrijf van slee- pen van) met paarden . . .	25			
465	Schippersbedrijf (het) niet met stoomboten of motorboten	35			
466	Schuitenvoerdersbedrijf (het)	38			
467	Sleepdienstondernemersbedrijf (het) . . .	39			
468	Sleepersbedrijf (het): in Amsterdam . . .	50			
	„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Hol- land . . .	38			
	„ 's Gravenhage . . .	50			
	„ de gemeente Utrecht . . .	50			
	„ alle overige plaatsen . . .	46			
469	Sluizen en beweegbare bruggen (het bedrijf van bedienen van) . . .	10			
471	Stoffen (het bedrijf van bewa- ren of vervoeren van ont- plofbare) . . .	42			
472	Stoffen (het bedrijf van hande- laars in ontplofbare) . . .	10			
473	Stoffen (het bedrijf van bewa- ren of vervoeren van vluch- tige, licht ontbrandbare) . . .	15			
475	Stoomboot- of motorbooton- dernemersbedrijf (het) en het schippers- en beurtschip- persbedrijf met stoomboten en motorboten . . .	33			
476	Stoomtramwegondernemingen (het bedrijf uitgeoefend in): in Noordbrabant . . .	35			
	„ alle overige plaatsen . . .	24			
477	Stukgoederen (het bedrijf van onderhouden van een gere- gelden dienst tot vervoer van) met door dieren ge- trokken voertuigen . . .	35			
478	Telegraafondernemingen (het bedrijf uitgeoefend in) met krachtwerktuig en de brie- venposterij . . .	4			
479	Tramwegondernemingen (het bedrijf uitgeoefend in elec- trische) . . .	13			
480	Tramwegondernemingen met dieren (het bedrijf uitgeoe- fend in) . . .	13			
481	Veemen (het bedrijf der) en het pakhuismeestersbedrijf: in Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Hol- land . . .	39			
	„ alle overige plaatsen . . .	32			
483	Visschersbedrijf (het) op de Zeeuwsche en Zuidholland- sche stroomen . . .	22			
484	Visschersbedrijf (het) op zoet- water, behalve het zalmvis- chersbedrijf . . .	22			
485	Visschersbedrijf (het) op de Zuiderzee . . .	22			
487	Vrachtwagenondernemersbe- drijf (het) en het bedrijf van vervoeren met zwaar voer- tuig, anders dan bedoeld onder n ^o . 468: in Amsterdam . . .	50			
	„ Rotterdam, daaronder niet begrepen Hoek van Holland . . .	50			
	„ 's Gravenhage . . .	50			
	„ de gemeente Utrecht . . .	50			
	„ alle overige plaatsen . . .	46			
488	Wegors of meters (het bedrijf van) . . .	33			
489	Wiervisschersbedrijf (het), het persen al of niet daaronder begrepen . . .	22			
491	Winkelhoudersbedrijf (het) met krachtwerktuig en het be- drijf van winkeliers in vluch- tige, licht ontbrandbare stof- fen . . .	4			
492	Zalmvisschersbedrijf (het) . . .	22			
493	Ziekenhuizen (het bedrijf van exploitatie van) met kracht- werktuig of stoomtoestel . . .	4			
4.	Wanneer een verzekeringsplichtig bedrijf niet genoemd is in de lijst van bedrijven, vervat in artikel 3, wordt het geacht te zijn ingedeeld in dezelfde gevarenklasse als het in die lijst genoemde bedrijf, waarmede het naar den aard der daarin uitgeoefende werkzaamheden het meest overeenkomt. Is laatstbedoeld bedrijf ingevolge de laatste zinsnede van het eerste lid van artikel 31 der Ongevallenwet 1901 in verschillende gevaren- klassen ingedeeld, dan wordt het niet in artikel 3				

genoemd bedrijf geacht te zijn ingedeeld in de gevaronklasse, waarin is ingedeeld het in artikel 3 genoemd bedrijf, voor zoover het wordt uitgeoefend in de niet afzonderlijk genoemde plaatsen.

Behoort bij Koninklijk besluit van 22 Juni 1914 (*Staatsblad* n°. 260).

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

22 Juni 1914. WET, tot verhooging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1913. (Voorschotten uit 's Rijks schatkist.), S. 261.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der Xde afdeling, alsmede het eindcijfer van het hoofdstuk, verhoogd met f 5,234,466.41.

22 Juni 1914. WET, houdende bepalingen tot bescherming van in het wild levende nuttige dieren. S. 262.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1912/13, n°. 305, 1—4; 1913/14, n°. 65, 1—7.

Hand. id. 1913/14, *bladz.* 1702.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, *bladz.* 520, 526, 527.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is voorschriften vast te stellen tot bescherming van in het wild levende nuttige dieren ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Indien in het wild levende dieren, met uitzondering van vogels, in die mate worden gevangen of gedood, dat daardoor de belangen van den land-, tuin- of boschbouw worden bedreigd, kunnen bij algemeenen maatregel van bestuur hetzij voor het geheele Rijk, hetzij voor bepaalde gedeelten daarvan, voorschriften ter bescherming worden gegeven.

2. Tegelijk met de afkondiging van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in het vorige artikel, wordt een voorstel van wet, houdende regeling van het in den algemeenen maatregel van bestuur geregelde onderwerp, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden:

Indien het voorstel tot wet wordt verheven, houdt tegelijk met de inwerkingtreding de algemeene maatregel van bestuur op van kracht te zijn.

Indien het voorstel wordt ingetrokken of indien een van de beide Kamers der Staten-

Generaal tot niet-aaneming van het voorstel besluit, wordt de algemeene maatregel van bestuur dadelijk ingetrokken.

3. Met het opsporen van de in deze wet strafbaar gestelde overtredingen zijn belast, behalve de bij de artikel 8, 1°. tot en met 6°. van het Wetboek van Strafvordering aangevozen ambtenaren :

a. de marechaussee;

b. alle andere ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie;

c. de ambtenaren van de invoerrechten en accijnzen.

4. Overtreding van een der krachtens deze wet vast te stellen voorschriften wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

5. Voorwerpen, door middel van overtreding verkregen of waarmede eene overtreding is gepleegd, met uitzondering van middelen van vervoer, worden zoo spoedig mogelijk in beslag genomen.

6. Indien in beslag genomen voorwerpen dreigen in bederf over te gaan, worden zij, na te zijn gewaardeerd, op bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie vernietigd.

7. De ambtenaar van het Openbaar Ministerie kan gelasten, dat in beslag genomen levende dieren, nadat zij zijn gewaardeerd, in vrijheid worden gesteld.

8. Bij veroordeeling kunnen in beslag genomen voorwerpen worden verbeurd verklaard.

9. Indien in beslag genomen voorwerpen niet meer aanwezig zijn, bepaalt de rechter bij het vonnis, of, en zoo ja, tot welk bedrag de eigenaar zal worden schadeloos gesteld

10. Indien de zaak niet wordt voortgezet, worden de in beslag genomen voorwerpen op bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie aan den belanghebbende teruggegeven.

Indien in het geval, bedoeld in het eerste lid, de in beslag genomen voorwerpen niet meer aanwezig zijn, wordt de eigenaar op bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie, dat hem bij exploit wordt beteekend, tot een door dien ambtenaar te bepalen bedrag schadeloos gesteld.

11. De in de vorige twee artikelen bedoelde schadeloosstelling wordt door een door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen ambtenaar aan den rechthebbende uitgekeerd.

12. De rechthebbende kan zich gedurende vijf jaren, nadat het vonnis onherroepelijk is geworden, de opgelegde geldboete is betaald of het in artikel 10 bedoelde bevel van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie is

beteekend, tot den door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen ambtenaar wenden, om de schadeloosstelling te ontvangen.

Na verloop van deze vijf jaren is de vordering vervallen.

13. De in deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

14. Met het in werking treden dezer wet vervalt de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 89), tot bescherming van diersoorten, nuttig voor landbouw of houtteelt, gewijzigd bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 23 September 1912 (*Staatsblad* n°. 303).

15. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Nuttige Dierenwet” met bijvoeging van het jaartal van het *Staatsblad*, waarin zij zal worden afgekondigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 22sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 14 Juli 1914.)

22 Juni 1914. WET, tot wijziging van de Stoomwet (wet van 15 April 1896, *Staatsblad* n°. 69). S. 263.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 189, 1—5.

Hand. id. 1913/14, *bladz.* 1702.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, *bladz.* 520—527.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de Stoomwet (wet van 15 April 1896, *Staatsblad* n°. 69) behoort te worden gewijzigd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. Aan artikel 4 der Stoomwet wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„Bij algemeenen maatregel van bestuur kunnen stoomtoestellen worden aangewezen, waarop het vorige lid niet van toepassing is.”

Art. II. Het eerste lid van artikel 6 wordt gelezen:

„Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald:

a. aan welke eischen de in artikel 4, 1ste en 2de lid, bedoelde stoomtoestellen en hun toebehooren moeten voldoen;

b. welke opgaven de aanvraag tot het verkrijgen eener akte van vergunning moet bevatten en wat daarbij moet worden overgelegd, alsmede de opgaven en voorwaarden, welke de akte moet vermelden;

c. de wijze van het onderzoek en van de

beproeving en de regelen daarbij in acht te nemen.”

Art. III. In het eerste lid van artikel 14 der Stoomwet worden de woorden „en niet valt onder den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel I”, vervangen door „en voor het in werking brengen waarvan geene akte van vergunning vereischt wordt”.

Aan dat lid wordt de volgende volzin toegevoegd: „Op schriftelijk verzoek van den gebruiker wordt gelijke lastgeving verstrekt ten aanzien van een stoomketel, voor het in werking brengen waarvan geene akte van vergunning wordt vereischt.”

Art. IV. In het eerste lid van artikel 22 wordt onder 1°. in plaats van „sub b” gelezen „sub a”.

Art. V. In artikel 29 der Stoomwet worden onder letter a de woorden „in artikel 4 bedoelde vergunning” vervangen door „ingevolge artikel 4 vereischte vergunning”.

Art. VI. In artikel 30 der Stoomwet worden onder letter a, na de woorden „uitgereikt is”, ingevoegd de woorden „of voor het in werking brengen waarvan, ingevolge het tweede lid van artikel 4, geene akte van vergunning vereischt is”.

Aldaar wordt in plaats van „sub b” gelezen „sub a”.

Art. VII. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 22sten Juni 1914.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Handel en Nijverheid,

(*get.*) TREUB.

(*Uitgeg.* 7 Juli 1914.)

22 Juni 1914. WET, tot heffing van eene bijzondere belasting ten behoeve van de provincie Friesland. S. 264.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat zich in de provincie Friesland bijzondere omstandigheden voordoen, die de heffing van eene andere dan de in artikel 126bis der Provinciale Wet genoemde belastingen, noodzakelijk maken;

En dat, ingevolge artikel 126septies dier wet, vooraf bij de wet het bedrag, waarvoor zij ten hoogste kan worden gegeven, moet worden bepaald, en hare grondslagen, haar duur en hare invordering moeten worden geregeld;

Zoo is het dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De Staten van Friesland zullen ter

bestrijding van het twee derde deel van de jaarlijksche kosten van de uit te voeren werken tot verbetering van de afstroming van het boezemwater, bestaande in de renten en aflossingen van de daartoe aan te gaan geldleeningen, en de kosten, verbonden aan de exploitatie en het onderhoud van de te stichten watergemalen, onder den naam van bemalingsbelasting, mogen heffen ten hoogste f 80,000 en f 160,000 (naar mate een of twee gemalen worden gesticht), aan buitengewone opcenten op de hoofdsom der grondbelasting voor de ongebouwde eigendommen, ook wanneer daardoor de opcenten op de hoofdsom der grondbelasting te zamen meer dan vijftig zouden bedragen.

2. Deze buitengewone opcenten op de hoofdsom der grondbelasting, voor de ongebouwde eigendommen, zullen op de begroting der provinciale inkomsten onder eene afzonderlijke afdeling van het hoofdstuk „opbrengst van belastingen” als „bemalingsbelasting”, worden gebracht.

3. De bemalingsbelasting zal voorloopig mogen worden geheven voor den tijd van dertig jaren, welk tijdvak voor elk der beide heffingen van f 80,000 zal aanvangen met het tijdstip, waarop de voor de stichting van ieder watergemaal vereischte geldleening zal worden aangegaan.

4. De invordering van de bemalingsbelasting zal geschieden tegelijk met die van de opcenten op de grondbelasting en op dezelfde wijze als deze, door 's Rijks ambtenaren.

5. Ten aanzien van bezwaren tegen de aanslagen in de heffing, gelden dezelfde regelen als welke bij de wet van 26 Mei 1870 (*Staatsblad* n°. 82) ten aanzien van de Rijksgrondbelasting, zijn vastgesteld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 22sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Financiën, BERTLING.
De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 11 Juli 1914.)

22 Juni 1914. WET, houdende machtiging tot het aangaan van eene overeenkomst met de Nederlandsche Centraal Spoorweg-Maatschappij in zake de pensioenregeling voor haar personeel. S. 265.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben,

dat het wenschelijk is Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën te machtigen met de Nederlandsche Centraal Spoorweg-Maatschappij eene overeenkomst aan te gaan in zake de pensioenregeling voor het vaste personeel dier Maatschappij;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën worden gemachtigd met de Nederlandsche Centraal Spoorweg-Maatschappij eene overeenkomst aan te gaan volgens het, met de daaraan te hechten bijlage, bij deze wet gevoegd ontwerp, nadat in den aanhef dier overeenkomst de dagteekening dezer wet en het nummer van het *Staatsblad*, waarin zij wordt afgekondigd, zullen zijn ingevuld.

2. De overeenkomst, in artikel 1 bedoeld, wordt met de bijlage daarvan gratis geregistreerd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 22sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.
De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitgeg.* 15 Juli 1914.)

ONTWERP-OVEREENKOMST.

Tusschen:

den Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door den Minister van Waterstaat en door den Minister van Financiën, tot het aangaan van deze overeenkomst gemachtigd bij de wet van . . . (*Staatsblad* n^o. . .), *ter eenre,*

en

de Nederlandsche Centraal Spoorweg-Maatschappij, vertegenwoordigd door haren Directeur, tot het aangaan van deze overeenkomst door de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders der Maatschappij gemachtigd, *ter andere zijde,*

is het navolgende overeengekomen:

Art. 1. Aan artikel 3 der overeenkomst onder dagteekening van 26 Juli 1913 tusschen partijen gesloten en waarvan het ontwerp gevoegd was bij de wet van 7 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 260), wordt toegevoegd:

„Indien bij een — op de wijze als bedoeld bij art. 2, 3°, dezer overeenkomst, doch niet vóór 1 Januari 1924 of ingeval vóór dien datum tot overneming van het Fonds door den Staat mocht worden overgegaan, op het tijdstip dier overneming — in te stellen onderzoek is gebleken, dat tengevolge van de in het vorig lid bedoelde herziening van het reglement

voor het Pensioenfonds de baten van het Fonds in den zin van art. 2, tweede lid, dezer overeenkomst niet meer voldoende zouden zijn tot volledige dekking van de op het Fonds rustende lasten, zullen de Ministers van Waterstaat en van Financiën van het uit dien hoofde berekende tekort van de Maatschappij slechts dekking kunnen verlangen voor de helft, en wel uitsluitend door verhooging van hare jaarlijksche bijdrage aan het Fonds, alsnog in te gaan op den 1sten Januari 1914. Met ingang van dienzelfden dag wordt alsdan de in art. 2 dezer overeenkomst onder 3°. letter *b* bedoelde, blijvende verhooging van de bijdragen aan het Fonds ondersteld te zijn toegenomen met gelijk percentage van het daar bedoelde gezamenlijke bedrag der bezoldigingen, als waarmede de bijdrage der Maatschappij is verhoogd, en zal derhalve van dien datum af voor de toepassing van het bij art. 2 dezer overeenkomst onder 3°. bepaalde, onder „baten” mede zijn te begrijpen de waarde van eene zoodanige verhooging.

De Maatschappij verbindt zich, in het bij het vorige lid bedoelde geval de verhooging van hare jaarlijksche bijdrage, voor zoover de betaling daarvan achterstallig is, met rente op rente daarvan, berekend naar drie en drie vierden ten honderd ($3\frac{3}{4}$ pCt.) 's jaars, in eens in het Fonds te storten.”

2. Zich kwijttende van de verplichting, op haar rustende volgens art. 3 van de in art. 1 aangehaalde overeenkomst van 26 Juli 1913, verbindt de Maatschappij zich zorg te dragen, dat met ingang van 1 Januari 1914 in het Reglement voor het Pensioenfonds ten behoeve van haar vaste personeel de wijzigingen worden aangebracht, in de bijlage dezer overeenkomst aangegeven.

Aldus in tweevoud overeengekomen te 's-Gravenhage/Utrecht, den

De Minister van Waterstaat,

De Minister van Financiën,

*De Nederlandsche Centraal
Spoorweg-Maatschappij,*

BIJLAGE DER ONTWERP-OVEREENKOMST.

WIJZIGINGEN, aan te brengen in het reglement voor het Pensioenfonds ten behoeve van het vaste personeel der Nederlandsche Centraal Spoorweg-Maatschappij.

I. Artikel 4 is te lezen als volgt:

De jaarlijksche bijdrage der Maatschappij bedraagt vier ten honderd (4 pCt.) van het

bedrag der gezamenlijke bezoldigingen, waarover de deelgenooten van het Fonds in het afgelopen jaar doorlopende korting hebben betaald, vermeerderd met:

1°. hetgeen door die deelgenooten — met uitzondering van de onder 2°. bedoelde — te zamen in het jaar minder dan vijf ten honderd (5 pCt.) over het bedrag hunner gezamenlijke bezoldiging bovenbedoeld als doorlopende korting is bijgedragen en

2°. hetgeen door de deelgenooten, die ingevolge artikel 53 lid *b* niet zijn onderworpen aan de met ingang van 1 Januari 1914 ingevoerde verhooging der doorlopende korting met 1 ten honderd (1 pCt.) der bezoldiging, te zamen in dat jaar minder dan vier ten honderd (4 pCt.) over het bedrag hunner gezamenlijke bezoldiging bovenbedoeld als doorlopende korting is bijgedragen.

II. Tusschen de artikelen 11 en 12 is in te voegen:

Art. 11bis. Boven en behalve de doorlopende korting; te heffen ingevolge lid *a* van artikel 11, wordt — behoudens: het bepaalde bij artikel 53 lid *b* — wegens de met ingang van 1 Januari 1914 ingevoerde verbetering der pensioenen van nagelaten betrekkingen geheven eene doorlopende korting van één ten honderd (1 pCt.) der bezoldiging:

III. In artikel 14 is overal, waar staat „driehonderd gulden (ƒ 300)” te lezen:

„vierhonderd gulden (ƒ 400)”.

IV. Artikel 16 is te lezen als volgt:

Indien iemand deelgenoot van het Pensioenfonds wordt met eene bezoldiging, in den zin van artikel 10, hooger dan vierhonderd gulden (ƒ 400), zal het verschil tusschen die bezoldiging en vierhonderd gulden (ƒ 400) beschouwd worden als eene verhooging van bezoldiging.

Van dat verschil is aflopende korting op den bij artikel 12 omschreven voet verschuldigd, behoudens dat:

1°. indien de bezoldiging bij den aanvang van het deelgenootschap zeshonderd gulden (ƒ 600) niet overtreft, de hier bedoelde aflopende korting slechts zal verschuldigd zijn voor de helft;

2°. het verschuldigde zal worden ingehouden gelijkmatig verdeeld voor mannelijke deelgenooten over acht (8) jaren en voor vrouwelijke deelgenooten over twee (2) jaren.

V. Artikel 34 is te lezen als volgt:

Het pensioen aan nagelaten betrekkingen wordt verleend:

1°. aan de weduwe tot aan haar overlijden

of tot door haar een nieuw huwelijk wordt aangegaan; daarna gaat het pensioen, *zonder* de verhooging bedoeld in artikel 36 lid c, over op de in artikel 32 bedoelde kinderen, zoolang zij den leeftijd van achttien (18) jaren niet hebben bereikt;

2°. en 3°. blijven ongewijzigd.

VI. Artikel 36 is te lezen als volgt:

a. Behoudens het bepaalde bij lid b en c van dit artikel en de artikelen 36bis en 36ter bedraagt het pensioen aan nagelaten betrekkingen vijf tachtigste deelen ($\frac{5}{80}$) van het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, waarnaar gedurende de laatste vijf (5) jaren, waarin de (het) deelgenoot (lid) tot het Fonds heeft bijgedragen, — of, zoo het aantal dier jaren minder dan vijf (5) bedraagt, gedurende alle die jaren — zijne bijdrage berekend werd, *vermeerderd* met één tachtigste deel ($\frac{1}{80}$) van dat gemiddeld bedrag voor elk jaar, gedurende hetwelk de (het) deelgenoot (lid) tot het Fonds heeft bijgedragen, alsmede voor elk jaar, gedurende hetwelk de (het) deelgenoot (lid) vóór 1 Januari 1877 tot het vaste personeel der Maatschappij heeft behoord, met dien verstande dat het pensioen niet minder zal bedragen dan vijftien tachtigste deelen ($\frac{15}{80}$) van dat gemiddeld bedrag.

b. Het pensioen, in het vorige lid bedoeld, kan niet meer bedragen dan negenveertig honderdzigste deelen ($\frac{49}{160}$) van het aldus berekende gemiddelde bedrag der jaarlijksche bezoldiging en niet meer dan zevenhonderd vijfendertig gulden (f 735) per jaar, tenzij volgens de op 31 December 1913 geldende regeling meer dan negenveertig honderdzigste deelen ($\frac{49}{160}$) van dat gemiddeld bedrag en (of) meer dan zevenhonderd vijfendertig gulden (f 735) per jaar zou zijn toegekend, in welk geval laatstbedoelde regeling alsnog wordt toegepast.

c. Het pensioen der weduwe, berekend overeenkomstig lid a en b van dit artikel, zal — indien de overledene kinderen als bedoeld bij artikel 32, lid a, beneden den leeftijd van achttien (18) jaren heeft nagelaten — *verhoogd* worden met één vijfde gedeelte ($\frac{1}{5}$) van dat pensioen voor ieder kind beneden den leeftijd van achttien (18) jaren, doch in het geheel voor niet meer dan vijf kinderen, met dien verstande dat deze verhooging slechts zal worden toegepast, indien en voor zooveel met inbegrip daarvan het pensioen der weduwe veertienhonderd zeventig gulden (f 1470) niet overtreft. Deze verhooging vervalt, wanneer *alle* evenbedoelde kinderen den leeftijd van

achttien (18) jaren hebben bereikt of overleden zijn. Tot dat tijdstip wordt zij tot het volle bedrag daarvan uitgekeerd.

d. Het pensioen wordt verhoogd met twee gulden (f 2) overeenkomstig het bepaalde in artikel 24.

VII. Tusschen de artikelen 36 en 37 zijn in te voegen:

Art. 36bis. Onverminderd het bepaalde bij artikel 41 is bij overlijden van een invalide als bedoeld in artikel 22 na ontslag uit den dienst der Maatschappij, om andere redenen dan leeftijd of invaliditeit het aan de nagelaten betrekkingen toe te kennen pensioen gelijk aan dat, hetwelk zou zijn verleend, indien de deelgenoot wegens invaliditeit ontslagen ware met ingang van den dag, waarop in verband met het genot van uitkeering en (of) ongevalrentes zijne bezoldiging werd verminderd.

en

Art. 36ter. a. Wanneer en zoolang de pensioentrekkende weduwe of moeder of een of meer der weezen van een deelgenoot of van een voormalig(en) deelgenoot (lid) krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevalverzekering eene rente geniet(en) ter zake van een ongeval, laatstbedoelde in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, zal (zullen) de pensioentrekkende (n) als pensioen ontvangen een bedrag, — met inachtneming van het bepaalde in het volgende lid — berekend op den voet van het bepaalde bij lid a, b en c van artikel 36, doch met vervanging in lid a van de daargenoemde breuken vijf tachtigsten ($\frac{5}{80}$), een tachtigste ($\frac{1}{80}$) en vijftien tachtigsten ($\frac{15}{80}$) door: vijftien vierhonderdsten ($\frac{15}{400}$), drie vierhonderdsten ($\frac{3}{400}$) en vijfenveertig vierhonderdsten ($\frac{45}{400}$); in lid b van de daargenoemde breuk negenveertig honderdzigsten ($\frac{49}{160}$) door honderd zevenveertig achthonderdsten ($\frac{147}{800}$) en van het daargenoemde bedrag van zevenhonderd vijfendertig gulden (f 735) door vierhonderd eenenveertig gulden (f 441) en in lid c van het daargenoemde bedrag van veertienhonderd zeventig gulden (f 1470) door: achthonderd tweeëntachtig gulden (f 882).

b. Echter zal:

1°. — voorzooveel bij de berekening van het pensioen jaren vóór 1 Januari 1914 in aanmerking komen — het volgens lid a van artikel 36, doch met inachtneming van het vorige lid berekende pensioenbedrag voor elk dier jaren worden verminderd met één vierhonderdste gedeelte ($\frac{1}{400}$) van het volgens lid a van artikel 36 berekende bedrag der jaarlijksche

bezoldiging, maar niet dalen beneden vijfenveertig vierhonderdsten ($\frac{45}{400}$);

2°. over enig tijdperk aan pensioen en rente te zamen nimmer minder worden genoten dan wanneer de pensioenttrekkende(n) uitsluitend pensioen genoot (genoten) volgens lid *a*, *b* en *c* van artikel 36.

eu

Art. 36 quater. Ingeval het belang van een of meer pensioengerechtigde kinderen van een overleden deelgenoot of voormalig(en) deelgenoot (lid) splitsing van het hun toekomende pensioen vordert, wordt ieder dier kinderen geacht, aanspraak te hebben op een gelijk deel van dat pensioen.

Indien kinderen worden nagelaten van verschillende moeders, zal van het bedrag der verhooging, bedoeld bij lid *c* van artikel 36, een deel kunnen worden uitgekeerd niet aan de weduwe, maar aan de(n) voogd(en) der kinderen, die de weduwe niet tot moeder hebben. Dit deel is alsdan te bepalen in verhouding van het aantal van laatstbedoelde kinderen tot het aantal der overige kinderen.

VIII. Het bepaalde in lid *c* van artikel 40 onder 3° is te lezen als volgt:

in stede van vijf tachtigsten ($\frac{5}{80}$) van het in lid *a* van artikel 36 aangegeven gemiddelde bedrag, vermeerderd met één tachtigste ($\frac{1}{80}$) van dat gemiddelde bedrag voor elk daar bedoeld jaar is in rekening te brengen vijftien vierhonderdsten ($\frac{15}{400}$) van dat bedrag, vermeerderd met drie vierhonderdsten ($\frac{3}{400}$) daarvan voor elk jaar als daarbedoeld, terwijl niet minder dan vijfenveertig vierhonderdsten ($\frac{45}{400}$) in stede van vijftien tachtigsten ($\frac{15}{80}$) van dat gemiddelde bedrag is toe te kennen. Bij de toepassing van het vorenstaande zal zijn in acht te nemen, hetgeen is voorgeschreven in artikel 36ter, lid *b* onder 1°;

onder 4° is te lezen als volgt:

in stede van negenenveertig honderdzigsten ($\frac{49}{160}$) van het in lid *b* van artikel 36 bedoelde gemiddelde bedrag is te stellen honderd zevenenveertig achthonderdsten ($\frac{147}{800}$) van dat bedrag en in stede van zevenhonderd vijfenveertig gulden (ƒ 735) is te stellen vierhonderd eenenveertig gulden (441);

onder 5° is toe te voegen hetgeen volgt:

in stede van het in lid *c* van artikel 36 genoemde bedrag van veertienhonderd zeventig gulden (ƒ 1470) is te stellen het bedrag van achthonderd tweeëntachtig gulden (ƒ 882).

IX. In lid *b* van artikel 41 zijn de woorden „artikel 36 lid *c*” te lezen

als „artikel 36bis”, terwijl lid *c* is te lezen als volgt:

In het geheel kan ten laste van het Fonds niet meer genoten worden dan:

ingeval artikel 39 toepassing vindt, het bedrag, hetwelk volgens lid *b* van artikel 23 onderscheidenlijk lid *b* en *c* van artikel 36 — of wanneer en zoolang de pensioenttrekkende(n) valt (vallen) in de termen van lid *c* van artikel 23 onderscheidenlijk artikel 36ter volgens die bepalingen — ten hoogste als pensioen kan worden toegekend;

ingeval artikel 40 toepassing vindt, het bedrag, hetwelk volgens dat artikel ten hoogste kan worden toegekend, verhoogd met één honderdvijftigste ($\frac{1}{150}$), onderscheidenlijk één tweehonderdste ($\frac{1}{200}$) voor elk jaar, hetwelk bij de berekening van het pensioen ingevolge lid *c* van artikel 25, onderscheidenlijk art. 36bis in aanmerking komt. Deze verhooging wordt niet toegekend, wanneer en zoolang de pensioenttrekkende(n) valt (vallen) in de termen van lid *c* van artikel 23 of artikel 36ter.

X. Het bepaalde in artikel 53 wordt lid *a* van artikel 53, terwijl daaraan als lid *b* is toe te voegen hetgeen volgt:

De met ingang van 1 Januari 1914 ingevolge artikel 11bis ingevoerde verhooging der doorlopende korting met een ten honderd (1 pCt.) der bezoldiging wordt niet gegeven:

1°. van hem, die op 31 December 1912 lid van het Fonds was en vóór 1 Januari 1914 voor zijne nagelaten betrekkingen — ongeacht het bepaalde bij lid *c* van artikel 36 — aanspraak heeft verkregen op een pensioen van veertienhonderd zeventig gulden (ƒ 1470) of meer per jaar;

2°. van de vrouwelijke deelgenoot, die op 31 December 1912 lid van het Fonds was en vóór 1 Januari 1914 voor hare nagelaten betrekkingen aanspraak heeft verkregen op een pensioen van negen en veertig honderdzigsten gedeelten ($\frac{49}{160}$) van het volgens lid *a* van artikel 36 berekende gemiddelde bedrag der jaarlijksche bezoldiging.

XI. Tusschen de artikelen 53 en 54 is te voegen:

Art. 53bis. Voor de nagelaten betrekkingen van hen, die vóór 1 Januari 1914 zijn overleden of — al dan niet met pensioen — den dienst der Maatschappij hebben verlaten, blijft van kracht de regeling te hunnen aanzien vóór dien datum geldende.

22 Juni 1914. WET, houdende aanwijzing van de Visschershaven te IJmuiden als Staatsbedrijf. S. 266.

WIR WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den tak van Staatsdienst, omvattende de Visschershaven te IJmuiden, aan te wijzen als Staatsbedrijf in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De tak van Staatsdienst, omvattende de Visschershaven te IJmuiden, wordt, voor zooveel betreft het dienstjaar 1915 en volgende dienstjaren, aangewezen als Staatsbedrijf in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85).

2. De uitgaven wegens werken of leverantiën ten dienste van de Visschershaven te IJmuiden, bedongen bij in 1914 aangegane contracten en waarvoor gelden op de begrooting voor 1914 zijn uitgetrokken, worden voor zoover de oplevering in 1915 mocht plaats hebben, gebracht ten laste van de begrooting van het in artikel 1 genoemde Staatsbedrijf voor 1915.

3. De in artikel 6 der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85) bedoelde schatting van de waarde der bezittingen van het in artikel 1 genoemde Staatsbedrijf op 1 Januari 1915 geschiedt door Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 22sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(*Uitgeg.* 14 Juli 1914.)

22 Juni 1914. WET, betreffende overbrenging in beheer en onderhoud bij de gemeente Zwolle van een gedeelte van den Rijksweg van Deventer naar Zwolle. S. 267.

22 Juni 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente 's Gravenhage, noodig voor de verbouwing en uitbreiding van het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. S. 268.

22 Juni 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente Horssen, noodig voor den aanleg van eene wetering door het

waterschap „de Gecombineerde waterlossing der polderdistricten Rijk van Nijmegen en Maas en Waal”. S. 269.

22 Juni 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente Epe, Heerde en Oldebroek, noodig voor de uitbreiding van het schietterrein van de legerplaats bij Oldebroek. S. 270.

22 Juni 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het doortrekken van de Admiraliteitskade en het verbreden van de Infirmeriestraat te Rotterdam. S. 271.

22 Juni 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het verbreden van de Badstraat te Katwijk. S. 272.

22 Juni 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het verbreden van een deel van den dorpsweg te Beets. S. 273.

22 Juni 1914. WET, houdende voorziening in het kas-tekort van den Surinaamschen dienst gedurende de jaren 1914 en 1915. S. 274.

22 Juni 1914. WETTEN, houdende naturalisatie van :

Johann Joseph Eugen Brockmöller, geboren te Recke (Pruisen) den 6 Mei 1856, koopman; wonende te 's Gravenhage, provincie Zuidholland. S. 275.

Jan Bernd Albert Stegewerns, geboren te Stadt Bentheim (Pruisen) den 15 April 1837; fabrieksarbeider, wonende te Enschede, provincie Overijssel. S. 276.

Joseph Quirin Crets, geboren te Aken (Pruisen) den 20 Juli 1876, slotenmaker; wonende te Aken (Pruisen). S. 277.

Johann Peter Moberts, geboren te Aken (Pruisen) den 24 Juni 1875, voerman; wonende te Aken (Pruisen). S. 278.

Hermann Heinrich Gerhard A rntz, geboren te Emmerik (Pruisen) den 8 Februari 1866, timmerman, wonende te Duisburg-Meiderich (Pruisen). S. 279.

Johann Wilhelm Albert Heming, geboren te Duisburg (Pruisen) den 10 Februari 1875, fabrieksarbeider, wonende te Duisburg (Pruisen). S. 280.

Johann Heinrich Lüps, geboren te *Orsoij (Pruisen)* den 7 September 1855, grond-eigenaar, wonende te *Velp*, gemeente *Rheden*, provincie *Gelderland*. S. 281.

Leibold Meyer, geboren te *Altona (Pruisen)* den 28 November 1875, handelsreiziger, wonende te *Hamburg (Duitschland)*. S. 282.

Johann Joseph Cordowiener, geboren te *Bardenberg (Pruisen)* den 31 October 1853, voerman, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 283.

Adelheid Freundgen, weduwe van Jan Willem Habets, geboren te *Ellen (Pruisen)* den 17 Mei 1868, werkvrouw, wonende te *Aken (Pruisen)*. S. 284.

Simon Dikker, geboren te *Antwerpen (België)* den 29 Maart 1873, diamantslijper, wonende te *Watergraafsmeer*, provincie *Noordholland*. S. 285.

Maria Christina Penners, geboren te *Brühl (Pruisen)* den 31 Juli 1872; zonder beroep, wonende te *Keulen (Pruisen)*. S. 286.

Franziska Margaretha Penners, geboren te *Keulen (Pruisen)* den 21 Mei 1868, zonder beroep, wonende te *Keulen (Pruisen)*. S. 287.

Maria Catharina Penners, geboren te *Brühl (Pruisen)* den 17 Juni 1874, zonder beroep, wonende te *Keulen (Pruisen)*. S. 288.

Nicolaus Demandt, geboren te *Duisburg (Pruisen)* den 10 Februari 1876, fabrieksarbeider, wonende te *Duisburg (Pruisen)*. S. 289.

Bernhardus Schrewen, geboren te *Duisburg (Pruisen)* den 4 November 1876, los werkman, wonende te *Duisburg (Pruisen)*. S. 290.

Maria Bertha Langemeijer, weduwe van Hermann Voss, geboren te *Mettingen (Pruisen)* den 9 October 1862, zonder beroep, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*. S. 291.

22 Juni 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Waar omtrent de ruimte, waarin het bier door den jeugdigen persoon werd afgetapt en aan de bezoekers werd verstrekt, niets anders vaststaat, dan dat zij is eene tapperij, is terecht door de Rechtbank aangenomen, dat deze niet is eene fabriek of werkplaats in den zin der Arbeidswet 1911.

Immers werkzaamheden als in art. 2, 1 der Arbeidswet 1911 omschreven plegen niet in eene tapperij voor te komen.

(Arbeidswet art. 2, 1.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. Fentener van Vlissingen, H. Hesse, H. M. A. Savelberg en Jhr. R. Feith.

De Off. van Just. bij de Arr.-Rechtbank te Rotterdam, requirant van cassatie tegen een vonnis van gemelde Rechtbank van 31 Maart 1914, waarbij A. F. P., oud 37 jaren, caféhouder, geboren en wonende te Rotterdam in hooger beroep, na vernietiging van een vonnis van den Kantonrechter te Rotterdam van 16 December 1913, van alle rechtsvervolging werd ontslagen (advocaat voor den gerequireerde Mr. F. A. Kokosky te Amsterdam).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Bij het beroepen vonnis der Arr.-Rechtbank te Rotterdam wordt ten aanzien van gerequireerde als bewezen aangenomen met diens schuld daaraan: „dat hij, te Rotterdam, in den nacht van 30 September 1913 op 1 October 1913, als hoofd eener aldaar in de benedenlocaliteit van pand n°. 66 aan de Westzeedijk gevestigde tapperij, A. J. T. H., geboren 26 Mei 1897, die toen bij hem als kellner in dienst was, later dan zeven uur des namiddags in die tapperij arbeid heeft doen verrichten, door dien genoemde persoon, toen des nachts omstreeks te 12 uur op zijn last in die boven omschreven tapperij bier aftapte en dit den aldaar vertoevenden bezoekers verstrekte”, waarna vervolgens ontslag van rechtsvervolging wordt uitgesproken, omdat eene tapperij als in de dagvaarding bedoeld niet zou zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Arbeidswet 1911.

Tegen deze beslissing is de voorziening gericht van den Heer Officier van Justitie aldaar, die in zijne tijdig ingediende memorie daardoor art. 2 sub 2 der Arbeidswet 1911 geschonden, althans verkeerd toegepast acht. Blijkens de toelichting is de Heer requirant — ofschoon toegevend, dat in eene tapperij reeds bereide stoffen verkocht worden — van meening, dat de verboden arbeid, die in casu verricht werd, bestond in het rondbrengen van bier in glazen, waardoor het den bezoekers mogelijk wordt dien drank behoorlijk te nuttigen.

Ik erken de juistheid van dit betoog, waardoor evenwel de waarde der gegeven beslissing nog niet wordt aangetast. Onder „fabrieken en werkplaatsen” toch verstaat art. 2 der Arbeidswet: „alle zoowel open als besloten ruimten, waar in of voor eenige onderneming pleegt gewerkt te worden aan het vervaardigen, veranderen, herstellen, versieren, afwerken of op andere wijze tot verkoop of gebruik geschikt maken van voorwerpen of stoffen, of waar in of voor eenige onderneming voorwerpen of stoffen eene daartoe strekkende bewerking plegen te ondergaan”. Hieruit volgt derhalve, dat voor toepassing van dat artikel de stof, hetzij al of niet door onmiddellijke aanraking van menschenhanden, eenige *bewerking* moet ondergaan, waardoor ze verder voor verkoop of gebruik geschikt wordt. Waar nu — gelijk de Heer requirant toegeeft en bovendien leidelijk vaststaat — hier uitsluitend van eene *reeds bewerkte* stof de rede is, moet derhalve art. 2 der Arbeidswet 1911 buiten toepassing blijven en bereikt mitsdien het verbod van art. 6 den gerequireerde niet. Mijnerzijds vind ik dan ook geen enkel wezenlijk verschil tusschen een winkel en eené tapperij dan alleen dit, dat in eene tapperij als regel de gekochte drank ter plaatse wordt verbruikt. Toch zal wel niemand er aan denken een winkel eene werkplaats en — minder nog — eene fabriek te noemen.

Indien het de bedoeling zijn mocht over verkeerde toepassing der tweede alinea van art. 2 te klagen, wijs ik erop, dat de Rechtbank in haar vonnis vooropstelt, dat tapperijen *geen* fabrieken of werkplaatsen zijn in den zin der Arbeidswet 1911, waarna zij, *indien anders mocht worden geoordeeld*, het beginsel der tweede alinea daarop toepast en ze aan keukens soortgelijk acht. Geheel subsidiair wordt derhalve dit argument gebezigd, hetgeen evenwel niet zal behoeven te worden onderzocht, omdat reeds op den inhoud der eerste alinea van art. 2 het cassatieberoep zal moeten stranden.

Mijne conclusie strekt mitsdien tot verwerping van het beroep, tenzij Uw Raad de uitspraak als eene bedekte vrijspraak zou opvatten, hetgeen ik niet absoluut uitgesloten acht, in welk geval het beroep niet-ontvankelijk zou moeten worden verklaard.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Savelberg;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat bij het bestreden vonnis, overeenkomstig de aanklacht ten laste van den gerequireerde met diens schuld daaraan wettig en overtuigend is bewezen verklaard, dat hij te Rotterdam in den nacht van 30 September op 1 October 1913 als hoofd eener aldaar in de benedenlocaliteit van pand n°. 66 aan de Westzeedijk gevestigde tapperij A. J. T. H., geboren 26 Mei 1897, die toen bij hem als kellner in dienst was, later dan 7 uur des namiddags in die tapperij arbeid heeft doen verrichten, doordien genoemde persoon toen des nachts omstreeks te 12 ure op zijn last in die bovenomschreven tapperij bier aftapte en dit den aldaar vertoevendden bezoekers verstrekte;

O. dat de Rechtbank heeft geoordeeld, dat dit bewezen verklaarde feit niet strafbaar is, omdat een tapperij, als in de dagvaarding bedoeld, niet is een fabriek of werkplaats in den zin der Arbeidswet 1911, daar, voor zoover van zoodanige ruimten zou kunnen gezegd worden, dat aldaar voor eenige onderneming op eenigerlei wijze pleegt gewerkt te worden aan het tot verkoop of gebruik geschikt maken van voorwerpen of stoffen, aldaar dan toch alleen spijzen en dranken voor onmiddellijk verbruik bereid worden en dergelijke inrichtingen in zoverre aan keukens soortgelijk, volgens de uitdrukkelijke bepaling van het 2e lid van art. 2 der Arbeidswet 1911 daaronder niet begrepen zijn;

dat op dezen grond de Rechtbank, van oordeel dat het bewezen verklaarde feit ook bij geen andere wet of verordening is strafbaar gesteld, den gerequireerde heeft ontslagen van alle rechtsvervolging;

O. dat het middel van cassatie tegen deze beslissing opkomt, op grond dat in het algemeen, een tapperij valt onder de omschrijving van een werkplaats, zooals art. 2 sub 1°. der Arbeidswet die geeft; dat de Rechtbank haar ten onrechte als aan een keuken soortgelijk in den zin van het tweede lid van gemeld artikel beschouwt „omdat aldaar dan toch alleen spijzen en dranken voor onmiddellijk verbruik bereid worden”, vermits in een tap-

perij heel andere werkzaamheden, waarover hieronder nader, plegen te geschieden;

O. omtrent een en ander:

dat luidens art. 2 eerste lid der gemelde wet onder fabrieken en werkplaatsen verstaan worden ruimten, aan welke onder meer de eisch wordt gesteld, dat daar gewerkt pleegt te worden „aan het vervaardigen, veranderen, herstellen, versieren of op andere wijze tot verkoop of gebruik geschikt maken van voorwerpen of stoffen of waar... voorwerpen of stoffen eene daartoe strekkende bewerking plegen te ondergaan”;

dat nu, waar omtrent de ruimte, waarin het bier door den jeugdigen persoon werd afgetapt, en aan de bezoekers werd verstrekt, niets anders vaststaat, dan dat zij is eene tapperij, terecht door de Rechtbank is aangenomen, dat deze niet is een fabriek of werkplaats in den zin der Arbeidswet;

dat toch werkzaamheden als in de aangehaalde wetsbepaling omschreven in een tapperij niet plegen voor te komen;

dat dus het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

25 Juni 1914. BESLUIT, tot wijziging van het, laatstelijk bij Koninklijk besluit van 5 Augustus 1913 (*Staatsblad* n°. 344), gewijzigde Koninklijk besluit van 29 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 198), houdende aanwijzing van de gemeenten, waar de bepaling van artikel 19, 1ste lid, der Muntwet 1901 niet geldt. S. 292.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 27 Mei 1914, n°. 129, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Juni 1914, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 20 Juni 1914, n°. 51, afdeling Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Te rekenen van 15 Juli 1914, wordt in artikel 1, onder a, van Ons besluit van 29 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 198), zooals dat is gewijzigd, laatstelijk bij Ons besluit van 5 Augustus 1913 (*Staatsblad* n°. 344), geschrapt de naam der gemeente *Aalten*.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het

Staatsblad en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 25sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(*Uitgeg. 3 Juli 1914.*)

29 Juni 1914. BESLUIT, tot wijziging van het derde lid van artikel 7 van het „Reglement voor de stuurlieden-examens”, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 27 December 1907 (*Staatsblad* n°. 353). S. 293.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 25 Mei 1914, n°. 3232, afdeling Nijverheid;

Den Raad van State gehoord, advies van 16 Juni 1914, n°. 16;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 Juni 1914, n°. 4023, Afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. In artikel 7, sub 3, van het „Reglement voor de stuurlieden-examens”, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 December 1907 (*Staatsblad* n°. 353) wordt in plaats van „op een stoomschip” gelezen: „op een stoom- of motorschip”.

Art. II. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 29sten Juni 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 11 Juli 1914.*)

30 Juni 1914. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117), tot vaststelling van de grenzen tusschen kust- en binnenvisscherij en tusschen de wateren, waarin kustvisscherij wordt uitgeoefend. S. 294.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van

Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 Mei 1914, n°. 2327, Afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 1 der Visserijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66) en op Ons besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117);

Den Raad van State gehoord (advies van 16 Juni 1914, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 26 Juni 1914, n°. 4024, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig Artikel.

Het Koninklijk besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 117) wordt gewijzigd als volgt:

I. Art. 1 B, 2°, letter c, wordt gelezen als volgt: „voor *het Scheur*: het verlengde van de aslijn van de open haven van *Maassluis*; met dien verstande, dat die haven zelve behoort tot de wateren, waarin binnenvisserij wordt uitgeoefend.”

II. In Art. 1 B, letter d, worden vóór het woord „lantaarn” ingevoegd de woorden „het meest benedenstrooms staande”.

III. Art. 1 B, 2°, letter e, wordt gelezen als volgt: „voor *het Spui*: de lijn, gaande van den Noordwestelijken dijkhoek van den Nieuwen Piershilschen polder naar den schoorsteen van het stoomgemaaal „de Biersum” in den polder Oud Schuddebeurs.”

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 30sten Juni 1914.

(get.) WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

(get.) TREUB.

(Uitgeg. 11 Juli 1914.)

2 Juli 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). - S. 295.

2 Juli 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 30 April 1914 (*Staatsblad* n°. 189), tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Ambt-Hardenberg* van 28 Januari 1914, strekkende tot opheffing van de openbare lagere school in de buurtschap *Rheeze*. S. 296. - Geschorst tot 1 November 1914.

2 Juli 1914. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente *Harlingen*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden, na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Friesland, dd. 25 Juni 1914, n°. 89, 1ste afd. B, te bepalen, dat in het kiesdistrict voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente *Harlingen*, de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 2 Juli 1914.

Vóór den Minister,

-De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

4 Juli 1914. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 22 April 1901, n°. 68 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 78a en *Indisch Staatsblad* n°. 255) ter nadere voorziening in de godsdienstige behoeften van de Christelijke gemeenten en van de garnizoenen in *Nederlandsch-Indië*. S. 297.

WJF WILHELMINA, enz.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 30 Juni 1914; Afdeling A¹, n°. 59;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Artikel 6 van het Koninklijk besluit van 22 April 1901, n°. 68 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 78a en *Indisch Staatsblad* n°. 255), zooals het is aangevuld en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 14 December 1904, n°. 39 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 253 en *Indisch Staatsblad* 1905, n°. 141) en 3 November 1908, n°. 32 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 334 en *Indisch Staatsblad* 1909, n°. 38), wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:

„De sub b genoemde indemniteit kan door den Gouverneur-Generaal worden verhoogd voor standplaatsen, waar de plaatselijke omstandigheden dat noodig maken”.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 4den Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(Uitgeg. 21 Juli 1914.)

8 Juli 1914. **BESLUIT**, tot uitvoering voor de Kolonie *Suriname* van de wet van 18 April 1885 (*Staatsblad* n°. 98, *Gouvernementsblad* n°. 21), betreffende toepassing van de crimineele wetgeving voor het krijgsvolk te water in de Koloniën en overzeesche bezittingen van het Rijk. S. 298.

WIL WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën, van Marine en van Justitie van 18 Mei 1914, Afdeling B, n°. 40, van 20 Mei 1914, Bureau A, n°. 68 en van 20 Mei 1914, 2de Afdeling A, n°. 615;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Juni 1914, n°. 28);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 22 Juni 1914, afdeling B, n°. 26, van 30 Juni 1914, Bureau B, n°. 60; en van 4 Juli 1914, 2de Afdeling A, n°. 511;

Overwegende, dat het noodzakelijk is de bepalingen, voor de Kolonie *Suriname* vastgesteld ter uitvoering van de wet van 18 April 1885 (*Staatsblad* n°. 98, *Gouvernementsblad* n°. 21), betreffende toepassing van de crimineele wetgeving voor het krijgsvolk te water in de Koloniën en overzeesche bezittingen van het Rijk, in verband met de invoering van eene nieuwe strafwetgeving in die Kolonie te herzien;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van het Koninklijk besluit van 18 Februari 1887 (*Staatsblad* n°. 37, *Gouvernementsblad* n°. 12), zooals dat besluit thans luidt, te bepalen:

Art. 1. Europeesche schepelingen en andere aan de crimineele wetgeving voor het krijgsvolk te water onderworpen personen, die niet tusschen de keerkringen geboren en opgevoed zijn, worden, indien zij bij vonnis van een zee-krijgsraad in de kolonie *Suriname* veroordeeld zijn tot gevangenisstraf, militaire gevangenisstraf, militaire detentie of hechtenis, zoo spoedig mogelijk naar *Nederland* opgezonden, ten einde daar te lande hunne straf te ondergaan, tenzij hun straftijd gerekend van den dag waarop het vonnis mag worden ten uitvoer gelegd, minder bedraagt dan acht maanden. De opzending geschiedt steeds wanneer de straf gepaard gaat met ontzegging van het recht om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen. Heeft geen opzending plaats, dan worden de gevangenisstraf en de militaire gevangenisstraf als gevangenisstraf, de militaire detentie of hechtenis als hechtenis ondergaan in eene der daarvoor bestemde inrichtingen in de Kolonie *Suriname*.

1914.

Ten aanzien van hen, die geboren en opgevoed zijn tusschen de keerkringen, worden al de bovengenoemde straffen, waartoe zij door een zee-krijgsraad in de kolonie *Suriname* veroordeeld zijn, geheel aldaar ten uitvoer gelegd op de wijze als in het eerste lid is vermeld.

2. In de gevallen, waarin de straffen van gevangenis en van militaire gevangenis geheel of gedeeltelijk in afzondering moeten worden ondergaan, of waarin de tot militaire detentie of hechtenis veroordeelde verzoekt zijn straf in afzondering te ondergaan en opzending naar *Nederland* overeenkomstig het vorig artikel niet plaats vindt, wordt tot uitvoering der straf zooveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande gelegenheden tot afzondering.

3. De Gouverneur van *Suriname* geeft tot uitvoering van de bovenstaande bepalingen de voorschriften die hij noodig acht.

4. Dit besluit treedt in werking tegelijk met het Wetboek van Strafrecht voor de Kolonie *Suriname*, vastgesteld bij Ons besluit van 14 October 1910, n°. 44 (*Gouvernementsblad* 1911, n°. 1).

Onze Ministers van Koloniën, van Marine en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 8ten Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.
De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitgeg.* 22 Juli 1914.)

8 Juli 1914. **MISSIVE** van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende toepassing der Stoomwet voor aan in het buitenland gevestigde eigenaren toebehoorende vervoerbare stoomketels.

Zooals U bekend is wordt voor aan in het buitenland gevestigde eigenaren toebehoorende vervoerbare stoomketels geene akte van vergunning vereischt, indien zij minder dan drie achtereenvolgende maanden uitsluitend in *Nederland* in gebruik zijn, mits de gebruiker binnen den in artikel 35, letter e, der Stoomwet genoemden termijn het daar bedoelde bewijs levert.

Naar mij wordt medegedeeld komt het voor, dat gebruikers van dergelijke ketels zich, in de onderstelling, dat artikel 15 van het Stoombesluit op die ketels van toepassing is, met

een verzoek om verlof krachtens dit artikel tot den burgemeester wenden en dat somtijds dit verlof door den betrokken burgemeester verleend wordt.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer U H.E.G. te verzoeken om de burgemeesters in Uwe provincie er op te wijzen, dat artikel 15 van het Stoombesluit niet van toepassing is ten aanzien van die vervoerbare stoomketels, voor welke evenwel artikel 35, letter e, der Stoomwet geene akte van vergunning vereischt wordt.

Tevens zou ik gaarne zien, dat onder de aandacht van de burgemeesters werd gebracht, dat, blijkens de wordingsgeschiedenis der Stoomwet, het in laatstgenoemde bepaling bedoelde bewijs, dat voldaan is aan de bepalingen omtrent het stoomwezen, van kracht in het land waarin de eigenaren gevestigd zijn, geleverd moet worden aan de ambtenaren van het stoomwezen.

Intusschen is het wel gewenscht, dat de burgemeesters de vervoerbare stoomketels, die aan in het buitenland gevestigde eigenaren toebehooren, niet geheel buiten het gebied hunner bemoeiingen laten, maar dat zij zoo dikwijls hun de aanwezigheid van een dergelijken ketel bekend wordt en hun blijkt, dat de gebruiker niet van eene Nederlandsche akte van vergunning is voorzien, daarvan onder opgave van den naam van den gebruiker en van het nummer, dat op de nummerplaat van den ketel voorkomt, kennis geven aan den ingenieur voor het stoomwezen, hoofd van het district, waarbinnen hunne gemeente gelegen is, indien althans niet vaststaat, dat deze ambtenaar reeds van de aanwezigheid van dien ketel kennis draagt. Dat dit het geval is kan blijken uit een door hem aan den gebruiker van een stoomketel afgegeven, gedagteekende verklaring, dat volgens de overgelegde bewijzen voldaan is aan de bepalingen omtrent het stoomwezen van kracht in het land, waar de eigenaar gevestigd is en dat mitsdien tot een bepaald aangewezen datum het gebruik van dien stoomketel in Nederland toegelaten is.

Het zou mij aangenaam zijn zoo U H.E.G. ook dit laatste ter kennis van de burgemeesters in Uw gewest wilde brengen.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
(get.) TREUB.

9 Juli 1914. BESLUIT, tot aanwijzing, overeenkomstig art. 170 der Hooger-onderwijs-wet, van den Gereformeerden Bond tot verbreiding en verdediging van de Waar-

heid in de Nederlandsch Hervormde (Gereformeerde) Kerk, gevestigd te *Utrecht*, als bevoegd om bij de faculteit der godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit te *Utrecht* een leerstoel te vestigen. S. 299.

WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Mei 1914, n°. 9089/3, afdeling Onderwijs;

Gelet op artikel 170, 171 en 172 der Hooger-onderwijswet;

Den Raad van State gehoord, advies van 23 Juni 1914, n°. 27;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemen Minister van 6 Juli 1914 n°. 11439, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Den Gereformeerden Bond tot verbreiding en verdediging van de Waarheid in de Nederlandsch Hervormde (Gereformeerde) Kerk, gevestigd te *Utrecht*, aan te wijzen als bevoegd om bij de faculteit der godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit te *Utrecht*, een leerstoel te vestigen, opdat door den daarvoor te benoemen hooftleeraar onderwijs worde gegeven in de Gereformeerde Godgeleerdheid.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 9den Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

(Uitgeg. 1 Aug. 1914.)

9 Juli 1914. BESLUIT, tot toepassing van artikel 3 § 2 en artikel 6 der Rivierenwet. S. 300.

WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 15 Mei 1914, n°. 240, Afdeling Waterstaat;

Gezien de Rivierenwet;

Den Raad van State gehoord, advies van 16 Juni 1914, n°. 13;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister voornoemd van 6 Juli 1914, n°. 213, Afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen de volgende bepalingen tot toepassing van artikel 3, § 2, en artikel 6 der Rivierenwet;

Art. 1. Als terreinen, bedoeld in artikel

3, § 2, der Rivierenwet, dienende tot zijdelingsche afleiding van hoog opperwater van de *Maas* in *Limburg*, worden aangewezen de navolgende daartoe van ouds gediend hebbende gebieden:

a. de *Heugemsche overlaat* aan de rechterzijde der rivier, waarvan de bovenmonden zijn gelegen in de gemeenten *Gronsveld* en *St. Pieter* en de benedenmonden in de gemeenten *Borgharen*, *Ifteren* en *Bunde*.

b. de *overlaat van Contelmo* aan de rechterzijde der rivier, waarvan de bovenmond is gelegen in de gemeenten *Roosteren* en *Ohé en Laak* en de benedenmond in de gemeente *Maasbracht*.

c. de *overlaat bewesten Roermond* aan de linkerzijde der rivier, waarvan de bovenmond is gelegen in de gemeenten *Beegden* en *Roermond* en de benedenmond in de gemeenten *Roermond* en *Buggenum*.

Deze overlaatsgebieden zijn op de bij dit besluit behorende kaarten, bijlagen I en II, met blauw en groen gestreepte tint aangeduid. (1)

2. Ingevolge artikel 6 der Rivierenwet wordt bepaald, dat op de tot het zomerbed der rivier behorende Oude Maasarmen, ingesloten door het gebied van de hierboven in artikel 1 sub b en c vermelde overlaten, buiten toepassing blijft artikel 4, § 1, sub e en d van genoemde wet, alsmede artikel 4, § 1, sub e dier wet, voor zooveel betreft het verandering brengen in een vischtoestel als daar bedoeld.

3. Ingevolge artikel 6 der Rivierenwet wordt bepaald, dat op het deel van het winterbed van de *Maas* in *Limburg*, dat op de bij dit besluit behorende kaarten, bijlagen I, II en III, in blauw is aangeduid, buiten toepassing blijft artikel 5, § 1, sub c en d van genoemde wet, alsmede artikel 5, § 1, sub b, dier wet, voor zooveel betreft het maken of veranderen van een bouwwerk of getimmerte, of het maken van eene ophooging van tijdelijken aard met goederen of bouwstoffen.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 9den Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(Uitg. 1 Sept. 1914.)

10 Juli 1914. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Almelo* van 19 Juni 1914, strekkende tot het houden van een referendum inzake de wederinvoering van de kermis aldaar. S. 301. Geschorst tot 1 Januari 1915.

11 Juli 1914. BESLUIT, houdende wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 6 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 90) tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 12 van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7). S. 302.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien artikel 1° der Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 15 Mei 1914, n°. 11, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Gelet op het Koninklijk besluit van 6 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 90) tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 12 van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7);

Den Raad van State gehoord (advies van den 16den Juni 1914, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 9 Juli 1914, n°. 20, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

In artikel 1 van het Koninklijk besluit van 6 Maart 1905 (*Staatsblad* n°. 90) worden de navolgende wijzigingen en aanvulling gebracht:

a. in het eerste lid, sub 2, wordt voor „één Meter” gelezen: „0,50 Meter”;

b. het tweede lid wordt gelezen: „Onder de geleidingen, bedoeld onder 1 en 2 worden niet begrepen electriche geleidingen binnen gebouwen.”;

c. tusschen het tweede en het derde lid wordt ingevoegd een nieuw lid, luidende: „Onder de inrichtingen, bedoeld onder 3, worden niet begrepen inrichtingen, welker toestellen zijn geschikt enkel voor het ontvangen van radiotelegrafische seinen, tenzij die inrichtingen voorzien zijn van eene antenne gesteld binnen 1500 Meter van een Rijksstation voor radiotelegrafie en hooger dan 30 Meter boven den beganen grond.”

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan

(1) Deze bijlagen (kaarten) zijn hierna niet opgenomen.

afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 11den Juli 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(Uitgeg. 25 Juli 1914.)

13. Juli 1914. WET, tot wijziging van de grens tusschen de gemeente *Nijmegen* eenerzijds en de gemeenten *Ubbergen* en *Groesbeek* anderzijds. S. 303.

W I J W I L H E L M I N A, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is een deel van ieder der gemeenten *Ubbergen* en *Groesbeek* bij de gemeente *Nijmegen* en een deel der gemeente *Nijmegen* bij de gemeente *Ubbergen* te voegen ; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Bij de gemeente *Nijmegen* worden gevoegd :

1°. Het gedeelte der gemeente *Ubbergen*, gelegen ten westen (links) van de volgende lijn, aanvangende bij den zuidwestelijken hoek van het perceel, kadastraal bekend gemeente *Ubbergen*, sectie A n°. 549, op de grens der gemeente *Groesbeek* ;

volgt de lijn in noordelijke richting de oostzijde van den weg naar *Ubbergen*, kadastraal bekend gemeente *Ubbergen*, sectie A n°. 705, tot tegenover het punt, waar de westzijde van dezen weg de oostzijde van den *Ubbergschen* veldweg óntmoet ;

steekt den weg naar *Ubbergen* rechthoekig op zijne as naar dat punt over, en volgt in noordelijke richting de westzijde van genoemden weg A n°. 705 tot den noordoostelijken hoek van het perceel, kadastraal bekend gemeente *Ubbergen*, sectie A n°. 779 ;

volgt de scheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Ubbergen*, sectie A nos. 779, 819, 41, 40, 793, 411, 425, 65 en 664 (aan de linkerzijde) en nos. 802, 818, 56a, 743, 277 en 66 (aan de rechterzijde) tot den noordelijksten hoek van laatstgenoemd perceel ;

en gaat eindelijk in rechte richting over den weg van *Nijmegen* naar *Ubbergen* en de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Ubbergen*, sectie A nos. 74 en 547 tot het midden van de uitmonding der *Togtsloot*, tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Nijmegen*, sectie A nos. 81 en 80, op de grens der gemeente *Nijmegen* ;

2°. De perceelen der gemeente *Ubbergen*, kadastraal bekend als gemeente *Ooy*, Sectie D nos. 320 en 323, alsmede het aansluitend gedeelte dijkskruin, deel van het perceel, kadastraal bekend als gemeente *Ooy*, Sectie A,

n°. 660, om tegenover het midden van den *Waardschen* dam de verlenging van de bestaande grens tusschen de gemeenten *Nijmegen* en *Ubbergen* te bereiken ;

3°. Het gedeelte der gemeente *Groesbeek*, gelegen ten noorden (links) van de volgende lijn, aanvangende bij de grens der gemeente *Nijmegen* op de scheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Groesbeek*, sectie H nos. 960 en 961, en die scheiding volgende ;

gaat de lijn in rechte richting over den weg van *Nijmegen* naar *Groesbeek* naar de scheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Groesbeek*, sectie H nos. 313 en 944 ; volgt laatstgenoemde scheiding en de scheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Groesbeek*, sectie H nos. 944, 943, 949, 249, 156, 247, 158, 245 en 1004 en de nos. 942, 905 en 928 ;

gaat verder in rechte richting over den weg van *Nijmegen* naar *Cranenburg* en het perceel, kadastraal bekend gemeente *Groesbeek*, sectie H n°. 486, naar den westelijken hoek van het perceel, kadastraal bekend gemeente *Groesbeek*, sectie H n°. 488 ;

volgt de scheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Groesbeek*, sectie H nos. 488, 489, 492, 491, 602 en 479 en het perceel, kadastraal bekend gemeente *Groesbeek*, sectie H n°. 739, om aan de noordwestelijke zijde van het voormelde perceel n°. 479 de grens tusschen de gemeenten *Ubbergen* en *Groesbeek* te bereiken.

2. Bij de gemeente *Ubbergen* wordt gevoegd het gedeelte der gemeente *Nijmegen*, gelegen ten oosten (rechts) van de lijn, aanvangende bij den oostelijken hoek van het perceel, kadastraal bekend gemeente *Nijmegen*, sectie A n°. 1d, op de grens der gemeente *Ubbergen*, volgende de scheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Nijmegen*, sectie A nos. 1d, 48, 49 en 1b (aan de linkerzijde) en nos. 88, 89, 75, 90, 1e en 91 (aan de rechterzijde), om tegenover de oostelijke grens van het perceel, kadastraal bekend gemeente *Nijmegen*, sectie A n°. 63, de grens te bereiken tusschen de gemeenten *Nijmegen* en *Ubbergen* (kadastraal bekend gemeente *Ooy*, sectie D, n°. 321).

Bovendien worden bij de gemeente *Ubbergen* gevoegd de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Nijmegen*, sectie A, n°. 264 en 265.

3. Het grondgebied, dat aan de gemeenten *Nijmegen* en *Ubbergen* wordt toegevoegd, gaat op 1 Januari 1915 tot die gemeenten over.

4. De bezittingen van de gemeente, van

welke ingevolge artikel 1 of 2 een gedeelte wordt afgescheiden, gaan, voor zoover zij in het af te scheiden gedeelte gelegen zijn, over tot de gemeente, bij welke dat gedeelte wordt gevoegd.

5. De Kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen in gestichten, voor zoover zij tijdens de opnemings daarin woonplaats hadden op het grondgebied, hetwelk ingevolge artikel 1 of 2 tot eene andere gemeente overgaat, komen van af 1 Januari 1915 voor rekening van die gemeente.

6. Binnen één jaar na het in werking treden van deze weg wordt door de gemeente *Nijmegen* aan de gemeenten *Ubbergen* en *Groesbeek* elk als schadeloosstelling voor te verliezen inkomsten uitgekeerd een bedrag, hetwelk voor ieder der laatste gemeenten door Ons wordt bepaald op eene som, bedragende acht en twintig maal het gemis aan inkomsten, dat elk der gemeenten *Ubbergen* en *Groesbeek* zal lijden, te berekenen naar hetgeen over 1914 wordt genoten wegens:

- a. opcenten op de grondbelasting;
- b. uitkeering krachtens de wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 156), gewijzigd bij de wet van 3 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 151);
- c. aanslagen in den hoofdelijken omslag van hen, die 1 Januari 1915 gevestigd zijn op het gebied, hetwelk van de eene naar eene andere der voormelde gemeenten overgaat, waarbij de aanslagen over het geheele jaar 1914 worden berekend ten aanzien van de personen, die zich in den loop van dit jaar op dat gebied vestigden.

Aan de gemeenten *Ubbergen* en *Groesbeek* wordt over het gedeelte van den in het 1ste lid van dit artikel gestelden termijn, dat verloopt alvorens de haar toegekende schadeloosstellingen zijn uitbetaald, eene rente daarvan berekend tegen 4% 's jaars door de gemeente *Nijmegen* uitgekeerd.

7. Met afwijking van het bepaalde bij artikel 7 der wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 156), aangevuld bij de wet van 3 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 151), daalt de uitkeering krachtens artikel 1 dier aangevulde wet voor de gemeente *Ubbergen* niet beneden het bedrag, hetwelk verkregen wordt door het getal der inwoners dier gemeente op 1 Januari 1898 te deelen op de som, bedoeld in artikel 7, 1ste lid, dier wet, en de uitkomst te vermenigvuldigen met het aantal inwoners, dat bij den overgang van grondgebied op 1 Januari 1915 in die gemeente overblijft.

8. Alle kadastrale en andere stukken, uitsluitend betrekking hebbende op hetgeen volgens de artikelen 1, 2 en 4 tot eene andere

gemeente overgaat, worden aan die gemeente uitgekeerd.

Het bestuur dier gemeente heeft ten allen tijde het recht kosteloos inzage te nemen van de archieven der gemeente, van welke de afscheiding plaats heeft gehad, en van de zich in die archieven bevindende stukken afschriften of uittreksels op kosten zijner gemeente te vorderen.

9. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied, dat ingevolge artikel 1 of 2 tot eene andere gemeente overgaat, worden voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad en voor de toepassing van artikel 7 der Kieswet van af 1 Januari 1915, als ingezetenen dier gemeente beschouwd.

Voor zoover de personen, gevestigd op het overgaand grondgebied, geplaatst zijn op de voor het loopende jaar vastgestelde kiezerslijst, zendt het bestuur der gemeente, van welke dit gebied wordt afgescheiden, vóór 8 Januari 1915 een uittreksel uit die kiezerslijst aan het bestuur der gemeente, tot welke dat gebied overgaat.

Bij het opmaken der kiezerslijst wordt in laatstbedoelde gemeente voor de toepassing van de artikelen 20, 21, 25 en 28, tweede lid, der Kieswet ten aanzien van de in dat uittreksel voorkomende personen gehandeld, alsof zij op de voor het loopende jaar vastgestelde kiezerslijst voorkwamen.

Te beginnen met 1 Januari 1915 worden in de tabel, bedoeld in de artikelen 1 en 2 der Kieswet, door „*Nijmegen*”, „*Ubbergen*” en „*Groesbeek*” verstaan de gemeenten, zooals zij bij de artikelen 1 en 2 dezer wet zijn gewijzigd.

10. Zij, die in eene gemeente, van welke ingevolge artikel 1 of 2 een gedeelte wordt afgescheiden, voorkomen in het register, bedoeld in artikel 87 van de Militiewet (*Staatsblad* n°. 21 van 1912), of in het register, bedoeld in artikel 26 der Landweervet (*Staatsblad* n°. 160 van 1901), laatstelijk aangevuld en gewijzigd bij de wet van 30 December 1909 (*Staatsblad* n°. 421), worden, voor zoover zij gevestigd zijn op het grondgebied, dat van die gemeente wordt afgescheiden, overgeschreven op het register van de gemeente, tot welke dat gebied overgaat.

11. Te beginnen met 1 Januari 1915 worden in de tabel, bedoeld bij artikel 5 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), door „*Nijmegen*”, „*Ubbergen*” en „*Groesbeek*” verstaan de gemeenten, zooals zij bij de artikelen 1 en 2 dezer wet zijn gewijzigd.

12. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg. 28 Juli 1914.*)

13 Juli 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het aanleggen van een verkeersweg van de Prinsegracht naar de Elandstraat, met gedeeltelijke omlegging van dwarsstraten te 's Gravenhage. S. 304.

13 Juli 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor de stichting van een complex ziekenhuisinrichtingen en laboratoria ten behoeve van de Rijksuniversiteit te Leiden. S. 305.

13 Juli 1914. WET, tot wijziging van artikel 261 der Gemeentewet. S. 306.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 272, 1—7.

Hand. id. 1913/14, bladz. 2162.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, bladz. 537, 539, 544.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is artikel 261 der Gemeentewet te wijzigen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Artikel 261 der Gemeentewet wordt gelozen als volgt :

„De beteekening van stukken, betreffende vervolging ter invordering van plaatselijke belastingen en de tenuitvoerlegging van dwangbevelen geschieden door een ambtenaar, daartoe door burgemeester en wethouders aan te wijzen.

Bij de uitoefening van zijne taak wordt deze als een deurwaarder aangemerkt.”

2. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg. 28 Juli 1914.*)

13 Juli 1914. WET, tot toezegging van rentelooze voorschotten aan de gemeente Coevorden, ten behoeve van het gemeentelijk waterleidingbedrijf. S. 307.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de totstandkoming van eene drinkwaterleiding in de gemeente Coevorden te bevorderen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Aan de gemeente Coevorden worden uit 's Rijks schatkist, indien daartoe uit hoofde van de nader door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te stellen regelen en voorwaarden aanspraak ontstaat, rentelooze voorschotten verleend ten behoeve van het gemeentelijk waterleidingbedrijf.

2. De in het vorige artikel bedoelde rentelooze voorschotten zullen een gezamenlijk bedrag van f 10,000 niet overschrijden.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg. 28 Juli 1914.*)

13 Juli 1914. WET, tot wijziging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 308.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Tengevolge van deze verhoogingen en verminderingen worden de totalen der navolgende afdelingen van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913 gewijzigd, als volgt :

Verminderd : Afdeling II, met f 20,748, Afdeling IV, met f 117,952, Afdeling V, met f 156,000.

Verhoogd : Afdeling III, met f 239,700, Afdeling VII, met f 55,000.

13 Juli 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van uitbreiding van het Centraalstation te Amsterdam, met aanhoorigheden, bouw van een tweede viaduct langs de Haarlemmer Houttuinen aldaar en verbreding van de aansluitende spoorbaan. S. 309.

13 Juli 1914. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van *Sittard over Heerlen* naar de Pruisische grens bij *Bovenste Locht*. S. 310.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat

het wenschelijk is, den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van een spoorweg van *Sittard over Heerlen* naar de Pruisische grens bij *Bovenste Locht*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatlijst wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een vierde van de kosten van aanleg en het in exploitatie brengen, doch tot geen hooger bedrag dan f 250,000, ten behoeve van een spoorweg van *Sittard over Heerlen* naar de Pruisische grens bij *Bovenste Locht*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden spoorweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden, dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.
(*Uitgeg. 30 Juli 1914.*)

13 Juli 1914. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van de inrichting voor toepassing van mechanische trekkracht, en het in exploitatie brengen met deze trekkracht, van de lijnen der voormalige Eerste Groninger Tramway-Maatschappij. S. 311.

WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de inrichting voor toepassing van mechanische trekkracht, en het in exploitatie brengen met deze trekkracht, van de lijnen der voormalige Eerste Groninger Tramway-Maatschappij te bevorderen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der kosten, doch tot geen hooger bedrag dan f 283,335, ten behoeve van de inrichting voor toepassing van mechanische trekkracht, en het in exploitatie brengen met deze trekkracht, van de lijnen der voormalige Eerste Groninger Tramway-Maatschappij.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze

voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor de inrichting voor toepassing van mechanische trekkracht van de aldaar genoemde lijnen, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij die inrichting daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geen andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.
(*Uitgeg. 30 Juli 1914.*)

13 Juli 1914. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een zijtak *Nieuwveen—Ter Aar (Papenveer)* van de in de wet van 8 December 1906 (*Staatsblad* n°. 320) bedoelde spoorweglijnen in de *Haarlemmermeer* en omgeving. S. 312.

WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van een zijtak *Nieuwveen—Ter Aar (Papenveer)* van de in de wet van 8 December 1906 (*Staatsblad* n°. 320) bedoelde spoorweglijnen in de *Haarlemmermeer* en omgeving ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van twee vijfden van de kosten van aanleg en in exploitatie brengen, doch tot geen hooger bedrag dan f 86,000, ten behoeve van een zijtak *Nieuwveen—Ter Aar (Papenveer)* van de in de wet van 8 December 1906 (*Staatsblad* n°. 320) bedoelde spoorweglijnen in de *Haarlemmermeer* en omgeving.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot zal onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, worden toegekend aan den concessionaris voor den aanleg en de exploitatie van de aldaar genoemde spoorweglijnen, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij den aanleg van den in artikel 1 genoemden zijtak, daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden, dan waarop

de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juli 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg. 30 Juli 1914.*)

13 Juli 1914. WET, tot verhooging, wijziging en aanvulling van het vierde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1914. S. 313.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en ingevoegd en wordt tevens de omschrijving van eenige artikelen gewijzigd.

Ten gevolge hiervan worden de totalen van de Iste, IVde, VIIste en IXde Afdeling respectievelijk verhoogd met f 300; f 2000; f 150,500 en f 29,200 en wordt het eindcijfer van dit hoofdstuk verhoogd met f 182,000.

13 Juli 1914. WET, houdende wijziging en verhooging van de begroting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914. S. 314.

13 Juli 1914. WET, tot wijziging en verhooging van het tweede hoofdstuk van de begroting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914. S. 315.

13 Juli 1914. WET, houdende nadere regeling aangaande de overlegging aan het Hoog Militair Gerechtshof van de notulen van het verhandelde door de krijgsraden in raadkamer. S. 316.

Bijl. Hand. 2e Kamer 1913/14, n°. 314, 1—9.

Hand. id. 1913/14, blad. 2537—2551.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, blad. 544, 545, 548.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is eene nadere regeling te treffen aangaande de overlegging aan het Hoog Militair Gerechtshof van de notulen van het verhandelde door de krijgsraden in raadkamer;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Aan artikel 213 van de Regtspleging bij de Landmagt worden toegevoegd een tweede en een derde lid, luidende als volgt :

„Tot die stukken worden gerekend de overeenkomstig de artikelen 133 en 300 gehouden notulen van hetgeen in raadkamer is voorgevallen of een afschrift daarvan. De artikelen 135 en 306 zijn in zoover niet van toepassing.

In die notulen worden niet opgenomen de namen van degenen, die de onderscheidene, daarin vermelde gevoelens hebben uitgebragt.

De toezending geschiedt door den Secretaris op last van den President.”

2. Aan artikel 212 van de Regtspleging bij de Zeemagt worden toegevoegd een tweede en een derde lid, luidende als volgt :

„Tot die stukken worden gerekend de overeenkomstig de artikelen 120 en 259 gehouden notulen van hetgeen in raadkamer is voorgevallen of een afschrift daarvan. De artikelen 143 en 264 zijn in zoover niet van toepassing. In die notulen worden niet opgenomen de namen van degenen, die de onderscheidene, daarin vermelde gevoelens hebben uitgebragt.

De toezending geschiedt door den Secretaris op last van den President.”

3. Van zooveel betreft beslissingen, welke reeds vóór de inwerkingtreding dezer wet aan de approbatie van het Hoog Militair Gerechtshof waren onderworpen, zonder dat het Hof daaromtrent reeds heeft beschikt, vindt de overlegging van notulen van het verhandelde in raadkamer of van een afschrift dier notulen overeenkomstig de bij deze wet aangevulde bepalingen van de Regtspleging bij de Landmagt of van die bij de Zeemagt, indien die overlegging nog niet is geschied, alsnog onverwijld plaats.

Indien in de notulen de namen van degenen, die de onderscheidene, daarin vermelde gevoelens hebben uitgebracht, zijn opgenomen, wordt overgelegd een afschrift, waarin die namen zijn weggelaten.

4. Deze wet treedt in werking op den dag, volgende op dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juli 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

(*Uitgeg. 16 Juli 1914.*)

13 Juli 1914. WET, houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op den wijn. S. 317.

Bijl. Hand. 2e Kamer 1912/13, n°. 207; 1913/14, n°. 30, 1—4.

Hand. id. 1913/14, blad. 2520—2527, 2530—2535.

Hand. 1e Kamer 1913/14, blad. 547, 551—554.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben,

dat het wenschelijk is nadere bepalingen vast te stellen omtrent den accijns op den wijn;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 211), wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

a. Het tweede lid van artikel 1 wordt vervangen door de volgende twee nieuwe leden:

Wijn, die per hectoliter meer alcohol bevat dan twee en twintig liter bij eene warmte van vijftien graden van den honderddeeligen thermometer, wordt bij invoer aangemerkt en belast als gedistilleerd. Deze wijn moet bij invoer en doorvoer, rechtstreeks of over entrepot, in de aangifte volgens artikel 120 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) worden vermeld als gedistilleerd, bij gebreke waarvan de vloeistof geacht wordt onder eene verkeerde benaming te zijn aangegeven.

Bij invoer van wijn die per hectoliter meer alcohol dan twaalf en niet meer dan twee en twintig liter bij voormelde warmte bevat, is, onverminderd de wijnaccijns, voor den alcohol boven twaalf liter, gedistilleerdaccijns verschuldigd.

b. Aan artikel 2 wordt tusschen het derde en vierde lid het volgende lid toegevoegd:

Van druivenmost en van sappen of aftreksels van rozijnen of krenten, al dan niet ingedikt, waarvan het suikergehalte per liter meer bedraagt dan tweehonderd vijftig gram, wordt voor elk meerder gram de in artikel 1 bepaalde accijns verhoogd met tien cent per hectoliter. Deze verhooging wordt naar denzelfden maatstaf mede toegepast op de overige aan wijnaccijns onderworpen producten, tenzij blijkt dat het suikergehalte in overeenstemming is met den aard van het product. Als suiker worden ten deze aangemerkt alle stoffen, die zich bij scheikundig onderzoek als zoodanig voordoen.

c. Achter artikel 2 wordt ingevoegd:

Art. 2bis. Van wijn, die per hectoliter meer dan twaalf, doch niet meer dan twee en twintig liter alcohol bij voormelde warmte bevat, moet het alcoholgehalte worden vermeld in de bij artikel 1 bedoelde aangifte. Bij gebreke daarvan, of indien het alcoholgehalte meer dan tien ten honderd te laag blijkt te zijn aangegeven, komen de kosten der ambtelijke gehaltebepaling ten laste van den aangever. Het bedrag dier kosten wordt bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld.

Art. 2ter. Wij behouden Ons voor, na de

commissie bedoeld in artikel 31 te hebben gehoord, bij algemeenen maatregel van bestuur, wijnsoorten aan te wijzen, die onder de daarbij te bepalen voorwaarden, tegen een lagere accijns dan krachtens artikel 1, derde lid, verschuldigd zou zijn, ten invoer worden toegelaten.

De lagere accijns zal niet minder mogen bedragen dan twintig gulden per hectoliter.

d. In het derde lid van artikel 5 en in litt. a van artikel 12, wordt in plaats van: „vijfhonderd hectoliter” gelezen: „driehonderd hectoliter”.

e. Aan artikel 8 wordt het volgende nieuwe lid toegevoegd:

Indien in een particulier entrepot wijn is opgeslagen, die bij invoer met meer dan twintig gulden per hectoliter belast is, wordt de sub *h* hiervoren bedoelde accijns berekend naar het bedrag, dat volgens artikel 1 bij invoer verschuldigd is van wijn, die per hectoliter twee en twintig liter alcohol bevat. Wanneer echter ten genoegen van Onzen Minister van Financiën blijkt, dat de ondermaat geheel of gedeeltelijk ontstaan is op lager belaste wijn, dan wordt het te betalen bedrag door dien Minister bepaald.

f. In het derde lid van artikel 22 wordt litt. c gelezen:

„c. de wijnen naar buitenslands verzonden:

1°. op fust, mits de wijn ten minste 17 liter alcohol per hectoliter bevat;

2°. gebotteld, mits de flesschen behoorlijk zijn gelakt of geacapsuleerd, van etiketten voorzien en geen grooteren inhoud hebben dan 1 liter;”

Aan artikel 22 wordt het volgende lid toegevoegd:

„In bijzondere gevallen kan Onze Minister van Financiën, onder de noodige voorzieningen, toestaan, dat op de rekening ook als credit wordt gebracht andere wijn, dan bedoeld in het derde lid, litt. c, 1°., die op fust naar buitenslands is verzonden.”

g. Het tweede lid van artikel 24 wordt gelezen als volgt:

Voor gebottelden wijn wordt dit *minimum* bepaald op acht liter per hectoliter.

h. Artikel 31 wordt gelezen als volgt:

Er wordt te Amsterdam eene commissie van deskundigen ingesteld, waaraan wordt opgedragen te beslissen in geschillen:

a. over de toepassing van artikel 2;

b. tot welke soort de wijnen behooren voor de toepassing van artikel 4 en van den maatregel van bestuur ingevolge artikel 2ter;

c. of eene vloeistof voor de toepassing van de artikelen 7 en 24 al dan niet als drinkbare wijn is te beschouwen.

De commissie bestaat uit vijf leden, waarvan wordt benoemd en zoo noodig ontslagen: het voorzittend lid door Onzen Minister van Financiën, één lid door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel en één lid door elk der Kamers van Koophandel en Fabrieken te *Amsterdam, Rotterdam* en 's *Gravenhage*. Hunne benoeming geldt voor vijf jaren, waarna zij opnieuw benoembaar zijn.

Op denzelfden voet worden voor elk lid een of twee plaatsvervangers benoemd.

Aan elk der leden en plaatsvervangers kan door Ons eene vergoeding worden toegekend.

De leden en hunne plaatsvervangers leggen in handen van den president der Arrondissements-Rechtbank waaronder hunne woonplaats behoort, den eed of de belofte af, dat zij de hun opgedragen werkzaamheden in overeenstemming met de bepalingen dezer wet ter goeder trouw zullen vervullen. Ingeval van herbenoeming wordt geen nieuwe eed of belofte gevorderd.

De commissie vergadert op uitnodiging van het voorzittend lid, zoo dikwijls dit noodig is om in geschillen tusschen belanghebbenden en ambtenaren zoo spoedig mogelijk te beslissen.

Ontbreekt een der leden en is ook geen plaatsvervanger voor hem beschikbaar, dan treedt in zijne plaats een door het voorzittend lid aangewezen deskundige, die vooraf in handen van het voorzittend lid den eed of de belofte hiervoren bedoeld, aflegt.

De beslissingen der commissie worden genomen bij meerderheid van stemmen.

i. Het tweede lid van artikel 3 vervalt.

Achter artikel 41 wordt ingevoegd:

Art. 41bis. Het krediet, gerogeld in de hoofdstukken IV en V, strekt zich niet uit tot den gedistilleerdacéijns die van wijn verschuldigd is.

Vloeistoffen, vallende onder het vierde lid van artikel 2, mogen niet in particulier entrepot of onder verlengbaar krediet worden ingeslagen.

2. In het tweede lid van artikel 11 der wet van 7 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 34), aangevuld bij artikel 6 der wet van 22 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 170), vervallen de woorden:

„ten bedrage van *twintig gulden* per hectoliter”.

Overgangsbepaling.

3. Aan handelaars die in het jaar 1912 ten minste vijf en twintig hectoliter wijn op fust met afschrijving van den acéijns uit hunne

bergplaatsen van verlengbaar krediet naar het buitenland hebben verzonden en op 1 Januari 1913 nog in het genot van zoodanig krediet waren, kan, onder de noodige voorzieningen, door Onzen Minister van Financiën worden vergund, den voorraad wijn, desnoods zonder uitslag, te doen overschrijven op eene rekening wegens particulier entrepot.

- 4. De bepalingen, vervat in artikel 1, litt. a, c en e, treden in werking op een nader door Ons te bepalen dag.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13 Julii 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitgeg.* 19 Julii 1914.)

13 Julii 1914. WET, tot wijziging en verhooging van het *zevende* hoofdstuk B der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1914. S. 318.

Bij deze wet wordt de omschrijving van een artikel gewijzigd, wordt een artikel ingevoegd en worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIde Afdeeling verhoogd met f 200; dat der IIIde Afdeeling met f 6995; dat der Vde Afdeeling met f 56,020; dat der VIde Afdeeling met f 87,100; dat der VIIIste Afdeeling met f 5650 en het eindcijfer van het hoofdstuk met f 155,965.

13 Julii 1914. WET, tot goedkeuring van de onderhandsche overdracht door ruiling van onroerende goederen aan de gemeente *Grave*. S. 319.

13 Julii 1914. WET, tot aanvulling en verhooging van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1914. (Deelneming van den Staat (Staatsmijnen) in het kapitaal van een electrischen spoorweg in *Zuid-Limburg*.) S. 320.

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd. Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIIde afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk verhoogd met f 100,000.

13 Julii 1914. WET, houdende machtiging tot het aangaan van overeenkomsten met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen en met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, tot wijziging en aanvulling der pensioenregeling voor haar personeel. S. 321.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën te machtigen met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij overeenkomsten aan te gaan tot wijziging en aanvulling der pensioenregeling voor haar personeel;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën worden gemachtigd om namens den Staat de in ontwerp bij deze wet gevoegde overeenkomsten (waarvan de eerste met eene bijlage) aan te gaan met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, nadat in den aanhef dier ontwerp-overeenkomsten de dagteekening dezer wet en het nummer van het *Staatsblad*, waarin zij wordt afgekondigd, zullen zijn ingevuld.

2. De acten, op te maken van de overeenkomsten, in artikel 1 bedoeld, worden (met de bijlage) gratis geregistreerd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juli 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitg.* 1 Aug. 1914.)

ONTWERP-OVEREENKOMST.

Tusschen :

den Staat der Nederlanden, ten deze vertegenwoordigd door de Ministers van Waterstaat en van Financiën, daartoe gemachtigd bij de wet van

n^o.), *ter eenre*,

en

de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, gevestigd te Utrecht, vertegenwoordigd door haren Directeur-Generaal (verder aangeduid als „de Maatschappij”), *ter andere zijde*,

is het volgende overeengekomen :

Art. 1. De Maatschappij verbindt zich zorg te dragen, dat binnen drie maanden na het aangaan van deze overeenkomst in het Reglement voor het Pensioenfonds van het personeel der Maatschappij de navolgende wijzigingen worden aangebracht :

Na artikel 62 worden ingelascht de beide volgende artikelen :

„Art. 62bis. a. De deelgenoot, die, vóór 1 Januari 1912 onder het vaste personeel der

Maatschappij opgenomen, bij die opneming den één en dertig (31) jarigen leeftijd had overschreden, zal, indien hij vóór 1 Januari 1915 zich schriftelijk verbindt tot na te noemen storting in het Fonds, geacht worden sedert den één en dertig (31) jarigen leeftijd onafgebroken tot het vaste personeel behoord en tot het Fonds bijgedragen te hebben en de bij zijne indiensttreding toegekende bezoldiging sinds dat tijdstip steeds te hebben genoten.

b. Voor hen, die bij hunne opneming in het Fonds den vijf en dertig (35) jarigen leeftijd nog niet hadden overschreden, bedraagt de bij het vorige lid bedoelde storting per jaar 13.6 pct. der bezoldiging, die betrokkene bij zijne opneming in het Fonds was toegekend, berekend over het tijdvak van den eersten dag van het 32ste levensjaar tot dien, waarop betrokkene in het Fonds werd opgenomen.

c. Voor hen, die bij hunne opneming in het Fonds wegens overschrijding van den vijf en dertig (35) jarigen leeftijd volgens de vóór 1 Januari 1912 geldende bepalingen eene storting in het Fonds hebben gedaan, bedraagt de bij lid a bedoelde storting het verschil tusschen een bedrag berekend volgens lid b, en het bedrag der reeds verrichte storting, doch niet meer dan 54.4 pct. der bezoldiging, die hem bij zijne opneming in het Fonds was toegekend.

d. Aan het Fonds wordt door belanghebbende vergoed 3.75 pct. per jaar rente op rente over het bedrag der storting, berekend van af den dag, waarop zijn lidmaatschap een aanvang nam, tot den eersten dag der maand volgende op die, waarin hij ter kennis van den Directeur-Generaal heeft gebracht, dat hij zich tot die storting verbindt.

e. De som van storting en rente wordt gelijkmatig verdeeld over acht jaren. Indien bij overlijden of verlaten van den dienst deze som nog niet geheel is aangezuiverd, kan het ontbrekende alsnog binnen ééne maand worden betaald, bij gebreke waarvan voor de bepaling van het pensioen het tijdvak, waarover de storting berekend werd, slechts in aanmerking komt voor een deel, evenredig aan het betaalde gedeelte.

Art. 62ter. Deelgenooten, die na 1 Mei 1899 onder het vaste personeel der Maatschappij zijn opgenomen, na daartoe vroeger reeds te hebben behoord, kunnen het verlangen te kennen geven, dat het bepaalde bij artikel 26, lid a, slotzin, alsnog op hen worde toegepast.

Het hierbedoelde verlangen moet op straffe van nietigheid, door den betrokken deelgenoot

schriftelijk ter kennis van den Directeur-Generaal zijn gebracht vóór 1 Januari 1915."

Na artikel 64 wordt ingelascht het volgende artikel :

„Art. 64bis. a. Zij, die behooren tot het personeel der Maatschappij op 15 October 1890 overgenomen van de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij en nog geen deelgenoot van het Fonds zijn, worden, met inachtneming van de onder *b* genoemde bijzondere bepalingen alsnog deelgenoot van het Fonds, tenzij zij vóór 1 Januari 1915 schriftelijk aan den Directeur-Generaal te kennen hebben gegeven dit niet te wenschen, en in verband met de voorwaarden, waarop zij in dienst der Maatschappij zijn getreden, de voorkeur te geven aan ongewijzigde toepassing der vóór dien datum voor hen geldende bepalingen.

b. Ten aanzien van de onder *a* bedoelden, gelden de volgende bijzondere bepalingen :

1. Het deelgenootschap vangt aan op 1 Januari 1915, tenzij belanghebbende vóór dien datum schriftelijk aan den Directeur-Generaal den wensch te kennen geeft, dat het op een door hem te bepalen datum in 1914 zal aanvangen.

2. De artikelen 13 en 16 zijn niet toepasselijk.

3. De pensioenen voor deze deelgenooten en hunne nagelaten betrekkingen worden vastgesteld op twee derde gedeelten ($\frac{2}{3}$) van het bedrag volgens de hoofdstukken V en VI berekend naar de jaren, dat de deelgenoot tot het Fonds heeft bijgedragen, doch met een maximum van vier en twintig honderdtwintigsten ($\frac{24}{120}$) voor de pensioenen der deelgenooten en van zes en dertig tweehonderdveertigsten ($\frac{36}{240}$) voor de pensioenen der nagelaten betrekkingen of, ingeval artikel 23, lid *c*, artikel 36ter of artikel 40 toepassing vindt, van drie vijfde gedeelten ($\frac{3}{5}$) dezer breuken."

2. Indien bij een onderzoek, als bedoeld bij artikel 2, 3°., der overeenkomst, onder dagteekening van 10 Februari 1912 tusschen partijen gesloten en bekrachtigd bij de wet van 15 Juli 1912 (*Staatsblad* n°. 251), is gebleken, dat tengevolge van de opnemng in het Reglement voor het Pensioenfonds van het in artikel 1 vermelde artikel 64bis de baten van het Fonds in den zin van artikel 2, tweede lid, der overeenkomst van 10 Februari 1912, niet meer voldoende zouden zijn tot volledige dekking der op het Fonds rustende lasten, zullen de Ministers van Waterstaat en van Financiën voor het uit dien hoofde berekende tekort van de Maatschappij geene dekking kunnen verlangen.

3. De Maatschappij verbindt zich tot in-

voering, met ingang van den dag, waarop deze overeenkomst wordt aangegaan, van de regeling, vervat in de aan deze overeenkomst gehechte bijlage.

De uitkeeringen, ingevolge die regeling toe te kennen, zoomede de stortingen in het Pensioenfonds ingevolge artikel 13 dier regeling te doen, komen ten laste van den Staat en de Maatschappij, ieder voor de helft.

Jaarlijks vóór 1 Mei wordt het bedrag, hetwelk door iedere partij wegens de in het afge-loopen jaar gedane uitkeeringen en stortingen is betaald, in onderling overleg vastgesteld, en het volgens het vorige lid aan de wederpartij toekomende aan deze uitgekeerd.

4. De Staat verbindt zich zorg te dragen, dat ingeval van naasting of vervallenverklaring als bedoeld bij de artikelen 26, 27 en 29 van de overeenkomst tusschen den Staat en de Maatschappij d.d. 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134) — zonder kosten voor de Maatschappij — zal worden voortgegaan :

a. met de toekenning van uitkeeringen ten behoeve van het personeel, dat in dienst van den Staat of van de andere onderneming, waarvan in het (gewijzigde) artikel 63 der genoemde overeenkomst onder 1°. sprake is, overgaat, zoomede ten behoeve van hen, die vóór de naasting of vervallenverklaring op de toekenning van eene uitkeering aanspraak hebben verkregen — zulks op den voet van de regeling, vervat in de aan deze overeenkomst gehechte bijlage, behoudens redactie-wijzigingen als in het volgend lid bedoeld ;

b. met de uitkeering van door de Maatschappij ingevolge die regeling toegekende uitkeeringen ;

c. met de stortingen in het Pensioenfonds ingevolge art. 13 dier regeling te doen.

Bij naasting of vervallenverklaring zullen in de regeling, in de bijlage dezer overeenkomst vervat, de redactie-wijzigingen worden aangebracht, welke wegens den overgang van het betrokken personeel in dienst van den Staat of van de andere onderneming noodig zijn te achten.

5. Alle kosten en rechten, op deze overeenkomst vallende, komen ten laste van de Maatschappij.

Aldus in tweevoud overeengekomen te
 's Gravenhage, den 191
 Utrecht

*De Minister van Waterstaat,
 De Minister van Financiën,
 De Maatschappij tot Exploitatie
 van Staatsspoorwegen.*

BIJLAGE DER OVEREENKOMST.

REGELING, bedoeld bij artikel 3 der overeenkomst tusschen den Staat en de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen d.d. , waarvan het ontwerp was gevoegd bij de wet van (Staatsblad n^o.).

Art. 1. (1) Behoudens het bepaalde bij artikel 5 wordt in na te noemen gevallen aan hen, die op of na den datum, waarop de overeenkomst, in hoofde bedoeld, wordt aangegaan, den dienst der Maatschappij verlaten en op het tijdstip van hun ontslag gedurende ten minste vijf achtereenvolgende jaren behooren tot haar vaste personeel (*), een jaarlijksche uitkeering toegekend over den tijd na voleindiging van het 25ste levensjaar door belanghebbende in spoorwegdienst doorgebracht (†), voor zoover die tijd bij de vaststelling van zijn pensioen buiten rekening blijft, doch verminderd met drie maanden, — en ten hoogste over een tijdperk van tien jaren.

(2) Hetzelfde geldt voor hen, die vóór den sub (1) bedoelden datum den dienst der Maatschappij verlaten hebbende, op het tijdstip van hun ontslag gedurende ten minste vijf achtereenvolgende jaren tot haar vaste personeel behoorden (*) en op den sub (1) bedoelden datum nog in leven zijn.

(3) De uitkeering wordt toegekend:

a. ingeval belanghebbende in dienst der Maatschappij den leeftijd van vijf en zestig (65) jaren heeft bereikt;

b. ingeval belanghebbende vóór den sub a bepaalden leeftijd, terwijl hij in dienst der Maatschappij is, invalide ^{wordt} _{is geworden}; mits in het eene en het andere geval, de dienstbetrekking zij geëindigd door opzegging overeenkomstig het Reglement Dienstvoorwaarden (S.S.) hetzij van de zijde der Maatschappij, hetzij door den belanghebbende of, indien het ontslag is ingegaan vóór 1 Januari 1908, dit eervol zij verleend.

2. Voor de toepassing van artikel 1 is onder *vast personeel* te verstaan:

(*) Voor hen, die in het Pensioenfonds zijn opgenomen, is de hierbedoelde termijn te vergelijken met den tijd, over welken na opneming in dat Fonds de reglementaire bijdragen niet mochten zijn voldaan.

(†) De tijd, over welken na opneming in het Pensioenfonds de reglementaire bijdragen niet mochten zijn voldaan, zal niet medetellen als tijd in spoorwegdienst doorgebracht.

1°. personeel in vasten dienst der Maatschappij, inbegrepen personen als bedoeld in artikel 63 van het Reglement voor het Pensioenfonds, zoomede voormalig N.R.S.-personeel, dat geen afstand van rechten heeft gedaan;

2°. hulppersoneel, dat op 31 December 1890 in dienst der Maatschappij was als ambachtsman of werkmans der Centrale of kleine werkplaatsen van den Dienst van Tractie en Materieel of als schrijver, op dien datum den leeftijd van 35 jaar had overschreden en met het oog op de deswege verplichte bijstorting in het Pensioenfonds destijds niet tot het vaste personeel is toegetreden.

3. (1) Voor de toepassing van artikel 1 is onder *tijd in spoorwegdienst doorgebracht* te verstaan de tijd — mits na 26 September 1863 — onafgebroken in vasten of hierna daarmede gelijkgestelden dienst hetzij bij de Maatschappij, hetzij bij eene andere spoorwegonderneming doorgebracht, de diensttijd bij die andere onderneming echter slechts in geval hij onmiddellijk aansluit aan den hierbedoelden diensttijd bij de Maatschappij en betrokkene in dienst der Maatschappij is overgegaan als behoorende tot eene groep van personeel, die door de Maatschappij werd overgenomen. Diensttijd als hierbedoeld bij de Nederlandsche Rhijnspoorweg-Maatschappij blijft mitsdien buiten beschouwing, indien de betrokkene bij de Maatschappij in dienst is getreden na te hebben verklaard, dat hij geen gebruik wenschte te maken van het recht, hem toegekend bij artikel 6 der overeenkomst van de N. R. S.-Maatschappij met den Staat dd. 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (Staatsblad n°. 134).

(2) Voor hen, die gedurende eenigen tijd behoord hebben tot eene categorie van personeel — niet in opleiding — die òf voorheen bij de Maatschappij òf bij de andere spoorwegonderneming van den vasten dienst was uitgesloten, wordt die tijd gelijkgesteld met tijd in vasten dienst doorgebracht.

4. De uitkeering, die zoowel bij vijf en zestig (65) jarigen leeftijd als bij invaliditeit wordt toegekend, bedraagt per jaar, waarover de uitkeering ingevolge het bepaalde bij artikel 1, eerste lid, wordt verleend — behoudens het bepaalde bij de artikelen 5 en 9 — één honderd-twintigste gedeelte ($\frac{1}{120}$) van het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, waarnaar gedurende de laatste vijf (5) jaren, waarin betrokkene tot het Pensioenfonds heeft bijgedragen, zijne bijdrage aan dat Fonds berekend werd, of ingeval betrokkene niet in het Pen-

sioenfonds is opgenomen, één honderdtwintigste gedeelte ($\frac{1}{120}$) van het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging — zonder verhooging wegens het genot van premie of overgeld bij stukwerk — welke hem gedurende de laatste vijf (5) jaren van zijn diensttijd was toegekend.

5. Zij, die op den dag, voorafgaande aan den in artikel 1 sub (1) bedoelden datum, niet in het Pensioenfonds zijn opgenomen, zullen wegens uitkeering ingevolge artikel 1 niet meer mogen genieten dan hun uit dien hoofde zou zijn toegekend, indien zij bij het bereiken van den vijf en dertig (35) jarigen leeftijd tot het Pensioenfonds waren toetreden. Ook zullen zij uit hoofde van hetgeen hun bij het verlaten van den dienst der Maatschappij ^{wordt} toegekend in den vorm van pensioen of kapitaalsuitkeering, vermeerderd met de uitkeering bedoeld bij artikel 1, niet meer mogen genieten dan zij aan pensioen en zoodanige uitkeering samen genoten zouden hebben, indien zij tot het Pensioenfonds waren toetreden. Ten einde zulks te kunnen nagaan, wordt *a/* laatstbedoeld pensioen berekend naar denzelfden grondslag als, ingevolge het slot van artikel 4, de uitkeering, *b/* een kapitaalsuitkeering als bovenbedoeld tot pensioen herleid op zoodanigen voet als door den Directeur-Generaal onder goedkeuring van de Ministers van Waterstaat en van Financiën zal worden vastgesteld.

6. (1) Aan de nagelaten betrekkingen van hen, die bij hun overlijden op of na den in artikel 1 sub (1) bedoelden datum behooren tot het in dat artikel bedoelde vaste personeel en bij in leven blijven op eene uitkeering als daar bedoeld aanspraak zouden hebben kunnen verkrijgen, wordt eene jaarlijksche uitkeering toegekend, bedragende — behoudens het bepaalde bij de artikelen 8 en 9 — de helft ($\frac{1}{2}$) der uitkeering, die aan den overledene, ongeacht het bepaalde bij artikel 9, zou zijn verleend, indien hij op den dag van zijn overlijden den dienst der Maatschappij wegens invaliditeit had verlaten.

(2) Aan de nagelaten betrekkingen van hen, die bij hun overlijden op of na den in artikel 1 sub (1) bedoelden datum in het genot eener uitkeering zijn of daartoe gerechtigd zijn, wordt eene jaarlijksche uitkeering toegekend, bedragende — behoudens het bepaalde bij de artikelen 8 en 9 — de helft ($\frac{1}{2}$) der uitkeering den overledene verleend, of die hem eventueel zou zijn verleend, indien artikel 9 niet op hem van toepassing ware geweest.

7. (1) Aan de nagelaten betrekkingen van

hen, die bij hun overlijden vóór den in artikel 1 sub (1) bedoelden datum behoorden tot het in dat artikel bedoelde vaste personeel en bij in leven zijn op voornoemden datum op eene uitkeering als daar bedoeld aanspraak zouden hebben verkregen, wordt eene jaarlijksche uitkeering toegekend, bedragende — behoudens het bepaalde bij de artikelen 8 en 9 — de helft ($\frac{1}{2}$) der uitkeering, die aan den overledene, ongeacht het bepaalde bij artikel 9, zou zijn verleend, indien hij op den datum van zijn overlijden den dienst der Maatschappij wegens invaliditeit had verlaten en op den in artikel 1 sub (1) bedoelden datum nog in leven ware geweest.

(2) Aan de nagelaten betrekkingen van hen, die bij het verlaten van den dienst vóór den in artikel 1 sub (1) bedoelden datum behoorden tot het in dat artikel bedoelde vaste personeel en bij in leven zijn op meergenoemden datum op eene uitkeering als daar bedoeld aanspraak zouden hebben verkregen, wordt eene jaarlijksche uitkeering toegekend, bedragende — behoudens het bepaalde bij de artikelen 8 en 9 — de helft ($\frac{1}{2}$) der uitkeering, die aan den overledene, ongeacht het bepaalde bij artikel 9, zou zijn verleend, indien hij op den in artikel 1 sub (1) bedoelden datum nog in leven ware geweest.

8. Aan pensioen en uitkeering te zamen kan door de nagelaten betrekkingen niet meer genoten worden dan het maximum bij artikel 36 lid *b* van het Reglement voor het Pensioenfonds gesteld voor pensioenen van nagelaten betrekkingen ten laste van dat Fonds. Het bepaalde bij artikel 5, slotzin, is ten dezen toepasselijk.

9. (1) Wanneer en zolang (een) uitkeering-trekkende(n) krachtens wettelijke bepalingen betreffende Ongevallenverzekering eene rente geniet(en) ter zake van een ongeval hem — of, voor zooveel nagelaten betrekkingen betreft, den overleden echtgenoot of vader — in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, ^{zal} _{zullen} de recht-hebbende(n) als uitkeering ontvangen een bedrag, berekend overeenkomstig artikel 4, doch met vervanging van de breuk één honderdtwintigste ($\frac{1}{120}$) door één tweehonderdste ($\frac{1}{200}$), onderscheidenlijk overeenkomstig de artikelen 6 en 7 met vervanging van de breuk een tweede ($\frac{1}{2}$) door drie tienden ($\frac{3}{10}$).

(2) De toepassing der bepaling van het vorige lid mag er echter niet toe leiden, dat wegens pensioen, ongevalrente en uitkeering

ingevolge deze overeenkomst, te zamen over eenig tijdvak *a*/minder wordt genoten dan aan pensioen en uitkeering zou zijn genoten, indien aan de(n) uitkeeringtrekkende(n) geen ongevalrente ware toegekend, *b*/ bij toekenning eener uitkeering, als bedoeld bij artikel 1, door belanghebbende meer wordt genoten dan het bedrag zijner bezoldiging.

10. (1) Voor de toepassing der voorgaande artikelen zijn de termen „bezoldiging” en „invaliditeit” te verstaan als in de artikelen 10 en 19 lid *a* van het Reglement voor het Pensioenfonds is aangegeven, en zijn als nagelaten betrekkingen aan te merken de weduwe of — bij ontstentenis van de weduwe — de wettige, gewettigde of wettelijk erkende natuurlijke kinderen beneden den leeftijd van achttien (18) jaren van den overledene. Voorts zal met betrekking tot de in deze regeling bedoelde uitkeeringen gelden, het ten aanzien van pensioenen bepaalde in de artikelen 19 lid *b*, 20, 24 (behoudens het bepaalde bij het volgende lid van dit artikel), 27 (behoudens het bepaalde bij het laatste lid van dit artikel), 28, 29, 30, 32 lid *c* en *d*, 34 (met uitzondering van het onder 3°. van dat artikel bepaalde), 35, 36 lid *d* (behoudens het bepaalde bij het volgende lid van dit artikel), 36 *quater*, 37 en 38 van dat Reglement, zoomede artikelen 18 lid *a* en *b*, 19 lid *a*, 20, 21, 22, 24 t/m 31 der Voorschriften tot Uitvoering van het Reglement voor het Pensioenfonds.

(2) Eene verhoging als bedoeld bij artikel 24 en artikel 36 lid *d* van het Reglement voor het Pensioenfonds wordt niet toegepast ten aanzien van de uitkeeringen, indien op zoodanige vergoeding reeds uit anderen hoofde aanspraak bestaat.

(3) De uitkeeringen toe te kennen aan hen, die den dienst der Maatschappij vóór den in artikel 1 sub (1) bedoelden datum verlaten hebben, of aan nagelaten betrekkingen van vóór dien datum overledenen, zullen niet ingaan vóór 1 Januari 1912.

11. De uitkeeringen worden toegekend onder voorwaarde, dat afstand worde gedaan van alle aanspraken op toelagen ten laste der Maatschappij verleend boven een pensioen, voor zoover de toelage de uitkeering niet overtreft.

12. (1) De uitkeeringen worden toegekend en het bedrag daarvan vastgesteld overeenkomstig het hiervoor bepaalde:

a. voor zooveel betreft personeel, weleer in dienst bij de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorweg-Maatschappij, dat in de termen valt voor pensioen ten laste van den Staat, door den Minister van Waterstaat;

b. voor het overige personeel door den Directeur-Generaal der Maatschappij.

(2) Van de desbetreffende beslissing van den Directeur-Generaal staat beroep open bij den Minister van Waterstaat, die in hoogste ressort uitspraak doet.

13. (1) Indien een deelgenoot van het Pensioenfonds, vallende zoowel in de termen van artikel 1, eerste lid, dezer regeling als in die van het krachtens artikel 1 der in hoofde bedoelde overeenkomst in het Reglement voor dat Fonds op te nemen artikel 62*bis*, gebruik maakt van de hem bij laatstgenoemd artikel geboden gelegenheid tot bijstorting, zal de Maatschappij te zijnen behoeve in mindering dier bijstorting in het Pensioenfonds storten een bedrag bepaald als in het volgende lid is aangegeven.

(2) Het door de Maatschappij te storten bedrag in het eerste lid van dit artikel bedoeld wordt gesteld op 13.6 pct. per jaar der bezoldiging, die betrokkene bij zijne opnemng in het Fonds was toegekend. Berekend over de helft van het tijdvak boven het voleindigde 31ste levensjaar van betrokkene, dat bij nietgebruikmaking van meergenoemd artikel 62*bis* voor de uitkeering (mede) zoude zijn in rekening gebracht, verhoogd met 3.75 pct. per jaar rente op rente berekend over het tijdvak, bedoeld bij lid *d* van dat artikel.

(3) Het bepaalde bij lid *c* van meergenoemd artikel 62*bis* is op de storting der Maatschappij ingevolge dat artikel toepasselijk, met dien verstande dat de Maatschappij tot aanzuivering van het bij overlijden of verlaten van dien dienst ontbrekende slechts zal overgaan, indien de betrokken deelgenoot, of zijn nagelaten betrekkingen, hun deel aanzuiveren.

14. (1) Deze regeling geldt slechts voor personen, die uiterlijk op 1 Januari 1899 in dienst der Maatschappij zijn gekomen en voor nagelaten betrekkingen van dezen.

(2) Op degenen, die vóór 1 Januari 1915 de schriftelijke verklaring hebben afgelegd, bedoeld in artikel 64*bis*, lid *a*, van het Reglement voor het Pensioenfonds, is deze regeling niet van toepassing.

15. In de voorgaande bepalingen is te verstaan door:

Maatschappij: de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen.

Pensioenfonds: het Pensioenfonds van het personeel der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen.

Pensioen: elke periodieke uitkeering geno-

ten ten laste van een onder beheer van den Directeur-Generaal der Maatschappij zijnd Fonds, of van de Maatschappij, of, krachtens overeenkomst met de Maatschappij, van den Staat.

ONTWERP-OVEREENKOMST.

Tusschen :

den Staat der Nederlanden, ten deze vertegenwoordigd door de Ministers van Waterstaat en van Financiën, daartoe gemachtigd bij de wet van (Staatsblad n^o.),
ter cenre,

en
de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, vertegenwoordigd door hare Directie,
ter andere zijde,

is het navolgende overeengekomen :

Art. 1. De Maatschappij verbindt zich :

1°. zorg te dragen, dat binnen drie maanden na het aangaan van deze overeenkomst in het „Reglement voor het Pensioenfonds voor het Personeel der Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij” de navolgende wijzigingen worden aangebracht :

a. het in artikel 5 onder 2°. c bepaalde vervalt ;

b. na artikel 48 wordt als artikel 48bis opgenomen :

„Art. 48bis. (1) Zij, die ten gevolge van het vervallen van de in artikel 5 onder 2°. c opgenomen uitzondering deelgenoot van het Fonds zijn geworden, worden voor de toepassing van de bepalingen der artikelen 16, 18, 19 en 26 geacht over alle jaren, waarin zij voor den aanvang van hun deelgenootschap in den dienst der Maatschappij waren, aan het Fonds te hebben bijgedragen.

(2) Ten aanzien van de in het vorige lid bedoelde personen gelden niet de bepalingen van de artikelen 11, eerste lid, en 14 en wordt bij de berekening van het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, bedoeld in artikel 18, eerste lid, en in artikel 26, voor elk jaar, voorafgaande aan hun deelgenootschap van het Fonds, de bezoldiging in den zin van artikel 8 genomen.”

2°. op den dag, waarop de onder 1°. bedoelde wijzigingen in werking treden in het Pensioenfonds voor haar personeel te storten de bedragen, gereserveerd ten behoeve van de personen, die ten gevolge van het vervallen van de thans in artikel 5 onder 2°. c van het Reglement voor het Pensioenfonds opgenomen uitzondering, deelgenoot van dat Fonds zullen worden.

2. Voor de toepassing van het bepaalde onder 3°. van artikel 2 der overeenkomst, tusschen partijen gesloten onder dagteekening van 10 Februari 1912 en bekrachtigd bij de wet van 15 Juli 1912 (Staatsblad n°. 251), wordt ondersteld, dat op den dag, waarop de in het voorafgaande artikel onder 1°. bedoelde wijzigingen in werking treden, in het Fonds is gestort het verschil tusschen het bedrag, waarmede de op het Pensioenfonds drukkende lasten ten gevolge van die wijzigingen zijn toegenomen en het totaal der bedragen, in het voorafgaande artikel onder 2°. bedoeld en der baten, uit de toetreding der aldaar bedoelde personen voortvloeiende, en is mitsdien voor die toepassing onder „baten” mede te verstaan de naar een rentevoet van drie en drie vierden ten honderd ($\frac{3^3}{4}$ pct.) 's jaars berekende waarde van een dergelijke storting.

Aldus in tweevoud overeengekomen te 's Gravenhage, den 191
Amsterdam,

De Minister van Waterstaat,

De Minister van Financiën,

De Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij,

13 Juli 1914. WET, tot bevordering van den aanleg en regeling van de exploitatie van een locaalspoorweg van *Stadskanaal* over *Ter Apel* naar de *Duitsche grens*. S. 322.
WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat het wenschelijk is den aanleg te bevorderen en de exploitatie te regelen van een locaalspoorweg van *Stadskanaal* over *Ter Apel* naar de *Duitsche grens* ;

Zoo ie het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan f 560,000, ten behoeve van den aanleg van een locaalspoorweg van *Stadskanaal* over *Ter Apel* naar de *Duitsche grens*.

2. Het in artikel 1 genoemde renteloos voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan de voor den aanleg van den aldaar genoemden locaalspoorweg op te richten naamloze vennootschap, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geen andere voorwaarden dan waarop

de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

3. Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën worden gemachtigd om namens den Staat de in ontwerp bij deze wet gevoegde overeenkomst aan te gaan met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met de in artikel 2 bedoelde naamlooze vennootschap, welke daarin onderscheidenlijk worden aangeduid als „de Onderneming” en „de Maatschappij”, nadat in artikel 1 van dit ontwerp zullen zijn ingevuld: de dagteekening dezer wet en het nummer van het *Staatsblad*, waarin zij zal worden afgekondigd, zomede de dagteekening van de overeenkomst, tusschen den Staat en de in artikel 2 bedoelde naamlooze vennootschap te sluiten, waarbij de in laatstgenoemd artikel bedoelde voorwaarden zullen worden gesteld en de concessie voor den in artikel 1 bedoelden locaalspoorweg zal worden verleend.

4. De overeenkomst, waarvan het ontwerp bij deze wet is gevoegd, is slechts onderworpen aan het zegelrecht naar de oppervlakte van het papier, en vrij van het recht van registratie. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitg. 1 Aug. 1914.*)

ONTWERP.

OVEREENKOMST *betreffende den aanleg en de exploitatie van den locaalspoorweg Stadskanaal—Ter Apel—Duitsche grens.*

Tusschen:

1°. den Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door de Ministers van Waterstaat en van Financiën, tot het aangaan van deze overeenkomst gemachtigd bij de wet van den

2°. de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, gevestigd te Utrecht, in deze overeenkomst aangeduid als „de Onderneming”, vertegenwoordigd door haren Directeur-Generaal handelende krachtens besluit van de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders dier Maatschappij, gehouden te Amsterdam,

3°. de Groningsch-Drentsche Spoorweg-Maatschappij (Stadskanaal—Ter Apel—Rijks-grens), gevestigd te Zwolle, in deze overeenkomst aangeduid als „de Maatschappij”, vertegenwoordigd door

is het volgende overeengekomen:

1914.

Art. 1. De Maatschappij verbindt zich tot den aanleg van een locaalspoorweg van Stadskanaal over Ter Apel naar de Duitsche grens, voor den aanleg en de exploitatie waarvan haar concessie is verleend bij de overeenkomst, welke ter uitvoering van artikel 3 der wet van tusschen den Staat en de Groningsch-Drentsche Spoorweg-Maatschappij (Stadskanaal—Ter Apel—Rijks-grens) onder dagteekening van is gesloten.

Bedoelde overeenkomst wordt verder aangeduid als „de subsidie-overeenkomst”.

De in het eerste lid genoemde locaalspoorweg wordt verder aangeduid als „de spoorweg”.

2. Behoudens het bepaalde bij art. 5, verbindt zich de Maatschappij den spoorweg, met al wat daartoe behoort, te bouwen en te voltooien, overeenkomstig de daarvoor geldende concessiebepalingen, en dien, geheel gereed ter exploitatie, aan de Onderneming op te leveren binnen den tijd daarvoor in de subsidie-overeenkomst bepaald, of door den Minister van Waterstaat, na de Onderneming te hebben gehoord, toegestaan.

De verplichtingen der Maatschappij ten aanzien van den bouw van den spoorweg, met al wat daartoe behoort, worden geregeld naar het tusschen de Onderneming en de Maatschappij onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat, vastgestelde of met onderling goedvinden later gewijzigde en in beide gevallen ten bewijze daarvan onderteekende bouwprogramma.

3. De onteigeningen, de aanbestedingen en gunningen geschieden in overeenstemming met de Onderneming.

Alle ontwerpen, begrotingen, bestekken, voorwaarden van levering worden in overleg met de Onderneming opgemaakt en daarna aan de goedkeuring van den Minister van Waterstaat onderworpen.

De aanvaarding der voorwaarden, verbonden aan ten behoeve van den spoorweg te verleenen subsidiën, met uitzondering van het voorschot, bedoeld in art. 1 van de in art. 1 genoemde wet, geschiedt niet dan na verkregen overeenstemming met de Onderneming.

De Maatschappij mag geene verplichtingen aangaan jegens derden, die lasten zouden kunnen opleggen aan de exploitatie, dan in overeenstemming met de Onderneming. In hetgeen in overeenstemming met de Onderneming of met hare toestemming is vastgesteld kan de Maatschappij geene wijziging brengen, dan met schriftelijke toestemming van de Onderneming.

Zowel de Minister van Waterstaat, als de Onderneming zijn bevoegd zich, op de wijze als hun goeddunkt, te overtuigen dat de uitvoering der werken deugdelijk en naar behooren geschiedt, volgens de daarvoor vastgestelde ontwerpen en bestekken of voorwaarden en overeenkomstig het bouwprogramma.

4. De vergoedingen, verschuldigd voor het gebruik van eenig station of baanvak, aan eenige onderneming toebehoorende, ten behoeve van den spoorweg, komen, voor zoover die vergoedingen verschuldigd zijn voor het gebruik van werken, ten laste van de Maatschappij. Voor zoover die vergoedingen verschuldigd zijn als bijdrage in kosten van exploitatie, komen zij ten laste van de Onderneming.

De onderhandelingen, regelingen en overeenkomsten tot het verkrijgen van aansluitingen aan en gemeenschappelijk gebruik van eenig station of baanvak, aan eenige onderneming toebehoorende, ten behoeve van den aanleg van den spoorweg, worden door de Maatschappij, in overeenstemming met de Onderneming, onderscheidenlijk gevoerd en gesloten.

Onderhandelingen aangaande aansluitingen aan en gemeenschappelijk gebruik van eenig station of baanvak ten behoeve van den spoorweg niet behoorende tot die, bedoeld in het tweede lid van dit artikel, zoomede die aangaande aansluitingen aan en gemeenschappelijk gebruik van eenig station of baanvak van den spoorweg, ten behoeve van spoorwegen van den Staat of eenige onderneming, worden uitsluitend door de Onderneming gevoerd, die bij deze door de Maatschappij gemachtigd wordt om de overeenkomsten deswege tot stand gekomen, ook namens de Maatschappij voor den tijd, dat de exploitatie van den spoorweg door de Onderneming wordt gevoerd, af te sluiten.

Overeenkomsten, als in de beide vorige leden van dit artikel bedoeld, behoeven de goedkeuring van den Minister van Waterstaat.

§ 5. De Onderneming belast zich met de exploitatie van den spoorweg, terwijl voor hare rekening komt de aanschaffing, ten behoeve dier exploitatie, van al hetgeen door haar ingevolge art. 11 der overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), voor de exploitatie van een Staatsspoorweg moet worden aangemaakt.

Zij verbindt zich de bepalingen van de in art. 1 genoemde subsidie-overeenkomst, welke op de exploitatie betrekking hebben en de overige op de Maatschappij rustende verplichtingen, voor zoover zij de exploitatie betreffen

en in overeenstemming met de Onderneming aanvaard zijn, na te leven en evenzeer de bepalingen en voorschriften, voortvloeiende uit bestaande en nog te maken wetten en wettelijke verordeningen, deze exploitatie betreffende. Zij vrijwaart de Maatschappij voor de gevolgen van niet-nakoming van de bepalingen der voornoemde subsidie-overeenkomst voor zooveel die nakoming tot hare verplichtingen behoort of afhankelijk is van hare handelingen als exploitante van den spoorweg.

Zij verbindt zich dagelijks ten minste vier treinen voor reizigers in elke richting over den spoorweg te doen rijden. De vermeerdering of vermindering van het aantal verplichte treinen, in den vorigen volzin bedoeld, wordt in gemeen overleg tusschen den Minister van Waterstaat en de Onderneming geregeld.

6. De Maatschappij zal de Onderneming tijdig vóór de voltooiing van den spoorweg in de gelegenheid stellen tot het maken van de werken, welke door deze ingevolge het bepaalde bij art. 5 op den spoorweg moeten worden aangelegd.

Zij zal van de aanstaande oplevering van den spoorweg, in volgens deze overeenkomst voldoende toestand, ten minste drie maanden te voren aan de Onderneming kennis geven, terwijl laatstgenoemde zich verplicht den spoorweg in exploitatie te brengen binnen vier weken, nadat de spoorweg door haar in orde is bevonden, door den Raad van Toezicht op de Spoorwegdiensten is goedgekeurd en de machtiging tot het in exploitatie brengen vanwege den Minister van Waterstaat, is verleend.

De overgave ter exploitatie wordt bij proces-verbaal geconstateerd, op te maken en te onderteekenen door gemachtigden van de Onderneming en van de Maatschappij.

Indien het gedeelte Stadskanaal—Ter Apel van den spoorweg ter oplevering gereed is, zal, wanneer de Minister van Waterstaat zulks verlangt, dit gedeelte door de Onderneming in exploitatie worden gebracht. Het eerste, tweede en derde lid van dit artikel, zoomede de artikelen 5, 7, 8, laatste lid, 10, 12, 13, 14, 18 en 19 dezer overeenkomst zijn op zoodanig gedeelte van toepassing.

7. Voor zoover het onderhoud van den spoorweg niet behoort tot de verplichtingen der aannemers van den aanleg worden gedurende de eerste twee jaren volgende op den dag der in exploitatieneming, alle uitgaven van onderhoud welke niet den bovenbouw, namelijk de eigenlijke spoorbaan met wissels en draaischijven betreffen, door de Maatschappij aan de Onder-

neming terugbetaald binnen ééne maand nadat zij haar de desbetreffende rekeningen heeft aangeboden en deze door den Minister van Waterstaat zijn goedgekeurd.

8. Binnen ééne maand na het tijdstip, waarop de geheele spoorweg twee jaren in exploitatie is geweest, heeft eene definitieve opneming van den weg en de werken plaats, door daartoe door den Minister van Waterstaat, de Onderneming en de Maatschappij aangevozen personen.

Van deze opneming wordt een proces-verbaal opgemaakt en door hen ondertekend.

De Maatschappij zal dan tevens aan de Onderneming ter hand stellen volledige plannen en bescheiden, waaruit de constructie der verschillende werken blijkt, benevens nauwkeurig bijgewerkte grondplannen, vergezeld van geaarmerkte afschriften van alle akten betreffende de onteigening en alle verdere bescheiden en overeenkomsten met derden gesloten, die met de exploitatie van den spoorweg in verband staan.

Indien volgens het proces-verbaal blijkt dat de Maatschappij nog werken van aanleg schuldig is, is zij gehouden deze binnen bekwaamen tijd te maken of de kosten ervan te vergoeden, zoo zij de uitvoering aan de Onderneming overlaat en de door deze gemaakte kosten door den Minister van Waterstaat worden goedgekeurd.

Indien de Onderneming na het in exploitatie brengen, doch vóór het in het eerste lid van dit artikel vermelde tijdstip uitbreiding of wijziging van de volkomen volgens het bouwprogramma afgeleverde werken of wel nieuwe werken, die niet in het bouwprogramma zijn opgenomen, noodig of wenschelijk oordeelt, zijn de bepalingen van art. 9 daarop van toepassing.

9. Alle werken tot wijziging, verbetering of uitbreiding of wel nieuwe werken, welke door de Onderneming worden noodig geacht of krachtens concessien, wetten en wettelijke verordeningen worden opgelegd, alsmede buitengewone herstellingen ten gevolge van overstroming, oorlog, oproer, of welke overmacht ook, zullen door de Onderneming worden gemaakt.

De Onderneming zal, alvorens dergelijke werken en herstellingen uit te voeren, voor zoover zij niet betreffen hetgeen door haar volgens art. 5 is aangeschaft, onder overlegging van de noodige plannen, bestekken en begrotingen, in tweevoud, vergunning tot het maken daarvan vragen aan den Minister van Waterstaat.

Indien deze de vergunning verleent, of, indien bij weigering van deze vergunning, scheidslieden bedoeld in art. 21 beslissen dat vorenbedoelde werken voor de behoorlijke uitoefening van den dienst noodig zijn, dan komen de kosten ten laste van de Maatschappij, doch worden door de Onderneming renteloos voorgeschoten.

Het aldus voorgeschoten bedrag — eventueel verminderd als in het eerste en tweede lid van art. 10 aangegeven — maakt eene vordering uit van de Onderneming op de Maatschappij, welke opeischbaar zal worden op den dag waarop de Onderneming den eigendom van den spoorweg verkrijgt en bij het eindigen van deze overeenkomst.

Vóór den eersten Mei van elk jaar zendt de Onderneming aan den Minister van Waterstaat en aan de Maatschappij eene gespecificeerde opgave van de bovengezegde kosten, welke in het voorgaande jaar gemaakt zijn.

Werken, bekostigd op den voet van het bepaalde in het derde lid van dit artikel, worden geacht deel uit te maken van den spoorweg. Eventueel voor zulke werken aangekochte gronden worden in de eigendomsregisters ten name der Maatschappij gesteld.

De bepalingen van het derde, vierde en vijfde lid van dit artikel zijn ook van toepassing op alle hierboven bedoelde werken op gemeenschappelijke baanvakken en stations van andere spoorwegen, waarvan de kosten geheel of gedeeltelijk volgens de desbetreffende overeenkomsten, ten laste van den spoorweg komen.

De Onderneming zal aan de Maatschappij ter hand stellen volledige plannen en bescheiden betreffende de ingevolge dit artikel gemaakte werken.

10. De Onderneming ontvangt alle opbrengsten, baten en inkomsten, geene uitgezonderd, voortspuitende uit de exploitatie of het gebruik van den spoorweg en van de daartoe behoorende eigendommen, dus ook de periodieke vergoedingen, door andere ondernemingen verschuldigd voor het gemeenschappelijk gebruik van stations of baanvakken, behoorende tot den spoorweg, alsmede de baten, die door andere ondernemingen in de kosten van eersten aanleg van den spoorweg gegeven bijdragen mochten opleveren, en de opbrengsten uit de verpachtingen van eigendommen enz.

Tot de bovengenoemde opbrengsten, baten en inkomsten behoort niet de opbrengst van al hetgeen, blijkens de in het derde lid van art. 8 genoemde bescheiden, op het in het eerste lid

van dat artikel genoemde tijdstip tot den spoorweg behoorde, voor zoover een en ander verkocht en niet vervangen wordt; deze opbrengst komt ten goede aan de Onderneming, die haar in mindering brengt van hetgeen zij krachtens het vierde lid van art. 9 te vorderen heeft.

Voorts komt de opbrengst van hetgeen ingevolge art. 9 door de Onderneming is gemaakt, voor zoover een en ander verkocht en niet vervangen wordt ten goede aan de Onderneming, die haar in mindering brengt van hetgeen zij krachtens het vierde lid van evengenoemd artikel te vorderen heeft.

Daarentegen komen ten laste van de Onderneming alle uitgaven van welken aard ook, uit de exploitatie van den spoorweg voortspuitende, welke niet bij deze overeenkomst uitdrukkelijk ten laste van de Maatschappij worden gebracht.

De Onderneming verbindt zich tot de verzekering van de gebouwen tegen brandschade of neemt deze schade ten haren laste.

De grondbelastingen, waterschaps-, polder- en dijklasten en alle dergelijke die in den regel op den eigendom van onroerende goederen rusten, blijven ten laste van de Maatschappij.

De Maatschappij kan controle uitoefenen op de opbrengsten en inkomsten van den spoorweg en op de voor haar gedane uitgaven, bedoeld bij art. 9 en te dien einde inzage nemen, ten kantore van de Onderneming, van de daarop betrekkelijke boeken en bescheiden.

De Onderneming stelt ter beschikking van de Maatschappij de maandelijksche opgaven betreffende de opbrengsten der exploitatie van den spoorweg, tot de inzending waarvan deze volgens de in art. 1 genoemde subsidie-overeenkomst verplicht is.

11. Nadat de spoorweg door de Onderneming in exploitatie zal zijn genomen, betaalt zij aan de Maatschappij eene som van f 15,000 per jaar, eventueel vermeerderd :

a. met 50 pct. der bruto-ontvangsten boven f 10 per dagkilometer voor zoover zij f 20 per dagkilometer niet overtreffen ;

b. bovendien met 25 pct. der bruto-ontvangsten boven f 20 per dagkilometer.

Mochten in een of meer boekjaren de bruto-ontvangsten minder bedragen dan f 10 per dagkilometer, vermeerderd met 4 ten honderd over de vordering bedoeld in het vierde lid van art. 9 op den 31 December van het betrokken boekjaar, dan zal van het krachtens het bepaalde in het eerste lid onder letters a en b in een of meer volgende boekjaren verschuldigde

door de Onderneming bij de betaling worden ingehouden zoodanig gedeelte — doch niet meer dan drie vijfden van het volgens letter a en niet meer dan één vijfde van het volgens letter b verschuldigde — als noodig is tot aanzuivering van het te kort komende.

Onder bruto-ontvangsten wordt verstaan al hetgeen wegens vervoer van personen en goederen over den spoorweg, volgens de op den spoorweg van kracht zijnde tarieven of naar aanleiding van gesloten vracht-overeenkomsten, door de Onderneming wordt geïnd.

De door de Onderneming ingevolge het bepaalde in het eerste lid aan de Maatschappij verschuldigde som van f 15,000, wordt door haar in halfjaarlijksche termijnen, verschijnende 1 Januari en 1 Juli, voldaan, terwijl de uitkeering bedoeld onder a en b geschiedt vóór 1 Juli, volgende op het jaar, waarover die uitkeering loopt.

Ter berekening van de ontvangsten per kilometer wordt de lengte van den spoorweg bepaald door meting langs de assen, tusschen de Duitsche grens en het midden van het hoofdgebouw op het station Stadskanaal.

Dit artikel zal mede toepassing vinden in het geval bedoeld in het laatste lid van art. 6, met dien verstande echter, dat alsdan in het eerste lid van dit artikel in plaats van f 15,000 zal gelezen worden f 11,000 en dat in het vorige lid in stede van „de Duitsche grens” gelezen wordt „het midden van het hoofdgebouw op het station Ter Apel”.

12. De Onderneming is bevoegd alle tarieven, verdeelingen van het verkeer, vracht-overeenkomsten enz. behoudens de goedkeuring van den Minister van Waterstaat, ingevolge de wet, zelfstandig vast te stellen, zonder hierover de Maatschappij te raadplegen.

13. De Onderneming is bevoegd op den spoorweg kosteloos vervoer toe te staan in alle gevallen, waarin zij dit in haar belang wensche-lijk acht.

De leden van het bestuur der Maatschappij, te zamen ten hoogste tot een aantal van acht personen, zijn gerechtigd tot vrij-vervoer voor hun persoon in de hoogste klasse op den spoorweg.

14. De Onderneming is gehouden den spoorweg, met al wat daartoe behoort in goeden staat te onderhouden.

15. De Maatschappij is niet bevoegd den spoorweg of hare rechten, uit deze overeenkomst en uit de in art. 1 genoemde subsidie-overeenkomst voortvloeiende, aan anderen dan aan den Staat of aan de Onderneming over te dragen of te verkoopen.

Zij mag geenerlei verband of last op den spoorweg leggen dan met toestemming van den Minister van Waterstaat, en van de Onderneming.

Die toestemming wordt mede gevorderd voor den verkoop voorzien in art. 10, tweede en derde lid.

16. Ingeval de Staat, ingevolge het bepaalde bij de overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), de eigendommen der Onderneming naast dan wel ingeval de Onderneming, ingevolge art. 27 der evengenoemde overeenkomst, van hare rechten wordt vervallen verklaard, zal de Staat, ten aanzien van alle uit de tegenwoordige overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen in de plaats treden van de Onderneming, met dien verstande, dat hij voor het vervolg alle rechten zal uitoefenen, welke deze overeenkomst aan de Onderneming tegenover de Maatschappij toekent, doch tevens alle daarbij aan de eerstgenoemde tegenover de Maatschappij opgelegde verplichtingen zal hebben na te komen.

17. Bij naasting van de eigendommen der Onderneming op den voet als bepaald bij art. 39 der overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), zal de Staat van haar overnemen tegen betaling van het volle bedrag daarvan, hare vordering op de Maatschappij, bedoeld bij art. 9. Het bedrag dier vordering wordt telken jare bij proces-verbaal vastgesteld.

18. Al hetgeen door de Onderneming, ingevolge art. 5 wordt aangeschaft, wordt geacht te behooren tot de door haar geëxploiteerd wordende Staatsspoorwegen, zoodat daarvoor zal gelden al hetgeen in de in het vorig-artikel bedoelde overeenkomst is bepaald omtrent dergelijke voorwerpen, welke door de Onderneming voor de exploitatie der Staatsspoorwegen gebruikt worden, met uitzondering van hetgeen bij art. 41 betreffende de korting is bepaald.

19. De Onderneming heeft ten allen tijde het recht om door koop den eigendom te verkrijgen van den spoorweg met al hetgeen de Staat volgens de subsidie-overeenkomst bij naasting zou verkrijgen.

De dag, waarop de Onderneming den eigendom van den spoorweg verkrijgt, moet samenvallen met het einde van een kalenderjaar en ten minste 3 maanden te voren door de Onderneming aan de Maatschappij schriftelijk zijn aangezegd.

Mocht de Onderneming van dit recht gebruik

maken dan betaalt zij aan de Maatschappij den zelfden prijs als de Staat in geval van naasting op denzelfden datum aan de Maatschappij zou hebben moeten betalen, vermeerderd met een rente van 5 ten honderd 's jaars van den dag der eigendomsverkrigging tot dien der betaling.

De Maatschappij verbindt zich alle medewerking te zullen verleenen voor de bedoelde overdracht vereischt en de daartoe vereischte bescheiden te onderteekenen, op straffe eener boete van f 200 'per dag, waarmede de overdracht door haar toedoen mocht worden vertraagd, welke boete ten opzichte van elk stuk zal ingaan veertien dagen nadat de Onderneming aan de Maatschappij ten opzichte van zoodanig stuk hare medewerking zal hebben gevraagd.

Voor het gebruik maken van het recht van aankoop van den spoorweg behoeft de Onderneming de machtiging van den Minister van Waterstaat.

Ingeval de spoorweg door de Onderneming wordt aangekocht, zal:

1. de Onderneming ten aanzien van alle uit de subsidieovereenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen in de plaats treden van de Maatschappij, met dien verstande, dat de onderneming voor het vervolg alle rechten zal uitoefenen, welke genoemde overeenkomst aan de Maatschappij tegenover den Staat toekent, doch daarbij tevens alle aan haar tegenover den Staat opgelegde verplichtingen zal hebben na te komen;

2. de Maatschappij aan de tegenwoordige overeenkomst geene rechten meer kunnen ontleenen, doch ook van de haar daarin opgelegde verplichtingen ontslagen zijn.

Ingeval na aankoop van den spoorweg door de Onderneming de Staat, ingevolge het bepaalde bij de overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), de eigendommen der Onderneming naast, dan wel de Onderneming, ingevolge art. 27 der evengenoemde overeenkomst, van hare rechten wordt vervallen verklaard, zal de Staat verplicht zijn tegelijkertijd den spoorweg te naasten tegen den in de subsidie-overeenkomst aangegeven naastingsprijs, vermeerderd met de op den koop en de levering gevallen kosten.

20. De in overeenstemming met de Onderneming en met goedkeuring van den Minister van Waterstaat vastgestelde statuten der Maatschappij mogen zonder uitdrukkelijke toestemming van dien Minister en van de Onderneming niet worden gewijzigd of aangevuld.

21. Geschillen, uit of ter zake van deze overeenkomst tusschen partijen ontstaande, worden onderworpen aan de uitspraak van drie scheidslieden, met inachtneming van hetgeen omtrent zoodanige uitspraak is bepaald bij art. 48 van de overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134).

22. Ingeval de spoorweg door den Staat mocht worden genaast, vóórdát tot naasting van de eigendommen van de Onderneming wordt overgegaan, zal de Staat ten aanzien van alle uit de tegenwoordige overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen in de plaats treden van de Maatschappij, met dien verstande dat hij voor het vervolg alle rechten zal uitoefenen, welke deze overeenkomst aan de Maatschappij tegenover de Onderneming toekent, doch daarbij tevens alle aan de eerstgenoemde tegenover de Onderneming opgelegde verplichtingen zal hebben na te komen.

De Staat verbindt zich nu voor alsdan zich, ten aanzien van de schuld der Maatschappij, bedoeld bij art. 9, vierde lid, ten tijde harer naasting bestaande, te stellen in de plaats der Maatschappij, door welke in de plaatsstelling de Maatschappij van die verbintenis zal zijn ontslagen.

23. Alle kosten en rechten, op deze overeenkomst vallende, worden gedragen door de Maatschappij.

Aldus in drievoud opgemaakt en onder- teekend te

De Minister van Waterstaat,

De Minister van Financiën,

Utrecht, *De Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen,*

De Directeur-Generaal,

De Secretaris,

. *De Groningsch-Drentsche Spoorweg-Maatschappij (Stadskanaal—Ter Apel—Rijks grens),*

13 Juli 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het maken van een verbindingsspoor tusschen het openbaar slachthuis der gemeente 's Gravenhage en den spoorweg *Amsterdam—Rotterdam* aldaar, alsmede voor daarmede verband houdende werken. S. 323.

13 Juli 1914. WET, houdende bepalingen tot wering van ziekten van aardappelen. S. 324.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 250, 1—5.

Hand. id. 1913/14, bladz. 2450.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, bladz. 533, 537, 541.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 3 van de wet van 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 212), houdende bepalingen tot wering en bestrijding van ziekten van cultuurgewassen en van voor cultuurgewassen schadelijke dieren, de algemeene maatregel van bestuur van 23 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 25), houdende bepalingen tot wering van ziekten van aardappelen, behoort te worden vervangen door eene regeling bij de wet ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot wering van de aardappelwrat-ziekte (zwarte schurft, „black scab”), veroorzaakt door *Chrysophlyctis endobiotica*, en van de poederschurft, veroorzaakt door *Spongopora subterranea*, kan door Ons de in- en doorvoer van aardappelen uit bepaald aange- wezen landen worden verboden of niet dan voorwaardelijk worden toegestaan.

2. Het is verboden aardappelen, waarvan de in- of doorvoer voorwaardelijk is toegestaan, in- of door te voeren langs andere dan de door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan te wijzen eerste kantoren.

3. Indien in- of doorvoer van aardappelen is toegestaan onder voorwaarde van vooraf- gaand onderzoek, wordt voor dat onderzoek vergoeding van kosten geheven naar een door Ons vast te stellen tarief.

4. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Aardappelwet”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13 Juli 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TRUB.

(*Uitg. 31 Juli 1914.*)

13 Juli 1914. WET, tot instelling van een Bouwfonds voor het Departement van Binnenlandsche Zaken. S. 325.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is voor de stichting en afwerking van gebouwen, ressorteerende onder het Departement van Binnenlandsche Zaken, een afzonderlijk fonds in het leven te roepen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Er wordt een fonds ingesteld tot

het stichten en afwerken van gebouwen ressorteerende onder het Departement van Binnenlandsche Zaken.

2. Van dit fonds, genaamd „Bouwfonds voor het Departement van Binnenlandsche Zaken”, worden de inkomsten en uitgaven jaarlijks bij afzonderlijke begrooting vastgesteld.

Het beheer van die begrootingen heeft plaats door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en is onderworpen aan dezelfde regelen als het beheer van de algemeene begrooting van Staatsuitgaven.

3. Ten laste van de begrooting van het in artikel 1 bedoelde fonds worden gebracht:

a. de uitgaven voor de in artikel 1 vermelde gebouwen met inbegrip van de kosten van eerste inrichting en meubilering;

b. wanneer de inkomsten, bedoeld in artikel 4, sub a, b en c zulks toelaten, eene uitkeering aan 's Rijks Middelen tot terugbetaling van het onder d van artikel 4 bedoelde voorschot uit 's Rijks schatkist, tot zoodanig bedrag als telken jare uit de in artikel 4, onder a, b en c bedoelde inkomsten daarvoor zal kunnen worden bestemd.

4. Tot dekking van de uitgaven, begrepen in de begrootingen bedoeld bij artikel 2, worden bestemd en bij de wetten tot vaststelling van de begrootingen aangewezen:

a. eene bijdrage welke daartoe telken jare op het Hoofdstuk der Staatsbegrooting betreffende het Departement van Binnenlandsche Zaken wordt uitgetrokken ten bedrage van een millioen tweehonderd zestig duizend gulden, welke som voor zooveel de jaren 1916 en volgende betreft wordt:

vermeerderd met een bedrag van 2 pct. van het totaal van het in vorige jaren ingevolge het bepaalde bij artikel 3 onder a ten laste van het fonds gedane uitgaven, voor zoover die niet meer dan 50 jaar geleden zijn gedaan, en

verminderd met het bedrag dat voor elk jaar is aangegeven in den bij deze wet gevoegden staat.

Wanneer echter in eenig jaar de aldus berekende bijdrage, vermeerderd met de inkomsten onder b en c hierna vermeld, meer zoude bedragen dan de som, welke noodig is tot dekking van de uitgaven bedoeld in artikel 3 onder a en tot terugbetaling van aan het fonds verleende voorschotten als hierna onder d bedoeld, dan wordt de bijdrage verminderd tot het voor die dekking en die terugbetaling benodigde bedrag;

b. de toevallige baten, welke uit de stichting

en afwerking van de bij deze wet bedoelde gebouwen kunnen voortvloeien;

c. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvangsten en uitgaven wegens de bij artikel 2 bedoelde begrootingen over het voorafgaande dienstjaar;

d. voor zoover zulks noodig is tot dekking der in artikel 3 sub a bedoelde uitgaven, een voorschot uit 's Rijks schatkist als noodig is tot voorloopige dekking der in artikel 3, onder a, bedoelde uitgaven boven de onder a, b en c van artikel 4 bedoelde inkomsten.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven ten Paleize Het Loo, den 13den Juni 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitgeg. 22 Aug. 1914.*)

STAAT, bedoeld in artikel 4 van de wet tot instelling van een Bouwfonds voor het Departement van Binnenlandsche Zaken.

1915.....		1941.....	128,000
1916.....	4,000	1942.....	135,000
1917.....	11,000	1943.....	141,000
1918.....	14,000	1944.....	146,000
1919.....	23,000	1945.....	149,000
1920.....	24,000	1946.....	157,000
1921.....	25,000	1947.....	167,000
1922.....	25,000	1948.....	176,000
1923.....	25,000	1949.....	188,000
1924.....	26,000	1950.....	202,000
1925.....	29,000	1951.....	214,000
1926.....	31,000	1952.....	227,000
1927.....	37,000	1953.....	245,000
1928.....	45,000	1954.....	264,000
1929.....	49,000	1955.....	279,000
1930.....	56,000	1956.....	296,000
1931.....	75,000	1957.....	314,000
1932.....	89,000	1958.....	332,000
1933.....	97,000	1959.....	359,000
1934.....	106,000	1960.....	388,000
1935.....	114,000	1961.....	414,000
1936.....	117,000	1962.....	432,000
1937.....	120,000	1963.....	449,000
1938.....	122,000	1964.....	465,000
1939.....	123,000	1965, en vol-	
1940.....	124,000	gende jaren.	493,000

13 Juli 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kleedingstukken voor landweerplichtigen.

Ik heb de eer U te berichten, dat door mij

is bepaald, dat maakkleedingstukken, bestemd voor landweerplichtigen, woonachtig in gemeenten, waar geen garnizoenskleedingmagazijn is gevestigd, door de magazijnmeesters, hoofden der centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting, rechtstreeks behooren te worden gezonden aan de burgemeesters der betrokken gemeenten, ten einde door de zorg van die autoriteiten aan belanghebbenden te worden uitgereikt.

Aangenaam zal het mij zijn, indien U de betrokken burgemeesters in Uwe provincie met het vorenstaande in kennis zoudt willen stellen en hun zoudt willen verzoeken de hiervoren bedoelde, door mij roodig geachte, medewerking te verleen. (Gem.-stem.)

14 Juli 1914. BESLUIT, houdende beslissing dat bij de beantwoording der vraag, welke der onderwijzers voor de toepassing van art. 59 der Wet tot regeling van het lager onderwijs als verplicht moeten worden aangemerkt, moet worden gelet op het aantal dienstjaren der onderwijzers.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het R. K. *Parochiaal Armbestuur* te *Helden* (dorp) tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Limburg* van 6 Maart 1914, 1e afdeling, L^a 554/7 A¹, genomen op de aanvraag van het bestuur der bijzondere lagere school van genoemd Armbestuur in de kom van *Helden* (dorp) ter verkrijging van de Rijksbijdragen, bedoeld in art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over het jaar 1913;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 16 Juni 1914, no. 156;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Juli 1914, no. 11890, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten bij bovenvermeld besluit de Rijksbijdragen voor deze school over 1913 bepaald hebben op f 2229.58¹/₂, daarbij overwegende, dat voor de onderwijzeres *Be-Ma-Gis-Schröder* ten onrechte wordt aanspraak gemaakt op een Rijksbijdrage van f 218.75 verband houdende met de minimum-jaarwedde als onderwijzeres van bijstand met 18 dienstjaren, in plaats van op f 75.83¹/₂, berekend naar de Rijksbijdrage als surnumerair onderwijzeres van 16 September tot 31 December 1913;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten het Schoolbestuur bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat het meent aanspraak

te hebben op eene Rijksbijdrage zooals uit een bij het beroepschrift overgelegden staat model L, blijkt; dat van 16 September 1913 tot en met 31 December 1913 Mej. D. J. *Timmermans* als surnumeraire leerkracht werkzaam was, terwijl Gedeputeerde Staten als zoodanig Mej. B. M. G. *Schröder* hebben beschouwd; dat bij de eerste aanvraag Mej. *Timmermans* bij vergissing als verplicht is opgegeven.

Overwegende, dat over het tijdvak 16 Sept. 1913—31 December 1913 voor twee verplichte onderwijzeressen en voor een onverplichte onderwijzeres van bijstand aanspraak op Rijksbijdragen kan worden gemaakt;

dat nu over bedoeld tijdvak voor die verplichte onderwijzeressen van bijstand; Rijksbijdragen zijn aangevraagd, behoort te worden beslist welke onderwijzeres als onverplicht moet worden aangemerkt;

dat hierbij in aanmerking moet worden genomen, dat de onderwijzeres B. M. G. *Schröder*, die, als waarnemend hoofd der school fungeerde, een aanmerkelijk grooter aantal dienstjaren heeft dan de andere onderwijzeressen, terwijl de onderwijzeres S. H. M. *Kellermann* nagenoeg tien dienstjaren meer tel dan de onderwijzeres D. J. *Timmermans*;

dat onder deze omstandigheden de onderwijzeressen B. M. G. *Schröder* en S. H. M. *Kellermann* als verplichte onderwijzeressen van bijstand moeten worden aangemerkt en de onderwijzeres D. J. *Timmermans* als onverplichte onderwijzeres van bijstand;

Gezien de wet tot regeling van het Lager Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met wijziging van het bestreden besluit, het bedrag der Rijksbijdrage voor deze school over 1913 vast te stellen op f 2302.50.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. D. B. A.)

16 Juli 1914. BESLUIT, houdende beslissing dat een door den gemeenteraad krachtens art. 27 der Woningwet uitgevaardigd bouwverbod niet voor goedkeuring vatbaar is, wanneer het raadsbesluit waarbij de grond op welken het verbod zal drücken, is bestemd voor den aanleg van eene straat, eene gracht of een plein, niet reeds bestond op het oogenblik dat het raadsbesluit, het bouwverbod inhoudende, in ontwerp op de gemeente-secretariaire werd ter visie gelegd.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door

den Raad der gemeente *Zevenaar* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 17 Maart 1914, No. 202, waarbij goedkeuring te onthouden aan het besluit van dien Raad van 7 Maart 1914, No. VIII, tot vaststelling van eene verordening houdende verbod tot bouwen in verband met een plan van uitbreiding van de kom der gemeente *Zevenaar*;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 16 Juni 1914, No. 168;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Juli 1914, No. 7233; afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat de Raad der gemeente *Zevenaar* bij besluit van 7 Maart 1914 No. VIII eene verordening heeft vastgesteld houdende verbod tot bouwen in verband met een plan van uitbreiding van de kom der gemeente *Zevenaar*, dit, na ingewonnen advies van de Gezondheidscommissie, na ter-visie-ligging en na een voorafgaand raadsbesluit van denzelfden dag, No. VII, waarbij de grond is aangegeven, welke in de naaste toekomst voor den aanleg en voor de verbreiding eener straat zal zijn bestemd;

dat Gedeputeerde Staten van *Gelderland* bij besluit van 17 Maart 1914, No. 202, hunne goedkeuring aan het raadsbesluit onthouden, daarbij aan den Raad te kennen gevende, dat, zooals volgt uit de bepalingen van art. 27 der Woningwet, in het bijzonder uit het vierde lid, — het besluit houdende een bouwverbod —; en het in art. 27, lid 1, bedoelde „voorafgaande” besluit niet in dezelfde raadsvergadering kunnen worden genomen; dat derhalve voorschreven verordening in strijd met de wet is vastgesteld, op dien grond niet voor goedkeuring door Gedeputeerde Staten in aanmerking kan komen en die goedkeuring derhalve daaraan moet worden onthouden;

dat de gemeenteraad van het besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat naar 's Raads meening hier geen strijd met de wet aanwezig is, daar toch de wet niet bepaalt, hoe lang het eene besluit aan het andere moet voorafgaan, zoodat het voldoende is, wanneer het besluit houdende een bouwverbod wordt voorafgegaan door een besluit, houdende aanwijzing of bestemming van den betrokken grond; dat hierop ook uitdrukkelijk is gelet, blijkende hieruit, dat het „Voorafgaande raadsbesluit” werd vastgesteld als punt VII en het raads-

besluit houdende een bouwverbod als punt VIII der agenda, en daarop bij de inzending van het raadsbesluit aan Gedeputeerde Staten ook nadrukkelijk is gewezen; dat door Burgemeester en Wethouders in de raadsvergadering van 29 Januari 1914 werden aangeboden een ontwerp-raadsbesluit houdende plan van uitbreiding van de kom (het z.g. voorafgaande raadsbesluit) en een ontwerp-raadsbesluit houdende een bouwverbod, beide ontwerp-besluiten als bedoeld in art. 27 der woningwet, met welke ontwerpen, behoudens eene kleine aanvulling, de Raad zich in beginsel heeft verenigd; dat beide raadsbesluiten in zoodanig nauw verband tot elkaar staan, dat zij zooveel mogelijk met elkander moeten overeenstemmen en een gelijktijdige voorloopige behandeling of beoordeeling door den gemeenteraad daarom zeer gewenscht mag heeten, waardoor het advies van de Gezondheidscommissie meer waarde krijgt, omdat in de ontwerpen dan reeds de geest van den Raad is neergelegd; dat door de gevolgde handelwijze een geregelde gang is verzekerd en de Raad derhalve meent dat de wet ten deze juist en practisch is toegepast;

Overwegende, dat artikel 27 der woningwet, door voor het uitvaardigen door den Raad van het daarin bedoeld bouwverbod den eisch te stellen dat dit verbod moet betreffen, grond, welke ingevolge een voorafgaand raadsbesluit in de naaste toekomst voor den aanleg van een straat, eene gracht of een plein is bestemd; ervan uitgaat, dat het raadsbesluit, het bouwverbod inhoudende, moet steunen op het raadsbesluit waarbij de grond, op welken het verbod zal drukken, wordt bestemd voor straat, gracht of plein;

dat dit medebrengt dat dit laatste besluit moet bestaan als het ontwerp van het besluit, dat het bouwverbod inhoudt krachtens het 4e lid van artikel 27 wordt ter visie gelegd en het hierom niet voldoende is dat op dit oogenblik nog slechts het ontwerp van het bestemmingsbesluit ter tafel ligt om in dezelfde vergadering waarin tot het bouwverbod wordt besloten, te worden vastgesteld, zij het dat deze vaststelling voorafgaat aan het besluit hetwelk het bouwverbod inhoudt;

dat, ware het anders, het ontwerp-bestemmingsbesluit nog nadat het ontwerpbesluit, het bouwverbod betreffende, heeft ter visie gelegen zou kunnen worden gewijzigd of aangevuld; gelijk het in dit geval nog aangevuld schijnt te zijn, en op deze wijze het doel dat de wet voor oogen heeft met haren eisch dat

het raadsbesluit tot bestemming van den grond aan dat, waarbij daarop het bouwverbod wordt gelegd, moet voorafgaan, zou worden vrijdeld;

dat Gedeputeerde Staten dus terecht hebben geoordeeld dat het door den Raad der gemeente *Zevenaar* uitgevaardigd, aan hunne goedkeuring onderworpen, bouwverbod niet voor goedkeuring vatbaar is, nu het raadsbesluit waarbij de grond op welken het verbod zal drukken is bestemd voor den aanleg van eene straat, eene gracht of een plein, niet reeds bestond op het oogenblik dat het raadsbesluit het bouwverbod inhoudende, in ontwerp op de gemeente-secretarie werd ter inzage gelegd;

Gezien de Woningwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. D. B. A.)

17 Juli 1914. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende de zitting van de hoofdstembureau's in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente Hengelo.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op art. 93, derde lid, der Kieswet;

Heeft goedgevonden, na ingewonnen advies van Gedeputeerde Staten van Overijssel, te bepalen, dat in de kiesdistricten voor de verkiezing van leden van den raad der gemeente Hengelo (Overijssel), de zitting van de hoofdstembureau's tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing gehouden wordt onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid, bedoeld in art. 92, eerste zinsnede, der Kieswet.

's Gravenhage, 17 Juli 1914.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

21 Juli 1914. BESLUIT, houdende beslissing, dat op grond zoowel van het stelsel als van de geschiedenis der Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913, het niet aannemelijk is, dat in het onderhavige geval, niet voorzien bij de wet, rekening zou moeten of mogen worden gehouden met een korter tijdvak dan van vijf dienstjaren.

Wij WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op de aanvraag om pensioen van W. H. F. Baron VAN HEEMSTRA, eervol ontslagen Burgemeester van *Deventer*;

Gezien het daarover door den Pensioenraad voor de gemeente-ambtenaren uitgebracht advies van 28 Februari 1914, n°. 3;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 24 Juni 1914, n°. 124;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 16 Juli 1914, n°. 59, afdeling Pensioenen;

Overwegende: dat de Pensioenraad voor de gemeente-ambtenaren Ols bij zijn bovenvermeld advies in overweging heeft gegeven, aan den belanghebbende, met ingang van 1 November 1913, een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 2278 's jaars, daarbij aanvoerende, dat de belanghebbende bij Koninklijk besluit van 18 October 1913, n°. 52, met ingang van 1 November 1913 eervol is ontslagen; dat zijn diensttijd, bedoeld in artikel 15a der Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913, van 1 maand, vereenigd met den overigen, volgens artikel 15b dier wet in aanmerking komenden gemeentelijken dienst van 46 jaren, 1 maand en 29 dagen, een tijdvak uitmaakt van 46 jaren, 2 maanden en 29 dagen; dat hij, geboren 12 April 1842, den leeftijd van 65 jaren heeft bereikt; dat de aanvraag is ingediend binnen een jaar na het tijdstip, waarop het recht op pensioen werd verkregen; dat artikel 8, 1e lid der wet als regel stelt, dat het pensioen voor elk jaar van den diensttijd één zestigste bedraagt van het bedrag dat den gemeente-ambtenaar over zijn laatste vijf dienstjaren als gemeente ambtenaar gemiddeld per jaar tot pensioensgrondslag heeft gestrekt; dat, ofschoon nu deze bepaling naar luid van artikel 4 der wet houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het Koninkrijk, alleen voor het toekomstige verbindt en derhalve de gevolgen niet regelt van toestanden, die hebben bestaan vóór 1 October 1913, den dag waarop de pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913 is in werking getreden, zij in de gevallen als het onderwerpelijke, waarin zoowel vóór als na 1 October 1913 bewezen gemeentelijke diensten voor de berekening van den diensttijd in aanmerking komen, analogie behoort te worden toegepast; dat het met den geest en de bedoeling der wet toch onvereinigbaar is, dat een pensioen, hetwelk over den vollen diensttijd van den ambtenaar, in het onderhavige geval over meer dan 40 jaren, moet worden berekend, geregeld zou worden naar den grondslag die sedert 1 October 1913, in casu dus gedurende slechts 1 maand heeft gegolden en zulks terwijl voor de inkoopssom der vóór 1 October 1913 bewezen diensten, krachtens artikel 63 der wet, de voor dat tijdstip genoten belooningen tot maatstaf strekken; dat de wetgever zoo zeer gewild

heeft, dat de berekening der pensioenen van de gemeente-ambtenaren zou geschieden naar het gemiddelde van den pensioensgrondslag over 5 jaren, dat hij daarvoor in artikel 8, 2^e en 3^e lid, ook in aanmerking bracht de grondslagen, die de te pensionneeren gemeente-ambtenaren gedurende dat tijdvak, vóór dat hij zijne gemeentelijke betrekking aanvaardde, eventueel als burgerlijk ambtenaar, als leeraar of als onderwijzer mocht hebben verkregen;

dat in de Memorie van Toelichting op het ontwerp der Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren voorts (ad artikel 8, 2^e lid) uitdrukkelijk is te kennen gegeven, dat voor deze ambtenaren gedacht is aan eene gelijksoortige regeling als die welke geldt voor de onderwijzers aan bijzondere lagere scholen en die is neergelegd in art. 63 der wet tot regeling van het Lager Onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 23 September 1911 (*Staatsblad* n°. 299); dat uit niets blijkt, dat op dit punt tusschen de Regeering en de Staten-Generaal verschil van gevoelen zou hebben bestaan; weshalve de Pensioenraad heeft gemeend, dat er termen bestaan voor berekening van het pensioen van den belanghebbende naar 1/60 voor ieder dienstjaar van de middelsom der van 1 November 1908 tot en met 31 December 1912 en van 1 Januari 1913 tot en met 30 September 1913 in zijne gemeentelijke betrekking genoten belooningen respectievelijk ten bedrage van f 3300.— en f 400.— 's jaars en den van 1 October 1913 tot en met 31 October 1913 voor hem als gemeente-ambtenaar in den zin der wet aan te nemen pensioensgrondslag ad f 4000.—; en hij op grond van het bovenstaande van oordeel is, dat de belanghebbende volgens de artikelen 3a en 15a en b der wet recht heeft op een pensioen van f 2277.78, zijnde het maximum of het twee derde gedeelte der voormelde middelsom;

dat, nadat het advies van den Pensioenraad aan den belanghebbende in afschrift was medegedeeld, deze het verlangen heeft te kennen gegeven dat daaromtrent het gevoelen mocht worden ingewonnen van de Afdeeling van den Raad van State voor de Geschillen van Bestuur, daarbij aanvoerende, dat de wet zijns inziens in deze onjuist is toegepast;

dat in de openbare vergadering van den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur, namens den belanghebbende door diens gemachtigde is betoogd, dat bij de berekening van zijn pensioen, ook over het aan 1 October 1913 voorafgaande tijdvak zijner

laatste dienstjaren, uitsluitend die pensioensgrondslag moet gelden, welke voor hem te rekenen van 1 October 1913 door Onzen Minister van Financiën is vastgesteld;

Overwegende, dat bij de Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913 als regel is aangenomen, dat evenals het pensioen van den Burgerlijken Rijksambtenaar het pensioen van den gemeente-ambtenaar wordt berekend naar een gemiddeld bedrag genomen gedurende vijf dienstjaren;

dat aan dezen regel ook dan wordt vastgehouden in het geval dat de belanghebbende als gemeente-ambtenaar een diensttijd van minder dan vijf jaren heeft, doch andere bij wet genoemde betrekkingen heeft bekleed;

dat de uitzonderingsgevallen, in welke voor de berekening een korter tijdvak dan vijf jaren in aanmerking mag worden genomen, uitdrukkelijk in de wet zijn bepaald;

dat ook uit de geschiedenis van de totstandkoming van de wet blijkt, dat met bewustheid de bovengenoemde regel is gewild;

dat toch en in het Voorloopig Verslag en bij de beraadslagingen te vergeefs is aangedrongen om in plaats van vijf jaren een of drie jaren te stellen;

dat voorts, bijaldien de berekening naar den laatsten pensioensgrondslag zal geschieden, dié in de wet wordt uitgedrukt, zooals in artikel 6 van de Weduwenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913;

dat op grond van een en ander het niet aannemelijk is dat in het onderhavige geval, niet voorzien bij de wet, rekening zou moeten of mogen worden gehouden met een korter tijdvak dan van vijf jaren en alzoo, zonder eenige bepaling, de wetgever voor tal van ambtenaren als de belanghebbende eene regeling zou hebben bedoeld welke uitdrukkelijk noch voor de gemeente-ambtenaren, noch voor de burgerlijke Rijksambtenaren is gewild;

dat alzoo, bij ontstentenis van eene uitdrukkelijke bepaling, overeenkomstig de bedoeling van den wetgever wordt gehandeld door het pensioen van den belanghebbende te berekenen in voege als is geschied in het advies van den Pensioenraad;

Overwegende, dat overigens tegen het aldus berekend bedrag geen bezwaren zijn ingebracht en het pensioen met juistheid is berekend;

Gezien de Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913;

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan W. H. F. Baron van HEEMSTRA, eervol ontslagen Burgemeester van *Deventer*, met

ingang van 1 November 1913 een jaarlijksch pensioen toe te kennen van f 2278.—.

Onze Minister van Financiën is belast, enz.
(W. v. D. B. A.)

22 Juli 1914. BESLUIT, tot gelijkstelling van den spoorweg van *Groenlo* naar het station *Lichtenvoorde—Groenlo* (van den Nederlandsch-Westfaalschen spoorweg), met de spoorwegen, waarop geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft. S. 326.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 4 Maart 1914, n°. 220, Afdeling Spoorwegen;

Overwegende, dat het gewenscht voorkomt den spoorweg van *Groenlo* naar het station *Lichtenvoorde—Groenlo* (van den Nederlandsch-Westfaalschen spoorweg), waarop in hoofdzaak geen ander vervoer plaats heeft dan dat van personen binnen ééne gemeente, tot wederopzeggens toe gelijk te stellen met de spoorwegen waarop geen ander dan zoodanig vervoer plaats heeft;

Gezien artikel 4 der wet van 9 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 118);

Den Raad van State gehoord (advies van 17 Maart 1914, n°. 46);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Waterstaat van 18 Juli 1914, n°. 251, Afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den spoorweg van *Groenlo* naar het station *Lichtenvoorde—Groenlo* (van den Nederlandsch—Westfaalschen spoorweg) tot wederopzeggens toe gelijk te stellen met de spoorwegen, waarop geen ander vervoer dan personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 22sten Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 12 Aug. 1914.)

22 Juli 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Binnenvisscherijreglement. S. 327.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 Juni 1914, n°. 3396, afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de

wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66) en op het Binnenvisscherijreglement (Ons besluit van 15 April 1911, *Staatsblad* n°. 119, laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 28 Mei 1913, *Staatsblad* n°. 193);

Den Raad van State gehoord (advies van 7 Juli 1914, n°. 21);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 Juli 1914, n°. 4483, Afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het Binnenvisscherijreglement als volgt te wijzigen:

I. In artikel 8 wordt tusschen de letters *f* en *g* ingevoegd een nieuwe letter, luidende:

„*f*. een schakel, waarvan de maaswijdte kleiner is dan 45 m.M.;”

II. In artikel 12, tweede lid, letter *b*, wordt in plaats van „kruisnet”, gelezen: „kruisnet, de geel”.

III. In artikel 16, eerste lid, letter *c*, wordt in plaats van „40”, gelezen: „30”.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagtekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 22sten Juli 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 5 Aug. 1914.)

27 Juli 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 328.

27 Juli 1914. BESLUIT, tot schorsing van overgang naar de landweer en ontslag uit den dienst bij de militie. S. 329.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog en Marine van 27 Juli 1914, Kabinet, Litt. O⁸⁷;

Overwegende, dat politieke omstandigheden het nemen van bijzondere voorzorgsmaatregelen wenschelijk maken;

Gezien art. 99 en art. 101, tweede lid, der Militiewet;

Hebben goedgevonden en verstaan :

De overgang naar de landweer en het ontslag uit den dienst van de ingelijfdcn bij de militie, voor wie die overgang of dat ontslag volgens art. 99 der Militiewet zou moeten plaats hebben, wordt geschorst.

Onze Minister van Oorlog en Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 27sten Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.
(*Uitgeg.* 29 Juli 1914.)

27 Juli 1914. BESLUIT, tot schorsing van ontslag van dienstplichtigen bij de landweer. S. 330.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 27 Juli 1914, Kabinet, Litt. P⁶⁷; Overwegende, dat politieke omstandigheden het nemen van bijzondere voorzorgsmaatregelen wenschelijk maken;

Gezien art. 37, eerste, tweede en derde lid, en art. 38, tweede lid, der Landweewet;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Het ontslag uit den dienst van de dienstplichtigen bij de landweer, voor wie dat ontslag volgens art. 37, eerste, tweede of derde lid, der Landweewet zou moeten plaats hebben, wordt geschorst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 27sten Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

(*Uitgeg.* 29 Juli 1914.)

27 Juli 1914. BESLUIT, houdende beslissing dat, hoewel het laten teekenen van verklaringen door de kiezers, als in dit Besluit bedoeld, niet is goed te keuren, toch, wanneer van dwang of ongeoorloofde pressie geen sprake is, en de kiezers dus vrijwillig de verklaring onderteekenen, niet kan worden gezegd, dat de vrijheid der kiezers om naar eigen overtuiging te stemmen, zou zijn verkort, en dus deze feiten geen grond kunnen opleveren voor niet-toelating van het gekozen raadslid.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Avereest*, tegen het

besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 7 April 1914, 2de afd. no. 2177/1423 waarbij, met vernietiging van 's Raads besluit van 17 Maart 1914, de heer B. BERENDS AZ. is toegelaten als lid van dien Raad;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 3 Juli 1914. no. 193;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Juli 1914, no. 5853, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat de Raad der gemeente *Avereest* op 17 Maart 1914 besloten heeft tot niet-toelating van B. BERENDS AZ. als lid van den Raad, daarbij overwegende, dat het vaststaat, dat in de dagen der verkiezing op een groot deel der kiezers een ongeoorloofde druk is uitgeoefend, door hunne vrijheid aan banden te leggen met het zich schriftelijk verplichten voor den Heer B. BERENDS AZ. te stemmen, dat alzoo in die dagen handelingen hebben plaats gehad, die ingrijpen in de vrijheid en de goede trouw der kiezers, zoodanig dat van een vrije en onbelemmerde uitoefening van het kiesrecht op het oogenblik der stemming geen sprake meer kon zijn en alzoo de vrije wil der kiezers niet is uitgekomen;

dat Gedeputeerde Staten van *Overijssel* op 7 April 1914, naar aanleiding van een adres van A. M. C. VAN DER ELST, lid van den Raad der gemeente *Avereest* van 21 Maart 1914, houdende bezwaar tegen het besluit van den Raad dier gemeente van 17 Maart 1914, waarbij B. BERENDS AZN. niet is toegelaten als lid van dien Raad, besloten, met vernietiging het bestreden besluit van den Raad, den Heer B. BERENDS AZN. toe te laten als lid van den Raad, daarbij overwegende dat omtrent de feiten, waarop het besluit tot niet-toelating steunt, geen verschil van gevoelen bestaat; dat deze feiten hierin bestaan, dat van de zijde der voorstanders van de candidatuur B. BERENDS AZN. aan onderscheidene kiezers eene verklaring ter onderteekening is voorgelegd, luidende: „ondergeteekenden, allen kiezers in de gemeente *Avereest*, verklaren door hunne onderteekening, dat zij den candidaat der rechterzijde den Heer B. BERENDS AZN. door hunne stem op a.s. Dinsdag wenschen te steunen,” en dat een aantal kiezers inderdaad eene zoodanige verklaring heeft onderteekend; dat het niet is gebleken, dat andere verklaringen aan de kiezers zijn voorgelegd; dat het niet gold een openbare aanbeveling van den candidaat, teneinde hierdoor ook anderen te bewegen op dien candidaat te stemmen, maar

dat de bedoeling dier verklaringen was, meer zekerheid te hebben, dat de ondertekenaars bij de herstemming niet zouden nalaten te stemmen, doch op den candidaat BERENDS hun stem zouden uitbrengen; dat het laten teekenen van dergelijke verklaringen door de kiezers wel is waar niet kan worden goedgekeurd, daar het ertoe zou kunnen leiden, dat zij niet durven weigeren te teekenen en zich daardoor en daarna gehouden gevoelen om hun stem overeenkomstig de door hen ondertekende verklaring uit te brengen, ook al zouden zij aan het stemmen op een anderen candidaat de voorkeur geven; dat echter, wanneer van dwang of ongeoorloofde pressie geen sprake is, en de kiezers dus vrijwillig de verklaring ondertekenen, niet kan worden gezegd, dat de vrijheid der kiezers om naar eigen overtuiging te stemmen, zou zijn verkort; dat nu in casu van dwang of ongeoorloofde pressie niets gebleken is en er derhalve geen reden bestaat om aan te nemen dat de kiezers, die de verklaring teekenden, dat niet geheel vrijwillig hebben gedaan en dat mitsdien ook niet kan worden beweerd, dat de kiezers in hunne vrijheid, om naar eigen overtuiging te stemmen, zouden zijn verkort; dat dus de onderwerpelijke feiten geen grond voor niet-toelating van het gekozen raadslid kunnen opleveren; dat voorts van eenige onregelmatigheid, hetzij bij de stemming op 4 Maart, hetzij bij de herstemming op 11 Maart, niets gebleken is, en zoodanige onregelmatigheid ook niet wordt beweerd; dat de Raad in zijn vergadering van 17 Maart de geloofsbriefven van den Heer B. BERENDS AZ. heeft in orde bevonden; dat derhalve, nu eenige reden, welke tot niet-toelating van den gekozene leidde, niet gegreund kan worden geacht, hij ten onrechte door den Raad niet is toegelaten;

dat van dit besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* de Raad der gemeente *Avereest* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de overwegingen van Gedeputeerde Staten niet ter zake dienende zijn, als rakende niet direct de zuiver administratieve vraag, waarover het in deze eenig en alleen gaat, en Gedeputeerde Staten klaarblijkelijk te veel hebben gedacht aan een dwang (pressie), die de strafwetgever onder de oogen heeft gezien; dat de kieswetgever absolute vrijheid wil; dat die absolute vrijheid door het teekenen der verklaring ten tijde van het stemmen niet meer bestond; dat tengevolge van het niet meer aanwezig zijn dier algeheele vrijheid ten tijde der stemming, het in het geheel onzeker

is, dat de vrije wil der kiezers is uitgekomen; dat ook uit de overwegingen van Gedeputeerde Staten ten duidelijkste blijkt, waartoe de gepleegde feiten aanleiding kunnen geven; dat echter niet de gevolgen in dezen beslissende zijn (die toch nimmer met zekerheid zijn te bepalen) maar reeds het eenvoudige feit van gebondenheid, hoe gering ook, een onzuivere stemming doet ontstaan, waartegen de kieswetgever met alle macht heeft willen werken;

Overwegende, dat allerminst is gebleken, dat de door de kiezers afgelegde verklaringen op een ongeoorloofde wijze zijn verkregen en dat derhalve geen aanleiding bestaat om de verkiezing als ongeldig te beschouwen;

Gezien de Kieswet;

Hebben goedgevonden en verstaan: met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. d. B. A.)

27 Juli 1914. BESLUIT, betreffende beoordeeling der vraag, of tot de komst van een arme in eene gemeente eenige invloed van of vanwege het gemeentebestuur of eene burgerlijke instelling in de vorige verblijfplaats heeft medegewerkt, die zou zijn aan te merken als een poging tot afschuiving van ondersteuningsplicht. (Art. 40 Armenwet).

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil tusschen de gemeente *Utrecht* en *Oudewater* betreffende de voldoening der kosten van verpleging van D. VAN DER LINDEN in de Rijksklinieken te *Utrecht*;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, adviezen van 15 April 1914, n°. 58 en van 2 Juni 1914, n°. 58/25;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Juli 1914, n°. 7646, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat D. VAN DER LINDEN, geboren te *Leerdam* op 7 October 1864, in den namiddag van 21 Maart 1913 te *Oudewater* is aangekomen en zich ziek voelende, in een logement in die gemeente zijn intrek heeft genomen;

dat hij den volgende dag van *Oudewater* naar *Utrecht* is vertrokken en opgenomen is in de Rijksklinieken aldaar;

dat Burgemeester en Wethouders van *Utrecht* op 3 Juni 1913 aan Gedeputeerde Staten van *Utrecht* hebben medegedeeld, dat hun was ge-

bleken dat VAN DER LINDEN niet in de bevolkingsregisters van *Utrecht* is ingeschreven en vóór zijne komst aldaar in *Oudewater* heeft vertoefd; dat hij daar, naar hij zelf heeft medegedeeld, in die mate ongesteld is geworden, dat een geneesheer zijn overbrenging naar eene ziekeninrichting noodig oordeelde en hij toen op kosten der gemeente *Oudewater* naar *Utrecht* is overgebracht, ten einde aldaar in eene ziekeninrichting te worden opgenomen; dat Burgemeester en Wethouders bezwaar maken de verpleegkosten van VAN DER LINDEN te voldoen, daar zij redenen meenen te hebben om te vermoeden dat tot de komst van VAN DER LINDEN te *Utrecht* de invloed van Burgemeester en Wethouders van *Oudewater* heeft medegewerkt;

dat naar aanleiding hiervan Burgemeester en Wethouders van *Oudewater* aan Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* hebben bericht, dat ook zij bezwaar maken de verpleging van VAN DER LINDEN te *Utrecht* voor rekening hunner gemeente te nemen, daar deze nooit ingezet van *Oudewater* is geweest, terwijl het hun niet bekend is dat hij door toedoen van het gemeentebestuur naar *Utrecht* is overgebracht om aldaar te worden verpleegd;

dat VAN DER LINDEN ook niet in *Oudewater* ongesteld is geworden, doch reeds zoodanig ongesteld was dat het loopen hem moeilijk viel; dat hem daarop reisgeld is verstrekt, daar hij naar *Utrecht* wilde gaan om zich aldaar te laten behandelen;

Overwegende, dat de dadelijk na des patients aankomst in *Oudewater* ontboden arts onmiddellijke amputatie van diens voeten noodzakelijk achtte, waartoe in *Oudewater* de gelegenheid niet bestond, waarom hij den patient ernstig ried dadelijk door te reizen naar *Den Haag*, *Utrecht* of *Gouda*;

dat de patient dien avond niet meer kon vertrekken, maar den volgende morgen op des geneesheers uitdrukkelijken raad en overeenkomstig zijn eigen stelling verlangen naar *Utrecht* is getransporteerd;

dat niet is gebleken dat tot de komst van den patient in *Utrecht* heeft medegewerkt eenige invloed vanwege het gemeentebestuur of van eene burgerlijke instelling van *Oudewater*, die zou zijn aan te merken als eene poging tot afschuiving van ondersteuningsplicht en die als zoodanig zou behooren te leiden tot het geheel of ten deele ten laste van die gemeente doen komen van de verplegingskosten van den patient in de Rijksklinieken te *Utrecht*;

Gezien de Armenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te beslissen, dat geene termen aanwezig zijn om, met toepassing van art. 40, 2^e lid, der Armenwet, de kosten van verpleging van D. VAN DER LINDEN gedurende zijn verblijf in de *Rijksklinieken* te *Utrecht* geheel of ten deele te doen komen ten laste van het Burgerlijk Armbestuur te *Oudewater*;

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. D. B. A.)

28 Juli 1914. BESLUIT, houdende beslissing dat, wanneer een tweede raadsbesluit niet is genomen onder andere omstandigheden dan een vroeger, waaraan door Gedeputeerde Staten goedkeuring is onthouden en, zonder dat aan de bezwaren van Gedeputeerde Staten is tegemoet gekomen, zoodat dan ook aan dit tweede besluit opnieuw goedkeuring door dit college is geweigerd, een beroep op de Kroon van deze nieuwe weigering niet-ontvankelijk is.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Linden* tegen de besluiten van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 16 December 1913, G. n°. 126, IIIe afd. en 5 Maart 1914, G. n°. 110, IIIe afd., waarbij goedkeuring is onthouden onderscheidenlijk aan de besluiten van den Raad van 5 November 1913 en 21 Februari 1914 tot regeling van het verhaal van inkoopsummen en van pensioensbijdragen op gemeente-ambtenaren in verband met de invoering der Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913 en der Weduwenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 10 Juni 1914, n°. 171;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Juli 1914, no. 5114, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat voor zoover het beroep strekt om voorziening te vragen van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* van 16 December 1913 door den Raad der gemeente *Linden* niet is in acht genomen de termijn, gesteld in artikel 71, 4, der Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913 en artikel 47, 4, der Weduwenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913, juncto artikel 200 der Gemeentewet, aangezien zijn beroepschrift eerst op 18 Maart 1914 bij Ons is ingekomen;

dat voor zoover het beroep strekt om voorziening te vragen van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* van 5 Maart 1914, n°. 110, IIIe afd., waarbij goedkeuring is onthouden onderscheidenlijk aan de besluiten van den Raad van 5 November 1913 en 21 Februari 1914 tot regeling van het verhaal van inkoopsummen en van pensioensbijdragen op gemeente-ambtenaren in verband met de invoering der Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913 en der Weduwenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913;

teerde. Staten van *Noordbrabant* van 5 Maart 1914, bij dit besluit van Gedeputeerde Staten terecht is overwogen, dat de raadsbesluiten van 21 Februari 1914 dezelfde zaak betreffen als die, welke is behandeld bij de raadsbesluiten van 5 November 1913;

dat aan de afwijzende beschikking van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* van 16 December 1913 naar de bedoeling van den wetgever, de kracht van eindbeslissing is verzekerd geworden;

dat die beslissing miskend en het wettelijk voorschrift verijdeld zou worden, bijaldien langs den weg door den gemeenteraad van *Linden* ten deze ingeslagen, nu het tweede Raadsbesluit niet is genomen onder andere omstandigheden dan het eerste en niet met tegemoetkoming aan de bezwaren van Gedeputeerde Staten, alsnog Onzerzijds getreden werd in een onderzoek van dezelfde aangelegenheid als die waarin door Gedeputeerde Staten eene met eene eindspraak aequivaleerende beslissing is genomen;

Gezien de Pensioenwet voor de gemeenteambtenaren 1913 en de Weduwenwet voor de gemeenteambtenaren 1913;

Hebben goedgevonden en verstaan:

den appellant niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. D. B. A.)

29 Juli 1914. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 4bis van het besluit van 26 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 162). (Zuiderzeevisscherijbesluit.)

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 4bis van het Zuiderzeevisscherijbesluit (Koninklijk besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 162), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 14 April 1914 (*Staatsblad* n°. 174), luidende:

„Art. 4bis. 1. Het is verboden te visschen:

a. van 1 Augustus tot 31 October met kuilnetten, op welke wijze ook aangespannen, in het Hoornsche Hop en op het Pampus, binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen;

b. van 1 April tot 31 October met kuilnetten en sleepnetten, op welke wijze ook aangespannen op het Kamperzand, in het Zwolsche Diep en langs de kust tusschen Vollenhove en Blokzijl, binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen;

c. van 1 Juli tot 30 September met het

staand ansjovisnet, het ansjovissleepnet en den wonderkuil.

2. Het bepaalde in het vorige lid, letter b, geldt van 1 April tot 30 April niet voor het haringsleepnet.

3. Onze Minister is bevoegd, de in de vorige leden bepaalde tijdvakken eene maand vroeger of later te doen ingaan of te doen eindigen.

4. De krachtens het bepaalde in het eerste en derde lid genomen beschikkingen worden ten minste drie dagen voor dat zij in werking treden in de *Staatscourant* geplaatst.”;

Heeft goedgevonden:

a. onder intrekking van de beschikking van 26 Augustus 1913, n°. 5131, afdeeling Nijverheid, de in bovenstaand artikel 4bis, letters a en b, bedoelde grenzen nader vast te stellen als volgt:

1°. voor het Hoornsche Hop:

de lijn, gaande van de Zuidpunt van den hoek van de Nek bij Wijdenes naar den toren van Etersheim;

2°. voor het Pampus:

de lijn, gaande van de toren van Muiderberg over de Zwarte ton van het Muiderzand naar den schoorsteen van het stoomgemaal bij de Rijpersluis bij Uitdam;

3°. voor het Kamperzand, het Zwolsche Diep en langs de kust tusschen Vollenhove en Blokzijl;

de lijn, gaande van den lichtopstand op den kop van den zuidelijken leidam van den ketel over de westelijke roode ton van het Kamperzand naar het havenlicht van Blokzijl;

b. te bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op 1 Augustus 1914.

's Gravenhage, 29 Juli 1914.

De Minister voornoemd, (get.) TREUB.

30 Juli 1914. BESLUIT, tot oproeping onder de wapenen van de tot de landweer behorenden, die deel uitmaken van de landweergrenswacht, de landweer-kustwacht en de landweer-bewakingsdetachementen. S. 331. WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Raad van Ministers van 30 Juli 1914,

Gelet op artikel 11bis der Landweerwet;

Overwegende, dat de in dit artikel bedoelde buitengewone omstandigheden aanwezig zijn;

Overwegende, dat het wenschelijk is, dat over de landweerafdeelingen, welke de landweergrenswacht, de landweer-kustwacht en de landweer-bewakingsdetachementen vormen, kan worden beschikt;

Hebben goedgevonden en verstaan :

De tot de landweer behoorenden, die deel uitmaken van de landweer-grenswacht, de landweer-kustwacht en de landweer-bewakings-detachementen, worden onder de wapenen geopen.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 30sten Juli 1914.

WILHELMINA.

De tijdelijke Voorzitter v. d. Raad van Ministers,
CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 31 Juli 1914.)

30 Juli 1914. **BESLUIT**, tot tijdelijke buitenwerkingstelling van het Koninklijk besluit van 30 October 1909 (*Staatsblad* n°. 351), houdende vaststelling van nieuwe regelen ten aanzien van de toelating van oorlogsschepen van vreemde mogendheden in de Nederlandsche territoriale wateren en het daarbinnen gelegen Nederlandsche watergebied. S. 332.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Marine, van Oorlog, van Buitenlandsche Zaken en van Justitie van 30 Juli 1914;

Gezien het Koninklijk besluit van den 30sten October 1909 (*Staatsblad* n°. 351) houdende vaststelling van nieuwe regelen ten aanzien van de toelating van oorlogsschepen van vreemde mogendheden in de Nederlandsche territoriale wateren en het daarbinnen gelegen Nederlandsche watergebied;

Overwegende, dat het met het oog op den algemeenen politieken toestand in Europa wenschelijk is, gebruik te maken van het voorbehoud, bedoeld in het tweede lid van artikel 14 van Ons besluit, voornoemd;

Hebben goedgevonden en verstaan :

te bepalen :

Art. 1. Het Koninklijk besluit van 30 October 1909 (*Staatsblad* n°. 351) wordt tot nadere aankondiging tijdelijk buiten werking gesteld.

2. Gedurende den tijd, dat het in artikel 1 genoemde besluit buiten werking zal zijn, is het aan oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van vreemde mogendheden niet geoorloofd zich van uit zee in de Nederlandsche territoriale wateren en het daarbinnen gelegen Nederlandsche watergebied te begeven of zich daarin op te houden.

1914.

3. Het bepaalde in artikel 2 is niet van toepassing :

a. op kruisiers voor het politietoezicht op de visscherij in de Noordzee door de mogelijkheden, voor welke het verdrag van 6 Mei 1882 (*Staatsblad* 1884 n°. 40) rechtskracht heeft;

b. op oorlogsschepen van vreemde mogendheden die uitsluitend bestemd zijn voor godsdienstige, wetenschappelijke of menschlievende doeleinden;

c. op oorlogsschepen van vreemde mogendheden in gevallen van nood, zeegevaar of averij. Zoodra deze oorzaken ophouden te bestaan, zulks ter beoordeeling van Onzen Minister van Marine, treedt de bepaling van artikel 2 van dit besluit weder in werking.

De uitzonderingen op de beperkende verbodsbepalingen vermeld in de punten a en b, zijn slechts toepasselijk tegenover de mogendheden, die dezelfde gedragslijn tegenover Nederlandsche oorlogsschepen in acht nemen.

4. Oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van vreemde mogendheden, welke in strijd met de bepalingen van dit besluit zich in de Nederlandsche territoriale wateren of het daarbinnen gelegen Nederlandsche watergebied begeven of zich daarin ophouden, en zich niet op eerste aanmaning verwijderen, stellen zich bloot aan zoodanige maatregelen van geweld als de Nederlandsche Regeering zal goedvinden te gebruiken.

Onze Ministers van Marine, van Oorlog, van Buitenlandsche Zaken en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 30sten Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
J. LOUDON.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitgeg.* 30 Juli 1914.)

31 Juli 1914. **BESLUIT**, houdende verbod van den uitvoer van gouden munt en goudmuntmateriaal. S. 333.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk Voorzitter van den Raad van Ministers;

Gelet op de zeer buitengewone omstandigheden, waaronder geheel Europa en ook Nederland verkeert;

Gezien een verzoek van de Nederlandsche

Bank, dat van Regeeringswege maatregelen zullen worden genomen om te beletten, dat onder die buitengewone omstandigheden de goudvoorraad in Nederland op bedenkelijke wijze naar het buitenland zou kunnen vgluoen;

Hebben goedgevonden en verstaan :

te bepalen, dat de uitvoer van gouden munt en goud-muntmateriaal tijdelijk wordt verboden, behoudens in de bijzondere gevallen, waarin van dit verbod door Ons ontheffing zal worden verleend.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst. 's Gravenhage, den 31sten Juli 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
J. LOUDON.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Waterstaat a. i., TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitgq.* 31 Juli 1914.)

31 Juli 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 16 April 1864 (*Staatsblad* n°. 18), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Juni 1880 (*Staatsblad* n°. 113), tot vaststelling der verhouding bedoeld bij art. 16 der wet, houdende voorzieningen omtrent de Nederlandsche Bank. S. 334.

W I J W I L H E L M I N A, ENZ.

Gelet op art. 16 der wet van 22 December 1863 (*Staatsblad* n°. 148), gewijzigd en aangevuld bij de wet van 7 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 122), nader gewijzigd bij de wet van 31 December 1903 (*Staatsblad* n°. 335), alsmede op Ons besluit van 16 April 1864 (*Staatsblad* n°. 18), gewijzigd bij Ons besluit van 20 Juni 1880 (*Staatsblad* n°. 113);

Op de voordracht van de Directie der Nederlandsche Bank en op het rapport van Onzen Minister van Financiën van 30 Juli 1914, La. A, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met wijziging in zoover van Onze voormelde besluiten te bepalen, dat het gezamenlijk bedrag der omloopende bankbiljetten, bank-

assignatiën en rekening-courant-saldo's bij de Nederlandsche Bank steeds voor een vijfde gedeelte zal moeten zijn gedekt door munt of muntmateriaal.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst. 's Gravenhage, den 31sten Juli 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(*Uitgq.* 31 Juli 1914.)

31 Juli 1914. BESLUIT, houdende voorschriften tot uitvoering van de wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), houdende bepalingen, betreffende de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, en de transporten en leverantiën, voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd. S. 334a.

W I J W I L H E L M I N A, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken van 31 Juli 1914, Vide Afd., n°. 342, van 31 Juli 1914, Bureau S, n°. 96;

Gelet op het bepaalde in artikel 33 van de Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138);

Overwegende, dat het in den toestand van oorlogsgevaar, welke is ingetreden, noodzakelijk kan zijn gebruik te maken van de machtiging in voornoemd artikel bedoeld;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Art. 1. Van af heden den 31sten Juli 1914 wordt de opperbevelhebber der Land- en Zeemacht door Ons gemachtigd voor zoover betreft de landstreek, waar afdeelingen dier Land- en Zeemacht zich bevinden, om op zoodanige wijze in de behoeften van inkwartiering, onderhoud, transporten en leverantiën van allerlei aard (ook aan paarden, rund- en ander vee) te voorzien of door zijn ondergeschikten te doen voorzien, als hem op zijne verantwoordelijkheid, het meest geraden voorkomt, hetzij door het benoedigde, na eene voorafgaande vordering, van zijnentwege te doen verstrekken of, in dringende omstandigheden, zonder voorafgaande vordering, door zijne ondergeschikten, in gebruik of in eigendom te doen nemen, hetzij door goedkeuring van hetgeen te dien opzichte, zonder zijn last, in het belang van den krijgsdienst is verricht.

2. Gelijke machtiging als boven wordt verleend aan den Commandant eener linie, vesting of sterkte voor het geval deze in staat

van oorlog of beleg mochten komen te verkeeren, doch alleen voor zoover betreft het terrein, waarover de staat van oorlog of beleg zich zou uitstrekken.

3. Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten Juli 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 1 Aug. 1914.)

1 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van paarden. S. 335.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van paarden te verbieden;

Gezien de Wet van 24 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 143);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 31 Juli 1914, Kabinet, Litt. W 71;

Den Raad van State gehoord (advies van 31 Juli 1914 n°. 4);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 31 Juli 1914, Litt. W. 72, Kabinet;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Benig artikel.

De uitvoer van paarden, met uitzondering van veulens, is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit, totdat hieromtrent nader door Ons zal worden beslist.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 1sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg.* 1 Aug. 1914.)

1 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van hooi. S. 336.
(Tekst als S. 335.)

1 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van stroo. S. 337.
(Tekst als S. 335.)

1 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van haver. S. 338.
(Tekst als S. 335.)

1 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van steenkolen. S. 339.
(Tekst als S. 335.)

1 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van cokes. S. 340.
(Tekst als S. 335.)

1 Augustus 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging en aanvulling van het Algemeen Reglement Vervoer 1901. S. 341.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 30 Juni 1914, n°. 215, afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62); Den Raad van State gehoord (advies van 14 Juli 1914, n°. 82);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 30 Juli 1914, n°. 227, afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het Algemeen Reglement Vervoer 1901, vastgesteld bij Ons besluit van 4 Januari 1901 (*Staatsblad* n°. 20), laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 15 September 1913 (*Staatsblad* n°. 366), aan te vullen en te wijzigen als volgt:

I^o. Aan het slot van § 3, sub B, van artikel 45 op te nemen het navolgende:

III. Vloeibaar koolzuur, voor zoover de in de bijlage B van dit reglement sub XLIV genoemde voorwaarden in acht worden genomen.

IV. Vloeibare lucht, voor zoover zoowel de in de bijlage B van dit reglement sub XLIVa genoemde, als de volgende voorwaarden in acht worden genomen:

a. Eén zending mag niet meer bevatten dan 18 liter bij gebruikmaking van flesschen, die elk ten hoogste 3 liter kunnen inhouden en niet meer dan 10 liter, indien één of meer der gebe-

zigde flesschen eene grootere inhoudsmaat dan 3 liter hebben.

b. In één waren mogen geene grootere hoeveelheden vloeibare lucht worden geladen dan de hierboven sub a genoemde. Vloeibare lucht mag niet met samengeperste gassen in één wagen worden geladen. In verband met een en ander kan de aanneming ten vervoer worden beperkt.

V. Samenperste zuurstof en samengeperste waterstof, doch alléén indien de spoorwegdienst tegen het vervoeren als bestelgoed geen bezwaar maakt en zoowel de in de bijlage B van dit reglement sub XLV genoemde, als de volgende voorwaarden in acht worden genomen:

a. Samengeperste zuurstof en samengeperste waterstof mogen niet tot één zending worden vereenigd. Eén zending samengeperste zuurstof of samengeperste waterstof mag niet meer bevatten dan 10 cilindrs.

b. Samenperste zuurstof mag niet met samengeperste waterstof in één wagen worden geladen. In één wagen mogen niet meer dan 10 cilindrs samengeperste zuurstof of samengeperste waterstof worden geladen.

VI. Samengeperste stikstof en samengeperste lucht, voor zoover de in de bijlage B van dit reglement sub XLVa genoemde voorwaarden in acht worden genomen.

De spoorwegdiensten zijn niet verplicht de stoffen, genoemd onder III, IV, V en VI, af te halen of te bestellen.

2°. Den tweeden volzin van § 4 van artikel 45 opnieuw vast te stellen en te lezen als volgt:

Hetzelfde geldt ten aanzien van hem, die goederen, als bedoeld in § 3 van dit artikel, sub B II, III, IV, V en VI, met valsche of onnauwkeurige opgaven ten vervoer als bestelgoed aanbiedt of laat aanbieden, of daarbij niet voldoet aan de aldaar gestelde voorwaarden.

3°. Het tweede lid van de bepalingen sub VII, voorkomende in de bijlage B van bovengenoemd reglement, opnieuw vast te stellen en te lezen als volgt:

2. a. *IJzer- of mangaanhoudende stoffen, die tot gaszuivering hebben gediend*, worden — voor zoover zij niet in dik blikken pakketten ten vervoer worden aangeboden — slechts in ijzeren wagens ten vervoer aangenomen. Indien deze wagens niet van goed sluitende ijzeren deksels voorzien zijn, moet de lading geheel gedekt zijn met dekkleden, welke zoodanig zijn geprepareerd, dat zij bij rechtstreeksche aanraking met vlammen niet ontbranden.

De afzender en de geadresseerde moeten

zelve voor het laden en lossen zorgen. Bovendien moet de afzender, op verlangen van de spoorwegonderneming, zelf de dekkleden verstrekken.

b. Indien de onder a genoemde stoffen geheel geoxydeerd zijn en deze omstandigheid door den afzender in den vrachtbrief uitdrukkelijk vermeld wordt, worden zij als stukgoed met eene willekeurige verpakking ten vervoer aangenomen; geschiedt de aanbidding ten vervoer in wagenladingen, dan worden zij ten vervoer aangenomen in gewone open wagens zonder dekkleden.

4°. De bepaling sub XLIVa, voorkomende in de bijlage B van bovengenoemd reglement, opnieuw vast te stellen en te lezen als volgt:

XLIV a.

1. *Vloeibare lucht* wordt ten uitvoer toegelaten in glazen flesschen met dubbele, de leiding en straling van de warmte verhinderende wanden, welke flesschen met wollen vilt omkleed en met een wollen vilt stop zoodanig gesloten zijn, dat de verdampende gassen kunnen ontsnappen zonder in het inwendige een sterken druk te ontwikkelen, doch dat het uitvloeien van den inhoud wordt belet. De wollen vilt stop moet zóó stevig op de flesch bevestigd zijn, dat zij bij omvallen of omkeeren van de flesch niet loswerkt. Elke flesch of meerdere flesschen te zamen moeten tegen stooten beveiligd zijn door plaatsing in eene stevig staande mand van gevlochten ijzerdraad of eene dergelijke verpakking. Het vervoer van deze manden of verpakkingsmiddelen moet geschieden in metalen of met blik beslagen houten kisten, voorzien van duidelijke opschriften: „Vloeibare lucht”, „Boven”, „Onder” en „Zeer breekbaar”. Boven in de zijwanden der kisten moeten zich gaten bevinden voor het uitstroomen van de lucht bij breuk; daarentegen is het gebruik van kisten, die hetzij van boven open zijn, hetzij voorzien zijn van een deksel met gaten, niet toegelaten. Het onderste gedeelte der kisten moet tot eene zoodanige hoogte volkomen dicht zijn, dat, in geval van breuk der flesschen, lekkage uitgesloten is. De emballage mag geene licht brandbare verpakkingsmiddelen, als houtspaanders, houtwol, vilt van koehaar, turf, stroo of hooi bevatten.

2. In de plaats van met wollen vilt omkleede glazen flesschen met dubbele wanden, als bedoeld in het vorige lid, kan ander vaatwerk worden gebezigd, indien de buitenwand, evenals onder 1, een niet lekkende metalen bak vormt, het vaatwerk met geene licht brandbare stoffen is bekleed, de toevoer van warmte van buiten

naar de vloeibare lucht op zoodanige wijze wordt verhinderd, dat de buitenwand van het vat niet met waterdamp of ijs beslaat, daarenboven ook het uitstroomen van de vloeistof op dezelfde wijze wordt voorkomen en de vrije afvoer van de dampen op dezelfde wijze verzekerd is, als bij het in het vorige lid omschreven vaatwerk. In het bijzonder moet de hals zijn omgeven met een van boven dicht, doch afneembaren koker, welks zijwanden van gaten zijn voorzien, waardoor de lucht, welke in het vaatwerk dampvorm aanneemt, kan ontsnappen.

3. Vloeibare lucht mag niet met andere goederen in één collo worden vereenigd.

4. Het vervoer moet in gesloten wagens plaats hebben. De colli moeten in de spoorwegwagens zoo geplaatst worden, dat zij niet kunnen omvallen of kantelen en dat de flesschen of het in het vorige lid bedoelde vaatwerk recht op blijven staan, alsmede tegen beschadiging door andere goederen beschermd zijn. Licht brandbare stoffen in kleine stukjes of in vloeibaren toestand mogen niet in de onmiddellijke nabijheid van vloeibare lucht geladen worden.

5. De colli mogen niet geworpen, noch aan de inwerking der zonnestralen of van kachelwarmte blootgesteld worden.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 1sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.
(*Uitgeg. 18 Aug. 1914.*)

1 Augustus 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 342), betreffende het justeeeren van de gewichten. S. 342.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 Juni 1914, n°. 3448, afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 21 der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 122), en op Ons besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 342);

Den Raad van State gehoord (advies van 14 Juli 1914, n°. 85);

Gezien het nader rapport van Onzen voor-

noemden Minister van 29 Juli 1914, n°. 4625, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

In artikel I van het Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 342) wordt $\frac{1}{200}$ vervangen door $\frac{1}{100}$, en $\frac{1}{100}$ door $\frac{1}{50}$.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 1sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 14 Aug. 1914.*)

1 Augustus 1914. BESLUIT, betreffende het afbreken van verloven van in Europa aanwezige officieren en onderluitenanten van het leger in *Nederlandsch-Indië* en het à la suite voeren van de Koloniale Reserve van deze personen. S. 343.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 29 Juli 1914, afdeling C², n°. 59;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Augustus 1914, n°. 3);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën van 1 Augustus 1914, afdeling C², n°. 30;

Nog gezien het Reglement op het verleenen van verloven naar Europa aan de officieren van het leger in *Nederlandsch-Indië*, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 24 Juli 1893 n°. 35 (*Indisch Staatsblad* n°. 237), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 1 Maart 1912, n°. 24 (*Indisch Staatsblad* n°. 290), alsmede de Regeling betreffende de Koloniale Reserve, vastgesteld bij Ons besluit van 24 September 1909, n°. 84, laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 27 Maart 1914, n°. 21;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onzen Minister van Koloniën te machtigen om de krachtens het bovenaangehaald Reglement verleende verloven van de in Europa aanwezige officieren en onderluitenanten van het leger in *Nederlandsch-Indië*, zoo noodig af te breken en bedoelde officieren en onderluitenanten à la suite te voeren van de Koloniale Reserve.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift

zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog, den Raad van State en de Algemeene Rekenkamer en dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 1sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg.* 4 Aug. 1914.)

3 Augustus 1914. WET, houdende verbod tot uit- en vervoer van sommige artikelen. S. 344.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 71, 1—8.

Hand. idem 1913/14, *blad.* 2586.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, *blad.* 558, 565.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het belang van den Staat kan vorderen, dat uit- en vervoer ook van andere artikelen dan de in de wet van 24 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 143) genoemde worde verboden en dat mitsdien herziening van die wet noodzakelijk is ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. In geval van oorlog of oorlogsgevaar kan bij algemeen maatregel van bestuur door Ons de uitvoer van bepaalde goederen, geheel of gedeeltelijk, zoowel voor het geheele grondgebied des Rijks als voor een gedeelte daarvan tijdelijk worden verboden.

Desgelijks kan het vervoer van bepaalde goederen van een gedeelte naar het overige gedeelte des Rijks door Ons bij algemeen maatregel van bestuur geheel of gedeeltelijk tijdelijk worden verboden.

2. Hij, die in strijd met een verbod, als bedoeld in de eerste of tweede alinea van het voorgaand artikel, enig goed uitvoert of vervoert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste één jaar of een geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Zoodanig goed kan worden verbeurd verklaard.

Feiten, bij dit artikel strafbaar gesteld, worden beschouwd als misdrijven.

3. Door het in werking treden dezer wet verkrijgt het Koninklijk besluit van 31 Juli 1914 (*Staatsblad* n°. 333) houdende verbod van uitvoer van gouden munt of goudmuntmateriaal kracht van wet van het oogenblik zijner afkondiging af.

4. Deze wet en de krachtens haar vast te stellen algemeene maatregelen van bestuur verbinden van het tijdstip der afkondiging af.

5. De wet van 24 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 143) is ingetrokken.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitgeg.* 3 Aug. 1914.)

3 Augustus 1914. WET, tot wijziging van het octrooi der Nederlandsche Bank. S. 345.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 351, 1—3.

Hand. idem 1913/14, *blad.* 2585, 2586.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, *blad.* 559, 565.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de hoogst buitengewone omstandigheden, waaronder het land verkeert, dringend noodzakelijk maken wijziging te brengen in de wet houdende voorzieningen omtrent de Nederlandsche Bank ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. (1) In geval van oorlog of oorlogsgevaar kan — met afwijking van art. 13 der wet van 22 December 1863 (*Staatsblad* n°. 148), gewijzigd en aangevuld bij de wet van 7 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 122) en bij de wet van 31 December 1903 (*Staatsblad* n°. 335) — bij algemeen maatregel van bestuur de verplichting der Nederlandsche Bank tot betaling harer biljetten worden opgeschort.

(2) Een algemeene maatregel van bestuur, als bedoeld in het eerste lid, bepaalt den termijn, gedurende welken hij zal gelden. Die termijn kan door Ons worden verlengd, zoo dikwijls dit, naar Ons oordeel, noodig is.

(3) De algemeene maatregel, bedoeld in het eerste lid, wordt ingetrokken, zoodra naar Ons oordeel de oorlog of het oorlogsgevaar, op grond waarvan hij werd uitgevaardigd, geëindigd of geweken is.

2. Met afwijking van het bepaalde in artikel 3 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 92), gewijzigd bij de wet van 23 Juni 1893 (*Staatsblad* n°. 111), wordt de afkondiging van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld in het eerste lid van artikel 1, gerekend in het geheele Koninkrijk bekend te zijn terstond nadat die maatregel gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal zijn geplaatst.

3. Deze wet is verbindende terstond na hare afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

*De Minister van Financiën, BERTLING.
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.*

(*Uitgeg. 3 Aug. 1914.*)

3 Augustus 1914. WET, betreffende het langer in dienst houden van ingelijfden bij de militie. S. 346.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/1914, n°. 348, 1—3.

Hand. idem 1913/14, bladz. 2585, 2586.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, bladz. 559, 565.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat politieke omstandigheden het nemen van bijzondere voorzorgsmaatregelen wenschelijk maken ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

De ingelijfden bij de militie, voor wie volgens art. 99 der Militiewet de dienst bij de militie zou zijn geëindigd op 31 Juli 1914 of op een lateren dag, worden in dienst gehouden tot 31 December 1914 of tot een vroegeren, door Ons aan te wijzen datum.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

*De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.
(Uitgeg. 3 Aug. 1914.)*

3 Augustus 1914. WET, betreffende het langer in dienst houden van dienstplichtigen bij de landweer. S. 347.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 349, 1—3.

Hand. idem 1913/14, bladz. 2585, 2586.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, bladz. 559, 565.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat politieke omstandigheden het nemen van bijzondere voorzorgsmaatregelen wenschelijk maken ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

De dienstplichtigen bij de landweer, voor wie volgens art. 37, eerste, tweede of derde lid, der Landweerwet de dienst bij de landweer zou zijn geëindigd op 1 Augustus 1914 of op een lateren dag, worden in dienst gehouden tot

31 December 1914 of tot een vroegeren, door Ons aan te wijzen datum.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

*De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
(Uitgeg. 3 Aug. 1914.)*

3 Augustus 1914. WET, betreffende inlijving van lotelingen der lichting 1914. S. 348.
*Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 352, 1—3.
Hand. idem 1913/14, bladz. 2585, 2586.
Hand. 1^e Kamer 1913/14, bladz. 559, 565.*

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat bijzondere omstandigheden het raadzaam maken de gelegenheid open te stellen om de lotelingen, die alsnog voor de lichting der militie van 1914 bij de militie te land moeten worden ingelijfd, zoo spoedig mogelijk te oefenen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Met afwijking van het bepaalde in art. 72, eerste en tweede lid, der Militiewet kan door Ons voor de inlijving van de lotelingen voor de lichting der militie van 1914, die alsnog volgens dat artikel bij de militie te land moeten worden ingelijfd, een vroeger tijdvak worden bepaald dan in dat artikel is aangewezen.

2. Voor de berekening van den duur der eerste-oefening worden de lotelingen, ten aanzien van wie van de in art. 1 bedoelde bevoegdheid wordt gebruik gemaakt, beschouwd alsof zij waren ingelijfd overeenkomstig art. 72 der Militiewet.

3. Deze wet treedt in werking op den dag van hare plaatsing in het *Staatsblad*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

*De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.
(Uitgeg. 3 Aug. 1914.)*

3 Augustus 1914. WET, betreffende inlijving van ingeschrevenen voor de lichting der militie van 1915. S. 349.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 356, 1—3.

Hand. idem 1913/14, bladz. 2585, 2586.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, bladz. 559, 565.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is nadere voorzieningen te treffen

tot versterking van de tegenwoordige reserve van land- en zeemacht;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Met afwijking van de bepalingen der Militiewet geldt ten aanzien van de inlijving van ingeschrevenen voor de lichte der militie van 1915 het, bepaalde in de volgende artikelen.

2. De loting, bedoeld in art. 62 der Militiewet, wordt niet gehouden.

3. Alle ingeschrevenen zijn bestemd om bij de militie te worden ingelijfd, uitgezonderd zij:

1°. die voor den dienst bij de militie ongeschikt zijn bevonden;

2°. die bij onherroepelijk geworden uitspraak voorgoed of tijdelijk van den dienst zijn vrijgesteld;

3°. die bij onherroepelijk geworden uitspraak hetzij voorgoed, hetzij voorloopig van den dienst zijn uitgesloten.

4. De tijd van de inlijving en alles wat verder op de inlijving betrekking heeft of daarmede verband houdt, wordt door Ons of door de door Ons aan te wijzen autoriteit geregeld, met afwijking, voor zooveel noodig, van de geldende wettelijke voorschriften.

5. Deze wet treedt in werking op den dag van hare plaatsing in het *Staatsblad*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORF V. D. LINDEN.

(*Uitg.* 3 Aug. 1914.)

3 Augustus 1914. WET, betreffende het onder de wapenen blijven van dienstplichtigen. S. 350.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 353, 1—3.

Hand. idem 1913/14, blad. 2585, 2586.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, blad. 559, 565.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge art. 185 der Grondwet het onder de wapenen blijven van de wegens oorlogsgevaar opgeroepen dienstplichtigen bij de wet zooveel noodig moet worden bepaald;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De wegens oorlogsgevaar onder de wapenen geroepen en alle andere zich in werkelijken dienst bevindende dienstplichtigen blijven onder de wapenen totdat bedoeld gevaar door Ons niet langer aanwezig wordt geacht.

2. Deze wet treedt in werking op den dag van hare plaatsing in het *Staatsblad*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De tijdelijke Voorzitter v. d. Raad van Ministers,

CORF V. D. LINDEN.

(*Uitg.* 3 Aug. 1914.)

3 Augustus 1914. WET, tot aanvulling der Onteigeningswet ter voorkoming van vasthouding en prijsopdriving van waren. S. 351.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 353, 1—3.

Hand. idem 1913/14, blad. 2585, 2586.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, blad. 559, 565.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het in omstandigheden als de tegenwoordige noodzakelijk kan zijn bepaalde maatregelen te treffen ten einde vasthouding of prijsopdriving van levensmiddelen, grondstoffen van levensmiddelen, huishoudelijke artikelen of brandstoffen te voorkomen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Na artikel 76 der Onteigeningswet van 28 Augustus 1851, *Staatsblad* n°. 125, worden ingevoegd de hieronder volgende bepalingen:

Art. 76a. Wanneer door Ons is bekend gemaakt, dat oorlogsgevaar in den zin, waarin dat woord in 's Lands wetten wordt gebezigd, aanwezig is, of wel wanneer de krijg is uitgebroken, kunnen, na bijzondere of algemeene machtiging van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, door of op last van de burgermeesters levensmiddelen, grondstoffen van levensmiddelen, huishoudelijke artikelen en brandstoffen, in de gemeente aanwezig, onmiddellijk en zonder eenige formaliteit worden in bezit genomen.

De op grond van het vorig lid in bezit genomen waren worden zonder verwijl, op de wijze door den burgemeester te bepalen, ter beschikking gesteld ten behoeve van de bevolking der gemeente of van aldaar bestaande bedrijven, tegen prijzen, die niet te boven gaan de daarvoor door Onzen voornoemde Minister bepaalde bedragen.

De schadeloosstelling, voor de in bezit genomen waren door de gemeente te betalen, wordt door twee schatters, elk afzonderlijk, geschat, en een bon voor het gemiddelde van die twee schattingen wordt aan den vroegeren houder der waren gegeven.

Het bedrag van deze bons wordt als verplichte uitgave der gemeente aangemerkt en zoo spoedig mogelijk uitbetaald.

De schatters worden door Onzen voornoemden Minister of, ingevolge diens bijzondere of algemeene machtiging, door den burgemeester benoemd.

Artikel 75 is van toepassing.

Art. 76b. Indien degene, onder wien de burgemeester in het vorig artikel genoemde waren in bezit wil nemen, onmiddellijk ten genoegen van den burgemeester aanbiedt zelf op door dezen goedgekeurde wijze die waren ter beschikking te stellen tegen prijzen, die niet te boven gaan de daarvoor door Onzen voornoemden Minister bepaalde bedragen, kan de burgemeester de inbezitneming opschorten.

Art. 76c. Onze voornoemde Minister kan bepalen, dat de burgemeester bepaalde soorten of hoeveelheden van genoemde waren in bezit zal nemen, alsmede dat van in bezit genomen waren gedeelten ter beschikking worden gesteld van den burgemeester eener andere gemeente tegen den prijs en op de wijze, door dien Minister te bepalen.

Voldoet de burgemeester niet onmiddellijk hieraan, dan geschiedt de inbezitneming en de terbeschikkingstelling van burgemeesters van andere gemeenten door of vanwege dien Minister.

Alsdan wordt de schadeloosstelling bepaald op de wijze, bij artikel 76a geregeld, met dien verstande, dat de benoeming der schatters dan steeds geschiedt door of vanwege dien Minister.

Het vierde en het laatste lid van artikel 76a zijn ook in dit geval van toepassing, met dien verstande, dat de uitgave komt ten laste van de gemeente, te welker behoefte de waren zijn beschikbaar gesteld.

Art. 76d. Onder levensmiddelen zijn begrepen voedingsmiddelen voor dieren bestemd.

Art. 76e. De burgemeester zoomede de door hem aan te wijzen ambtenaren zijn te allen tijde bevoegd de uitlevering te vorderen van de in bezit te nemen waren. Zij, alsmede de hen op hun last vergezellende personen hebben te allen tijde vrijen toegang tot alle plaatsen, waar redelijkerwijs vermoed kan worden, dat zich de waren bevinden. Wordt hun de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien desnoods met inroeping van den sterken arm.

Is de plaats tevens eene woning of alleen door eene woning toegankelijk, dan treden zij deze tegen den wil des bewoners niet binnen dan op bijzonderen of algemeenen schriftelijken last van den burgemeester.

Van dit binnentreden wordt door hen proces-verbaal opgemaakt.

Art. 76f. De bepalingen van de artikelen 76a—76e gelden ook ingeval de staat van oorlog of van beleg is afgekondigd.

Echter geschieden dan de machtigingen, in artikel 76a bedoeld, niet dan na overleg met het militair gezag.

Art. II. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

COBT V. D. LINDEN.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(Uitgeg. 3 Aug. 1914.)

3 Augustus 1914. WET, tot aanvulling en verhooging van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. (Buitengewoon krediet.) S. 352.

Bij deze wet wordt een nieuw artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het eindcijfer van voormeld hoofdstuk der Staatsbegrooting verhoogd met f 50,000,000.

Voorts wordt in art. 3 en 4 bepaald:

Art. 3. Aan artikel 2 der wet van 21 Maart 1914 (*Staatsblad* n°. 159) wordt als laatste lid toegevoegd:

„Eindelijk kan uit artikel 186 worden overgeschreven op alle artikelen, waarbij gelden zijn toegestaan voor onderwerpen, betrokken bij de in genoemd artikel bedoelde maatregelen, met uitzondering evenwel van die betreffende subsidiën en andere onverplichte uitgaven, welke niet in onmiddellijk verband staan met de in dat artikel bedoelde omstandigheden.”

4. Ter voorloopige dekking van de kosten, voortvloeiende uit de bij deze wet bedoelde maatregelen, kunnen desgevorderd schatkistbiljetten of schatkistpromessen worden uitgegeven en schatkistbiljetten worden beleend tot een zoodanig bedrag als noodig is ter verkrijging van eene som van ten hoogste vijftig miljoen gulden.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(Uitgeg. 3 Aug. 1914.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende machting tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 353.

3 Augustus 1914. BESLUIT, betreffende het verbod tot het overschrijden van de landsgrenzen door luchtvaarders niet behorende tot de Nederlandsche land- of zeemacht. S. 354.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het noodzakelijk is het bekend worden van onze oorlogsvoorbereiding bij vreemde legers tegen te gaan,

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 3 Augustus 1914, Kabinet, Litt. E⁷⁶;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat het overschrijden van de landsgrenzen door luchtvaarders, niet behorende tot de Nederlandsche land- of zeemacht, is verboden zoolang de toestand aanwezig is, bedoeld onder 1° van artikel 1 van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128).

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst zal worden en waarvan afschrift gezonden zal worden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

(*Uitgeg. 3 Aug. 1914.*)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van stroo. S. 355.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van stroo te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3 Augustus 1914, Kabinet, Litt. A⁷⁵;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Augustus 1914, n°. 1);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 3 Augustus 1914, Kabinet, Litt. M⁷⁵;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van stroo is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit, totdat hieromtrent nader door Ons zal worden beslist.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën

en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg. 4 Aug. 1914.*)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van hooi. S. 356.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van machine- en smeeroliën. S. 357.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van tarwe en tarwemeel. S. 358.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van zout. S. 359.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van gerst en gort. S. 360.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van automobielen en onderdeelen, waaronder banden. S. 361.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van voertuigen voor paardentractie. S. 362.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van rijwielen. S. 363.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van motorrijwielen. S. 364.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van steenkool. S. 365.

(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van cokes. S. 366.
(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van paarden (uitgezonderd veulens). S. 367.
(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van rogge en roggemeel. S. 368.
(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van haver. S. 369.
(Tekst als S. 355.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van rijst. S. 369a.
(Tekst als S. 355, uitgeg. 3 Sept. 1914.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld in art. 17, lid 3b, van de Vischerijwet. S. 370.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 23 Juni 1914, n°. 3652, afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 17, lid 3, letter b, van de Vischerijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66):

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Juli 1914, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 31 Juli 1914, n°. 4729, afdeling Nijverheid;

Overwegende, dat de wenschelijkheid is gebleken om de Binnenmaas en de Boezemvliet, gelegen in de Hoeksche Waard, uit te zonderen van de Wateren, waarin op grond van het bepaalde in artikel 17, lid 3, letter b, van de Vischerijwet, zonder schriftelijke vergunning van den rechthebbende op het vischrecht, met één hengel mag worden gevischt;

Hebben goedgevonden en verstaan :

te bepalen :

Art. 1. Van de wateren, waarin op grond van het bepaalde in artikel 17, lid 3, letter b, van de Vischerijwet met één hengel zonder schriftelijke vergunning van den rechthebbende op het vischrecht mag worden gevischt, worden uitgezonderd de Binnenmaas en de Boezemvliet, gelegen in de Hoeksche Waard.

2. Dit besluit treedt in werking op den

tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitg.* 15 Aug. 1914.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van leder. S. 371.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van leder te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 3 Augustus 1914, Kabinet, Litt. A⁷⁵;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Augustus 1914, n°. 1);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 3 Augustus 1914, Kabinet, Litt. M⁷⁵;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Eenig artikel.

De uitvoer van leder is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit, totdat hieromtrent nader door Ons zal worden beslist.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitg.* 4 Aug. 1914.)

3 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van peulvruchten. S. 372.

(Tekst als S. 371.)

3 Augustus 1914. **BESLUIT**, houdende:

1°. verlenging van verlof aan G. S. VAN KRIEKEN, te Oporto, om als leeraar te blijven in Portugeeschen staatsdienst;

2°. bepaling van den dag waarop in werking zal treden de wet van 20 Juni 1914 (*Staatsblad* n°. 229). S. 373.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op het verzoekschrift van G. S. VAN KRIEKEN, te Oporto, om als Nederlander te worden genaturaliseerd en in vreemden Staatsdienst te mogen blijven;

Gelet op artikel 67, lid twee, der Grondwet en op artikel 7, 4°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), op het Nederlander-schap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 216), alsmede op artikel 2 der wet van 20 Juni 1914 (*Staatsblad* n°. 229);

Gelet op de ten dezen overgelegde ambtsberichten en op het rapport van Onzen Minister van Justitie van den 31 Juli 1914, 1ste afdeling C, n°. 502;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. aan GERARDUS SAMUEL VAN KRIEKEN, te Oporto, verlof te verleenen om als leeraar te blijven in Portugeeschen staatsdienst;

2°. te bepalen, dat de wet van 20 Juni 1914 (*Staatsblad* n°. 229) zal in werking treden op heden.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 3den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitgeg.* 4 Aug. 1914.)

4 Augustus 1914. **BESLUIT**, betreffende de inlijving van ingeschrevenen voor de lichte der militie van 1915. S. 374.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog, Marine en Binnenlandsche Zaken van 4 Augustus 1914, Kabinet, Litt. R 75;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 349);

Hebben goedgevonden en verstaan:

De regeling van al hetgeen ingevolge art. 4 der wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 349) moet worden geregeld, geschiedt door Onzen Minister van Oorlog in overleg, voor zooveel noodig, met Onze Ministers van Marine en Binnenlandsche Zaken. Voor zoover het echter

onderwerpen betreft, die moeten worden geacht uitsluitend te behooren tot het gebied van het Departement van Marine, geschiedt de regeling door Onzen Minister van Marine.

Onze Ministers van Oorlog, Marine en Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 4den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 5 Aug. 1914.)

5 Augustus 1914. **BESLUIT**, houdende in staat van oorlog verklaring van enkele gedeelten des Rijks. S. 375.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van den Raad van Ministers van 4 Augustus 1914;

Gelet op het bepaalde in artikel 1 van de Wet van den 23sten Mei 1899, houdende bepalingen ter uitvoering van art. 187 der Grondwet (*Staatsblad* n°. 128);

Gezien het Koninklijk besluit van 30 Juli 1914 n°. 72;

Overwegende dat het noodzakelijk is, buitengewone maatregelen te nemen ter voorbereiding van de verdediging des lands;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat met ingang van den 5den Augustus 1914 wordt in staat van oorlog verklaard:

1°. het gebied, behoorende tot:

de Stelling van den Helder,

de Stelling van de Monden der Maas en van het Haringvliet,

de Nieuwe Hollandsche Waterlinie;

2°. het grondgebied der gemeenten Westervoort en Duiven, rondom het verdedigingswerk bij Westervoort,

als voren der gemeenten Pannerden, Bommel en Millingen, rondom het fort op den Hoofd-dam, bij Pannerden,

als voren der gemeenten Neuzen, Hoek en Zaamslag, rondom de kustbatterij bij Neuzen, als voren der gemeente Ellewoutsdijk, rondom het fort te Ellewoutsdijk.

Onze Ministers van Oorlog; van Marine, van Binnenlandsche Zaken, van Justitie, van Waterstaat, van Buitenlandsche Zaken, van Financiën, en van Landbouw, Nijverheid en Handel, zijn ieder voor zooveel hem betreft belast met de uitvoering van dit Besluit, dat

in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 5den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De tijdelijke Voorzitter van den Raad van Ministers,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg. 5 Aug. 1914.*)

6 Augustus 1914. WET, betreffende amnestie. S. 376.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1913/14, n°. 360, 1—3. Hand. idem 1913/14, bladz. 2594.

Hand. 1° Kamer 1913/14, bladz. 567, 578.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de heerschende buitengewone omstandigheden het wenschelijk maken om overeenkomstig art. 68, derde lid, der Grondwet amnestie te verleenen aan personen, die zich schuldig hebben gemaakt aan desertie;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Amnestie wordt verleend aan al degenen, die hetzj als dienstplichtige, hetzj als vrijwilliger, hetzj in eene andere hoedanigheid bij de Nederlandsche krijgsmacht in of buiten Europa zich vóór 1 Augustus 1914 hebben schuldig gemaakt aan desertie, indien zij zich bij de gemobiliseerde Nederlandsche strijdmacht hebben aangemeld of zich alsnog vóór 1 November 1914 daarbij aanmelden en het eenigermate aannemelijk kan worden geacht, dat zij zich niet bekwamen spoed na de mobilisatie van genoemde strijdmacht daarheen hebben gegeven.

2. Deze wet treedt in werking op den dag van hare plaatsing in het *Staatsblad*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 6den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitgeg. 6 Aug. 1914.*)

6 Augustus 1914. WET, tot uitgifte van zilverbons. S. 377.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1913/14, n°. 359, 1—3.

Hand. idem 1913/14, bladz. 2593, 2594.

Hand. 1° Kamer 1913/14, bladz. 567, 578.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat tengevolge van de zeer buitengewone

omstandigheden, waarin het land verkeert, een uiterst omvangrijke vraag naar zilveren munt is ontstaan, aan welke vraag niet kan worden voldaan uit den bij de Nederlandsche Bank aanwezigen zilvervoorraad;

dat hierin niet tijdig door zilveraanmuntning kan worden voorzien, zoodat het noodzakelijk is zonder eenig verwijl eene tijdelijke hulpmunt in te voeren in afwachting van het gereed komen van de noodige zilveren munten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onder de benaming van zilverbons wordt muntpapier uitgegeven, vertegenwoordigende eene waarde van een gulden (ƒ 1), twee en een halven gulden (ƒ 2,50) of vijf gulden (ƒ 5), tot een gezamenlijk bedrag van ten hoogste vijf en twintig miljoen gulden (ƒ 25,000,000).

De vorm en de hoeveelheid van elke soort der uit te geven zilverbons wordt door Ons vastgesteld en ter kennis van het publiek gebracht.

2. De zilverbons hebben de hoedanigheid van wettig betaalmiddel. Zij worden, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 dezer wet, op het tijdstip en op de wijze, door Ons te bepalen, ingetrokken, nadat tot hunne inwisseling voldoende gelegenheid is gegeven.

3. Door Onzen Minister van Financiën wordt iedere maand in de *Staatscourant* mededeeling gedaan van het bedrag der uitgegeven zilverbons.

4. Wegens het verlies van zilverbons wordt in geen geval eenige vergoeding verleend.

5. Wanneer zilverbons onbruikbaar zijn geworden, kunnen zij, mits zij nog kenbaar zijn, na daartoe van Onzen Minister van Financiën verkregen machtiging, tegen nieuwe bons worden ingewisseld.

6. De ingetrokken zilverbons worden door Onzen Minister van Financiën ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht. Iedere maand wordt van het aantal en de soort der in den loop der vorige maand overgebrachte zilverbons door Onzen voornoemden Minister in de *Staatscourant* mededeeling gedaan.

7. De uitgifte van de in deze wet bedoelde zilverbons wordt niet aangemerkt als uitgifte van muntpapier, als bedoeld in artikel 11bis, derde lid onder n°. 1, en artikel 22, zesde lid onder n°. 2, van het aan de Nederlandsche Bank verleend octrooi.

8. Tot de intrekking der zilverbons moet zoo spoedig mogelijk worden overgegaan en in elk geval, wanneer daartoe door de Neder-

landsche Bank een voldoende hoeveelheid zilver ter beschikking van de Regeering wordt gesteld.

9. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 6den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitg.* 6 Aug. 1914.)

6 Augustus 1914. **BESLUIT**, houdende vaststelling van den uiterlijken vorm en van de hoeveelheid van elke soort der uit te geven zilverbons. S. 378.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 6den Augustus 1914, n°. 82, Generale Thesaurie;

Gezien de wet van 6 Augustus 1914 tot uitgifte van zilverbons;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De ingevolge de wet van 6 Augustus 1914 uit te geven zilverbons zijn van den volgende inhoud:

„Serie.

„Wettig betaal- „Koninkrijk der Neder-
middel. landen.

„ZILVERBON

„Groot { „Een gulden
„Twee en een halven gulden
„Vijf gulden

„wordt ter betaling aangenomen door de Nederlandsche Bank en aan alle Rijkskantoren.

„Inwisselbaar in zilver na aankondiging. 1914.

Geregistreerd, *De Minister van Financiën*.

„*De agent van het Ministerie van Financiën*.

„Het namaken of vervalschen van zilverbons „met het oogmerk om die als echt en onvervalscht uit te geven of te doen uitgeven „wordt gestraft met gevangenisstraf van ten „hoogste negen jaren”.

Over de zilverbons wordt een in guilloche uitgevoerde ondergrond gedrukt met een in guilloche gedrukt vignet.

De bons worden boven- en onderaan voorzien van een aan beide zijden aflopenden rand in dezelfde bewerking.

De kleur van ondergrond, vignet en rand is:

lichtbruin voor de bons van f 1,

lichtblauw voor die van f 2,50,

lichtgroen voor die van f 5.

In het midden van de bons wordt over het vignet heen gedrukt in vette cursieve cijfers:

„1” in *donkerbruine kleur* voor de bons van f 1,

„2.50” in *donkerblauwe kleur* voor de bons van f 2,50,

„5” in *donker groene kleur* voor de bons van f 5.

De achterzijde der bons wordt niet bedrukt.

De bons worden gedrukt op papier van ten naastenbij zeven centimeters bij tien en een halven centimeter. Zij worden voorzien van den stempel der handteekening van Onzen Minister van Financiën en van dien der handteekening van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam.

2. Het bij artikel 1 der wet van 6 Augustus 1914 tot uitgifte van zilverbons toegestaan bedrag van *vijf en twintig miljoen gulden* wordt, naar gelang daaraan de behoefte blijkt te bestaan, geheel uitgegeven, met dien verstande, dat ten hoogste zullen worden uitgegeven:

tien miljoen zilverbons van *een gulden*, vertegenwoordigende een kapitaal van *tien miljoen gulden*;

vier miljoen zilverbons van *twee en een halven gulden*, vertegenwoordigende een kapitaal van *tien miljoen gulden*;

een miljoen zilverbons van *vijf gulden*, vertegenwoordigende een kapitaal van *vijf miljoen gulden*.

3. De werkzaamheden met de uitgifte van zilverbons in verband staande met name wat betreft het registreeren der stukken en het oefenen van controle zullen geschieden naar de voorschriften daaromtrent door Onzen Minister van Financiën te geven.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 6den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitg.* 6 Aug. 1914.)

6 Augustus 1914. **BESLUIT**, nopens verbod van vervoer van sommige artikelen van uit het gebied van de Stelling van Amsterdam naar het overige gedeelte des Rijks. S. 379.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is het vervoer van sommige artikelen van uit het gebied van de Stelling van Amsterdam naar het overige gedeelte des Rijks te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën van 5 Augustus 1914, Kabinet, Litt. O⁷⁶;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Augustus 1914, n°. 8);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 6 Augustus 1914, Kab., Litt. L⁷⁷;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Eenig artikel.

Het vervoer van levensmiddelen en grondstoffen ter bereiding daarvan, vee, visch, gevogelte en andere levende voor menschelijk voedsel geschikte dieren, genotmiddelen, dranken en drinkwater; landbouwproducten, genees- en verbandmiddelen en de grondstoffen daarvoor, veevoederartikelen, kleeding, schoeisel en de grondstoffen daarvoor, nachtlegervoorwerpen en de grondstoffen daarvoor, brand- en lichtstoffen, benzine, motor- en smeerioliën, smeermiddelen en vetten, chemicaliën, springmiddelen en de grondstoffen daarvoor, paarden en andere trekdieren, transportmiddelen en onderdeelen daarvan, motoren, machines, werktuigen en gereedschappen, metalen, hout en andere bouwmaterialen, papier, verpakkingsmiddelen, wapenen en munitieën, van uit het gebied van de Stelling van Amsterdam naar het overige gedeelte des Rijks totdat hieromtrent nader door Ons zal worden beslist, is verboden zooover dit door den Commandant van die Stelling of door eene hoogere militaire autoriteit noodig wordt geoordeeld.

Onze Ministers van Oorlog, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 6den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog. BOSBOOM.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitgeg.* 6 Aug. 1914.)

6 Augustus 1914. **BESLUIT**, nopens verbod van vervoer van sommige artikelen van uit de Stelling van het Hollandsch Diep en het Volkerak naar de overige deelen des Rijks. S. 380.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is het vervoer van sommige

artikelen van uit de Stelling van het Hollandsch Diep en het Volkerak naar de overige deelen des Rijks te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 5 Augustus 1914; Kabinet litt. R⁷⁶;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Augustus 1914, n°. 7);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 6 Augustus 1914, Kabinet litt. M⁷⁷;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Eenig artikel.

Het vervoer van levensmiddelen en grondstoffen ter bereiding daarvan, vee, visch, gevogelte en andere levende voor menschelijk voedsel geschikte dieren, genotmiddelen, dranken en drinkwater, landbouwproducten, genees- en verbandmiddelen en de grondstoffen daarvoor, veevoederartikelen, kleeding, schoeisel en de grondstoffen daarvoor, nachtlegervoorwerpen en de grondstoffen daarvoor, brand- en lichtstoffen, benzine, motor- en smeerioliën, smeermiddelen en vetten, chemicaliën, springmiddelen en de grondstoffen daarvoor, paarden en andere trekdieren, transportmiddelen en onderdeelen daarvan, motoren, machines, werktuigen en gereedschappen, metalen, hout en andere bouwmaterialen, papier, verpakkingsmiddelen, wapenen en munitieën, van uit de Stelling van het Hollandsch Diep en Het Volkerak naar de overige deelen des Rijks is, totdat daaromtrent door Ons nader zal zijn beslist, verboden, voor zoover zulks door den Commandant dier Stelling of eene hoogere militaire autoriteit noodig wordt geoordeeld.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 6den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg.* 6 Aug. 1914.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van genees- en verbandmiddelen en de grondstoffen daarvoor. S. 381.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van genees- en verbandmiddelen en de grondstoffen daarvoor te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 5 Augustus 1914, Kabinet Litt. T 76;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Augustus 1914, n°. 9);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 6 Augustus 1914, Kabinet, Litt. T 77;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van genees- en verbandmiddelen en de grondstoffen daarvoor is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit, totdat hieromtrent nader door Ons zal worden beslist.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 7den Augustus 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg.* 7 Aug. 1914.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 11 Maart 1913 te Athene tusschen Nederland en Griekenland gesloten verdrag, strekkende om het geschil over eene door wijlen den Nederlandschen beschermeling EDMOND NARIK gesloten pandovereenkomst aan scheidrechterlijke uitspraak te onderwerpen. S. 382.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 11 Maart 1913 te Athene tusschen Nederland en Griekenland gesloten verdrag, strekkende om het geschil over de geldigheid van eene door wijlen den Nederlandschen beschermeling EDMOND NARIK gesloten pandovereenkomst aan scheidrechterlijke uitspraak te onderwerpen, welk verdrag is goed-

gekeurd bij de wet van den 26sten Februari 1914 (*Staatsblad* n°. 58) en waarvan een afdruk met vertaling bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende dat de akten van bekrachtiging van bedoeld verdrag op 11 Juli 1914 te Athene zijn uitgewisseld;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 5den Augustus 1914, Directie van het Protocol n°. 16191;

Hebben goedgevonden en verstaan: voorzeggend verdrag en de vertaling daarvan te doen bekend maken door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's-Gravenhage, den 7den Augustus 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, J. LOUDON.

(*Uitgeg.* 15 Aug. 1914.)

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning van Griekenland en Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

overwegende dat de Nederlandsche Regeering bij de Grieksche Regeering eene vordering heeft ingesteld uit hoofde der inbezitneming en van den verkoop door de Grieksche overheid te Smyrna van koopwaren waarop de heer EDMOND NARIK, Nederlandsch beschermeling, pandrecht deed gelden,

overwegende dat de Grieksche Regeering de geldigheid der pandovereenkomst ontkent, wenschende langs minnelijken weg een eind te maken aan dit geschil,

hebben tot Hoogstderzelver Gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning van Griekenland: den heer LAMBROS A. COROMILAS, Hoogstdezelfs Minister van Buitenlandsche Zaken, Officier in de Orde van den Verlosser, enz., enz., en Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

jonkheer JACQUES EDOUARD DE STURLER, Hoogstderzelver Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij het Hof te Athene, Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz., enz.,

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen.

Art. 1. De Regeering van Zijne Majesteit den

Koning van Griekenland en de Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden komen overeen de vraag, ofde Nederlandsche beschermeling EDMOND NARIK al dan niet pandrecht had op de koopwaren die zich op 27 Maart 1907 in den winkel „La Samaritaine” te Smyrna bevonden, te onderwerpen aan eenen rechtsgeleerde van erkende bevoegdheid op het gebied van het recht en de gebruiken welke de rechtsverhoudingen der vreemdelingen in den Levant beheerschen. Die rechtsgeleerde zal als scheidsrechter uitspraak doen.

Ingeval hij de geldigheid der pandovereenkomst uitspreekt, zal de Grieksche Regeering aan de Nederlandsche Regeering eene schadevergoeding schuldig zijn ten bedrage van de geheele waarde der aan den heer NARIK in pand gegeven koopwaren.

Indien de beide Regeeringen niet tot overeenstemming mochten kunnen komen over de keus van eenen scheidsrechter, zullen zij aan Zijne Majesteit den Koning van Rumenië het verzoek richten dien aan te wijzen.

2. De eischende Partij zal binnen een termijn van drie maanden na de uitwisseling der akten van bekrachtiging van dit verdrag aan den scheidsrechter eene memorie doen toekomen tot staving van laren eisch en zij zal onverwijld daarvan een afschrift doen toekomen aan de verwerende Partij.

Binnen eenen termijn van drie maanden na de ontvangst van dat afschrift zal de verwerende Partij eene tegen-memorie aan den scheidsrechter doen toekomen, waarvan zij onverwijld een afschrift zal doen toekomen aan de eischende Partij:

Binnen drie maanden na de ontvangst van dat afschrift zal de eischende Partij, zoo zij zulks noodig acht, aan den scheidsrechter eene nieuwe memorie kunnen doen toekomen, waarvan zij onverwijld een afschrift zal doen worden aan de verwerende Partij, die insgelijks binnen drie maanden na de ontvangst van dat afschrift aan den scheidsrechter eene nieuwe memorie zal kunnen doen toekomen, waarvan zij onverwijld een afschrift zal doen toekomen aan de eischende Partij.

De scheidsrechter is gemachtigd aan ieder der Partijen, die zulks vragen mocht, eene verlenging van eene maand toe te staan, ten aanzien van elk der termijnen in dit artikel vermeld. Van iedere verlenging zal hij kennis geven aan de tegenpartij.

3. Na de uitwisseling van die memoriën zal geenerlei mededeeling, noch schriftelijk, noch mondeling, aan den scheidsrechter worden

gedaan, tenzij deze zich tot Partijen wenden mocht, ten einde van haar of van eene van haar schriftelijke nadere inlichtingen te verkrijgen.

De Partij, welke die inlichtingen geven zal, zal daarvan onverwijld een afschrift doen toekomen aan de andere Partij en deze zal, zoo haar zulks goedgevindt, binnen eene maand na de ontvangst van dat afschrift aan den scheidsrechter schriftelijk de opmerkingen kunnen mededeelen, waartoe haar die aanleiding zullen geven. Die opmerkingen zullen insgelijks onverwijld in afschrift aan de tegenpartij worden medegedeeld.

4. De scheidsrechter zal zich van de Fransche taal bedienen zoowel in het vonnis als in de mededeelingen welke hij aan Partijen zal hebben te doen in den loop van het geding. De memoriën en andere mededeelingen van Partijen uitgaande zullen in die taal zijn gesteld.

5. De scheidsrechter zal beslissen omtrent alle vragen die zich ten aanzien der procevoering in den loop van het geding mochten voordoen.

6. Aanstonds na de bekrachtiging van dit verdrag zal ieder der Hooge Verdragsluitende Partijen in handen van den scheidsrechter eene som van twee duizend francs storten als voorschot voor de kosten van het geding.

7. De uitspraak zal door den scheidsrechter aan Partijen worden medegedeeld.

Zij zal met redenen omkleed zijn.

Ingeval zij de geldigheid der pandovereenkomst zal erkennen, zal zij het bedrag der door de Grieksche Regeering aan de Nederlandsche Regeering verschuldigde schadevergoeding vaststellen. Te dien einde zullen de beide Regeeringen gehouden zijn aan den scheidsrechter op diens aanvraag alle gegevens te verstrekken ter vaststelling van de hoeveelheid, de hoedanigheid en de waarde der koopwaren waarin het betwiste pand bestaan heeft. De scheidsrechter zal eenen deskundige in handelszaken kunnen aanwijzen om hem bij te staan in de vaststelling van het bedrag der schadevergoeding.

De scheidsrechter zal insgelijks in zijne uitspraak het bedrag der kosten van het geding vaststellen, met inbegrip der belooning van den deskundige. Die kosten zullen zooveel mogelijk moeten worden beperkt. Iedere Partij zal hare eigen kosten betalen; benevens de helft der gezegde kosten van het geding.

8. De Hooge Verdragsluitende Partijen verbinden zich de uitspraak, door den scheidsrechter overeenkomstig de bepalingen van dit

verdrag gedaan, als vonnis in hoogste ressort aan te nemen en daaraan zonder eenig voorbehoud uitvoering te geven.

Alle geschillen betreffende de tenuitvoerlegging zullen aan den scheidsrechter worden onderworpen.

9. Dit verdrag zal worden bekrachtigd en zal in werking treden terstond na de uitwisseling der akten van bekrachtiging, welke zoo spoedig mogelijk zal plaats hebben te Athene.

Ter oorkonde waarvan de beiderzijdsche Gevolmachtigden dit verdrag hebben onder teekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan in dubbel te Athene, 26 Februari/11 Maart 1913.

(L. S.) L. A. COROMILAS.

(L. S.) J. E. DE STURLER.

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van salpeterzuur. S. 383.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van salpeterzuur te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 Augustus 1914, Kabinet, Litt. Z⁷⁵;

Den Raad van State gehoord (advies van 5 Augustus 1914, n°. 5);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 7 Augustus 1914, Kabinet, Litt. U⁷⁷;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van salpeterzuur is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit, totdat hieromtrent nader door Ons zal worden beslist.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 7den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg.* 7 Aug. 1914.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van soda. S. 384.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van cacao. S. 385.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van aceton. S. 386.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van thee. S. 387.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van potasch. S. 388.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van alcohol. S. 389.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van zwavelzuur. S. 390.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van katoen in elken vorm. S. 391.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van aether. S. 392.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van ammonium carbonaat. S. 393.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van boekweit. S. 394.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van suiker. S. 395.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van stroop. S. 396.

(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van natrium salpeter. S. 397.
(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van glycerine. S. 398.
(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van koffie. S. 399.
(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van antimoon regulus. S. 400.
(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van munitieën en buskruit. S. 401.
(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van lood. S. 402.
(Tekst als S. 383.)

7 Augustus 1914. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikkingen, waarbij vastgesteld zijn de Militie-Vergoedings-Instructie, de Landweerinstructie III en de Landstorm-Instructie.

De Minister van Oorlog,

Overwegende dat het wenschelijk is, de terugbetaling van uit de gemeentekas voorgeschoten gelden voor vergoedingen wegens kostwinner-schap, zooveel doenlijk te bespoedigen, heeft goedgevonden het navolgende te bepalen.

§ 26 der Militie-Vergoedings-Instructie, § 36 der Landweerinstructie III en § 40 der Landstorm-Instructie worden gelezen :

Na ontvangst van een verzamelstaat als in de vorige § vermeld, neemt de Minister van Oorlog zoodra mogelijk een beslissing nopens de op den verzamelstaat vermelde vergoedingen en brengt hij zijn beslissing ter kennis van den burgemeester. De kennisgeving gaat vergezeld van een assignatie op den betrokken Rijksbetaalmeester tot het door genoemden Minister goedgekeurde bedrag der uit de gemeentekas voor de uitbetaling der vergoeding voorgeschoten gelden.

§ 27 en § 29 der Militie-Vergoedings-Instructie, § 37 en § 29 der Landweerinstructie III, alsook § 41 en § 42 der Landstorm-Instructie vervallen.

§ 30 der Militie-Vergoedings-Instructie, § 40

der Landweerinstructie III en § 43 der Landstorm-Instructie worden gelezen :

Alle op de uitbetaling van de vergoeding vallende kosten komen ten laste van het Rijk. De desbetreffende declaratiën worden aan het Departement van Oorlog ingezonden.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) A. J. DOORMAN.

8 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van gouden munt en goudmuntmateriaal. S. 403.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 6 Augustus 1914, n°. 126. Generale Thesaurie ;

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is om den uitvoer van gouden munt en goud muntmaterieel tijdelijk te verbieden ;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344) ;

Den Raad van State gehoord, advies van den 7 Augustus 1914, n°. 1 ;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 8sten Augustus 1914, n°. 118, Generale Thesaurie ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Eenig artikel.

De uitvoer van gouden munt en goud muntmateriaal is verboden vanaf den dag der afkondiging van dit besluit totdat hieromtrent nader door Ons zal worden beslist.

Wij behouden Ons voor in bijzondere gevallen van dit verbod ontheffing te verleenen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 8sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitg. 8 Aug. 1914.*)

10 Augustus 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Reglement voor 's Rijksveeartsenijschool, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 25 Mei 1894 (*Staatsblad* n°. 65). S. 404.

WIJ WILHELMINA. ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 10 Juli 1914, Directie van den Landbouw, n°. 5832, eerste Afdeeling ;

Overwegende, dat wijziging van het Reglement voor 's Rijksveeartsenijschool, vastgesteld

bij Koninklijk besluit van 25 Mei 1894 (*Staatsblad* n°. 65) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 Augustus 1906 (*Staatsblad* n°. 228), wenschelijk is;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juli 1914, n°. 33);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 7 Augustus 1914, Directie van den Landbouw, n°. 6447, eerste Afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

In artikel 37 van genoemd Reglement wordt in het eerste en het derde lid in plaats van „eersten Dinsdag” telkens gelezen „derden Dinsdag”.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 10den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 14 Aug. 1914.*)

10 Augustus 1914. **BESLUIT**, tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, betreffende inlichtingen in verband met de toepassing van de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet. S. 405.

WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, van 18 Juni 1914, n° 1889, afdeling Arbeidersverzekering; Gezien de artikelen 348, tweede lid, 369, 370 en 409 der Invaliditeitswet (wet van den 5den Juni 1913, *Staatsblad* n°. 205);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Juli 1914, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 7 Augustus 1914, n°. 2511 afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Ons besluit van 21 Augustus 1913 (*Staatsblad* n°. 357) in te trekken en te bepalen:

Art. 1. De gemeentebesturen verstrekken de inlichtingen, welke door het bestuur der Rijksverzekeringsbank worden gevraagd in verband met de toekenning of betaalbaarstelling van renten, als bedoeld in de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet.

2. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank geeft van den naam en het adres en van den

dag, de maand en het jaar van geboorte van ieder persoon, aan wien een rente, als bedoeld in artikel 369 of artikel 370 der Invaliditeitswet is toegekend, kennis aan het bestuur der gemeente, waarbinnen deze persoon zijne woonplaats heeft. De kennisgeving vermeldt of de rentetrekker gehuwd is en, zoo ja, den naam en de woonplaats van den echtgenoot.

Het bestuur der Rijksverzekeringsbank verstrekt de opgaven, in het eerste lid van dit artikel bedoeld, ook ten aanzien van hen, aan wie een rente als bedoeld in artikel 369 of artikel 370 der Invaliditeitswet werd geweigerd, indien van de afwijzende beslissing in beroep werd gegaan.

3. Door elk gemeentebestuur wordt een lijst of een kaartregister aangelegd, bevattende de gegevens, welke door het bestuur der Rijksverzekeringsbank krachtens artikel 2 zijn verstrekt.

De lijst of het register wordt in verband met gevallen van verandering van woonplaats, overlijden en huwelijk door het gemeentebestuur nauwkeurig bijgehouden.

Wanneer ingevolge het voorgaande lid een wijziging in de lijst of het register wordt aangebracht, zendt het gemeentebestuur daarvan onmiddellijk aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank opgave in en houdt het aantekening van die opgave in de lijst of het register.

Indien gedurende een kalendermaand geen wijziging in de lijst of het register is aangebracht, doet het gemeentebestuur vóór den 5den der volgende maand daarvan mededeeling aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

4. Telken jare in de eerste helft der maand November zendt het gemeentebestuur aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank een opgave der personen, die in het bevolkingsregister der gemeente zijn ingeschreven en in den loop van het volgend kalenderjaar den leeftijd van 70 jaar zullen bereiken. Bij die opgave worden de dag, de maand en het jaar, alsmede de plaats van geboorte vermeld; heeft het gemeentebestuur zich vergewist, dat de opgaven overeenkomen met de gegevens van den burgerlijken stand, dan wordt zulks bij de opgave aantekend.

5. De opgaven, bedoeld in artikel 3, derde lid, en artikel 4, geschieden bij formulieren, waarvan de modellen worden vastgesteld door het bestuur der Rijksverzekeringsbank. Door die Bank worden de formulieren kosteloos aan de gemeentebesturen verstrekt.

6. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het

Staatsblad en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 10den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 13 Aug. 1914.)

10 Augustus 1914. BESLUIT, tot het in staat van oorlog verklaren van een gedeelte des Rijks. S. 406.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van den Raad van Ministers van 10 Augustus 1914;

Gelet op artikel 1 van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

Gezien het Koninklijk besluit van 30 Juli 1914 n°. 72;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat met ingang van den 11den Augustus 1914 in staat van oorlog worden verklaard:

de provincies *Limburg, Noordbrabant en Zeeland*, benevens het gedeelte van de provincie *Gelderland* bezuiden de rivier de *Waal*.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine, van Binnenlandsche Zaken, van Justitie, van Waterstaat, van Buitenlandsche Zaken, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, zijn ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 10den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Tijdelijke Voorzitter van den Raad van Ministers,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 10 Aug. 1914.)

11 Augustus 1914. BESLUIT, houdende aanvulling van de bepalingen omtrent den vrijdom van accijns voor zout, gebezigt voor de zouting van groenten en noten, die naar het buitenland worden uitgevoerd. S. 407.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 16 Juli 1914, n°. 94, Accijnzen; Gezien artikel 74, lit. c en de artikelen 83

en 99 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), alsmede de wet van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 30), houdende bepalingen betreffende den accijns op het zout;

Gelet op Onze besluiten van 25 April 1906 (*Staatsblad* n°. 70), 12 December 1906 (*Staatsblad* n°. 327) en 12 September 1911 (*Staatsblad* n°. 294);

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juli 1914, n°. 25);

Gelezen het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 7 Augustus 1914, n°. 37, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Aan artikel 9 van Ons besluit van 25 April 1906 (*Staatsblad* n°. 70) wordt als derde lid het volgende toegevoegd:

Het is verboden het brutogewicht te hoog aan te geven; verschillen van niet meer dan vijf ten honderd van hetgeen is aangegeven, worden echter niet als overtreding van dit verbod beschouwd.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 11den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERLING.
(*Uitgeg.* 19 Aug. 1914.)

11 Augustus 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende de inlijving van de lichter 1915.

Met betrekking tot de uitvoering van de Wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 349) heb ik de eer het volgende onder Uwe aandacht te brengen.

Genoemde wet houdt voor de inlijving van de lichter 1915 bepalingen in, die sommige bepalingen der Militiewet ter zijde stellen. De vraag zou kunnen rijzen, of dit ook het geval is ten opzichte van de toepassing, na het in werking treden van eerstgenoemde wet, van de bepalingen nopens de geschiktheid, vrijstelling en uitsluiting. Wat dit betreft zij opgemerkt, dat die wet het voortgaan met het doen van uitspraken dienaangaande niet heeft buitengesloten, zooals wel is geschied ten aanzien van het houden der loting (zie art. 2). Dit wijst er op, dat het de bedoeling is geweest, niet alleen die uitspraken niet te keeren, maar ook om op

het rechtsgevolg van die uitspraken geen inbreuk te maken.

Ook hij, die eerst na het in werking treden van genoemde wet van 3 Augustus jl. ongeschikt verklaard, vrijgesteld of uitgesloten is, moet dus naar mijne meening buiten oproeping blijven, — wat de vrijstelling en uitsluiting betreft, voor zoover deze vóór de oproeping onherroepelijk is geworden. En dit te meer, daar toch ook na de inlijving ongeschiktheid kan blijken en dan weer ontslag uit den dienst zou moeten plaats hebben, terwijl eveneens zoodanig ontslag noodig kan worden, indien na de inlijving nog vrijstelling wordt verleend of indien eerst na de inlijving een uitsluitingsgeval aan het licht treedt.

Hij, die vrijgesteld of uitgesloten is, maar wiens vrijstelling of uitsluiting ten tijde van de oproeping nog niet onherroepelijk is geworden, zou dus niettemin moeten worden opgeroepen. Ik zou echter den provinciale-adjudant kunnen machtigen, zulke personen terstond met verlof te zenden, totdat de onherroepelijkheid aan de uitspraak zal zijn verbonden. Intusschen zal nog een andere weg kunnen worden ingeslagen en deze schijnt mij wel het meest verkieslijk. De lichting 1915 zal namelijk naar het thans bestaande plan niet dadelijk in haar geheel, maar in twee of meer gedeelten worden ingelijfd, hoofdzakelijk in volgorde van de beginletters der namen van de dienstplichtigen. Wie nu tot het eerste gedeelte zou behooren, maar te wiens aanzien een uitspraak ter zake van vrijstelling of uitsluiting nog voor verandering vatbaar is, zou bij een volgend gedeelte gevoegd kunnen worden. Ik stel mij voor, in dezen zin te doen handelen. De provinciale-adjudant zal dan echter van U de noodige opgaven daartoe dienen te ontvangen.

Ik meen het vertrouwen te mogen uitspreken, dat van Uwe zijde geen bezwaar zal bestaan, overeenkomstig het bovenstaande te handelen en voorts om Uwe medewerking te verleenen, opdat omtrent de bezwaren, welke tegen uitspraken van den militieraad zijn of worden indien, zoo spoedig mogelijk eene beslissing worde genomen.

De Minister van Oorlog, (get.) BOSBOOM.

12 Augustus 1914. BESLUIT, ter uitvoering van de wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 200), houdende voorziening in zake de Rijksbijdrage ten behoeve van scholen, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°, b, vijfde, zesde en zevende zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs en in het

eerste lid, 1°, b, I, II en voorlaatste en laatste zinsnede, van dat wetsartikel, niet vallende onder artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 408.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Juni 1914, n°. 9607/3, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat maatregelen noodig zijn ter uitvoering van de wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 200) ter voorziening inzake de Rijksbijdrage ten behoeve van scholen, bedoeld in artikel 48, 1ste lid, 1°, b, vijfde, zesde en zevende zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs en in het eerste lid, 1°, b, I, II en voorlaatste en laatste zinsnede, van dat wetsartikel, niet vallende onder artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Juli 1914, n°. 20);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 8 Augustus 1914, n°. 13288, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. De aanvullingen bij Ons besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 273) aangebracht in Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302), ter uitvoering van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zijn mede van toepassing op de openbare lagere scholen, bedoeld in de wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 200), met dien verstande, dat ten aanzien van elke dezer niet onder artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) vallende scholen in de opgaven behoort te worden vermeld, of de school, met inachtneming van het bepaalde in artikel I der wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 200), geacht kan worden te behooren tot die, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°, b, vijfde zinsnede der wet tot regeling van het lager onderwijs, dan wel tot die, bedoeld in het eerste lid, 1°, b, I, II en voorlaatste zinsnede van laatstgenoemd wetsartikel.

2. De bepalingen van artikel 1 van dit besluit worden voor de eerste maal toegepast op de opgaven, betreffende het dienstjaar 1914.

Ten aanzien van gemeenten, waar op 1 Januari 1914 eene of meer openbare lagere scholen bestonden, welke krachtens de bepalingen der wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 200) in

aanmerking komen voor hoogere Rijksbijdrage, wordt door Gedeputeerde Staten aan Onzen Minister, die met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs is belast, vóór 1 December 1914 eene nadere opgave ingezonden, als bedoeld in artikel 1 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 302) en aangevuld overeenkomstig de bepalingen van artikel 1 van Ons tegenwoordig besluit.

3. De aanvullingen bij Ons besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 274) aangebracht in Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), ter uitvoering van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zijn mede van toepassing op de bijzondere scholen, bedoeld in de wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 200), met dien verstande, dat voor deze, niet onder artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) vallende scholen in de aan het eerste lid van artikel II van Ons laatstgenoemd besluit toegevoegde zinsnede in plaats van de woorden „met inachtneming van het bepaalde bij artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202)”, worden gelezen de woorden: „met inachtneming van het bepaalde bij artikel I der wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 200).”

4. Voor bijzondere scholen, als bedoeld in het eerste lid, sub 1°, b, I, II en voorlaatste zinsnede van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, niet vallende onder artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), wordt de opgave volgens het bij Ons besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 274) gewijzigd artikel 1 van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303) voor de eerste maal ingezonden in de maand December 1914.

Indien eene school, als bedoeld in het eerste lid, sub 1°, b, vijfde zinsnede, van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, niet vallende onder artikel II der wet van 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202), uitsluitend door meisjes wordt bezocht, wordt daarvan in de maand December 1914 mededeeling gedaan, aan den districts-schoolopziener en aan den arrondissements-schoolopziener.

Voor de bijzondere scholen, bedoeld in de wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 200), wordt de aanvraag, omschreven in artikel II van het bij Ons besluit van 30 Augustus 1910 (*Staatsblad* n°. 274) aangevuld Koninklijk besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), met inachtneming van het bepaalde bij artikel 3 van Ons tegenwoordig besluit, voor de eerste maal ingezonden in de maand Januari 1915.

5. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de afkondiging.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 12den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 22 Aug. 1914.)

12 Augustus 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van cacao, glycerine en koffie. S. 409.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 12 Augustus 1914, Kabinet, Litt. M⁸⁰;

Gezien Onze besluiten van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 385), van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 398) en van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 399);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het verbod van uitvoer van cacao, van glycerine en van koffie, onderscheidenlijk uitgevaardigd bij Onze bovengemelde Besluiten, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 12den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg.* 12 Aug. 1914.)

12 Augustus 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende toepassing van de Wet, betrekkelijk inkwartieringen, enz.

Nu tengevolge van de mobilisatie van het leger en van de verdere daaruit voortvloeiende maatregelen de bepalingen van de Wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), betrekkelijk de inkwartieringen, enz. in zeer vele gemeenten van het Rijk zijn of zullen worden toegepast, wil het mij niet van belang ont

bloot schijnen, indien alsnog een beroep gedaan werd op de Besturen der Gemeenten tot stipte naleving van de genoemde Wet en van de bij Reglement vastgestelde bepalingen tot uitvoering daarvan.

Voornamelijk in het geldelijk belang van het Rijk, maar óók ten einde later eventueele teleurstellingen van de zijde van de inwoners te voorkomen, is het noodig dat zoowel de burger als de militaire autoriteiten in deze samenwerken en dat ieder hunner, voor zooveel hem aangaat, zijne bevoegdheid toetst aan de bestaande bepalingen.

In het bijzonder acht ik het gewenscht de aandacht te vestigen op artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 10 November 1892 (*Staatsblad* n°. 253), waarvan de sedert meermalen gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk Besluit van 19 Februari 1903 (*Staatsblad* n°. 78), welk artikel bepaaldelijk voorschrijft, wie tot het doen van aanvragen tot inkwartiering en *leverantiën van allerlei aard* enz. bevoegd zijn, en welke bescheiden daarbij behooeren te worden vertoond. Vooral bij het vorderen van leverantiën van allerlei aard is het gewenscht er voor te waken, dat de vordering *niet* rechtstreeks geschiedt bij de ingezetenen, doch aan den Burgemeester, en dat deze laatste zich overtuigt van de bevoegdheid van dengene, die de vordering doet.

Ook ten aanzien van de vaststelling der verschuldigde schadeloosstellingen, als bedoeld in artikel 8 van laatstgemeld Koninklijk Besluit, worde billijkheid betracht, door zooveel mogelijk, zonder de persoonlijke belangen van de ingezetenen te schaden, ook de geldelijke belangen van het Rijk in het oog te houden en, er dus voor zorg te dragen dat *niet méér*, maar ook niet minder wordt betaald, dan waarop recht bestaat. Waar zelfs in vredestijd, bij manoeuvres en dergelijke het meermalen voorkomt, dat bijvoorbeeld bij het leveren of beschikbaar stellen van transporten de berekeningen van het verschuldigde uiteenloopen door verschillen in het aantal K.M. van den afgelegden afstand, dan wel in het aantal uren van dienstverrichting, daar bestaat veel kans, dat dergelijke verschillen thans meerdere malen zich kunnen voordoen. Echter is zulks niet noodzakelijk. Overleg tusschen de betrokken burger- en militaire autoriteiten kan in deze veel tot eene voor beide partijen billijke regeling bijdragen.

Onder mededeeling tevens, dat de militaire autoriteiten door mij zijn aangeschreven in bovenstaanden zin te handelen en te doen han-

delen, heb ik de eer, beleefdelijk de tusschenkomst van U Hoogedelgestrenge in te roepen, ten einde de onder het Bestuur Uwer provincie ressorteerende Gemeentebesturen met den inhoud van het bovenstaande in kennis te stellen en hen te verzoeken dienovereenkomstig te handelen en te doen handelen.

De Minister van Oorlog, (get.) BOSBOOM.

13 Augustus 1914. BESLUIT, houdende vaststelling van het bijzonder recht te heffen van suiker, herkomstig uit eenige landen, die premiën op de productie of den uitvoer daarvan verleen. S. 410.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 10 Augustus 1914, n°. 84, Accijnzen;

Gelet op artikel 4 der overeenkomst betreffende de suikerbelasting, goedgekeurd bij de wet van 12 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 18);

Gezien de van de Belgische Regeering ontvangen processen-verbaal van de vergaderingen, welke de Permanente Suikercommissie den 18den en 19den Mei 1914 gehouden heeft;

Gezien artikel XVI der wet van 24 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 248);

Herzien Ons besluit van 16 Januari 1909 (*Staatsblad* n°. 11);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :
Art. 1. De uit de hieronder genoemde landen herkomstige suiker is, per 100 kilogram, onderworpen aan het daarnaast vermelde bijzonder invoerrecht :

<i>Canada :</i>	
geraffineerde suiker	f 1.54
<i>Australische bond :</i>	
ruwe suiker	„ 2.22
geraffineerde suiker	„ 4.47
<i>Japan :</i>	
ruwe suiker	„ 1.95
kandij, suiker in dobbelsteenen of	
in brooden en soortgelijke suiker . . .	„ 6.69
andere geraffineerde suiker	„ 3.45
<i>Rumenië :</i>	
ruwe suiker	„ 4.68
geraffineerde suiker	„ 6.96

2. Dit besluit treedt terstond in werking. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en de *Staatscourant* zal worden geplaatst. 's Gravenhage, den 13den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(*Uitgeg. 18 Aug. 1914.*)

13 Augustus 1914. RESOLUTIE van den Minister van Financiën, betreffende internationaal verkeer met automobielen en motorrijtuigen.

De Minister van Financiën,

Heeft goedgevonden en verstaan :

Het volgende ter kennis te brengen van de ambtenaren der invoerrechten :

„Carnets de passages en douanes” als bedoeld in de resolutie van 16 April 1913, n°. 75, kunnen door vreemdelingen gebezigd worden tot het doen van verschillende reizen hier te lande.

Indien b. v. een Belgisch ingezetene zoodanig carnet wil gebruiken om herhaaldelijk van België via Nederland naar Duitschland vice-versa te rijden, dan zal de ontvanger van het grenskantoor bij wederbinnenkomst van de automobiel uit Duitschland zich hebben te overtuigen dat, bij het verlaten van Nederland de vereischte uitvoerformaliteiten hebben plaats gehad. Immers zoolang Duitschland de carnets niet erkent, kan afteekening van die documenten bij het verlaten van dat land door de Deutsche douane niet worden gevorderd. Komt de automobiel voor eene eerste of volgende maal uit België Nederland binnen, dan zal het carnet aldaar telkens voor uitvoer moeten zijn afgeteekend.

Voor gelijkkluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE JONGE.

14 Augustus 1914. BESLUIT, houdende opheffing van het verbod van uitvoer van lood. S. 411.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 14 Augustus 1914, Kabinet, Litt. K⁶¹;

Gezien Ons besluit van 7 Augustus 1914 (Staatsblad n°. 402);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Het verbod van uitvoer van lood, uitgevaardigd bij Ons bovengemeld besluit, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 14den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(Uitgeg. 17 Aug. 1914.)

15 Augustus 1914. BESLUIT, houdende onthefing van het verbod van uitvoer van verschillende artikelen. S. 412.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is om in bepaalde gevallen ontheffing te kunnen verleenen van het verbod van uitvoer van verschillende artikelen, vermeld in Onze besluiten van 3 Augustus 1914 (Staatsblad nos. 359 tot en met 372) en van 7 Augustus 1914 (Staatsblad nos. 381 en 383 tot en met 402);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 11 Augustus 1914, Kabinet, Litt. X⁷⁰;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Augustus 1914, n°. 67);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 14 Augustus 1914, Kabinet, Litt. T⁸¹;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Art. 1. Wij behouden Ons voor om in bepaalde gevallen ontheffing te verleenen van het verbod van uitvoer van verschillende artikelen, vermeld in Onze besluiten van 3 Augustus 1914 (Staatsblad nos. 359 tot en met 372) en van 7 Augustus 1914 (Staatsblad nos. 381 en 383 tot en met 402).

2. Dit besluit treedt in werking op den dag der afkondiging.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 15den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(Uitgeg. 17 Aug. 1914.)

16 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van chirurgische instrumenten. S. 413.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van chirurgische instrumenten te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (Staatsblad n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw,

Nijverheid en Handel van 8 Augustus 1914, Kabinet, Litt. A⁷⁹;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Augustus 1914, n°. 58);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 14 Augustus 1914, Kabinet, Litt. N⁸¹;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :
Eenig artikel.

De uitvoer van chirurgische instrumenten is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behoudens Ons voor van dit verbod tijdelijke ontheffing te verleen of in bijzondere gevallen ontheffing te doen verleen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 16 Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg. 17 Aug. 1914.*)

16 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van mijnhout. S. 414.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van mijnhout te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 Augustus 1914, Kabinet, Litt. X⁷⁸;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 Augustus 1914, n°. 57);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 14 Augustus 1914, Kabinet, Litt. O⁸¹;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :
Eenig artikel.

De uitvoer van mijnhout is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor van dit verbod tijdelijke ontheffing te verleen of in bijzondere gevallen ontheffing te doen verleen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de

uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 16den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg. 17 Aug. 1914.*)

17 Augustus 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 23 September 1909 (*Staatsblad* n°. 318), houdende regeling van de inrichting van den dienst van 's-Rijks Munt, zooals dat is gewijzigd en aangevuld bij Koninklijk besluit van 16 Januari 1913 (*Staatsblad* n°. 33). S. 415.
WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 6den Juli 1914, n°. 125, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 21sten Juli 1914, n°. 9);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Financiën van den 13den Augustus 1914, n°. 103, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Art. 1. Artikel 1 van Ons besluit van 23 September 1909 (*Staatsblad* n°. 318), zooals dat is gewijzigd en aangevuld bij Ons besluit van 16 Januari 1913 (*Staatsblad* n°. 33), wordt gelezen als volgt :

„De dienst van 's-Rijks Munt wordt verdeeld over de volgende afdelingen :

1. Algemeene Zaken;
2. Muntfabricage;
3. Stempel- en medaillefabricage;
4. Contrôle.”

2. Aan artikel 33 van Ons vooregenoemd besluit wordt, met vervanging van de punt aan het slot door eene komma, toegevoegd : „met het ontwerpen en zoo noodig het vervaardigen van modellen voor munt-, medaille of andere stempels en met graveerwerkzaamheden”.

3. In artikel 35 van Ons vooregenoemd besluit worden geschrapt de woorden : „ontwerpen en”.

4. Artikel 36 van Ons vooregenoemd besluit evenals het opschrift, luidende : „VI. van de afdeling Poststempelfabricage” vervalt.

5. Afdeling VII van Ons vooregenoemd besluit, tot opschrift voerende : „van de Afdeling Contrôle”, wordt afdeling VI.

6. Dit besluit treedt in werking op den

tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 17den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitgeg. 5 Sept. 1914.*)

17 Augustus 1914. **BESLUIT**, houdende verleening in beroep van goedkeuring aan het besluit van den Raad der gemeente 's-Gravenhage om, ten behoeve van de Gemeentelijke Hypotheekbank eene geldleening aan te gaan.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente 's-Gravenhage tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuid-Holland* van 2 Februari 1914, B. n°. 4991 (3^e Afd.) G. S. n°. 31, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 18 Augustus 1913 tot het aangaan van eene geldleening;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 15 Juli 1914, n°. 206;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Augustus 1914, n°. 6081, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat op 18 Augustus 1913 door den Raad der gemeente 's-Gravenhage is besloten om ten behoeve van de Gemeentelijke Hypotheekbank eene geldleening aan te gaan van ten hoogste f 1,000,000.— in pandbrieven aan toonder;

dat Gedeputeerde Staten van *Zuid-Holland* bij besluit van 2 Februari 1914 aan dat raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden, uit overweging dat bedoelde Gemeentelijke Hypotheekbank tot uitsluitende taak heeft gelden uit te leenen onder hypothecair verband van het erfpachtsrecht op door de gemeente in erfpacht uitgegeven gronden met de daarop gebouwde of nog te bouwen opstallen; dat aan het verstrekken van geld onder hypothecair verband van erfpacht een bijzonder risico is verbonden, zulks, zoowel wegens de mogelijkheid van verlies van het onderpand door tusschentijds te niet gaan van het erfpachtsrecht en de onzekerheid van de opbrengst van het onderpand bij executie, als meer be-

paaldelijk in verband met de omstandigheid dat het genot van den in erfpacht gegeven grond wordt gesequiveleerd door den daarvoor verschuldigten canon, zoodat voor de hierbedoelde hypotheek het onderpand alleen of althans vrijwel alleen bestaat in den opstal met gemis van het stabiele element der grondwaarde; dat tegenover dit bijzonder risico de soliditeit eener instelling, welke zich uitsluitend met vorenomschreven bedrijf belast, waarborg dient te vinden in de wijze, waarop dat bedrijf wordt geregeld en gevoerd, hetgeen temeer klemt, waar het ten deze eene gemeentelijke instelling geldt, wier pandbrieven door de gemeente zijn gegarandeerd en wier soliditeit dus niet in rentevoet en koers dier brieven uitdrukking zal vinden; dat nu ten aanzien eener zoodanige gemeentelijke hypotheekbank bedoelde waarborg gemist wordt zoolang niet over de hypotheekuitgiften dat College heeft te beslissen, hetwelk voor het vermogen der gemeente in de eerste plaats aansprakelijk is, te weten de Raad, en de beslissing niet gepaard gaat met de noodige openbaarheid, welke ook derden een inzicht in het beheer gunt, m. a. w. iedere aanvraag in openbare raadsvergadering wordt behandeld en openbaarmaking van de betreffelijke voorstellen van Burgemeester en Wethouders met gegeven taxatie en ingenomen advies der daartoe bestemde commissie wordt voorgeschreven; dat echter de Raad van 's-Gravenhage bezwaar maakt aan voorschreven eischen te voldoen en de vastgestelde regeling wil handhaven, waarbij hij aan Burgemeester en Wethouders eene algemeene machtiging heeft verleend om nopens elke hypotheekuitgifte te beslissen;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuid-Holland* de Raad der gemeente 's-Gravenhage bij Ons in beroep is gekomen met het verzoek het besluit van Gedeputeerde Staten te vernietigen en alsnog goedkeuring te verleenen aan het boven vermeld raadsbesluit, daarbij aanvoerende dat door Gedeputeerde Staten niet een wettelijk doch een doelmatigheids-bezwaar wordt aangevoerd, leidende tot den eisch van een raadsbesluit; dat het punt van uitgang, t. w. het bijzondere risico, als zoodanig niet de waarde bezit welke daaraan wordt toegekend; dat de opvatting van Gedeputeerde Staten als zoude eene deugdelijke besteding der gelden van de Hypotheekbank niet verzekerd zijn, zoolang niet de Raad besluit tot hypotheekuitgiften, door dat College niet is gehuldigd bij overeenkomstige aangelegenheden; dat, waar Gedeputeerde Staten boven-

dien met name vorderen, dat de Raad in de onderwerpelijke gevallen steeds in het openbaar zal beraadslagen en dat publicatie van alle terzake dienende adviezen, rapporten en voorstellen zal worden voorgeschreven, krachtens de wet vrijheid van handelen daaromtrent moet worden voorbehouden;

dat de Raad in de vaststelling van gedetailleerde regelen, welke door Burgemeester en Wethouders zijn in acht te nemen met betrekking tot het uitleenen van geld, alle waarborgen aanwezig acht, welke eene deugdelijke uitvoering door Burgemeester en Wethouders verzekeren;

dat de Raad welbewust de bestreden regeling heeft getroffen, in de overtuiging dat daarmee het belang der zaak zelve ten zeerste is gediend;

Overwegende, dat aan Gedeputeerde Staten niet kan worden toegegeven dat het bijzonder risico, aan het verstrekken van geld onder hypothecair verband van erfpachtsrecht verbonden, wordt verminderd en de waarborgen voor een goed en voorzichtig bestuur van eene daartoe op te richten gemeentelijke hypotheekbank worden vermeerderd, als over elke hypotheekuitgifte door den Raad zelve onder het licht der openbaarheid wordt beslist;

dat, daargelaten dat het stellen van dezen eisch, wegens den omslag en het oponthoud daaraan verbonden, de goede werking der hypotheekbank zeer zal belemmeren, de beslissing over de hypotheekuitgiften in elk speciaal geval, naar de daarvoor door den Raad bij verordening vastgestelde regelen, uit doelmatigheidsoogpunt, aan Burgemeester en Wethouders het best is toevertrouwd;

dat, wat in het algemeen aangaat het risico aan de oprichting der hypotheekbank verbonden, in aanmerking mag komen dat de gelden zullen worden verstrekt uitsluitend op gronden, die de gemeente als eigenaresse in erfpacht uitgeeft en dat de verordening voor de hypotheekbank de vereischte waarborgen schenkt dat bij het leenen onder hypothecair verband voorzichtig en zorgvuldig zal worden te werk gegaan;

Gezien de Gemeentewet:

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit alsnog goedkeuring te verleenen aan het besluit van den Raad der Gemeente 's-Gravenhage van 18 Augustus 1913 tot aangaan eener geldleening van ten hoogste f 1,000,000.— in pandbrieven aan toonder ten behoeve van de Gemeentelijke Hypotheekbank.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. d. B. A.)

18 Augustus 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van rijwielen, van katoen in elken vorm en van theobrominum en diuretinum. S. 416.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 15 Augustus 1914, Kabinet La. V 81, en van 17 Augustus 1914, n°. 85, Afdeeling Invoerrechten en van 17 Augustus 1914, n°. 10225, Afdeeling Handel; Gezien Onze Besluiten van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 363), van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 391) en van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 381);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Het verbod van uitvoer van rijwielen, van katoen in elken vorm en van theobrominum en diuretinum, onderscheidenlijk uitgevaardigd bij Onze voormelde Besluiten, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 18den Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg.* 19 Aug. 1914.)

20 Augustus 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van rogge en roggemeel. S. 417.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 Augustus 1914, Kabinet, Litt. C 83;

Gezien Ons besluit van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 368);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Het verbod van uitvoer van rogge en roggemeel, uitgevaardigd bij Ons bovengemeld besluit, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de

uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 20sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg.* 22 Aug. 1914.)

20 Augustus 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de inlijving lichting 1915.

Nu ingevolge de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 349) voor de lichting 1915 geen loting zal plaats hebben, kunnen de dienstplichtige ingeschrevenen voor die lichting niet als loteling worden aangeduid.

In verband hiermede wordt, mede krachtens het K. B. van 4 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 374), door mij met betrekking tot de lichting 1915 bepaald:

dat, waar in eenig wettelijk voorschrift of wettelijk vastgesteld model van „loteling” wordt gesproken, daarvoor moet worden gelezen „dienstplichtige”; dat, waar in eenig voorschrift, als bedoeld, wordt gesproken van de gemeente, voor welke iemand heeft geloot, daaronder moet worden verstaan de gemeente, waar hij voor de militie is ingeschreven; voorts, dat, waar in eenig model, als bedoeld, vermelding van het lotingsnummer zou moeten geschieden, daarin — met wijziging voor zoveel noodig van het model — moet worden vermeld het nummer, waaronder de dienstplichtige in het alphabetisch register, bedoeld in art. 20 der militiewet, is ingeschreven.

Ik heb de eer U te verzoeken het bovenstaande ter kennis te brengen van de burgemeesters in Uwe provincie en hun tevens te verzoeken zorg te dragen, dat de inlijvingsstukken, modellen F. en G., tijdig in gereedheid worden gebracht, opdat, indien de oproeping — zij het ook aanvankelijk slechts voor een deel der dienstplichtigen — op korten termijn zou moeten plaats hebben, geen vrees behoeft te bestaan voor het niet tijdig gereedkomen of niet naar behooren invullen van die stukken. (Gem.-stem).

20 Augustus 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Onteigening in het belang der volkshuisvesting (Tijdvak, bedoeld bij art. 92 O. W.

van 22 Januari 1904 tot 22 Januari 1905; vonnis der Rechtbank: 23 Maart 1914.)

Berekening van de waarde der te ont-eigenen grond volgens een bouwgrond-exploitatierkening. De Rechtbank heeft hierbij niet met verschillende maat gemeten, doch het eens aangenomen stelsel, dat in cassatie niet wordt aangevallen, met juistheid toegepast.

De Rechtbank stelde feitelijk vast, dat in het tijdvak van 22 Januari 1904 tot 22 Januari 1905 de omstandigheid, dat in 1913 en 1914 voor een deel der perceelen een huur van f 6000.— 's jaars zou worden genoten, zelfs niet kon worden vermoed, zoodat zij in het vonnis een juiste toepassing heeft gegeven aan de artt. 91 en 92 O. W., toen zij de huuropbrengst waardeerde naar hetgeen in 1904 daarvan kon worden verwacht en met bovenvermelde werkelijk verkregen huur geen rekening hield.

(O. W. art. 92.)

Voorzitter: Jhr. Mr. S. Laman Trip.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, B. C. J. Loder, A. Fentener van Vlissingen en Jhr. R. Feith.

De N. V. Maatschappij tot Exploitatie van onroerende goederen West-Amsterdam II, gevestigd te Amsterdam, eischeres tot cassatie van een vonnis der Arr.-Rechtbank te Amsterdam op 29 Juni 1914 tusschen partijen gewezen, advocaat Mr. D. van Houten

tegen:

den Burgemeester der gemeente Amsterdam gg. verweerder, advocaat Mr. W. A. Telders.

Conclusie van den Procureur-Generaal Mr. T. J. Noyon.

Als middel van cassatie is in dit geding voorgesteld: Schending, immers verkeerde toepassing der artt. 151 Grondwet, 625 B. W., 37, 39, 40, 41, 77, 88 en 92 der Wet van 28 Augustus 1851 (S. 125), regelende de onteigening ten algemeenen nutte:

a. omdat de Rechtbank — zich ten volle vereenigende met de door de meerderheid der deskundigen voor hare exploitatierkening aangenomen factoren, naar welke zij de schadevergoeding berekent, bij de vast-

stelling dier exploitatierekening deze eenerzijds belast voor de volle renten en winst der kapitalen over de in het bestreden vonnis vermelde tijdvakken van 35 en 15 jaren, doch anderzijds op deze rekening ten onrechte niet goed schrijft de volle geschatte huren en in plaats daarvan slechts de contante waarde dier huren over voormelde tijdvakken berekent, en mitsdien bij de vaststelling der waarde van het te ont-eigenen goed en de dienovereenkomstige vaststelling en toekenning der schadevergoeding aan de onteigende partij te kort heeft gedaan het verschil tusschen het bedrag der werkelijke huren en het bedrag der contante waarde dier huren, zijnde de somma van f 6647.35;

b. omdat de Rechtbank bij de vaststelling der exploitatierekening en de vaststelling der schadevergoeding heeft aangenomen als werkelijke bruto huur voor de perceelen Amstelveensche weg f 400 per jaar, netto huur f 300 per jaar, daarbij ten onrechte oordeelende dat de wet haar verbod te letten op de werkelijke voor die perceelen gemaakte huur ad zes duizend gulden per jaar van af 31 Maart 1913 tot 29 Juni 1914, zoodat ten onrechte niet is vergoed en in de exploitatierekening opgenomen een bedrag van f 7125, zijnde het verschil over gezegd tijdvak tusschen f 300 en f 6000 per jaar; zijnde toch ten eenenmale onverschillig of al dan niet in 1904 een verhuur tot dezen prijs niet kon worden vermoed, moettende ook bij onteigening met inachtneming van het bepaalde in de Onteigeningswet toch wel degelijk met de werkelijkheid rekening worden gehouden.

Het betreft hier onteigening van grond, begrepen in een bouwexploitatieplan van de eischeres, en de Rechtbank heeft in het vonnis waarvan beroep in overeenstemming met de benoemde deskundigen de bouwgrondexploitatierekening als grondslag der bepaling van de waarde van den te onteigenen grond aangenomen.

In het algemeen wordt daartegen door de eischeres geen bezwaar ingebracht, maar zij is blijkens het eerste onderdeel van haar middel van oordeel dat de Rechtbank, aan de eene zijde de rente van het in den grond gestoken kapitaal en de winst ten volle over de jaren, waarin de exploitatie zou plaats vinden, ten laste van de exploitatierekening in aanmerking brengende, aan de andere zijde met afwijking van het door

haar aangenomen stelsel de huur die de grond, voor zoover nog niet geëxploiteerd zou kunnen opbrengen, heeft berekend niet over het volle bedrag, maar naar de contante waarde op het oogenblik der onteigening.

Ik kan in deze methode niet de daarin bevonden inconsequentie ontdekken.

Men heeft hier te doen met twee geheel verschillende factoren, die zonder invloed op elkander zijn. De rente van het in den grond gestoken kapitaal en de winst worden toch eerst teruggevonden en vergoed in de opbrengst die de grond ten slotte na afwikkeling van het exploitatieplan zal blijken op te leveren; wil men komen — en daartoe dient de renteberekening — tot vaststelling van de waarde die de grond ten slotte zal hebben, dan dient die rente in haar geheel in aanmerking te worden genomen.

Met de huur die de grond inmiddels zoude opbrengen is het anders; deze wordt nevens de intrinsieke waarde van den grond als afzonderlijke vergoedingspost in aanmerking gebracht, en wordt vergoed bij de onteigening, dus lang voordat zij ten volle zou geïnd zijn indien niet werd onteigend. Werd die huur ten volle berekend, dan zou de eischeres reeds thans in handen krijgen de opbrengst die zonder onteigening eerst in den loop van een aantal jaren bij gedeelten verkregen zou worden, zij zou van dat volle bedrag reeds aanstonds rente kunnen kweken en ten slotte niet alleen de gederfde huur maar ook rente daarvan over het geheele exploitatietijdvak ontvangen, terwijl zonder onteigening eerst rente zou kunnen worden genoten van de bedragen die successievelijk in den loop der jaren zouden binnen komen. Ter voorkoming van de daarin gelegen onrechtmatige bevoordeeling is haar terecht slechts de contante waarde van de te maken huur toegekend.

De eischeres valt trouwens de huurrekening op zich zelve niet aan, alleen in verband met de renteberekening en als daarop niet passende — ten onrechte naar ik meen te hebben aangetoond, omdat de beide factoren van schadeloosstelling elkander niet raken. Dat de exploitatierekening als grondslag voor de waardebepaling is genomen, wordt aan de andere zijde niet afgekeurd, en kan dus buiten beschouwing blijven.

In het tweede onderdeel van het middel wordt er over geklaagd, dat bij de berekening van de schadeloosstelling wegens gederfde huur niet in aanmerking is genomen eene buitengewone hooge huur, die de eischeres tengevolge van bijzondere omstandigheden van 31 Maart 1913 tot 29 Juni 1914 van een gedeelte harer eigendommen getrokken heeft.

Het geldt hier eene onteigening in het belang der volkshuisvesting, waarop de bepaling van art. 92 O. W. van toepassing is. Blijkens het vonnis van 23 Maart 1914, waarnaar ten aanzien van de feiten in het vonnis waarvan beroep verwezen wordt, liep het tijdvak in art. 92 bedoeld van 22 Januari 1904 tot 22 Januari 1905, en nu zegt de Rechtbank volkomen terecht, dat de bepaling van de waarde der gederfde huur onmogelijk afhankelijk kan zijn van vele jaren later opgekomen tijdelijke omstandigheden, die destijds zelfs niet vermoed konden worden; daarmede kon in de exploitatierekening geene rekening gehouden zijn, alleen de vroeger voorzienbare normale huuropbrengr kan dus in aanmerking komen.

Het tweede middel komt mij in zijne beide onderdeelen ongegrond voor, weshalve ik concludeer tot verwerping van het beroep met veroordeeling van de eischeres in de kosten.

De Hoge Raad, enz.;

O. dat blijkens het bestreden vonnis en blijkens den inhoud van de vonnissen der Arr.-Rechtbank te Amsterdam van 23 Maart 1914 en 4 Maart 1913, zoomede van het arrest van het Gerechtshof te Amsterdam van 6 December 1912, — wordende bij elk dier opvolgende uitspraken ten aanzien van de feiten naar de voorafgaande verwezen — ten behoeve van een plan van uitbreiding van een gedeelte der gemeente Amsterdam, ten name der Gemeente, in het belang der volkshuisvesting, de onteigening is gevorderd van de perceelen, gelegen in de gemeente Amsterdam, deels bij den Amstelveenschen weg, deels bij de Boerenwetering, kadastraal in die gemeente bekend Sectie U. nummers 1°, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283 en 1284, en 2°. 2403, 2402, 2401, 2395, 2400, 2399, 2398, 2397 en 2396;

waarvan de eischeres bij Raadsbesluit als eigenares is aangewezen;

dat na onderzoek en rapport van deskundigen, uitgebracht in twee adviezen, de gevraagde onteigening is uitgesproken met bepaling der schadeloosstelling — waarin is begrepen een bedrag van f 700, tot vergoeding der opstallen — op f 143517.78 en met veroordeeling van den verweerder in cassatie in de kosten;

dat in het eerste advies door deskundigen wordt aangenomen, dat, ter vaststelling van de waarde der te onteigenen perceelen, welke in 1904 — het jaar voorafgaande aan de vaststelling van het plan van uitbreiding — nog waren weiland en warmoeziersgrond, rekening moet worden gehouden met de toen reeds bestaande verwachting, dat zij binnen afzienbaren tijd voor bouwterrein in aanmerking zouden komen;

dat de meerderheid der deskundigen, van oordeel, dat langs den weg eener bouwterreinexploitatie rekening de waarde moest worden berekend, daarbij heeft aangenomen, dat wat in 1904 werd besteed voor gereed bouwterrein aan den rand der bebouwing gelegen en bij latere correctie gesteld op f 25 tot f 36 per vierkante M., ook zal worden betaald voor de onderhavige gronden, wanneer voor dezen de tijd voor verkoop als bouwterrein zal zijn aangebroken;

dat, om nu vast te stellen, hoeveel men in 1904 voor den ruwen grond had kunnen besteden om bij lateren verkoop tot de genoemde prijzen behoorlijk rekening te maken acht moet worden geslagen op de volgende factoren: .

1°. dat van den grond slechts 60% als bouwterrein zal kunnen worden verkocht, omdat 40% voor straten enz. moet worden afgestaan;

2°. dat de exploitatierekening moet worden belast:

a. met rente op rente ad 4% over den in 1904 besteden koopprijs tot het oogenblik, dat de gronden successievelijk als gereed bouwterrein worden verkocht;

b. met een te berekenen winst zonder welke niemand het risico van een exploitatie van bouwterreinen op zich neemt en gesteld voor het eerste jaar op 10%, het tweede jaar op 12½% en zoo vervolgens voor elk jaar 2½% meer;

c. met de kosten van rioleering, opvoering, enz.;

d. met den afkoop van polderlasten;

terwijl ten goede van de rekening moeten worden gebracht de huren, welke de terreinen, zoolang zij nog niet als bouwgrond worden verkocht, zullen kunnen opbrengen;

dat voorts aangenomen kan worden, dat van de in twee complexen verdeelde gronden het eerste complex in een tijdperk van 27—36 jaren, en het tweede complex in een tijdperk van 14 tot 21 jaren na 1904 geheel als bouwterrein zou kunnen zijn verkocht;

dat naar deze berekening zij, die in 1904 de onderhavige gronden in bouwterreinexploitatie zouden willen nemen met vooruitzicht op rentevergoeding van het in den grond gestoken kapitaal en op een redelijke winst, daarvoor — ongeacht de opstallen — hadden kunnen besteden een bedrag van f132.370.66;

dat de Rechtbank in haar vonnis van 4 Maart 1913 overweegt — zijnde ook deze overwegingen in het bestreden vonnis overgenomen: „dat hier als werkelijke waarde dier perceelen geldt de som, welke zij in het tijdvak van 22 Jan. 1904 tot 22 Jan. 1905, doch in hun tegenwoordigen toestand, hadden kunnen opbrengen, bijaldien in dat tijdvak alle in het onteigeningsbesluit begrepen goederen ten verkoop waren aangeboden;

dat de deskundigen op goede gronden hebben aangenomen, dat de gegadigden de perceelen — hoewel bestaande uit weiland, warmoeziersgrond en opstallen — zouden hebben beschouwd als toekomstig bouwterrein, en de Rechtbank ook medegaat met het advies van de meerderheid der deskundigen om de werkelijke waarde der perceelen te begrooten, niet naar bestede prijzen doch met behulp eener bouwgrond-exploitatierkening”;

dat de Rechtbank vervolgens, na te hebben verklaard, dat zij door enkel mededeeling van de factoren en van de einduitkomst der rekening zich in dit geval niet voldoende ingelicht acht, aan deskundigen heeft opgedragen een nader advies uit te brengen, waarin zij de werkelijke waarde van den grond zullen hebben te begrooten met behulp eener bouwgrondexploitatie-rekening en waarin zij, behalve de factoren en de einduitkomst dier rekening, ook zullen hebben op te nemen de eigenlijke becijferingen, welke tot die uitkomst leiden;

dat de deskundigen — althans de meerderheid hunner — gevolg gevende aan die opdracht — een becijfering hebben overgelegd, gevende het in het eerste rapport vermelde eindcijfer van f132370.66 en daarbij bij wege van voorbeeld twee bijlagen:

1°. een berekening, waaruit blijkt, dat 1000 vierkante M. grond in 1904 gereed ter bebouwing en ter verkoopwaarde van f25 per vierkante M. te verkoopen grond, doch nog ruw en onopgehoogd, na aftrek:

a. van het voor straten te bestemmen terrein, zijnde 40%, zoodat van de 1000 vierkante M. slechts 600 vierkante M. inderdaad wordt verkocht;

b. van de kosten van ophooging der 600 vierkante M. bouwterrein;

c. van de kosten van rioleering enz. der 400 vierkante M. voor straten bestemd, en

d. van een jaar rente over b. en c. wordende hierbij aangenomen, dat de daar bedoelde bewerkingen plaats vinden in het jaar, voorafgaande aan den verkoop,

zouden opbrengen netto f9341.60 zoodat, indien wordt aangenomen, dat daarin is begrepen 10% winst over de waarde van den ruwen grond, voor de 1000 vierkante M. ruwen grond in 1904 door een gegadigde had kunnen worden besteed f8946.90 of afgerond f9 per vierkante M.;

2°. een berekening der waarde, welke aan terreinen, die successievelijk in 0 tot 30 jaar na 1904 rijp ter bebouwing zullen zijn geworden en dan, naar den grondslag van bijl. I. f9 per vierkante M. voor den ruwen grond zullen kunnen opbrengen, moet worden toegekend, waarbij dit bedrag van f9 wordt verminderd met rente ad 4% en met een winstpercentage ad 25% over elk jaar tijdsverloop tot den verkoop, totaal dus 65% rente op rente berekend;

dat voorts de meerderheid van de deskundigen nog heeft te kennen gegeven, dat zij bij de vaststelling van het cijfer f132370.66 geen rekening had gehouden met de te verwachten huren en met den aftrek voor afkoop van polderlasten, aannemende, dat die cijfers elkander zouden compenseeren; dat zij van die meening is teruggekomen en thans de huur begroot op gemiddeld f600 netto per jaar over 18 jaar, alzoo op f10800, terwijl voor afkoop van polderlasten zal moeten worden betaald f1164.34, zoodat het cijfer van

f 132.370.66 moet worden vermeerderd met f 9635.66;

- dat de Rechtbank in het bestreden vonnis, na te hebben beslist, dat zij de prijzen, waarop te zijner tijd de te onteigenen perceelen als bouwterrein zullen kunnen worden verkocht, in afwijking van de meerderheid der deskundigen, stelt op f 25 per vierkante M. voor het complex bij den Amstelveenschen weg en op f 28 per vierkante M. voor het complex bij de Boerenwetering, en dat zij dien termijn, binnen welken verwacht kan worden, dat de onderhavige goederen als bouwgrond zullen zijn verkocht, eveneens met afwijking, stelt op 40 jaar voor de eene groep en op 20 jaar voor de andere groep, verder overweegt:

„dat overigens de Rechtbank zich ten volle vereenigt met de door de meerderheid der deskundigen voor haar exploitatierekening aangenomen factoren, zooals die in haar eerste advies zijn opgenomen, doch niet in allen deele met de wijze, waarop die meerderheid blijkens haar nader advies, deze factoren in haar rekening heeft verwerkt, hetgeen met name geldt ten aanzien van de berekening der winst, welke uit den aard der zaak geheel van die der rente is te scheiden, terwijl de meerderheid der deskundigen bovendien uit het oog verliest, dat ook de in het eerste jaar te maken 10% winst moet worden berekend over het in den grond te steken kapitaal, en niet over de toekomstige waarde van den ruwen grond”;

dat de Rechtbank verder ten aanzien van de huren overweegt:

„dat ... aan gedaagde moet worden uitgekeerd de som, welke de in deze te onteigenen goederen, hadden kunnen opbrengen in het tijdvak, waarin men zich hier heeft terug te denken en derhalve is na te gaan, hoe een koper in dat tijdvak zijne exploitatierekening zoude hebben opgemaakt, waaruit reeds volgt, dat op de exploitatierekening moeten voorkomen de *destijds* nog te verwachten huren, en dat niet ter zake dienende is, welke huren de gedaagde sedert dien tijd in werkelijkheid nog heeft genoten”;

dat wijders in het bestreden vonnis de in 1904 te verwachten netto huuropbrengst van de groep perceelen bij den Amstelveenschen weg wordt gesteld op f 300 's jaars gedurende 35 jaar en van de groep

perceelen bij de Boerenwetering op f 450 's jaars gedurende 15 jaar en deze te verwachten huuropbrengst in rekening wordt gebracht naar haar contante waarde in 1904, berekend naar 4% rente op rente, zijnde te zamen voor de beide groepen f 10602.65, waarna, onder toekenning van f 700 ter vergoeding van de opstallen, de schadeloosstelling wordt bepaald op f 143517.78;

O. dat tegen die beslissing het navolgende middel van cassatie wordt aangevoerd: (zie conclusie proc.-gen.);

O. wat het eerste onderdeel van het middel betreft:

dat, — gelijk uit den inhoud van het bestreden vonnis en van de andere uitspraken, zoomede van de adviezen der deskundigen, waarnaar in dat vonnis wordt verwezen, blijkt, — de Rechtbank, behoudens op enkele punten, door haar met name aangewezen, zich inderdaad heeft vereenigd met het door de meerderheid der deskundigen aangenomen stelsel van berekening, en, behoudens verandering van door die meerderheid vastgestelde cijfers met de door haar voor de exploitatierekening aangenomen factoren;

dat daaruit tevens blijkt de ongegrondheid van de grief, dat door de Rechtbank ten aanzien van de onderscheiden factoren, die op de waardebepaling invloed hebben geoeffend, zou zijn gemeten met verschillende maat;

dat immers de Rechtbank, na overeenkomstig de door de meerderheid der deskundigen aanbevolen methode en aan de hand van de verschillende door hen genoemde factoren, zij het ook met eenige wijziging en met verandering van eenige cijfers te hebben vastgesteld, welke prijs in 1904 naar redelijk inzicht voor de te onteigenen perceelen beschouwd als toekomstig bouwterrein, door iemand, die ze als zoodanig wilde exploiteeren, kon worden besteed en na de waarde dier gronden voor de onteigening in 1904 met dien prijs te hebben gelijkgesteld, vervolgens, evenzeer op het voetspoor der deskundigen, die in hun tweede advies erkenden met één factor van waardebepaling, de te verwachte huur vóór den verkoop, geen rekening te hebben gehouden, de waarde van den grond in 1904 als toekomstig bouwterrein heeft vermeerderd met hetgeen uit hoofde van den verzuimden fac-

tor nog aan de onteigende toekwam, te weten met een bedrag, hetwelk in 1904 in eens uitbetaald, gelijke waarde had als het totaal der in den loop der jaren te ontvangen netto huur; met andere woorden met de contante waarde dier huren;

dat de Rechtbank daarbij, wel verre van te meten met verschillende maat, het eens aangenomen stelsel, dat in cassatie niet wordt aangevallen, logisch en met consequentie heeft toegepast, zoodat het middel is ongegrond;

O. ten aanzien van het tweede onderdeel van het middel:

dat, nadat de Rechtbank feitelijk had vastgesteld, dat in het tijdvak van 22 Jan. 1904 tot 22 Jan. 1905 de omstandigheid, dat van 31 Mei 1913 tot 29 Jun 1914 voor een deel der perceelen een huur van f 6000 's jaars zou worden genomen, zelfs niet kon worden vermoed, zij een juiste toepassing heeft gegeven aan de artt. 91 en 92 O. W. toen zij de huuropbrengrst waardeerde naar hetgeen in 1904 daarvan kon worden verwacht en met de onder bijzondere omstandigheden in 1913 en 1914 werkelijk verkregen huur geen rekening hield;

dat dus ook dit onderdeel niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep. (Ned. Jur.)

21 Augustus 1914. BESLUIT, tot wijziging van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 26sten Augustus 1913 (*Staatsblad* n°. 361). S. 418.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie, van Marine en van Oorlog, van 4 Juni 1914, 2de Afdeling A, n°. 572, van 4 Juni 1914, Bureau A n°. 55 en van 4 Juni 1914, 1ste Afdeling, n°. 281;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 Juni 1914, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 3 Augustus 1914, 2de Afdeling A, n°. 620, van 8 Augustus 1914, Bureau B, n°. 77 en van 19 Augustus 1914, 1ste Afdeling, n°. 6;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Artikel 1 van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij Ons besluit van

den 26sten Augustus 1913 (*Staatsblad* n°. 361) wordt gelezen als volgt:

„Voor zoover betreft het Hoog Militair Gerechtshof vinden met betrekking tot het costuum van den president, de rechtsgeleerde leden, den advocaat-fiscaal, den griffier en den commies ter griffie toepassing de bepalingen, bij artikel 2 van het Reglement n°. II, vastgesteld in voldoening aan artikel 19 der wet op de rechterlijke organisatie, ten aanzien van de burgerlijke gerechtshoven gesteld nopens het costuum onderscheidenlijk van den president, de raadsheren, den procureur-generaal, den griffier en den substituut-griffier.

Individueel ten Hove verschijnende of openbare plechtigheden bijwonende, zullen zij het navolgende costuum kunnen dragen: zwart laken-sche gekleede frak, met zwarte zijde gevoerd, volgens de snede van het costuum der leden van den Raad van State; zwarte casimiren pantalon met galon belegd, ter breedte van 4 centimeters; driekanten hoed met zwarte liggende pluimen en eene oranje kokarde; degen met verguld gevest; de kraag op den rok, de opslagen en de tassen der zakken in het goud geborduurd met eiken- en oranjetakken, ter breedte van 4 centimeters en gele knopen met 's Rijks wapen. Het borduursel van het costuum van den commies ter griffie is hetzelfde als dat van het college, doch slechts ter halve breedte”.

Onze Ministers van Justitie, van Marine en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 21sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

(*Uitgeg.* 5 Sept. 1914.)

21 Augustus 1914. BESLUIT, houdende nadere aanduiding van hetgeen onder het verbod van uitvoer van leder valt. S. 419.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 Augustus 1914, Kabinet, Litt. K⁸²; van 20 Augustus 1914, n°. 125, Invoerrechten, en van 20 Augustus 1914, afdeling Handel, n°. 10548;

Gezien Ons Besluit van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 371);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Onder het verbod van uitvoer van leder vallen alleen die geheel of gedeeltelijk afgewerkte fabrikaten uit leder als manschoenen, harnachementen, zadels, tuigen, ransels en verdere equipementstukken en die grondstoffen als zoolleder, bovenleder, tuigleder, zadelleder, chroomleder enz., welke voor militaire doeleinden in aanmerking komen;

drijfriemen en leder voor drijfriemen vallen niet onder het verbod.

Bij twijfel of eenig fabrikaat uit leder of eenige ledersoort al dan niet voor uitvoer kan worden toegelaten, behorende ambtenaren der invoerrechten zich te wenden tot de ter plaatse bevoegde militaire autoriteit.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën, en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 21sten Augustus 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitg.* 22 Aug. 1914.)

21 Augustus 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van thee. S. 420.

W I J W I L H E L M I N A, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 Augustus 1914, Kabinet, Litt. I⁸²; 20 Augustus 1914, n°. 124, Invoerrechten, en van 20 Augustus 1914, n°. 10549, afdeeling Handel;

Gezien Ons besluit van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 387);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het verbod van uitvoer van thee, uitgevaardigd bij Ons bovengemeld Besluit, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers, van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 21sten Augustus 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitg.* 22 Aug. 1914.)

21 Augustus 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van sommige artikelen: S. 421.

W I J W I L H E L M I N A, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 Augustus 1914, Kabinet, Litt. D⁸³; van 20 Augustus 1914, n°. 142, afdeeling Invoerrechten; en van 20 Augustus 1914, n°. 10545, afdeeling Handel; Gezien Onze besluiten van 7 Augustus 1914 (*Staatsbladen* nos. 381, 383, 384, 388, 389, 390, 393 en 400);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het verbod van uitvoer van *chinine-sulfaat* en *chinine-zouten*, benevens *kina-alcaloid-verbindingen*, van *salpeterzuur*, van *soda*, van *potasch*, van *alcohol*, van *zuavelzuur*, van *ammonium carbonaat* en van *antimoon-regulus*, uitgevaardigd bij Onze bovengemelde besluiten, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 21sten Augustus 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitg.* 22 Aug. 1914.)

23 Augustus 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Burgemeesters betreffende geldelijken steun aan betrekkingen van sommige categorieën van militairen.

Ik heb de eer U EdelAchtbaren mede te deelen, dat bij Koninklijk Besluit van 21 Augustus 1914, n°. 42 het volgende is bepaald:

Te rekenen van 1 Augustus 1914, kan gedurende den tijd dat de dienstplichtigen in verband met art. 185 der Grondwet buitengewoon onder de wapenen zijn, door of vanwege Onzen Minister van Oorlog en naar regelen, door dien Minister te stellen, aan de betrekkingen van de na te noemen categorieën van militairen, die op grond van eene destijds door hen aangegane vrijwillige verbintenis, thans mede verplicht onder de wapenen zijn, voor zoover die betrekkingen zijn komen te verkeeren in omstandigheden, als waarvan sprake is in art. 84, 1ste lid, der Militiewet, eene geldelijke vergoeding worden toegekend, t. w.:

1°. vrijwilligers die in reserve waren krachtens het bepaalde bij art. 8, laatste lid, van de bij Koninklijk Besluit van 19 Januari 1907, n°. 58, vastgestelde en sedert ingetrokken Instructie op de werving;

2°. miliciens-postduivenverzorgers;

3°. miliciens-hoefsmeden der Infanterie, en

4°. vrijwilligers van de Spoorwég-Exploitatie-Compagnie van het Regiment Genietroepen,

en wel tot een maximum-bedrag per dag van:

f 1.—, voor zoover de betrokken militair zijn 26ste levensjaar nog niet heeft volbracht;

f 1.50, voor zoover hij wel zijn 26ste, maar nog niet zijn 31ste levensjaar heeft volbracht, en

f 2.—, voor zoover hij zijn 31ste levensjaar heeft volbracht.

De kosten van vorenstaanden maatregel zullen komen ten laste van art. 186 van het VIIIste Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914.

Ik noodig U beleefdelijk uit, voor het toekennen van de hierbedoelde vergoedingen Uwe welwillende tusschenkomst te verleen en op dezelfde wijze als in de betrekkelijke bepalingen van de Militie-Vergoedings-Instructie onder B. is voorgeschreven ten aanzien van het toekennen van vergoedingen krachtens art. 84 der Militiewet;

Aangezien de hierbedoelde vergoedingen behooren te worden verrekend ten laste van een ander begrotingsartikel dan dat waaruit de krachtens de militie- en landwezwetten toegekende vergoedingen worden gekweten, behooren daarvan afzonderlijke Staten D.D. te worden opgemaakt, waarvan het opschrift ware te wijzigen in: „vergoedingen toegekend krachtens Koninklijk Besluit van 21 Augustus 1914, n°. 42.”

In verband daarmee is door mij bepaald, dat door of vanwege de Commandeerende-Officieren der Korpsen, waarbij militairen, behorende tot een der hiervoren omschreven categorieën, onder de wapenen zijn, aan de Burgemeesters van de woonplaatsen dier militairen ten spoedigste mededeeling moet worden gedaan van hunne namen en voornamen, alsmede van de korpsonderdeelen, waartoe zij behooren, van hunne controlé-nummers bij die onderdeelen, van de data, waarop zij in verband met art. 185 der Grondwet onder de wapenen komen of zijn gekomen, en later van den datum, waarop zij weder met groot-verlof zullen vertrekken en van den datum hunner geboorte.

De Minister voornoemd. (get.) BOSBOOM.

24 Augustus 1914. BESLUIT, tot verlenging van de schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Velp van 5 Februari 1914, strekkende tot toekenning van eervol ontslag met ingang van dien dag aan den ambtenaar van den burgerlijken stand A. G. H. M. VELTHUIJSEN op diens verzoek. S. 422.

De schorsing wordt verlengd tot 23 Februari 1915.

24 Augustus 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de burgemeesters betreffende vergoeding wegens kostwinnerschap.

Ten einde de belangen van de buitenslands verblijvende behoeftige betrekkingen der dienstplichtigen, die zich thans in werkelijken dienst bevinden, zooveel doelijk te bevorderen, heb ik aan den Minister van Buitenlandsche Zaken den brief gericht, waarvan een afschrift hierbij is gevoegd.

In antwoord op dien brief ontving ik van mijn ambtgenoot voornoemd de mededeeling, dat hij zich met de daarin vervatte voorstellen volkomen kan vereenigen.

Naar aanleiding van die mededeeling heb ik de eer U thans uit te noodigen, om de in mijn genoemden brief bedoelde adviezen van de consulaire ambtenaren te volgen bij de vaststelling der aan de betrokken gezinnen Uwerzijds toe te kennen vergoedingsbedragen; zulks natuurlijk met het voorbehoud, vermeld in het laatste lid van dien brief.

De Minister van Oorlog,

Voor den Minister,

Het hoofd der afdeling Dienstplicht, (get.) GROUSTR.

AFSCHRIFT.

's-Gravenhage, 19 Augustus 1914.

Ten vervolge op mijn brief van 14 dezer, Afdeling Dienstplicht, n°. 137 L, heb ik de eer Uwer Excellentie te doen kennen, dat naar mijn gevoelen de in het buitenland achtergebleven betrekkingen van onder de wapenen gekomen dienstplichtigen er in hooge mate mede gebaat zouden wezen; zoo hun in afwachting van de beslissing door de burgemeesters op door hen gedane vergoedingsaanvragen een voorschot werd verleend door de betrokken consulaire ambtenaren.

Indien tegen het verstrekken van zoodanige voorschotten in beginsel geen bezwaren bestaan, zou ik mij den gang van zaken aldus denken;

De belanghebbende echtgenooten of gezins-

hoofden richten hunne vergoedingsaanvraag hetzij aan den burgemeester der gemeente, waarvoor de dienstplichtige is ingelijfd, zoo hij nog tot de militie behoort; hetzij aan den burgemeester der gemeente, waar de dienstplichtige in het landweerverlofgangersregister staat ingeschreven, zoo hij tot de landweer behoort, hetzij aan den burgemeester der gemeente, waar de dienstplichtige in een der landstormregisters staat ingeschreven, zoo hij tot den landstorm behoort.

De verzoekers zenden hunne aanvraag echter niet rechtstreeks op aan den burgemeester, doch doen de aanvraag toekomen aan den consulaire ambtenaar, binnen wiens ressort hunne woonplaats ligt.

Bij ontvangst der vergoedingsaanvraag stelt de consulaire ambtenaar terstond een onderzoek in naar de financiële en huishoudelijke omstandigheden, waarin de verzoeker verkeert, en verwerkt hij den uitslag van het onderzoek in een der bij de Militie-vergoedings-instructie, de Landweer-instructie III en de Landstorm-instructie voorgeschreven, hem verstrekte, staten van inlichtingen.

Is hij van oordeel, dat de verzoeker voor vergoeding in aanmerking behoort te komen, dan stelt hij een desbetreffend advies op den staat en geeft daarbij aan, welk vergoedingsbedrag per dag aan belanghebbende behoort te worden toegekend. Tevens verstrekt hij, zoo noodig, al dadelijk aan belanghebbende een voorschot tot dat bedrag.

Vervolgens wordt door hem de staat, met de vergoedingsaanvraag, opgezonden aan den betrokken burgemeester — zulks desgewenscht door Uwe tusschenkomst. Gelijkijdig verzoekt hij den burgemeester, het formulier voor het door rechthebbende te teekenen bewijs van ontvangst der vergoeding en later de vergoedingsgelden aan hem, ter uitreiking aan rechthebbende, te doen toekomen. Heeft de consulaire ambtenaar aan belanghebbende een voorschot op de vergoeding verleend, dan stelt hij den burgemeester mede in kennis met het bedrag van het verleende voorschot.

Gaarne zou ik van Uwe Excellentie verneemen, of U met zoodanige regeling kunt instemmen. Mocht dit het geval wezen, dan stel ik mij voor, de burgemeesters met een en ander in kennis te stellen en hen uit te noodigen, de bedoelde vergoedingen toe te kennen tot de door de consulaire ambtenaren voorgestelde bedragen.

Uit den aard der zaak mogen de bedragen niet te boven gaan de wettelijk vastgestelde

maxima (art. 84 der militiewet; art. 15bis der landweernet; art. 9 der landstormwet) en moet bij het adviseren en vaststellen der bedragen rekening worden gehouden met art. 4 van het Militie-vergoedings-besluit, art. 4 van het Landweer-besluit III en art. 28 van het Landstormbesluit.

De Minister van Oorlog, (get.) BOSBOOM.

26 Augustus 1914. BESLUIT, houdende voorschriften omtrent de tenuitvoerlegging in Nederland van in Suriname opgelegde straffen. S. 423.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Justitie van 11 Juni 1914, Afdeeling B, n°. 56, en van 11 Juni 1914, 2de Afdeeling A, n°. 593;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 Juli 1914, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 31 Juli 1914, Afdeeling B, n°. 7 en van 24 Augustus 1914, 2de Afdeeling A, n°. 506;

Gelet op de artikelen 48, 117 en 140 van het Reglement op het beleid der regering in de kolonie Suriname;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De Gouverneur van Suriname is bevoegd, met het oog op den persoon van den veroordeelde te bepalen, dat deze tot het ondergaan van eene hem in de kolonie Suriname opgelegde gevangenisstraf, militaire gevangenisstraf, militaire detentie of hechtenis naar Nederland zal worden opgezonden.

2. Zoodanige opzending heeft steeds plaats indien de veroordeelde is een voor den militairen dienst uit Nederland uitgezonden persoon, die vervallen is verklaard van den militairen stand of aan wien het recht is ontzegd om bij de gewapende macht of als militair geëmployeerde te dienen.

3. Dit besluit treedt in werking tegelijk met het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Suriname, vastgesteld bij Ons besluit van 14 October 1910, n°. 44 (*Gouvernementsblad* 1911, n°. 1).

Op dat tijdstip houden op van kracht te zijn:

1°. het Koninklijk besluit van 25 Mei 1886, n°. 52 (*Gouvernementsblad*, n°. 25); en

2°. Ons besluit van 9 Januari 1911 (*Staatsblad* n°. 30, *Gouvernementsblad* n°. 12).

Onze Ministers van Koloniën en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk

in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 26sten Augustus 1914.
WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLUYTE.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitgeg.* 5 Sept. 1914.)

26 Augustus 1914. **BESLUIT**, houdende **intrekking** van de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van *Rogge* en *Roggemeel*. S. 424.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, van 25 Augustus 1914, Kabinet, Litt. C 85, en van 26 Augustus 1914, n°. 10983, afdeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

in te trekken de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van rogge en roggemeel, verleend bij Ons besluit van 20 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 417).

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 26sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 28 Aug. 1914.)

27 Augustus 1914. **BESLUIT**, tot wijziging voor 1914 van den gesloten tijd voor de spiering-drijfnetvisscherij in de Zuidhollandsche stroomen en de Zuidhollandsche beneden-rivieren. S. 425.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 20 Augustus 1914, n°. 5109, afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66), op het Zuidhollandsche stroomen-visscherij-reglement (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 163), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 28 Mei 1913 (*Staatsblad* n°. 193) en op het Binnenvisscherijreglement (Ons besluit van 15 April 1911, *Staatsblad* n°. 119), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 22 Juli 1914 (*Staatsblad* n°. 327);

Den Raad van State gehoord (advies van 25 Augustus 1914, n°. 31);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 26 Augustus 1914, n°. 5251, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Te bepalen, dat in afwijking in zover van het voorgeschrevene in art. 8, letter e, van het Zuidhollandsche stroomen-visscherij-reglement en art. 10, letter i, onder 2°, en 3°, van het Binnenvisscherijreglement, het verbod om te visschen met het spieringdrijfnet in 1914 voor de Zuidhollandsche stroomen en de Zuidhollandsche benedenrivieren zal eindigen op den dag, waarop dit besluit in werking treedt.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 27sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 29 Aug. 1914.)

27 Augustus 1914. **WET**, tot verzekering van de naleving van het onder dagteekening van 18 October 1907 ter Tweede Vredesconferentie gesloten verdrag voor de toepassing op den zeeoorlog der beginselen van het verdrag van Genève. S. 426.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wettelijke bepalingen noodig zijn tot verzekering van de naleving van het onder dagteekening van 18 October 1907 ter Tweede Vredesconferentie gesloten verdrag voor de toepassing op den zeeoorlog der beginselen van het verdrag van Genève;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Na artikel 473 van het Wetboek van Strafrecht wordt ingelascht een nieuw artikel 473a, luidende als volgt:

„Hij die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, gebruik maakt, zij het ook met eene geringe afwijking, van een onderscheidingsteeken waarvan het gebruik krachtens wettelijk voorschrift uitsluitend aan hospitaalschepen, aan sloepen van zoodanige schepen of aan kleine vaartui-

gen voor den hospitaaldienst bestemd, is toegerekend, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 27sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Min. van Buitenlandsche Zaken, J. LOUDON.

(*Uitgeg.* 28 Aug. 1914.)

27 Augustus 1914. WET, houdende aanvulling van artikel 24 der wet tot regeling der brievenposterij (*Staatsblad* 1908, n°. 316). S. 427.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 368, 1—4.

Hand. idem 1913/14, *blad.* 2602.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, *blad.* 581, 585.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overwëging genomen hebben, dat het wenschelijk is over te gaan tot aanvulling van de wet tot regeling der brievenposterij (*Staatsblad* 1908, n°. 316);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De tweede alinea van artikel 24 der wet tot regeling der brievenposterij (*Staatsblad* 1908, n°. 316) wordt gelezen als volgt:

„Gelijke vrijstelling kan door Ons worden verleend voor de verzending van stukken, den openbaren dienst betreffende, en in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, mede voor de verzending van stukken van anderen aard.

De voorschriften daaromtrent in acht te nemen, worden door Ons vastgesteld.”

2. Deze wet treedt in werking op den dag dat deze in het *Staatsblad* zal zijn geplaatst.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 27sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 29 Aug. 1914.)

27 Augustus 1914. WET, tot aanvulling en verhooging van het zesde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. (Buitengewoon krediet.)

Bij deze wet wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het eindcijfer van voormeld hoofdstuk der Staatsbegrooting verhoogd met f 5,000,000.

Voorts wordt in artikel 3 bepaald:

Aan artikel 2 der wet van 19 Maart 1914

(*Staatsblad* n°. 153) wordt als laatste lid toegevoegd:

„Eindelijk kan uit artikel 107 worden overgeschreven op alle artikelen, waarbij gelden zijn toegestaan voor onderwerpen, betrokken bij de in genoemd artikel bedoelde maatregelen, met uitzondering evenwel van die betreffende subsidiën en andere onverplichte uitgaven, welke niet in onmiddellijk verband staan met de in dat artikel bedoelde omstandigheden.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 27sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

(*Uitgeg.* 31 Aug. 1914.)

27 Augustus 1914. WET, houdende een tijdelijken maatregel betreffende den accijs op het gedistilleerd. S. 429.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 375, 1—4.

Hand. idem 1913/14, *blad.* 2603.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, *blad.* 581, 585.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overwëging genomen hebben, dat het wenschelijk is een tijdelijken maatregel te nemen betreffende den accijs op het gedistilleerd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onze Minister van Financiën kan bepalen, dat met afwijking van de artikelen 90 en 91 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62) de uitslag van gedistilleerd met betaling van den accijs, onverschillig voor welke plaats het gedistilleerd bestemd is, uitsluitend is toegelaten op den voet van het eerstgenoemde artikel.

2. Deze wet treedt in werking op den dag van hare plaatsing in het *Staatsblad*.

Zij houdt op van kracht te zijn bij het einde van het jaar 1914.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 27sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(*Uitgeg.* 29 Aug. 1914.)

27 Aug. 1914. WET, tot bestendiging van den bij Koninklijk besluit van 5 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 375) verklaarden staat van oorlog. S. 430.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 371, 1—4.

Hand. idem 1913/14, *blad.* 2603.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, *blad.* 581, 585.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overwëging genomen hebben,

dat het wenschelijk is den staat van oorlog, verklaard bij Ons besluit van 5 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 375) te doen voortduren;

Gelet op art. 5 der wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De staat van oorlog, verklaard bij Ons besluit van 5 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 375) wordt bestendigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 27sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

J. LOUDON.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitgeg.* 31 Aug. 1914.)

27 Augustus 1914. BESLUIT, houdende beslissing, dat: aan eene vergunning door het waterschap tot het leggen van een sterkstroomkabel in een dijk geen andere voorwaarden behooren te worden verbonden dan noodig zijn tot bescherming van de belangen, om welke, het vereischte van vergunning is gesteld;

dat daartoe ook kan behooren de eisch tot betaling eener retributie, mits door het leggen van den kabel de onderhoudskosten van den dijk, waarin hij is aangebracht, worden verzwwaard.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Burgemeester en Wethouders der gemeente Zwolle tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 7 October 1913, 3^e afd., n°. 5901/3864, strekkende tot goedkeuring van eene door het Dagelijksch Bestuur van het waterschap *Salland* aan genoemde gemeente verleende voorwaardelijke vergunning tot het leggen en hebben van een sterkstroomkabel in een gedeelte van den *Sallandschen IJsseldijk*;

Den Raad van State, Afdeling voor de verschillen van bestuur, gehoord, advies van 9 Juni 1914, n°. 147;

Op de voordracht van Onzen Minister van

Waterstaat van 25 Augustus 1914, n°. 225, afd. W.;

Overwegende: dat Burgemeester en Wethouders van *Deventer*, ten einde met de gemeente *Zwolle* en casu quo met nabij gelegen gemeenten eene electriche centrale op te richten en te exploiteeren, aan het Dagelijksch Bestuur van *Salland*, 7^e dijkdistrict in *Overijssel*, hebben verzocht, hun vergunning te verleen tot het leggen en hebben van kabels door den *Sallandschen IJsseldijk*, welke vergunning door het Dagelijksch Bestuur van *Salland* bij schrijven van 6 Mei 1910, n°. 36, tot wederopzeggens toe werd verleend en door Gedeputeerde Staten bij besluit van 31 Mei 1910, n°. 2946/2066, 3^e afd., werd goedgekeurd; dat aan die vergunning voorwaarden waren verbonden, waarvan die sub 4 bepaalde, dat aan het waterschap jaarlijks eene retributie van f 100 moest worden betaald;

dat Burgemeester en Wethouders van *Deventer* bij schrijven van 21 Augustus 1913, n°. 2/798, aan het Dagelijksch Bestuur van *Salland* hebben bericht, dat, waar de overige te dezer zake noodige vergunningen gesteld waren ten name van het gemeentebestuur van *Zwolle*, het aan laatstgemeld college wenschelijk voorkwam om ook de vergunning tot het leggen van een ondergrondschen kabel in den *Sallandschen IJsseldijk* te zijnen name te doen stellen;

dat het Dagelijksch Bestuur van *Salland* bij schrijven van 23 Augustus 1913, n°. 75, aan Burgemeester en Wethouders van *Zwolle* op hun verzoek tot wederopzegging vergunning hebben verleend tot het leggen en hebben van een sterkstroomkabel door den *Sallandschen IJsseldijk* voor zoover daarover de straatweg *Deventer—Zwolle* loopt; onder een 7-tal voorwaarden, waarvan die sub g luidt als volgt:

„Voor het leggen en hebben van den kabel in onze waterkeering zal aan *Salland* moeten worden betaald jaarlijks op 1 November, voor het eerst in 1914 eene retributie van f 100”;

dat, nadat Burgemeester en Wethouders van *Zwolle*, die bij hun verzoek tot het bekomen der vergunning de hoop hadden uitgesproken, dat het bedrag der retributie aanmerkelijk zou worden verlaagd, aan Gedeputeerde Staten hadden verzocht, bedoelde voorwaarde van hunne gevorderde goedkeuring uit te zonderen, Gedeputeerde Staten bij besluit van 7 October 1913, 3^e afd., n°. 5901/3864, de vergunning hebben goedgekeurd uit overweging, dat bij hun besluit van 31 Mei 1910, 3^e afd., n°. 2946/2066, eene vergunning voor hetzelfde doel is goedgekeurd en dat daarin

bij voorwaarde sub 4 een zelfde bedrag als retributie werd voorgeschreven als in de onderhavige vergunning in voorwaarde *g*, waartegen indertijd geenerlei bezwaren zijn uitgebracht;

dat het bedrag, dat krachtens voorwaarde *g* moet worden betaald per strekkenden Meter, nog minder is dan door het waterschap als regel van particulieren voor werken aan den dijk wordt gevorderd en dat er ook overigens geen aanleiding bestaat, om aan bedoelde voorwaarde de goedkeuring te onthouden;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten Burgemeester en Wethouders van *Zwolle* bij Ons in beroep zijn gekomen, aanvoerende, dat het hun niet duidelijk is, hoe Gedeputeerde Staten aan hunne eerste overweging een grond kunnen ontleenen tot afwijzing hunner bezwaren; dat hun besluit van 31 Mei 1910 toch eene vergunning tot kabelaanleg betrof, verleend niet aan de gemeente *Zwolle*, doch aan de gemeente *Deventer*; dat op het feit dat het bestuur dier gemeente tegen de haar opgelegde voorwaarde geen bezwaren heeft ingebracht, huns inziens toch geen beroep kan worden gedaan om, thans de door Burgemeester en Wethouders van *Zwolle* ingebrachte bedenkingen niet te doen gelden; dat de gemeente *Zwolle* bij de aan de gemeente *Deventer* verleende vergunning geenerlei belang had en, gesteld zij had daarvan destijds kennisgedragen, geen aanleiding zou hebben gehad en niet in staat zou zijn geweest, mogelijke bezwaren daartegen te berde te brengen; dat zij appellanten ook de tweede overweging van Gedeputeerde Staten niet als juist erkennen; dat de door het Provinciaal Reglement op het bouwen op of in de dijken, het graven daarin en het daarop aanleggen van wegen gevorderde vergunning van het waterschapsbestuur van publiekrechtelijken aard is; dat bij de overweging der vraag of deze vergunning kan worden verleend en zoo ja onder welke voorwaarden, dat bestuur huns inziens uitsluitend te rade behoort te gaan met de belangen aan zijn zorg toevertrouwd, de veiligheid van het waterschap en het voldoende waterkeerend vermogen der dijken; dat indien voor deze belangen geen gevaar dreigt, er huns inziens geen grond is, de gevraagde vergunning te weigeren of aan het verlenen daarvan voorwaarden te verbinden, die tot de belangen van het waterschap als zoodanig in geenerlei betrekking staan; dat de eisch van eene jaarlijksche retributie van *f* 100 geen andere bedoeling heeft dan de kas van het waterschap te stijven; dat door den Minister van Water-

staat bij beschikking van 5 Augustus 1913, n°. 211, afd. Wat., aan de gemeente *Zwolle* eene publiekrechtelijke vergunning tot kabelaanleg in den rijksweg *Zwolle—Zutphen* is verleend; dat aangezien deze rijksweg voor een gedeelte samenvalt met den *Sallandschen IJsseldijk*, ook vergunning van het waterschapsbestuur moest worden verkregen; dat door dat bestuur echter geenerlei diensten bewezen, werkzaamheden verricht of kosten gemaakt worden, die een geldelijke vergoeding zouden kunnen rechtvaardigen;

Overwegende, dat aan eene vergunning als de onderhavige geen andere voorwaarden behooften te worden verbonden dan noodig zijn tot bescherming van de belangen, om welke het vereischte van vergunning is gesteld;

dat uit dit oogpunt beschouwd, de eisch der betaling van eene retributie in dit geval alleen gewettigd is als door het leggen van den kabel de onderhoudskosten van den dijk, waarin hij is aangebracht, worden verzaard;

dat nu niet is aangetoond dat eene noemenswaardige verzwaaring van deze onderhoudskosten van het leggen van den kabel het gevolg worden zal;

dat derhalve de voorwaarde onder *g* niet kan worden gehandhaafd;

Gezien de wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176) en het Reglement op het bouwen op of in de dijken, het graven daarin en het daarop aanleggen van wegen in *Overijssel*;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving voor het overige van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 7 October 1913, 3^e afd., n°. 5901/3864, te bepalen, dat uit de in dat besluit bedoelde vergunning de voorwaarde sub *g* vervalt.

Onze Minister van Waterstaat is belast, enz.
(W. v. D. B. A.)

27 Augustus 1914. MISSIVE van den Minister van Marine aan den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende het aanspoelen van torpedo's of mijnen.

Met terugzigt op het dezerzijdsche schrijven van 7 April a.p.D., n°. 74, met welks inhoud Uw toenmalige Ambtsvoorganger zich blijkens zijnerzijdsche missive van 15 Mei d.a.v., afdeling Nijverheid, n°. 2471, kon vereenigen, heb ik de eer Uwe Excellentie mede te deelen dat het mijns inziens niet toelaatbaar is dat *torpedo's of mijnen toebehoorende aan een oorlogvoerende mogendheid* door den betrokken burgemeester-strandvonder (e.g. strandvonder) aan

den consulairen ambtenaar van den betrokken Staat zullen worden teruggegeven.

Zulke op ons gebied geraakte torpedo's of mijnen behooren door de Nederlandsche Regeering in bewaring genomen te worden en zullen eerst na het beëindigen van den oorlog aan de rechthebbende Regeering terug mogen worden gegeven.

In verband hiermede zal het noodig zijn dat bepaaldelijk worde voorgeschreven dat de betrokken strandvonders alle in hun ressort gevonden of aangebrachte torpedo's of mijnen aan de naastbijzijnde Marineautoriteit in bewaring moeten geven, opdat dan door die autoriteit naar bevind van zaken zal kunnen worden gehandeld.

Indien Uwe Excellentie zich met het bovenstaande kan vereenigen dan geef ik U in overweging de verschillende strandvonders ter zake de noodige mededeeling te doen geworden, waarbij hun aandacht ware te vestigen op de omstandigheid dat in oorlogstijd angespoelde of gevonden torpedo's en mijnen nagenoeg zeker geladen zijn en dus de behandeling daarvan zeer gevaarlijk is. (W. v. D. B. A.)

28 Augustus 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van artikel 1, 3°., van het Koninklijk besluit van 6 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 45) tot uitvoering van de artikelen 1, 4 en 5 der „Trekhondenwet" 1910 (*Staatsblad* n°. 203). S. 431.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Augustus 1914, n°. 5912, Afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Den Raad van State gehoord (advies van 25 Augustus 1914, n°. 27);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Augustus 1914, n°. 7118, Afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. In artikel 1, 3°., van Ons besluit van 6 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 45), gewijzigd bij Ons besluit van 12 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 143), wordt in plaats van „1 September 1914" (tweemaal) gelezen: „1 September 1915".

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Binnenlandsch Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de

Staatscourant zal worden geplaatst en in afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 28sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 29 Aug. 1914.)

28 Augustus 1914. BESLUIT, tot het verleen van machtiging aan den Minister van Oorlog om in bijzondere gevallen ontheffing te verleen van het verbod van uitvoer van sommige artikelen. S. 432.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, van 26 Augustus 1914, Kabinet, Litt. U⁸⁶, en van 27 Augustus 1914, n°. 101; Invoerrechten; en van 27 Augustus 1914, n°. 11091, afdeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Onzen Minister van Oorlog te machtigen om in bijzondere gevallen ontheffing te verleen van eenig door Ons uitgevaardigd of uit te vaardigen verbod van uitvoer van bepaalde artikelen;

2°. goed te keuren de in bepaalde gevallen bereids verleende ontheffingen van eenig verbod als sub 1°. bedoeld.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 28sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 1 Sept. 1914.)

28 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van vloeibare brandstoffen. S. 433.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van vloeibare brandstoffen te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 Augustus 1914, Kabinet, Litt. M⁸²; 20 Augustus 1914, n°. 123,

Invoerrechten; 20 Augustus 1914, Afdeling Handel, n°. 10550;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 Augustus 1914, n°. 4);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 25 Augustus 1914, Kabinet, Litt. F⁸⁵, van 26 Augustus 1914, n°. 104, Invoerrechten, en van 28 Augustus 1914, n°. 11094, afdeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van vloeibare brandstoffen is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit, totdat hieromtrent nader door Ons zal worden beslist.

Wij behouden Ons voor van dit verbod tijdelijke ontheffing te verlenen of in bijzondere gevallen ontheffing te doen verlenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 28sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg. 1 Sept. 1914.*)

28 Augustus 1914. BESLUIT, tot nadere aanvulling van het Koninklijk besluit van den 5den December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 30 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 219), tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4; der Ongevallenwet 1901. S. 434.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 17 Augustus 1914, n°. 2673, afdeling Arbeidersverzekering;

Gezien artikel 59, sub 3, der Ongevallenwet 1901 (*Staatsblad* 1910, n°. 241), laatstelijk gewijzigd bij de wét van 11 Februari 1911 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 25 Augustus 1914, n°. 33);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 27 Augustus 1914, n°. 2757, afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan: te bepalen:

Art. 1. Aan artikel 11 van Ons besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 206), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 30 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 219), wordt toegevoegd een nieuw derde lid, luidende als volgt:

„In tijden van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden kan door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel worden bepaald, dat in afwijking van de voorschriften van het eerste lid van dit artikel de waarde van de in pand aangeboden of gegeven fondsen zal worden vastgesteld volgens regelen door genoemden Minister te stellen. De vaststellingen, volgens die regelen geschied, worden op last van Onzen voornoemden Minister herzien, volgens regelen door Ons te stellen, ten spoedigste nadat de oorlog, het oorlogsgevaar of de andere buitengewone omstandigheden zijn geëindigd.”

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 28sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg. 31 Aug. 1914.*)

29 Augustus 1914. BESLUIT, houdende verklaring in staat van beleg van verschillende gemeenten. S. 435.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van den Raad van Ministers van 29 Augustus 1914;

Gelet op art. 1 van de Wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

Gezien Ons Besluit van 30 Juli 1914, n°. 72;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat met ingang van 29 Augustus 1914 in staat van beleg worden verklaard de navolgende gemeenten:

a. in *Zeeuwsch Vlaanderen*: Sas van Gent, Westdorpe, Zuiddorpe, Koewacht, Overslag, Axel, St. Jansteen, Graauw en Langendam, Hulst, Clinge;

b. in *Noordbrabant*: Putte, Ossendrecht, Woensdrecht, Huybergen, Bergen op Zoom,

Wouw, Roosendaal en Nispen, Rucphen en Vorensinde, Zundert, Rijsbergen;

c. in Limburg: Amby, Bemelen, Berg en Terblijt, Bocholtz, Borgharen, Cadier en Keer, Eygelshoven, Eysden, St. Geertruid, Gronsveld, Gulpen, Heer, Heerlen, Houthem, Hulsberg, Kerkrade, Klimmen, Maastricht, Margraten, Meerssen, Mesch, Mheer, Noordbeek, Oud Valkenburg, Oud Vroenhoven, St. Pieter, Rijckholt, Schaesberg, Schin op Geulle, Simpelveld, Slenaken, Vaals, Valkenburg, Voerendaal, Wijre, Wittem.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine, van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Watersaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 29sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Tijdelijke Voorzitter van den Raad van Ministers,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg. 29 Aug. 1914.*)

29 Augustus 1914. BESLUIT, houdende bepalingen betreffende de commissie voor het geneeskundig onderzoek en de herkeuring van aan den dienst in de koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel. S. 436.

WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 25 Juli 1914, Afdeling C², n°. 1; Gezien Ons besluit van 22 December 1905, n°. 34 (*Staatsblad* n°. 359, *Indisch Staatsblad* 1906, n°. 167);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van het Koninklijk besluit van 24 Februari 1893, n°. 23, en van Onze besluiten van 29 Maart 1909, n°. 47, en 2 September 1913, n°. 38, te bepalen als volgt:

Art. 1. Te 's-Gravenhage is gevestigd eene commissie voor het geneeskundig onderzoek van aan den dienst in de koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel.

2. 1. De commissie bestaat uit zes leden; een hunner wordt als voorzitter aangewezen.

2. De voorzitter wordt door Ons benoemd voor den tijd van ten hoogste vijf jaren en door Ons ontslagen, op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën.

3. De overige leden worden voor den tijd

van ten hoogste vijf jaren benoemd en ontslagen door Onzen Minister van Koloniën.

4. De leden worden bij voorkeur gekozen uit de gewezen geneeskundigen van den militair of van den burgerlijken geneeskundigen dienst in Nederlandsch-Indië. Eveneens benoembaar zijn officieren van gezondheid en geneeskundige ambtenaren van den burgerlijken geneeskundigen dienst, met verlof in Nederland aanwezig, terwijl — zoo dit wenschelijk blijkt — ook andere geneesheeren, die ondervinding hebben van den Indischen dienst, tot lid der commissie kunnen worden benoemd. De hierbedoelde personen moeten minstens vijf jaren in Indië hebben gediend dan wel aldaar de geneeskundige praktijk hebben uitgeoefend.

5. De leden der commissie worden — ook zonder dat door hen het verzoek daartoe wordt gedaan — als zoodanig ontslagen wanneer zij den leeftijd van vijf en zestig jaren hebben bereikt.

6. Behoudens het bepaalde in de vorige alinea, kunnen de leden na afloop van den termijn waarvoor zij zijn benoemd, onmiddellijk voor herbenoeming in aanmerking komen.

7. Bij afwezigheid of ontstentenis van den voorzitter wordt hij vervangen door het oudste lid in jaren der commissie en bij gelijken ouderdom door het lid dat in de commissie het langst zitting heeft.

3. Uit de personen, die ingevolge artikel 2 voor benoeming tot lid der commissie in aanmerking kunnen komen, worden door Onzen Minister van Koloniën de noodige plaatsvervangende leden aangewezen.

4. 1. De voorzitter geniet eene toelage naar reden van f 2500 (*twee duizend vijfhonderd gulden*) 's jaars, welke — ter beoordeeling van Onzen Minister van Koloniën — na eenige jaren dienst als zoodanig tot ten hoogste f 3000 (*drie duizend gulden*) 's jaars kan worden verhoogd; de overige leden genieten eene toelage van f 2000 (*twee duizend gulden*) 's jaars.

2. De plaatsvervangende leden genieten een daggeld van f 10 (*tien gulden*) voor elken dag waarop door hen aan de werkzaamheden der commissie is deelgenomen.

5. De leden der commissie mogen geen praktijk uitoefenen, ook niet consultatief; zij en de plaatsvervangende leden hebben zich overigens te gedragen overeenkomstig de voor de commissie door Onzen Minister van Koloniën vast te stellen of nader vast te stellen instructie.

6. 1. De commissie wordt verdeeld in twee sub-commissies, elk bestaande uit drie

leden. De voorzitter der commissie is voorzitter van de sub-commissie waarin hij zitting neemt, in de andere sub-commissie treedt als voorzitter op het oudste lid in jaren.

2. Elke sub commissie treedt zelfstandig op als commissie tot onderzoek en afkeuring van koloniale burgerlijke en militaire landsdienaren en van onderzoek van voor beide takken van den dienst in de koloniën bestemd personeel; het onderzoek van militairen of van voor den militairen dienst bestemde personen mag slechts geschieden door eene sub-commissie, waarin zitting wordt genomen door minstens twee gewezen- of actief dienende officieren van gezondheid.

7. 1. Aan de commissie in haar geheel door toevoeging van een of meer plaatsvervangende leden aangevuld tot zeven leden, kan door Onzen Minister van Koloniën uit eigen beweging dan wel op verzoek van den belanghebbende worden opgedragen de herkeuring van:

1°. a. koloniale burgerlijke en militaire landsdienaren;

b. burgerlijke of militaire personen bestemd voor den dienst in de koloniën, die door eene sub-commissie ongeschikt zijn verklaard:

a. voor de verdere waarneming van den actieven dienst;

b. voor den actieven dienst in de koloniën.

2°. koloniale militairen of gewezen koloniale militairen, die voor de verdere waarneming van den actieven militairen dienst in de kolonie wegens een lichaamsgebrek of wegens lichaamsgebreken, ongeschikt zijn verklaard, wanneer

a. door eene sub-commissie is vastgesteld het gemis van het noodzakelijk gebruik van een of meer ledematen in den zin van de betrekkelijke gagements- en pensioenreglementen;

b. belanghebbenden van meening zijn, dat een gemis als bedoeld sub a bij hen aanwezig is.

3°. militairen, die in Nederlandsch-Indië ongeschikt verklaard zijn voor de verdere waarneming van den militairen dienst zoowel in als buiten Europa doch bestemd zijn om in Nederland den dienst te verlaten.

2. Een verzoek om herkeuring behoort te worden gericht tot Onzen Minister van Koloniën binnen zes maanden, nadat de betrokken persoon kennis heeft gekregen van de beslissing, waarover hij zich bezwaard gevoelt.

8. 1. De beslissing der herkeuringscommissie wordt bij meerderheid van stemmen genomen.

2. De uitspraak der herkeuringscommissie is beslissend, wijkt hare uitspraak af van die der betrokken subcommissie, dan wordt laatst-

bedoelde uitspraak als vervallen aangemerkt.

3. Personen, die voor de herkeuringscommissie moeten verschijnen worden daartoe vanwege die commissie opgeroepen.

9. Voor het gebouw der commissie wordt in dienst gesteld een concierge, die tevens schrijfwerk voor de commissie verricht.

Hij geniet eene bezoldiging in minimum van f 600 (zes honderd gulden) 's jaars, benevens vrije woning, vuur en licht en bij wijze van abonnement voor het schoonhouden van de lokalen en van de daarin aanwezige meubelen eene som van hoogstens f 40 (veertig gulden) 's maands.

Zijne bezoldiging wordt bij bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver om de twee jaren met f 50 (vijftig gulden) 's jaars verhoogd, totdat het maximum van f 900 (negenhonderd gulden) is bereikt. Behalve de voorgeschreven periodieke verhoogingen kunnen, tot het vastgestelde maximum, ook andere traktementsverhoogingen worden verleend, wanneer zij in het belang van den dienst wenschelijk zijn.

Zijne benoeming, geldelijke bevordering en ontslag geschieden bij beschikking van Onzen Minister van Koloniën.

10. Ten behoeve van de commissie wordt voorts toegestaan ten hoogste f 3000 's jaars tot bestrijding der kosten van huishuur en administratie, alsmede voor onderhoud van instrumenten en meubelen.

11. Buiten 's-Gravenhage gevestigde personen, reeds in kolonialen dienst zijnde, die ingevolge een van Onzen Minister van Koloniën ontvangen opdracht voor de commissie van keuring verschijnen, genieten op den voet van het Koninklijk besluit van 26 October 1910 (Staatsblad n°. 306) vergoeding van reiskosten voor de reis van de gemeente in Nederland waar zij laatstelijk in het bevolkingsregister waren ingeschreven — of, wanneer zij buitenslands gevestigd waren, van het grensstation waarlangs zij Nederland bereiken naar 's-Gravenhage en terug, zoodame vergoeding van verblijfkosten voor den tijd gedurende welchen zij zich, blijkens eene door de commissie van keuring af te geven verklaring ten behoeve van het onderzoek te 's-Gravenhage hebben moeten ophouden.

12. De bezoldiging van den concierge komt ten laste van het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting, de overige uit dit besluit voortvloeiende uitgaven komen ten laste van het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië.

Onze Minister van Koloniën is belast met

de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer, en dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 29sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitg.* 8 Sept. 1914.)

29 Augustus 1914. BESLUIT, houdende wijziging van de Regelen voor het militair geneeskundig onderzoek, bedoeld bij artikel 5 § 1 van het Reglement op het verleen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen, beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger (*Staatsblad* 1905, n°. 74, *Indisch Staatsblad* 1905, n°. 299). S. 437.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 25 Juli 1914, Afdeling C², n°. 1; Den Raad van State gehoord (advies van 18 Augustus 1914, n°. 46);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 Augustus 1914, Afdeling C², n°. 69;

Nog gezien Ons besluit van heden, n°. 40;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat artikel 8 van de Regelen voor het militair geneeskundig onderzoek, bedoeld bij artikel 5 § 1 van het Reglement op het verleen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijk gestelde militairen beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger (*Staatsblad* 1905, n°. 74, *Indisch Staatsblad* 1905, n°. 299), vastgesteld bij Ons besluit van 22 December 1905, n°. 31 (*Staatsblad* n°. 359, *Indisch Staatsblad* 1906, n°. 167), wordt gelezen als volgt:

Het herhaald onderzoek geschiedt in Nederland door de herkeuringscommissie van het Departement van Koloniën.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 29sten Augustus 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitg.* 8 Sept. 1914.)

1 September 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van Kinabast en van de daaruit vervaardigde producten. S. 438.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 Augustus 1914, Kabinet, Litt. T⁸⁶; van 29. Augustus 1914, n°. 122, afdeling Invoerrechten, en van 31 Augustus 1914, n°. 11321, afdeling Handel;

Gezien Ons besluit van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 381);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het verbod van uitvoer van kinabast en van de daaruit vervaardigde producten, uitgevaardigd bij Ons bovengemeld besluit is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 1sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitg.* 2 Sept. 1914.)

1 September 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 6den Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 378) houdende vaststelling van den uiterlijken vorm en van de hoeveelheid van elke soort der uit te geven zilverbons. S. 439.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 1sten September 1914, n°. 63, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

Artikel 2 van Ons besluit van den 6den Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 378), houdende vaststelling van den uiterlijken vorm en van de hoeveelheid van elke soort der uit te geven zilverbons, wordt gelezen als volgt:

„Het bij artikel I der wet van 6 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 377) tot uitgifte van zilverbons toegestaan bedrag van vijf en twintig miljoen gulden wordt naar gelang daaraan de behoefte blijkt te bestaan, geheel uitgegeven, met dien verstande, dat ten hoogste zullen worden uitgegeven:

tien miljoen zilverbons van een gulden, ver-

tegenwoordigende een kapitaal van *tien millioen gulden*;

vier millioen achthonderd duizend zilverbons van twee en een halven gulden, vertegenwoordigende een kapitaal van *twaaft millioen gulden*;
zes honderd duizend zilverbons van vijf gulden, vertegenwoordigende een kapitaal van *drie millioen gulden*.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, der 1sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(*Uitg.* 3 Sept. 1914.)

1 September 1914. **BESLUIT**, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van cocaïne. S. 440.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 29 Augustus 1914, Kabinet, Litt. K⁸⁷, van 31 Augustus 1914, n°. 116, afdeling Invoerrechten en van 1 September 1914, n°. 11453, afdeling Handel;

Gezien Onze Besluiten van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 381) en van 15 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 412);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het verbod van uitvoer van *cocaïne*, uitgevaardigd bij Ons besluit van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 381), is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 1sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitg.* 2 Sept. 1914.)

2 September 1914. **BESLUIT**, tot wijziging van het Reglement op de maten en gewichten. S. 441.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 25 Juni 1914, n°. 3726, afdeling Nijverheid;

Gelet op de artikelen 12 en 16 der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), betreffende

de maten, gewichten en weegwerktuigen, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143), en die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 122) en op Ons besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 341);

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juli 1914, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 31 Augustus 1914, n°. 4811, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Het reglement op de maten en gewichten, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 6 November 1912 (*Staatsblad* n°. 341), wordt gewijzigd als volgt:

I. In bijlage A, lid 3, regel 18 wordt na „gaatjes”, toegevoegd „of geelkoperen boutjes”.

II. De eerste zin van letter c van lid 3 van bijlage O wordt gewijzigd als volgt:

„De maat mag zijn ingericht als vermeld onder b, behalve dat zij van onder een kraan heeft, welke slechts dient voor afvoer, en in het deksel een kraan, welke dient voor aanvoer.”

III. De laatste zin van lid 1 van bijlage Q wordt gelezen als volgt:

„Behalve het lood voor het justeren is het gewicht van geelkoper.”

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 2den September 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitg.* 12 Sept. 1914.)

3 September 1914. **BESLUIT**, houdende **intrekking** van de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van ruwe katoen en katoenen garens. S. 442.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 September 1914, Kabinet, Litt. F⁸⁸;

Hebben goedgevonden en verstaan:

in te trekken de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van *ruwe katoen* en *katoenen garens*, toegestaan bij Ons besluit van 18 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 416).

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën

en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 3den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 4 Sept. 1914)

4 September 1914. WET, houdende amnestie aan personen, behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger of tot de Landmacht in de koloniën *Suriname* en *Curaçao*, die zich vóór 1 Augustus 1914 hebben schuldig gemaakt aan desertie. S. 443.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 379, 1—5.

Hand. idem. 1913/1914, *bladz.* 2616. 2617.

Hand. 1^e Kamer 1913/1914, *bladz.* 587.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de heerschende buitengewone omstandigheden het wenschelijk maken om alsnog eenige uitbreiding te geven aan de bij de wet van 6 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 376), verleende amnestie ten behoeve van personen, die zich schuldig hebben gemaakt aan desertie;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Amnestie wordt verleend aan al degenen :

a. die als behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger of tot de landmacht in de kolonie *Suriname*, dan wel tot die in de kolonie *Curaçao*, zich vóór 1 Augustus 1914 hebben schuldig gemaakt aan desertie, indien zij zich hetzij bij de gemobiliseerde Nederlandsche landmacht, hetzij bij het Nederlandsch-Indische leger, hetzij bij een der landmachten in West-Indië hebben aangemeld, of zich alsnog vóór 1 November 1914 daarbij aanmelden en het eenigermate aannemelijk kan worden geacht dat zij zich met bekwaam spoed, nadat de inhoud dezer wet hun bekend was geworden, daarheen hebben begeven;

b. die hetzij als dienstplichtige, hetzij als vrijwilliger, hetzij in eene andere hoedanigheid bij de Nederlandsche landmacht, zich vóór 1 Augustus 1914 hebben schuldig gemaakt aan desertie, indien zij zich hetzij bij het Nederlandsch-Indische leger, hetzij bij de landmacht in de kolonie *Suriname* of bij die in de kolonie *Curaçao* hebben aangemeld of zich alsnog vóór 1 November 1914 daarbij aanmelden en het eenigermate aannemelijk kan worden geacht,

dat zij zich met bekwaam spoed, nadat de inhoud dezer wet hun bekend was geworden, daarheen hebben begeven.

2. Deze wet treedt in werking op den dag van hare plaatsing in het *Staatsblad*. Zij is ook verbindend voor de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen en treedt onderscheidenlijk in Nederlandsch-Indië, in *Suriname* en in *Curaçao* in werking op den dag van hare afkondiging aldaar.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 4den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitgeg.* 6 Sept. 1914.)

4 September 1914. WET, houdende bepalingen strekkende om den rechter de gelegenheid te geven dadelijke uitwinning te voorkomen naar aanleiding van geldelijke moeilijkheden ten gevolge van de tegenwoordige buitengewone omstandigheden. S. 444.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 374, 1—6.

Hand. idem. 1913/1914, *bladz.* 2627—2631.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, *bladz.* 589—598.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is den rechter de gelegenheid te geven dadelijke uitwinning te voorkomen naar aanleiding van geldelijke moeilijkheden ten gevolge van de tegenwoordige buitengewone omstandigheden;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Wanneer betaling van eene geldsom in rechte wordt gevorderd, kan de gedaagde zich bij verzoekschrift wenden tot den rechter, met het verzoek hem een termijn te gunnen om alsnog aan zijne verplichting te voldoen.

Verklaart gedegaagde in het verzoekschrift de vordering gaaf en onvoorwaardelijk te erkennen en, in het geval dat hij in het geding de vordering reeds betwistte, alle aangevoerde betwistingen in te trekken, dan kan de rechter, wanneer hem summierlijk blijkt, dat de gedaagde uitsluitend of hoofdzakelijk ten gevolge van de tegenwoordige buitengewone omstandigheden tijdelijk niet in staat is zijne verplichting na te komen, het verzoek inwilligen en hem een termijn van ten hoogste zes maanden gunnen om alsnog aan zijne verplichting te voldoen.

De rechter beschikt op het verzoekschrift nadat partijen in raadkamer zijn gehoord, althans zijn opgeroepen.

Op verzoek van den gedaagde kan de door den rechter gegunde termijn één of meermalen, telkens met ten hoogste zes maanden, worden verlengd. Op dit verzoek vinden de voorafgaande bepalingen overeenkomstige toepassing.

De rechter bepaalt bij zijne beschikking telkens den dag, waarop de zaak weder ter rolle wordt uitgeroepen.

Bij de toepassing van het voorafgaande stelt de rechter zoodanige voorwaarden en maakt hij zoodanige bepalingen, als hij in het belang van den eischer noodig oordeelt. Ook kan, op verzoek van dezen laatste, de gedaagde gehoord, althans opgeroepen, de rechter, indien hij daartoe termen vindt, te allen tijde den termijn verkorten en den eischer machtiging verleenen de zaak tegen een vroegeren rechtsdag weder ter rolle te brengen.

Is het geding voor den kantonrechter aanhangig en bevindt de niet-verschenen gedaagde zich buiten zijne woonplaats onder de wapenen, dan kan de rechter de behandeling ten hoogste één maand uitstellen, ten einde den gedaagde de gelegenheid te geven het verzoekschrift, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, in te dienen.

Ook kan de rechter, indien hij daartoe in verband met de tegenwoordige buitengewone omstandigheden termen vindt, den termijn, bedoeld bij het laatste lid van artikel 1302 van het Burgerlijk Wetboek, overeenkomstig de voorafgaande bepalingen verlengen.

2. Wanneer enige overeenkomst eene bepaling bevat, krachtens welke, voor het geval eene der partijen op een bepaald tijdstip niet voldoet aan hare verplichting tot betaling van eene zekere geldsom, voor deze partij nadeelige gevolgen intreden of kunnen intreden, kan deze zich, ook indien dat bepaalde tijdstip reeds verstreken is, bij verzoekschrift wenden tot de arrondissements-rechtbank harer woonplaats, met het verzoek haar een termijn te gunnen om alsnog aan hare verplichting te voldoen. De rechtbank kan, wanneer haar summierlijk blijkt, dat de schuldenaar uitsluitend of hoofdzakelijk ten gevolge van de tegenwoordige buitengewone omstandigheden tijdelijk niet in staat is zijne verplichting na te komen, het verzoek inwilligen en den schuldenaar een termijn van ten hoogste zes maanden gunnen. Bij inwilliging van het verzoek vervallen de bij de overeenkomst bepaalde nadeelige gevolgen, indien, binnen den gegunden termijn, de schuldenaar alsnog aan zijn verplichting voldoet.

De rechtbank beschikt op het verzoekschrift 1914.

nadat partijen in raadkamer zijn gehoord, althans zijn opgeroepen.

Op verzoek van den schuldenaar kan de door de rechtbank gegunde termijn één of meermalen, telkens met ten hoogste zes maanden, worden verlengd. Op dit verzoek vindt het bij het eerste en tweede lid bepaalde overeenkomstige toepassing.

Bij de toepassing van het voorafgaande stelt de rechtbank zoodanige voorwaarden en maakt zij zoodanige bepalingen, als zij in het belang van den schuldeischer noodig oordeelt. Ook kan, op verzoek van dezen laatste, de schuldenaar gehoord, althans opgeroepen, de rechtbank, indien zij daartoe termen vindt, den termijn verkorten. De griffier geeft den schuldenaar daarvan onverwijld kennis.

Bedraagt de geldsom, in het eerste lid bedoeld, minder dan f 200, dan moet het verzoekschrift worden gericht tot den kantonrechter, die, met inachtneming van het in dit artikel bepaalde, daarop beschikt.

3. Wanneer faillietverklaring wordt verzocht of gevorderd, kan, op verzoek van den schuldenaar, de beschikking voor een termijn van ten hoogste zes maanden worden aangehouden, indien den rechter summierlijk blijkt, dat de toestand, bedoeld bij het eerste lid van art. 1 der Faillissementswet, slechts van tijdelijken aard is en uitsluitend of hoofdzakelijk te wijten is aan de tegenwoordige buitengewone omstandigheden.

De termijn kan op verzoek van den schuldenaar één of meer malen, telkens met ten hoogste zes maanden, worden verlengd.

Indien de faillietverklaring na toepassing van het eerste lid wordt uitgesproken, wordt het tijdstip, waarop de termijnen aanvangen, vermeld in de artikelen 43 en 45 der Faillissementswet, berekend van den dag af, waarop de rechter zijne eerste beschikking op het verzoek of de vordering tot faillietverklaring heeft gegeven.

Bij de toepassing van het eerste lid stelt de rechter zoodanige voorwaarden en maakt hij zoodanige bepalingen, als hij in het belang van de schuldeischers noodig oordeelt. Ook kan, de schuldenaar gehoord, althans opgeroepen, de rechter, indien hij daartoe termen vindt, te allen tijde de aanhouding van de beschikking herroepen. De griffier geeft den schuldenaar daarvan onverwijld kennis.

4. Wanneer een schuldenaar bedreigd wordt met enig gerechtelijk of buitengerechtelijk verhaal op het geheel of een gedeelte zijner goederen of inschulden, kan hij zich bij verzoek-

schrift wenden tot de arrondissements-rechtbank zijner woonplaats, met het verzoek te gelasten, dat de ten uitvoerlegging zal worden opgeschort. De rechtbank kan dit verzoek voor een termijn van ten hoogste zes maanden inwilligen, wanneer haar summierlijk blijkt, dat de schuldenaar uitsluitend of hoofdzakelijk ten gevolge van de tegenwoordige buitengewone omstandigheden tijdelijk niet in staat is aan zijne verplichting te voldoen.

De rechtbank beschikt op het verzoekschrift nadat partijen in raadkamer zijn gehoord, althans zijn opgeroepen.

Op verzoek van den schuldenaar kan de door de rechtbank bepaalde termijn één of meer malen, telkens met ten hoogste zes maanden, worden verlengd.

Bij de toepassing van het voorafgaande stelt de rechtbank zoodanige voorwaarden en maakt zij zoodanige bepalingen, als zij in het belang van den schuldeischer noodig oordeelt. Ook kan, op verzoek van dezen laatste, de schuldenaar gehoord, althans opgeroepen, de rechtbank, indien zij daartoe termen vindt, den termijn verkorten. De griffier geeft den schuldenaar daarvan onverwijld kennis.

Onder verhaal in het eerste lid wordt begrepen verkoop krachtens onherroepelijke volmacht, pandrecht of beding op den grondslag van reglementen betreffende den goederenhandel.

5. Nadat den schuldeischer bij deurwaardersexploijt afschrift van een door den schuldenaar aan de arrondissements-rechtbank ingevolge artikel 4 ingediend verzoekschrift is beteekend, kan geenerlei gerechtelijk of buitengerechtelijk verhaal plaats vinden, alvorens de rechtbank op het verzoekschrift heeft beschikt, tenzij reeds vroeger op een verzoekschrift van gelijke strekking in dezelfde zaak eene afwijzende beschikking mocht zijn gegeven.

6. De rechter is steeds bevoegd, al of niet onder eede, zoodanige personen te hooren als hij te zijner voorlichting noodig acht. Aan hen kan vergoeding worden toegelegd op den voet van het Tarief van Justietiekosten en Salarissen in Burgerlijke Zaken.

Dit verhoor heeft in raadkamer plaats, in tegenwoordigheid, althans na oproeping, van partijen.

7. Alle oproepingen om in raadkamer te verschijnen, geschieden bij brief van den griffier.

8. De rechterlijke beslissingen, ingevolge deze wet gegeven, zijn niet onderworpen aan hooger beroep of cassatie.

9. Alle stukken, ingevolge deze wet opge-

maakt, zijn vrij van zegel en worden voor zoo veel noodig kosteloos geregistreerd.

Griffierechten zijn ter zake van de toepassing dezer wet niet verschuldigd.

10. Deze wet is niet van toepassing ten aanzien van verplichtingen, aangegaan na 29 Juli 1914, noch ten aanzien van al hetgeen waarin is voorzien bij de Beurswet 1914.

11. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Zoodra de tegenwoordige buitengewone omstandigheden hebben opgehouden te bestaan, zal aan de Staten-Generaal een voorstel van wet worden gedaan, waarbij de intrekking van deze wet zoomede de overgang tot den normalen toestand wordt geregeld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 4den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(Uitg. 6 Sept. 1914.)

4 September 1914. WET, houdende bepalingen betreffende den geld- en fondsenhandel in de tegenwoordige buitengewone omstandigheden. S. 445.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 373, 1—7.

Hand. id. 1913/14, bladz. 2617—2627.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, bladz. 587, 588.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, voor den geld- en fondsenhandel in de tegenwoordige buitengewone omstandigheden bijzondere bepalingen vast te stellen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onder beurzen in den zin dezer wet worden verstaan alle Nederlandsche beurzen van koophandel, voor zoover zij bestemd zijn voor den geld- en fondsenhandel, ook wanneer zij niet op gezag van het plaatselijk bestuur worden gehouden, alsmede alle veilingen van fondsen.

2. 1. De beurzen staan onder toezicht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

2. In verband met het toezicht, in het eerste lid bedoeld, is Onze genoemde Minister bevoegd, voorschriften te geven of te doen geven omtrent :

1°. de opening en de sluiting der beurzen ;

2°. de noteeringen en de wijze, waarop ter beurze zaken worden gedaan ;

3°. de afwikkeling van prolongaties, voorschotten in rekening-courant of andere leenin-

gen, welke van vóór 29 Juli 1914 loopen en waarvoor fondsen tot onderpand werden gegeven, onverschillig of die leeningen al dan niet ter beurze werden gesloten;

een en ander voor zooveel noodig onder afwijking van de voor eenige beurs bestaande reglementen van het plaatselijk bestuur of van eenige vereeniging.

3. In de prijscouranten der beurzen worden slechts die fondsen opgenomen, welke door of vanwege Onzen genoemden Minister worden aangewezen. Van deze aanwijzing wordt telkens in de *Staatscourant* mededeeling gedaan.

4. 1. Als maatstaf ter berekening van de waarde van fondsen, strekkende tot onderpand voor niet afgeloste prolongaties, voorschotten in rekening-courant of voor andere leeningen, welke van vóór 29 Juli 1914 loopen, worden aangenomen de koersen, door of vanwege Onzen genoemden Minister bepaald.

2. Indien de noteering van eenig fonds lager is dan de krachtens het eerste lid bepaalde koers, wordt de termijn of worden de termijnen, binnen welke de geldnemer, wiens onderpand dientengevolge niet meer het overeengekomen surplus oplevert, verplicht is, dit surplus aan te vullen, door of vanwege Onzen genoemden Minister bepaald.

5. 1. Fondsen, welke tot onderpand strekken voor verbintenissen, als bedoeld in artikel 4, eerste lid, mogen niet zonder toestemming van den pandgever worden verkocht, tenzij de pandhouder de regelen in acht neemt door of vanwege Onzen genoemden Minister vastgesteld, en bij den verkoop van die fondsen ter beurze daarop een bod doet, tot een koers, niet lager dan door of vanwege Onzen genoemden Minister voor den dag van den verkoop is bepaald.

2. Indien voor éézelfde verbintenis, bedoeld in artikel 4, eerste lid, fondsen in onderpand zijn gegeven, waarvan een deel ingevolge artikel 3 wel en een ander deel niet in de prijscourant is opgenomen, mogen de eerstbedoelde fondsen met inachtneming van het eerste lid van dit artikel afzonderlijk worden verkocht.

6. 1. De pandhouder heeft — behoudens het bepaalde in het derde lid — de bevoegdheid de hem in onderpand gegeven fondsen, met uitzondering van loten en obligatiën van premieleeningen, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk op zijne heurt bij derden te beleenen; hij blijft niettemin tegenover den pandgever ten volle verantwoordelijk.

2. Fondsen, welke op den dag van het in

werking treden van dit artikel reeds in onderpand waren gegeven en door den pandhouder op genoemden dag reeds waren herbeleend, zullen geacht worden aldus te zijn herbeleend met goedvinden van den pandgever, onverminderd de verantwoordelijkheid van hem, die herbeleende.

3. De bevoegdheid, bij dit artikel aan den pandhouder gegeven, geldt ten aanzien van fondsen, in pand gegeven na het in werking treden van dit artikel, alleen wanneer zij in de pandovereenkomst is voorbehouden.

7. Alle bepalingen van overeenkomsten of reglementen, strijdig met hetgeen bij of ingevolge deze wet is of zal worden bepaald, zijn ongeldig.

8. Bij de uitvoering dezer wet wordt Onze genoemde Minister voorgelicht door een door Ons benoemde commissie van deskundigen.

9. Deze wet kan worden aangehaald als „Beurswet 1914”.

10. 1. De artikelen 4 en 5 dezer wet treden in werking op den door Ons te bepalen dag; de overige artikelen dezer wet treden in werking op den dag harer afkondiging.

2. Zoodra de tegenwoordige buitengewone omstandigheden hebben opgehouden te bestaan, zal aan de Staten-Generaal een voorstel van wet worden gedaan, waarbij de intrekking van deze wet, zoodmede de overgang tot den normalen toestand worden geregeld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 4den September 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(*Uitgeg. 6 Sept. 1914.*)

4 September 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Burgemeesters, betreffende vergoeding wegens kostwinnerschap. Naar de strekking van art. 84 der militiewet, art. 15bis der landweervet en art. 9 der landstormwet behoort aan achtergebleven gezinnen van onder de wapenen gekomen dienstplichtigen geen hogere vergoeding te worden toegekend dan strikt noodig is om het gezin in staat te stellen, voldoende in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien.

Het is mij gebleken, dat bij verschillende werkgevers, zoowel gemeentelijke als particuliere, de neiging bestaat om de inkomsten van de gezinnen der dienstplichtigen, die voor hun opkomst onder de wapenen tot hen in dienst-

betrekking stonden, boven het peil van het strikt noodige te houden door middel van doorbetaling van een gedeelte van het loon.

Dit doel wordt echter niet bereikt, wanneer bij de toepassing van het vergoedingsinstituut het bedrag dat door den werkgever aan een gezin wordt uitgekeerd, in mindering wordt gebracht van het toe te kennen vergoedingsbedrag.

Het streven van de werkgevers verdient, naar mijn gevoelen, althans in de huidige tijdsomstandigheden, bevorderd te worden.

Ik geef U daarom in overweging, voortaan bij het bepalen van de vergoedingsbedragen wegens den werkelijken dienst van dienstplichtigen van de militie te land, van de landweer en van den landstorm niet in mindering te brengen hetgeen door werkgevers en anderen, ter verhooging van de inkomsten der gezinnen van onder de wapenen gekomen dienstplichtigen, boven de vergoeding uit 's Rijks kas aan die gezinnen wordt uitgekeerd.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

5 September 1914. MISSIVE van den Minister van Marine aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vergoedingsbepalingen voor de Zeemilitie.

In verband met de bij beschikking van den Minister van Oorlog van 7 Augustus jl., Afd. Dienstplicht n°. 261 L. aangebrachte wijzigingen in de Militie-Vergoedings-Instructie, heb ik de eer U H.E.G. hierbij te doen toekomen eene opgaaf van bij mijne beschikking onder datum en nummer als deze vastgestelde wijzigingen in de „Vergoedingsbepalingen van de Zeemilitie.”

Waar blijkens deze opgaaf met betrekking tot de terugbetaling der uit de gemeentekas voorgeschoten gelden, voor zooveel mijn Departement betreft, wordt vastgehouden aan de bestaande regeling, moge als toelichting dienen, dat bedoelde regeling, o. a. in verband met de in vergelijking met het Departement van Oorlog geringe vergoedingsbedragen, voor eene spoedige terugbetaling der gelden reeds voldoende waarborgen biedt.

Een, enz.

De Minister van Marine,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) ZEGERS RIJSER.

O P G A A F van wijzigingen in de „Vergoedingsbepalingen voor de Zeemilitie”. (Bijlage n°. 1 van de „Bepalingen betreffende Zeemilitie enz.”)

§ 1. In het 1° lid wordt in plaats van „bij

beschikking van dien Minister van 10 April 1912, Afdeeling Militie en Landweer (L) n°. 146” gelezen:

„bij beschikkingen van dien Minister van 10 April 1912, Afdeeling Militie en Landweer (L) n°. 146 en 7 Augustus 1914, Afdeeling Dienstplicht n°. 261 L.”

In het 2° lid wordt in plaats van „29” gelezen: „26”:

§ 2. In het 1° lid wordt in plaats van „Door de zorg van den commandant der Marine te Willemsoord wordt” gelezen:

„In gewone tijdsomstandigheden wordt, door de zorg van den commandant der Marine te Willemsoord.”

Tusschen § 4 en § 5 worden ingelascht de navolgende nieuwe §§:

§ 5. De in § 25 der Militie-Vergoedings-Instructie bedoelde verzamelaar (nadere verzamelaar) D D wordt, nadat daarop de beslissing van den Minister van Marine gesteld is, toegezonden aan den chef van het bureau zeemilitie te Willemsoord, die, na zich te hebben vergewist, dat de betrokken zeemilitieciens gedurende den aangegeven tijd in werkelijken dienst zijn geweest, den staat doorzendt aan den secretaris van den commandant der marine aldaar. Deze doet daarop het volgens bedoelde beslissing terug te betalen bedrag zoo spoedig mogelijk aan den burgemeester van de in den staat vermelde gemeente toekomen. Ingeval dit bedrag afwijkt van dat, hetwelk blijkens den staat uit de gemeentekas voorgeschoten is, of indien bij de beslissing eenig voorbehoud is gemaakt, wordt bij de toezending van het bedrag afschrift overgelegd van de in den 1^{en} volzin bedoelde beslissing.

§ 6. De toezending van de gelden, in de vorige § bedoeld, geschiedt onder de vereischte voorzorgsmaatregelen. Het daarbij te voegen bewijs van ontvangst wordt na akkoordbevinding door den burgemeester zonder uitsel aan den afzender ondertekend teruggezonden.

De tegenwoordige § 5 wordt § 7.

In deze § wordt aan het slot toegevoegd: „of van de verzamelstaten, voorzien van de vereischte handteekeningen voor voldaan.”

7 September 1914. BESLUIT, houdende **intrekking** van de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van zwavelzuur. S. 446.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nij-

verheid en Handel van 2 September 1914, Kabinet, Litt. C⁸⁸ en van 3 September 1914, n°. 115, afdeling Invoerrechten, van 5 September 1914, n°. 11841, afdeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

in te trekken de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van zwavelzuur, verleend bij Ons Besluit van 21 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 421).

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 7den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 8 Sept. 1914.)

7 September 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van maïs en maïsmeel. S. 447.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van maïs en maïsmeel te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 September 1914, Kabinet, Litt. B⁸⁸; van 3 September 1914, n°. 116, Afdeling Invoerrechten, en van 4 September 1914 n°. 11809, afdeling Handel;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 September 1914, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 7 September 1914, Kabinet, Litt. D⁹⁰;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van maïs en maïsmeel is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit, totdat hieromtrent nader door Ons zal worden beslist.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder, voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staats-*

blad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 7den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 8 Sept. 1914.)

7 September 1914. RESOLUTIE van den Minister van Financiën tot vaststelling eener instructie betreffende de voldoening van Rijksbelastingen door middel van overschrijving bij de Nederlandsche Bank.

De Minister van Financiën,

Heeft goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen de volgende instructie, met bepaling, dat zij 1 November a.s. in werking treedt.

INSTRUCTIE betreffende de voldoening van Rijksbelastingen door middel van overschrijving bij de Nederlandsche Bank.

I. GIROVERKEER.

§ 1. Personen en lichamen, die eene rekening bij de Nederlandsche Bank hebben of wier bankier, kassier, commissionair in effecten enz. eene rekening bij de Nederlandsche Bank heeft, kunnen daarvan gebruik maken, om, door middel van overschrijving op de rekening van 's Rijks schatkist bij die Bank, te voldoen:

a. alle directe belastingen;

b. termijnen van aflopend krediet wegens accijnzen.

§ 2. Voor het giroverkeer, bedoeld bij de vorige paragraaf, worden gedrukte formulieren gebezigd, waarvan de modellen bij deze instructie zijn gevoegd. (1)

§ 3. Hij die belasting op de aangeduide wijze wenschte te voldoen, zendt, indien hij zelf rekeninghouder bij de Nederlandsche Bank is, een verzoek om overschrijving (formulier n°. 3) aan het bankkantoor waarmede hij in rekening staat, onverschillig of dit is de Hoofdbank te Amsterdam, de Bijbank te Rotterdam of een der agentschappen.

Heeft hij niet eene rekening bij de Nederlandsche Bank, doch wenschte hij te betalen door bemiddeling van een tussenpersoon (bankier, kassier, commissionair enz.), dan

(1) Deze modellen zijn hierna niet opgenomen.

zendt hij een verzoek om overschrijving (formulier n°. 4) aan dien tusschenpersoon.

Ieder verzoek om overschrijving gaat vergezeld van een of meer biljetten waarin de te betalen belasting wordt omschreven (voor directe belastingen, met uitzondering van de vermogensbelasting, formulier n°. 1, voor de vermogensbelasting formulier n°. 1a, voor accijnzen formulier n°. 2). Voor ieder ontvangkantoor wordt eene afzonderlijke opgaaf verischt.

De opgaven van te betalen directe belastingen kunnen, iedere opgaaf afzonderlijk, in gesloten couvert (formulier n°. 5) worden ingeleverd.

§ 4. De te betalen directe belastingen behoeven niet juist te staan ten name van den gene die de overschrijving vraagt. Zoo kan b. v. iemand overschrijving vragen voor een aanslag die ten name zijner echtgenoot is gesteld; of eene vennootschap kan van dit middel van betaling gebruik maken voor belasting die door een der vennoten in privé is verschuldigd.

§ 5. De tusschenpersonen, bedoeld bij het tweede lid van § 3, geven aan de van hunne cliënten ontvangen verzoeken om overschrijving gevolg door hunnerzijds een verzoek om overschrijving (formulier n°. 3) te zenden aan het bankkantoor waarmede zij in rekening staan. De opgaven van te betalen belasting worden hierbij overgelegd.

§ 6. De kantoren der Nederlandsche Bank zenden de volgens § 3, eerste lid, of § 5 bij hen ingekomen opgaven van te betalen belasting aan de ontvangers, te wier kantore de belasting verschuldigd is.

De Hoofdbank voegt bij iedere zending de kennisgeving, dat de rekening van 's Rijks Schatkist voor het in de opgaven gespecificeerde bedrag is gecrediteerd. De overige bankkantoren voegen bij iedere zending de kennisgeving, dat crediteering als hiervoren bedoeld, aan de Hoofdbank is verzocht.

Voor deze kennisgevingen dienen de formulieren n°. 6 (Hoofdbank), n°. 7 (Bijbank) en n°. 8 (agentschappen).

§ 7. Na ontvangst eener kennisgeving (formulier n°. 6, 7 of 8) vergelijkt de ontvanger het daarin uitgedrukt bedrag met de bedragen, vermeld in de daarbij behoorende opgaven. Bij conformbevinding wordt de strook van het formulier der kennisgeving, ingevuld en onderteekend, teruggezonden.

Mocht een verschil worden geconstateerd, dan zendt de ontvanger de kennisgeving en bijlagen terug, met verzoek om redres.

Bij de vergelijking wordt, indien eene opgaaf van te betalen belasting in gesloten couvert is ontvangen, alleen gelet op het bedrag dat op de buitenzijde van het couvert is ingevuld. Het couvert wordt niet geopend zolang niet de bij het eerste lid bedoelde overeenstemming is gebleken.

II. BOEKING DER OVERGEWEZEN BEDRAGEN.

§ 8. De in de aangenomen opgaven omschreven belasting wordt op de gewone wijze in ontvang geboekt. De omstandigheid, dat zij door middel van giro is voldaan, wordt bij iedere inschrijving aangeduid door de letter G, in margine vóór de inschrijving te vermelden.

Bij de boeking van accijnzen wordt die letter op den stok van het register vermeld. De quitantie wordt met het duplicaat door kruisstrepen onbruikbaar gemaakt.

§ 9. Kan, bij blijkbaar onjuiste of onvolledige invulling eener opgaaf van te betalen belasting, voor een post niet met voldoende zekerheid worden vastgesteld welke aanslag bedoeld wordt, of betreft een post, volgens hetgeen in de opgaaf is vermeld, een aanslag die op een ander kantoor moet worden voldaan, dan boekt de ontvanger het bedrag, in afwachting dat het zijn definitieve bestemming kan bereiken, in het register n°. 6 (Comptabiliteit). De quitantie wordt door kruisstrepen onbruikbaar gemaakt.

Op de successiekantoren wordt in zoodanig geval het bedrag geboekt in het register van gedeponeerde fondsen n°. 11.

§ 10. De opgaven van te betalen belasting worden, nadat de nummers der boeking (c. q. de nummers der voorloopige boeking volgens § 9) in de daarvoor bestemde kolom zijn ingevuld, en nadat in dorso de verklaring betreffende de boeking is ingevuld en onderteekend, aan den onderteekenaar der opgaaf teruggezonden.

§ 11. Heeft de ontvanger nadere inlichtingen van den onderteekenaar der opgaaf nodig, dan vraagt hij die bij de terugzending van het formulier.

Bij die terugzending wordt de onderteekenaar ook duidelijk en volledig ingelicht ten aanzien van begane vergissingen die geen nadere inlichtingen noodig maken.

Korte vragen en mededeelingen kunnen op het formulier worden gesteld.

§ 12. Vergissingen als bij de vorige paragraaf bedoeld, kunnen b. v. de volgende zijn:

1°. Bij de invulling der opgaaf is kennelijk niet gerekend op verschuldigde vervolgings-

kosten, zoodat op de belasting zelf minder moet worden afgeschreven dan bedoeld was.

2°. Het couvert, waarin eene opgaaf is gesloten, vermeldt een kleiner bedrag dan de opgaaf zelf. Er kan dan natuurlijk slechts zooveel in ontvang worden geboekt als op het couvert is ingevuld en dienvolgens aan 's Rijks schatkist is overgewezen.

3°. Het couvert vermeldt, omgekeerd, een grooter bedrag dan de opgaaf.

In het sub 3°. bedoelde geval wordt het bedrag dat te veel is overgewezen, overeenkomstig § 9 geboekt. Het wordt vervolgens, na aftrek der kosten, per postwissel aan den ondertekenaar der opgaaf overgemaakt. Het bewijs der storting wordt in het register n°. 6 (Compt.), tot justificatie van den aftrek, aangehecht. Voor zeer geringe bedragen kunnen postzégels worden gezonden. Op dezelfde wijze wordt gehandeld, indien de belasting waarvoor eene overwijzing is gedaan, geheel of ten deele reeds betaald was.

Op de successiekantoren wordt het bewijs der storting overgelegd bij den staat n°. 52, bedoeld in art. 369 I. C.

§ 13. Bedragen die op een ander kantoor blijken te zijn verschuldigd, worden aan den ontvanger van dat kantoor overgemaakt tegen ontvangbewijs, vermeldende het nummer waaronder de belasting definitief is geboekt.

Het ontvangbewijs wordt aangehecht als bij de vorige paragraaf bepaald.

Op de successiekantoren wordt met dit ontvangbewijs gehandeld conform het laatste lid van § 12.

III. KENNISGEVINGEN VAN CREDITEERING.

§ 14. De van de kantoren der Nederlandsche Bank ontvangen kennisgevingen van (verrichte of aangevraagde) crediteering vertegenwoordigen voor den ontvanger de daarin uitgedrukte geldbedragen.

Zij worden bij den eerstvolgenden maandaastaat in uitgaaf gebracht, onder eene nieuwe rubriek: „Crediteeringen van 's Rijks Schatkist bij de Nederlandsche Bank”, volgende op de rubriek: „Overstortingen”. De kennisgevingen worden omschreven door vermelding van de plaats van afgifte, datum en nummer.

Op de successiekantoren worden de kennisgevingen omschreven op het borderel n°. 10^b. De directeurs der registratie en domeinen bezigen daartoe het borderel n°. 10c.

§ 15. Na ontvangst bij het Departement van Financiën worden de kennisgevingen overgebracht bij de afdeling Generale Thesaurie,

ter vergelijking met de maandelijksche verantwoording der Nederlandsche Bank.

IV. SLOTBEPALINGEN.

§ 16. De formulieren n°. 1, 1a en 2 tot en met 5 worden van Rijksweg gedrukt (serie *Giroverkeer*) en bij de ontvangers der directe belastingen verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van ½ cent per stuk.

Zij worden op de gewone wijze aangevraagd, in het register n°. 1 (Verschillende Stukken) in- en afgeschreven en in den jaarlijkschen verantwoordingsstaat opgenomen.

De gedurende een jaar te dier zake ontvangen gelden worden vóór de opmaking van het saldowerk in het register n°. 8 (Comptabiliteit) geboekt. In den staat n°. 10 (Comptabiliteit) wordt de ontvangst vermeld als: „*Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken.*”

Aan de kantoren die geacht worden daarvoor in aanmerking te komen, wordt eene hoeveelheid der genoemde formulieren reeds terstond ongevraagd toegezonden.

§ 17. Op de rug- en binnenzijde van alle aanslagbiljetten der directe belastingen wordt als laatste aantekening gedrukt:

„Rekeninghouders bij de Nederlandsche Bank, alsmede zij wier bankier, kassier, commissionair in effecten enz. eene rekening bij de Nederlandsche Bank heeft, kunnen de belasting voldoen door middel van overschrijving op de rekening van 's Rijks Schatkist bij die Bank. Nadere inlichtingen worden ten kantore van den ontvanger verstrekt.”

Voor gelijkluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal, DE JONGE.

8 September 1914. BESLUIT, tot verklaring in staat van beleg van verschillende gemeenten. S. 448.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van den Raad van Ministers van 7 September 1914;

Gelet op art. 1 van de Wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 123);

Gezien Ons besluit van 30 Juli 1914, n°. 72; Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

1°. met ingang van heden worden in staat van beleg verklaard de navolgende gemeenten of gedeelten van gemeenten:

Zeeland.

Cadzand, Rétranchement, Sluis, Aardenburg, Eede, St. Kruis, Zuidzande, Nieuwvliet, Groede, Breskens, Hoofdplaat, Schoondijke, Oost-

burg, Waterlandkerkje, IJzendijke, Biervliet, Philippine, Hoek, Neuzen, Zaamslag, Boschkapelle, Ossensisse, Hengstdijk, Stoppeldijk, Hontensisse, Bruinisse, Veere, Kruiningen, Vlis-singen.

Noordbrabant.

Halsteren, Oud en Nieuw Gastel, Oudenbosch, Hoeven, Etten en Leur, Princenhage, Breda, Teteringen, Ginneken en Bavel, Chaam, Baarle-Nassau, Alphen, Gilze en Reijen, Tilburg, Goirle, Hilvarenbeek, Hooge en Lage Mierde, Reusel, Bladel en Netersel, Oost- West- en Middelbeers, Diessen, Moergestel, Berkel, Udenhout, Oisterwijk, Haaren, Esch, Boxtel, Liempde, St. Oedenroode, Oirschot, Best, Son en Breugel, Vessem, Wintelre en Knegsel, Hoogeloon Hapert en Casteren, Eersel, Duizel en Steensel, Bergeijk, Luijkgestel, Borkel en Schaft, Westerhoven, Riethoven, Dommelen, Veldhoven en Mereveldhoven, Oerle, Zeelst, Gestel en Blaarthem, Aalst, Waalre, Valkenswaard, Leende, Maarheeze, Soerendonk, Sterk-sel en Gassel, Heeze, Zes Gehuchten, Stratum, Eindhoven, Strijp, Woensel, Tongelre, Nunen Gerwen en Nederwetten, Lieshout, Beek en Donk, Gemert, Bakel en Milheeze, Aarle-Rixtel, Stiphout, Mierlo, Geldrop, Lierop, Someren, Asten, Vlierden, Helmond, Deurne en Liesel, Budel.

Limburg.

Weert, Stramproy, Hunsel, Neeritter, Ittervoort, Thorn, Stevensweert, Ohe en Laak, Roosteren, Susteren, Grevencicht, Obbicht, en Papenhoven, Urmond, Stein, Elsloo, Geulle, Bunde, Itteren, Ulestraten, Schimmert, Nuth, Wijnánsrade, Hoensbroek, Nieuwenhagen, Ubach over Worms, Brunssum, Amstenrade, Schinveld, Jabeek, Bingelrade, Merkelbeek, Oirsbeek, Schinnen, Spaubeek, Beek, Geleen, Munstergeleen, Sittard, Broeksittard, Limbricht, Born, Nieuwstadt, Echt, Posterholt, Vlodrop, Melick en Herkenbosch, St. Odilienberg, Montfort, Maasbracht, Linne, Hertén, Roermond, Maasniel, Horn, Beegden, Heel en Panheel, Wessems, Grathem, Baexem, Nederweert, Meijel, Heythuizen, Roggel, Neer, Nunhem, Buggenum, Haalen, Swalmen, Beesel, Belveld, Kessel, Helden, Maasbree, Tegelen, Venloo, Arcen en Velden, Grubbenvorst, Sevenum, Horst, Venray, Wanssum, Meerlo, Broekhuizen.

Gelderland.

Herwen en Aerd, Millingen, Pannerden, Onderdeel Doornenburg (gemeente Bommel).

Groningen.

Delfzijl, Ulrum, Oldehoeve.

Friesland.

Ameland, Harlingen.

Noordholland.

Texel, Vlieland, Terschelling, den Helder, Velsen.

Zuidholland.

Onderdeel Hoek van Holland (gemeente Rotterdam), Brielle, Hellevoetsluis, Stellendam, Scheveningen voor zoover betreft het gedeelte begrensd door noordelijken dijk Afvoerkanal — Westduinweg — lijn van halte Duinstraat, strandpaal 101 — strand (gemeente's Gravenhage);

2°. met wijziging in zooverre van Ons besluit van 18 November 1912 (*Staatsblad* n°. 349) worden de gemeenten Ameland, Texel, Vlieland en Terschelling gesteld onder het gezag van den Commandant van de stelling van den Helder en wordt de gemeente Stellendam gesteld onder het gezag van den Commandant der Stelling van de Mondén van de Maas en van het Haringvliet.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine, van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 8ten September 1914.

WILHELMINA.

De tijdelijke Voorz. van den Raad van Ministers,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitg.* 8. Sept. 1914.)

8 September 1914, BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van huiden, van gerstemeel en van graanafval. S. 449.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van *huiden*, van *gerstemeel* en van *graanafval* te verbieden;

Gezien de Wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 27 Augustus 1914, Kabinet, Litt. H⁸⁶, 23 Augustus 1914, n°. 144, afdeling Invoerrechten en van 29 Augustus 1914, n°. 11209, afdeling Handel;

Den Raad van State gehoord (advies van 2 September 1914, n°. 3);

Gezien het nader rapport van Onze voor-

noemde Ministers van 5 September 1914, Kabinet, Litt. O⁸⁰; 5 September 1914, n°. 120, Invoerrechten en van 8 September 1914, n°. 12048, afdeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van *huiden*, van *gerstemeel* en van *graanafval* is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor, dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verlenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 8sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTEG.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg.* 8 Sept. 1914.)

8 September 1914. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van den Minister van Oorlog van 31 Juli 1912, tot uitvoering van het Koninklijk Besluit van 17 Juni 1912, S. 188, houdende vaststelling van de eischen van voorgeoefendheid, bedoeld in het eerste lid van art. 70 der Militiewet. (1)

De Minister van Oorlog,

Brengt ter kennis van de Landmacht, dat:

A. bij dezen worden ingetrokken de Regelen, gevoegd bij den aan sommige autoriteiten gericht dezerzijdschen brief van 4 November 1912, Afd. M. en L. (M.), n°. 292; de aanschrijving gericht aan den Inspecteur der Infanterie en de Commissarissen der Koningin van 30 Augustus 1912, Afd. M. en L. (M.), n°. 556 en

het bepaalde onder B van de dezerzijdsche beschikking van 31 Juli 1912, IIe Afd., n°. 528 (*Staatscourant* 1912, n°. 180);

B. in aansluiting aan het bepaalde in artt. 24 tot en met 33 van het Militiebesluit II (*Staatsblad* 1912, n°. 276), zooals dit is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 14 October 1913 (*Staatsblad* n°. 390), de navolgende regeling is vastgesteld betreffende het eerstvolgend

(1) De modellen zijn hierna niet opgenomen.

onderzoek naar de voorgeoefendheid, bedoeld in artikel 70 der Militiewet.

REGELING.

Art. 1. Het onderzoek wordt gehouden in de navolgende gemeenten, bij de tusschen haakjes daarachter vermelde korpsen of inrichtingen:

Amsterdam (7 R. I.), den Helder (21 R. I.), 's Gravenhage (R. Gr.), Gorinchem (1 R. Vg. A.), Breda (6 R. I.), Venlo (2 R. I.), Arnhem (8 R. I.), Kampen (I. B.), Leeuwarden (9 R. I.), Assen (1 R. I.), en Utrecht (M. G. S.).

2. De opgaven bedoeld in art. 27 van het Militiebesluit II, worden gezonden aan den Inspecteur der Infanterie. Deze autoriteit draagt zorg, dat de Voorzitters van de in art. 3 bedoelde commissies ten spoedigste de vereischte inlichtingen ontvangen.

3. Het onderzoek wordt opgedragen aan vijf examencommissies, die na gehouden overleg met den Directeur der Militaire Gymnastiekschool worden benoemd door den Inspecteur der Infanterie.

4. Tot bijstand van elke commissie, samengesteld op den voet van het bepaalde in art. 28, tweede lid van het Militiebesluit II, kunnen haar door den Inspecteur der Infanterie worden toegevoegd één of twee onderofficieren, in het bezit van de akte middelbaar onderwijs gymnastiek.

5. De eerste commissie stelt het onderzoek achtereenvolgens in te Amsterdam, den Helder en Utrecht; de tweede te 's Gravenhage en Gorinchem; de derde te Breda en Venlo; de vierde te Arnhem en Kampen; de vijfde te Leeuwarden en Assen.

6. Het personeel, noodig tot het voordoen van oefeningen en belast met de zorg voor de candidaten, zoomede de hulpmiddelen en het terrein (de localiteit), voor het onderzoek benodigd, worden door den Commandeerende Officier, bij wiens corps of corpsonderdeel het onderzoek wordt gehouden, ter beschikking van de commissie gesteld; de noodige springen werpplaatsen worden door zijne zorg ingericht en de banen van 100 en 500 M. nauwkeurig aangegeven.

Door of vanwege den voorzitter der commissie worden ter plaatse, ten minste een week vóór den aanvang van het onderzoek, de getroffen voorbereidingen nagegaan en desgewenscht aanwijzingen gedaan ter verbetering.

Maatregelen worden getroffen, opdat — zoo de weersgesteldheid daartoe aanleiding geeft — het onderzoek, voor zooveel het zich daartoe

leent, binnenskamers — voor zooveel noodig en mogelijk in verwarmde vertrekken — kan plaats hebben.

7. De voorzitter van de commissie doet aan den daarbij betrokken Commandeerenden-Officier tijdig mededeeling:

a. van het getal der lotelingen, aan wie, overeenkomstig art. 24, derde lid, van het Militiebesluit II, legering en voeding moet worden verstrekt;

b. van hetgeen ingevolge het voorgaand art. ter beschikking van de commissie moet worden gesteld;

een en ander met opgaaf van den tijd, gedurende welken zulks noodig zal zijn.

8. Teneinde geneeskundige hulp te kunnen verlenen aan lotelingen, die deze tijdens de marcheeroefening mochten behoeven, en om de commissie in de gelegenheid te stellen, geneeskundig advies in te winnen nopens den eisch, dat de deelnemers aan het einde van den marsch in goede lichamelijke gesteldheid verkeerden, vraagt de voorzitter, voor zooveel noodig in overleg met den betrokken Commandeerende-Officier, de beschikking over het benodigde geneeskundige personeel en materieel.

9. De voorzitter der commissie treft de noodige maatregelen, opdat het onderzoek in de onderdeelen A tot en met J van het programma voor dezelfde deelnemers in één dag kan afloopen.

10. Den voorzitter der commissie wordt, bij dezen, machtiging verleend om bij buitengewoon ongunstig weder de marcheeroefening één dag of ten hoogste twee dagen later dan den aanvankelijk daarvoor bestemden dag te doen aanvangen, met dien verstande echter, dat beide marschen op twee achtereenvolgende dagen moeten worden gehouden.

11. Het onderzoek kan worden bijgewoond door belangstellenden, die, na zich daartoe te hebben aangemeld, van den Commandeerende-Officier van het korps of korpsonderdeel, waar bij het onderzoek wordt gehouden, de vereischte toestemming hebben gekregen.

Bij het beslissen op de aanvragen om toestemming is de Commandeerende-Officier verplicht, rekening te houden met de beschikbare ruimte en er voor te waken, dat de kandidaten bij het afleggen van de gevorderde proeven van geoefendheid op geenerlei wijze hinder ondervinden van de omstandigheid, dat daarbij toeschouwers tegenwoordig zijn.

12. De commissie laat tot het onderzoek slechts toe de lotelingen, die vermeld zijn in de opgaven Model B, bedoeld in art. 27 van

het Militiebesluit II, voor zooveel die lotelingen bestemd zijn, om voor delichting van het volgende jaar bij de militie te worden ingelijfd.

13. Het onderzoek in de onderdeelen A tot en met J van het programma heeft plaats in onderstaande volgorde, onverschillig met welk onderdeel wordt begonnen:

1. werpen,
2. snelloop,
3. evenwichtsoefening,
4. vrije sprongen:
 - a. hoog, rechts en links,
 - b. loopsprong,
 - c. sprong met schuinen aanloop, rechts en links,
5. optrekoefening,
6. steenstooten,
7. vrije sprongen:
 - a. ver, rechts en links,
 - b. driesprong,
8. staatoefeningen,
9. duurloop,
10. gewichtheffen.
11. vrije oefeningen,
12. klimmen,
13. gemengde sprongen:
 - a. polstoksprongen hoog,
 - b. idem ver,
 - c. springen over een hek,
 - d. opspringen tot steun.

14. De waardeering voor elk der 31 rubrieken van beoordeeling, vermeld in het bij deze beschikking behorende model E, geschiedt afzonderlijk met „voldoende” (v) of „onvoldoende” (o).

15. Elke oefening, uitgezonderd de marcheeroefening, mag éénmaal worden overgedaan. Indien de commissie daartoe aanleiding vindt, kan meer dan één herhaling van eene oefening worden toegestaan. Het overdoen of herhalen van een oefening geschiedt tijdens het examen op het tijdstip, door de commissie aan te geven.

16. De geoefendheid, bedoeld onder L, M en N van het programma, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 17 Juni 1912 (*Staatsblad* n°. 188), wordt door de commissie uitsluitend beoordeeld uit getuigschriften, welke door den loteling bij den aanvang van het onderzoek aan haar worden overgelegd.

Uit die getuigschriften, welke niet meer dan een jaar oud mogen zijn, en die ingericht worden naar het bij deze beschikking behorende model A, moet blijken, dat de loteling eene voldoende geoefendheid heeft verworven.

17. Bevoegd tot het afgeven van de in artikel 16 bedoelde getuigschriften zijn, voor:

Korfbal: het Bestuur van den Nederlandschen Korfbalbond;

voetbal: het Bestuur van den Nederlandschen Voetbalbond;

zwemmen: het Bestuur van den Nederlandschen Zwembond;

de oefeningen aan den rekstok, de barren en het paard:

a. de directeuren van openbare en bijzondere hogere burgerscholen met vijfjarigen cursus, voor zooveel betreft de leerlingen of gewezen leerlingen der school onder hunne directie;

b. de rectoren van openbare en bijzondere gymnasia, voor zooveel betreft de leerlingen of gewezen leerlingen der school onder hun rectoraat;

c. het Nederlandsche Gymnastiekverbond.

18. Colleges of personen, die aanspraak wenschen te maken op het verkrijgen van de bevoegdheid tot het afgeven van de getuigschriften, als bedoeld in art. 16, kunnen zich met een daartoe strekkend verzoek tot den Minister van Oorlog wenden, onder bijvoeging van de gegevens, welke tot staving van de gegrondheid hunner aanspraken kunnen dienen.

Aan de voorzitters der commissies, bedoeld in art. 8, wordt tijdig door den Inspecteur der Infanterie medegedeeld aan welke colleges of personen vorenbedoelde bevoegdheid is verleend geworden.

19. Aan den candidaat, die in alle der in art. 14 bedoelde rubrieken met „voldoende” is beoordeeld, wordt het bewijs, bedoeld in artikel 33, eerste lid, van het Militiebesluit II, toegekend.

Aan den candidaat, die niet in alle der in art. 14 bedoelde rubrieken met „voldoende is” beoordeeld, kan vorenbedoeld bewijs worden toegekend, indien hij in het bezit is van zoodanige getuigschriften, als bedoeld in artikel 16, dat de commissie beslist, den uitslag van het onderzoek in zijn geheel genomen als „voldoende” te moeten beschouwen.

20. De marcheeroefening heeft plaats onder toezicht van een, door den Commandeerende-Officier, bedoeld in art. 6, aan te wijzen, officier, aan wien het noodige kader wordt toegevoegd. De tweede marsch moet zóó tijdig aanvangen, dat de deelnemers zoo eenigszins mogelijk nog denzelfden dag in hunne woonplaatsen kunnen terugkeeren.

21. De commissie neemt bij de beoordeeling van de candidaten het volgende in acht:

Staaft- en vrije oefeningen.

De oefeningen, zonder grove fouten uitgevoerd, worden met „voldoende” beoordeeld.

Bij de eerste staafoefening mag de voet langs de staaft glijden en mag de voet binnenwaarts worden gebogen. Het been behoeft dus niet rechtstandig over de staaft gebracht te worden.

Bij de tweede staatoefening wordt niet geëischt, dat bij de tweede beweging de voet plat op den grond blijft.

Bij de ligsteunoefeningen blijft de wijze, waarop de man in den ligsteun komt, buiten beoordeeling.

Bij het langzaam en gestrekt marcheeren wordt zoo noodig door tellen het tempo geregeld.

Snelloop.

Bij de beoordeeling wordt er rekening mede gehouden, dat toevallige omstandigheden, als een te zachte loopbaan, vochtig gras, tegenwind, uitglijden, enz. oorzaak kunnen zijn, dat voor den snelloop één of twee seconden meer worden gebruikt.

Hoogspringen.

Er wordt gesprongen over eene lijn; afwerpen van den lijn maakt den sprong onvoldoende, aanraken niet. Bij den neersprong mogen alleen de voeten den grond raken, doorloopen is geoorloofd.

Loopsprong.

De horden mogen niet worden aangeraakt.

Sprong met schuinen aanloop.

Er wordt gesprongen over een lijn; afwerpen van de lijn maakt den sprong onvoldoende, aanraken niet.

Verte-sprong.

Achterover vallen bij den neersprong maakt den sprong onvoldoende; voorover vallen of doorloopen niet. Het touw, de band of de streep van de afstootplaats mag niet met den voet worden aangeraakt of overschreden. De afstand wordt bepaald van streep, touw of band tot den hiel van den achtersten voet.

Driesprong.

Vóór het bepalen van den afstand wordt gehandeld als bij den verte-sprong.

Polsstok-hoogspringen.

De stok mag niet tijdens het zweven door een ander worden aangevast. Lichaam noch stok mogen de lijn aanraken; de stok moet worden teruggeworpen; alleen de voeten mogen den grond raken.

Steenstooten.

Voorover vallen of overschrijden van de plaats, waar gestooten wordt, maakt den worp

onvoldoende. De worp wordt gemeten van de punt van den voorsten voet van den werper tot het midden van den indruk in den grond, waar de kogel het eerst na den worp den grond raakt.

Evenwichtsoefening.

In elke ploeg gaan de kandidaten eerst allen voorwaarts, daarna allen achterwaarts, vervolgens allen zijwaarts over de geheele lengte van den boom en ten slotte doen zij oefening II.

Springen over een hek.

Alleen de handen mogen het voorwerp, waarover gesprongen wordt, aanraken. De vorm en de wijze van uitvoering van den sprong worden overigens niet beoordeeld.

Opspringen tot steun.

De vorm en de wijze van uitvoering van den sprong worden niet beoordeeld.

Polsstok-verspringen.

Zie de aanwijzingen voor den vertesprong.

Sta afwerpen.

De staaf moet, zonder te zijn gekanteld, het eerst met het voorreinde het doel treffen.

Gewichtheffen.

De vorm en de wijze van uitvoering worden niet beoordeeld.

Klimmen.

De vorm en de wijze van uitvoering worden niet beoordeeld.

Optrekoefening.

De borst moet ter hoogte van den stok worden gebracht. De vorm en de wijze van uitvoering worden niet beoordeeld.

22. Aan de kandidaten wordt, indien zij niet, op grond van het bepaalde in art. 30, tweede lid van het Militiebesluit II, den wensch te kennen geven, van verdere deelneming aan het onderzoek te worden vrijgesteld, de gelegenheid geboden, alle onderdeelen *A* tot en met *J* van het programma te doorloopen.

Zij, die reeds na het doorloopen van de onderdeelen *A* tot en met *J*, naar het oordeel der commissie, moeten worden afgewezen, nemen niet deel aan de marcheeroefening.

23. Het bewijs, bedoeld in art. 33 van het Militiebesluit II, is ingericht overeenkomstig het bij deze beschikking behorende model *B*.

24. Nadat het onderzoek in de onderdeelen *A* tot en met *J* van het programma heeft plaats gehad, wordt door of vanwege den voorzitter der commissie aan elken loteling, die dan nog niet is afgewezen of zich niet heeft teruggetrokken, afgevraagd welke wenschen hij heeft met betrekking tot zijne inlijving. Van deze wenschen wordt door bedoelden voorzitter aanteekening gehouden.

De bewijzen, bedoeld in art. 33 van het Militiebesluit II, voor de hierbedoelde lotelingen worden, geheel ingevuld en onderteekend, door den Voorzitter ter hand gesteld aan den Commandeerende-Officier, bedoeld in art. 6.

25. Na afloop van den tweeden marsch worden aan hen, die aan de marcheeroefening voldaan hebben, door of vanwege den Commandeerende-Officier, bedoeld in art. 6, de bewijzen uitgereikt.

De bewijzen betreffende de lotelingen, die niet aan de marcheeroefening hebben voldaan, worden — vergezeld van een verslag omtrent deze oefening, opgemaakt door den officier onder wiens toezicht de oefening plaats had — ten spoedigste gezonden aan den voorzitter der commissie, die de bedoelde bewijzen vervolgens vernietigt, tenzij de commissie, op grond van het bepaalde in art. 19, tweede lid, beslist, dat de loteling alsnog in het bezit van het bewijs kan worden gesteld. Alsdan wordt hem het bewijs, door de zorg van den voorzitter der commissie, ten spoedigste toegezonden.

26. De beslissing van de commissie is onherroepelijk; kandidaten aan wie, naar het oordeel der commissie, het bewijs niet kan worden toegekend, kunnen dus niet aan een tweede onderzoek worden onderworpen.

27. De opgaven, ingevolge art. 33, tweede lid, van het Militiebesluit II, te zenden aan den Commissaris der Koningin in de Provincie en aan den Provinciale-Adjutant, zijn onderscheidenlijk ingericht overeenkomstig de bij deze beschikking behorende modellen *C* en *D*.

De vermelding van de lotelingen in deze opgaven geschiedt in alphabetische volgorde van de gemeenten en voorts naar de lotingsnummers.

28. Zoo spoedig mogelijk na afloop van het onderzoek worden door den Voorzitter aan den Inspecteur der Infanterie gezonden:

a. een beoordeelingsstaat, ingericht volgens het bij deze beschikking behorende model *E*;

b. een verzamelstaat, ingericht volgens het bij deze beschikking behorende model *F*;

c. afschriften van de opgaven, welke, op grond van het bepaalde in art. 26 der „Beschikking betreffende de lichamelijke oefening der jongelingschap” (*Staatscourant* van 25 November 1913, n°. 276), worden toegezonden aan de Inspecteurs der lichamelijke opvoeding;

d. een verslag, bevattende de opmerkingen, waartoe het gehouden onderzoek de commissie heeft geleid.

29. Verzoeken tot het ondergaan van het nader onderzoek, bedoeld in art. 70, tweede lid,

der Militiewet, worden — in verband met het bepaalde in art. 31, eerste lid, van het Militiebesluit II — gericht tot den Inspecteur der Infanterie. Door deze autoriteit worden de noodige maatregelen getroffen voor het instellen van dit onderzoek.

30. De Inspecteur der Infanterie zendt zoo spoedig mogelijk na afloop, zoowel van het onderzoek als van het nader onderzoek, aan den Minister van Oorlog een beknopt Verslag, vergezeld van de opmerkingen, waartoe de kennisneming van de Verslagen der Voorzitters die autoriteit geeft.

31. De Inspecteur der Infanterie doet in de tweede helft van de maand October de aangewezen Voorzitters der Commissies bijeenkomen, teneinde de wijze, waarop het onderzoek zal worden ingesteld, te doen bespreken. Genoemde autoriteit neemt ook overigens alle vereischte maatregelen, teneinde een regelmatig verloop van het onderzoek en gelijkheid in de wijze van beoordeeling van de candidaten zooveel mogelijk te bevorderen.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

9 September 1914. BESLUIT, houdende beslissing, dat, waar uit de overgelegde stukken blijkt, dat de belanghebbende militieplichtige afwezig was op het oogenblik dat de kennisgeving, in zake zijne aanvraag om vrijstelling van den dienst bij de militie ten huize zijner eveneens afwezige moeder werd uitgereikt, en dat hij ook daarna nog herhaaldelijk afwezig is geweest, in dit geval eene geldige reden als is bedoeld in art. 39 van het Militiebesluit (*Staatsblad* 1912, n°. 145) mag geacht worden te bestaan tot afwijking van den termijn, gesteld in art. 27 van dit besluit.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. TIGCHELAAR, weduwe van S. HOEKSTRA, te *Harlingen*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland* van 12 Juni 1914, n°. 53, 1^e afd. M., houdende ongegrondverklaring van hare bezwaren tegen de uitspraak van den Militieraad in het 1^e district van *Friesland* van 30 April 1914, waarbij haar zoon KLAAS HOEKSTRA, ingeschreven voor de militie in de gemeente *Harlingen* lichtig 1915, in zijn aanvraag om vrijstelling wegens broederdienst niet-ontvankelijk is verklaard;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 22 Augustus 1914, n°. 340;

Op de voordracht van Onzen Minister van

Binnenlandsche Zaken van 2 September 1914, n°. 7107, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten op 12 Juni 1914 hebbende besloten de ingebrachte bezwaren ongegrond te verklaren, uit overweging, dat blijkens bericht van den voorzitter van den militieraad van 11 Mei 1914, n°. 18, de Raad tot de niet-ontvankelijkverklaring heeft besloten op grond, dat uit de overgelegde bewijsstukken en uit de correspondentie met den Burgemeester van *Harlingen* gevoerd, is gebleken dat eerst op 4 April 1914, d. i. na den termijn in artikel 27 van het Militiebesluit bepaald, op aandringen van de Secretarie door een oom van den ingeschrevene bij den burgemeester aanvraag is gedaan tot het opmaken van de noodige stukken, terwijl naar het oordeel van den raad voor de overschrijding van den bedoelden termijn geen geldige reden bestond; dat de adressante beweert, dat zij en haar zoon door voortdurende afwezigheid niet in de gelegenheid zijn geweest tijdig de vrijstelling aan te vragen; dat uit de nadere inlichtingen, door Gedeputeerde Staten bij den Burgemeester ingewonnen, blijkt dat vanwege den burgemeester op 13 of 14 Maart 1914 ten huize van de adressante een kennisgeving is uitgereikt, waarin o. a. was vermeld wat belanghebbenden voor het aanvragen van vrijstelling wegens broederdienst hadden te doen; dat de ingeschrevene, schippersknecht, toen afwezig was, doch later in de maand Maart meer dan eens thuis is geweest; dat hij tegenover den Burgemeester heeft verklaard dat hij in Maart de kennisgeving in ontvangst heeft genomen, doch dat hij niet wist hoe hij moest handelen, en met welke getuigen hij ter secretarie moest komen; dat uit een en ander naar het oordeel van Gedeputeerde Staten blijkt dat de ingeschrevene wel in de gelegenheid is geweest tijdig de noodige maatregelen voor het aanvragen van vrijstelling wegens broederdienst te treffen;

dat de appellante, bij Ons in beroep gekomen, verzoekt haar zoon alsnog wegens broederdienst vrijstelling te verlenen, daarbij aanvoerende, dat deze ofschoon zelden thuis, wel in de mogelijkheid heeft verkeerd de vrijstelling op tijd aan te vragen, maar dit door onwetendheid niet op tijd heeft gedaan en zij zelve beslist in de onmogelijkheid heeft verkeerd de aanvraag voor haar zoon te doen;

Overwegende, wat betreft de vraag of Gedeputeerde Staten terecht de uitspraak van den militieraad strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van de appellante, hebben ge-

handhaafd, dat uit de overgelegde stukken blijkt, dat de belanghebbende militieplichtige afwezig was op het oogenblik dat de kennisgeving in zake zijne aanvraag om vrijstelling van den dienst bij de militie ten huize zijner eveneens afwezige moeder werd uitgereikt en dat hij ook daarna nog herhaaldelijk afwezig is geweest; dat voorts de noodige bewijsstukken tijdig in handen van den Voorzitter van den Militieraad zijn gekomen;

dat onder deze omstandigheden hier eene geldige reden als is bedoeld in art. 39 van het Militiebesluit (*Staatsblad* 1912, n°. 145) mag geacht worden te bestaan tot afwijking van den termijn gesteld in art. 27 van dit besluit en mitsdien de appellante ontvankelijk had moeten worden verklaard;

Overwegende, wat de hoofdzaak betreft, dat uit het schrijven van den Voorzitter van den Militieraad in het 1^e militiedistrict van *Friesland* en uit de overgelegde stukken blijkt, dat K. HOEKSTRA recht heeft op vrijstelling wegens broederdienst;

Gezien de Militiewet (*Staatsblad* 1912, n°. 21);

Hebben goedgevonden en verstaan;

met vernietiging van de uitspraak van den Militieraad in het 1^e militiedistrict van *Friesland* van 30 April 1914 betreffende K. HOEKSTRA en van de daartoe betrekkinghebbende uitspraak van Ged. Staten van *Friesland* van 12 Juni 1914, n°. 53, 1^e Afdeling M., aan K. HOEKSTRA, ingeschrevene voor de militie in de gemeente *Harlingen*, lichtung 1915, vrijstelling te verleen van den dienst bij de militie, wegens broederdienst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz,

(W. v. D. B. A.)

11 September 1914. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent de verificatie der sterkte bij uitslag van vermengd gedistilleerd. S. 450.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 22 Augustus 1914, n°. 75, Accijnzen;

Gezien artikel 114, § 1, r. a, der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62) en artikel 9 der wet van 23 December 1886 (*Staatsblad* n°. 223);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 September 1914, n°. 26);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 9 September 1914, n°. 82, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

In de gevallen waarin volgens artikel 114,

r. a der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), bij uitslag van gedistilleerd verificatie door ambtenaren moet plaats hebben, kan, met goedvinden van den inspecteur der accijnzen, voor gedistilleerd dat volgens een vast recept bereid wordt met zelfstandigheden die de juiste opnemering der sterkte met den vochtweger verhinderen, een onderzoek naar de sterkte achterwege blijven.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 11den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERLING.

(*Uitg.* 29 Sept. 1914.)

12 September 1914. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwendig van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 451.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwendig van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en andere der bedoelde ziekten in enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 Augustus 1914, n°. 7750, afdeling Volksgezondheid en Armwezen en van Onzen Minister van Financiën van 14 Augustus 1914, n°. 78, afdeling Invoerrechten;

Gelet op Ons besluit van 16 September 1913 (*Staatsblad* n°. 370);

Den Raad van State gehoord (advies van 25 Augustus 1914, n°. 28);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 September 1914, n°. 8891, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, en van Onzen Minister van Financiën van 10 September 1914, n°. 95, afdeling Invoerrechten;

Hebben goedgevonden en verstaan :
te bepalen :

Art. 1. In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kledingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed zijn verboden uit landen of plaatsen, door Onze Ministers van Binnenland-sche Zaken en van Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens ten minste één dag, vóórdat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Onze voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, alsmede te bepalen, of en in hoeverre de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen.

De beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

2. Heeft het verbod afwending van de Aziatische cholera of van pest ten doel, dan gedragen zich Onze genoemde Ministers bij aanwijzingen betreffende den in- en doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 17 Januari 1912 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 26 Februari 1914 (*Staatsblad* n°. 57) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, naar de bepalingen van die overeenkomst.

3. Met het opsporen van de overtredingen van de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80) en van dit besluit zijn, behalve de ambtenaren en beambten, daartoe in artikel 6 dier wet aangewezen, mede belast de geneeskundigen, die ingevolge het bepaalde in artikel 7, 1ste lid, der wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen, door Ons voor het in artikel 7 bedoelde gezondheidsonderzoek zijn aangewezen.

4. Dit besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Binnenland-sche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 12den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenland-sche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Financiën, (get.) BERTLING.

(Uitgeg. 30 Sept. 1914.)

14 September 1914. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het gagementsreglement in *Indisch Staatsblad* 1876, n°. 44 en van het pensioensreglement in *Indisch Staatsblad* 1905, n°. 299. S. 452.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 24 Augustus 1914, Afdeeling C¹, n°. 4;

Gezien het Koninklijk besluit van 24 Augustus 1875, n°. 42 (*Indisch Staatsblad* 1876, n°. 44), en het daarbij vastgesteld, laatstelijk bij Ons besluit van 5 December 1913, n°. 39 (*Indisch Staatsblad* 1914, n°. 368), gewijzigd reglement op het toekennen van gagement aan de Europeesche militairen, beneden den rang van officier, van de landmacht in *Nederlandsch-Indië* en aan de met hen gelijkgestelde militairen; alsmede

Ons besluit van 17 Februari 1905, n°. 8 (*Indisch Staatsblad* n°. 299), en het daarbij vastgesteld, laatstelijk bij Ons besluit van 20 Mei 1914, n°. 45, gewijzigd reglement op het verleen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen, beneden den rang van onderluitenant, van het *Nederlandsch-Indische* leger;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 September 1914, n°. 32);

Nog gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 10 September 1914, Afdeeling C¹, n°. 20;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Art. 1. Het tweede lid van artikel 3 van het Reglement, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 24 Augustus 1875, n°. 42 (*Indisch Staatsblad* 1876, n°. 44), wordt gelezen als volgt:

De Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* is bevoegd, indien de belanghebbende aldaar geboren of, — in eerste verbintenis bij het *Nederlandsch-Indische* leger, — aangeworven is, dan wel gehuwd is met eene in *Nederlandsch-Indië* geboren vrouw, bij uitzondering te bepalen, dat de nadere waarneming van den gepasporteerde zal geschieden in eene militaire ziekeninrichting in *Nederlandsch-Indië*.

2. In het bij Ons besluit van 17 Februari 1905, n°. 8 (*Indisch Staatsblad* n°. 299), vastgesteld Reglement worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. artikel 1, 5°, wordt gelezen als volgt:
5° door den in *Nederlandsch-Indië* geboren en aldaar in dienst getreden militair, zoomede door den met eene in *Nederlandsch-Indië* geboren vrouw gehuwden militair, die, hoewel alléén

lichamelijk ongeschikt voor de verdere waarneming van den militairen dienst in *Nederlandsch-Indië*, nochtans op dien grond den dienst moeten verlaten en overigens in de termen vallen van het bepaalde sub 2°, 3° of 4° hiervoren;

B. artikel 3, § 1, 3°, wordt gelezen als volgt:

3° door den in *Nederlandsch-Indië* geboren en aldaar in dienst getreden militair, zoomede door den met eene in *Nederlandsch-Indië* geboren vrouw gehuwden militair, die, hoewel alléén lichamelijk ongeschikt voor de verdere waarneming van den militairen dienst in *Nederlandsch-Indië*, nochtans op dien grond den dienst moeten verlaten, en overigens in de termen vallen van het bepaalde sub 1° of 2° hiervoren;

C. artikel 4, § 1, 2°, wordt gelezen als volgt:

2° door den in *Nederlandsch-Indië* geboren en aldaar in dienst getreden militair, zoomede door den met eene in *Nederlandsch-Indië* geboren vrouw gehuwden militair, die, zonder in het genot van pensioen te kunnen worden gesteld, den dienst moeten verlaten wegens ziels- of lichaamsgebreken, welke hen alléén ongeschikt maken voor de verdere waarneming van den militairen dienst in *Nederlandsch-Indië* en niet het gevolg zijn van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer en dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 14den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitgeg.* 23 Sept. 1914.)

15 September 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende uitbetaling van salarissen van personen, welke zich buitengewoon onder de wapenen bevinden.

Het Hoofdbestuur van den Bond van Nederlandsche Onderwijzers heeft zich tot mij gewend met het verzoek om te bevorderen, dat bij de uitbetaling der salarissen van de onderwijzers, die als opgeroepen voor het leger of voor andere militaire diensten ver van hun woonplaats zijn, voor de vereischte kwijting op de betalingsmandaten faciliteiten worden toegestaan, zoodat uitbetaling ook kan geschieden aan personen, die, naar het oordeel van het betrokken gemeentebestuur met de dienst-

plichtigen in voldoende relatie staan om daarvoor in aanmerking te komen.

Dit verzoek geeft mij aanleiding Uw College in kennis te stellen met de wijze, waarop door de Regeering hieraan is tegemoet gekomen bij de uitbetaling der traktementen, toelagen enz. aan de departementen van algemeen bestuur ressorteerende rijksambtenaren en beambten, die zich thans buitengewoon onder de wapenen bevinden.

Daartoe doe ik Uw College hierbij toekomen een afschrift van eene onder dagteekening van 14 Aug. jl. aan alle onder mijn Departement ressorteerende autoriteiten, colleges en bestuurders van rijksinrichtingen gerichte circulaire (1), terwijl een exemplaar van de daarin bedoelde verklaring als model mede hierbij gaat (2).

Deze verklaringen worden uitgereikt aan hen, die tot het ontvangen der traktementen enz. zijn aangewezen, met de mededeeling, dat ze zorgvuldig moeten worden bewaard, zoolang de buitengewone toestand des lands duurt en, om betaling te verkrijgen, telkens moeten worden vertoond aan den betaalmeester, of den ontvanger, die met de uitbetaling is belast.

Het spreekt van zelf, dat bij gemis van bloedverwanten, andere vertrouwde personen kunnen aangewezen worden, die naar het oordeel van het Hoofd van het Departement daarvoor in aanmerking kunnen komen.

Van den inhoud der verklaringen wordt aan de Algemeene Rekenkamer mededeeling gedaan door het betrokken Hoofd van het Departement.

Ik heb de eer Uw College in overweging te geven om, ten aanzien van de onderwijzers en andere gemeente-ambtenaren en -beambten, welke zich thans buitengewoon onder de wapenen bevinden, maatregelen te bevorderen in den zin als hierover ten opzichte van rijksambtenaren is medegedeeld. (Gem.stem.)

(1) Volgens die circulaire is aan de betaalmeesters opgedragen in voorkomende gevallen het traktement enz. uit te betalen aan den- gene, die daarvoor is aangewezen in een door of vanwege het betrokken departement van algemeen bestuur afgegeven verklaring.

(2) Het model luidt als volgt: De Minister van Binnenlandsche Zaken verklaart, dat hij zich zooveel mogelijk heeft overtuigd dat het traktement van (naam, voorna-
de toelage
men, betrekking en standplaats van den amb-
tenaar of beambte) die zich thans onder de
wapenen bevindt, zonder bezwaar kan worden
uitbetaald aan (naam, voornamen,
woonplaats, betrekking waarin de hier te
vermelden persoon staat tot den dienstplichtige)
van genoemden dienstplichtige.

17. September 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van alle producten; afkomstig van haver, tarwe en spelt, rogge, gerst, boekweit en maïs. S. 453.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van alle producten afkomstig van haver, tarwe en spelt, rogge, gerst, boekweit en maïs te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 9 September 1914, Kabinet, Litt. F⁹¹, van 10 September 1914, n°. 94, afdeling Invoerrechten en van 12 September 1914, n°. 12623, afdeling Handel;

Den Raad van State gehoord (advies van 14 September 1914, n°. 25);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 16 September 1914, Kabinet, Litt. A⁹⁵;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van alle producten, afkomstig van haver, tarwe en spelt, rogge, gerst, boekweit en maïs is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 17den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg.* 19 Sept. 1914.)

17 September 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van coca. S. 454.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 14 September 1914, Kabinet, Litt. F⁹³, van 15 September 1914, n°. 98, afdeling Invoerrechten en van 16 September 1914, n°. 13102, afdeling Handel;

1914.

Gezien Ons besluit van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 381);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het verbod van uitvoer van coca, uitgevaardigd bij Ons bovengemeld besluit, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 17den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg.* 19 Sept. 1914.)

17 September 1914. BESLUIT, houdende beslissing dat:

zoolang door het gemeentebestuur niet is besloten tot de aanstelling van een nieuwen ambtenaar ter secretaris, Gedep. Staten niet zijn bevoegd, met toepassing van art. 212 der Gemeentewet, daarvoor een post op de gemeentebegroting te brengen;

hetzelfde geldt voor de belooning van den waarnemenden secretaris, waarvan de beoordeeling geheel aan den Raad is overgelaten;

daarentegen de aanstelling van een tweeden veldwachter in de gemeente ter beoordeeling van den Commissaris der Koningin staat, en derhalve Gedep. Staten bevoegd zijn, met toepassing van art. 212 Gemeentewet, de daarvoor benodigde gelden, bij weigering van den Raad, op de begroting te brengen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Heer* tegen het besluit van Ged. Staten van *Limburg* van 1 Mei 1914, 1^e afd., L^a. 2261/6 S, waarbij aan de begroting van uitgaven der gemeente *Heer* voor 1914 twee nieuwe posten zijn toegevoegd en een post dier begroting is aangevuld;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 26 Augustus 1914, n°. 311;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsch Zaken van 15 September 1914, n°. 7375, Afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat naar aanleiding van de weigering van den Raad van de gemeente *Heer* om op de plaatselijke begroting van inkom-

sten en uitgaven voor 1914 de noodige gelden uit te trekken wegens jaarwedden onderscheidenlijk van een ambtenaar ter secretarie en van een tweeden veldwachter alsmede wegens belooning voor door den waarnemenden secretaris in 1913 aan de gemeente bewezen diensten, Gedep. Staten bij voormeld besluit hebben besloten:

I. aan de begrooting van uitgaven twee nieuwe posten toe te voegen, te weten: onder Hoofdstuk I, afdeling I, artikel 5:

Jaarwedde van een ambtenaar ter gemeente-secretarie *f* 500.—;

onder Hoofdstuk XV, artikel 6:

Belooning van den waarnemenden gemeente-secretaris voor in 1913 bewezen diensten *f* 320.—.

II. den post vermeld onder Hoofdstuk IV, art. 1, van evengezegde begrooting aan te vullen met *f* 450.— en dezelve alzoo te brengen op *f* 950.—; dat Gedep. Staten daarbij hebben overwogen, dat naar hun oordeel door de aanzienlijke toeneming der administratieve werkzaamheden in de gemeente *Heer* de hulp van een ambtenaar ter secretarie wordt vereischt, terwijl verder ook, na gehouden overleg met Onzen Commissaris, een behoorlijk politie-toezicht in die gemeente vordert dat aldaar het vroegere in functie zijnde politiepersoneel, bestaande uit 2 veldwachters, niet worde ingekrompen, doch op zijne vroegere getalsterkte worde gelaten; voorts, dat het billijk is te achten dat den waarnemenden secretaris voor de als zoodanig in 1913 en wel van af 14 April—31 December gepraesteerde diensten, eene belooning worde toegekend; dat ter bestrijding van de hiermede verband houdende uitgaven, naar de meening van Gedep. Staten aan de onderwerpelijke begrooting bedragen van *f* 500.—, *f* 450.— en *f* 320.— behooren te worden toegevoegd, zijnde dit laatste bedrag berekend naar eene vergoeding van *f* 40.— per maand, gedurende 8 maanden;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende, dat naar zijne meening de post „jaarwedde van een ambtenaar ter secretarie” niet een door de wet aan de gemeente opgelegde uitgaaf betreft en Gedep. Staten niet de bevoegdheid bezitten dergelijke posten op de begrooting te brengen; dat toch de aanstelling en bezoldiging van een ambtenaar ter secretarie behoort tot de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente, welke ingevolge art. 144 der Grondwet tot de autonomie van den Raad behoort; dat aan dezen post, al zoude hij als eene raming van uitgaaf door Gedep. Staten op de begrooting worden ge-

bracht, door niemand anders eene bestemming kan gegeven worden dan door den Raad ingevolge art. 136 der Gemeentewet; dat de post „belooning van den waarnemenden secretaris” evenmin eene door de wet aan de gemeente opgelegde uitgaaf betreft en het Kon. besluit van 18 Juni 1872 duidelijk te kennen geeft dat Gedep. Staten de goedkeuring eener begrooting niet mogen weigeren op grond dat de gemeenteraad bezwaar maakt daarop uitgaven te brengen die volgens inzien van den Raad behooren tot een vroegeren dienst; dat verder op den waarnemenden secretaris dezelfde bepalingen van toepassing zijn, welke door de wet aan den definitieven functionaris zijn voorgeschreven;

dat onder deze bepalingen aldus ook is begrepen de bezoldiging van den waarnemenden secretaris, welke bezoldiging volgens art. 104 der Gemeentewet goedkeuring der Kroon behoort; dat in het onderhavige geval van deze goedkeuring geen sprake is geweest; dat betreffende het aanvullen van den post Hoofdstuk IV, art. 1, den Raad van oordeel is, dat het aanstellen en bezoldigen van een tweeden veldwachter niet in het belang der gemeente is; dat weliswaar met den onlangs overleden veldwachter *TOORENS* het politiecorps in de gemeente geacht werd uit twee manschappen te bestaan, doch dat zulks feitelijk niet het geval was; dat immers wijlen veldwachter *TOORENS* hoofdzakelijk bode-diensten verrichtte, daarbij het bedrijf van landhouwer uitoefende en nimmer proces-verbaal opmaakte; dat zijne jaarwedde dan ook slechts *f* 300.— bedroeg; dat verder in de gemeente steeds is gestationneerd een bezoldigd rijksveldwachter; dat de gemeente *Heer* aan ééne zijde onmiddellijk grenst aan de stad *Maastricht*, met haar uitgebreid rijks- en gemeente-politiecorps, en aan de andere zijde aan de gemeente *Amby*, waar eene brigade der marechaussée gevestigd is; dat het herhaaldelijk gebleken is dat laatstbedoelde politie ruim voldoende toezicht in de gemeente *Heer* uitoefent en voor haar dan ook eene gratificatie op de begrooting is uitgetrokken; dat de Raad van oordeel is, dat het in ieder geval niet tot de bevoegdheid van Ged. Staten behoort de jaarwedde van dezen tweeden veldwachter op de begrooting te brengen, berekend naar een grondslag, hooger dan die voor diens voorganger bij raadsbesluit is vastgesteld;

Overwegende, wat betreft het bezwaar van den gemeenteraad tegen het besluit van Ged. Staten voor zoover daarbij, met toepassing van art. 212 der Gemeentewet, een post op de be-

grooting van uitgaven is gebracht als jaarwedde van een ambtenaar ter secretarie, dat dit bezwaar gegrond is;

dat immers de aanstelling van een nieuwen ambtenaar ter secretarie niet heeft plaats gevonden, noch tot die aanstelling is besloten;

Overwegende, wat betreft het bezwaar van den gemeenteraad tegen het besluit van Ged. Staten voor zoover daarbij, met toepassing van art. 212 der Gemeentewet, een post op de begrooting van uitgaven is gebracht als belooning van den waarnemenden secretaris voor in 1913 bewezen diensteu, dat dit bezwaar eveneens gegrond is;

dat immers dergelijke belooning niet is eene uitgaaf door de wet aan de gemeente opgelegd en dus, als zij door den Raad niet wordt toegekend waar Ged. Staten hare toekenning billijk oordeelen, dit College art. 212 der Gemeentewet niet kan toepassen;

Overwegende, ten slotte wat betreft het bezwaar van den gemeenteraad tegen het brengen door Ged. Staten van een post op de begrooting van uitgaven voor de jaarwedde van een tweeden veldwachter, dat dit bezwaar is ongegrond;

dat ingevolge art. 191, laatste lid, der Gemeentewet de veldwachters in overleg met den burgemeester worden benoemd door Onzen Commissaris der provincie;

dat Onze Commissaris van oordeel is, dat in eene gemeente met eene toenemende arbeidersbevolking één veldwachter niet voldoende is om een behoorlijk politietoezicht te kunnen uitoefenen;

dat, ook nu na onderzoek gebleken is, dat onjuist is de bewering van den gemeenteraad dat in de gemeente *Heer* is gestationneerd een rijksveldwachter, met Onzen Commissaris moet worden aangenomen dat versterking van het politietoezicht noodig is;

dat niet opgaat het beroep daartegen van den gemeenteraad op de omstandigheid, dat de gemeente *Heer* onmiddellijk grenst aan de gemeente *Maastricht*, aangezien de politie aldaar uit den aard der zaak op de eigen gemeente is aangewezen;

dat dus Ged. Staten terecht met toepassing van art. 212 der Gemeentewet de begrooting hebben verhoogd met de jaarwedde voor een veldwachter tot het door hen bepaald bedrag, dat aan redelijke eischen voldoet en voor de gemeentefinanciën niet te bezwarend is te achten;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. gegrond te verklaren het beroep van den

Raad der gemeente *Heer* tegen het besluit van Ged. Staten van *Limburg* van 1 Mei 1914, 1^e afd. L., 2261/6 S., voor zoover daarbij verhoogingen van f 500.— en f 320.— zijn aangebracht onderscheidenlijk onder Hoofdstuk I, afdeling I, art. 5 en onder Hoofdstuk XV, art. 6 van de begrooting der uitgaven van die gemeente voor 1914 en dus die verhoogingen te schrappen;

2°. ongegrond te verklaren het beroep van den Raad tegen het meergenoemde besluit van Ged. Staten, voor zoover daarbij de post vermeld onder Hoofdstuk IV, art. 1 van de begrooting der uitgaven van de gemeente *Heer* van 1914 is aangevuld met f 450.— en dus deze aanvulling te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. D. B. A.)

17 September 1914. BESLUIT, betreffende omhouding van goedkeuring aan een raadsbesluit tot verkoop van onroerend goed, ten einde daarmee een subsidie aan een kerkbestuur te dekken.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Meerssen* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Limburg* van 15 Mei 1914, 1^e afd. n°. 3608/6 N, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien Raad van 6 Maart 1914 tot verkoop van gemeentegrond;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 25 Augustus 1914, N°. 342;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 September 1914, N°. 7392, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat de Raad der gemeente *Meerssen* den 6^{en} Maart 1914 heeft besloten tot dekking van de buitengewone uitgave wegens het verleenen van een subsidie van f 5000.— aan het Roomsche-Katholiek Kerkbestuur te *Limmel* voor de noodzakelijk geworden vergrooting der parochiale kerk aldaar, behoudens goedkeuring van Gedep. Staten, in het openbaar te verkoopen de perceelen weiland, gelegen te *Limmel*, kadastraal bekend gemeente *Meerssen* Sectie C N°. 248 en 272, respectievelijk groot 2 H.A., 64 A., 80 c.A. en 43 A. 85 c.A., tegen den door drie deskundigen geschatten prijs van ten minste f 75.— per 4.14 A.; dat de gemeenteraad daarbij heeft overwogen dat de hierbedoelde buitengewone uitgave niet uit de gewone middelen kan bestreden worden; dat de ontoereikende gemeen-

financiën niet toelaten daarvoor eene geldleening aan te gaan; dat de gemeente *Meerssen* twee perceelen weiland in eigendom bezit te *Limmel* welke voor de gemeente toch geene baten opleveren; dat door Gedeputeerde Staten de goedkeuring onthouden is aan een vroeger raadsbesluit om dezelfde perceelen te verkoopen; dat echter als reden voor weigering der goedkeuring enkel is aangevoerd, dat „verkoop van bedoelde perceelen weiland, met het oog op dezelve ligging in de nabijheid der gemeente *Maastricht*, voorshands niet raadzaam te achten is”; dat die reden den Raad niet afdoende voorkomt om die weigering te motiveeren; dat de Raad, met het oog op den financiëleen toestand der gemeente, geen anderen uitweg kan vinden om aan zijne verplichtingen tegenover het Kerkbestuur van *Limmel* te voldoen;

dat Ged. Staten bij besluit van 15 Mei 1914, N°. 3609/6 N, hunne goedkeuring aan het raadsbesluit hebben onthouden, daarbij overwegende, dat bij hun besluit van 18 October 1913, L^a 8813/3 E, op de daarin vermelde gronden de goedkeuring geweigerd werd aan een besluit van den Raad der gemeente *Meerssen* van 8 Mei 1913 tot verkoop der onderwerpelijke perceelen tegen een koopprijs niet beneden f 70.— per 4.14 A.; dat thans wel is waar die koopprijs met f 5.— per 4.14 A. verhoogd is, doch dat enkel door die vrij luttele verhooging het hoofdbezwaar, hetwelk tegen den voorgenomen verkoop door Gedep. Staten werd aangevoerd, niet heeft kunnen weggenomen worden; dat voor Gedeputeerde Staten mitsdien geen termen bestaan op de vroeger ten deze genomen beslissing terug te komen;

dat van het besluit van Gedep. Staten de gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, daarbij in hoofdzaak aanvoerende dat, terwijl het aangaan van eene geldleening groote bezwaren medebrengt, het ook niet wel mogelijk is de plaatselijke belastingen alsnog te verhoogden, aangezien de bijna 7000 inwoners der gemeente grootendeels werklieden zijn; dat verder het tot verkoop bestemde gedeelte weiland voor de gemeente geene baten oplevert: dat door den verkoop daarvan aan het gehucht *Limmel* ook geen nadeel wordt berokkend, aangezien de weinige veehouders van *Limmel* toch nog kunnen beschikken over 8.77.90 H.A. grond ter beweiding voor hun vee; dat immers de bewoners van *Limmel* bijna allen fabrieksarbeiders en geen veehouders zijn, daar slechts een 15-tal koebeesten op de gemeenteweide joopen te grazen; dat art. 198 der Gemeente-

wet eischt dat het besluit van weigering der goedkeuring door Gedep. Staten met redenen omkleed moet zijn; dat in het besluit van Gedep. Staten van 15 Mei 1914, 1^e Afd., N°. 3608/6 N, slechts eene enkele reden wordt opgegeven, welke den Raad geenszins afdoende voorkomt;

Overwegende, dat door den gemeenteraad niet de noodzakelijkheid is aangetoond om, tot dekking van de uitgave met het oog waarop de verkoop van de in dit besluit bedoelde perceelen weiland is voorgenomen, het vermogen der gemeente aan te tasten;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan: het beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast, enz. (W. v. D. B. A.)

18 September 1914. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de *Ringvaart* van den Haarlemmermeerpolder bij *Vijfhuizen*, *Aalsmeer* en *Oude Wetering* en over de *Zijl* bij *Leiden* in de Haarlemmermeerspoorwegen. S. 455.

WJ. WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 29 Juli 1914, n°. 213, afdeling Spoorwegen;

Gelet op artikel 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 September 1914, n°. 37);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 16 September 1914, n°. 217, afdeling Spoorwegen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de *Ringvaart* van den Haarlemmermeerpolder bij *Vijfhuizen*, *Aalsmeer* en *Oude Wetering* en over de *Zijl* bij *Leiden* in de Haarlemmermeerspoorwegen, zooals dat hiervoren is gevoegd.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 18den September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.
(*Uitgeg.* 6 Oct. 1914.)

**REGLEMENT VOOR DE SCHEEP-
VAART** *ter beveiliging van de beweeg-
bare spoorwegbruggen over de Ringvaart van
den Haarlemmermeerpolder bij Vijfhuizen,
Aalsmeer en Oude Wetering en over de
Zijl bij Leiden in de Haarlemmermeer-
spoorwegen.*

Art. 1. Alleen de brugwachters zijn bevoegd de bruggen te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. (1). De bruggen worden ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

(2). Is de scheepvaart door ijs of door andere oorzaken gestremd, dan kunnen de bruggen gesloten blijven.

(3). Met het sluiten van de bruggen wordt aangevangen tien minuten vóór het tijdstip, waarop een trein de brug zal bereiken.

(4). Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten van de bruggen vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk zal vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor tijdige sluiting noodig is.

(5). Voor werktreinen worden de bruggen gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de bruggen.

3. (1). Bij elke brug is een signaal geplaatst, waarlangs een bol, met een minimum-middellijn van 0.90 M. en waarvan het oppervlak is verdeeld in 16 afwisselend wit en zwart geschilderde, gelijk en gelijkvormige driehoeken tot eene hoogte van ten minste 5.50 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter hoogte van ten minste 3.50 M. boven de spoorstaven kan worden vertoond.

(2). Is de doorvaart toegelaten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den geheel opgehaalden wit-zwart bol;

bij nacht: door het groene licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(3). Is de doorvaart niet toegelaten, dan wordt dit aangeduid:

bij dag: door den neergelaten wit-zwart bol;

bij nacht: door het roode licht, naar beide zijden schijnend in de richting van het vaarwater.

(4). De doorvaartopeningen van de brug te Aalsmeer worden des nachts aangegeven door groene zijlichten.

(5). Alvorens over te gaan tot het sluiten van

eene brug, geeft de brugwachter het sein, dat de doorvaart niet is toegelaten.

(6). Nachtseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

(7). Bij mist, dichte sneeuwjacht of andere duisternis veroorzakende omstandigheden wordt bovendien bij dag tevens het nachtsein gegeven.

4. Bij het naderen en doorvaren van de bruggen gedragen de schippers zich naar de bevelen van den brugwachter.

5. (1). Bij het naderen van de bruggen moeten de schippers bij de aan weerszijden gestelde afstandpalen, waarop het woord „Langzaam”, voor zooveel noodig de zeilen hunner schepen voorzien als bij artikel 6 is bepaald, of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, de mechanische beweegkracht geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen, de trek-dieren zeer langzaam laten stappen en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het bij den stoppaal, waarop het woord „Halt”, kan worden stilgehouden ingeval de brugwachter daartoe last geeft.

(2). Bij harden wind, sterken stroom, of bij snelle vaart van het schip zijn de schippers verplicht, de noodige maatregelen te nemen om de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

(3). Gedurende den tijd, dat de seinen worden vertoond, aangevende dat de doorvaart niet is toegelaten, zullen de schippers met hunne schepen zonder vergunning van den brugwachter de brug niet dichter naderen dan tot de stoppalen.

(4). De schippers moeten door krachtige geluidseinen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

(5). Nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven en niet vroeger, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoodanig voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingen door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

(6). Indien door mist of andere oorzaken de bol of het licht van de lantaarn aan den seinpaal niet of niet duidelijk zichtbaar is, worden de schepen buiten de stoppalen gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

6. (1). Bij het doorvaren van de bruggen worden de schepen met geringe snelheid bewogen, door trek-dieren niet dan stapvoets; schepen, met mechanische beweegkracht varende, met geene grootere snelheid dan vóór

het besturen van het schip gevorderd wordt.

(2). Zeilende schepen moeten zoodanig zeil minderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

(3). De treklijnen mogen niet over de leuning schuren.

(4). Van het tuig mogen geen touwwerk of zeilen met de bruggen of de remmingwerken in aanraking komen.

(5). Van de schepen mogen de ankers, kettingen of andere voorwerpen niet buiten boord hangen of liggen dan zoodanig, dat zij met de bruggen of de remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

(6). Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de bruggen aan te raken. De remmingwerken, schuifhouten, haalpenen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

(7). Het verminderen van de vaart of het vastmaken van de schepen door het uitbrengen van een anker mag slechts in onvermijdelijke gevallen geschieden.

(8). De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan schepen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van het vaarwater in of nabij de bruggen.

7. Het is verboden:

a. schepen in de opening van eene brug te doen stilsthouden.

b. schepen aan eenig deel van eene brug vast te leggen of te verhalen.

8. (1). De schippers mogen met hunne schepen binnen de in artikel 5 bedoelde stoppalen niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

(2). De schepen varen door de ten opzichte van de vaartrichting rechts liggende opening, met uitzondering van de schepen, die gejaagd worden, welke alle door de opening aan de zijde van het jaagpad varen.

(3). De schepen mogen elkander in die opening niet ontmoeten; is eene ontmoeting te vreezen, dan moet het schip, dat de brug door de ten opzichte van de vaartrichting links liggende doorvaartopening wil passeeren, buiten den stoppaal stoppen en tegen den oever aan de zijde van het jaagpad gaan liggen, totdat het andere schip is gepasseerd.

(4). Tusschen de stoppalen varen de schepen elkander in de richting naar dezelfde doorvaartopening niet voorbij dan met toestemming van den brugwachter.

(5). Rijksschepen of schepen, die dienst verrichten ten behoeve van den Staat, van de pro-

vinciën Noord- en Zuidholland of van den Haarlemmermeerpolder, de laatste voor zoverre betreft de bruggen over de Ringvaart, alsmede schepen, dienende tot openbaar middel van vervoer, worden in de hier aangegeven volgorde vóór alle andere schepen doorgelaten. Zij worden bij beperkten tijd van opening van eene brug, met uitsluiting van alle andere, alleen doorgelaten en daarvoor door den brugwachter aangewezen.

(6). In zoodanig geval worden de daarvoor door den brugwachter niet aangewezen schepen binnen de stoppalen verplaatst, echter niet in de richting naar de brug.

(7). Bij verschil tusschen de schippers over de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

9. Ingeval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor eene brug aankomt, terwijl de doorvaart niet is toegelaten, blijft het later aankomende op behoorlijken afstand achter het eerder aangekomene.

10. Nadat de doorvaart weder is toegelaten, varen de schippers door met vergunning van den brugwachter volgens artikel 6 naar volgorde van aankomst, met inachtneming van den voorrang, in het vijfde lid van artikel 8 omschreven.

11. Wanneer een schipper weigert zijn schip tusschen de in artikel 5 bedoelde stoppalen naar de aanwijzing van den brugwachter te doen stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den onwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

12. Het doorvaren onder de gesloten beweegbare bruggen mag niet dan met toestemming van den brugwachter geschieden.

13. Wanneer een vastgeraakt schip het openen of sluiten van eene brug verhindert, zijn bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, op kosten van den schipper of eigenaar van het schip, het noodige te verrichten om aan deze belemmering een einde te maken.

14. (1). Onder *schepen* worden in dit reglement verstaan alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

(2). Onder *schippers* worden verstaan zij, die op het schip het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

(3). Onder *brugwachter* worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen.

15. (1). Aan de brugwachters is de handhaving van dit reglement opgedragen.

(2). De brugwachters, de ambtenaren, in artikel 8 sub 1° tot en met 6° van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren, aan wie door den Staat en de beëdigde beambten en bedienden, aan wie door de spoorwegonderneming het toezicht op de bruggen is opgedragen zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

16. Aan de brugwachters wordt op hünne aanvraag door het hoofd van het bestuur der Gemeente, waarin de brug gelegen is, en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

Behoort bij Koninklijk besluit van 18 September 1914 (*Staatsblad* n°. 455).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

19 September 1914. **BESLUIT**, houdende bepalingen tot bescherming van mollen en kikvorschen. S. 456.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 14 Juli 1914, Directie van den Landbouw, n°. 5759, 2de Afdeling, Bureau B;

Gelet op de wet van 22 Juni 1914 (*Staatsblad* n°. 262), houdende bepalingen tot bescherming van in het wild levende nuttige dieren;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 Juli 1914, n°. 29);

Gezien het nadere rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 September 1914, Directie van den Landbouw, n°. 6460, 2de Afdeling, Bureau B;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het is verboden op gronden van derden mollen te vangen of te dooden, tenzij met schriftelijke machtiging van Onzen Commissaris in de provincie, waar de gronden gelegen zijn, en met schriftelijke toestemming of in gezelschap van den gebruiker diergronden.

Het in het vorige lid bepaalde is niet van toepassing op personen, die behooren tot het gezin van den gebruiker der gronden of zich bij dezen in dienst bevinden.

2. Het is verboden mollen of huiden van mollen ten verkoop in voorraad te hebben, te koop aan te bieden, te verkoopen of te vervoeren, tenzij met schriftelijke machtiging van Onzen Commissaris in de provincie, waar het feit gepleegd wordt.

3. Eene machtiging, als bedoeld in artikel 1 of 2, wordt alleen verleend aan personen, die ter goeder naam en faam bekend zijn.

4. Het is verboden in de door Ons aan te wijzen gedeelten van het Rijk kikvorschen of deelen van kikvorschen ten verkoop in voorraad te hebben, te koop aan te bieden of te verkoopen of kikvorschen ten getale van meer dan tien of deelen van kikvorschen te vervoeren.

Van het in het vorige lid bepaalde kan in bijzondere gevallen door Onzen Commissaris in de provincie, waar het feit gepleegd wordt, ontheffing worden verleend.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 19den September 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitgeg.* 30 Sept. 1914.)

22 September 1914. **BESLUIT**, tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte der Zuid-Willemsvaart en de gekanaliseerde Dieze. S. 457.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 6 Juni 1914, n°. 230, Afdeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op het algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen enz. onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 16 December 1913 (*Staatsblad* n°. 445);

Overwegende, dat omtrent de vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte der Zuid-Willemsvaart en de gekanaliseerde Dieze, ter vervanging van dat, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 175), overleg met de Belgische Regeering heeft plaats gehad;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 Juli 1914 n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 September 1914, n°. 232, Afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. vast te stellen het navolgende

BLIJZONDER REGLEMENT VAN POLITIE voor het Nederlandsch gedeelte der Zuid-Willemsvaart en de gekanaliseerde Dieze.

Art. 1. Onder het Nederlandsch gedeelte van de Zuid-Willemsvaart wordt verstaan :

1. het gedeelte van den mond der buitenhaven aan de Maas te Maastricht tot de Belgische grens bij Smeermaas, met inbegrip van de beide havenkommen en het Voedingskanaal te Maastricht;

2. het gedeelte van de Belgische grens nabij Loozen tot de gekanaliseerde Dieze te 's Hertogenbosch.

Onder de gekanaliseerde Dieze wordt verstaan:

a. het gedeelte van de Dieze van hare vereeniging met de Zuid-Willemsvaart te 's Hertogenbosch tot de scheepvaartgeul in de rivier de Maas;

b. het kanaal door de Henriëttewaard eveneens tot de scheepvaartgeul in de rivier de Maas.

2. Dit reglement, zoomede eene vertaling in het Fransch en het Duitsch, wordt gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn :

voor de Zuid-Willemsvaart:

lengte 50 M.

breedte 5 M.

hoogte van het vaartuig met opperlast boven kanaalpeil bij de vaart:

onder de vaste spoorwegbrug te Weert 5 M.

waarbij kanaalpeil is gelegen op 33.36 M. boven N.A.P.

door den gewelfden doorgang en onder de vaste bruggen te Maastricht 4.30 M. waarbij kanaalpeil gelegen is op 41.75 M. boven N.A.P.

hoogte van het vaartuig met opperlast boven den waterspiegel op de overige kanaalgedeelten 5 M.

Voor de gekanaliseerde Dieze :

lengte:

door de schutsluis binnen het fort Crevecoeur 55 M.

overigens 75 M.

breedte 8.50 M.

Bovendien wordt in de Zuid-Willemsvaart eene breedte van meer dan 5 M. tot 6.60 M. toegelaten onder voorwaarde, dat door den schipper worden opgevolgd de bevelen, die door de kanaalbeambten in het belang der scheepvaart zullen worden gegeven.

4. De grootste geoorloofde diepgang der

vaartuigen bedraagt, behoudens de hierna omschreven uitzonderingsgevallen :

voor de Zuid-Willemsvaart 1.90 M.

voor de gekanaliseerde Dieze . . . 2.10 M.

Zoolang de waterstand in het buitenkanaal tusschen de schutsluis binnen het fort Crevecoeur en de rivier de Maas lager is dan 1.40 M. boven herzien Amsterdamsch peil (N.A.P.), gemeten aan de peilschaal aan de beneden- of buitenzijde van die schutsluis, bedraagt de toegelaten diepgang in dat buitenkanaal en in die sluis evenveel minder dan 2.10 M. als de waterstand lager is dan 1.40 M. boven N.A.P.

Zoolang de waterstand op de gekanaliseerde Dieze hooger is dan 2.30 M. boven N.A.P., gemeten aan de peilschaal aan de benedenzijde van sluis n°. 0 der Zuid-Willemsvaart te 's Hertogenbosch, bedraagt de toegelaten diepgang voor de gekanaliseerde Dieze evenveel meer dan 2.10 M. als de waterstand hooger is dan 2.30 M. boven N.A.P.

Indien de waterstand, gemeten aan de in het vorige lid genoemde peilschaal, hooger is dan 2.60 M. boven N.A.P., bedraagt de toegelaten diepgang op het gedeelte der Zuid-Willemsvaart beneden sluis n°. 1 te 's Hertogenbosch evenveel meer dan 1.90 M. als de waterstand hooger is dan 2.60 M. boven N.A.P.

Zoodra en zoolang de waterstand, gemeten aan de peilschaal aan de benedenzijde van sluis n°. 0, het peil van 2.30 M. boven N.A.P. overschrijdt, zal die waterstand dagelijks te 8 uur des voormiddags aan die sluis, aan de sluis binnen het fort Crevecoeur en aan de sluis te Engelen (in de Henriëttewaard) worden bekend gemaakt. Voor de toepassing van de in de vorige leden vervatte bepalingen wordt de op die wijze bekend gemaakte waterstand geacht gedurende de daarop volgende 24 uren onveranderd te blijven.

5. De grootste snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen, bedraagt per minuut :

op de Zuid-Willemsvaart :

a. bij meer dan 1.50 M. diepgang 150 M.;

b. bij 1.50 M. diepgang en minder 180 M.;

op de gekanaliseerde Dieze :

a. bij meer dan 1.50 M. diepgang 180 M.;

b. bij 1.50 M. diepgang en minder 200 M.

6. De grootste geoorloofde afmetingen der vloten zijn :

lengte 40 M.

breedte 5 M.

diepgang 1.50 M.

De vloten mogen met geen grootere snelheid vervoerd worden dan van 60 M. in de minuut.

7. Als ligplaats voor vloten worden aangewezen de verbredingen in de *Zuid-Willemsvaart*, behoudens die van het kanaalgedeelte boven de sluis n°. 19 te *Maastricht*.

In de gekanaliseerde *Dieze* moeten de vloten ligplaats nemen op die plaatsen, waar de scheepvaart, noch de uitwatering daardoor kunnen worden benadeeld, ter beoordeeling van de kanaalbeamten.

8. Het grootste aantal vaartuigen, dat tegelijk door één sleepboot mag worden gesleept, bedraagt zes voor de gekanaliseerde *Dieze* en vier voor de *Zuid-Willemsvaart*, met uitzondering van het vak tusschen sluis n°. 19 en de oude havenkom te *Maastricht*, waar slechts twee vaartuigen te zamen mogen worden gesleept.

Twee vaartuigen elk van minder dan 15 ton (15,000 K.G.) laadvermogen worden in den sleeptrein voor één vaartuig gerekend.

9. Met afwijking van artikel 5 van het Algemeen reglement wordt bepaald, dat voor het kanaalgedeelte van de hoofdsluis te *Maastricht* tot de Belgische grens te *Smeermaas* de waterdichte borden, boorden of wanden ten minste 0.20 M. boven den waterspiegel moeten reiken.

10. Het is verboden op de kaden van de oude en van de nieuwe havenkom der *Zuid-Willemsvaart* te *Maastricht*, grind, zand, kalk of andere dergelijke stofverwekkende materialen naar te leggen.

Van het in het eerste lid vervat verbod kan door de ambtenaren van den Rijkswaterstaat en de kanaalbeamten schriftelijk onthefing worden verleend, doch niet anders dan voor een daarbij te bepalen termijn van ten hoogste acht dagen, voor het aanwezig doen blijven van de materialen en voor eenig daarbij aan te wijzen gedeelte van de volgende terreinen:

a. het deel van de kade aan de oostzijde van de oude havenkom, voor zooveel gelegen vóór de eigendommen van de Koninklijke Nederlandsche Papierfabriek, noordwaarts van den oprit, gaande van die kade naar de brug over de hoofdsluis, over eene lengte van 60 M. beoorden dien oprit en op een afstand van meer dan 8 M. uit den voorkant van den kaaimuur;

b. de kaden langs de nieuwe havenkom, voor zooveel gelegen op een afstand van meer dan 8 M. uit den voorkant van den kaaimuur.

11. Met afwijking in zooverre van den derden volzin van artikel 15, eerste lid, van het Algemeen reglement, is het verboden op de kanaalvakken tusschen de sluisen n°. 7 en n°. 8 der *Zuid-Willemsvaart* en tusschen sluis n°. 1 der

Zuid-Willemsvaart en de schut-een keersluis in de *Dieze* beneden de spoorweghaven te 's *Hertogenbosch*, met de stoomfluit, de scheepsklok of den misthoorn, tusschen 10 uur 's avonds en 7 uur 's morgens geluidseinen te geven voor andere doeleinden dan tot het geven van seinen, bedoeld in de bepalingen tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan.

12. Het schutten met sluis n°. 19 te *Maastricht* geschiedt als regel alleen bij dag, en wel tusschen de uren, die voor de verschillende maanden zijn opgenomen in onderstaanden staat.

MAAND.	UREN.
Januari. . .	van 7 voormiddag tot 5½ namiddag.
Februari. . .	„ 6½ „ „ 6 „
Maart. . . .	„ 6 „ „ 6½ „
April. . . .	„ 5 „ „ 7½ „
Mei.	„ 4½ „ „ 8½ „
Juni.	„ 4 „ „ 9 „
Juli.	„ 4 „ „ 9 „
Augustus. .	„ 4½ „ „ 8½ „
September. .	„ 5 „ „ 7½ „
October. . .	„ 6 „ „ 6½ „
November. .	„ 6½ „ „ 6 „
December. .	„ 7 „ „ 5½ „

Bovendien zal door genoemde sluis des nachts worden geschut voor zoover de verkeersbelangen dat vorderen en op de uren door de kanaalbeamten naar behoefte bepaald.

Wanneer vorenbedoelde nachtschutting is ingesteld, zijn de schippers, die niet genegen zijn daarvan gebruik te maken, verplicht om op door de kanaalbeamten aangewezen afstand van genoemde sluis ligplaats voor hunne vaartuigen te kiezen of te verhalen naar de ligplaatsen, die hun door de kanaalbeamten worden aangewezen.

13. De schippers van geladen vaartuigen van meer dan 200 ton (200,000 K.G.) laadvermogen zijn na daartoe van de kanaalbeamten ontvangen lastgeving verplicht om zoewel bij het invaren als bij het uitvaren van de sluis n°. 19 te *Maastricht* gebruik te maken van de voor het sleepen bestemde kaapstanders en daartoe aan deugdzaam staaldraad, lang minstens 100 M. en dik minstens 8 m.M. beschikbaar te stellen, dat tijdig met het eene uiteinde aan het vaartuig moet zijn bevestigd.

14. Voor vaartuigen, welke ingericht zijn op het strijken van schoorsteenen en masten en die onder de gesloten ophaalbruggen te 's *Hertogenbosch*, over het benedenhoofd van sluis n°. 0, bij de Veemarkt en bij den Orthenuit-

gang kunnen doorvaren, indien de schoorsteenen en masten zijn gestreken en vlaggestokken, davids of andere losse voorwerpen zijn weggenomen, worden die bruggen in den regel niet geopend of geopend gehouden.

Het is verboden met zoodanige vaartuigen deze bruggen door te varen, als de masten of schoorsteenen niet zijn gestreken en voorwerpen als bovenbedoeld niet zijn weggenomen.

Indien echter dat strijken of wegnemen door de aanwezigheid van deklast of door andere omstandigheden, naar het oordeel van de waterstaats- of kanaalbeambten, te bezwaarlijk mocht zijn, kan door deze beambten ontheffing van vorenbedoelde verbodsbepaling worden verleend.

15. Indien de schut- en keersluis in de Dieze beneden de spoorweghaven te 's Hertogenbosch openstaat, moeten de vaartuigen in het algemeen door de sluisopening varen, welke voor hen aan de rechter- of stuurboordzijde gelegen is.

Het is verboden door de andere opening te varen, tenzij met uitdrukkelijke toestemming van of bij aanwijzing door den sluiswachter.

Het verbod om de vorengenoemde sluisen van de eene of andere richting in te varen, zal worden kenbaar gemaakt overeenkomstig artikel 15 van het Algemeen reglement.

Het is verboden, in de vorengenoemde sluisen of tusschen de remmingwerken en dukdalven een ander vaartuig op te loopen en voorbij te varen.

16. Met de schutsluis binnen het fort *Crevecoeur* wordt alleen geschut, in het tijdperk van 1 Maart tot 1 November, van 's morgens 5 uur tot 's avonds 7 uur en gedurende het overige deel van het jaar, van 's morgens 6 uur tot 's avonds 6 uur.

Indien die sluis openstaat, is de vaart daardoor ook gedurende het overige deel van het etmaal geoorloofd.

Het bepaalde in het voorlaatste lid van artikel 15, zoomede het verbod, vermeld in het laatste lid van dat artikel, is alsdan ook op deze sluis van toepassing met dien verstande, dat, indien door de sluis stroom loopt, de vaartuigen die vóór stroom varen, in het algemeen het eerst door de sluis zullen worden doorgelaten. Het is verboden door het fort *Crevecoeur* te varen met een vaartuig, waarop vuur of licht is, indien op de borstwering van dat fort, ten teeken dat daar buskruit wordt gekeerd, een roode vlag wordt getoond.

In de grachten van vestingen, in verbinding staande met de gekanaliseerde Dieze, mag

niet worden gevaren of stil gelegen dan met toestemming van den eerstaanwezend officier der Genie.

17. Artikel 4, eerste lid, en artikel 31 van het Algemeen reglement zijn voor de vaart op het gedeelte van het kanaal, in artikel 1, sub 1, omschreven, niet van toepassing.

18. Overtreding van de bepalingen van dit Bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of het Algemeen reglement straf is bedreigd, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig dagen* of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig gulden*, de overtreding van artikel 12, artikel 13 en artikel 15 en van artikel 16, derde en vierde lid;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, de overtreding van artikel 10 en artikel 14 en artikel 16, laatste lid;

c. met geldboete van ten hoogste *vijftig gulden*, de overtreding van artikel 9;

d. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*, de overtreding van artikel 11.

II. te bepalen, dat met het in werking treden van het sub I bedoelde reglement is vervallen het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 175) en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 9 October 1903 (*Staatsblad* n°. 268) en 21 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 72).

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 22sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 10 Oct. 1914.)

22 September 1914. BESLUIT, tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden Rotterdam tot in zee. S. 458.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van 24 Maart 1914, n°. 242, Afdeling Waterstaat;

Gelet op de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en op het Algemeen Reglement van politie voor rivieren, kanalen, enz. onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 16 December 1913 (*Staatsblad* n°. 445);

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Juni 1914 n°. 26);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 18 September 1914, n°. 252, Afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. vast te stellen het navolgende

BIJZONDER REGLEMENT VAN POLITIE voor de scheepvaart op de rivieren beneden Rotterdam tot in zee.

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op:

- de *Rotterdamschen Waterweg* beneden de grenslijn tusschen de gemeente *Rotterdam* en de gemeenten *Schiedam* en *Pernis*;

- de *Noordgeul*, *Botlek* en *Brielsche Maas*;

- de monden der genoemde rivieren tot aan de lijn, gaande door de uitertonnen;

- de buskruithaven aan de *Oostpunt van Rozenburg* en de berghaven voor Rijksvaartuigen te *Hoek van Holland*.

2. 1. Op elk zeeschip moet des nachts steeds een man op het dek aanwezig zijn, die de wacht houdt en die bij het aanroepen van het vaartuig door het daartoe bevoegd gezag, verplicht is antwoord te geven.

2. Deze bepaling geldt ook voor binnenvaartuigen met ontplofbare of licht ontvlambare stoffen geladen, tenzij deze ligplaats hebben genomen in de buskruithaven.

3. Vaartuigen, waarvoor de golfslag gevaarlijk kan zijn, mogen niet dieper zijn geladen dan tot eene lijn, die bij geheel open vaartuigen op 50 c.M. onder het boord, en bij vaartuigen, die met luiken kunnen worden gesloten, op 30 c.M. onder het boord ligt.

2. Wanneer op een vaartuig verblindend licht gebruikt wordt bij het laden, lossen of andere werkzaamheden, mag dat licht niet buiten boord zichtbaar zijn, maar door een doelmatige inrichting alleen schijnsel werpen op het vaartuig en de bovengenoemde werkzaamheden.

4. 1. Het is verboden in het vaarwater te ankeren, tenzij met vergunning en volgens aanwijzing van een der in artikel 88 van het Algemeen Reglement bedoelde ambtenaren van den Waterstaat of van het Loodswezen. Van dit verbod zijn uitgezonderd vaartuigen, dienende voor opnemingen en peilingen, baggervvaartuigen en grondschouwen, werkzaam in 's Rijks dienst.

2. Zooveel mogelijk moet vermeden worden, dat de vaartuigen dwars van elkander komen te liggen.

3. Het is bovendien verboden te ankeren:

a. van 200 M. boven tot 100 M. beneden het rivierwaarts verlengde van de as der haven van *Maassluis*;

b. op een afstand kleiner dan 10 M. uit de assen der lage dammen, op den oever aangegeven door twee ruitbakens;

c. op de plaatsen, waar zoodanig verbod door borden is aangewezen.

4. Bij het ankeren worden de aanwijzingen gevolgd van de ambtenaren, met de handhaving van dit reglement belast.

5. Het ten anker komen van vaartuigen moet in het algemeen, zooveel mogelijk, aan dezelfde zijde van het vaarwater geschieden.

5. Artikel 8, tweede lid, van het Algemeen Reglement wordt voor deze rivieren gelezen als volgt:

„Vaartuigen van 73 d.M. of meer diepgang voeren bovendien, zoolang zij varende zijn, aan den fokkemast, bij dag vlag P van het internationale seinboek en bij nacht drie helder roode lichten, geheschen onder elkander op een onderlingen afstand van niet meer dan 0.50 M. Voor vaartuigen met minder dan 73 d.M. diepgang is het voeren van die seinen verboden.”

6. 1. Zeeschepen, geladen met ontplofbare of licht ontvlambare stoffen, voeren, zoolang zij in de in artikel 1a en c genoemde wateren vertoeven, met afwijking van het bepaalde in artikel 48 van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187); laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 27 Juni 1912 (*Staatsblad* n°. 194) bij dag in den voortop vlag B van het internationale seinboek; en bij nacht twee helder roode lichten op een onderlingen afstand van ten minste 1 M., even hoog en ten minste 6. M. boven het scheepsboord geheschen.

2. Ook binnenvaartuigen, geladen met ontplofbare of licht ontvlambare stoffen, uitgezonderd die welke ligplaats hebben genomen in de buskruithaven, moeten des nachts de in het eerste lid van dit artikel bedoelde roode lichten toonen, welke lichten ten minste 3 M. boven het scheepsboord worden geheschen.

3. Wanneer door mist, sneeuwjacht of andere oorzaken het goed zicht belemmerd wordt, mag een vaartuig met ontplofbare of licht ontvlambare stoffen geladen, de in artikel 1, a en c, genoemde wateren niet bevaren, zoolang zijne vlaggen of lichten niet op een afstand van ten minste 500 M. gemakkelijk gezien kunnen worden.

4. Indien op de Oostpunt van *Rozenburg* bij de buskruithaven bij dag een roode vlag is

geheschen en bij nacht, op een onderlingen afstand van niet minder dan 0.50 M. en niet meer dan 1 M., twee helder roode boven elkander geheschen lichten branden, moeten de stoomvaartuigen hunne vaart zooveel verminderen als noodig is om nadeeligen golfslag voor de in die haven aanwezige vaartuigen met ontplofbare stoffen te voorkomen.

5. Een vaartuig, geladen met ontplofbare stoffen, vastgemeerd aan de in artikel 8 bedoelde Rijksdukdalven of boeien nabij den ingang van de buskruithaven en elk binnenvaartuig met ontplofbare stoffen, vastgemeerd in de buskruithaven, moeten bij dag voeren :

a. een aan een winkelhaak uitgezette witte vlag van ten minste 1.30 M. lang en 0.65 M. hoog, waarin in goed leesbare zwarte letters het opschrift „Buskruit” gesteld is; deze vlag moet zijn geplaatst daar waar zij het best kan worden gezien, evenwel niet hooger dan 6 M. en niet lager dan 3 M. boven den romp;

b. een aan een stok boven het roer bevestigde roode vlag van ten minste 1.50 M. lang en 1.00 M. hoog.

7. 1. Het is verboden, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Waterstaat, vaartuigen van minder dan 78 d.M. diepgang te leggen op de Rijksligplaats aan de dukdalven nabij den rechter oever beneden de berghaven, welke dukdalven nader zijn aangeduid door een bord, waarop het woord „Ligplaats” is gesteld.

2. Vaartuigen mogen nooit met trossen, kettingen of op andere wijze aan de bovenbedoelde dukdalven worden vastgemaakt.

3. Bij het aanleggen aan die dukdalven moeten, door het uitzetten van ankers en zoo noodig door het bezigen van een sleepboot, alle voorzorgen worden inacht genomen ter voorkoming van schade.

4. Zolang het vaartuig eene ligplaats aan die dukdalven inneemt, moet het behoorlijk aan de zich bij de dukdalven bevindende meerpalen zijn vastgemaakt, ter beoordeeling van de ambtenaren, met de handhaving van dit reglement belast, op wier bevel ook een anker op stroom en achteruit een zwaar werpanker moet worden uitgezet.

5. In het algemeen moet, zoowel bij dag als bij nacht, worden zorg gedragen voor het behoorlijk bevestigen en vieren op de vorenbedoelde meerpalen en worden gezorgd voor oordeelkundige ligging van het roer.

6. Het is verboden met een vaartuig langer dan vijftien uren op bovenbedoelde ligplaats te vertoeven. In bijzondere omstandigheden kan de Ingenieur voor het 6de rivierarrondis-

sement te *Rotterdam* een langer verblijf aldaar toestaan.

8. 1. Het is verboden, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Waterstaat :

a. binnenvaartuigen, die ontplofbare stoffen te laden of te lossen hebben, te doen overnachten of ligplaats te doen nemen, anders dan in de buskruithaven, behoudens het bepaalde in het zesde lid van dit artikel.

Uit een binnenvaartuig geladen met ontplofbare stoffen ten behoeve van wrakopruiming, mag in de buskruithaven alleen dan overlading van ontplofbare stoffen plaats hebben, indien daarin geene andere binnenvaartuigen met ontplofbare stoffen ligplaats hebben.

Zoo noodig kan ten behoeve van wrakopruiming de in artikel 7, zesde lid, genoemde Ingenieur, op aanvraag van den betrokken Burgemeester, voor binnenvaartuigen met ontplofbare stoffen de hoeveelheid van 500 K.G. niet te boven gaande, onder te stellen voorwaarden eene andere ligplaats dan in de buskruithaven toestaan;

b. zeeschepen, die ontplofbare stoffen te lossen of te laden hebben, te doen overnachten of ligplaats te doen nemen, anders dan aan de boeien nabij den ingang der buskruithaven of aan de dukdalven aan den linker oever van *Het Scheur* beneden de buskruithaven.

2. Wanneer een vaartuig, met ontplofbare of licht ontvlambare stoffen geladen, moet stoppen, mag het niet anders stilliggen dan op een afstand van ten minste 300 M. van andere vaartuigen, behoudens de bevoegdheid van de ambtenaren met de handhaving van dit reglement belast, om een vaartuig met petroleum of andere oliën geladen zoo noodig een minderen afstand te vergunnen.

3. Het is verboden, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Waterstaat, de in dit artikel genoemde dukdalven of boeien te bezigen tot het vastmeren van andere vaartuigen dan die ontplofbare stoffen te lossen of te laden hebben.

4. Binnenvaartuigen met ontplofbare stoffen, gelegen in de buskruithaven, moeten volgens nadere aanwijzing door of van wege den commandant van het Korps geleiders van ontplofbare stoffen zoover mogelijk van elkander verwijderd blijven.

5. Binnenvaartuigen, die ontplofbare stoffen te laden hebben, mogen, zolang zij in de buskruithaven vertoeven, tijdens de aanwezigheid van schepen met ontplofbare stoffen geen vuur of licht branden of licht ontvlambare stoffen aan boord hebben.

6. Gedurende den tijd, dat de buskruithaven wegens uitdieping of uitvoering van werken of tengevolge van vorst niet gebruikt kan worden, of voor het geval in deze haven geen voldoende ligplaats meer aanwezig is, mogen de in het eerste lid bedoelde binnenvaartuigen aan de in dit artikel genoemde boeien nabij den ingang dier haven of aan de benedenwaarts daarvan staande dukdalven aan den linker oever meren.

7. De bepalingen, gegeven in het tweede, derde, vierde en vijfde lid van artikel 7, gelden ook voor de in dit artikel bedoelde dukdalven.

8. De meerboeien, behorende bij de in dit artikel bedoelde dukdalven, mogen alleen gebruikt worden bij het meren en afhalen van vaartuigen. Van deze boeien mag geen gebruik worden gemaakt om het vaartuig bij aankomst of vertrek, door het uitbrengen van een tros, te zwaaien.

9. Vaartuigen, wier lengte en diepgang het meren aan de in dit artikel bedoelde boeien nabij den ingang van de buskruithaven toelaten, mogen niet aan de dukdalven meren, tenzij de hierbedoelde boeien reeds zijn ingenomen.

10. Binnenvaartuigen, waarin of waaruit ontplofbare stoffen worden geladen of gelost, moeten zooveel mogelijk ligplaats nemen tusschen het zeeschip en den linker oever der rivier.

11. Het is verboden, behoudens in de gevallen in het zesde lid bedoeld, met een vaartuig langer dan acht en veertig uren aan de in dit artikel bedoelde boeien of dukdalven te vertoeven.

12. In bijzondere omstandigheden kan de in artikel 7, zesde lid, genoemde ingenieur een langer verblijf aldaar toestaan.

13. Zeeschepen, geladen met ontplofbare stoffen, mogen des nachts alleen dan van de dukdalven vertrekken, wanneer dat zonder zwaaien kan geschieden.

9. Het is verboden met vaartuigen, die geen ontplofbare stoffen te lossen of te laden hebben en niet tot den Rijksdienst of tot uitvoering van Rijkswaterstaatswerken behoreen, te liggen of daarmede te verblijven binnen den afstand van 300 M. uit de buskruithaven, uit de nabij den ingang dier haven aan den linker oever van *Het Scheur* gelegen boeien en uit de beneden die haven aan dien oever staande dukdalven, alle in het vorig artikel genoemd, behoudens het gemaakte voorbehoud in het derde lid van dat artikel.

10. 1. Het is verboden, tenzij met vergun-

ning van Onzen Minister van Waterstaat en behoudens het bepaalde in het laatste lid :

a. in het veer *Brielle—Maassluis*, de Rijksaanlegplaats op *Rozenburg* tegenover *Maassluis* met daartoe behoorende werken, de Rijksaanlegplaats te *Maassluis* met den oostwaarts daartegen grenzenden basaltmuur, of den Rijksveerdam op *Rozenburg* tegenover *Brielle*, te bezigen tot het aanleggen of vastmaken van vaartuigen, welke niet tot den Rijksdienst of tot dien van het veer behooren ;

b. de berghaven, den aanlegsteiger langs den rechter oever van de Doorgraving aan de oostzijde van die haven en den aanlegsteiger langs den rechter oever van de Doorgraving op ongeveer 300 M. bovenwaarts van de registreerende peilschaal, te bezigen tot het aanleggen, doen liggen of vastmaken van vaartuigen, welke niet tot den Rijksdienst of tot de uitvoering van Rijkswaterstaatswerken behoreen.

2. De Ingenieur, in artikel 7, zesde lid, genoemd, kan het voor niet langer dan 24 uur gebruik maken van de sub a en b genoemde werken vergunnen.

11. Het is verboden, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Waterstaat, den aanlegsteiger voor de quarantaine even beneden het *Amersgat* te bezigen tot het aanleggen of vastmaken van vaartuigen, welke niet tot den Rijksdienst of tot de in quarantaine liggende schepen behoreen.

12. Het is verboden, tot het vastmaken, verhalen of aanleggen van vaartuigen te bezigen :

a. de van lichttoestellen voorziene dukdalven ;

b. den dukdalf nabij den rechter oever boven de haven van *Maassluis* bij de registreerende peilschaal ;

c. de niet van borden voorziene dukdalven langs den rechter oever beneden de berghaven, staande naast en tusschen de dukdalven, bedoeld in artikel 7 ;

d. het paalwerk naar en bij de registreerende peilschaal aan den *Hoek van Holland*.

13. Het is verboden gedeelten der lading of ballast, in het bijzonder dynamiet en andere ontplofbare stoffen, in het water te werpen, tenzij zulks in gevallen, waarbij het behoud van het vaartuig of de veiligheid der omgeving van het overboord zetten der lading of ballast afhangt, vergund wordt door den zich aan boord bevindenden Rijksloods of anderen beambte.

14. 1. Het is aan den schipper of aan de opvarenden van eenig vaartuig verboden :

a. dat vaartuig vast te maken, te doen vastmaken of vast te houden aan of te leggen tegen een zeeschip; over te gaan op of personen of goederen over te nemen van een zeeschip, behalve wanneer het zeeschip ter plaatse van lossing of bestemming geankerd of aldaar vooruit en achteruit behoorlijk vastgemeerd ligt;

b. binnen den afstand van 5 M. met een zeeschip op of af te varen.

2. Het is aan den schipper of aan de opvarenden van een zeeschip verboden eenige krachtens sub 1a, van dit artikel verboden handeling toe te laten of daarvoor gelegenheid te geven.

3. De verbodsbepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing ten aanzien van die handelingen of gedragingen, welke

a. noodig zijn voor het sleepen en het vastmaken van een zeeschip ter plaatse waar en ten tijde waarop dit moet geschieden;

b. vereischt worden voor het aan boord brengen en afhalen van den loods of van andere personen, die krachtens wettelijk voorschrift recht van toegang tot een zeeschip hebben;

c. noodzakelijk zijn om hulp te verleen bij brand of in andere dergelijke gevallen, en voorts in alle gevallen, dat de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen daartoe toestemming hebben gegeven.

15. Met uitbreiding van artikel 88 van het Algemeen Reglement is de handhaving van dit Bijzonder Reglement ook opgedragen aan de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen.

16. Met uitbreiding van artikel 90 van het Algemeen Reglement zijn de schippers verplicht te gehoorzamen aan alle bevelen, welke hun tot uitvoering van dit Bijzonder Reglement of in het belang der goede orde of veiligheid door een der ambtenaren, bij artikel 88 van het Algemeen Reglement en bij het vorige artikel van dit reglement bedoeld, worden gegeven.

17. Overtreding van de bepalingen van dit Bijzonder Reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het Algemeen Reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *dertig dagen* of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig gulden*, de overtreding van artikel 6 en artikel 14;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, de overtreding van artikel 2, artikel 3, artikel 4, eerste, derde en vierde lid, artikel 13 en artikel 16;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig gulden*, de overtreding van artikel 8 en artikel 9;

d. met geldboete van ten hoogste *vijftig gulden*, de overtreding van artikel 7, artikel 10, artikel 11 en artikel 12;

e. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*, de overtreding van artikel 4, tweede en vijfde lid.

II. te bepalen, dat met het inwerking treden van het sub I bedoelde bijzonder reglement is vervallen het bijzonder reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 December 1903 (*Staatsblad* n°. 326), en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 18 Maart 1908 (*Staatsblad* n°. 86), 23 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 169) en 4 Januari 1913 (*Staatsblad* n°. 3).

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 22sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 10 Oct. 1914.)

23 September 1914. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende het geven van toestemming tot het houden van loterijen.

Ik heb de eer U HoogEdelGestrenge hierbij te doen toekomen een afschrift van een tot Hare Majesteit de Koningin gericht adres van de Nationale Commissie tegen het Alcoholisme, alsmede afschrift van de naar aanleiding van dit adres door den Minister van Financiën en door mij, in overleg met den Minister van Binnenlandsche Zaken, genomen beschikking.

Ik zou het op hoogen prijs stellen, indien U HoogEdelGestrenge de gemeentebesturen in Uw gewest met deze aangelegenheid zou willen in kennis stellen, onder uitnodiging dat ook zij voortaan in de door hen genomen wordende besluiten tot toestemming tot het aanleggen en houden eener loterij steeds als voorwaarde zullen opnemen, de bepaling, dat alcoholhoudende dranken niet als prijzen of premiën van de loterij zullen mogen worden uitgelooft.

Het zal mij bijzonder aangenaam zijn te mogen vernemen, of U HoogEdelGestrenge aan dit mijn verzoek wel heeft willen gevolg geven.

De Minister van Justitie, B. ORT.

Leeuwarden, 16 Juli 1914,
Amsterdam,

Aan Hare Majesteit de Koningin,

Geeft met verschuldigden eerbied te kennen:
Sobriëtas, Federatie van R. K. Diocesane
bonden tot bevordering der Christelijke matig-
heid en tot bestrijding van het Alcoholisme.

Enkrateia, Bond van Protestantisch-Christelike
Drankbestrijders-vereeningen, n.l.:

Nationale Christen Geheel-Onthouders-Vereeniging,

Nederlandsche Christen Vrouwen Geheel-Onthouders-Unie,

Nederlandsche Vereeniging Hoop der Toekomst,

Gereformeerde Vereeniging voor Drankbestrijding,

Nederlandsche Christen Geheel-Onthouders-Bond,

Predikanten Geheel-Onthouders-Vereeniging,
Het Leger des Heils,

Christelijke Onderwijzers Geheel-Onthouders-Vereeniging,

Comm. v. Drankbestr. door Geheel-Onth. i/h Ned. Jong.-Verbond,

Nederl. Vereen. tot Chr. Verzorging van Drankzuchtigen,

Volksbond tegen Drankmisbruik,
Ned. Vereen. tot Afsch. v. Alcohol. Dranken,

Algemeene Nederl. Geheel-Onthouders-Bond,
Nederl. Onderw. Propaganda-Club voor Drankbestrijding,

Internationale Order of Good Templars (I.O.G.T.),

Vereeniging v. Geheel-Onthouders onder Nederlandsch Spoor- en Tramwegpersoneel,

Nederl. Vereen. tot Herstel van Drankzuchtigen (Hoog-Hullen),

Geheel-Onthouders Propaganda-Club voor Post-, Telegraaf- en Telefoonambtenaren en beambten,

Neutrale Onafhankelijke Orde van Goede Tempeliers (I.O.G.T.N.),

Nederl. Studentcn Geheel-Onthouders-Vereen.,

Artsen Geheel-Onthouders-Vereeniging,
R. K. Vereeniging voor Geheel-Onthouders onder Ned. Spoor- en Tramwegpersoneel;

dat het adressanten gebleken is, dat dikwijls in loterijen met liefdadige doeleinden, onder de prijzen fleschjes of kruikjes alcoholhoudende dranken aanwezig zijn;

dat, naar de meening van adressanten, dit ten zeerste afkeuring verdient, omdat de

mogelijkheid bestaat dat op deze wijze deze dranken onwillekeurig komen in handen van personen, voor wie ze bij uitstek gevaarlijk kunnen zijn — jeugdigen, drankzuchtigen e. a. — en alle contrôle daarop a priori buitengesloten is, terwijl het tevens leidt tot een sanctioneeren van de drinkgewoonten met al de gevolgen daarvan;

redenen waarom adressanten, met elkander vereenigd in de Nationale Commissie tegen het Alcoholisme, Uwe Majesteit verzoeken voorstellen tot wijziging van de Loterijwet 1905 te doen, in dien zin, dat geen toestemming meer zal kunnen worden verleend tot het houden van eene loterij, waarin de prijzen o.m. ook in alcoholhoudende dranken bestaan.
t'Welk doende enz.

(get.) P. VAN DER MEULEN,
N. C. A. Voorzitter.

„ J. HENRI LEDEBOER,
N. C. A. Secretaris.

Voor eensluidend afschrift,
De Secr.-Gen. bij het Departement van Justitie,
H. C. DRESSELHUIJS.

De Minister van Justitie en van Financiën;
Gezien de hun vanwege de Koningin verstrekte last betreffende het verzoek van de Nationale Commissie tegen het alcoholisme, d.d. 16 Juli l.l., tot wijziging van de Loterijwet 1905, in dien zin, dat geen toestemming meer zal worden verleend tot het houden van een loterij, waarvan de prijzen o.m. ook in alcoholhoudende dranken bestaan;

Overwegende, dat het door adressanten in dezen beoogde doel, dat ook de instemming der Regeering heeft, eveneens althans voor de groote meerderheid der loterijen, zonder wetswijziging bereikbaar is;

Geven adressante te kennen:
dat zij niet voornemens zijn tot de gevraagde wijziging der loterijwet 1905 de noodige stappen te doen, doch dat zij zullen bevorderen, dat in iedere voortaan te verleenen toestemming tot het aanleggen en houden eener loterij de voorwaarde zal worden opgenomen, dat alcoholhoudende dranken niet als prijzen of premien zullen mogen worden uitgelooft.

's-Gravenhage, den 11 September 1914.

De Ministers voornoemd,
(get.) B. ORT.

„ BERTLING.

Voor eensluidend afschrift,
De Secr.-Gen. bij het Departement van Justitie,
H. C. DRESSELHUIJS.

24 September 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod, van uitvoer van *Cubeben*. S. 459.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 September 1914, Kabinet, Litt. O⁹⁶; van 21 September 1914, afdeling Invoerrechten, n°. 160 en van 22 September 1914, n°. 13823, afdeling Handel;

Gezien Ons besluit van 7 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 381);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het verbod van uitvoer van *Cubeben*, uitgevaardigd bij Ons bovengemeld Besluit, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 24sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitg.* 25 Sept. 1914.)

24 September 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van *briketten*. S. 460.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van *briketten* te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 16 September 1914, Kabinet, Litt. R⁹⁴, van 18 September 1914, n°. 165, afdeling Invoerrechten en van 19 September 1914, n°. 13526, afdeling Handel;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 September 1914, n°. 40);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 22 September 1914, Kabinet, Litt. I⁹⁷;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van *briketten* is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 24sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitg.* 25 Sept. 1914.)

24 September 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van *lijnzaad*, *kool- en raapzaad*, *andere olieozaden* (uitgezonderd *karwijzaad*, *mosterdzaad* en *blauwmanzaad*), *meel van rijst* en *rijstafval*, *meel van peulvruchten*, *lijnkoek* en *lijnmeel*, *raapkoek* en *raapkoekenmeel*, *grondnootenkoek* en *grondnotenmeel*, *katoenzaadkoek* en *katoenzaadmeel*, *andere krachtvoederkoeken*, alsmede *meel en afval daarvan*, *gedroogde pulp* en *suikerpulp*, *gedroogde spoeling*, *bostel* of *bierdrاف* en *vleeschmeel*. S. 461.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van *lijnzaad*, *kool- en raapzaad*, *andere olieozaden* (uitgezonderd *karwijzaad*, *mosterdzaad* en *blauwmanzaad*), *meel van rijst* en *rijstafval*, *meel van peulvruchten*, *lijnkoek* en *lijnmeel*, *raapkoek* en *raapkoekenmeel*, *grondnootenkoek* en *grondnotenmeel*, *katoenzaadkoek* en *katoenzaadmeel*, *andere krachtvoederkoeken*, alsmede *meel en afval daarvan*, *gedroogde pulp* en *suikerpulp*, *gedroogde spoeling*, *bostel* of *bierdrاف* en *vleeschmeel* te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 15 September 1914, Kabinet, Litt. E⁹⁴; 17 September 1914, n°. 120, Invoerrechten, en 18 September 1914, n°. 13366, afdeling Handel;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 September 1914, n°. 47);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 22 September 1914, Kabinet, Litt. K⁹⁷;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van *lijnzaad*, *kool- en raapzaad*,

andere oliezaden (uitgezonderd karwijzaad, mosterdzaad en blauwmaanzaad), meel van rijst en rijstafval; meel van peulvruchten, lijnkoek en lijnmeel, raapkoek en raapkoekenmeel, grondnotenkoek en grondnotenmeel, katoenzaadkoek en katoenzaadmeel, andere krachtvoederkoeken, alsmede meel en afval daarvan, gedroogde pulp en suikerpulp, gedroogde spoeling, bostel of bierdrاف en vleeschmeel is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit.

Wij behoudens Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 24sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 25 Sept. 1914.*)

25 September 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van suikerbieten en katoenafval. S. 462.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van suikerbieten en katoenafval te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 24 September 1914, Kabinet Ia. H⁹⁸;

Den Raad van State gehoord (advies van 25 September 1914, n°. 1);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 25 September 1914, Kabinet, Litt. X⁹⁸;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van suikerbieten en katoenafval is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn,

1914.

ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 25sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg. 25 Sept. 1914.*)

25 September 1914. BESLUIT, tot het in staat van beleg verklaren van verschillende gemeenten. S. 463.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van den Raad van Ministers van 25 September 1914;

Gelet op art. I van de wet van 28 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

Gezien Ons Besluit van 30 Juli 1914, n°. 72

Overwegende, dat de tegenwoordige omstandigheden het noodzakelijk maken, bijzondere maatregelen te kunnen nemen tegen den toenemenden smokkelhandel in artikelen, waarvan de uitvoer verboden is;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

met ingang van heden worden in staat van beleg verklaard de navolgende gemeenten of gedeelten van gemeenten:

in de provincie Friesland:

Schiermonnikoog;

in de provincie Groningen:

Warffum (voor zooveel betreft het onderdeel Rottumeroog), Finsterwolde, Beerta, Nieuwe-Schans, Bellingwolde, Vlagtwedde;

in de provincie Drenthe:

Emmen, Schoonebeek, Dalen, Coevorden;

in de provincie Overijssel:

Gramsbergen, Hardenberg (Stad.), Hardenberg (Ambt.), Vriezenveen, Tubbergen, Oommarsum, Denekamp, Weerselo, Oldenzaal, Losser, Enschedé, Lonneker, Haaksbergen;

in de provincie Gelderland:

Eibergen, Groenlo, Winterwijk, Aalten, Lichtenvoorde, Wisch, Dinxperlo, Gendringen, Bergh, Didam, Zevenaar, Ubbergen, Nijmegen, Groesbeek, Heumen;

in de provincie Limburg:

Mook en Middelaar, Ottersum, Gennep, Bergen;

in de provincie Zeeland:

Rilland-Bath (voor zooveel betreft het onderdeel Völeker-Polder).

Onze Ministers van Oorlog, van Marine, van

Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 25sten September 1914.

WILHELMINA.

De Tijdelijke Voorz. van den Raad van Ministers,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 25 Sept. 1914.)

28 September 1914. **BESLUIT**, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 464.

28 September 1914. **BESLUIT**, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 5 October 1909 (*Staatsblad* n°. 333), tot uitvoering van artikel 22 en artikel 23. 8ste en 9de lid, der Schepenwet. S. 465.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 25 September 1914, n°. 5746, afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 23, 8ste lid, van de Schepenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Aan artikel 19 van het Koninklijk besluit van 5 October 1909 (*Staatsblad* n°. 333) wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

3. Aan den schipper of oud-schipper ter zeevisscherij kan telken jare door Ons een minimum van vacatiegelden, van ten hoogste f 780 per jaar, worden gewaarborgd.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 28sten September 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg.* 6 Oct. 1914.)

30 September 1914. **BESLUIT**, ter uitvoering van artikel 2 der wet van 2 April 1909 (*Staatsblad* n°. 89), tot regeling van de voogdij over den minderjarigen Koning. S. 466.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de wet van 2 April 1909 (*Staatsblad*

n°. 89), tot regeling van de voogdij over den minderjarigen Koning;

Overwegende, dat ten gevolge van het overlijden van den heer Jhr. Mr. J. RÖELL aanvulling noodig is van Ons besluit van 8 April 1909 (*Staatsblad* n°. 103), tot aanwijzing van leden van den Raad van Voogdij, geroepen om Onzen beminden Gemaal als Vader-Voogd ter zijde te staan;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 September 1914, n°. 34);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 September 1914, L^a. A. Kabinet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als lid van vorenbedoelden Raad van Voogdij aan te wijzen den heer Mr. P. A. V. Baron van HARINKMA THOE SLOOTEN, Onzen Commissaris in de provincie *Friesland*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 30sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
tijdelijk Voorzitter van den Raad van Ministers,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 10 Oct. 1914.)

30 September 1914. **BESLUIT**, houdende bepalingen omtrent het gelijktijdig genot van burgerlijke en militaire bezoldiging door burgerlijke ambtenaren en andere doorlopend of voor een bepaald werk in 's Rijks dienst werkzame personen, die zich buitengewoon onder de wapenen bevinden, ingevolge het Koninklijk besluit van 31 Juli 1914, n°. 89. S. 467.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Marine, van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën van 28 September 1914, 1ste Afd., n°. 286;

Den Raad van State gehoord (advies van 29 September 1914, n°. 15);

Gezien het nader gemeenschappelijk rapport van Onze voornoemde Ministers van 30 September 1914, 1ste Afd., n°. 59;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Burgerlijke ambtenaren en andere doorlopend of voor een bepaald werk in 's Rijks dienst werkzame personen genieten — voor zoover zij vanaf 1 October 1914, bij de gemobiliseerde strijdmacht anders dan voor eerste oefening onder de wapenen zijn — van af dien datum bezoldiging aan hun burgerlijk ambt of hunnen burgerlijken dienst verbonden, indien en voor zoover deze hooger is dan hetgeen zij in militairen dienst als soldij, jaarwedde of traktement genieten.

2. Aan burgerlijke ambtenaren en andere doorlopend of voor een bepaald werk in 's Rijks dienst werkzame personen, wier bezoldiging over de maanden Augustus en September op grond van Onze Besluiten van 3 Mei 1904 (*Staatsblad* n°. 103), van 4 Juni 1907 (*Staatsblad* n°. 142) en van 2 October 1908 (*Staatsblad* n°. 309), geheel of gedeeltelijk is ingehouden, zullen de ingehouden gelden alsnog worden uitbetaald, tenzij zij voor eerste oefening onder de wapenen waren.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine, van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de onderscheidene Ministerieele Departementen, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 30sten September 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Min. van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
J. LOUDON.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Financiën, BERLING.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

De Min. van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg.* 2 Oct. 1914.)

1 October 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Zuiderzee-visscherijbesluit. S. 468.

WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 September 1914, n°. 5377, Afdeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 311); gewijzigd bij de wet, van 8. Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66) en op het Zuiderzee-visscherijbesluit (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 162), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 14 April 1914 (*Staatsblad* n°. 174);

Den Raad van State gehoord (advies van 22 September 1914, n°. 44);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 29 September 1914, n°. 5781, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. In artikel 4bis, lid 1 van het Zuiderzee-visscherijbesluit wordt de punt achter letter c vervangen door een komma-punt. Aan dat lid wordt het volgende toegevoegd:

„d. van 1 October tot 28 Februari met alle vischtuigen bij den mond van de Hierdensche beek, binnen de door Onzen Minister vast te stellen grenzen.”

Art II. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 1sten October 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 7 Oct. 1914.)

1 October 1914. BESLUIT, houdende beslissing dat een begrotingspost in den vorm eener uitgave voor bijstand voor de ambtenaren van den burgerlijken stand, maar in werkelijkheid bestemd om den gemeentesecretaris, wiens jaarwedde in afwijking van 's Raads advies, door Gedep. Staten onder goedkeuring der Kroon was bepaald op f 2800.—, langs een omweg toch f 200.— meer te doen genieten, zijnde f 3000.—, het bedrag waarop, naar 's Raads meening, die jaarwedde bepaald had moeten zijn,

de strekking heeft om de bevoegdheid, door art. 104 der Gemeentewet aan eene hogere autoriteit toegekend, over te brengen op den Raad, en om die reden niet kan worden goedgekeurd.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Almelo* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 8 Juni 1914, 2^e Afd. n°. 3903,2490, waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor het dienstjaar 1914;

Den Raad van State, Afd. voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 9 September 1914, n°. 355;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 September 1914, n°. 7909, Afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten bij bovengemeld besluit aan de begrooting der gemeente *Almelo* voor 1914 de goedkeuring hebben onthouden, uit overweging, dat op deze begrooting onder het op art. 27 der uitgaven uitgetrokken bedrag voorkomt een post van f 200.— voor bijstand voor de ambtenaren van den burgerlijken stand, welke post door Burgemeester en Wethouders is voorgesteld ten einde, zoolang door Gedep. Staten de jaarwedde van den Secretaris niet wordt vastgesteld op het bedrag door den Raad gewenscht, dien ambtenaar toch eene bezoldiging tot bedoeld bedrag te verzekeren; dat hier dus een bedrag op de begrooting is gebracht niet om een uitgaaf te bestrijden die in het belang der gemeente wordt geëischt, waar om op die wijze aan den Secretaris eene hogere bezoldiging te kunnen toekennen dan het bedrag waarop het gezag aan hetwelk de regeling dier bezoldiging is opgedragen, haar heeft bepaald; dat een post, om deze redenen in de begrooting opgenomen, niet kan worden toegelaten; dat de Secretaris aan den gemeenteraad en aan Gedeputeerde Staten heeft medegedeeld het hun toegekende bedrag ad f 200.— niet te kunnen aanvaarden; dat het derhalve vaststaat dat bedoeld bedrag niet zal worden uitbetaald; dat echter de Raad, door Gedep. Staten daartoe uitgenoodigd, geweigerd heeft dezen post van de begrooting af te voeren; dat door den Raad zijn geschrapt de door Burgemeester en Wethouders op de ontwerp-begrooting gebrachte posten voor uitbreiding van het politie-corps met drie agenten, eene uitbreiding welke blijkens de memorie van toelichting door den Burgemeester beslist noodzakelijk wordt geacht; dat het politie-

corps der gemeente *Almelo* bij een zielental van ruim 22000 bestaat uit twee inspecteurs en 19 agenten; dat de inspecteurs zijn belast met administratieve werkzaamheden, contrôle, het geven van onderricht aan het personeel, het toezicht op de naleving van verschillende bijzondere wetten enz., zoodat voor den eigenlijken surveillance-dienst maar 19 agenten beschikbaar zijn, zijnde nog niet één per 100 inwoners; dat de agenten per week een vrijen dag hebben en 10 dagen verlof per jaar en dat de dienst is ingedeeld volgens het drie-ploegen-stelsel; dat, gelet op deze omstandigheden, in het bijzonder het aantal agenten beslist onvoldoende moet worden geacht, daar onder de geldende dienstregeling en bij de tegenwoordige sterkte surveillance buiten het bebouwde gedeelte der gemeente in het geheel niet kan plaats hebben, zoodat een groot deel der ingezetenen en hunne eigendommen zonder eenige bescherming worden gelaten; dat, om een behoorlijk toezicht ook buiten de bebouwde kom te verzekeren, uitbreiding van het politie-corps noodzakelijk is, en dat, om althans eenig toezicht te hebben, eene uitbreiding reeds aanstands met 3 agenten wel als minimum-eisch moet worden beschouwd; dat de gemeenteraad, daartoe door Gedeputeerde Staten uitgenoodigd, heeft geweigerd de gelden, voor eene uitbreiding van het politie-corps met drie agenten vereischt, op de begrooting te brengen;

dat van dit besluit de Raad der gemeente *Almelo* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat de Raad, overeenkomstig art. 104 der Gemeentewet door Gedep. Staten van *Overijssel* gehoord omtrent het bedrag waarop de jaarwedde van den secretaris der nieuwe gemeente *Almelo* behoorde te worden vastgesteld, eenstemming heeft te kennen gegeven dat aan dezen ambtenaar, ter belooning der zeer omvangrijke en belangrijke werkzaamheden, welke de betrekking van Secretaris vergt, een bedrag van f 3000.— als jaarwedde behoorde te worden toegekend; dat met zekerheid mag worden gezegd dat de werkring van den Secretaris der gemeente *Almelo* van den betrokken functionaris meer tijd en moeite vergt dan eenig ander ambtenaar dier gemeente in zijnen werkring behoeft te besteden; dat desniettegenstaande verschillende andere ambtenaren der gemeente *Almelo* eene hogere bezoldiging dan f 3000.— genieten; dat de Raad dan ook aanvankelijk heeft willen voorstellen de jaarwedde van den Secretaris te bepalen op f 3200.—, doch daarvan heeft afgezien om redenen, die geen verband houden

met de praestatiën die van dien ambtenaar worden gevergd, en die daarom verder onaangeroerd kunnen blijven; dat de Raad durft volhouden beter dan Gedeputeerde Staten kunnen beoordeelen welke jaarwedde aan den Secretaris voor zijne werkzaamheden toekomt en dan ook ten zeerste verwonderd is geweest over het feit, dat laatstgemeld college zonder opgave van eenig argument gemeend heeft het door hem voorgestelde bedrag te moeten verlagen tot *f* 2800.— gelijk geschied is; dat de Raad, overtuigd, dat de Secretaris met eene jaarwedde van *f* 2800.— onvoldoende wordt beloond en niet gaarne een bekwaam ambtenaar willende verliezen, den door Gedeputeerde Staten gewraakten post ad *f* 200.— op de begroting heeft uitgetrokken, ter belooning van de diensten van den hoofdambtenaar van bijstand voor de huwelijksambtenaren van den burgerlijken stand, waartoe de heer ATEMA, tevens gemeente-secretaris, door Burgemeester en Wethouders was benoemd; dat het nu wel volkomen waar is dat de Secretaris hierdoor thans uit de gemeente-kas eene belooning zoude genieten van *f* 2800.— + *f* 200.—, dus totaal *f* 3000.— per jaar, doch dat niet voor betwisting vatbaar is dat hiervan slechts *f* 2800.— als gemeentesecretaris zoude worden genoten; dat onjuist de bewering is van Gedeputeerde Staten dat de gewraakte post van *f* 200.— op de begroting niet behoort en het daarop voorkomen van dien post ten onrechte is gebezigd als argument om hunne goedkeuring te onthouden; dat wat betreft de weigering van den Raad om de gelden benodigd voor eene uitbreiding van het politiecorps met 3 agenten op de begroting te brengen, de Raad in de eerste plaats opmerkt, dat het hier geene weigering betreft om eene door de wet aan de gemeente opgelegde uitgave op de begroting te brengen, daar de wet de door het Dagelijksch Bestuur voorgestelde uitbreiding van het politiecorps nergens heeft voorgeschreven; dat de vraag, of die uitbreiding noodzakelijk is, enkel ter beantwoording van den Raad staat en er naar zijne meening niet de minste aanleiding bestaat deze bevestigend te beantwoorden; dat in elk geval, waar de niet verplichte uitgaven niet kunnen worden voorgeschreven door Gedep. Staten, dit College de goedkeuring der begroting niet vermag te laten afhangen van het daarop brengen door den Raad van zoodanige uitgaven; dat wel is waar in de praktijk soms beweerd is dat, indien het hoofd der politie uitbreiding van het corps politiedienaren noodzakelijk

acht, tevens de noodzakelijkheid daarvan moet worden aangenomen, doch dit nimmer kan leiden tot de gevolgtrekking dat aan de inzichten van dit hoofd, zij het indirect, gelijke kracht mag worden toegekend als aan de bij art. 212 der Gemeentewet bedoelde wet; dat de Raad ter bestrijding der door Gedeputeerde Staten verlangde uitbreiding feitelijk nog wenschte op te merken, dat vóór de vereeniging der gemeenten *Stad* en *Ambt-Almelo* het gemeentelijk politiecorps te *Stad-Almelo* bestond uit 12 agenten en 1 inspecteur en dat te *Ambt-Almelo* uit 4 gemeente-veldwachters en toen nimmer klachten zijn vernomen over onvoldoend politie-toezicht; dat door de vereeniging der genoemde gemeenten tot ééne gemeente het politie-toezicht is vergemakkelijkt en door het bestaande politiecorps de veiligheid enz. beter kan gehandhaafd worden dan door de vorige 2 politie-corpsen in de afzonderlijke gemeenten *Stad-Almelo* en *Ambt-Almelo*; dat eene vergelijking met de sterkte van het politiecorps in andere met name genoemde gemeenten niet opgaat, omdat de vraag, hoe groot het aantal politie-agenten moet zijn, niet afhangt van het zielental, maar van den aard en de gesteldheid der bevolking en de ligging der gemeenten; dat *Almelo* is eene zeer kalme rustige gemeente, waar bijna nooit iets voortvalt, zoodat, indien uitbreiding der politie door den Burgemeester noodzakelijk wordt geacht, allereerst dient te worden aangetoond dat in de gemeente thans meer incidenten voorvallen dan vroeger; dat ook zonder uitbreiding van het corps de wekelijksche vrije dag kan behouden blijven, evenzoo de verloftijd van 10 dagen; terwijl ook het bestaande drie-ploegenstelsel kan gehandhaafd worden; dat het argument van Gedep. Staten, dat bij de geldende dienstregeling en bij de tegenwoordige sterkte, surveillance buiten het bebouwde gedeelte der gemeente in het geheel niet kan plaats hebben, zoodat een groot deel der ingezetenen en hunne eigendommen zonder eenige bewaking worden gelaten, als beslist onjuist kan worden aangemerkt; dat immers zowel door de brigade marechaussée als door de gemeentepolitie zowel in de buitenwijken als in het landelijk gedeelte der gemeente *geregeld* gesurveilleerd wordt; dat de Raad op deze gronden oordeelt dat de noodzakelijkheid van uitbreiding der politie door Gedep. Staten niet is aangetoond en voorts van meening is dat de uitbreiding, die het politiecorps met 1 Januari 1914 heeft ondergaan, namelijk door aanstelling van een adjunct-inspecteur en 3 agenten, als alleszins

2. Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van dit besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijld te geven.

3. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan pest lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden dat hij door die ziekte is besmet, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geemployeerden.

4. De burgemeester is bevoegd, op de personen, die aan pest lijden of, op grond van een ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staattoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, doen vermoeden dat zij door die ziekte besmet zijn of de besmetting op anderen kunnen overbrengen, de door hem noodiggeachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen, wanneer hun toestand overeenkomstig de verklaring van den behandelenden geneeskundige dit gedooft.

De personen, waarop de in de vorige alinea bedoelde maatregelen worden toegepast, zijn verplicht zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

5. De burgemeester is bevoegd, na ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staattoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen van welken aard ook, uit het huis, erf, voer- of vaartuij, waar een geval of een verdacht geval van pest voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

6. In spoedeischede gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester aan deze onmiddellijk te doen toekomen of ten gebruike af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting, of vervoer van lijders aan pest of daarvan verdachten, of voor ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van

besmetting verdacht ongedierte. — of voor vervoer van besmette goederen of voorwerpen.

Bij weigering of geschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het hoofd van het Departement, waaronder de inrichting ressorteert.

7. De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde register in slaapsteden en logementen, en doet, voor zoover hem dit noodig voorkomt, toezicht houden op deze inrichtingen en op de aldaar nachtverblijfhoudende reizigers.

Indien vanwege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde reizigers belast is, zijn deze verplicht dien geneeskundige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van dit besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te verschaffen, tenzij zij kunnen aantoonen binnen de laatste vijf dagen niet in eene met pest besmette plaats vertoefd te hebben.

De burgemeester doet van hetgeen door hem ter bestrijding der pest of van verdachte gevallen dier ziekte wordt of is verricht, ten spoedigste mededeeling aan den ambtenaar van het Staattoezicht op de volksgezondheid.

HOOFDSTUK II.

§ 1. *Van het toezicht op landverhuizers en dergelijken.*

8. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden: *a.* landloopers en zigeuners (bohémien), *b.* landverhuizers en personen, die bij troepen reizen of de grens overtrekken, niet toegelaten, dan na geneeskundig onderzoek te zijn en zoo noodig, na ontsmetting der kleederen en reiniging der personen.

Uitzonderingen op het bepaalde in het eerste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen bepalen, dat personen, bedoeld sub *b.* van het eerste lid van dit artikel, in Nederland slechts worden toegelaten, langs de wegen en casu quo met de treinen, daartoe door hen aan te wijzen.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoel-

de gemeenten, wegen en casu quo treinen, worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag, voordat zij in werking treden.

9. Het onderzoek geschiedt aan het grensstation of den eersten Nederlandschen grens-post, waar de in het vorig artikel bedoelde personen aankomen, door eenen geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekenning van een door dezen te bepalen vergoeding tot wederopzeggens wordt aangewezen, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10, 11 en 12 van dit besluit.

10. Het onderzoek valt steeds zooveel mogelijk samen met het douane-onderzoek en wordt verricht op de wijze, die door den geneeskundige het meest doeltreffend wordt geoordeeld.

Deze treedt omtrent het onderzoek in overleg met den hoogst in rang zijnden der aanwezige ambtenaren van de Invoerrechten en Accijnzen, en, indien het onderzoek geschiedt op een spoorweg- of tramstation, tevens met den chef daarvan.

11. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden niet aan pest te lijden, noch verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, mogen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting van hunne reis toegelaten.

Aan de vergunning tot voortzetting van de reis kunnen voorwaarden worden verbonden.

Aan hen wordt zoo spoedig mogelijk een schriftelijk bewijs afgegeven, volgens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, vermeldende dat zij, Nederland binnengekomen, geen ziekteverschijnselen vertoonden, welke het bestaan van pest deden vermoeden.

12. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden aan pest te lijden, worden onverwijld, met inachtneming van artikel 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester der grensgemeente, waarin het onderzoek plaats heeft, volgens artikel 20 van dit besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijdens aan besmettelijke ziekte en daar afgezonderd en verpleegd.

Gelijke maatregelen worden genomen, indien de geneeskundige dit noodig oordeelt, ten opzichte van personen, die verschijnselen vertoonden, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed. Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd of verpleegd.

Personen, wier lichamen of kleederen besmet moeten worden geacht, worden niet tot voortzetting hunner reis toegelaten, dan na reiniging en ontsmetting, waaronder het onschadelijk maken van ongedierte is begrepen.

§ 2. Van het grensverkeer.

13. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geen personen toegelaten, komende uit door Onze genoemde Ministers aangewezen naburige, met pest besmette, buitenlandsche gemeenten, dan na geneeskundig onderzocht en zoo noodig ontsmet te zijn.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag vóórdat zij in werking treden.

Uitzonderingen op het bepaalde in het 1ste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Op dit onderzoek is toepasselijk het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11 en 12 van dit besluit.

§ 3. Van het goederenvervoer.

14. Onverminderd de bestaande bepalingen omtrent het verbod van in-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kledingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is verboden in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen, uit landen of plaatsen, mede door Onze genoemde Ministers aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die togetreden zijn tot de op 3 December 1903 te Parijs gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, gedragen Onze genoemde Ministers zich naar de bepalingen van die overeenkomst.

15. Een ieder, die waarneemt, dat van

goederen, waarvan in-, door- en vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie of van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geemployeerden.

Op de goederen, van welke, niettegenstaande daarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

16. Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) worden aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen.

17. Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) uit het buitenland binnenkomende, worden aan de grenzen niet aangehouden, behoudens dat wagens, waarin pestlijders of personen, die verdacht worden aan pest te lijden of waarin besmette of van besmetting verdachte goederen aangebracht zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein worden gehaakt en op de wijze door den geneeskundige voorgeschreven, worden ontsmet en zoo noodig van ongedierte worden gezuiverd.

18. Bagages en lijfgoederen van personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, zijn onderworpen aan het onderzoek, bedoeld in genoemde artikelen.

Deze bagages en lijfgoederen worden niet aangehouden dan voor zoover en voor zoolang dit ter ontsmetting noodig is.

Bagages en lijfgoederen, voor ontsmetting aangehouden, worden desverlangd aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

19. Koopmans- en andere goederen, uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of doorvoer niet verboden is, worden niet aangehouden en aan ontsmetting onderworpen, tenzij zij, naar het oordeel van den met het onderzoek belasten geneeskundige, geacht kunnen worden besmet te zijn.

§ 4. Verdere bepalingen.

20. De burgemeester van elke grensgemeente, als in artikel 8 en artikel 13 van dit besluit is bedoeld, zorgt, zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid

of met den krachtens artikel 9 aangewezen deskundige:

a. voor de inrichting van een gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in de artikelen 8 en 13 van dit besluit bedoelde personen, lijdende aan of verdacht van pest;

b. voor een geschikte plaats voor de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — van de in de artikelen 18 en 19 van dit besluit bedoelde goederen;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — of het vervoer van personen of van goederen, bedoeld in de artikelen 8, 13, 18 en 19 van dit besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, middelen tot het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht ter voldoening aan artikel 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

21. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en alle geemployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — behandeling en verpleging en het vervoer van personen of van goederen.

Onverminderd het bepaalde in artikel 3, zijn conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram verplicht, den geneeskundige zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, hebben waargenomen en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

22. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 9, 11, 12, 13, 18 en 19 van dit besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zoover in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolgt eenige andere wettelijke bepaling, ten laste van anderen moeten worden gebracht.

23. De krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of van invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en de overige geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der pest.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd artikel 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan bovengenoemden ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

§ 5. Van het scheepvaartverkeer.

24. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wering van de besmetting van pest, toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing, voor zoover mogelijk en noodig, van de artikelen 8 tot en met 12 en 20 tot en met 23 van dit besluit.

25. Schippers van vaartuigen, komende uit landen of plaatsen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wegens pest besmet verklaard of aan boord waarvan een geval dier ziekte tijdens de jongste zeereis is voorgekomen, mogen geen andere Nederlandsche havens of reeden dan die van *Vlissingen, Hoek van Holland, IJmuiden, Helder, Harlingen, Delfzijl, Hellevoetsluis* of *Neuzen* of die nader door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zullen zijn aangewezen, aandoen, of elders in *Nederland* landen, dan na hun schip in eene der genoemde havens of op eene der genoemde reeden het gezondheidsonderzoek, voorgeschre-

ven bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), te hebben doen ondergaan.

De schipper van een vaartuig, na aankomst uit zee in *Nederland* elders liggende, dan in een van bovengenoemde havens of op een van bovengenoemde reeden, en waarop de pest wordt waargenomen, is verplicht op de eerste aanzegging van den burgemeester van de havenplaats, waar hij ligt, of van de gemeente, die het naast aan zijn ankerplaats ligt, naar eene der genoemde havens of reeden te vertrekken, tenzij hij verkiest weder zee te kiezen.

Onder „reede” wordt verstaan elke ankerplaats voor uit zee komende schepen binnen de zeegaten en op de rivieren en stroomen.

26. Aan elk der door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat aan te wijzen plaatsen, gelegen aan stroomen, rivieren, kanalen of andere binnenwateren, wordt geneeskundig toezicht-gehouden op de daarlangs varende schepen en hunne opvarenden door een of meer geneeskundigen, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenning van een door dezen te bepalen vergoeding, tot wederopzegging worden aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde plaatsen wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag vóórdat zij in werking treedt.

Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden, is de burgemeester bij het verschijnen of dreigen der pest bevoegd, ten koste van de gemeente geneeskundig toezicht te doen houden op de opvarenden van de in de gemeente vertoevende vaartuigen. De personen, waarop dit toezicht wordt uitgeoefend, zijn verplicht zich daaraan te onderwerpen.

27. Onverminderd artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), wordt elk schip, varende langs of aankomende aan eene der in artikel 26 van dit besluit bedoelde plaatsen, onderworpen aan een gezondheidsonderzoek.

De schipper is verplicht met zijn schip de door den burgemeester aan te wijzen ligplaats in te nemen en aldaar zonder gemeenschap met den wal of met andere vaartuigen te blijven, totdat het gezondheidsonderzoek en de naar aanleiding daarvan bevolen gezondheidsmaatregelen toegepast zijn.

Op dit verbod van gemeenschap met den wal is toepasselijk het tweede lid van artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad*

n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36).

De schipper zorgt met al de ter zijner beschikking staande middelen voor de stipte naleving van de gegeven bevelen en is verplicht de vragen, hem door of namens den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige gedaan, nauwkeurig en naar waarheid te beantwoorden.

28. De geneeskundige verricht het gezondheidsonderzoek van het schip, van de opvarenden en van de lading of andere op het schip aanwezige goederen, op de wijze, die hem, na overleg met den burgemeester, het meest doeltreffend voorkomt.

Indien het blijkt, dat het schip binnen de laatste 24 uren een gezondheidsonderzoek overeenkomstig de voorschriften van dit besluit heeft ondergaan, kan hij het van verder onderzoek vrijstellen, indien de toestand van het schip of van de opvarenden hem tot zoodanig onderzoek overigens geen aanleiding geeft.

29. De geneeskundige, die het onderzoek verricht heeft, geeft den burgemeester advies omtrent de in het belang der volksgezondheid te nemen maatregelen, aan welk advies de burgemeester verplicht is onverwijld gevolg te geven, behoudens beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De kosten op deze maatregelen vallende, komen ten laste van het Rijk.

Ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — geschiedt, zoo noodig, volgens de regelen, krachtens artikel 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) vastgesteld.

30. Het schip wordt dadelijk tot den verderen doortocht toegelaten en het verbod van gemeenschap met den wal opgeheven, hetzij na afloop van het gezondheidsonderzoek, indien dit tot geen verdere maatregelen aanleiding geeft; hetzij, nadat aan de maatregelen naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven, uitvoering is gegeven. In het laatste geval kunnen evenwel de opvarenden, die bij het gezondheidsonderzoek bevonden worden, niet te lijden aan pest, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, met toestemming van den met het onderzoek belasten geneeskundige, terstond onbelemmerd aan den wal worden toegelaten.

Vooraf heeft ontsmetting de kleederen en reiniging der personen plaats, indien dit door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld.

31. Ten bewijze, dat het schip tot den ver-

deren doortocht is toegelaten, en het verbod van gemeenschap met den wal is opgeheven, ontvangt de schipper van den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige eene schriftelijke verklaring volgens het model door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen en waaruit zal moeten blijken van den toestand van het schip, van dien der opvarenden en van dien der lading of andere op het schip aanwezige goederen, benevens van het aantal der opvarenden.

Eene dergelijke verklaring wordt ook door den geneeskundige afgegeven in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 28 van dit besluit, in welk geval daarvoor ook de bevestiging van eene vroegere verklaring in de plaats kan treden.

32. De burgemeester van elke gemeente, waarin eene plaats ligt, als in artikel 26 van dit besluit bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of den krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige, voor het personeel en het materieel, dat de geneeskundige voor het gezondheidsonderzoek behoeft en dat noodig is voor de uitvoering van de naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven maatregelen.

33. Op de krachtens artikel 26 van dit besluit aangewezen geneeskundigen zijn toepasselijk het eerste en derde lid van artikel 23 van dit besluit.

Zij staan den burgemeester en elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie met hun advies ter zijde, wanneer dezen dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der pest.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door bedoelde geneeskundigen voorgeschreven maatregelen.

HOOFDSTUK III.

SLOTBEPALINGEN.

34. Onze in dit besluit genoemde Ministers zijn bevoegd de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of gedane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

35. Waar in dit besluit sprake is van den

ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, wordt daaronder verstaan de Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

36. Dit besluit, dat, tenzij het eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 2den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 24 Oct. 1914.)

3 October 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 470.

5 October 1914. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Franekeradeel* van 10 Mei 1909, waarbij aan E. K. HUNIA te *Tzum*, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 471.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 September 1914, n°. 8549, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, betreffende het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Franekeradeel* van 10 Mei 1909, waarbij aan E. K. HUNIA te *Tzum*, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein in het pand, gelegen achter het perceel F n°. 68, aldaar, en welk pand een oppervlakte heeft van 13 M²;

Overwegende, dat artikel 8, 1ste lid, 8°. van de Drankwet (*Staatsblad* 1904, n°. 235), bepaalt, dat de vergunning wordt geweigerd wanneer de localiteit, waarvoor zij wordt gevraagd, niet voldoet aan de eischen, gesteld krachtens artikel 6 dier wet;

dat krachtens artikel 6 dier wet eischen zijn gesteld bij Ons besluit van 7 Februari 1906 (*Staatsblad* n°. 22);

dat, ingevolge het bepaalde bij artikel 2 van dat besluit, een localiteit, om voor eene door Burgemeester en Wethouders te verleen vergunning in aanmerking te kunnen komen, naar de in dat artikel gemaakte onderscheiding een oppervlakte moet hebben van ten minste 20 M². of van ten minste 25 M²;

dat de localiteit, voor welke door Burgemeester en Wethouders van *Franekeradeel* bij hun bovenvermeld besluit aan E. K. HUNIA vergunning is verleend, niet aan dien eisch voldoet;

dat derhalve bedoeld besluit is genomen in strijd met de wet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 22 September 1914, n°. 33;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 October 1914, n°. 9676, afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Burgemeester en Wethouders van *Franekeradeel* van 10 Mei 1909 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 5den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 17 Oct. 1914.)

5 October 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Eene bepaling, die verbiedt, dat vreemd pluimgedierte zich, zonder dat daartoe verlof is verleend, begeeft op en alzoo schade kan toebrengen aan gronden in gebruik bij en toebehoorende aan ingezetenen der gemeente kan geacht worden een algemeen belang en dus het huishoudelijk belang der gemeente te betreffen.

(Gemeentewet art. 135.)

Voorzitter:

Jhr Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers en H. Hesse.

De Ambtenaar van het O. M. bij het Kantongerecht te Oud-Beijerland, requirant van cassatie tegen een vonnis van dat Kantongerecht van den 6en Mei 1914, waar- bij A. S., wonende te Heinenoord, is schuldig verklaard aan: „in de gemeente Heinenoord hoenders laten loopen op gronden van een ander, zonder toestemming van den eigenaar of gebruiker” en, met toepassing van de artt. 16 en 23 van de Algemeene Politieverordening der gemeente Heinenoord en art. 23 Sr. deswege is veroordeeld tot geldboete van vijftig cents en vervangende hechtenis van één dag.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Art. 16 sub 14 der Alg. Politieverordening der Gemeente Heinenoord, voorkomende in Hoofdstuk III, als opschrift dragende: „Openbare orde en veiligheid en reinheid”, bepaalt: „Het is verboden hoenders, eenden, ganzen, zwanen en kalkoenen te laten loopen op gronden van een ander, zonder toestemming van den eigenaar of gebruiker”, terwijl in art. 23 overtreding van dit verbod wordt strafbaar gesteld met eene geldboete van ten hoogste vijf gulden.

Bij vonnis van den Kantonrechter te Oud-Beijerland van 6 Mei jl. werd de gerequireerde, die minder goed op zijne hoenders schijnt te hebben gepast, deswege schuldig verklaard aan: „In de Gemeente Heinenoord hoenders laten loopen op gronden van een ander, zonder toestemming van den eigenaar of gebruiker” en veroordeeld in eene geldboete van f 0.50 subsidiair één dag hechtenis.

Hoewel requirant's vordering in volkomen gelijken geest luidde en diens plotsveranderde zienswijze een raadsel is gebleven, heeft hij zich tegen deze beslissing van cassatie voorzien, bij tijdig ingediende Memorie als eenig middel stellende: „Verkeerde toepassing van art. 16 sub 14 en 23 van de Alg. Politieverordening der Gemeente Heinenoord en schending — door niet-toepassing — van art. 216 Sv.”

In de toelichting daarvan bepleit hij de niet-verbindbaarheid der genoemde bepaling, omdat de Raad zijne bevoegdheid zou hebben overschreden door het geven eener regeling, die zich buiten de in art. 135 der Gemeentewet aangegeven grenzen uitstrekt.

Eenerzijds het toetsingsrecht van Uwen Raad gaarne erkennend, deel ik anderzijds requirant's opvatting allerminst. Immers het verbod van zonder recht pluimvee te laten loopen op anderzood — waaronder ook openbare plaatsen mogen worden gerekend — is een onderwerp dat, als gericht op het voorkomen van schade en het bevorderen der openbare orde, veiligheid en reinheid, geacht kan worden een algemeen gemeentelijk belang en dus de huishouding der Gemeente te betreffen, waarin geen verandering wordt gebracht door het feit, dat ook particuliere belangen daarbij zijn betrokken, terwijl overigens de vraag, of de Gemeenteraad terecht en op juiste gronden van de hem gegeven bevoegdheid gebruik gemaakt heeft, aan Uw oordeel is onttrokken. (Vgl. arr. H. R. 25 Maart 1912, W. 9322 en 28 April 1913 W. 9503 (Ned. Jurispr. 1913 bld. 967 Red.), Oppenheim, dl. I, 4e druk blz. 353 en arr. H. R. 26 Maart 1914, W. 9636) (Ned. Jurispr. 1914 bld. 749).

Ik concludeer mitsdien tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Fentener van Vlissingen;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat bij het bestreden vonnis ten laste van den gerequireerde als bewezen is aangenomen, zulks in overeenstemming met de aanklacht, dat hij in den voormiddag van 17 Maart 1914 te ongeveer 10^u uur te Heinenoord een aantal hem toebehoorende kippen heeft laten loopen aan den bermkant van den Westdijk, zulks zonder toestemming van den eigenaar of gebruiker van dien grond, welke toebehoorde aan den Oud-Heinenoordschen polder;

dat dit feit is gequalificeerd en de gerequireerde te dier zake is veroordeeld, zooals hierboven is vermeld;

O. dat tegen deze veroordeeling wordt opgekomen met het middel, waarbij wordt beweerd dat het-toegepaste art. 16, 14° der Algemeene Politieverordening een onderwerp regelt, waarbij noch de openbare orde, zedelijkheid of gezondheid, noch de huishouding der gemeente is betrokken, dat het slechts waakt voor de geheel private belangen van eigenaren of gebrui-

kers van gronden, zoodat het, als gaande buiten de grenzen door art. 135 der Gemeentewet voor den gemeentelijken wetgever getrokken, buiten toepassing had moeten blijven;

O. dienaangaande:

dat art. 16, 14°. der gezegde Verordening luidt:

„Het is verboden . . . hoenders, eenden, ganzen, zwanen en kalkoenen te laten loopen op gronden van een ander, zonder toestemming van den eigenaar of gebruiker”;

terwijl overtreding van die verbodsbepaling krachtens art. 23 strafbaar is met eene geldboete van ten hoogste vijf gulden;

O. dat een bepaling, die verbiedt, dat vreemd pluimgedierte zich, zonder dat daartoe verlof is verleend begeeft op en alzoo schade kan toebrengen aan gronden in gebruik bij of toebehoorende aan ingezetenen der gemeente geacht kan worden een algemeen belang dier ingezetenen en dus het huishoudelijk belang der gemeente te betreffen;

dat mitsdien de Gemeenteraad aan art. 135 der Gemeentewet de bevoegdheid ontleent om een verbodsbepaling als de hier bedoelde vast te stellen en de vraag of dat College terecht van zijn bevoegdheid gebruik heeft gemaakt, niet staat ter beoordeeling van den rechter;

dat het middel dus is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

6 October 1914. BESLUIT, tot het verleenen van vervroegd voorschot op de Rijksbijdragen over 1914 aan besturen van bijzondere lagere scholen, bedoeld in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 472.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 September 1914, n°. 15756/3, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk is aan besturen van bijzondere scholen, die hebben doen blijken aanspraak te zullen maken op Rijksbijdrage, bedoeld in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over het jaar 1914, met afwijking van het bepaalde in artikel 11bis van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), zooals dat is aangevuld bij Ons besluit van 2 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 153),

vervroegd voorschot op die Rijksbijdrage uit te keeren;

Den Raad van State gehoord, advies van 29 September 1914, n°. 14;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemen Minister van 5 October 1914, n°. 16418, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. I. Met afwijking van het bepaalde bij artikel 11bis van Ons besluit van 13 November 1905 (*Staatsblad* n°. 303), zooals dat besluit is aangevuld bij Ons besluit van 2 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 153), kan door Onzen Minister, met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs belast, aan het bestuur van de bijzondere lagere school, hetwelk heeft doen blijken aanspraak te zullen maken op Rijksbijdrage, bedoeld in artikel 59 der genoemde wet, over het jaar 1914 en dat, naar het oordeel van Onzen voornoemen Minister, dringend behoefte aan kasgeld heeft, een vervroegd voorschot op die Rijksbijdrage worden verleend tot een bedrag van ten hoogste zestig ten honderd van de laatstelijk aan dat bestuur toegekende Rijksbijdrage, indien dat bestuur een daartoe strekkend verzoek aan dien Minister indient en zich daarbij bereid verklaart tot terugbetaling van hetgeen eventueel bij voorschot te veel mocht worden genoten, voor de nakoming van welke verbintenis twee door voornoemen Minister goed te keuren borgen behooren te worden gesteld. In dat verzoekschrift behoort te worden vermeld het bedrag der laatstelijk toegekende Rijksbijdrage, het bedrag van het verlangde vervroegde voorschot, zoodaer waarom en in hoeverre dringend behoefte aan kasgeld bestaat.

Indien het eene school betreft, welke voor de eerste maal aanspraak maakt op Rijksbijdrage, wordt het vervroegde voorschot berekend over het vermoedelijk bedrag der Rijksbijdrage over het jaar 1914.

II. Het krachtens artikel I van dit besluit uitbetaalde voorschot wordt bij de uitbetaling van het juiste bedrag der Rijksbijdragen, waar op het schoolbestuur overeenkomstig de bepalingen van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs over het jaar 1914 aanspraak heeft, in mindering gebracht.

III. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de

Nederlandsche Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 6den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 16 Oct. 1914.)

6 October 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van manskledingstukken: wollen borstrokken, wollen truien, wollen sokken en wollen handschoenen. S. 473.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is den uitvoer van de navolgende manskledingstukken: wollen borstrokken, wollen truien, wollen sokken en wollen handschoenen te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 6 October, Kabinet, Litt. V¹⁰²;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 October 1914, n°. 20);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 6 October 1914, Kabinet, Litt. A¹⁰³;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van de navolgende manskledingstukken: wollen borstrokken, wollen truien, wollen sokken en wollen handschoenen is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 6den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 7 Oct. 1914.)

6 October 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van prikkeldraad, ledige zakken, ruwe jute, jute doek, jute garens en linnen garens. S. 474.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van prikkeldraad, ledige zakken, ruwe jute, jute doek, jute garens en linnen garens te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 5 October 1914, Kabinet, litt. N¹⁰²;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 October 1914, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 6 October 1914, Kabinet Litt. B¹⁰³;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van prikkeldraad, ledige zakken, ruwe jute, jute doek, jute garens en linnen garens is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 6den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(*Uitgeg.* 7 Oct. 1914.)

8 October 1914. BESLUIT, houdende aanwijzing van *Maassuis* en *Vlaardingen* als losplaatsen van ruw zout of zouthoudend water, bij invoer langs rivieren en kanalen en bij invoer te lande met spoorwagens. S. 475.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 6 October 1914, n°. 108, Accijnzen;

Gezien artikel 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad*: n°. 227), artikel 2 van Ons

besluit van 3 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 2) en Ons besluit van 14 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 162);
 Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Met ingang van de dagteekening van dit besluit worden *Maassluis* en *Vlaardingen* aangewezen als losplaatsen van ruw zout of zouthoudend water bij invoer ook langs rivieren en kanalen en bij invoer te lande met spoorwagens.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 8sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.
(Uitgeg. 14 Oct. 1914.)

9 October 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van koper. S. 476.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van koper te verbieden;

- Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 October 1914, Kabinet, Litt. P¹⁰³;

Den Raad van State gehoord (advies van 8 October 1914, n°. 5);

- Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 8 October 1914, Kabinet, Litt. W¹⁰³;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:
Eenig artikel.

De uitvoer van koper is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 9den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(Uitgeg. 9 Oct. 1914.)

9 October 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van *ruwe* en *gewasschen wol*, *schapevachten* en *wollen garens*. S. 477.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van ruwe en gewasschen wol, schapevachten en wollen garens te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 7 October 1914, Kabinet, Litt. K¹⁰³;

Den Raad van State gehoord (advies van 8 October 1914, n°. 4);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 8 October 1914, Kabinet, Litt. V¹⁰³;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van ruwe en gewasschen wol, schapevachten en wollen garens is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 9den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(Uitgeg. 9 Oct. 1914.)

9 October 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van den 22sten September 1909 (*Staatsblad* n°. 316) tot uitvoering van artikel 10 der Schepenwet. S. 478.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 27 October 1913, n°. 5039, afdeling Nijverheid;

Den Raad van State gehoord, advies van 5 Mei 1914, n°. 29;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 7 October 1914, n°. 5395, afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 10 der Schepenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen, dat het Koninklijk besluit van den 22sten September 1909 (*Staatsblad* n°. 316), zal worden gewijzigd als volgt:

Art. I. Artikel 2 van genoemd besluit wordt gelezen als volgt:

1. De ambtenaren van de scheepvaartinspectie dragen den titel van hoofdinspecteur, inspecteur, adjunct-inspecteur en expert.

2. De hoofdinspecteur is belast met de algemeene leiding van den dienst der scheepvaartinspectie, onder de bevelen van Onzen Minister.

3. Aan den hoofdinspecteur kunnen ambtenaren worden toegevoegd.

4. De hoofdinspecteur en de aan dezen toegevoegde ambtenaren, hebben hunne standplaats te *Rotterdam*.

5. Onze Minister wijst elken ambtenaar van de scheepvaartinspectie met uitzondering van den hoofdinspecteur en de aan dezen toegevoegde ambtenaren eene standplaats aan.

Art. II. Achter artikel 2 van genoemd besluit wordt gevoegd een nieuw artikel 3, luidende:

Art. 3. 1. De ambtskring van den hoofdinspecteur en de aan dezen toegevoegde ambtenaren omvat het geheele Rijk.

2. Onze Minister wijst elken ambtenaar van de scheepvaartinspectie, met uitzondering van den hoofdinspecteur en de aan dezen toegevoegde ambtenaren, het onder zijn ambtskring vallende district of de onder zijn ambtskring vallende districten aan.

3. De bemoeiingen van de in het vorige lid bedoelde ambtenaren strekken zich uit over alle schepen, welke in het hun aangewezen district of de hun aangewezen districten thuis behooren of zich aldaar bevinden:

4. De ambtenaren van de scheepvaartinspectie bezitten eene algemeene bevoegdheid tot het uitoefenen van toezicht en tot het opsporen van overtredingen van de Schepenwet en van hare uitvoeringsbepalingen, alsmede tot het uitvoeren van artikel 16 der Schepenwet, ten aanzien van alle schepen, waar deze zich ook bevinden, hetzij in het binnenland, hetzij in het buitenland.

5. Ten aanzien van schepen, welke zich in het buitenland bevinden, geschiedt het uitoefenen van toezicht en het opsporen van overtredingen van de Schepenwet en van hare uitvoeringsbepalingen, zoodmede het uitvoeren van artikel 16 dier wet, door den hoofdinspecteur voor de scheepvaart of, ingevolge diens bijzondere opdracht, door de ambtenaren van de scheepvaartinspectie.

Art. III. Artikel 3 van genoemd besluit wordt artikel 4.

Artikel 4 van genoemd besluit wordt artikel 5. Artikel 5 van genoemd besluit vervalt.

Art. IV. In artikel 6 wordt overal waar staat: „en *Zeeland*” gelezen: „, *Zeeland* en „*Noord-Brabant*”.

Aan artikel 6, tweede lid, wordt eene slotzinsnede toegevoegd, luidende:

„De voor dit district aangewezen ambtenaren zijn tevens bevoegd ten aanzien van andere dan visschersvaartuigen in dat van de in het eerste lid bedoelde districten, waarin hunne standplaats is gelegen.”

Art. V. Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

1. Het toezicht wordt uitgeoefend onder leiding van een door Onzen Minister, voor elk district aangewezen ambtenaar van de scheepvaartinspectie (districtshoofd), onder wiens bevelen de andere ambtenaren van het district werkzaam zijn.

2. Bij ontstentenis van het districtshoofd wordt deze door een door Onzen Minister aangewezen ambtenaar vervangen.

3. Het districtshoofd verricht zijne taak onder de bevelen van den hoofdinspecteur.

Art. VI. In artikel 9. 1. van genoemd besluit worden de woorden „in hun district” vervangen door „waarover hunne bevoegdheid zich uitstrekt.”

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer gezonden zal worden. 's-Gravenhage, den 9den October 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel
TREUB.

(*Uitgeg.* 21 Oct. 1914.)

9 October 1914. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot uitvoering van art. 4bis, lid 1, letter d, van het Zuiderzee-visscherijbesluit.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel;

Gelet op art. 4bis, lid 1, letter d, van het Zuiderzee-visscherijbesluit (Koninklijk besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 162), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 October 1914 (*Staatsblad* n°. 468), bevattende het verbod om van 1 October tot 28 Februari te visschen met alle vischtuigen bij den mond van de Hierdensche beek binnen de door den Minister

van Landbouw, Nijverheid en Handel vast te stellen grenzen;

Heeft goedgevonden :

Het bovenbedoelde gesloten gebied vast te stellen als volgt :

De strook water in de Zuiderzee, breed 100 meter, gerekend van de kustlijn ter hoogte van gewoon hoogwater, en zich uitstrekkende 500 meter west- en 500 meter oostwaarts uit het midden van de Hierdensche beek.

's Gravenhage, 9 October 1914.

De Minister voornoemd, TREUB.

10 October 1914. **BESLUIT**, betreffende tegemoetkoming in de reiskosten van militieplichtigen, S. 479.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 2 October 1914, Afdeling Dienstplicht n°. 247 M, en van Onzen Minister van Marine van 8 October 1914, Bureau B n°. 71;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Aan artikel 5 van Ons besluit van 4 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 99) wordt een lid toegevoegd, luidende als volgt :

„Mede kan in bijzondere gevallen eene tegemoetkoming als in artikel 1 bedoeld, door of vanwege Onzen Minister van Oorlog of van Marine worden toegekend aan den militieplichtige, die de reis naar de plaats van inlijving in het buitenland heeft moeten aanvragen, doch niet verkeert in het geval, in dat artikel omschreven. Ten aanzien van de wijze, waarop in deze gevallen de tegemoetkoming moet worden aangevraagd, en de bewijsstukken, die daarbij moeten worden overgelegd, kan, voor zoover noodig, van de bepalingen van dit Besluit worden afgeweken.”

Onze Ministers van Oorlog en Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Buitenlandsche Zaken, zoome de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 10den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

(*Uitgeg.* 23 Oct. 1914.)

10 October 1914. **BESLUIT**, betreffende tegemoetkoming in de reiskosten van militieplichtigen, houdende machtiging tot afwijking van het K. B. van 4 Maart 1912, *Staatsblad* n°. 99.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 2 October 1914, afdeling Dienstplicht, n°. 247 M., en van Onzen Minister van Marine van 8 October 1914, Bureau B, n°. 71;

Gelet op Ons besluit van 4 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 99);

Hebben goedgevonden en verstaan :

Te bepalen, dat aan militieplichtigen, die in de tegenwoordige bijzondere tijdsomstandigheden ter inlijving hebben moeten opkomen en daartoe hunne reis naar de plaats van inlijving in het buitenland hebben moeten aanvragen, naar door Onzen Minister van Oorlog of Onzen Minister van Marine te stellen regelen eene tegemoetkoming in de kosten van hunne reis, voeding en huisvesting kan worden toegekend tot een hooger bedrag dan bepaald is in artikel 3, tweede lid, van Ons besluit van 4 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 99) en met afwijking, voor zoover noodig, ook van de overige bepalingen van dat besluit.

Onze Ministers van Oorlog en Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Buitenlandsche Zaken, zoome de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 10 October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

10 October 1914. **MISSIVE** van den Minister van Oorlog aan de burgemeesters betreffende geldelijke steun aan betrekkingen van sommige categorieën van militairen.

Ik heb de eer, U EdelAchtbaren mede te deelen, dat de bepalingen van het Koninklijk besluit van 21 Augustus 1914, n°. 42 U medegedeeld, bij mijne aanschrijving van 23 Augustus 1914, IIIde Afd., n°. 4, na punt 4^e. zijn aangevuld met de navolgende punten :

„5^e. militairen behoorende tot het reservepersoneel van den militairen telegraafdienst, bedoeld in de sedert gewijzigde Koninklijke besluiten van 2 April 1908, n°s. 16 en 18; en 6^e. vrijwilligers bij de landweer, als bedoeld bij art. 22 van het sedert gewijzigd Koninklijk besluit van 8 Mei 1906, n°. 95;” welke aanvulling dus mede geacht wordt te zijn in werking gereden op 1 Augustus 1914.

Ik noodig U uit, in gevallen welke daartoe aanleiding geven, mede uwe tusschenkomst te willen verleenen tot het toekennen van vergoe-

ding aan betrekkingen van *deze* categorieën van militairen.

De Minister van Oorlog,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, A. J. DOORMAN.

13 October 1914. **BESLUIT**, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 480.

14 October 1914. **BESLUIT**, houdende verbod van uitvoer van petroleum. S. 481.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van petroleum te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 12 October 1914, Kabinet, Litt. R¹⁰⁵;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 October 1914, n°. 24);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 13 October 1914, Kabinet, Litt. Z¹⁰⁵;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Bevig artikel.

De uitvoer van petroleum is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 14den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(*Uitg.* 14 Oct. 1914.)

15 October 1914. **BESLUIT**, tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 482.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat, onverminderd Ons besluit

van 16 September 1913 (*Staatsblad* n°. 370), nader buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 27 Augustus 1914 n°. 8140, afdeling Volksgezondheid en Armwezen; van 31 Augustus 1914, n°. 71, afdeling Invoerrechten; van 4 September 1914, n°. 221, afdeling Spoorwegen; en van 5 September 1914, n°. 544², afdeling Nijverheid.

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en op de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370);

Den Raad van State gehoord (advies van 22 September 1914, n°. 35);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 2 October 1914, n°. 9673, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, van 6 October 1914, n°. 110, Invoerrechten; van 12 October 1914, n°. 224, afdeling Spoorwegen en van 13 October 1914, n°. 6120, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan :
te bepalen :

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. De gemeentebesturen en de burgemeesters, ieder voor zooveel hen aangaat, dragen nauwlettend zorg voor eene doeltreffende toepassing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64), 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166), 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157), 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 204), 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 208) en 27 April 1912 (*Staatsblad* n°. 165).

Uittreksels uit den tekst dier wet, voor zover de bepalingen op Aziatische cholera toepasselijk zijn, en de herinnering daarvan aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens uit den tekst van dit besluit worden vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, zoodra deze dit noodig acht, aan de gemeentebesturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

2. Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van dit besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijld te geven.

3. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan Aziatische cholera lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden dat hij door die ziekte is besmet, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

4. De burgemeester is bevoegd, op de personen, die aan Aziatische cholera lijden of, op grond van een ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, doen vermoeden dat zij door die ziekte besmet zijn of de besmetting op anderen kunnen overbrengen, de door hem, gehoord genoemden ambtenaar of geneeskundige, noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen, wanneer hun toestand overeenkomstig de verklaring van den behandelenden geneeskundige dit gedooft.

De personen, waarop de in de vorige alinea bedoelde maatregelen worden toegepast, zijn verplicht zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

5. De burgemeester is bevoegd, na ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen, van welken aard ook, uit het huis, erf, voer- of vaarttuig, waar een geval of een verdacht geval van Aziatische cholera voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

6. In spoedeisende gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester aan deze onmiddellijk te doen toekomen of ten gebuike af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of ver-

voer van lijders aan Aziatische cholera of daarvan verdachten, of voor ontsmetting of vervoer van besmette goederen.

Bij weigering of geschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het hoofd van het Departement, waaronder de inrichting ressorteert.

7. De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde register in slaapsteden en logementen, en doet, voor zoover hem dit noodig voorkomt, toezicht houden op deze inrichtingen en op de aldaar nachtverblijfhoudende reizigers.

Indien vanwege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde reizigers belast is, zijn dezen verplicht dien geneeskundige bij zich te ontvangen en hen alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van dit besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te verschaffen, tenzij zij kunnen aantonen binnen de laatste vijf dagen niet in eene met Aziatische cholera besmette plaats vertoefd te hebben.

De burgemeester doet van hetgeen door hem ter bestrijding der Aziatische cholera of van verdachte gevallen dier ziekte wordt of is verricht, ten spoedigste mededeeling aan den ambtenaar van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid.

HOOFDSTUK II.

§ 1. *Van het toezicht op landverhuizers en dergelijken.*

8. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden: *a.* landloopers en zigeuners (bohémien), *b.* landverhuizers en personen, die bij troepen reizen of de grens overtrekken, niet toegelaten, dan na geneeskundig onderzocht te zijn en zoo noodig, na ontsmetting der kleederen en reiniging der personen.

Uitzonderingen op het bepaalde in de eerste alinea worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen bepalen, dat personen, bedoeld sub *b* van het eerste lid van dit artikel, in Nederland slechts worden toegelaten, langs de wegen en casu quo met de treinen, daartoe door hen aan te wijzen.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten, wegen en casu quo treinen, worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag, vóórdat zij in werking treden.

9. Het onderzoek geschiedt aan het grensstation of den eersten Nederlandschen grenspost, waar de in het vorig artikel bedoelde personen aankomen, door eenen geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekenning van een door deze te bepalen vergoeding tot wederopzeggens wordt aangewezen, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10, 11 en 12 van dit besluit.

10. Het onderzoek valt steeds zooveel mogelijk samen met het douane-onderzoek en wordt verricht op de wijze, die door den geneeskundige het meest doeltreffend wordt geoordeeld.

Deze treedt omtrent het onderzoek in overleg met den hoogst in rang zijnden der aanwezige ambtenaren van de Invoerrechten en Accijnzen en, indien het onderzoek geschiedt op een spoorweg- of tramstation, tevens met den chef daarvan.

11. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden, niet aan Aziatische cholera te lijden, noch verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, mógen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting van hunne reis toegelaten.

Aan de vergunning tot voortzetting van de reis kunnen voorwaarden worden verbonden.

Aan hen wordt zoo spoedig mogelijk een schriftelijk bewijs afgegeven, volgens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, vermeldende dat zij Nederland binnengekomen, geen ziekteverschijnselen vertoonden, welke het bestaan van Aziatische cholera deden vermoeden.

12. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden aan Aziatische cholera te lijden, worden onverwijld, met inachtneming van artikel 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester der grensgemeente, waarin het onderzoek plaats heeft, volgens artikel 20 van dit besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekte, en daar afgezonderd en verpleegd.

Gelijke maatregelen worden genomen, indien de geneeskundige dit noodig oordeelt, ten opzichte van personen, die verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed. Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd en verpleegd.

Personen, wier lichamen of kleederen besmet moeten worden geacht, worden niet tot voortzetting hunner reis toegelaten, dan na reiniging en ontsmetting.

§ 2. Van het grensverkeer.

13. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geen personen toegelaten, komende uit door Onze genoemde Ministers aangewezen naburige, met Aziatische cholera besmette, buitenlandsche gemeenten, dan na geneeskundig onderzocht en zoo noodig ontsmet te zijn.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treden.

Uitzonderingen op het bepaalde in het 1ste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Op dit onderzoek is toepasselijk het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11 en 12 van dit besluit.

§ 3. Van het goederenvervoer.

14. Onverminderd de bestaande bepalingen, omtrent het verbod van in-, door- en vervoer van lompden, gebruikte kledingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is verboden in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk, en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen; uit landen of plaatsen, mede door Onze genoemde Ministers aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 3 December 1903 te *Parijs* gesloten en bij de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 370) goedgekeurde internationale sanitaire overeenkomst, gedragen Onze genoemde Ministers zich naar de bepalingen van die overeenkomst.

15. Een ieder, die waarneemt, dat van goederen, waarvan in-, door- en vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den

burgemeester of den meest nabijzjnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie of van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

Op de goederen, van welke, niettegenstaande daarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

16. Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) worden aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen.

17. Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) uit het buitenland binnenkomende, worden aan de grenzen niet aangehouden, behoudens dat wagens, die bevuild zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein worden gehaakt en op de wijze door den geneeskundige voorgeschreven, worden ontsmet.

18. Bagages en lijfgoederen van personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, zijn onderworpen aan het onderzoek, bedoeld in genoemde artikelen.

Deze bagages en lijfgoederen worden niet aangehouden dan voor zoover en voor zolang dit ter ontsmetting noodig is.

Bagages en lijfgoederen, voor ontsmetting aangehouden, worden, desverlangd, aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

19. Koopmans- en andere goederen, uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of doorvoer niet verboden is, worden niet aangehouden en aan ontsmetting onderworpen, tenzij zij, naar het oordeel van den met het onderzoek belasten geneeskundige, geacht kunnen worden besmet te zijn.

§ 4. *Verdere bepalingen.*

20. De burgemeester van elke grensgemeente, als in artikel 8 en artikel 13 van dit besluit is bedoeld, zorgt, zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of met den krachtens artikel 9 aangewezen deskundige:

a. voor de inrichting van een gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in de artikelen 8 en 13 van dit besluit bedoelde personen, lijdende aan of verdacht van Aziatische cholera;

b. voor een geschikte plaats voor de ont-

smetting van de in de artikelen 18 en 19 van dit besluit bedoelde goederen;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting of het vervoer van personen en goederen, bedoeld in de artikelen 8, 13, 18 en 19 van dit besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht ter voldoening aan artikel 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

21. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en alle geëmployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zoover hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting, behandeling en verpleging en het vervoer van personen of van goederen.

Onverminderd het bepaalde in artikel 3, zijn conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram verplicht, den geneeskundige, zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, hebben waargenomen en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

22. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 9, 11, 12, 13, 18 en 19 van dit besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zooveel in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolge eenige andere wettelijke bepaling, ten laste van anderen moeten worden gebracht.

23. De krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of van de invoer-

rechten en accijnzen, de stationscheffs en de overige geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd artikel 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan bovengenoemden ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

§ 5. *Van het scheepvaartverkeer.*

24. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wering van de besmetting van Aziatische cholera, toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing, voor zoover mogelijk en noodig, van de artikelen 8 tot en met 12 en 20 tot en met 23 van dit besluit.

25. Schippers van vaartuigen, komende uit landen of plaatsen door Onze Minister van Binnenlandsche Zaken wegens Aziatische cholera besmet verklaard of aan boord waarvan een geval dier ziekte tijdens de jongste zeereis is voorgekomen, mogen geen andere Nederlandsche havens of reeden dan die van *Vlissingen, Hoek van Holland, IJmuiden, Helder, Harlingen, Delfzijl, Hellevoetsluis* of *Neuzen* of die nader door Onze Minister van Binnenlandsche Zaken zullen zijn aangewezen, aandoen, of elders in *Nederland* landen, dan na hun schip in eene der genoemde havens of op eene der genoemde reeden het gezondheids-onderzoek, voorgeschreven bij de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 35), te hebben doen ondergaan.

De schipper van een vaartuig, na aankomst uit zee in *Nederland* elders liggende, dan in een van bovengenoemde havens of op een van bovengenoemde reeden, en waarop de Aziatische cholera wordt waargenomen, is verplicht op de eerste aanzegging van den burgemeester van de havenplaats, waar hij ligt, of van de gemeente, die het naast aan zijn ankerplaats ligt, naar eene der genoemde havens of reeden te vertrekken, tenzij hij verkiest weder zee te kiezen.

Onder „reede” wordt verstaan elke ankerplaats voor uit zee komende schepen binnen de zeegaten en op de rivieren en stroomen.

26. Aan elk der door Onze Ministers van

Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat, aan te wijzen plaatsen, gelegen aan stroomen, rivieren, kanalen of andere binnenwateren, wordt geneeskundig toezicht gehouden op de daarlangs varende schepen en hunne opvarenden door een of meer geneeskundigen, die daartoe door Onze Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekening van een door dezen te bepalen vergoeding, tot wederopzegging worden aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde plaatsen wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag, vóórdat zij in werking treedt.

Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden, is de burgemeester bij het verschijnen of dreigen der Aziatische cholera bevoegd, ten koste van de gemeente geneeskundig toezicht te doen houden op de opvarenden van de in de gemeente, vertoevende vaartuigen. De personen, waarop dit toezicht wordt uitgeoefend, zijn verplicht zich daaraan te onderwerpen.

27. Onverminderd artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), wordt elk schip, varende langs of aankomende aan eene der in artikel 26 van dit besluit bedoelde plaatsen, onderworpen aan een gezondheids-onderzoek.

De schipper is verplicht met zijn schip de door den burgemeester aan te wijzen ligplaats in te nemen en aldaar zonder gemeenschap met den wal of met andere vaartuigen te blijven, totdat het gezondheids-onderzoek en de naar aanleiding daarvan bevolen gezondheidsmaatregelen toegepast zijn.

Op dit verbod van gemeenschap met den wal is toepasselijk het tweede lid van artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36).

De schipper zorgt met al de te zijner beschikking staande middelen voor de stipte naleving van de gegeven bevelen en is verplicht de vragen, hem doot of namens den met het gezondheids-onderzoek belasten geneeskundige gedaan, nauwkeurig en naar waarheid te beantwoorden.

28. De geneeskundige verricht het gezondheids-onderzoek van het schip, van de opvarenden en van de lading of andere op het schip aanwezige goederen, op de wijze, die hem, na overleg met den burgemeester, het meest doeltreffend voorkomt.

Indien het blijkt, dat het schip binnen de

laatste 24 uren een gezondheidsonderzoek overeenkomstig de voorschriften van dit besluit heeft ondergaan, kan hij het van verder onderzoek vrijstellen, indien de toestand van het schip of van de opvarenden hem tot zoodanig onderzoek overigens geen aanleiding geeft.

29. De geneeskundige, die het onderzoek verricht heeft, geeft den burgemeester advies omtrent de in het belang der volksgezondheid te nemen maatregelen, aan welk advies de burgemeester verplicht is onverwijld gevolg te geven, behoudens beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De kosten op deze maatregelen vallende, komen ten laste van het Rijk.

Ontsmetting geschiedt, zoo noodig, volgens de regelen, krachtens artikel 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) vastgesteld.

30. Het schip wordt dadelijk tot den verdere doortocht toegelaten en het verbod van gemeenschap met den wal opgeheven, hetzij na afloop van het gezondheidsonderzoek, indien dit tot geen verdere maatregelen aanleiding geeft, hetzij, nadat aan de maatregelen naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven, uitvoering is gegeven. In het laatste geval kunnen evenwel de opvarenden, die bij het gezondheidsonderzoek bevonden worden, niet te lijden aan Aziatische cholera, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, met toestemming van den met het onderzoek belasten geneeskundige, terstond onbelermerd aan den wal worden toegelaten. Vooraf heeft ontsmetting der kleederen en reiniging der personen plaats, indien dit door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld.

31. Ten bewijze dat het schip tot den verdere doortocht is toegelaten, en het verbod van gemeenschap met den wal is opgeheven, ontvangt de schipper van den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige eene schriftelijke verklaring volgens het model door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen en waaruit zal moeten blijken van den toestand van het schip, van dien der opvarenden en van dien der lading of andere op het schip aanwezige goederen, benevens van het aantal der opvarenden.

Eene dergelijke verklaring wordt ook door den geneeskundige afgegeven in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 28 van dit besluit, in welk geval daarvoor ook de bevestiging van een vroegere verklaring in de plaats kan treden.

32. De burgemeester van elke gemeente, waarin eene plaats ligt als in artikel 26 van

dit besluit bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of den krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige, voor het personeel en het materieel, dat de geneeskundige voor het gezondheidsonderzoek behoeft en dat noodig is voor de uitvoering van de naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven maatregelen, en voorts voor de voortdurende aanwezigheid van zuiver drinkwater en water voor huishoudelijke doeleinden, opdat dit aan de schippers, indien de geneeskundige het noodig oordeelt, kunne worden verstrekt.

Onverminderd het in het voorgaande lid bepaalde, zorgt de burgemeester van elke gemeente, waarin een plaats ligt, daartoe door Onzer Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, zoo spoedig mogelijk op 's Rijkskosten voor de verstrekking van zuiver drinkwater en water voor huishoudelijke doeleinden aan de schippers der langs de plaats varende schepen.

33. Op de krachtens artikel 26 van dit besluit aangewezen geneeskundigen zijn toepasselijk het eerste en derde lid van artikel 23 van dit besluit.

Zij staan den Burgemeester en elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie met hun advies ter zijde, wanneer dezen dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der Aziatische cholera.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht, met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door bedoelde geneeskundigen voorgeschreven maatregelen.

HOOFDSTUK III.

SLOTBEPALINGEN.

34. Onze in dit besluit genoemde Ministers zijn bevoegd de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of gedane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

35. Waar in dit besluit sprake is van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, wordt daaronder verstaan de Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

36. Dit besluit, dat, ténzij het eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 15den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg.* 7 Nov. 1914.)

15 October 1914. BESLUIT, betreffende eene tijdelijke gewijzigde tariefstoepassing voor telegrammen in verstaanbare taal in het buiten-Europeesch verkeer. S. 483.

WIJ WILHELMINA, KONINGIN.

Gelet op artikel 16 der Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Staatsblad* n°. 7), alsmede op de op den 22sten Juli 1875 te *St. Petersburg* gesloten Internationale Telegraafovereenkomst (*Staatsblad* n°. 112 van 1876);

In aanmerking nemende de wenschelijkheid om de belemmering, welke het buiten-Europeesch telegraafverkeer tengevolge van de tijdelijke schorsing van het gebruik van geheim schrift ondervindt, te verminderen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat van den 13den October 1914, n°. 10, Afdeling Posterijen en Telegrafie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. *Nederland* treedt toe tot de tijdelijke internationale regeling, betreffende eene afwijkende tariefstoepassing voor telegrammen in verstaanbare taal in het buiten-Europeesch verkeer, welke, op voorstel van de telegraafadministratie van *Groot-Brittannië en Ierland*, tusschen vreemde regeeringen en besturen is en nader zal worden getroffen.

2. De nadere bepalingen ter uitvoering van dit besluit worden vastgesteld en gewijzigd door Onzen Minister van Waterstaat, in overeenstemming met de internationale regeling en bekend gemaakt in de *Staatscourant*.

3. Onze Minister van Waterstaat stelt bij bekendmaking in de *Staatscourant* de tijdstippen

vast, waarop de bedoelde regeling voor *Nederland* in werking treedt en wordt opgeheven.

Onze Minister van Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 15den October 1914:

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 22 Oct. 1914.)

15 October 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van aardappelen. S. 484.

WIJ WILHELMINA, KONINGIN.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van aardappelen te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 14 October 1914, Kabinet, Litt. L¹⁰⁶;

Den Raad van State gehoord (advies van 15 October 1914, n°. 2);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 15 October 1914, Kabinet, Litt. V¹⁰⁶;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van aardappelen is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 15den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg.* 16 Oct. 1914.)

16 October 1914. WET, tot wijziging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1914. (Verschillende onderwerpen.) S. 485.

Bij deze wet wordt de omschrijving van verschillende artikelen gewijzigd en worden tevens artikelen ingevoegd en verhoogd.

Tengevolge hiervan wordt verhoogd het totaal der Ude afdeeling met *f* 183,850;
 dat der IIIde afdeeling met *f* 100,551;
 dat der IVde afdeeling met *f* 179,300;
 dat der Vde afdeeling met *f* 18,650 en
 dat der VIde afdeeling met *f* 7,903,025;
 terwijl het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1914 wordt verhoogd met *f* 8,385,376.

16 October 1914. WET, houdende bepalingen in het belang van de personen, werkzaam bij het laden en lossen van zeeschepen. S. 486.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1910/11, n°. 204, 1—3; 1911/1912, n°. 58, 1—7; 1913/14, n°. 11, 1—24.

Hand. idem 1913/14, *bladz.* 2178—2193, 2195—2251, 2254—2274, 2276—2299, 2301—2312, 2315—2328, 2330—2355, 2357—2366, 2368—2423, 2425—2439, 2443—2449, 2509—2511.

Bijl. 1^e Kamer 1914/15, n°. 11, 1—4.

Hand. idem *bladz.* 20.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, bepalingen vast te stellen in het belang van de personen, werkzaam bij het laden en lossen van zeeschepen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. 1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

Onze Minister : Onze Minister, met de uitvoering van deze wet belast;

zeeschip : ieder vaartuig, dat de zee bevaart, met uitzondering van oorlogsschepen en vischersschepen;

bemannig van een zeeschip : allen, die zich blijkens de monsterrol of, bij gebreke daarvan, blijkens een ander aan boord van het schip aanwezig geschrift als scheepsofficier of scheepsgezel hebben verbonden;

stuwadoorsarbeid : alle werkzaamheden aan het brengen van goederen in een zeeschip; het, in rechtstreeksch verband daarmede, verwerken der in het schip te brengen goederen op de kade, in zich aldaar bevindende pakhuisen of opslagplaatsen of in het vaartuig, van waaruit zij rechtstreeks in het zeeschip worden gebracht; het stuwen of het verwerken van goederen in het zeeschip;

het brengen van goederen uit een zeeschip; het, in rechtstreeksch verband daarmede, opstapelen der uit het schip gebrachte goederen op de kade, in zich aldaar bevindende pakhuisen of opslagplaatsen of het stuwen of het verwerken dier goederen in het vaartuig,

waarin zij rechtstreeks uit het zeeschip worden gebracht;

een en ander met inbegrip van het bedienen van inrichtingen of werktuigen ten behoeve van vorenbedoelde werkzaamheden;

stuwadoorsonderneming : iedere onderneming, waarin, zij het niet voortdurend, stuwadoorsarbeid wordt verricht;

havenarbeider : ieder, die stuwadoorsarbeid verricht en niet behoort tot de bemanning van het zeeschip.

2. Onder *goederen* worden voor de toepassing van deze wet mede begrepen de brandstof voor de voortbeweging van het zeeschip en de ballast, doch worden overigens, voorzover een en ander zonder behulp van krachtwerktuigen wordt behandeld, niet begrepen hetgeen dient tot uitrusting van het schip, de bagage van de reizigers en van de bemanning van het schip zoomede het proviand.

2. De gezagvoerder van een zeeschip of hij, die den gezagvoerder vervangt, is verplicht te zorgen, dat ten behoeve van het laden of het lossen van het schip geen stuwadoorsarbeid wordt verricht door anderen dan :

a. door de bemanning van het schip;

b. door het personeel van eene stuwadoorsonderneming, welke overeenkomstig artikel 3 is ingeschreven.

3. 1. Eene stuwadoorsonderneming moet aan de volgende, eischen voldoen :

a. tenminste één hoofd of bestuurder der onderneming moet ingezetene des Rijks zijn;

b. de hoofden of bestuurders mogen niet in eene andere onderneming werkzaam zijn, tenzij als hoofden of bestuurders; in bijzondere omstandigheden kan Onze Minister ten behoeve van eene bepaalde onderneming vrijstelling verleenen van dezen eisch;

c. zij moet bovendien ingeschreven zijn in een daarvoor bestemd register. Die inschrijving mag niet worden geweigerd, indien de onderneming voldoet aan het bepaalde onder a en b.

2. Indien eene ingeschreven stuwadoorsonderneming niet langer voldoet aan het bepaalde in het eerste lid, onder a of b, of ophoudt te bestaan, wordt zij uit het register geschrapt. Deze schrapping werkt niet, zoolang daartegen beroep kan worden ingesteld, zoolang over een ingesteld beroep niet is beslist of eene uitspraak, waarbij de schrapping wordt gehandhaafd, nog niet in kracht van gewijsde is gegaan.

3. Tegen de weigering om eene stuwadoorsonderneming in het register in te schrijven en tegen de schrapping van eene onderneming

uit het register, anders dan op verzoek, kunnen hare vertegenwoordigers beroep instellen bij den kantonrechter, binnen wiens ressort de onderneming is gevestigd of kantoor houdt.

4. Dit beroep wordt bij eenvoudig verzoekschrift en onder overlegging van bewijsstukken ingesteld binnen zes dagen na dagteekening van de kennisgeving, waarbij de weigering of de schrapping wordt medegedeeld.

5. De kantonrechter beslist na onderzoek en na partijen of hare vertegenwoordigers in de gelegenheid te hebben gesteld om te worden gehoord. De uitspraak geschiedt binnen zes dagen na de dagteekening van het verzoekschrift. Indien de uitspraak inschrijving of vernietiging van de schrapping beveelt, wordt zij door den bevoegden ambtenaar terstond ten uitvoer gelegd, niettegenstaande beroep in cassatie.

6. Binnen dertig dagen na de uitspraak van den kantonrechter kan ieder der partijen daartegen beroep in cassatie instellen bij den Hoogen Raad. Wanneer de Hooge Raad grond vindt tot vernietiging van de uitspraak van den kantonrechter, beslist hij in hetzelfde arrest de hoofdzaak, zooals de kantonrechter, die het vernietigde vonnis heeft gewezen, had behooren te doen. Indien de beslissing der hoofdzaak afhangt van daadzaken of rechtspunten, welke bij de vroegere behandeling zijn onopgelost gelaten, verwijst de Hooge Raad het geding naar den kantonrechter, ten einde met inachtneming van de uitspraak van den Hoogen Raad, de hoofdzaak verder te behandelen en te beslissen.

4. De hoofden of bestuurders eener onderneming zijn verplicht te zorgen, dat in hunne onderneming geen stuwadoorsarbeid wordt verricht door mannelijke personen beneden achttien jaar of door vrouwelijke personen.

5. De hoofden of bestuurders eener stuwadoorsonderneming zijn verplicht te zorgen:

a. dat ter plaatse, waar in hunne onderneming arbeid wordt verricht, voor iederen aan dien arbeid deelnemenden havenarbeider eene geldige, op zijn naam gestelde arbeidskaart aanwezig is van een door Onzen Minister bepaalde vorm;

b. dat bij het verlaten van de plaats van den arbeid de kaart, zoo deze niet reeds te zijner beschikking is, wordt afgegeven aan den havenarbeider, te wiens name zij staat.

6. Wanneer bij het ter plaatse bevoegde districtshoofd, bedoeld in artikel 17, de overtuiging bestaat, dat de bij den in artikel 9 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur

ten aanzien van arbeids- en rusttijden vastgestelde bepalingen in eene stuwadoorsonderneming worden overtreden, kan Onze Minister, na onderzoek en na de hoofden of bestuurders dier onderneming in de gelegenheid te hebben gesteld om te worden gehoord, bepalen, dat zij verplicht zijn te zorgen, dat in hunne onderneming worden nageleefd door hem aangewezen voorschriften, welke bij algemeenen maatregel van bestuur zijn vastgesteld en strekken ter bevordering van eene rechtige naleving van die bepalingen.

7. Hij, onder wiens berusting zich eene arbeidskaart bevindt, moet de kaart op aanvraag onverwijld ter inzage geven aan de ambtenaren, in artikel 17 bedoeld. Bij den aan het slot van het vorige artikel bedoelden algemeenen maatregel van bestuur kan gelijke verplichting worden opgelegd ten aanzien van bij dien algemeenen maatregel aangewezen bescheiden.

8. 1. Eene arbeidskaart wordt tegen ontvangst van het daarvoor verschuldigde bedrag uitgereikt aan of ten behoeve van ieder mannelijk persoon van achttien jaar of ouder, door of namens wien zij volgens de bij algemeenen maatregel van bestuur gestelde regelen wordt aangevraagd.

2. Het voor eene arbeidskaart verschuldigde bedrag, dat niet hooger mag zijn dan vijftig centen, wordt geregeld bij algemeenen maatregel van bestuur. Voor een nieuw exemplaar van eene nog geldige arbeidskaart wordt in rekening gebracht de helft van het bij den algemeenen maatregel van bestuur bepaalde bedrag. Indien aannemelijk gemaakt wordt, dat iemand de beschikking over eene op zijn naam gestelde, geldige arbeidskaart verloren heeft, wordt aan hem of te zijnen behoeve een nieuw exemplaar uitgereikt, indien voldaan is aan de regelen, bij algemeenen maatregel van bestuur voor de aanvraag gesteld.

3. De arbeidskaarten worden uitgereikt door de daartoe door Onzen Minister aangewezen ambtenaren.

4. Zij zijn geldig voor den daarin vermeldten termijn, die den tijd van één jaar niet mag overschrijden, en binnen het daarin aangegeven district, als bedoeld in artikel 17.

9. 1. De hoofden of bestuurders eener stuwadoorsonderneming zijn verplicht te zorgen, dat in hunne onderneming door havenarbeiders geen arbeid wordt verricht in strijd met de bepalingen, ten aanzien van hunne arbeids- en rusttijden bij algemeenen maatregel van bestuur gesteld.

2. Bij de regeling van de arbeids- en rusttijden in dien algemeenen maatregel van bestuur wordt in acht genomen :

a. dat havenarbeiders per etmaal niet langer arbeid mogen verrichten dan tien uren, behoudens vergunning voor overwerk in buitengewone omstandigheden, voor ieder bepaald geval te verleen, en voorts met uitzondering voor bepaalde groepen, in verband met bepaalde werkzaamheden ;

b. dat de havenarbeiders, behoorende tot de bepaalde groepen, bedoeld onder a, niet langer arbeid mogen verrichten dan vier en twintig uren achtereen, rusttijden van zes uren en minder inbegrepen ;

c. dat de havenarbeiders in het tijdvak van Maandag des voormiddags 6 uur tot middernacht tusschen Zaterdag en Zondag in geen geval langer arbeid mogen verrichten dan zestig uren, behoudens vergunning voor overwerk in buitengewone omstandigheden, voor ieder bepaald geval te verleen.

3. Binnen vijf jaar na het tijdstip, waarop deze wet is in werking getreden, wordt een ontwerp van wet bij de Staten-Generaal ingediend, waarbij dit artikel wordt herzien.

10. 1. De gezagvoerder van een zeeschip of hij, die den gezagvoerder vervangt, is verplicht te zorgen, dat op Zondag — waaronder voor de toepassing van deze wet wordt verstaan de tijd van middernacht tusschen Zaterdag en Zondag tot Maandagmorgen 6 uur — door personen, behoorende tot de bemanning van het schip, ten behoeve van het laden of lossen daarvan geen stuwadoorsarbeid wordt verricht, tenzij daartoe uitdrukkelijk vergunning is verleend en alsdan de voorwaarden worden in acht genomen, aan de vergunning verbonden. Onder gelijk voorbehoud zijn de hoofden of bestuurders eener onderneming verplicht te zorgen, dat in hunne onderneming op Zondag geen stuwadoorsarbeid wordt verricht.

2. De in het eerste lid bedoelde vergunning kan door Onzen Minister worden verleend voor een bepaalden termijn, één jaar niet te boven gaande, voor alle of voor sommige werkzaamheden aan bepaald aangewezen zeeschepen of voor bepaalde werkzaamheden aan de zeeschepen, die voor het verrichten van die werkzaamheden van eene bepaalde inrichting gebruik maken. Overigens wordt slechts vergunning verleend voor ieder bijzonder geval door het ter plaatse bevoegde districtshoofd, bedoeld in artikel 17, of een anderen, door Onzen Minister aangewezen, ambtenaar, wanneer naar diens oordeel eene dringende reden

van buitengewonen aard den arbeid op Zondag noodzakelijk maakt.

3. De vergunning wordt verleend aan den gezagvoerder van het zeeschip voor den arbeid der bemanning en aan de stuwadoorsonderneming, waarin de arbeid zal geschieden, voor dien der havenarbeiders, in die onderneming werkzaam.

11. Na veroordeeling, bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak, wegens niet-inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van artikel 10, kan door Onzen Minister worden bepaald, dat aan den veroordeelde of aan de onderneming, waarin de veroordeelde werkzaam is, gedurende een bepaalden, den tijd van één jaar niet te boven gaanden, termijn geene vergunning, als in dat artikel bedoeld, zal worden verleend, en kan, wanneer het eene doorlopende vergunning betreft, deze door Onzen Minister worden ingetrokken.

12. 1. De hoofden of bestuurders eener onderneming zijn verplicht te zorgen, dat ten aanzien van den toegang tot de zeeschepen, waaraan in hunne onderneming door havenarbeiders stuwadoorsarbeid wordt verricht, en ten aanzien van de vervoermiddelen, waarmede in hunne onderneming werkzame havenarbeiders over water naar of van een zeeschip worden gebracht, wordt voldaan aan de deswege bij algemeenen maatregel van bestuur gegeven voorschriften, zoomede aan de nadere eischen, krachtens dien algemeenen maatregel van bestuur tot uitvoering daarvan in een bepaald geval gesteld door het ter plaatse bevoegde districtshoofd, bedoeld in artikel 17, of een anderen door Onzen Minister aangewezen ambtenaar.

2. Mede zijn zij verplicht te zorgen, dat in hunne onderneming havenarbeiders geen stuwadoorsarbeid verrichten, wanneer niet wordt voldaan aan de bij algemeenen maatregel van bestuur gegeven voorschriften :

a. ter voorkoming van ongevallen bij den arbeid en betreffende het verleen van hulp bij plaats gehad hebbende ongevallen ;

b. ter voorkoming van schade aan de gezondheid ter gevolge van den arbeid ;

c. ten aanzien van het beschikbaar stellen van drinkwater en privaten ;

d. in het belang der zindelijkheid ;

en aan de nadere eischen, krachtens dien algemeenen maatregel van bestuur ter uitvoering van de onder a—d bedoelde voorschriften in een bepaald geval gesteld door het ter plaatse bevoegde districtshoofd, bedoeld in artikel 17, of een anderen door Onzen Minister

aangewezen ambtenaar. Bij het stellen van een naderen eisch wordt rekening gehouden met de inrichting van het zeeschip, waaraan de stuwadoorsarbeid wordt verricht.

3. Bij een naderen eisch, als in het eerste of het tweede lid van dit artikel bedoeld, wordt een termijn bepaald, binnen welken er aan behoort te zijn voldaan. De eisch wordt schriftelijk en gedagteekend medegedeeld en daarbij wordt vermeld tot uitvoering van welk voorschrift van den algemeenen maatregel van bestuur hij strekt.

4. Tegen een naderen eisch kan ieder hoofd of bestuurder van de onderneming, waaraan hij wordt gesteld, binnen vier en twintig uur na de mededeeling in beroep komen bij een door Onzen Minister aangewezen persoon, ingezetene van de gemeente, waartoe de haven behoort, die zoo spoedig mogelijk op het beroep beslist. Dit beroep schort de verplichting tot voldoening aan den eisch op.

5. Tegen de beslissing van den in het vierde lid genoemden persoon kan binnen acht dagen na hare dagteekening bij Onzen Minister beroep worden ingesteld door het hoofd of den bestuurder der onderneming en door den ambtenaar. De beslissing, waartegen dit beroep openstaat, wordt opgevolgd, niettegenstaande de termijn van beroep nog niet is verstreken of omtrent een ingesteld beroep nog niet is beslist.

6. Ingeval een eisch door het in beroep beslissend gezag wordt gewijzigd, treedt de gewijzigde eisch in de plaats van dien, waartegen beroep werd ingesteld.

13. 1. Indien het loon van havenarbeiders geheel of ten deele is bepaald naar de feitelijk verwerkte hoeveelheid lading van een zeeschip, moeten de hoofden of bestuurders der onderneming, waarin de havenarbeiders stuwadoorsarbeid verrichtten, aan het ter plaatse bevoegde districtshoofd, bedoeld in artikel 17, of een anderen door Onzen Minister aangewezen ambtenaar, op diens verlangen eene nauwkeurige schriftelijke opgaaf verstreken van die hoeveelheid, voorzover daarvan het loon geheel of ten deele afhankelijk is. Deze opgaaf moet geschieden binnen tweemaal vier en twintig uur, nadat het verlangen werd te kennen gegeven, of zooveel later als door den ambtenaar wordt goedgekeurd.

2. De ambtenaar is bevoegd, een onderzoek in te stellen of te doen instellen naar de juistheid der verkregen opgaaf. Op zijne vordering moet door de hoofden of bestuurders der onderneming, waarin de stuwadoorsarbeid ge-

schiedde en door allen, die in die onderneming werkzaam zijn, alsmede door den gezagvoerder van een vaartuig, waarin goederen uit het zeeschip zijn gebracht, en door de tot de bemanning van dat vaartuig behorende personen zoome de door alle anderen, die bij de uit of in het zeeschip gebrachte goederen belang hebben, alles worden gedaan of toegelaten, wat door hem wordt verlangd en redelijkerwijze ten behoeve van het onderzoek noodig kan worden geacht.

3. Indien het loon van havenarbeiders geheel of ten deele is bepaald naar de in enig geschrift uitgedrukte hoeveelheid lading van een zeeschip, zijn de hoofden of bestuurders der onderneming, waarin de havenarbeiders stuwadoorsarbeid verrichtten, verplicht dat geschrift aan het ter plaatse bevoegde districtshoofd of een anderen door Onzen Minister aangewezen ambtenaar, op diens verlangen ter hand te stellen. Dit moet geschieden binnen tweemaal vier en twintig uur, nadat het verlangen werd te kennen gegeven, of zooveel later als door den ambtenaar wordt goedgekeurd.

4. De ambtenaar, aan wien een in het derde lid bedoeld geschrift is ter hand gesteld, is verplicht dit zoo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen vier en twintig uur na ontvangst aan de hoofden of bestuurders der onderneming terug te geven.

14. De hoofden of bestuurders eener stuwadoorsonderneming zijn verplicht te zorgen:

a. dat in hunne onderneming het loon van havenarbeiders niet dan krachtens rechterlijke uitspraak wordt uitbetaald aan derden, die sterken drank in het klein verkoopen of ten aanzien van wie redelijkerwijs kan worden vermoed, dat zij als tusschenpersoon voor zoodanige personen optreden;

b. dat in hunne onderneming de bepalingen worden nageleefd, welke door Onzen Minister zijn vastgesteld om te voorkomen, dat het loon van havenarbeiders wordt uitbetaald op plaatsen, die door hare ligging er toe kunnen leiden, dat het loon niet door de havenarbeiders persoonlijk in ontvangst wordt genomen. Deze bepalingen kunnen voor alle of sommige gemeenten en voor verschillende gemeenten verschillend worden vastgesteld.

15. Gelijke verplichting als door of krachtens artikel 4; artikel 5; artikel 6; artikel 9, eerste lid; artikel 10, eerste lid, 2den volzin; artikel 12, eerste en tweede lid; artikel 13, eerste en derde lid; artikel 14 en artikel 21, tweede en derde lid, op de hoofden of bestuurders eener onderneming is gelegd, rust op het

opzichthoudend personeel, voor zoover dit door hen met de zorg voor de naleving van die bepalingen is belast.

16. Aan de verplichtingen van de hoofden of bestuurders eener onderneming en van het opzichthoudend personeel wordt geacht te zijn voldaan, wanneer zij aantoonen, dat door hen de noodige bevelen zijn gegeven, de noodige middelen zijn verschafte en het redelijkerwijs te vorderen toezicht is gehouden, om de naleving te verzekeren van de bepalingen, voor welker naleving zij verplicht waren te zorgen.

17. 1. Door Ons worden ambtenaren aangewezen, belast met de handhaving van deze wet en met de medewerking aan de uitvoering ervan. Zij zijn werkzaam onder de bevelen van Onzen Minister en worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

2. Hun werkkring en bevoegdheden worden bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld. Daarbij wordt bepaald, dat en op welke wijze een hoofd van den dienst wordt aangewezen en ambtenaren worden aangewezen, die als hoofd van een district zullen werkzaam zijn. De omvang der districten wordt door Ons bepaald.

3. De instructiën voor de in het eerste lid bedoelde ambtenaren worden door Ons vastgesteld.

4. Jaarlijks wordt een verslag van de werkzaamheden der in het eerste lid bedoelde ambtenaren aan de Staten-Generaal overgelegd. Dit verslag kan worden opgenomen in dat, bedoeld bij artikel 17 der Arbeidswet 1911 (*Staatsblad* n°. 319).

5. Indien dit voor de uitoefening van hunne taak noodig blijkt, kunnen aan de in het eerste lid bedoelde ambtenaren worden toegevoegd ambtenaren, met bureelarbeid belast, en bedienden. Deze worden door Ons of, krachtens Onze machtiging, door Onzen Minister benoemd, geschorst en ontslagen. Hunne instructiën worden door Onzen Minister vastgesteld.

6. Het is aan de in het eerste lid bedoelde ambtenaren verboden, middellijk of onmiddellijk deel te nemen aan stuwadoorsondernemingen.

18. De hoofden of bestuurders eener stuwadoorsonderneming en de in zoodanige onderneming werkzame personen alsmede de gezagvoerder van een zeeschip en de tot de bemanning van zoodanig schip behorende personen zijn verplicht, aan de in het eerste lid van artikel 17 bedoelde ambtenaren de verlangde inlichtingen te geven betreffende de

naleving van het bij en krachtens deze wet bepaalde.

19. 1. Door Ons kunnen voor ieder district, in artikel 17 bedoeld, één of meer Commissiën van advies voor den havenarbeid worden ingesteld.

2. Eene Commissie kan door Ons worden opgeheven, wanneer naar Ons oordeel gebleken is, dat de behoefte aan eene Commissie niet of niet langer bestaat of dat eene behoorlijke samenstelling niet meer mogelijk is.

3. De Commissiën dienen aan de hoofden der Departementen van algemeen bestuur, aan de besturen van provinciën en gemeenten, en aan den ambtenaar, die krachtens artikel 17 als hoofd van den dienst is aangewezen, zomede aan de in dat artikel bedoelde districts-hoofden of andere, door Onzen Minister aangewezen, ambtenaren van advies over alle onderwerpen, den havenarbeid rakende. Zij kunnen zich ook uit eigen beweging met adviezen tot genoemde personen of lichamen wenden.

4. Eene Commissie bestaat uit:

a. een Voorzitter en een plaatsvervangend Voorzitter;

b. een even aantal andere leden en een gelijk aantal plaatsvervangende leden.

5. Het getal der leden en plaatsvervangende leden, in het voorgaande lid onder b bedoeld, wordt voor iedere Commissie door Ons vastgesteld. Die leden worden, evenals hunne plaatsvervangers, voor de eene helft gekozen door de hoofden of bestuurders van stuwadoorsondernemingen, gedurende ten minste zes maanden vóór het opmaken van de kiezerslijsten ingeschreven overeenkomstig artikel 3, en voor de andere helft door hen, te wier name sedert ten minste zes maanden vóór het opmaken van de kiezerslijsten eene geldige arbeidskaart, als bedoeld in artikel 5, is afgegeven. De kiezerslijsten worden jaarlijks vastgesteld. De beslissing van geschillen over de plaatsing op de kiezerslijsten wordt opgedragen aan den kantonrechter, binnen wiens ressort de onderneming gevestigd is of kantoor houdt of de houder van eene arbeidskaart woonplaats heeft. Het laatste lid van artikel 3 is van toepassing.

6. De Voorzitter en de plaatsvervangend Voorzitter eener Commissie worden door Ons benoemd. De Voorzitter wordt benoemd buiten de kringen van personen, door wie, krachtens het vijfde lid, de overige leden worden gekozen.

7. De leden en hunne plaatsvervangers treden om de drie jaar af en zijn onmiddellijk herbenoembaar of herkiesbaar. Hij die ter

vervulling eener tusschentijds opengevallen plaats als lid of als plaatsvervangend lid der Commissie is aangewezen, treedt af op het tijdstip, waarop degeen, in wiens plaats hij is aangewezen, moest aftreden.

8. Het ter plaatse bevoegde districtshoofd en de overige door Onzen Minister aangewezen ambtenaren, bedoeld in artikel 17, hebben toegang tot de vergaderingen der Commissie. De Commissie kan echter in bijzondere gevallen besluiten buiten hunne tegenwoordigheid te vergaderen.

9. Al hetgeen overigens op de samenstelling en de bevoegdheid der Commissiën betrekking heeft, wordt geregeld bij algemeenen maatregel van bestuur, die mede regelen kan inhouden omtrent de vergaderingen en de werkwijze der Commissiën alsmede omtrent de schade-loosstellingen; toe te kennen aan hen, die van de Commissie deel uitmaken.

10. Met afwijking van het bepaalde in het vijfde lid worden alle leden en plaatsvervangende leden eener Commissie, ingesteld binnen een jaar na het in werking treden van deze wet, voor de eerste maal door Ons benoemd, voor zooveel betreft de in het vierde lid, onder b, bedoelde leden en plaatsvervangende leden, zooveel mogelijk na overleg met de vereenigingen van hoofden of bestuurders van stuwadoorsondernemingen en van havenarbeiders. De aldus benoemde leden en plaatsvervangende leden treden af na verloop van een door Ons te bepalen tijd, een jaar en zes maanden niet te boven gaande.

20. 1. Overtreding van het bepaalde bij of krachtens een der artikelen 2; 4; 5; 6; 7; 9, eerste lid; 10, eerste lid; 12, eerste en tweede lid; 13, eerste, tweede en derde lid; 14; 18 en 27 wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste één maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

2. Overtreding van het bepaalde in artikel 21, tweede en derde lid, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

3. Overtreding van het bepaalde in artikel 15 wordt gestraft met:

a. hechtenis van ten hoogste één maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden, voor zoover het niet eene overtreding betreft, die bestaat in gebrek aan zorg voor de naleving van het bepaalde bij artikel 21, tweede of derde lid;

b. hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden, indien de overtreding bestaat in gebrek

aan zorg voor de naleving van het bepaalde bij artikel 21, tweede of derde lid.

4. Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden wordt gestraft hij, die eene arbeidskaart of een geschrift, dat krachtens artikel 6 ten name van een bepaald persoon door daartoe aangewezen ambtenaren behoort te worden afgegeven, valschelijk opmaakt of vervalscht, met het oogmerk om een ander in de gelegenheid te stellen, die kaart of dat geschrift als echt en onvervalscht te gebruiken.

5. Met gevangenisstraf van ten hoogste één maand of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden wordt gestraft:

a. hij, die opzettelijk van een valschelijk opgemaakte of vervalschte arbeidskaart of van een valschelijk opgemaakt of vervalscht geschrift, als in het vorige lid bedoeld, gebruik maakt, als ware de kaart of het geschrift echt en onvervalscht;

b. hij, die opzettelijk gebruik maakt van een klaarblijkelijk niet voor hem bestemde arbeidskaart of van een in het vorige lid bedoeld geschrift, dat klaarblijkelijk niet voor hem bestemd is, als ware de kaart of het geschrift te zijnen behoeve afgegeven.

6. Indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaar zijn verlopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens overtreding van eene bepaling dezer wet onherroepelijk is geworden, kan de rechter geldboete, hechtenis of gevangenisstraf tot het dubbel van elk in dit artikel gesteld maximum opleggen.

7. Ingeval één of meer der hoofden of bestuurders eener onderneming of hun opzicht houdend personeel worden veroordeeld, ter zake dat zij niet hebben gezorgd, dat in hunne onderneming wordt nageleefd het bepaalde bij of krachtens de artikelen 4; 5; 6; 9, eerste lid; 10, eerste lid, 2den volzin, en 21, tweede en derde lid; en in geval de gezagvoerder van een zeeschip of hij, die hem vervangt, wordt veroordeeld, ter zake dat hij niet de zorg heeft gedragen, bedoeld in artikel 2; 10, eerste lid, 1sten volzin, en 21, tweede en derde lid, wordt een afzonderlijke straf opgelegd ten opzichte van elken persoon, met of ten aanzien van wien de overtreding is gepleegd en voor ieder etmaal, in den loop waarvan die overtreding is gepleegd. Echter wordt bij één rechterlijke uitspraak nimmer meer dan zestien maanden hechtenis opgelegd en wordt, niettegenstaande het bepaalde bij het eerste lid van artikel 10, de Zondag voor de toepassing van dit artikel als één etmaal beschouwd.

21. 1. Het ter plaatse bevoegde districts-hoofd, bedoeld in artikel 17, of een ander, door Onzen Minister aangewezen, ambtenaar is bevoegd te bevelen:

1°. dat stuwadoorsarbeid op Zondag onverwijld geheel of ten deele wordt gestaakt, wanneer die arbeid geschiedt zonder dat daartoe vergunning is verleend of zonder dat de aan eene vergunning verbonden voorwaarden worden in acht genomen;

2°. dat stuwadoorsarbeid door havenarbeiders onverwijld geheel of ten deele wordt gestaakt:

a. wanneer zij niet werkzaam zijn in eene stuwadoorsonderneming, welke overeenkomstig artikel 3 is ingeschreven;

b. wanneer hij van oordeel is, dat onmiddellijk gevaar bestaat voor personen tengevolge van de niet-naleving van één of meer der bepalingen van een bij het tweede lid van artikel 12 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur of van een naderen eisch, ingevolge dat lid van artikel 12 gesteld.

2. De gezagvoerder van een zeeschip of hij, die den gezagvoerder vervangt, is verplicht te zorgen, dat aan een bevel, als bedoeld in het voorgaande lid, door personen, behoorende tot de bemanning van het schip en — wanneer het bevel is gegeven op grond van het bepaalde in het voorgaande lid onder 2a — door havenarbeiders onverwijld wordt voldaan. De hoofden of bestuurders eener onderneming zijn verplicht te zorgen, dat in hunne onderneming onverwijld aan een bevel, als in het voorgaande lid bedoeld, wordt voldaan.

3. De personen, op wie de in het voorgaande lid bedoelde verplichting rust, zijn volgens de daar gemaakte onderscheiding verplicht te zorgen, dat de arbeid niet wordt hervat, dan nadat het bevel tot geheele of gedeeltelijke staking in beroep is vernietigd of nadat de ambtenaar, die het bevel gaf, tot de hervatting schriftelijk verlof heeft gegeven. Echter mag zonder zoodanig verlof de arbeid des Maandagmorgens te 6 uur of later worden hervat, wanneer het bevel tot staking van den arbeid uitsluitend werd gegeven op grond van het bepaalde bij het eerste lid onder 1.

4. De ambtenaar, die het bevel gaf, kan ter uitvoering daarvan de hulp inroepen van den sterken arm.

5. Het bevel wordt schriftelijk en gedagteekend gegeven.

6. Tegen een bevel tot geheele of gedeeltelijke staking van stuwadoorsarbeid kan binnen twee dagen na den dag, waarop het werd uit-

gevaardigd, beroep worden ingesteld bij een door Onzen Minister aangewezen persoon, ingezetene van de gemeente, waartoe de haven behoort.

7. Het beroep kan mondeling, per telegraaf of per telefoon worden ingediend, mits het in dat geval binnen den in het voorgaande lid bepaalden termijn schriftelijk wordt bevestigd; indien het niet tevoren is afgedaan.

22. 1. Met het opsporen van de in artikel 20 bedoelde strafbare feiten zijn belast de ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de marechaussee, de waterschouten en de in het eerste lid van artikel 17 bedoelde ambtenaren.

2. Met het opsporen, in bepaalde gemeenten, van de in artikel 20 bedoelde overtredingen, zijn mede belast de door Ons aangewezen ambtenaren.

23. 1. De in artikel 22 bedoelde ambtenaren hebben toegang tot alle plaatsen, waar arbeid, waarop deze wet van toepassing is, verricht wordt of ten aanzien waarvan redelijkerwijs kan worden vermoed, dat aldaar zoodanige arbeid verricht wordt.

2. De beambten der marechaussee, niet zijnde hulpofficier van Justitie, en de ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie beneden den rang van inspecteur der Rijksveldwacht en van Commissaris van politie behoeven daartoe, voor zoover hun de toegang niet uit anderen hoofde vrijstaat, een schriftelijken bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Aan de in den voorgaanden volzin bedoelde beambten der marechaussee en ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie kan, voorzoover hun de toegang niet uit anderen hoofde vrijstaat, een algemeene schriftelijke last worden verstrekt die, behoudens intrekking tusschentijds, van kracht is voor den tijd van drie maanden. Deze last wordt verstrekt aan beambten der marechaussee en aan ambtenaren van Rijkspolitie door den kantonrechter onder goedkeuring van den procureur-generaal, fungeerend directeur van politie, aan die van gemeentepolitie door den burgemeester onder goedkeuring van den Commissaris der Koningin.

3. Wordt aan de in artikel 22 bedoelde ambtenaren de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien desnoods met inroeping van den sterken arm.

4. In plaatsen, als bedoeld in het eerste lid, die tevens woningen of alleen door eene woning toegankelijk zijn, treden zij tegen den wil van den bewoner niet binnen dan op vertoon van een schriftelijken bijzonderen last van

den burgemeester of van den kantonrechter. Van het binnentreden wordt door den ambtenaar proces-verbaal opgemaakt en binnen tweemaal vier en twintig uren aan dengene, in wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

24. 1. De bij artikel 22 bedoelde ambtenaren zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen hun in plaatsen waar arbeid, waarop deze wet van toepassing is, wordt verricht of waar zij in het belang van de handhaving dezer wet zijn binnengetreden, omtrent het daar uitgeoefend wordend bedrijf is bekend geworden, voor zoover deze geheimhouding niet in strijd is met de bepalingen dezer of eener andere wet. Zij zijn, behoudens tegenover hen, aan wier bevelen zij uit kracht van hun ambt zijn onderworpen, verplicht tot geheimhouding van de namen van personen, door wie aangifte is gedaan van eene overtreding van het bij of krachtens deze wet bepaalde, behoudens wanneer deze personen hun uitdrukkelijk hebben verklaard, tegen de mededeeling hunner namen geen bezwaar te hebben.

2. Hij, die opzettelijk de bij het voorgaande lid opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden, met of zonder ontzetting van het recht om ambten te bekleeden.

3. Hij, aan wiens schuld schending van die geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

4. Geene vervolging heeft plaats dan op klacht:

a. van het hoofd of den bestuurder van de onderneming, ter zake van overtreding van het bepaalde bij den eersten volzin van het eerste lid;

b. van hem, wiens naam is medegedeeld, ter zake van overtreding van het bepaalde bij den tweeden volzin van het eerste lid.

25. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen, behalve de feiten, strafbaar gesteld bij artikel 20, tweede lid en derde lid onder b; bij artikel 20, vierde en vijfde lid, en bij artikel 24, tweede en derde lid, welke feiten als misdrijven worden beschouwd.

26. Voor de toepassing van de artikelen 11 en 20 wordt een bij verstek gewezen rechterlijke uitspraak; waarbij eene geldboete is opgelegd, geacht onherroepelijk te zijn geworden, wanneer die boete is betaald.

27. 1. Indien leden eener coöperatieve vereeniging ter bereiking van haar doel stuwadoorsarbeid verrichten, deelen de bestuurders der vereeniging aan den burgemeester der gemeente, waar de werkzaamheden worden verricht, zoodra aan het ter plaatse bevoegde districtshoofd, bedoeld in artikel 17, den naam en de woonplaats mede van één der leden, dien zij wenschen te zien aangemerkt als hoofd of bestuurder.

2. Bij niet-voldoening aan deze verplichting wordt door den burgemeester één der leden als hoofd of bestuurder aangewezen.

28. 1. Deze wet is niet van toepassing met betrekking tot:

a. werkzaamheden in eene stuwadoorsonderneming door de hoofden of bestuurders van die onderneming verricht;

b. werkzaamheden tot het lossen van gestrande of in nood verkeerende zeeschepen;

c. werkzaamheden, bestaande in het verwerken of stuwen van goederen in een binnenvaarttuig, waaruit of waarin zij rechtstreeks in of uit een zeeschip worden gebracht, voor zoover die werkzaamheden worden verricht door personen, behoorende tot de bemanning van het binnenvaarttuig, mits niet meer dan drie hunner tegelijk daaraan deelnemen;

d. werkzaamheden verricht door personen in dienst van een publiekrechtelijk lichaam.

2. Totdat bij de lading of de lossing van een zeeschip door meer dan drie personen tegelijk buiten de bemanning stuwadoorsarbeid wordt verricht, is het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2, 4, 5, 6, 9, eerste lid, 12, 13, 14, en 21, eerste lid, onder 2, niet van toepassing.

29. Behoudens het bepaalde in artikel 8 zijn alle stukken, verzoekschriften en beschikkingen, opgemaakt ingevolge het bij of krachtens deze wet bepaalde, vrij van het recht van zegel en van de formaliteit van registratie en worden kosteloos uitgereikt.

30. Hetgeen behalve het in de artikelen 6, 7, 8, 9, 12, 17 en 19 bepaalde nog ter voorbereiding van het in werking treden van deze wet of tot hare uitvoering noodig is, wordt bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

31. 1. Bij een algemeenen maatregel van bestuur ingevolge deze wet vastgesteld, kan worden bepaald:

a. dat de maatregel, geheel of ten deele, na den twintigsten dag na de afkondiging zal in werking treden;

b. dat de maatregel, geheel of ten deele, slechts voor bepaalde gemeenten of gedeelten van gemeenten zal gelden.

2. Bij een algemeenen maatregel van bestuur, ingevolge deze wet vastgesteld, kan een verschillende regeling voor verschillende gemeenten of gedeelten van gemeenten worden getroffen.

32. 1. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen datum.

2. Op dien datum houdt de wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21), houdende voorschriften ter viering der dagen aan den openbaren Christelijken godsdienst toegewijd, op te gelden voor stuwadoorsarbeid op Zondag, waarop artikel 10 van toepassing is.

33. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Stuwadoorswet”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 16den October 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitgeg.* 27 Oct. 1914.)

16 October 1914. WET, tot goedkeuring van de overeenkomst van ruiling van domeingrond onder *Makkinga*, gesloten met de naamlooze vennootschap „Landontginning-Maatschappij De Drie Provinciën”, gevestigd te *Amsterdam*. S. 487.

16 October 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het doortrekken van de verbreding van de Heulstraat te 's-Gravenhage. S. 488.

16 October 1914. WET, tot wijziging van de Overgangsbepalingen der Auteurswet 1912. S. 489.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1913/14, n°. 301, 1—4; 1914/15, n°. 42, 1—3.

Hand. idem 1914/15, *blad.* 28—41.

Bijl. 1^e Kamer 1914/15, n°. 42.

Hand. idem 1914/15, *blad.* 21.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten : Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het, in afwachting van eene nadere regeling, thans reeds wenschelijk is wijziging te brengen in de Overgangsbepalingen der Auteurswet 1912, ten einde uitgevers en anderen te behoeden tegen het gevaar van ernstig geldelijk nadeel ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. In het voorlaatste lid van artikel 50 der Auteurswet 1912 worden de woorden „openbaar gemaakte verveelvoudigingen” ver-

vangen door : „openbaar gemaakte verveelvoudiging, ook wat betreft later vervaardigde exemplaren.”.

In het laatste lid van genoemd artikel wordt in plaats van „twee jaren” gelezen „drie jaren”.

2. Deze wet is ook verbindend voor Nederlandsch-Indië; zij treedt in werking in het Rijk in Europa op 1 November 1914 en in Nederlandsch-Indië, voor zooveel Java en Madoera betreft, op 20 Januari 1915 en voor zooveel aangaat de bezittingen buiten Java en Madoera, op 31 Maart 1915.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 16den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg.* 21 Oct. 1914.)

16 October 1914. WET, tot tijdelijke nadere regeling betreffende de militaire rechtsmacht in gedeelten van het grondgebied des Rijks, welke in staat van beleg zijn verklaard. S. 490.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten : Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, betreffende de militaire rechtsmacht in gedeelten van het grondgebied des Rijks, welke in staat van beleg zijn verklaard, eene tijdelijke nadere regeling te treffen ; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Zoolang het thans verklaarde oorlogsgevaar in den zin, waarin dat woord in 's Lands wetten voorkomt, aanwezig blijft en het land niet in oorlog geraakt, wordt artikel 40, eerste lid, der wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128) buiten werking gesteld.

2. De reeds bestaande temporaire krijgswetten zijn opgeheven.

3. Deze wet geldt niet voor wat betreft de reeds bij een temporeinen krijgswet aangegevene procedures.

4. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 16den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Min. van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT. v. D. LINDEN.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 17 Oct. 1914.)

16 October 1914. WET, tot bestendiging van den staat van oorlog. S. 491.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den staat van oorlog, verklaard bij Ons besluit van 10 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 406) te doen voortduren ;
Gelet op art. 5 van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128) ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.
Eenig artikel.

De staat van oorlog, verklaard bij Ons besluit van 10 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 406) wordt bestendigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 16den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, J. LOUDON.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitgeg.* 20 Oct. 1914.)

16 October 1914. WET, tot verhooging van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. (Buitengewoon krediet.) S. 492.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Tengevolge hiervan wordt het eindcijfer van voormeld hoofdstuk der Staatsbegrooting andermaal verhoogd met f 50,000,000.

16 October 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente *de Werken en Sleeuwijk*, noodig voor den aanleg van een duiker in het waterschap „de Karnemelkspolder”. S. 493.

16 October 1914. WET, tot aanvulling en verhooging van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 494.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en ingevoegd.

Tengevolge hiervan wordt het totaal der IIde Afdeling verhoogd met f 900,000; het

totaal der IIIde Afdeling met f 7,000,000; dat der Vde Afdeling met f 600,000, en het eindcijfer van dit hoofdstuk met f 8,500,000.

16 October 1914. WET, tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van Roermond naar Vlodrop. S. 495.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den aanleg en het in exploitatie brengen te bevorderen van een spoorweg van Roermond naar Vlodrop ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde van de kosten van aanleg en het in exploitatie brengen, doch tot geen hooger bedrag dan f 100,000, ten behoeve van een spoorweg van Roermond naar Vlodrop.

2. Het in artikel 1 genoemde renteloze voorschot wordt onder voorwaarden door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden spoorweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onze Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden, dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 16den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

(*Uitgeg.* 28 Oct. 1914.)

16 October 1914. WET, tot goedkeuring van eene met de gemeente *Amsterdam* gesloten overeenkomst tot ruiling van grond. S. 496.

17 October 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van *houtskoolbriketten*. S. 497.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 16 October 1914, Kabinet, Litt. R¹⁰⁷;

Gezien Ons besluit van 24 September 1914 (*Staatsblad* n°. 460);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het verbod van uitvoer van houtskoolbrikketten, uitgevaardigd bij Ons bovengemeld besluit, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, lietwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 17den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, BERTLING.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.

(Uitgeg. 19 Oct. 1914.)

19 October 1914. BESLUIT, houdende aanwijzing van *Vrijenban*, als losplaats van ruw zout of zouthoudend water. S. 498.

WIJ WILHELMINA, KONINGIN.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 16 October 1914, n°. 15, Accijnzen;

Gezien artikel 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), artikel 2 van Ons besluit van 3 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 2) en Ons besluit van 14 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 162);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Met ingang van de dagteekening van dit besluit, wordt *Vrijenban* aangewezen als losplaats van ruw zout of zouthoudend water bij invoer ter zee en langs rivieren en kanalen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 19den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

(Uitgeg. 31 Oct. 1914.)

19 October 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Loterijen, waarbij de deelnemers door de aanleggers der loterij geheel om niet tot die deelneming worden toegelaten, vallen buiten het wettelijk begrip van art. 1, 1° lid der Loterijwet 1905. Van zoodanige toelating om niet is echter in het onderwerpelijke geval geen sprake, nu gebleken is, dat de beklagde de in de dagvaarding bedoelde stukken ten verkoop in voorraad had.

(Loterijwet art. 1 1e lid.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. C. O. Segers, H. Hesse, H. M. A. Savelberg en Jhr. R. Feith.

G. T., 51 jaar, agent in assurantiën, geboren en wonende te Utrecht, requirant van cassatie tegen een te zijnen laste gevezen vonnis van de Arr.-Rechtbank te Utrecht van 11 Mei 1914, waarbij de requirant in hooger beroep, met vernietiging van een vonnis van den Kantonrechter te Utrecht van 20 Februari 1914, als schuldig aan het aandeelen in een loterij, tot het aanleggen en houden waarvan de bij de wet vereischte toestemming niet is verleend, ten verkoop in voorraad hebben, met toepassing van de artt. 1, 2 sub 2°. en 6 der Loterijwet 1905 en de artt. 23 en 91 Sr. is veroordeeld tot eene geldboete van f 25 en eene vervangende hechtenis van vijf dagen, met vrijspraak van het onbevezen gedeelte der aanklacht en last tot teruggave der stukken van overtuiging, gelijk in het vonnis vermeld. (advocaat Mr. L. P. Denekamp te 's-Gravenhage).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak:

Het ingesteld cassatieberoep is gericht tegen een vonnis der Arr.-Rechtbank te Utrecht van 11 Mei jl., waarbij requirant — en zulks met vernietiging eener beslissing van den Kantonrechter aldaar van 22 Februari bevorens — werd schuldig verklaard aan: „Het aandeelen in eene loterij, tot het aanleggen en houden waarvan de bij de wet vereischte toestemming niet is verleend, ten verkoop in voorraad hebben”, met zijne veroordeeling deswege in eene geldboete van f 25 subsidiair vijf dagen hechtenis en vrijspraak van hetgeen hem meer of anders is ten laste gelegd dan als bewezen is aangenomen.

Bij pleidooi zijn tegen genoemd vonnis twee middelen voorgesteld, waarvan het eerste aldus geformuleerd is: „Schending, of verkeerde toepassing, van de artt. 211 j^o. 221 Sv., 1, 2 sub 2 en 3 en art. 6 der Loterijwet 1905, omdat de Rechtbank veroordeelende wegens het primair ten laste gelegde ten verkoop in voorraad hebben van een aandeel in eene loterij, tevens

vrijspraak van het subsidiair ten laste gelegde, dat het litigieuse stuk een verboden certificaat zou zijn, of wel aandeel en certificaat tegelijk, aldus een onderzoek instellende, wat niet ingesteld had mogen worden, daar het laatste onverenigbaar is met het eerste".

Het verweer dankt zijne geboorte aan de conclusie van Mr. Besier, voorafgaande aan Uw arrest van 25 Mei j. W. 9655 (Ned. Jurispr. 1914 bld. 898 Red.), waarin betoogd wordt in aansluiting met de leer Uwer daarin aangehaalde arresten, dat de cassatievoorziening, gericht tegen eene niet-rechtsgeldige vrijspraak, waarvan hier de rede zijn zou, ontvankelijk is. Gelijk ik immers reeds zeide, werd van het onbewezen deel der aanklacht vrijgesproken, zoodat, waar de telastelegging in alternatieven vorm was gesteld, de Rechtbank na bewezenverklaring van het primaire, krachtens Uwe jurisprudentie zich te onthouden had van een onderzoek naar en dus ook van eene beslissing omtrent de overige feiten en mitsdien haar vonnis, dat Uwe zooeven geschetste leer negeert, op dien grond ook van de zijde van requirant als vrijgesprokene aantastbaar is. Intusschen nu evenmin als toen zal Uw Raad zich hebben te vermoenen over de vraag, of de gedachte van het arrest van 27 November 1893, W. 6436, ongewijzigd behoort te worden gehandhaafd, omdat requirant, blijkens de daarvan opgemaakte acte, zijne voorziening alleen gericht heeft tegen genoemd „te zijnen laste" gewezen vonnis „voorzooveel zijne veroordeeling betreft", waardoor dus de gegeven vrijspraak kracht van gewijsde bekomen heeft en daaraan mitsdien ten onrechte door het middel is geraakt.

Als tweede verweer wordt gesteld: „Schending, of verkeerde toepassing, van de artt. 1, 2 sub 2 en 3 en art. 6 der Loterijwet 1905 en der artt. 211, 216 en 221, jis. 247 en 256 Sv. omdat de Rechtbank veroordeelde wegens het ten verkoop in voorraad hebben van een aandeel in eene loterij, hoewel in het vonnis eerst nadrukkelijk wordt beslist, dat een der essentialia — nl. het voldoen aan zekere voorwaarde — niet bewezen is".

De schriftelijke toelichting, zooals ik die hierboven weergaf, is eenigszins verward. Blijkens het beroepen vonnis werd de beslissing des Kantonrechtters geacht nietig

te zijn, omdat deze ten onrechte wettig en overtuigend bewezen had verklaard, gelijk was ten laste gelegd, dat het recht tot mededinging naar prijzen of premien in geld afhankelijk was van „de betaling van een bepaald bedrag". Na dien vervolgt de Rechtbank hare resumptie der getuigenverklaringen, erkentenis en inhoud der inbeslaggenomen stukken, om vervolgens in de zevende overweging vast te stellen hetgeen zij als bewezen aanneemt, waaronder niet is opgenomen „de betaling van een bepaald bedrag" als voorwaarde voor mededinging, waarvan wordt vrijgesproken. Nu geeft het middel uiterlijk geheel den schijn, alsof het gericht is tegen de motivering der uitgesproken vernietiging van 's Kantonrechtters uitspraak, terwijl het werkelijk bedoeld is tegen dat deel van het beroepen vonnis, waarbij — ongeacht het onbewezene der verplichte betaling van een zeker bedrag als voorwaarde voor mededinging — werd schuldig verklaard aan en veroordeeld wegens bovengemelde overtreding der Loterijwet 1905. In dien geest opgevat is het middel toelaatbaar, doch gelezen als tegen de uitgesproken vernietiging gericht, moet het worden gepasseerd, omdat daarin blijkens den inhoud der voorziening is berust en dus die cassatie in kracht van gewijsde is gegaan (vgl. arr. H. R. 25 Mei 1914, W. 9655) (Ned. Jurispr. 1914 blz. 898 Red.).

Het pleidooi heeft intusschen de richting aangegeven, waarin het verweer zich wenscht te bewegen, waarbij bleek, dat de aanhaling van den vernietigingsgrond slechts diende ter betere markeering van den aanval, waarbij wordt uitgegaan van deze gedachte, dat art. 1 der Loterijwet 1905 als levensvoorwaarde voor het begrip „loterij" en dus ook voor „aandeel in eene loterij" de „voldoening aan zekere voorwaarde" stelt ter mededinging naar prijzen of premien in geld of goed. Aan de hand der parlementaire geschiedenis, waaruit blijkt, dat geen toestemming wordt vereischt tot het houden van verlotingen, waarin de deelneming zoogenaamd gratis wordt verstrekt, wordt dit standpunt nader toegelicht, terwijl vervolgens daaruit deze conclusie wordt getrokken, dat door de vrijspraak der telastelegging, dat de mededinging afhankelijk was van „de betaling van een bepaald bedrag", van het bewezen

deel der aanklacht had moeten worden ontslagen van rechtsvervolging. Dit alles lijkt nu wel oppervlakkig heel juist en is dit ook inderdaad, voorzoo veel de historie betreft, doch de inhoud der dagvaarding en ook die van het bewezene wordt daarbij geheel verwaarloosd. Immers aan requirant is ten laste gelegd en te zijnen aanzien als bewezen aangenomen, dat hij de later als loterijaandeelen gequalificeerde stukken „ten verkoop in voorraad heeft gehad, waarin dus reeds de voldoening aan zekere voorwaarde — het koopen met al de daaraan verbonden verplichtingen — is belichaamd, welke voorwaarde, nader toegelicht ten aanzien van het bedrag, geheel ex superabundanti nog eens herhaald wordt door de zinsnede „tegen betaling van een bepaald bedrag”, ofschoon reeds door het bewezen verklaard verwijt van het *ten verkoop* in voorraad hebben dier stukken iedere gedachte aan een gratis-loterijaandeel was mitgesloten. De geschiedenis trouwens en de bewoordingen der Loterijwet 1905 rechtvaardigen niet eene zoo ruime opvatting, als de geachte raadsman daarin leest, waar hij betoogde dat de gratis-loterij onaantastbaar is. Zij is, dit alleen, in zooverre en zolang de voldoening aan zekere voorwaarde niet is gesteld. Verkoopt men echter zulk een kosteloos ontvangen lot, dan wordt dit door den verkoop een verboden loterijaandeel met betrekking tot den verkooper, terwijl hetzelfde geldt bij het ten verkoop in voorraad hebben daarvan, omdat daarvoor betaling van den bedongen prijs substantieel is. Waar derhalve ten onrechte aan de Rechtbank wordt verweten, dat zij eene veroordeeling uitsprak, ofschoon het bewezene niet strafbaar was, daar een der elementen daarin wordt gemist, ontbeert dit middel feitelijken steun.

Ik concludeer mitsdien tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Jhr. Feith;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi: (zie conclusie adv. gen.);

O. dat den requirant bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd, dat hij op 12 Januari 1914 des namiddags te 2 ure te

Utrecht in perceel Wittevrouwensingel 71 behalve nog andere dergelijke stukken heeft ten verkoop in voorraad gehad een stuk papier, genummerd en van de inrichting als uitvoerig bij de dagvaarding omschreven, welk zoogenaamd premiebewijs den houder of de(n) houders de gelegenheid gaf om tegen betaling van een bepaald bedrag mede te dingen naar prijzen of premien in geld, uitgelooft ten behoeve van de deelnemers, die als winners zouden worden aangewezen door trekking der loten in de 5de klasse der 404de Nederl. Staatsloterij, alzoo door het lot, terwijl dat premiebewijs is te beschouwen als een aandeel in eene loterij, tot het aanleggen en houden waarvan, de bij de Loterijwet 1905 vereischte toestemming niet was verleend, althans als een certificaat recht gevende op de aan een oorspronkelijk aandeel in eene loterij, althans in eene premie-eening, verbonden winkans bij trekkingen, althans en als een bovenomschreven aandeel en als een bovenomschreven certificaat;

O. dat bij het bestreden vonnis van deze belastinglegging met vrijspraak van het meer of anders ten laste gelegde bewezen is verklaard, dat de requirant op tijd en plaats voormeld behalve nog andere dergelijke stukken ook het bij dagvaarding bedoelde stuk papier ten verkoop in voorraad heeft gehad, welk zoogenaamd premiebewijs den houder de gelegenheid gaf om mede te dingen naar prijzen of premien in geld in voege als voorgezgd, terwijl dat premiebewijs is te beschouwen als een aandeel in een loterij tot het aanleggen en houden waarvan de bij de Loterijwet 1905 vereischte toestemming niet was verleend, — zijnde dit feit gequalificeerd en de requirant deswege veroordeeld, gelijk hierboven is vermeld;

O. dat het eerste middel van cassatie zich richt tegen dat deel van het bestreden vonnis, bij hetwelk de requirant van het hem subsidiair in de dagvaarding ten laste gelegde is vrijgesproken;

dat blijkens de daarvan opgemaakte acte de requirant evenwel alleen cassatie aantekende „voor zooveel zijne veroordeeling betreft”, en derhalve niet tegen voormeld gedeelte der uitspraak, zijne vrijspraak van de subsidiaire belastinglegging behelzende;

dat dit gedeelte alzoo niet aan 's Raads beoordeeling is onderworpen en het daar-

tegen gericht middel niet tot cassatie kan leiden;

O. dat tot ondersteuning van het 2de middel is aangevoerd, dat blijkens art. 1 der Loterijwet 1905 eene loterij in den zin der wet slechts aanwezig is, indien door hen, voor wie de gelegenheid wordt opengesteld om mede te dingen naar prijzen of premieën in geld of goed als in dat artikel bedoeld, *aan zekere voorwaarde wordt voldaan*, en de Rechtbank — niet bewezen verklarende, dat de houder of de houders van het bij de dagvaarding bedoeld premiebewijs, om mede te dingen naar prijzen of premieën in geld, uitgelooft ten behoeve van de deelnemers als winners aangevoerd door trekking der loten in de 5de klasse der 40de Staatsloterij, *een bepaald bedrag hadden te betalen*, en de requirant van dit deel der telastelegging vrijsprekende, — mitsdien bedoeld premiebewijs niet had mogen beschouwen als een aandeel in eene loterij;

O. dienaangaande: dat de wetgever bij het geven eener wettelijke omschrijving van het begrip loterij inderdaad den eisch heeft gesteld dat de deelnemers, die naar de uitgelooftde prijzen of premieën wenschen mede te dingen, aan zekere voorwaarde of voorwaarden moeten voldoen, zoodat loterijen, waarbij de deelnemers door de aanleggers der loterij geheel om niet tot die mededinging worden toegelaten, buiten het wettelijk begrip vallen;

dat van zoodanige toelating om niet in het onderwerpelijk geval echter geen sprake is, waar overeenkomstig de dagvaarding als bewezen is aangenomen, dat requirant stukken papier als het in de dagvaarding omschrevene *ten verkoop* in voorraad had, hetgeen alleen in dezen zin kan worden verstaan, dat hij het in voorraad hebben de bedoeling voor zat de stukken papier aan anderen te verkoopen en door dezen den koopprijs te doen betalen;

dat de Rechtbank, als bewezen aannemende, dat de requirant de bij dagvaarding bedoelde stukken ten verkoop voorradig had, hieruit dus kon en mocht afleiden, gelijk zij blijkbaar ook deed, dat, wilden de verkrijgers mededingen naar de prijzen of premieën in geld, uitgelooft ten behoeve der winners in de 5de klasse der 40de Nederl. Staatsloterij, zij vooraf aan zekere voorwaarden hadden te voldoen, ook al nam zij niet als

bewezen aan, dat ieder houder, dus ook iedere latere houder daarvoor een „bepaald bedrag” had te betalen;

O. dat aan het middel derhalve de feitelijke grondslag ontbreekt;

Verwerpt het beroep in cassatie.

(Ned. Jur.)

20 October 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (Staatsblad n°. 185). S. 499.

20 October 1914. KENNISGEVING, betreffende het Vestigingsverdrag met Duitschland. Bij de tusschen de Nederlandsche en Duitse Regeeringen gewisselde nota's van 29 October 1906 (Staatsblad 1906, n°. 279), was Emmerik aangevoerd als een der grensplaatsen, waar van Duitse zijde de overneming der krachten het Vestigingsverdrag van 17 December 1904 (Staatsblad 1906, n°. 279), uit Nederland uit te leiden personen zoude geschieden.

Thans is nader tusschen genoemde Regeeringen overeengekomen, dat bedoelde overneming, in plaats van te Emmerik, zal geschieden te Elten, zoodals uit de hieronder afgedrukte briefwisseling blijkt.

KAISERLICH DEUTSCHE GESANDT-
SCHAFT IN DEN NIEDERLANDEN.
J. N°. 3197.

La Haye, le 20 Octobre 1914.

Monsieur le Ministre,

Pour des raisons de service intérieur, il a été nécessaire de désigner comme point-frontière, par lequel devra s'effectuer le rapatriement des personnes expulsées en vertu de l'article 10, 1er alinéa, du traité d'établissement Germano-Néerlandais en date du 17 Décembre 1904, le village d'Elten. Cet endroit, qui a été choisi à la place de la ville d'Emmerich, établie comme point-frontière Allemand par l'arrangement du 29 Octobre 1906, jouit de la même voie ferrée et se trouve plus rapproché de la frontière Néerlandaise que la ville susmentionnée. Le bourgmestre d'Elten remplacera Monsieur de Bötticher, jusqu'ici commissaire à Emmerich et récemment appelé sous les armes.

En portant d'ordre de mon Gouvernement, ce qui précède à la connaissance de Votre Excellence, je La prie de vouloir bien me faire savoir si le Gouvernement Néerlandais, vu les circonstances actuelles, consent à cet arrangement.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances réitérées de ma haute considération.

(get.) DE MÜLLER.

Son Excellence Monsieur le Jonkheer Loudon,
Ministre des Affaires Étrangères.

MINISTÈRE DES
AFFAIRES ÉTRANGÈRES.

Direction Politique. — No. 30733.

Annexes.

La Haye, le 14 Novembre 1914.

Monsieur le Ministre,

Me référant à l'office de Votre Excellence du 20 octobre dernier, J no. 3197, j'ai l'honneur de Lui faire savoir que le Gouvernement de la Reine n'a aucune objection contre le remplacement de la ville d'Emmerich par le village d'Elten comme point frontière, par lequel devra s'effectuer le rapatriement en Allemagne des personnes expulsées en vertu de l'article 10, 1er alinéa, du traité d'établissement conclu entre les Pays-Bas et l'Empire Allemand le 17 décembre 1904.

L'accord étant ainsi établi, le Gouvernement de la Reine est d'avis qu'en considération des circonstances spéciales, un échange de notes portant modification de celles du 29 octobre 1906 n'est pas nécessaire. Il me serait agréable d'apprendre de Votre Excellence si le Gouvernement Impérial partage cette manière de voir.

En ajoutant que le commissaire de frontière Néerlandaise à Zevenaar a reçu les instructions nécessaires en la matière, je saisis cette occasion, Monsieur le Ministre, pour Vous renouveler l'assurance de ma haute considération.

(get.) J. LOUDON.

Son Excellence Monsieur de Müller,
Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne.

KAISERLICH DEUTSCHE GESANDT-
SCHAFT IN DEN NIEDERLANDEN.
No. 4280.

La Haye, le 29 Novembre 1914.

Monsieur le Ministre.

En me référant à Son Office du 14 du mois crt. — Nr. 30733 —, j'ai l'honneur de faire savoir à Votre Excellence que mon Gouvernement partage la manière de voir du Gouvernement Néerlandais, d'après laquelle un échange de notes portant modification de celles du 29 Octobre 1906 n'est pas nécessaire.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances réitérées de ma haute considération.

(get.) DE MÜLLER.

Son Excellence Monsieur le Jonkheer Loudon,
Ministre des Affaires Étrangères.

21 October 1914. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het Koninklijk besluit van 8 April 1886 (*Staatsblad* n°. 48), wordt bepaald, dat het fort *Isabella* geen vestingwerk meer zal zijn. S. 500.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 18 September 1914, Vde Afd., n°. 46;

Gelet op artikel 3 der wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128);

Gelet, op het Koninklijk besluit van 8 April 1886 (*Staatsblad* n°. 48);

Den Raad van State gehoord (advies van 6 October 1914, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 19 October 1914, Vde Afd., n°. 143;

Hebben besloten en besluiten, dat, met wijziging in zooverre van het bovenaangehaalde besluit, het fort *Isabella* geen vestingwerk meer zal zijn.

Dit besluit treedt in werking op den *tweeden* dag na de dagtekening van het *Staatsblad*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 21sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
(Uitgeg. 30 Oct. 1914.)

21 October 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende onderstand van vluchtelingen uit België.

Ten vervolge op mijn schrijven van 8 October j.l. heb ik de eer U H.E.G. hierbij te doen toekomen een model van eene declaratie, waarmede de van gemeentewegé aan Belgische vluchtelingen verstreken onderstand aan mijn Departement in rekening kan worden gebracht.

De declaratiën behooren door de gemeentebesturen aan U H.E.G. te worden toegezonden. De doorzending aan mijn Departement zou kunnen plaats hebben nadat de declaratiën door U voor „Gezien” zijn onderteekend.

Het is gewenscht, dat de declaratiën maandelijks door de gemeentebesturen worden ingezonden. De stukken moeten daarbij vergezeld gaan van de opgaaf en van de bewijsstukken, bedoeld in mijn bovenvermeld schrijven.

De declaratiën kunnen op ongezegeld papier worden gesteld.

U H.E.G. gelieve het bovenstaande zoo spoedig mogelijk ter kennis te brengen van de burgemeesters in Uwe provincie.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister;
De Secretaris-Generaal,
J. B. KAN.

DECLARATIE aan de gemeente
wégens verstrekt onderstand aan vluchtelingen uit België
(maand) 191

Korte omschrijving van de uitgaaf.	Nummer van het bewijsstuk	Bedrag.
		f
	Totaal	f

Burgemeester en Wethouders van verklaren, dat deze uitgaven werkelijk ten behoeve van de ondersteuning van Belgische vluchtelingen gedaan zijn en verklaren de declaratie deugdelijk en onvergolden tot een bedrag van (in letters), onder aanteekening, dat van derden geene gelden zijn ontvangen, welke hierop in mindering zouden moeten worden gebracht.

Gezien door mij, Commissaris der Koningin in

22 October 1914. BESLUIT, houdende **intrekking** van de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van lood. S. 50L.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 October 1914, Kabinet, Litt. W¹⁰⁸,

Hebben goedgevonden en verstaan:

In te trekken de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van lood toegestaan bij Ons besluit van 14 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 411).

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn,

ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit; hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 22sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
De Minister van Financiën, BERTLING.
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(Uitgeg. 23 Oct. 1914.)

22 October 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van mijnhout. S. 502.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 October 1914, Kabinet, Litt. X¹⁰⁸,

Gezien Ons Besluit van 16 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 414);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het verbod van uitvoer van mijnhout, uitgevaardigd bij Ons bovengemeld besluit, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 22sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
De Minister van Financiën, BERTLING.
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
TREUB.

(Uitgeg. 23 Oct. 1914.)

22 October 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 22 December 1905 (*Staatsblad* n°. 355) houdende vaststelling van een Reglement voor de Algemeene Landsdrukkerij, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 10 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 271); S. 503.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 October 1914, n°. 9459, afdéeling Algemeen Secretariaat en Comptabiliteit;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de navolgende wijzigingen in het Reglement voor de Algemeene Landsdrukkerij, vastgesteld bij Ons besluit van den 22sten December 1905 (*Staatsblad* n°. 355) en gewijzigd bij Ons besluit van den 10den Juni

1913 (*Staatsblad* n°. 271), worden gerekend te zijn ingegaan met 1 Januari 1914.

Art. 1. Artikel 7 van genoemd Reglement wordt gelezen als volgt:

Er is eene Commissie van Toezicht, bestaande uit vijf leden, belast met het toezicht op het zakelijk en financieel beheer der inrichting.

De leden der Commissie worden door Ons, op daarbij te stellen voorwaarden en op voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken benoemd, met aanwijzing van den voorzitter en den secretaris.

Aan hen wordt steeds gereede toegang tot de lokalen der inrichting en inzage van de kas, van de boeken, registers en bescheiden verleend en de verlangde voorlichting door den directeur en het verder personeel verstrekt.

Belangrijke aankopen, waaronder die van werktuigen en materialen, benoeming, schorsing en ontslag van ambtenaren, beambten en werklieden, zoomede wijzigingen in de loonregeling en geschillen, van welken aard ook, worden aan het oordeel der commissie onderworpen.

Zij brengt daarover advies uit aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, die in hoogste instantie beslist. Zij vergadert in een der lokalen van de Algemeene Landsdrukkerij zoo dikwijls als zij het noodig zal oordeelen. De oproeping tot de vergaderingen geschiedt door den voorzitter.

2. Artikel 8 van genoemd Reglement wordt gelezen als volgt:

Het personeel der Algemeene Landsdrukkerij bestaat uit:

- 1°. een directeur;
- 2°. een onder-directeur;
- 3°. administratief personeel, bestaande uit: hoofdcommiezen, commiezen, adjunct commiezen, klerken, schrijvers op jaarloon en een ambtenaar, belast met het toezicht op de commercieele boekhouding;
- 4°. een algemeen bedrijfschef en meesterknechts;
- 5°. beambten en werklieden.

Met machtiging van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken kunnen, op de door dezen te bepalen voorwaarden, personen beneden den 16-jarigen leeftijd, door den directeur, als leerling, zoomede het noodige tijdelijke personeel in dienst worden genomen. Onze voornoemde Minister voorziet het personeel, voor zooveel noodig, van instructiën.

3. Art. 9, 1ste lid, van genoemd Reglement wordt gelezen als volgt:

De ambtenaren, bedoeld in art. 8, sub 1° tot

4°, worden door Ons benoemd en ontslagen, met uitzondering van de klerken en de schrijvers op jaarloon, welke benoeming en ontslag geschiedt door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

4. Artikel 11 van genoemd Reglement wordt gelezen als volgt:

De jaarlijksche bezoldiging van het personeel bedraagt voor:

den directeur, ten minste *f* 3000 en ten hoogste *f* 4500, benevens vrije woning, vrij vuur en licht. Bij gemis daarvan wordt hem eene vergoeding van *f* 500 's jaars toegelegd;

den onder-directeur, ten minste *f* 2000 en ten hoogste *f* 2900;

de hoofdcommiezen, ten minste *f* 2400 en ten hoogste *f* 2900;

de commiezen, ten minste *f* 1800 en ten hoogste *f* 2300;

de adjunct-commiezen, ten minste *f* 1200 en ten hoogste *f* 1700;

de klerken, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 1100;

de schrijvers op jaarloon, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 1200;

den ambtenaar, belast met het toezicht op de commercieele boekhouding *f* 500;

den algemeen bedrijfschef, ten minste *f* 1800 en ten hoogste *f* 2500;

de meesterknechts, ten minste *f* 1100 en ten hoogste *f* 1800;

de beambten en werklieden, ten minste *f* 312 en ten hoogste *f* 1248.

Het voor de beambten en werklieden bepaalde maximumloon kan met het aan overwerk verdiend loon worden overschreden.

5. Artikel 12, sub 1, van genoemd Reglement wordt gelezen als volgt:

De bezoldiging van het in artikel 8, sub 3, bedoelde administratief personeel wordt, bij bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver, verhoogd als volgt:

voor de hoofdcommiezen, na twee, vier en zes jaren dienst in dien rang, tot *f* 2600, *f* 2800 en *f* 2900 's jaars;

voor de commiezen, na anderhalf, drie, vier en een half, zes en acht jaren dienst, sedert het tijdstip, waarop zij voor het eerst in het genot eener bezoldiging van *f* 1800 zijn getreden, tot *f* 1900, *f* 2000, *f* 2100, *f* 2200 en *f* 2300 's jaars;

voor de adjunct-commiezen na één, twee, drie, vijf en zeven jaren dienst in dien rang, tot *f* 1300, *f* 1400, *f* 1500, *f* 1600 en *f* 1700 's jaars;

voor de klerken, na één, twee, vier, zes en acht jaren in dien rang of als tijdelijk schrij-

ver doorgebracht, tot f 700, f 800, f 900, f 1000 en f 1100 's jaars, ongeacht of zij vóór het in werking treden van dit besluit den rang hadden van eerste- of tweede-klerk;

voor de schrijvers op jaarloon, na elk jaar dienst als zoodanig of als tijdelijk schrijver doorgebracht, met f 50 tot het maximum van f 1200 zal zijn bereikt.

6. Artikel 12, sub 13, van genoemd Reglement wordt gelezen als volgt:

De toekenning van alle overige in dit artikel bedoelde traktementsverhoogingen geschiedt door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De traktementen van den algemeen bedrijfschef en van de meesterknechts, alsmede de loonen en de opklimming in de verschillende rangen van de beampten en werklieden worden, met inachtneming der gestelde grenzen, en de daarbij voor overwerk gemaakte uitzondering, geregeld door Onzen voornoemden Minister. Het genot van vrije woning kan in de plaats treden van een door genoemden Minister te bepalen deel der bezoldiging.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 22sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken.

CORT v. D. LINDEN.

(Uitgeg. 31 Oct. 1914.)

22 October 1914. **BESLUIT**, tot verlenging van den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, der wet van 20 Februari 1914 (*Staatsblad* n°. 36). S. 504.

22 October 1914. **BESLUIT**, houdende beslissing dat de gemeente, waar een krankzinnige woonplaats had ten tijde van het aanvragen der rechterlijke machtiging tot opneming in een krankzinnigengesticht, voor de verpleegkosten aansprakelijk wordt; ook wanneer de armlastigheid eerst na die aanvraag is opgekomen.

WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil betreffende de woonplaats van den armlastigen krankzinnige J. VAN DER AARDE;

Den Raad van State; afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 2 October 1914, n°. 383;

Op de voordracht van Onzen Minister van

Binnenlandsche Zaken van 20 October 1914, n°. 10168, afdeeling Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende: dat JAN VAN DER AARDE, geboren den 15 Januari 1878 te *Wieringerwaard*, te *Anna-Paulowna* woonde en, krachtens eene op 25 Februari 1909 aangevraagde rechterlijke machtiging, den 1 Maart 1909 voor eigen rekening ter verpleging werd opgenomen in het provinciaal geneeskundig gesticht voor krankzinnigen „*Meerenberg*” te *Bloemendaal*;

dat bij vonnis van de arrondissementsrechtbank te *Alkmaar* van 6 Maart 1909 D. SMIT, veldwachter te *Sint-Maartensburg*, gemeente *Zijpe*, tot provisioneel bewindvoerder over hem werd benoemd;

dat sedert 1 April 1914 zijne middelen niet meer toereikend zijn om in zijne verpleging te voorzien;

dat over de verplichting tot betaling der na laatstgenoemden datum ontstane verpleegkosten geschil is ontstaan tusschen de besturen der gemeenten *Anna-Paulowna* en *Zijpe* en Gedep. Staten van *Noord-Holland* er niet in zijn geslaagd het geschil in der minne bij te leggen;

Overwegende: dat JAN VAN DER AARDE in de gemeente *Anna-Paulowna* woonplaats had toen op 25 Februari 1909 de rechterlijke machtiging werd aangevraagd om hem in een krankzinnigengesticht op te nemen;

dat derhalve ingevolge art. 39 der Armenwet de gemeente *Anna-Paulowna* als zijne woonplaats moet worden aangemerkt;

dat hij wel is waar ten tijde van de aanvraag der rechterlijke machtiging niet armlastig was, doch dat de gemeente, waar een verpleegde ten tijde van het aanvragen der rechterlijke machtiging woonplaats heeft, aansprakelijk wordt voor de verpleegkosten, ook zoo deze in den aanvang niet door haar zijn betaald;

Gezien de Armenwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van den armlastigen krankzinnige J. VAN DER AARDE voor de toepassing van art. 39 der Armenwet aan te wijzen de gemeente *Anna-Paulowna*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

24 October 1914. **BESLUIT**, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 23 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 59, *Gouvernementsblad* n°. 25, *Publicatieblad* n°. 14), tot regeling van de rechtsmacht van den Hoogen Raad der Nederlanden in de Koloniën *Surinam* en *Curaçao*. S. 505.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Justitie van 29 Augustus 1914, Afdeling B, n°. 4, en van 31 Augustus 1914, 1ste Afdeling C, n°. 626;

Gelet op artikel 128 van het Regeeringsreglement van *Suriname* en op artikel 149 van dat van *Curaçao*;

Den Raad van State gehoord (advies van 29 September 1914, n°. 23);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 6 October 1914, Afdeling B, n°. 80 en van 22 October 1914, 1ste afdeling C, n°. 608;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:
Eenig artikel.

Artikel 1 van Ons besluit van 23 Februari 1909 (*Staatsblad* n°. 59, *Gouvernementsblad* n°. 25, *Publicatieblad* n°. 14) wordt gelezen als volgt:

„Van de vonnissen, in burgerlijke zaken door de Hoven van Justitie in de koloniën *Suriname* en *Curaçao* in eersten aanleg geweest, is hooger beroep toegelaten op den Hoogen Raad der Nederlanden, wanneer niet blijkt:

1°. dat het onderwerp van de vordering eene waarde heeft van één duizend gulden of minder; of

2°. dat het eene beslissing betreft over eene aangifte of aanvraag tot faillietverklaring, over homologatie of ontbinding van een akkoord of over het verlenen van voorloopige of definitieve surséance van betaling.”

Onze Ministers van Koloniën en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift zal worden medegedeeld aan den Raad van State en aan den Hoogen Raad der Nederlanden.

's-Gravenhage, den 24sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitgeg.* 3 Nov. 1914.)

24 October 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van paarden met uitzondering van ruïnen, welke den leeftijd van 20 maanden nog niet hebben bereikt en nog niet gewisseld hebben, en van veulens. S. 506.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende dat het wenschelijk is gebleken het verbod tot uitvoer van paarden zoodanig te herzien, dat de uitvoer van ruïnen, welke

den leeftijd van 20 maanden nog niet hebben bereikt en nog niet gewisseld hebben, mogelijk wordt;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 October 1914, Kabinet, Litt. U¹⁰⁸;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 October 1914 n°. 3);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 28 October 1914, Kabinet, Litt. T¹⁰⁹;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Ons besluit van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 367) in te trekken en te bepalen:

Art. 1: De uitvoer van paarden is van af den dag der afkondiging van dit besluit verboden.

Van dit verbod is uitgezonderd de uitvoer van ruïnen, die den leeftijd van 20 maanden nog niet hebben bereikt en nog niet gewisseld hebben, en van veulens niet ouder dan één jaar; voor zoover daarbij in acht genomen worden de voorschriften door Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Financiën ter zake vast te stellen.

2. Wij behouden: Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 24sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i., TREUB.

(*Uitgeg.* 26 Oct. 1914.)

26 October 1914. BESLUIT, tot wijziging van artikel 19 van het reglement op het toekennen van gagement aan de Europeesche militairen beneden den rang van officier van de landmacht in *Nederlandsch-Indië* en aan de hun gelijkgestelde militairen. S. 507.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 6 October 1914, Afdeling C², n°. 2;

Den Raad van State gehoord (advies van 20 October 1914, n°. 33);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën van 23 October 1914, Afdeling C², n°. 69;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Artikel een.

Te bepalen, dat het eerste en het tweede lid van artikel 19 van het gagementsreglement, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 24 Augustus 1875, n°. 42 (*Indisch Staatsblad* 1876, n°. 44), zooals dit artikel luidt ingevolge het Koninklijk besluit van 24 Augustus 1883, n°. 17 (*Indisch Staatsblad* n°. 266), zullen worden gelezen als volgt :

Hij, die zich bij de landmacht in *Nederlandsch-Indië* opnieuw verbond, terwijl hij in het genot was van *voortdurend* gagement, hem toegekend overeenkomstig artikel 4 punt a, wordt, als hij den dienst opnieuw verlaat, in het genot gesteld van het vroegere gagement, verhoogd voor zijne nieuwe dienstjaren overeenkomstig artikel 13 (eventueel ook overeenkomstig artikel 14), welke verhoogingen worden berekend overeenkomstig het bepaalde bij artikel 6.

Artikel twee.

Dit besluit treedt in werking op den dag der afkondiging en werkt terug tot 26 September 1914.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer:

's-Gravenhage, den 26sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg.* 4 Nov. 1914.)

26 October 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van kaas. S. 508.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van kaas te verbieden;

Gezien de Wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 17 October 1914, Kabinet, Litt. IJ 107;

Den Raad van State gehoord (advies van 19 October 1914, n°. 2);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 26 October 1914, Kabinet, Litt. O 110;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Eenig artikel.

De uitvoer van kaas is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 26sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel a.i., TREUB.

(*Uitgeg.* 26 Oct. 1914.)

26 October 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Handhaving van openbare orde en veiligheid op de openbare wegen, ook als die niet bij de gemeente in beheer zijn, behoort ongetwijfeld tot de den gemeenteraad bij art. 135 der Gemeentewet aangewezen taak.

De in het tweede middel aangehaalde Koninklijke Besluiten kunnen den rechter nooit nopen een wettig tot stand gekomen gemeenteverordening terzijde te stellen.

Art. 1 der Alg. Pol. Verord. van Rijswijk is niet strijdig met de artt. 1, 12, 18 en 31 van het Reglement op de wegen en voetpaden in de Provincie Zuid-Holland van 30 November 1870 en evenmin met art. 625 B. W.

Vernietiging van het vonnis voor zoverre betreft de daarin aan de bewezen verklaarde feiten gegeven qualificatie.

(Gem. Wet art. 135, B. W. art. 625.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers en H. Hesse.

E. P. G. v. L. M., oud 39 jaar, directeur van het 'Electrisch Bedrijf te Delft, geboren te Zwolle, wonende te Delft, res.

quirant van cassatie tegen een vonnis van het Kantongerecht te 's Gravenhage van den 23en April 1914, waarbij de requirant is schuldig verklaard aan: „het te Rijswijk zonder de vereischte vergunning en zonder inachtneming der door het bevoegd gezag daarbij te geven voorschriften, iets in — op — aan of over den openbaren weg planten, plaatsen, hangen, vasthechten, bouwen of tot tijdelijke verblijfplaats nederzetten, inrichten of opslaan, daar langer hebben dan is toegestaan of zonder inachtneming der gegeven voorschriften doen verblijven”; en te dier zake met toepassing der artt. 1, 2 en 21 der Algemeene Politieverordening in de gemeente Rijswijk laatst gewijzigd den 22 December 1913, art. 23 Sr. veroordeeld tot eene geldboete van vijftig centen en vervangende hechtenis van één dag (advocaat Mr. J. Wolterbeek Muller te 's Gravenhage).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Besier.

Bij het bestreden vonnis werd met beklagde's schuld daaraan bewezen verklaard, dat hij op den 6den Maart 1914 des voormiddags te omstreeks half 10 ure zonder vergunning van B. en W. van Rijswijk, op zijn last door een aantal werklieden een gedeelte kabel heeft doen plaatsen in den openbaren weg, den Delftweg, onder de gemeente Rijswijk, ongeveer ter hoogte van perceel n°. 51. Hierop achtte de Kantonrechter toepasselijk art. 1 der Rijswijksche Algemeene Politieverordening, luidende: „Het is verboden zonder vergunning van B. en W., en zonder inachtneming der door hen daarbij te geven voorschriften iets in — op — aan — of over den openbaren weg te planten, plaatsen, hangen, vast te hechten, te bouwen of tot tijdelijke verblijfplaats neder te zetten, in te richten of op te slaan, daar langer te hebben dan is toegestaan of zonder inachtneming der gegeven voorschriften te doen blijven”. — Dientengevolge werd de beklagde veroordeeld tot f 0.50 boete, te vervangen door een dag hechtenis.

Bij pleidooi werden vier middelen van cassatie aangevoerd. Het eerste luidt: „Schending of verkeerde toepassing van art. 1 in verband met art. 21 der Alg. Politieverordening van de gemeente Rijswijk, zooals deze 22 December 1913 gewijzigd is,

en van art. 135 der Gemeentewet, doordien de Kantonrechter, hoewel beslissende, dat de beklagde, handelende als directeur van het electrisch bedrijf der gemeente Delft, door middel van werklieden, aangesteld en werkzaam bij dien tak van gemeentedienst, een kabel heeft doen plaatsen in een weg, welke, onder toezicht van Gedep. Staten der Provincie Zuid-Holland, in beheer en onderhoud is bij de gemeente Delft, niettemin op die handeling voormeld art. 1 van toepassing acht, ten onrechte, daar genoemde bepaling op het oog heeft bevordering van openbare orde en veiligheid op den openbaren weg, en zich niet richt tegen dengene, die met onderhoud en beheer van den weg is belast, terwijl bij eene ruimere opvatting de verordening zou treden op een gebied, liggende buiten het huishouden der gemeente”.

Het komt mij voor, dat dit middel niet tot cassatie kan leiden, daar het zoeven aangehaalde voorschrift niet onderscheidt en dus gericht is tegen ieder, die eender daarin bedoelde handelingen verricht, zelfs wanneer deze de persoon mocht zijn, die met het onderhoud en het beheer van den weg is belast. Toegegeven kan worden, dat deze daardoor in de vervulling van zijn taak kan worden belemmerd, doch dit bezwaar geldt de innerlijke waarde der verordening, welke de Rechter niet mag beoordeelen. Trouwens in het onderhavige geval is van zoodanige belemmering geen sprake, daar toch het doen leggen van een kabel om daarmee de bewoners van panden aan den weg te voorzien van electrisch licht, indien dit door een ander dan den beheerder geschiedt, wel een handeling is, die sterk in het beheer van den weg ingrijpt en die derhalve zonder toestemming van den beheerder verboden behoort te zijn; doch daarom nog niet, indien het door den beheerder zelve geschiedt, een beheersdaad is, immers niet verricht wordt om het belang en de bruikbaarheid van den weg als verkeersweg te verhoogen, zooals zeer juist door den Kantonrechter is overwogen.

Bij deze opvatting der verordening treedt zij ook niet op een gebied, liggende buiten het huishouden der gemeente, want hertoe behoort stellig de veiligheid van het verkeer op en de bruikbaarheid van de wegen in het algemeen. En voorzoo veel de verordening door in hare verbodsbepaling

ook wegen te omvatten, die door anderen dan de gemeente worden beheerd, mocht treden in hetgeen van algemeen rijks- of provinciaal belang is, staat dit bezwaar alweder niet ter beoordeeling van den Rechter.

Het tweede middel luidt: „Schending van de K. B. van 25 Juli 1816 n°. 49 en van 13 Maart 1821 n°. 73 (Boogaard I. resp. blz. 139 en 213 e. v.) en verkeerde toepassing van art. 1 der Alg. Politieverordening van de gemeente Rijswijk, door — indien al laatstgenoemd artikel ook toepasselijk geacht zou moeten worden op de handelingen, het beheer of het onderhoud betreffende, van hen, bij wie een openbare weg in beheer of onderhoud is — genoemd art. 1 toepasselijk te achten ook op de daden van beheer en onderhoud van *dezen* weg, hoewel daardoor op die besluiten wordt inbreuk gemaakt, en zij niet meer tot hun recht komen, welke besluiten beheer en administratie van de Grootte Wegen (waaronder deze weg) lieten bij degenen, bij wie dat te voren was, en het beheer en onderhoud van *dezen* weg ook vóór die besluiten zonder inmenging van Rijswijk was bij de gemeente Delft”.

Daargelaten of de bedoelde K. B. wel voortbrengsels van wetgevende macht zijn en niet louter administratieve maatregelen, bestemd om den inwendigen dienst betreffende 's Rijks groote wegen te regelen, en of derhalve schending daarvan wel grond tot cassatie kan opleveren, ben ik van oordeel, dat door de toepassing van art. 1 der Rijswijksche verordening op bedoelden weg deze Besluiten niet kunnen zijn geschonden, omdat daarin omtrent *dezen* weg niets rechtens wordt bepaald, doch slechts — zooals in het middel ook wordt gesteld — ten aanzien van het beheer en de administratie daarvan alles bij het oude, feitelijk bestaande, wordt gelaten. Indien dus al de toepassing van art. 1 der verordening in *dezen* feitelijken toestand van beheer ingrijpt en de bedoeling der K. B. alzoo niet tot haar recht komt — gelijk het in het middel voorzichtig en vaag genoemd wordt — *geschonden* worden daardoor deze K. B. niet.

De rechtstoestand van meerbedoelden weg wordt daarentegen wel geregeld in het Provinciaal Reglement, op de Wegen en Voetpaden in de provincie Zuid-Holland. Daarop heeft dan ook betrekking het derde

middel waarin wordt opgeworpen de schending van de artt. 1, 12, 18, 31 van dit Reglement van 3 November 1870, later eenige malen gewijzigd, en verkeerde toepassing van meergehoemd art. 1 der Rijswijksche verordening, „omdat de Kantonrechter laatstgenoemd artikel op het plaatsen van een kabel op *dezen* weg van toepassing acht, welke weg beheerscht wordt door voormeld provinciaal reglement; ten onrechte, immers de aangehaalde artikelen van het provinciaal reglement en art. 1 der politieverordening kunnen niet te zamen op *deze* handeling worden toegepast en in zoodanig geval heeft de gemeenteverordening voor de provinciale te wijken”.

Ook dit middel kan m. i. niet tot cassatie leiden. Immers wanneer men de aangehaalde artikelen naast elkander legt, blijkt wel van een dubbele regeling van hetzelfde onderwerp, doch niet van een bepaalden strijd tusschen de beide regelingen. Van de omstandigheid dat twee overheden zich dezelfde zaak aantrokken, kan dan slechts het gevolg zijn dat men beider verbodsbepalingen in acht zal moeten nemen, wil men zich voor strafvervolgving vrijwaren.

Het vierde middel eindelijk luidt: „Schending van de artt. 625 B. W., 151 der Grondwet en 135 der Gemeentewet en verkeerde toepassing van art. 1 der Alg. Pol. Verord. van Rijswijk, zooals dit gewijzigd is 22 December 1915, door laatstgenoemd artikel zoodanig toe te passen, dat het den eigenaar van den weg verhindert gebruik te maken van zijn recht een kabel in het lichaam van zijn weg te *hebben*, daar dit (het) recht in zich sluit een kabel daarin te *leggen*, door welke toepassing aan genoemde verordening eene strekking wordt gegeven, verder gaande dan de bevoegdheid van den gemeenteraad veroorlooft”.

Dit middel mist echter feitelijken grondslag, daar in het bestreden vonnis niet is beslist, wie eigenaar is van den in het middel bedoelden weg.

Kan derhalve geen der aangevoerde middelen tot cassatie leiden, ambtshalve meen ik de aandacht te moeten vestigen op de min juiste qualificatie, aan het bewezen feit in het vonnis gegeven, te weten: „het te Rijswijk zonder de vereischte vergunning en zonder inachtneming der door het bevoegd gezag daarbij te geven voorschriften, iets in — op — aan — of over den openbaren weg planten, plaatsen, hangen,

vasthechten, bouwen of tot tijdelijke verblijfplaats nederzetten, inrichten of opslaan, daar langer hebben dan is toegestaan of zonder inachtneming der gegeven voorschriften doen verblijven". Ten onrechte is hierbij niet nader aangegeven, de vergunning van welk gezag was vereischt, noch welk der vele in art. 1 der verordening voorzienene handelingen was gepleegd, terwijl nevens elkander werden vermeld het ontbreken der vergunning en het niet inachtnemen der bij de vergunning te geven voorschriften, twee omstandigheden, welke elkander uitsluiten. Genoemd artikel is daardoor verkeerd toegepast.

Mijne conclusie strekt derhalve, dat het bestreden vonnis worde vernietigd, doch alleen voorzoo veel betreft de daarbij aan het bewezen verklaarde feit gegeven qualificatie, dat dit feit worde gequalificeerd: het te Rijswijk zonder vergunning van B. en W. iets in den openbaren weg plaatsen, en dat het beroep voor het overige worde verworpen.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Fentener van Vliissingen;

Geteld op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat de requirant bij het bestreden vonnis, met qualificatie en strafoplegging, alshierboven is vermeld, is schuldig verklaard aan het hem bij dagvaarding ten laste gelegde, te weten, dat hij op den 6en Maart 1914 des voormiddags te omstreeks half tien ure zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders van Rijswijk op zijn last door een aantal werklieden een gedeelte kabel heeft doen plaatsen in den openbaren weg den Delftweg onder de gemeente Rijswijk ongeveer ter hoogte van perceel n°. 51;

dat daarbij op den requirant is toegepast art. 1 der Algemeene Politieverordening van Rijswijk, sedert de wijziging van 22 December 1913, luidende:

„Het is verboden zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders en zonder inachtneming der door hen daarbij te geven voorschriften iets in, op, aan of over den openbaren weg te planten, plaatsen, hangen, vast te hechten, te bouwen of tot tijdelijk verblijfplaats neder te zetten, in te richten of op te slaan, daar langer te hebben

dan is toegestaan of zonder inachtneming der gegeven voorschriften te doen blijven", op overtreding van welk verbot bij art. 21 derzelfde Verordening straf wordt bedreigd;

O. dat de requirant, stellende, dat hij als Directeur van het Electrisch Bedrijf der gemeente Delft, den bij dagvaarding bedoelden kabel heeft doen plaatsen in een weg, aan die gemeente toebehoorende en welke, onder beheer en toezicht van Gedeputeerde Staten der Provincie Zuid-Holland, bij haar in beheer en onderhoud is, beweerd heeft, dat art. 1 der Algemeene Politieverordening van Rijswijk op het bewezenverklaarde ten onrechte is toegepast, zulks:

a. omdat die bepaling niet zou zijn gericht tegen degenen, die met onderhoud en beheer van den weg is belast, of, indien hij dit wèl is, zou getreden zijn op een gebied liggende buiten de huishouding der gemeente (1e middel);

b. omdat gezegd art. 1 inbreuk zou maken op de in het 2e middel aangehaalde Koninklijke Besluiten, welke beheer en onderhoud van „de Groote Wegen" (waaronder de weg in de dagvaarding genoemd) lieten bij degenen bij wien dit te voren was en het beheer en onderhoud van dien weg ook vóór die Besluiten, zonder inmenging van Rijswijk, was bij de gemeente Delft;

c. omdat diezelfde weg wordt beheerscht door het in het derde middel genoemde Provinciaal Reglement en art. 1 der Politieverordening van Rijswijk, als strijdig met de in het middel aangehaalde artikelen van gezega Reglement, voor de provinciale verordening moet wijken;

d. omdat het verbot van het hebben van voorwerpen in een weg, ook gericht tegen den eigenaar van den grond, als inderdaad gelijkstaande met onteigening, een ongeoorloofde inbreuk op den eigendom zou maken en hetzelfde moet worden gezegd van het leggen van voorwerpen in den weg, dat noodzakelijkerwijze aan het hebben moet voorafgaan (4e middel);

O. dat de feitelijke grondslag, waarop de vier middelen berusten is terug te vinden in het bestreden vonnis, waarin immers ten aanzien van het beheer en onderhoud door den Kantonrechter uitdrukkelijk is vastgesteld, dat die, onder toezicht van de Staten der Provincie Zuid-

Holland, wàren bij de gemeente Delft, en, voor zoover den eigendom betreft, blijkens den inhoud der door den Kantonrechter gebezigde bewijsmiddelen is aangenomen, dat deze aan dezelfde gemeente toekwam;

dat echter de aangevoerde middelen desondanks niet tot cassatie kunnen leiden;

het eerste niet, omdat de Gemeenteraad van Rijswijk, toen hij in art. 1 der Politieverordening een verbodsbepaling uitvaardigde betreffende de openbare orde en veiligheid op openbare wegen, op geenerlei wijze de toepasselijkheid van dat verbod op de beheerders dier wegen heeft uitgesloten, terwijl ook niet kan gezegd worden, dat hij, door de verbodsbepaling ook te hunnen aanzien te doen gelden, is getreden buiten den kring zijner bevoegdheid, vermits handhaving van openbare orde en veiligheid op de openbare wegen, ook als die niet bij de gemeente in beheer zijn ongetwijfeld behoort, tot de hem bij art. 135 der Gemeentewet aangewezen taak;

het 2e niet, omdat de aangehaalde Koninklijke Besluiten nooit den rechter kunnen nopen een wettig tot stand gekomen gemeenteverordening ter zijde te stellen, en wel, omdat, zoo zij geacht moeten worden een regeling in te houden, bestemd om in het algemeen en dus naar buiten te werken, zij alsdan waar deze besluiten niet zijn geplaatst in het Staatsblad, en van bekendmaking op andere wijze in dit geding niet is gebleken, verbindbaarheid missen, en, zoo moet worden aangenomen, dat zij alleen een interne regeling van louter administratieven aard inhouden, zij in dat geval den gemeentelijken wetgever niet beperken in zijne bevoegdheid om ten aanzien van de huishouding der gemeente zelfstandige bepalingen vast te stellen en zoodanige bepalingen, al werden zij in strijd bevonden met de regeling bij Koninklijk Besluit, derhalve door den Rechter niet buiten toepassing mogen worden gelaten;

het 3e niet, voor zooveel betreft de als geschonden voorgestelde artt. 18 en 31 van het Provinciaal Reglement, omdat art. 1 der Politieverordening van Rijswijk geen verplichtingen oplegt, die met de aangehaalde bepalingen onvereinigbaar zijn en niet nevens deze kunnen worden toegepast, voorzoo veel betreft art. 12 van dat Reglement, omdat de daarin opgenomen voor-

schriften alleen betreffen het maken, herstellen of vernieuwen van de in art. 1 bedoelde kunstwerken, welke een onderdeel van den weg uitmaken en die bepalingen dus niet kunnen zijn geschonden door toepassing van de Rijswijksche verordening op het leggen van kabels in den weg, waarbij immers van de in art. 1 genoemde kunstwerken geen sprake was;

eindelijk het 4e niet, omdat de verbodsbepaling van meergemeld art. 1 slechts inhoudt een beperking in het genot des eigenaars, als door art. 625 B. W. wordt toegelaten, zijn vrijheid om den hem toebehoorenden weg in zijn geheel en al zijn onderdeelen op andere wijze te gebruiken, dan in art. 1 wordt verboden, onverlet laat en dus geenszins zooals in het middel wordt beweerd, medebrengt opheffing van den eigendom;

dat dus de vier aangevoerde middelen moeten worden verworpen;

O. echter *ambtshalve*:

dat in het bestreden vonnis aan het bewezenverklaarde niet is gegeven, de juiste, aan de toegepaste Verordening ontleende rechtskundige benaming, zoodat het vonnis op dit punt, wegens schennis van art. 221 in verband met art. 223 Sv. moet worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis door den Kantonrechter te 's-Gravenhage op 23 April 1914 in deze zaak gewezen doch alleen voor zoover betreft de daarin aan de bewezenverklaarde feiten gegeven qualificatie en op dit punt rechtdoende krachtens art. 105 R. O.:

Verstaat dat die qualificatie moet luiden:

„Het te Rijswijk zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders iets in den openbaren weg plaatsen”;

Verwerpt het beroep voor het overige.
(Ned. Jur.)

26 October 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 44 der Alg. Pol. Verord. van Eindhoven is aldus te begrijpen, dat na aanzegging van wege den Burgemeester de eigenaar of houder van den hond moet zorgen, dat dit dier is vastgelegd, of, doordat het een muilkorf draagt, onschadelijk is.

Art. 44 der genoemde verordening mist verbindende kracht nu de uitvoering daarvan is opgedragen aan den Burgemeester, en niet aan Burgemeester en Wethouders,

zoals art. 179a der Gemeentewet voorschrijft.

(Sv. art. 398, Gem. Wet art. 179a.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, C. O. Segers, H. M. A. Savelberg en Jhr. R. Feith.

J. W., oud 47 jaar, slachter, geboren en wonende te Eindhoven, requirant van cassatie tegen een vonnis van den Kantonrechter te Eindhoven van 17 Juni 1914, waarbij hij is schuldig verklaard aan: „het te Eindhoven als eigenaar en houder van een hond, die gevaarlijk wordt geacht, dezen niet op de eerste aanzegging vanwege den Burgemeester van Eindhoven vastleggen of door het doen dragen van een muilkorf onschadelijk maken”, 4 × gepleegd, en met toepassing van de artt. 44 en 45 der Alg. Pol. Verord. van Eindhoven van 6 April 1908, 24 en 28 der Wet van 15 April 1886 (S. n.º 64), 23, 62 en 91 Sr., is veroordeeld tot 4 geldboeten van f 3 elk, subsidiair een dag hechtenis voor iedere boete.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Besier.

Door den requirant is tijdig eene memorie van cassatie ingediend, welke echter niet alleen betreft het onderhavig beroep in cassatie, doch tevens zijn beroep tegen een ander vonnis door denzelfden Rechter op denzelfden dag tegen hem gewezen. Deze wijze van geding voeren komt mij niet onbedenklijk voor; daar echter de beide zaken, waarin het beroep in cassatie is gedaan alleen verschillen in wat betreft dag en plaats der overtredingen en namen der bekeurende ambtenaren, en dan ook de in de memorie aangevoerde middelen met evenveel recht op het ééne als op het andere vonnis toepasselijk zijn, meen ik, dat er geen reden is om haar ter zijde te stellen.

Aan den requirant was bij dagvaarding ten laste gelegd, dat den 22 April 1914 des namiddags circa halftien uur en den 23 April 1914 des voormiddags 8.55 uur telkens te Eindhoven een hond, waarvan beklagde eigenaar, althans houder was, los en zonder muilkorf heeft geloopt op de openbare straat, Volderstraat, zulks nadat

hem op den 18 April 1914, althans op den 21 April 1914, van wege den Burgemeester van Eindhoven was aangezegd, dat gemelde hond, die gevaarlijk werd geacht, moest worden vastgelegd of door het doen dragen van een muilkorf onschadelijk gemaakt. Bij het bestreden vonnis werd dit feit en beklagde's schuld daarvan bewezen verklaard en daarop toepasselijk geacht art. 44 der Alg. Politieverordening voor Eindhoven, voorzooveel hier in aanmerking komende luidende: „Honden, . . . die gevaarlijk worden geacht, moeten op de eerste aanzegging van wege den Burgemeester door den eigenaar of houder worden vastgelegd of door het doen dragen van een muilkorf onschadelijk worden gemaakt”.

In de memorie nu worden geen bepaalde artikelen als geschonden of verkeerd toegepast vermeld, doch niettemin drie onderscheiden middelen van cassatie aangevoerd.

Bij het eerste middel wordt gesteld „dat de dagvaarding niet ten laste legt, wat volgens de vordering voor de strafbaarheid noodig was, nl.: dat de requestant ondanks aanzegging zijn hond niet heeft vastgelegd of door het doen dragen van een muilkorf onschadelijk gemaakt, hetgeen volstrekt niet synoniem is met het later zonder muilkorf losloopen van een hond, daar deze bijv. ontsnapt kan zijn of zijn muilkorf hebben verloren, ofschoon requestant aan zijne verplichting volgens de verordening heeft voldaan, hetgeen ook inderdaad het geval was”.

Dit middel is een gevolg van den niet zeer gelukkigen vorm der telastelegging, welke niet inhoudt, wat de beklagde had gedaan of verzuimd, doch wat door den bekeurende ambtenaar was bevonden, een vorm, welke gelukkig meer en meer in onbruik geraakt. Het komt mij echter voor, dat bij dit middel aan het aangehaalde artikel een te beperkte uitlegging wordt gegeven. Wil toch het daarin bevolene vastleggen en muilbanden eenig doel treffen en dus het voorschrift zin hebben, dan moeten dit vastleggen en dit muilbanden worden opgevat niet als een oogenblikkelijke handeling, die verricht, doch als een voortdurende toestand, waarvoor zorg gedragen moet worden. Dat dit ook de bedoeling van het voorschrift is, blijkt uit het opschrift van het hoofdstuk, waartoe het behoort: „van de orde en veiligheid

op de straten", de hond mag niet los en ongemuilband op straat rondloopen, Geschiedt dit wel dan is de zorg van den aansprakelijken eigenaar by fonden te kort geschoten.

Het tweede middel houdt in: „dat de betreffende bepaling der verordening is ongeldig en in strijd met de wet (o. a. artt. 70 en 179 Gemeentewet), daar zij toeh de uitvoering eener gemeenteverordening niet overlaat aan den Burgemeester of Burgemeester en Wethouders, doch aan anderen, vanwege den Burgemeester aangewezen, welk voorschrijf ook elke bepaaldheid mist”.

Ook dit middel berust op eene verkeerde uitlegging van het voorschrijf. Daarin toeh wordt niet de uitvoering der verordening overgelaten aan iemand, die vanwege den Burgemeester daartoe zou zijn of worden aangewezen, doch aan den Burgemeester wordt opgedragen te beoordeelen, of een hond gevaarlijk is, en dan aan den eigenaar of houder de in de verordening voorgeschreven maatregelen te gelasten; alleen wordt hem de vrijheid gelaten den last ook namens hem door een ander te doen aanzeggen. Vergelijk voor een geheel overeenkomstig geval Uw arrest van 9 Juni 1908 (W. 8728).

Als derde middel wordt aangevoerd: „dat ten slotte de verordening geen straf bedreigt tegen houders van gevaarlijke honden, maar van honden, die door den Burgemeester gevaarlijk worden geacht, waardoor de verordeningbevoegdheid, in plaats van aan den Raad, feitelijk aan den Burgemeester wordt toegekend, daar de toepassing der strafbepaling van hem afhangt, en dergelijk willekeurig voorschrijf ook overigens is in strijd met de wet, daar de Rechter en niet de Burgemeester moet oordeelen over het al of niet gevaarlijk; dat trouwens geenerlei bewijs is geleverd, dat de Burgemeester bedoelden hond gevaarlijk heeft geacht, en hij dezen waarschijnlijk in het geheel niet kent”.

Voorzoo veel in de laatste zinsnede van dit middel bedoeld mocht worden te klagen over gebrek aan omkleeding met redenen van de bewezenverklaring der omstandigheid, dat de Burgemeester den hond gevaarlijk achtte; wijs ik er op, dat blijkens het vonnis de getuge van Dorsselaar heeft verklaard, dat hij aan den Burgemeester klachten over het aanschieten of bijten

van bedoelden hond heeft overgebracht, en dat hij toen namenls dezen diens last om dit dier vast te leggen of te muilbanden aan den beklaaide heeft aangezegd, waaruit de Kantonrechter het bewijs kon putten, dat de Burgemeester den hond gevaarlijk achtte.

Voor het eerste onderdeel van het middel zou de requirant steun kunnen vinden in Uw arrest van 20 Maart 1899 (W. 7257), waarin een met de onderwerpelijke nageoeg gelijklopende bepaling eener andere gemeenteverordening wegens de daarin bevonden overdracht van 's Raads verordeningbevoegdheid werd gewraakt. Later echter is Uw College van deze jurisprudentie teruggekomen en wel by het reeds aangehaalde arrest van 9 Juni 1908 (W. 8728) en zelfs reeds eerder by arrest van 29 October 1906 (W. 8449), gewezen in eene zaak, welke wederom met de onderhavige bijzonder veel overeenkomst vertoont. En zulks m. l. terecht. Een voorschrijf, als waarvan hier sprake is verbiedt eene ongewenschte handeling of een ongewenschten toestand in het algemeen, en draagt het oordeel, of zoodanige handeling of toestand in het bijzonder geval zich voordoet aan eenig orgaan, hier den Burgemeester, op. Dit is niet overdracht van verordenende of rechterlijke bevoegdheid, doch opdracht van de uitvoering der verordening, zoodat ook dit middel niet tot cassatie kan leiden.

Intusschen schuilt hier juist een fout van het Eindhovensche voorschrijf, waarop ik ambtshalve de aandacht moet vestigen. Niet by den Burgemeester, doch by het College van B. en W. berust volgens art. 179a der Gemeentewet de bevoegdheid om de verordeningen uit te voeren, gelijk meermalen door Uw College is beslist, en wel laatstelijk, naar aanleiding van een aan den Burgemeester toegekende macht om van een voorschrijf eener gemeenteverordening dispensatie te verleenen, by arrest van 22 Januari 1912 (W. 9291), is een voorschrijf waarbij de uitvoering aan den Burgemeester wordt overgelaten buiten de gevallen, waarin art. 188 der Gemeentewet daartoe de gelegenheid opent, in strijd met art. 179a dier wet en derhalve niet verbindend. Door het niettemin toe te passen zijn in het bestreden vonnis art. 1 Sr. en art. 216 Sv. geschonden.

Mijne conclusie strekt mitsdien daartoe,

dat dit vonnis worde vernietigd behalve voor zóóver daarbij de beklaagde is schuldig verklaard aan de hem ten laste gelegde feiten, en de requirant van alle rechtsvervolging ontslagen worde.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Segers;

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie: (zie conclusie adv.gen.);

O. dat bij inleidende dagvaarding beklagde is gedagvaard ter zake: dat op zekere in dat stuk nader omschreven tijdstippen te Eindhoven een hond, waarvan hij eigenaar, althans houder was, los en zonder muilkorf heeft geloopt op de openbare straat, zulks nadat hem op mede in de dagvaarding aangeduid tijdstip van wege den Burgemeester van Eindhoven was aangezegd, dat gemelde hond gevaarlijk werd geacht, moest worden vastgelegd of door het doen dragen van een muilkorf onschadelijk moest worden gemaakt;

dat dit ten laste gelegde alsmede beklagde's schuld daaraan bij het bestreden vonnis bewezen is verklaard, waarop het bewezene is gequalificeerd en deswege straf is opgelegd, gelijk hierboven is vermeld;

O. dat het ten deze toepasselijk geachte art. 44 der Alg. Pol. Verord. van Eindhoven van 6 April 1908 o. m. bepaalt:

„Honden, waarover klachten wegens aanschietsen of bijten gedaan zijn of die gevaarlijk worden geacht, moeten op de eerste aanzegging van wege den Burgemeester door den eigenaar of houder worden vastgelegd of door het doen dragen van een muilkorf onschadelijk worden gemaakt;” terwyl art. 45 tegen overtreding van het in art. 44 bepaalde eene straf bedreigt van ten hoogste f 5;

O. ten aanzien van het vierde middel, dat als inhoudende eene grief tegen de in het vonnis gevolgde samenstelling van het bewijs; het eerst zal moeten worden behandeld;

dat requirants bezwaar is, dat van de omstandigheid, dat de in de dagvaarding bedoelde hond door den Burgemeester van Eindhoven gevaarlijk werd geacht het bewijs niet zou zijn geleverd;

dat echter de Kantonrechter dit bewijs wél geleverd heeft geacht en hij dit ook

kan doen op grond der aanwijzingen voortvloeiende uit de in het vonnis opgenomen verklaringen van den getuige van Dorsselaar: „dat hij op 18 April 1914 en op 21 April 1914 op last van den Burgemeester van Eindhoven aan beklagde heeft aangezegd, dat de hond van beklagde, die gevaarlijk werd geacht, moest worden vastgelegd; of door het doen dragen van een muilkorf onschadelijk gemaakt moest worden; dat er bij hem (van Dorsselaar) herhaaldelijk klachten waren ingekomen wegens aanschietsen of bijten van bedoelden hond; dat hij herhaaldelijk gezien heeft, dat die hond andere honden beet, en dat hij deze klachten ter kennis van den Burgemeester van Eindhoven heeft gebracht”, terwijl de vraag of zulks terecht geschied is, uitsluitend staat ter beoordeeling van den rechter die over de feiten oordeelt;

dat het middel derhalve niet tot cassatie kan leiden;

O. ten aanzien van het eerste middel van cassatie:

dat het bovenvermeld art. 44 niet in dien zin is te verstaan, dat wanneer van wege den Burgemeester de daarin bedoelde aanzegging heeft plaats gehad de eigenaar of houder van een hond kan volstaan met dat dier een oogenblik vast te leggen of door het aandoen van een muilkorf een oogenblik onschadelijk te maken, maar veeleer aldus is te begrijpen, dat na de aanzegging van wege den Burgemeester de eigenaar of houder van den hond moet zorgen, dat dit dier is vastgelegd, of doordat het een muilkorf draagt, onschadelijk is;

dat waar nu in het bestreden vonnis bewezen is verklaard, dat de daarin vermelde hond op zekere nader aangegeven tijdstippen los en zonder muilkorf heeft geloopt op de openbare straat te Eindhoven, ook terecht is aangenomen, dat dat dier toen niet was vastgelegd en ook niet door het doen dragen van een muilkorf onschadelijk was gemaakt, zoodat terecht het bewezene is aangemerkt als eene overtreding van voornoemd art. 44;

O. ten aanzien van het tweede middel van cassatie, dat ook dit, zooals het is toegelicht, niet opgaat;

dat toch in art. 44 de uitvoering van dit voorschrift der Gemeenteverordening niet is overgelaten aan een van wege den Burgemeester aangewezen persoon; maar

aan den Burgemeester zelf, die in bepaalde in de verordening aangewezen gevallen, waartoe ook behoort, dat hij een hond gevaarlijk acht, tot den eigenaar of houder van dien hond eene aanzegging richt, die echter niet persoonlijk door hem verricht moet worden, maar van zijnerwege mag geschieden;

dat zulks echter niet wegneemt, dat in het middel terecht is gesteld, dat art. 44 der Verordening in strijd zou zijn met art. 179 der Gemeentewet;

dat voorzeker in eene Gemeenteverordening kan worden bepaald, dat wanneer een hond door B. en W. eener gemeente gevaarlijk wordt geacht dat dier na aanzegging van hunnentwege door den eigenaar of houder onschadelijk moet worden gemaakt, wijl toch in een dergelijk geval aan B. en W. niets anders wordt opgedragen dan wat tot de uitvoering der Verordening behoort, welke uitvoering ingevolge het bepaalde bij art. 179a der Gemeentewet aan hen is opgedragen;

dat echter in het onderhavig geval die uitvoering niet is opgedragen aan Burgemeester en Wethouders maar aan den Burgemeester alleen, hetgeen, waar men te doen heeft met eene uitzondering op gezegd art. 179a in strijd is met hetgeen in die wetsbepaling is vastgesteld;

dat onder deze omstandigheden art. 44 voornoemd verbindende kracht mist en requirant niet ter zake van overtreding daarvan had mogen worden veroordeeld, en waar zulks toch geschied is; art. 1 Sr. in verband met de artt. 216 en 253 Sv. is geschonden;

dat waar het vonnis op dezen grond moet worden vernietigd, een onderzoek naar de juistheid van het derde middel van cassatie kan achterwege blijven;

Vernietigt het vonnis door den Kantonnier rechter te Eindhoven den 17den Juni 1914 in deze zaak gewezen, doch alleen voor zooverre daarbij requirant met toepassing van art. 44 der voormelde Politieverordening tot geldboete en vervangende hechtenis is veroordeeld;

Rechtdoende krachtens art. 105 R. O.:

Verklaart het bewezen verklaarde feit niet strafbaar;

Ontslaat den requirant van alle rechtsvervolging te dier zake.

(Ned. Jur.)

26 October 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

De onderhavige voorschriften betreffen het schoonhouden van water in den boezem van Rijnland, waardoor de afwatering wordt bevorderd, en dus zonder twijfel het huishoudelijk belang van het Hoogheemraadschap. Zulks geldt in het bijzonder ook van de bepaling, waarbij de onderhoudsplichtigen worden aangewezen, terwijl de vraag of het huishoudelijk belang op de juiste wijze daarbij wordt gediend, niet staat ter beoordeeling van den rechter.

De omstandigheid, dat het soms onmogelijk zou zijn de verordening na te leven kan wel tot uitsluiting der strafbaarheid leiden, doch niet tot het buiten toepassing laten der keur als onverbindend.

Art. 6 der Alg. keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland legt den onderhoudsplicht van de daar omschreven wateren, die geen eigen kadastraal nummer hebben, op hen, die in Rijnlands gaarderboek bekend staan als eigenaars enz. van de kadastrale perceelen, waarin, doch *enkel voor zoover* die wateren daarin gelegen zijn.

Nu bij de dagvaarding enkel ten aanzien van de halve breedte van de sloot is gesteld, dat zij deel uitmaakte van het betreffende kadastraal perceel en dat de beklagde als eigenaar daarvan in Rijnland's gaarderboek bekend stond, levert het hem ten laste gelegde feit, dat hij niet enkel die halve breedte doch de *heele* sloot niet had schoon gemaakt, te zijnen opzichte geen strafbaar feit op, daar hij daartoe niet was gebonden.

Beklagde ontslagen van alle rechtsvervolging.

(Grondwet, art. 191, Alg. Keur van het Hoogheemraadschap Rijnland art. 6.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. H. M. B. Hanlo, H. Hesse, H. M. A. Savelberg en Jhr. R. Feith.

J. C. v. d. E., oud 50 jaren, van beroep bloembollenkweker, geboren te Haarlem, wonende te Heemstede, requirant van cassatie tegen een vonnis van het Kantongerecht te Haarlem van 6 Mei 1914, waarbij hij is schuldig verklaard aan de overtreding: „als onderhoudsplichtige van een boezemwater van het Hoogheemraadschap van Rijnland niet zorgen, dat dit boezemwater schoon is ten tijde der schouw bedoeld in art. 8 der Algemeene keur van

dat Hoogheemraadschap", en, met toepassing van art. 152 junctis 3, 6, 7 en 8 der Algemeene Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland, art. 5 der Wet van 20 Juli 1895 (S. 139) en art. 23 Sr., veroordeeld tot eene geldboete van f0.50 en vervangende hechtenis van een dag.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Besier.

Aan den requirant is bij dagvaarding ten laste gelegd, dat hij in de gemeente Heemstede op den 16 October 1913 de sloot grenzende aan en voor de halve breedte deel uitmakende van het kadastraal perceel 2466 der gemeente Heemstede Sectie B. niet schoon was gemaakt, althans niet van alle losse en vaste planten was gezuiverd, behorende deze sloot tot den boezem van Rijnland en wordende zij niet vermeld in staat A. of B. behorende bij Hoofdstuk I der algemeene Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland, zijnde bedoelde sloot op vermelden dag op last van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland geschouwd door Derk van der Klip R.zn., opzichter van Rijnland's Waterstaat, en zulks terwijl hij, beklagde, in het gaarderbroek van Rijnland bekend stond als eigenaar van het bovengenoemde kadastrale perceel en van de daaraan grenzende sloot.

Bij het bestreden vonnis is het ten laste gelegde bewezen verklaard, met dien verstande, dat bewezen is, dat de sloot niet van alle losse en vaste planten was gezuiverd, en de beklagde veroordeeld.

Bij tijdig ingediende memorie worden hier tegen vier middelen van cassatie aangevoerd. Het eerste luidt:

„Schending althans verkeerde toepassing van de artt. 121 en 191 der Grondwet, 1, 4 en 5 der Wet van 20 Juli 1895, S. 139, 1 Sr., 216 Sv., in verband met de artt. 3, 6 en 152 der algemeene keur voormeld, doordat de Kantonrechter na overweging, dat requirant in ieder geval na 19 Augustus 1913 geen eigenaar meer was van het in de dagvaarding omschreven perceel Kad. Sectie B. n°. 2466, en na overweging, dat door requirant ten onrechte werd beweerd, dat waar in art. 6 der alg. keur van het Hoogheemraadschap Rijnland is bepaald, dat „als onderhoudsplichtige van de boezemwateren worden aangemerkt zij die in Rijnland's gaarderboek bekend staan als eigenaar enz.” dit

zou moeten worden gelezen: „eigenaar zijnde, als zoodanig in Rijnland's gaarderboek staan ingeschreven”, niettemin het ten laste gelegde feit strafbaar achtte en den requirant, als hebbende dit feit gepleegd, tot de bovengemelde geldboete veroordeelde, terwijl deze daarentegen had behooren te zijn ontslagen van alle rechtsvervolging te dezer zake”.

Deze grief wordt hiermede toegelicht, dat waar art. 6 der keur als onderhoudsplichtige van de boezemwateren aanmerkt hen die als eigenaar in Rijnland's Gaarderboek bekend staan en dit gaarderboek bijkennis de artt. 155 en 156 van het Reglement dier instelling wordt vastgesteld voor een geheel jaar en alzoo zonder rekening te houden met den werkelijken toestand of wijziging daarvan *gedurende* dat jaar, en zonder dat voldoende waarborgen aanwezig zijn, dat vergissingen zijn uitgesloten, daar metterdaad door art. 6 der keur aan het bestuur van het Hoogheemraadschap de bevoegdheid gegeven en de mogelijkheid geopend wordt een „verplichting tot arbeid” op te leggen aan ieder ingezetene des Rijks, al is hij ook geen eigenaar, erpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker van een in Rijnland gelegen perceel, ja al staat hij met Rijnland in geenerlei betrekking of hij heeft hij nooit een voet in het Hoogheemraadschap gezet, en zulks terwijl in verband met artt. 625 B. W. en 461 Sr. niet eens kan gezegd worden, dat nakoming van den bij meergemeld art. 6 opgelegden onderhoudsplicht *in 't algemeen mogelijk is*. Een zoodanige verordening nu kan — zoo meent requirant — kwalijk geacht worden te zijn gemaakt in het *huishoudelijk* belang der instelling en mist — daar ook bij geen enkele wet aan de besturen van waterschappen de bevoegdheid is verleend een „verplichting tot arbeid” op te leggen aan ieder willekeurig ingezetene des Rijks — verbindende kracht. En hij voegt er aan toe, dat het wellicht in het huishoudelijk belang der instelling geweest ware, als onderhoudsplichtige aan te merken hen die — als van nature — daartoe zijn aangewezen en het best daartoe in staat zijn, nl. de werkelijke eigenaren of erpachters enz., maar dat het allerminst in het belang van het Hoogheemraadschap is den onderhoudsplicht slechts op te leggen aan lieden, waarvan het *niet* in 't algemeen vaststaat, dat zij tot het onderhoud

in staat zullen zijn en waardoor alzoo het gevaar, dat voor behoorlijke afwatering in Rijnland *niet* wordt gezorgd, naar zijne meening grooter is.

Art. 1 der Wet van 20 Juli 1895 (S. 139) verklaart de besturen van waterschappen bevoegd om verordeningen te maken in het huishoudelijk belang dier instellingen. Of in een bepaalde verordening het huishoudelijk belang is overschreden, staat m. i. niet ter beoordeeling van den Rechter, doch alleen van Gedeputeerde Staten, die de goedkeuring kunnen weigeren, en van de Kroon, die omtrent de goedkeuring of de weigering daarvan in hoogsten aanleg oordeelt. Zoo is ook beslist bij Uw. arrest van 10 Mei 1909 (W. 8876). Echter is later ten opzichte van plaatselijke verordeningen, omtrent welke een gelijksoortige vraag kan worden opgeworpen, door Uwen Raad anders geoordeeld, en wel bij de arresten van 25 Maart 1912 en 28 April 1913 (W. 9322 en 9503) (Ned. Jurispr. 1913 bid. 967 Red.). Indien het daar besliste ook hier zou moeten gelden, zou moeten worden onderzocht, of het hier geregelde onderwerp het huishoudelijk belang van het Hoogheemraadschap betrof. Mij dunkt, op deze vraag kan het antwoord moeilijk anders dan bevestigend luiden. Het schoonhouden van slooten en het daardoor bevorderen der afwatering is bij uitstek waterschapsbelang. En of nu de keur dit belang op de juiste wijze dient door de manier, waarop zij de onderhoudsplichtigen aanwijst, staat ook bij de opvatting, in de arresten van 1912 en 1913 gehuldigd, niet ter beoordeeling van den Rechter. Wat eindelijk betreft requirant's beroep op de onmogelijkheid, die soms voor de aldus aangewezen onderhoudsplichtigen zal bestaan, om den plicht na te komen — wanneer dit geval zich voordoet, zullen zij niet gestraft kunnen worden, doch dat deze onmogelijkheid *hier* bestond wordt niet beweerd. Het middel kan derhalve niet tot cassatie leiden.

Het tweede middel luidt: „Schending althans verkeerde toepassing der artt. 1 Sr. en 216 Sv. in verband met artt. 3, 6, 7 en 152 der algemeene keur voormeld”.

Tot toelichting hiervan wordt aangevoerd, dat art. 6b der keur als onderhoudsplichtigen van wateren als het onderwerpelijke hen aanmerkt, die in het Gaarderboek bekend staan als eigenaars enz. van de kadastrale perceelen waarin de wateren hetzij

geheel, *hetzij gedeeltelijk* gelegen zijn; *in het laatste geval enkel voorzover dit gedeelte strekt*. Daar nu de sloot, waarom het hier gaat, slechts voor de halve breedte deel uitmaakte van requirant's perceel n°. 2466, meent deze, dat hij ook slechts voor de halve breedte onderhoudsplichtig was. Ten laste is echter gelegd, dat de sloot *in haar geheel* niet schoon, immers niet van alle losse en vaste planten gezuiverd was; dit sluit niet uit, dat requirant's helft niet schoon zou zijn; wat ten laste is gelegd zou dus niet strafbaar zijn.

Te dien aanzien merk ik allereerst op, dat de dagvaarding en dus ook de zich daarbij geheel aansluitende bewezenverklaring den beklaagde noemen als in het Gaarderboek bekend staande als eigenaar niet van de halve, doch van de geheele sloot, immers van het kadastrale perceel (waarvan de sloot voor de halve breedte deel uitmaakt) en van de daaraan grenzende sloot, zulks ook in overeenstemming met de verklaring van den Dijkgraaf, waarop recht is gedaan. Het middel mist dus feitelijken grondslag. — Echter moet worden toegegeven, dat de Kantonrechter, dáár waar hij dezelfde verdediging, die nu als tweede cassatiemiddel wordt aangevoerd, in het bestreden vonnis weerlegt, wel schijnt uit te gaan van de opvatting, als ware ten laste gelegd, dat beklaagde slechts van de halve sloot eigenaar zou zijn. Hij overweegt nl., dat het onmogelijk is, de halve breedte van een sloot van losse planten gezuiverd te houden, wanneer niet ook de andere helft schoon is, dat dan ook de betrekkelijke zinsnede van art. 6 slechts effect kan hebben, voorzover een sloot loopt langs naast elkander gelegen landerijen van verschillende eigenaren, doch dat ten opzichte van aan weerszijden van een sloot gelegen perceelen de verplichting tot onderhoud op beide eigenaren voor het geheel rust, waarvoor hij nog een beroep doet op art. 708 B. W. En deze overweging schijnt mij, wanneer 's Kantonrechter's hier gehuldigde opvatting van de telastelegging als de ware zou moeten worden aangemerkt, met uitzondering van het minder gelukkig beroep op art. 708, dat van *gemeene* slooten spreekt, geheel juist. Inderdaad is het onmogelijk een sloot slechts voor de halve breedte van losse planten (als kroos en dergelijke) zuiver te houden, de verplichting om het water daarvan schoon te

houden — en dus ook de daarmede één geheel uitmakende verplichting om dat te doen ten aanzien van vaste planten — kan dus, wanneer één sloot voor de halve breedte aan twee aangelanden toebehoort, slechts op beiden voor het geheel rusten. En vergeefs voert requirant hier tegen verder aan, dat dan hetzelfde zou moeten gelden, wanneer de sloot in de lengte aan verschillende eigenaren toebehoorde, zoodat dan de bedoelde zinsnede van art. 6 nimmer zou kunnen worden toegepast. Immers dit geval is een geheel ander, daar kroos niet verpleegt af te drijven en zich dus wel over de geringe breedte, doch niet over een uitgestrekte lengte eener sloot pleegt te verspreiden.

Ook het tweede middel kan dus in geen geval tot cassatie leiden.

Als derde middel is aangevoerd: „Schenking althans verkeerde toepassing der artt. 1 Sr. en 216 Sv. in verband met artt. 3, 6 en 7 der algemeene keur voormeld”, en wel op grond, dat art. 7 bepaalt, dat bij het zuiveren van alle losse en vaste planten de riet-, dulle-, bies- en liesplanten langs de kanten behouden mogen blijven ter breedte van 0.50 Meter, waar de wateren een breedte hebben van 8 tot 12 Meter (en tot grootere breedten waar de wateren zelf nog breder zijn) en dat in de telastelegging dezer beperking niet is opgenomen en zij dus de vereischen voor de strafbaarheid van het feit zou missen.

Ook dit middel kan niet opgaan, omdat — daargelaten, dat in de telastelegging sprake is van een „sloot”, hetgeen een veel geringere breedte dan van 8 Meter insluit — daarin de afwezigheid van uitzonderingsgevallen niet behoeft te worden vermeld.

Het vierde middel eindelijk luidt: „Schenking althans verkeerde toepassing der artt. 211, 216, 221 en 223 Sv., doordat de Kantonsrechter, den requirant als schuldig aan het ten laste gelegde feit veroordeelde tot eene geldboete van f 0.50 op de overweging dat het feit „den beklagde ten laste gelegd wettig en overtuigend is bewezen door het op den ambtseer opgemaakte proces-verbaal van den opzichter van der Klip, de ambtseedige verklaring van den Dijkgraaf van Rijnland en de beëdigde verklaring van den getuige v. d. Klip met dien verstande dat bewezen is, dat de sloot niet van alle losse planten was

gezuiverd”, doch bij het vonnis niet wordt overwogen of beslist, dat bewezen is, dat de sloot op 16 October 1913 niet van alle losse en vaste planten was gezuiverd”.

Ook dit middel mist feitelijken grondslag, daar blijkens de eerder door mij in haar geheel aangehaalde telastelegging de datum van 16 October daartoe behoort en dus ook tot de bewezenverklaring, die zich bij de telastelegging geheel aansluit, alleen nader vaststellende, dat het ten laste gelegde niet schoongemaakt hebben heeft bestaan in het niet gezuiverd hebben van alle losse en vaste planten.

Mijne conclusie strekt tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Savelberg;

Gelet op de middelen van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat aan den requirant bij inleidende dagvaarding is ten laste gelegd: dat op 16 October 1913 de sloot grenzende aan en voor de halve breedte deel uitmakende van het kadastrale perceel 2466 der gemeente Heemstede Sectie B. niet schoon was gemaakt, althans niet van alle losse en vaste planten was gezuiverd, behorende deze sloot tot de boezem van Rijnland en wordende zij niet vermeld in staat A. of B. behorende bij Hoofdstuk I. der Algemeene keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland, zijnde bedoelde sloot op voormelden dag op last van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland geschoond door Dirk van der Klip R.zn., opzichter van Rijnland's Waterstaat, en zulks, terwijl hij, beklagde, in het Gaarderboek van Rijnland bekend stond als eigenaar van het bovengenoemde kadastrale perceel en van de daaraan grenzende sloot; dat dit feit bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend bewezen is verklaard, met requirants schuld daaraan, met dien verstande, dat de sloot niet van alle losse en vaste planten was gezuiverd;

O. ten aanzien van het vierde middel, dat, als den vorm betreffende, het eerst dient te worden behandeld;

dat dit middel feitelijken grondslag mist, vermits de woorden der dagvaarding „op 16 October 1913” ook de bewezen verklaarde omstandigheid „dat de sloot niet

van allè losse en vaste planten was gezuiverd" beheerschen;

dat alzoo dit middel is ongegrond;

O. wat het eerste middel van cassatie betreft:

dat, wat ter ondersteuning daarvan bij de memorie van cassatie wordt aangevoerd, hierop neerkomt, dat door art. 6 der toegepaste Rijnlandsche keur, in verband met de artt. 155 en 156 van het Reglement voor het Hoogheemraadschap, regelende de wijze van vaststelling van het Gaarderboek — welk Reglement is vastgesteld bij K. B. van 6 Juli 1857 (S. 90), laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 10 Juli 1891 (S. 146) — aan het Bestuur van het Hoogheemraadschap de bevoegdheid is gegeven een „verplichting tot arbeid" op te leggen aan ieder ingezetene des Rijks, ook aan hen, die metterdaad geen eigenaar, erfpachter, opstaller, of vruchtgebruiker van een in Rijnland gelegen perceel zijn en zelfs aan hen, die met Rijnland in geenerlei betrekking staan of gestaan hebben;

dat met het oog op art. 625 B. W. en art. 461 Sr., niet eens gezegd kan worden, dat nakoming van den aldus opgelegden onderhoudsplicht in het algemeen mogelijk is;

dat uit een en ander volgt, dat de keur verbindende kracht mist, daar zij kwalijk kan geacht worden gemaakt te zijn in het huishoudelijk belang der instelling;

O. hieromtrent:

dat van de in het middel aangehaalde artikelen der keur, voorzover ten deze van belang, art. 3 bepaalt:

dat een boezemwater, als de onderwerpelijke in den boezem van Rijnland gelegen sloot, telken jare vóór 15 October door of vanwege de onderhoudsplichtigen moet worden schoon gemaakt, met dien verstande, dat het moet schoon zijn ten tijde der schouw in art. 8 bedoeld;

art. 152: dat, indien bij deze schouw bevonden wordt, dat niet of niet voldoende voldaan is aan het voorschrift van art. 3, de nalatige gestraft wordt met eene geldboete van ten hoogste f 15, terwijl art. 6 aanwijst, wie als onderhoudsplichtigen van de boezemwateren worden aangemerkt en wel, voorzover het onderwerpelijk geval betreft, in alinea 1 onder b.: hen, die in Rijnlands Gaarderboek bekend staan als eigenaars, erfpachters, opstalhouders of

vruchtgebruikers van de kadastrale percellen, waardoor de wateren, welke een eigen kadastraal nummer hebben, zijn aangeduid, of waarin de wateren, welke geen eigen kadastraal nummer hebben, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk gelegen zijn; in het laatste geval enkel voor zoover dit gedeelte strekt;

dat gemelde voorschriften betreffen het schoonhouden van water in den boezem van Rijnland, waardoor de afwatering wordt bevorderd, en dus zonder twijfel het huishoudelijk belang van het Hoogheemraadschap, zoodat het Bestuur van het Waterschap aan art. 191 der Grondwet, in verband met art. 1 der Wet van 20 Juli 1895 (S. 139) de bevoegdheid tot het vaststellen daarvan ontleende;

dat zulks in het bijzonder ook geldt van de bepaling, waarbij de onderhoudsplichtigen worden aangewezen, terwijl de vraag of het huishoudelijk belang op de juiste wijze daarbij wordt gediend, niet staat ter beoordeeling van den rechter;

dat voorts de omstandigheid, dat het soms onmogelijk zou kunnen zijn de verordening na te leven — op welke omstandigheid ten deze geen beroep is gedaan — wel tot uitsluiting der strafbaarheid kan leiden, doch niet tot het buiten toepassing laten der keur als onverbindend;

dat alzoo voormelde in het middel aangehaalde wettelijke bepalingen niet zijn geschonden, terwijl geen gronden zijn aangevoerd, en er ook geene zijn gevonden om schending der overige in het middel genoemde bepalingen aan te nemen;

dat alzoo het eerste middel van cassatie is ongegrond;

O. ten aanzien van het tweede middel:

dat dit blijkens de toelichting hierop steunt, dat, waar de sloot, waarvan de rede, slechts voor de halve breedte deel uitmaakte van perceel n°. 2466, requirant ook slechts voor die halve breedte als onderhoudsplichtige kon worden aangemerkt;

dat nu, waar enkel is ten laste gelegd, dat de sloot — in haar geheel — niet schoon was, daarmede niet werd uitgesloten, dat bedoelde halve breedte wél schoon was, in welk geval de requirant niet strafbaar zou zijn, als zijnde tegen het feit, zooals het is gesteld, geen straf bedreigd, zoodat hij had dienen te zijn ontslagen van rechtsvervolging;

O. daaromtrent:

dat de hiervoren aangehaalde bepaling van art. 6 den onderhoudsplicht van de daarin omschreven wateren, die geen eigen kadastraal nummer hebben, legt op hen; die in Rijnland's Gaarderboek bekend staan als eigenaars enz. van de kadastrale percelen, waarin, doch *enkel voor zoover* die wateren daarin gelegen zijn; dat dit laatste duidelijk volgt uit de woorden: „in het laatste geval”, nl. wanneer zij slechts gedeeltelijk in een kadastraal perceel gelegen zijn „enkel voor zoover dit gedeelte strekt”;

dat nu bij de dagvaarding enkel ten aanzien der halve breedte van de sloot is gesteld, dat zij deel uitmaakte van het kadastraal perceel n°. 2466 en dat requirant als eigenaar daarvan in Rijnland's Gaarderboek bekend stond, het hem ten laste gelegd feit, dat hij niet enkel die halve breedte doch de *heele* sloot niet had schoon gemaakt, te zijnen opzichte geen strafbaar feit opleverde, daar hij daartoe niet was gebonden;

dat nu wel mede bij de dagvaarding is ten laste gelegd, dat requirant in het Gaarderboek bekend stond als eigenaar van de aan voormeld kadastraal perceel *grenzende* sloot, doch uit deze laatste omstandigheid geen onderhoudsplicht voortvloeit, immers daardoor niet is gesteld, dat requirant in voormeld boek bekend stond als eigenaar enz. van een kadastraal perceel, waarvan dit deel der sloot deel uitmaakte of waardoor dit deel der sloot met een eigen nummer werd aangeduid;

O. dat hetgeen ten laste gelegd en bewezen verklaard is, derhalve niet valt in de strafbepaling van art. 152 in verband met de artt. 3 en 6 der in het middel aangehaalde keur, en — wijl het ook niet elders is strafbaar gesteld — de beklagde te dier zake had moeten zijn ontslagen van rechtsvervolging, weshalve het voorgestelde middel is gegrond en het aangevallen vonnis, behalve ten aanzien der bewezenverklaring, behoort te worden vernietigd;

O. dat ingevolge beslissing een onderzoek van het *derde* voorgedragen middel verval;

Vernietigt het vonnis in deze zaak door den Kantonrechter te Haarlem den 6den Mei 1914 geweest, behalve voor zoover daarbij de ten laste gelegde feiten bewezen zijn verklaard;

Rechtdoende ten principale krachtens art. 105 R. O.:

Verklaart hetgeen bewezen is geacht niet strafbaar, en

Ontslaat den beklagde, thans requirant, te dier zake van alle rechtsvervolging. (Ned. Jur.)

28 October 1914. *MISSIVE* van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin betreffende onderhoud van Belgische vluchtelingen.

Naar mij gebleken is, bestaat er onzekerheid, hoeveel van Regeeringswege voor het onderhoud van Belgische vluchtelingen wordt vergoed aan de gemeenten.

Ik veroorloof mij daarom U te verzoeken, ter kennis van de Burgemeesters in Uw gewest te brengen, voor zoover althans noodig, dat in den regel voor het onderhoud van die vluchtelingen in welker onderhoud particulieren niet voorzien, vanwege mijn Departement wordt vergoed een bedrag van ten hoogste *f* 0.30 à *f* 0.35 per dag voor een volwassene en van *f* 0.15 à *f* 0.20 per dag voor een kind.

Nopen bijzondere omstandigheden tot hogere kosten, dar moeten mij die worden toegelicht, maar niet dan bij hooge uitzondering zal een hooger bedrag kunnen worden toegestaan. (W. v. d. B. A.)

29 October 1914. *BESLUIT*, tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van de pokken en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 509.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat, onyverminderd Ons besluit van 16 September 1913 (*Staatsblad* n°. 370), nader buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der pokken en tot wering harer uitbreiding en gevolgen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 18 September 1914, n°. 9024, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, van 21 September 1914, n°. 156, afdeling Invoerrechten, van 23 September 1914, La. F, afdeling Spoorwegen en van 25 September 1914, n°. 5792, afdeling Nijverheid;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 October 1914, n°. 28);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i. van 21 October 1914, n°. 10375, afdeling Volksgezondheid en Armwezen, van 23 October 1914, n°. 135, afd. Invoerrechten, van 26 October 1914, La. A, afd. Spoorwegen en van 27 October 1914, n°. 6358, afd. Nijverheid ;

Hebben goedgevonden en verstaan :
te bepalen :

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. De gemeentebesturen en de burgemeesters, ieder voor zooveel hun aangaat, dragen nauwlettend zorg voor eene doeltreffende toepassing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64), 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 166), 21 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 157), 14 Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 204), 17 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 208) en 27 April 1912 (*Staatsblad* n°. 165).

Uittreksels uit den tekst dier wet, voor zoover de bepalingen op pokken toepasselijk zijn, en de herinnering daarvan aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens uit den tekst van dit besluit worden vanwege Onze Minister van Binnenlandsche Zaken, zoodra deze dit noodig acht, aan de gemeentebesturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

2. Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van dit besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijld te geven.

3. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan pokken lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden dat hij door die ziekte is besmet, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

4. De burgemeester is bevoegd, op de personen, die aan pokken lijden of, op grond van een ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, doen vermoeden dat zij door die ziekte besmet zijn of de besmetting

op anderen kunnen overbrengen, de door hem noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats voor de opneming beschikbaar ter verpleging te doen overbrengen, wanneer hun toestand overeenkomstig de verklaring van den behandelenden geneeskundige dit gedooft.

De personen, waarop de in de vorige alinea bedoelde maatregelen worden toegepast, zijn verplicht zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

5. De burgemeester is bevoegd, na ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen van welken aard ook, uit het huis, erf, voer- of vaartuig, waar een geval of een verdacht geval van pokken voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

6. In spoedeisende gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voor zoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester aan deze onmiddellijk te doen toekomen of ten gebruike af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of vervoer van lijdens aan pokken of daarvan verdachten, of voor ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — of voor vervoer van besmette goederen of voorwerpen.

Bij weigering of geschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het hoofd van het Departement, waaronder de inrichting ressorteert.

7. De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde register in slaapsteden en logementen. Hij doet, voor zoover hem dit noodig voorkomt, toezicht houden op alle tijdelijk in de gemeente verblijvende personen en op hunne verblijfplaatsen.

Indien vanwege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde personen belast is, zijn deze verplicht dien geneeskundige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de

uitvoering van dit besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, te verschaffen, tenzij zij kunnen aantoonen binnen de laatste vijf dagen niet in eene met pokken besmette plaats vertoefd te hebben.

De burgemeester is bevoegd, na ingewonnen advies van den ambtenaar van het Staats-toezicht op de volksgezondheid, de personen, die tijdelijk in zijne gemeente verblijf houden, en van wie niet blijkt, dat zij met goed gevolg of meer dan eens de koepokinenting hebben ondergaan of aan de natuurlijke kinderpokken (variolaë) hebben geleden, ten spoedigste in de gelegenheid te stellen te worden ingeënt.

Onverminderd het voorschrift van artikel 18 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), draagt de burgemeester zorg voor zoo ruim mogelijk opengestelde gelegenheid tot kostelooze koepokinenting en herinenting, zoo noodig op verschillende plaatsen in de gemeente.

De aankondigingen geschieden, behalve op de gebruikelijke wijze, o. m. ook door mededeeling in scholen, en in andere inrichtingen, waar vele personen verblijf houden of arbeiden.

De burgemeester doet van hetgeen door hem ter bestrijding der pokken of van verdachte gevallen dier ziekte wordt of is verricht, ten spoedigste mededeeling aan den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

HOOFDSTUK II.

§ 1. Van het toezicht op landverhuizers en dergelijken.

8. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden: a. landloopers en zigeuners (bohémien), b. landverhuizers en personen, die bij troepen reizen of de grens overtrekken, niet toegelaten, dan na geneeskundig onderzocht te zijn en zoo noodig, na ontsmetting der kleederen en reiniging der personen.

Uitzonderingen op het bepaalde in het eerste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel kunnen bepalen, dat personen, bedoeld sub b van het eerste lid van dit artikel, in Nederland slechts worden toegelaten, langs de wegen en casu quo met de treinen, daartoe door hen aan te wijzen.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten, wegen en casu quo treinen, worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag, voordat zij in werking treden.

9. Het onderzoek geschiedt aan het grensstation of den eersten Nederlandschen grens-post, waar de in het vorig artikel bedoelde personen aankomen, door eenen geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekenning van een door deze te bepalen vergoeding tot wederopzeggens wordt aangewezen, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10, 11 en 12 van dit besluit.

10. Het onderzoek valt steeds zooveel mogelijk samen met het douane-onderzoek en wordt verricht op de wijze, die door den geneeskundige het meest doeltreffend wordt geoordeeld.

Deze treedt omtrent het onderzoek in overleg met den hoogst in rang zijnden der aanwezige ambtenaren van de Invoerrechten en Accijnzen, en, indien het onderzoek geschiedt op een spoorweg- of tramstation, tevens met den chef daarvan.

11. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden niet aan pokken te lijden, noch verschijnselen vertoonen, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn, mogen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting van hunne reis toegelaten.

Aan de vergunning tot voortzetting van de reis kunnen voorwaarden worden verbonden.

Aan hen wordt zoo spoedig mogelijk een schriftelijk bewijs afgegeven, volgens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld model, vermeldende dat zij, Nederland binnengekomen, geen ziekteverschijnselen vertoonden, welke het bestaan van pokken deden vermoeden.

12. Personen, die door den geneeskundige bevonden worden aan pokken te lijden, worden onverwijld, met inachtneming van artikel 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), overgebracht naar eene door den burgemeester der grensgemeente, waarin het onderzoek plaats heeft, volgens artikel 20 van dit besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekte en daar afgezonderd en verpleegd.

Gelijke maatregelen worden genomen, indien de geneeskundige dit noodig oordeelt, ten opzichte van personen, die verschijnselen vertoonden, welke doen vermoeden, dat zij door die ziekte besmet zijn.

De kosten van vervoer en verpleging worden

door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed. Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd of verpleegd.

Personen, wier lichamen of kleederen besmet moeten worden geacht, worden niet tot voortzetting hunner reis toegelaten, dan na reiniging en ontsmetting, waaronder het onschadelijk maken van ongedierte is begrepen.

§ 2. Van het grensverkeer.

13. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geen personen toegelaten, komende uit door Onze genoemde Ministers aangevozen naburige, met pokken besmette, buitenlandsche gemeenten, dan na geneeskundig onderzoek en zoo noodig ontsmet te zijn.

De beschikkingen tot aanwijzing van bedoelde gemeenten worden in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst tenminste één dag vóórdat zij in werking treden.

Uitzonderingen op het bepaalde in het 1ste lid worden niet toegestaan, dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

Op dit onderzoek is toepasselijk het bepaalde in de artikelen 9, 10, 11 en 12 van dit besluit.

§ 3. Van het goederenvervoer.

14. Onverminderd de bestaande bepalingen omtrent het verbod van in-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kledingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed uit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is verboden in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, huiden, bontwerk en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen, uit landen of plaatsen, mede door Onze genoemde Ministers aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

15. Een ieder, die waarnaemt, dat van goederen, waarvan in-, door- en vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie of van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

Op de goederen, van welke, niettegenstaande

daarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

16. Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) worden aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen.

17. Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens) uit het buitenland binnenkomende, worden aan de grenzen niet aangehouden, behoudens dat wagens, waarin lijders aan pokken of personen, die verdacht worden aan pokken te lijden of waarin besmette of van besmetting verdachte goederen aangebracht zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein worden gehaakt en op de wijze door den geneeskundige voorgeschreven, worden ontsmet en zoo noodig van ongedierte worden gezuiverd.

18. Bagages en lijfgoederen van personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, zijn onderworpen aan het onderzoek, bedoeld in genoemde artikelen.

Deze bagages en lijfgoederen worden niet aangehouden dan voor zoover en voor zoolang dit ter ontsmetting noodig is.

Bagages en lijfgoederen, voor ontsmetting aangehouden, worden desverlangd aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

19. Koopmans- en andere goederen, uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of doorvoer niet verboden is, worden niet aangehouden en aan ontsmetting onderworpen, tenzij zij, naar het oordeel van den met het onderzoek belasten geneeskundige, geacht kunnen worden besmet te zijn.

§ 4. Verdere bepalingen.

20. De burgemeester van elke grensgemeente, als in artikel 8 en artikel 13 van dit besluit is bedoeld, zorgt, zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of met den krachtens artikel 9 aangewezen deskundige :

a. voor de inrichting van een gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in de artikelen 8 en 13 van dit besluit bedoelde personen, lijdende aan of verdacht van pokken ;

b. voor een geschikte plaats voor de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdachte ongedierte — van de in de artikelen 18 en 19 van dit besluit bedoelde goederen ;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — of het vervoer van personen of van goederen, bedoeld in de artikelen 8, 13, 18 en 19 van dit besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, middelen tot het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte, vervoermiddelen, meubelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht ter voldoening aan artikel 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134); bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som deswege aan de gemeente te vergoeden.

21. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, de stationschefs en alle geëmployeerden aan een spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — behandeling en verpleging en het vervoer van personen of van goederen.

Onverminderd het bepaalde in artikel 3, zijn conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram verplicht, den geneeskundige zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij personen, als bedoeld in de artikelen 8 en 13, hebben waargenomen en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

22. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artikelen 9, 11, 12, 13, 18 en 19 van dit besluit, komen ten laste van het Rijk, voor zoover in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolge eenige andere wettelijke bepaling, ten laste van anderen moeten worden gebracht.

23. De krachtens artikel 9 van dit besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de ambtenaar van het Staatstoezicht op de volks-

gezondheid, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie, of van invoerrechten en accijnzen, de stationschefs, en de overige geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de wering of bestrijding der pokken.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd artikel 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en bovengenoemden ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

§ 5. Van het scheepvaartverkeer.

24. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wering van de besmetting van pokken, toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing, voor zoover mogelijk en noodig, van de artikelen 8 tot en met 12 en 20 tot en met 23 van dit besluit.

25. Aan elk der door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat aan te wijzen plaatsen, gelegen aan stroomen, rivieren, kanalen of andere binnenwateren, wordt geneeskundig toezicht gehouden op de daarlangs varende schepen en hunne opvarenden door een of meer geneeskundigen, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekening van een door dezen te bepalen vergoeding, tot wederopzegging worden aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde plaatsen wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst ten minste één dag vóórdat zij in werking treedt.

Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden, is de burgemeester bij het verschijnen of dreigen der pokken bevoegd, ten koste van de gemeente geneeskundig toezicht te doen houden op de opvarenden van de in de gemeente vertoevende vaartuigen. De personen, waarop dit toezicht wordt uitgeoefend, zijn verplicht zich daaraan te onderwerpen.

26. Onverminderd artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooals dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), wordt elk schip; varende

langs of aankomende aan eene der in artikel 2b van dit besluit bedoelde plaatsen, onderworpen aan een gezondheidsonderzoek.

De schipper is verplicht met zijn schip de door den burgemeester aan te wijzen ligplaats in te nemen en aldaar zonder gemeenschap met den wal of met andere vaartuigen te blijven, totdat het gezondheidsonderzoek en de naar aanleiding daarvan bevolen gezondheidsmaatregelen toegepast zijn.

Op dit verbod van gemeenschap met den wal is toepasselijk het tweede lid van artikel 10 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), zooda's dat luidt volgens de wet van 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36).

De schipper zorgt met al de te zijner beschikking staande middelen voor de stipte naleving van de gegeven bevelen en is verplicht de vragen, hem door of namens den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige gedaan, nauwkeurig en naar waarheid te beantwoorden.

27. De geneeskundige verricht het gezondheidsonderzoek van het schip, van de opvarenden en van de lading of andere op het schip aanwezige goederen, op de wijze, die hem, na overleg met den burgemeester, het meest doeltreffend voorkomt.

Indien het blijkt, dat het schip binnen de laatste 24 uren een gezondheidsonderzoek overeenkomstig de voorschriften van dit besluit heeft ondergaan, kan hij het van verder onderzoek vrijstellen, indien de toestand van het schip of van de opvarenden hem tot zoodanig onderzoek overigens geen aanleiding geeft.

28. De geneeskundige, die het onderzoek verricht heeft, geeft den burgemeester advies omtrent de in het belang der volksgezondheid te nemen maatregelen, aan welk advies de burgemeester verplicht is onverwijld gevolg te geven, behoudens beroep op Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De kosten op deze maatregelen vallende, komen ten laste van het Rijk.

Ouitsmetting — waaronder is begrepen het onschadelijk maken van besmet of van besmetting verdacht ongedierte — geschiedt, zoo noodig, volgens de regelen, krachtens artikel 25 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) vastgesteld.

29. Het schip wordt dadelijk tot den verderen doortocht toegelaten en het verbod van gemeenschap met den wal opgeheven, hetzij na afloop van het gezondheidsonderzoek, indien dit tot geen verdere maatregelen aanleiding geeft, hetzij, nadat aan de maatregelen naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek

voorgeschreven, uitvoering is gegeven. In het laatste geval kunnen evenwel de opvarenden, die bij het gezondheidsonderzoek bevonden worden, niet te lijden aan pokken, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, met toestemming van den met het onderzoek belasten geneeskundige, terstond onbelemmerd aan den wal worden toegelaten. Vooraf heeft oitsmetting der kleederen en reiniging der personen plaats, indien dit door den geneeskundige noodig wordt geoordeeld.

30. Ten bewijze, dat het schip tot den verderen doortocht is toegelaten, en het verbod van gemeenschap met den wal is opgeheven, ontvangt de schipper van den met het gezondheidsonderzoek belasten geneeskundige eene schriftelijke verklaring volgens het model door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen en waaruit zal moeten blijken van den toestand van het schip, van dien der opvarenden en van dien der lading of andere op het schip aanwezige goederen, benevens van het aantal der opvarenden.

Eene dergelijke verklaring wordt ook door den geneeskundige afgegeven in het geval, bedoeld in het tweede lid van artikel 27 van dit besluit, in welk geval daarvoor ook de bevestiging van eene vroegere verklaring in de plaats kan treden.

31. De burgemeester van elke gemeente, waarin eene plaats ligt, als in artikel 25 van dit besluit bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk, op Rijkskosten, in overleg met den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid of den krachtens genoemd artikel aangewezen geneeskundige, voor het personeel en het materieel, dat de geneeskundige voor het gezondheidsonderzoek behoeft en dat noodig is voor de uitvoering van de naar aanleiding van het gezondheidsonderzoek voorgeschreven maatregelen.

32. Op de krachtens artikel 25 van dit besluit aangewezen geneeskundigen zijn toepasselijk het eerste en derde lid van artikel 23 van dit besluit.

Zij staan den burgemeester en elken ambtenaar van Rijks- of gemeentepolitie met hun advies ter zijde, wanneer dezen dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften betreffende de woring of bestrijding der pokken.

De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen, onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door bedoelde geneeskundigen voorgeschreven maatregelen.

HOOFDSTUK III.

SLOTBEPALINGEN.

33. Onze in dit besluit genoemde Ministers zijn bevoegd de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of gedane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

34. Waar in dit besluit sprake is van den ambtenaar van het Staatstoezicht op de volksgezondheid, wordt daaronder verstaan de Inspecteur, krachtens de Gezondheidswet belast met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

35. Dit besluit, dat, tenzij het eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 29sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Min. v. Landbouw, Nijverheid en Handel a. i.,

TREUB.

(*Uitgeg.* 24 Nov. 1914.)

29 October 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van boter. S. 510.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van boter te verbieden;

Gezien de Wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i. van 26 October 1914, Kabinet, Litt. V 110;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 October 1914, n°. 3);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 29 October 1914, Kabinet Litt. E 112;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van boter is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 29sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i.

TREUB.

(*Uitgeg.* 29 Oct. 1914.)

30 October 1914. BESLUIT, houdende machtiging om voor het leerjaar 1914—1915 af te wijken van sommige bepalingen in het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie. S. 511.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën van 28 September 1914, IIde Afdeling, n°. 259, en van 1 October 1914, Afdeling C¹, n°. 60;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13den October 1914, n°. 31);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 24 October 1914, IIde Afdeling, n°. 362 en van 28 October 1914, Afdeling C¹, n°. 6;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Artikel Een.

Onze Minister van Oorlog is gemachtigd, om voor het leerjaar 1914—1915, voor zoover zulks hem noodig zal blijken, in het belang van de toelating tot en van het onderwijs aan de Koninklijke Militaire Academie, zoomede ten behoeve van de cadetten dezer inrichting, af te wijken van de hierna vermelde Artikelen of gedeelten van Artikelen van het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 7 Juni 1912 (*Staatsblad* n°. 186), te weten:

Artikel 1, eerste zinsnede.

Artikel 5, eerste zinsnede.

Artikel 6.

Artikel 8, eerste en derde zinsnede.

Artikel 29.

Artikel 62, sub 7° b.

Artikel 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 79, 80, 81.

Artikel 83, laatste zinsnede.

Artikel 89 en 102.

Artikel Twee.

Dit Besluit wordt geacht in werking te zijn getreden op den 1sten October 1914.

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 30sten October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg.* 3 Nov. 1914.)

2 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van *kunstwol, wolafval, halfwollen goederen, gemengde garens, wollen dekens, militair laken* en daarvan vervaardigde kledingstukken, alsmede van *flanél* en daarvan vervaardigde ondergoederen. S. 512.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van *kunstwol, wolafval, halfwollen goederen, gemengde garens, wollen dekens, militair laken* en daarvan vervaardigde kledingstukken, alsmede van *flanél* en daarvan vervaardigde ondergoederen te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i. van 26 October 1914, Kabinet, Litt. W¹¹⁰;

Den Raad van State gehoord (advies van 27 October 1914, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 30 October 1914, Kabinet, Litt. U¹¹²;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig Artikel.

De uitvoer van *kunstwol, wolafval, halfwollen goederen, gemengde garens, wollen dekens, militair laken* en daarvan vervaardigde kledingstukken, alsmede van *flanél*, en daarvan vervaardigde ondergoederen is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit,

1914.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 2den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i.,

TREUB.

(*Uitgeg.* 2 Nov. 1914.)

2 November 1914. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent het verleenen van teruggaaf van accijns voor suiker gebezigd voor de bereiding van alcoholhoudende goederen, die naar het buitenland worden uitgevoerd met afschrijving van gedistilleerd-accijns. S. 513.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 14den October 1914, n°. 93, Accijnzen;

Gezien artikel 83 der Suikerwet, aangevuld bij artikel V der wet van 5 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 32);

Den Raad van State gehoord (advies van 27 October 1914, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 29 October 1914, n°. 138, Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig Artikel.

Bij uitvoer van likeuren en andere samengestelde gedistilleerde dranken, elixers, essences, tincturen en met gedistilleerd bereide geneesmiddelen, met afschrijving van den gedistilleerd-accijns, wordt teruggaaf van den accijns verleend voor de daarin vervatte saccharose en invertsuiker. Buiten aanmerking blijft de suiker, afkomstig van vruchten of andere plantendeelen, die zelve of waarvan sappen of aftreksels voor de bereiding der goederen zijn gebezigd.

Ten aanzien van die teruggaaf zijn van toepassing de bepalingen van Ons besluit van 15 Maart 1910 (*Staatsblad* n°. 86).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het

Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 2den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
(*Uitg.* 8 Nov. 1914.)

2 November 1914. BESLUIT, tot overbrenging van de zorg voor de uitvoering van wetten en Koninklijke besluiten betreffende arbeidersverzekering en betreffende den geld- en fondsenhandel in de tegenwoordige buitengewone omstandigheden, van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel naar dat van Financiën. S. 514.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën en van Onzen Minister van Financiën, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, van den 30 October 1914, Kabinet n°. 64 en Kabinet n°. 302;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Voorbehoudens wettelijke voorziening:

met ingang van 15 November 1914 de zorg voor de uitvoering van de Ongevallenwet 1901, de Radenwet, de Ziektewet, de Invaliditeitswet en de Beurswet 1914, alsmede van de uit die wetten voortgevloeide Koninklijke besluiten, voor zooveel het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel bij die uitvoering betrokken is, over te brengen van dat Departement naar dat van Financiën;

met dien verstande, dat de zorg voor de uitvoering van de begrootingswetten voor de dienstjaren 1913 en 1914, voor zoover deze op bovengenoemde wetten en besluiten betrekking hebben, voorloopig blijft berusten bij het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel.

Onze Ministers van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 2den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
De Minister van Financiën, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, TREUB.
(*Uitg.* 3 Nov. 1914.)

2 November 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vertrek van Belgische en andere militairen.

Ik heb de eer U.H.E.G. mede te deelen, dat de Raad van Ministers in de terzijde vermelde aangelegenheid de volgende gedragslijn heeft vastgesteld:

Het is niet mogelijk ten aanzien van alle mannelijke vreemdelingen in het bijzonder Belgen die Nederland binnenkomen een onderzoek in te stellen of zij tot het leger van een der oorlogvoerende partijen behooren. Bij het vertrek uit Nederland is een zoodanig verzoek evenmin mogelijk.

Er zal evenwel uit volkenrechtelijk beginsel moeten worden gewaakt tegen een min of meer georganiseerden uittocht uit ons land van de in burgerkleeding hier vertoevende personen behorende tot de Belgische strijdkrachten, zoodra er redelijke grond is voor het vermoeden dat zij vertrekken om zich wederom bij de legers der bondgenooten te voegen.

Zulks zou naar het gevoelen van den Minister-raad zooveel doenlijk verhinderd moeten worden evenals pogingen in Nederland om de zich hier in vrijheid bevindende Belgische militairen aan te sporen of geldelijk te helpen zich wederom bij hun leger aan te sluiten.

Ik zoude het zeer op prijs stellen, zoo Gij het bovenstaande spoedig ter kennis wildet brengen van de burgemeesters in Uwe provincie, met verzoek dienovereenkomstig te handelen; te bevorderen dat dienovereenkomstig worde gehandeld en te waken, dat in strijd daarmee worde gehandeld.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

J. B. KAN

3 November 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende het onderhoud van Belgische vluchtelingen.

Uit verzoeken van Burgemeesters om inlichtingen, in verband met de vaststelling van het bedrag, dat voor het onderhoud van vluchtelingen wordt vergoed, blijkt mij, dat in sommige gemeenten extra kosten voor toezicht, verwarming enz. gemaakt moeten worden. Ik ben bij de vaststelling van het bedrag voor vergoeding uitgegaan van de veronderstelling,

dat men daarvoor een volwassen persoon zou kunnen voeden, en dat voor het onderdak brengen bestaande gelegenheden zouden worden benut. Moeten bovendien nog extra kosten van toezicht, verwarming enz. gemaakt worden, dan ben ik bereid, ook die te vergoeden, mits zij worden gespecificeerd en tot het onvermijdelijke beperkt.

Kosten van aanschaffen van dekens, stroozakken en dergelijke zullen mede worden vergoed, mits eenvoudige goederen zijn aangeschaft.

Ik stel er prijs op, die goederen, voor zoover zij door vertrek van vluchtelingen vrijkomen, te mijner beschikking te krijgen ten behoeve van de in te richten vluchtelingenkampen. Gaarne verneem ik spoedig hoeveel dekens, stroozakken, matrassen enz., aangeschaft voor vluchtelingen er thans door vertrek reeds vrij zijn gekomen.

Wil den Burgemeesters verzoeken, die goederen ter beschikking te houden. Ik zal hun dienaangaande nadere instructiën doen toekomen. (Gem.-stem.)

4 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van *calciumacetaat*. S. 515.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van *calciumacetaat* te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i. van 28 October 1914, Kabinet, Litt. T¹¹¹,

Den Raad van State gehoord (advies van 2 November 1914, n°. 3);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 3 November 1914, Kabinet, Litt. B¹¹⁴;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van *calciumacetaat* is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verlenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staats-*

blad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 4den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i., TREUB.

(Uitg. 4 Nov. 1914.)

4 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van *loodlegeringen*. S. 516. (Tekst als S. 515.)

4 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van *ruwe cacao's*. S. 517. (Tekst als S. 515.)

4 November 1914. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog tot wijziging van de beschikking van den Minister van Marine, waarnemend Minister van Oorlog, van 28 April 1909, betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Nationale militie — die voor den dienst ter zee bestemd, daaronder begrepen — en van personeel der Landweer, voorzooft de zorg daarvoor aan de burgemeesters der gemeenten is opgedragen.

De Minister van Oorlog,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat het „Voorschrift betreffende dienstreizen van dienstplichtigen der Militie, enz.”, vastgesteld bij de Beschikking van 28 April 1909, Afdeling Militie en Landweer (M.) n°. 166 en laatstelijk gewijzigd bij de Beschikking van 8 Mei 1914, VIIIe Afd., n°. 93, wordt aangevuld en gewijzigd als volgt:

Voorschrift betreffende dienstreizen.

In den Titel, tusschen de woorden „landweer” en „voor” te voegen:

„en van den landstorm”;

Aan § 25, als slotlinea toe te voegen:

„Tot het verkrijgen van vrij vervoer per spoor voorziet de Burgemeester de tot den landstorm behoorende dienstplichtigen, die voor den werkelijken dienst zijn opgeroepen, van een naar de omstandigheden gewijzigde marschorder Model N°. 5, benevens c.q. van de vereischte — eveneens voor zooveel noodig gewijzigde — bons Model N°. 4, beide hiervoren in deze § genoemd.

„Ingeval meerdere dienstplichtigen, behoo-

„rende tot den landstorm, uit dezelfde gemeente „naar een zelfde plaats van bestemming moeten „worden vervoerd, kan worden volstaan voor „het vervoer per spoor met afgifte van één „marschorder, voor elk ander vervoermiddel „met afgifte van één bon, op welke bescheiden „alsdan het aantal te vervoeren dienstplichtigen „niet nominatief doch slechts numeriek be- „hoeft te zijn vermeld.”

Voorts worden de modellen N°. 4 en 5 ver-
vangen door de hiernavolgende nieuwe mo-
dellen N°. 4 en 5:

Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, A. J. DOORMAN.

MODEL N°. 4.
(§ 25 van het Voorschrift.)

DEPARTEMENT VAN OORLOG
MARINE

Uitsluitend geldig bij opkomst met spoed.

Vrij van zegel, ingevolgé Konink-
lijke Besluiten van 15 Mei 1882,
n°. 43 en van 21 Maart 1883, n°. 22.

Bon, afgegeven door den opgeroepen
milicien (1)
landweerplichtige (1)
der lichting , Stamboek n^o. (2)

Vervoer voor Rijksrekening.

per (a)
door (b)
bedrag der kosten (c)

Bovenbedoeld vervoer heeft plaats gehad,
waarna deze bon in ontvangst is genomen door

(d)
(e)

- (1) Naam en voorletters.
- (2) Wanneer een landweerplichtige 2 stam-
boeknummers heeft, wordt het bataljons-
stamboeknummer ingevuld.

Indien het stamboeknummer niet be-
kend is, wordt in plaats daarvan het
onderdeel, waartoe de betrokkene opgeeft
te behooren, ingevuld.

- (a) In te vullen : tram, stoomboot, veersluit
of veerpont.
- (b) In te vullen : den naam van de Maatschappij
of van den eigenaar van het vervoermiddel.
- (c) In letters in te vullen.

(d) Handteekening van hem, die daartoe van-
wege Maatschappij of eigenaar, onder (b)
bedoeld, is aangewezen:

(e) Plaats, datum en jaartal.

N.B. Deze bon is op rood papier gedrukt,
en wordt na invulling en ondertekening
(voor zooveel a t/m e betreft) van wege
Maatschappij of eigenaar van het ver-
voermiddel, bij declaratie ingezonden aan
het Departement van Oorlog
Marine

MODEL N°. 5.
(§ 25 van het Voorschrift.)

DEPARTEMENT VAN OORLOG
MARINE

**Uitsluitend te bezigen bij opkomst
met spoed.**

MARSCORDER

voor een milicien
landweerplichtige, die niet in het bezit
is van de Lastgeving in zijn zakboekje, zich
niet in uniform kan kleeden en ter bereiking
van de plaats van opkomst per spoor
moet reizen.

Als gevolg van de in de gemeente bekend
gemaakte Openbare Kennisgeving betreffende de
oproeping tot opkomst in werkelijken dienst
met spoed van alle verlofgangers van de Militie
en van de Landweer wordt deze marschorder

afgegeven aan den milicien
landweerplichtige
.
met last om zoodra mogelijk te reizen naar
. en zich aldaar aan te melden
.
., den 19
De Burgemeester der Gemeente

N.B. Het is aan de verlofgangers vergund om
voor rekening van het Rijk op hunne reis
gebruik te maken van trams, veerbooten,
veersluit en veerponten. Dit geldt
niet voor trams, waarvan de dienst be-
perkt is tot één gemeente.

Het vervoer per spoortrein geschiedt
op vertoon van deze marschorder; bij
vervoer per tram, per boot, per veer-
sluit of per veerpont wordt, op aanvraag

van het tram- of bootpersoneel of van den veerman, een BON afgagoven, in het zakboekje van den verlofganger aanwezig. Mocht het zakboekje of mochten de bons daarin niet in het bezit zijn van den verlofganger, dan is de burgemeester uitgenoodigd bij deze marschorder het noodige aantal bons uit te reiken.

Op gebruik van paardentrams kan niet worden gerekend.

5 November 1914. **BESLUIT**, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 4 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 134), waarbij aan Regenten van het krankzinnigengesticht te *Utrecht* vergunning wordt verleend op een terrein aan den Dolderschen weg te *Zeist* een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 518.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 November 1914, n°. 10930, afdeling Volksgezondheid en Armeezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 27 April 1912 (*Staatsblad* n°. 165);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat in het eerste lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 4 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 134) in de plaats van „462 krankzinnigen (236 mannen en 226 vrouwen)”, wordt gelezen „478 krankzinnigen (244 mannen en 234 vrouwen)”.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 5den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 24 Nov. 1914.)

5 November 1914. **BESLUIT**, tot afwijking van het Koninklijk besluit van 9 Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dat gewijzigd is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 29 September 1911 (*Staatsblad* n°. 307), betreffende het Centrale Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek. S. 519.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 October 1914, n°. 7924/2, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat het wenschelijk is ter be-

sparing van kosten in het loopend jaar geen tweede gewone vergadering te doen houden door de Centrale Commissie voor de Statistiek;

Den Raad van State gehoord, advies van 20 October 1914, n°. 28;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 November 1914, n°. 8839, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met afwijking van het voorschrift, vervat in artikel 13, 2de lid, van Ons besluit van 9 Januari 1899 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dat gewijzigd is bekend gemaakt bij Ons besluit van 29 September 1911 (*Staatsblad* n°. 307), te bepalen, dat in het jaar 1914 geen tweede gewone vergadering door de Centrale Commissie voor de Statistiek zal worden gehouden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 5den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 19 Nov. 1914.)

5 November 1914. **BESLUIT**, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Aarlanderveen* d.d. 12 Mei 1914, strekkende tot invoeging van artikel 10a, in het algemeen politiereglement dier gemeente. S. 520.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 September 1914, n°. 7711/1, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Aarlanderveen*, d.d. 12 Mei 1914, strekkende tot invoeging van artikel 10, a, in het algemeen politiereglement dier gemeente;

Overwegende, dat bij gemeld raadsbesluit in het algemeen politiereglement der gemeente *Aarlanderveen* artikel 10, a, is ingevoegd, strekkende om te verbieden des Zondags voetbalwedstrijden te houden of voetbalspelen te houden, waartoe aan het publiek met of zonder betaling toegang wordt verleend;

dat bij artikel 4 der wet van 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21) het houden van openbare vermakelijkheden op Zondagen en algemeene feestdagen is verboden, behoudens ontheffing door het plaatselijk bestuur, mits niet dan na

het volkomen eindigen van alle godsdienst-oefeningen;

dat derhalve voormeld raadsbesluit een onderwerp regelt waarin reeds door genoemde wetsbepaling is voorzien, zoodat het raadsbesluit in strijd is met artikel 150 der Gemeentewet;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 20 October 1914, n°. 36;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 November 1914, n°. 8829, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan: voormeld besluit van den Raad der gemeente *Aarlanderveen* dd. 12 Mei 1914 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 5den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 24 Nov. 1914.)

6 November 1914. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den Gemeenteraad van *Amersfoort* van 27 October 1914, n°. 572, betreffende het sloopen van de torentjes van de Kamperbinnenpoort te *Amersfoort*. S. 521.

Geschorst tot 1 Mei 1915.

6 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van *chilisalpeter*, *kalksalpeter*, *kalkstikstof* en *stikstofkalk*. S. 522.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van *chilisalpeter*, *kalksalpeter*, *kalkstikstof* en *stikstofkalk* te verbieden;

Gezien de Wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i. van 31 October 1914, Kabinet, Litt. C¹³;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 November 1914, n°. 40);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 5 November 1914, Kabinet, Litt. M¹⁴;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van *chilisalpeter*, *kalksalpeter*, *kalkstikstof* en *stikstofkalk* is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 6den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i., TREUB.

(*Uitgeg.* 7 Nov. 1914.)

6 November 1914. BESLUIT, houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van *cokes*. S. 523.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i. van 5 November 1914, Kabinet, Litt. N¹⁴;

Gezien Ons Besluit van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 366);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het verbod van uitvoer van *cokes*, uitgevaardigd bij Ons bovengemeld Besluit, is tijdelijk opgeheven.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 6den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, a. i., TREUB.

(*Uitgeg.* 7 Nov. 1914.)

6 November 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Burgemeesters betreffende geldelijke vergoedingen voor achtergebleven gezinnen van dienstplichtigen.

Daar het zich niet laat aanzien, dat op spoedige demobilisatie van de weermacht mag worden gerekend en het komende winter-tijdperk stellig hoogere uitgaven zal vorderen van de achtergebleven gezinnen der dienstplichtigen, vind ik aanleiding U er op te wijzen, dat U zonder voorafgaande machtiging mijnerzijds bevoegd zijt het bedrag der aanvankelijk door U toegekende vergoedingen te verhoogen, indien en voor zoover U zulks noodig acht om te voorkoemen, dat het den betrokken gezinnen zou komen te ontbreken aan het noodzakelijke voor levensonderhoud.

Onder dit laatste versta ik, zooals U ongetwijfeld bekend is, niet alleen voldoende voedingsmiddelen, doch ook kleeding, vuur, licht en huisvesting. Voorts meen ik er ook de bijdragen aan zieken- en begrafenisfondsen onder te moeten begrijpen.

Hoewel schier overbodig, zij er niettemin de aandacht op gevestigd, dat de verhoogeningen in geen geval aanleiding mogen geven om de wettelijke maximum-vergoedingsbedragen te overschrijden, en ook, dat de vergoeding nimmer meer mag bedragen dan het verschil tusschen het bedrag, hetwelk de dienstplichtige in het gezin inbracht en hetwelk hij aan het gezin aan eigen levensonderhoud kostte.

Ik heb de eer U te verzoeken om, zoo door U tot verhooging van eene toegekende vergoeding wordt overgegaan, mij van de reden voor de verhooging te doen blijken, b.v. door eene korte aantekening dienaangaande in den verzamelstaat D D, waarbij de verhoogde vergoeding voor den eersten keer wordt verantwoord. (Gem. Stem.)

7 November 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Voorschrift betreffende de beoordeelinglijsten van de officieren bij de Landmacht. S. 524.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 28 October 1914, Kabinet, litt. L¹¹¹;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 November 1914, n°. 39);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 6 November 1914, Kabinet, litt. Y¹¹⁴;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

met afwijking van het bepaalde in § 10 van het Voorschrift betreffende de beoordeelinglijsten van de officieren bij de Landmacht, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 23 September 1908 (*Staatsblad* n°. 300) en gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 9 November 1912 (*Staatsblad* n°. 344), zal het tijdstip voor de periodieke beoordeeling in eersten aanleg, over het kalenderjaar 1914, worden vastgesteld door Onzen Minister van Oorlog.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's-Gravenhage, den 7den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

(Uitgeg. 17 Nov. 1914.)

7 November 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vergoedingen wegens kostwinnerschap.

Bij missive van 7 November 1914 heeft de Minister van Oorlog de Commissarissen der Koningin in de provinciën verzocht de burgemeesters nader in te lichten betreffende vergoedingen wegens kostwinnerschap en daartoe een ontwerp toegezonden. Dit luidt:

Door den Minister van Oorlog wordt er mijne aandacht op gevestigd, dat niet alle burgemeesters bekend zijn met de bestaande regeling, krachtens welke, in die gevallen waarin de gemeentekas ontoereikend is tot het geregeld uitbetalen van de vergoedingen, bedoeld bij art. 84 der Militiewet en art. 15bis der Landweeerwet, op rechtstreeksch — schriftelijk of telegraphisch — verzoek aan den Minister van Financiën, voorschotten worden verstrekt tot het daarbij als benodigd opgegeven bedrag, hetwelk evenwel niet hooger mag zijn dan de som die de gemeente wegens uitbetaalde vergoedingen van het Rijk te vorderen heeft.

Die onbekendheid heeft ten gevolge, eerstens dat tal van burgemeesters bij het Departement van Oorlog aandringen op spoedige terugbetaling van de voorgeschoten vergoedingen, terwijl ook zonder dien aandrang de teruggaaf van het den gemeenten aankomend bedrag zooveel mogelijk bespoedigd wordt, en in de tweede plaats, dat bij gemeld Departement voortdurend brieven en telegrammen inkomen tot het erlangen van een voorschot, op het verstreken waarvan het geen orde kan stellen.

Deze noodeloze brief- en telegramwisseling

kan worden voorkomen, indien de burgemeesters zich bepalen tot het rechtstreeks aanvragen van het benodigde voorschot aan den *Minister van Financiën*, voor zooveel dit in het belang van de geregelde uitkeering der vergoedingen noodzakelijk is.

Voorts wordt er met nadruk op gewezen, dat in elk geval de staten DD, met de verdere bescheiden, aan het Departement van Oorlog behooren te worden gezonden, zoodra ze bij de gemeente gemist kunnen worden. Het is gebleken, dat sommige burgemeesters in de meening verkeeren, dat zij die toezending voor onbepaalden tijd kunnen uitstellen en inmiddels, door het telkens opnieuw aanvragen van voorschotten, in het daardoor ontstane kastekort kunnen voorzien.

Die meening is onjuist. Ter bevordering van eene geregelde afdoening worden de verzamelstaten telkens na een niet te lang tijdsverloop, *bijv. na het verstrijken van 3 of 4 tien-daagsche betalingstermijnen*, bij het Departement van Oorlog ingewacht. Slechts bij wijze van uitzondering behoort de toezending te worden uitgesteld totdat meerdere — hoogstens 8 — betalingstermijnen, die op eenzelfde verzamelstaat worden verantwoord, zijn uitbetaald.

Zoo spoedig mogelijk nadat de verzamelstaten bij het Departement zijn ingekomen en onderzocht, volgt de toezending van eene assignatie, opgemaakt tot het door den Minister van Oorlog goedgekeurde bedrag. Bij de inwisseling dier assignatie wordt het bedrag van de daarop genoten voorschotten verrekend. Ter verzekering van eene geregelde uitbetaling der vergoedingen zijn de betaalmeesters evenwel, tot nader order, door den Minister van Financiën gemachtigd om, voor zooveel het verlangen daartoe wordt kenbaar gemaakt, het benodigde voorschot opnieuw ter beschikking van de gemeente te stellen.

Het is wenschelijk dat in het vervolg door alle burgemeesters overeenkomstig het vorenstaande worde gehandeld.

9 November 1914. **BESLUIT**, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente *Helmond* van 6 October 1914, strekkende tot het verleenen van ontheffing van aanslagen in den hoofdelijken omslag, dienst 1913. S. 525.

Geschorst tot 1 April 1915.

9 November 1914. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin betreffende werving voor den kolonialen militairen dienst.

Blijkens mededeeling van den Minister van Koloniën is bij den aanvang der mobilisatie de Koloniale Reserve ter beschikking gesteld van den Minister van Oorlog, waardoor dit korps in de onmogelijkheid verkeerde om een deel van zijn taak, de koloniale militaire werving hier te lande, in haren geheelen omvang te vervullen, zoodat die werving tijdelijk is moeten worden gesloten. Zoodra de tijdsomstandigheden dit echter toelieten, is zij weder opgesteld, met dien verstande evenwel, dat wegens de buitengewone omstandigheden, waarin de Koloniale Reserve nog steeds verkeert, eenige verandering in den gewonen loop van zaken moest worden gebracht. Zoo is het niet mogelijk de vrijwilligers, die zich te Nijmegen aanmelden, voorloopig bij de Koloniale Reserve in onderhoud op te nemen totdat door de zorg van den korpscommandant de door hen over te leggen bescheiden zijn in orde gebracht en kunnen alleen zij worden aangenomen, die bij hunne aankomst in genoemde plaats van de noodige papieren zijn voorzien.

Voor de betrokken personen is het dikwijls moeilijk, die bescheiden te verkrijgen en ook al is dit het geval, te beoordeelen of die stukken aan de gestelde eischen om tot den dienst voor het Nederlandsch-Indische leger te worden toegelaten, voldoen. Ten einde hieraan tegemoet te komen en vooral ook om de aanstaande vrijwilligers spoedig in het bezit van de noodige papieren te stellen, zou door den Minister van Koloniën veel prijs worden gesteld op de medewerking van de betrokken gemeentebesturen, terwijl deze Minister gaarne bereid is aan de gemeente-ambtenaren, die de aanstaande militairen behulpzaam zijn, daarvoor een geldelijke vergoeding toe te kennen en zulks ongeacht of de betrokken persoon na het ondergaan van een geneeskundig onderzoek al dan niet voor den dienst geschikt wordt bevonden.

Die vergoeding wordt gesteld op f 2.50 per vrijwilliger.

Gevolg gevende aan het verlangen van genoemden Minister, heb ik de eer U H.E.G. te verzoeken, de Burgemeesters der gemeenten in Uwe provincie, namens mij, uit te noodigen om hunnen gewaardeerden steun te verleenen aan de pogingen, die van wege het Departement van Koloniën of door den Commandant van de Koloniale Reserve worden in het werk

gesteld om de werving voor het Indische leger te bevorderen.

Tot dien steun behoort ook het verstrekken van vervoerbiljetten of reisgeld naar Nijmegen, alsmede van een bedrag van onderhoudskosten ad f 0.75 (vijf en zeventig cent). De daarvoor uit de gemeentekas voorgeschoten bedragen zullen na ontvangen opgave door den Commandant van de Koloniale Reserve dadelijk worden terugbetaald.

De Minister van Koloniën wijst overigens nog op het groote belang, verbonden aan een ruime aanvulling van het aanzienlijk tekort aan Europeanen bij gemeld leger en op het groote voordeel, dat, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden en de werkloosheid die daarvan reeds het gevolg is, en in de naaste toekomst wellicht in nog hooger mate zal zijn, aan tal van Nederlanders de gelegenheid wordt geopend om in het Indische leger een bestaan, voor degenen, die vooruit willen komen, zelfs een zeer goede toekomst, te vinden.

(W. v. d. B. A.)

9 November 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 14 in verband met art. 4 der Arbeidswet 1911 is in dien zin te verstaan dat het verboden is een kind arbeid te doen verrichten, binnen een tijdvak van het leven, dat aangewezen wordt in art. 4.

In art. 27 1° der Arbeidswet 1911 heeft men ten aanzien van art. 4 te doen met eene straf opheffende omstandigheid.

Niet het arbeid verrichten door een kind (art. 4 der Arbeidswet 1911) is een strafbaar feit, maar het in art. 14 1° dier wet verboden „arbeid strijdig met het bij of krachtens deze wet bepaalde doen verrichten”. Hij die zich hieraan schuldig maakt is niet aan te merken als middellijk dader.

Uit art. 321 K. kan nooit worden afgeleid, dat een schipper niet strafrechtelijk aansprakelijk zou kunnen zijn voor door hem gepleegde strafbare feiten.

(Sv. art. 143. Arbeidswet artt. 4, 14 1e lid en 27 1e lid.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers en Jhr. R. Feith.

J. G., oud 50 jaar, schipper, geboren en wonende te Katwijk aan Zee, requirant

van cassatie tegen een vonnis van de Arr.-Rechtbank te 's-Gravenhage van den 4en Mei 1914, waarbij hij in hooger beroep, na vernietiging van een vonnis van den Kantonrechter te Leiden van 2 Februari 1914, is schuldig verklaard aan: „het arbeid doen verrichten strijdig met het bij de Arbeidswet 1911 bepaalde”, en met toepassing van de artt. 4, 14- en 22 der Arbeidswet 1911 en art. 23 Sr. is veroordeeld tot eene geldboete van f20, subsidiair vijf dagen hechtenis met vrijspraak van hetgeen meer is ten laste gelegd dan beezen verklaard (advocaat Mr. H. W. C. J. de Jong, advocaat te Leiden).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Besier.

Aan den beklagde was bij inleidende dagvaarding ten laste gelegd, „dat hij op verschillende dagen gedurende de maanden Mei tot November 1913 als schipper en gezagvoerder van een Nederlandsch visschersvaartuig, welks reeder is gevestigd te Katwijk, gedurende de uitoetening van het visschersbedrijf in de Noordzee Gjsbert v. Duijn, geboren 2 October 1900 en nog leerplichtig, aan boord van dat vaartuig arbeid voor dat bedrijf, bestaande in het vasthouden van de reep, heeft doen verrichten”. Bij het bestreden vonnis werd dit feit met beklagde's schuld daaraan bewezen verklaard, echter met deze uitzondering, dat niet was bewezen, dat het is gepleegd op meer dan één dag. Op dit bewezen verklaarde achtte de Rechtbank toepasselijk de artt. 4, 14 en 22 der Arbeidswet 1911, qualificeerde het als „het arbeid doen verrichten, strijdig met het bij de Arbeidswet 1911, bepaalde”, en veroordeelde de beklagde in eene geldboete. Bij pleidooi zijn hiertegen zes middelen van cassatie aangevoerd, waarvan de eerste twee luiden:

„Schending door verkeerde toepassing van art. 143 Sv. in verband met artt. 4 en 14 Arbeidswet 1911, door te beslissen, dat de telastelegging dat requirant op verschillende dagen gedurende de maanden Mei tot November 1913 arbeid in strijd met de wet deed verrichten door een jongen, geboren 27 Augustus 1900 en nog leerplichtig, niet zou bevatten twee verschillende overtredingen met twee verschillende qualificaties, doch ééne overtreding van art. 14

sub 1. der Arbeidswet 1911, zulks waar gemeld art. 4 wel degelijk twee normen bevat en bij dagvaarding dus duidelijk had moeten zijn aangegeven, welke dier beide normen was overtreden," en „Schending van artt. 4 en 14 Arbeidswet 1911. en artt. 211, 221, 223 Sv., door te beslissen, dat het ten laste gelegde feit op één dag is gepleegd, zonder te onderzoeken, of zulks vóór of na 27 Augustus is geschied en daardoor niet te beslissen, of men strafbaren arbeid had doen dan wel door een kind, dat dien leeftijd verrichten door een kind beneden 13 jaar, had bereikt en nog leerplichtig was”.

Ik kan deze beide middelen te zamen behandelen, omdat zij op den gemeenschappelijke grondslag, dat art. 4 twee onderscheidene verbodsbepalingen bevat, de grieven behelzen; dat ten onrechte de dagvaarding niet duidelijk aangaf en het bestreden vonnis niet bestste, welke verbodsbepaling overtreden was.

Bedoelde grondslag, die in het bestreden vonnis wordt verworpen, schijnt mij juist. Art. 4 verbiedt twee gevallen van kinderarbeid, te weten dat van den arbeid door een kind beneden den leeftijd van 13 jaren en dat van den arbeid van een *nog* leerplichtig kind. Niet eenvoudig dien van een leerplichtig, en nog minder dien van een reeds leerplichtig kind, doch dien van een *nog* leerplichtig kind, dat is dus — in verband met het voorafgaande — van een kind dat wel reeds 13 jaren of daar boven oud is, doch niettemin nog onder de leerplicht valt. Art. 4 bevat dus wel degelijk twee verbodsbepalingen, dus in verband met art. 14 de mogelijkheid van twee wijzen van strafbaar overtreden, waarop echter tengevolge van de wijze waarop art. 14 zeer in het algemeen straf bedreigt, dezelfde qualificatie past, eene qualificatie trouwens die voor de overtreding van nog tal van andere, onderling en van die van art. 4 onderscheidene verbodsbepalingen moet dienen.

De op dezen juisten grondslag gebouwde grieven kan ik echter niet deelen. Want m. i. wordt in de dagvaarding duidelijk alleen de overtreding van de tweede verbodsbepaling, die omtrent den arbeid van een nog leerplichtig kind, ten laste gelegd, en is dus ook te recht in het bestreden vonnis niet onderzocht, of de arbeid vóór of na 27 Augustus heeft plaats gehad. Het

noemen in de telastelegging van den geboortedatum van het kind is niet eene verwijzing naar de andere verbodsbepaling, doch kan geen andere strekking hebben dan de nadere aanduiding van het betrokken kind. Immers — gelijk terecht is gepleit — voor eene telastelegging van de overtreding der verbodsbepaling op arbeid door een kind beneden 13 jaren, ware noodig geweest de aanwijzing van een bepaalden dag (of dagen) voor den 13en verjaardag, waarop de arbeid zou zijn verricht, en deze aanwijzing ontbreekt. En nu schijnt het mij niet geheel billijk, in de dagvaarding eene daaraan, juist blijkens dit ontbreken, vreemde strekking te leggen en dan aan dit stuk onduidelijkheid en aan het vonnis onvolledigheid te verwijten, op grond, dat zij aan die strekking geen recht doen wedervaren. Met evenveel, of liever even weinig, recht had als grief kunnen zijn aangevoerd, bv. dat de dagvaarding niet aangeeft, of niet het eerste lid van art. 8 is overtreden en dat dit niet door den Rechter is onderzocht, of het vaartuig soms een werkplaats was in den zin der wet en of de arbeid niet wellicht op een Zondag is verricht.

De eerste twee middelen kunnen dus m. i. al deel ik niet geheel de opvatting der Rechtbank, niet tot cassatie leiden.

Als derde middel is aangevoerd: „Schending door verkeerde toepassing van artt. 4 en 14 Arbeidswet 1911, 143 Sv., 1, 2, 3, 6 der Leerplichtwet door niet nietig te verklaren eene dagvaarding, waarin is ten laste gelegd, dat requirant arbeid deed verrichten door een kind, dat nog leerplichtig was, hoedanig woord is de qualificatie van een zuiver rechtsbegrip”.

Terecht m. i. is op de reeds vroeger in gelijken zin gevoerde verdediging in het bestreden vonnis betoogd, dat weliswaar het leerplichtig zijn moet worden afgeleid uit de bepalingen der Leerplichtwet, doch dat niettemin de omstandigheid, dat een kind leerplichtig is, een voor elk normaal mensch op begrijpelijke wijze aangeduid feit is. Het moge waar zijn, dat bedoelde bepalingen, waaruit de leerplichtigheid moet worden afgeleid, tamelijk ingewikkeld zijn, het afgelegde begrip zelt is zeer eenvoudig en bekend, te weten: de omstandigheid, dat op de ouders of verzorgers, bij wie het kind inwoont, de plicht rust om te zorgen, dat het op

een lagere school wordt geplaatst en die geregeld bezoekt, of dat het huisonderwijs ontvangt, in het algemeen dus, dat het geregeld lager onderwijs geniet. Door de uitdrukking „leerplichtig” in de dagvaarding te bezigen, wordt deze derhalve niet onduidelijk en niet nietig; trouwens de beklagde heeft getoond haar te begrijpen, door in zijne opgaven de leerplichtigheid van het betrokken kind niet te bestrijden.

Het vierde middel luidt: „Schending van art. 27 Arbeidswet 1911, j^o. art. 216 Sv., doordien niet is ten laste gelegd, dat de jongen geen kind of pupil van requirant was”.

Ook dit middel kan niet tot cassatie leiden, omdat art. 27, waarin de wetgever op den reeds afgelegden weg een stap terug doet door van zijne vroeger o. a. in art. 4 gegeven algemeene verbodsbe-palingen ten behoeve van het schippers- en visschersbedrijf een deel terug te nemen, eene uitzondering maakt op die bepalingen, en de afwezigheid van een uitzonderings-geval niet behoeft te worden ten laste gelegd.

Als vijfde middel is aangevoerd: „Schending door verkeerde toepassing van artt. 47, 91 Sr., 4, 14, 22 Arbeidswet 1911, 211, 221, 223 Sv. door niet te onderzoeken, of de persoon, die de norm van art. 4 over-trad, strafrechtelijk verantwoordelijk was”.

Blijkens de bij pleidooi gegeven toelichting is de bedoeling hiervan, dat van art. 47 toepasselijk zou zijn de bepaling, die den middellijken dader van een strafbaar feit strafbaar stelt, tengevolge waarvan had behooren te zijn beslist omtrent het strafrechtelijk niet-verantwoordelijk zijn van den onmiddellijken dader, het kind, dat den verboden arbeid verrichtte; immers deze niet-verantwoordelijkheid was van waarde voor de strafbaarheid van den beklagde. Deze redeneering schijnt mij al dadelijk onjuist. Art. 47 toch regelt het daderschap van *strafbare* feiten en het verrichten van arbeid door een kind is wel verboden, doch — zooals ook is gepleit — ten opzichte van het kind niet strafbaar. Het doen verrichten van dien verboden arbeid is dus niet het doen plegen van een strafbaar feit, doch het zelf plegen daarvan. Dit komt dan ook niet in de qualificatie, die voor wie dien arbeid doet plegen niet — gelijk bij middellijke daderschap het geval zou zijn — luidt: „verboden arbeid

verrichten”, doch „dien doen verrichten”. Omtrent de strafrechtelijke niet-verantwoordelijkheid van het kind behoefde dus niet beslist te worden.

En ware hier wel doen plegen ten laste gelegd, het zou niet anders zijn, dan dan immers de strafrechtelijke niet-verantwoordelijkheid van den onmiddellijken dader uit de wet zelve, die tegen het kind geen straf bedreigt, zou voortvloeien, zoodat ook dan de verlangde beslissing overbodig ware.

Het zesde middel eindelijk luidt: „Schending van art. 14 der Arbeidswet 1911 door te beslissen, dat de requirant in deze strafrechtelijk verantwoordelijk is”.

Bij pleidooi is dit middel hiermede toegelicht, dat krachtens art. 321 K. niet de schipper, doch de reeder in deze de verantwoordelijke persoon zou zijn. Het behoeft echter nauwelijks betoog, dat dit wetsvoorschrift alleen op de burgerrechtelijke aansprakelijkheid betrekking heeft. Overigens kan ook art. 14 nimmer zijn geschonden, waar feitelijk is beslist, dat beklagde den arbeid heeft doen verrichten, eene beshssing, die voldoende grond vindt in diens erkentenis en in de verklaring van een getuige, dat beklagde tot den arbeid last had gegeven. Want anders dan bij middellijk daderschap is voor het doen verrichten van arbeid, als bedoeld in de Arbeidswet, het geven van een last daartoe door een gezaghebbende genoeg. Zelfs is door Uw College bij de toepassing dier wet in haar oude vorm beslist, dat het *gedoogen* door een gezaghebbende, dat de arbeid werd verricht, het doen verrichten daarvan uitmaakt. Verg. de arresten van 17 Februari 1902 (W. 7717), 24 Mei 1904 (W. 8070) en 14 Januari 1907 (W. 8487).

Daar derhalve geen der middelen tot cassatie kan leiden strekt mijne conclusie tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Segers;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat bij inleidende dagvaarding aan den beklagde is ten laste gelegd:

dat hij op verschillende dagen gedurende de maanden Mei tot November 1913 als schipper en gezagvoerder van een

Nederlandsch visschersvaartuig, welks reeder is gevestigd te Katwijk gedurende de uitoefening van het visschersbedrijf in de Noordzee, G. v. D., geboren 2 October 1900 en nog leerplichtig, aan boord van dat vaartuig arbeid voor dat bedrijf bestaande in het vasthouden der reep, heeft doen verrichten;

dat de Rechtbank dit ten laste gelegde met beklagdes schuld daaraan wettig en overtuigend bewezen heeft verklaard, met deze uitzondering, dat niet bewezen is verklaard, dat zulks geschied is op meer dan één dag, en daarop dit bewezene heeft gequalificeerd en deswege straf heeft opgelegd gelijk hierboven is vermeld, zijnde de beklagde vrijgesproken van hetgeen hem bij dagvaarding meer ten laste is gelegd dan bewezen is verklaard;

O. ten aanzien van het *eerste* middel van cassatie:

dat blijkens de daaraan bij pleidooi gegeven toelichting de dagvaarding ten onrechte niet nietig zou zijn verklaard, wijl toch in de artt. 4 en 14 der Arbeidswet 1911 twee feiten strafbaar zouden zijn gesteld, namelijk:

1°. het arbeid doen verrichten van een kind beneden den leeftijd van dertien jaar, en

2°. het arbeid doen verrichten van een kind boven dien leeftijd doch alleen, wanneer het nog leerplichtig is;

en nu uit de dagvaarding niet zou blijken, welke der beide strafbare feiten aan requirant ten laste zou zijn gelegd;

O. hieromtrent:

dat voorzeker een beklagde uit de dagvaarding moet kunnen opmaken welk feit of welke feiten hem ten laste worden gelegd met mededeeling van den tijd wanneer, de plaats waar en de omstandigheden waaronder dat feit of die feiten zijn gepleegd, doch dat ten deze dit alles duidelijk in de dagvaarding is vermeld, daar deze stelt, dat beklagde op verschillende dagen gedurende de maanden Mei tot November 1913 op een nader omschreven plaats zeker kind, dat 2 October 1900 was geboren en nog leerplichtig was, een nader omschreven arbeid heeft doen verrichten;

dat daarenboven, aangenomen dat requirants opvatting van de artt. 4 en 14 der Arbeidswet 1911 juist is en hem overtreding van twee strafbare feiten waarvan geen samenloop als bedoeld in art. 55

Sr. mogelijk is, ten laste zou zijn gelegd, de redactie der dagvaarding *niet* van dien aard is, dat hij in zijne verdediging zou zijn belemmerd;

dat hij toch kon ontkennen, wanneer hij daartoe termen aanwezig achtte en dat hij vóór 2 Oct. 1913, toen G. v. D., nog niet den dertienjarigen leeftijd had bereikt, dezen arbeid heeft doen verrichten en eveneens, dat hij dit op of na dien dag heeft gedaan;

O. ten aanzien van het *derde* middel van cassatie:

dat, wijl ook daarin betoogd wordt, dat de dagvaarding ten onrechte niet nietig is verklaard, vóór het tweede zal moeten worden behandeld;

dat voorzeker de vraag of een kind leerplichtig is hare beantwoording vindt in de wet, maar dat dit niet wegneemt, gelijk de Rechtbank met juistheid heeft overwogen, dat de omstandigheid, dat een kind leerplichtig is in het onderhavig geval, waar geen overtreding der Leerplichtwet ten laste wordt gelegd, even goed en op voor ieder begrijpelijke wijze wordt aangeduid met het woord leerplichtig, als zulks geschiedt met de woorden minderjarig of Nederlander, wanneer men te kennen wil geven, dat een in eene dagvaarding aangewezen persoon die qualiteit bezit;

O. ten aanzien van het *tweede* middel:

dat ook dit niet tot cassatie kan leiden;

dat toch art. 14 in verband met art. 4 der Arbeidswet 1911 in dien zin te verstaan is, dat het verboden is een kind arbeid te doen verrichten binnen een zeker tijdvak van het leven van dat kind en wel zoolang het den leeftijd van dertien jaren nog niet heeft bereikt of, zoo dit al het geval mocht zijn, wanneer het nog leerplichtig is;

dat waar nu ten deze vaststaat, dat het in de dagvaarding bedoelde kind, toen het de daarin omschreven arbeid verrichtte nog verkeerde in dat bovenomschreven tijdvak van zijn leven, ook terecht is aangenomen, dat het doen verrichten van dien arbeid door dat kind was in strijd met hetgeen in bovenvermelde artikelen is voorgeschreven;

O. ten aanzien van het *vierde* middel van cassatie, dat art. 27 1e der Arbeidswet 1911 inhoudt, dat op arbeid in of voor het visschersbedrijf aan boord van vaartuigen verricht, art. 4 — houdende het verbod tot

arbeidsverrichting — niet toepasselijk is, voor zooverre betreft aan boord wonende kinderen of pupillen van den schipper, maar dat dit artikel, gelijk uit de redactie daarvan blijkt, eene uitzondering in het leven roept op het algemeen in art. 4 gegeven verbod, zoodat men in dat art. 27, 1e te doen heeft met eene de strafbaarheid opheffende omstandigheid;

dat echter het niet aanwezig zijn van strafopheffende omstandigheden niet in de dagvaarding behoeft te worden vermeld en de rechter niet verplicht is daarnaar een onderzoek in te stellen, wanneer de beklagde niet op het aanwezig zijn van die omstandigheid een beroep heeft gedaan;

dat nu het bestaan van deze uitzonderingsbepaling door requirant voor den rechter, die over de feiten oordeelt, nimmer is beweerd;

O. ten aanzien van het vijfde cassatiemiddel:

dat blijkens de mondelinge toelichting de bedoeling hiervan is, dat ten onrechte zou zijn verzuimd na te gaan of de requirant wel als middellijk dader ingevolge art. 47 Sr. wegens „doen plegen” had mogen worden veroordeeld, waar toch niet vaststaat, dat de eigenlijke dader, de in de dagvaarding genoemde G. v. D. strafrechtelijk niet aansprakelijk is;

dat echter bij dit betoog uit het oog is verloren, dat van eene strafrechtelijke aansprakelijkheid van bedoelden v. D. geen sprake kan zijn, daar art. 4 der Arbeidswet wel verbiedt, dat die knaap arbeid verrichte; maar overtreding van dit verbod geen strafbaar feit oplevert;

dat niet het arbeid verrichten door een kind als het hierbedoelde een strafbaar feit is, maar het in art. 14, 1e dierzelfde wet verboden „arbeid strijdig met het bij of krachtens deze wet bepaalde doen verrichten”;

dat derhalve hij die zich, gelijk requirant, aan dat bij art. 22 der wet met straf bedreigde strafbare feit schuldig maakt, niet middellijk dader, maar rechtstreeks wegens het plegen van een strafbaar feit moet worden veroordeeld, waaruit volgt, dat voor een onderzoek als requirant noodig oordeelt, ten deze geen aanleiding bestond;

O. ten aanzien van het zesde middel: dat volgens de toelichting daarmede bedoeld is, dat, in het geval als het onderhavige, niet de schipper, doch de reeder

van een visschersvaartuig wegens het doen verrichten van arbeid aan boord daarvan strafrechtelijk aansprakelijk is, daar toch volgens art. 321 K. de eigenaar van een schip of de medereeders voor de handelingen van den schipper aansprakelijk zijn, in alles wat tot het schip en de onderneming betrekking heeft;

dat bij dit betoog echter over het hoofd is gezien, dat art. 321 voornoemd enkel eene civielrechtelijke aansprakelijkheid op het oog heeft, zoodat daaruit nooit kan worden afgeleid, dat een schipper niet strafrechtelijk aansprakelijk zou kunnen zijn voor door hem gepleegde strafbare feiten;

dat derhalve ook dit middel al evenmin als de andere tot cassatie kan leiden; Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

10 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van looistoffen en looextracten. S. 526.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van looistoffen en looextracten te verbieden;

Gezien de Wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i. van 5 November 1914, Kabinet, Litt. O 114;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 November 1914, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 9 November 1914, Kabinet, Litt. G 116;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van looistoffen en looextracten is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan af-

schrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 10den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel a.i.,

TREUB.

(*Uitgeg.* 10 Nov. 1914.)

10 November 1914. BESLUIT, tot het in staat van beleg verklaren van verschillende gemeenten. S. 527.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van den Raad van Ministers van 10 November 1914;

Gelet op art. 1 van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

Gezien Ons besluit van 30 Juni 1914, n°. 72;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen: dat met ingang van heden in staat van beleg worden verklaard de navolgende gemeenten:

a. in de provincie Groningen:

Termunten, Appingedam, Bierum, 't Zandt, Uithuizermeeden, Uithuizen, Usquert, Warfsum (voor zoover niet reeds bij Koninklijk besluit van 25 September 1914, *Staatsblad* n°. 463, in staat van beleg verklaard), Baflo, Eenrum, Kloosterburen, Leens, Grijskerk.

b. in de provincie Friesland:

Kollumerland en Nieuw Kruisland, Oostdongeradeel, Westdongeradeel, Ferwerderadeel, 't Bildt, Barradeel.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine, van Buitenlandsche Zaken, van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel, en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 10den November 1914.

WILHELMINA.

De tijdelijke Voorz. van den Raad van Ministers,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 10 Nov. 1914.)

12 November 1914. BESLUIT, tot wijziging van de Besluiten van 6 October 1914 (*Staatsblad* n°. 473) en van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 512). S. 528.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nij-

verheid en Handel a. i. van 9 November 1914, Kabinet, Litt. H¹¹⁶;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 November 1914, n°. 5);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 11 November 1914, Kabinet Litt. T¹¹⁷;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De eerste alinea van het Eenig Artikel van Ons Besluit van 6 October 1914 (*Staatsblad* n°. 473) wordt gelezen:

„De uitvoer van de navolgende manskledingstukken: wollen of halfwollen borstrokken, wollen of halfwollen truien, wollen of halfwollen sokken en wollen of halfwollen handschoenen is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.”

2. In de eerste alinea van het Eenig Artikel van Ons Besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 512), vervallen de woorden: „halfwollen goederen” en wordt in de plaats van het woord „flanel” gelezen „flanel, met uitzondering van katoenflanel”.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 12den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel a.i.,

TREUB.

(*Uitgeg.* 12 Nov. 1914.)

13 November 1914. BESLUIT, houdende aanwijzing van *Schiedam* als losplaats van ruw zout of zouthoudend water, bij invoer te lande met spoorwagens. S. 529.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 11 November 1914, n°. 127, Accijnzen;

Gezien artikel 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), artikel 2 van Ons besluit van 3 Januari 1908 (*Staatsblad* n°. 2) en Ons besluit van 14 Juni 1910 (*Staatsblad* n°. 162);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Met ingang van de dagteekening van dit besluit wordt *Schiedam* mede aangewezen als

losplaats van ruw zout of zouthoudend water, bij invoer te lande met spoorwagens.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 13den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

(Uitgeg. 26 Nov. 1914.)

13 November 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Art. 13 der Wet 17 November 1876 S. 227 schrijft niet voor den vorm, waarin alleen de opzegging geldig kan geschieden, maar bepaalt, door welk middel alleen die opzegging kan worden bewezen.

Waar echter de schriftelijke opzegging tusschen partijen vaststond, kon van bewijs dier opzegging geen sprake meer zijn.

(Wet Coöp. Ver. art. 13.)

Voorzitter: Jhr. Mr. S. Laman Trip.

Raden: Mrs. S. Gratama, B. C. J. Loder, J. A. A. Bosch en A. P. L. Nelissen.

Th. C. E. Olivier, apotheker, wonende te Utrecht, eischeresse tot cassatie van een arrest van 7 November 1913 door het Hof te Amsterdam gewezen (zie het daarbij bekrachtigde vonnis der Rechtbank N. J. 1913 bl. 169 Red.), advocaat Mr. J. Wolterbeek Muller

tegen:

de Coöp. Apothekers-Vereeniging „De Onderlinge Pharmaceutische Groothandel” gevestigd en kantoorhoudende te Utrecht verweerster, advocaat Mr. J. J. Barnett Lyon, gepleit door Mr. P. G. H. Dop, advocaat te Utrecht.

Conclusie van den Procureur-Generaal Mr. T. J. Noyon.

De eischeres in cassatie, aangesproken tot volstorting van hare aandeelen in de verwerende coöperatieve vereeniging, heeft betoogd dat zij daartoe niet gehouden is, omdat zij haar lidmaatschap had opgezegd voordat het besluit tot volstorting genomen werd en met de opzegging haar lidmaatschap had verloren. Dat opzegging gedaan is wordt van de andere zijde erkend.

Bij het arrest waarvan beroep wordt nu in overweging 4 q.j. beslist dat volgens den tusschen partijen vaststaanden inhoud

der statuten het lidmaatschap wordt verloren door bedanken vóór het einde van het boekjaar en de statuten eene bepaling inhouden overeenkomende met art. 13 der Wet op de Coöperatieve Vereenigingen; voorts in overweging 6, dat tegenover het door de verweerster geleverde bewijs van toetreding tot de vereeniging te leveren is het bewijs van ophouden van lidmaatschap door opzegging; dat nu wel is erkend de ontvangst van eenen brief, waarin de erkentenis was vervat, maar aan de erkentenis was toegevoegd dat de verweerster ontkende dat hiermede het lidmaatschap was vervallen; dat daarom niet als vaststaand feit, dat geen bewijs zou behoeven, kan worden aangenomen het vervallen zijn van het lidmaatschap; dat alzoo in het vonnis in eersten aanleg, waarin op grond van de erkentenis van de opzegging is aangenomen dat deze geen nader bewijs behoefde, een bewijsmiddel is gebezigd omtrent het eindigen van het lidmaatschap buiten het eenige wettelijke bewijsmiddel, zijnde eene verklaring, gesteld in het ledenregister. Vermits nu vaststaat dat zoodanige verklaring niet is gedaan, wordt aangenomen dat de eischeres alsnog lid van de vereeniging is.

Tegen deze beslissing wordt als eenig cassatiemiddel aangevoerd: „Schending of verkeerde toepassing der artt. 1902, 1960, 1962, 1963 B. W. en 13 der Wet van 17 November 1876, Stbl. n.º 227, tot regeling der coöperatieve vereenigingen, omdat het Hof, hoewel feitelijk vaststellende dat volgens de Statuten het lidmaatschap der vereeniging — verweerderesse — verloren wordt door daarvoor te bedanken, en als tusschen partijen vaststaande aannemende dat de eischeres in het begin van November 1909 haar lidmaatschap bij de vereeniging — verweerderesse heeft opgezegd, niettemin heeft beslist dat daardoor haar lidmaatschap niet heeft opgehouden, op den onjuisten grond dat de opzegging niet is geschied op de wijze voorgeschreven bij art. 13 voormeld, hoewel dit artikel alleen geeft een regel van bewijsrecht, en hetgeen reeds tusschen partijen vaststaat niet nader in rechte behoeft te worden bewezen”.

Het aangehaalde art. 13 zegt dat de opzegging van het lidmaatschap ten aanzien van de leden en van derden alleen wordt bewezen door de inschrijving eener

daartoe strekkende verklaring op den kant van het in art. 11 bedoelde register naast den naam van het uittredende lid of door eene notariële acte in afschrift aan het register gehecht.

Hieromtrent besliste de Hooge Raad nu bij arrest van 8 Mei 1903 (W. 7922, Rspr. 194 § 4) dat, aangezien hetgeen tusschen partijen vaststaat niet nader in rechte behoeft bewezen te worden de bepaling van art. 12 der wet op de Coöperatieve vereenigingen dat toetreding tot eene vereeniging alleen bewezen wordt door eene verklaring opgenomen in het register, slechts van toepassing is indien de toetreding wordt ontkend. Vermits de artt. 12 en 13 te dezen aanzien met elkander overeenkomen is deze beslissing ook van toepassing op het bewijs van de opzegging.

Wanneer dan vaststaat dat de opzegging gedaan is omdat zij is erkend, en tevens dat de opzegging medebrengt ophouden van het lidmaatschap, wat het Hof feitelijk vaststelt, het eene op grond van de erkenenis der verweerster, het andere op grond van den inhoud der statuten, dan is het mij onverklaarbaar waarom voor het ophouden van het lidmaatschap nog een ander bewijsmiddel, en wel het wettelijke bewijsmiddel van art. 13, noodig zou zijn, alleen omdat de verweerster ontkent dat de opzegging op zich zelve het ophouden van het lidmaatschap medebrengt. Hier is toch niet de ontkenenis van een feit maar van het rechtsgevoel der opzegging dat het Hof zelf aanneemt door de beslissing dat volgens de statuten de opzegging voor het ophouden voldoende is. Trouwens, art. 13 behandelt alleen de opzegging, niet het ophouden van het lidmaatschap, eischt dus in geen geval een bepaald bewijsmiddel voor het laatste, dat naar andere gegevens beoordeeld moet worden. Blijkens art. 7, 8° der wet, dat vaststelling van de voorwaarden voor uittreding der leden in de acte van oprichting eischt; art. 13 wordt hier dus niet alleen toegepast in strijd met het aangehaalde arrest van den Hoogen Raad maar ook op een geval waarvoor het niet geschreven is.

De eenige mogelijke consequentie van 's Hofs eigen feitelijke beslissingen is dat het lidmaatschap werkelijk vervallen was.

Van de zijde der verweerster is echter betoogd dat het middel niet tot cassatie

kan leiden omdat het opkomt tegen eene feitelijke uitlegging van de statuten, nu de bepaling van art. 13 omtrent het bewijs van het bestaan der opzegging in de statuten is overgenomen.

Dit schijnt mij onjuist, omdat de overneming van den tekst van art. 13 geene enkele beteekenis heeft. Hoe de opzegging te bewijzen is moet niet naar de statuten maar naar de wet beoordeeld worden, en dat in de statuten geheel ten overvloede eene bepaling der wet wordt overgeschreven maakt deze wettelijke bepaling niet tot eene statutaire; bij het arrest is dus niet eene bepaling der statuten, maar eene bepaling der wet uitgelegd, en het spreekt dan ook niet van een statutair maar van een wettelijk bewijsmiddel.

Ik concludeer tot vernietiging van het arrest waarvan beroep en van het daarbij bekrachtigde vonnis tot ontzegging van de oorspronkelijke vordering met veroordeeling van de verweerster in de kosten van alle instantiën.

De Hooge Raad, enz.;

O. dat blijkens het bestreden arrest en blijkens het vonnis der Arr.-Rechtbank te Utrecht van 6 November 1912, waarheen dat arrest voor wat de feiten betreft, verwijst, tusschen partijen vaststaat:

dat de eischeresse tot cassatie in November 1905 als lid tot bovengemelde Coöp. Vereeniging is toegetreden en in het kapitaal dier Vereeniging heeft deelgenomen voor 2 aandelen, elk groot f500, waarop een bedrag van f212.54 is gestort;

dat de eischeresse in het begin van November 1909, in een brief, aan het Bestuur dier Coöp. Vereeniging gericht, heeft verklaard voor het lidmaatschap dier Vereeniging te bedanken, terwijl naar 's Hofs feitelijke beslissing, volgens art. 5 der toen geldende statuten, door opzegging vóór het einde van het boekjaar, het lidmaatschap bij het begin van het nieuwe boekjaar, zijnde 1 Mei, ophoudt;

dat in de buitengewone vergadering van leden dier Vereeniging, den 18den Augustus 1910 te Utrecht gehouden is besloten, dat de aandelen zouden worden volgestort en een geleden verlies daarop zou worden afgeschreven, terwijl in een volgende vergadering van leden het besluit is genomen, tot afschrijving van 99.8% op de vroeger uitgegeven aandelen;

dat de nu-eischeresse tot cassatie, door de Coöp. Vereen. aangesproken tot betaling eener som van f787.46 ter volstorting harer aandelen en tot het toelaten op die aandelen eener afschrijving van 99.8 pct. zich tegen die vordering heeft verzet o. m. op grond dat zij tengevolge der gedane opzegging vanaf 1. Mei 1910 had opgehouden lid dier Vereeniging te zijn;

O. dat de Arr.-Rechtbank te Utrecht bij haar voormeld. vonnis dit verweer heeft verworpen, op grond dat volgens art. 13 der Wet van 17 November 1876 (S. 227) tot regeling der Coöp. Vereen., de opzegging van het lidmaatschap alleen geldig kan geschieden door inschrijving eener daartoe strekkende verklaring in het register der Vereeniging dat volgens art. 11 dier wet moet worden gehouden, zoodat de gedane opzegging, als niet geschied in den daarvoor vereischten vorm, geen gevolg hebben kon;

O. dat dit vonnis bij het aangevallen arrest is bekrachtigd, doch op dezen grond, dat volgens gemeld art. 13, met welk wets-artikel het 5de en 6de lid van art. 5 van de Statuten dezer Vereeniging overeenstemmen, de opzegging alleen door inschrijving daarvan in het register der Vereeniging kan worden bewezen en bij gebreke van die inschrijving mitsdien moet worden geacht niet te zijn gedaan (zie het arrest van het Hof hieronder Red.);

O. dat tegen 's Hof's beslissing als eenig middel van cassatie wordt aangevoerd: (zie conclusie proc.-gen.);

O. hieromtrent:

dat art. 13 der wet tot regeling der Coöp. Vereenigingen, bepalende dat de opzegging van het lidmaatschap ten aanzien van leden en van derden alleen bewezen wordt door de inschrijving eener daartoe strekkende verklaring, niet voorschrijft den vorm waarin alleen die opzegging geldig kan geschieden, maar bepaalt door welk middel alleen die opzegging kan worden bewezen;

O. dat dit uit de ondubbelzinnige bevoordingen van gemeld art. 13 volgt en dan ook is geweest de bedoeling des Wetgevers daar, gelijk uit de Memorie van Toelichting blijkt, inschrijving in het register niet ter wille van den vorm, maar ter wille van het bewijs werd noodzakelijk geacht;

O. dat echter waar door Mejuffrouw Olivier was gesteld en door het Bestuur der Coöp. Apothekersvereeniging erkend, dat eerstgenoemde in November 1909 schriftelijk haar lidmaatschap had opgezegd, die opzegging tusschen partijen vaststond en er mitsdien van bewijs dier opzegging geen sprake meer kon zijn;

O. dat derhalve het aangevoerde middel van cassatie is gegrond en dat het Hof de vordering der Coöp. Vereeniging had moeten ontzeggen, nu vaststond, dat eischeresse haar lidmaatschap in November 1909 schriftelijk had opgezegd, en dat, ingevolge de feitelijke uitlegging door het Hof aan art. 5 der toen geldende statuten gegeven, die opzegging het ophouden van haar lidmaatschap op het einde van het boekjaar, zijnde 1 Mei 1910, noodzakelijk tengevolge had;

Vernietigt het arrest door het Hof te Amsterdam den 6den November 1913 tusschen partijen gewezen;

Rechtdoende ten principale krachtens art. 105 R. O.:

Vernietigt het in deze zaak gewezen vonnis der Arr.-Rechtbank te Utrecht van 6 November 1912 voor zoover daarvan in hooger beroep is gekomen;

Ontzegt aan de nu-verweerster in cassatie hare ingestelde vordering, en

Veroordeelt haar in de kosten van eersten aanleg, hooger beroep en cassatie.

Het bij dit arrest vernietigde arrest Hof Amsterdam van 7 November 1913 (Eerste Kamer, Voorzitter: Mr. B. Simons, Raden: Mrs. J. H. Bijdendijk en J. Kruseman) berust wat de opzegging van het lidmaatschap en het bewijs daarvan betreft, op eenigszins andere gronden dan het daarbij bekrachtigde vonnis der Rechtbank (N. J. 1913 bl. 169).

Hieronder volgen de rechtsoverwegingen van het arrest van het Gerechtshof betreffende de in het arrest van den Hoogen Raad behandelde punten:

In rechte:

O. dat appellante (Olivier) zich in de eerste plaats door het vonnis gegriefd acht, omdat de Rechtbank bestelde, dat de appellante nog lid is der Vereeniging;

O. dat de Rechtbank, op grond van een erkentenis door de Vereeniging bij pleidooi gedaan, dat Olivier omstreeks November 1909, schriftelijk haar lidmaat-

schap heeft opgezegd, heeft aangenomen, dat die opzegging geen bewijs meer behoefde, doch heeft beslist, dat de inschrijving der verklaring van opzegging in het register (welke hier heeft ontbroken) volgens art. 13 der Wet van 17 November 1876 (Stbl. N°. 227) tot regeling der Coöperatieve Vereenigingen, een onmisbaar vormvereischte is;

O. dat dus, in de eerste plaats, moet worden onderzocht, nu de Vereeniging op dit punt haar stelling, dat Olivier lid is gebleven, heeft gehandhaafd, of terecht door de Rechtbank de opzegging als vaststaande is aangenomen;

O. dat, volgens den tusschen partijen vaststaanden inhoud der statuten, art. 5, gelijk dit luidde in 1909, in het eerste lid bepaalde, dat het lidmaatschap verloren wordt, door vóór het einde van het boekjaar voor het lidmaatschap te bedanken, en in het 5e en 6e lid bepalingen bevatte, die gelijkkluidend zijn aan art. 13 der voormelde wet, houdende dat de opzegging van het lidmaatschap, ten aanzien van de leden en van derden alleen bewezen wordt door de inschrijving van eene daartoe strekkende verklaring op den kant van het daar bedoelde register naast den naam van het uittreidend lid of door eene notariële acte, in afschrift aan het register gehecht, welke inschrijving wordt gedagteekend, en door het uittreidend lid en het bestuur wordt ondertekend;

O. dat de uitdrukking „ten aanzien van de leden” beteekent niet alleen ten aanzien van ieder lid afzonderlijk, doch ook ten aanzien van alle leden gezamenlijk, die de Coöperatieve Vereeniging vormen, welke volgens art. 6 tweede lid, na inschrijving en openbaarmaking der akte van oprichting, als rechtspersoon optreedt;

dat deze opvatting bevestigd wordt door art. 5 der voormelde wet, houdende dat „de leden” verplicht zijn de acte van oprichting in het daar bedoelde register te doen inschrijven, en het bestaan der Vereeniging aan te kondigen, welke verplichting ook op de leden rust bij veranderingen in de voorwaarden en bij verlening der Vereeniging in welk artikel met „de leden” kennelijk zijn bedoeld de gezamenlijke leden;

dat deze opvatting mede bevestigd wordt door het vereischte van mede-ondertekening van de in artt. 11 en 12 der wet

bedoelde verklaring door het bestuur, hetwelk de blijkbare strekking heeft het feit van toetreding of uitreding, ook tegenover de Vereeniging, te doen vaststaan;

dat dus het betoog van appellante, dat de Vereeniging zich niet op de bovenvermelde bepaling kan beroepen, faalt, en integendeel moet worden aangenomen, dat ook tegenover de Vereeniging, indien het feit, dat een lid zijn lidmaatschap verloren heeft, beweed wordt, dit feit, bij ontkenning harerzijds, alleen op de voorschreven wijze kan bewezen worden;

O. dat de Vereeniging, door overlegging van bovenvermelden staat bij repliek, zelfstandig bewezen heeft, dat Olivier in November 1905 lid is geworden van de Vereeniging, en dat zij op hare twee aandelen het bedrag van f212.54 heeft gestort;

dat, na deze bewijlevering, Olivier harerzijds het bewijs had te leveren, dat zij door opzegging had opgehouden lid te zijn, doch de vereischte verklaring betreffende haar lidmaatschap in den voormelden staat niet voorkomt;

dat de voormelde erkenning bij pleidooi in eersten aanleg, blijkens het vonnis, en, zooals dit nader is toegelicht door partijen bij het pleidooi voor het Hof, hierin heeft bestaan, dat de Vereeniging erkent het bloote feit, dat er, in het begin van November 1909, bij het bestuur een brief is ingekomen van Olivier, waarin deze verklaarde haar lidmaatschap op te zeggen, aan welke erkenning echter werd toegevoegd, dat de Vereeniging ontkende, dat Olivier hierdoor had opgehouden lid te zijn;

dat deze houding geheel in overeenstemming is met de, door de Vereeniging vóór en in het proces gevolgde, gedragslijn, om Olivier als lid te blijven beschouwen, en als zoodanig aan te spreken tot betaling;

dat hier dus niet als een vaststaand feit, dat geen bewijs zou behoeven, het niet lid zijn van Olivier mag worden aangenomen, maar inderdaad in het vonnis gebezigd is eene erkenning der Vereeniging omtrent het feit der opzegging als eenzijdige daad van Olivier, hetwelk rechtstreeks verband houdt met het punt in geschil, namelijk, het al of niet lid gebleven zijn;

dat derhalve in het vonnis een bewijss-

middel is gebezigd, om tot beslissing van dit geschilpunt te geraken, buiten het eenige wettelijke bewijsmiddel om, zijnde de verklaring in het register;

O. dat ook het tusschen partijen vaststaande feit, dat op 26 Augustus 1911 Olivier bij het Kantongerecht te Utrecht eene verklaring van opzegging van lidmaatschap heeft afgelegd, geen gewicht in de schaal kan leggen, aangezien niet is gebleken dat het Bestuur weigerachtig was, om tot de inschrijving in het register mede te werken, hetwelk volgens art. 14 van de wet op de Coöperatieve Vereenigingen een vereischte is, om zoodanige verklaring bij het Kantongerecht van kracht te doen zijn, terwijl het eenvoudig niet-voldoen aan een opzegging bij brief niet gelijk staat met weigering om deze verklaring in te schrijven;

dat mitsdien moet worden aangenomen, dat Olivier lid is gebleven van de vereeniging, en het dus, waar de beslissing der Rechtbank op dit punt — zij het op andere gronden — in ieder geval juist is, niet noodig is de beschouwingen in het vonnis omtrent het rechtskarakter van de verklaring, bedoeld in art. 13 der wet, nader te onderzoeken;

dat de eerste grief derhalve moet worden verworpen;

O. enz.,

(Ned. Jur.)

14 November 1914. **BESLUIT**, tot aanvulling voor 1914 en 1915 van de bepalingen nopens het visschen met den elger in de Waddenzee en de Zuiderzee en aangrenzende wateren. S. 580.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel ad interim van 27 October 1914 n°. 6828, afdeeling Nijverheid;

Gelet op de Visscherijwet (wet van 6 October 1908, *Staatsblad* n°. 811), gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 66), op het Waddenzee-visscherijreglement (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 161), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 14 April 1914 (*Staatsblad* n°. 174) en op het Zuiderzee-visscherijbesluit (Ons besluit van 26 Juni 1911, *Staatsblad* n°. 162), laatstelijk gewijzigd bij Ons besluit van 1 October 1914 (*Staatsblad* n°. 468);

Den Raad van State gehoord (advies van 10 November 1914, n°. 27);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 12 November 1914, n°. 6668, afdeeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. Met aanvulling in zoover van het voorgeschrevene in het Waddenzee-visscherijreglement en het Zuiderzee-visscherijbesluit te bepalen, dat door den inspecteur der visscherijen in het 2de en 3de district schriftelijk en tot wederopzegging vergunning kan worden verleend om binnen het tijdvak van het in werking treden van dit besluit tot en met 31 December 1914 en binnen dat van 1 Februari 1915 tot en met 30 April 1915 te visschen met den elger, waarvan de tusschenruimte der tanden nergens minder dan 12 m.M. bedraagt.

II. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 14den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, ad interim Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

TREUB.

(*Uitg.* 18 Nov. 1914.)

14 November 1914. **BESLUIT**, houdende verbod van uitvoer van:

a. versch, gezouten, gedroogd en gerookt spek;

b. gesmolten en ongesmolten varkens- en rundervet, zoomede van mengsels van deze vetten onderling en met andere eetbare vetten. S. 231.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van:

a. versch, gezouten, gedroogd en gerookt spek;

b. gesmolten en ongesmolten varkens- en rundervet, zoomede van mengsels van deze vetten onderling en met andere eetbare vetten te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw,

Nijverheid en Handel a. i. van 10 November 1914, Kabinet Litt. U¹¹⁸ ;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 November 1914 n°. 4) ;

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 13 November 1914, Kabinet, Litt. N¹¹⁸ ;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Eenig artikel.

De uitvoer van :

a. versch, gezouten, gedroogd en gerookt spek ;

b. gesmolten en ongesmolten varkens- en rundervet, zoomede van mengsels van deze vetten onderling en met andere eetbare vetten is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 14den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i.,

TREUB.

(*Uitgeg.* 14 Nov. 1914.)

16 November 1914. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 13 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 43), waarbij aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, vergunning is verleend, om het landgoed „'s Heerenloo" te *Ermelo*, tot een gesticht voor idioten in te richten. S. 532.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 November 1914, n°. 11449, afdeling Volksgezondheid en Armeezaken ;

Gelet, op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 27 April 1912 (*Staatsblad* n°. 165) ;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

Eenig artikel.

In het eerste lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 13 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dat artikel wordt gelezen

ingevolge Ons besluit van 2 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 200), wordt in de plaats van „383 idioten, 305 mannen en 78 vrouwen", gelezen „390 idioten, 309 mannen en 81 vrouwen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 16den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 1 Dec. 1914.)

16 November 1914. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* van 14 April 1914, n°. 69/2, waarbij aan A. VISSER te *Rotterdam*, een vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein voor gebruik ter plaatse van verkoop alleen aan logeergasten is geweigerd. S. 533.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door A. VISSER, te *Rotterdam*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* van 14 April 1914, B, n°. 474 (2de afd.), G. S. n°. 69/2, waarbij hem vergunning is geweigerd voor den verkoop van sterken drank in het klein voor gebruik ter plaatse van verkoop alleen aan logeergasten in het benedenhoek-lokaal van het pand Breede Hilledijk 217, aldaar ;

Den Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 14 September 1914, n°. 278 ;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 November 1914, n°. 9492, afdeling Volksgezondheid en Armeezaken ;

Overwegende : dat Gedeputeerde Staten de gevraagde vergunning hebben geweigerd uit overweging, dat niet gebleken is, dat appellant zijn gewoon beroep maakt van het verschaffen van nachtverblijf aan reizigers en vreemdelingen, waaruit volgt, dat de inrichting geen werkelijk logement is ;

dat van het besluit van Gedeputeerde Staten de appellant bij Ons in beroep is gekomen, met verzoek, het besluit van Gedeputeerde Staten te vernietigen en de gevraagde vergunning alsnog te verleenen, daarbij aanvoerende, dat hij zich met het besluit van Gedeputeerde Staten niet kan vereenigen, daar hij juist voor het meerendeel aan vreemdelingen nachtverblijf verschaft ;

Overwegende, dat vaststaat, dat het perceel,

waarin zich de localiteit bevindt, waarvoor de vergunning gevraagd wordt, een logement is in den zin der Drankwet, en dat op grond van art. 9, eerste lid, in verband met art. 2, zevende lid, dier wet, geen reden tot weigering van de vergunning mag worden ontleend aan de omstandigheid, dat die localiteit niet uitsluitend tot het gebruik door logeergasten bestemd is en dat dus de gevraagde vergunning behoort te worden verleend;

Gezien de Drankwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 14 April 1914, n°. 69/2, aar. A. VISSER, te Rotterdam, alsnog vergunning te verleen voor den verkoop van sterken drank in het klein voor gebruik ter plaatse van verkoop alleen aan logeergasten in de beneden-lokaliteit van het perceel Breede Hilledijk n°. 217, aldaar, groot 31,67 M².

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en te gelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van Onzen genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur. 's-Gravenhage, den 16den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 1 Dec. 1914.)

16 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van pyriet. S. 534.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van pyriet te verbieden;

Gezien de Wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i. van 13 November 1914, Kabinet, Litt. P¹¹⁸;

Den Raad van State gehoord (advies van 14 November 1914, n°. 6);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 16 November 1914, Kabinet, Litt. La. R¹¹⁹;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eensig artikel.

De uitvoer van pyriet is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 16den November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel a. i., TREUB.

(*Uitgeg.* 16 Nov. 1914.)

16 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van gasolie en benzine. S. 535.
(Tekst als S. 534.)

16 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van beenderen. S. 536.
(Tekst als S. 534.)

16 November 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende attestatiën de vita.

Het is gebleken, dat verschillende voogdijraderen ernstig bemoeilijkt worden in de ontvangst van hun bij rechterlijk vonnis toegekende gagementen en pensioenen van gewezen koloniale militairen, door onwilligheid van de veroordeelde gegageerden of gepensioneerden om zich ter gemeentesecretarie eene attestatie de vita te verschaffen en die in te leveren bij den betrokken betaalmeeester.

De Minister van Koloniën heeft mij na overleg met de Ministers van Financiën en van Justitie verzocht voorschriften te geven om die bemoeilijking te doen eindigen. Mitsdien heb ik de eer U H. E. G. te verzoeken de Burgemeesters in Uwe provincie uit te noodigen te willen zorgen, dat nagemelde regelen in acht worden genomen.

1°. Wanneer, blijkens mededeeling van een voogdijraad, de kennisgeving aan het Departement is gedaan dat een gepensioneerde of gegageerde de uitkeering, waartoe hij is veroordeeld, niet geregeld voldoet, wordt aan hemzelf geen attestatie de vita meer uitgereikt, maar worde elk kwartaal ambtshalve vastgesteld of de man nog leeft en indien dit geval blijkt een attestatie de vita alleen aan den betrokken voogdijraad afgegeven.

2°. Wanneer voogdijruden er om verzoeken worden ook attestatiën de vita over reeds verstreken kwartalen afgegeven, als het blijkt dat de man op den 1sten dag van het betrokken kwartaal nog leefde.

3°. Bij verhuizing van den gegageerde of gepensioneerde naar een andere gemeente wordt aan het bestuur dier gemeente kennis gegeven dat te zijnen opzichte gehandeld moet worden als sub 1°. en 2°. is vastgesteld.

4°. Den gegageerde of gepensioneerde ware bij verzoek om inlichting mede te deelen, dat de betrokken betaalmester hem tegen quitantie het hem toekomend gagement of pensioen zal uitkeeren, wanneer het aan den voogdijraad toekomend gedeelte zal zijn opgevorderd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

17 November 1914. **BESLUIT**, houdende verbod van uitvoer van *koperlegeeringen*. S. 537.
(Tekst als S. 534.)

17 November 1914. **BESLUIT**, houdende bepaling van het tijdstip van inwerkingtreding der Weduwenwet voor de Rijkswerklieden 1914. S. 538.

Bepaald op 1 Januari 1915.

18 November 1914. **BESCHIKKING** van den Minister van Oorlog tot uitvoering van het besluit van 10 October 1914, betreffende tegemoetkoming in de reiskosten van militieplichtigen, houdende machtiging tot afwijking van het K. B. van 14 Maart 1912, *Staatsblad* n°. 99.

§ 1. Aan hen, die gedurende den tijd, dat het leger op voet van oorlog is, bij de militie te land zijn of alsnog worden ingelijfd op den voor hunne inlijving bepaalden dag en ten behoeve van hunne opkomst ter inlijving zich van eene plaats in het buitenland naar de plaats van inlijving moesten of zullen moeten begeven, wordt desverlangd en naar de regelen, in de volgende paragrafen vervat, het volle bedrag der reiskosten vergoed.

§ 2. Niet in aanmerking wordt genomen de duur van het aan de opkomst voorafgegane verblijf buitenslands en evenmin, of de toeling al dan niet bij machte is of was om de reis zelf te bekostigen.

§ 3. De vergoeding wordt toegekend tot ten hoogste het bedrag der reiskosten, noodig om, in de laagste klasse, de reis te maken met die

middelen van vervoer, waarmede de reis het minste aantal dagen duurt.

§ 4. Aan hem, die reeds een tegemoetkoming in de reiskosten heeft genoten, wordt desverlangd alsnog vergoed hetgeen hij naar bovenstaande regelen meer zou kunnen ontvangen.

§ 5. De tijdelijke uitbreiding, in de vorige paragrafen gegeven aan het recht op tegemoetkoming, verleend bij het Koninklijk besluit van 4 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 99) brengt geen verandering ten aanzien van de tegemoetkoming in de kosten van voeding en huisvesting gedurende de reis. In zoover echter laatstbedoelde kosten bij vervoer per boot in de kosten der reis zijn begrepen, kan het geheele bedrag van deze kosten worden vergoed.

§ 6. De toekenning en de uitbetaling of toezending van de vergoeding geschiedt door den burgemeester door wien de oproeping ter inlijving is gedaan. De burgemeester handelt zoo veel mogelijk naar de bepalingen van de beschikking van den Minister van Oorlog van 6 April 1912, afdeling M. en L., n°. 175.

Hij, die na reeds te zijn ingelijfd, eene vergoeding wenschte te ontvangen als in de voorgaande paragrafen bedoeld, moet den burgemeester alsnog zoo veel mogelijk aantoonen van welke plaats in het buitenland hij de reis heeft moeten aanvangen, en verder de inlichtingen verschaffen, welke noodig zijn ter beoordeeling van de aanspraak op vergoeding.

De commandeerende-officieren worden uitgenoodigd, deze bepalingen onder de aandacht te brengen van de manschappen der lichting 1914, die op 11 Augustus 1914 zijn ingelijfd.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

19 November 1914. **WET**, tot aanvulling en verhooging van het zesde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 539.

Bij deze wet wordt de omschrijving van twee artikelen gewijzigd en wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge van bedoelde verhooging wordt het totaal van de IIIde onderafdeeling der 1ste afdeling, het totaal der 1ste afdeling en het eindcijfer van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1914 verhoogd met f 25,800.

20 November 1914. **BESLUIT**, ter bekendmaking van den tekst van het Koninklijk besluit van 22 December 1905 (*Staatsblad* n°. 355), houdende vaststelling van een Reglement voor de Algemeene Landsdrukkerij, zooals die is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 10 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 271) en van 22 October 1914 (*Staatsblad* n°. 503). S. 540.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 November 1914, n°. 10694, afdeling Algemeen Secretariaat en Comptabiliteit;

Gelet op Onze besluiten van 22 December 1905 (*Staatsblad* n°. 355), van 10 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 271) en van 22 October 1914 (*Staatsblad* n°. 503);

Hebben goedgevonden en verstaan:

den tekst van Ons besluit van 22 December 1905 (*Staatsblad* n°. 355), houdende vaststelling van een Reglement voor de Algemeene Landsdrukkerij, zooals die bij Onze hierboven vermelde besluiten van 10 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 271) en van 22 October 1914 (*Staatsblad* n°. 503) is gewijzigd, algemeen bekend te maken door bijvoeging van dien gewijzigden tekst in zijn geheel bij dit besluit.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst. 's-Gravenhage, den 20sten November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 28 Nov. 1914.)

TEKST van het Koninklijk besluit van 22 December 1905 (*Staatsblad* n°. 355), houdende vaststelling van een Reglement voor de Algemeene Landsdrukkerij zooals die is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 10 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 271) en van 22 October 1914 (*Staatsblad* n°. 503).

REGLEMENT VOOR DE ALGEMEENE LANDSDRUKKERIJ.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. De Algemeene Landsdrukkerij is bestemd tot het verrichten van drukwerk en wat daarmede samenhangt, ten behoeve van het Rijk en van Rijksinstellingen, zoomede van de provinciale besturen.

Te 's-Gravenhage gevestigde Rijks-autoriteiten, colleges, administratiën en instellingen zijn verplicht het door hen benodigd drukwerk op te dragen aan de Algemeene Landsdrukkerij, voor zoover deze over de vereischte hulpmiddelen beschikt. Deze gehoudenheid bestaat niet ten aanzien van drukwerk voor rechterlijke behandeling van strafzaken.

2. Indien de Algemeene Landsdrukkerij niet in staat is het haar opgedragen werk binnen den verlangden tijd op te leveren, wordt

daaromtrent eene schriftelijke verklaring door den directeur dier instelling afgegeven. In dat geval zijn de in het tweede lid van art. 1 bedoelde personen en lichamen bevoegd van eene particuliere drukkerij gebruik te maken; te zijner tijd moet nochtans uit eene schriftelijke verklaring van de bevoegde autoriteit blijken, dat het werk binnen den aanvankelijk bepaalde tijd is opgeleverd.

3. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken stelt de voorwaarden vast waaronder, op den voet van art. 1, aan de Algemeene Landsdrukkerij het verrichten van drukwerk wordt opgedragen.

4. Indien en voor zoover daarvoor betaling wordt gevorderd, gelden de Koninklijke besluiten van 14 Januari 1895 (*Staatsblad* n°. 7) en van 28 Januari 1895, n°. 8, zoomede de wijzigingen welke daarin mochten gebracht worden.

5. De Algemeene Landsdrukkerij is, onverminderd het bepaalde in art. 1, belast met het beheer, de uitgifte, de expeditie en het debiet van de *Nederlandsche Staatscourant*, van de Bijlagen dier courant en van de plans en de lijsten der Staatsloterij, met de expeditie en het debiet van het *Staatsblad*, zoomede met de correctie, de expeditie en het debiet van de Gedrukte Stukken en van het Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal en de Bijlagen op dat Verslag.

Aan de Inrichting kan bovendien de uitgifte en het debiet van andere van Regeeringswege voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken worden opgedragen.

Voor zooveel de dienst het toelaat, kan zij zich ook met de correctie van andere dan de in het eerste lid bedoelde, ter Algemeene Landsdrukkerij gedrukte stukken belasten.

TOEZICHT.

6. De Algemeene Landsdrukkerij staat onder het oppertoezicht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

7. Er is eene Commissie van Toezicht, bestaande uit vijf leden, belast met het toezicht op het zakelijk en financieel beheer der inrichting.

De leden der Commissie worden door Ons, op daarbij te stellen voorwaarden en op voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, benoemd, met aanwijzing van den voorzitter en den secretaris.

Aan hen wordt steeds gereede toegang tot de lokalen der inrichting en inzage van de kas, van de boeken, registers en bescheiden

verleend en de verlangde voorlichting door den directeur en het verder personeel verstrekt.

Belangrijke aankopen, waaronder die van werktuigen en materialen, benoeming, schorsing en ontslag van ambtenaren, beambten en werklieden, zoomede wijzigingen in de loonregeling en geschillen, van welken aard ook, worden aan het oordeel der commissie onderworpen.

Zij brengt daarover advies uit aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, die in hoogste instantie beslist. Zij vergadert in een der lokalen van de Algemeene Landsdrukkerij zoo dikwijls als zij het noodig zal oordeelen. De oproeping tot de vergaderingen geschiedt door den voorzitter.

8. Het personeel der Algemeene Landsdrukkerij bestaat uit:

1°. een directeur;

2°. een onder-directeur;

3°. administratief personeel, bestaande uit: hoofdcommiezen, commiezen, adjunct-commiezen, klerken, schrijvers op jaarloon en een ambtenaar, belast met het toezicht op de commercieele boekhouding;

4°. een algemeen bedrijfs-chef en meesterknechts;

5°. beambten en werklieden.

Met machtiging van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken kunnen, op de door dezen te bepalen voorwaarden, personen beneden den 16-jarigen leeftijd, door den directeur, als leerling, zoomede het noodige tijdelijke personeel in dienst worden genomen. Onze voornoemde Minister voorziet het personeel, voor zooveel noodig, van instructiën.

9. De ambtenaren, bedoeld in artikel 8, sub 1° tot 4°, worden door Ons benoemd en ontslagen, met uitzondering van de klerken en de schrijvers op jaarloon, welker benoeming en ontslag geschiedt door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Op den dag van ingang der benoeming van de hierbedoelde ambtenaren vangt tevens het genot der bezoldiging aan.

De klerken worden bij eerste aanstelling benoemd uit sollicitanten, die in het bezit zijn van het diploma van voldoende afgelegd examen. Artikel 6 van het Koninklijk besluit van 21 April 1913 (*Staatsblad* n°. 136) is hierbij van toepassing. De klerken kunnen door Onzen voornoemden Minister worden geschorst, al dan niet met stilstand van wedde.

De beambten en werklieden, bedoeld in artikel 8, sub 5°, worden aangesteld en ontslagen door den directeur, na verkregen mach-

tiging van Onzen voornoemden Minister. Zij kunnen, behoudens goedkeuring van dien Minister, door den directeur worden geschorst, al dan niet met stilstand van loon.

10. Het vaste personeel legt bij zijne indiensttreding schriftelijk een eed of belofte af, waarvan het formulier door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wordt vastgesteld.

11. De jaarlijksche bezoldiging van het personeel bedraagt voor:

den directeur, ten minste *f* 3000 en ten hoogste *f* 4500, benevens vrije woning, vrij vuur en licht. Bij gemis daarvan wordt hem eene vergoeding van *f* 500 's jaars toegelegd;

den onder-directeur, ten minste *f* 2000 en ten hoogste *f* 2900;

de hoofdcommiezen, ten minste *f* 2400 en ten hoogste *f* 2900;

de commiezen, ten minste *f* 1800 en ten hoogste *f* 2300;

de adjunct-commiezen, ten minste *f* 1200 en ten hoogste *f* 1700;

de klerken, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 1100;

de schrijvers op jaarloon, ten minste *f* 600 en ten hoogste *f* 1200;

den ambtenaar, belast met het toezicht op de commercieele boekhouding, *f* 500;

den algemeen bedrijfs-chef, ten minste *f* 1800 en ten hoogste *f* 2500;

de meesterknechts, ten minste *f* 1100 en ten hoogste *f* 1800;

de beambten en werklieden, ten minste *f* 312 en ten hoogste *f* 1248.

Het voor de beambten en werklieden bepaalde maximum-loon kan met het aan overwerk verdiend loon worden overschreden.

12. 1. De bezoldiging van het in artikel 8, sub 3, bedoelde administratief personeel wordt, bij bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver, verhoogd als volgt:

voor de hoofdcommiezen, na twee, vier en zes jaren dienst in dien rang, tot *f* 2600, *f* 2800 en *f* 2900 's jaars;

voor de commiezen, na anderhalf, drie, vier en een half, zes en acht jaren dienst, sedert het tijdstip, waarop zij voor het eerst in het genot eener bezoldiging van *f* 1800 zijn getreden, tot *f* 1900, *f* 2000, *f* 2100, *f* 2200 en *f* 2300 's jaars;

voor de adjunct-commiezen na één, twee, drie, vijf en zeven jaren dienst in dien rang, tot *f* 1300, *f* 1400, *f* 1500, *f* 1600 en *f* 1700 's jaars;

voor de klerken, na één, twee, vier, zes en acht jaren in dien rang of als tijdelijk schrijver

doorgebracht, tot f 700, f 800, f 900, f 1000 en f 1100 's jaars; ongeacht of zij vóór het in werking treden van dit besluit den rang hadden van eerste- of tweede-klerk;

voor de schrijvers op jaarloon, na elk jaar dienst als zoodanig of als tijdelijk schrijver doorgebracht, met f 50 tot het maximum van f 1200 zal zijn bereikt.

2. Bevordering in rang geschiedt bij keuze.

Onverminderd de mogelijkheid om in bijzondere omstandigheden vroeger te worden bevorderd, worden de klerken, wanneer zij daarvoor wegens hunne bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver in aanmerking komen, na gedurende een jaar het maximum-traktement van klerk genoten te hebben, bevorderd tot adjunct-commies. Dit is niet van toepassing op klerken, die zijn aangesteld, zonder te hebben voldaan aan het daartoe afgenomen examen of aan een daarmede door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gelijkgesteld examen.

De bezoldiging van laatsbedoelde klerken wordt, drie jaar na het bereiken van de maximum-bezoldiging, verhoogd met f 100, na nogmaals drie jaar andermaal met f 100 en na wederom drie jaar nogmaals met f 100, mits hun ijver en toewijding niets te wenschen overlaten.

3. De bezoldiging van adjunct-commiezen en van commiezen, die de maximum-bezoldiging, aan hun rang verbonden, hebben bereikt en die, omdat de hun opgedragen taak hen niet in aanmerking doet komen voor bevordering in hun rang, moeten gehandhaafd blijven, wordt, indien hun ijver en toewijding niets te wenschen overlaten, drie jaar na het bereiken van de maximum-bezoldiging, verhoogd met f 100 en na nogmaals drie jaar andermaal met f 100.

4. Gaat de benoeming in op een anderen dan den eersten dag van een kalenderkwartaal, dan worden de gestelde tijdvakken geacht aan te vangen met den eersten dag van het onmiddellijk daarop volgende kwartaal.

5. De tijd, gedurende welken, krachtens wettelijk voorschrift, verlof wordt genoten ter vervulling van militairen dienstplicht, komt van rechtswege in aanmerking als diensttijd, geldig voor de in dit artikel bedoelde periodieke traktementsverhoogen.

Als diensttijd blijft buiten aanmerking de tijd, gedurende welken de ambtenaar is geschorst, alsmede die buiten bezwaar van 's Rijks schatkist met verlof doorgebracht, indien het verlof langer dan een jaar achtereenvolgens geduurd heeft, of verleend is op een vrijelijk

door den ambtenaar gedaan verzoek in zijn persoonlijk belang.

Wij behouden Ons nochtans voor om in gevallen, waarin een verlof voor langer dan een jaar achtereenvolgens in 's Rijks belang verleend wordt, te bepalen, dat de tijd van dat verlof als diensttijd in aanmerking zal komen.

De in beide voorgaande leden voorkomende bepalingen blijven buiten toepassing op verloven welke vóór den 30sten Juli 1909 zijn verleend.

6. Tenzij er reden is om dienaangaande anders te handelen, worden, voor het geval dat een of meer verhoogen onthouden worden, de verdere periodieke verhoogen zoo veel later toegekend, als de laatste onthouding heeft geduurd.

7. Behalve de voorgeschreven periodieke verhoogen, kunnen tot het maximum, voor den rang vastgesteld, ook andere traktementsverhoogen worden verleend, wanneer zij in het belang van den dienst wenschelijk zijn.

De aldus verhoogde bezoldiging, alsmede traktementsverhooging, vóór het in werking treden van dit besluit toegekend, wordt, zoo daaromtrent niet anders wordt beschikt, voor toekenning van de naaste en de daarop volgende periodieke verhoogen beschouwd als verkregen door regelmatige periodieke verhooging, na den daarvoor gevorderden diensttijd.

Het vorig lid is eveneens van toepassing voor het geval, dat bij de benoeming eene hogere dan de aan den rang verbonden minimum-bezoldiging is of wordt toegekend.

8. Is de bezoldiging niet bepaald op een bedrag, dat door regelmatige periodieke verhooging kan worden verkregen, dan wordt bij de eerstvolgende periodieke verhooging het verschil aangezuiverd.

9. Voor zoover de bezoldiging van de bij het in werking treden van dit besluit in dienst zijnde ambtenaren lager is dan zij naar de gestelde regels zou kunnen bedragen, wordt zij, behoudens de gestelde voorwaarden voor traktementsverhooging, verhoogd tot het bedrag, dat volgens de schaal der periodieke verhoogen onmiddellijk volgt op de genoten bezoldiging. Telkens na verloop van een jaar wordt op gelijke wijze en onder gelijke voorwaarden de bezoldiging verhoogd, totdat zij het in artikel 11 bedoelde maximum heeft bereikt.

10. De thans in dienst zijnde klerken, die ten gevolge van de toepassing van Onze besluiten van 22 Juli 1903 (*Staatsblad* n°. 215)

en 9 Mei 1906 (*Staatsblad* n°. 110), eerder het maximum-traktement, verbonden aan den rang van eerste-klerk, zouden hebben bereikt, dan volgens de regels in dit artikel voor de klerken gesteld komen voor periodieke verhoogingen in aanmerking op den voet, zooals zulks in het laatste aangehaalde thans ingetrokken Koninklijk besluit was bepaald, totdat het maximum-traktement van f 1100 voor klerk is bereikt.

11. Tijdelijke diensten blijven voor de toepassing van de in dit artikel bedoelde periodieke verhoogingen buiten rekening.

12. Boven en behalve de voren omschreven verhoogingen kunnen boven het maximum-traktement, voor den rang vastgesteld, persoonlijke traktemensverhoogingen worden toegekend aan de administratieve ambtenaren, wegens den hun opgedragen meer belangrijken werkkring, zoomede aan de administratieve ambtenaren, die zich gedurende hun langen diensttijd onderscheiden hebben, mits de hiervoor benoedigde gelden op de begrooting der Algemeene Landsdrukkerij voor dit doel zijn beschikbaar gesteld.

Ten aanzien van deze verhoogingen wordt beschikt door Ons bij gemotiveerd besluit.

13. De toekenning van alle overige in dit artikel bedoelde traktemensverhoogingen geschiedt door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De traktementen van den algemeen bedrijfschef en van de meesterknechts, alsmede de loonen en de opklimming in de verschillende rangen van de beampten en werklieden worden, met inachtneming der gestelde grenzen en de daarbij voor overwerk gemaakte uitzondering, geregeld door Onzen voornoemden Minister. Het genot van vrije woning kan in de plaats treden van een door genoemden Minister te bepalen deel der bezoldiging.

13. De directeur der Algemeene Landsdrukkerij is belast met het beheer van en de leiding der werkzaamheden aan de inrichting; alsmede met het gezag over het verder personeel.

Bij ontstentenis of ziekte wordt hij vervangen door den onder-directeur of op de door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan te geven wijze.

14. *Vervallen.*

MATERIEEL EN FINANCIËEL BEHEER EN VERANTWOORDING.

15. Werktuigen, drukmaterieel en gereedschappen worden, naar gelang Onze Minister van Binnenlandsche Zaken zulks beslist, al

dan niet bij openbare aanbesteding aangeschaft.

Zijne machtiging wordt vereischt voor het te gelde maken van niet meer bruikbare goederen.

16. Jaarlijks wordt, onder dagteekening van 31 December, door den directeur der Algemeene Landsdrukkerij een inventaris opgemaakt van het ter Algemeene Landsdrukkerij voorhanden papier en van de werktuigen en gereedschappen.

De inventaris wordt zoodanig ingericht, dat daaruit blijkt:

a. de hoeveelheden op den jongstleden 1 Januari voorhanden;

b. het in het jaar aangekochte, blijkens de daarvan ingediende declaratiën;

c. de hoeveelheden, welke blijkens de lastbrieven in het jaar zijn afgeleverd;

d. de voorwerpen en hoeveelheden materieel, welke blijkens de processen-verbaal of andere bescheiden zijn te gelde gemaakt;

e. het versleten gedeelte van het materieel, door den directeur te goeder trouw op te geven, en

f. de toestand van het materieel, de werktuigen en gereedschappen.

Op dien inventaris worden niet vermeld:

a. drukmaterialen, als: machine-olie, drukinkt, rollenspecie, potasch, stijfisel, touw en dergelijke artikelen van mindere waarde;

b. werktuigen en gereedschappen van geen duurzamen of blijvenden aard.

Van dien inventaris worden vóór 15 September van het jaar volgende op dat, waarover die loopt, drie exemplaren gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, door dezen onderzocht en, voorzien van een bewijs van goedkeuring, vóór 1 November bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

17. Van de drukwerken, met welker debiet de Algemeene Landsdrukkerij is belast, worden geen exemplaren kosteloos afgegeven dan krachtens machtiging van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Geen advertentiën worden in de *Nederlandsche Staatscourant* kosteloos opgenomen, dan die waarvan de kostelooze plaatsing bij de wet bevolen of door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken toegestaan is.

18. Voor het geldelijk beheer, voortvloeiende uit de toepassing van artikel 5, gelden de voorschriften van de artikelen 19 tot en met 25.

19. De directeur der Algemeene Landsdrukkerij zorgt voor de tijdige en geregelde invordering van het verschuldigde voor de door hem gedane leveringen en geplaatste advertentiën.

Hij zendt daartoe eene rekening:

1°. voor de kosten van geplaatste advertentiën daags na de plaatsing. Wordt eene advertentie meer dan eens geplaatst, alsdan daags na de laatste plaatsing. Deze rekening wordt verhoogd met de kosten van de exemplaren der courant, die geleverd zijn aan dengene die de opname der advertentie heeft verzocht;

2°. voor abonnementen op, zoomede voor losse nummers van de *Nederlandsche Staatscourant*, het Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal, de Bijlagen van dat Verslag, de bijlage der *Nederlandsche Staatscourant*, bevattende de fabrieksmerken, alsmede voor de geleverde stukken van de Kamers der Staten-Generaal die voor het publiek verkrijgbaar zijn gesteld, binnen 14 dagen na afloop van elk kwartaal;

3°. voor abonnementen op, en voor losse nummers van het *Staatsblad* binnen 14 dagen na afloop van ieder jaar;

4°. voor de plans en lijsten der Staatsloterij en voor de op die lijsten geplaatste advertentiën binnen 10 dagen na afloop der loterij, waartoe die plans en lijsten betrekking hebben;

5°. voor geleverde werken, ingevolge het bepaalde in artikel 5, tweede lid, binnen ééne maand na de levering.

Voormelde rekeningen worden gezonden; die sub 1°. bedoeld, aan hen die de plaatsing der advertentiën hebben gevraagd; die sub 2°., 3°., 4°. en 5°. bedoeld, aan de postdirecteuren, voor zoover de levering door hunne tusschenkomst heeft plaats gehad, en wat de overige schuldenaren betreft, rechtstreeks.

Voor het verschuldigde voor geplaatste advertentiën, zoomede voor geleverde couranten en andere drukwerken in artikel 5 omschreven, ten behoeve van de Kamers der Staten-Generaal, den Raad van State, de Algemeene Rekekamer, de Departementen van Algemeen Bestuur, de Provinciale Besturen, en voorts ten behoeve van administratiën waarvan de kosten komen ten laste der Staatsbegroting, worden voor advertentiën rekeningen gezonden in duplo, en voor gedane leveringen, declaratiën in den gebruikelijken vorm in triplo.

20. De directeur ziet toe, dat de in het vorig artikel bedoelde rekeningen worden betaald binnen ééne maand na hare verzending. Indien de voldoening niet binnen dien termijn plaats heeft, wordt door hem over het verschuldigde per quitantie beschikt. In dat geval wordt ten behoeve van den schuldenaar geen levering meer gedaan en geen advertentiën

meer geplaatst voor en al eer het verschuldigde is voldaan.

Dit artikel is niet van toepassing ten aanzien van geplaatste advertentiën en gedane leveringen ten behoeve van de aan het slot van artikel 19 genoemde college's, autoriteiten en administratiën.

21. Ter Algemeene Landsdrukkerij wordt gehouden een dagregister, waarin van dag tot dag worden geboekt:

a. alle ontvangsten, en wel in dier voege, dat blijkt het bedrag ontvangen ter zake van: 1°. het debiet van de *Nederlandsche Staatscourant*; het Verslag der Handelingen van de Kamers der Staten-Generaal en de Bijlagen op dat verslag; 2°. het debiet van de bijlage dier courant, bevattende de fabrieksmerken; 3°. de geplaatste advertentiën; 4°. het debiet van de voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken van de Kamers der Staten-Generaal; 5°. het debiet van het *Staatsblad*; 6°. het debiet van de plans en lijsten der Staatsloterij en de op laatstgenoemde lijsten geplaatste advertentiën; 7°. het debiet van werken, bedoeld in artikel 5, tweede lid;

b. de uitgaven: 1°. wegens gedane overstortingen in 's Rijks kas; 2°. wegens porto's die aan schuldenaren worden in rekening gebracht.

Voorts wordt gehouden voor elke rubriek van ontvangsten een register, waarin nauwkeurig wordt vermeld wat door een ieder ter zake gedane leveringen en geplaatste advertentiën verschuldigd is en waarin tevens aantekening wordt gehouden van alle door de schuldenaren gedane betalingen.

Al de in dit artikel bedoelde registers gelden slechts voor éénzelfde dienstjaar.

Indien eene Staatsloterij aanvangt in het eene en eindigt in het volgende kalenderjaar, geldt dit laatste voor het dienstjaar.

22. De directeur stort de door hem ontvangen Rijks gelden over ten kantore van den Betaalmeester te 's-Gravenhage, zoo dikwijls de kas meer dan f 1000 bedraagt.

Bovendien wordt op den eersten werkdag van elke maand door hem gestort het kassaldo op den laatsten dag der voorafgaande maand. De te dier zake te ontvangen quitantie van storting, met de quitantiën, ontvangen voor de in de 1ste alinea bedoelde stortingen, worden in uitgaaf gebracht in den maandstaat over de dan afgelopen maand.

23. De directeur zendt:

1°. aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vóór den 6den dag van iedere maand een staat in duplo, vermeldende de gedurende

de afgelopen maand ten bate van elk dienstjaar en van elke rubriek van ontvang, in artikel 21 onder littera *a* vermeld, gedane ontvangsten, zoomede de ten laste van elk dienstjaar gedane uitgaven, in artikel 21 onder littera *b* bedoeld. Bij elk dier staten wordt gevoegd een borderel van de gedane overstortingen, gesplitst naar de dienstjaren en de rubrieken van ontvang, waarop de overstortingen hebben plaats gehad;

2°. aan de Algemeene Rekenkamer:

a. vóór den 6den dag van iedere maand een afschrift van de borderellen sub 1°. bedoeld, vergezeld van de quitantiën van storting;

b. vóór den 15den dag van iedere maand een staat houdende opgaven van het verschuldigde voor de in de afgelopen maand geplaatste advertentiën en voor de in verband daarmee geleverde couranten.

24. De directeur zendt jaarlijks, vóór of op 30 September, aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken een staat in duplo van de over het afgelopen jaar op den eersten dag dier maand niet voldane vorderingen. Een exemplaar van dien staat, voorzien van een bewijs van overname dier vorderingen door Onzen Minister van Financiën, wordt aan den directeur door Onzen eerstgenoemden Minister uitgereikt, om bij zijne verantwoording, bedoeld in artikel 25, te worden overgelegd.

25. Jaarlijks, uiterlijk op 15 November, zendt de directeur aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zijne verantwoording over het afgelopen jaar. Die verantwoording wordt uiterlijk 30 November daaropvolgende bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

Daarbij wordt tevens overlegd eene materiele verantwoording van de drukwerken, met welker debiet de Algemeene Landsdrukkerij in het afgelopen jaar was belast.

Drukwerken ouder dan twee jaren, voorafgaande aan het jaar waartoe de materiele verantwoording betrekking had, worden, behoudens machtiging van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, als waardeloos afgeschreven.

26. Van de den directeur ter goede rekening verstrekte gelden wordt ten minste éénmaal per maand aan de Algemeene Rekenkamer verantwoording afgelegd. Die verantwoording wordt in elk geval vóór den 25sten van elke maand gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en door dezen vóór het begin der volgende maand doorgezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN.

27. Geschillen over de toepassing van dit Reglement of de daaruit voortvloeiende bepalingen worden in hoogste instantie beslist door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Door voornoemden Minister worden de vereischte modellen ter uitvoering van dit besluit vastgesteld, voor zoover hierin niet door de Algemeene Rekenkamer is of wordt voorzien.

28. Dit besluit treedt in werking op 1 Januari 1906.

Op dien dag vervallen:

a. het Koninklijk besluit van 4 Februari 1876 (*Staatsblad* n°. 39);

b. het Koninklijk besluit van 18 Decemb^{er} 1881 (*Staatsblad* n°. 239);

c. het Koninklijk besluit van 31 Decemb^{er} 1902 (*Staatsblad* n°. 274), met dien verstande, dat de daarbij ingetrokken bepalingen niet weer van kracht worden;

d. het Koninklijk besluit van 30 Mei 1903 (*Staatsblad* n°. 145);

e. het Koninklijk besluit van 8 Augustus 1836 n°. 24, voor zoover het nog als rechtsgeldig kan worden aangemerkt;

f. het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1896 n°. 46;

g. het Koninklijk besluit van 27 Maart 1899 n°. 32;

h. het Koninklijk besluit van 27 Novemb^{er} 1903 n°. 36.

29. Op de bij het in werking treden van dit besluit in dienst zijnde administratieve ambtenaren, met uitzondering van de tweede- en eerste-klerken, is het bepaalde bij artikel 8, sub 3°., en artikel 12, eerste lid, niet toepasselijk, zoolang zij hunne tegenwoordige betrekking blijven bekleeden.

Koninklijk besluit van den 10den Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 271);

de navolgende wijzigingen in het Reglement voor de Algemeene Landsdrukkerij, vastgesteld bij Ons besluit van den 22sten Decemb^{er} 1905 (*Staatsblad* n°. 355) worden gerekend te zijn ingegaan met 1 Januari 1913.

Koninklijk besluit van den 22sten Octob^{er} 1914 (*Staatsblad* n°. 503):

de navolgende wijzigingen in het Reglement voor de Algemeene Landsdrukkerij, vastgesteld bij Ons besluit van den 22sten Decemb^{er} 1905 (*Staatsblad* n°. 355) en gewijzigd bij Ons besluit van den 10den Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 271), worden gerekend te zijn ingegaan met 1 Januari 1914.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 20 November 1914 (*Staatsblad* n°. 540).

Mij bekend.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

20 November 1914. BESLUIT, houdende eene beslissing omtrent medewerking overeenkomstig art. 40 der Armenwet tot de komst van een armlastige in eene gemeente, door het gemeentebestuur in de vorige verblijfplaats van den behoeftige.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de kosten van verpleging van den armlastige A. VREGT;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 28 October 1914, n°. 4193;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 November 1914, n°. 11517, Afd. Volksgezondheid en Armwezen;

Overwegende, dat ANTONIUS VREGT, geboren te *Rijsbergen* den 29 Maart 1879, te *Breda* woonde;

dat hij, op 25 April 1914, te voet van *Rotterdam* naar *Almelo* reizende, tusschen *Moordrecht* en *Gouda* overvallen werd door eene bloedspuwing;

dat hij, in *Gouda* aangekomen, zich naar het politiebureau dier gemeente begaf en aldaar vrij vervoer naar *Almelo* verzocht;

dat hem naar aanleiding van dit verzoek een spoorwegbiljet naar *Utrecht* is verstrekt;

dat hij bij zijne komst in laatstgemelde gemeente in zulk een ziekelijken toestand verkeerde, dat hij op advies van een politiegeneeskundige werd opgenomen in het Stedelijk Ziekengasthuis aldaar, waar hij gedurende eenige dagen is verpleegd;

dat Burgemeester en Wethouders van *Utrecht* zich hebben gewend tot het gemeentebestuur van *Gouda* met het verzoek de verplegingskosten van den patiënt voor rekening van deze gemeente te doen komen, doch dat Burgemeester en Wethouders van *Gouda* hebben verklaard daartoe geene termen te vinden;

Overwegende, dat A. VREGT zich in de gemeente *Gouda* beyond toen zijn toestand ondersteuning noodzakelijk maakte;

dat, ook indien, wat van de zijde van de gemeente *Utrecht* niet is toegegeven, op grond van de door gemeentelijke politieambtenaren te *Gouda* afgelegde stellige verklaring, moet worden aangenomen, dat des mans verpleging door en in die gemeente is afgestuit op zijn

onwil om daar te blijven en zijn stellig verlangen om naar *Almelo* bij eene bloedverwant te gaan, desniettemin het feit dat hij niet, overeenkomstig zijn verlangen in de gelegenheid werd gesteld zich naar *Almelo* te begeven, maar hem slechts een spoorwegbiljet is verstrekt naar *Utrecht*, waarheen hij niet wenschte te gaan en van waar het hem, gegeven zijn ziekelijke toestand, moeite moest kosten verder te komen, oplevert de medewerking van eenigen invloed van of vanwege het gemeentebestuur van *Gouda* tot de komst van dezen arme te *Utrecht*;

dat hierop niet een ander licht wordt geworpen door het beroep op eene te *Gouda* bestaande gewoonte om aan armlastigen, die niet in de gemeente willen blijven, niet verder vrij vervoer te verschaffen dan tot een der naastbij gelegen plaatsen 's-Gravenhage, Rotterdam of Utrecht, maar integendeel deze praktijk nog te eerder moet doen besluiten tot het aannemen van eene medewerking, als in art. 40 der Armenwet is bedoeld;

Gezien deze wet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te beslissen, dat de kosten van verpleging van A. VREGT gedurende zijn verblijf in het Stedelijk Ziekengasthuis te *Utrecht* komen ten laste van de gemeente *Gouda*.

Onze Minister van Buitenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. d. B. A.)

20 November 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Burgemeesters, betreffende de vergoeding wegens kostwinnerschap.

De beoordeeling der verzamelstaten DD, welke bij mijn departement tot heden van de burgemeesters werden ontvangen, vergt eene inspanning en een tijd in veel grootere mate dan kon worden voorzien.

Zulks moet voor een belangrijk deel worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat in vele gemeenten bij de toekenning der vergoedingen en de verantwoording der uitgegeven vergoedingsgelden niet die nauwgezetheid wordt betracht, welke redelijkerwijs mocht worden verwacht. Die weinige nauwgezetheid heeft behalve meer dan noodige inspanning en tijdverlies bovendien tot gevolg, dat ondanks zorgvuldige controle van de verantwoordingsstukken er ten aanzien van de duizenden vergoedingen, welke wekelijks bij 's Ministers departement moeten worden nagegaan, soms enkele fouten aan de aandacht ontsnappen,

welker herstel, zoo zij later ontdekt worden, met moeilijkheden gepaard gaat.

In verband met een en ander heb ik de eer U dringend te verzoeken aan de volgende opmerkingen de noodige aandacht te schenken.

1°. De burgemeester heeft niet de bevoegdheid om vergoeding te verleenen voor het verblijf in werkelijken dienst, vallende vóór 30 Juli 1914 voor zooveel de landweerplichtigen betreft, en vallende vóór 31 Juli 1914 voor zooveel de militieplichtigen betreft.

2°. Vergoeding kan niet worden verleend nòch door den Minister nòch door den burgemeester, voor dagen, voorafgaande aan den dag, waarop de groot-verlofganger zich onder de wapenen meldde.

3°. De vergoeding betreffende een militieplichtige mag niet meer dan *f* 1 per dag, die betreffende een landweerplichtige niet meer dan *f* 1.50 per dag bedragen; zij mag ook niet te boven gaan het bedrag, dat het gezin door de opkomst van den dienstplichtige mist, verminderd met het bedrag, dat hij aan het gezin voor eigen onderhoud stellig wel gekost heeft.

4°. Vergoedingen wegens den werkelijken dienst van militieplichtigen, van landweerplichtigen en van vrijwillig dienenden mogen niet in een en denzelfden verzamelstaat worden verantwoord. Voor elke dier categorieën van militairen moet de vergoeding op een afzonderlijken verzamelstaat worden verrekend.

5°. De bedragen, als uitgekeerd vermeld in kolom 18 van de verzamelstaten, moeten met de meest mogelijke zorgvuldigheid zijn berekend. Die bedragen behoren bladsgewijze te zijn opgeteld, terwijl het per blad verkregen totaal-bedrag naar het volgend blad behoort te zijn overgebracht.

6°. Vóór de inzending van den verzamelstaat aan het Departement dient de burgemeester er zich van te overtuigen, dat in de verklaring aan het slot van den staat geen ander bedrag als uitbetaald wordt vermeld dan hetwelk, blijkens de optelling van de bedragen in kolom 18, inderdaad werd uitgekeerd, en voorts, dat in die verklaring het in letters genoemde bedrag gelijk is aan het daarachter in cijfers herhaalde.

7°. De verzamelstaat behoort niet te worden ingezonden, dan nadat zij is gedagteekend en de burgemeester onder de verklaring aan het slot van den staat zijn handteekening heeft gesteld.

8°. De rechthebbenden moeten voor elk aan

hen uitgekeerd vergoedingsbedrag, dat in den verzamelstaat wordt verantwoord, voor vóór doen teekenen.

9°. Bij het gebruik maken van ontvangbewijzen model EE moet de daarin voorkomende vermelding van de uitgekeerde bedragen en van de betalingstermijnen overeenstemmen met de vermelding dier bedragen en termijnen in den verzamelstaat.

10°. De schrijfwijze van de geslachts- en voornamen der personen, aan wie de vergoeding wordt uitgekeerd, moet in kolom 3 of in kolom 4 en in kolom 19 van den verzamelstaat, alsook bij voorkomend geval in het bewijs EE, gelijk zijn.

11°. Indien een rechthebbende op vergoeding de ontvangst bevestigt door middel van een kruisje in plaats van eene handteekening, moet het kruisje gewaarmerkt worden of door den burgemeester of door twee andere personen; in de formule der waarmerking moet tevens de naam vermeld worden van hem of haar, die het kruisje plaatste.

12°. Indien het noodzakelijk blijkt, een in kolom 18 van den verzamelstaat vermeld bedrag door een hooger te vervangen, mag het aanvankelijk gestelde cijfer niet worden geraaard, doch moet het worden doorgeslagen. In den staat moet dan gesteld worden eene door rechthebbende onderteekende verklaring, dat hem of haar de verandering van het bedrag bekend is.

13°. In kolom 9 van de staten DD, ook indien deze als *nadere* verzamelstaat dienen, moet in elk geval steeds worden vermeld het korps, waartoe de betrokken dienstplichtige behoort.

14°. Indien bij den verzamelstaat ontvangbewijzen EE worden overgelegd, moeten die bewijzen genummerd zijn en moet in kolom 19 van den staat naar het nummer van het desbetreffend ontvangbewijs worden verwezen.

15°. De termijn van uitbetaling moet in den verzamelstaat worden aangeduid door de datums van aanvang en van einde van dien termijn. De aanvangsdatum wordt aangewezen door den eersten, de einddatum door den laatsten dag, voor welken tijdens dien termijn door het gezin vergoeding wordt genomen.

16°. Indien meer dan één termijn van uitbetaling ter zake van vergoeding wegens den werkelijken dienst van denzelfden dienstplichtige in één verzamelstaat wordt verantwoord, behoort de naam van dien dienstplichtige slechts eenmaal in dien staat te worden genoemd; de op hem betrekking hebbende ter-

mijnen moeten dan in den staat onmiddellijk onder elkander worden vermeld.

179. De namen der dienstplichtigen behooren in nader ingezonden verzamelstaten in dezelfde volgorde en onder hetzelfde volgnummer voor te komen als in de daaraan voorafgaande staten.

De Minister van Oorlog,
BOSBOOM.

21 November 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van zwavelzuren ammoniak. S. 541.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van zwavelzuren ammoniak te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 November 1914; Kabinet, Litt. H¹²¹;

Den Raad van State gehoord (advies van 20 November 1914 n°. 6);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 20 November 1914; Kabinet, Litt. U¹²¹;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van zwavelzuren ammoniak is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 21sten November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

(*Uitgeg.* 21 Nov. 1914.)

21 November 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 10 November 1914 (*Staatsblad* n°. 527), houdende in staat van belegverklaring van verschillende gemeenten. S. 542.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van den Raad van Ministers van 21 November 1914;

Gelet op art. 1 der Wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

Gezien Ons Besluit van 30 Juli 1914, n°. 72;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

In Ons Besluit van 10 November 1914 (*Staatsblad* n°. 527) wordt onder „a. in de provincie Groningen” ingevoegd vóór de vermelding der gemeente Termunten, het woord: „Nieuwolda”.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine, van Buitenlandsche Zaken, van Binnenlandsche Zaken, van Justitie, van Financiën, van Waterstaat, van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 21sten November 1914.

WILHELMINA.

De tijdelijke Voorz. van den Raad van Ministers,

CORT v. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 21 Nov. 1914.)

23 November 1914. BESLUIT, nopens het beroep, ingesteld door het bestuur der Vrijmetselaarsloge „St. Lodewijk” te *Nijmegen*, tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Arnhem* op zijn verzoek om plaatsing van de inrichting dier loge op de lijst, bedoeld in artikel 4, par. 2, der wet tot regeling der personeele belasting. S. 543.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der Vrijmetselaarsloge „St. Lodewijk” te *Nijmegen*, tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Arnhem* van 30 Juni 1914, n°. 85, op zijn verzoek om plaatsing van de inrichting dier loge op de lijst bedoeld in artikel 4, par. 2 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele belasting;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 7 October 1914, n°. 387;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 18 November 1914, n°. 121, afdeling Directe Belastingen;

Overwegende dat bij Ons besluit van 2 Mei 1908, n°. 85 is ongegrond verklaard het beroep, ingesteld door het bestuur der Vrijmetselaarsloge „St. Lodewijk” te *Nijmegen* tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Arnhem* van 25 Juli 1907, n°. 2085, Afdeling D. B., op zijn verzoek om herplaatsing van de bij gemeld bestuur in gebruik zijnde inrichting op de lijst, bedoeld in art. 4, par. 2 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting;

dat bij laatstgemelde beslissing werd overwogen dat, zal aan het gedaan verzoek om plaatsing van het gebouw der Loge op de lijst, bedoeld in art. 4, par. 2, der wet tot regeling van de personeele belasting, kunnen voldaan worden, blijken moet, dat dit gebouw uitsluitend wordt gebezigd als inrichting van algemeen nut; dat dit gebouw, waartoe het verder ook gebruikt moge worden, in de eerste plaats staat ten dienste der leden van de Loge, tot het verrichten hunner maçonieke werkzaamheden; dat de aard dezer werkzaamheden en hare meest wezenlijke strekking — voor zoover daarvan blijkt, daar blijkens art. 23 der statuten de wijze van werken en al wat in de maçonieke vergaderingen wordt behandeld, geheim is — zeker het best zijn te kennen uit den in 1894 vastgestelden en in 1897, 1898, 1899, 1902, 1903 en 1907 gewijzigden inhoud van artikel 1 der statuten van de Orde van Vrijmetselaren, alwaar als het doel der Vrijmetselaren onder het Groot-Oosten der Nederlanden, waartoe ook deze Loge behoort, is aangewezen „de bevordering van de veelzijdige, harmonische ontwikkeling der menschheid, te beginnen bij het individu”; en voorts uit artikel 1 a van het den 1sten Juli 1895 ingevoerd Reglement ter uitvoering van de statuten van de Orde der Vrijmetselaren onder het Groot-Oosten der Nederlanden, luidende: „De leden der Orde trachten naar de verwezenlijking van het in art. 1 der statuten omschreven doel: a. door in den afgesloten maçonieken kring, gezamenlijk in die richting zich te bewegen. Daartoe strekt zoowel de wisseling van gedachten omtrent hetgeen de Orde alleen en rechtstreeks betreft, als de beoefening van de maçonieke Symboliek en Ritualistiek”; dat uit het bovenstaande blijkt, dat, welk doel de werkzaamheden der Loge ook verder mogen hebben, het gebouw waarin die verricht worden niet gezegd kan worden uitsluitend gebruikt te worden tot algemeen nut; dat mitsdien terecht

is; geweigerd het verzoek van het appelleerend bestuur tot plaatsing van het gebouw der Loge op de lijst van de inrichtingen, bedoeld onder par. 1 d van artikel 4 der wet tot regeling van de personeele belasting”;

dat op een verzoek van het bestuur van gelijke strekking de directeur bij beslissing van 30 Juni 1914, n°. 85, afwijzend heeft beschikt, uit overweging, dat zich sedert Ons besluit van 2 Mei 1908, n°. 85, geen omstandigheden hebben voorgedaan, die tot het nemen van eene andere beslissing aanleiding zouden kunnen geven;

dat van de beslissing des directeurs van 30 Juni 1914 het bestuur der Loge „St. Lodewijk” bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende o. a. dat de uitdrukking „tot algemeen nut” een zoo vaag en onomlijnd begrip is, dat de uitlegging van wat daaronder gerekend moet worden en kan worden, steeds wisselen zal naar de inzichten van hen, die hierover telkens weer te oordeelen hebben, hetgeen aanleiding heeft gegeven tot het meten met twee maten, tot onbillijkheden, stootend voor hen die achteruitgezet worden; dat wel het begrip „algemeen nut” in de Memorie van Antwoord alsmede in de Ministerieele Resolutie van 18 Januari 1897, n°. 35, nader is omschreven en ingezien is, dat algemeen nut nooit te bevorderen is zonder ook als middel hiertoe het bijzonder belang te behartigen, en dat omgekeerd bevordering van bijna elk bijzonder belang van particulieren in eenige mate ten bate komt van de gemeenschap, doch in de toepassing van art. 4, par. 2, der wet tot regeling van de personeele belasting thans de meest mogelijke ongelijkheid heerscht:

Overwegende dat de Vrijmetselaarsloge „St. Lodewijk” blijkens hare statuten ten doel heeft bevordering van de veelzijdige harmonische ontwikkeling der menschheid, te beginnen bij het individu;

dat dit doel de inrichting dier loge stempelt tot eene inrichting van algemeen nut;

Gezien de wet tot regeling van de personeele belasting;

Hebben goedgevonden en verstaan: te gelasten dat de inrichting der Vrijmetselaarsloge „St. Lodewijk” te *Nijmegen* zal worden geplaatst op de lijst, bedoeld in art. 4, par. 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling van de personeele belasting. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met zijn rapport in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan af-

schrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur. 's-Gravenhage, den 23sten November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
(Uitgeg. 11 Dec. 1914.)

24 November 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 Juli 1912 (*Staatsblad* n°. 240); en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 544.

24 November 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende uitsluiting van militiedienst.

Ten aanzien van ter beschikking van de Regeering gestelde minderjarigen kan krachtens art. 18 der wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64) ten allen tijde de voorziening van Regeeringswege voorwaardelijk of onvoorwaardelijk een einde nemen.

Met de Ministers van Justitie en van Oorlog ben ik van gevoelen, dat evenvermelde personen op het tijdstip der beëindiging ophouden te behoreen tot degenen, bedoeld in art. 37, eerste lid 2°, der militiewet. In verband met de toepassing van dat wetsartikel heb ik de eer U.H.E.G. te verzoeken den militie-commissaris en te zijner tijd ook den voorzitter van den Militieraad in Uwe provincie met het bovenstaande in kennis te stellen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

J. B. KAN.

25 November 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 17 Februari 1914 (*Staatsblad* n°. 33), houdende bepalingen omtrent de uitgifte, opzegging, aflossing en rentebetaling van schatkistbiljetten, zooals dat besluit is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 April 1914 (*Staatsblad* n°. 187). S. 545.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 19den November 1914, n°. 122, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 24sten November 1914, n°. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen voor-

noemden Minister van den 24sten November 1914, n°. 136, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In artikel 1 van Ons besluit van 17 Februari 1914 (*Staatsblad* n°. 33), zooals dat is gewijzigd bij Ons besluit van 25 April 1914 (*Staatsblad* n°. 187), worden geschrapt de woorden „ten minste drie“.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 25sten November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
(Uitgeg. 26 Nov. 1914.)

27 November 1914. BESLUIT, strekkende tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 19 Maart 1913 (*Staatsblad* n°. 113), houdende regeling van de vrijwillige hulpverlening aan zieke en gewonde personen, behoorende tot de legers of vloten van oorlogvoerende mogendheden, onder meer met bepalingen tot voorziening in de hulpverlening en inlichtingsdienst ten aanzien van krijgsgevangenen en geïnterneerden. S. 546.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Marine van 6 October 1914, 1ste Afd., n°. 343, en van 12 October 1914, Bureau S. n°. 77;

Overwegende dat het aanbeveling verdient aan het Informatiebureau van het Nederlandsche Rode Kruis voor zieken en gewonden ook op te dragen de hulpverlening en inlichtingsdienst ten aanzien van krijgsgevangenen en geïnterneerden;

dat daartoe, alsmede om enkele andere redenen, Ons besluit van 19 Maart 1913 (*Staatsblad* n°. 113) aanvulling behoeft;

Den Raad van State gehoord (advies van 27 October 1914, n°. 21);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Oorlog en van Marine van 18 November 1914, 1ste Afd., n°. 75, en van 25 November 1914, Bureau B., n°. 62;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. I. Artikel 3, 1^b, wordt gelezen als volgt:

b. de noodige voorbereidingen te treffen, om ten tijde van oorlog vertrouwd en geoefend personeel, geneeskundige inrichtingen en doelmatig transport- en verplegingsmaterieel beschikbaar te kunnen stellen en een Informatiebureau voor zieken en gewonden in werking te kunnen doen treden, welk bureau dan tevens werkzaam zal zijn als Bureau van Inlichtingen voor krijgsgevangenen en geïnterneerden en belast zal zijn met het verstrekken van hulp aan dezen, een en ander overeenkomstig de Artikelen 14 en 15 van het Reglement betreffende de Wetten en gebruiken van den oorlog te land, vastgesteld bij het Haagsch Verdrag van 18 October 1907, bekend gemaakt bij Koninklijk Besluit van 22 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 78).

Art. II. Artikel 3, IIb, wordt gelezen als volgt:

In werking te brengen en te houden een Informatiebureau voor zieken en gewonden, tevens Bureau van Inlichtingen voor krijgsgevangenen en geïnterneerden en belast met het verstrekken van hulp aan dezen, een en ander overeenkomstig de Artikelen 14 en 15 van het Reglement betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land, vastgesteld bij het Haagsch Verdrag van 18 October 1907, bekend gemaakt bij Koninklijk Besluit van 22 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 78).

Art. III. Aan Artikel 6 wordt toegevoegd een derde alinea, luidende:

De Eerededen der Vereeniging worden door Ons benoemd op voordracht van het Hoofdcmité.

Art. IV. Na artikel 17 wordt aan het Koninklijk Besluit van 19 Maart 1913 (*Staatsblad* n°. 113) toegevoegd:

Art. 18. Door Ons wordt aan het Hoofdcmité van de Vereeniging het Nederlandsche Roode Kruis de bevoegdheid verleend voor belangrijke diensten in of jegens de Vereeniging bewezen een zichtbaar te dragen „Kruis van Verdienste”, of een „Medaille van Verdienste” te verlenen. De kosten hieraan verbonden komen ten laste der Vereeniging.

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken, van Binnenlandsche Zaken, van Justitie, van Koloniën en van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer, en dat in het *Staats-*

blad en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 27sten November 1914.
WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.
(*Uitgeg.* 9 Dec. 1914.)

28 November 1914. BESLUIT, betreffende toelage voor eerste uitrusting. S. 547.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog van 25 November 1914, Vide Afd., n°. 76;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat de artt. 17 van de Koninklijke besluiten van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262) en van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49) niet van toepassing zijn, voor aspirant militie-officieren der Infanterie, die krachtens het sedert ingetrokken Koninklijk besluit van 8 September 1906 (*Staatsblad* n°. 234) of krachtens het Koninklijk besluit van 3 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 262) en voor aspirant militie-officieren der Vesting-Artillerie, die krachtens het sedert ingetrokken Koninklijk besluit van 14 Juni 1906 (*Staatsblad* n°. 128) of krachtens het Koninklijk besluit van 8 Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 49) eene verbintenis als zoodanig hebben aangegaan.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 28sten November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
(*Uitgeg.* 9 Dec. 1914.)

30 November 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 27 Augustus 1913 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 363, *Indisch Staatsblad* n°. 658) op de benoembaarheid tot betrekkingen bij den burgerlijken dienst in *Nederlandsch-Indië*. S. 548.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 2 November 1914, afdeling D, n°. 71;

Den Raad van State gehoord (advies van 17 November 1914, n° 30);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 26 November 1914, afdeling D, n°. 38;

Hebben goedgevonden en verstaan :

In de laatste alinea van artikel 3 van Ons besluit van 27 Augustus 1913, n°. 64 (*Indisch Staatsblad* n°. 658), wordt in plaats van „zoodanige categorieën van personen” gelezen : „zoodanige personen en groepen van personen”.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst. 's-Gravenhage, den 30sten November 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitgeg.* 8 Dec. 1914.)

30 November 1914. BESCHIKKING van den Minister van Oorlog, betreffende vergoeding voor reiskosten bij gebruik van eigen vervoermiddelen.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, bepalingen vast te stellen, nopens het genot van vergoeding voor reiskosten wegens gebruik van eigen vervoermiddelen, bij reizen, welke in 's Rijks belang worden verricht ;

Heeft goedgevonden :

A. In te trekken : de dezerzijdsche Beschikkingen van 24 Maart 1905, VIIIe Afd., N°. 124 en van 18 September 1907, VIIIe Afd., N°. 121 ;

B. Te bepalen :

1°. Door burgerlijke en militaire landsdienaren, als bedoeld in Artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 14 Maart 1911 (*Staatsblad* n°. 91), die krachtens de bepalingen van dat Besluit, reizen in 's Rijks belang moeten verrichten, kan daarbij, desverlangd, van eigen rijwiel, motorrijwiel, automobiel of rijtuig gebruik worden gemaakt, onder voorbehoud evenwel, dat dit niet tot verhooging van de vergoeding wegens reis- en verblijfkosten mag leiden ;

2°. Bij gebruikmaking van de hiervoren onder 1°. genoemde eigen vervoermiddelen, kan daarvoor worden vergoed :

voor gebruik van een	
rijwiel	3 cts. per K.M.
motorrijwiel	6 „ „ „
automobiel	20 „ „ „
rijtuig { met een paard . . .	f 1.— per uur
„ twee paarden . .	1.50 „ „

De afgelegde afstand in K.M., berekend naar den Afstandwijzer, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 4 Maart 1862 (*Staatsblad* n°. 27), moet op de betrekkelijke reisdeclaratie worden vermeld.

3°. De onder 2°. bedoelde vergoeding voor het gebruik van een rijwiel of een motorrijwiel, mag niet in rekening worden gebracht door hen, aan wie deswege eene dagelijkse toelage is toegekend. Evenmin mogen de onder 2°. bedoelde vergoedingen in rekening worden gebracht voor reizen over trajecten, waarvoor op eenige wijze vrij vervoer over de spoorwegen is toegekend, hetzij door verstrekking van abonnementen, vrijbiljetten als anderszins ;

4°. Indien vervoer per automobiel of per rijtuig is toegestaan en van een eigen automobiel of rijtuig wordt gebruik gemaakt, mag ter zake niet meer in rekening worden gebracht dan hetgeen voor huur van een zoodanig vervoermiddel verschuldigd zou zijn geweest. Dit behoort uit eene op de betrekkelijke declaratie gestelde en door den belanghebbende bekrachtigde verklaring te blijken.

BOSBOOM.

30 November 1914. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Handel en Nijverheid aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende bestrijding van mond- en klauwzeer.

Nadat ons land sedert 28 April jl., geheel vrij van mond- en klauwzeer is geweest, is in de laatste weken deze ziekte weer onder het vee van een twintigtal boerderijen uitgebroken, hoofdzakelijk in het Oosten van het land, en vrij zeker in rechtstreeksch verband met de epizootie in Duitschland.

Eenige gevallen moeten worden toegeschreven aan het bezoek van personen, die werkzaam waren op een Duitsche boerderij, waar mond- en klauwzeer heerste; andere weer ontstonden eenige dagen na een bezoek van vreemde kooplieden.

Ook nu weer hebben zich, evenals bij de invasie van 1911, gevallen voorgedaan, waarvan de aangifte eerst geschiedde, nadat de verschijnselen zich al geruimen tijd hadden geopenbaard en een groot aantal dieren ziek was geworden; en in ééne gemeente (Groesbeek) werd door het gebruik van onvoldoend verhitte ondermelk der zuivelfabriek het mond- en klauwzeer binnen enkele dagen over 13 boerderijen verspreid.

Het behoeft geen nader betoog, dat het voor het succes der bestrijding van het grootste belang is, dat van elk vermoedelijk geval van mond- en klauwzeer onmiddellijk wordt kennis gegeven, en dat verspreiding dezer ziekte door de nevenproducten der zuivelfabrieken, wordt voorkomen.

Met het oog op het grootte belang, hetwelk het hier geldt, hebben de Commissarissen der Koningin namens den Minister de gemeentebesturen verzocht:

1^e. belanghebbenden te wijzen op het gevaar, hetwelk schuilt in het toelaten in hunne stallen van kooplieden, bekenden of familieleden uit Duitschland, en op de verplichtingen, die art. 13 van de Wet van 28 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) hun oplegt, onder mededeeling, dat bij nalatigheid de wet in hare volle gestrengheid zal worden toegepast;

2e. bij elke aangifte den eigenaar met nadruk te verzoeken zorg te dragen, dat noch hij noch één zijner huisgenooten markten of veestallen bezoeke of met vee van anderen in aanraking kome, en mede te deelen, dat vergoeding voor bedrijfsschade, veroorzaakt door de bestrijdingsmaatregelen, zal worden onthouden, ingeval hij aan dit verzoek niet mocht voldoen;

3e. den directeuren der eventueel in hunne gemeente gevestigde zuivelfabrieken te verzoeken de nevenproducten der bereiding (ondermelk, karnemelk en wei) niet aan de veehouders af te leveren, dan nadat zij tot een temperatuur van 80° C. zijn verhit, en de kannen, waarmee de melk wordt aangevoerd, niet terug te zenden, dan nadat zij met stoom of kokend water, zoowel van buiten als van binnen, zijn ontsmet, met de mededeeling, dat, voor het geval door een niet nakomen van dit billijk verzoek verspreiding van het mond- en klauwzeer mocht ontstaan, den veehouders geen vergoeding van bedrijfsschade, door de bestrijdingsmaatregelen veroorzaakt, zal worden verleend. (W. v. d. B. A.)

30 November 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende onderstand van Belgische gezinnen.

Ik heb de eer U.H.E.G. uit te noodigen de Burgemeesters van de gemeenten in Uwe provincie te verzoeken ten aanzien van de gezinnen in hunne gemeente, van Belgische militairen, die tengevolge van het onder de wapenen komen van den kostwinner broedeloos zijn geworden, alsmede ten aanzien van de Belgische gezinnen, die reeds vóór den oorlog in Nederland woonden en die tengevolge van werkloosheid of om een andere reden ten laste van de openbare armenzorg zijn gekomen, een staat in te vullen als waarvan het model hiernevens gaat.

De ingevulde staten zal ik gaarne door Uwe tusschenkomst ontvangen, voor de eerste

maal zoo spoedig mogelijk na 31 December 1914, vervolgens telkens na afloop van een kwartaal.

Bij de toezending van de opgaven zal ik gaarne van U.H.E.G. vernemen bij welk schrijven de declaratiën wegens betaalden onderstand aan mijn Departement zijn overgelegd, indien althans de onderstand niet ten laste van een burgerlijk armbestuur of van de gemeente is verstrekt. In het laatste geval kunnen de kosten bij de toezending van de opgaaf van mijn Departement worden teruggevorderd door inzending van eene declaratie in tweevoud op ongezegeld papier en belegd met bescheiden. (W. v. d. B. A.)

30 November 1914. ARREST van den Hoogen Raad.

Waar de beklagde ter uitvoering van eene met de gemeente Doornspijk gesloten overeenkomst, gegrond op een raadsbesluit dier gemeente van 30 Mei 1907, heeft gehandeld en zich aan de bepalingen daarvan heeft gehouden is door de Rechtbank terecht beslist, dat het bewezen verklaarde feit, zijnde het toebrengen van eene verandering in een waterloop, als bedoeld en verboden bij art. 7 der Verordening op de Waterleidingen in de gemeente Doornspijk van 16 Februari 1863, niet strafbaar is en is beklagde terecht te dier zake van alle rechtsvervolgving ontslagen daar door het genoemde raadsbesluit en de overeenkomst een afzonderlijke verordening, voldoende aan de eischen van art. 150 der Gemeentewet was tot stand gebracht en deze verordening als een wettelijk voorschrift in den zin van art. 42 Sr. is aan te merken. (Sr. art. 42; Gem. wet art. 150.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. C. O. Segers, H. Hesse, H. M. A. Savelberg en Jhr. R. Feith.

De Officier van Justitie bij de Arrondissementsrechtbank te Zwolle, requirant van cassatie tegen een vonnis van gezegde Rechtbank van 10 September 1914, waarbij — na verwijzing door den Hoogen Raad der Nederlanden bij arrest van 15 Juni 1914 — N. S. R., oud 67 jaar, zonder beroep geboren te Elburg, wonende te Doornspijk, ter zake van het hem ten laste gelegde bewezen verklaarde feit, van

alle rechtsvervolging is ontslagen (advocaat van gerequireerde Mr. J. G. Stenfert Kroese te Zwolle).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Gelijk U ongetwijfeld uit de voorgaande behandeling dezer zaak nog bekend is, al kon zij toen wegens gebreken in de bewijsovering niet ten principale worden berecht, waarom bij arrest van 15 Juni jl. W. 9668, hare verwijzing naar de Arr.-Rechtbank te Zwolle plaats vond, luidt art. 7 der Verordening op de Waterleidingen in de Gemeente Doornspijk in de eerste alinea: „Niemand mag eenige verhindering aan de waterleidingen toebrengen, noch die op eenigerhande wijze, veranderen, beëngen of daarin kribben leggen”, terwijl in art. 10 overtreding van dit verbod gestraft wordt met eene geldboete van ten hoogste f 3.

Ten vervoelge nu van Uw zoeven genoemd verwijzingsarrest had gerequireerde zich voor gemelde Rechtbank te verantwoorden ter zake: „dat hij, den 3den November 1913, des voormiddags, onder de Gemeente Doornspijk, den in zijnen dienst zijnden Lammert Zwep eene verhindering heeft doen aanbrengen aan de tot afloop van water van bovenliggende landen dienende en op den ligger der waterleidingen in de Gemeente Doornspijk onder n°. 40 voorkomende Eekterbeek, door genoemden Zwep in of voor den op de grens der perceelen, kadastraal bekend, Gemeente Doornspijk, Sectie C. n°. 1010 en 890, gelegen duiker, door welken duiker de Eekterbeek met de Puttënerbeek in verbinding staat en op die Puttënerbeek water lost, eene schuif zoodanig te doen plaatsen, dat de waterloop in de Eekterbeek verhinderd, althans belemmerd werd; *althans* dat, op den 3den November 1913, des voormiddags, onder de Gemeente Doornspijk, de in beklagdes dienst zijnde Lammert Zwep eene verhindering heeft toegebracht aan de bovengenoemde Eekterbeek, door in of voor den bovenbedoelden duiker eene schuif zoodanig te plaatsen, dat de waterloop in die beek verhinderd, althans belemmerd werd, welk feit beklagde, door daartoe aan genoemden Zwep last te geven, door misbruik van gezag opzettelijk heeft uitgelokt”.

Bij vonnis van 10 September jl. verklaarde zij in de elfde overweging harer beslissing de primaire telastelegging — aan de subsidiaire raakte zij mitsdien terecht niet — met de schuld van gerequireerde daaraan wettig en overtuigend bewezen, met dien verstande, „dat de schuif in den duiker geplaatst was en dat de waterloop in de Eekterbeek verhinderd werd”. Tot eene qualificatie kwam zij echter niet en evenmin dus tot eene veroordeeling.

Bij besluit toch van 30 Mei 1907 — posterieur dus aan de Verordening van 10 Februari 1863 — had de Gemeenteraad van Doornspijk Burgemeester en Wethouders gemachtigd: „I. met inachtneming der besproken voorwaarden met gerequireerde eene overeenkomst aan te gaan; II. om voor leden, die met Burgemeester en Wethouders zullen bepalen de breedte der gracht van Putten, waarover in het vervolg schouw gevoerd zal worden, en de peilen aan te wijzen de Heeren G. van der Maaten en J. van Kerk”. Ter uitvoering van dit besluit kwamen nu Burgemeester en Wethouders, bij de in het geding zijnde acte van 18 Juni 1907, met gerequireerde overeen, dat partijen in onderling overleg de peilen in de Eekterbeek zouden bepalen en door vaste merken aangeven en dat laatstgenoemde verplicht zou zijn, door het regelen van éene der beide, of zoo noodig, der beide waterkeeringen, zooveel doenlijk zorg te dragen voor de handhaving van den waterstand overeenkomstig genoemde peilen.

De Rechtbank, die aan evengenoemd besluit het karakter eener Verordening toekende en die voorts in de 21ste overweging de overeenkomst als een sequel daarvan en als een voorschrift van publiek recht aanmerkte, ontsloeg den gerequireerde van alle rechtsvervolging, wegens niet-strafbaarheid van het feit, op grond, dat hij „door het doen plaatsen van de schuif in den bewusten duiker niet zou hebben overtreden art. 7 der Verordening op de waterleidingen, daar hij — al moge dan door het plaatsen dier schuif de waterloop in de Eekterbeek feitelijk *verhinderd* zijn, — ten deze moet geacht worden die waterloop niet verhinderd; doch *geregeld* te hebben”.

Tegen die beslissing is het cassatieberoep van den Heer Officier van Justitie

gericht, die in zijne tijdig ingediende Memorie ter ondersteuning daarvan één middel aanvoert, luidende: „Schending, door niet-toepassing, van de artt. 7 al. 1 j^o. 10 der Verordening op de Waterleidingen in de Gemeente Doornspijk”.

Allereerst dient nu de vraag beantwoord, of het beroep al of niet-ontvankelijk is en of niet de beslissing, zooals zij daar ligt, als eene verkapte vrijpraak is aan te merken.

Ik neig tot ontvankelijkheid. De beslissing toch, dat eene regeling overeenkomstig het besluit van het contract van 1907 geen verhinderend oplevert in den zin der Verordening van 1863, beoogt blijkens de geheele redactie van het vonnis, al moge dan de woordenkeus de Rechtbank ook een oogeblik verwarring brengen, niet de interpretatie van het begrip „verhinderend” in laatstgenoemde verordening, zoodat zij niet een der elementen van de overtreding raakt, doch is veeleer op te vatten in dien zin, dat de wederrechtelijkheid, die als stilzwijgend element voor de strafbaarheid, steeds verbonden is aan de overtreding eener norm, door het aannemelijk geacht beroep op de rechtmatige uitoefening van het besluit en de annexe overeenkomst van 1907 is weggevallen, waardoor dus aan de gepleegde handeling haar strafwaardig karakter wordt ontnomen. Gevolg hiervan is, dat het dictum als een zuiver ontslag van rechtsvervolging is aan te merken, waartegen het cassatieberoep vrijelijk openstaat.

In zijne toelichting der grief zegt nu de requirant, dat de Verordening van 1907 en de daarmede verbonden overeenkomst dispensatie bedoelen der bepaling van art. 7, waaruit hij dan verder de formeele nietigheid van dat besluit bepleit — en dus de toepasselijkheid der Verordening van 1863 — wegens niet-afkondiging en andere verzuimde formaliteiten.

Nu is het wel heel gemakkelijk als petitio principii de dispenseerende kracht van genoemd besluit te stellen, doch zij behoort bewezen te worden, hetgeen de Heer requirant heeft nagelaten en waartoe ik geen kans zie. Immers als men met Prof. Oppenheim (Gemeenterecht, 4e druk, I. blz. 447) dispensatie opvat als „de bevoegdheid door de regelende macht

aan andere macht toegekend, uit hoofde van bijzondere, niet vooraf te voorzien, omstandigheden, een norm in een bepaald geval buiten aanmerking te doen blijven”, dan faalt deze omschrijving thans in dubbel opzicht. Eerstens toch is het besluit van 30 Mei 1907 geen daad van uitvoering, als hoedanig dispensatie moet worden aangemerkt, doch eene daad van wetgeving krachtens art. 144 der Grondwet en art. 135 der Gemeentewet, omdat daarin door den Raad in volle autonomie een huishoudelijk belang wordt geregeld. En vervolgens is de opdracht bij dat besluit aan Burgemeester en Wethouders gegeven en de door dat College gesloten overeenkomst eene daad van uitvoering, niet van de Verordening van 1863, doch van het naast die verordening zelfstandig rechtskracht hebbende besluit van 30 Mei 1907, terwijl bovendien niet daarbij aan Burgemeester en Wethouders de taak is toebedeeld in bijzondere onvoorziene gevallen de norm buiten aanmerking te doen blijven, doch juist de richtige werking ervan geregeld te verzekeren.

Beter dan de zienswijze van den Heer requirant bevredigt mij de opvatting der Rechtbank.

Zooals zij daar ligt, bevat de primaire telastelegging, voorzooverre bewezen verklaard, op zich zelf beschouwd alle elementen van de overtreding der norm van art. 7 der Verordening van 10 Februari 1863, zoodat het dus voor de vraag — en hier citeer ik bijna woordelijk de vierde overweging van Uw arrest van 29 December 1913, W. 9595 (Ned. Jurispr. 1914 bld. 343 Red.) — of de gerequireerde terecht werd ontslagen van alle rechtsvervolging wegens niet-strafbaarheid van het feit, alleen behoeft rekening te worden gehouden met de rechtskundige beschouwingen der Rechtbank omtrent het aannemelijk verklaard beroep op de Verordening van 1907, ter uitvoering waarvan zou zijn gehandeld. Die beschouwingen nu schijnen mij alleszins gerechtvaardigd.

Nadat zij toch in den aanhef der 23ste overweging terecht had vastgesteld, dat de Verordeningen van 1863 en 1907 niet in saamhoorige en ondergeschikte verhouding staan, doch volkomen zelfstandig naast en onafhankelijk van elkaar voortleven, trekt zij daaruit de conclusie dat, indien gerequireerde zich aan de bepa-

lingen der overeenkomst hield, hij nimmer, door het doen plaatsnemen van de schuif, door art. 7 der Verordening op de Waterleiding kon worden achterhaald, „daar hij — al moge dan ook door het plaatsnemen dier schuif de waterloop in de Eekterbeek feitelijk verhinderd zijn — ten deze moet geacht worden die waterloop niet verhinderd, doch geregeld te hebben”. Vervolgens toetst zij in de 24ste overweging het gevoerd verweer, dat gericht was op de rechtmatige uitvoering der Verordening van 1907 met aansluitende overeenkomst, welk verweer zij volkomen gegrond oordeelt, om eindelijk in het dictum het bewezen verklaard feit — let wel: terecht niet den dader (vgl. Simons Strafverordening, 5e druk, blz. 200) — niet strafbaar te noemen en den gerequireerde van alle rechtsvervolgving te ontslaan, omdat — en hier geef ik thans den inhoud der 26ste overweging — „waar de daad, die beklagde deed plegen en welke in voege voormeld is bewezen, (deze) onder de bestaande omstandigheden niet oplevert eene overtreding van art. 7 der Verordening op de Waterleidingen in de Gemeente Doornspijk en zij evenmin bij eenige wet of wettelijke verordening is strafbaar gesteld”.

Gaarne erken ik, in tegenstelling aan den inhoud der Memorie, met de Rechtbank (21ste, 22ste en 23ste overweging) onafhankelijk van de verordening van 1863, het bestaansrecht als Verordening (art. 150 Gemeentewet) van het besluit van 1907, terwijl ik de rechtskracht daarvan niet voor betwisting vatbaar acht, omdat, wegens het ontbreken van strafbedreiging (art. 166 Gemeentewet) afkondiging en andere formeele eischen onnoodig waren. Ook het publiekrechtelijk karakter der zoogenaamde „overeenkomst” van 18 Juni 1907 (21ste en 22ste overweging) aanvaard ik, zoowel om haren oorsprong, als om haar onderwerp — waterlossing — terwijl ook de aard van den contractant eenerzijds, als uitvoerend gezag, mij in die richting dringt, waarom ik art. 14 der Algemeene bepalingen voor de Wetgeving daarop niet gaarne zou durven toepassen. Aldus opgevat is dan de verordening van 1907 en de daarmede één geheel uitmakende overeenkomst een wettelijk voorschrift, terwijl, waar het beroep van gerequireerde daarop aannemelijk werd geacht, daardoor zijne daad,

krachtens art. 42 Sr., haar strafwaardig karakter verloor. Nu noemt wel het vonnis niet met name de Verordening van 1907, en haar sequel een wettelijk voorschrift en verkoos de Rechtbank liever eene „regeling”, die inderdaad krachtens de Verordening van 1863 eene „verhinderings” was, niet rondweg als zoodanig te betitelen, hetgeen op het eerste gezicht eenige bedenking kan wekken, doch bij nauwkeurige lezing blijkt haar geheele systeem toch op den invloed der bepaling van genoemd art. 42 te zijn gebouwd.

Maar dan volgt daaruit ook in onafscheidelijk verband, dat de objectieve onrechtmatigheid der gepleegde daad — dit begrip genomen, in den zin van overtreding der norm van art. 7 der Verordening van 1863 — als stilzwijgend element wegviel door de subjectieve rechtmatige en gewilde uitvoering van het besluit en de overeenkomst van 1907, zoodat de handeling haar anders strafwaardig karakter in het onderwerpelijk geval verloor, enmitsdien wegens niet-strafbaarheid van het bewezen verklaard feit — niet van den dader — terecht ontslag van alle rechtsvervolgving werd uitgesproken (vgl. van Hamel, Inleiding, 3e druk, blz. 263 vlg., Simons, Strafrecht, 2e druk, I. blz. 189 vlg. en arr. H. R. 29 December 1913, W. 9595) (Ned. Jurispr. 1914 blz. 343 Red.).

Waar ik dus het middel ongegrond acht, strekt mijne conclusie tot verwerping van het beroep.

De Hooge Raad, enz.:

Gehoord het verslag van den Raadsheer Savelberg;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie, luidende: (zie conclusie adv. gen.);

O. dat aan den gerequireerde bij inleidende dagvaarding, primair, is ten laste gelegd, dat hij op 3 November 1913 des voormiddags onder de gemeente Doornspijk den in zijn dienst zijnden Lammert Zwep een vermindering heeft doen toebrengen aan de tot afloop van water van bovenliggende landen dienende en op den legger der waterleidingen in de gemeente Doornspijk onder n°. 40 voorkomende Eekterbeek door genoemden Zwep in of voor den op de grens der percelen, kadastraal bekend gemeente Doornspijk, Sectie C. nos. 1010 en 890 gelegen

duiker, door welken duiker de Eekterbeek niet de Puttēnerbeek in verbinding staat en op die Puttēnerbeek water lost, een schuif zoodanig te doen plaatsen, dat de waterloop in de Eekterbeek verhinderd, althans belemmerd werd;

dat dit feit bij het bestreden vonnis met beklaagdes schuld daaraan als bewezen is aangenomen, met dien verstande, dat de schuif in den duiker is geplaatst en dat de waterloop in de Eekterbeek verhinderd werd, doch de gerequireerde te dier zake is ontslagen van alle rechtsvervolging;

dat dit ontslag hierop steunt, dat wel is. waar art. 7 der Verordening op de Waterleidingen in de gemeente Doornspijk van 16 Februari 1863, tegen de overtreding waarvan in art. 10 straf is bedreigd, het toebrengen van eene verhindering als de bewezen verklaarde verbiedt, doch dat is komen vast te staan, dat ter uitvoering van een raadsbesluit der Gemeente Doornspijk van 30 Mei 1907, tēn doel hebbende maatregelen te nemen om den waterstand in de Eekterbeek te regelen door die gemeente met den gerequireerde in 1907 een overeenkomst is gesloten, waarbij deze zekere verplichtingen tēn opzichte van die regeling op zich nam en voorts, dat de gerequireerde bij het bewezen verklaarde plaatsen van de schuif in den duiker zich aan de bepalingen der bedoelde overeenkomst heeft gehouden;

dat uit den aangehaalden inhoud van raadsbesluit en overeenkomst volgt, dat de Raad *naast* en onafhankelijk van de Verordening op de Waterleidingen in het leven heeft geroepen eene publiekrechtelijke verordening en de gerequireerde: „niet kan hebben overtreden art. 7 der Verordening op de Waterleidingen, daar hij — al moge dan door het plaatsen dier schuif de waterloop in de Eekterbeek *feitelijk* verhinderd zijn — ten deze geacht moet worden die waterloop niet verhinderd, doch *geregeld* te hebben”;

dat bij het middel van cassatie tegen deze beslissing wordt opgekomen en in de toelichting daarvan wordt betoogd, dat door de voormelde Verordening en overeenkomst van 1907 metterdaad een uitzondering in het leven is geroepen, een dispensatie verleend van de meergemelde bepaling van art. 7, welke niet rechtsgeldig zou zijn tot stand gekomen, en dus geen

straffeloosheid zou kunnen meebrengen, omdat daarbij niet zijn in acht genomen de voorschriften, ten aanzien van strafverordeningen vastgesteld;

O. dienaangaande:

dat het bewezen verklaarde feit op zich zelf beschouwd alle bestanddeelen der overtreding van art. 7 der Verordening van 1863 in zich sluit en dus voor de vraag of de gerequireerde terecht werd ontslagen van alle rechtsvervolging alleen is te onderzoeken de juistheid van de rechtsbeschouwingen, door de Rechtbank vastgeknoopt aan de omstandigheden, waaruit zij in dit geval de nietstrafbaarheid van bedoeld feit afleidt;

dat nu, waar de in 1907 getroffen overeenkomst geenszins het uitvloeisel was van het besluit van een gezag, op wettige wijze met de bevoegdheid bekleed, om onder bepaalde gegevens ontheffing van de naleving van een voorschrift der strafverordening van 1863 te verleenen, doch daarbij ter uitvoering van een raadsbesluit van 1907 *naast* die verordening eene bijzondere regeling ten opzichte van den waterstand in de Eekterbeek in het leven werd geroepen, de Rechtbank terecht aannam, dat door dit Raadsbesluit en de daarmede een geheel vormende overeenkomst geen dispensatie werd verleend op de Verordening van 1863, doch eene afzonderlijke Verordening, voldoende aan de eischen van art. 150 der Gemeentewet was tot stand gekomen, waartegen niet afdoet, dat krachtens dezelve slechts een regeling met een enkel persoon werd getroffen;

dat deze verordening als een wettelijk voorschrift in den zin van art. 42 Sr. is aan te merken en, als zijnde geen strafverordening niet aan de speciaal voor deze vastgestelde bepalingen is onderworpen; dat hieruit volgt, dat, waar de hierboven bedoelde en nader omschreven rechtsbeschouwingen der Rechtbank hierop neerkomen, dat de gerequireerde ter uitvoering van gemeld voorschrift heeft gehandeld en zich aan de bepalingen daarvan heeft gehouden, terecht is beslist, dat het bewezen verklaarde feit niet strafbaar is en beklaagde terecht te dier zake van alle rechtsvervolging is ontslagen;

Verwerpt het beroep.

(Ned. Jur.)

2 December 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het dragen van eigen ondergoed en schoeisel door dienstplichtigen.

In verband met de ervaring, opgedaan ten aanzien van het dragen en medenemen van eigen ondergoed en schoeisel door dienstplichtigen bij en tijdens de mobilisatie, heeft de Minister van Oorlog het wenschelijk geacht de desbetreffende bepalingen, bedoeld in de dezerzijdsche circulaire aan de Commissarissen der Koningin dd. 30 November 1909 n°. 1869, afdeling Militie en Weerbaarheid, te herzien en wel in dien zin, dat eigen ondergoed en schoeisel voortaan wel door dienstplichtigen mogen worden gedragen en door eigen zorg hersteld en gereinigd, doch dat door het Rijk deswege geene vergoedingen meer worden uitgekeerd.

Nu een deel der lichter 1915 reeds tegen het midden dezer maand onder de wapenen zal worden geroepen, is het wenschelijk ter voorkoming van misverstand en teleurstelling, dat den Burgemeesters van bovenbedoelde wijziging in de bepalingen betreffende het dragen van eigen ondergoed en schoeisel spoedig mededeeling worde gedaan.

Ik heb de eer U.H.E.G. te verzoeken daartoe het noodigs te willen verrichten.

5 December 1914. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (Staatsblad n°. 161), waarbij aan het Bestuur der gemeente Leiden vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest”, gemeente Oegstgeest, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 549.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 December 1914, n°. 11918, Afdeling Volksgezondheid en Armwezen;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (Staatsblad n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 27 April 1912 (Staatsblad n°. 165);

Hebben goedgevonden en verstaan:
te bepalen:

Eenig artikel.

In het derde lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 16 September 1895 (Staatsblad n°. 161), zooals dat artikel is gewijzigd bij Ons besluit van 2 Juni 1918 (Staatsblad n°. 199), wordt in de plaats van „31 December 1914” gelezen „31 December 1916, of zooveel eerder als

het nieuwe paviljoen, tot den bouw waarvan door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vergunning is verleend bij beschikking van 25 April 1914, n°. 4402, Afdeling Volksgezondheid en Armwezen, in gebruik zal kunnen worden genomen.”

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 5den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 18 Dec. 1914.)

7 December 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 8 September 1909 (Staatsblad n°. 305), houdende nadere vaststelling van de Instructie voor Stellingcommandanten en Commandanten van Afzonderlijke Forten, voor tijd van oorlog of van oorlogsgevaar. S. 550.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Marine, van 2 December 1914, litt. E¹²⁶ en van 3 December 1914, Bureau S. n°. 31; Gezien het sedert herhaaldelijk gewijzigde Koninklijk Besluit van 8 September 1909 (Staatsblad n°. 305);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat in de bij bovengenoemd Koninklijk Besluit vastgestelde Instructie de navolgende wijzigingen worden gebracht:

1°. In Artikel 1 wordt de tweede alinea vervangen door twee nieuwe alinea's, luidende:
„Onder „Afzonderlijke Forten” worden verstaan duurzame of tijdelijke verdedigingswerken, niet tot eene stelling behorende. De tot de afzonderlijke forten behorende gedeelten des lands zijn omschreven in de bij deze Instructie gevoegden staat, Bijlage II.

De vaststelling van het, tot eene stelling of tot een afzonderlijk fort behorende, gebied heeft niet de strekking het tactisch gebruik van de, ter beschikking van den stelling- of fortcommandant staande, strijdkrachten en strijdmiddelen, alsmede de maatregelen voor dat gebruik tot dat gebied te beperken.”

2°. In Artikel 4 wordt in de eerste alinea voor „Bijlage II” gelezen: „Bijlage III”, terwijl de laatste alinea vervalt.

3°. In Bijlage I wordt onder: „I. De Nieuwe Hollandsche Waterlinie”

a. het gestelde in de tweede kolom achter „Noordbrabant” vervangen door:

Almkerk, Andel (Op- en Neer-), Baardwijk (a),

Besoijen (a), Capelle (a), Drongelen, Dussen, Geertruidenberg (a), Genderen (a), Giessen, Hooge- en Lage-Zwaluwe (b), Made en Drimmelen (b), Meeuwen, Raamsdonk (a), Rijswijk, Veen, Waspik (a), Werkendam, de Werken en Sleeuwijk, Wijk en Aalburg, Woudrichem.

b. in de tweede kolom achter „Noordholland” bij Naarden „(a)” veranderd in „(c)” en bij Nederhorst den Berg „(b)” vervangen door „(d)”;

c. in de derde kolom voor „(a)” gelezen „(c)” en voor „(b)” gelezen „(d)”, terwijl in die kolom twee nieuwe noten (a) en (b) worden opgenomen, luidende:

„(a). Met uitzondering van het gedeelte dezer gemeente, gelegen ten Zuiden van de *Bergsche Maas*.

(b). Met uitzondering van het gedeelte dezer gemeente, gelegen ten Zuiden van den *Amer*.”

40. Bijlage II wordt „Bijlage III”.

50. Na Bijlage I wordt als nieuwe Bijlage II ingelascht de bij dit Besluit gevoegde Bijlage.

60. In de thans Bijlage III geworden Bijlage II vervalt:

„VI. *Afzonderlijke Forten*.” en hetgeen daaronder volgt.

Onze Ministers van Oorlog en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Waterstaat en van Landbouw, Nijverheid en Handel en dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst. 's-Gravenhage, den 7den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

(*Uitgeg.* 22 Dec. 1914.)

BIJLAGE.

Behoort bij het Koninklijk Besluit van den 7den December 1914 (*Staatsblad* n°. 550).

OPGAVE van de „*Afzonderlijke Forten*” in den zin van artikel 1 der instructie voor stellingcommandanten en commandanten van *afzonderlijke forten voor tijd van oorlog of van oorlogsgevaar, met aanduiding van het gedeelte des lands tot ieder dier werken behorende.*

I. *Het verdigingswerk bij Westervoort.*

In de provincie Gelderland de gemeenten: Duiven. Westervoort.

II. *Het fort op den Hoofddam bij Pannerden.*

In de provincie Gelderland de gemeenten: Bemmel. Millingen. Pannerden,

III. *Het fort Nieuw St. Andries.*

In de provincie Gelderland der gemeenten: Heerewaarden. Rossum. Varik.

In de provincie Noordbrabant de gemeente: Alem, Maren en Kessel.

IV. *Het fort Crevecoeur.*

In de provincie Gelderland de gemeente: Hedel.

In de provincie Noordbrabant de gemeenten: Empel en Meerwijk: Engelen.

V. *De vesting Geertruidenberg.*

In de provincie Noordbrabant de gemeenten:

Geertruidenberg	} (voor zooveel betreft de gedeelten ten Zuiden van de <i>Bergsche Maas</i> en den <i>Amer</i> .)
Made en Drimmelen	
Raamsdonk	

VI. *Het fort de Ruijter.*

In de provincie Zeeland de gemeenten:

..... (memorie)

VII. *De kustbatterij bij Neuzen.*

In de provincie Zeeland de gemeenten:

Hoek. Neuzen. Zaamslag.

VIII. *Het fort te Ellewoutsdijk.*

In de provincie Zeeland de gemeente:

Ellewoutsdijk.

Ons bekend:

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

7 December 1914. BESLUIT, houdende wijziging van Koninklijke besluiten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 550A.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 20 Augustus 1914, afdeling A¹, n°. 66;

Den Raad van State gehoord (advies van 29 September 1914, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister van 3 December 1914, afdeling A¹, n°. 26;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De Algemeene Bepalingen van Wetgeving voor *Nederlandsch-Indië* ondergaan de volgende wijzigingen:

a. Artikel 3 wordt gelezen:

„Zoolang de wet niet bepaaldelijk het tegendeel vaststelt, is het burgerlijk en het handelsrecht hetzelfde zoowel voor vreemdelingen als voor Nederlandsche onderdanen”.

b. Artikel 5 wordt gelezen:

„Vreemdelingen zijn allen die niet zijn Nederlandsche onderdanen”.

c. Artikel 9 wordt ingetrokken.

d. Artikel 16 wordt gelezen:

„De wettelijke bepalingen betreffende den staat en de bevoegdheid der personen blijven verbindend voor Nederlandsche onderdanen, wanneer zij zich buiten 's lands bevinden. Evenwel zijn zij bij vestiging in Nederland of in eene andere Nederlandsche kolonie, zoolang zij aldaar hunne woonplaats hebben, ten aanzien van het genoemde gedeelte van het burgerlijk recht onderworpen aan de ter plaatse geldende wet”.

2. In de artikelen 83 en 945 van het Burgerlijk Wetboek voor *Nederlandsch-Indië* wordt onderscheidenlijk in plaats van „ingezetenen van *Nederlandsch-Indië*” en „ingezetenen van *Nederlandsch-Indië*”, gelezen: „Nederlandsche onderdanen” en „Nederlandsch onderdaan”.

3. Het Reglement op de rechtsvordering ondergaat de volgende wijzigingen:

a. Artikel 100 wordt gelezen:

„Een vreemdeling, niet-ingezetene, kan, zelfs wanneer hij in *Nederlandsch-Indië* zijn verblijf niet houdt, voor den rechter aldaar worden gedagvaard ter zake van verbintenissen door hem jegens een Nederlandschen onderdaan aldaar of elders aangegaan”.

b. Het eerste lid van artikel 128 wordt gelezen:

„Alle vreemdelingen, niet-ingezetenen, eischers zijnde, of in eene aangelegde rechtszaak zich voegende of tusschenkomende, zijn gehouden ten verzoeken van de wederpartij, alvorens deze eenige wesen van rechten of tegenzeggen behoeft te doen, zekerheid te stellen voor de betaling der kosten en der schaden en interessen, in welke zij zouden kunnen verwezen worden”.

c. Nummer 10 van artikel 580 wordt gelezen:

„tegen de vreemdelingen, niet-ingezetenen, voor alle schulden, zonder uitzondering, ten behoeve van Nederlandsche onderdanen aangegaan”.

d. Het opschrift van de vijfde afdeeling van den vierden titel van het derde boek wordt gelezen:

„Van beslag tegen schuldenaren en tegen vreemdelingen, niet-ingezetenen”.

e. Het eerste lid van artikel 761 wordt gelezen:

„De personen, bedoeld bij artikel 580, nummer 10, kunnen, indien de zaak geen uitstel gedooft, zonder dat er een vonnis te hunnen laste bestaat, op bevel van den voorzitter van den raad van justitie, bij voorraad worden gezijld, ter zake eener vervallen en opeisbare schuld jegens een Nederlandschen onderdaan aangegaan”.

f. Het tweede lid van artikel 872, zooals het luidt ingevolge artikel 98 van het Koninklijk besluit van 25 Mei 1908, n°. 66 (*Indisch Staatsblad* n°. 522), wordt gelezen:

„Vreemdelingen, niet-ingezetenen, zijn hiervan uitgesloten, tenzij bij uitdrukkelijke overeenkomst anders mocht zijn bedongen”.

4. In artikel 36 van het Wetboek van Strafrecht voor *Nederlandsch-Indië* (Wetboek voor de Europeanen) wordt in plaats van „Nederlander” gelezen: „Nederlandsch onderdaan”.

5. Het tweede lid van artikel 348 van het Reglement op de strafvordering wordt gelezen:

„Op vreemdelingen, niet-ingezetenen, zal de geldboete dadelijk nadat het vonnis uitvoerbaar is geworden bij lijfswang kunnen worden verhaald”.

6. In het eerste lid van artikel 1 van het Koninklijk besluit van 3 Juli 1856, n°. 93 (*Indisch Staatsblad* n°. 64), houdende vaststelling der regelen volgens welke de Gouverneur-Generaal gronden voor den landbouw in huur kan uitgeven, zooals dat artikel luidt volgens het Koninklijk besluit van 15 Januari 1877, n°. 32 (*Indisch Staatsblad* n°. 70), wordt in plaats van „Nederlanders” gelezen: „Nederlandsche onderdanen”.

7. Het tweede lid van artikel 1 van het Koninklijk besluit van 6 November 1871, n°. 20 (*Indisch Staatsblad* 1872, n°. 11), omtrent de verdeeling van nalatenschappen tusschen vreemdelingen en ingezetenen, wordt gelezen:

„Indien eene nalatenschap, waartoe zoowel goederen in *Nederlandsch-Indië* als daarbuiten behooren, gedeeld wordt tusschen vreemdelingen, niet-ingezetenen, en Nederlandsche onderdanen, nemen de laatstgenoemden eene waarde vooruit, evenredig naar de mate van hun erfdeel, met de waarde der goederen, van welke eigendomsverkrigging zij door buitenlandsche wetten of gewoonten zouden zijn uitgesloten”.

8. De eerste alinea van artikel 4 van het Koninklijk besluit van 30 Januari 1874, n°. 16, houdende bepalingen omtrent de zeebrieven en jaarpassen in *Nederlandsch-Indië* (*Nederlandsch Staatsblad* 1905, n°. 116, *Indisch Staatsblad* 1905, n°. 316) wordt gelezen:

„Ingezetenen van *Nederlandsch-Indië* zijn in den zin van dit besluit:

1°. Nederlandsche onderdanen in *Nederlandsch-Indië* woonachtig;

2°. alle andere personen, die na krachtens de bestaande bepalingen verkregen vergunning tot vestiging, in *Nederlandsch-Indië* gewoond hebben gedurende het jaar, geëindigd met den

dag, waarop de zeebrief of jaarpas wordt aanvraagd.

9. a. In de artikelen 16, 17 en 18 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1883, n°. 26 (*Indisch Staatsblad* n°. 188), betreffende de uitlevering van vreemdelingen in *Nederlandsch-Indië* wordt in plaats van „Nederlander is in den zin dezer verordening” gelezen: „Nederlandsch onderdaan is”.

b. Het bij Koninklijk besluit van 11 October 1894, n°. 18 (*Indisch Staatsblad* 1895, n°. 62), vastgestelde artikel ter vervanging van de artikelen 22, 23, 24, 25 en 26 van het sub a genoemde besluit vervalt.

10. Artikel 3 van § 1 van het Koninklijk besluit van 1 Juli 1897, n°. 35 (*Indisch Staatsblad* 1898, n°. 50), betreffende de vervanging van geldboeten bij wanbetaling door vrijheidsstraf, wordt gelezen:

„Op vreemdelingen, niet-ingezetenen, kan dadelijk nadat het vonnis uitvoerbaar is geworden, bij wanbetaling der opgelegde geldboete, de vervangende straf worden toegepast.

Strekt de veroordeeling uitsluitend tot betaling van eene geldboete, dan wordt den vreemdeling, niet-ingezetene, een termijn van vier en twintig uren voor de betaling gelaten, alvorens de vervangende straf wordt toegepast”.

11. De eerste alinea van artikel 5 van het Decentralisatiebesluit (*Indisch Staatsblad* 1905, n°. 137) wordt gelezen:

„Bij de regeling van de vereischten voor benoembaarheid en verkiesbaarheid tot raadslid en voor kiesbevoegdheid wordt in acht genomen, dat Europeanen en met hen gelijkgestelden, geen Nederlandsch onderdaan zijnde, voor het lidmaatschap der raden en voor kiesbevoegdheid slechts in aanmerking komen, wanneer zij gedurende ten minste vijf jaren binnen *Nederlandsch-Indië* gevestigd zijn.”

12. Artikel 2 van de bij het Koninklijk besluit van 7 Mei 1900, n°. 68 (*Indisch Staatsblad* n°. 259), vastgestelde en bij het Koninklijk besluit van 27 September 1910, n°. 61 (*Indisch Staatsblad* n°. 645), gewijzigde „Regelen voor het verlenen van concessie tot den aanleg en de exploitatie van spoor- en tramwegen, bestemd voor algemeen verkeer in *Nederlandsch-Indië*” wordt gelezen:

„De concessiën kunnen alleen worden verleend aan:

a. Nederlandsche onderdanen;

b. Vennootschappen, gevestigd in *Nederland* of in *Nederlandsch-Indië*, waarvan, wat de naam-

looze vennootschappen betreft, de eenige bestuurder of commissaris, dan wel als er twee zijn beiden, of als er meer bestuurders zijn, de meerderheid, alsook de meerderheid der commissarissen, en; wat vennootschappen onder eene firma en die bij wijze van geldschieting betreft, de eenige beheerende vennoot, dan wel als er twee zijn beiden, of, als er meer beheerende vennoten zijn de meerderheid, *Nederlandsche onderdanen* zijn.”

13. Dit besluit treedt in werking op een door den Gouverneur-Generaal te bepalen tijdstip.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gegeven aan den Raad van State's-Gravenhage, den 7den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(Uitgeg. 31 Dec. 1914.)

7 December 1914. BESLUIT, tot wijziging van het „Reglement Industrieele Eigendom Koloniën 1912” vastgesteld bij Koninklijk besluit van 29 Augustus 1912 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 284, *Indisch Staatsblad* n°. 545, *Gouvernementsblad* n°. 87, *Publicatieblad* n°. 52). S. 550B.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 20 Augustus 1914, afdeling A¹, n°. 66;

Den Raad van State gehoord (advies van 29 September 1914, n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemd Minister van 3 December 1914, afdeling A¹, n°. 26;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In het eerste lid van artikel 7 van het „Reglement Industrieele Eigendom Koloniën 1912” (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 284, *Indisch Staatsblad* n°. 545, *Gouvernementsblad* n°. 87, *Publicatieblad* n°. 52) wordt in plaats van: „De ingezetenen van *Nederlandsch-Indië*, *Suriname* of *Curaçao* en de niet-ingezetenen”, gelezen: „De *Nederlandsche* onderdaan en de vreemdeling binnen *Nederlandsch-Indië*, *Suriname* of *Curaçao* wonende of”.

2. Dit besluit treedt in werking in *Nederlandsch-Indië* op een door den Gouverneur-Generaal en in *Suriname* en *Curaçao* op een door den Gouverneur te bepalen tijdstip.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift

zal worden gegeven aan den Raad van State.
's Gravenhage, den 7den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYBE.
(*Uitgeg. 31 Dec. 1914.*)

8 December 1914. BESLUIT, houdende de bekendmaking in het *Staatsblad* van het op 17 Augustus 1914 met *Groot-Britannië* gesloten uitleveringsverdrag, voor zooveel betreft een aantal Britsche protectoraten. S. 551.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 17 Augustus 1914 te 's-Gravenhage tusschen *Nederland* en *Groot-Britannië* gesloten uitleveringsverdrag, strekkende tot uitbreiding der toepassing van het *Nederlandsch-Britsche* uitleveringsverdrag van 26 September 1898 (*Staatsblad* 1898 n°. 15) tot eenige Britsche protectoraten in *Afrika*;

Overwegende dat de akten van bekrachtiging van bedoeld verdrag op 20 November 1914 te 's-Gravenhage zijn uitgewisseld;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 3den December 1914, Directie van het Protocol, n°. 33695:

Hebben goedgevonden en verstaan: voorzeggd verdrag, waarvan een afdruk in *Nederlandschen* en *Engelschen* tekst hierbij is gevoegd, te doen bekend maken door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*. (1)

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur zijn belast, ieder voor zooveel hem aangaat, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's-Gravenhage, den 8sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
J. LOUDON.

(*Uitgeg. 19 Dec. 1914.*)

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland en van de Britsche Overzeesche gebieden, Keizer van Indië, het raadzaam achtende door een Verdrag de uitlevering van voortvluchtige misdadigers tusschen de gebieden van Hare genoemde Majesteit en zekere Britsche Protectoraten te regelen, hebben te dien einde tot Hoogstderzelver Gevolmachtigden aangewezen:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

(1) Hierna is alleen de *Nederlandsche* tekst opgenomen.

den: Jonkheer J. LOUDON, Hoogstderzelver Minister van Buitenlandsche Zaken.

Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland en van de Britsche overzeesche Gebieden, Keizer van Indië: den heer H. G. CHILTON, Tijdelijk Zaakgelastigde te 's Gravenhage.

Die, daartoe behoorlijk gevolmachtigd, ontrent de volgende artikelen zijn overeengekomen en die hebben vastgesteld:

Art. 1. De bepalingen van het tusschen *Nederland* en *Groot-Britannië* op 26 September 1898 onderteekende Uitleveringsverdrag zullen van toepassing zijn op uitleveringen tusschen de gebieden van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de hieronder genoemde Britsche Protectoraten, gelijkelijk alsof die Protectoraten overzeesche bezittingen van Zijne Britsche Majesteiten waren.

Bedoelde Protectoraten zijn:

Bechuanaland;

Oost-Afrika;

Gambië;

Nigerië;

Gilbert en Ellice-Eilanden;

Noord-Rhodesië;

De Noordelijke Gebieden van de Goudkust

Nyasaland;

Sierra Leone;

Salomon Eilanden;

Somaliland;

Zuid-Rhodesië;

Swaziland;

Uganda;

Zanzibar.

2. Voor wat betreft de toepassing van het Verdrag van 26 September 1898 zullen de inboorlingen van de bovengenoemde Protectoraten beschouwd worden als Britsche onderdanen.

3. Aanvragen om uitlevering krachtens dit Verdrag zullen, behoudens de hieronder te noemen uitzondering, geschieden overeenkomstig de bepalingen van artikel 18 van het Verdrag van 26 September 1898; alsof de genoemde Protectoraten overzeesche bezittingen van Zijne Britsche Majesteit waren.

In afwijking van artikel 18 van genoemd Verdrag zal de termijn voor voorloopige aanhouding drie maanden bedragen.

4. Dit Verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig mogelijk worden uitgewisseld.

Het Verdrag zal in werking treden drie maanden nadat de akten van bekrachtiging zullen zijn uitgewisseld. Het zal zoo lang van kracht blijven als het tusschen *Nederland* en

Groot-Britannië op 26 September 1898 onder teekende Uitleveringsverdrag van kracht zal blijven. Het zal vervallen met de beëindiging van dat Verdrag.

Ter oorkonde waarvan de wederzijdsche Gevolmachtigden dit Verdrag hebben ondertee kend en van hunne zegels hebben voorzien.

Gedaan in dubbel te 's Gravenhage, den 17den Augustus 1914.

(L. S.) J. LOUDON.

(L. S.) H. G. CHILTON.

8 December 1914. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 19 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 330), tot uitvoering van artikel 375, eerste lid, van de Invaliditeitswet, voor zooveel die bepaling betrekking heeft op renten, als bedoeld in de artikelen 369 en 370 dier wet. S. 552.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 5 December 1914, n°. 3404, afdeeling Arbeidersverzekering;

Gelet op artikel 375, eerste lid, van de Invaliditeitswet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. In artikel 1 van Ons besluit van 19 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 330), wordt in de plaats van „Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel” gelezen: „Onze Minister van Financiën”.

II. In artikel 2, eerste lid, onder a, van Ons voormeld besluit wordt in de plaats van „in iedere gemeente” gelezen: „voor iedere gemeente” en in het tweede lid van dat artikel wordt in de plaats van „5 leden” gelezen: „3 leden”.

III. Van artikel 3 van Ons voormeld besluit vervallen het eerste lid en het cijfer „(2)” vóór het tweede lid.

IV. Artikel 4 van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„(1) Een rente, als bedoeld in artikel 370, wordt aangevraagd door indiening van een ingevuld en ondertee kend formulier.

(2) Zoodanige formulieren zijn voor een ieder kosteloos verkrijgbaar aan de hoofd-, hulp- en bijkantoren der posterijen en waar zulks overigens door Onzen Minister mocht zijn bepaald.”

V. Het eerste lid en de eerste alinea van het tweede lid van artikel 8 van Ons voormeld besluit worden gelezen als volgt:

„(1) Door iederen tusschenpersoon wordt gehouden en dagelijks bijgehouden een register van de formulieren van aanvraag eener rente,

als bedoeld in artikel 370 der Invaliditeitswet, bij welker invulling hij behulpzaam is geweest.

(2) De inschrijvingen in dit register geschieden onder een doorlopend volgnummer en vermelden:”

In het derde lid wordt in de plaats van „woont” gelezen: „werkzaam is”.

VI. Artikel 11 van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„(1) Na afloop van het onderzoek wordt de aanvraag behandeld in de eerstvolgende vergadering der Commissie. De Commissie vergadert niet meer dan eenmaal per maand, doch kan, zoo dikwijls het bestuur der Rijksverzekeringbank dit verzoekt, een buitengewone vergadering houden tot behandeling van aanvragen.

(2) Een advies op een verzoek om rente mag niet worden vastgesteld dan wanneer ten minste twee leden der Commissie tegenwoordig zijn. De secretaris, geen lid zijnde, heeft een raadgevende stem.

(3) Ieder aanwezig lid is verplicht een stem uit te brengen, behoudens wanneer de Commissie hem van die verplichting ontheft uit hoofde van de betrekking, waarin hij tot den aanvrager staat,

(4) In het advies wordt vermeld, welke leden aan de stemming over het advies hebben deelgenomen en hoeveel leden vóór het advies hebben gestemd.

(5) De minderheid doet in een afzonderlijk advies van haar gevoelen blijken. In dat advies wordt vermeld, van welk lid het afkomstig is.

(6) Staken de stemmen, dan worden beide gevoelens aan het bestuur der Rijksverzekeringbank medegedeeld.”

VII. Artikel 12 van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Bij afwezigheid wordt de voorzitter der Commissie vervangen door het lid, daartoe door de Commissie in hare eerste voltallige vergadering aangewezen. De Commissie doet van die aanwijzing mededeeling aan Onzen Minister.”

VIII. Artikel 14 van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Door de Commissie worden bij haar advies gevoegd de stukken, waaruit de aanspraak op rente en het bedrag der rente kunnen blijken. In de gevallen, waarin het bestuur der Rijksverzekeringbank dit noodig oordeelt, wordt een geboorte-akte bij het advies gevoegd of na het advies aan dat bestuur gezonden.”

IX. Artikel 15, eerste lid, van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„(1) De Commissie is verplicht, de inlich-

tingen in te winnen en de punten te onderzoeken, welke haar — hetzij in het algemeen, hetzij voor bijzondere gevallen, ook na toekenning eener rente, — door het bestuur der Rijksverzekeringsbank, in verband met de uitvoering der Invaliditeitswet zijn aangegeven, alsmede de mededeelingen te doen, welke haar door dat bestuur worden gevraagd.”

In het tweede en in het derde lid wordt in de plaats van „wonen” gelezen: „werkzaam zijn”.

In het derde lid wordt voorts in de plaats van „voor bijzondere gevallen” gelezen: „voor ieder bijzonder geval, ook na toekenning eener rente.”

X. De registers van de formulieren van aanvraag eener rente, als bedoeld in artikel 369 der Invaliditeitswet, door de tusschenpersonen gehouden, worden door hen in de eerste week van Januari 1915 overgedragen aan den secretaris der Rentecommissie, in welker gebied zij werkzaam zijn.

XI. (1) De registers en het overige archief van de Rentecommissiën worden op 31 December 1914 door de secretarissen overgedragen aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank. Het bestuur der bank doet die stukken of uittreksels daarvan zoo spoedig mogelijk toekomen aan de secretarissen der Rentecommissiën, op wier gebied die stukken betrekking hebben.

(2) Het vorige lid is niet van toepassing ten aanzien van de Rentecommissie te 's Gravenhage.

XII. Het bepaalde onder II tot en met VII treedt eerst op 1 Januari 1915 in werking.

XIII. De tekst van Ons besluit van 19 Juli 1913 (Staatsblad n°. 330), zooals het luidt na de bij dit besluit daarin gebrachte wijzigingen, wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer en dat in het Staatsblad zal worden geplaatst. 's-Gravenhage, den 8sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
(Uitgeg. 16 Dec. 1914.)

TEKST van het Koninklijk besluit van 19 Juli 1913 (Staatsblad n°. 330), tot uitvoering van artikel 375, eerste lid, van de Invaliditeitswet, voor zooveel die bepaling betrekking heeft op renten, als bedoeld in de artikelen 369 en 370 dier wet, zooals dat besluit is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 8 December 1914 (Staatsblad n°. 552).

§ 1. Algemeene bepalingen.

Art. 1. (1) In dit besluit wordt verstaan onder:

Onzen Minister: Onze Minister van Financiën;

tusschenpersoon: een persoon, aangewezen door Onzen Minister, om aanvragers eener rente, als bedoeld in de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet, behulpzaam te zijn.

(2) In dit besluit wordt onder: „aanvrager” begrepen: „aanvraagster”.

2. (1) In het belang van een richtige indiening en behandeling van verzoeken om rente, als bedoeld in de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet, worden:

a. door Onzen Minister voor iedere gemeente één of meer tusschenpersonen aangewezen;

b. door Ons Commissiën aangewezen, ieder voor het door Ons bepaalde district.

(2) De Commissiën dragen den naam van: „Rentecommissiën” en bestaan uit 3 leden, van wie één door Ons als voorzitter wordt aangewezen. Indien niet door Ons aan de Commissie een secretaris is toegevoegd, treedt het door Ons aangewezen lid der Commissie op als secretaris.

(3) Aan de tusschenpersonen en aan de leden en de secretarissen der Commissiën wordt, naar door Ons vast te stellen bepalingen, een vergoeding toegekend.

§ 2. Van de indiening der verzoeken om rente.

3. Een rente, ingevolge artikel 370, kan niet eerder worden aangevraagd dan twee maanden vóór het tijdstip, waarop de leeftijd van 70 jaar zal worden bereikt.

4. (1) Een rente, als bedoeld in artikel 370, wordt aangevraagd door indiening van een ingevuld en onderteevend formulier.

(2) Zoodanige formulieren zijn voor een ieder kosteloos verkrijgbaar aan de hoofd-, hulp- en bijkantoren der posterijen en waar zulks overigens door Onzen Minister mocht zijn bepaald.

5. (1) De invulling van het formulier geschiedt bij voorkeur door een tusschenpersoon. Alsdan wordt het bepaalde in de volgende leden van dit artikel in acht genomen.

(2) De tusschenpersoon vult het formulier in, naar de opgaven en in tegenwoordigheid van den aanvrager. Echter doet hij het formulier niet eerder ondertekenen dan nadat hij — voor zooveel noodig en mogelijk — de juistheid en volledigheid der opgaven heeft onderzocht; zijn de opgaven, naar zijn oordeel, onjuist of onvolledig, dan verzoekt hij den aanvrager, toe te stemmen in een wijziging of aanvulling der opgaven. Wordt deze toestem-

ming verleend, dan worden de noodige wijzigingen of aanvullingen in het formulier aangebracht of wordt een nieuw formulier opgemaakt. In dat geval, zoomede indien geen wijziging of aanvulling van het formulier noodig was; wordt door den tusschenpersoon aan den voet van het formulier de verklaring gesteld en onderteekend: „nagegaan en juist bevonden”.

(3) Geeft de aanvrager zijn toestemming tot een wijziging of aanvulling van het formulier niet, dan laat de tusschenpersoon den aanvrager het formulier onderteekenen, doch deelt op een afzonderlijk blad mede, in welk opzicht de opgaven naar zijne meening onjuist of onvolledig zijn, alsmede dat en waarom de aanvrager heeft geweigerd, in de wijziging of aanvulling toe te stemmen.

(4) De tusschenpersoon geeft den aanvrager inzage van het blad, in het vorige lid bedoeld. Wordt het formulier, waarbij zulk een blad behoort, niet door den tusschenpersoon ingediend, maar door den aanvrager zelve, dan zendt de tusschenpersoon een duplicaat van het blad afzonderlijk aan den secretaris der Commissie.

6. De invulling van het formulier kan ook geschieden door of namens den aanvrager, zonder medewerking van een tusschenpersoon.

7. (1) Alvorens bij den secretaris der Commissie te worden ingediend, wordt het ingevulde formulier onderteekend.

(2) De onderteekening geschiedt door den aanvrager. Heeft hij een wettelijken vertegenwoordiger, dan kan — met vermelding van die hoedanigheid — de aanvraag door dezen worden onderteekend. De handteekening kan worden vervangen door een kruis, mits door een tusschenpersoon op het formulier wordt verklaard, dat het kruis in zijn tegenwoordigheid is gesteld door den aanvrager, eventueel door diens wettelijken vertegenwoordiger.

(3) Is de aanvrager, eventueel diens wettelijke vertegenwoordiger, buiten staat tot het stellen van een kruis; dan geschiedt de onderteekening van het formulier door een tusschenpersoon. Deze verklaart dan op het formulier, door welke oorzaak de onderteekening niet kan geschieden door den aanvrager, eventueel door diens wettelijken vertegenwoordiger.

8. (1) Door iederen tusschenpersoon wordt gehouden en dagelijks bijgehouden een register van de formulieren van aanvraag eener rente, als bedoeld in artikel 370 der Invalideitwet, bij welke invulling hij behulpzaam is geweest.

(2) De inschrijvingen in dit register geschieden onder een doorlopend volgnummer en vermelden:

a. naam en adres, zoomede dag, maand, jaar en plaats van geboorte, van den aanvrager;

b. den dag, waarop het door den tusschenpersoon ingevulde formulier in diens tegenwoordigheid werd onderteekend;

c. den dag, waarop het formulier door den tusschenpersoon aan den secretaris der Commissie wordt gezonden;

d. den dag, waarop door den tusschenpersoon het bewijs werd ontvangen, bedoeld in artikel 9, tweede lid;

e. hetgeen den tusschenpersoon wenschelijk mocht voorkomen of hem ingevolge artikel 15, tweede lid, mocht zijn voorgeschreven.

(3) Het register moet steeds ter inzage zijn van de leden en den secretaris der Commissie, binnen welker gebied de tusschenpersoon werkzaam is, alsmede van de personen, door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aangewezen.

9. (1) Het ingevulde en onderteekende formulier wordt, met de bijbehorende stukken, ingediend bij den secretaris der Commissie, binnen welker gebied de aanvrager woont. Woont de aanvrager niet in Nederland, dan wordt, indien niet een tusschenpersoon het formulier indient, dit gezonden aan den secretaris der Commissie, die de aanvrager verkiest. Geschiedt de indiening door een tusschenpersoon, dan wordt het formulier, onmiddellijk nadat het onderteekend is, met de bijbehorende stukken toegezonden aan den secretaris der Commissie, binnen welker gebied de tusschenpersoon werkzaam is.

(2) De secretaris der Commissie zendt den aanvrager of diens wettelijken vertegenwoordiger zoomede den tusschenpersoon, door wien het formulier werd ingezonden, een bewijs van ontvangst, uiterlijk op den eersten werkdag na den dag, waarop hij het formulier ontving.

§ 3. Van de behandeling der verzoeken om rente bij de Commissie.

10. De Commissie onderzoekt, of de opgaven, in en bij het formulier verstrekt, voldoende zijn tot het uitbrengen van haar advies aan de Rijksverzekeringsbank.

11. (1) Na afloop van het onderzoek wordt de aanvraag behandeld in de eerstvolgende vergadering der Commissie. De Commissie vergadert niet meer dan eenmaal per maand, doch kan, zoo dikwijls het bestuur der Rijksverzekeringsbank dit verzoekt, een buitenge-

wone vergadering houden tot behandeling van aanvragen.

(2) Een advies op een verzoek om rente mag niet worden vastgesteld dan wanneer ten minste twee leden der Commissie tegenwoordig zijn. De secretaris, geen lid zijnde, heeft een raadgevende stem.

(3) Ieder aanwezig lid is verplicht een stem uit te brengen, behoudens wanneer de Commissie hem van die verplichting ontheft uit hoofde van de betrekking, waarin hij tot den aanvrager staat.

(4) In het advies wordt vermeld, welke leden aan de stemming over het advies hebben deelgenomen en hoeveel leden vóór het advies hebben gestemd.

(5) De minderheid doet in een afzonderlijk advies van haar gevoelen blijken. In dat advies wordt vermeld, van welk lid het afkomstig is.

(6) Staken de stemmen, dan worden beide gevoelens aan het bestuur der Rijksverzekeringbank medegedeeld.

12. Bij afwezigheid wordt de voorzitter der Commissie vervangen door het lid, daartoe door de Commissie in hare eerste voltallige vergadering aangewezen. De Commissie doet van die aanwijzing mededeeling aan Onzen Minister.

13. (1) Door den secretaris der Commissie worden de ingekomen aanvragen om rente ingevolge artikel 369 der Invaliditeitswet van een doorlopend volgnummer voorzien. Hetzelfde geschiedt ten aanzien van de aanvragen om rente ingevolge artikel 370 van genoemde wet. Voorts worden door hem gehouden en dagelijks bijgehouden:

1°. een register van bij hem ingekomen aanvragen om rente, als bedoeld in artikel 369;

2°. een register van bij hem ingekomen aanvragen om rente, als bedoeld in artikel 370.

(2) Ieder van deze registers vermeldt:

a. het nummer van het formulier van aanvraag, en naam en adres, zoomede dag, maand, jaar en plaats van geboorte van den aanvrager;

b. de dagteekening der aanvraag;

c. den dag, waarop de aanvraag bij den secretaris inkwam;

d. den dag, waarop het bewijs, bedoeld in artikel 9, tweede lid, aan den aanvrager of aan diens wettelijken vertegenwoordiger werd toegezonden;

e. den naam van den tusschenpersoon, die de aanvraag behandelde;

f. den dag, waarop de aanvraag in de vergadering der Commissie werd onderzocht en den dag, waarop de aanvraag, met het advies

der Commissie, door hem naar de Rijksverzekeringbank werd gezonden;

g. den dag, waarop door die Bank ten aanzien van de aanvraag nadere inlichtingen werden verzocht en waarop door de Commissie aan dat verzoek werd gevolg gegeven;

h. hetgeen der Commissie verder wenschelijk mocht voorkomen.

(3) Het register moet steeds ter inzage zijn van de personen, door het bestuur der Rijksverzekeringbank aangewezen.

§ 4. *Van het bewijs der aanspraak op rente*

14. Door de Commissie worden bij haar advies gevoegd de stukken, waaruit de aanspraak op rente en het bedrag der rente kunnen blijken. In de gevallen, waarin het bestuur der Rijksverzekeringbank dit noodig oordeelt, wordt een geboorte-akte bij het advies gevoegd of na het advies aan dat bestuur gezonden.

§ 5. *Slotbepalingen.*

15. (1) De Commissie is verplicht, de inlichtingen in te winnen en de punten te onderzoeken, welke haar — hetzij in het algemeen, hetzij voor bijzondere gevallen, ook na toekenning eener rente, — door het bestuur der Rijksverzekeringbank, in verband met de uitvoering der Invaliditeitswet zijn aangegeven, alsmede de mededeelingen te doen, welke haar door dat bestuur worden gevraagd.

(2) De tusschenpersonen zijn verplicht, zich te gedragen naar de aanwijzingen, hun gegeven door de Commissie, binnen welker gebied zij werkzaam zijn, of door den voorzitter of den secretaris dier Commissie.

(3) Zij zijn verplicht om de inlichtingen in te winnen en de punten te onderzoeken, welke hun voor ieder bijzonder geval, ook na toekenning eener rente, zijn aangegeven door de Commissie, binnen welker gebied zij werkzaam zijn, of door den voorzitter of den secretaris dier Commissie. Zij zijn mede verplicht om de mededeelingen te doen, welke hun door die Commissie, dien voorzitter of dien secretaris, worden gevraagd.

16. (1) Door Onzen Minister kunnen, voor de toepassing van bepalingen uit dit besluit, formulieren en modellen worden vastgesteld.

(2) Voor zoover door Onzen Minister voor bepaalde verrichtingen formulieren of modellen zijn vastgesteld, moet van die formulieren of modellen bij het doen dier verrichtingen worden gebruik gemaakt.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 8 December 1914 (*Staatsblad* n°. 552).

6 Mij bekend,

De Minister van Financiën, TREUB.

8 December 1914. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 25 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 334), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Maart 1914 (*Staatsblad* n°. 156), houdende bepalingen betreffende vergoedingen, toe te kennen aan de leden en de secretarissen der Rentecommissiën en aan de tusschenpersonen voor de renten, bedoeld in de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet. S. 553.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 5 December 1914, n° 3404, afdeeling Arbeidersverzekering;

Gelet op artikel 375, eerste lid, der Invaliditeitswet, en op artikel 2, derde lid, van Ons besluit van 19 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 330);

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. In artikel 1 van Ons besluit van 25 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 334), gewijzigd bij Ons besluit van 20 Maart 1914 (*Staatsblad* n°. 156), wordt in de plaats van „Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel” gelezen: „Onze Minister van Financiën”.

II. Artikel 2 van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„Aan den voorzitter eener Rentecommissie of diens plaatsvervanger wordt voor iedere, door hem bijgewoonde, vergadering der Commissie een vergoeding van f 8, aan ieder der overige leden — daaronder niet begrepen een lid dat tevens secretaris is — een vergoeding van f 4 toegekend.”

III. Artikel 3, eerste lid, van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„(1) Aan den secretaris der Commissie wordt door Onzen Minister een vergoeding toegekend naar reden van f 300 per jaar. Onze Minister kan voor een of meer Commissiën het bedrag van f 300 met ten hoogste f 100 verhoogen.”

Aan het artikel wordt toegevoegd een derde lid, luidende:

„(3) Door Onzen Minister kan aan den secretaris ter bestrijding van bureaunkosten een toelage worden toegekend naar reden van ten hoogste f 25 per jaar. Drukwerken worden door het bestuur der Rijksverzekeringsbank verstrekt.”

IV. Artikel 4, eerste lid, van Ons voormeld besluit wordt gelezen als volgt:

„(1) Aan den secretaris der Commissie worden door Onzen Minister gelden ter goede rekening verstrekt, ten einde daaruit te betalen de vergoedingen in artikel 2 bedoeld.”

V. In artikel 6 van Ons voormeld besluit

wordt in de plaats van „maand December 1913 en verder halfjaarlijks” gelezen: „eerste helft van de maanden Januari en Juli”.

VI. Na artikel 6 van Ons voormeld besluit wordt opgenomen een nieuw artikel, luidende:

„Artikel 7. Bij wijziging van het gebied van een of meer Rentecommissiën worden voor de toepassing van de voorgaande twee artikelen de werkzaamheden door tusschenpersonen vóór die wijziging verricht, waarvoor hun nog geen belooning is toegekend, geacht te zijn verricht in het gebied der Rentecommissie, waarbinnen zij na de wijziging werkzaam zijn.”

VII. Ten aanzien van de onderwerpen, behandeld in de artikelen 2, 3 en 4 van Ons voormeld besluit, worden, voor zooveel betreft het jaar 1914, de vóór het nemen van het onderhavige besluit van kracht zijnde bepalingen toegepast.

VIII. De tekst van Ons besluit van 25 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 334), zooals het luidt na de bij Ons besluit van 20 Maart 1914 (*Staatsblad* n°. 156) en bij dit besluit daarin gebrachte wijzigingen, wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer en dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 8sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

(Uitgeg. 16 Dec. 1914.)

TEKST van het Koninklijk besluit van 25 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 334), houdende bepalingen betreffende vergoedingen, toe te kennen aan de leden en de secretarissen der Rentecommissiën en aan de tusschenpersonen voor de renten, bedoeld in de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet, zooals dat besluit is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 Maart 1914 (*Staatsblad* n°. 156) en bij Koninklijk besluit van 8 December 1914 (*Staatsblad* n°. 553).

Art. 1. In dit besluit wordt onder: „Onzen Minister” verstaan: Onze Minister van Financiën.

2. Aan den voorzitter eener Rentecommissie of diens plaatsvervanger wordt voor iedere, door hem bijgewoonde, vergadering der Commissie een vergoeding van f 8, aan ieder der overige leden — daaronder niet begrepen een

lid dat tevens secretaris is — een vergoeding van f 4 toegekend.

3. (1) Aan den secretaris der Commissie wordt door Onzen Minister een vergoeding toegekend naar reden van f 300 per jaar. Onze Minister kan voor een of meer Commissiën het bedrag van f 300 met ten hoogste f 100 verhoogen.

(2) De Commissie geeft Onzen Minister de inlichtingen, welke deze noodig acht in verband met het bepaalde in het vorig lid.

(3) Door Onzen Minister kan aan den secretaris ter bestrijding van bureaukosten een toelage worden toegekend naar reden van ten hoogste f 25 per jaar. Drukwerken worden door het bestuur der Rijksverzekeringsbank verstrekt.

4. (1) Aan den secretaris der Commissie worden door Onzen Minister gelden ter goede rekening verstrekt, ten einde daaruit te betalen de vergoedingen in artikel 2 bedoeld.

(2) De secretaris is verplicht om de drie maanden aan Onzen Minister de verantwoording van de in het eerste lid bedoelde gelden toe te zenden. Zoolang dat niet is geschied, wordt de uitbetaling opgeschort van hetgeen den secretaris ingevolge artikel 3 zou toekomen. Onze Minister zendt de verantwoording aan de Algemeene Rekenkamer.

5. (1) Ter belooning van den arbeid der tusschenpersonen stelt Onze Minister ter beschikking van elke Commissie een bedrag van f 2 voor iedere rente-aanvraag, door een tusschenpersoon behandeld, waarop door haar werd geadviseerd en waarop door de Rijksverzekeringsbank in het afgelopen halfjaar gunstig is beslist. Op grond van bijzondere omstandigheden kan Onze Minister echter bepalen, dat het bedrag van f 2 voor het gebied van één of meer bepaalde Commissiën zal worden verhoogd tot ten hoogste f 2.50.

(2) Iedere Commissie doet, in de maanden Januari en Juli van ieder jaar, een voorstel omtrent de verdeling van dat bedrag onder de tusschenpersonen, die in haar gebied werkzaam waren. Daarbij wordt als maatstaf van verdeling aangenomen het aantal door iederen tusschenpersoon behandelde rente-aanvragen, waarop door de Rijksverzekeringsbank in het afgelopen tijdvak gunstig is beslist; met dien verstande echter, dat ook rekening mag worden gehouden met den verschillende arbeid, door de onderscheidene tusschenpersonen aan een gelijk aantal rente-aanvragen besteed.

(3) Uit het voorstel, in het vorige lid bedoeld, moet blijken, hoeveel rente-aanvragen, waarop in het afgelopen tijdvak gunstig is

beslist, door iederen tusschenpersoon zijn behandeld. Wordt een verdeling voorgesteld, die niet uitsluitend op het aantal dier rente-aanvragen is gegrond, dan wordt het voorstel met redenen omkleed.

6. Het bestuur der Rijksverzekeringsbank doet aan Onzen Minister zoome, voor zooveel betreft de door haar behandelde rente-aanvragen, aan iedere Commissie, in de eerste helft van de maanden Januari en Juli opgaf van de door dat bestuur genomen gunstige beslissingen op aanvragen om rente, krachtens de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet.

7. Bij wijziging van het gebied van een of meer Rentecommissiën worden voor de toepassing van de voorgaande twee artikelen de werkzaamheden door tusschenpersonen vóór die wijziging verricht, waarvoor hun nog geen belooning is toegekend, geacht te zijn verricht in het gebied der Rentecommissie, waarbinnen zij na de wijziging werkzaam zijn.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 8 December 1914 (*Staatsblad* n°. 553).

Mij bekend,

De Minister van Financiën, TREUB.

9 December 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van wollen lompen. S. 554.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van wollen lompen te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 4 December 1914, Kabinet, Litt. K¹²⁷;

Den Raad van State gehoord (advies van 7 December 1914, n°. 5);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 8 December 1914, Kabinet, litt. O¹²⁸;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van wollen lompen is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staats-*

blad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.
's-Gravenhage, den 9den December 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

POSTHUMA.

(Uitg. 11 Dec. 1914.)

9 December 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën betreffende statistiek armwezen.

Reeds meermalen heeft de Directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek mijne aandacht gevestigd op de moeilijkheden, bij de bewerking der Statistiek van het Armwezen ondervonden, doordien nu eens hier, dan weer daar voor verschillende instellingen de tabellen voor de samenstelling van die statistiek bestemd, veel te laat werden ingezonden. Zoo is b. v. voor de statistiek over 1912 veel moeite moeten worden aangewend om tabellen te verkrijgen 16 maanden na het tijdstip (1 Juni 1913), waarop — ingevolge het bepaalde bij punt 5 (blz. 12) der circulaire behorende bij de beschikking van mijn ambtsvoorganger van 9 April 1913, n°. 3046, Afdeling V. A. — deze bij de armenraden of de gemeentebesturen moesten zijn ingekomen.

Het behoeft geen betoog, dat een dergelijke, telkens wederkerende, late inzending, noodwendig op den duur belangrijke vertraging in de bewerking der Statistiek van het Armwezen moet teweeg brengen, hetgeen met een goeden gang van zaken niet is overeen te brengen.

Het is dan ook mijn wensch, dat er voor den vervolge strenger op wordt toegezien, dat de termijn, waar binnen de besturen der instellingen van weldadigheid aan de hun, bij art. 13 der Armenwet, opgelegde verplichting hebben te voldoen, door deze zooveel mogelijk wordt in acht genomen.

Hierbij mag natuurlijk niet uit het oog worden verloren, dat daarbij met die welwillendheid worde opgetreden, welke tegenover onbezoldigde bestuurders steeds wenschelijk is. Wanneer dus enkele besturen niet op eerste aanvraag binnen den gestelden termijn aan de op hen rustende verplichtingen voldoen, zouden zij bij een eerste verzuim dienaangaande opmerkzaam dienen te worden gemaakt op de noodzakelijkheid, die er bij verdere nalatigheid zou ontstaan, om de toepassing van art. 78 tegen hen te vorderen en op het verlangen

van het openbaar gezag, dat zulks vermeden worde; daarbij zou kunnen worden medege-deeld, dat zij alsnog in de gelegenheid worden gesteld hun verplichting na te komen, door een bepaald getal (hoogstens veertien) dagen te hunner beschikking te stellen, binnen welke zij nog tot de inzending van het verlangde zullen worden toegelaten. Zoodanige aansporing zou, des noodig en geraden, door mondelinge overrèding kunnen worden ondersteund; de ondervinding toch heeft geleerd, dat hiervan in vele gevallen meer succes is te verwachten, dan van schriftelijke aanmaning alleen.

Van zelf spreekt, dat zich een enkel maal het geval kan voordoen, dat het tengevolge van ziekte of overlijden van bestuurders of om andere geldige redenen — een en ander ter beoordeeling van de armenraden of van de gemeentebesturen — wenschelijk kan geacht worden een eenigszins langer termijn te stellen; hiertegen bestaan alsdan geen bezwaren.

Maar wanneer dergelijke redenen niet aanwezig zijn en de gedane aansporing nog niet aan het doel beantwoordt, dan zou dit slechts kunnen worden toegeschreven aan onwil of zoo verregaande nalatigheid, dat de handhaving der wet het noodzakelijk zou maken de toepassing harer strafbepaling te vorderen. Het is mijn verlangen, dat daartoe alsdan worde overgegaan.

Van hetgeen door de armenraden en gemeentebesturen in dit opzicht is verricht, moet door dezen, door tusschenkomst van Uw College aan mijn Departement worden kennis gegeven, terwijl gelijk bericht door hen moet worden gevoegd bij de tabellen bestemd voor het centraal Bureau voor de Statistiek.

Ik heb de eer Uw College te verzoeken het bovenstaande ter kennis te willen brengen van de armenraden en gemeentebesturen in Uw gewest.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, J. B. KAN.

9 December 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin, betreffende mededeeling aan dienstplichtigen van het onder militaire tucht staan.

In verband met het bepaalde in art. 64 der militiewet is het noodig gebleken om de bekendmaking aan ingelijfd, dat zij onder militaire tucht staan, ook aan hen, die op grond

van het bepaalde in art. 47, tweede lid onder *b*, *c*, *d* en *e* van het militiebesluit II worden ingelijfd buiten hun tegenwoordigheid, te doen zoo spoedig mogelijk nadat de inlijving heeft plaats gehad.

Op eene daartoe door den Heer Minister van Oorlog, mede namens diens Ambtgenoot van Marine gedane uitnoodiging heb ik mitsdien de eer U uit te noodigen bij de door aan genoemde personen te zenden kennisgeving model *J* bedoeld bij art. 55, 2de lid militiebesluit II aan den inhoud dier kennisgeving toe te voegen:

„Deze ingelijfde staat van nu af onder de „militaire tucht en zal mitsdien bij niet vol- „doen aan eene oproeping voor den werkelijken „dienst als deserteur worden behandeld; hij „stelt zich alsdan bloot aan de gevolgen welke „de Wet daaraan verbindt.”

Tevens breng ik onder Uwe aandacht dat het, ten einde bij eventueele strafvervolgving van den dienstplichtige het bewijs te kunnen leveren, dat bedoelde bekendmaking hem is gedaan, noodig zal zijn dat gij U een bewijs van de uitreiking der kennisgevingen model *J* verschaft en voor zoover de dienstplichtigen buiten 's lands verblijf houden de kennisgevingen bij aangeteekenden brief verzendt, waarvan eveneens het bewijs door U dient te worden bewaard met aantekening of de brief al dan niet als onbestelbaar is terug ontvangen.

(W. v. D. B. A.)

10 December 1914. **BESLUIT**, houdende aanwijzing van de diplomatieke en consulaire ambtenaren, bedoeld in de artikelen 1 en 2 der Consulaire Reglementen Wet: S: 555.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken van den 3den Augustus 1914, Eerste Afdeeling, n°. 15657, en van Justitie van den 11den Augustus 1914, 2de Afd. A, n°. 564;

Overwegende dat het wenschelijk is de diplomatieke en consulaire ambtenaren aan te wijzen, die de bevoegdheden zullen bezitten, omschreven in de artikelen 1 en 2 der Consulaire Reglementen Wet van den 19den Maart 1913 (*Staatsblad* n°. 101);

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 October 1914, n°. 25);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van den 16den November 1914, Eerste Afdeeling, n°. 28104, en van den 24sten November 1914, 2de Afdeeling A; n°. 505;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan de hoogstgeplaatste diplomatieke, onderscheidenlijk consulaire ambtenaren, gevestigd op de hieronder vermelde standplaatsen, worden de in artikel 1 der Consulaire Reglementen Wet omschreven bevoegdheden toegekend, binnen het achter iedere standplaats vermelde ressort.

CHINA.

1. *Amoy* (ressort: van de provincie Fuhkien de prefecturen Hsing-Hua-Fu, Chuan-Chou-Fu, Ting Chou Fu, Chang Chou Fu en de onderprefecturen Yung-Chun-Chou en Lung Yen Chou).

2. *Charbin* (ressort: de provinciën Kirin en Heilungkiang).

3. *Foetsjow* (ressort: de provincie Fuhkien, met uitzondering van het daarvan hierboven onder n°. 1 aan Amoy toegekend gedeelte).

4. *Swatow* (ressort: van de provincie Kwantung de prefecturen Chao-Chou-Fu, Hui-Chou-Fu en de onderprefectuur Kia-Ying-Chou).

5. *Canton* (ressort: de provincie Kwantung, met uitzondering van het daarvan hierboven onder n°. 4 aan Swatow toegekende gedeelte, alsmede de provinciën Kwangsi, Yünnan en Kueichou).

6. *Shanghai* (ressort: de provinciën Kiangsu, Chehkiang, Anhui, Kiangsi, Hunan, Hupeh, Szechuen, alsmede Thibet).

7. *Tientsin* (ressort: de provinciën Chihli, Shensi, Kansu, Shansi, alsmede Chineesch Turkestan en Mongolië).

8. *Tsjifoe* (ressort: de provinciën Shantung en Honan).

9. *Neuchwang* (ressort: de Mantsjoerische provincie Fengtien).

10. *Peking* (ressort: de geheele Chineesche Republiek).

SIAM.

11. *Bangkok* (ressort: geheel Siam).

2. Met de handhaving der in artikel 1 der Consulaire Reglementen Wet bedoelde reglementen zijn, behalve de ingevolge artikel 1e der Consulaire Wet aangewezen consulaire ambtenaren, belast de hoogstgeplaatste consulaire ambtenaren, gevestigd op de hieronder vermelde standplaatsen binnen het achter iedere standplaats vermelde ressort.

1. *Charbin* (ressort: de provinciën Kirin en Heilungkiang).

2. *Foetsjow* (ressort: de provincie Fuhkien, met uitzondering van de prefecturen Hsing-Hua-

Fu, Chuan-Chou-Fu, Ting-Chou-Fu, Chang-Chou-Fu en van de onderprefecturen Yung-Chun-Chou en Lung-Yen-Chou).

3. *Swatow* (ressort: van de provincie Kwangtung de prefecturen Chao-Chou-Fu, Hui-Chou-Fu en de onderprefectuur Kia-Ying-Chou).

4. *Hankow* (ressort: de provinciën Hupeh, Hunan, Szechuen, alsmede Thibet).

5. *Tsjifoe* (ressort: de provinciën Shantung en Honan).

6. *Newchwang* (ressort: de Mantsjoerische provincie Fengtien).

3. Bij afwezigheid of verhindering van den in de artikelen 1 en 2 aangewezen hoogsteplaatsten diplomatieken of consulairen ambtenaar, wordt deze vervangen door den ter plaatse zijner vestiging aanwezigen diplomatieken, onderscheidenlijk consulairen ambtenaar van minderen rang.

Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer en aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 10den December 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Buitenlandsche Zaken, J. LOUDON.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitgeg.* 23 Dec. 1914.)

10 December 1914. BESLUIT, houdende verlening van den termijn van inwisseling van de 5-centstukken geslagen overeenkomstig de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 376). S. 556.

WILHELMINA, ENZ.

Gelet op artikel 12 der wet van 31 October 1912 (*Staatsblad* n°. 324), tot wijziging en aanvulling van de Muntwet 1901;

Gezien Ons besluit van 21 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 23);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 23 November 1914, n°. 161, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 December 1914, n°. 24);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 7 December 1914, n°. 108, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

als volgt:

Art. 1. De in artikel 2 van Ons besluit van 21 Januari 1914 (*Staatsblad* n°. 23) gegeven gelegenheid tot inwisseling van de 5-centstukken,

geslagen overeenkomstig de wet van 31 December 1906 (*Staatsblad* n°. 376), blijft tot 1 Juli 1915 geopend.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 10den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

(*Uitgeg.* 17 Dec. 1914.)

12 December 1914. BESLUIT, houdende nadere vaststelling van districten en instelling van rentecommissiën ter uitvoering van de art. 369 en 370 der Invaliditeitswet.

WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 10 December 1914, n°. 3551, afdeeling Arbeidersverzekering;

Gelet op artikel 375 van de Invaliditeitswet en op artikel 2 van Ons besluit van 19 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 330), gewijzigd bij Ons besluit van 8 December 1914 (*Staatsblad* n°. 552);

Hebben goedgevonden en verstaan: met ingang van 1 Januari 1915:

I. in te trekken Onze besluiten van 29 Juli 1913 n°. 46, 9 Augustus 1913 nos. 57 en 92, 23 Augustus 1913 n°. 51, 16 October 1913 n°. 43, 11 November 1913 n°. 48, 27 Februari 1914 n°. 59, 5 Maart 1914 n°. 2, 27 Juni 1914 n°. 61, 18 Juli 1914 n°. 29 en 15 October 1914 n°. 40;

II. aan de voorzitters, leden en secretarissen der Rentecommissiën, bij Onze zoeven genoemde besluiten benoemd, Onzen dank te betuigen voor de door hen als zoodanig bewezen diensten;

III. te bepalen, dat — ten behoeve van de voorbereiding van beslissingen op verzoeken om rente, als bedoeld in de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet — het Rijk wordt verdeeld in de volgende districten:

1. *Maastricht* omvatende de gemeenten: Amby, Amstenrade, Beek (L.), Bemelen Berg & Terblijt, Bingelrade, Bocholtz, Borg-haren, Born, Broek Sittard, Brunssum, Bunde, Echt, Eygelshoven, Eysden, Elsloo, St. Geertruid, Geleen, Geulle, Grevenbicht, Gronsveld, Gulpen, Heer, Heerlen, Hoensbroek, Honthem,

Hulsberg, Itteren, Jabeek, Kadier & Keer, Kerkrade, Klimmen, Limbricht, Linne, Maasbracht, Maastricht, Margraten, Meerssen, Merkelbeek, Mesch, Mheer, Montfort, Munstergeleen, Nieuwenhagen, Nieuwstad, Noorbeek, Nuth, Obbicht & Papenhoven, St. Odiliënberg, Ohé & Laak, Oorsbeek, Oud-Valkenburg, Oud-Vroenhoven, St. Pieter, Posterholt, Roosteren, Ryckholt, Schaesberg, Schimmert, Schinnen, Schin op Geulle, Schinveld, Simpelveld, Sittard, Slenaken, Spaubeek, Stein, Stevensweert, Susteren, Ubach over Worms, Ulestraten, Urmond, Vaals, Valkenburg, Voerendaal, Vlodrop, Wittem, Wijlre, Wijlandsrade.

2. *Venlo* omvattende de gemeenten: Aarlerixtel, Arcen & Velden, Asten, Baexem, Bakel c. a., Beegden, Beek & Donk, Beesel, Belfeld, Broekhuizen, Budel, Buggenum, Deurne c. a., Gemert, Grathem, Grubbenvorst, Haelen, Heel & Panheel, Helden, Helmond, Herten, Heythuizen, Horn, Horst, Hunsel, Ittervoort, Kessel, Lierop, Lieshout, Maarheeze, Maasbree, Maasniel, Meerloo, Meijel, Melick en Herkenbosch, Mierloo, Nederweert, Neer, Neeritter, Nuenen, Nunhem, Roermond, Roggel, Severum, Soerendonk c. a., Someren, Stiphout, Stramproy, Swalmen, Tegelen, Thorn, Venlo, Venray, Vlierden, Wanssum, Weert, Wessen.

3. *'s Hertogenbosch* omvattende de gemeenten: Aalst (N.-B.), Beers, Bergeijk, Bergen (L.), Berlikum (N.-B.), Best, Beugen c. a., Bladel c. a., Boekel, Borkel c. a., Boxmeer, Boxtel, Cuyk c. a., Diessen, Dinther, Dommelen, Duizel c. a., Den Dungen, Eersel, Eindhoven, Empel en Meerwijk, Engelen, Erp, Esch, Escharen, Gassel, Geldrop, Gennep, Gestel c. a., Haps, Heeswijk, Heeze, 's Hertogenbosch, Hoogeloon c. a., Leende, Liempde, Lindend, Luiksgestel, Maashees c. a., St. Michielsgestel, Mill c. a., Mierde (Hooge en Lage), Mook, St. Oedenrode, Oeffelt, Oerle, Oirschot, Oostelbeers c. a., Oploo c. a., Ottersum, Reuzel, Riethoven, Rosmalen, Sambeek, Schijndel, Son en Breugel, Stratum, Strijp, Tongelre, Uden, Valkenswaard, Veghel, Veldhoven c. a., Vessem c. a., Vierlingsbeek, Vught, Waalre, Wanroy, Westerhoven, Woensel, Zeeland, Zeelst, Zes gehuchten.

4. *Tilburg* omvattende de gemeenten: Almkerk, Alphen (N.-B.), Andel (N.-B.), Baardwijk, Baarle-Nassau, Berkel (N.-B.), Besoyen, Bokhoven, Capelle (N.-B.), Cromvoirt, Dongen, Drongelen c. a., Drunen, Dussen c. a., Geertruidenberg, Giessen, Gilze-Rijen, Goorle, 's Gravenmoer, Haaren, Hedikhuizen, Heesbeen c. a.,

Helvoirt, Herpt, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Made en Drimmelen, Meeuwen c. a., Moergestel, Nieuwkuyk, Oisterwijk, Oosterhout, Oudheusden, Raamsdonk, Rijswijk (N.-B.), Sprang, Tilburg, Udenhout, Veen c. a., Vlijmen, Vrijhoeven-Kapelle, Waalwijk, Waspik, Werken (de) c. a., Werkendam, Wijk en Aalburg, Woudrichem.

5. *Breda* omvattende de gemeenten: Bergen op Zoom, Breda, Chaam, Dinteloord, Etten en Leur, Fijnaart c. a., Ginneken c. a., Halsteren, Hoeven, Huybergen, Klundert, Nieuw Vossemeer, Ossendrecht, Oudenbosch, Oud en Nieuw Gastel, Princenhage, Putte, Roosendaal, Ruphen c. a., Rijsbergen, Standdaarbuiten, Steenberg c. a., Terheyden, Teteringen, Willemstad, Woensdrecht, Wouw, Zevenbergen, Zundert, Zwaluwe (Hooge en Lage).

6. *Vlissingen* omvattende de gemeenten: Aagtekerke, Aardenburg, Arnemuiden, Axel, Biervliet, Biggekerke, Boschkapelle, Breskens, Cadzand, Clinge, Domburg, Eede, Graauw c. a., Grijskerke, Groede, Hengstdijk, Hoek, Hontenisse, Hoofdplaat, Hulst, IJzendijke, St. Janssteen, Koewacht, Koudekerke, St. Kruis, St. Laurens, Meliskerke, Middelburg, Neuzen (ter), Nieuw & St.-Joosland, Nieuwvliet, Oostburg, Oost & West Souburg, Oostkapelle, Ossensisse, Overslag, Philippine, Retranchement, Ritthem, Sas van Gent, Schoondijke, Serooskerke (W.), Sluis, Stoppeldijk, Veere, Vlissingen, Vrouwenpolder, Waterlandkerkje, Westdorpe, Westkapelle, Zaamslag, Zoutelande, Zuiddorpe, Zuidzande.

7. *Goes* omvattende de gemeenten: St. Anna-land, Baarland, den Bommel, Borsselen, Brouwershaven, Bruinisse, Burgh, Colijnsplaat, Dirksland, Dreischor, Driewegen, Duivendijke, Elkerzee, Ellemeet, Ellewoutsdijk, Goedereede, Goes, 's Gravenpolder, Haamstede, 's Heer Abtskerke, 's Heer Arendskerke, 's Heerenhoek, Heinkenszand, Herkingen, Hoedekenskerke, Kapelle, Kats, Kattendijke, Kerkwerpe, Kloetinge, Kortgene, Krabbendijke, Kruiningen, St. Maartensdijk, Melissant, Middelharnis, Nieuwerkerk, Nieuwe Tonge, Nisse, Noordgouwe, Noordwelle, Ooltgensplaat, Oosterland, Ouddorp, Oudelande, Oude Tonge, Oud-Vossemeer, Ouwerkerk, Ovezande, St. Philipsland, Poortvliet, Renesse, Rilland-Bath, Scherpenisse, Schore, Serooskerke (S.), Sommelsdijk, Stad a/h Haringvliet, Stavenisse, Stellingdam, Tholen, Waarde, Wemeldinge, Wissekerke, Wolphaartsdijk, Yerseke, Zierikzee, Zonne-maire.

8. *Nijmegen* omvattende de gemeenten:

Alem c. a., Appeltern, Balgoy, Batenburg, Bommel, Bergharen, Berghem, Beuningen, Deursen c. a., Dieden c. a., Druten, Elst (G.), Ewijk, Geffen, Gent, Grave, Groesbeek, Heesch, Herpen, Herwen & Aerdt, Heumen, Horssen, Huisseling c. a., Lith, Lithoyen, Megen c. a., Millingen, Nijmegen, Nistelrode, Nuland, Oijen c. a., Oss, Overasselt, Pannerden, Ravenstein, Reek, Schayk, Ubbergen, Velp (N.-B.), Wijchen.

9. *Tiel* omvattende de gemeenten : Ammerzoden, Beesd, Beusichem, Brakel, Buren, Buurmalsen, Culenborg, Deil, Dodewaard, Dreumel, Driel (Kerk), Echteld, Est & Opijnen, Gameren, Geldermalsen, Haaften, Hedel, Heerwaarden, Hemmen, Herwijnen, Heteren, Hurwenen, IJzendoorn, Kerkwijk, Kesteren, Lienden, Maurik, Nederhemert, Ophemert, Poederoyen, Rossum, Tiel, Valburg, Varik, Vuren, Waardenburg, Wadenoyen, Wamel, Zaltbommel, Zoelen, Zuilichem.

10. *Schoonhoven* omvattende de gemeenten : Alblasserdam, Ameide, Ammerstol, Arkel, Asperen, Benschop, Bergambacht, Berkenwoude, Bleskensgraaf, Brandwijk, Everdingen, Giessendam, Giessen-Nieuwkerk, Gorinchem, Gouderak, Goudriaan, Groot-Ammers, Haastrecht, Hagestein, Hardinxveld, Hei- en Boeicop, Heukelum, Hoenkoop, Hoog-Blokland, Hoor naar, IJsselstein, Jaarsveld, Kedichem, Krimpen a/d IJssel, Krimpen a/d Lek, Langerak, Leerbroek, Leerdam, Lekkerkerk, Lexmond, Lopik, Meerkerk, Molenaarsgraaf, Montfoort, Nieuwland, Nieuw-Lekkerland, Nieuwpoort, Noordeloos, Ottoland, Oud-Alblas, Ouderkerk a/d IJssel, Papendrecht, Peursum, Polsbroek, Schelluinen, Schoonhoven, Schoonrewoerd, Sliedrecht, Stolwijk, Streefkerk, Tienhoven (Z.-H.), Vianen, Vlist, Wijngaarden, Willeskop, Willige Langerak.

11. *Dordrecht* omvattende de gemeenten : Barendrecht, Dordrecht, Dubbeldam, Goudswaard, 's Gravendeel, Heerjansdam, Heinoord, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoogvliet, IJsselmonde, Klaaswaal, Maasdam, Mijnsheerenland, Nieuw-Beijerland, Numansdorp, Oud-Beijerland, Pernis, Piershil, Poortugaal, Puttershoek, Rhoon, Ridderkerk, Strijen, Westmaas, Zuid-Beijerland, Zwijndrecht.

12. *Rotterdam I* omvattende het gedeelte der gemeente Rotterdam, vallende binnen de grenzen van de kiesdistricten Rotterdam I en II, zomede de gemeenten : Overschie, Schiebroek, Jillegersberg, Capelle a/d IJssel.

13. *Rotterdam II* omvattende het gedeelte der gemeente Rotterdam, vallende binnen de

grenzen van de kiesdistricten Rotterdam III, IV en V.

14. *Delft* omvattende de gemeenten : Abbenbroek, Benthuizen, Bergschenhoek, Berkel (Z.-H.), Bleiswijk, Brielle, Delft, Geervliet, Gouda, 's Gravezande, Heenvliet, Hekelingen, Hellevoetsluis, Hoek van Holland (Rotterdam), Hof van Delft, Kethel & Spaland, Lier (de), Maasland, Maassluis, Moerkapelle, Monster, Moordrecht, Naaldwijk, Nieuwenhoorn, Nieuwkerk a/d IJssel, Nieuw Helvoet, Nootdorp, Oostvoorne, Oudenhoorn, Pijnacker, Rockanje, Rozenburg, Schiedam, Schipluiden, Spijkenisse, Vierpolders, Vlaardingen, Vlaardinger-Ambacht, Vrijenban, Wateringen, Zegwaard, Zevenhuizen; Zoetermeer, Zuidland, Zwartewaal.

15. 's *Gravenhage* omvattende de gemeenten : 's Gravenhage, Loosduinen, Rijswijk (Z.-H.), Voorburg.

16. *Leiden* omvattende de gemeenten : Aar (ter), Aarlanderveen, Alkomade, Alphen (Z.-H.), Barwoutswaarder, Bodegraven, Boskoop, Hazerswoude, Hekendorp, Hillegom, Kamerik, Katwijk a/Zee, Koudekerk, Lange Ruige Weide, Leiden, Leiderdorp, Leimuiden, Lisse, Nieuwkoop, Nieuwveen, Noordwijk-binnen, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Oude-water, Oudshoorn, Papekop, Reeuwijk, Rietveld, Rijnsaterwoude, Rijnsburg, Sassenheim, Stompwijk, Valkenburg (Z.-H.), Veur, Voorhout, Voorschoten, Waarder, Waddinxveen, Warmond, Wassenaar, Woerden, Woubrugge, Zegveld, Zevenhoven, Zoeterwoude, Zwammerdam.

17. *Utrecht* omvattende de gemeenten : Achttienhoven, Amersfoort, Baarn, de Bildt, Breukelen-Nijenrode, Breukelen-St. Pieter, Bunnik, Bunschoten, Cothen, Doorn, Driebergen, Eemnes, de Haarzuilens, Harmelen, Hoogland, Houten, Jutfaas, Kockengen, Laag-Nieuwkoop, Langbroek, Leersum, Leusden, Linschoten, Loenen (Ut.), Loenersloot, Loosdrecht, Maarn, Maarssen, Maarsseveen, Maartensdijk, Mijdrecht, Nichtevecht, Odijk, Oudersrijn, Rijsenburg, Ruwiel, Schalkwijk, Snelrewaard, Soest, Stoutenburg, Tienhoven (Ut.), Tull en 't Waal, Utrecht, Veldhuizen, Vinkeveen en Waverveen, Vleuten, Vreeland, Vreeswijk, Werkhoven, Westbroek, Wijk bij Duurstede, Wilnis, Woudenberg, Zeist, Zuilen.

18. *Alkmaar* omvattende de gemeenten : Abbekerk, Alkmaar, Andijk, Anna Paulowna, Avenhorn, Barsingerhorn, Beets (N.-H.), Bergen (N.-H.), Berkhout, Blokker, Bovenkarspel, Broek op Langendijk, Castricum, Egmond aan Zee, Egmond-binnen, Enkhuizen, Groot-

broek, Harenkarspel, Heer Hugowaard, Heilo, Helder, Hensbroek, Hoogkarspel, Hoogwoud, Hoorn, Kallantsoog, Koedijk, Limmen, St. Maarten, Medemblik, Midwoud, Nibbixwoud, Nieuwe Niedorp, Noord Scharwoude, Obdam, Opmeer, Opperdoes, Oterleek, Oudendijk, Oude Niedorp, Oudkarspel, Oudorp, St. Pancras, Petten, Schagen, Schellinkhout, Schermerhorn, Schoorl, Spanbroek, Sijbecarspel, Texel, Twisk, Urk, Ursem, Venhuizen, Vlieland, Warmenhuizen, Wervershoof, Westwoud, Wieringen, Wieringerwaard, Wijdenes, Winkel, Wognum, Zijpe, Zuid Scharwoude, Zwaag.

19. *Haarlem* omfattende de gemeenten: Assendelft, Bennebroek, Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede c. a., Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Krommenie, Schoten, Spaarndam, Uitgeest, Velsen, Wijk aan Zee en Duin, Wormerveer, Zandvoort.

20. *Amsterdam I* omfattende het gedeelte der gemeente Amsterdam, vallende binnen de grenzen van de kiesdistricten Amsterdam I, II en III, zoodme de gemeente Watergraafsmeer.

21. *Amsterdam II* omfattende het gedeelte der gemeente Amsterdam, vallende binnen de grenzen van de kiesdistricten Amsterdam IV, V en VI.

22. *Amsterdam III* omfattende het gedeelte der gemeente Amsterdam, vallende binnen de grenzen van de kiesdistricten Amsterdam VII, VIII en IX.

23. *Amsterdam (buitengemeenten)* omfattende de gemeenten: Aalsmeer, Abcoude-Baambrugge, Abcoude-Proostdij, Akersloot, Ankeveen, Beemster, Blaricum, Broek in Waterland, Buiksloot, Bussum, Diemen, Edam, Graft, 's Graveland, Hilversum, Huizen, Ipendam, Jisp, Katwoude, Koog a/d Zaan, Kortenhoef, Kwadijk Landsmeer, Laren (N.-H.), Marken, Middelie, Monnikendam, Muiden, Naarden, Nederhorst-den Berg, Nieuwendam, Nieuwer-Amstel, Oosthuizen, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Ransdorp, Rijp (de), Schermer (Z. en N.), Sloten (N.-H.), Uithoorn, Warder, Weesp, Weespercarspel, Westzaan, Wijde Wormer, Wormer, Zaandam, Zaandijk.

24. *Arnhem* omfattende de gemeenten: Amerongen, Angerlo, Arnhem, Barneveld, Bergh's Heerenbergh, Didam, Doesburg, Doetinchem-Ambt, Doetinchem-Stad, Doorwerth, Duiven, Ede, Gendringen, Hoevelaken, Huissen, Hummelo, Renkum, Renswoude, Rheden, Rhenen, Rozendaal (G.), Scherpenzee (G.), Veenendaal, Wageningen, Wehl, Westervoort, Wisch, Zelhem, Zevenaar.

25. *Zwolle* omfattende de gemeenten: Apeldoorn, Blankenham, Blokzijl, Doornspijk, Elburg, Epe, Ermelo, Genemuiden, Giethoorn, Grafhorst, Harderwijk, Hasselt, Hattem, Heerde, IJsselmuiden, Kampen, Kamperveen, Kuinre, Nieuw Leuzen, Nijkerk, Oldebroek, Oldemarkt, Putten, Staphorst, Steenwijk, Steenwijkerwold, Vollenhove (ambt), Vollenhove (stad), Voorst, Wanneperveen, Wilsom, Zalk & Veecatzen, Zwartsluis, Zwolle, Zwollerkerspel.

26. *Hengelo* omfattende de gemeenten: Aalten, Borculo, Borne, Brummen, Delden (Ambt), Delden (Stad), Diepenheim, Dinxperlo, Eibergen, Goor, Gorssel, Groenlo, Haaksbergen, Hengelo (G.), Hengelo (O.), Laren (G.), Lichtenvoorde, Lochem, Markelo, Neede, Rijssen, Ruurloo, Steenderen, Vorden, Warnsveld, Winterswijk, Zutphen.

27. *Almelo* omfattende de gemeenten: Almelo, Avereest, Bathmen, Dalfsen, Dene-kamp, Deventer, Diepenveen, Enschedé, Gramsbergen, Ham (den), Hardenberg (Ambt), Hardenberg (Stad), Heino, Hellendoorn, Holten, Lonneker, Lossen, Oldenzaal, Olst, Ommen (Ambt-), Ommen (Stad-), Ootmarsum, Raalte, Tubbergen, Vriezenveen, Weerselo, Wierden, Wijhe.

28. *Assen* omfattende de gemeenten: Anlo, Assen, Beilen, Borger, Coevorden, Dalen, Diever, Dwingelo, Eelde, Emmen, Gasselte, Gieten, Havelte, Hoogeveen, Meppel, Norg, Nijeveen, Odoorn, Oosterhesselen, Peize, Roden, Rolde, Ruinen, Ruinerwold, Schoonebeek (Oud- en Nieuw-), Sleen, Smilde, Vledder, Vries, Westerborg, Wijk (de), Zuidlaren, Zuidwolde (D.), Zweelo.

29. *Aengwirden (Heerenveen)* omfattende de gemeenten: Achtkarspelen, Aengwirden, Haskerland, Lemsterland, Oost-Stellingwerf, Opsterland, Schoterland, Smallerland, Tietjerksteradeel, Utingeradeel, West-Stellingwerf.

30. *Sneek* omfattende de gemeenten: Baarderadeel, Barradeel, Bolsward, Doniawerstal, Franeker, Franekeradeel, Gaasterland, Harlingen, Hemelumer Oldephaert & Noordwolde, Hennaarderadeel, Hindelopen, IJlst, Rauwerderhem, Sloten (Fr.), Sneek, Stavoren, Terschelling, Wymbritseradeel, Wonseradeel, Workum.

31. *Leeuwarden* omfattende de gemeenten: Ameland, 't Bildt, Dantumadeel, Dokkum, Ferwerderadeel, Idaarderadeel, Kollumerland en N. Kruisland, Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Menaldumadeel, Oost-Dongeradeel, Schiermonnikoog, West-Dongeradeel.

32. *Groningen* omvattende de gemeenten : Adorp, Aduard, Baflo, Bedum, Eenrum, Ezinge, Grijpskerk, Groningen, Grootegast, Haren, Hoogkerk, Kantens, Kloosterburen, Leek, Leens, Marum, Middelstum, Noorddijk, Oldehove, Oldekerk, Stedum, Ten Boer, Uithuizen, Ulrum, Usquert, Warffum, Winsum, Zuidhorn.

33. *Winschoten* omvattende de gemeenten : Appingedam, Beerta, Bellingwolde, Bierum, Delfzijl, Finsterwolde, Hoogezand, Loppersum, Meeden, Midwolda, Muntendam, Nieuwe Pekela, Nieuwe Schans, Nieuwolda, Noordbroek, Onstwedde, Oude Pekela, Sappemeer, Scheemda, Slochteren, Termunten, Uithuizermeeden, Veendam, Vlachtwedde, Wedde, Wildervank, Winschoten, 't Zand (Gr.) Zuidbroek ;

IV. te bepalen, dat in ieder dier districten een Rentecommissie zal worden ingesteld, als bedoeld in artikel 2 van Ons besluit van 19 Juli 1913 (*Staatsblad* n°. 330), gewijzigd bij Ons besluit van 8 December 1914 (*Staatsblad* n°. 552) ;

V. te bepalen, dat de Commissie haar zetel zal hebben in de gemeente, die onder VI van dit besluit onmiddellijk na het volgnummer der Commissie is genoemd ;

VI. te bepalen, dat de Commissiën zullen zijn samengesteld als volgt :

Enz.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 12 December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

12 December 1914. *MISSIVE* van den Minister van Financiën aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende het vervaardigen van kopieën van kadastrale gemeenteplannen.

Aan het bestuur der Nederlandsche Heide-maatschappij heb ik vergunning verleend om door het personeel dier Maatschappij kopieën van kadastrale gemeenteplannen te doen vervaardigen, indien die noodig mochten zijn voor het opmaken van plannen voor verbetering van beken en waterleidingen, voor ruilverkavelingen en dergelijke werkzaamheden, mits de plannen niet uit de gemeentehuizen worden verwijderd, waardoor de raadpleging door belanghebbenden zou worden belemmerd, en uit dit gebruik dier kaarten geen kosten van

herstel of vernieuwing voor de gemeentebesturen voortvloeien.

Ik heb de eer U beleefd te verzoeken, de gemeentebesturen met het bovenstaande in kennis te stellen.

14 December 1914. *ARREST* van den Hoogen Raad.

Bij art. 2 der Zondagswet van 1 Maart 1815, S. 21, is geenszins aan winkeliers of kooplieden *het recht* of de bevoegdheid toegekend, om met geringe eetwaren op Zon- en Feestdagen datgene te verrichten, immers ze uit te stallen of te verkoopen, wat ten aanzien van andere waren werd verboden, doch wordt alleen bepaald, dat de regeling in dit artikel gegeven geringe eetwaren niet omvat.

Tusschen dit art. en art. 1 der Verordening voor de gemeente Leiden op de Winkelsluiting van 10 Juli 1913 bestaat geenerlei strijd.

(Zondagswet art. 2.)

Voorzitter:

Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.

Raden: Mrs. A. M. B. Hanlo, A. Fentener van Vlissingen, C. O. Segers en H. M. A. Savelberg.

H. A. V., oud 36 jaren, spekslager, geboren te Zoeterwoude, wonende te Leiden, requirant van cassatie tegen een vonnis van de Arr.-Rechtbank te 's-Gravenhage van 22 Juni 1914, waarbij in hooger beroep is bevestigd een vonnis van het Kantongerecht te Leiden van 6 April 1914, bij hetwelk de requirant werd schuldig verklaard aan: het te Leiden een winkel voor het publiek geopend hebben voor 's morgens 5 uur en na 's avonds 9 uur, op andere dagen dan A. des Zaterdag, B. op den dag voorafgaande aan Hemelvaartsdag, C. op de tien achtereenvolgende werkdagen tot en met den 6den December, of zoo de 5de of 6de December op een Zondag valt, tot en met den 8sten December, D. op de dagen vanaf den 17den tot en met den 24sten December, en, met toepassing van de artt. 1 en 10 der Verordening voor de gemeente Leiden op de Winkelsluiting van 10 Juli 1913, benevens de artt. 23 en 91 Sr., veroordeeld tot eene geldboete van f 0.50 en een dag vervangende hechtenis (advocaat Mr. F. L. Dee te Leiden).

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. Tak.

Art. 1 der Verordening op de Winkelsluiting van de gemeente Leiden bepaalt, voorzover hier van belang: „Het is verboden een winkel voor het publiek geopend te hebben, vóór 's morgens vijf uur en na 's avonds 9 uur, uitgezonderd: *a.* des Zaterdag, *b.* op den dag voorafgaande aan Hemelvaartsdag, *c.* op de tien achtereenvolgende werkdagen tot en met den 6en December of, zoo de 5de of 6de December op eenen Zondag valt tot en met den 8en December, *d.* op de werkdagen vanaf den 17en tot en met den 24en December, op welke dagen winkels van 5 uur 's morgens tot 12 uur 's avonds voor het publiek geopend mogen zijn”, terwijl voorts in art. 10 tegen overtreding dezer verbodsbepaling eene hechtenisstraf is bedreigd van ten hoogste zes dagen, of geldboete van f25 als maximum.

Wegens overtreding van het verbod van art. 1 had nu requirant zich te verantwoorden, ter zake: „dat hij, te Leiden, op Zondag 1 Februari 1914 's avonds omstreeks 9.20 uur, den door hem gehouden speklagerswinkel, gevestigd in perceel n°. 50 Moschstraat, voor het publiek heeft geopend gehad, door daar aan eene vrouw, die na 9 uur dien winkel was binnengegaan, vleesch te verkoopen; *althans*: dat hij daar, op genoemden avond, als winkelier, in zijn speklagerswinkel, aan de Moschstraat, welks buitendeur openstond, aan eene vrouw vleesch heeft verkocht”, waarvan het primaire feit — aan het subsidiaire werd mitsdien niet geraakt — bij vonnis van den Leidschen Kantonrechter van 6 April jl. met requirant's schuld daaraan, wettig en overtuigend bewezen werd verklaard, met qualificatie: „Te Leiden een winkel voor het publiek geopend hebben vóór 's morgens 5 uur en na 's avonds 9 uur, op andere dagen dan: *a.* des Zaterdag, *b.* op den dag voorafgaande aan Hemelvaartsdag, *c.* op de tien achtereenvolgende werkdagen tot en met den 6den December, of zoo de 5de of 6de December op een Zondag valt, tot en met den 8en December, *d.* op de werkdagen van af den 17en tot en met den 24en December” en met veroordeeling deswege in eene geldboete van f0.50 subsidiair één dag hechtenis.

Deze beslissing werd door de Arr.-Recht-

bank alhier op 22 Juni jl., met verwerping van het gevoerd juridisch verweer, bevestigd, waarna tijdig cassatie daartegen werd aangeteekend, ter ondersteuning waarvan thans bij pleidooi één middel is voorgedragen, luidende: „Scheiding van art. 2 der Zondagswet, door toepassing der Leidsche Winkelsluiting-Verordening, ook waar deze onmogelijk maakt den verkoop van „geringe eetwaren” op Zondagavond”.

Blijkens de mondelinge toelichting is de bedoeling der grief, dat de Leidsche Gemeenteraad, door den verkoop van geringe eetwaren op Zondagen en andere dagen, den openbaren Christelijken godsdienst toegewijd, niet uit te zonderen, in strijd zou hebben gehandeld met art. 2 der Zondagswet (1 Maart 1815, Stbl. n°. 21), hetwelk den verkoop dier waren onbepaald veroorlooft, zoodat genoemde Verordening, althans voor de Zondagen en voor zoodanige godsdienstige feestdagen, als door de kerkgenootschappen van den Christelijken godsdienst dezer landen algemeen erkend en gevierd worden, verbindende kracht zou missen.

Ik kan te dien aanzien slechts herhalen, hetgeen als slotoverweging is toegevoegd aan Uw arrest van 29 Juni 1914, W. 9674, waarin gezegd wordt: „dat toch art. 2 der Zondagswet aan kooplieden en winkeliers niet de bevoegdheid geeft op Zondagen en andere dagen, den openbaren Christelijken Godsdienst toegewijd, hun bedrijf, zij het onder bepaalde voorwaarden, op elk uur uit te oefenen, doch alleen hun *verbiedt* op die dagen, met uitzondering van het uitstellen of verkoopen van geringe eetwaren op „markten, straten of openbare plaatsen”, dit te doen op de wijze als in dit artikel is omschreven”.

In deze overweging weerspiegelt zich duidelijk de toekomst van het onderwerpelijk middel, waarom ik, als zijnde dit ongegrond, tot verwerping van het beroep concludeer.

De Hooge Raad, enz.;

Gehoord het verslag van den Raadsheer Savelberg;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi, luidende: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat bij het bestreden vonnis is bevestigd de beslissing des Kantonrechtters, waarbij in overeenstemming met de aan-

klacht bewezen is verklaard, met requirants schuld daaraan: dat deze te Leiden op Zondag 1 Februari 1914 's avonds omstreeks 9.20 uur den door hem gehouden spekslagerswinkel, gevestigd in perceel 50 Moschstraat, voor het publiek heeft geopend gehad, door daar aan een vrouw, die na 9 uur dien winkel was binnengegaan, vleesch te verkoopen, en waarbij voorts dit feit is gequalificeerd en de requirant deswege is veroordeeld als in het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat bij art. 1 der Leidsche Verordening is verboden een winkel voor het publiek geopend te hebben voor 's morgens 5 uur en na 's avonds 9 uur, uitgezonderd op de dagen in de hiervoren aangehaalde qualificatie vermeld;

dat het voorgestelde middel blijkens de toelichting bij pleidooi hierop steunt, dat gemelde bepaling niet had mogen worden toegepast op den bewezen verklaarden verkoop van vleesch in den winkel van requirant op een Zondag, wyl art. 2 der Zondagswet van 1 Maart 1815 (S. 21) hem, waar het ten deze geringe eetwaren geldt, daartoe het recht toekende;

O. daaromtrent:

dat laatstgemelde bepaling enkel een *verbod* inhoudt, om op de daarin bedoelde Zon- en Feestdagen koopwaren op zekere wijze uit te stallen of te verkoopen;

dat nu wel op dit verbod een uitzondering wordt gemaakt voor geringe eetwaren, doch daardoor geen inbreuk wordt gemaakt op de bevoegdheid van een Gemeenteraad om binnen de grenzen van art. 135 der Gemeentewet bepalingen omtrent den verkoop van deze waren ook op bedoelde Zon- en Feestdagen, vast te stellen;

dat immers, bij gemeld art. 2 der Zondagswet geenszins aan winkeliers of kooplieden het *recht* of de bevoegdheid is toegekend om met die geringe eetwaren op die dagen datgene te verrichten, immers ze uit te stallen of te verkoopen, wat ten aanzien der andere waren werd verboden, — doch alleen bepaald wordt, dat de regeling in dit artikel gegeven geringe eetwaren niet omvat;

dat, waar alzoo generlei strijd bestaat tusschen dit artikel en de toegepaste bepaling der Leidsche Gemeenteverordening, het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep. (Ned. jur.)

15 December 1914. BESLUIT, tot verlenging van den termijn, genoemd in artikel 2 der wet van 14 Juni 1909 (*Staatsblad* n°. 185), gewijzigd bij die van 18 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 234). S. 557.

Verlengd met één jaar.

15 December 1914. BESLUIT, tot vaststelling van een Reglement voor het Bureau voor den Industrieelen Eigendom. S. 558.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 24 Augustus 1914, n°. 8505, Afdeling Handel;

Gelet op artikel 1 der Merkenwet, zooals dit is gewijzigd laatstelijk bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 64);

Gelet op Ons besluit van 9 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 102);

Den Raad van State gehoord (advies van 6 October 1914, n°. 28);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 8 December 1914, n°. 20867, Afdeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onder intrekking van het Koninklijk Besluit van 9 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 102), met ingang van 1 Januari 1915 vast te stellen het bij dit besluit gevoegde Reglement voor het Bureau voor den Industrieelen Eigendom.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 15 December 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

(*Uitgeg.* 24 Dec. 1914.)

REGLEMENT voor het Bureau voor den Industrieelen Eigendom.

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. Het Bureau voor den Industrieelen Eigendom bestaat uit:

a. den Octrooiraad en de aan dezen toegevoegde technische en rechtsgeleerde ambtenaren;

b. een bureau voor de fabrieks- en handelsmerken;

c. een administratieven dienst, zoowel voor den Octrooiraad als voor het bureau voor de fabrieks- en handelsmerken dieneñde.

2. 1. Met de leiding van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom is belast een College van drie Directeuren.

2. Dit College bestaat uit den Voorzitter van den Octrooiraad en een technisch en een rechtsgeleerd gewoon lid van den Octrooiraad, door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan te wijzen, welke tevens vormen de Centrale afdeling van den Octrooiraad, bedoeld in art. 7 van het Octrooiereglement.

3. De Voorzitter van den Octrooiraad is tevens Voorzitter van het College van Directeuren van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom. Hij belegt de vergaderingen van het College en is daartoe verplicht indien zijn beide mede-directeuren zulks verlangen.

4. De Directeuren van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom regelen de aan hun College en aan de centrale afdeling van den Octrooiraad opgedragen werkzaamheden onderling, met dien verstande dat de Voorzitter van het College tevens optreedt als Directeur van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, genoemd in de artikelen 12 en volgende der Merkenwet.

5. Laatstbedoelde Directeur alsmede het College van Directeuren, is bevoegd een deel van zijne werkzaamheden onder zijne verantwoordelijkheid aan een ambtenaar bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom op te dragen.

3. 1. De ambtenaren bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom worden door de Koningin, en voor zoover betreft hen, wier jaarwedde minder dan f 1200 bedraagt of die tijdelijk worden aangesteld, alsmede de bedienden, door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel benoemd, geschorst en ontslagen.

2. Zij mogen niet tevens zijn advocaat of octrooibezorger, noch middellijk of onmiddellijk betrokken zijn bij eene onderneming tot het aanvragen of verhandelen van octrooien of tot het aanvragen van inschrijving van fabrieksen handelsmerken, en evenmin ter zake van octrooien of fabrieksen handelsmerken adviezen geven, anders dan ingevolge hunne ambtelijke taak. Zij mogen zonder toestemming van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel geen ander bezoldigd ambt of bezoldigde betrekking bekleeden dan voor zooveel de ambtenaren bij den Octrooiraad betreft, het ambt van plaatsvervangend lid van dien Raad.

4. Alvorens hun ambt of hunne bediening te aanvaarden, leggen de ambtenaren en bedienden in handen van een der Directeuren de volgende belofte af:

„Ik beloof, dat ik ijverig, nauwgezet en onpartijdig de plichten zal vervullen, welke het ambt (de bediening) van medebrengt, en met name stiptelijk zal helpen uitvoeren de hierbij in aanmerking komende wetten en algemeene maatregelen van bestuur, en dat ik om iets hoegenaamd in dit ambt te doen of te laten, van niemand middellijk of onmiddellijk eenige belofte of enig geschenk zal aannemen.

Dat beloof ik.

Ik verklaar, dat ik middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel, voor het verkrijgen mijner aanstelling, aan iemand, wien het ook zij, iets heb gegeven of beloofd.

Dat verklaar ik.”

5. 1. Alle ambtenaren en bedienden bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, daaronder begrepen die bij den Octrooiraad, zijn ondergeschikt aan het College van Directeuren, dat hunne werkzaamheden regelt, daarop toezicht uitoefent en hun verlof tot afwezigheid geeft.

2. Indien de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel dat wenscht, wordt onder diens goedkeuring door het College van Directeuren een reglement voor de inrichting van den dienst en de werkzaamheden der ambtenaren en bedienden vastgesteld.

6. Odrachten van leveringen en werkzaamheden ten dienste van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom geschieden door of namens het College van Directeuren.

7. 1. Het Bureau voor den Industrieelen Eigendom is voor het publiek opengesteld op alle werkdagen van des voormiddags 10 tot des namiddags 3 uur, behalve des Zaterdag, als wanneer het te half twee uur des namiddags voor het publiek wordt gesloten.

2. Onder goedkeuring van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel kan door het College van Directeuren worden bepaald, dat het Bureau op een bepaalden werkdag voor het publiek gesloten zal zijn; hiervan geschiedt tijdig openbare kennisgeving.

8. Bij afwezigheid van een der Directeuren worden zijne werkzaamheden verricht door de beide andere Directeuren op zoodanige wijze als het College van Directeuren zal hebben bepaald, met dien verstande dat de Voorzitter in zijne werkzaamheden wordt vervangen door een daartoe door den Minister aan te wijzen Directeur.

9. 1. De bij het Bureau ontvangen gelden worden door het College van Directeuren aan de Algemeene Rekenkamer verantwoord.

2. Uiterlijk vóór den 15den van iedere maand worden de in de vorige maand ontvangen gelden bij den Betaalmeester te 's-Gravenhage gestort.

3. Binnen eene maand na afloop van ieder kwartaal zendt het College van Directeuren de rekening en verantwoording over dat kwartaal in drievoud aan de Algemeene Rekenkamer door tusschenkomst van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel.

4. Deze rekening en verantwoording moet belegd zijn met eene nota van toelichting en met de vereischte quitantiën van storting.

10. 1. Alle bij het Bureau te storten bedragen, zoowel die ingevolge de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313) als die ingevolge de Merkenwet verschuldigd, kunnen worden voldaan door middel van een of meer bij het Bureau aangekochte zegels, welke tot bedragen en overeenkomstig modellen door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel vast te stellen, door het Bureau worden uitgegeven.

2 Bij geldzendingen en betalingen moet uitdrukkelijk en volledig het doel van de betaling schriftelijk worden vermeld, met splitsing, indien deze noodig is, van het totaal bedrag.

11. Alle stukken tot het Bureau te richten moeten in de Nederlandsche taal zijn gesteld en duidelijk leesbaar zijn. Uit het buitenland afkomstige brieven en bewijzen, als bedoeld aan het slot van artikel 3 der Merkenwet en in artikel 16 van dit Reglement, mogen echter in het Fransch, Duitsch of Engelsch gesteld zijn. Van zoodanige bewijzen, in eene andere vreemde taal gesteld, moeten gewaarmerkte vertalingen in het Nederlandsch worden overgelegd. Onvoldoend gefrankeerde stukken worden geweigerd.

12. Jaarlijks, uiterlijk in de maand Mei, wordt door het College van Directeuren aan den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel een verslag uitgebracht van de werkzaamheden van het Bureau gedurende het laatstverloopen kalenderjaar.

HOOFDSTUK II.

BEPALINGEN BETREFFENDE FABRIEKS- EN HANDELSMERKEN.

13. 1. De Directeur, bedoeld in het vierde lid van artikel 2 van dit reglement of de daartoe overeenkomstig het vijfde lid van dat artikel aangewezen ambtenaar, oefent alle bevoegdheden uit en vervult alle verplichtingen, door de Merkenwet aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom opgedragen.

2. Hij is belast met de zorg voor de samenstelling en de uitgifte van de afzonderlijke

afleveringen van het blad, in artikel 6 der Merkenwet bedoeld, en bepaalt den prijs, waarvoor die afzonderlijke afleveringen, en dien, waarvoor de bijvoegsels tot het „Journal” van het Internationaal Bureau te Bern, bedoeld in artikel 8, voorlaatste lid, der Merkenwet, voor het publiek verkrijgbaar zullen zijn.

14. 1. De bij de artikelen 5 en 8 der Merkenwet bedoelde openbare registers worden in dubbel gehouden. Daarvan kan ieder inzage nemen op de tijdstippen, in artikel 8 vermeld. Te dien einde wordt een exemplaar dier registers op aanvraag in de openbare leeskamer nedergelegd onder behoorlijk toezicht.

2. Het gebruik van pen en inkt tot het maken van afschriften of uittreksels wordt alleen met bijzondere vergunning van den Directeur toegestaan.

15. 1. De Directeur is bevoegd modellen vast te stellen voor de ingevolge artikel 4, eerste lid, der Merkenwet bedoelde door den belanghebbende ter verkrijging van de inschrijving van een merk in te zenden stukken en voor de volmacht, ingevolge artikel 4, tweede lid, dier wet over te leggen. Exemplaren van die modellen zijn aan het Bureau tegen betaling van een daarvoor te bepalen prijs verkrijgbaar.

2. De Directeur kan legaliseering verlangen der onderteekening van de in het eerste lid bedoelde volmacht en van een verzoek tot doorhaling, bedoeld bij artikel 18, sub 1°, der Merkenwet.

16. Wanneer de inzender van een merk gebruik wenscht te maken van het recht van voorrang, dat uit artikel 3, derde lid der Merkenwet voortvloeit, moet door hem het bewijs worden overgelegd, dat hij dat merk binnen de laatst verloopen vier maanden regelrecht heeft gedeponeerd in een der daar bedoelde staten.

17. 1. Ter bepaling van het tijdstip, waarop een stuk betreffende fabrieks- of handelsmerken bij het Bureau is ingekomen, wordt het onmiddellijk na ontvangst voorzien van een stempel, houdende dag, maand en jaar van die ontvangst, alsmede van een doorlopend nummer, waaronder elk stuk in een register van ingekomen stukken wordt vermeld. Het stempel, waarvan een stuk tot verkrijging van de inschrijving van een merk wordt voorzien, houdt tevens het juiste uur van ontvangst.

2. Bij bezorging van een stuk, anders dan per post, wordt op verlangen de ontvangst erkend door op een bij de overhandiging aan te bieden ontvangstbewijs, dat duidelijk en volledig den aard van het stuk moet vermelden, het voor dat stuk bestemde stempel af te drukken.

SLOTBEPALING.

18. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel van „Reglement Industriële Eigendom”, doch met bijvoeging van den jaargang en het nummer van het *Staatsblad*, waarin het is geplaatst.

Behoort bij Koninklijk besluit van 15 December 1914 (*Staatsblad* n°. 558).

Mij bekend,

De Minister van Landbouw, POSTHUMA.

15 December 1914. BESLUIT, tot vaststelling van een „Octrooiereglement”. S. 559.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën van 24 Augustus 1914, n°. 8505, Afdeeling Handel, en van 27 Augustus 1914, Afdeeling A³, n°. 1;

Gezien de artikelen 14, 15, 29, 31, 36, 62 en 64 van de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313);

Gezien Onze Besluiten van 27 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 111) en 23 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 307);

Den Raad van State gehoord (advies van 6 October 1914, n°. 28);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën van 8 December 1914, n°. 20867, Afdeeling Handel, en van 11 December 1914, Afdeeling A³, n°. 13;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onder intrekking van Onze Besluiten van 27 Maart 1912 (*Staatsblad* n°. 111) en 23 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 307) met ingang van 1 Januari 1915 vast te stellen het bij dit besluit gevoegde reglement, genaamd „Octrooiereglement”, houdende voorschriften als bedoeld in de artikelen 14, 15, 29, sub a—f, 31, 36, 62 en 64 van de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313).

Onze Ministers van Landbouw, Nijverheid en Handel en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 15den December 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitgeg.* 24 Dec. 1914.)

OCTROOI-REGLEMENT.

ALGEMEENE BEPALING.

Art. 1. In dit reglement wordt verstaan onder:

a. „de Octrooiwet”, de Octrooiwet 1910 (*Staatsblad* n°. 313);

b. „de Minister”, de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

HOOFDSTUK I.

INRICHTING EN WIJZE VAN WERKEN VAN DEN OCTROOIRAAD.

§ 1. Samenstelling van den Octrooiraad.

2. 1. De Octrooiraad bestaat uit:

a. ten hoogste vijf gewone leden, den Voorzitter daaronder begrepen, onderscheiden in rechtsgeleerde en technische leden;

b. ten minste twaalf buitengewone leden;

c. ten hoogste twaalf plaatsvervangende leden, benoemd uit de technische of rechtsgeleerde ambtenaren bij den Octrooiraad, die tevens als zoodanig werkzaam blijven.

2. De buitengewone leden worden ieder voor een tijdvak van vijf jaren benoemd; zij zijn telkens voor een volgend tijdvak van vijf jaren herbenoembaar.

3. 1. De gewone, de buitengewone en de plaatsvervangende leden moeten den leeftijd van dertig jaren hebben vervuld.

2. De gewone, de buitengewone en de plaatsvervangende leden mogen niet tevens zijn advocaat of octrooibezorger, noch middellijk of onmiddellijk betrokken zijn bij eene onderneming tot het aanvragen of verhandelen van octrooiën of tot het aanvragen van inschrijving van fabrieks- of handelsmerken. De gewone en de plaatsvervangende leden mogen ter zake van octrooiën en fabrieks- en handelsmerken geen adviezen geven, anders dan ingevolge hunne ambtelijke taak. De buitengewone leden mogen geen deel nemen aan de behandeling van zaken, waarin zij adviezen hebben gegeven. De gewone leden mogen zonder toestemming van den Minister geen ander bezoldigd ambt of bezoldigde betrekking bekleeden.

4. De belofte, bedoeld in artikel 14, derde lid, van de Octrooiwet, luidt als volgt:

„Ik beloof, dat ik ijverig, nauwgezet en onpartijdig de plichten zal vervullen, welke het ambt van Voorzitter (gewoon lid, buitengewoon lid, plaatsvervangend lid) van den Octrooiraad medebrengt, en met name stiptelijk zal helpen uitvoeren de hierbij in aanmerking komende wetten en algemeene maatregelen van bestuur, en dat ik om iets hoegenaamd in dit ambt te doen of te laten, van niemand middellijk of onmiddellijk eenige beloften of eenig geschenk zal aannemen.

Dat beloof ik.

Ik verklaar, dat ik middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel, voor het verkrijgen mijner aanstelling, aan iemand wie het ook zij, iets heb gegeven of beloofd.

Dat verklaar ik."

§ 2. *Vergaderingen van den Octrooiraad.*
Samenstelling en bevoegdheden zijner afdelingen.

5. 1. De algemeene vergaderingen van den Octrooiraad, bedoeld in de artikelen 24, 27, 32 en 50 van de Octrooiwet zijn samengesteld uit den Voorzitter en de andere gewone leden, benevens uit twee buitengewone leden, aan te wijzen door de in art. 7 bedoelde centrale afdeling, met dien verstande, dat niet wordt aangewezen het buitengewone lid, dat heeft deelgenomen aan de behandeling in eerste instantie van de zaak, over welke de algemeene vergadering heeft te beslissen.

2. Behalve hetgeen in de in het eerste lid genoemde artikelen der Octrooiwet aan de algemeene vergadering van den Octrooiraad is opgedragen, worden tevens door haar verricht de werkzaamheden aan den Octrooiraad opgedragen:

a. bij artikel 10, tweede lid der wet, indien de aanvraag om octrooi bij haar in behandeling is, of het octrooi door haar is verleend;

b. bij de artikelen 34, zesde lid, en 57, eerste lid, der wet.

3. Voorts komen haar toe de bevoegdheden, aan den Octrooiraad toegekend:

a. bij artikel 18 der wet;

b. bij de artikelen 29, tweede en derde lid, en 30, tweede lid, van dit reglement, wanneer de aanvraag bij haar in behandeling is.

6. De Octrooiraad wordt verdeeld in:

a. eene centrale afdeling;

b. drie afdelingen voor de behandeling der aanvragen om octrooi; deze worden „aanvraagafdelingen" genaamd.

7. 1. De centrale afdeling bestaat uit den Voorzitter en een technisch en een rechtsgeleerd gewoon lid, door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan te wijzen, die tevens, ingevolge artikel 2 van het reglement Industriele Eigendom, het College van Directeuren van het Bureau voor den Industriele Eigendom vormen.

2. De centrale afdeling leidt en regelt de werkzaamheden voortvloeiende uit de toepassing van de Octrooiwet, voor zoover dat nog noodig is, naast de aan het College van Directeuren van het Bureau voor den Industriele Eigendom opgedragen leiding van dat

Bureau en het aan dat College opgedragen gezag over de bij het Bureau werkzame ambtenaren en bedienden.

3. Door de centrale afdeling worden verricht de werkzaamheden, aan den Octrooiraad opgedragen bij artikel 17 der wet en voorts die, welke ingevolge eenige andere bepaling zonder nadere vermelding aan den Octrooiraad zijn opgedragen.

8. 1. Elke aanvraagafdeling wordt gevormd door drie leden, zijnde twee gewone leden van den Octrooiraad en een buitengewoon of plaatsvervangend lid. Twee dezer leden moeten technisch deskundigen, één lid moet rechtsgeleerde zijn.

2. Door de centrale afdeling worden, met inachtneming van het in dit artikel bepaalde, telkens de leden van elke aanvraagafdeling aangewezen. Een lid kan in meer dan eene aanvraagafdeling zitting hebben.

3. Elke aanvraagafdeling heeft haren werkring op een bepaald gebied der techniek, nader door de centrale afdeling, onder goedkeuring van den Minister, voor elke aanvraagafdeling vast te stellen.

4. Bij de behandeling van eene aanvraag om octrooi in eene aanvraagafdeling is zoo mogelijk tegenwoordig de technische ambtenaar bij den Octrooiraad, die het in artikel 24, eerste lid der Octrooiwet bedoelde lid bijstond bij het voorloopig onderzoek der aanvraag.

5. Behalve de werkzaamheden, door de Octrooiwet aan de aanvraagafdelingen opgedragen, worden door de betrokken afdeling verricht de werkzaamheden bij artikel 10, tweede en derde lid, der wet aan den Octrooiraad opgedragen, indien de aanvraag om octrooi bij haar in behandeling is, en wat betreft artikel 10, derde lid, der wet ook indien het octrooi door haar is verleend en daartoe bevoegden niet in beroep zijn gekomen.

6. Aan de betrokken afdeling komen toe de bevoegdheden, aan den Octrooiraad toegekend in de artikelen 29, tweede en derde lid, en 30, tweede lid, van dit reglement, zoolang de aanvraag bij haar aanhangig is.

9. Bij verhindering of ontstentenis worden de gewone leden in de algemeene vergadering door een plaatsvervangend of een buitengewoon lid, in de aanvraagafdelingen door een plaatsvervangend lid vervangen, daartoe telkens door de centrale afdeling aan te wijzen. Bij verhindering of ontstentenis van een lid van de centrale afdeling gedurende langer dan één maand, kan door den Minister uit de gewone, buitengewone of de plaatsvervangende

leden tijdelijk een lid als lid der centrale afdeeling worden aangewezen.

10. 1. De Voorzitter van den Octrooiraad belegt de algemeene vergaderingen en de vergaderingen der centrale afdeeling. Hij is tot het bijeenroepen der centrale afdeeling verplicht, indien zijne beide medeleden zulks verlangen. De werkzaamheden der aanvraagafdeelingen worden geregeld door de centrale afdeeling.

2. De Voorzitter van den Octrooiraad leidt de algemeene vergaderingen en de vergaderingen der centrale afdeeling, zoodat de vergaderingen der aanvraagafdeelingen, waarin hij zitting mocht hebben. De vergaderingen der aanvraagafdeelingen worden overigens geleid door het eerst benoemde in de vergadering zitting hebbende lid der centrale afdeeling, en bij ontstentenis door het eerstbenoemde gewone lid. Indien geen gewoon lid in de afdeeling zitting heeft, kiest deze zelve haren Voorzitter.

11. Als Secretaris der algemeene vergaderingen en der afdeelvingsvergaderingen treedt op een der in de vergadering zitting hebbende gewone of plaatsvervangende leden, door de centrale afdeeling aangewezen, of een door haar aangewezen ambtenaar bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom.

§ 3. *Bepalingen van verschillenden aard.*

12. 1. De Voorzitter en de andere gewone leden zijn zooveel mogelijk elken werkdag, waarop het Bureau voor den Industrieelen Eigendom voor het publiek geopend is, ten burele van den Octrooiraad aanwezig, de gewone leden, die geen deel uitmaken van de centrale afdeeling, op de uren, die deze mocht vaststellen.

2. Van elke verhindering van een der gewone leden om zijne werkzaamheden te verrichten geeft deze onverwijld kennis aan de centrale afdeeling. Duurt de verhindering eene week, dan wordt daarvan mededeeling gedaan aan den Minister.

3. De gewone leden, die geen deel uitmaken van de centrale afdeeling, behoeven voor afwezigheid het verlof van deze. Alle gewone leden behoeven voor afwezigheid gedurende eene week of langer het verlof van den Minister.

4. De buitengewone leden geven, alvorens zich voor langer dan eene week uit hunne woonplaats te verwijderen, van het voornemen daartoe en van den duur hunner vermoedelijke afwezigheid, kennis aan de centrale afdeeling.

13. Bij afwezigheid of ontstentenis wordt de Voorzitter van den Octrooiraad in zijne hem bij de Octrooiwet of bij dit reglement opgedragen werkzaamheden vervangen door een gewoon lid, daartoe door den Minister aangewezen, en wel hetzij voor alle of slechts voor eenige door den Minister bepaaldelijk aangewezen werkzaamheden.

14. De algemeene vergadering van den Octrooiraad, zijne afdeelingen en zijne leden verstrekken aan den Minister alle gevraagde inlichtingen.

§ 4. *Verhooren voor den Octrooiraad.*

15. 1. De oproepingen ter uitvoering van de Octrooiwet van aanvragers, opposanten en andere belanghebbenden, zoodat van getuigen en deskundigen, geschieden bij aangeteekenden brief of schriftelijk tegen ontvangbewijs door of vanwege het lid voor wien, of door of vanwege den Voorzitter der vergadering in welke zij kunnen of moeten verschijnen, met opgave van den dag en het uur, daarvoor bepaald.

2. Bij oproeping van de in het eerste lid genoemde personen moet tusschen den dag der verzending van de oproeping en dien der verschijning van den oproepene een termijn van ten minste drie dagen gelaten worden.

3. Van het verhoor van getuigen en deskundigen wordt een proces-verbaal opgemaakt.

4. De geldelijke vergoeding, aan getuigen en deskundigen toe te kennen, wordt berekend op den voet van het als bijlage bij dit reglement gevoegde tarief.

5. De toelagging van de daar bedoelde vacatie-gelden en vergoedingen voor reis- en verblijfkosten en tijdverzuim geschiedt, in geval van verschijning in eene algemeene vergadering of in eene vergadering van eene afdeeling, door de betrokken vergadering, in andere gevallen door den Voorzitter van den Octrooiraad.

§ 5. *Registers en inschrijving daarin van andere stukken dan aanvragen om octrooi.*

16. 1. De ingevolge de Octrooiwet te houden registers zijn:

a. een register van aanvragen om octrooi tot en met de openbaarmaking.

Dit register bestaat uit vier deelen, n.l. een deel voor de aanvragen, welke rechtstreeks aan den Octrooiraad zijn aangeboden, en drie deelen voor de aanvragen, ingediend door tusschenkomst van het Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom, onderscheidenlijk in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao;

b. een register van openbaar gemaakte aanvragen om octrooi, vermeldende ook het tijdstip van indiening en het nummer der aanvraag;

c. een register van verleende octrooien;

d. een register van stukken, die ingevolge de Octrooiwet moeten worden ingeschreven.

2. De registers sub *a*, *b* en *c* worden zoodanig ingericht, dat zij een zoo volledig mogelijk overzicht geven van de geschiedenis, die sub *a* en *b* van de aanvragen om octrooi en al wat daarop betrekking heeft tot en met de intrekking of de definitieve verleening of afwijzing, dat sub *c* van de verleende octrooien en al hetgeen ten aanzien daarvan geschiedt. Dit laatste vermeldt ook tijdstip van indiening en nummer der aanvraag. De registers sub *b*, *c* en *d* bedoeld zijn openbaar.

3. Van de stukken, in het register sub *d* ingeschreven, wordt aantekening gedaan bij de octrooiaanvraag of het octrooi, waarop zij betrekking hebben, in het daarvoor in aanmerking komende der registers sub *a*, *b* en *c* vermeld.

4. De verdere inrichting der evengenoemde registers wordt door de centrale afdeling vastgesteld.

17. 1. Een loon van *f* 5 is verschuldigd voor de inschrijving van:

a. een bezwaarschrift, als bedoeld in art. 24, zevende lid der Octrooiwet;

b. een bezwaarschrift, als bedoeld in artikel 25, tweede lid dier wet;

c. eene memorie van grieven, als bedoeld in artikel 27 dier wet, ingediend door den aanvrager of door opposanten;

d. de dagvaarding tot nietigverklaring van een octrooi op grond van artikel 51, eerste lid, sub *b* dier wet.

2. Een loon van *f* 10 is verschuldigd voor de inschrijving van:

a. het verstrekken van eene verklaring van voorgebruik op grond van artikel 32, tweede lid, dier wet;

b. den titel eener licentie, als bedoeld in artikel 33, tweede lid, dier wet;

c. een verzoek om eene licentie, als bedoeld in artikel 34, vierde lid, dier wet;

d. eene licentie, waarvan de inschrijving overeenkomstig artikel 34, zevende lid, dier wet is verzocht;

e. de acte van overdracht van een octrooi of van het recht, voortvloeiende uit eene octrooiaanvraag als bedoeld in artikel 38, derde lid, dier wet;

f. eene acte van pandrecht op een octrooi, als bedoeld in artikel 40, eerste lid, dier wet;

g. het proces-verbaal van inbeslagneming van een octrooi als bedoeld in artikel 41, eerste lid, dier wet;

h. den titel van toewijzing bij verkoop van een verpand of in beslag genomen octrooi, als bedoeld in artikel 42, derde lid, dier wet;

i. de dagvaarding tot opeiseling van een octrooi, als bedoeld in artikel 53, derde lid, dier wet;

j. voor alle andere stukken, die moeten worden ingeschreven.

3. Bij de indiening van het stuk, voor de inschrijving waarvan loon is verschuldigd, of bij het verzoek tot inschrijving of bij het verstrekken van de verklaring van voorgebruik, moet het hierboven bepaalde loon bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom zijn gestort blijkens een over te leggen bewijs daarvan. Zoolang dit bewijs niet is overgelegd, heeft de inschrijving niet plaats en wordt de verklaring van voorgebruik niet verstrekt.

§ 6. *Eischen, waaraan in te schrijven en andere stukken, gene aanvragen om octrooi zijnde, hebben te voldoen.*

18. 1. Andere stukken, tot den Octrooiraad te richten, dan aanvragen om octrooi moeten duidelijk leesbaar zijn. Zij moeten in de Nederlandsche taal zijn gesteld.

2. De centrale afdeling is bevoegd modellen voor in te dienen stukken vast te stellen. Exemplaren van elk model zijn aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom en aan de hulpbureaux in de koloniën en bezittingen in andere werldeelen tegen betaling van een daarvoor te bepalen prijs verkrijgbaar.

3. Bij geldzendingen en betalingen moet uitdrukkelijk en volledig het doel van de betaling schriftelijk worden vermeld, met splitsing, indien deze noodig is, van het totaal bedrag.

4. Alle stukken, voor den Octrooiraad bestemd, moeten voldoende gefrankeerd zijn; zij worden anders geweigerd.

§ 7. *Bepaling van het tijdstip waarop stukken gene aanvragen om octrooi zijnde, bij den Octrooiraad zijn ingekomen.*

19. 1. De in het vorige artikel bedoelde stukken worden, ter bepaling van het tijdstip, waarop zij zijn ingekomen, onmiddellijk na ontvangst voorzien van een stempel, houdende dag, maand en jaar van die ontvangst, alsmede van een doorlopend nummer.

2. Bij bezorging van zoodanig stuk, anders

dan per post, wordt op verlangen de ontvangst erkend door op een bij de overhandiging aan te bieden ontvangstbewijs het in het eerste lid bedoelde stempel af te drukken.

§ 8. *Raadpleging van registers en verstreking van inlichtingen.*

20. 1. Tegen betaling van 50 cents kan ieder eene schriftelijke inlichting bekomen omtrent hetgeen met betrekking tot eene openbaar gemaakte octrooi-aanvraag, met betrekking tot overdracht van het recht, voortvloeiende uit elke ook nog niet openbaar gemaakte aanvraag, of met betrekking tot een verleend octrooi in een der in artikel 16, eerste lid, bedoelde registers voorkomt. Een negatief bericht geldt voor eene inlichting.

2. Tegen betaling van een loon, berekend naar eenen grondslag van 20 cents voor iedere 300 lettergrepen, worden aan een ieder op schriftelijk verzoek afschriften van openbaar gemaakte stukken en uittreksels uit openbare registers uitgegeven en aan daarop rechthebbenden afschriften en uittreksels van niet openbaar gemaakte stukken of registers. Voor het verstrekken van een lichtdruk wordt daarenboven 25 cents in rekening gebracht voor elke oppervlakte van 21 bij 33 centimeters of gedeelte daarvan.

3. Van het register van verleende octrooien kan door het publiek worden kennis genomen op de tijdstippen, in artikel 21 vermeld. Te dien einde wordt een exemplaar van dat register op aanvraag in de openbare leeskamer onder behoorlijk toezicht nedergelegd.

§ 9. *Opstelling van het Bureau voor den Industrieelen Eigendom.*

21. Het Bureau voor den Industrieelen Eigendom is ten dienste van de uitvoering van de Octrooiwet voor het publiek opgesteld op alle tijden, waarop het volgens artikel 7 van het Reglement voor het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 December 1914 (*Staatsblad* n°. 558), voor het publiek is geopend.

HOOFDSTUK II.

VERLEENING VAN OCTROOIEEN.

§ 1. *Eischen, waaraan aanvragen en daarbij te voegen stukken hebben te voldoen.*

22. De centrale afdeling is bevoegd voor de aanvragen om octrooi een model vast te stellen. Exemplaren van dit model zijn aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom

en aan de hulpbureaux in de koloniën en bezittingen in andere werelddelen tegen betaling van een daarvoor te bepalen prijs verkrijgbaar.

23. De aanvraag moet, behalve hetgeen de Octrooiwet voorschrijft, bevatten:

a. wanneer de aanvrager een gemachtigde gesteld heeft, den naam, de voornamen, den werkkring en de woonplaats van den gemachtigde;

b. bij aanvragen om aanvullingsoctrooi, dagteekening en nummer van het hoofd-octrooi of der hoofdaanvraag;

c. het beroep op een recht van voorrang, indien de aanvrager daarvan wenscht gebruik te maken, en alsdan:

indien dat recht wordt ontleend aan artikel 7 der Octrooiwet, onder vermelding van den datum waarop, en het land waar de aanvraag werd gedaan, op welke de aanvrager zoodanig beroep wenscht te doen steunen;

indien dat recht wordt ontleend aan artikel 8 der Octrooiwet, onder vermelding van den naam, de plaats en het tijdstip van opening der tentoonstelling, op welke het onderwerp der octrooiaanvraag is tentoongesteld of aanschouwelijk gemaakt.

24. 1. De aanvraag moet vergezeld zijn van:

a. drie exemplaren van de beschrijving der uitvinding;

b. twee exemplaren der teekening, wanneer deze ter toelichting van de beschrijving noodig is;

c. eene lijst der bijlagen met opgave van het nummer en den aard van ieder stuk.

2. In den regel gelijktijdig met de aanvraag en in elk geval binnen een door het in artikel 24, eerste alinea, der Octrooiwet genoemde lid voor elk geval in het bijzonder aan te geven termijn, moeten alsnog ingeleverd worden:

a. eene volmacht van den aanvrager, wanneer de aanvraag door een gemachtigde is onderteekend of de aanvrager ingevolge artikel 20, eerste lid van de Octrooiwet een gemachtigde moet stellen;

b. schriftelijke bewijzen van het recht van voorrang.

3. Bijaldien tot openbaarmaking wordt besloten kan de overlegging binnen een aan te geven termijn van nog zeven exemplaren van de beschrijving worden gevorderd.

25. 1. De korte aanduiding van den aard der uitvinding moet aan het hoofd der beschrijving worden geplaatst.

2. Bestaat de uitvinding uit de vereeniging van bekende onderdeelen tot een nieuw geheel,

dan moet zulks uit de beschrijving duidelijk blijken.

3. De beschrijving moet aangeven, welk practisch doel met de uitvinding wordt beoogd, en moet datgene, wat nieuw is en waarvoor het uitsluitend recht verlangd wordt, aan het slot in eepe of meer conclusies nauwkeurig en afzonderlijk aanwijzen. Deze conclusies moeten van doorlopende nummers worden voorzien.

4. De beschrijving van een aanvullingscircuit moet kunnen worden begrepen zonder raadpleging van het hoofd-circuit.

26. 1. Maten, gewichten, alsook elektrische eenheden moeten volgens de in Nederland geldende voorschriften, temperaturen in graden Celsius en opgaven aangaande de dichtheid als soortelijke gewichten worden aangegeven.

2. In beschrijvingen van chemische uitvindingen mogen slechts de in Nederland gebruikelijke atoomgewichtsymbolen en moleculaire formules worden gebezigd. Figuren mogen niet in de beschrijving voorkomen.

3. De beschrijving moet door den aanvrager of diens gemachtigde ondertekend worden.

27. 1. Voor de beschrijving moet wit stevig papier van circa 33 c.M. hoogte en circa 21 c.M. breedte worden gebezigd.

2. De beschreven bladzijden moeten aan de linkerzijde een onbeschreven rand van 3 c.M. breedte hebben, terwijl ook tusschen de regels voldoende ruimte moet worden gelaten voor het invoegen van eventuele veranderingen.

3. De bladen mogen slechts aan eene zijde beschreven en moeten doorlopend genummerd worden.

28. 1. Van de twee exemplaren der teekening moet het eene op wit, sterk en glad teeken- zoogenaamd karton-papier, en het andere op calqueer-linnen of sterk calqueer-papier zijn aangebracht. Voor het eerste exemplaar of de hoofdteekening moet een bladformaat van 33 c.M. hoogte en 21 c.M. breedte worden gebezigd; ter wille van de duidelijkheid kan bij uitzondering ook een bladformaat van 33 c.M. hoogte en 42 c.M. breedte worden gebruikt. Het tweede exemplaar of de bijteekening, d. i. de calque der hoofdteekening, moet bij willekeurige breedte 33 c.M. hoog zijn; aan den linker- en den rechterkant der bijteekening moet een minstens 3 c.M. breede rand worden vrijgelaten. Zoowel voor de hoofd- als voor de bijteekening kunnen zoo noodig meer dan een blad gebezigd worden.

2. De teekening mag niet meer beyatten dan voor een juist begrip der uitvinding ge-

wenscht is en moet overigens aan de volgende eischen voldoen:

a. de lijnen der teekening, evenals het schrift op de hoofdteekening, moeten met goeden zwarten inkt worden aangebracht;

b. elke lijn moet krachtig en overal even dik getrokken worden en scherp begrensd zijn; lijnen van gelijke betekenis moeten even dik, letters en cijfers eenvoudig en duidelijk zijn;

c. op de hoofdteekening, die voor de photographische reproductie geschikt moet zijn, mogen geene kleuren voorkomen; ook mogen schaduwen alleen door goed zwart getrokken lijnen worden weergegeven; dwars-doorsneden moeten of door ze geheel zwart te maken of door arceeringen worden voorgesteld. Wil men daarbij aangeven, uit welk materiaal de doorsnede bestaat, dan wordt dit materiaal door verschillende soorten arceeringen aangeduid en in een bijschrift de betekenis der arceeringen verklaard; de lijnen der arceering mogen niet te dicht bij elkaar worden getrokken en, wat de dikte betreft, niet te veel verschillen van die der eigenlijke teekening. Hetzelfde geldt voor de schaduwlijnen, die evenals projectie- en middellijnen zoo mogelijk moeten worden vermeden. De lijnen der arceering mogen niet in elkaar overgaan;

d. de enkele figuren moeten op een voldoende onderlingen afstand geplaatst en ongeacht het aantal bladen doorlopend genummerd worden; hun aantal mag het strikt noodzakelijke niet te boven gaan;

e. wanneer de schaal wordt aangegeven, moet zulks graphisch geschieden;

f. verklaringen mogen op de teekening niet voorkomen; uitgezonderd zijn korte aanduidingen, als „water”, „stoom”, „doorsnede AB”, „(fig. 3)”, alsook opschriften, die op de voorgestelde voorwerpen worden aangebracht, als bv. „open”, „dicht”;

g. rechts onderaan op elk blad moet de handteekening van den aanvrager of van diens gemachtigde, in het laatste geval met vermelding van den naam des aanvragers, rechts bovenaan moet het nummer van het blad (blad I, II, III, enz.) geplaatst worden;

h. de hoofdteekeningen mogen noch gevouwen, noch opgerold worden, maar moeten in gladden toestand ingediend worden; de bijteekeningen mogen wel opgerold, maar niet gevouwen worden;

i. ter aanduiding van de onderdeelen der figuren mogen alleen verwijzingsteekens worden gebruikt, voor zoover zulks voor eene duidelijke verklaring der uitvinding door ver-

wijzing van de beschrijving naar de teekening noodzakelijk is;

k. komen dezelfde onderdeelen in verschillende figuren voor, dan mogen daarvoor slechts dezelfde verwijzingssteekens worden gebezigd. Voor verschillende onderdeelen mogen dezelfde verwijzingssteekens niet gebezigd worden, ook zelfs dan niet, wanneer die figuren op verschillende bladen staan. Komen in de teekeningen, behoorende bij aanvragen om aanvullingsoctrooi, dezelfde onderdeelen voor, als in die van het hoofdoctrooi, dan moeten de voor deze deelen gekozen verwijzingssteekens overeenstemmen;

l. voor de verwijzingssteekens moet van de kleine Latijnsche letters (a b c) of van Arabische cijfers worden gebruik gemaakt. Ter aanduiding van snijlijnen dienen de Latijnsche hoofdletters. Hoeken worden met kleine Grieksche letters aangeduid;

m. de bijvoeging van accenten of cijfers bij bovenbedoelde teekens moet vermeden worden. Slechts wanneer binnen dezelfde figuur een onderdeel in verschillende posities geteekend wordt, mag, met behoud van hetzelfde teeken voor alle posities, de onderscheiding door boven rechts aangebrachte accenten of cijfers worden aangegeven.

29. 1. Modellen en monsters, uitgezonderd van ontplofbare en licht ontvlambare stoffen, kunnen desverlangd ter nadere verduidelijking der beschrijving worden ingediend; zij worden in den regel slechts in één exemplaar gedeponeerd.

2. De Octrooiraad kan, wanneer hij zulks noodig oordeelt, voor eene nadere beoordeeling eener uitvinding, een model, een monster, alsook eene proefneming in tegenwoordigheid van een of meer zijner leden eischen.

3. Bij werkwijzen ter vervaardiging van stoffen, kan de Octrooiraad behalve monsters van eindproducten ook die van tusschenproducten of van grondstoffen vorderen.

4. Ten aanzien van de hoedanigheid dezer modellen en monsters geldt het volgende:

a. modellen en monsters, die gemakkelijk kunnen worden beschadigd, moeten in stevige verpakking worden ingezonden. Voorwerpen van kleinen omvang moeten op stijf papier worden bevestigd;

b. monsters van vergiftige, bijtende, ontplofbare of gemakkelijk ontvlambare stoffen moeten op de verpakking en voor zoover mogelijk op het voorwerp zelf door een duidelijk opschrift als zoodanig worden aangeduid;

c. monsters van vluchtige stoffen, poeder-vormige stoffen, stoffen, die van de buitenlucht moeten afgesloten worden, vloeistoffen en van gassen moeten in glazen fleschjes, met in overeenstemming met den inhoud gekozen afsluiting, zonder uitstekenden voet, van ongeveer 3 c.M. buiten-middellijn en 8 c.M. gezamenlijke hoogte worden ingezonden; de fleschjes moeten met een duurzaam zegel afgesloten worden en van een op duurzame wijze aangebracht opschrift met inhoudsopgave voorzien zijn;

d. vlak uitgestreken monsters van verfstoffen moeten op stijf papier van 33 c.M. hoogte en 21 c.M. breedte duurzaam aangebracht worden en van nauwkeurige, met de gegevens der beschrijving overeenkomende opschriften worden voorzien. Bij deze monsters moet eene beschrijving van de toegepaste manier van verven worden gevoegd met nauwkeurige opgave van het gehalte van het bad aan verfstof, de eventueel gebruikte bijmiddelen, de temperatuur, enz., alsook of het bad na gebruik uitgewerkt, dan wel of het nog als zoodanig voor hetzelfde doel bruikbaar was.

5. Bij monsters moet een inventaris worden overgelegd, waarvan de volgorde in overeenstemming moet zijn met de beschrijving.

6. Bij het indienen van modellen en monsters moet verklaard worden of deze, wanneer zij niet meer noodig zijn, moeten worden teruggegeven, dan wel vernietigd kunnen worden.

7. Hebben modellen en monsters eene bijzondere waarde, dan moet zulks in een begeleidend schrijven uitdrukkelijk worden vermeld. Kunnen zij bij het uitpakken gemakkelijk beschadigd of door de inwerking van licht, vochtigheid, enz. bedorven worden, dan moet zulks op de verpakking duidelijk worden vermeld.

30. 1. De volmacht moet worden opgesteld in overeenstemming met een door de centrale afdeling vast te stellen model. Exemplaren van dit model zijn aan het Bureau voor den industrieelen Eigendom en aan de hulpbureaux in de koloniën en bezittingen in andere werldeelen tegen betaling van een daarvoor te bepalen prijs verkrijgbaar.

2. De Octrooiraad kan legaliseering van de onderteekening der volmacht verlangen.

31. 1. De aanvragen en de bijlagen moeten in de Nederlandsche taal zijn gesteld, met uitzondering van de schriftelijke bewijzen betreffende het recht van voorrang, die in het Fransch, Duitsch of Engelsch kunnen ingeleverd worden.

2. Zij moeten voldoende gefrankeerd zijn; zij worden anders geweigerd.

32. Alle bijlagen der aanvraag moeten van een opschrift voorzien zijn, waaruit blijkt, bij welke aanvraag zij behooren. Hetzelfde geldt voor modellen en monsters. Op later ingediende stukken, die bij de aanvraag behooren, moet de naam van den aanvrager en, indien dit bekend kan zijn, het nummer der aanvraag vermeld worden.

33. Ter nadere verklaring van het bepaalde in de artikelen 23 tot en met 32 heeft de centrale afdeeling de bevoegdheid instructies te geven.

§ 2. *Bepaling van het tijdstip waarop aanvragen bij den Octrooiraad zijn ingekomen.*

34. Op elke aanvraag om octrooi wordt ter bepaling van het juiste tijdstip, waarop zij is ingekomen, onmiddellijk na ontvangst een klokstempelafdruk aangebracht, houdende het juiste uur, den dag, de maand en het jaar van de ontvangst.

§ 3. *Inschrijving van aanvragen in de registers.*

35. Van de aanvragen worden in de in artikel 16, eerste lid, sub *a* en *b* bedoelde registers van aanvragen om octrooi opgeteekend:

a. het registrernummer der aanvraag en tevens, voor het geval zij een aanvullingsoctrooi betreft, het registrernummer van het hoofd octrooi of der hoofdaanvraag;

b. de korte aanduiding der uitvinding en het cijfer der uitvindingsklasse, waartoe de uitvinding behoort;

c. de naam, voornamen en woonplaats van den aanvrager, en, wanneer deze een gemachtigde heeft gesteld, de naam, voornamen en woonplaats van dezen gemachtigde;

d. het tijdstip van ontvangst;

e. het beroep op een recht van voorrang, indien de aanvrager daarvan wenscht gebruik te maken, en alsdan:

indien dat recht wordt ontleend aan artikel 7 der Octrooiwet, onder vermelding van den datum waarop, en het land waar de aanvraag werd gedaan, op welke de aanvrager zoodanig beroep wenscht te doen steunen;

indien dat recht wordt ontleend aan artikel 8 der Octrooiwet, onder vermelding van den naam, de plaats en het tijdstip van opening der tentoonstelling, op welke het onderwerp der octrooiaanvraag is tentoongesteld of aanschouwelijk gemaakt.

§ 4. *Blad door het Bureau voor den Industriëlen Eigendom uit te geven.*

36. 1. Het blad bedoeld in artikel 24, tweede lid, der Octrooiwet draagt den naam van „De Industriële Eigendom” en verschijnt op zoodanige tijdstippen, als de voorhanden stof zal vorderen.

2. De centrale afdeeling is belast met de zorg voor de samenstelling van dit blad, voor zooveel de octrooien betreft.

37. 1. In dit blad worden achtereenvolgens openbaar gemaakt:

I. Onder de rubriek „Aanvragen”:

Van de aanvragen, tot welke openbaarmaking ingevolge artikel 24 der Octrooiwet besloten is:

a. het cijfer der uitvindingsklasse;

b. het registrernummer;

c. het tijdstip van indiening der aanvraag;

d. de korte aanduiding der uitvinding;

e. de naam, de voornamen en de woonplaats van den aanvrager en tevens, wanneer deze een gemachtigde gesteld heeft, de naam, de voornamen en de woonplaats van den gemachtigde;

f. de kort aangeduide gronden, waarop voortrang ingevolge artikel 7 of 8 der wet wordt gevorderd.

II. Onder de rubriek *Ingetrokken Aanvragen*:

Van de reeds openbaar gemaakte aanvragen, welke door den aanvrager zijn ingetrokken:

a. het cijfer der uitvindingsklasse;

b. het registrernummer;

c. het tijdstip van indiening der aanvraag;

d. de korte aanduiding der uitvinding;

e. de datum van het vroegere nummer van dit blad, waarin de betreffende aanvraag openbaar is gemaakt.

III. Onder de rubriek *Veranderingen in den persoon des gemachtigden van den aanvrager*:

Van de aanvragen, ten aanzien waarvan deze veranderingen plaats grepen:

a. het cijfer der uitvindingsklasse;

b. het registrernummer;

c. de vermelding van het aftreden van den vroegeren gemachtigde en, voor het geval een nieuwe gemachtigde gesteld is, de naam, de voornamen en de woonplaats van dezen laatste;

d. de datum dezer feiten.

IV. — Onder de rubriek *Afgewezen Aanvragen*:

Van de ingevolge artikel 24 der Octrooiwet openbaar gemaakte aanvragen, welke afgewe-

zen zijn en tegen welke afwijzing niet meer op grond van artikel 27, eerste lid, dier wet kan worden opgekomen of ten aanzien van welke in beroep de beslissing is gehandhaafd:

- a. het cijfer der uitvindingsklasse;
- b. het registernummer;
- c. het tijdstip van indiening der aanvraag;
- d. de korte aanduiding der uitvinding;
- e. de datum van het vroegere nummer van dit blad, waarin de aanvraag is openbaar gemaakt.

V. Onder de rubriek „Verleende Octrooien”:

- Van de verleende octrooien:
- a. het cijfer der uitvindingsklasse;
 - b. het registernummer en de dagteekening van het octrooi;
 - c. de korte aanduiding der uitvinding;
 - d. de naam, voornamen en woonplaats van den octrooihouder;
 - e. het tijdstip van indiening der aanvraag;
 - f. de kort aangeduide gronden, waarop ingevolge artikel 7 of 8 der Octrooiwet voorrang wordt erkend;
 - g. de datum van het vroegere nummer van dit blad, waarin de aanvraag is openbaar gemaakt.

VI. Onder de rubriek „Overdracht van het octrooi of van het recht, voortvloeiende uit de aanvraag om octrooi”:

Van de octrooien of aanvragen, ten aanzien waarvan deze overdracht plaats greep:

- a. het cijfer der uitvindingsklasse;
- b. het nummer van het octrooi, of indien dit nog niet is verleend, van de aanvraag om octrooi;
- c. de naam, voornamen en woonplaats van den vroegeren en van den nieuwen houder;
- d. de datum, waarop de acte van overdracht in de openbare registers werd ingeschreven;

VII. Onder de rubriek „Vervallen Octrooien”:

- Van de vervallen octrooien:
- a. het cijfer der uitvindingsklasse;
 - b. het registernummer;
 - c. de datum van vervall;
 - d. de vermelding of het vervallen geschiedde door afstand, ingevolge artikel 48 der Octrooiwet, bij gebreke van betaling ingevolge artikel 49 dier wet, of door afloop van den bij artikel 47 dier wet bepaalden duur.

VIII. Onder de rubriek „Door den Octrooiraad krachtens artikel 50 der Octrooiwet ingetrokken octrooien”:

- Van de aldus ingetrokken octrooien:
- a. het cijfer der uitvindingsklassen;
 - b. het registernummer;
 - c. de dagteekening van het besluit van intrekking.

IX. Onder de rubriek „Nietig verklaarde octrooien”:

- Van de geheel of gedeeltelijk ingevolge artikel 51 der Octrooiwet nietig verklaarde octrooien:
- a. het cijfer der uitvindingsklasse;
 - b. het registernummer;
 - c. de dag, waarop de rechterlijke beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, of de instantie is vervallen;
 - d. in geval van gedeeltelijke nietigverklaring, de vermelding der nietigverklaarde conclusie of conclusies.

X. Onder de rubriek „Voorstellen van wet tot onteigening van octrooien”:

Van deze in artikel 98 der Onteigeningswet bedoelde voorstellen:

de korte inhoud, benevens van het octrooi in quaestie:

- a. het cijfer der uitvindingsklasse;
- b. het registernummer.

XI. Onder de rubriek „Onteigende octrooien”:

Van de onteigende octrooien ingevolge artikel 103, tweede lid der Onteigeningswet:

- a. het cijfer der uitvindingsklasse;
- b. het registernummer;
- c. de dag, waarop het vonnis van onteigening in kracht van gewijsde is gegaan.

XII. Onder de rubriek „Inbezitneming van octrooien”:

Van de ingevolge artikel 104 der Onteigeningswet in bezit genomen octrooien:

- a. het cijfer der uitvindingsklasse;
- b. het registernummer;
- c. de dagteekening van het daartoe strekkend Koninklijk Besluit.

XIII. Onder de rubriek „Met goed gevolg opgeëischte octrooien”:

Van de ingevolge artikel 53 der Octrooiwet met goed gevolg opgeëischte octrooien:

- a. het cijfer der uitvindingsklasse;
- b. het registernummer;
- c. de dag, waarop de rechterlijke eindbeslissing in kracht van gewijsde is gegaan, of de instantie is vervallen;
- d. in geval van gedeeltelijke opeisching: de vermelding der met goed gevolg opgeëischte conclusie of conclusies.

XIV. Onder de rubriek „Inschrijvingen en doorhalingen in het Register van gemachtigden bedoeld in artikel 2 van het Reglement betreffende het optreden als gemachtigde voor den Octrooiraad”:

Deze inschrijvingen en doorhalingen:

- XV. Onder de rubriek „Tentoonstellingen”:
1. Het tijdstip van opening der in artikel 8 der Octrooiwet bedoelde tentoonstellingen.

2. In elk nummer van het blad wordt openbaar gemaakt al hetgeen betreffende de I—XIV genoemde punten, sedert het in het vorige nummer vermeldde ter zake, voor openbaarmaking is in aanmerking gekomen.

38. Elk octrooi met de beschrijving der uitvinding wordt, ingevolge artikel 28 der Octrooiwet, zoodra mogelijk als afzonderlijke bijlage in het blad opgenomen.

39. De prijs, waarvoor het blad „De Industriële Eigendom” en de octrooischriften, bedoeld in artikel 38, voor het publiek verkrijgbaar zullen zijn, wordt bepaald door de centrale afdeling.

§ 5. Inzage van aanvragen.

40. 1. Ter verkrijging van inzage van stukken overeenkomstig artikel 25, eerste lid, der Octrooiwet, wordt een aanvraagbiljet, verkrijgbaar bij den met het toezicht op de openbare leeskamer belasten ambtenaar; door den belanghebbende ingevuld met zijnen naam en zijne woonplaats en met het nummer der bedoelde aanvraag om octrooi, aan dien ambtenaar onderteekend ter hand gesteld, die daarop de verlangde stukken in de daarvoor bestemde zaal ter inzage verstrekt.

2. Op inzage van meer dan eene aanvraag tegelijkertijd heeft niemand aanspraak.

3. Nadat de inzage heeft plaats gehad, moeten de stukken, zooals zij ontvangen zijn, aan den genoemden ambtenaar persoonlijk worden teruggegeven. Voor aldan ontdekte en vastgestelde beschadigingen van die stukken is hij, die de stukken laatstelijk ter inzage had, verantwoordelijk.

41. Het gebruik van pen en inkt tot het maken van afschriften of uittreksels of copieën wordt alleen met bijzondere vergunning van den Voorzitter toegestaan.

42. Ten einde in de Hulpbureaux voor den Industriëlen Eigendom in de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen ter inzage te worden gelegd, worden aan elk dier bureaux een der in artikel 24, eerste lid, sub a, van dit reglement bedoelde exemplaren van de beschrijving der uitvinding, tot welke openbaarmaking is besloten, en een afdruk der bijbehorende teekening, zoo spoedig mogelijk opgezonden door het Bureau voor den Industriëlen Eigendom.

§ 6. Bezwaar- en verzoekschriften, memories van grieven en octrooibewijs.

43. 1. De in de artikelen 24, zevende lid, 25, tweede lid, en 26 der Octrooiwet bedoelde

bezwaarschriften, de in artikel 25, derde lid, en 26 dier wet bedoelde verzoekschriften en de in artikel 27 dier wet bedoelde memories van grieven moeten bevatten:

a. den naam, de voornamen en de woonplaats van hem, die het bezwaar maakt, het verzoek doet of in beroep komt;

b. de gronden, waarop het bezwaar, het verzoek of het beroep berust, zoo volledig mogelijk aangegeven en door de noodige bewijzen gestaafd;

c. de onderteekening van hem, die het bezwaar maakt, het verzoek doet of in beroep komt of van diens gemachtigde.

2. Elk dezer stukken moet in vijfvoud worden ingediend.

44. 1. De in het vorige artikel bedoelde bezwaarschriften, verzoekschriften en memories van grieven moeten, alvorens in behandeling te worden genomen, in het register van aanvragen, in artikel 16, eerste lid, van dit reglement bedoeld, zijn ingeschreven.

2. Daarna wordt van het inkomen van een bezwaar- of verzoekschrift aan den aanvrager van het octrooi door den voorzitter der betrokken afdeling, en van het inkomen van eene memorie van grieven aan de andere belanghebbenden bij de beslissing over de aanvraag, van wier bestaan uit het register blijkt, door den voorzitter van den Octrooiraad kennis gegeven, onder mededeeling van den termijn, gedurende welken van het stuk kan worden kennis genomen op de tijdstippen in artikel 21 vermeld, en van den termijn, binnen welken de geadresseerde van schriftelijk antwoord kan dienen. Dit antwoord moet in tweevoud worden ingediend.

45. Het in artikel 28, derde lid, der Octrooiwet bedoelde bewijs moet, behalve de verklaring, dat octrooi verleend is, bevatten:

a. den naam, de voornamen en woonplaats van den octrooihouder;

b. de korte aanduiding der uitvinding;

c. het nummer en de dagteekening van het octrooi, en, zoo het een aanvullingsoctrooi betreft, tevens van het hoofdoctrooi, waartoe het behoort;

d. het tijdstip van indiening der aanvraag;

e. vermelding van het recht van voorrang, indien daarvan is gebruik gemaakt;

f. den dag, tot welken de bescherming zich uiterlijk kan uitstrekken;

g. de onderteekening van den Voorzitter van den Octrooiraad.

HOOFDSTUK III.

Beperking van het octrooirecht ten opzichte van voorwerpen, die zich tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk bevinden.

46. 1. Vervoermiddelen en voorwerpen, die behooren tot vervoermiddelen als bedoeld in artikel 31 der Octrooiwet, worden bij de beoordeeling of inbreuk op een octrooi is gemaakt buiten rekening gelaten, indien hun eigenaar buiten het Koninkrijk is gevestigd en zij zich tot geen ander met artikel 30 der Octrooiwet strijdig doel tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk bevinden, dan tot gebruik in of voor des eigenaars bedrijf, zijnde dat van landbouw, tuinbouw, boschbouw, veehouderij of veenderij; of bestaande in het verhuren van die vervoermiddelen of het vervoer van personen of goederen.

2. In hun geheel verhuurde vervoermiddelen worden alleen dan geacht zich tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk te bevinden, indien zij daar niet langer dan drie maanden achtereen verblijven. Tot vervoer van personen of goederen gebezigde vervoermiddelen, welke niet in hun geheel verhuurd zijn, worden alleen dan geacht zich tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk te bevinden, indien dat vervoer strekt tot het brengen van personen of goederen over de grens van het Koninkrijk.

47. Voorwerpen, welke in verband met eene in het Koninkrijk plaatsvindende tentoonstelling zich tijdelijk op het grondgebied van het Koninkrijk bevinden, worden bij de beoordeeling of inbreuk op een octrooi is gemaakt, tijdens den duur dier tentoonstelling en gedurende ééne maand vóór hare opening en ééne maand na hare sluiting buiten rekening gelaten, indien hij, die deze voorwerpen tentoonstelt, buiten het Koninkrijk is gevestigd en deze voorwerpen uit het buitenland ter tentoonstelling zijn aangevoerd.

HOOFDSTUK IV.

Merkteeken aan te brengen op voorwerpen of stoffen ten opzichte van welke een octrooi bestaat.

48. 1. Het in artikel 36 der Octrooiwet voorgescreven merkteeken bestaat uit de woorden „Nederlandsch Octrooi” met bijvoeging van het nummer, waaronder het octrooi werd verleend, alles in duidelijke leesbare Latijnsche boekdrukletters en Arabische cijfers.

2. Indien de aard van het voortbrengsel toelaat, dat het merkteeken op het voortbrengsel zelf wordt aangebracht, moet dit geschieden

door ingieten, inslaan, inbakken of op andere wijze, die tegen het verdwijnen van het merkteeken zoo volledig mogelijk waarborg geeft.

3. Voor zoover het merkteeken op de verpakking mag worden aangebracht, moet dit geschieden door het daarop af te drukken of in standhoudende verf te schilderen.

HOOFDSTUK V.

Hulpbureaux voor den Industrieelen Eigendom in de koloniën of bezittingen in andere werelddeelen.

49. Elke aanvraag om octrooi, bij een Hulpbureau van den Industrieelen Eigendom ingekomen, wordt, nadat het daarvoor verschuldigde bedrag van f 25 is betaald, daar onder één doorlopend nummer ingeschreven in een register, waarin wordt vermeld:

a. het registernummer der aanvraag en tevens, voor het geval zij een aanvullingsoctrooi betreft, het registernummer van de aanvraag om het hoofdoctrooi, indien deze bij hetzelfde Hulpbureau werd aangeboden;

b. de korte aanduiding der uitvinding;

c. de naam, de voornamen en de woonplaats van den aanvrager en van zijn gemachtigde;

d. het tijdstip van ontvangst;

e. de gronden, waarop voorrang ingevolge artikel 7 of artikel 8 der Octrooiwet wordt gevorderd.

50. 1. Het Hulpbureau doet de aanvraag om octrooi met bijbehorende stukken, indien het meent, dat een en ander voldoet aan de voorschriften van de artikelen 23, 24, eerste lid, en 25 tot 32 van dit reglement, overeenkomstig artikel 61, eerste lid, der Octrooiwet aan den Octrooiraad toekomen.

2. Meent het Hulpbureau, dat aan de in het eerste lid van dit artikel bedoelde voorschriften van dit reglement niet is voldaan, dan doet het de aanvraag met bijbehorende stukken eerst aan den Octrooiraad toekomen, nadat de bepalingen van artikel 61, tweede lid, der Octrooiwet zijn in acht genomen: De daarbij bevolen schriftelijke kennisgeving geschiedt bij aangeteekenden brief, en de dienovereenkomstig te bepalen termijn wordt vastgesteld naar gelang van den afstand der woonplaats van den aanvrager of zijn gemachtigde in de kolonie of bezitting van den zetel van het Hulpbureau.

51. Gelijkzeitig met de aanvraag om octrooi wordt door het Hulpbureau aan het Bureau voor den Industrieelen Eigendom overgemaakt het daarvoor gestorte bedrag van f 25.

52. Van de aanbieding bij een Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom van een verzoek, als bedoeld in artikel 32, derde lid, der Octrooiwet, geeft dat Hulpbureau onverwijld telegrafisch kennis aan den Octrooiraad.

53. De telegrafische kennisgeving, voorgescreven bij artikel 63 der Octrooiwet of bij artikel 55 van dit reglement, wordt gericht tot „Octrooiraad, Haag” en houdt in het woord „bezwaarschrift” of het woord „memorie” of het woord „verzoek”, met vermelding achter „bezwaarschrift” van het nummer van het artikel der Octrooiwet waarop het steunt (24 of 25), en vóór het woord „bezwaarschrift”, „memorie” of „verzoek” het nummer, waaronder de aanvraag om octrooi, waarop het ingekomen stuk betrekking heeft, overeenkomstig artikel 22 der genoemde wet of artikel 49 van dit reglement werd ingeschreven. In dit laatste geval wordt achter dat nummer gevoegd het woord „Indië”, „Suriname” of „Curaçao”, naar gelang de aanbieding der aanvraag om octrooi in Nederlandsch-Indië, in Suriname of in Curaçao plaats had.

54. Bij de aanbieding bij een Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom van een stuk, als bedoeld in artikel 63, eerste lid der Octrooiwet, wordt door dat Hulpbureau artikel 19 van dit reglement toegepast en van die aanbieding aanteekening gedaan in een register door vermelding van het registernummer, het tijdstip van ontvangst, den aard van het stuk, den naam, de voornamen en de woonplaats van den aanvrager en zijn gemachtigde, zoo hij dezen heeft gesteld, alsmede van het nummer waaronder de aanvraag of het octrooi, waarop het betrekking heeft, overeenkomstig artikel 22 der Octrooiwet of artikel 49 van dit reglement of overeenkomstig artikel 28, tweede lid, dier wet is ingeschreven. Bij de toezending aan den Octrooiraad van zoodanig stuk wordt daarbij een desbetreffend uittreksel uit dat register gevoegd.

55. De verdere wijze van werken en de inrichting van elk Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom, voor zooveel betreft de uitvoering van de Octrooiwet, worden door het hoofd van dat Hulpbureau geregeld, voor zooveel mogelijk met inachtneming van de overeenkomstige bepalingen van dit reglement.

56. Aanvragen om octrooi, aangeboden aan een Hulpbureau voor den Industrieelen Eigendom, worden na ontvangst bij den Octrooiraad ingeschreven in het deel van het in artikel 16, eerste lid, bedoelde register van aanvragen,

hetwelk voor aanvragen, door tusschenkomst van dat Hulpbureau ingediend, is bestemd.

57. Voor de in artikel 62, eerste lid, der Octrooiwet bedoelde herleiding van het tijdstip van ontvangst bij een Hulpbureau van eene aanvraag om octrooi, wordt die ontvangst gerekend te hebben plaats gehad zooveel vroeger of later dan dat tijdstip, als hieronder is aangegeven:

van eene aanvraag in Nederlandsch-Indië aangeboden, zes uur en vijftig minuten vroeger;

van eene aanvraag in Suriname aangeboden, vier uur en twee minuten later;

van eene aanvraag in Curaçao aangeboden, vier uur en zeven en vijftig minuten later.

58. Het tijdstip van ontvangst bij een Hulpbureau van een stuk, als bedoeld in artikel 63, eerste lid, der Octrooiwet wordt, herleid overeenkomstig artikel 57 van dit reglement, geacht het tijdstip van ontvangst van dat stuk bij den Octrooiraad te zijn.

SLOTBEPALING.

59. Dit reglement kan worden aangehaald onder den titel „Octrooi-reglement”, doch met bijvoeging van den jaargang en het nummer van het *Staatsblad*, waarin het is geplaatst.

Behoort bij Koninklijk besluit van 15 December 1914 (*Staatsblad* n°. 559).

Ons bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

TARIEF bedoeld bij art. 15, vierde lid, van het Octrooi-reglement.

Art. 1. Aan den getuige of deskundige, die ingevolge de oproeping, bedoeld in artikel 15 van het Octrooi-reglement, is verschenen, wordt voor de noodzakelijke uitgaven voor reiskosten heen en terug toegelegd eene vergoeding, met inachtneming van zijnen maatschappelijken stand te bepalen, indien hij zich verder dan 2 kilometers buiten de gemeente zijner woonplaats of zijner tijdelijke verblijfplaats heeft moeten begeven.

2. De reizen worden geacht gedaan te zijn of te worden met openbare middelen van vervoer, tenzij bij gemis daarvan of ten gevolge van bijzondere omstandigheden van andere vervoermiddelen moest worden gebruik gemaakt, ter beoordeeling van hem, die de vergoeding toelagt.

3. Aan den getuige of deskundige in artikel 1 bedoeld, wordt voor verblijfkosten buiten de gemeente zijner woonplaats of zijner tijdelijke

verblijfplaats toegelegd eené vergoeding, met inachtneming van zijnen maatschappelijke stand te bepalen, tot een bedrag van ten hoogste f 7,50 per etmaal, gedeelten van etmalen, 12 uren of meer bedragende voor een geheel, kleinere voor een half etmaal gerekend.

4. Aan den getuige of deskundige, die door ziekte of lichaamsgebreken zich noodzakelijk door een ander moest doen vergezellen, kan het dubbel van het bedrag der vergoeding voor reis- en verblijfkosten worden toegelegd. Hij, die de vergoeding toelagt, beoordeelt of het geleide noodzakelijk was.

5. Aan den getuige, in artikel 1 bedoeld, wordt voor tijdverzuim toegelegd eene vergoeding, met inachtneming van zijnen maatschappelijke stand te bepalen, tot een bedrag van ten hoogste f 4.— per dag, indien nadeel door tijdverzuim moet geacht worden geleden te worden, gedeelten van dagen voor geheele dagen gerekend.

6. De vergoedingen voor reis- en verblijfkosten en die voor tijdverzuim worden niet meer dan éénmaal genoten voor al de verrichtingen te zamen, die in den loop eener zelfde reis zijn volbracht, onverschillig of de verrichtingen al dan niet tot dezelfde zaak betrekkelijk zijn.

7. Aan den deskundige, in artikel 1 bedoeld, wordt een vacatiegeld toegelegd van f 4.— voor eene vacatie van één uur of minder. Zoo de vacatie meer dan één uur of bedraagt, wordt hem voor elk volgend uur of gedeelte daarvan een vacatiegeld van f 2.— toegelegd, tot een maximum van f 10.— per dag. Hierbij kan worden medegerekend de tijd, aan de bestudeering der zaak gewijd.

8. Aan den deskundige, die op uitnoodiging van eene afdeling, van den Octrooiraad of van den Voorzitter van den Octrooiraad een schriftelijk verslag heeft uitgebracht, wordt daarvoor, door die afdeling, door den Octrooiraad of door den Voorzitter van den Octrooiraad eene vergoeding toegelegd van f 10.—. Indien voor het uitbrengen van dat verslag een scheikundig onderzoek noodig was, wordt voor de kosten daarvan tevens eene vergoeding toegelegd van f 3.—.

9. Stelt een getuige, die niet binnen het Rijk in Europa woonachtig is, of een deskundige zijne overkomst of het uitbrengen van een schriftelijk verslag afhankelijk van eene andere of hoogere vergoeding, dan wordt deze vooraf door den Voorzitter van den Octrooiraad met hem geregeld.

Behoort bij Koninklijk besluit van 15 December 1914 (*Staatsblad* n°. 559).

Ons bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

POSTHUMA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

15 December 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van wollen- en halfwollen goederen. S. 560.

WIJ WILHELMINA, KON.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van wollen- en halfwollen goederen te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 10 December 1914, Kabinet, Litt. M¹²⁹;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 December 1914 n°. 22);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 15 December 1914, Kabinet, Litt. P¹³⁰;

Hebben goedgevonden en verstaan:

onder intrekking van Ons besluit van 6 October 1914 (*Staatsblad* n°. 473) en van artikel 1 van Ons Besluit van 12 November 1914 (*Staatsblad* n°. 528), te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van wollen- en halfwollen goederen is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 15den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

POSTHUMA.

(*Uitgeg.* 15 Dec. 1914.)

16 December 1914. WET, houdende vrijstelling van successierecht-voor verkrijging van schilderijen en teekeningen uit de nalatenschap van W. J. VAN RANDWIJK. S. 561.

WIJ WILHELMINA, ENZ.: doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is vrijstelling te verleen van de betaling van successierechten wegens de verkrijging uit de nalatenschap van W. J. VAN RANDWIJK van schilderijen en teekeningen, welke de erfgenamen aan den Staat willen schenken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.
Eenig artikel.

Er zal geen recht van successie worden gegeven wegens de verkrijging door de erfgenamen van schilderijen en teekeningen uit de nalatenschap van WOUTER JOHANNES VAN RANDWIJK, gewoond hebbende te 's Gravenhage en overleden aldaar den 18den December 1913, indien en voor zoover die schilderijen en teekeningen vóór den 18den December 1914 door gemelde erfgenamen aan den Staat worden geschonken.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 16den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(Uitgeg. 17 Dec. 1914.)

16 December 1914. BESLUIT, tot vaststelling van de aanvullingen en wijzigingen II van de vierde uitgave der Nederlandsche Pharmacopee. S. 562.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat er noodzakelijkheid bestaat de vierde uitgave der Nederlandsche Pharmacopee, vastgesteld bij Ons besluit van 23 Januari 1906 (*Staatsblad* n°. 8), nader aan te vullen en te wijzigen;

Gelet op de wet van 2 November 1871 (*Staatsblad* n°. 118);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 November 1914, n°. 11294, afdeling Volksgezondheid en Armezen;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 December 1914, n°. 23);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 14 December 1914, n°. 12943, afdeling Volksgezondheid en Armezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. De aanvullingen en wijzigingen II van de vierde uitgave der Nederlandsche Pharmacopee, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gewaarmerkt, worden vast-

gesteld en het tijdstip van invoering wordt bepaald op 1 April 1915.

Art. II. De middelen in de aangevulde en gewijzigde Pharmacopee met een kruisteken aangeduid, behoeven niet in elke apotheek voorhanden te zijn.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's-Gravenhage, den 16den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(Uitgeg. 8 Jan. 1915.)

16 December 1914. KONINKLIJK BESLUIT.

Art. 206 der Gemeentewet brengt mede, dat door Gedep. Staten voorschriften worden gegeven niet alleen omtrent de samenstelling van de begrooting, doch omtrent alles wat een ordelijke werking van de begrooting moet verzekeren, dus ook omtrent het tijdstip van sluiting der begrooting.

Raadsbesluiten tot aanvulling der begrooting, vóór dat tijdstip tot stand gekomen, zijn voor goedkeuring vatbaar.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Zutphen*, tegen het besluit van Gedep. Staten van *Gelderland* van 21 Juli 1914, n°. 41, waarbij bezwaar is gemaakt goedkeuring te verleggen aan de besluiten van dien Raad van 6 Juli 1914, n°. 297a en b, strekkende tot aanvulling in ontvangst en uitgaaf der begrooting dier gemeente voor 1913;

Dep. Raad van State, afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord advies van 18 November 1914, n°. 422;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 December 1914, n°. 9795, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat bij besluiten van den Raad der gemeente *Zutphen* van 6 Juli 1914, nos. 297a en 297b, de gemeentebegrooting voor den dienst 1913 is aangevuld met een drietal posten in ontvangst en met negen en twintig posten in uitgaaf;

dat nadat deze besluiten bij schrijven van 10 Juli 1914, 1° afd. n°. 2341, aan Gedep. Staten ter goedkeuring waren ingezonden en op 16 Juli 1914 bij laatstgemeld college waren ingekomen, Gedep. Staten bij besluit van 21 Juli 1914, n°. 41, bezwaar hebben gemaakt

bedoelde raadsbesluiten goed te keuren, uit overweging dat de raadsbesluiten niet tijdig bij Gedep. Staten zijn ingekomen om voor de sluiting van den dienst 1913 te worden behandeld;

dat van het besluit van Gedep. Staten de gemeenteraad bij Ons in beroep is gekomen, aanvoerende dat het besluit van Gedep. Staten niet anders kan worden opgevat dan als eene weigering tot goedkeuring, waarop art. 209 der Gemeentewet van toepassing is; dat volgens art. 228 der Gemeentewet de termijnen van verjaring, voor de vorderingen ten laste van het Rijk bij de wet bepaald of te bepalen, op de vorderingen ten laste der Gemeente van toepassing zijn, waaruit volgt dat alle pretentien ten laste der gemeente, voortvloeiende uit verkregen orders tot het doen van leverantien als anderszins, behooren te worden ingediend binnen zes maanden na afloop van het jaar, waarop zij betrekking hebben (alzo uiterlijk 30 Juni); dat daarmede echter allermint gezegd is, dat na 30 Juni geen betalingen ten laste van het afgelopen jaar meer mogen worden bevolen of gedaan; dat het den gemeenteraad voorkomt, dat een en ander kan geschieden tot den dag, waarop de gemeente-ontvanger ter voldoening aan het bepaalde in art. 115 der Gemeentewet aan Burgemeester en Wethouders rekening doet; dat die dag bij art. 14 der instructie voor den ontvanger der gemeente *Zulphen*, door den Raad vastgesteld bij besluit van 27 Augustus 1894, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 22 November 1912, overeenkomstig art. 107, j. 103 der Gemeentewet medegedeeld aan Gedep. Staten en door dat college voor kennisgeving aangenomen, bepaald is op 14 Juli;

dat weliswaar art. 10 der door Gedep. Staten vastgestelde voorschriften, waarnaar de begrooting van de inkomsten en uitgaven der gemeenten behoort te worden ingericht (Provinciaal Blad 1910, n. 93) zegt, dat de begrooting wordt gesloten op den tienden Juli van het jaar, volgende op dat waarover zij loopt welke termijn bij besluit van Gedep. Staten van 27 Juli 1914, n. 54 (Provinciaal Blad n. 100) zelfs is vervroegd tot 1 Juli (eene wijziging waarop Gedep. Staten klaarblijkelijk meenden de Koninklijke goedkeuring niet te behoeven) doch door den Raad niet kan worden toegegeven dat Gedep. Staten tot het uitvaardigen eener dergelijke bepaling bevoegd mogen worden geacht, daar zij zich, dit doende, begeven op het terrein van wetgeving, waarop

volgens de Gemeentewet slechts de Raad souverain is; dat Gedep. Staten immers krachtens art. 206 der Gemeentewet slechts bevoegd zijn om voorschriften te geven omtrent de *inrichting* der gemeentebegrooting en dat het den Raad niet twijfelachtig voorkomt dat Gedep. Staten niet vermogen regelen te stellen omtrent sluiting van den dienst, noch hunne goedkeuring mogen onthouden aan een raadsbesluit tot wijziging der gemeentebegrooting uit overweging dat die goedkeuring niet kon worden verleend vóór een door hen (ten onrechte) gestelden datum van sluiting van den dienst; dat de raad er nadrukkelijk op wenschte te wijzen dat vóór dezen ook door Gedep. Staten zelven aan de bestreden bepaling niet dat gewicht werd gehecht, hetwelk zij er thans aan schijnen te hechten; dat immers ten vorigen jare nog een besluit van den Raad van 8 Juli 1913, n. 250, tot wijziging der gemeentebegrooting voor 1912 door dat College werd goedgekeurd, niettegenstaande de datum, waarop dat besluit genomen werd, veel dichter lag bij den fatalen sluitingstermijn dan de datum, waarop de besluiten waarop thans goedkeuring wordt gevraagd, genomen werden;

Overwegende ten aanzien van de bewering van den gemeenteraad, dat art. 206 der Gemeentewet aan Gedep. Staten niet de bevoegdheid toekent om voorschriften te geven omtrent sluiting van de gemeentebegrooting en zij dus op grond van zoodanig voorschrift hunne goedkeuring aan een raadsbesluit tot aanvulling en verhooging van de gemeentebegrooting niet mogen onthouden, dat deze bewering onjuist is, daar art. 206 der Gemeentewet medebrengt dat voorschriften worden gegeven niet alleen omtrent de samenstelling van de begrooting doch omtrent alles wat eene ordelijke werking van de begrooting moet verzekeren, dus ook omtrent hare sluiting;

Overwegende, dat de bereide raadsbesluiten, waaraan Gedep. Staten hunne goedkeuring hebben onthouden zijn tot stand gekomen vóór den 00 Juli van het jaar, volgende op dat, waarover de begrooting loopt, dus voordat ingevolge art. 10 der voorschriften waarnaar de begrooting van de inkomsten en uitgaven der gemeenten behoort te worden ingericht (Provinciaal Blad van Gelderland 1910, n. 93) de begrooting werd gesloten;

dat alzoo Gedep. Staten op grond van dat artikel aan de beide besluiten van den gemeenteraad van *Zulphen* hunne goedkeuring niet hadden mogen onthouden; dat geen andere bezwaren tegen de in de beide raadsbesluiten

opgenomen aanvulling van de gemeentebegroo-
ting voor 1913 zijn gerezen;

Gezien de Gemeentewet en de bovenver-
melde Voorschriften (Provinciaal Blad van
Gelderland van 1910 n°. 93);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Gedep.
Staten van *Gelderland* van 21 Juli 1914, n°. 41,
alsnog goed te keuren de besluiten van den
Raad der gemeente *Zutphen* van 6 Juli 1914,
n°. 297a en 297b tot aanvulling van de be-
grooting dier gemeente voor den dienst 1913.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken
is belast enz. (W. v. d. B. A.)

17 December 1914. MISSIVE van den Minister
van Oorlog aan de burgemeesters, be-
treffende aantekeningen in het alphabe-
tisch register, lichting 1915.

Nu voor de lichting van 1915 geen loting is
gehouden, bestaat voor die lichting ook geen
lotingsregister. Toch zal het noodig zijn, dat
sommige aantekeningen, welke anders in het
lotingsregister worden vermeld (zie o.a. de
artt. 23, 54, 55, 78 en 98 van het Militiebe-
sluit II), niet achterwege blijven. Ten aanzien
van de lichting van 1915 zullen bedoelde aan-
teekeningen derhalve in andere registers moeten
geschieden. Daarvoor komt het meest in aan-
merking het alphabetisch register.

Ik heb daarom de eer U te verzoeken de
kolommen 14 en 15 van het alphabetisch
register te bestemmen voor het doen van aan-
teekeningen, welke anders in de kolommen 12
en 13 van het lotingsregister worden vermeld
en in verband hiermede het hoofd van bedoelde
kolom 14 te doen wijzigen overeenkomstig het
hoofd van kolom 12 van het model voor het
lotingsregister.

Ik voeg hieraan nog toe, zij het ook ten
overvloede, dat de aantekeningen, welke in
gewone gevallen geschieden in de kolommen
3, 4 en 5 van het lotingsregister, ook thans in
het alphabetisch register achterwege kunnen
blijven, omdat ze reeds voorkomen in het in-
schrijvingsregister.

19 December 1914. WET, tot heffing eener
inkomstenbelasting. S. 563.

*Bijl. Hand. 2^e Kamer 1911/12, n°. 144,
1, 3; 6; 1912/13, n°. 44, 1, 2, 5; 1913/14,
n°. 18, 1—33, 35, 36, 38—43, 45—48, 50.*

*Hand. id. 1913/14, blad. 1720—1733, 1735—
1757, 1760—1778, 1780—1827, 1829—1871;
1873—1895, 1938—1945, 1947—1965, 1968—
1992, 1997—2014, 2016—2061, 2063—2108;*

2110—2135, 2137—2146, 2148—2160, 2262.

Hand. 1^e Kamer 1913/14, blad. 569—578.

Bijl. 1^e Kamer 1914/15, n°. 5.

*Hand. 1^e Kamer 1914/15, blad. 37—46,
48—60.*

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben,
dat het noodig is eene algemeene inkomsten-
belasting te heffen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

HOOFDSTUK I.

Belastingplichtigen.

Art. 1. Onder den naam van „inkomsten-
belasting” wordt eene directe belasting ge-
heven, waaraan onderworpen zijn:

a. zij die binnen het Rijk wonen;

b. de binnen het Rijk gevestigde naamlooze
vennootschappen, commanditaire vennoot-
schappen op aandeelen, coöperatieve en andere
verenigingen en onderlinge verzekeringmaat-
schappijen;

c. de binnen het Rijk gevestigde stich-
tingen; die een bedrijf of beroep uitoefenen.

Of iemand binnen het Rijk woont en of eene
vennootschap, vereniging, maatschappij of
stichting binnen het Rijk is gevestigd, wordt
naar de omstandigheden beoordeeld.

2. Aan de inkomstenbelasting zijn mede
onderworpen de niet binnen het Rijk wonende
of gevestigde personen en lichamen die:

het genot hebben van een binnen het Rijk
gelegen onroerend goed of van een op zoo-
danig goed gevestigd recht;

persoonlijk of door een vertegenwoordiger,
een bedrijf of beroep (ambt, waardigheid,
bediening en betrekking daar onder begrepen)
binnen het Rijk uitoefenen, tenzij dit slechts
tijdelijk geschiedt en korter dan drie maanden
achtereen duurt;

anders dan als aandeelhouder, deelgeroch-
tigd zijn in de opbrengst van een bedrijf of
beroep, dat binnen het Rijk wordt uitgeoefend,
tenzij dit slechts tijdelijk geschiedt;

een uit 's Rijks schatkist bezoldigd ambt
bekleeden of zoodanig ambt bekleed hebbende;
te dezer zake recht hebben op periodieke uit-
keeringen uit 's Rijks schatkist.

3. De volgende verrichtingen van niet
binnen het Rijk wonende of gevestigde personen
en lichamen worden, ook voor zoover zij op
Nederlandsch grondgebied plaats vinden, niet
aangemerkt als uitoefening van een bedrijf
of beroep binnen het Rijk:

a. het vervoer te water van personen en
goederen, tusschen het binnenland en de kolo-

niën en bezittingen van het Rijk in andere werldeelen eenerzijds en plaats en in Nederland anderzijds;

b. de werkzaamheid van personeel op de vervoermiddelen, die het verkeer met het buitenland en de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werldeelen onderhouden.

HOOFDSTUK II.

Binnen het Rijk wonende natuurlijke personen.

4. De binnen het Rijk wonende natuurlijke personen zijn belastingplichtig naar hun zuiver inkomen.

Onder inkomen wordt verstaan de som van hetgeen, in geld of geldswaarde, zuiver genoten wordt als opbrengst van:

- 1°. onroerende goederen;
- 2°. roerend kapitaal;
- 3°. onderneming en arbeid;
- 4°. rechten op periodieke uitkeeringen van het leven afhankelijk.

5. Als opbrengst van onroerende goederen worden beschouwd de voordeelen die, anders dan door de uitoefening van een bedrijf of beroep, van gebouwen en gronden worden getrokken, zooals:

huur- of pachtsommen en verdere praestatiën van huurders of pachters; vruchten waarvan het genot bij verhuring of verpachting is voorbehouden;

de huurwaarde van gebouwen, gedeelten van gebouwen of gronden bij eigen gebruik voor woning of tot huishoudelijke doeleinden; uitkeeringen ter zake van opstal, erfpacht, beklemming of vaste huur;

uitkeeringen ter zake van grondrente of andere op onroerend goed gevestigde schuldplichtigheid.

6. Als opbrengst van roerend kapitaal worden beschouwd de vruchten van kapitaal, dat niet in onroerende zaken of in een eigen bedrijf of beroep is belegd, zooals:

rente van inschrijvingen op de grootboeken der nationale of buitenlandsche schuld, dividenden en rente van aandeelbewijzen, obligatiën of andere effecten;

uitkeeringen op geldschieting en commandite; rente van andere schuldvorderingen, uit welchen hoofde ook, onverschillig of van de schuld een bewijs is afgegeven en of de betaling door hypotheek of op andere wijze is verzekerd;

rente begrepen in de aflossing van schuldvorderingen;

altijddurende rente.

7. De opbrengst van onderneming en arbeid

omvat de niet onder art. 6 vallende voordeelen, die als winst, honorarium, traktement, salaris, arbeidsloon, vrije woning, aandeel in winst of overwinst, vacatie- of presentiegeld of onder welchen naam en in welchen vorm ook, verkregen worden uit bedrijf of beroep (ambt, waardigheid, bediening en betrekking daaronder begrepen) en uit handelingen, werkzaamheden en diensten van elken aard.

Tot de opbrengst van een bedrijf wordt mede gerekend het eigen verbruik van in het bedrijf voortgebrachte of verkregen vruchten in den ruimsten zin of van waren, die in het bedrijf worden vervaardigd, bewerkt of ten verkoop ingeslagen.

De betaling, die de leden eener coöperatieve vereeniging of de aandeelhouders eener naamlooze vennootschap van de vereeniging of vennootschap ontvangen voor geleverde goederen of verrichten arbeid, wordt tot haar volle bedrag als prijs der goederen of als arbeidsloon beschouwd.

8. De opbrengst van rechten op periodieke uitkeeringen van het leven afhankelijk, omvat de verlof- en nonactiviteitstraktementen, wachtgelden, pensioenen, lijfrenten, alsmede de verschuldigde verstrekkingen van levensonderhoud, huisvesting of andere zaken en, in het algemeen, alle verschuldigde uitkeeringen en verstrekkingen, niet aan de vervulling van een ambt of dienstbetrekking verbonden, die bij overlijden van den gerechtigde, of van een derde, eindigen.

Periodieke uitkeeringen, die genoten worden ingevolge eene verbintenis, waarvan de naleving niet in rechte kan worden gevorderd, worden niettemin als verschuldigd beschouwd. Deze bepaling geldt niet, indien de persoon, die de uitkeering geniet, met den gever samenwoont.

9. Als inkomen of deel van het inkomen wordt niet beschouwd:

a. ten aanzien van minderjarigen, hetgeen zij van hunne ouders voor onderhoud en opvoeding genieten;

b. het aandeel in de winst van coöperatieve vereenigingen, dat door de leden als zoodanig wordt genoten, voor zoover het niet is begrepen in de betaling voor geleverde goederen of verrichten arbeid;

c. het aandeel in de winst van onderlinge verzekeringmaatschappijen, dat door de deelnemers als zoodanig wordt genoten;

d. winst ontstaan enkel door speculatie in fondsen of goederen, anders dan in de uitoefening van een bedrijf.

10. De opbrengst eener bron van inkomen

wordt, ter berekening van haar zuiver bedrag, verminderd met de kosten tot verwerving, inning en behoud der opbrengst en met de op de opbrengst rustende lasten, zooals:

de bedrijfs- en beroepskosten, waaronder worden verstaan de kosten noodig voor de uitoefening van een bedrijf of beroep of rechtstreeks daartoe betrekking hebbende, met inbegrip van kosten van onderhoud, verschuldigde renten en belastingen, die op het bedrijf of beroep drukken;

de volgende kosten, voor zoover zij niet reeds als bedrijfs- of beroepskosten in aanmerking komen: kosten van verzekering en onderhoud van onroerende goederen, uitkeeringen wegens opstal of ander zakelijk recht krachtens hetwelk de belastingplichtige het genot van onroerend goed heeft, op onroerende goederen rustende belastingen en uitkeeringen wegens daarop gevestigde schuldplichtigheid, kosten van verhuring of verpachting van onroerende goederen, kosten vallende op de verzilvering van coupons, kosten van beheer.

Van de onzuivere opbrengst van een bedrijf of beroep worden bovendien afgetrokken de afschrijvingen op zaken, die voor de uitoefening van het bedrijf of beroep worden gebruikt, en de afschrijvingen op schuldvorderingen, een en ander volgens goed koopmansgebruik.

Traktementen en andere beloningen alsmede verlof- en nonactiviteitstraktementen, wachtgelden en pensioenen worden verminderd met verplichte bijdragen voor pensioenen en fondsen.

11. Uitgaven voor aankoop, stichting, verbetering of verandering van gronden, gebouwen, werktuigen, gereedschappen en andere zaken, die voor de uitoefening van het bedrijf of beroep worden gebruikt, uitgaven voor overneming, uitbreiding, verbetering of verandering van het bedrijf en andere uitgaven van dien aard, worden niet als bedrijfs- of beroepskosten beschouwd.

Uitgezonderd zijn:

10. de uitgaven noodig ter vervanging van zaken, waarop niet wordt afgeschreven; gebouwen niet daaronder begrepen;

20. de uitgaven tot aanschaffing van voorwerpen van geringe waarde, voor zoover die uitgaven gewoonlijk tot de dagelijksche onkosten van het bedrijf of beroep worden gerekend.

Voorts is geen aftrek toegelaten ter zake van het vormen of vergrooten van een reservefonds of voor interest van eigen kapitaal.

12. Voor de heffing der belasting wordt de opbrengst bepaald van de bronnen van inkomen,

die bij den aanvang van het belastingjaar voor den belastingplichtige bestaan. Bedrijven, beroepen, handelingen, werkzaamheden en diensten, die vóór dat tijdstip door hem zijn uitgeoefend, verricht of bewezen, worden als eene bestaande bron van inkomen aangemerkt, indien zij niet voorgoed zijn gestaakt.

Ten aanzien van personen, die op een later tijdstip belastingplichtig worden, treedt dat tijdstip voor den aanvang van het belastingjaar in de plaats.

13. De opbrengst van iedere bron van inkomen wordt gesteld op het bedrag dat zij voor den belastingplichtige zuiver heeft opgeleverd over het laatst verlopen kalenderjaar of, voor zooveel de opbrengst van onderneming of arbeid betreft, over het laatst verlopen boekjaar, indien dit niet met het kalenderjaar samenvalt.

14. Is de opbrengst van eenige bron van inkomen nog niet over een vol kalender- of boekjaar door den belastingplichtige genoten, dan wordt zij in rekening gebracht tot haar bekend of te begrooten jaarlijksch zuiver bedrag.

Op dezelfde wijze wordt gehandeld, indien door het ontstaan, vervallen of wijzigen eener gemeenschap, verandering is gekomen in de verhouding naar welke de belastingplichtige gerechtigd is tot het genot der voordeelen van eenige zaak, en sedert die verandering nog geen vol kalender- of boekjaar is verstreken.

15. Bevordering of verplaatsing in een anderen werkring, bij een tak van openbaren dienst of in dienst van een bijzonder persoon of lichaam, wordt niet beschouwd als het ontstaan eener nieuwe bron van inkomen.

Daarentegen wordt het ontstaan eener nieuwe bron van inkomen aangenomen bij aanvaarding of hervatting van eenigen dienst binnen het Rijk na dienstverrichting in het buitenland of in eene der koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werldeelen.

16. De jaarlijksche zuivere opbrengst van tijdelijk niet belegde gelden wordt bepaald naar de wijze, waarop zij zullen worden belegd, of, indien aan de gelden nog geen bestemming is gegeven, op vier ten honderd berekend.

17. Wanneer ten aanzien eener bron van inkomen bij toepassing der regelen omtrent de bepaling der zuivere opbrengst een verlies wordt verkregen, komt dit in mindering van de zuivere opbrengst der verdere bronnen van inkomen.

18. Op zich zelf staande werkzaamheden blijven bij de toepassing der artt. 12 tot en met 17 buiten aanmerking.

Heeft de belastingplichtige in het laatst verlopen kalenderjaar eene opbrengst van op zich zelf staande werkzaamheden genoten of een uit zoodanige werkzaamheden voortgesproten verlies geleden, dan wordt het volgens de genoemde artikelen bepaalde inkomen met het zuivere bedrag dier opbrengst vermeerderd of met dat verlies verminderd.

19. Van het volgens artt. 12 tot en met 18 bepaalde inkomen worden, ter berekening van het belastbaar (zuiver) inkomen, afgetrokken de door den belastingplichtige verschuldigde en niet met eene bron van zijn inkomen in verband staande:

a. lijfrenten, pensioenen en andere periodieke uitkeeringen en verstrekkingen als bedoeld bij art. 8;

b. altijddurende renten;

c. renten van andere schulden;

d. premieën voor levensverzekering, lijfrente of pensioen;

een en ander tot het jaarlijksch bedrag bij den aanvang van het belastingjaar of bij het ontstaan van den belastingplicht in den loop van dat jaar.

Voor de premieën, bedoeld onder letter d van het vorige lid, kan niet meer dan vijf ten honderd van het inkomen en niet meer dan f 100 worden afgetrokken.

Ter zake van onderhoud en opvoeding van minderjarige kinderen is geen aftrek toegelaten.

HOOFDSTUK III.

Binnen het Rijk gevestigde vennootschappen, vereenigingen, maatschappijen en stichtingen.

20. De binnen het Rijk gevestigde naamlooze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandelen, coöperatieve en andere vereenigingen en onderlinge verzekeringmaatschappijen zijn belastingplichtig naar het bedrag harer gewone en buitengewone uitdeelingen, gedurende het belastingjaar, aan oprichters, concessionarissen, preferente en gewone aandeelhouders, leden, deelnemers, houders van aandelen in afzonderlijke fondsen, en andere deelgerechtigden in de winst, daaronder niet begrepen de winstaandeelen van beheerende vennoten, commissarissen of gecommiteerden, bestuurders en verder personeel, en van den Staat, allen als zoodanig.

Het bedrag, dat in een boekjaar genoten is ter zake van het bezit van aandelen op naam in andere vennootschappen, vereenigingen of

maatschappijen vallende onder dit artikel, wordt van de eerstvolgende uitdeeling afgetrokken.

21. Bijschrijving op of uitreiking van aandelen of obligatiën, aandelen in afzonderlijke fondsen daaronder begrepen, en bij verzekeringmaatschappijen verhooging der verzekerde som, worden tot het bedrag, waarvoor geen storting plaats heeft, als uitdeeling beschouwd.

Daarentegen wordt niet als uitdeeling beschouwd:

a. aflossing van kapitaal;

b. betaling door eene coöperatieve vereeniging of naamlooze vennootschap, aan hare leden of aandeelhouders, voor geleverde goederen of verrichten arbeid.

Afzonderlijke fondsen, die door aandelen worden vertegenwoordigd, worden tot het kapitaal gerekend.

22. Bij liquidatie geldt als uitdeeling de verdeling van het batig saldo, tot het bedrag, waarmede dit het nog niet afgeloste kapitaal overtreft.

23. De stichtingen, bedoeld bij art. 1c, zijn belastingplichtig naar de zuivere opbrengst der door haar uitgeoefend wordende bedrijven, en beroepen over het laatst verlopen boekjaar. Buiten aanmerking blijven winsten, voort-spruitende uit- of verband houdende met het voorkomen of lenigen van armoede, verpleging, verzorging of zedelijke verbetering en het verstrekken aan minvermogensden van kost, inwoning of kost en inwoning, geneeskundige hulp, geneesmiddelen en begrafenissen of begrafenissen.

De zuivere opbrengst van een bedrijf of beroep wordt bepaald naar de beginselen der artt. 7, 10 en 11.

HOOFDSTUK IV.

Niet binnen het Rijk wonende of gevestigde belastingplichtigen.

24. De niet binnen het Rijk wonende natuurlijke personen, vallende onder art. 2, zijn belastingplichtig naar hun zuiver inkomen, opgevat en berekend volgens de bepalingen van hoofdstuk II, met dien verstande, dat te hunnen aanzien op geen andere bronnen van inkomen wordt gelet dan:

1°. voor zooveel de opbrengst van onroerende goederen betreft, op binnen het Rijk gelegen gebouwen en gronden;

2°. voor zooveel de opbrengst van roerend kapitaal betreft, op geldschieting en commandite in een bedrijf of beroep, waarvan de zetel binnen het Rijk is gevestigd;

3°. voor zooveel de opbrengst van onderneming en arbeid betreft, op bedrijven en beroepen, waarvan de zetel binnen het Rijk is gevestigd, andere bedrijven, en beroepen die en voor zoover zij binnen het Rijk worden uitgeoefend, en ambten die uit 's Rijks schatkist worden bezoldigd ;

4°. voor zooveel de opbrengst van rechten op periodieke uitkeeringen van het leven afhankelijk betreft, op rechten op verlof- of nonactiviteitstraktement, wachtgeld of pensioen uit 's Rijks schatkist.

Aftrek volgens art. 19 is alleen toegelaten voor de renten van schulden, die tot aankoop, stichting, verbetering of verandering der onder 1°. bedoelde goederen zijn aangegaan.

25. De beroepskosten der onder art. 2 vallende Nederlandsche ambtenaren worden bepaald volgens door Ons vast te stellen regelen.

Bij de opdracht van een buiten het Rijk te bekleeden ambt en bij latere verplaatsing naar een ander land, wordt voor hen het ontstaan eener nieuwe bron van inkomen aangenomen.

Voor de belasting dezer ambtenaren blijft buiten aanmerking het gedeelte van hun inkomen, dat in hunne woonplaats, rechtstreeks of door middel van de bron, waaruit het verkregen wordt, door eene directe belasting wordt getroffen. Omvat de belasting dientengevolge niet de opbrengst van binnen het Rijk gelegen onroerende goederen, dan vervalt ook de aftrek voor renten volgens het laatste lid van art. 24.

26. De niet binnen het Rijk gevestigde lichamen, vallende onder art. 2, zijn belastingplichtig naar eene som, welke berekend wordt als het belastbaar inkomen der niet binnen het Rijk wonende natuurlijke personen.

27. Voor de belasting volgens artt. 24 en 26 blijven buiten aanmerking het spoor- en trambedrijf van buitenlandsche ondernemers, voor zoover het lijnen betreft, die zich over de Nederlandsche grens uitstrekken, het verzekeringsbedrijf van buitenlandsche ondernemers en de bedrijven en beroepen, die slechts tijdelijk binnen het Rijk worden uitgeoefend.

28. De buitenlandsche ondernemers van spoor- en trambedrijf, bedoeld in art. 27, zijn te dier zake belastingplichtig naar de halve bruto-opbrengst hunner op Nederlandsch grondgebied gelegen lijnen en gedeelten van lijnen over het laatst verlopen boekjaar, verminderd met een interest van vier ten honderd over het bedrag der kosten van aanleg. De bruto-opbrengst van een gedeelte eener lijn wordt, zoo noodig, berekend in verhouding tot die der geheele lijn.

Is eene lijn slechts gedurende een gedeelte van het laatst verlopen boekjaar in exploitatie geweest, dan wordt de af te trekken interest dienovereenkomstig verminderd.

Buiten aanmerking blijven de gedeelten van internationale lijnen, die zich op Nederlandsch grondgebied niet verder dan tot het naast bij de grens gelegen station uitstrekken, mits in het land, waar de onderneming gevestigd is, voor Nederlandsche ondernemingen gelijke vrijstelling wordt genoten.

29. De buiten het Rijk gevestigde verzekeraars, die hun bedrijf binnen het Rijk uitoefenen, zijn te dier zake belastingplichtig naar tien ten honderd van het bedrag, dat in het laatst verlopen boekjaar aan premien en kapitaal ontvangen is van binnen het Rijk wonende of gevestigde verzekerden, dit bedrag verminderd met de toegestane courtages, provisien en rabatten.

30. De niet binnen het Rijk wonende of gevestigde personen en lichamen, die persoonlijk of door een vertegenwoordiger, binnen het Rijk een of meer bedrijven of beroepen tijdelijk, doch ten minste drie maanden achtereen uitoefenen, zijn te dier zake belastingplichtig naar de geheele zuivere opbrengst, die daarmede in het belastingjaar wordt verkregen.

De zuivere opbrengst wordt bepaald naar de beginselen der artt. 7; 10 en 11.

HOOFDSTUK V.

Gehuwde belastingplichtigen. Vrijstellingen.

31. De bronnen van inkomen der gehuwde vrouw alsmede hare onder art. 19 vallende schulden worden beschouwd als bronnen van inkomen en schulden van haren man.

32. Het vorige artikel is niet van toepassing :

1°. bij scheiding van tafel en bed ;

2°. bij scheiding van goederen, zonder scheiding van tafel en bed ;

3°. indien de vrouw voor zich het beheer harer roerende en onroerende goederen en het vrije genot harer inkomsten heeft bedongen.

Nochtans wordt in de onder 2°. en 3°. bedoelde gevallen, wanneer de beide echtgenooten binnen het Rijk wonen, de belasting naar hun gezamenlijk belastbaar inkomen berekend en over hen omgeslagen in verhouding van ieders belastbaar inkomen.

33. Van de belasting zijn vrijgesteld de diplomatieke, consulaire en andere vertegenwoordigers van vreemde mogendheden, de hun toegevoegde ambtenaren en de bij hen

inwonende in hun dienst zijnde pers. allen, mits zij vreendeling zijn en overigens binnen het Rijk geen bedrijf of beroep uitoefenen, en onder voorwaarde van wederkeerigheid, indien door den Staat, tot welken die personen behooren, een belasting naar het inkomen of naar het vermogen wordt geheven.

34. De vrijstellingen volgens het vorige artikel strekken zich niet uit tot:

1°. de voordeelen uit binnen het Rijk gelegde gebouwen en gronden;

2°. hetgeen, anders dan op aandeele, genomen wordt uit hoofde van deelgerechtigdheid in de opbrengst van bedrijven en beroepen, waarvan de zetel binnen het Rijk is gevestigd, of van andere bedrijven en beroepen, die en voorzover zij binnen het Rijk worden uitgeoefend.

Ook voor hen, die binnen het Rijk wonen, is hierbij van toepassing de bepaling van art. 24, laatste lid.

35. Binnen het Rijk gevestigde naamlooze vennootschappen met een ten algemeenen nutte strekkend doel, zijn van de belasting vrijgesteld, mits uitsluitend publiekrechtelijke lichamen houders der aandeele zijn.

36. Personen, wonende in eene der koloniën of bezittingen van het Rijk in andere wereldeelen, zijn van de belasting vrijgesteld voor zooveel betreft bezoldiging, verlof- of non-activiteitstraktement, wachtgeld of pensioen uit 's Rijks schatkist.

HOOFDSTUK VI.

Bedrag der belasting.

37. De belasting der natuurlijke personen wordt geheven volgens het onderstaande tarief:

Belastbare som.	Belasting.
650 of meer, doch minder dan f 700 . . .	f 1.25
700 „ „ „ „ „ 750 . . .	2.—
750 „ „ „ „ „ 800 . . .	2.75
800 „ „ „ „ „ 850 . . .	3.50
850 „ „ „ „ „ 900 . . .	4.25
900 „ „ „ „ „ 950 . . .	5.—
950 „ „ „ „ „ 1000 . . .	5.75
1000 „ „ „ „ „ 1050 . . .	6.50
1050 „ „ „ „ „ 1100 . . .	7.25
1100 „ „ „ „ „ 1150 . . .	8.—
1150 „ „ „ „ „ 1200 . . .	8.75
1200 „ „ „ „ „ 1250 . . .	9.50
1250 „ „ „ „ „ 1300 . . .	10.25
1300 „ „ „ „ „ 1350 . . .	11.—
1350 „ „ „ „ „ 1400 . . .	12.—
1400 „ „ „ „ „ 1450 . . .	13.—
1450 „ „ „ „ „ 1500 . . .	14.—

Is de belastbare som f 1500 of meer, doch minder dan f 2000, dan is verschuldigd f 15 benevens f 2 voor elk geheel bedrag van f 100, waarmede zij de som van f 1500 te boven gaat.

Is de belastbare som f 2000 of meer, doch minder dan f 10,000, dan is verschuldigd f 25 benevens f 3 voor elk geheel bedrag van f 100, waarmede zij de som van f 2000 te boven gaat.

Is de belastbare som f 10,000 of meer, doch minder dan f 20,000, dan is verschuldigd f 265 benevens f 4 voor elk geheel bedrag van f 100, waarmede zij de som van f 10,000 te boven gaat.

Is de belastbare som f 20,000 of meer, dan is verschuldigd f 665 benevens f 5 voor elk geheel bedrag van f 100, waarmede zij de som van f 20,000 te boven gaat.

38. Het belastbaar inkomen der binnen het Rijk wonende personen, niet meer bedragende dan f 5000, wordt, alvorens het tarief van art. 37 daarop wordt toegepast, verminderd met f 50 voor ieder minderjarig eigen of aangehuwd kind of pleegkind, dat niet zelf in deze belasting wordt aangeslagen.

Als pleegkind van den belastingplichtige wordt slechts aangemerkt, wie door hem als een eigen kind wordt onderhouden en opgevoed.

39. De belasting der vennootschappen, vereenigingen, maatschappijen en stichtingen, bedoeld bij art. 1b en c, en der lichamen vallende onder art. 2, is f 5 voor elk geheel bedrag van f 100.

HOOFDSTUK VII.

Belastingjaar.

40. Het belastingjaar begint met 1 Mei en eindigt met 30 April.

41. Voor hen, die op of na 1 Mei belastingplichtig worden ingevolge art. 1a of art. 2, wordt de belasting slechts geheven voor zooveel twaalfde gedeelten als er nog geheele maanden van het belastingjaar over zijn.

42. Het vorige artikel is niet van toepassing op de niet binnen het Rijk wonende of gevestigde personen en lichamen, die en voor zoover zij slechts tijdelijk binnen het Rijk een bedrijf of beroep uitoefenen.

De te dezer zake opgelegde aanslagen worden telkens na afloop van een kwartaal, bij gebleken noodzakelijkheid, door een naderen aanslag aangevuld.

HOOFDSTUK VIII.

Aangifte.

43. Ten behoeve der aanslagsregeling kunnen de belastingplichtigen tot het doen eener

aangifte worden uitgenoodigd door uitreiking van een daarvoor te bezigen biljet.

Zoodanig biljet zal worden uitgereikt aan :
1°. de personen wier namen zijn vermeld op de lijst, bedoeld bij art. 14, lid 1, der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 223) op de vermogensbelasting, zooals die wet is gewijzigd, laatstelijk bij de wet van 15 Juli 1907 (*Staatsblad* n°. 203);

2°. de overige binnen het Rijk wonende natuurlijke personen, wier inkomen, ongerekend de opbrengsten uit de bronnen van art. 4, onder 1°, 2°, en 4°, geacht wordt hoofdzakelijk te bestaan uit vaste traktementen of salarissen, of vier belastbaar inkomen in het vorige belastingjaar op f 2000 of meer is geschat;

3°. de in art. 2 bedoelde, niet binnen het Rijk wonende of gevestigde personen en lichamen, die persoonlijk of door een vertegenwoordiger een bedrijf of beroep (ambt, waardigheid, bediening en betrekking daaronder begrepen) binnen het Rijk uitoefenen, wanneer de som, waarnaar zij belastingplichtig zijn, vermoed wordt f 2000 of meer te bedragen;

4°. de vennootschappen, vereenigingen en maatschappijen, bedoeld in art. 1b en de stichtingen, bedoeld in art. 1c;

5°. de niet binnen het Rijk wonende of gevestigde personen en lichamen, die het genot hebben van een binnen het Rijk gelegen onroerend goed of van een op zoodanig goed gevestigd recht;

6°. ieder, die zijn verlangen te kennen geeft eene aangifte te doen.

44. De aangifte der binnen het Rijk wonende natuurlijke personen bestaat uit eene opgaaf van :

1°. het belastbaar inkomen, met summieri aanwijzing der bestanddeelen zoowel van het onzuiver inkomen als van den aftrek volgens art. 19;

2°. de kinderen, die voor vermindering der belasting in aanmerking komen;

3°. verdere bijzonderheden, die voor de uitvoering der wet noodig of van nut kunnen zijn.

De aangifte der vennootschappen, vereenigingen, maatschappijen en stichtingen, vallende onder art. 1, en der personen en lichamen vallende onder art. 2, is van gelijke strekking, behoudens de verschillen, die uit het verschil tusschen de bepalingen van hoofdstuk III of IV enerzijds en die van hoofdstuk II anderzijds voortvloeien.

Er zijn bijzondere biljetten tot aangifte van hetgeen door de bij art. 2 bedoelde be-

lastingsplichtigen, als deelgerechtigde in de opbrengst, genoten wordt uit bedrijven en beroepen, die binnen het Rijk worden uitgeoefend.

Voor de aangiftebiljetten worden de noodige formulieren vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.

45. Het aangiftebiljet kan worden uitgereikt :

indien het een minderjarige of onder curatele gestelde betreft, aan zijn wettelijken vertegenwoordiger of diens gemachtigde;

indien het een belastingplichtige betreft, die sedert den aanvang van het belastingjaar overleden is, aan een der erfgenamen, den executeur-testamentair of den bewindvoerder over de nalatenschap.

46. Voor buiten het Rijk gevestigde verzekeraars wordt aan ieder vertegenwoordiger binnen het Rijk een biljet uitgereikt tot aangifte voor zooveel zijn beheer betreft. Zijn er twee of meer vertegenwoordigers, doch is één hunner met het algemeen beheer belast, dan wordt alleen aan dezen een biljet uitgereikt tot aangifte voor het geheele Rijk.

De bijzondere aangiftebiljetten, bedoeld bij het voorlaatste lid van art. 44, worden uitgereikt aan dengene, die het bedrijf of beroep binnen het Rijk, persoonlijk of door een vertegenwoordiger, uitoefent. Zijn er twee of meer, dan wordt het biljet aan één hunner uitgereikt.

47. De uitreiking van aangiftebiljetten aan personen, die niet binnen het Rijk wonen, en aan buitenslands gevestigde lichamen kan geschieden door bezorging van het biljet aan hun binnen het Rijk gelegen kantoor, fabriek, winkel of andere inrichting voor de uitoefening van hun bedrijf of beroep of, indien zij voor de uitoefening van hun bedrijf of beroep een binnen het Rijk wonend vertegenwoordiger hebben, door bezorging van het biljet aan diens woning.

Voor personen als bedoeld bij het vorige lid, wier echtgenoot binnen het Rijk woont, kan het biljet worden bezorgd aan de woning der echtgenoot.

48. De zorg voor de uitreiking der aangiftebiljetten is opgedragen aan den ontvanger der directe belastingen.

De dag der uitreiking wordt, indien zij niet door middel van de post geschiedt, op het biljet vermeld.

49. Ieder, wien voor hem zelve of, krachtens art. 45 of 46, voor een ander een aangiftebiljet is uitgereikt, is gehouden dat biljet duidelijk,

stellig en zonder voorbehoud, naar waarheid in te vullen of te doen invullen en te onderteekenen.

50. De aangifte kan, namens hem die daartoe gehouden is, door een ander worden onderteekend, mits krachtens volmacht of krachtens vergunning van den ontvanger.

Indien iemand verklaart niet te kunnen schrijven, wordt het biljet, op zijn verlangen, met vermelding der reden door of vanwege den ontvanger ingevuld en, na voorlezing, namens den aangever onderteekend.

51. De aangiftebiljetten moeten binnen twintig dagen na de uitreiking ten kantore van den ontvanger worden terugbezorgd. Hiervoor kan kosteloos gebruik worden gemaakt van de post.

Desverlangd wordt een ontvangbewijs afgegeven.

De termijn voor de terugbezorging kan door den ontvanger worden verlengd.

Voor biljetten, die in het ongereede zijn geraakt, worden kosteloos nieuwe verstrekt.

52. De termijn van twintig dagen, bepaald bij het vorige artikel, geldt niet voor de vennootschappen, vereenigingen en maatschappijen, vallende onder art. 1. De bestuurders of beheerende vennoten mogen echter een besluit tot het doen eener belastbare uitdeeling niet uitvoeren, alvorens die uitdeeling is aangegeven.

Bij ontbinding der vennootschap, vereeniging of maatschappij zijn de met de vereffening belaste personen gehouden tot het doen van aangifte voor de heffing der belasting ingevolge art. 22. Zij zijn voor die belasting hoofdelijk aansprakelijk.

De aangiften volgens dit artikel worden gedaan door inlevering van een volgens de eischen van art. 49 ingevuld en onderteekend aangiftebiljet ten kantore van den ontvanger in wiens dienstkring de vennootschap, vereeniging of maatschappij gevestigd is.

HOOFDSTUK IX.

Aanslag.

A. Plaats van den aanslag.

53. De belastingplichtigen bedoeld bij art. 1a, worden aangeslagen in de gemeente, waar zij wonen; personen, die geen vaste woonplaats hebben, in de gemeente, waar zij zijn opgepoord of waar zij zich hebben aangemeld.

De belastingplichtigen bedoeld bij art. 1b en c, worden aangeslagen in de gemeente, waar zij gevestigd zijn.

54. Bezwaren betreffende de toepassing

van het vorige artikel kunnen door den aangeslagene binnen twee maanden na de dagteekening van het aanslagbiljet en door ieder ander belanghebbende uiterlijk binnen drie maanden na afloop van het belastingjaar bij Ons worden ingebracht.

Door Ons wordt beslist, den Raad van State gehoord.

55. De niet binnen het Rijk wonenden, die een uit 's Rijks schatkist bezoldigd ambt bekleeden of, zoodanig ambt bekleed hebbende, te dezer zake recht hebben op periodieke uitkeeringen uit 's Rijks schatkist, worden aangeslagen te 's Gravenhage. De overige belastingplichtigen bedoeld bij art. 2, worden aangeslagen in de gemeente waar het onroerend goed gelegen is of het bedrijf of beroep uitsluitend of hoofdzakelijk wordt uitgeoefend.

Het vorige lid is niet van toepassing op de belasting volgens art. 28, 29 of 30. Hiervoor worden aangeslagen:

de ondernemers van spoor- en tramwegdiensten te 's Gravenhage;

de verzekeraars in de gemeenten, waar hunne vertegenwoordigers zijn gevestigd, of, indien één hunner met het algemeen beheer binnen het Rijk is belast, in de gemeente, waar deze is gevestigd;

zij die slechts tijdelijk binnen het Rijk een bedrijf of beroep uitoefenen, in de gemeente, waar dit uitsluitend of hoofdzakelijk plaats vindt.

56. Door Onzen Minister van Financiën worden de noodige voorschriften gegeven nopens de gemeente, waar de belastingplichtigen worden aangeslagen voor wie door de bepalingen van het vorige artikel hetzij geene, hetzij meer dan ééne gemeente wordt aangewezen.

B. Schattingscommissiën.

57. In iedere gemeente is eene schattingscommissie, bestaande uit vijf leden.

Wij behouden Ons voor om voor meerdere gemeenten te zamen, gelegen in dezelfde provincie, slechts ééne schattingscommissie, en tevens om in eene gemeente meer dan ééne schattingscommissie, ieder voor een bepaald gedeelte, in te stellen.

58. De inspecteur der directe belastingen is ambtshalve lid en voorzitter der schattingscommissie.

De overige leden worden door den gemeenteraad benoemd, tenzij de schattingscommissie voor verschillende gemeenten te zamen is ingesteld, in welk geval deze leden worden

benoemd door Gedeputeerde Staten der provincie.

De inspecteur kan zich doen vertegenwoordigen door een ander ambtenaar der directe belastingen, aan te wijzen bij of krachtens voorschrift van Onzen Minister van Financiën.

59. De niet ambtelijke leden moeten den vollen ouderdom van 25 jaren hebben bereikt.

Tusschen de leden mag geen bloed- of aanverwantschap in den eersten of tweeden graad bestaan; noch mogen zij met elkander in het huwelijk verbonden zijn. Wie na zijne benoeming in een verboden graad van zwagerschap geraakt, behoeft niet af te treden. De zwagerschap houdt op door het overlijden van hem, die haar veroorzaakte.

60. De niet ambtelijke leden worden benoemd voor een tijdvak van vier jaren, ingaande met 1 Mei. Zij zijn herbenoembaar.

Tusschentijds kunnen zij door het college, dat hen benoemde, bij een met redenen omkleed besluit worden ontslagen. Bij ontslag of overlijden heeft eene nieuwe benoeming plaats voor het nog niet verstreken gedeelte van het vierjarig tijdvak.

61. De niet ambtelijke leden leggen, alvorens hunne taak te aanvaarden, in handen van den voorzitter den eed of de belofte af, dat zij de werkzaamheden aan hun ambt verbonden, naar plicht en geweten, nauwgezet en onpartijdig zullen verrichten, en dat zij de bij de wet op de inkomstenbelasting voorgeschreven geheimhouding zullen in acht nemen.

Van deze handeling wordt door den voorzitter melding gemaakt op de akte van benoeming.

Bij herbenoeming wordt geen nieuwe eed (of belofte) gevorderd, doch wordt door den voorzitter op de akte van benoeming naar den vroeger afgelegden eed (of belofte) verwezen.

62. Tot het nemen van een besluit wordt de tegenwoordigheid van ten minste drie leden vereischt.

De besluiten der commissie worden bij meerderheid van stemmen genomen. Wordt geen meerderheid verkregen, dan beslist de stem van den voorzitter.

De besluiten en uitgaande stukken worden door den voorzitter en ten minste één der overige leden geteekend.

63. Indien de commissie hare werkzaamheden niet tijdig aanvangt en ten einde brengt, kan de voorzitter door den directeur der directe belastingen worden gemachtigd om die werkzaamheden alleen af te doen.

64. De vergaderingen der commissie worden

op verlangen van den voorzitter bijgewoond door den ontvanger der directe belastingen, die alsdan eene raadgevende stem heeft.

65. De gemeente op wier grondgebied de commissie is gevestigd, verschaft, desgevorderd tegen vergoeding van Rijkswegen, het lokaal voor de vergaderingen der commissie en de benodigde verwarming, verlichting en schrijfbehoeften.

Aan de niet ambtelijke leden wordt door Ons presentiegeld toegekend.

C. Commissiën van aanslag.

66. In iedere inspectie der directe belastingen is eene commissie van aanslag.

De standplaats van den inspecteur is tevens de standplaats der commissie.

Wij behouden Ons voor in eene inspectie meer dan ééne commissie van aanslag in te stellen, ieder voor een bepaald gedeelte der inspectie, en voor eene commissie eene andere standplaats aan te wijzen dan die van den inspecteur.

67. De inspecteur der directe belastingen is ambtshalve lid der commissie van aanslag. Vier andere leden worden benoemd door Gedeputeerde Staten der provincie, waarin de standplaats der commissie is gelegen.

Bij het regelen der aanslagen van de in art. 43, lid 2, 1°, bedoelde personen, maakt een door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen inspecteur der registratie deel uit van de commissie.

In het geval bedoeld in het vorige lid is voorzitter der commissie de oudste in jaren der beide inspecteurs; in alle overige gevallen de inspecteur der directe belastingen.

68. De artt. 59 tot en met 62 zijn mede van toepassing op de commissiën van aanslag.

De gemeente, op wier grondgebied de commissie is gevestigd, verschaft, desgevorderd tegen vergoeding van Rijkswegen, het lokaal voor de vergaderingen der commissie en de benodigde verwarming, verlichting en schrijfbehoeften.

Aan de niet ambtelijke leden wordt door Ons presentiegeld toegekend.

D. Regeling der aanslagen.

69. De aanslagen der hier te lande wonende natuurlijke personen, aan of voor wie geen aangiftebiljet is uitgereikt, worden vastgesteld door de schattingscommissie.

De overige aanslagen worden vastgesteld door den inspecteur, met dien verstande, dat de aanslagen van de personen, bedoeld in art. 43,

lid 2, 1°. in overleg met den inspecteur der registratie worden vastgesteld.

Met afwijking van het bepaalde in het vorige lid worden de aanslagen vastgesteld door de commissie van aanslag:

a. op verlangen van den aangever;

b. indien de inspecteur het voor de juiste regeling van den aanslag noodig acht;

c. indien de inspecteur der registratie het voor de juiste regeling van den aanslag der in art. 43, lid 2, 1°., bedoelde personen noodig acht.

Waar in dit artikel en volgende artikelen zonder nadere aanduiding gesproken wordt van „inspecteur”, wordt daarmede bedoeld de inspecteur der directe belastingen.

70. De schattingscommissie, haar voorzitter, de commissie van aanslag en de inspecteur kunnen dengene, die eene aangifte heeft gedaan, uitnoodigen om mondeling of schriftelijk nadere inlichtingen te geven.

De aangever die ingevolge de wet verplicht is boek te houden is, desgevraagd, gehouden, den voorzitter der schattingscommissie of den inspecteur inzage te verlenen van boeken of andere bescheiden, die tot staving der aangifte of zijner nadere beweringen kunnen dienen.

De aanslagen worden zoo noodig met afwijking van de gedane aangifte vastgesteld.

71. De directeur der directe belastingen kan het besluit eener commissie nopens het opleggen of het bedrag van een aanslag vernietigen en den inspecteur tot de vaststelling van een aanslag machtigen.

Deze bevoegdheid moet binnen twee maanden worden uitgeoefend.

Geldt het den aanslag van een persoon als bedoeld in art. 43, lid 2, 1°., dan vraagt de directeur vooraf het advies van den inspecteur der registratie.

72. Op uitnoodiging van den inspecteur brengen de schattingscommissiën en commissiën van aanslag advies uit omtrent de regeling van aanslagen, die door een ander inspecteur of eene andere commissie moeten worden vastgesteld.

HOOFDSTUK X.

Bezwaren tegen den aanslag.

73. Hij die bezwaar heeft tegen den hem opgelegden aanslag, kan binnen twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet, een bezwaarschrift indienen bij den inspecteur.

74. Op de bezwaarschriften wordt uitspraak

gedaan door de commissie of den ambtenaar, die den aanslag heeft vastgesteld.

Is de aanslag vastgesteld door den inspecteur in overleg met den inspecteur der registratie, dan heeft gelijk overleg plaats omtrent de uitspraak op het bezwaarschrift.

Indien een der inspecteurs het verlangt, wordt uitspraak gedaan door de commissie van aanslag.

Indien de reclamant het verlangen daartoe heeft te kennen gegeven, wordt hij vooraf gehoord. Hij kan ook ambtshalve worden opgeroepen tot het verstrekken van inlichtingen of om de overwegingen te vernemen die bij de vaststelling van den aanslag hebben gegolden. Alle oproepingen worden gedaan op een termijn van ten minste vijf dagen en geschieden, voor zooveel de schattingscommissie en de commissie van aanslag betreft, door den voorzitter.

De reclamant kan, om geldige reden, zich door een gemachtigde doen vertegenwoordigen.

Hij is, desgevraagd, gehouden den voorzitter der schattingscommissie of den inspecteur inzage te verlenen van boeken of andere bescheiden die tot staving zijner beweringen kunnen dienen.

75. Indien de volgens hoofdstuk VIII vereischte aangifte niet is gedaan of niet volledig is voldaan aan de verplichting ingevolge art. 70 of 74, wordt de aanslag gehandhaafd, zoo niet is gebleken, dat en in hoever hij onjuist is.

Hij wien inzage van boeken of andere bescheiden is gevraagd, wordt geacht die in zijn bezit te hebben gehad, tenzij het tegendeel aannemelijk is gemaakt.

76. De uitspraak op het bezwaarschrift is met redenen omkleed.

Afschrift wordt door den inspecteur aan den reclamant gezonden, bij aangeteekenden brief of tegen gedagteekend ontvangbewijs.

77. Hij die bezwaar heeft tegen de uitspraak op zijn bezwaarschrift, kan binnen eene maand, nadat het afschrift ingevolge art. 76 ter post is bezorgd of tegen ontvangbewijs is uitgereikt, in beroep komen bij den raad van beroep voor de directe belastingen, tot wiens rechtsgebied de gemeente van aanslag behoort.

78. Is de uitspraak gedaan door de schattingscommissie of de commissie van aanslag, dan kan ook de inspecteur bij dien raad in beroep komen, mits vóór de toezending van het afschrift ingevolge art. 76. Maakt de inspecteur van deze bevoegdheid gebruik, dan geeft hij daarvan bij die toezending kennis aan den reclamant.

79. Het beroep op den raad wordt ingesteld door indiening van een met redenen omkleed beroepschrift. Een afschrift der uitspraak, waartegen het beroep is gericht, wordt daarbij overgelegd.

De inspecteur voegt bij zijn beroepschrift bovendien een afschrift hiervan.

80. Indien de volgens hoofdstuk VIII vereischte aangifte niet is gedaan of niet volledig is voldaan aan de verplichting ingevolge art. 70 of 74, wordt de aanslag, zooals hij laatstelijk is vastgesteld, gehandhaafd, zoo niet den raad is gebleken, dat en in hoever hij onjuist is.

Is in een dier gevallen de inspecteur krachtens art. 78 in beroep gekomen, dan wordt de oorspronkelijke aanslag hersteld, zoo niet den raad is gebleken, dat en in hoever hij onjuist was.

Hij wien inzage van boeken of andere bescheiden is gevraagd, wordt geacht die in zijn bezit te hebben gehad, tenzij het tegendeel voor den raad aannemelijk is gemaakt.

81. De raad kan toestaan, dat eene gedane aangifte wordt verbeterd.

Hij die bij zijne aangifte volhardt, kan door den raad worden uitgenoodigd haar door de volgende verklaring te bevestigen:

„Ik verklaar naar mijn beste weten, dat de aangifte, die hier voor mij ligt, overeenkomstig de bepalingen der wet naar waarheid is gedaan”.

Om geldige reden kan de raad toelaten, dat deze verklaring krachtens eene bijzondere volmacht wordt afgelegd.

Van het afleggen der verklaring wordt procesverbaal opgemaakt, dat door hem die haar aflegde, alsmede door den voorzitter en de leden van den raad wordt ondertekend.

De bevestigde aangifte wordt voor de uitspraak van den raad als juist beschouwd.

Wanneer de verklaring op de daartoe gedane uitnoodiging niet wordt afgelegd of het procesverbaal door hem, die haar aflegde, niet wordt ondertekend, handhaaft de raad den aanslag, zooals hij laatstelijk is vastgesteld, tenzij de inspecteur, krachtens art. 78 in beroep is gekomen, als wanneer de oorspronkelijke aanslag wordt hersteld.

Het tweede lid is alleen van toepassing op natuurlijke personen. Het blijft buiten toepassing, indien aan de verplichting ingevolge art. 70 of 74 niet volledig is voldaan.

HOOFDSTUK XI.

Navordering.

82. Bijaldien eenig feit grond oplevert voor het vermoeden, dat een aanslag ten onrechte

is achterwege gebleven of vernietigd, of dat een te lage aanslag is opgelegd, kan de te weinig geheven belasting van den belastingplichtige of zijne erfgenamen worden nagevorderd, zoolang niet sedert den aanvang van het belastingjaar twee jaren zijn verstreken.

Ontstaat dit vermoeden door eene aangifte, voor welke inlevering, overeenkomstig de bepalingen der Successiewet, uitstel is verleend, dan wordt de termijn, binnen welken de aanslag tot navordering kan worden opgelegd, van rechtswege met den tijd van het uitstel verlengd.

Navordering is niet toegelaten, wanneer geen verplichting tot het doen eener aangifte heeft bestaan.

83. De vaststelling der aanslagen tot navordering van belasting is opgedragen aan den inspecteur in wiens dienstkring de oorspronkelijke aanslag is opgelegd of vermoedelijk een aanslag had moeten zijn opgelegd.

84. Voor iedere navordering wordt de machtiging van een door Ons aan te wijzen hoofdambtenaar vereischt.

Alvorens deze machtiging te vragen, is de inspecteur verplicht den belastingplichtige, of na diens overlijden ieder der bekende erfgenamen, den executeur-testamentair of den bewindvoerder over zijne nalatenschap, mededeeling te doen van het in art. 82 bedoelde feit en van het bedrag, dat vermoedelijk ten onrechte niet in aanmerking is genomen, met uitnoodiging binnen een door den inspecteur te bepalen termijn van ten minste één maand de opheldering te geven, welke hij dienstig mocht achten.

Bij deze uitnoodiging voegt de inspecteur een afschrift der ingeleverde aangiften, betreffende de belastingjaren, waarover de navordering zich uitstrekt.

De tot de erfgenamen gerichte uitnoodiging kan worden gezonden aan de bij art. 19 der Successiewet bedoelde woonplaats. Zij kan, zoolang niet sedert de aangifte voor het recht van successie twee maanden zijn verstreken, tot de gezamenlijke erfgenamen, zonder uitdrukking van namen en woonplaatsen, zijn gericht.

Bij het aanvragen der machtiging wordt ten aanzien van de in art. 43, lid 2, 1°, bedoelde personen het advies overgelegd van den inspecteur der registratie.

Het bewijs der machtiging van den bij het eerste lid bedoelden hoofdambtenaar geldt als bewijs, dat de voorschriften van dit artikel zijn nageleefd.

Het tweede lid blijft buiten toepassing, indien door den belastingschuldige, of na zijn overlijden

door zijne erfgenamen, schriftelijk wordt verklaard, dat zij tot de daarbij bedoelde opheldering niet in staat zijn, of indien zij uit eigen beweging schriftelijk mededeeling hebben gedaan, dat de aanslag te laag is geschied of ten onrechte is achterwege gelaten of vernietigd en de inlichtingen worden verstrekt, noodig voor de regeling van een aanslag tot navordering.

85. De in een naderen aanslag te begrijpen belasting wordt met het viervoud daarvan verhoogd, tenzij blijkt, dat slechts over één belastingjaar te weinig belasting is geheven.

In geval van navordering over twee belastingjaren wordt de verhoging slechts toegepast op één der bedragen, die van den belastingplichtige te weinig zijn geheven, bij verschil op het grootste.

86. Door een aanslag, opgelegd naar aanleiding van eene uit eigen beweging gedane mededeeling, als bedoeld in het slot van art. 84, vervalt niet het recht van navordering voor de belasting, welke daarna nog te weinig mocht zijn geheven.

87. Hij die bezwaar heeft tegen den hem opgelegden aanslag tot navordering van belasting kan, binnen twee maanden na de dagteekening van het aanslagbiljet, een met redenen omkleed beroepschrift indienen bij den raad van beroep voor de directe belastingen tot wiens rechtsgebied de gemeente van aanslag behoort.

88. Indien de aangeslagene is overleden, kan de erfgenaam, executeur-testamentair of bewindvoerder, die tegen den aanslag is opgekomen, door den raad worden uitgenoodigd, hetzij terstond, hetzij in eene nadere vergadering, de volgende verklaring af te leggen:

„Ik verklaar, dat ik niet weet, noch vermoed, dat papieren behorende tot den boedel van N. N., na zijn (haar) overlijden vernietigd of weggenomen zijn met het doel de bewijzen van te lage aangifte voor de inkomstenbelasting te doen verdwijnen.

„Ik verklaar, dat ik de papieren van dien boedel, voor zoover voorhanden, onderzocht heb en dat ik noch door dat onderzoek, noch door eenige andere omstandigheid, van welken aard ook, weet of vermoed, dat de aangifte van N. N. voor de inkomstenbelasting over het belastingjaar (een der belastingjaren) te laag is gedaan”.

Indien geen aangifte is gedaan, worden de woorden „te lage aangifte voor de inkomstenbelasting” vervangen door: „te lagen aanslag in de inkomstenbelasting”. Het slot der verklaring luidt alsdan: „dat N. N. in de inkom-

stenbelasting over het belastingjaar (een der belastingjaren) te laag is aangeslagen”.

Het formulier der verklaring wordt, ingeval oorspronkelijk geen aanslag was opgelegd of ingeval het een vernietigden aanslag betreft, zoo noodig gewijzigd.

Om geldige reden kan de raad toelaten, dat een ander dan hij die het beroepschrift heeft ingediend, de verklaring aflegt.

Van het afleggen der verklaring wordt procesverbaal opgemaakt, dat door hem die haar aflegde, alsmede door den voorzitter en de leden van den raad wordt onderteekend.

Het afleggen der verklaring heeft ten gevolge, dat de aanslag wordt vernietigd.

Wanneer de verklaring op de daartoe gedane uitnoodiging niet wordt afgelegd of het procesverbaal door hem die haar aflegde, niet wordt onderteekend, handhaaft de raad den aanslag.

89. Indien eene navordering in verband staat met navordering van vermogensbelasting, is de inspecteur der registratie tevens belast met de in dit hoofdstuk bedoelde verrichtingen van den inspecteur der directe belastingen.

HOOFDSTUK XII.

Verhoging van den aanslag.

90. Elk beroepschrift ingediend krachtens art. 77 of 87, moet voor zoover niet beweerd wordt, dat geen aanslag had mogen zijn opgelegd, zoodanig zijn ingericht, dat daaruit eene conclusie kan worden getrokken ten aanzien van het bedrag, dat volgens den appellant van moeten worden geheven.

91. Indien de volgens de uitspraak van den raad van beroep verschuldigde of te recht nagevorderde belasting het bij art. 90 bedoelde bedrag te boven gaat, wordt de aanslag verhoogd met vijf en twintig ten honderd van het verschil. Had volgens den appellant geen aanslag mogen zijn opgelegd, dan strekt de verhoging zich uit tot het geheele bedrag van den door den raad gehandhaafden of vastgestelden aanslag.

Zij blijft achterwege, indien of voor zooveel het beroep uitsluitend gegrond was op verkeerde toepassing of schending der wet, alsmede indien het beroep is ingesteld tegen eene uitspraak niet voldoende aan het eerste lid van art. 76.

De nadere aanslag voor de verhoging wordt vastgesteld door den inspecteur.

92. Hij die bezwaar heeft tegen den hem opgelegden naderen aanslag volgens het vorige artikel, kan binnen twee maanden na de dag

teekening van het aanslagbiljet een met redenen omkleed beroepschrift bij den raad van beroep indienen.

HOOFDSTUK XIII.

Ontheffingen.

93. Ontheffing van den aanslag over de nog niet ingetreden maanden van het belastingjaar wordt verleend:

a. aan den belastingplichtige bedoeld bij art. 1a, die het Rijk metterwoon verlaat;

b. aan den belastingplichtige bedoeld bij art. 2, die zich binnen het Rijk metterwoon vestigt of die ophoudt in één of meer der bij dat artikel gestelde gevallen te verkeeren.

94. Bij overlijden van een belastingplichtige wordt, indien het inkomen, waarvoor hij is of wordt aangeslagen, geheel of ten deele bestond uit opbrengst van onderneming of arbeid, uit periodieke uitkeeringen van het leven afhankelijk of uit opbrengst van zaken waarvan hij vruchtgenot had, aan zijne erfgenamen over de nog niet ingetreden maanden van het belastingjaar geheele of gedeeltelijke ontheffing van zijn aanslag verleend.

Grondslag voor het berekenen der ontheffing is het verschil tusschen den aanslag en de belasting, die over gelijk tijdvak zou zijn geheven, indien de opbrengst van onderneming tot geen hooger bedrag dan vier ten honderd 's jaars van het daarin belegde eigen kapitaal in rekening ware gebracht en de verdere onder het vorige lid vallende bestanddeelen van het inkomen buiten aanmerking waren gelaten.

95. Aan den belastingplichtige bedoeld bij art. 1a, alsmede aan den Nederlandschen ambtenaar belastingplichtig volgens art. 2, wordt, indien zijn belastbaar inkomen, berekend over een jaar, door het staken van een bedrijf of beroep, door het eindigen van een vruchtgenot of door het ophouden van periodieke uitkeeringen als bedoeld bij art. 8, daalt beneden drie vierde van het bedrag waarnaar zijn aanslag is of wordt geregeld, over de nog niet ingetreden maanden van het belastingjaar eene ontheffing op dien aanslag verleend.

Grondslag voor het berekenen der ontheffing is het verschil tusschen den aanslag en de belasting die naar het overgebleven belastbaar inkomen over gelijk tijdvak zou zijn geheven.

De ontheffing wordt niet verleend, wanneer binnen drie maanden het belastbaar inkomen, door het ontstaan eener nieuwe bron van inkomen uit bedrijf of beroep, vruchtgenot of periodieke uitkeering, stijgt tot of boven het hiervoren bedoelde drie vierde gedeelte.

96. De ontheffingen volgens dit hoofdstuk moeten, uiterlijk binnen drie maanden na afloop van het belastingjaar, schriftelijk worden aangevraagd aan den inspecteur in wiens dienstkring de aanslag is of zal worden opgelegd.

97. De uitspraak van den inspecteur op een verzoekschrift als bedoeld bij het vorige artikel, is met redenen omkleed, wanneer het verzoek geheel of ten deele wordt afgewezen.

Mededeeling der uitspraak wordt aan den verzoeker gezonden bij aangeteekenden brief of tegen gedagteekend ontvangbewijs.

98. Hij die bezwaar heeft tegen de uitspraak op zijn verzoekschrift, kan binnen eene maand, nadat de mededeeling ingevolge het vorige artikel ter post is bezorgd of tegen ontvangbewijs is uitgereikt, in beroep komen bij den raad van beroep voor de directe belastingen tot wiens rechtsgebied de gemeente van aanslag behoort.

Het beroep op den raad wordt ingesteld door indiening van een met redenen omkleed beroepschrift.

Een afschrift der uitspraak van den inspecteur wordt daarbij overgelegd.

HOOFDSTUK XIV.

Vorkoming van dubbele belasting.

99. Indien een persoon, vallende onder art. 1a, tevens in éne of meer der koloniën en bezittingen van het Rijk aan eene inkomstenbelasting is onderworpen, wordt zijne volgens artt. 37 en 38 berekende belasting verminderd met de belasting, eveneens volgens die artikelen berekend, voor een inkomen gelijk aan het gedeelte van zijn inkomen, dat in de koloniën en bezittingen belastbaar is.

100. Vóór 1 Januari 1915 wordt een voorstel van wet ingediend, waarbij geregeld wordt in welke gevallen eene vennootschap, vereniging of maatschappij, vallende onder art. 1b, die niet uitsluitend binnen het Rijk aan eene inkomstenbelasting of andere naar de winst geheven belasting is onderworpen, recht heeft op vermindering of ontheffing van belasting.

101. Wij behouden Ons voor met vreemde mogendheden verdragen te sluiten waardoor, onder inachtneming van het beginsel van wederkeerigheid, zooveel mogelijk wordt voorkomen, dat een inkomen of een gedeelte van een inkomen zoowel in Nederland als in het vreemde land — rechtstreeks of door middel van de bron waaruit het wordt verkregen — door directe belastingen van den Staat wordt getroffen.

HOOFDSTUK XV.

Bijzondere bepalingen.

102. Het is een ieder verboden hetgeen hem in zijn ambt of betrekking, bij de uitvoering dezer wet of in verband daarmede, nopens inkomen, opbrengst, uitdeelingen, en in het algemeen nopens de zaken of werkzaamheden van een ander, blijkt of medegeedeeld wordt, verder bekend te maken dan noodig is voor de uitoefening van dat ambt of die betrekking, of voor de invordering van eenige aan den lande verschuldigde belasting.

Het verbod van dit artikel geldt mede voor deskundigen, die in verband met de uitvoering dezer wet worden geraadpleegd of met eenige werkzaamheid belast.

103. De bestuurders of beheerende vennooten der bij art. 1b bedoelde vennootschappen, vereenigingen en maatschappijen, zijn gehouden telkens binnen veertien dagen na de vaststelling der balans, een gewaarmerkt afschrift, zoowel daarvan als van de winst- en verliesrekening, te zenden aan den inspecteur in wiens dienstkring de vennootschap, vereeniging of maatschappij is gevestigd.

Indien in plaats van balans en winst- en verliesrekening, eene rekening in anderen vorm wordt opgemaakt, moet een gewaarmerkt afschrift van deze rekening binnen veertien dagen na hare vaststelling aan den inspecteur worden gezonden.

De inspecteur kan voormelden termijn verlangden en kan genoegnemen met gewaarmerkte uittreksels.

104. Wij behouden Ons voor, bij algemeen maatregel van bestuur bepalingen vast te stellen tot verzekering der belasting van personen, die binnen het Rijk een bedrijf of beroep uitoefenen zonder er eene vaste woonplaats te hebben.

105. De gemeentebesturen zijn gehouden aan de inspecteurs der directe belastingen, op hun verzoek, kosteloos inzage te geven van de kohieren der directe belasting naar het inkomen en toe te laten, dat zij daarvan afschrift of uittreksel nemen of doen nemen.

Zij verschaffen kosteloos de inlichtingen, die hun door de ambtenaren der directe belastingen voor de uitvoering dezer wet worden gevraagd.

106. Een ieder is gehouden aan den inspecteur der directe belastingen binnen wiens dienstkring hij woont of gevestigd is, op diens aanvraag, binnen veertien dagen eene onder-

teekende opgaaf te verstrekken van de in zijn dienst zijnde personen, die hier te lande wonen of werkzaam zijn, met vermelding, voor elk hunner, van zijne woonplaats en de belooning die hij in eenigen vorm geniet.

De termijn voor het verstrekken der opgaaf kan door den inspecteur worden verlengd.

107. De gemeentebesturen zijn bevoegd om kosteloos inzage en afschrift te nemen of door een of meer gemeenteamttenaren te doen nemen van de kohieren van aanslagen in de inkomstenbelasting, een en ander voor zooveel betreft de gemeentelijke belastingplichtigen. Bovendien kunnen zij schriftelijk aan de betrokken Rijksambtenaren inlichtingen vragen nopens de bestanddeelen van het vermogen van een zoodanigen belastingplichtige, welke bij de vaststelling van den aanslag in aanmerking zijn genomen. Deze inlichtingen worden schriftelijk verstrekt.

108. Ten behoeve van de uitvoering dezer wet kunnen de ambtenaren, ressorteerende onder het Departement van Financiën, door het Hoofd van dat Departement worden ontheffing van de geheimhouding, die hun, in welken vorm ook, bij de wet is opgelegd.

109. Onjuiste aanslagen kunnen door den directeur der directe belastingen, op voorstel van de commissie of den ambtenaar, die den aanslag heeft vastgesteld, ambtshalve worden verminderd.

De ontheffingen volgens hoofdstuk XIII kunnen door dien directeur ambtshalve worden verleend.

110. Wij behouden Ons voor, op grond van dwaling of verschoonbaar verzuim, kwijtschelding of vermindering te verleenen van den aanslag, van den aanslag tot navordering en van de verhooging, in de artt. 85 en 91 genoemd.

111. Ten aanzien van den aanslag van een overledene kunnen zijne erfgenamen de bezwaar-, verzoek- en beroepschriften indienen tot welker indiening de overledene bevoegd zou zijn geweest.

112. Voor het indienen van bezwaar-, verzoek- en beroepschriften kunnen worden vertegenwoordigd:

de erfgenamen van een aangeslagene, door één hunner, den executeur-testamentair of den bewindvoerder over de nalatenschap;

minderjarigen en onder curatele gestelden door hun wettelijken vertegenwoordiger.

Alle bezwaar-, verzoek- en beroepschriften kunnen door een gemachtigde worden onder- teekend.

In alle bezwaar-, verzoek- en beroepschriften moet, indien degene die voor zich zelf of als vertegenwoordiger optreedt, niet binnen het Rijk woont of gevestigd is, woonplaats binnen het Rijk worden gekozen.

113. De aanslagbiljetten worden in gesloten omslag uitgereikt.

Aanslagbiljetten, die bij de betaling in gesloten omslag worden aangeboden, worden, na afschrijving der betaalde som, op dezelfde wijze teruggegeven.

114. De belasting der personen vallende onder art. 1a, die geen vaste woonplaats binnen het Rijk hebben, alsmede de belasting ingevolge art. 1b en c en art. 2, is dadelijk in haar geheel invorderbaar.

115. Voor een aanslag tot navordering van belasting, die na overlijden van den belastingplichtige wordt vastgesteld, en voor de verhooging van dien aanslag ingevolge art. 91, zijn de erfenamen niet verder aansprakelijk dan ieder tot het beloop van zijn erfdeel, vermeerderd met het bedrag van hetgeen hem gelegeerd is.

116. De stukken betreffende de toepassing dezer wet of daaruit voortvloeiende, zijn vrij van zegel en worden, voor zoover aan de formaliteit van registratie onderworpen, kosteloos geregistreerd.

Voor de aangeteekende brieven, te verzenden krachtens de artt. 76 en 97, wordt vrijstelling verleend van het aantekenrecht, bedoeld in art. 11 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87). Voor die brieven vervalt de aanspraak op schadevergoeding, bedoeld in art. 12 dier wet.

HOOFDSTUK XVI.

Strafrechtelijke bepalingen.

117. Hij die eene aangifte, als bedoeld bij hoofdstuk VIII, voor zich zelven of voor een ander, opzettelijk onjuist of onvolledig doet, wordt, indien daaruit nadeel voor het Rijk kan ontstaan, gestraft met geldboete van ten hoogste drie duizend gulden.

De bepaling van het eerste lid blijft buiten toepassing, indien de aangever, zolang het openbaar ministerie niet is verwittigd, uit eigen beweging alsnog eene juiste en volledige aangifte doet, mits :

hetzij de aanslag nog niet is vastgesteld en de aangever niet overeenkomstig art. 70 tot het geven van nadere inlichtingen of tot het verlenen van inzage van boeken of andere bescheiden is uitgenoodigd ;

hetzij de aanslag te laag is vastgesteld.

118. Hij die in de gevallen, bedoeld bij

artt. 81 en 88, persoonlijk of door een bijzonder daartoe gemachtigde, opzettelijk eene valsche verklaring aflegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren.

119. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren wordt gestraft :

1°. hij die aan den inspecteur, de schattingscommissie, de commissie van aanslag of den raad van beroep, opzettelijk een valsch of vervalscht geschrift als bewijsstuk overlegt ;

2°. hij die, nadat hem door den voorzitter der schattingscommissie, den inspecteur of den raad van beroep, is gevraagd inzage te verlenen van boeken of andere bescheiden, die tot staving zijner aangifte of bewering kunnen dienen, of nadat zijn aanbod om inzage van boeken of bescheiden te verlenen, is aanvaard, aan dien ambtenaar of raad, of aan den door den raad aangewezen deskundige, opzettelijk een valsch of vervalscht boek of ander geschrift ter inzage aanbiedt ;

3°. hij die, door den inspecteur gevraagd om eene opgaaft als bedoeld bij art. 106, opzettelijk eene valsche of vervalschte opgaaft verstrekt ;

4°. hij die, naar aanleiding van art. 103, aan den inspecteur opzettelijk een valsch of vervalscht afschrift of uittreksel van eene balans of rekening zendt.

120. Hij die opzettelijk de bij art. 102 opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden.

Hij aan wiens schuld schending van de geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

Geene vervolging wordt ingesteld dan op klachte van hem te wiens aanzien de geheimhouding is geschonden.

121. Hij die niet volledig voldoet aan zijne verplichting ingevolge art. 106, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Indien de verplichting ingevolge dat artikel rustte op eene naamlooze vennootschap, eene coöperatieve of andere rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging, eene onderlinge verzekeringmaatschappij of eene stichting, wordt de strafvervolging ingesteld en wordt de straf uitgesproken tegen de leden van het bestuur.

122. Overtreding van art. 103 wordt gestraft met geldboete van ten hoogste duizend gulden.

123. Overtreding der krachtens art. 104 bij algemeen maatregel van bestuur vastgestelde bepalingen wordt gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

124. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als misdrijven, behalve de feiten strafbaar volgens artt. 121, 122 en 123, die als overtredingen worden beschouwd.

125. Met het opsporen van overtredingen dezer wet zijn, behalve de bij art. 8, nos. 1—4 en 6, van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de ambtenaren der directe belastingen.

Zij maken van hunne bevinding proces-verbaal op, dat bij overtreding van art. 121, 122 of 123, den bekeurde in afschrift wordt medegedeeld.

126. De feiten strafbaar volgens artt. 121, 122 en 123, worden vanwege Onzen Minister van Financiën vervolgd op de wijze bedoeld bij art. 141, 2°. van het Wetboek van Strafvordering.

Wanneer is aan te nemen, dat bij den bekeurde geen opzet tot ontduiking van belasting heeft bestaan, kan hij, zoolang hij niet is gedagvaard, door of vanwege den Minister tot transactie worden toegelaten.

127. Wanneer eene veroordeeling krachtens art. 117 onherroepelijk is geworden of daaraan door den veroordeelde vrijwillig is voldaan, wordt de aan het Rijk onthouden belasting, ook na het verstrijken van den bij art. 82 bepaalden termijn, nagevorderd. Art. 84 is hierbij niet van toepassing.

Tegen den aanslag kan niet worden opgekomen. Gebleken abuizen in de berekening worden door den directeur ambtshalve hersteld.

HOOFDSTUK XVII.

Overgangs- en slotbepalingen.

128. Van de pensioenen, wachtgelden en lijfrenten, die vóór het in werking treden dezer wet zijn ingegaan, zijn de eerste f 1000 slechts voor de helft aan de belasting onderworpen.

Deze bepaling is niet van toepassing op lijfrenten, die bij huwelijksche voorwaarden of ter zake van huwelijk, door bloedverwanten of aangehuwden in de rechte opgaande linie, ten behoeve van kinderen of andere afstammelingen zijn gevestigd.

129. In afwachting dat de wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) op de invordering van 's Rijks directe belastingen door eene nieuwe wet wordt vervangen, gelden voor de inkomstenbelasting de volgende afwijkende bepalingen.

De kohieren worden niet executoir verklaard of afgekondigd. De invordering geschiedt krachtens de kohieren zooals zij door den inspecteur zijn vastgesteld.

De aanslagen naar tijdsgelang zijn invorderbaar in zooveel gelijke termijnen als er na de

maand die in de dagteekening van het aanslagbiljet is vermeld, nog maanden van het belastingjaar overblijven. Op den laatsten dag van elke dier maanden vervalt een termijn. Vermeldt de dagteekening van het aanslagbiljet eene latere maand dan de voorlaatste van het belastingjaar, dan is de aanslag dadelijk in zijn geheel invorderbaar.

De aanslag is mede dadelijk in zijn geheel invorderbaar, wanneer de aangeslagene het Rijk metterwoon wil verlaten.

De belasting die drie jaren na de dagteekening van het aanslagbiljet of na de laatst beteckende akte van vervolging niet is ingevorderd, is verjaard.

130. In de wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 223) wordt de volgende wijziging gebracht:

Artikel 10 wordt gelezen:

Indien de waarde van het vermogen, overeenkomstig de vorige artikelen bepaald, minder bedraagt dan f 16,000, is geen belasting verschuldigd. Is de waarde f 16,000 of meer, doch minder dan f 30,000, dan is verschuldigd f 1 van elke geheele som van f 1000, waarmede zij het bedrag van f 15,000 te boven gaat. Is zij f 30,000 of meer, dan is verschuldigd f 0.50 van elke geheele som van f 1000.

131. Behalve voor de reeds verschuldigde belasting, vervalt, bij de invoering dezer wet, de wet van 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149) tot heffing eener belasting op bedrijfs- en andere inkomsten.

De belasting wegens uitdeelingen, als bedoeld bij art. 5 § 1 dier wet, welke vóór 1 Mei 1915 worden gedaan en betrekking hebben op een boekjaar, dat op of na dien dag eindigt, bedraagt f 5 van elke geheele som van f 100.

Vóór 1 Januari 1915 wordt een voorstej van wet ingediend waarbij het bedrag van het overgangsrecht bepaald in art. 43 der Successiewet wordt herzien.

132. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel: „Wet op de Inkomstenbelasting 1914”.

133. Deze wet treedt in werking op 1 Mei 1915, met uitzondering van de bepalingen vervat in artt. 100, 101 en het tweede en derde lid van art. 131, welke bij hare afkondiging in werking treden.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 19den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

(*Uitgeg.* 31 Dec. 1914.)

19 December 1914. WET, houdende instelling van raden van beroep voor de directe belastingen en vaststelling van algemeene bepalingen betreffende het beroep op die colleges. S. 564.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1911/12, n°. 144, 1, 4, 5, 7; 1912/13 n°. 44, 3, 4, 5; 1913/14 n°. 18; 34, 37, 44, 49.

Hand. id. 1913/14 *bladz.* 2167—2178, 2262.
Hand. 1^e Kamer 1913/14, *bladz.* 578.

Bijl. 1^e Kamer 1914/15, n°. 5.

Hand. id. 1914/15, *bladz.* 37—46, 48—60.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, raden van beroep voor de directe belastingen in te stellen en algemeene bepalingen vast te stellen betreffende het beroep op die colleges ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

HOOFDSTUK I.

Raden van beroep.

Art. 1. In elke provincie of in elk gedeelte eener provincie, door Ons aan te wijzen, wordt een raad van beroep voor de directe belastingen ingesteld, welks standplaats door Ons wordt aangewezen.

2. De raad bestaat uit drie leden, van wie één wordt benoemd door gedeputeerde staten der provincie, één door de arrondissementsrechtbank, tot wier rechtsgebied de standplaats van dien raad behoort, en één door Onzen Minister van Financiën.

Op dezelfde wijze wordt voor ieder lid ten minste één plaatsvervanger benoemd en bij ontslag of overlijden in eene vacature voorzien.

Om de twee jaren treden een der leden en zijne plaatsvervangers af volgens rooster, door den raad op te maken.

De aftredenden zijn herbenoembaar.

Zooewel genoemde colleges als Onze Minister kunnen ieder een door hen benoemd lid of plaatsvervanger ook tusschentijds bij een met redenen omkleed besluit ontslaan.

3. De voorzitter van den raad en zijn plaatsvervanger worden door Ons benoemd en ontslagen. Zij hebben alleen raadgevende stem.

4. De voorzitter, de leden en de plaatsvervangers moeten den vollen ouderdom van 30 jaren bereikt hebben. Tusschen hen mag geen bloedverwantschap of zwagerschap tot en met den derden graad bestaan ; noch mogen zij met elkander in het huwelijk verbonden zijn. De zwagerschap houdt op door het overlijden van hem, die haar veroorzaakte.

De voorzitter, de leden en de plaatsvervangers moeten hunne woonplaats hebben binnen het rechtsgebied van den raad.

Rijksambtenaren ressorteerende onder het Departement van Financiën zijn niet tot voorzitter, lid of plaatsvervanger benoembaar.

5. De raad kiest uit zijn midden een secretaris.

Op verzoek van den raad kan Onze Minister van Financiën een ambtenaar aanstellen om den secretaris bij te staan.

6. De voorzitter en de leden van den raad en hunne plaatsvervangers leggen, alvorens hun ambt te aanvaarden, ten overstaan van Onzen commissaris in de provincie den eed of belofte af, dat zij het naar plicht en geweten, nauwgezet en onpartijdig zullen waarnemen.

Van deze handeling wordt door Onzen commissaris melding gemaakt op de akte van benoeming.

Bij herbenoeming wordt geen nieuwe eed (of belofte) gevorderd, doch wordt door Onzen commissaris op de akte van benoeming naar den vroeger afgelegden eed (of belofte) verwezen.

Wegens het afleggen van den eed of belofte en de vermelding daarvan of verwijzing daaraan zijn geene kosten verschuldigd.

7. De raad vergadert op plaats en tijd door den voorzitter te bepalen.

De vergaderingen zijn niet openbaar.

De raad besluit bij meerderheid van stemmen.

Zijn meer dan twee verschillende gevoelens uitgebracht, dan beslist de voorzitter welk gevoelens zal worden gevolgd.

8. Aan den voorzitter en de leden van den raad en hunne plaatsvervangers wordt door Ons, behalve vergoeding van reis- en verblijfkosten, vacatiegeld en aan den secretaris bovendien vergoeding voor bureaunkosten toegekend.

9. De kosten van huur, verwarming, verlichting en schoonhouden van het lokaal, waarin de raad vergadert, en van bediening, komen ten laste van het Rijk.

HOOFDSTUK II.

Behandeling van het beroep.

10. Elk bij den raad van beroep ingekomen beroepschrift wordt, binnen eene week na ontvangst, door den secretaris gezonden aan den ambtenaar die de uitspraak heeft gedaan of den aanslag heeft vastgesteld waartegen het beroep is gericht.

Betreft het beroepschrift de uitspraak eener

commissie, dan wordt het gezonden aan den ambtenaar die voorzitter der commissie is.

Het vorige lid blijft buiten toepassing, indien het beroep door den ambtenaar zelfven is ingesteld.

11. Indien een beroepschrift, niet vallende onder het laatste lid van art. 10, volgens de eischen der bijzondere belastingwet niet volledig is, stelt de ambtenaar wien het is toegezonden, den belanghebbende in de gelegenheid het geschrift met het ontbrekende aan te vullen.

De ambtenaar zendt het beroepschrift binnen eene maand na ontvangst aan den raad van beroep terug. Hij kan een vertoogschrift daarbij overleggen, onder bijvoeging van een afschrift.

De termijn van terugzending kan door den voorzitter van den raad worden verlengd.

Binnen eene week nadat het vertoogschrift is ingekomen, zendt de secretaris een door hem voor eensluitend geteekend afschrift daarvan aan den belanghebbende.

12. In het geval bedoeld bij art. 10, laatste lid, zendt de secretaris binnen eene week nadat het beroepschrift is ingekomen, een door hem voor eensluitend geteekend afschrift daarvan, bij aangeteekenden brief, aan den belanghebbende.

Deze kan binnen eene maand nadat het afschrift ter post is bezorgd, een vertoogschrift bij den raad van beroep indienen.

Binnen eene week nadat het vertoogschrift is ingekomen, zendt de secretaris een door hem voor eensluitend geteekend afschrift daarvan aan den ambtenaar bedoeld bij art. 10.

13. Alvorens uitspraak te doen, hoort de raad van beroep mondeling den bij art. 10 bedoelden ambtenaar, die te dien einde door den secretaris, ten minste vijf dagen vóór de vergadering, schriftelijk wordt opgeroepen.

De secretaris deelt aan den belanghebbende mede, dat hij op dag en uur voor de behandeling der zaak bepaald, desverlangende, mondeling door den raad zal worden gehoord. Ook deze mededeeling wordt schriftelijk en ten minste vijf dagen vóór de vergadering gedaan.

Om geldige redenen, ter beoordeeling van den voorzitter, kan de belanghebbende zich door een gemachtigde doen vertegenwoordigen.

Zoowel de belanghebbende als de ambtenaar kan zich door een advocaat of procureur doen bijstaan.

De behandeling der zaak wordt, zoo noodig, door den voorzitter verdaagd.

14. De oproepingen, bedoeld bij het vorige artikel, worden niet gedaan zoolang nog een vertoogschrift kan inkomen, en indien een vertoogschrift is ingediend, niet voordat een afschrift daarvan volgens art. 11 of 12 is verzonden.

15. De raad van beroep kan deskundigen raadplegen of voor de inzage van boeken of andere bescheiden aanwijzen.

Alvorens zijne taak te aanvaarden, legt de deskundige in handen van den voorzitter den eed of de belofte af, dat hij volgens zijn geweten verslag zal uitbrengen.

Aan de deskundigen wordt door den voorzitter van den raad, ten laste van het Rijk, vergoeding toegekend volgens de artt. 61, 63, 65 en 66 van het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken.

16. De uitspraak van den raad van beroep is met redenen omkleed.

Zij vermeldt den dag waarop zij wordt vastgesteld, en wordt door den voorzitter en den secretaris onderteekend.

Afschrift wordt door den secretaris, bij aangeteekenden brief, gelijktijdig aan den belanghebbende en aan den bij art. 10 bedoelden ambtenaar gezonden.

Nadat de uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan, zendt de secretaris de stukken onverwijld aan de rechthebbenden terug.

17. Indien een beroepschrift bij een onbevoegden raad is ingediend, zendt de secretaris het onverwijld aan den bevoegden raad. Het beroepschrift wordt geacht bij dezen raad te zijn ingediend op den dag waarop het bij eerstbedoelden raad is ingekomen.

HOOFDSTUK III.

Beroep in cassatie van de uitspraken der raden van beroep.

18. Tegen de uitspraken der raden van beroep kan beroep in cassatie worden ingesteld bij den Hoogen Raad door den belanghebbende en door Onzen Minister van Financiën, doch alleen wegens verkeerde toepassing of schending der wet.

19. Het beroep in cassatie wordt ingesteld door, binnen eene maand nadat het afschrift der uitspraak volgens art. 16 ter post is bezorgd, een beroepschrift in cassatie aan den raad van beroep in te zenden. Het beroepschrift wordt door de partij of haren gemachtigde onderteekend.

Een afschrift van het beroepschrift in cassatie en een afschrift der aangevallen uitspraak worden daarbij overgelegd.

20. Nadat de termijn voor het instellen van beroep in cassatie is verstreken, zendt de secretaris het ingekomen beroepschrift met de tot de uitspraak betrekking hebbende stukken welke onder hem mochten berusten, en na bijvoeging, voor zooveel noodig, van de bij art. 19 bedoelde afschriften, onverwijld ter griffie van den Hoogen Raad in.

21. De griffier van den Hoogen Raad zendt het door hem voor eensluidend geteekend afschrift van het beroepschrift onverwijld, bij aangeteekenden brief of tegen gedagteekend ontvangbewijs, aan dengene die met den appellant tot het instellen van beroep in cassatie gerechtigd was.

Deze kan binnen eene maand nadat het afschrift ter post is bezorgd of tegen ontvangbewijs is uitgereikt, bij den Hoogen Raad een vertoogschrift indienen. Een afschrift van het vertoogschrift wordt daarbij overgelegd.

De griffier van den Hoogen Raad zendt, op de wijze in het eerste lid bepaald, het door hem voor eensluidend geteekend afschrift van het vertoogschrift onverwijld aan den appelland.

22. Indien, hetzij in het beroepschrift, hetzij in het vertoogschrift, hetzij door den appellant, binnen veertien dagen nadat het afschrift van het vertoogschrift ter post is bezorgd of tegen ontvangbewijs is uitgereikt, schriftelijk is verzocht de zaak mondeling te mogen doen toelichten, bepaalt de president van den Hoogen Raad dag en uur, waarop de zaak door de advocaten van partijen in raadkamer zal kunnen worden bepleit.

De griffier stelt beide partijen of de door hen aangewezen advocaten ten minste tien dagen te voren hiermede in kennis.

23. Na afloop der pleidooien of, indien deze niet zijn verzocht, na indiening der schrifturen door partijen, stelt de griffier alle stukken in handen van den procureur-generaal bij den Hoogen Raad.

De procureur-generaal brengt zijne schriftelijke conclusie ter kennis van den Hoogen Raad.

De Hooge Raad doet uitspraak in raadkamer. Afschrift van het arrest wordt door den griffier gezonden aan den belanghebbende en aan Onzen Minister van Financiën.

24. Wanneer de Hooge Raad, hetzij op de in het beroepschrift aangevoerde, hetzij op andere gronden de uitspraak van den raad van beroep vernietigt, beslist hij bij hetzelfde arrest de hoofdzaak, zooals de raad, die de vernietigde uitspraak heeft gedaan, had behooren te doen. Indien de beslissing der hoofdzaak afhangt van daadzaken, welke bij de vroegere behandeling

onopgelost zijn gelaten, verwijst de Hooge Raad het geding naar den raad van beroep, ter verdere behandeling en beslissing van de zaak met inachtneming van het arrest van den Hoogen Raad.

25. In geval van verwijzing zendt de griffier van den Hoogen Raad de stukken, benevens een afschrift van het arrest, onverwijld aan den raad van beroep.

Indien het arrest geene verwijzing inhoudt, zendt de griffier de stukken onverwijld aan de rechthebbenden terug.

HOOFDSTUK IV.

Slotbepalingen.

26. Waar in deze wet gesproken wordt van den belanghebbende, wordt daaronder verstaan degene die het beroepschrift bij den raad van beroep heeft ingediend.

Het vorige lid is niet van toepassing, indien het beroepschrift door een ambtenaar is ingediend tegen de uitspraak eener commissie waarvan hij voorzitter is. In dit geval wordt onder den belanghebbende verstaan degene op wiens bezwaarschrift die uitspraak is gedaan.

Bij overlijden van den belanghebbende treden zijne erfenamen in zijne plaats; wat oproepingen en de toezending van stukken betreft, voor zoover het overlijden bekend is.

27. Voor het indienen van vertoogschriften en beroepschriften in cassatie kunnen worden vertegenwoordigd:

de erfenamen van een aangeslagene, door één hunner, den executeur-testamentair of den bewindvoerder over de nalatenschap; minderjarigen en onder curatele gestelden, door hun wettelijken vertegenwoordiger.

In alle vertoogschriften en beroepschriften moet, indien degene die voor zich zelve of als vertegenwoordiger optreedt, niet binnen het Rijk woont of gevestigd is, woonplaats binnen het Rijk worden gekozen.

28. De stukken betreffende de toepassing dezer wet of daaruit voortvloeiende, zijn vrij van zegel- en griffiekosten en worden, voor zoover aan de formaliteit van registratie onderworpen, kosteloos geregistreerd. Voor de aangeteekende brieven, te verzenden krachtens de artt. 12, 16 en 21, wordt vrijstelling verleend van het aantekenrecht, bedoeld in art. 11 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad*, n°. 87). Voor die brieven vervalt de aanspraak op schadevergoeding, bedoeld in art. 12 dier wet.

29. Ten behoeve van den Staat wordt van den belanghebbende die beroep in cassatie instelt, door den griffier van den Hoogen Raad een griffierecht van f 2.50 geheven.

Onvermogensden zijn van de betaling van griffierecht vrijgesteld.

30. In art. 57, § 1, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele belasting wordt in plaats van: „bij den raad, ingesteld krachtens het volgend artikel”, gelezen: bij den raad van beroep voor de directe belastingen, tot wiens rechtsgebied de gemeente van aanslag behoort.

Art. 57, § 2, dier wet wordt gelezen: Het beroep geschiedt door indiening van een met redenen omkleed beroepschrift bij den raad. Een afschrift der uitspraak van den directeur wordt daarbij overgelegd.

In art. 68 dier wet wordt in plaats van: „bezwaarschriften”, gelezen: bezwaar- en beroepschriften.

De artt. 58, 59, 60, 61 en 62 dier wet vervallen.

31. In de wet van 27 September 1892, (*Staatsblad* n°. 223) op de vermogensbelasting worden de volgende wijzigingen gebracht:

In het eerste lid van art. 28 wordt in plaats van: „bij den Raad krachtens het volgend artikel ingesteld”, gelezen: bij den Raad van beroep voor de directe belastingen, tot wiens rechtsgebied de gemeente van aanslag behoort.

Het tweede lid van dat artikel wordt gelezen: Het beroep geschiedt door indiening bij dien Raad van een met redenen omkleed beroepschrift.

In het derde, het vierde en het laatste lid van dat artikel wordt „bezwaarschrift” vervangen door: beroepschrift.

In art. 32 wordt „bezwaarschrift” vervangen door: beroepschrift.

In het achtste lid van art. 33 vervallen de woorden en cijfers: „overeenkomstig het in alinea 3 van art. 31 bepaalde”.

De artt. 29, 30, 31, 35, 36 en 37 vervallen.

32. De directeur der directe belastingen, overeenkomstig art. 13 dezer wet opgeroepen, kan zich door een ander ambtenaar doen vertegenwoordigen.

33. Voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten treden de raden van beroep voor de directe belastingen in de plaats van de raden van beroep voor de vermogensbelasting.

Laatstgenoemde raden, alsmede de raden van beroep voor de personeele belasting, zijn bij het inwerkingtreden dezer wet ontbonden. De bij die colleges aanhangig gemaakte, doch niet afgedane zaken worden door den voormaligen voorzitter ter afdoening overgebracht bij den raad van beroep voor de directe belastingen.

1914.

34. Deze wet treedt in werking tegelijk met de wet op de inkomstenbelasting 1914.

Zij blijft, behoudens het bepaalde in art. 33, buiten toepassing ten aanzien van de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 19den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Financiën, TREUB.

(*Uitgeg.* 31 Dec. 1914.)

19 December 1914. BESLUIT, tot wijziging van het, laatstelijk bij Koninklijk besluit van 25 Juni 1914 (*Staatsblad* n°. 292) gewijzigde Koninklijk besluit van 29 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 198), houdende aanwijzing van de gemeenten, waar de bepaling van artikel 19, 1ste lid, der Muntwet 1901 niet geldt. S. 565.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 3 December 1914, n°. 17, Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van 8 December 1914, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 17 December 1914, n°. 97, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Te rekenen van 8 Januari 1915, wordt in artikel 1, onder a, van Ons besluit van 29 Juni 1911 (*Staatsblad* n°. 198), zooals dat laatstelijk is gewijzigd bij Ons besluit van 25 Juni 1914 (*Staatsblad* n°. 292), geschrapt de naam der gemeente „Wisch”.

Voorts wordt, te rekenen van denzelfden dag, in dat artikel het bepaalde onder d en e vervangen door het volgende:

„d. voor zilveren, nikkelen en koperen munten van het *Duitsche Rijk*: de gemeente *Vaals* in de provincie *Limburg*”.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 19den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

(*Uitgeg.* 23 Dec. 1914.)

19 December 1914. BESLUIT, tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1904, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 15 December 1914, n°. 122, afdeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Met uitbreiding van Ons besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, zijn mede tot ontvanger benoembaar de rijksklerken, die voldaan hebben aan een verlicht examen, bestaande uit een onderzoek naar de bedrevenheid in het beheer van een klein ontvangkantoor der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

De hiervoren bedoelde ambtenaren kunnen, ook na hunne benoeming tot ontvanger, uitsluitend in aanmerking komen voor een der door Ons aan te wijzen ontvangkantoren der 3de en 4de klasse.

2. Tot het examen worden voorshands alleen toegelaten rijksklerken, die op 1 Januari van het jaar, waarin het wordt afgenomen, 15 jaren bij de administratie hebben gediend en voor het ambt van ontvanger geschikt worden geacht. Niemand wordt meer dan tweemaal tot het examen toegelaten.

3. Voor de in dit besluit bedoelde ambtenaren, die langer dan 12 jaren bij de administratie hebben gediend, wordt het meerdere met diensttijd als ontvanger gelijk gesteld.

4. Rijksklerken, die bij het in werking treden van dit besluit 20 jaren bij de administratie hebben gediend, worden gelijkgesteld met hen, die aan het examen hebben voldaan.

5. De tijd, bedoeld bij het eerste lid van artikel 46 van Ons vorengenoemd besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, wordt voor de toepassing van bovenstaande bepalingen met diensttijd bij de administratie gelijk gesteld.

6. Op de krachtens dit besluit benoemde ontvangers is artikel 2 van Ons besluit van 18 Juni 1913, n°. 33, niet van toepassing.

7. De bepalingen van artikel 12b van Ons meergenoemd besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, en die welke daarmede in verband staan, worden vóór 1 Januari 1920 herzien.

8. Artikel 17 van hetzelfde besluit van 30 Maart 1904, n°. 19, wordt gelezen als volgt:
„De ontvangkantoren worden door Ons in 4 klassen gerangschikt in dier voege, dat het aantal kantoren der 1ste klasse niet minder

is dan 50 en het aantal kantoren der 1ste en 2de klasse te zamen niet minder dan 100.”

9. Dit besluit treedt in werking op 1 Januari 1915.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 19den December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

19 December 1914. MISSIVE van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende het aanspoelen van strandgoederen, afkomstig van oorlogsschepen van oorlogvoerende mogendheden.

Vermits het waarschijnlijk voorkomt, dat de betrokken vreemde Regering het op prijs zal stellen te zijner tijd de aangespoelde *wrakstukken* van hunne oorlogsschepen terug te ontvangen, behooren deze voorwerpen, zooals de verstrekte instructie reeds aangeeft, *ongeacht de geringe waarde die sommige daarvan wellicht vertegenwoordigen*, te worden opgezonden aan de naastbijgelegen Rijkswerf. De gemaakte kosten zullen voorloopig worden vergoed door den griffier van de werf, die de goederen in ontvangst neemt, in afwachting van verrekening wanneer de goederen geheel of gedeeltelijk aan de betrokken Regering worden teruggegeven.

Wat betreft het vergoeden van gemaakte onkosten voor *voorwerpen, die particulier eigendom der oparenden waren*, zou door U rechtstreeks overleg kunnen worden gepleegd met den betrokken vreemden consulaire ambtenaar.

Het zal intusschen aanbeveling verdienen, dat aangespoeld wrakhout of andere voorwerpen, afkomstig van oorlogsschepen van oorlogvoerenden, *die wegens hun omvang, zwaarte of hooge vervoerkosten* bezwaarlijk naar de naastbijgelegen marinewerf kunnen worden overgebracht, door U worden bewaard, in afwijking van het tot dusver voorgeschrevene. Aan den directeur der naastbijgelegen werf zal in dit geval onverwijld zijn kennis te geven van het aanspoelen en opslaan.

(W. v. d. B. A.)

21 December 1914. WET, tot toepassing van artikel 44 der Burgerlijke Pensioenwet ten behoeve van den oud-Rijkslandbouwleeraar G. F. R. of F. R. CORTEN. S. 566.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is het aan den oud-Rijkslandbouwleeraar G. F. R. of F. R. CORTEN verleend pensioen, met toepassing van artikel 44 der Burgerlijke Pensioenwet te verhoogen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Aan C. F. R. of F. R. CORTEN, gewezen Rijkslandbouwleeraar, wordt, met intrekking van het hem bij ons besluit van 23 October 1912 n°. 54, met ingang van 1 Mei 1912 toegekend pensioen van f 700, met ingang van laatstgemelden datum een pensioen verleend ten laste van den Staat ten bedrage van f 1000, met verrekening van het aan pensioen en aan gratificatie reeds door hem genotene.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

(Uitgeg. 26 Febr. 1915.)

21 December 1914. WET, tot verhooging van het tweede hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 567.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal van de IIde afdeeling gebracht op f 437,525 en het eindcijfer van het hoofdstuk op f 822,413.50.

21 December 1914. WET, tot verhooging van het eerste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 568.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Tengevolge hiervan wordt het eindcijfer van het hoofdstuk verhoogd met f 84,467.87⁵ en daardoor gebracht op f 1,029,467.87⁵.

21 December 1914. WET, tot wijziging en verhooging van het tweede hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 569.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Tengevolge van deze verhoogingen en verminderingen wordt het totaal van de Iste afdeeling gebracht op f 446,979.89; dat van de IIde afdeeling op f 114,391.22⁵; dat van de IVde afdeeling op f 20,045.33; dat van de Vde afdeeling op f 44,381.18⁵; en het eindcijfer van het hoofdstuk op f 823,975.13.

21 December 1914. WET, houdende kwijtschelding aan W. MOERMAN van eene den Lande aankomende vordering. S. 570.

21 December 1914. WET, houdende bijzondere maatregelen ten opzichte van de Kamers van arbeid, met het oog op de tegenwoordige buitengewone omstandigheden. S. 571.

Bijl. 2^e Kamer 1914/1915, n°. 196, 1—6.

Hand. id. 1914/1915, bladz. 145.

Bijl. 1^e Kamer 1914/1915, n°. 196.

Hand. id. 1914/1915, bladz. 48.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is met het oog op de tegenwoordige buitengewone omstandigheden, bijzondere maatregelen te nemen ten opzichte van de Kamers van arbeid ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Bij in het jaar 1915 ter verkiezing te houden stemmingen en herstemmingen, kunnen behalve zij, die aan de in artikel 8 van de wet op de Kamers van arbeid gestelde vereischten voldoen, ook tot leden eener Kamer van arbeid worden gekozen zij, die in een in de Kamer van arbeid vertegenwoordigd bedrijf binnen haar gebied werkzaam geweest zijn gedurende het jaar 1913 of, voor zoover zij werkzaam waren in bedrijven, waarin niet het geheele jaar pleegt gearbeid te worden, gedurende zoodanig gedeelte van dat jaar, als overeenkomstig het tweede lid van genoemd wetsartikel, bij algemeenen maatregel van bestuur ten aanzien van die bedrijven is bepaald; een en ander, mits zij ingezetenen des Rijks en Nederlanders zijn, den leeftijd van dertig jaren hebben bereikt en niet overeenkomstig het derde lid van artikel 8 der wet op de Kamers van arbeid uitgesloten zijn.

2. Op de in het jaar 1915 vast te stellen kiezerslijsten voor eene Kamer van arbeid zullen worden geplaatst, behalve de namen der personen, die daarop volgens de bestaande bepalingen moeten worden gebracht, de namen van hen, die voorkomen op de ten aanzien van die Kamer in het jaar 1914 vastgestelde en in dat jaar niet meer voor wijziging vatbare kiezerslijsten, mits de betrokken personen tijdens het vaststellen der lijsten nog ingezetenen des Rijks en Nederlanders zijn en niet blijkt, dat zij overeenkomstig het tweede lid van artikel 14 der wet op de Kamers van arbeid uitgesloten zijn.

3. Door Ons kan worden bepaald, dat de

artikelen 1 en 2 ook van toepassing zijn op in het jaar 1916 te houden verkiezingen en vast te stellen kiezerslijsten.

4. Indien tengevolge van de tegenwoordige buitengewone omstandigheden het houden van eene verkiezing ter vervanging van leden eener Kamer van arbeid, die periodiek aftreden, niet gewenscht blijkt, kan Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel den tijd, waarvoor de periodiek aftredende leden dier Kamer zijn benoemd, verlengen, met dien verstande, dat die verlenging ten aanzien van hen, die vóór het in werking treden van deze wet zijn afgetreden, wordt geacht te werken van het oogenblik der aftreding.

5. Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is bevoegd om, zoo noodig in afwijking van de bestaande bepalingen, voorschriften vast te stellen, die ter uitvoering van het in de voorafgaande artikelen bepaalde mochten worden vereischt.

6. Deze wet treedt in werking op den dag van hare afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

POSTHUMA.

(*Uitgeg. 31 Dec. 1914.*)

21 December 1914. WET, tot bevordering van den aanleg van een locaalspoorweg van Winsum naar Zoutkamp en machtiging tot het aangaan van een overeenkomst betreffende de exploitatie van den locaalspoorweg *Sauwerd—Roodeschool* en den aanleg en de exploitatie van de locaalspoorwegen *Winsum—Zoutkamp* en *Roode-*

Delfzijl
school—Appingedam. S. 572.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den aanleg te bevorderen van een locaalspoorweg van Winsum naar Zoutkamp en de exploitatie te regelen van de locaalspoorwegen *Winsum—Zoutkamp* en *Sauwerd—Roodeschool*, en — voor het geval deze door de Groninger-Lokaal-Spoorweg-Maatschappij mocht worden aangelegd — van een locaalspoorweg van Roodeschool naar *Delfzijl* of *Appingedam*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een

renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan f 333,335, ten behoeve van den aanleg van een locaalspoorweg van Winsum naar Zoutkamp.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan de Groninger-Lokaal-Spoorweg-Maatschappij, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geen andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

3. Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën worden gemachtigd om namens den Staat de in ontwerp bij deze wet gevoegde overeenkomst betreffende de exploitatie van den locaalspoorweg *Sauwerd—Roodeschool* en den aanleg en de exploitatie van de locaalspoorwegen *Winsum—Zoutkamp* en *Roode-*

Delfzijl
school—Appingedam aan te gaan met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met de Groninger-Lokaal-Spoorweg-Maatschappij, welke daarin onderscheidenlijk worden aangeduid als „de Onderneming” en „de Maatschappij”, nadat zullen zijn ingevuld :

in artikel 2 van dit ontwerp de dagteekening dezer wet en het nummer van het *Staatsblad*, waarin zij zal worden afgekondigd, zoomede de dagteekening van de overeenkomst, tusschen den Staat en de Groninger-Lokaal-Spoorweg-Maatschappij te sluiten, waarbij de in artikel 2 eerstbedoelde voorwaarden zullen worden gesteld en de concessie voor den in artikel 1 bedoelden locaalspoorweg zal worden verleend; en

in artikel 12, vierde lid, en artikel 16, tweede lid, de daarvoor alsnog oningevulde getallen.

4. De overeenkomst, waarvan het ontwerp bij deze wet is gevoegd, is slechts onderworpen aan het zegelrecht naar de oppervlakte van het papier, en vrij van het recht van registratie.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Minister van Financiën, TREUB.

(*Uitgeg. 15 Jan. 1915.*)

CONCEPT.

OVEREENKOMST *betreffende de exploitatie van den locaalspoorweg Sauwerd—Roodeschool en den aanleg en de exploitatie van de locaalspoorwegen Winsum—Zoutkamp en Roodeschool* *Delfzijl*
Appingedam.

Tusschen

1°. den Staat der Nederlanden, in deze overeenkomst aangeduid als „de Staat” vertegenwoordigd door de Ministers van Waterstaat en van Financiën, tot het aangaan van deze overeenkomst gemachtigd bij de wet van den .

2°. de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, gevestigd te Utrecht, in deze overeenkomst aangeduid als „de Onderneming”, vertegenwoordigd door haren Directeur-Generaal, handelende krachtens besluit van de algemeene vergadering van aandeelhouders dier Maatschappij, gehouden te Amsterdam den

3°. De Groninger-Lokaal-Spoorweg-Maatschappij, gevestigd te Groningen in deze overeenkomst aangeduid als „de Maatschappij”, vertegenwoordigd door haren Directeur, handelende met goedkeuring der commissarissen van de Maatschappij, krachtens besluit van de algemeene vergadering van aandeelhouders dier Maatschappij, gehouden te Groningen, den is het volgende overeengekomen :

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. De door de Maatschappij aangelegde locaalspoorweg van Sauwerd naar Roodeschool — verder aangeduid als de spoorweg S.R. — waarvoor concessie werd verleend door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid bij beschikkingen van den 8 Juni 1886 en van den 15 Februari—6 Maart 1888, omvat, onverminderd het bepaalde bij artikel 12, zesde lid, alle tot dien spoorweg behoorende werken en inrichtingen, voorkomende op de door de Maatschappij aan de Onderneming verstrekte grondplannen, voor zoover een en ander niet is gewijzigd door de tot den datum der tegenwoordige overeenkomst uitgevoerde wijzigings- en uitbreidingswerken, opgenomen in den aan deze overeenkomst gehechten staat.

2. De Maatschappij verbindt zich tot den aanleg van een locaalspoorweg van Winsum naar Zoutkamp — verder aangeduid als : „de

spoorweg W.Z.” — voor den aanleg en de exploitatie waarvan haar concessie is verleend bij de overeenkomst, welke ter uitvoering van artikel 3 der wet van tusschen den Staat en de Maatschappij dd. is gesloten.

3. Behoudens het bepaalde bij artikel 10 verbindt zich de Maatschappij den spoorweg W.Z. met al wat daartoe behoort, te bouwen en te voltooien overeenkomstig de daarvoor geldende concessie-bepalingen, en dien, geheel gereed ter exploitatie, aan de Onderneming op te leveren binnen den tijd daarvoor in de concessie- en subsidie-overeenkomst bepaald, of door den Minister van Waterstaat, na de Onderneming te hebben gehoord, toegestaan.

De verplichtingen der Maatschappij ten aanzien van den bouw van den spoorweg W.Z., met al wat daartoe behoort, worden geregeld naar het tusschen de Onderneming en de Maatschappij onder goedkeuring van den Minister van Waterstaat vastgestelde of met onderling goedvinden later gewijzigde en in beide gevallen ten bewijze daarvan ondertee-kende bouwprogramma.

4. De ontseigningen, de aanbestedingen en gunningen geschieden in overeenstemming met de Onderneming.

Alle ontwerpen, begrotingen, bestekken, voorwaarden van levering worden in overleg met de Onderneming opgemaakt en daarna aan de goedkeuring van den Minister van Waterstaat onderworpen.

De aanvaarding der voorwaarden, verbonden aan ten behoeve van den spoorweg W.Z. te verleenen subsidiën met uitzondering van het voorschot, bedoeld in artikel 1 van de in artikel 2 genoemde wet, geschiedt niet dan na verkregen overeenstemming met de Onderneming.

De Maatschappij mag geene verplichtingen aangaan jegens derden, die lasten zouden kunnen opleggen aan de exploitatie, dan in overeenstemming met de Onderneming. In hetgeen in overeenstemming met de Onderneming of met hare toestemming is vastgesteld, kan de Maatschappij geen wijziging brengen, dan met schriftelijke toestemming van de Onderneming.

Zoowel de Minister van Waterstaat, als de Onderneming zijn bevoegd zich, op de wijze als hun goeddunkt, te overtuigen, dat de uitvoering der werken deugdelijk en naar behoren geschiedt, volgens de daarvoor vastgestelde ontwerpen en bestekken of voorwaarden en overeenkomstig het bouwprogramma.

5. De Maatschappij zal de Onderneming tijdig voor de voltooiing van den spoorweg W.Z. in de gelegenheid stellen tot het maken van de werken, welke door deze ingevolgd het bepaalde bij artikel 10 op den spoorweg W.Z. moeten worden aangelegd.

Zij zal van de aanstaande oplevering van den spoorweg W.Z., in volgens deze overeenkomst voldoende toestand, ten minste drie maanden te voren aan de Onderneming kennis geven, terwijl laatstgenoemde zich verplicht den spoorweg W.Z. in exploitatie te brengen binnen vier weken nadat de spoorweg W.Z. door haar in orde is bevonden, door den Raad van Toezicht op de Spoorwegdiensten is goedgekeurd en de machtiging tot het in exploitatie brengen vanwege den Minister van Waterstaat is verleend.

De overgave ter exploitatie wordt bij proces-verbaal geconstateerd, op te maken en te onderteekenen door gemachtigden van de Onderneming en van de Maatschappij.

6. Voor zoover het onderhoud van den spoorweg W.Z. niet behoort tot de verplichtingen der aannemers van den aanleg, worden gedurende de eerste 2 jaren, volgende op den dag der in exploitatieneming, alle uitgaven van onderhoud, welke niet den bovenbouw, namelijk de eigenlijke spoorbaan met wissels en draaischijven betreffen, door de Maatschappij aan de Onderneming terug betaald, binnen ééne maand nadat zij haar de desbetreffende rekeningen heeft aangeboden en deze door den Minister van Waterstaat zijn goedgekeurd.

7. Binnen één maand na het tijdstip, waarop de geheele spoorweg W.Z. twee jaren in exploitatie is geweest, heeft eene definitieve opneming van den weg en de werken plaats door daartoe door den Minister van Waterstaat, de Onderneming en de Maatschappij aangewezen personen.

Van deze opneming wordt een proces-verbaal opgemaakt en door hen onderteekend.

De Maatschappij zal dan tevens aan de Onderneming ter hand stellen volledige plannen en bescheiden, waaruit de constructie der verschillende werken blijkt, benevens nauwkeurig bijgewerkte grondplannen, vergezeld van geaumarmerkte afschriften van alle acten betreffende de onteigening en alle verdere bescheiden en overeenkomsten met derden gesloten, die met de exploitatie in verband staan.

Indien volgens het proces-verbaal blijkt, dat de Maatschappij nog werken van aanleg schuldig is, is zij gehouden deze binnen bekwamen tijd te maken of de kosten er van te vergoe-

den, zoo zij de uitvoering aan de Onderneming overlaat en de door deze gemaakte kosten door den Minister van Waterstaat worden goedgekeurd.

Indien de Onderneming na het in exploitatie brengen, doch vóór het in het eerste lid van dit artikel vermelde tijdstip, uitbreiding of wijziging van de volkomen volgens het bouwprogramma afgeleverde werken of wel nieuwe werken, die niet in het bouwprogramma zijn opgenomen, noodig of wenschelijk oordeelt, zijn de bepalingen van artikel 12 daarop van toepassing.

8. De Maatschappij verbindt zich om, voor het geval door haar een spoorweg van Roode-school naar Delfzijl of Appingedam mocht worden aangelegd, de Onderneming op den voet van het bepaalde in hoofdstuk II dezer overeenkomst met de exploitatie te zullen belasten.

Ten aanzien van den in het vorige lid bedoelden spoorweg zal mede gelden het in de artikelen 3 tot en met 7 van dit hoofdstuk voor den spoorweg W.Z. bepaalde.

9. De gelden, vereischt voor de geregelde aflossing volgens het bestaande aflossingsplan der nog in omloop zijnde obligatiën van de 3½ pct. obligatieleening der Maatschappij, ten beloope van f 380,000, zullen door de Onderneming aan de Maatschappij worden voorgeschoten tegen eene rente van 3½ ten honderd 's jaars, welke rente zal zijn te verrekenen met de krachtens artikel 14 door de Onderneming aan de Maatschappij te betalen vergoeding.

Het aldus voorgeschoten bedrag — eventueel verminderd als in het tweede en derde lid van artikel 13 aangegeven — maakt eene vordering uit van de Onderneming op de Maatschappij, welke opeischbaar zal worden bij verkoop of naasting van den spoorweg S. R. als bedoeld in de artikelen 22 en 24 dezer overeenkomst.

HOOFDSTUK II.

De exploitatie.

10. De Onderneming belast zich met de exploitatie van de in hoofdstuk I bedoelde spoorwegen — verder aangeduid als „de spoorwegen” — voor zooveel de spoorweg Roode-school—Delfzijl
Appingedam betreft, voor het geval deze lijn tot stand komt.

Voor hare rekening komt de aanschaffing, ten behoeve dier exploitatie van al hetgeen door haar ingevolgd artikel II der overeen-

komst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134) voor de exploitatie van een staatspoorweg moet worden aangeschaft. Voor zoover een en ander vóór het sluiten dezer overeenkomst door de Maatschappij ten behoeve van den spoorweg S. R. mocht zijn aangeschaft, wordt het gerekend tot den spoorweg S. R. te behooren.

De onderneming verbindt zich de bepalingen van de concessieën en subsidie-overeenkomsten en de overige op de Maatschappij rustende verplichtingen, voor zoover zij in overeenstemming met de Onderneming aanvaard zijn, na te leven en evenzeer de bepalingen en voorschriften, voortvloeiende uit bestaande en nog te maken wetten en wettelijke verordeningen, alles voor zoover het de exploitatie betreft. Zij vrijwaart de Maatschappij voor de gevolgen van niet-nakoming van de bepalingen der voornoemde concessieën en subsidie-overeenkomsten, voor zooveel die nakoming tot hare verplichtingen behoort of afhankelijk is van hare handelingen als exploitante van de spoorwegen.

Zij verbindt zich dagelijks tenminste vier treinen voor reizigers in elke richting over de spoorwegen te doen rijden. De vermeerdering of vermindering van het aantal verplichte treinen, in den vorigen volzin bedoeld, wordt in gemeen overleg tusschen den Minister van Waterstaat en de Onderneming geregeld.

11. De vergoedingen, verschuldigd voor het gebruik van eenig station of baanvak, aan den Staat of eenige onderneming toebehoorende, ten behoeve van de spoorwegen komen, voor zoover die vergoedingen verschuldigd zijn voor het gebruik van werken, ten laste van de Maatschappij, voor zoover die vergoedingen verschuldigd zijn als bijdrage in kosten van exploitatie, komen zij ten laste van de Onderneming.

De onderhandelingen, regelingen en overeenkomsten tot het verkrijgen van aansluitingen aan en gemeenschappelijk gebruik van eenig station of baanvak, aan den Staat of eenige onderneming toebehoorende, ten behoeve van den aanleg van de spoorwegen worden door de Maatschappij in overeenstemming met de onderneming onderscheidenlijk gevoerd en gesloten.

Onderhandelingen aangaande aansluitingen aan en gemeenschappelijk gebruik van eenig station of baanvak, aan den Staat of eenige onderneming toebehoorende, ten behoeve van de spoorwegen en welke niet behooren tot die, bedoeld in het 2de lid van dit artikel, zoo-

mede die aangaande aansluitingen aan en gemeenschappelijk gebruik van eenig station of baanvak van de spoorwegen ten behoeve van spoorwegen van den Staat of eenige onderneming, worden uitsluitend door de Onderneming gevoerd, die bij deze door de Maatschappij gemachtigd wordt om de overeenkomsten, des wege tot stand gekomen, ook namens de Maatschappij voor den tijd, dat de exploitatie van de spoorwegen door de Onderneming wordt gevoerd, af te sluiten.

Overeenkomsten als in de beide vorige leden van dit artikel bedoeld, behoeven de goedkeuring van den Minister van Waterstaat.

12. Alle werken tot wijziging, verbetering of uitbreiding of wel nieuwe werken, welke door de Onderneming worden noodig geacht of krachtens concessieën, wetten en wettelijke verordeningen worden opgelegd, alsmede buitengewone herstellingen ten gevolge van overstroming, oorlog, oproer, of welke overmacht ook, zullen door de Onderneming worden gemaakt.

De Onderneming zal, alvorens dergelijke werken en herstellingen uit te voeren, voor zoover zij niet betreffen hetgeen door haar volgens artikel 10 is aangeschaft onder overlegging van de noodige plannen, bestekken en begrotingen in tweevoud, vergunning tot het maken daarvan vragen aan den Minister van Waterstaat.

Indien deze de vergunning verleent of, indien bij weigering van deze vergunning, scheidslieden bedoeld in artikel 26 beslissen dat vorenbedoelde werken voor de behoorlijke uitoefening van den dienst noodig zijn, dan komen de kosten ten laste van de Maatschappij, doch worden door de Onderneming renteloos voorgesloten.

Het aldus voorgesloten bedrag — eventueel verminderd als in het tweede en derde lid van artikel 13 aangegeven — alsmede de door de Onderneming voorgesloten kosten der werken opgenomen in den in het slot van artikel 1 genoemen staat, ten beloope van *f* maken eene vordering uit van de Onderneming op de Maatschappij, welke opeischbaar zal worden bij verkoop van de spoorwegen en bij het eindigen van deze overeenkomst.

Vóór den 1sten Mei van elk jaar zendt de Onderneming aan den Minister van Waterstaat en aan de Maatschappij eene gespecificeerde opgave van de bovengezegde kosten, welke in het voorgaande jaar gemaakt zijn.

Werken, bekostigd op den voet van het bepaalde in het derde lid, zoomede die bedoeld

in het vierde lid van dit artikel, worden geacht deel uit te maken van de spoorwegen. Eventueel voor zulke werken aangekochte gronden worden in de eigendomsregisters, ten name der Maatschappij gesteld.

De bepalingen van het derde, vierde en vijfde lid van dit artikel zijn ook van toepassing op alle hierboven bedoelde werken op gemeenschappelijke baanvakken en stations van Staats- en andere spoorwegen, waarvan de kosten geheel of gedeeltelijk volgens de desbetreffende overeenkomsten, ten laste van de spoorwegen komen.

De Onderneming zal aan de Maatschappij ter hand stellen volledige plannen en bescheiden betreffende de ingevolge dit artikel gemaakte werken.

13. De Onderneming ontvangt alle opbrengsten, baten en inkomsten, geene uitgezonderd, voortspruitende uit de exploitatie of het gebruik van de spoorwegen en van de daartoe behorende eigendommen, dus ook de periodieke vergoedingen, door andere ondernemingen verschuldigd voor het gemeenschappelijk gebruik van stations of baanvakken, behorende tot de spoorwegen, alsmede de baten, die door andere ondernemingen in de kosten van eersten aanleg van de spoorwegen gegeven bijdragen mochten opleveren en de opbrengsten uit de verpachtingen van eigendommen enz.

Tot de bovengenoemde opbrengsten, baten en inkomsten behoort niet de opbrengst van al hetgeen, blijkens de in het derde lid van artikel 7 genoemde bescheiden, op het in het eerste lid van dat artikel genoemde tijdstip — voor den spoorweg S. R. blijkens de in artikel 1 bedoelde grondplannen bij het aangaan dezer overeenkomst — tot de spoorwegen behoorde, voor zoover een en ander verkocht en niet vervangen wordt; deze opbrengst komt ten goede aan de Onderneming, die haar in mindering brengt van hetgeen zij krachtens het tweede lid van artikel 9 of krachtens het vierde lid van artikel 12 te vorderen heeft.

Voorts komt de opbrengst van de werken, opgenomen in den aan het slot van artikel 1 bedoelden staat en van hetgeen ingevolge artikel 12 door de Onderneming is gemaakt, voor zoover een en ander verkocht en niet vervangen wordt ten goede aan de Onderneming, die haar in mindering brengt van hetgeen zij krachtens het tweede lid van artikel 9 of krachtens het vierde lid van evengenoemd artikel 12 te vorderen heeft.

Daarentegen komen ten laste van de Onderneming alle uitgaven, van welken aard ook, uit de exploitatie voortspruitende, welke niet bij deze overeenkomst uitdrukkelijk ten laste van de Maatschappij worden gebracht.

De Onderneming verbindt zich tot de verzekering der gebouwen tegen brandschade of neemt deze schade te haren laste.

De grondbelastingen, waterschaps-, polder- en dijklasten en alle dergelijke die in den regel op den eigendom van onroerende goederen rusten, blijven ten laste van de Maatschappij.

De Maatschappij kan contrôle uitoefenen op de opbrengsten en inkomsten van de spoorwegen en op de voor haar gedane uitgaven bedoeld bij artikel 12 en te dien einde inzage nemen ten kantore van de Onderneming, van de daarop betrekkelijke boeken en bescheiden.

De Onderneming stelt ter beschikking van de Maatschappij de maandelijksche opgaven betreffende de opbrengsten der exploitatie van de spoorwegen, welke ingevolge de concessievoorwaarden door de Maatschappij moeten worden ingezonden.

14. De Onderneming betaalt aan de Maatschappij, zoolang zij slechts den spoorweg S. R. exploiteert, eene jaarlijksche vergoeding ten beloope 33,75 ten honderd der bruto-ontvangsten op den spoorweg S. R. te voldoen vóór 1 Juli volgende op het jaar, waarover de uitkeering loopt.

Van het tijdstip, waarop de spoorweg W. Z. in exploitatie zal zijn genomen, betaalt de Onderneming aan de Maatschappij, in stede van de in het vorige lid bedoelde vergoeding:

a. eene vergoeding van f 56,500 per jaar;

b. indien in eenig boekjaar de bruto-ontvangsten der spoorwegen meer hebben bedragen dan f 10 per dag en per K.M.:

40 ten honderd van bedoelde bruto-ontvangsten boven f 10 per dag en per K.M. tot en met f 12,50 per dag en per K.M.;

30 ten honderd van bedoelde bruto-ontvangsten boven f 12,50 per dag en per K.M. tot en met f 15 per dag en per K.M.;

20 ten honderd van de bedoelde bruto-ontvangsten boven f 15 per dag en per K.M.

Onder bruto-ontvangsten wordt verstaan al hetgeen wegens vervoer van personen en goederen over de spoorwegen volgens de daarop van kracht zijnde tarieven of naar aanleiding van gesloten vracht-overeenkomsten, door de Onderneming wordt geïnd.

Hetgeen de Onderneming ingevolge het bepaalde sub a aan de Maatschappij verschuldigd

is, wordt door haar in halfjaarlijksche termijnen, verschijnende 1 Januari en 1 Juli, voldaan, terwijl de uitkeering bedoeld sub *b* geschiedt vóór 1 Juli, volgende op het jaar, waarover die uitkeering loopt.

Ter berekening van de ontvangsten per kilometer wordt de lengte van de spoorwegen bepaald door meting langs de assen tusschen het midden van de hoofdgebouwen op de stations op de eindpunten.

Van het tijdstip, waarop de spoorweg Roodeschool—Delfzijl
Appingedam in exploitatie wordt gebracht zal de vaste vergoeding bedoeld in het 2de lid onder *a* worden verhoogd tot f 68,500.

15. De Onderneming is bevoegd alle tarieven, verdeelingen van het verkeer, vracht-overeenkomsten, enz., behoudens de goedkeuring van den Minister van Waterstaat, ingevolge de wet, zelfstandig vast te stellen, zonder hierover de Maatschappij te raadplegen.

16. De Onderneming is bevoegd op de spoorwegen kosteloos vervoer toe te staan in alle gevallen, waarin zij dit in haar belang wenschelijk acht.

De leden van het bestuur der Maatschappij, te zamen ten hoogste tot een aantal van personen, zijn gerechtigd tot vrij vervoer voor hun persoon in de hoogste klasse op de spoorwegen.

17. De Onderneming is gehouden de spoorwegen, met al wat daartoe behoort, in goeden staat te onderhouden.

HOOFDSTUK III.

Naasting en verkoop.

18. De Maatschappij is niet bevoegd de spoorwegen of hare rechten, uit deze overeenkomst en uit de concessien of subsidie-overeenkomsten voortvloeiende, aan anderen dan aan den Staat of aan de Onderneming over te dragen of te verkoopen.

Zij mag geenerlei verband of last op de spoorwegen leggen, dan met toestemming van den Minister van Waterstaat en van de Onderneming.

Die toestemming wordt mede gevorderd voor den verkoop, voorzien in artikel 13, tweede en derde lid.

19. Ingeval de Staat, ingevolge het bepaalde bij de overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), de eigendommen der Onderneming naast, dan wel ingeval de Onderneming,

ingevolge artikel 27 der evengoemde overeenkomst, van hare rechten wordt vervallen verklaard, zal de Staat ten aanzien van alle uit de tegenwoordige overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen in de plaats treden van de Onderneming, met dien verstande, dat hij voor het vervolg alle rechten zal uitoefenen, welke deze overeenkomst aan de Onderneming tegenover de Maatschappij toekent, doch tevens alle daarbij aan de eerstgenoemde tegenover de Maatschappij opgelegde verplichtingen zal hebben na te komen.

20. Bij naasting van de eigendommen der Onderneming op den voet als bepaald bij artikel 39 der overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), zal de Staat van haar overnemen, tegen betaling van het volle bedrag daarvan, hare vorderingen op de Maatschappij, bedoeld bij artikel 9 en artikel 12. Het bedrag dier vorderingen wordt telken jare bij proces-verbaal vastgesteld.

21. Al hetgeen door de Onderneming, ingevolge artikel 10 wordt aangeschaft, wordt geacht te behooren tot de door haar geëxploiteerd wordende Staatsspoorwegen, zoodat daarvoor zal gelden al hetgeen in de in het vorig artikel bedoelde overeenkomst is bepaald omtrent dergelijke voorwerpen, welke door de Onderneming voor de exploitatie van de Staatsspoorwegen gebruikt worden met uitzondering van hetgeen bij artikel 41 dier overeenkomst betreffende de korting is bepaald.

22. De Onderneming heeft te allen tijde het recht om door koop den eigendom te verkrijgen van de spoorwegen met al wat de Staat bij naasting zou verkrijgen, mits zij van dat recht te gelijker tijd gebruik maakt voor den spoorweg S. R. en voor den spoorweg W. Z., alsmede voor den spoorweg Roodeschool—

Delfzijl
Appingedam, indien de Maatschappij ten dage der aanzegging in het derde lid van dit artikel bedoeld tot den aanleg van die lijn mocht zijn overgegaan.

Indien nog niet tot den aanleg dier lijn is overgegaan zal de Onderneming bevoegd en verplicht zijn zich in de plaats der Maatschappij te stellen in alle overeenkomsten, welke de Maatschappij met betrekking tot den aanleg dier lijn zal hebben gesloten ten dage der aanzegging in het volgende lid bedoeld.

De dag, waarop de Onderneming den eigendom van de spoorwegen verkrijgt, moet samen vallen met het einde van een kalenderjaar en

ten minste 3 maanden te voren door de Onderneming aan de Maatschappij schriftelijk zijn aangezegd.

Mocht de Onderneming van dit recht gebruik maken, dan betaalt zij aan de Maatschappij denzelfden prijs als de Staat in geval van naasting op denzelfden datum aan de Maatschappij zou hebben moeten betalen, vermeerderd met eene rente van 5 ten honderd 's jaars van den dag der eigendomsverkrigting tot dien der betaling.

De Maatschappij verbindt zich alle medewerking te zullen verlenen voor de bedoelde overdracht vereischt en de daartoe vereischte bescheiden te onderteekenen, op straffe eener boete van f 200 per dag, waarmede de overdracht door haar toedoen mocht worden vertraagd, welke boete ten opzichte van elk stuk zal ingaan veertien dagen nadat de Onderneming aan de Maatschappij ten opzichte van zoodanig stuk hare medewerking zal hebben gevraagd.

Voor het gebruik maken van het recht van aankoop van de spoorwegen behoeft de Onderneming de machtiging van den Minister van Waterstaat.

23. Zoodra de Onderneming ingevolge het bepaalde bij artikel 22 den eigendom van de spoorwegen heeft verkregen, zal:

1°. de Onderneming ten aanzien van alle uit de concessiën en subsidie-overeenkomsten voortvloeiende rechten en verplichtingen in de plaats treden van de Maatschappij, met dien verstande dat de Onderneming voor het vervolg alle rechten zal uitoefenen welke de concessiën en subsidie-overeenkomsten aan de Maatschappij tegenover den Staat toekennen, doch daarbij tevens alle aan haar tegenover den Staat opgelegde verplichtingen zal hebben na te komen;

2°. de Maatschappij aan de tegenwoordige overeenkomst geen rechten meer kunnen ontleenen, doch ook van de haar daarin opgelegde verplichtingen ontslagen zijn.

Ingeval na aankoop van de spoorwegen door de Onderneming de Staat, ingevolge het bepaalde bij de overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134) de eigendommen der Onderneming naast, dan wel de Onderneming ingevolge artikel 27 der even genoemde overeenkomst van hare rechten wordt vervallen verklaard, zal de Staat verplicht zijn tegelijkertijd de spoorwegen te naasten tegen de in de concessiën of in de subsidie-overeenkomsten aangegeven naastingsprijzen, vermeerderd met de op den koop en de levering gevallen kosten.

24. Ingeval de spoorwegen door den Staat mochten worden genaast, vóórdat tot naasting van de eigendommen van de Onderneming wordt overgegaan, zal de Staat ten aanzien van alle uit de tegenwoordige overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen in de plaats treden van de Maatschappij, met dien verstande dat hij voor het vervolg alle rechten zal uitoefenen, welke deze overeenkomst aan de Maatschappij tegenover de Onderneming toekent, doch daarbij tevens alle aan de eerstgenoemde tegenover de Onderneming opgelegde verplichtingen zal hebben na te komen.

De Staat verbindt zich nu voor alsdan, zich ten aanzien van de schuld der Maatschappij bedoeld bij artikel 12, vierde lid, ten tijde harer naasting bestaande, te stellen in de plaats der Maatschappij, door welke indeplaatsstelling de Maatschappij van die verbintenis zal zijn ontslagen.

25. De in overeenstemming met de Onderneming en met goedkeuring van den Minister van Waterstaat vastgestelde statuten der Maatschappij mogen zonder uitdrukkelijke toestemming van dien Minister en van de Onderneming niet worden gewijzigd of aangevuld.

26. Geschillen, uit of ter zake van deze overeenkomst tusschen partijen ontstaande, worden onderworpen aan de uitspraak van drie scheidslieden met inachtneming van hetgeen omtrent zoodanige uitspraak is bepaald bij artikel 48 van de overeenkomst van 21 Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134).

27. De tusschen de Onderneming en de Maatschappij dd. 12—19 November 1889 gesloten overeenkomst, laatstelijk gewijzigd bij overeenkomst van 30 Juni 1898, is vervallen.

28. Alle kosten en rechten, op deze overeenkomst vallende, worden gedragen door de Maatschappij.

Aldus in drievoud opgemaakt en onderteekend.

21 December 1914. WET, tot bestendiging van den staat van beleg, verklaard bij Koninklijk besluit van 29 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 435). S. 573.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den staat van beleg, verklaard bij Ons Besluit van 29 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 435) te doen voortduren

Gelet op art. 5 der Wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De staat van beleg, verklaard bij Ons Besluit van 29 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 485), wordt bestendigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, J. LOUDON.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, COET V. D. LINDEN.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, POSTHUMA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg. 8 Jan. 1915.*)

21 December 1914. WET, tot bestendiging van den staat van beleg, verklaard bij Koninklijk besluit van 8 September 1914 (*Staatsblad* n°. 448). S. 574.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den staat van beleg, verklaard bij Ons Besluit van 8 September 1914 (*Staatsblad* n°. 448) te doen voortduren.

Gelet op artikel 5 van de Wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De staat van beleg, verklaard bij Ons Besluit van 8 September 1914 (*Staatsblad* n°. 448), wordt bestendigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, J. LOUDON.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, COET V. D. LINDEN.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, POSTHUMA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg. 8 Jan. 1915.*)

21 December 1914. WET, tot bestendiging van den staat van beleg, verklaard bij Koninklijk besluit van 25 September 1914 (*Staatsblad* n°. 468). S. 575.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat het wenschelijk is, den staat van beleg, verklaard bij Ons Besluit van 25 September 1914 (*Staatsblad* n°. 463) te doen voortduren: Gelet op artikel 5 van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

De Staat van beleg, verklaard bij Ons Besluit van 25 September 1914 (*Staatsblad* n°. 463), wordt bestendigd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, J. LOUDON.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, COET V. D. LINDEN.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, POSTHUMA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(*Uitgeg. 8 Jan. 1915.*)

21 December 1914. WET, tot goedkeuring der dading met de gemeente Neuzen betreffende den eigendom van een gedeelte der voormalige vestinggronden aldaar. S. 576.

21 December 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het verbreden van het deel der Vijzelstraat tusschen de Heerengracht en de Prinsengracht te Amsterdam. S. 577.

21 December 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het doortrekken van de Muzenstraat te 's-Gravenhage. S. 578.

21 December 1914. WET, houdende aanvulling van de Algemeene Landsdrukkerij als Staatsbedrijf. S. 579.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den tak van Staatsdienst, omvattende de Algemeene Landsdrukkerij, aan te wijzen als Staatsbedrijf in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De tak van Staatsdienst, omvattende de Algemeene Landsdrukkerij, wordt, voor zooveel betreft het dienstjaar 1915 en volgende dienstjaren, aangewezen als Staatsbedrijf in den zin der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85);

2. De uitgaven wegens werken of leverantiën ten dienste van de Algemeene Landsdrukkerij, bedongen bij in 1914 aangegane contracten en waarvoor gelden op de begrooting voor 1914 zijn uitgetrokken, worden, voor zoover de oplevering in 1915 mocht plaats hebben, gebracht ten laste van de begrooting van het in artikel 1 genoemde Staatsbedrijf voor 1915.

3. De in artikel 6 der wet van 16 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 85) bedoelde schatting van de waarde der bezittingen van het in artikel 1 genoemde Staatsbedrijf op 1 Januari 1915 geschiedt door Onze Ministers van Binnenlandse Zaken en van Financiën.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Financiën, TREUB.
(*Uitgeg.* 29 Dec. 1914.)

21 December 1914. WET, houdende aanvulling van de wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 461) tot afwijking van de bepalingen der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109), tot regeling der pensioenen van de mindere geëmployeerden enz., op daggeld werkzaam bij de inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht, ten behoeve van mindere geëmployeerden enz., op daggeld werkzaam bij 's Rijks werf te Amsterdam, die, in verband met de voorgenomen opheffing van die werf als inrichting van aanbouw en herstelling, zijn

of zullen worden ontslagen ter zake van maatregel van bestuur. S. 580.

Bijl. 2^e Kamer 1913/1914, n°. 365, 1—3; 1914/1915, n°. 86.

Hand. id. 1914/1915, 128/129.

Bijl. Hand. 1^e Kamer 1914/1915, n°. 86, 1—2.

Hand. id. 1914/1915, *blad.* 37.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de billijkheid is gebleken eener aanvulling van de wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 461), houdende afwijking van de bepalingen der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109) tot regeling der pensioenen van de mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht, gewijzigd bij de wetten van 21 Maart 1896 (*Staatsblad* n°. 50), 9 April 1897 (*Staatsblad* n°. 83) en 11 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 134), ten behoeve van mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij 's Rijks werf te Amsterdam, die, in verband met de voorgenomen opheffing van die werf als inrichting van aanbouw en herstelling, zijn of zullen worden ontslagen ter zake van maatregel van bestuur;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Aan de wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 461) wordt na artikel 3 toegevoegd het navolgende

Art. 4. Met afwijking van het bepaalde in artikel 11 der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109), zooals dat artikel bij artikel 4 der wet van 11 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 134) is gewijzigd, wordt aan mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden, bedoeld in artikel 1 dezer wet, die minstens vijf, doch minder dan 15 jaren bij de Rijksinrichtingen of werkvaartuigen, met name ook in een der betrekkingen, bedoeld in artikel 1, 2de lid, der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109), zooals dat bij de wet van 11 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 134) is aangevuld, werkzaam zijn geweest, door het hoofd van het Departement van Marine een bewijs afgegeven, dat zij bij het bereiken van den ouderdom van zestig jaren aanspraak hebben op een pensioen, berekend op den voet van artikel 6 der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109), doch met weglating der bepaling omtrent het minimum van het pensioenbedrag.

Voor hen, die in bedoelde gevallen verkeerend, 15 jaren of meer bij de genoemde inrichtingen zijn werkzaam geweest, wordt de aanspraak op het uitgestelde pensioen verkre-

gen bij het bereiken van den ouderdom van vijf en vijftig jaren.

Deze aanspraak vervalt wanneer zij herplaatst zijn in eene Rijksbetrekking, waaraan het uitzicht verbonden is op een pensioen, bij welks berekening de diensttijd, bedoeld in het 1ste lid van dit artikel, in aanmerking wordt genomen, of wanneer hun vóór het bereiken van den ouderdom van zestig, respectievelijk vijf en vijftig jaren, reeds zoodanig pensioen is verleend.

Bij herplaatsing van de in het 1ste lid van dit artikel genoemden aan eene inrichting, bedoeld in art. 1 der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109), zooals dat bij de wet van 11 Juli 1904 (*Staatsblad* n°. 134) is aangevuld, wordt artikel 5 der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109) weder op hen van toepassing.

2. Artikel 4 der wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 461) wordt „Artikel 5”. In dat artikel worden de woorden „voor zoover daarvan niet bij de artikelen 1, 2 en 3 dezer wet wordt afgeweken” vervangen door de woorden „voor zoover daarvan niet bij de artikelen 1, 2, 3 en 4 dezer wet wordt afgeweken”.

3. Artikel 5 der wet van 31 December 1913 (*Staatsblad* n°. 461) wordt „Artikel 6”.

4. Deze wet wordt geacht te zijn in werking getreden met den *eersten Juli 1913*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.

(*Uitgeg. 31 Dec. 1914.*)

21 December 1914. WET, houdende machtiging tot het aangaan van eene overeenkomst met de Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorweg-Maatschappij betreffende de pensioenregeling van haar personeel. S. 581.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is Onze Ministers van Waterstaat en van Financiën te machtigen met de Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorweg-Maatschappij eene overeenkomst aan te gaan in zake de pensioenregeling voor het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel dier Maatschappij ;

Zoo is het; dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Onze Ministers van Waterstaat en

van Financiën worden gemachtigd om namens den Staat de in ontwerp met eene bijlage bij deze wet gevoegde overeenkomst aan te gaan met de Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorweg-Maatschappij, nadat in den aanhef van dat ontwerp de dagteekening dezer wet en het nummer van het *Staatsblad*, waarin zij zal worden afgekondigd, zullen zijn ingevuld.

2. De overeenkomst, in artikel 1 bedoeld, wordt met de bijlage daarvan gratis geregistreerd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, C. LELY.

De Minister van Financiën, TREUB.

(*Uitgeg. 16 Jan. 1915.*)

ONTWERP-OVEREENKOMST.

Tusschen :

den Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door den Minister van Waterstaat en den Minister van Financiën, tot het aangaan van deze overeenkomst gemachtigd bij de wet van (*Staatsblad* n^o.), ter eenre,

en

de Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorweg-Maatschappij, gevestigd te Rotterdam, vertegenwoordigd door hare Directie, tot het aangaan van deze overeenkomst door de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders der Maatschappij gemachtigd, ter andere zijde, is het volgende overeengekomen :

Art. 1. Ingeval de Maatschappij ophoudt haren spoorweg van Boxtel naar de Pruisische grens in de richting van Wesel te exploiteeren, zal de Staat het Pensioenfonds ten behoeve van het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel der Maatschappij overnemen, met dien verstande, dat geene verplichting tot voortzetting van dat Fonds op den Staat overgaat, doch dat de Staat aan de belanghebbenden zal waarborgen :

a. de vóór de overneming ten laste van het Fonds overeenkomstig de bepalingen van het reglement toegekende pensioenen, en

b. de pensioenen, waarop de deelgenooten op het tijdstip, waarop zij den dienst van de Maatschappij verlaten, volgens het dan geldende reglement van het Fonds aanspraak hebben verkregen wegens den bij de Maatschappij volbrachten diensttijd.

Door de in het vorige lid bedoelde overneming verkrijgt de Staat eene vordering ten laste

van de Maatschappij tot het bedrag, hetwelk het Fonds op het tijdstip der overneming eventueel van de Maatschappij te vorderen heeft. De Maatschappij is voorts aansprakelijk voor de overdracht, bij den overgang van het Fonds aan den Staat, van de waarden, waarin de aan den Staat overgaande gelden van het Fonds overeenkomstig het reglement zijn belegd, behalve voor zoover de bedoelde waarden aan de Nederlandsche Bank in bewaring of onderpand zijn gegeven en niet kunnen teruggenomen worden zonder goedkeuring van de Ministers van Waterstaat en van Financiën, alsook voor zoover de bewaring op andere wijze heeft plaats gehad volgens door de Ministers van Waterstaat en van Financiën gegeven voorschriften, in welk laatste geval de daardoor ontstane hoogere kosten van bewaring door den Staat worden gedragen.

2. De Maatschappij verbindt zich zorg te dragen :

1°. dat een reglement voor het Pensioenfonds ten behoeve van haar in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel wordt ingevoerd, waarvan een afdruk aan deze overeenkomst is gehecht ;

2°. dat de Directie de in art. 13 van het bovenbedoelde reglement vermelde stortingen zal bepalen (den Adviseur gehoord), volgens eene berekening, waarvan de grondslagen door de Ministers van Waterstaat en van Financiën zijn goedgekeurd ;

3°. dat van de bevoegdheid, aan de Directie gegeven bij art. 53, lid a, van het bovenbedoelde reglement, wat betreft de bijdragen van het personeel en van de Maatschappij, gebruik zal worden gemaakt voor zooveel dit door de Ministers van Waterstaat en van Financiën wordt verlangd, zoodra op grond van een onderzoek naar den toestand van het Fonds, ingesteld hetzij door den in art. 52 van genoemd reglement bedoelden adviseur, hetzij door een van Regeeringswege aangewezen deskundige, of wel — bij verschil van meening tusschen de beide evenbedoelde deskundigen — door een door die beide deskundigen aan te wijzen derden deskundige, gebleken is, dat tot volledige dekking der op het Fonds rustende lasten, de baten van het Fonds niet meer voldoende zouden zijn.

Voor de toepassing van het onder 3°. bepaalde wordt ondersteld, dat :

a. op den 1sten Januari 1914 in het Fonds is gestort, boven de in art. 2 van het reglement, sub 1°, bedoelde som, eene som van f 370,000 ;

b. met ingang van 1 Januari 1914 jaarlijks

in het Fonds is gestort, boven de in het reglement vermelde bijdragen van het personeel en van de Maatschappij, eene bijdrage van 2.29 % van het gezamenlijk bedrag der bezoldigingen van de deelgenooten, waarover door dezen doorlopende korting wordt betaald ;

en zijn mitsdien voor die toepassing onder „baten” te verstaan de werkelijke baten van het Fonds (het kapitaal en de contante waarde van alle toekomstige bijdragen), vermeerderd met de naar een rentevoet van drie en drie vierden ten honderd ($3\frac{3}{4}$ %) 's jaars berekende waarde van eene storting en eene jaarlijksche bijdrage, als onder a en b bedoeld.

Indien bij een — op de wijze als bedoeld in het eerste lid onder 3°. van dit artikel, doch niet vóór 1 Januari 1924, of in geval vóór dien datum tot overneming van het Fonds door den Staat mocht worden overgegaan, op het tijdstip dier overneming — in te stellen onderzoek is gebleken, dat ten gevolge van de regeling der pensioenen van de nagelaten betrekkingen der deelgenooten, vervat in het in het eerste lid onder 1°. bedoelde reglement, aan de baten van het Fonds in den zin van het tweede lid meer ontbreekt tot volledige dekking van de op het Fonds rustende lasten, dan het geval zou geweest zijn, indien bedoelde regeling gelijk ware geweest aan die, vervat in het Reglement voor het Pensioenfonds der Nederlandsche Centraal Spoorweg-Maatschappij, waarop betrekking heeft de wet van 7 Juni 1913 (*Staatsblad* n°. 260), zullen de Ministers van Waterstaat en van Financiën van het uit dien hoofde berekende meerdere tekort van de Maatschappij slechts dekking kunnen verlangen voor de helft, en wel uitsluitend door verhooging van hare jaarlijksche bijdrage aan het Fonds, alsnog in te gaan op den 1sten Januari 1914. Met ingang van dienzelfden dag wordt alsdan de in het tweede lid van dit artikel onder b bedoelde jaarlijksche bijdrage aan het Fonds ondersteld te zijn toegenomen met gelijk percentage van het daar bedoelde gezamenlijke bedrag der bezoldigingen, als waarmede de bijdrage der Maatschappij is verhoogd, en zal derhalve van dien datum af voor de toepassing van het bij het eerste lid van dit artikel onder 3°. bedoelde onder „baten” mede zijn te begrijpen de waarde van eene zoodanige verhooging.

De Maatschappij verbindt zich in het bij het vorige lid bedoelde geval de verhooging van hare jaarlijksche bijdrage, voor zoover de betaling daarvan achterstallig is, met rente op rente daarvan, berekend naar drie en drie

vierden ten honderd ($3\frac{3}{4}\%$'s jaars, in eens in het Fonds te storten.

De Staat is te allen tijde bevoegd een onderzoek naar den toestand van het Fonds door een van Regeeringswege aan te wijzen deskundige te doen instellen; de Maatschappij is in dat geval gehouden aan dien deskundige alle door dezen gewenschte inlichtingen te verstrekken.

3. De Staat verbindt zich mede te werken tot eene herziening van de bij deze overeenkomst vastgestelde pensioenregeling voor het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel der Maatschappij, voor het geval dat door eene algemeene wettelijke regeling van ouderdoms- en (of) invaliditeitspensioenen aan de Maatschappij en (of) aan haar vaste personeel nieuwe lasten worden opgelegd.

Aldus in tweevoud overeengekomen te 's-Gravenhage/Gennep, den

De Minister van Waterstaat,

De Minister van Financiën,

*De Noord-Brabantsch-Duitsche
Spoorweg-Maatschappij,*

BEJLAGE

DER ONTWERP-OVEREENKOMST.

REGLEMENT voor het Pensioenfonds ten behoeve van het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel der Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorweg-Maatschappij.

HOOFDSTUK I.

Doel en vorming van het Fonds.

Art. 1. Het Pensioenfonds strekt ten behoeve van het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel der Maatschappij en van de nagelaten betrekkingen van dat personeel.

2. Het Fonds wordt gevormd door:

1°. een som van f 370,000, welke door de Maatschappij op 1 Januari 1914 in het Fonds wordt gestort;

2°. de bijdragen der deelgenooten;

3°. de bijdragen der Maatschappij;

4°. giften of onvoorziene opbrengsten;

5°. de renten van waarden, eigendom van het Fonds.

HOOFDSTUK II.

Verhouding der Maatschappij tot het Fonds.

3. De Maatschappij verzekert de bij dit reglement toegekende pensioenen aan hen, die daarop volgens de bepalingen van dit reglement aanspraak hebben.

4. De jaarlijksche bijdrage der Maatschappij bedraagt vier ten honderd (4 pCt.) van het bedrag der gezamenlijke bezoldigingen, waarover de deelgenooten van het Fonds in het afgeloopen jaar doorlopende korting hebben betaald.

HOOFDSTUK III.

Deelgenootschap van het Fonds.

5. Zij, die volgens het door den Minister van Waterstaat goedgekeurde of vastgestelde Reglement Dienstvoorwaarden (N.B.D.S.) behooren tot het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel der Maatschappij, zijn *verplicht* deelgenoot van het Fonds te zijn, tenzij in dat reglement anders is bepaald.

Zij verliezen dat deelgenootschap niet door tijdelijk in Duitschland werkzaam te zijn of aldaar tijdelijk te worden gestationneerd.

6. Het deelgenootschap van het Fonds vangt aan op den dag, waarop men onder het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel der Maatschappij is opgenomen.

Personen, die in Duitschland zijn aangesteld en naar Nederland worden overgeplaatst, worden deelgenoot van het Fonds op den dag hunner overplaatsing onder toepassing van hetgeen in art. 13 is bepaald.

7. Het deelgenootschap van het Fonds houdt op, zoodra men — om welke redenen ook — den dienst der Maatschappij verlaat, of anders dan tijdelijk buiten Nederland wordt verplaatst.

8. Elk deelgenoot ontvangt een bewijs van deelgenootschap.

HOOFDSTUK IV.

Bijdragen der deelgenooten.

9. De bijdragen der deelgenooten worden op hunne bezoldiging ingehouden en bestaan in:

A. eene doorlopende korting;

B. eene aftlopende korting, telkens wanneer hunne bezoldiging verhoogd wordt.

10. a. De bezoldiging, waarnaar de bijdrage der Maatschappij, zoodmede de kortingen berekend worden, bestaat in:

1°. de bezoldiging in geld door de Maatschappij voor het vervullen der dienstbetrekking vastgesteld, verhoogd voor na te noemen categorieën van personeel met een door de Directie vast te stellen bedrag wegens het genot van premie of overgeld bij stukwerk ;

2°. het genot van woning met vuur en licht, onder welken vorm ook door de Maatschappij verstrekt, berekend tot eene waarde van twintig ten honderd (20 pCt.) van de onder 1°. bedoelde bezoldiging, zonder verhooging als daar bedoeld ;

3°. het genot van woning zonder vuur en licht, onder welken vorm ook door de Maatschappij verstrekt, berekend tot eene waarde van twaalf ten honderd (12 pCt.) van de onder 1°. bedoelde bezoldiging, zonder verhooging als daar bedoeld.

b. Behoudens het bepaalde in het vorige lid onder 1°. worden andere emolumenten dan die aldaar bedoeld onder 2°. en 3°., bij de berekening van het als korting te betalen bedrag, niet als bezoldiging aangemerkt.

c. Eene verhooging als bij lid a, 1°. van dit artikel bedoeld, wordt toegepast :

1°. wegens het genot van premiën voor de beamtten, belast met het bestuur van de locomotieven ;

2°. wegens het genot van overgeld bij stukwerk voor de beamtten der werkplaatsen.

11. De doorlopende korting bedraagt vijf ten honderd (5 pCt.) der bezoldiging.

12. De aflopende korting bedraagt voor :

1°. mannelijke deelgenooten :

het bedrag der verhooging, met inachtneming van art. 14 in te houden bij de betaling van bezoldiging of loon, en wel gelijkmatig verdeeld over vier jaren ;

2°. vrouwelijke deelgenooten :

één vierde gedeelte (1/4) der verhooging, met inachtneming van bovengenoemd artikel, in te houden bij de betaling van bezoldiging of loon, en wel gelijkmatig verdeeld over één jaar.

13. a. Indien iemand ouder dan één en dertig (31) jaar onder het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel der Maatschappij wordt opgenomen, moet hij binnen één maand na zijne indiensttreding, een bedrag in het Fonds storten, te bepalen door de Directie, den Adviseur gehoord.

b. Hij, die in het Fonds heeft gestort het in de eerste zinsnede van dit artikel bedoeld bedrag, wordt voor de toepassing te zijner tijd van de artt. 18, 23, 24, 25, 37, 38, 39, 40, 43 en 44 beschouwd alsof hij sedert den één en dertig (31) jarigen leeftijd onafgebroken

tot het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel had behoord en tot het Fonds had bijgedragen en de hem bij zijne indiensttreding toegekende bezoldiging sinds dat tijdstip steeds had genoten.

14. a. Deelgenooten, wier bezoldiging vierhonderd gulden (f 400) per jaar of minder bedraagt, zijn geene aflopende korting verschuldigd.

b. Bij verhooging hunner bezoldiging boven vierhonderd gulden (f 400) per jaar, wordt de aflopende korting berekend over het bedrag, waarmede de verhoogde bezoldiging vierhonderd gulden (f 400) per jaar overschrijdt.

c. Geene korting, aflopende noch doorlopende, is verschuldigd voor zoover de bezoldiging in den zin van art. 10, zes duizend gulden (f 6000) te boven gaat.

15. Bij achtereenvolgende verlaging en verhooging van bezoldiging geldt als regel, dat over eene verhooging, waarvan de aflopende korting reeds gestort is, niet ten tweeden male aflopende korting berekend wordt.

16. Indien iemand deelgenoot van het pensioenfonds wordt met eene bezoldiging in den zin van art. 10 hooger dan vierhonderd gulden (f 400), zal het verschil tusschen die bezoldiging en vierhonderd gulden (f 400) beschouwd worden als eene verhooging van bezoldiging.

Van dat verschil is aflopende korting op den bij art. 12 omschreven voet verschuldigd, behoudens dat,

1°. indien de bezoldiging bij den aanvang van het deelgenootschap zeshonderd gulden (f 600) niet overtreft, de hierbedoelde aflopende korting slechts zal verschuldigd zijn voor de helft ;

2°. het verschuldigde zal worden ingehouden gelijkmatig verdeeld voor mannelijke deelgenooten over acht (8) jaren en voor vrouwelijke deelgenooten over twee (2) jaren.

17. De in het Fonds gestorte bijdragen worden in geen geval teruggegeven.

HOOFDSTUK V.

Pensioenen van de deelgenooten.

18. Onverminderd het bepaalde bij art. 24 wordt aan hen, die op het tijdstip, waarop zij den dienst der Maatschappij verlaten, deelgenooten van het Fonds zijn, en minstens over vijf (5) jaren tot het Fonds hebben bijgedragen, een jaarlijksch pensioen toegekend :

1°. ingeval zij in dienst der Maatschappij den leeftijd van vijf en zestig (65) jaren hebben bereikt ;

20. ingeval zij vóór den onder 1°. bepaalden leeftijd, terwijl zij in dienst der Maatschappij zijn, invalide worden, mits in het eene en het andere geval de dienstbetrekking zij geëindigd door opzegging overeenkomstig het Reglement Dienstvoorwaarden (N. B. D. S.), hetzij van de zijde der Maatschappij, hetzij door den deelgenoot.

19. a. Onder invaliditeit worden verstaan die ziels- en lichaamsgebreken, waardoor men voortdurend onbekwaam wordt om de werkzaamheden te verrichten, verbonden aan de dienstbetrekking.

b. Invaliditeit geeft geen aanspraak op pensioen, wanneer zij het gevolg is van onzedelijk gedrag of wanneer zij opzettelijk is teweeggebracht.

20. De aanvraag om pensioen geschiedt schriftelijk en behoorlijk met redenen omkleed aan de Directie.

21. a. Indien een deelgenoot, die invalide is bevonden, bij de Maatschappij in dienst blijft, doch in eene andere betrekking wordt geplaatst, waaraan eene lagere bezoldiging in den zin van art. 10, lid a, is verbonden dan die, waarvoor laatstelijk door hem werd bijgedragen, zal hem ten laste van het Pensioenfonds eene jaarlijksche uitkeering worden toegekend, gelijk aan het verschil tusschen het bedrag van laatstbedoelde en van eerstbedoelde bezoldiging.

b. Wanneer en zoolang de deelgenoot krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering boven zijne bezoldiging eene rente geniet ter zake van een ongeval hem in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, wordt voor de toepassing van het vorige lid de bezoldiging, aan de nieuwe betrekking verbonden, geacht zooveel meer te bedragen dan die rente behoort.

c. De in lid a bedoelde jaarlijksche uitkeering kan hoogstens bedragen het pensioen, waarop betrokkene aanspraak zou hebben gehad.

d. Latere verhooging zijner bezoldiging brengt geene wijziging in het bedrag der uitkeering uit het Pensioenfonds.

e. De bij dit artikel bedoelde uitkeering(en) is (zijn) voor de toepassing van dit reglement en de „Voorschriften”, bedoeld in art. 48, onder pensioen(en) te begrijpen.

22. De invalide, die met genot van eene uitkeering als bedoeld bij het vorig artikel en (of) van eene rente, toegekend ingevolge wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering — doch met vermindering van bezoldiging —

in dienst blijft van de Maatschappij, draagt in het Fonds bij — behalve over zijne bezoldiging in de nieuwe betrekking — over het bedrag der hem toegekende uitkeering en (of) ongevalrente.

23. a. Behoudens het bepaalde bij lid c van dit artikel en bij lid b van art. 27 bedraagt het pensioen, dat zoowel bij vijf en zestig (65) jarigen leeftijd als bij invaliditeit wordt toegekend, voor elk jaar, dat de deelgenoot tot het Fonds heeft bijgedragen één zestigste gedeelte ($\frac{1}{60}$) van het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, waarnaar gedurende de laatste vijf (5) jaren, waarin hij tot het Fonds heeft bijgedragen, zijne bijdrage berekend werd.

b. Het pensioen in het vorige lid bedoeld, kan nooit meer bedragen dan twee derden ($\frac{2}{3}$) van het aldus berekend gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, noch meer dan vierduizend gulden (f 4000).

c. Wanneer en zoolang een pensioentrekkende krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering eene rente geniet ter zake van een ongeval, hem in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, zal hij als pensioen ontvangen een bedrag berekend overeenkomstig het bepaalde bij lid a en b van dit artikel, doch met vervanging in lid a van de daar genoemde breuk van één zestigste ($\frac{1}{60}$) door één honderdste ($\frac{1}{100}$); en in lid b van twee derden ($\frac{2}{3}$) door veertig honderdsten ($\frac{40}{100}$) en van vierduizend gulden (f 4000) door tweeduizend vierhonderd gulden (f 2400), met dien verstande echter dat over eenig tijdvak aan pensioen en rente te zamen nimmer minder zal worden genoten dan wanneer de pensioentrekkende uitsluitend pensioen genoot volgens lid a en b van dit artikel en niet meer dan de bezoldiging in den zin van art. 10.

24. a. Zij, die minstens tien (10) jaren tot het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel van de Maatschappij hebben behoord, of die met inachtneming van de bepalingen van art. 13, 28 of 57 moeten beschouwd worden als gedurende tien (10) jaren tot dat personeel te hebben behoord, kunnen — wanneer hunne dienstbetrekking tot de Maatschappij met ingang van of na 1 Januari 1914, doch vóór het bereiken van den vijf en zestig (65) jarigen leeftijd is beëindigd door opzegging overeenkomstig het Reglement Dienstvoorwaarden (N. B. D. S.), hetzij van de zijde der Maatschappij, hetzij door den deelgenoot, en zij op het tijdstip van hun ontslag deelgenoot van het Fonds waren —

in afwijking van het bepaalde in art. 18 onder 1°, zoodra zij den leeftijd van vijf en zestig (65) jaren hebben bereikt, aanspraak op pensioen doen gelden berekend overeenkomstig art. 23 van dit reglement.

b. Zij, die hunne aanspraak op pensioen niet doen gelden binnen zes maanden na den dag, vanaf welken zij krachtens dit artikel recht hebben op pensioen, verliezen elke aanspraak op pensioen uit dit artikel voortvloeiende.

25. a. Zij, die op of na 1 Januari 1914 zonder aanspraak op pensioen en zonder te vallen in de termen van art. 24, den dienst der Maatschappij verlaten, kunnen, wanneer zij bij hun ontslag deelgenoot van het Fonds waren en vóór dat ontslag gedurende ten minste vijf (5) jaren tot het Fonds hebben bijgedragen of volgens art. 13, 28 of 57 geacht moeten worden te hebben bijgedragen, zoodra zij den leeftijd van vijf en zestig (65) jaren hebben bereikt, aanspraak doen gelden op eene jaarlijksche rente ten laste van het Fonds.

b. Voor de berekening der onder a bedoelde rente geldt hetgeen met betrekking tot de berekening van pensioenen is bepaald bij art. 23, behoudens het navolgende:

1°. in stede van één zestigste ($\frac{1}{60}$) van het in art. 23 onder a angegebenen gemiddelde bedrag is voor elk daar bedoeld jaar in rekening te brengen één honderdste ($\frac{1}{100}$) van dat bedrag.

2°. in stede van twee derden ($\frac{2}{3}$) van het in art. 23 onder b bedoelde gemiddelde bedrag is te stellen veertig honderdsten ($\frac{40}{100}$) van dat bedrag.

c. Art. 24 b is toepasselijk met betrekking tot de aanspraak op rente krachtens dit artikel.

d. De bij dit artikel bedoelde rente(n) is (zijn), voorzover zulks niet in strijd komt met de bepalingen van dit artikel, voor de toepassing van dit reglement en de „Vorschriften”, bedoeld in art. 48, onder „pensioen(en)” te begrijpen.

26. Tot bestrijding van zegelkosten der uittrekfels uit de registers van den Burgerlijken stand en andere bescheiden, die voor de toekenning en uitbetaling van pensioen moeten worden overgelegd, wordt het pensioen met twee gulden (f 2) verhoogd.

27. a. De invalide, bedoeld bij art. 22, zal in het genot van pensioen treden, indien hij uit den dienst der Maatschappij wordt ontslagen; alsdan vervalt de uitkeering, bedoeld bij art. 21.

b. Het toe te kennen pensioen wordt — bij ontslag, al dan niet op verzoek, wegens het

bereikt hebben van den vijf en zestig (65) jarigen leeftijd of wegens invaliditeit — volgens het bepaalde bij art. 23 berekend naar het gemiddeld bedrag van bezoldiging en uitkeering en (of) ongevalrente te zamen, waarnaar gedurende de laatste vijf (5) jaren, waarin hij tot het Fonds heeft bijgedragen, zijne bijdrage berekend werd.

c. Onverminderd het bepaalde bij art. 45 is bij ontslag, al dan niet op verzoek, om andere redenen dan leeftijd of invaliditeit, het ingevolge lid a van dit artikel toe te kennen pensioen gelijk aan dat, hetwelk destijds zou zijn verleend, indien de deelgenoot wegens invaliditeit ontslagen ware met ingang van den dag, waarop in verband met het genot van uitkeering of ongevalrente, zijne bezoldiging werd verminderd.

28. a. Wanneer iemand onder het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel der Maatschappij is of wordt opgenomen, die daartoe vroeger reeds heeft behoord, zal de tijd, over welken hij vóór en na zijne wederopneming tot het Fonds heeft bijgedragen en (of) krachtens de bepalingen van dit artikel, van art. 13 of 57, geacht wordt te hebben bijgedragen, voor de toepassing te zijner tijd van de artt. 18, 23, 24, 25, 37, 38, 39, 40, 43 en 44 gelijkelijk worden in aanmerking genomen.

Bij de toepassing dezer bepalingen zal in geen geval eenig tijdvak meer dan éénmaal in rekening worden gebracht.

b. Wanneer de wederopgenomene bij zijne wederopneming onder het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel ouder is dan één en dertig (31) jaren, zal — onverminderd het vorenbepaalde onder a — art. 13 of 57 op hem van toepassing zijn, met dien verstande echter dat, indien hij vóór zijne wederaanstelling reeds gedurende eenigen tijd boven den één en dertig (31) jarigen leeftijd heeft — of krachtens vroegere storting volgens art. 13 geacht wordt te hebben — bijgedragen tot het Fonds of tot het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel te hebben behoord, zulks voor de berekening der door hem bij de wederopneming te storten som te zijnen bate door den Adviseur zal worden in aanmerking genomen.

c. De wederopgenomene kan, met afwijking van het vorenbepaalde, mits hij bij zijne wederopneming verklaart dit te verlangen, worden beschouwd, alsof hij op dat tijdstip voor de eerste maal onder het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel

wordt opgenomen. In dien zin zullen alsdan alle bepalingen van dit reglement ten aanzien van hem en (of) zijn betrekkingen worden toegepast. De tijd, vóór zijne laatste opening verstreken, komt dan voor de toepassing te zijner tijd van de artt. 18, 23, 24, 25, 37, 38, 39, 40, 43 en 44 niet in aanmerking dan indien en voor zooveel hij daarop door storting bij zijne laatste opening ingevolgt art. 13 voor zich en zijne betrekkingen aanspraak verkrijgt.

d. Wederopgenomenen en hunne nagelaten betrekkingen ontleenen eventueel aanspraken op pensioen of rente, of aan art. 18 resp. 33, of aan art. 24 resp. 43, of aan art. 25 resp. 44, doch nimmer aan meer dan één dezer artikelen.

29. a. Het genot van pensioen treedt — behoudens het bepaalde onder c van dit artikel — in op den dag, waarop de dienstbetrekking eindigt.

b. De toekenning van het pensioen heeft niet plaats, alvorens alle daartoe vereischte bescheiden door het Fonds zijn ontvangen.

c. Bij vertraagde inzending dezer bescheiden wordt het genot van pensioen verleend over een tijdvak van hoogstens één jaar, voorafgaande aan den dag, waarop alle bovenbedoelde bescheiden in het bezit van het Fonds zijn gekomen.

30. Indien gedurende vijf jaren de betaling van een termijn van pensioen niet wordt opgevraagd, wordt het recht op dien termijn verbeurd.

31. De pensioenen worden uitbetaald tot het einde van het vierendeel jaars, waarin zij ophouden door het Fonds verschuldigd te zijn.

32. De pensioenen zijn niet vatbaar voor vervoeming of voor overdracht aan derden onder welken titel ook.

HOOFDSTUK VI.

Pensioenen van nagelaten betrekkingen van de deelgenooten.

33. Onverminderd het bepaalde bij art. 43 wordt een jaarlijksch pensioen toegekend aan de nagelaten betrekkingen van hen, die bij hun overlijden of deelgenoot van het Fonds waren of bij dit overlijden pensioen van het Fonds genoten of daartoe gerechtigd waren.

34. a. Als nagelaten betrekkingen, aan wie pensioen wordt verleend, worden behoudens het hierna bepaalde in dit artikel beschouwd de weduwe of — bij ontstentenis van de weduwe — de wettige, gewettigde of wettelijk erkende natuurlijke kinderen beneden den

leeftijd van achttien (18) jaren van den overledene.

b. De vrouw, die huwt met een deelgenoot van het Fonds, nadat hij den leeftijd van zestig (60) jaren heeft vervuld, alsmede de kinderen beneden den leeftijd van achttien (18) jaren uit zulk een huwelijk zullen als nagelaten betrekkingen van dien deelgenoot slechts aanspraak hebben op pensioen, indien de deelgenoot jonger of niet meer dan twintig (20) jaren ouder is dan zijne echtgenoot.

Het pensioen, bij de vorige zinsnede bedoeld, wordt berekend volgens de artt. 37, 38, 39 en 40, tenzij de deelgenoot méér dan tien (10) doch ten hoogste twintig (20) jaren ouder is dan de echtgenoot, in welk geval de in de vorige zinsnede genoemde nagelaten betrekkingen aanspraak zullen hebben op het hierna aangegeven deel van het volgens de artt. 37, 38, 39 en 40 berekende pensioen, t. w. :

1°. bij een leeftijdsverschil van meer dan tien (10) doch ten hoogste vijftien (15) jaren op vijf en zestig ten honderd (65 pCt.);

2°. bij een leeftijdsverschil van meer dan vijftien (15) doch ten hoogste twintig (20) jaren op vijf en vijftig ten honderd (55 pCt.).

Indien er echter onder de pensioengerechtigde kinderen zijn, die reeds vóór het aangaan van het huwelijk, waarbij de vorenbedoelde beperking van toepassing is, behoorden tot de onder a genoemde betrekkingen van den deelgenoot, zal het aan de gezamenlijke nagelaten kinderen te verleenen pensioen worden bepaald op het volgens de artt. 37, 38, 39 en 40 te berekenen bedrag en onverminderd worden genoten, totdat het jongste hunner den achttienjarige leeftijd heeft bereikt.

c. Natuurlijke kinderen; gewettigd of wettelijk erkend, nadat het deelgenootschap is geëindigd, zoomede de vrouw, die huwt met een voormaligen deelgenoot van het Fonds, en de kinderen, die geboren worden uit zulk een huwelijk, zullen, als nagelaten betrekkingen van dien voormaligen deelgenoot, geen aanspraak hebben op pensioen.

35. Het pensioen aan nagelaten betrekkingen wordt verleend :

1°. aan de weduwe tot aan haar overlijden of tot door haar een nieuw huwelijk wordt aangegaan; daarna gaat het pensioen zonder de verhooging, bedoeld bij art. 37 lid c, over op de in art. 34 bedoelde kinderen, zoolang zij den leeftijd van achttien (18) jaren niet hebben bereikt;

2°. bij ontstentenis der weduwe aan de onder 1° bedoelde kinderen.

36. De aanvraag om pensioen geschiedt door of namens de nagelaten betrekkingen en vergezeld van de noodige bewijsstukken schriftelijk aan de Directie.

37. *a.* Behoudens het bepaalde bij lid *b* en *c* van dit artikel en de artt. 38 en 39 bedraagt het pensioen aan nagelaten betrekkingen vijf tachtigste deelen ($\frac{5}{80}$) van het gemiddeld bedrag der jaarlijksche bezoldiging, waarnaar gedurende de laatste vijf (5) jaren, waarin de deelgenoot tot het Fonds heeft bijgedragen — of, zoo het aantal dier jaren minder dan vijf (5) bedraagt, gedurende die jaren —, zijne bijdrage berekend werd, vermeerderd met één tachtigste deel ($\frac{1}{80}$) van dat gemiddeld bedrag voor elk jaar, dat de deelgenoot tot het Fonds heeft bijgedragen, met dien verstande dat het pensioen niet minder zal bedragen dan vijftien tachtigste deelen ($\frac{15}{80}$) van dat gemiddeld bedrag.

b. Het pensioen, in het vorige lid bedoeld, kan niet meer bedragen dan negen en veertig honderdzigste deelen ($\frac{49}{160}$) van het aldus berekende gemiddelde bedrag der jaarlijksche bezoldiging en niet meer dan zeven honderd vijf en dertig gulden (*f* 735) per jaar.

c. Het pensioen der weduwe, berekend overeenkomstig lid *a* en *b* van dit artikel, zal — indien de overledene kinderen als bedoeld bij art. 34 lid *a*, beneden den leeftijd van achttien (18) jaren, heeft nagelaten — verhoogd worden met één vijfde gedeelte van dat pensioen voor ieder kind beneden den leeftijd van achttien (18) jaren, doch in het geheel voor niet meer dan vijf kinderen.

De verhooging vervalt wanneer alle evenbedoelde kinderen den leeftijd van achttien (18) jaren hebben bereikt of overleden zijn. Tot dat tijdstip wordt zij tot het volle bedrag daarvan uitgekeerd.

d. Het pensioen wordt verhoogd met twee (2) gulden overeenkomstig het bepaalde in art. 26.

38. Onverminderd het bepaalde bij art. 45 is bij het overlijden van een invalide, als bedoeld bij art. 22, na ontslag uit den dienst der Maatschappij om andere redenen dan leeftijd of invaliditeit, het aan de nagelaten betrekkingen toe te kennen pensioen gelijk aan dat, hetwelk zou zijn verleend, indien de deelgenoot wegens invaliditeit ontslagen ware met ingang van den dag, waarop in verband met het genot van uitkeering of ongevalrente zijne bezoldiging werd verminderd.

39. *a.* Wanneer en zolang de pensioentrekken- de weduwe of een of meer der weezen van een deelgenoot of van een voormaligen deel-

genoot krachtens wettelijke bepalingen betreffende ongevallenverzekering eene rente geniet(en) ter zake van een ongeval, laatstbedoelde in verband met de uitoefening van het bedrijf der Maatschappij overkomen, zal (zullen) de pensioentrekken- de(n) als pensioen ontvangen een bedrag met inachtneming van het bepaalde bij het volgende lid, berekend op den voet van het bepaalde bij lid *a*, *b* en *c* van art. 37, doch met vervanging :

in lid *a* : van de daar genoemde breuken vijf tachtigsten ($\frac{5}{80}$), één tachtigste ($\frac{1}{80}$) en vijftien tachtigsten ($\frac{15}{80}$) door vijftien vierhonderdsten ($\frac{15}{400}$) resp. drie vierhonderdsten ($\frac{3}{400}$) en vijf en veertig vierhonderdsten ($\frac{49}{100}$) ;

in lid *b* : van negen en veertig honderdzigsten ($\frac{49}{160}$) door honderd zeven en veertig achthonderdsten ($\frac{47}{800}$) en van het bedrag van zeven honderd vijf en dertig gulden (*f* 735) door vier honderd een en veertig gulden (*f* 441).

b. Echter zal over eenig tijdvak aan pensioen en rente te zamen nimmer minder worden genoten dan wanneer de pensioentrekken- de(n) uitsluitend pensioen genoot (genoten) volgens art. 37, lid *a*, *b* en *c*.

40. Ingeval het belang van een of meer pensioengerechtigde kinderen van een overleden deelgenoot of voormalig(en) deelgenoot splitting van het hun toekomende pensioen vordert, wordt ieder dier kinderen geacht aanspraak te hebben op een gelijk deel van dat pensioen.

Indien kinderen worden nagelaten van verschillende moeders, zal van het bedrag der verhooging, bedoeld bij art. 37 lid *c*, een deel kunnen worden uitgekeerd niet aan de weduwe maar aan de(n) voogd(en) der kinderen, die de weduwe niet tot moeder hebben. Dit deel is alsdan te bepalen in verhouding van het aantal van laatstbedoelde kinderen tot het aantal der overige kinderen.

41. *a.* Het genot van het pensioen treedt — behoudens het bepaalde onder *c* van dit artikel — in op den dag van het overlijden van den deelgenoot of van den voormaligen deelgenoot.

b. Indien deze reeds pensioen genoot, treden de nagelaten betrekkingen in het genot van pensioen na afloop van den termijn, genoemd in art. 31.

c. Het bepaalde in art. 29 onder *b* en *c* is ook van toepassing op de pensioenen van nagelaten betrekkingen.

42. De artt. 30, 31 en 32 zijn ook van toepassing op de pensioenen van nagelaten betrekkingen.

43. *a.* De nagelaten betrekkingen van de in art. 24 bedoelde personen kunnen, in afwij-

king van het bepaalde in art. 33, aanspraak op pensioen doen gelden, berekend overeenkomstig het bepaalde in de artt. 37, 38, 39 en 40 van dit reglement, hetzij die uit den dienst der Maatschappij getreden personen vóór den leeftijd van vijf en zestig (65) jaren overlijden, hetzij zij ingevolge het vorenbepaalde pensioen genieten of daartoe gerechtigd zijn.

b. Art. 24, laatste lid, is toepasselijk met betrekking tot de aanspraak op pensioen krachtens dit artikel.

44. a. Bij overlijden van een voormaligen deelgenoot van het Fonds, als in art. 25 bedoeld, kunnen, hetzij vóór het bereiken van den vijf en zestig (65) jarigen leeftijd, diens nagelaten betrekkingen aanspraak doen gelden op eene jaarlijksche rente ten laste van het Fonds.

b. Voor de berekening der onder a bedoelde rente geldt hetgeen met betrekking tot de berekening van pensioenen is bepaald bij de artt. 37, 38, 39 en 40, behoudens het navolgende:

1°. in stede van vijf tachtigsten ($\frac{5}{80}$) van het in art. 37 lid a aangegeven gemiddelde bedrag, vermeerderd met één tachtigste ($\frac{1}{80}$) van dat gemiddelde bedrag voor elk daar bedoeld jaar, is in rekening te brengen vijftien vierhonderdsten ($\frac{15}{400}$) van dat bedrag, vermeerderd met drie vierhonderdsten ($\frac{3}{400}$) daarvan voor elk jaar als daarbedoeld, terwijl niet minder dan vijf en veertig vierhonderdsten ($\frac{45}{400}$) in stede van vijftien tachtigsten ($\frac{15}{80}$) van dat gemiddeld bedrag is toe te kennen.

2°. in stede van negen en veertig honderd-zestigsten ($\frac{49}{160}$) van het in art. 37 lid b bedoelde gemiddelde bedrag is te stellen honderd zeven en veertig achthonderdsten ($\frac{147}{800}$) van dat bedrag en in stede van zeven honderd vijf en dertig gulden (f 735) is te stellen vier honderd een en veertig gulden (f 441).

c. Art. 24, laatste lid, is toepasselijk met betrekking tot de aanspraak op rente krachtens dit artikel.

d. Art. 25d is toepasselijk op de bij dit artikel bedoelde rente(n).

45. a. Bij ontslag van een invalide, als bedoeld bij art. 22, om andere redenen dan leeftijd of invaliditeit, wordt voor de toepassing te zijner tijd van artt. 24 en 43, onderscheidenlijk artt. 25 en 44 — zoo ten aanzien van den voormaligen deelgenoot als van zijne nagelaten betrekkingen — aangenomen, 1°. dat hij slechts tot het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel der Maatschappij heeft behoord (tot het Fonds

heeft bijgedragen) sedert den dag, waarop in verband met het genot van uitkeering of ongewalrente, zijne bezoldiging werd verminderd; 2°. dat hij den dienst der Maatschappij heeft verlaten zonder aanspraak op pensioen.

b. Hetgeen den voormaligen deelgenoot of zijne nagelaten betrekkingen uit hoofde van het vorige lid toekomt, wordt gevoegd bij het pensioen, waarop ingevolge art. 27 lid c, onderscheidenlijk art. 38 aanspraak bestaat, behoudens het bepaalde bij het volgende lid.

c. In het geheel kan ten laste van het Fonds niet meer genoten worden dan:

in geval art. 24 of 43 toepassing vindt, het bedrag dat volgens art. 23 lid b onderscheidenlijk art. 37 lid b en c — of wanneer en zoolang de pensioentrekke(n) valt (vallen) in de termen van art. 23 lid c, onderscheidenlijk art. 39 volgens die bepalingen — ten hoogste als pensioen kan worden toegerekend;

in geval art. 25 of 44 toepassing vindt, het bedrag dat volgens dat artikel ten hoogste kan worden toegekend, verhoogd met één honderd vijftigste ($\frac{1}{150}$) onderscheidenlijk één tweehonderdste ($\frac{1}{200}$) voor elk jaar, dat bij de berekening van het pensioen ingevolge art. 27, lid c, onderscheidenlijk art. 38, in aanmerking komt. Deze verhooging wordt niet toegekend wanneer en zoolang de pensioentrekke(n) valt (vallen) in de termen van art. 23 lid c of art. 39.

HOOFDSTUK VII.

Beheer van het Fonds.

46. Het beheer van het Fonds wordt gevoerd door de Directie. Deze vertegenwoordigt het Fonds in en buiten rechten en is bevoegd tot behandeling en beslissing van alle aangelegenheden, het Fonds betreffende, behoudens de bij dit reglement gemaakte beperkingen.

47. De administratie van het Fonds geschiedt voor rekening der Maatschappij en is opgedragen aan den Centralen Dienst.

48. De bijzondere bepalingen omtrent de administratie van het Fonds, in het bijzonder betreffende de berekening en inning der bijdragen, de berekening en uitbetaling der pensioenen en uitkeeringen, alsmede de vereischte bescheiden voor het deelgenootschap en het doen gelden van aanspraken, worden opgenomen in de „Voorschriften tot uitvoering van het Reglement voor het Pensioenfonds”.

49. Alle bescheiden, bevattende verbintenissen of kwijting, worden ondertekend door den President-Directeur en door den Secretaris

of door hunne plaatsvervangers; alle overige bescheiden worden onderteeekend door een van beiden of door diens plaatsvervanger.

50. *a.* De gelden van het Fonds mogen slechts worden belegd in solide effecten, of op eerste hypotheek met dertig ten honderd (30 pCt.) overwaarde; een en ander overeenkomstig bepalingen, door de Directie vast te stellen en aan de goedkeuring van de Ministers van Waterstaat en van Financiën te onderwerpen.

b. De Directie heeft de bevoegdheid — wanneer onmiddellijke belegging der gelden minder raadzaam is — die gelden tijdelijk op prolongatie of tot een bedrag van ten hoogste tweehonderd duizend gulden (*f* 200,000) bij de Maatschappij tegen eene rentevergoeding van ten minste drie en drierivenden ten honderd ($3\frac{3}{4}$ pCt.) 's jaars in bewaring te geven.

51. De rekening en verantwoording wordt jaarlijks op ultimo December gesloten.

52. *a.* De Directie benoemt een deskundig Adviseur (geen ambtenaar van de Maatschappij), die haar terzijde staat.

b. De Adviseur maakt telkens om de drie jaren een uitvoerig verslag van het Fonds.

c. De belooning van dien Adviseur en van de geneeskundigen, wier diensten door het Fonds noodig worden geacht, zijn ten laste van het Fonds.

53. *a.* Behoudens het bepaalde bij het volgende lid kan dit reglement door de Directie, met goedkeuring van den Minister van Waterstaat, herzien en gewijzigd worden.

b. Wijzigingen van dit reglement, welke betrekking hebben op de bijdragen van het personeel of van de Maatschappij of de bedragen der pensioenen, treden niet in werking dan nadat daarop wettelijke goedkeuring is verkregen.

54. De deelgenooten of gewezen deelgenooten van het Fonds of hunne nagelaten betrekkingen doen afstand van elke vordering in rechten tegen het Fonds.

55. *a.* Wanneer een deelgenoot of gewezen deelgenoot van het Fonds of zijne nagelaten betrekkingen zich met eenige hem (hen) betreffende beslissing van de Directie niet kan (kunnen) vereenigen, dan is (zijn) hij (zij) bevoegd zijne (hunne) bezwaren daartegen te onderwerpen aan de uitspraak van drie scheidslieden, te benoemen als hierna wordt geregeld.

b. Zij moeten hun daartoe strekkend verlangen schriftelijk mededeelen aan de Directie binnen drie maanden, nadat de beslissing of beschikking aan hen is medegedeeld. Zij moeten daarbij tevens opgeven den naam van den persoon, dien zij als een der scheidslieden

kiezen. Doen zij een en ander niet binnen dien tijd, zoo worden zij geacht met de beslissing genoegen te nemen en af te zien van hunne bevoegdheid om die beslissing aan de uitspraak van de scheidslieden te onderwerpen.

c. Nadat de kennisgeving der keuze van den eersten scheidsman binnen den gestelden termijn de Directie zal hebben bereikt, zal deze van hare zijde aan de belanghebbenden binnen vier weken mededeeling doen van den persoon, dien zij als tweeden scheidsman kiest; de twee aldus gekozen scheidslieden benoemen den derde.

d. Indien de beide scheidslieden binnen den daarvoor door de Directie gestelden termijn niet tot overeenstemming kunnen geraken omtrent de keuze van den derden scheidsman, zal de derde worden benoemd door den Minister van Waterstaat.

e. De scheidslieden spreken tusschen partijen recht als goede mannen naar billijkheid; tegen hunne beslissing is geene voorziening toegelaten.

HOOFDSTUK VIII.

Overname van het Fonds door den Staat.

56. Ingeval de Maatschappij ophoudt haren spoorweg „Boxtel—Nederlandsche grens” te exploiteeren, zal de Staat het Fonds overnemen, met dien verstande dat geene verplichting tot voortzetting van dat Fonds op den Staat overgaat, doch dat de Staat aan de belanghebbenden zal waarborgen: *a)* de vóór de overneming ten laste van het Fonds, overeenkomstig de bepalingen van dit reglement, toegekende pensioenen en *b)* de pensioenen, waarop de deelgenooten op het tijdstip, waarop zij den dienst van de Maatschappij verlaten, volgens het dan geldende reglement van het Fonds aanspraak hebben verkregen wegens den bij de Maatschappij volbrachten diensttijd.

HOOFDSTUK IX.

Bepalingen van verschillenden aard.

57. Het in Nederland anders dan tijdelijk werkzaam zijnde vaste personeel, dat bij het in werking treden van dit reglement deelgenoot van het Fonds is geworden, wordt voor de toepassing van de bepalingen der artt. 18, 23, 24, 25, 27, 28, 37, 38, 39, 40, 43 en 44 geacht over de jaren, waarin dat personeel vóór het in werking treden van dit reglement in den dienst der Maatschappij was, aan het Fonds te hebben bijgedragen.

58. a. Den deelgenooten, die ingevolge de Duitsche Rijkswet verzekeringplichtig zijn, wordt aan doorlopende korting zooveel minder gekort als zij krachtens die wet moeten opbrengen.

b. Desgelijks zal de bijdrage der Maatschappij, bedoeld in art. 4, verminderd worden met hetgeen zij ten behoeve van de in het vorige lid bedoelde personen verplicht was bij te dragen.

c. Het pensioen van hem of haar, die krachtens voormelde wet rente geniet, wordt met het bedrag dier rente verminderd.

59. Personen, die den dienst der Maatschappij hebben verlaten vóór 1 Januari 1914, hebben evenals hunne nagelaten betrekkingen nimmer eenige aanspraak op pensioen ten laste van dit fonds.

60. De bepalingen van dit reglement en met name de artt. 4, 11, 23, 24, 25, 37, 38, 39, 40, 43, 44 en 45 zullen worden herzien, indien en zoodra in Nederland eene wettelijke regeling van ouderdoms- en (of) invaliditeitspensioenen tot stand komt en de Maatschappij en (of) haar vaste personeel in de kosten dier pensioenen zal hebben bij te dragen.

61. Dit reglement treedt in werking op den 1sten Januari 1914.

21 December 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van uitbreiding van het emplacement *Oisterwijk*. S. 582.

21 December 1914. WET, tot wijziging en aanvulling van het derde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1913. S. 583.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd, wordt de omschrijving van een artikel gewijzigd en worden eenige artikelen ingevoegd.

Tengevolge hiervan wordt het totaal der Iste afdeeling van gezegd hoofdstuk nader vastgesteld op f 127,400, dat der IIde afdeeling op f 1,133,114.20, dat der IIIde afdeeling op f 83,800 en dat der IVde afdeeling op f 41,874.

24 December 1914. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1911. S. 584.
Het slot der rekening van de koloniale uit-

gaven en ontvangsten voor *Curaçao* over het dienstjaar 1911 wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaven hebben bedragen f 1,062,508.48.

De ontvangsten hebben bedragen f 707,665.19.

Het nadeelig slot der Rekening bedraagt alzoo f 354,843.29.

21 December 1914. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1909. S. 585.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1909 wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt f 4,460,069.68⁶.

De ontvangst bedraagt f 3,622,854.58.

Het nadeelig saldo der rekening bedraagt alzoo f 837,215.10⁶.

21 December 1914. WET, houdende wijziging en aanvulling van de Surinaamsche Comptabiliteitswet. S. 586.

Bijl. 2^e Kamer Staten-Generaal 1913/1914, n°. 372, 1—5; 1914/1915, n°. 87.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 128.

Bijl. Hand. 1^e Kamer 1914/1915, n°. 87.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 37.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de Surinaamsche Comptabiliteitswet te wijzigen en aan te vullen, en tevens eenige misstellingen in die wet te verbeteren ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De Surinaamsche Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1910, n°. 315, *Gouvernementsblad* n°. 86) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

I. In artikel 4 wordt in plaats van: „nog” gelezen „noch”.

II. Het tweede lid van artikel 6 wordt gelezen als volgt:

De dienst blijft open :

tot 1 April van het jaar volgende op het dienstjaar om de werken of gedeelten daarvan en de leverantiën te volbrengen en de goederen te verzenden, waarvan de volbrenging of verzending volgens de verklaring van het hoofd der betrokken administratie, ten gevolge van omstandigheden, in die verklaring te vermelden, niet vóór of op den laatsten December van het dienstjaar heeft plaats gehad ;

en, beaoudens de bepalingen van het tweede

en derde lid van artikel 11 en van het vierde lid van artikel 13, tot 1 Januari daaraanvolgende, om alles ten einde te brengen wat het bewerkstelligen van de ontvangsten en het verevenen en ordonnanceeren van de uitgaven betreft.

III. In artikel 8 wordt aan het slot van het eerste lid in plaats van: „voor dat jaar” gelezen: „voor het betreffend dienstjaar”.

IV. Aan artikel 11 wordt als tweede en als derde lid toegevoegd:

De sommen, waarmede de oorspronkelijk toegestane bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen wordt verhoogd, worden geboekt ten voordeele van den dienst van het jaar waarvoor de bijdrage is toegestaan.

De opbrengst eener geldleening wordt geboekt ten voordeele van den dienst van het jaar of van de jaren, waartoe de uitgaven behooren tot dekking waarvan de leening moet strekken.

V. Aan artikel 13 wordt als vierde lid toegevoegd:

De terugschrijving bedoeld in het tweede lid van artikel 8 geschiedt in mindering van de ontvangsten over het jaar, waarvoor de bijdrage was toegestaan.

VI. Artikel 15 wordt gelezen als volgt:

Kwijtschelding van vorderingen wordt verleend in *Nederland* door Ons en in de kolonie door den Gouverneur, tenzij het bedrag der kwijtschelding f 10,000 te boven gaat, in welk geval zij geschiedt bij de wet.

De Gouverneur verleent geene kwijtschelding van f 500 of minder, dan na het advies ingewonnen te hebben van den Raad van Bestuur, en geens boven f 500 dan na van Onzette wege verkregen machtiging.

VII. In het eerste lid van artikel 33 wordt in plaats van: „geschiedt” gelezen: „geschiedt”.

VIII. In artikel 36 wordt aan het slot in plaats van: „den Kolonialen Raad” gelezen: „de Koloniale Staten”.

IX. Aan artikel 39 wordt als vijfde lid toegevoegd:

Het bepaalde bij het eerste lid is niet van toepassing op de Koloniale Postspaarbank. Alle kosten van die Bank worden op de koloniale huishoudelijke begroting gebracht en de teruggave dier kosten wordt onder de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven der kolonie opgenomen.

2. De bepalingen van het tweede en derde lid van artikel 11 en van het vierde lid van

artikel 13, zooals zij luiden volgens deze wet, zijn mede toepasselijk op den dienst van de jaren 1911, 1912 en 1913.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(Uitgeg. 9 Jan. 1915.)

21 December 1914. WET, houdende wijziging en aanvulling van de Curaçaosche Comptabiliteitswet. S. 587.

Bijl. 2^e Kamer *Staten-Generaal* 1913/1914, n°. 372, 1—5; 1914/1915, n°. 87.

Hand. id. 1914/1915, bladz. 128.

Bijl. Hand. 1^e Kamer 1914/1915, n°. 87.

Hand. id. 1914/1915, bladz. 37.

WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de Curaçaosche Comptabiliteitswet te wijzigen en aan te vullen, en tevens een misstelling in die wet te verbeteren;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De Curaçaosche Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1910, n°. 316, *Publicatieblad* n°. 63) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

I. Het tweede lid van artikel 6 wordt gelezen als volgt:

De dienst blijft open:

tot 1 April van het jaar volgende op het dienstjaar om de werken of gedeelten daarvan en de leverantiën te volbrengen en de goederen te verzenden, waarvan de volbrenging of verzending volgens de verklaring van het hoofd der betrokken administratie, ten gevolge van omstandigheden, in die verklaring te vermelden, niet vóór of op den laatsten December van het dienstjaar heeft plaats gehad;

en, behoudens de bepalingen van het tweede en derde lid van artikel 11 en van het vierde lid van artikel 13, tot 1 Januari daaraanvolgende om alles ten einde te brengen wat het bewerkstelligen van de ontvangsten en het verevenen en ordonnanceeren van de uitgaven betreft.

II. In artikel 8 wordt aan het slot van het eerste lid in plaats van: „voor dat jaar” gelezen: „voor het betreffend dienstjaar”.

III. Aan artikel 11 wordt als tweede en als derde lid toegevoegd:

De sommen, waarmede de oorspronkelijk toegestane bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen wordt ver-

hoogd, worden geboekt ten voordeele van den dienst van het jaar waarvoor de bijdrage is toegestaan.

De opbrengst eener geldleening wordt geboekt ten voordeele van den dienst van het jaar of van de jaren, waartoe de uitgaven behooren tot dekking waarvan de leening moet strekken.

IV. Aan artikel 13 wordt als vierde lid toegevoegd:

De terugschrijving bedoeld in het tweede lid van artikel 8 geschiedt in mindering van de ontvangsten over het jaar, waarvoor de bijdrage was toegestaan.

V. Artikel 15 wordt gelezen als volgt:

Kwijtschelding van vorderingen wordt verleend in *Nederland* door Ons en in de kolonie door den Gouverneur, tenzij het bedrag der kwijtschelding f 10,000 te boven gaat, in welk geval zij geschiedt bij de wet.

De Gouverneur verleent geene kwijtschelding van f 500 of minder, dan na het advies ingewonnen te hebben van den Raad van Bestuur, en geene boven f 500 dan na van Onzente wege verkregen machtiging.

VI. In het eerste lid van artikel 37 wordt in plaats van: „onmiddellijk” gelezen „onmiddellijk”.

VII. Aan artikel 39 wordt als vijfde lid toegevoegd:

Het bepaalde bij het eerste lid is niet van toepassing op de Curaçaosche Bank en op de Koloniale Postspaarbank. Alle kosten van die Banken worden op de koloniale huishoudelijke begrooting gebracht en de teruggave dier kosten wordt onder de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven der kolonie opgenomen.

2. De bepalingen van het tweede en derde lid van artikel II en van het vierde lid van artikel 13, zooals zij luiden volgens deze wet, zijn mede toepasselijk op den dienst van de jaren 1911, 1912 en 1913.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitgeg.* 9 Jan. 1915.)

21 December 1914. WET, houdende nadere wijziging en aanvulling van de Indische tariefwet. S. 588.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben;

dat het wenschelijk is de Indische tariefwet hoofdzakelijk in het belang van de bestrijding van het alcoholgebruik in Nederlandsch-Indië nader te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Artikel 2, 2°. van de Indische tariefwet (*Nederlandsch Staatsblad* 1909, n°. 341; *Indisch Staatsblad* 1910, n°. 79) wordt gelezen als volgt:

2°. a. alle voortbrengselen der Nederlandsch-Indische bezittingen waar rechten worden geheven vanwege het Nederlandsch-Indisch bestuur, behalve zout niet uit de gouvernementspakhuizen afkomstig, zoomede gedistilleerd ingevoerd wordende in de bezittingen buiten Java en Madoera, mits, voor zooveel betreft katoenen goederen, tabak en sigaren, voorzien van een bewijs van uitvoer uit die bezittingen;

b. alle voortbrengselen van andere Nederlandsch-Indische bezittingen, met uitzondering van gambir, van geweven katoenen goederen, tabak, sigaren en zout, alsmede van gedistilleerd ingevoerd wordende in de bezittingen buiten Java en Madoera.

2. De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië kan voorschriften vaststellen teneinde in een of meer van de gewesten en gedeelten van gewesten waar het inlandsch gedistilleerd aan invoerrecht zal worden onderworpen, eene belasting te heffen van het inlandsch gedistilleerd, dat aldaar bij den aanvang van de heffing van dat invoerrecht voorhanden is in eene hoeveelheid boven een door hem te bepalen maximum. Die belasting wordt zooveel mogelijk naar denzelfden maatstaf geheven als waarnaar het invoerrecht van gedistilleerd wordt berekend.

3. De Gouverneur-Generaal stelt de tijdstippen vast, waarop deze wet in werking treedt.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 21sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitgeg.* 9 Jan. 1915.)

21 December 1914. WET, houdende bekrachtiging van een krediet door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* geopend boven de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914. S. 589.

21 December 1914. WETTEN, houdende naturalisatie van :

Maria Hubertina Josephina Stassen, weduwe van Georges Hubert Giesendorff, geboren te Maastricht, provincie Limburg, den 12 Juni 1863, koopvrouw, wonende te Maastricht, provincie Limburg. S. 590.

Yuda Sorias, geboren te Smärna (Aziatisch Turkije) den 7 October 1868, marskramer, wonende te Havana (Cuba). S. 591.

Peter Wilhelm Günnen, geboren te Elmpt (Pruisen) den 9 Januari 1876, fabrieksarbeider, wonende te Aken (Pruisen). S. 592.

Herman Gerhard Wilhelm Stöve, geboren te Dalvers (Pruisen) den 24 April 1861, koopman, wonende te Schagerbrug, gemeente Zijpe, provincie Noordholland. S. 593.

Franz Joseph Hellenbrand, geboren te Stolberger-Station, gemeente Eschweiler (Pruisen), den 27 Maart 1855, werkman, wonende te Stolberg, Rheinland (Pruisen). S. 594.

Johann Arnold Palmen, geboren te Sörs (Pruisen) den 18 Juli 1873, aannemer, wonende te Atsch (Pruisen). S. 595.

Heinrich Beijer, geboren te Duisburg (Pruisen) den 10 September 1865, koffiehuis-houder, wonende te Duisburg (Pruisen). S. 596.

Wilhelm Joseph Koll, geboren te Steckenborn (Pruisen) den 3 Maart 1871, schrijnwerker, wonende te Simpelveld, provincie Limburg. S. 597.

Joseph Hermann Vrind, geboren te Emmerik (Pruisen) den 24 Maart 1865, fabrieksarbeider, wonende te Essen-Ruhr (Pruisen). S. 598.

Emile Pladet, geboren te Selzaete (België) den 15 Januari 1865, landbouwersknecht, wonende te Westdorpe, provincie Zeeland. S. 599.

Johann Slabák, geboren te Oswietiman, Moravië (Oostenrijk-Hongarije), den 23 December 1866, kleermaker, wonende te Amsterdam, provincie Noordholland. S. 600.

Peter Theodor Demandt, geboren te Duisburg (Pruisen) den 8 December 1873, fabrieksarbeider, wonende te Duisburg (Pruisen). S. 601.

Heinrich Julius Plümer, geboren te Barnstorf (Pruisen) den 5 April 1867, koopman, wonende te Amsterdam, provincie Noordholland. S. 602.

Johann Heinrich Demandt, geboren te Duisburg (Pruisen) den 6 September 1869, fabrieksarbeider, wonende te Duisburg (Pruisen). S. 603.

Gisbert Thijssen, geboren te Züfflich (Pruisen) den 7 Januari 1854, landbouwer, wonende te Groesbeek, provincie Gelderland. S. 604.

Sibilla Catharina Hubertina Müller, weduwe van Pieter Hubert Bouwens, geboren te Ederen (Pruisen) den 7 September 1865, werkvrouw, wonende te Ederen (Pruisen). S. 605.

Johann Hubert Blonden, geboren te Dülken (Pruisen) den 7 Juni 1865, fabrieksarbeider, wonende te Duisburg (Pruisen). S. 606.

Ludwig Salm, geboren te Keulen (Pruisen) den 5 April 1879, koopman, wonende te Keulen (Pruisen). S. 607.

August Johann Gustav Hernmarck, geboren te Riga (Rusland), den 24 Juni/6 Juli 1866, koopman, wonende te Riga (Rusland). S. 608.

21 December 1914. WET, tot verhooging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914. S. 609.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Ten gevolge hiervan worden de totalen van de VI en VIIde afdeeling van dit hoofdstuk respectievelijk verhoogd met f 50,000 en f 125,000 en wordt het eindcijfer van dit hoofdstuk verhoogd met f 175,000.

21 December 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkestbiljetten en schatkestpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (Staatsblad n°. 62), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 Juli 1912 (Staatsblad n°. 240); en de wet van 5 December 1881 (Staatsblad n°. 185). S. 610.

23 December 1914. BESLUIT, tot invoering van de gewijzigde Regtspleging bij de Landmagt (Publicatieblad 1914, n°. 2), in de kolonie Curaçao. S. 611.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Koloniën en van Justitie, dd. 12 October 1914, Afdeeling B, n°. 2, en van 24 October 1914, 2de Afdeeling A, n°. 515;

Gelet op de artikelen 149 en 189 van het Regeeringsreglement van Curaçao;

Den Raad van State gehoord (advies van 24 November 1914, n°. 35);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 5 December 1914, Af-

deeling B, n°. 8, 21 December 1914, 2de Afdeeling A, n°. 519;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

HOOFDSTUK I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. De rechtspleging bij de landmacht in de kolonie *Curaçao* wordt uitgeoefend door:

1°. krijgsraden;
2°. het in *Nederland* gevestigde Hoog Militair Gerechtshof.

2. Op de in het vorig artikel genoemde rechtspleging en de rechtsmacht van het Hoog Militair Gerechtshof zijn de in *Nederland* geldende voorschriften van toepassing, voor zoover daarvan niet bij dit besluit is afgeweken.

HOOFDSTUK II.

Bepalingen, waarbij van de daarnevens vermelde voorschriften van de rechtspleging bij de Landmagt geheel of ten deele is afgeweken.

3. 7, 10 en 11. De bevoegdheid tot onderzoek van zaken en tot verwijzing naar den militairen rechter aan den Commandeerende-Officier der Troepen toekomende ten aanzien van onder zijne bevelen in de Kolonie dienende militairen, wordt ten opzichte van dien Commandant zelf in eerste en laatste ressort uitgeoefend door den Gouverneur. Alvorens omtrent de verwijzing naar den militairen rechter te beslissen, wint hij het advies in van het Hof van Justitie.

4. 15. De in artikel 15 van de Rechtspleging bij de Landmagt aan het Hoog Militair Gerechtshof toegekende bevoegdheid wordt in de Kolonie uitgeoefend door den Gouverneur, na ingewonnen advies van het Hof van Justitie.

5. 17—20. De behandeling van bezwaren tegen opgelegde straffen geschiedt door den rechter, die bevoegd zou zijn, indien de klager als beklagde moest terecht staan.

6. 21 en 29. Alle actief dienende en eervol ontslagen officieren der land- en zeemacht in de Kolonie zijn tot officier-commissaris benoembaar.

7. 88. Het binnentreden tegen den wil van den rechthebbende van eene woning, bedoeld in het vierde lid van artikel 88 der Rechtspleging bij de Landmagt, geschiedt:

1°. in zaken die naar den Krijgsraad zijn verwezen op last van het hoofd der plaatse-

lijke politie, die daarbij desverkiezende tegenwoordig kan zijn; en

2°. in zaken welke naar hunnen aard in eersten aanleg voor het Hoog Militair Gerechtshof moeten dienen, na kennisgeving aan het hoofd der plaatselijke politie, die daarbij desverkiezende tegenwoordig kan zijn.

8. 113, 114. (1) Wanneer de Gouverneur een zaak naar den militairen rechter heeft verwezen, zendt hij de op die zaak betrekking hebbende bescheiden, welke hem na afloop der informatiën moeten worden ter hand gesteld, ter verdere afdoening door aan het Hoog Militair Gerechtshof.

115. (2) Wanneer het in bijzondere gevallen niet mogelijk blijkt aan een op wettige wijze samengestelden krijgsraad de afdoening van een zaak over te laten, verzoekt de Commandeerende-Officier van het Garnizoen aan den Gouverneur onder opgave van redenen dat de verdere afdoening van die zaak aan het Hoog Militair Gerechtshof zal worden opgedragen. De Gouverneur beslist op dit verzoek bij gemotiveerde beschikking, welke eventueel met de processtukken aan het Hoog Militair Gerechtshof wordt toegezonden.

9. 116. (1) Als raadslieden mogen worden gekozen of toegevoegd praktizijns binnen de kolonie de praktijk uitoefenende en voorts officieren, geen lid van den krijgsraad, officier-commissaris of secretaris zijnde. De toevoeging geschiedt door den President van den Krijgsraad, uit de daarvoor in aanmerking komende praktizijns en officieren volgens rooster.

(2) Bij weigering van een praktizijn om aan eene zoodanige toevoeging gevolg te geven, kan hij, op voordracht van den President van den Krijgsraad door het Hof van Justitie ingevolge de artikelen 9 en 10 van het Besluit van den Gouverneur van 25 November 1868 (*Publicatieblad* n°. 20), worden gestraft.

10. 118, 134. (1) De kolonie vormt één militair arrondissement.

(2) Tenzij de Gouverneur het tegendeel bepaalt, wordt de kolonie ook als één garnizoen aangemerkt.

(3) Deze laatste bepaling geldt alleen voor de toepassing van dit besluit en heeft dus geen invloed op de uitlegging van voorschriften van materieel strafrecht of van krijgstuicht.

11. 120. Behalve uit een burger-rechtsgeleerde als President bestaat de krijgsraad uit twee door den Commandant benoemde tot de landmacht der Kolonie behorende officieren, daaronder begrepen tweede-luitenants, onverschillig van welken leeftijd.

12. 121-124. (1) Uit de leden van het Hof van Justitie benoemt de Gouverneur, telkens voor den duur van twee jaren, een president en een president-plaatsvervanger van den krijgerraad.

2°. De artikelen 121—124 van de Regtspleging bij de Landmagt zijn op dezen president en op dezen president-plaatsvervanger van toepassing.

13. 126. Het ambt van auditeur-militair wordt uitgeoefend door het openbaar ministerie bij het Hof van Justitie.

14. 131. Tot leden van den krijgerraad zijn, bij gebreke van actief dienende officieren der landmacht van de kolonie, officieren van de zeemacht alsmede eervol ontslagen officieren van land- en zeemacht benoembaar.

15. 148. (1) De praktizijn, als raadsman gekozen of toegevoegd, draagt ter terechtzitting het costuum voor praktizijns, voorgescreven bij artikel 13 van het Besluit van den Gouverneur van 25 November 1868 (*Publicatieblad* n°. 20).

(2) Ingeval de raadsman een praktizijn is en deze zich voor den krijgerraad oneerbiedig gedraagt, of zich vergeet in onbetamelijke uitdrukkingen jegens de algemeene verordeningen, den rechter of het openbaar gezag, of zich met blijkbaar doel van belediging onbetamelijk uitlaat jegens partijen, getuigen of deskundigen, wordt hij door den president gewaarschuwd of berispt, en kan hij op diens voordracht door het Hof van Justitie voor een tijd in de uitoefening van zijn beroep voor de rechterlijke colleges worden geschorst.

16. 178, 179. De bepalingen van de artikelen 178 en 179 van de Regtspleging bij de Landmagt blijven buiten toepassing.

17. 198. De uitlevering aan het militair gezag van in beslag genomen stukken van overtuiging, bedoeld in het laatste lid van artikel 198 van de Regtspleging bij de Landmagt, geschiedt na de inwerkingtreding van het bij Ons besluit van 4 October 1913 (*Publicatieblad* 1913, n°. 67) vastgestelde Wetboek van Strafrecht voor de Kolonie *Curaçao* bij veroordeeling wegens overtreding van artikel 459, 1°.

18. 203. (1) Voor zoover de vonnissen van den krijgerraad geen veroordeeling tot eene crimineele straf inhouden en geen vervallenverklaring van den militairen stand tengevolge hebben, worden zij ter approbatie toegezonden aan den Gouverneur.

(2) De Gouverneur verleent de approbatie, wanneer hij, na ingewonnen advies van het

Hof van Justitie, van oordeel is dat daartegen geen bezwaar bestaat.

(3) Meent hij dat tegen approbatie bezwaar bestaat, dan zendt hij het vonnis met de bijbehoorende stukken ter beschikking aan het Hoog Militair Gerechtshof.

(4) Voor de toepassing van dit artikel worden de navolgende militaire straffen met crimineele straffen gelijk gesteld: de doodstraf, de militaire gevangenisstraf van meer dan vijf jaren en de cassatie.

19. 209. (1) De beklagden hebben geen recht van appèl of hooger beroep op het Hoog Militair Gerechtshof van de vonnissen bij den krijgerraad gewezen op eene door die beklagden beweerde onbevoegdheid van den rechter om in hunne zaak informatiën te nemen of uitspraak te doen.

(2) Dit beroep staat in de kolonie open op den Gouverneur, die daarin, na ingewonnen advies van het Hof van Justitie, beslist.

20. 225, 226, 227, 239, 241. De bevoegdheid van het Hoog Militair Gerechtshof, omschreven in de artikelen 225, 226, 227, 239 en 241 van de Regtspleging bij de Landmagt, komt in de kolonie toe aan den Gouverneur, die beslist na ingewonnen advies van het Hof van Justitie.

21. 245. De president van den krijgerraad te velde behoeft geen hoofdofficier te zijn.

22. 250, 251. Bij de krijgerraden te velde benoemt de Commandeerende-Officier een auditeur-militair. Daartoe wordt zoo mogelijk iemand aangewezen, die den graad van doctor in de rechtswetenschap aan eene Nederlandsche Universiteit heeft verworven.

23. 274. De auditeur-militair is bevoegd de nasporing van strafbare feiten, waarvan de cognitie aan den krijgerraad is opgedragen, te bevelen aan de ambtenaren en beampten vermeld in artikel 12, sub 1°.—4°, van het Wetboek van Strafvordering voor de kolonie *Curaçao*.

24. 373, 374. De President en de President-plaatsvervanger, alsmede de leden van het Openbaar Ministerie bij het Hof van Justitie, ambtshalve belast met de functiën van Auditeur-Militair, leggen den eed (de belofte) af in handen van den Gouverneur.

HOOFDSTUK III.

Bepalingen, waarbij van de daarnevens vermelde voorschriften van de provisioneele instructie voor het hoog militair gerechtshof geheel of ten deele is afgeweken.

25. 29, 31. (1) Tot het doen van Inspectiën, het verhooren van getuigen, deskundigen of

beklaagden in zaken, welke in eersten aanleg voor het Hoog Militair Gerechtshof moeten worden gebracht, wordt in de Kolonie aange-
wezen de President van den Krijgsraad.

(2) Eene rol wordt in de Kolonie voor deze zaken niet gehouden.

(3) Verhooren in de Kolonie in andere zaken dan de in het eerste lid bedoelde worden opgedragen aan den officier-commissaris.

26. 51. Voor het Hoog Militair Gerechtshof staat in eersten aanleg ook terecht de commandant van de troepen in de Kolonie, onverschillig welken rang hij bekleedt.

27. 56. Het Hoog Militair Gerechtshof heeft de approbatie van de in artikel 18 van dit besluit bedoelde vonnissen alleen dan, wanneer de Gouverneur die vonnissen ter beschikking aan het Hof heeft toegezonden.

28. 59, 60. Klachten over de vervulling van het ambt van auditeur-militair worden door het Hoog Militair Gerechtshof ter kennis gebracht van den Gouverneur, die daarop be-
slist.

29. 66. De voor het Hoog Militair Gerechtshof bestemde rapporten van officieren die het bevel hebben gevoerd over het garnizoen van de Kolonie of van eenige stad, sterkte of post, welke aan den vijand is overgegaan, worden, zoo mogelijk door tusschenkomst van den Gouverneur, aan Onzen Minister van Koloniën ingezonden.

30. 76. (1) Zoowel in zaken van overtredingen, welke in eersten aanleg door het Hoog Militair Gerechtshof moeten worden behandeld, als ingeval van hooger beroep en bij de behandeling door het Hoog Militair Gerechtshof van bezwaren tegen straffen, verblijft de beklagde, de appellant of de klager in den regel in de Kolonie.

(2) Hij wordt alleen dan opgeroepen om in persoon voor het Hoog Militair Gerechtshof te verschijnen:

- 1°. wanneer het Hof het noodig oordeelt;
- 2°. op zijn verzoek.

(3) Getuigen, deskundigen en tolken worden alleen opgeroepen om in persoon voor het Hoog Militair Gerechtshof te verschijnen, wanneer het Hof het noodig oordeelt.

31. 79. (1) Wanneer de beklagde zich in de Kolonie bevindt, geschiedt de uitspraak van door het Hoog Militair Gerechtshof gegeven sententiën door den Auditeur-Militair in eene openbare zitting van den krijgsraad, zooals die alsdan zal zijn samengesteld, in tegenwoordigheid van den beklagde.

(2) De tenuitvoerlegging van sententiën en

dispositiën van het Hoog Militair Gerechtshof geschiedt in dat geval op bevel van den Auditeur-Militair.

32. 114—117. Het Hoog Militair Gerechtshof oefent geen toezicht uit op de zich in de Kolonie bevindende gevangenen of huizen van verzekerde bewaring, noch op de daarin aanwezige gevangenen.

33. 126. (1) Onverminderd het bepaalde in het derde lid van dit artikel wordt aan de zich in de Kolonie bevindende personen, die ingevolge dit besluit worden opgeroepen om in persoon voor het Hoog Militair Gerechtshof te verschijnen, ten laste van 's Rijks schatkist overtocht naar *Nederland* verleend en zoo noodig ook terug. De overtocht wordt door militairen volbracht in de klasse, waarin zij volgens het overtochtsreglement behooren te reizen. Voor andere personen wordt de klasse door den Gouverneur bepaald.

(2) Voor zoover zij zich niet in verzekerde bewaring bevinden, hebben de in het vorig lid bedoelde personen bovendien recht op een vergoeding voor verblijfkosten volgens een door Ons vast te stellen tarief.

(3) Het Hof bepaalt bij de sententie, of, en zoo ja, tot welk bedrag, de kosten van den overtocht en de vergoeding voor verblijfkosten van den beklagde of den klager en van de getuigen, de deskundigen of de tolken ten laste van den schuldige komen.

(4) Die kosten komen echter, zoowel wat den beklagde als de getuigen, deskundigen en tolken betreft, in eersten aanleg geheel voor rekening van 's Rijks schatkist. In het geval, bedoeld sub 2°. van het tweede lid van artikel 30 van dit besluit wordt aan den beklagde van 's Rijkswege noch overtocht, noch eenige vergoeding verleend, tenzij het Hoog Militair Gerechtshof, vóórdat hij de reis aanvaardde, had beslist dat die overkomst ook door het College noodig werd geacht.

HOOFDSTUK IV.

Slotbepalingen.

34. Eene bij vonnissen van den krijgsraad opgelegde straf, welke bij latere behandeling der zaak door het Hoog Militair Gerechtshof ongewijzigd is gebleven, wordt ten aanzien van artikel 39, eerste lid, van het Regeeringsreglement voor de Kolonie *Curaçao* beschouwd als eene in de Kolonie opgelegde straf.

35. (1) Bij de rechterlijke uitspraak kan worden bepaald, dat de tijd door den veroordeelde vóór de tenuitvoerlegging van die uit-

spraak voorloopig in verzekerde bewaring doorgebracht, bij de uitvoering van de hem opgelegde tijdelijke vrijheidsstraf of geldboete geheel of gedeeltelijk zal worden in mindering gebracht; wat de geldboete betreft volgens den maatstaf, naar welken zij bij gebreke van betaling door vrijheidsstraf wordt vervangen.

(2) De bepaling van dit artikel is ook toepasselijk ingeval, bij gelijktijdige vervolging wegens meerdere feiten, de veroordeeling wordt uitgesproken ter zake van een ander feit dan waarvoor de veroordeelde zich voorloopig in verzekerde bewaring bevindt.

36. (1) Dit besluit treedt in werking op 1 April 1915.

(2) Op dat tijdstip wordt ingetrokken Ons besluit van 30 October 1909 (*Staatsblad* n°. 350, *Publicatieblad* n°. 49), zooals dat werd gewijzigd bij Ons besluit van 12 December 1913 (*Staatsblad* n°. 441, *Publicatieblad* n°. 72).

Onze Ministers van Koloniën en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 23sten December 1914.
WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

De Minister van Justitie, B. ORT.

(*Uitg.* 19 Jan. 1915.)

23 December 1914. WET, tot het aangaan van eene geldleening of -leeningen van f 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612.

Bijl. 2^e Kamer 1914/1915, n°. 230, 1—17.

Hand. id. 1914/1915, *blad.* 209—289, 291—302, 304—319.

Bijl. 1^e Kamer 1914/1915, n°. 230, 1—3.

Hand. id. 1914/1915, *blad.* 63—77.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is bijzondere voorzieningen te treffen in verband met den invloed van de tegenwoordige buitengewone omstandigheden op 's Lands financiën ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

EERSTE AFDEELING.

Bepalingen omtrent de vrijwillige leening.

Bedrag en rentevoet.

Art. 1. Er wordt eene vrijwillige geldleening

aangegaan ten laste van den Staat tot een bedrag van twee honderd vijf en zeventig millioen gulden tegen eene rente van vijf ten honderd in het jaar, betaalbaar op halfjarige coupons, verschijnende 1 Februari en 1 Augustus.

De coupons zijn betaalbaar te Amsterdam en in verdere door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen plaatsen. Wanneer plaatsen in het buitenland gelegen voor die betaalbaarheid worden aangewezen, kan door Onzen Minister van Financiën aan de met de uitbetaling belaste bankiers eene provisie worden toegekend van ten hoogste één achtste ten honderd over het nominaal bedrag der door hunne tusschenkomst uitbetaalde coupons.

Inschrijving tijd en plaats.

2. De inschrijving op deze geldleening wordt geopend bij den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, bij de betaalmeesters en bij de ontvangers der directe belastingen in de gemeenten, waar geen betaalmeesters gevestigd zijn, alsmede bij de postkantoren ter plaatse waar geen betaalmeester of ontvanger der directe belastingen gevestigd is.

De inschrijving staat ten minste gedurende acht werkdagen open. Zij wordt geopend en gesloten op de door Onzen Minister van Financiën te bepalen tijdstippen.

Minimum.

3. Er worden geen inschrijvingen dan van f 100 of een veelvoud daarvan aangenomen.

Toewijzing en afwijzing.

4. Wanneer het totaal der inschrijvingen, voor zoover daarop niet het derde lid van dit artikel wordt toegepast, meer dan tweehonderd vijf en zeventig millioen gulden bedraagt, geschiedt de toewijzing pondpondsgewijze, met dien verstande dat aan geen inschrijver minder dan honderd gulden wordt toegewezen en dat, indien het verlangen daartoe op het inschrijvingsbiljet is te kennen gegeven, de inschrijvingen van f 10,000 of minder zooveel mogelijk ten volle en de inschrijvingen hooger dan f 10,000 zooveel mogelijk tot dit bedrag worden toegewezen.

Het bedrag, dat op inschrijvingen van verschillende bedragen wordt toegewezen, wordt door Onzen Minister van Financiën zoo spoedig mogelijk na de sluiting der inschrijving vastgesteld en bekendgemaakt door opneming in de *Staatscourant*.

De inschrijvingen gedaan door personen, die naar het oordeel van Onzen Minister van Financiën buiten machte zijn het bedrag hunner inschrijving, of, ingeval niet de volle inschrij-

vingen worden toegewezen, het bedrag, dat hun zoude worden toegewezen, te storten, kunnen worden afgewezen.

Stortingen.

5. De stortingen op de toegewezen bedragen moeten geschieden in vier termijnen vóór of op den zevenden dag van de door Onzen Minister van Financiën voor elken termijn aan te wijzen kalendermaand, met dien verstande, dat voor de storting van den vierden termijn in geen geval een vroegere verschijndag wordt vastgesteld dan de 7de Juli 1915. In kalendermaanden waarvan de zevende dag een Zondag is, is de achtste dag de verschijndag.

De aanwijzing der stortingsdagen wordt ten minste acht dagen voor de opening van de inschrijving door middel van de *Staatscourant* bekend gemaakt.

De eerste termijn van storting bedraagt 40% van het toegewezen bedrag, de drie volgende termijnen bedragen elk 20% van het toegewezen bedrag, met dien verstande, dat de te storten bedragen der eerste twee termijnen naar boven en die van den derden termijn naar beneden worden afgerond tot een veelvoud van f 100 en dat als vierde termijn het restant wordt gestort.

Echter zullen de stortingen voor de inschrijvingen, op welke minder dan f 700 is toegewezen, moeten geschieden volgens onderstaande tabel.

Toegewezen bedrag.	te storten op termijn.			
	1.	2.	3.	4.
100		100		
200	100	100		
300	100	100	100	
400	100	100	100	100
500	200	100	100	100
600	200	200	100	100

De stortingen kunnen door de belanghebbenden naar verkiezen vervroegd worden, mits in ronde bedragen van f 100 wordt gestort.

Wij behouden Ons voor, de storting van den vierden termijn, voor zoover die nog heeft plaats gehad, niet te doen geschieden.

De stortingen hebben plaats ten kantore van de Nederlandsche bank te Amsterdam. Voor zoover de inschrijvingen plaats hadden bij een betaalmeester of een ontvanger der directe belastingen of op een postkantoor kan de storting ten kantore, waar de inschrijving plaats had, geschieden.

In gebreke blijven.

6. De namen der personen, die in gebreke blijven hunne stortingen vóór of op den verschijndag te doen, worden door den Agent van het Ministerie van Financiën medegedeeld aan de ontvangers der directe belastingen binnen wier ressort die personen wonen.

De ontvanger vaardigt in naam des Konings een dwangbevel uit tegen den in gebreke gebleven inschrijver; dit bevel, dat meer dan één persoon kan betreffen, wordt executoir verklaard door den Kantonrechter, binnen wiens ressort het kantoor van den betrokken ontvanger gevestigd is; het wordt aan de inschrijvers, ieder voor zooveel hem aangaat, beteekend met bevel tot betaling en voorts ten uitvoer gelegd overeenkomstig het in het wetboek van burgerlijke rechtsvordering bepaalde ten aanzien van de ten uitvoerlegging van vonnissen en authentieke acten.

De tenuitvoerlegging van het dwangbevel wordt geschorst door een met redenen omkleed verzet. Dit verzet kan uitsluitend zijn gegrond op de bewering, dat degeen, tegen wien het dwangbevel is gericht, niet heeft ingeschreven of, volgens de door hem gedane inschrijving in verband met de toewijzing, tot de betaling van een lager bedrag verplicht is dan in het dwangbevel is vermeld. Het verzet wordt beteekend aan den ontvanger, die het dwangbevel uitvaardigde en moet inhouden eene dagvaarding van dien ontvanger voor de rechtbank van het arrondissement, waar binnen het kantoor van dien ontvanger gevestigd is.

Bijbetalen van rente.

7. Bij elke storting wordt, behalve de hoofdsom, voor vergoeding van reeds verschenen rente, betaald 0.41 $\frac{2}{3}$ ten honderd van de hoofdsom voor elke kalendermaand, welke van den loopenden rentetermijn reeds verstreken is. Hierbij wordt eene maand, van welke zeven of minder dagen verlopen zijn, niet medegerekend en eene maand, van welke acht of meer dagen verlopen zijn, voor eene volle maand gerekend.

Ten opzichte van kalendermaanden, waarin de zevende dag een Zondag is, wordt in het vorige lid in de plaats van zeven acht en in plaats van acht negen gelezen.

Bij stortingen welke meer dan 7 dagen na den verschijndag plaats hebben, moet daarenboven voor elke zeven dagen, welke sedert dien dag verlopen zijn — gedeelten van dien termijn voor een geheel gerekend — 1.5 per 1000 van de hoofdsom worden bijbetaald.

Schuldbekentenissen.

8. Voor elke storting ontvangt hij, die stort, eene schuldbekentenis of schuldbekentenissen aan toonder van de leening ingevolge deze afdeling uitgegeven tot zoodanig bedrag als door hem is gestort, benevens een gelijk aantal „bewijzen van storting” tot hetzelfde bedrag.

Indien echter meer dan acht dagen voor den verschijndag wordt gestort, kan worden volstaan met de uitreiking van een voorloopig receptis, dat binnen veertien dagen tegen het daarin vermelde bedrag aan schuldbekentenissen en bewijzen van storting inwisselbaar is.

Provisie.

9. Aan bankiers, makelaars in effecten en commissionairs in effecten, door wier tusschenkomst inschrijvingen voor de in deze wet bedoelde schuldbekentenissen worden ingeleverd, wordt voor het aan hen toegewezen nominaal bedrag eene provisie van ten hoogste een vierde ten honderd toegekend.

Eene vergoeding tot gelijke hoogte kan worden toegekend aan personen of instellingen, niet behorende tot die bedoeld in het vorige lid, welke voor één millioen gulden of meer ingeschreven hebben en in het inschrijvingsbiljet zich hebben verbonden om voldoende waarborgen te geven, dat zij binnen zes maanden na de storting de schuldbrieven tot ten minste drie vierden van het bedrag, waarover hun vergoeding is uitgekeerd, niet zullen vreemden.

Aflossing en conversie.

10. Telken jare op den 1sten Februari — te beginnen met den 1sten Februari 1916 — worden schuldbekentenissen voor haar nominaal bedrag aflosbaar gesteld tot zoodanige som als in het bij deze wet gevoegde aflossingsplan A is vermeld.

De staat is echter, naar gelang van den stand van het in artikel 31 bedoelde fonds, in verband met het bepaalde bij artikel 15 bevoegd meer of minder schuldbekentenissen aflosbaar te stellen dan uit het, in het vorige lid bedoelde, aflossingsplan zoude volgen, met dien verstande dat de leening in elk geval vóór 31 December 1929 moet zijn afgelost. De Staat is vóór het jaar 1918 niet bevoegd meer schuldbekentenissen aflosbaar te stellen dan ten laste van het in het vorig lid bedoelde fonds mogelijk is.

Ook is de Staat niet bevoegd de middelen van het in het vorige lid bedoelde fonds te bezigen tot aankoop van schuldbekentenissen

van deze leening dan voorzover daartoe het fonds over middelen beschikt boven hetgeen benoodigd is voor rente en aflossing der vrijwillige leening volgens het aflossingsplan A en, indien de leening bedoeld in de tweede afdeling wordt uitgegeven, voor renten en aflossing van die leening volgens amortisatieplan B.

Loting, enz

11. De aflosbaar te stellen schuldbekentenissen worden telkens vooraf bij uitloting aangewezen. Deze uitlotingen hebben plaats volgens door Ons te stellen regelen.

De afgeloste schuldbekentenissen worden bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

De rente der krachtens deze wet uitgegeven schuldbekentenissen loopt niet verder dan tot den dag, waarop zij aflosbaar zijn.

Het recht tot opvordering van het kapitaal der aflosbaar gestelde stukken vervalt tien jaar na den eersten dag, waarop zij aflosbaar zijn.

TWEDE AFDEELING.

Bepalingen omtrent de gedwongen leening.

Inwerkingtreding.

12. Indien de inschrijvingen op de vrijwillige leening, in de eerste afdeling dezer wet bedoeld, na aftrek van die, welke, ingevolge het bepaalde bij artikel 4, laatste lid, zijn afgevozen, minder bedragen dan honderd vijftig millioen gulden, treden de volgende bepalingen dezer afdeling in werking. Niettemin blijven dan de artikelen 1 en 3 tot en met 11 dezer wet van kracht.

Bedrag en rentevoet.

13. Ten laste van den Staat wordt eene gedwongen geldleening aangeaan, waarvan schuldbekentenissen aan toonder worden uitgegeven tot zoodanig bedrag als uit het bepaalde bij de artikelen 16 en 20 volgt onder aftrek van het bedrag waarvan de storting, overeenkomstig artikel 28, geschiedt door de inlevering van „bewijzen van storting”.

De schuldbekentenissen dragen eene rente van vier ten honderd in het jaar betaalbaar op halfjarige coupons, verschijnende 1 Mei en 1 November. Het tweede lid van artikel 1 is op deze coupons van toepassing.

Amortisatie.

14. Telken jare, te beginnen met het jaar 1916, wordt voor den inkoop of voor de aflossing van haar nominaal bedrag van krachtens deze afdeling uitgegeven schuldbekentenissen bestemd een bedrag als vermeld in het amortisatieplan B bij deze wet gevoegd.

De Staat is echter bevoegd, minder of meer voor de amortisatie van deze schuldbekentenissen te besteden dan uit het bedoelde amortisatieplan zoude volgen met dien verstande dat de leening in elk geval vóór 31 December 1929 moet zijn afgelost.

De ingevolge het eerste lid voor haar nominaal bedrag aflosbaar te stellen schuldbekentenissen worden telkens vooraf, bij loting aangewezen. Deze uitlotingen hebben plaats volgens door Ons te stellen regelen.

Het tweede, derde en vierde lid van artikel II zijn op de krachtens deze afdeling der wet uitgegeven schuldbekentenissen van toepassing.

Voorrang.

15. Indien de stand van het in de derde afdeling bedoelde fonds in eenig jaar niet toelaat zoowel de bedragen noodig volgens het aflossingsplan A als die voor het amortisatieplan B geheel te besteden, dan worden die volgens het aflossingsplan A der vrijwillige leening in de eerste plaats beschikbaar gesteld en wordt voor het amortisatieplan B der gedwongen leening het overblijvende gebezigd.

Verplichting tot deelneming van natuurlijke personen.

16. Zij, die voor het belastingjaar 1914/15 zijn of worden aangeslagen in de vermogensbelasting naar een vermogen van f 75,000 of meer, zijn verplicht, behoudens het bepaalde in artikel 28, deel te nemen in de in deze afdeling bedoelde leening door storting van zoodanig bedrag als voor elk vermogen volgt uit nevenstaande tabel.

Vermogens.	Percentage van het vermogen tot hetwelk is deel te nemen in de leening.
75,000 tot en met 99,000	1
100,000 " " " 124,000	1.5
125,000 " " " 149,000	2
150,000 " " " 199,000	2.5
200,000 " " " 299,000	3
300,000 " " " 399,000	3.5
400,000 " " " 499,000	4
500,000 " " " 749,000	4.5
750,000 " " " 999,000	5
1,000,000 " " " 1,499,000	5.5
1,500,000 " " " 1,999,000	6
2,000,000 " " " 4,999,000	6.5
5,000,000 en hooger	7

1914.

met dien verstande dat het bedrag der verplichte deelneming naar boven wordt afgerond tot een veelvoud van f 200.

De bepaling van het vorig lid is niet van toepassing:

a. indien de belastingplicht ontstaat na het in werking treden dezer wet;

b. indien de belastingplichtige voor het in werking treden van artikel 13 is overleden of voor den 1sten November 1914 het Rijk met terwoon verlaten heeft.

Niet onherroepelijke aanslagen.

17. Indien op het tijdstip, waarop de kennisgevingen, in het volgend artikel bedoeld, uiterlijk moeten worden verzonden, de aanslag in de vermogensbelasting voor het belastingjaar 1914/15 nog niet heeft plaats gehad of niet onherroepelijk vaststaat doordat daartegen, overeenkomstig de wet op de vermogensbelasting, kan worden opgekomen, dan wordt het te storten bedrag aanvankelijk bepaald naar het aangegeven vermogen.

Zoodra de aanslag onherroepelijk vaststaat, wordt het te storten bedrag dienovereenkomstig bepaald.

Kennisgeving van bedrag der deelneming.

18. De Inspecteur der registratie, in wiens divisie van inspectie de tot storting verplichte over 1914/15 voor de vermogensbelasting is aangeslagen, zendt dezen, binnen den door Onzen Minister van Financiën vast te stellen termijn, een kennisgeving, aangevende het totaalbedrag, waarvoor door hem in de gedwongen leening is deel te nemen, de verschijndagen der termijnen en het voor of op elken verschijndag te storten bedrag benevens het bedrag der rente, dat bij elke storting op of binnen eene maand vóór den verschijndag moet worden bijbetaald.

In het geval, voorzien bij artikel 17, wordt de kennisgeving of de gewijzigde kennisgeving zoo spoedig mogelijk verzonden. Geldt het hierbij eene eerste kennisgeving en zijn reeds stortingstermijnen verstreken, dan wijst de inspecteur daarbij, in de plaats van de verstreken verschijndagen als verschijndagen aan den zevenden dag van zooveel der eerstvolgende maanden als reeds termijnen zijn verstreken. Geldt het eene gewijzigde kennisgeving dan verdeelt de inspecteur de verhoogingen zooveel mogelijk in den geest van artikel 25 over de nog niet verschenen termijnen.

Bezwaarschrift.

19. Hij, die bezwaar heeft tegen het in de kennisgeving genoemde bedrag zijner deelne-

ming in de gedwongen leening, tegen de verdeling daarvan over de verschillende termijnen of tegen de bedragen der bij te betalen rente, kan daartegen zelf of door een gemachtigde bij den betrokken inspecteur een bezwaarschrift indienen binnen veertien dagen nadat die kennisgeving hem is toegezonden. Bij dit bezwaarschrift moet duidelijk worden opgegeven in hoeverre de bedragen in de kennisgeving voorkomende onjuist worden geacht.

De inspecteur beslist op het bezwaarschrift in hoogste ressort.

Het ingediende bezwaarschrift schort de verplichting tot storting, zooals zij in de kennisgeving is aangeduid, niet op.

Leidt de uitspraak op het bezwaarschrift tot vermindering van het te storten bedrag of van de te betalen rente, dan wordt deze vermindering op de eerstvolgende storting of bijbetaling zooveel mogelijk toegepast. Is dit niet mogelijk dan wordt het te veel gestorte of bijbetaalde teruggegeven tegen intrekking der daarvoor afgegeven schuldbekentenissen en tegen quitantie voor de te veel bijbetaalde rente.

Verplichting tot deelneming
van rechtspersonen.

20. De belastingplichtigen, bedoeld in artikel 1, 1^a b der wet van 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149), tot regeling der belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, met uitzondering van de Nederlandsche Bank, welke in die belasting zijn of worden aangeslagen wegens uitdeelingen, tot een totaal bedrag van f 10,000 of meer over een boekjaar, geëindigd in het tijdvak van 1 Mei 1913 tot en met 30 April 1914, zijn verplicht behoudens het bepaalde bij artikel 28 deel te nemen in de gedwongen leening door storting van een bedrag dat gelijk staat met de helft van de volgens bovengenoemde wet van 2 October 1893 belastbare uitdeelingen over het hiervoor aangeduide boekjaar.

Niet onherroepelijke aanslag.

21. Indien op het tijdstip, waarop de kennisgevingen, in het volgend artikel bedoeld, uiterlijk moeten worden verzonden, een aanslag, als in het vorig artikel bedoeld, nog niet onherroepelijk vaststaat dan wordt het te storten bedrag aanvankelijk bepaald naar den aanslag gelijk die gedaan is. Indien de aanslag nader gewijzigd wordt, wordt het te storten bedrag dienovereenkomstig verlaagd.

Kennisgeving van bedrag
der deelneming.

22. De Inspecteur der directe belastingen, in wiens inspectie de tot storting verplichte

wegens de in artikel 20 bedoelde uitdeelingen is aangeslagen, zendt hem binnen den door onzen Minister van Financiën vast te stellen termijn eene kennisgeving, aanwijzende het totaal bedrag, waarvoor door hem in de gedwongen leening is deel te nemen, de termijnen der stortingen en het op elken termijn te storten bedrag benevens het bedrag der rente dat bij elke storting op of binnen eene maand vóór den verschijndag moet worden bijbetaald.

In het geval voorzien aan het slot van artikel 21 wordt zoo spoedig mogelijk eene verbeterde kennisgeving toegezonden. Indien bereids ingevolge de eerste kennisgeving op een of meer termijnen is gestort wordt hetgeen te veel is gestort op den volgenden termijn gekort. Is dit niet meer mogelijk, dan wordt het te veel gestorte teruggegeven, tegen intrekking der daarvoor afgegeven schuldbekentenissen en tegen quitantie voor de te veel bijbetaalde rente.

Bezwaarschrift.

23. De belastingplichtige, als bedoeld bij artikel 20, die bezwaar heeft tegen het in de kennisgeving genoemd bedrag zijner deelneming in de gedwongen leening, of tegen de verdeling daarvan over de verschillende termijnen of tegen de bedragen der bij te betalen rente, kan daartegen zelf of door een gemachtigde bij den betrokken inspecteur een bezwaarschrift indienen binnen veertien dagen nadat die kennisgeving hem is toegezonden. Bij dit bezwaarschrift moet duidelijk worden opgegeven in hoeverre de bedragen, in de kennisgeving voorkomende, onjuist worden geacht.

De inspecteur beslist op dit bezwaarschrift in hoogste ressort.

Het ingediende bezwaarschrift schort de verplichting tot storting, zooals deze in de kennisgeving is aangeduid, niet op.

Leidt de uitspraak op het bezwaarschrift tot vermindering van het te storten bedrag of van de bij te betalen rente, dan wordt deze vermindering op de eerstvolgende storting of bijbetaling zooveel mogelijk toegepast. Is dit niet mogelijk, dan wordt het te veel gestorte of bijbetaalde teruggegeven tegen intrekking der daarvoor afgegeven schuldbekentenissen of tegen quitantie voor de te veel bijbetaalde rente.

Plaats van storting.

24. De in artikel 16 bedoelde storting heeft plaats aan de kantoren van registratie of van het recht van successie door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen.

De in artikel 20 bedoelde storting heeft plaats aan de kantoren der directe belastingen.

De kennisgevingen, bedoeld in de artikelen 18 en 22, vermelden het kantoor, waar de storting moet plaats hebben.

Termijnen.

25. Het krachtens de artikelen 16 en 20 te storten bedrag moet worden betaald in vier termijnen voor of op den zevenden dag van de door Onzen Minister van Financiën voor elken termijn aan te wijzen kalendermaand met dien verstande, dat voor de storting van den vierden termijn in geen geval een vroegere verschijndag wordt vastgesteld dan de 7de Juli 1915. In kalendermaanden, waarvan de zevende dag een Zondag is, is de achtste dag de verschijndag.

De eerste termijn van storting bedraagt 40 pCt. van het te storten bedrag, de volgende drie termijnen telkens 20 pCt., met dien verstande dat de te storten bedragen van de eerste twee termijnen naar boven en die van den derden termijn naar beneden worden afgerond tot een veelvoud van f 200, terwijl als vierde termijn het restant wordt gestort.

Echter zal de storting wanneer in totaal voor minder dan f 1600 is deel te nemen, moeten geschieden volgens onderstaande tabel:

Totaal bedrag der deelneming.	Te storten op termijn.			
	1	2	3	4
800	200	200	200	200
1000	400	200	200	200
1200	600	200	200	200
1400	600	400	200	200

De stortingen kunnen door de belanghebbers naar verkiezen worden vervroegd mits in ronde bedragen van f 200 wordt gestort.

Wij behouden Ons voor de storting van den vierden termijn, voor zoover die nog niet heeft plaats gehad, niet te doen geschieden.

26. Bij elke storting ingevolge deze afdeling van deze wet wordt, behalve de hoofdsom, voor vergoeding van reeds verschenen rente betaald een derde ten honderd voor elke kalendermaand, welke van den loopenden rentetermijn reeds verstreken is. Hierbij wordt eene maand, van welke zeven of minder dagen verlopen zijn, niet medegerekend en eene maand, van welke acht of meer dagen verlopen zijn, voor eene volle maand gerekend.

Ten opzichte van kalendermaanden, waarvan de zevende dag een Zondag is wordt in het vorig lid in de plaats van zeven acht en in de plaats van acht negen gelezen.

Bij stortingen, welke meer dan 7 dagen na den verschijndag plaats hebben, moet daarenboven voor elke zeven dagen, welke sedert dien dag verlopen zijn — gedeelten van dien termijn voor een geheel gerekend — 1,5 per 1000 van de hoofdsom worden bijbetaald.

Schuldbekentenissen.

27. Behoudens het bepaalde in het volgend artikel ontvangt hij, die stort, voor elke storting eene schuldbekentenis of schuldbekentenissen aan toonder van de leening ingevolge deze afdeling uitgegeven tot zoodanig bedrag als door hem is gestort. Het tweede lid van art. 8 is hierbij van toepassing.

Storting door inlevering
bewijzen vrijwillige leening.

28. De storting, bedoeld in de artikelen 16 en 20, kan geschieden door de inlevering van „bewijzen van storting”, als bedoeld in art. 8, tot zoodanig bedrag als in hoofdsom moet worden gestort.

Wanneer een ingeleverd bewijs van storting als in het vorige lid bedoeld een hooger bedrag aanwijst dan op de gedwongen leening behoefte te worden gestort, dan wordt dat bewijs afgestempeld voor het bedrag waarvoor het tot storting op de gedwongen leening heeft gestrekt en aan dengene die het inleverde teruggegeven. Het bewijs van storting kan voor het resteerende bedrag worden ingeleverd tot voldoening aan de verplichting tot andere stortingen.

Dwangmiddelen natuurlijke personen.

29. De natuurlijke persoon, die niet aan de haar door deze afdeling dezer wet opgelegde verplichtingen voldoet, kan tot nakoming daarvan worden genoodzaakt, als ware hetgeen zij krachtens deze afdeling moet storten verschuldigde vermogensbelasting.

De artikelen 41, 42, 43 en 44 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 223) zijn voor zooveel mogelijk van toepassing.

Dwangmiddelen rechtspersonen.

30. De rechtspersoon, welke niet aan de haar door deze afdeling dezer wet opgelegde verplichtingen voldoet, kan, tot nakoming daarvan genoodzaakt worden als ware hetgeen zij krachtens deze wet moet storten verschuldigde belasting op bedrijfs- en andere inkomsten.

De artikelen 18, 14 en 15, 1ste, 2de, 3de, 4de en 5de lid, der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) zijn voor zooveel mogelijk van toepassing.

DERDE AFDEELING.

Bepalingen omtrent de middelen tot dekking van de rente en aflossing der leening of leeningen in deze wet bedoeld en omtrent het beheer dier middelen.

Instelling fonds.

31. Er wordt een fonds ingesteld voor den dienst van de leening, bedoeld in de eerste afdeeling dezer wet en voor dien van de leening bedoeld in de tweede afdeeling, indien die afdeeling in werking treedt.

Van dit fonds genaamd „Leeningfonds 1914” worden de inkomsten en uitgaven jaarlijks bij afzonderlijke begrooting vastgesteld.

Het beheer van die begrootingen heeft plaats door Onzen Minister van Financiën en is onderworpen aan dezelfde regelen als het beheer van de algemeene begrooting van Staatsuitgaven.

Begrooting uitgaven fonds.

32. Ten laste van de begrooting van het Leeningfonds 1914 worden gebracht:

a. de uitgaven voor rente, aflossing en amortisatie van de leening of leeningen ingevolge deze wet aangegaan;

b. de kosten vallende op de uitgifte (daaronder begrepen de provisie bedoeld in artikel 9 dezer wet) dier leening of leeningen;

c. de periodieke kosten van het beheer der leening of leeningen, daaronder begrepen de in artikel 1 bedoelde provisie wegens de uitbetaling van coupons in het buitenland;

d. een uitkeering ten bedrage van één miljoen gulden aan de algemeene middelen tot dekking der uitgaven begrepen in de staatsbegrooting;

e. het vermoedelijk nadeelig saldo der rekening van ontvangsten en uitgaven wegens de bij artikel 31 bedoelde begrooting over het voorafgaande jaar.

Inkomsten fonds.

33. Tot dekking van de uitgaven begrepen in de begrootingen bedoeld bij art. 31 worden bestemd en bij de wetten tot vaststelling van die begrootingen aangewezen:

a. de opbrengst der heffingen in de volgende artikelen van deze afdeeling vastgesteld;

b. de ontvangsten van het Rijk voortvloeiende uit de rente en de terugbetaling van voorschotten aan gemeenten en andere lichamen in verband met de buitengewone omstandigheden in de jaren 1914 en 1915 ten laste van het Rijk verstrekt;

c. de ontvangsten van het Rijk voortvloeiende uit den verkoop na de demobilisatie van land- en zeemacht van zaken, welke ten laste

van het Rijk zijn gevorderd of aangekocht ten behoeve van de mobilisatie en van het in staat van verdediging brengen van stellingen en forten;

d. de rente, welke in het betrokken dienstjaar door de koloniën aan 's Rijks schatkist wegens kasvoorschotten wordt vergoed, voor zoover de verstrekking dier voorschotten geacht moet worden slechts te kunnen zijn geschied ten gevolge van de aanwezigheid in 's Rijks kas van gelden, verkregen door de in deze wet bedoelde leening of leeningen;

e. het vermoedelijk batig saldo der rekening van ontvangsten en uitgaven wegens de bij artikel 31 bedoelde begrooting over het voorafgaande jaar;

f. de verjaarde renten alsmede het bedrag der uitgelote doch niet tijdig ter aflossing aangeboden schuldbekentenissen der leening of leeningen in deze wet bedoeld.

Opcenten directe belastingen.

34. Er worden geheven *twintig* opcenten:

a. op de aanslagen in de grondbelasting over de belastingjaren 1915, 1916, en 1917.

b. op de aanslagen in de personeele belasting over de jaren 1915, 1916 en 1917.

35. Er worden geheven *drie en dertig* opcenten:

a. op de aanslagen in de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten over de belastingjaren loopende van 1 Mei 1915 tot en met 30 April 1918, op te leggen aan de sub *a* en *c-k* van artikel 1 der wet op die belasting bedoelde belastingplichtigen alsmede aan de sociëteiten.

b. op de aanslagen in de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten, over de belastingjaren loopende van 1 Mei 1915 tot en met 30 April 1918 op te leggen aan de sub *b* van artikel 1 der wet op die belasting bedoelde belastingplichtigen behalve de sociëteiten wegens uitdeelingen als bedoeld in artikel 5 § 1 dier wet, betrekking hebbende op een boekjaar, welks einde valt in de hiervoren sub *a* genoemde belastingjaren.

c. op de aanslagen in de vermogensbelasting over de belastingjaren loopende van 1 Mei 1915 tot en met 30 April 1918.

Opcenten successie, registratie, hypotheekrechten, zegelrechten, buitenslandsche effecten.

36. Er worden geheven:

a. met afwijking van het bepaalde in arti-

kel 15 der wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 155)

vijftig opcenten op de zegelrechten, van buitenlandsche effecten geheven of verschuldigd geworden in het tijdperk van 1 Januari 1915 tot 31 December 1917.

Onder buitenlandsche effecten worden verstaan die welke buiten het Rijk in Europa zijn opgemaakt en de hier te lande opgemaakte bewijzen van aandeel in geldleeningen of renten ten laste van buitenlandsche corporatiën en personen en in maatschappijen, waarvan de zetel buiten het Rijk in Europa is gevestigd.

b. met afwijking van het bepaalde in artikel 6 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 224)

tien opcenten op de rechten en boeten van registratie, alsmede op de rechten en boeten van hypotheek, verschuldigd van alle in het tijdperk van 1 Januari 1915—31 December 1917 geregistreerde akten.

Deze opcenten worden niet geheven van de rechten en boeten verschuldigd op akten, welke vóór 1 Januari 1915 eene zekere dagteekening hebben verkregen alsmede op die akten, welke volgens hare dagteekening vóór dat tijdstip zijn opgemaakt en binnen de voor die akten bij de wet vastgestelde termijnen ter registratie worden aangeboden.

In afwijking van het bij het vorig lid bepaalde worden deze tien opcenten wel geheven op de rechten van registratie en van hypotheek, welke tengevolge van eene in het tijdperk van 1 Januari 1915—31 December 1917 vervulde voorwaarde vorderbaar worden op vóór dit tijdstip geregistreerde akten, alsmede op de rechten en boeten van registratie, verschuldigd van testamenten gedurende dat tijdperk door den dood bekrachtigd.

Opcenten op accijnzen.
Gedistilleerd.

37. Er worden geheven :

a. *tien* opcenten op den gedistilleerdaccijns, die in het tijdperk van 1 Januari 1915—31 December 1917 vorderbaar wordt;

Suiker.

b. *twintig* opcenten op den accijns op suiker, welke geheven wrdt in de jaren 1915, 1916 en 1917;

Wijn.

c. *twintig* opcenten op den accijns geheven van wijn, die in de jaren 1915, 1916 en 1917 wordt ingevoerd, hier te lande vervaardigd of

uitgeslagen uit entrepôt of uit een bergplaats, als bedoeld in artikel 14 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127); alsmede op den wijnaccijns, die in dat tijdperk ter zake van ondermaat in een particulier entrepôt moet worden ingevorderd.

38. Voor 1 Januari 1917 wordt een voorstel van wet ingediend ter bepaling of na afloop van de termijnen, gesteld in de artikelen 34 tot en met 37 dezer wet, de heffingen, in die artikelen vastgesteld, bestendigd, herzien of door eene heffing in eens of op andere wijze vervangen zullen worden.

VIERDE AFDEELING.

Bepalingen van verschillenden aard.

Verlaging suikeraaccijns.

39. Artikel I der wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 248) wordt ingetrokken, en artikel 1 § 1 der Suikerwet (wet van 29 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 63) wordt gelezen als volgt:

„Er wordt geheven een accijns van de suiker „ten bedrage als volgt:

	per honderd Kilogram.
„ <i>a.</i> Kandij, niet minder van hoe- „danigheid dan het standmonster „daarvoor door Onze Minister van „Financiën vast te stellen	f 23.75
„ <i>b.</i> Melis en lompen en alle niet „afzonderlijk belaste suiker	22.50
„ <i>c.</i> Ruwe suiker	van 98 percent of hooger gehalte 22.50 van beneden 98 per- cent gehalte 0.22* voor elk percent van haar gehalte doch niet minder dan 15.—
„ <i>d.</i> Basterd, als voor ruwe suiker.	
„ <i>e.</i> Melado, melasse, stroop en andere suikerhoudende vloeistoffen	5.—
„Wanneer de zuiverheidsfactor „van deze vloeistoffen hooger is „dan 68, wordt de accijns verhoogd „met f 0,30 voor iedere eenheid „boven 68, onderdeelen van de „eenheid niet in aanmerking geno- „men.	
„Dru ven- suiker uit zetmeel	vaste, korrelachtige poe- dersuiker alsmede ge- raspte of op andere wijze fijngemaakte massé f 15.—”

In laatstgenoemde wet, zooals die bij latere wetten is gewijzigd, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

In artikel 2 wordt voor „f 6” gelezen: „f 5”.

In de artikelen 42, 45 § 3, 62 § 4 en 90 § 7 wordt voor „f 27” gelezen: „f 22.50.”

In artikel 48 wordt voor „f 5” gelezen: „f 4.165”.

In artikel 58, § 3, wordt voor „f 28.50” gelezen: „f 23.75”.

In artikel 77bis wordt voor „f 1” gelezen „f 0.835”.

Intrekking van tegoedschrijving
supplettoire opbrengst van
gedistilleerdaccijns aan
afzonderlijk fonds.

40. In het eerste lid van artikel 7 der wet van 4 December 1909 (*Staatsblad* n°. 375) worden de woorden „en volgende” vervangen door: „tot en met 1914”.

Rekening van leeningen.

41. Van de ontvangsten uit de leening bedoeld in de eerste afdeling dezer wet en van die uit de leening bedoeld in de tweede afdeling dezer wet, indien die afdeling in werking treedt, worden rekeningen afgelegd, welke na door de Algemeene Rekenkamer te zijn opgenomen en gesloten, aan de Staten-Generaal worden medegeedeeld.

Vrijstelling van recht van
zegel en registratie

42. Alle stukken krachtens deze wet op te maken en uit te vaardigen, de af te geven quitantiën, zoomede de processtukken, vonnissen, afschriften van vonnissen betreffende toepassing van deze wet, zijn vrij van zegel en worden, voor zoover zij aan de formaliteit van registratie onderworpen zijn, kosteloos geregistreerd.

Inwerkingtreding.

43. De eerste afdeling, artikel 12 en de artikelen 40 tot en met 44 dezer wet treden in werking op den dag harer afkondiging, de derde afdeling en artikel 39 treden op 1 Januari 1915 in werking.

44. De wet kan worden aangehaald als „Leeningwet 1914”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 23sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
(Uitg. 25 Dec. 1914.)

Behoort bij de wet van 23 December 1914 (*Staatsblad* n°. 612).

Jaar.	Plan van aflos- sing A artikel 10 Vrijwillige lee- ning.	Amortisatie plan B artikel 14 Ge- dwongen leening. Percentage van het werkelijk bedrag der leening, dat is te besteden voor aflos- sing of aankoop van schuldbeckentissen der leening.
	Percentage van het werkelijk bedrag der leening dat is af te lossen a pari.	
1916 . . .	5	5
1917 . . .	5	5
1918 . . .	5	5
1919 . . .	5	5
1920 . . .	5	5
1921 . . .	5½	5½
1922 . . .	6½	6½
1923 . . .	7	7
1924 . . .	7½	7½
1925 . . .	8½	8½
1926 . . .	9	9
1927 . . .	9½	9½
1928 . . .	10½	10½
1929 . . .	11	11
	100	100

23 December 1914. **BESLUIT**, houdende verbod van uitvoer van *levende runderen en varkens*. S. 613.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van *levende runderen en varkens* te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 21 December 1914, Kabinet, litt. IJ 133;

Den Raad van State gehoord (advies van 22 December 1914, n°. 32);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 23 December 1914, Kabinet, litt. A 135;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:
Benig artikel.

De uitvoer van *levende runderen en varkens* is verboden van den dag der afkondiging van dit besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staats-*

blad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 23sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, POSTHUMA.

(*Uitgeg. 24 Dec. 1914.*)

24 December 1914. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Almelo dd. 19 Juni 1914, strekkende tot het houden van een referendum inzake de weder-invoering van de kermis aldaar. S. 614.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 October 1914, n°. 8156, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Almelo, dd. 19 Juni 1914, strekkende tot het houden van een referendum inzake de weder-invoering van de kermis aldaar;

Overwegende, dat gemelde gemeenteraad bij zijn voornoemd besluit besloot, alvorens eene beslissing te nemen omtrent het weder-invoeren van de kermis, deze zaak aan een referendum te onderwerpen en daaraan onder controle van de gemeente te doen deelnemen hen, die op de van kracht zijnde kiezerslijst voorkomen;

dat de beslissing in deze wel is waar formeel blijft aan den gemeenteraad, maar dat de bedoeling van den Raad niet anders kan zijn dan een onderzoek te doen naar den wensch van de meerderheid der kiezers, ten einde daarmede rekening te houden bij de te nemen beslissing;

dat zoodanig onderzoek moet worden beschouwd als het houden van ruggespraak door den gemeenteraad met de gezamenlijke kiezers; dat artikel 45 der Gemeentewet het houden van ruggespraak met hen, die de leden van den raad benoemen, verbiedt, zoodat ook voormeld raadsbesluit in strijd met die wetsbepaling moet worden geacht;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 17 November 1914, n°. 27;

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 December 1914, n°. 9746, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

voormeld besluit van den Raad der gemeente Almelo, dd. 19 Juni 1914 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is

belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 24sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg. 16 Jan. 1915.*)

28 December 1914. BESLUIT, tot afwijking van het Koninklijk besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 120), betreffende het College voor de visscherijen. S. 615.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 8 December 1914, n°. 6920, afdeling Nijverheid; Den Raad van State gehoord, advies van 22 December 1914 n°. 38;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 24 December 1914, n°. 7467, afdeling Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met afwijking van het voorschrift in het eerste lid van artikel 12 van Ons besluit van 15 April 1911 (*Staatsblad* n°. 120), betreffende het College voor de visscherijen, te bepalen, dat in het jaar 1914 geen tweede vergadering door het College voor de visscherijen zal worden gehouden.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 28sten December 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

POSTHUMA.

(*Uitgeg. 31 Dec. 1914.*)

28 December 1914. WET, houdende goedkeuring van het den 20sten Januari 1914 te Londen tusschen Nederland, Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Noorwegen, Rusland en Zweden gesloten verdrag voor de beveiliging van menschenlevens op zee met het bijbehoorend Reglement en het Slotprotocol. S. 616.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het internationale verdrag voor de beveiliging van menschenlevens op zee, den 20sten

Januari 1914 te Londen tusschen Nederland, Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Noorwegen, Rusland en Zweden gesloten, met het bijbehorend Reglement en het Slotprotocol, bepalingen inhoudt, wettelijke rechten betreffende;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 van de Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.
Art. 1. Het nevens deze wet in afdruk gevoegde den 20sten Januari 1914 te Londen tusschen Nederland, Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Italië, Noorwegen, Rusland en Zweden gesloten verdrag voor de beveiliging van menschenlevens op zee, met het bijbehorend Reglement en het Slotprotocol, wordt goedgekeurd.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 28sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

J. LOUDON.

De Minister van Landbouw,

Nijverheid en Handel,

POSTHUMA.

(Uitgeg. 30 Dec. 1914.)

CONVENTION INTERNATIONALE pour
la sauvegarde de la vie humaine en mer.

CONVENTION.

PRÉAMBULE.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire allemand; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; Sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté le Roi de Norvège; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Suède; ayant reconnu l'utilité de fixer d'un commun accord certaines règles uniformes en ce qui concerne

la sauvegarde de la vie humaine en mer, ont décidé de conclure une Convention à cet effet, et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire allemand:

Son Excellence Dr. VON KÖRNER, etc.

Lesquels, à ce dûment autorisés, se sont réunis en conférence à Londres et ont d'un commun accord arrêté la Convention suivante:

TITRE I.

DE LA SAUVEGARDE DE LA VIE
HUMAINE EN MER.

Art. 1. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à appliquer les dispositions de la présente Convention, en vue d'assurer la sauvegarde de la vie humaine en mer, à édicter tous règlements et à prendre toutes mesures propres à lui faire produire son plein et entier effet.

Les dispositions de la présente Convention sont complétées par un Règlement qui a à même valeur et entre en vigueur en même temps que la Convention. Toute référence à la Convention implique référence simultanée au Règlement y annexé.

TITRE II.

NAVIRES AUXQUELS S'APPLIQUE LA
PRÉSENTE CONVENTION.

2. Sont soumis aux règles de la présente Convention, sauf dans les cas où elle en dispose autrement, les navires de commerce à propulsion mécanique de chacun des États des Hautes Parties contractantes, portant plus de douze passagers et se rendant d'un port de l'un desdits États dans un port situé hors de cet État, ou inversement. Sont considérés comme ports hors des États des Hautes Parties contractantes les ports situés dans leurs Colonies, Possessions ou Protectorats.

Ne sont pas considérées comme passagers les personnes qui se trouvent embarquées par suite de force majeure ou à cause de l'obligation qui incombe au capitaine de transporter des personnes recueillies en mer ou d'autres personnes.

3. Sont exceptés de la présente Convention, sauf dans les cas où elle en dispose autrement, les navires faisant les parcours dont la liste sera remise par chaque Haute Partie contractante au Gouvernement britannique au moment de la ratification de la Convention.

Aucune liste ne pourra comprendre des

parcours où les navires s'éloignent de plus de 200 milles marins de la côte la plus proche.

Chaque Haute Partie contractante a le droit de modifier ultérieurement sa liste de parcours en se conformant au présent article et à charge de notifier cette modification au Gouvernement britannique.

Chaque Haute Partie contractante a le droit de réclamer d'une autre Partie contractante le bénéfice des avantages de la présente Convention pour tous ceux des navires de son État qui effectuent l'un quelconque des parcours mentionnés dans sa propre liste. A cet effet, la Partie qui réclamera ce bénéfice devra imposer auxdits navires les obligations prescrites par la Convention, pour autant que ces obligations ne seraient pas, eu égard à la nature du voyage, inutiles ou déraisonnables.

4. Aucun navire, non soumis à son départ aux règles de la Convention, ne peut y être astreint au cours de son voyage, si la tempête ou toute autre cause de force majeure le met dans la nécessité de se réfugier dans un port de l'un des États des Hautes Parties contractantes.

TITRE III.

SÉCURITÉ DE LA NAVIGATION.

5. Lorsque l'expression „tout navire” est employée dans le présent Titre et la partie correspondante du Règlement y annexé, elle s'entend de tous les navires de commerce, relevant de l'un des États contractants, visés ou non à l'article 2.

6. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à prendre toutes mesures pour assurer la destruction des épaves dans la partie septentrionale de l'Océan Atlantique qui s'étend à l'est d'une ligne tracée du cap Sable au point situé par 34° de latitude nord et 70° de longitude ouest. Elles établiront, en outre, dans le plus bref délai, pour l'Atlantique Nord, un service d'étude et d'observation du régime des glaces et un service pour la recherche des glaces flottantes. A cet effet :

Deux navires seront chargés de ces trois services.

Durant toute la saison des glaces, ils seront affectés à la recherche des glaces flottantes.

Pendant le reste de l'année les deux navires seront affectés à la fois à l'étude et à l'observation du régime des glaces et à la destruction des épaves. Toutelois, l'étude et l'observation du régime des glaces seront assurées d'une manière effective, notamment depuis le com-

mencement de février jusqu'à l'ouverture de la saison de dérive des glaces.

Pendant que les deux navires seront affectés à la recherche des glaces flottantes, les Hautes Parties contractantes, autant qu'elles le pourront et que les exigences du service naval le permettront, enverront des navires de guerre ou d'autres navires pour procéder à la destruction des épaves dangereuses, si cette destruction est alors reconnue nécessaire.

7. Le Gouvernement des États-Unis est invité à assurer la gestion des trois services de la destruction des épaves, de l'étude et de l'observation du régime des glaces et de la recherche des glaces flottantes. Les Hautes Parties contractantes spécialement intéressées à ces services, et dont les noms suivent, s'engagent à contribuer aux dépenses d'établissement et de fonctionnement desdits services dans les proportions suivantes :

	Pour cent.
L'Allemagne	15
Les États-Unis d'Amérique	15
L'Autriche-Hongrie	2
La Belgique	4
Le Canada	2
Le Danemark	2
La France	15
La Grande-Bretagne	30
L'Italie	4
La Norvège	3
Les Pays-Bas	4
La Russie	2
La Suède	2

Chacune des Hautes Parties contractantes a la faculté de cesser de contribuer aux dépenses de fonctionnement de ces services après le 1er septembre 1916. Toutefois, la Haute Partie contractante qui usera de cette faculté restera tenue des dépenses de fonctionnement jusqu'au 1er septembre qui suivra la date de dénonciation de la Convention sur ce point particulier. Pour user de ladite faculté, elle devra notifier son intention aux autres Parties contractantes six mois au moins avant ledit 1er septembre ; de sorte que, pour être dégagée de ses obligations au 1er septembre 1916, elle devra notifier son intention au plus tard le 1er mars 1916, et ainsi chaque année.

Au cas où le Gouvernement des États-Unis n'accepterait pas la proposition qui lui est faite, comme au cas où, pour une raison quelconque, l'une des Hautes Parties contractantes n'assumerait pas la charge de la contribution pécuniaire ci-dessus définie, les Hautes Parties

contractantes régleront la question au mieux de leurs intérêts réciproques.

Le Gouvernement de la Haute Partie contractante qui assume la gestion du service de destruction des épaves est invité à rechercher les moyens d'accorder, aux frais de ce service, aux navires marchands qui auraient contribué d'une manière effective à la destruction d'épaves dans l'océan, des récompenses à fixer par le Gouvernement d'après les services rendus.

Les Hautes Parties contractantes qui contribuent aux frais des trois services susmentionnés auront le droit d'apporter, au présent Article et à l'Article 6, d'un commun accord et en tout temps, les changements qui seraient jugés désirables.

8. Le capitaine de tout navire, s'il rencontre des glaces ou une épave dangereuses est tenu d'en informer, par tous les moyens de communication dont il dispose, les navires qui se trouvent dans le voisinage ainsi que les autorités compétentes du premier point de la côte avec lequel il peut entrer en communication.

Toute administration à laquelle des glaces ou une épave dangereuses sont signalées doit prendre toutes les mesures qu'elle juge nécessaires pour porter le renseignement à la connaissance des intéressés et pour le communiquer aux autres administrations.

La transmission des messages relatifs aux glaces et aux épaves est gratuite pour les navires intéressés.

Il est désirable que lesdites informations soient transmises d'une manière uniforme. A cet effet, un code, dont l'usage est facultatif, figure à l'Article I du Règlement ci-annexé.

9. Le capitaine de tout navire muni d'une installation radiotélégraphique, doit, lorsqu'il constate l'existence d'un danger imminent et grave pour les navigateurs, le signaler d'urgence dans les formes prescrites par l'Article II du Règlement ci-annexé.

10. Lorsque des glaces sont signalées sur la route ou près de la route à suivre et qu'il fait nuit, le capitaine de tout navire est tenu de modérer la vitesse de son navire ou de changer de route, de manière à s'écarter suffisamment de la zone dangereuse.

11. Les navires définis par l'article 2 doivent posséder à bord une lampe pour signaux Morse de portée suffisante.

L'usage des signaux Morse est réglé par le code figurant à l'Article III, ainsi que par l'Article IV du Règlement ci-annexé.

12. Il est interdit à tout navire de se servir des signaux internationaux de détresse pour

d'autres usages que la signalation de la détresse.

Il est interdit à tout navire d'employer des signaux privés qui pourraient être confondus avec les signaux internationaux de détresse.

13. Le choix des routes, en ce qui concerne la traversée de l'Atlantique Nord dans les deux sens, est laissé à la responsabilité des compagnies de navigation. Toutefois, les Hautes Parties contractantes s'engagent à imposer à celles-ci l'obligation de publier les itinéraires qu'elles se proposent de faire suivre à leurs navires, ainsi que les modifications qu'elles y apporteront.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent, en outre, à user de leur influence pour amener les armateurs de tous les navires effectuant la traversée de l'Atlantique, à faire suivre à ceux-ci, autant que possible, les routes adoptées par les principales compagnies.

14. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à faire toute diligence pour obtenir des Gouvernements qui n'ont pas été Parties aux présentes que le Règlement international ayant pour objet de prévenir les abordages en mer soit révisé conformément aux indications ci-après :

(A.) Le Règlement sera complété ou révisé en ce qui concerne :

- (1.) Le deuxième feu blanc,
- (2.) Le feu d'arrière,
- (3.) Une marque de jour pour les navires à moteur,
- (4.) Un signal phonique pour navire remorqué,
- (5.) L'interdiction des signaux semblables au signal de détresse.

(B.) Les articles 2, 10, 14, 15, 31 dudit Règlement seront amendés conformément aux prescriptions suivantes :

- Article 2. Le deuxième feu blanc de tête de mât est obligatoire.
- Article 10. La présence permanente d'un feu blanc fixe à l'arrière est obligatoire.
- Article 14. Une marque spéciale est obligatoire pendant le jour pour les navires à moteur.
- Article 15. Il est créé un signal phonique spécial à l'usage du navire remorqué et, si la remorque est composée de plusieurs navires, à l'usage du dernier d'entre eux.
- Article 31. Ajouter, tant à la liste des signaux de jour qu'à la liste des signaux de nuit, le signal de détresse

-international par radiotélégraphique.

15. Les Gouvernements des Hautes Parties contractantes s'engagent à maintenir ou, s'il est nécessaire, à prendre telles mesures utiles pour que, au point de vue de la sauvegarde de la vie humaine en mer, les navires définis à l'Article 2 aient à bord un équipage suffisant par le nombre et les aptitudes.

TITRE IV.

CONSTRUCTION.

Navires neufs et Navires existants.

16. Pour l'application des articles du présent Titre et de la partie correspondante du Règlement ci-annexé, les navires définis à l'article 2 sont distingués en navires *neufs* et navires *existants*.

Les navires neufs sont ceux dont la quille aura été posée postérieurement au 1er juillet 1915. Les articles ci-après du présent Titre, savoir 17 à 30, leur sont intégralement applicables.

Les autres navires sont qualifiés navires existants. Pour chacun de ces navires l'Administration de l'État dont il relève doit examiner les dispositions existantes en vue des améliorations qu'il serait possible et raisonnable d'apporter dans le sens d'un accroissement de sécurité.

Compartimentage des Navires.

17. Les navires doivent être compartimentés aussi efficacement que possible, eu égard à la nature du service auquel ils sont destinés. Les Règles de compartimentage, ainsi que celles qui concernent les installations affectant le compartimentage, sont données *a minima* par les articles qui suivent, ainsi que par le Règlement annexé à la présente Convention.

Le degré de sécurité assuré par l'application de ces Règles varie d'une façon régulière et continue avec la longueur du navire et avec un certain *critérium de service*; les exigences du Règlement ci-annexé sont telles que le degré de sécurité le plus élevé corresponde aux plus grands navires essentiellement affectés au transport des passagers.

Les articles V à IX du Règlement ci-annexé indiquent la méthode à suivre pour déterminer la longueur admissible des compartiments, basée sur la longueur envahissable, et fixent la longueur limite des compartiments, ainsi que les conditions qui régissent certains cas particuliers.

Si le compartimentage d'un navire est de nature à assurer à celui-ci un degré de sécurité supérieur à celui que prescrivent les règles de la présente Convention, l'Administration de l'État dont relève le navire doit, à la demande de l'armateur de celui-ci, en faire mention sur le certificat de sécurité dudit navire dans la mesure et la forme prévues à l'Article X du Règlement ci-annexé.

Cloisons d'Abordage et Cloisons limitant la Tranche des Machines.

18. Il doit exister, dans les navires, des cloisons aux extrémités avant et arrière, ainsi qu'aux extrémités de la tranche des machines, conformément aux prescriptions de l'Article XI du Règlement ci-annexé.

Cloisons d'Incendie.

19. En vue d'empêcher la propagation du feu, il doit exister, dans les navires, des cloisons incombustibles, conformément aux prescriptions de l'Article XII du Règlement ci-annexé.

Évacuation des Compartiments étanches.

20. Les conditions dans lesquelles il doit être établi des échappées des divers compartiments étanches sont indiquées à l'Article XIII du Règlement ci-annexé.

Construction et Épreuves des Cloisons étanches.

21. Afin d'assurer la résistance et l'étanchéité de cloisons étanches, celles-ci doivent être construites et soumises à des essais, conformément aux prescriptions de l'Article XIV du Règlement ci-annexé.

Ouvertures dans les Cloisons étanches.

22. Le nombre des ouvertures pratiquées dans les cloisons étanches doit être réduit au minimum compatible avec les dispositions générales et la bonne exploitation du navire; ces ouvertures doivent être pourvues de dispositifs de fermeture satisfaisants. Les Articles XV et XVII du Règlement ci-annexé indiquent les conditions applicables au nombre des ouvertures dans les cloisons étanches, au caractère et à l'emploi des dispositifs de fermeture dont doivent être munies ces ouvertures, enfin aux essais auxquels les portes étanches doivent être soumises.

Ouvertures dans la Muraille.

23. Les hublots et les autres ouvertures dans la muraille, ainsi que les orifices intérieurs des décharges à la coque, doivent être pourvus

de dispositifs de fermeture et disposés de façon à empêcher, dans la mesure du possible, toute introduction accidentelle d'eau dans le navire. Les Articles XVI et XVII du Règlement ci-annexé indiquent les conditions dans lesquelles il est permis de pratiquer des ouvertures dans la muraille, les dispositifs de fermeture dont doivent être munies ces ouvertures, enfin les conditions de manœuvre de ces dispositifs.

Construction et Épreuves des Ponts étanches, &c.

24. Afin d'assurer la résistance et l'étanchéité des ponts étanches, tambours, et conduits de ventilation, ceux-ci doivent être construits et soumis à des essais, conformément aux prescriptions de l'Article XVIII du Règlement ci-annexé.

Manœuvres et Inspections périodiques des Portes étanches, &c.

25. Les conditions dans lesquelles il doit être procédé périodiquement, en cours de navigation, à des exercices de manœuvre et à des inspections des organes de fermeture étanche des portes, &c., sont indiquées à l'Article XIX du Règlement ci-annexé.

Mentions au Journal de Bord.

26. Mention doit être faite au journal de bord de la fermeture et de l'ouverture des portes étanches, &c., ainsi que de tous les exercices et inspections, dans la mesure spécifiée à l'Article XX du Règlement ci-annexé.

Double-Fonds.

27. Les conditions dans lesquelles un double-fonds doit être installé sur les navires de diverses longueurs et notamment, l'étendue minimum de ce double-fonds dans le sens longitudinal et dans le sens transversal, sont indiquées à l'Article XXI du Règlement ci-annexé.

Marche arrière et Appareil à gouverner auxiliaire.

28. Les navires doivent satisfaire, en ce qui concerne leur puissance de marche arrière et l'existence d'un appareil à gouverner auxiliaire, aux prescriptions des Articles XXII et XXIII du Règlement ci-annexé.

Inspections initiales et subséquentes des Navires.

29. Les principes généraux qui doivent régir l'inspection des navires définis à l'Article 2, qu'ils soient existants ou neufs en ce qui concerne la coque, les chaudières et machines

principales et auxiliaires, et l'équipement, sont donnés dans les Articles XXIV à XXVI du Règlement ci-annexé. Le Gouvernement de chacune des Hautes Parties contractantes s'engage :

(1) à édicter des règles détaillées en conformité de ces principes généraux, ou à modifier sa réglementation existante de façon à la mettre d'accord avec ces principes ;

(2) à communiquer ces règlements à chacun des autres États contractants ;

(3) à assurer l'application de ces règlements.

D'une façon générale, les règlements de détail visés au paragraphe précédent doivent être établis de manière qu'au point de vue de la sauvegarde de la vie humaine, le navire soit approprié au service auquel il est destiné.

Études et Ententes ultérieures. — Échange de Renseignements.

30. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à faire poursuivre activement les études relativement au criterium de service visé à l'Article 17 ci-dessus, et à se communiquer les résultats de ces études.

Le Gouvernement britannique est invité à assumer la charge de ces communications et à provoquer, par la voie diplomatique, l'accord des États contractants au sujet de ce criterium aussitôt que des résultats définitifs pourront être acquis. Ce criterium une fois admis par chacun des États contractants sera applicable, à partir d'une date et dans les conditions à fixer par l'accord, au même titre que les prescriptions de la Convention elle-même.

La même procédure est valable pour les points suivants :

1. Installation de cloisons longitudinales étanches, double coque, ponts et plafonds étanches : majoration éventuelle de la longueur des compartiments protégés par ces dispositifs.

2. Navires dont la longueur est inférieure à celle des navires visés à l'Article VIII du Règlement ci-annexé : compartimentage propre à réaliser la plus grande sécurité pratiquement possible.

3. Construction des cloisons étanches : détermination expérimentale de la marge de résistance convenable visée à l'Article XIV du Règlement ci-annexé.

Les États contractants s'engagent à échanger dans la plus large mesure possible tous renseignements au sujet de l'application des règles de la présente Convention en matière de sécurité de la construction. Ils se communiqueront mutuellement :

Les méthodes ou règlements qu'ils adopteraient ;

Les renseignements sur les nouveaux dispositifs ou organes qu'ils agréeraient ;

Les décisions qu'ils prendraient sur les points de principe non couverts par les articles ci-dessus et par la partie correspondante du Règlement ci-annexé ;

Enfin les résultats définitifs de leurs études ultérieures sur les questions non tranchées.

TITRE V.

RADIOTÉLÉGRAPHIE.

31. Tous les navires de commerce, à propulsion mécanique ou à voile, de chacun des États contractants, qu'ils portent ou non des passagers, à condition qu'ils aient à bord au total cinquante personnes ou plus, sont, lorsqu'ils se livrent à la navigation définie par l'article 2, munis d'une installation radiotélégraphique.

On ne pourra se prévaloir des prescriptions des Articles 2 et 3 de la présente Convention pour dispenser un navire des obligations du présent titre.

32. Sont dispensés de cette obligation les navires où le nombre des personnes présentes à bord est exceptionnellement et accidentellement porté à cinquante ou plus, par suite de force majeure, ou à cause de la nécessité où se trouve le capitaine d'augmenter le nombre des membres de son équipage pour suppléer ceux d'entre eux qui sont malades, ou de l'obligation qui lui incombe de transporter des personnes recueillies en mer ou d'autres personnes.

En outre, les Gouvernements de chacun des États contractants peuvent dispenser de cette obligation, s'ils jugent que la route et les conditions du voyage sont telles qu'une installation radiotélégraphique serait inutile ou superflue :

1. Les navires qui, au cours de leur voyage, ne s'éloignent pas de la côte la plus proche de plus de 150 milles marins ;

2. Les navires où le nombre des personnes présentes à bord se trouve exceptionnellement et accidentellement porté à cinquante ou plus, par suite de l'embarquement, durant une partie de leur voyage, de manœuvres pour le service des marchandises, à condition, toutefois, que lesdits navires ne se rendent pas d'un continent à un autre et que, durant cette partie de leur voyage, ils restent entre les 30es degrés de latitude nord et sud ;

3. Les navires à voile d'une construction

primitive, tels que *dhow*s, *jonques*, &c., s'il est pratiquement impossible de les munir d'une installation radiotélégraphique.

33. Les navires qui, aux termes de l'article 31 ci-dessus, sont tenus d'être munis d'une installation radiotélégraphique, sont, au regard du service radiotélégraphique, répartis en trois catégories, d'après la classification établie, pour les stations de bord, par l'article XIII (b) du Règlement annexé à la Convention radiotélégraphique, signée à Londres, le 5 juillet 1912, savoir :

Première Catégorie. — Navires dont la station de bord a un service permanent.

Sont rangés dans la première catégorie les navires aménagés pour avoir à bord vingt-cinq passagers ou plus :

1. S'ils ont une vitesse moyenne en service de 15 nœuds ou plus ;

2. S'ils ont une vitesse moyenne en service supérieure à 13 nœuds, mais seulement à la double condition qu'ils aient à bord 200 personnes ou plus (passagers et équipage) et qu'ils effectuent, au cours de leur voyage, une traversée de plus de 500 milles marins entre deux escales consécutives ; toutefois ces navires peuvent être rangés dans la deuxième catégorie à la condition qu'ils aient une écoute permanente.

Deuxième Catégorie. — Navires dont la station de bord a un service de durée limitée.

Sont rangés dans la deuxième catégorie les navires aménagés pour avoir à bord vingt-cinq passagers ou plus, s'ils ne sont, pour d'autres causes, rangés dans la première catégorie.

Les navires de la deuxième catégorie doivent, pendant la navigation, assurer l'écoute permanente pendant au moins sept heures par jour et l'écoute de dix minutes au commencement de chacune des autres heures.

Troisième Catégorie. — Navires dont la station de bord n'a pas de vacations déterminées.

Sont rangés dans la troisième catégorie tous les navires qui ne sont rangés ni dans la première, ni dans la deuxième.

L'armateur d'un navire rangé dans la deuxième ou dans la troisième catégorie a le droit d'exiger que, sur le certificat de sécurité qui lui est délivré, ledit navire soit mentionné comme appartenant à une catégorie supérieure, s'il remplit toutes les obligations de cette catégorie.

34. Les navires tenus, aux termes de l'article 31 ci-dessus, d'être munis d'une installation radiotélégraphique, seront obligés, par les

Gouvernements dont ils relèvent, à assurer, pendant la navigation, une écoute permanente dès que lesdits Gouvernements jugeront qu'elle est utile pour la sauvegarde de la vie en mer.

En attendant les Hautes Parties contractantes s'engagent à imposer l'écoute permanente dès la ratification de la présente Convention et sous réserve des délais ci-dessous prévus :

1. Aux navires dont la vitesse moyenne en service est supérieure à 13 nœuds, qui ont à bord 200 personnes ou plus et qui effectuent au cours de leur voyage une traversée de plus de 500 milles marins entre deux escales consécutives, lorsque ces navires sont rangés dans la deuxième catégorie ;

2. Aux navires de la deuxième catégorie, durant tout le temps qu'ils se trouvent à plus de 500 milles marins de la côte la plus proche ;

3. Aux autres navires définis à l'article 31, lorsqu'ils sont affectés au service transatlantique ou, lorsque étant affectés à un autre service, leur itinéraire les amène à s'éloigner de plus de 1,000 milles marins de la côte la plus proche.

Les navires affectés à tous les genres de pêche, y compris la pêche à la baleine, et qui sont tenus d'être munis d'une installation radiotélégraphique, ne sont pas astreints à l'écoute permanente.

L'écoute permanente peut être faite par un ou plusieurs télégraphistes titulaires d'un des certificats prévus à l'article X du Règlement annexé à la Convention radiotélégraphique internationale de 1912, ainsi que, s'il est nécessaire, par un ou plusieurs écouteurs brevetés.

Toutefois, au cas où un appareil d'alarme mécanique offrant toutes garanties serait inventé, l'écoute permanente pourrait être assurée au moyen de cet appareil, après une entente entre les Gouvernements des Hautes Parties contractantes.

On entend par „écouteur breveté” toute personne munie d'un brevet d'aptitude délivré au nom de l'Administration qualifiée. Pour obtenir ce brevet, le postulant doit justifier qu'il est capable de recevoir et de comprendre le signal radiotélégraphique de détresse et le signal de sécurité décrit à l'article II du Règlement ci-annexé.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à prendre les mesures utiles pour que le secret de la correspondance soit respecté par les écouteurs agréés.

35. Les installations radiotélégraphiques imposées par l'article 31 ci-dessus doivent pouvoir transmettre, de jour, de navire à navire, des signaux clairement perceptibles, dans les circonstances et conditions normales, à une distance minimum de 100 milles marins.

Tout navire tenu, aux termes de l'article 31 ci-dessus, d'être muni d'une installation radiotélégraphique, doit être, dans quelque catégorie qu'il soit rangé, pourvu, conformément à l'Article XI du Règlement annexé à la Convention radiotélégraphique internationale de 1912, d'une installation radiotélégraphique de secours dont tous les éléments sont placés dans des conditions de sécurité aussi grandes que possible et déterminées par le Gouvernement dont il relève.

En tout cas, l'installation de secours est placée en totalité dans les régions supérieures du navire, aussi haut que pratiquement possible.

L'installation de secours dispose, comme il est dit à l'article XI du Règlement annexé à la Convention radiotélégraphique internationale de 1912, d'une source d'énergie qui lui est propre. Elle est capable d'être mise rapidement en marche et de fonctionner pendant six heures au moins, avec une portée minimum de 80 milles marins pour les navires de la première catégorie et de 50 milles marins pour les navires des deux autres catégories.

Si l'installation normale, dont la portée est, aux termes du présent article, de 100 milles marins au moins, remplit toutes les conditions indiquées ci-dessus, une installation de secours n'est pas obligatoire.

La licence prévue à l'article IX du Règlement annexé à la Convention radiotélégraphique de 1912 ne peut être délivrée que si l'installation satisfait à la fois aux prescriptions de ladite Convention et à celles de la présente.

36. Les questions régies par la Convention radiotélégraphique internationale de 1912 et le Règlement y annexé, notamment l'installation radiotélégraphique à bord, la transmission des messages, les certificats des télégraphistes, demeurent et seront soumises aux dispositions :

(1), de cette Convention et de ce Règlement, ainsi que de tous autres actes qui, dans l'avenir, leur seraient substitués ;

(2), de la présente Convention sur tous les points où elle comporte addition aux documents susvisés.

37. Tout capitaine de navire qui reçoit un appel de secours lancé par un navire en détresse, est tenu de se porter au secours des sinistrés.

Tout capitaine de navire en détresse a le droit de réquisitionner, parmi les bâtiments qui ont répondu à son appel, celui ou ceux qu'il juge les plus aptes à lui porter secours. Il ne doit exercer ce droit qu'après avoir, autant que possible, consulté les capitaines de ces bâtiments. Ceux-ci sont tenus d'obtempérer immédiatement à la réquisition en se rendant, à toute vitesse, au secours des sinistrés.

Les capitaines des navires tenus de l'obligation de secours en sont libérés dès que le ou les capitaines réquisitionnés ont fait connaître qu'ils obtempéraient à la réquisition, ou que le capitaine de l'un des bâtiments arrivés sur le lieu du sinistre leur a fait connaître que leur secours n'est plus nécessaire.

Si le capitaine d'un navire se trouve dans l'impossibilité, ou ne considère pas comme raisonnable ou nécessaire, dans les circonstances spéciales de l'événement, de se porter au secours du navire en détresse, il en informe immédiatement le capitaine de celui-ci. Il doit, en outre, inscrire à son journal de bord les raisons qui permettent d'apprécier sa conduite.

Il n'est pas dérogé par les dispositions qui précèdent à la Convention internationale signée à Bruxelles le 23 septembre 1910, pour l'unification de certaines règles en matière d'assistance et de sauvetage maritimes, ni, spécialement, à l'obligation d'assistance définie par l'Article 11 de cette Convention.

38. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à prendre toutes mesures pour mettre à exécution, dans le plus bref délai possible, les prescriptions du présent Titre.

Toutefois, elles pourront accorder :

Un délai d'un an au plus, à partir de la date de la ratification de la présente Convention, pour le recrutement des télégraphistes et l'installation des appareils radiotélégraphiques à bord des navires rangés dans la première et dans la deuxième catégories ;

Un délai de deux ans au plus, à partir de la date de la ratification de la présente Convention, pour le recrutement des télégraphistes et écouteurs attachés aux navires de la troisième catégorie, l'installation des appareils à bord des navires rangés dans la troisième catégorie et l'établissement d'une écoute permanente à bord des navires rangés dans la deuxième et la troisième catégorie.

TITRE VI.

ENGINS DE SAUVETAGE ET MESURES CONTRE L'INCENDIE.

Navires neufs et Navires existants.

39. Pour l'application des articles du présent Titre et de la partie correspondante du Règlement ci-annexé, les navires définies à l'Article 2 sont distingués en navires *neufs* et navires *existants*.

Les navires neufs sont ceux dont la quille aura été posée postérieurement au 31 décembre 1914.

Les autres navires sont qualifiés navires existants.

Principe fondamental.

40. A aucun moment de sa navigation, un navire ne doit avoir à bord un nombre total de personnes supérieur à celui que peut recueillir l'ensemble des embarcations et pontons-radeaux de sauvetage dont il dispose.

Le nombre et l'installation des embarcations, et, le cas échéant, des pontons-radeaux d'un navire dépend du nombre total de personnes pour lequel le navire est prévu. Toutefois, il ne peut être exigé pour chaque voyage que la capacité totale de ces embarcations et, le cas échéant, de ces pontons-radeaux soit supérieure à celle qui est nécessaire pour recueillir toutes les personnes présentes à bord.

Types réglementaires d'Embarcations. —

Pontons-Radeaux.

41. Toutes les embarcations de sauvetage admises pour un navire doivent satisfaire aux conditions fixées par la présente Convention ainsi que par les Articles XXVII à XXXII inclus du Règlement ci-annexé ; les mêmes Articles décrivent les types réglementaires qui sont classés en deux catégories.

Les conditions requises pour les pontons-radeaux sont données à l'Article XXXIII du même Règlement.

Solidité des Embarcations.

42. Chaque embarcation devra présenter une solidité suffisante pour pouvoir sans danger être mise à l'eau avec son plein chargement en personnes et en équipement.

Autres Types d'Embarcations et de Radeaux.

43. On pourra accepter, comme équivalent à une embarcation de l'une des catégories.

réglementaires tout type d'embarcation, et comme équivalant à un ponton-radeau approuvé tout type de radeau, que les Administrations qualifiées auront reconnu, par des expériences appropriées, présenter les mêmes garanties que les types réglementaires d'embarcation de la catégorie en question, ou que le type approuvé de ponton-radeau, suivant le cas.

Le Gouvernement de la Haute Partie contractante qui aura accepté un type nouveau d'embarcation ou de radeau communiquera aux Gouvernements des autres Parties contractantes le compte-rendu des expériences effectuées. Il les informera en outre, s'il s'agit d'un type d'embarcation, de la catégorie dans laquelle ce type aura été classé.

Accès aux Embarcation et aux Radeaux.

44. Des dispositions convenables doivent être prises pour permettre l'embarquement des passagers dans les embarcations.

Sur les navires portant des radeaux, il doit y avoir un certain nombre d'échelles de corde, toujours prêtes à être utilisées, en vue de faire embarquer les personnes sur les radeaux.

Capacité des Embarcations et des Pontons-Radeaux.

45. Le nombre de personnes qu'une embarcation de l'un des types réglementaires ou un ponton-radeau approuvé est apte à recevoir est déterminé par les méthodes indiquées aux Articles XXXIV à XXXIX inclus du Règlement ci-annexé.

Équipement des Embarcations et des Pontons-Radeaux.

46. L'équipement des embarcations et des pontons-radeaux est fixé par l'Article XL du Règlement ci-annexé. Tout objet mobile d'équipement doit être solidement amarré à l'embarcation ou au ponton-radeau auquel il est affecté.

Installation des Embarcations. — Nombre de Bossoirs.

47. Les dispositions à prendre pour l'installation des embarcations et notamment la mesure dans laquelle des pontons-radeaux peuvent être acceptés, sont définies aux Articles XLI, XLII et XLIII du Règlement ci-annexé.

Le nombre minimum de jeux de bossoirs est déterminé d'après la longueur du navire. On ne pourra toutefois exiger un nombre de jeux de bossoirs supérieur à celui des embar-

cations qui sont nécessaires pour recevoir toutes les personnes présentes à bord.

Manoeuvre des Embarcations et Radeaux.

48. Toutes les embarcations et tous les radeaux doivent être installés de manière à permettre d'effectuer leur mise à l'eau dans le temps le plus court possible et d'y embarquer, même dans des conditions de bande et d'assiette défavorables au point de vue de la manœuvre des embarcations et radeaux, un nombre de personnes aussi élevé que possible.

Les dispositions prises doivent permettre la mise à l'eau, de l'un et de l'autre bord, d'un nombre d'embarcations et de radeaux aussi élevé que possible.

Des indications complémentaires sont données à l'Article XLIV du Règlement ci-annexé.

Solidité et Manoeuvre des Bossoirs.

49. Les bossoirs doivent avoir la solidité suffisante pour permettre d'amener les embarcations avec leur plein chargement en personnes et en équipement, dans l'hypothèse où le navire présenterait une bande de quinze degrés.

Les bossoirs doivent être pourvus d'appareils assez puissants pour assurer la mise en dehors de l'embarcation sous la bande maximum qui laisse subsister, sur le navire considéré, la possibilité d'amener les embarcations.

Autres Dispositifs équivalant aux Bossoirs.

50. On pourra accepter comme équivalant à des bossoirs ou à des jeux de bossoirs tous engins ou dispositifs que les Administrations qualifiées auront reconnus, par des expériences appropriées, présenter les mêmes garanties que les bossoirs ou jeux de bossoirs.

Le Gouvernement de la Haute Partie contractante qui aura accepté un type nouveau d'engin ou de dispositif en communiquera la description aux Gouvernements des autres Parties contractantes, accompagnée du compte-rendu des expériences effectuées.

Gilets et Bouées de Sauvetage.

51. 1. Il doit y avoir, pour toute personne présente à bord, un gilet de sauvetage de modèle approuvé ou un autre objet, de flottabilité égale, susceptible de s'adapter au corps. En outre, il doit y avoir un nombre suffisant de gilets, ou autres objets équivalents, pour enfants.

2. L'Article XLV du Règlement ci-annexé

fixe le nombre de bouées de sauvetage d'un modèle approuvé à placer à bord des navires, suivant leur longueur, ainsi que les conditions requises pour les gilets et bouées, et pour leur installation à bord.

Cas des Navires existants.

52. En ce qui concerne les navires existants, le Gouvernement de chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à appliquer, le plus tôt possible et au plus tard le 1er juillet 1915, toutes les prescriptions des Articles ci-dessus du présent Titre, savoir 40 à 51 inclus, en exigeant en premier lieu des places pour toutes les personnes présentes à bord dans des embarcations et radeaux.

Toutefois, dans le cas où l'application stricte de ces principes ne serait pas pratiquement possible ou raisonnable, le Gouvernement de chacune des Hautes Parties contractantes a le droit d'admettre les tolérances prévues à l'Article XLVI du Règlement ci-annexé.

*Circulation des Personnes. —
Éclairage de Secours.*

53. 1. Des dispositions appropriées seront prises pour l'entrée et la sortie des différents compartiments, entreponts, &c.

2. Un éclairage électrique ou autre, suffisant pour satisfaire à toutes les exigences de la sécurité, doit être assuré dans les diverses parties des navires neufs ou existants, et particulièrement sur les ponts où se trouvent les embarcations de sauvetage. Sur les navires neufs, il doit exister une source autonome capable d'alimenter, le cas échéant, les appareils de cet éclairage de sécurité, et placée dans les régions supérieures du navire, aussi haut que pratiquement possible.

3. L'issue de chaque compartiment doit être éclairée en permanence par un fanal de secours indépendant de l'éclairage normal du navire et fermé à clé. Ces fanaux de secours peuvent être alimentés par la source autonome visée au précédent paragraphe, si l'on emploie à cet effet un circuit indépendant, et si cette installation fonctionne concurremment avec l'éclairage normal du navire.

*Canotiers brevetés. — Personnel des
Embarcations.*

54. Il doit y avoir, pour chaque embarcation ou radeau exigé, un nombre minimum de canotiers brevetés.

Le nombre total minimum de canotiers
1914.

brevetés résulte des prescriptions de l'Article XLVII du Règlement ci-annexé.

Le capitaine du navire reste maître, suivant les circonstances, de l'affectation numérique des canotiers brevetés à chaque embarcation et radeau.

On entend par „canotier breveté” tout homme de l'équipage muni d'un brevet d'aptitude délivré au nom de l'Administration qualifiée, dans les conditions prévues audit Article du Règlement ci-annexé.

L'Article XLVIII du même Règlement traite du personnel des embarcations.

Mesures contre l'Incendie.

55. 1. Il est interdit d'embarquer, comme lest ou comme cargaison, des matières susceptibles, isolément ou dans leur ensemble, de mettre en danger la vie des passagers ou la sécurité du navire, par leur nature, leur quantité ou leur mode d'arrimage.

Cette prohibition ne s'applique, ni au matériel destiné aux signaux de détresse du navire lui-même, ni aux approvisionnements navals ou militaires pour le service des États, dans les conditions où le transport de ces approvisionnements est autorisé.

2. La détermination des matières à considérer comme dangereuses et l'indication des précautions obligatoires à prendre dans leur emballage et leur arrimage feront l'objet d'instructions officielles et périodiques de la part du Gouvernement de chaque Haute Partie contractante.

3. L'Article XLIX du Règlement ci-annexé indique les dispositions à prévoir pour la découverte et l'extinction de l'incendie.

Rôle d'Alarme et Exercices.

56. Une consigne particulière d'alarme sera donnée à chaque homme de l'équipage.

Le rôle d'appel en cas d'alarme reproduit toutes les consignes particulières; il indique notamment le poste auquel chaque homme doit se rendre et les fonctions qu'il a à remplir.

Avant l'appareillage, le rôle d'appel est établi et mis à jour, et l'autorité qualifiée doit être mise à même d'en constater l'existence. Il est affiché bien en vue dans plusieurs endroits du bâtiment, notamment dans les locaux affectés à l'équipage.

Les conditions dans lesquelles on doit procéder aux appels et aux exercices de l'équipage sont indiquées aux Articles L et LI du Règlement ci-annexé.

TITRE VII.

CERTIFICATS DE SÉCURITÉ.

57. Un certificat, dit „certificat de sécurité”, sera délivré, après inspection, pour tout navire qui aura satisfait d'une manière effective aux exigences de la Convention.

L'inspection des navires, en ce qui concerne l'application des prescriptions de la présente Convention et du Règlement y annexé, est effectuée par des agents de l'État dont relève le navire. Toutefois, le Gouvernement de chaque État peut confier l'inspection de ses propres navires soit à des experts désignés par lui à cet effet, soit à des organismes reconnus par lui. Dans tous les cas, le Gouvernement intéressé garantit complètement l'intégrité et l'efficacité de l'inspection.

Le certificat de sécurité sera délivré par les fonctionnaires de l'État dont relève le navire, ou par toute autre personne agissant en vertu d'une délégation de cet État. Dans les deux cas, l'État dont relève le navire assume l'entière responsabilité de ce certificat.

58. Le certificat de sécurité sera rédigé dans la langue ou les langues officielles de l'État qui le délivre.

La teneur du certificat sera celle du modèle donné à l'Article LII du Règlement ci-annexé. Les dispositions typographiques de ce modèle seront exactement reproduites dans le certificat. Les mentions manuscrites seront faites en caractères latins et en chiffres arabes.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à se communiquer réciproquement un nombre suffisant d'exemplaires-types de leurs certificats de sécurité pour l'instruction de leurs fonctionnaires. Cette communication sera faite autant que possible avant le 1er avril 1915.

59. Le certificat de sécurité ne sera délivré que pour une durée de douze mois au maximum.

Si le navire ne se trouve pas dans un port de l'État dont il relève au moment où la durée de validité du certificat de sécurité expire, une prolongation de cette durée pourra être accordée par un fonctionnaire de cet État, dûment commissionné à cet effet. Cette prolongation ne sera accordée qu'en vue de permettre au navire de regagner son pays en terminant son voyage, et seulement dans les cas où cette mesure apparaîtra comme opportune et raisonnable.

La prolongation ne peut avoir d'effet pour plus de cinq mois. Elle ne donnera pas au navire le droit de quitter à nouveau son pays sans avoir fait renouveler son certificat.

60. Le certificat de sécurité, délivré au nom d'un État contractant, sera reconnu par les Gouvernements des autres États contractants, pour tous les objets auxquels la Convention s'applique. Il aura, au regard des Gouvernements des autres États contractants, la même valeur que les certificats délivrés par eux-mêmes à leurs navires.

61. Tout navire, muni du certificat de sécurité délivré par les fonctionnaires ou délégués de l'État contractant dont il relève, est soumis, dans les ports des autres États contractants, au contrôle des fonctionnaires dûment commissionnés par leurs Gouvernements, dans la mesure où ce contrôle a pour objet de s'assurer qu'il existe à bord un certificat de sécurité valable et, si cela est nécessaire, que les conditions de navigabilité sont remplies en principe conformément aux mentions dudit certificat, c'est-à-dire de telle manière que le navire puisse prendre la mer sans danger pour les passagers et l'équipage.

62. On ne pourra réclamer le bénéfice de la Convention au profit d'un navire, s'il n'est muni d'un certificat de sécurité régulier et non périmé.

63. Si, au cours d'un voyage déterminé, le navire a à bord un nombre de passagers inférieur au chiffre maximum porté au certificat de sécurité, et que les règles de la présente Convention permettent, en conséquence, de ne le munir que d'un nombre d'embarcations et autres engins de sauvetage inférieur au chiffre mentionné sur ledit certificat, un avenant pourra être délivré par les fonctionnaires ou délégués dont il est parlé aux articles 57, paragraphe 3, et 59 ci-dessus.

Cet avenant constatera qu'il n'est pas, dans la circonstance, dérogé aux règles de la Convention. Il sera annexé au certificat de sécurité et lui sera substitué pour ce qui concerne les engins de sauvetage. Il ne sera valable que pour le voyage à raison duquel il aura été délivré.

TITRE VIII.

DISPOSITIONS GÉNÉRALES.

64. Les Gouvernements des Hautes Parties contractantes s'engagent à se communiquer les uns aux autres, en outre des documents qui, dans la présente Convention, sont l'objet de dispositions spéciales à cet effet, tous les renseignements dont ils disposent, concernant la sauvegarde de la vie humaine sur ceux de leurs navires soumis aux Règles de la présente Convention, à condition toutefois que ces

renseignements n'aient pas un caractère confidentiel.

Ils se communiqueront notamment :

1. Le texte des Lois, Décrets, Règlements, qui auront été promulgués sur les différentes matières qui rentrent dans la Convention.

2. La description des caractéristiques des engins nouveaux approuvés en exécution des Règles de la Convention.

3. Tous les rapports officiels ou résumés officiels de rapports, dans toutes leurs parties où ils montrent les résultats des prescriptions de la présente Convention.

Jusqu'à ce que d'autres arrangements soient pris, le Gouvernement britannique est invité à servir d'intermédiaire pour rassembler tous ces renseignements et les porter à la connaissance des Gouvernements des Parties contractantes.

65. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à prendre, ou à proposer à leurs législatures respectives, les mesures nécessaires pour que les infractions aux obligations prescrites par la présente Convention soient réprimées.

Les Hautes Parties contractantes se communiqueront, aussitôt que faire se pourra, les Lois et les Règlements qui seront édictés à cet effet.

66. Les Hautes Parties contractantes qui entendront que la Convention s'applique à l'ensemble de leurs Colonies, Possessions et Protectorats, ou à l'un ou à quelques-uns de ces pays déclareront cette intention, soit au moment de la signature des présentes, soit ultérieurement. A cet effet, elles pourront, soit faire une déclaration générale englobant l'ensemble de leurs Colonies, Possessions et Protectorats, soit énumérer nominativement les pays qu'elles entendront voir rentrer sous la loi de la Convention, ou inversement, énumérer nominativement ceux qu'elles entendront voir excepter.

Cette déclaration, à moins qu'elle ne soit faite au moment de la signature des présentes, sera notifiée par écrit au Gouvernement de la Grande-Bretagne et par celui-ci à tous les Gouvernements des autres États parties à la Convention.

Les Hautes Parties contractantes peuvent aussi, de la même manière et à condition de remplir les prescriptions de l'article 69 ci-après, dénoncer la présente Convention, relativement à leurs Colonies, Possessions et Protectorats, ou à l'un ou à quelques-uns de ces pays.

67. Les États qui ne sont pas Parties à la présente Convention seront admis à y adhérer sur leur demande. Leur adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement de la Grande-Bretagne, et par celui-ci aux Gouvernements des autres États parties à la Convention.

Cette adhésion emportera de plein droit acceptation de toutes les obligations promises et attribution de tous les avantages stipulés dans la présente Convention. Elle sortira son plein et entier effet deux mois après la date de l'envoi de la notification qui en sera faite par le Gouvernement de la Grande-Bretagne à tous les autres Gouvernements des États qui sont parties à la Convention, à moins qu'une date ultérieure n'ait été proposée par l'État adhérent.

Les Gouvernements des États qui adhéreront à la présente Convention devront joindre à leur déclaration d'adhésion la liste prévue par l'Article 3 de cette Convention. Cette liste devra être ajoutée à celles déjà déposées par les autres Gouvernements. Le Gouvernement britannique en communiquera une copie aux autres Gouvernements.

68. Les traités, conventions et arrangements conclus antérieurement à la présente Convention continueront à produire leur plein et entier effet :

1. pour les navires exceptés de la Convention ;

2. pour les navires à qui elle s'applique pour les objets que la Convention n'a pas prévus expressément.

Il est entendu que la présente Convention, n'ayant pour objet que la sauvegarde de la vie humaine en mer, les questions concernant le bien-être et l'hygiène des passagers, et particulièrement des émigrants ainsi que les autres matières relatives à leur transport, continuent à être soumises aux différentes législations nationales.

69. La présente Convention entrera en vigueur le 1er juillet 1915, et vaudra sans aucune limite de temps. Néanmoins, chaque Haute Partie contractante pourra la dénoncer à tout moment à l'expiration d'un délai de cinq années, qui courra à partir de la date où la Convention sera entrée en vigueur dans son État.

Cette dénonciation sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement de la Grande-Bretagne et par celui-ci aux Gouvernements des autres Parties contractantes. Elle prendra effet douze mois après le jour où la notifi-

cation aura été reçue par le Gouvernement de la Grande-Bretagne.

Toute dénonciation n'aura effet qu'à l'égard de l'État qui l'aura faite, la Convention continuant à sortir son plein et entier effet au regard de tous les autres États qui l'auront ratifiée, qui y auront adhéré ou qui y adhéreront.

70. La présente Convention, avec le Règlement y annexé, sera rédigée en un seul exemplaire, qui sera déposé aux archives du Gouvernement de la Grande-Bretagne. Une copie certifiée conforme sera délivrée par ce dernier à chacun des Gouvernements des Hautes Parties contractantes.

71. La présente Convention sera ratifiée et les actes de ratification, accompagnés des listes prévues à l'Article 3, seront déposés à Londres, au plus tard le 31 décembre 1914. Le Gouvernement britannique notifiera les ratifications et fournira copie de chaque liste aux Gouvernements des autres Parties contractantes.

Nonobstant le défaut de ratification par l'une des Hautes Parties contractantes, la Convention continuera à sortir son plein et entier effet au regard des Parties contractantes qui l'auront ratifiée.

72. Pour rendre la ratification plus facile à un État contractant qui aurait, antérieurement à la date de signature de la présente Convention, émis des prescriptions au sujet d'une matière quelconque faisant l'objet de cette Convention, il est convenu que tout navire ayant satisfait effectivement auxdites prescriptions avant le 1er juillet 1915, ne pourra se prévaloir des tolérances accordées par la Convention à titre transitoire, pour cesser de se conformer à ces prescriptions.

73. Lorsque la présente Convention prévoit qu'une mesure peut être prise à la suite d'un accord entre tous ou quelques-uns des États contractants, le Gouvernement de Sa Majesté britannique est invité à entrer en rapport avec lesdits États, dans le but de savoir s'ils acceptent les propositions qui seraient présentées par l'un de ces États en vue de la réalisation de semblable mesure. Le Gouvernement de Sa Majesté britannique fera connaître aux États contractants le résultat de la consultation à laquelle il aura ainsi procédé.

L'État dont les observations concernant les propositions dont il s'agit ne parviendraient pas au Gouvernement de Sa Majesté britannique dans les six mois à compter de la communication de ces propositions, sera présumé acquiescer à celles-ci.

74. La présente Convention pourra être modifiée dans des conférences ultérieures, dont la première aura lieu, s'il est nécessaire, en 1920. Le lieu et l'époque de ces conférences seront fixés d'un commun accord par les Gouvernements des Hautes Parties contractantes.

Les Gouvernements pourront, par la voie diplomatique, introduire dans la présente Convention, d'un commun accord, et en tout temps, les améliorations qui seraient jugées utiles ou nécessaires.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé ci-après :

Fait à Londres, le 20 janvier 1914.

VON KOERNER, etc.

REGLEMENT.

SÉCURITÉ DE LA NAVIGATION.

Article I.

Code destiné à la Transmission radiotélégraphique des Renseignements relatifs aux Glaces, aux Épaves et au Temps.

INSTRUCTIONS.

Envoi des Renseignements : L'envoi des renseignements relatifs aux glaces et aux épaves est obligatoire. Ces renseignements sont transmis de navire à navire ou bien adressés à l'Hydrographic Office de Washington, soit en langage clair, soit au moyen des abréviations employées dans la première partie du présent Code.

L'envoi des renseignements relatifs au temps est facultatif. Il y a lieu de faire usage, à cet effet, de la deuxième partie du présent Code, qui pourra toujours être modifié par les congrès météorologiques.

Renseignements à fournir :

Première Partie. — Glaces et Épaves.

1. Nature des glaces ou de l'épave reconnues.
2. Position des glaces ou de l'épave lors de la dernière observation.

Deuxième Partie. — Renseignements météorologiques.

1. Direction et force du vent.
2. Direction et vitesse du courant.
3. Temps, c'est-à-dire état de l'atmosphère à une heure déterminée.
4. Hauteur du baromètre et température de l'air.
5. Tendances barométrique et température à la surface de la mer.

Heure à adopter :

Dans tous les radiotélégrammes se rapportant soit aux glaces, soit aux épaves, on signalera les heures en temps moyen de Greenwich.

Adresse :

Tout renseignement envoyé à l'Hydrographic Office de Washington, doit avoir pour adresse le mot „Hydrographic”, et tout renseignement transmis au Meteorological Office de Londres, doit être adressé „Meteorology”.

Texte :

1. Pour envoyer un renseignement se rapportant uniquement aux glaces ou aux épaves, on emploie deux groupes de cinq chiffres chacun précédés du mot „ice”; on peut répéter ces groupes autant de fois qu'il est nécessaire.

2. Si l'on veut envoyer, en outre, des renseignements météorologiques, on le fait au moyen de quatre groupes de cinq chiffres chacun, précédés du mot „weather”. On mettra ces groupes à la fin du radiotélégramme, après avoir donné tous les renseignements se rapportant aux glaces.

N.B. Si le mot „weather” se trouve dans le radiotélégramme, toutes les expressions chiffrées avant ce mot donnent des renseignements sur les glaces et toutes celles après le mot „weather” donnent des renseignements météorologiques. Si le mot „weather” n'est pas employé dans le radiotélégramme, celui-ci ne contient de renseignements que sur les glaces. (Voir des exemples des deux différents radiotélégrammes au présent Article.)

PREMIÈRE PARTIE.

GLACES ET ÉPAVES.

Les renseignements sur les glaces et les épaves se signalent au moyen de dix chiffres, divisés en deux groupes de cinq chiffres chacun. On fait précéder ces groupes du mot „ice”.

Deux chiffres . . . Le quantième du mois (*d d*) d'après le Code I.

Un chiffre . . . L'heure de l'observation (*T*) d'après le Code II.

Un chiffre . . . La nature des glaces observées (*I*) d'après le Code III.

Trois chiffres . . . La latitude de la glace observée (*p p p*) au dixième de degré (v. table ci-après).

Trois chiffres . . . La longitude de la glace observée (*p' p' p'*) au dixième de degré (v. table ci-après).

Le premier groupe se compose de *d d T I p*.

Le deuxième groupe se compose de *p p p' p' p'*.

CODES.

Code I: *Quantième du Mois.*

Le quantième du mois se signale au moyen de deux chiffres, dont le premier peut être zéro : de 01 à 31.

Code II: *Heure de l'Observation.*

L'heure de l'observation est comprise entre :	Chiffre à signaler
1 heure du matin et 4 heures du matin *	1
4 heures " 7 " " *	2
7 " " 10 " " *	3
10 " " 1 heure du soir *	4
1 heure du soir et 4 heures " *	5
4 heures " 7 " " *	6
7 " " 10 " " *	7
10 " " 1 heure du matin *	8

* Temps moyen de Greenwich.

Code III: *Nature des Glaces ou des Épaves observées.*

0. Pas de glace.
1. Un seul iceberg. Grande masse de glace flottante.
2. Plusieurs icebergs.
3. Nombreux icebergs.
4. Floeberg. Grosse masse d'eau salée congelée ayant l'apparence d'un petit iceberg.
5. Champs de glaces. Glaces s'étendant à perte de vue, mais à travers lesquelles il est possible de naviguer.
6. Pack ice. Débris, en partie coagulés, d'icebergs ou de champs de glace.
7. Land ice. Glaces tenant à la terre depuis l'hiver.
8. Épave.
9. (Disponible).

EXEMPLE :

Radiotélégramme envoyé d'un navire à un autre navire.

	Premier radio-télégramme.	Chiffres.	Deuxième radio-télégramme.	Chiffres.	Troisième radio-télégramme.	Chiffres.	Quatrième radio-télégramme.	Chiffres.
Date de l'observation	15	15	15	15	15	15	16	16
Heure de l'observation	10—12	4	16—18	6	19—21	7	4—6	2
Nature des glaces ou de l'épave	Champs de glaces	5	Nombreux icebergs	3	Épave	8	Un seul iceberg	1
Position des glaces ou de l'épave	Latitude	457	Latitude	461	Latitude	464	Latitude	473.
	Longitude	462	Longitude	447	Longitude	440	Longitude	402
		46° 11'		44° 40'		43° 58'		40° 15'

Ces radiotélégrammes seraient ainsi chiffrés :

Vapeur à vapeur

Ice, 15454, 57462 : 15634, 61447 : 15784, 64440 : 16214, 73402.

DEUXIÈME PARTIE.

RENSEIGNEMENTS MÉTÉOROLOGIQUES.

Pour envoyer des renseignements relatifs au temps, &c., on emploie quatre groupes de cinq chiffres chacun. Ces groupes doivent être précédés du mot „Weather”.

Premier Groupe (DDPPP) comprenant :

Le quantième du mois : deux chiffres (DD), d'après le Code I.

La position du navire lorsqu'il envoie le radiotélégramme, indiquée au moyen de trois chiffres (PPP), représentant le carré de 1 degré dans lequel le navire se trouve, d'après le Code IV et la carte marine numérotée annexée au présent Article.

Deuxième Groupe (WWCCX) comprenant :

La direction du vent et sa force à 8 heures du matin au 75e degré de longitude ouest : deux chiffres (WW), d'après le Code V.

La direction et la vitesse du courant : deux chiffres (CC), d'après le Code VI.

Le temps ou l'état de l'atmosphère à la même heure : un chiffre (X), d'après le Code VII.

Troisième Groupe (BBBAA) comprenant :

La hauteur barométrique au dixième de millimètre à 8 heures du matin au 75e degré de longitude ouest : trois chiffres (BBB), d'après le Code VIII.

La température de l'air à la même heure : deux chiffres (AA), d'après le Code IX.

Quatrième Groupe (bbSSS) comprenant :

La tendance barométrique à 8 heures du matin au 75e degré de longitude ouest : deux chiffres (bb), d'après le Code X.

La température de la surface de la mer à la même heure : trois chiffres (SSS), d'après le Code XI.

CODES.

Code IV : *Position du Navire.*

Dans la carte annexée au présent Article se trouvent les nombres attribués à chaque carré de 1 degré de l'océan Atlantique Nord. La position du navire au moment des observations météorologiques indiquées dans la deuxième partie, est signalée au moyen des trois chiffres représentant le carré de 1 degré dans lequel le navire se trouve. Par exemple, la position 51° 55' nord, 26° 49' ouest, sera signalée par 561.

Code V. *Direction du Vent* (en 16 rhumbs) et *Force du Vent* à 8 heures du matin, temps moyen au 75° méridien de longitude ouest (WW).

	Force du vent suivant l'échelle de Beaufort.																	
		N.N.E.	N.E.	E.N.E.	E.	E.S.E.	S.E.	S.S.E.	S.	S.S.O.	S.O.	O.S.O.	O.	O.N.O.	N.O.	N.N.O.	N.	
Calme	0	00
Brise faible	1, 2 ou 3	01	07	13	19	25	31	37	43	49	55	61	67	73	79	85	91	..
„ modérée	4 ou 5	02	08	14	20	26	32	38	44	50	56	62	68	74	80	86	92	..
Vent fort	6 ou 7	03	09	15	21	27	33	39	45	51	57	63	69	75	81	87	93	..
„ violent	8 ou 9	04	10	16	22	28	34	40	46	52	58	64	70	76	82	88	94	..
Tempête	10 ou 11	05	11	17	23	29	35	41	47	53	59	65	71	77	83	89	95	..
Ouragan	12	06	12	18	24	30	36	42	48	54	60	66	72	78	84	90	96	..

N.B. — Avoir soin d'indiquer la direction du vent en aires de vent vraies.

Code VI. *Direction* (en 16 rhumbs) et *Vitesse du Courant* (CC).

Milles marins à heure.																	
	N.N.E.	N.E.	E.N.E.	E.	E.S.E.	S.E.	S.S.E.	S.	S.S.O.	S.O.	O.S.O.	O.	O.N.O.	N.O.	N.N.O.	N.	
0,25	01	07	13	19	25	31	37	43	49	55	61	67	73	79	85	91	..
0,5	02	08	14	20	26	32	38	44	50	56	62	68	74	80	86	92	..
1	03	09	15	21	27	33	39	45	51	57	63	69	75	81	87	93	..
2	04	10	16	22	28	34	40	46	52	58	64	70	76	82	88	94	..
3	05	11	17	23	29	35	41	47	53	59	65	71	77	83	89	95	..
4	06	12	18	24	30	36	42	48	54	60	66	72	78	84	90	96	..
00																	
99																	

Pas de courant.
Pas d'observation.

N.B. — Avoir soin d'indiquer la direction du courant en aires de vent vraies.

Code VII. *État du Ciel* à 8 heures du matin, temps moyen du 75° méridien de

longitude ouest :

0. Ciel tout à fait clair.
1. Ciel au quart nuageux.
2. Ciel à moitié nuageux.
3. Ciel aux trois quarts nuageux.
4. Ciel entièrement couvert.
5. Pluie.
6. Neige ou grêle.
7. Nébulosité ou brume.
8. Brouillard.
9. Orage.

Code VIII : *Hauteur barométrique.*

La lecture du baromètre à mercure doit être corrigée de l'erreur instrumentale, et ramenée à 0° C. et au niveau de la mer. Une table de corrections se trouve ci-après.

La lecture corrigée est signalée en dixièmes de millimètre, mais on ne signale pas le premier chiffre; par exemple, 761,2 mm. se signale ainsi : 612.

Une table permettant de réduire les centièmes

de pouce en dixièmes de millimètre se trouve ci-après.

Code IX. *La Température de l'Air* se signale au moyen de deux chiffres d'après la table suivante :

Degrés centigrades.	Degrés Fahrenheit.	En chiffres.	Degrés centigrades.	Degrés Fahrenheit.	En chiffres.
—15,0	5.0	00	— 8,0	17.6	14
—14,5	5.9	01	— 7,5	18.5	15
—14,0	6.8	02	— 7,0	19.4	16
—13,5	7.7	03	— 6,5	20.3	17
—13,0	8.6	04	— 6,0	21.2	18
—12,5	9.5	05	— 5,5	22.1	19
—12,0	10.4	06	— 5,0	23.0	20
—11,5	11.3	07	— 4,5	23.9	21
—11,0	12.2	08	— 4,0	24.8	22
—10,5	13.1	09	— 3,5	25.7	23
—10,0	14.0	10	— 3,0	26.6	24
— 9,5	14.9	11	— 2,5	27.5	25
— 9,0	15.8	12	— 2,0	28.4	26
— 8,5	16.7	13	— 1,5	29.3	27

Degrés centigrades.	Degrés Fahrenheit.	En chiffres.	Degrés centigrades.	Degrés Fahrenheit.	En chiffres.
1,0	30.2	28	17,0	62.6	64
0,5	31.1	29	17,5	63.5	65
0,0	32.0	30	18,0	64.4	66
0,5	32.9	31	18,5	65.3	67
1,0	33.8	32	19,0	66.2	68
1,5	34.7	33	19,5	67.1	69
2,0	35.6	34	20,0	68.0	70
2,5	36.5	35	20,5	68.9	71
3,0	37.4	36	21,0	69.8	72
3,5	38.3	37	21,5	70.7	73
4,0	39.2	38	22,0	71.6	74
4,5	40.1	39	22,5	72.5	75
5,0	41.0	40	23,0	73.4	76
5,5	41.9	41	23,5	74.3	77
6,0	42.8	42	24,0	75.2	78
6,5	43.7	43	24,5	76.1	79
7,0	44.6	44	25,0	77.0	80
7,5	45.5	45	25,5	77.9	81
8,0	46.4	46	26,0	78.8	82
8,5	47.3	47	26,5	79.7	83
9,0	48.2	48	27,0	80.6	84
9,5	49.1	49	27,5	81.5	85
10,0	50.0	50	28,0	82.4	86
10,5	50.9	51	28,5	83.3	87
11,0	51.8	52	29,0	84.2	88
11,5	52.7	53	29,5	85.1	89
12,0	53.6	54	30,0	86.0	90
12,5	54.5	55	30,5	86.9	91
13,0	55.4	56	31,0	87.8	92
13,5	56.3	57	31,5	88.7	93
14,0	57.2	58	32,0	89.6	94
14,5	58.1	59	32,5	90.5	95
15,0	59.0	60	33,0	91.4	96
15,5	59.9	61	33,5	92.3	97
16,0	60.8	62	34,0	93.2	98
16,5	61.7	63	34,5	94.1	99

Code X. *Tendance barométrique.*

Par l'expression „tendance barométrique à une heure donnée” l'on entend la variation barométrique au cours des trois heures précédentes. On l'exprime en millimètres. Par exemple, pour obtenir la tendance barométrique à 8 heures du matin on compare la lecture barométrique à cette heure, soit 755,7 mm., avec la lecture faite à 5 heures du matin, soit 759,3 mm. On dit alors que la tendance barométrique est une chute de 3,6 mm. En général, on détermine la tendance barométrique sur la courbe du barographe.

La *tendance barométrique* se signale au moyen de deux chiffres, d'après la table suivante :

Hausse du Baromètre.		En Chiffres.	Baisse du Baromètre.		En Chiffres.
Millimètres.	Pouces.		Millimètres.	Pouces.	
0,0-0,4	0.00-0.01	01	0,0-0,4	0.00-0.01	51
0,5-0,9	0.02-0.03	02	0,5-0,9	0.02-0.03	52
1,0-1,4	0.04-0.05	03	1,0-1,4	0.04-0.05	53
1,5-1,9	0.06-0.07	04	1,5-1,9	0.06-0.07	54
2,0-2,4	0.08-0.09	05	2,0-2,4	0.08-0.09	55
2,5-2,9	0.10-0.11	06	2,5-2,9	0.10-0.11	56
3,0-3,4	0.12-0.13	07	3,0-3,4	0.12-0.13	57
3,5-3,9	0.14-0.15	08	3,5-3,9	0.14-0.15	58
4,0-4,4	0.16-0.17	09	4,0-4,4	0.16-0.17	59
4,5-4,9	0.18-0.19	10	4,5-4,9	0.18-0.19	60
5,0-5,4	0.20-0.21	11	5,0-5,4	0.20-0.21	61
5,5-5,9	0.22-0.23	12	5,5-5,9	0.22-0.23	62
6,0-6,4	0.24-0.25	13	6,0-6,4	0.24-0.25	63
6,5-6,9	0.26-0.27	14	6,5-6,9	0.26-0.27	64
7,0-7,4	0.28-0.29	15	7,0-7,4	0.28-0.29	65
7,5-7,9	0.30-0.31	16	7,5-7,9	0.30-0.31	66
8,0-8,4	0.32-0.33	17	8,0-8,4	0.32-0.33	67
8,5-8,9	0.34-0.35	18	8,5-8,9	0.34-0.35	68
9,0-9,4	0.36-0.37	19	9,0-9,4	0.36-0.37	69
9,5-9,9	0.38-0.38	20	9,5-9,9	0.38-0.38	70
10,0-10,4	0.39-0.40	21	10,0-10,4	0.39-0.40	71
10,5-10,9	0.41-0.42	22	10,5-10,9	0.41-0.42	72
11,0-11,4	0.43-0.44	23	11,0-11,4	0.43-0.44	73
11,5-11,9	0.45-0.46	24	11,5-11,9	0.45-0.46	74
12,0-12,4	0.47-0.48	25	12,0-12,4	0.47-0.48	75
12,5-12,9	0.49-0.50	26	12,5-12,9	0.49-0.50	76
13,0-13,4	0.51-0.52	27	13,0-13,4	0.51-0.52	77
13,5-13,9	0.53-0.54	28	13,5-13,9	0.53-0.54	78
14,0-14,4	0.55-0.56	29	14,0-14,4	0.55-0.56	79
14,5-14,9	0.57-0.58	30	14,5-14,9	0.57-0.58	80
15,0-15,4	0.59-0.60	31	15,0-15,4	0.59-0.60	81
15,5-15,9	0.61-0.62	32	15,5-15,9	0.61-0.62	82
16,0-16,4	0.63-0.64	33	16,0-16,4	0.63-0.64	83
16,5-16,9	0.65-0.66	34	16,5-16,9	0.65-0.66	84
17,0-17,4	0.67-0.68	35	17,0-17,4	0.67-0.68	85
17,5-17,9	0.69-0.70	36	17,5-17,9	0.69-0.70	86
18,0-18,4	0.71-0.72	37	18,0-18,4	0.71-0.72	87
18,5-18,9	0.73-0.74	38	18,5-18,9	0.73-0.74	88
19,0-19,4	0.75-0.76	39	19,0-19,4	0.75-0.76	89
19,5-19,9	0.77-0.78	40	19,5-19,9	0.77-0.78	90
20,0-20,4	0.79-0.80	41	20,0-20,4	0.79-0.80	91
20,5-20,9	0.81-0.82	42	20,5-20,9	0.81-0.82	92
21,0-21,4	0.83-0.84	43	21,0-21,4	0.83-0.84	93
21,5-21,9	0.85-0.86	44	21,5-21,9	0.85-0.86	94
22,0-22,4	0.87-0.88	45	22,0-22,4	0.87-0.88	95
22,5-22,9	0.89-0.90	46	22,5-22,9	0.89-0.90	96
23,0-23,4	0.91-0.92	47	23,0-23,4	0.91-0.92	97
23,5-23,9	0.93-0.94	48	23,5-23,9	0.93-0.94	98
24,0-24,4	0.95-0.96	49	24,0-24,4	0.95-0.96	99

Code XI. *Température à la Surface de la Mer.*

La température à la surface de la mer se signale, au dixième de degré centigrade, par trois chiffres, ou, s'il est nécessaire, par deux chiffres précédés d'un zéro. Si la température est négative, le premier de ces trois chiffres est un 5. Par exemple :

- 2,2° C. s'exprime par 522.
- + 1,0° C. " " 010.
- + 15,6° C. " " 156.

Table de Réduction des Hauteurs barométriques à 0° C. et au Niveau de la Mer.

NOTA. — La lecture barométrique doit être préalablement corrigée de l'erreur instrumentale. Cette erreur est négligeable, si elle est moindre que 0,3 mm.

Le signe + indique que la correction doit être ajoutée à la lecture barométrique.
Le signe — indique que la correction doit être retranchée.

Température marquée par le thermomètre joint au baromètre.			-4° C. 24-8° F.	-2° C. 28-4° F.	0° C. 32° F.	+2° C. 35-6° F.	4° C. 39-2° F.	6° C. 42-8° F.	8° C. 46-4° F.	10° C. 50° F.	12° C. 53-6° F.	14° C. 57-2° F.	16° C. 60-8° F.	18° C. 64-4° F.	20° C. 68° F.	22° C. 71-6° F.	24° C. 75-2° F.	26° C. 78-8° F.	28° C. 82-4° F.	
<i>Corrections à faire.</i>																				
Hauteur de la cuve du baromètre au-dessus du niveau de la mer.	Mètres.	Ft.	In.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.	Mm.
	0	0	0	+0,5	+0,3	0,0	-0,2	-0,5	-0,7	-1,0	-1,2	-1,5	-1,7	-2,0	-2,2	-2,5	-2,7	-3,0	-3,2	-3,5
	1	3	3	+0,6	0,4	+0,1	0,1	0,4	0,6	0,9	1,1	1,4	1,6	1,9	2,1	2,4	2,6	2,9	3,1	3,4
	2	6	7	+0,8	0,5	0,3	0,0	0,3	0,5	0,7	1,0	1,2	1,5	1,7	2,0	2,2	2,5	2,8	3,0	3,2
	3	9	10	+0,9	0,6	0,4	+0,1	0,1	0,4	0,6	0,9	1,1	1,4	1,6	1,9	2,1	2,4	2,6	2,9	3,1
	4	13	1	+1,0	0,8	0,5	0,2	0,0	0,3	0,5	0,8	1,0	1,2	1,5	1,7	2,0	2,2	2,5	2,8	3,0
	5	16	5	+1,2	0,9	0,7	0,4	+0,1	0,1	0,4	0,6	0,9	1,1	1,4	1,6	1,9	2,1	2,4	2,7	2,9
	6	19	8	+1,3	1,0	0,8	0,5	0,2	0,0	0,3	0,5	0,8	1,0	1,3	1,5	1,8	2,0	2,3	2,6	2,8
	7	22	0.	+1,4	1,2	0,9	0,6	0,3	+0,1	0,1	0,4	0,6	0,9	1,1	1,4	1,6	1,9	2,2	2,4	2,7
	8	26	3	+1,5	1,3	1,0	0,7	0,5	0,2	0,0	0,3	0,5	0,8	1,0	1,3	1,5	1,8	2,1	2,3	2,6
	9	29	6	+1,7	1,4	1,2	0,8	0,6	0,3	+0,1	0,2	0,4	0,6	0,9	1,1	1,4	1,6	2,0	2,2	2,5
	10	32	10	+1,8	1,6	1,3	1,0	0,7	0,5	0,2	0,0	0,3	0,5	0,8	1,0	1,3	1,5	1,9	2,1	2,4
	11	36	1	+1,9	1,7	1,4	1,1	0,8	0,6	0,3	+0,1	0,2	0,4	0,7	0,9	1,2	1,4	1,8	2,0	2,2
	12	39	4	+2,0	1,8	1,5	1,2	1,0	0,7	0,5	0,2	0,0	0,3	0,5	0,8	1,1	1,3	1,6	1,9	2,1
	13	42	8	+2,2	1,9	1,7	1,3	1,1	0,8	0,6	0,3	+0,1	0,2	0,4	0,7	0,9	1,2	1,5	1,8	2,0
	14	45	11	+2,3	2,0	1,8	1,5	1,2	0,9	0,7	0,4	0,2	0,0	0,3	0,6	0,8	1,1	1,4	1,6	1,9
	15	49	3	+2,4	2,2	1,9	1,6	1,4	1,1	0,8	0,6	0,3	+0,1	0,2	0,5	0,7	1,0	1,3	1,5	1,8
	16	52	6	+2,5	2,3	2,0	1,7	1,5	1,2	0,9	0,7	0,4	0,2	0,1	0,4	0,6	0,9	1,2	1,4	1,6
	17	55	9	+2,6	2,4	2,1	1,9	1,6	1,3	1,1	0,8	0,6	0,3	+0,1	0,3	0,5	0,8	1,0	1,3	1,5
	18	59	1	+2,8	2,5	2,3	2,0	1,7	1,4	1,2	0,9	0,7	0,4	0,2	0,1	0,4	0,6	0,9	1,2	1,4
	19	62	4	+2,9	2,6	2,4	2,1	1,9	1,5	1,3	1,0	0,8	0,6	0,3	0,0	0,3	0,5	0,8	1,0	1,3
	20	65	7	+3,0	2,8	2,5	2,3	2,0	1,7	1,4	1,2	0,9	0,7	0,4	+0,1	0,2	0,4	0,7	0,9	1,2
	21	68	11	+3,1	2,9	2,6	2,4	2,1	1,8	1,5	1,3	1,0	0,8	0,5	0,2	0,1	0,3	0,6	0,8	1,1
22	72	2	+3,3	3,0	2,8	2,5	2,2	1,9	1,7	1,4	1,2	0,9	0,6	0,3	+0,1	0,2	0,4	0,7	0,9	
23	75	6	+3,4	3,1	2,9	2,6	2,4	2,1	1,8	1,5	1,3	1,0	0,8	0,4	0,2	0,1	0,3	0,6	0,8	

Table de Conversion des Pouces anglais en Millimètres pour les Lectures Barométriques.

Pouces et Dixièmes de Pouce.	Centièmes de Pouce.									
	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
27,0	Mm. 685,8	Mm. 686,0	Mm. 686,3	Mm. 686,6	Mm. 686,8	Mm. 687,1	Mm. 687,3	Mm. 687,6	Mm. 687,8	Mm. 688,1
,1	688,3	688,6	688,8	689,1	689,3	689,6	689,9	690,1	690,4	690,6
,2	690,9	691,1	691,4	691,6	691,9	692,1	692,4	692,7	692,9	693,2
,3	693,4	693,7	693,9	694,2	694,4	694,7	694,9	695,2	695,4	695,7
,4	696,0	696,2	696,5	696,7	697,0	697,2	697,5	697,7	697,9	698,2
,5	698,5	698,7	699,0	699,3	699,5	699,8	700,1	700,3	700,5	700,8
,6	701,0	701,3	701,5	701,8	702,0	702,3	702,6	702,8	703,1	703,3
,7	703,6	703,8	704,1	704,3	704,6	704,8	705,1	705,4	705,6	705,9
,8	706,1	706,4	706,6	706,9	707,1	707,4	707,6	707,9	708,1	708,4
,9	708,7	708,9	709,2	709,4	709,7	709,9	710,2	710,4	710,7	710,9
28,0	711,2	711,4	711,7	712,0	712,2	712,5	712,7	713,0	713,2	713,5
,1	713,7	714,0	714,2	714,5	714,7	715,0	715,3	715,5	715,8	716,0
,2	716,3	716,5	716,8	717,1	717,3	717,5	717,8	718,0	718,3	718,6
,3	718,8	719,1	719,3	719,6	719,8	720,1	720,3	720,6	720,8	721,1
,4	721,4	721,6	721,9	722,1	722,4	722,6	722,9	723,1	723,4	723,6
,5	723,9	724,1	724,4	724,7	724,9	725,2	725,4	725,7	725,9	726,2
,6	726,4	726,7	726,9	727,2	727,4	727,7	728,0	728,2	728,5	728,7
,7	729,0	729,2	729,5	729,7	729,9	730,2	730,5	730,7	731,0	731,3
,8	731,5	731,8	732,0	732,3	732,5	732,8	733,0	733,3	733,5	733,8
,9	734,1	734,3	734,6	734,8	735,1	735,3	735,6	735,8	736,1	736,3
29,0	736,6	736,8	737,1	737,4	737,6	737,9	738,1	738,4	738,6	738,9
,1	739,1	739,4	739,6	739,9	740,1	740,4	740,7	740,9	741,2	741,4
,2	741,7	741,9	742,2	742,4	742,7	742,9	743,2	743,4	743,7	744,0
,3	744,2	744,5	744,7	745,0	745,2	745,5	745,7	745,9	746,2	746,5
,4	746,8	747,0	747,3	747,5	747,7	748,1	748,3	748,5	748,8	749,0
,5	749,3	749,5	749,8	750,1	750,3	750,6	750,8	751,1	751,3	751,6
,6	751,8	752,1	752,3	752,6	752,8	753,1	753,4	753,6	753,9	754,1
,7	754,4	754,6	754,8	755,1	755,4	755,6	755,9	756,1	756,4	756,7
,8	756,9	757,2	757,4	757,7	757,9	758,2	758,4	758,7	758,9	759,2
,9	759,5	759,7	760,0	760,2	760,5	760,7	761,0	761,2	761,5	761,7
30,0	762,0	762,2	762,5	762,8	763,0	763,3	763,5	763,8	764,0	764,3
,1	764,5	764,8	765,0	765,3	765,5	765,8	766,1	766,3	766,6	766,8
,2	767,1	767,3	767,6	767,8	768,1	768,3	768,6	768,8	769,1	769,4
,3	769,6	769,9	770,1	770,4	770,6	770,9	771,1	771,4	771,6	771,9
,4	772,2	772,4	772,7	772,9	773,2	773,4	773,7	773,9	774,2	774,4
,5	774,7	774,9	775,2	775,5	775,7	776,0	776,2	776,5	776,7	777,0
,6	777,2	777,5	777,7	778,0	778,2	778,5	778,8	779,0	779,3	779,5
,7	779,8	780,0	780,3	780,5	780,8	781,0	781,3	781,5	781,8	782,1
,8	782,3	782,6	782,8	783,1	783,3	783,6	783,8	784,1	784,3	784,6
,9	784,9	785,1	785,4	785,6	785,9	786,2	786,4	786,6	786,9	787,1
31,0	787,4	787,6	787,9	788,2	788,4	788,7	788,9	789,2	789,4	789,7
,1	789,9	790,2	790,4	790,7	790,9	791,2	791,5	791,7	792,0	792,2
,2	792,5	792,7	793,0	793,2	793,5	793,7	794,0	794,2	794,5	794,8
,3	795,1	795,3	795,5	795,8	796,0	796,3	796,5	796,8	797,0	797,3
,4	797,6	797,8	798,1	798,3	798,6	798,8	799,1	799,3	799,6	799,8

Table pour réduire les Minutes en Dixièmes de Degré.

Minutes.	Dixièmes de degré.	Minutes.	Dixièmes de degré.
0—3	0	34—39	6
4—9	1	40—45	7
10—15	2	46—51	8
16—21	3	51—57	9
22—27	4	58—59	10
28—33	5		

Exemple: Radiotélégramme renfermant des renseignements météorologiques.

Ice :

	Premier radiotélégramme.	En Chiffre du Code.	Deuxième radiotélégramme.	En Chiffre du Code.
Date de l'observation	21	21	22	22
Heure de l'observation	13—15	5	3—6	2
Nature des glaces ou de l'épave.	Un seul iceberg.	1	Champs de glaces	5
Position de la glace ou de l'épave	Latitude 44° 35'	446	Latitude 42° 58'	430
	Longitude 43° 15'	432	Longitude 47° 3'	470

Weather :

	Premier radiotélégramme.	En Chiffre du Code.	Deuxième radiotélégramme.	En Chiffre du Code.
Date de l'observation	21	21	22	22
Position du navire	Latitude 45° 13'	825	Latitude 43° 47'	863
	Longitude 42° 5'		Longitude 46° 33'	
Direction et force du vent	E.S.E. 5	26	S.O. 2	55
Direction et vitesse du courant	N.O. 2 miles par heure	82	S.S.E. 1 mile par heure	39
Temps	Ciel clair	0	Brouillard	8
Baromètre	765,3 millim.	653	753,2 millim.	532
Température de l'air	15,3° C.	61	9,8° C.	50
Tendance barométrique	Hausse 0,8	02	Baisse 2,7	56
Température de la surface de la mer	1,4° C.	014	— 0,7° C.	507

Ce radiotélégramme serait envoyé au Meteorological Office sous cette forme :

Meteorology : Ice, 21514, 46432 : 22254, 30470. Weather, 21825, 26820, 65361, 02014 ; 22863, 55398, 53250, 56507.

SIGNAL DE SÉCURITÉ.

Art. II. Les stations radiotélégraphiques qui ont à transmettre aux navires un avis intéressant la sécurité de la navigation et présentant un caractère d'urgence absolue (icebergs, épaves, cyclones, typhons, modifications brusquement survenues dans la position et la forme des épaves fixes et amers d'atterrissage), font usage du signal suivant, dit signal de sécurité, répété, à de courts intervalles, une dizaine de fois, à pleine puissance :

— — — (T T T).

En principe, toutes les stations radiotélégraphiques qui perçoivent le signal de sécurité et dont l'émission peut troubler la réception, par toutes autres stations, dudit signal et de l'avis de sécurité qui le suit, font silence, de façon à permettre à toutes les stations intéressées de recevoir cet avis. Exception est faite pour les cas de détresse.

L'avis de sécurité est émis une minute après l'envoi du signal de sécurité.

L'émission est recommencée à trois reprises, à dix minutes d'intervalle.

Les Gouvernements des États contractants désignent les stations qui sont chargées d'envoyer aux navigateurs les avis intéressant la sécurité et présentant un caractère d'urgence absolue.

Lorsque lesdits avis sont émis par des stations chargées également du service de heure, ils sont répétés après l'envoi du signal horaire et du bulletin météorologique.

CODE MORSE.

Signaux Internationaux.

Art. III. Les signaux peuvent être faits, durant la nuit ou par temps couvert, soit par éclats de lumière longs ou brefs, soit par signaux phoniques (sirènes, cornes de brume, &c.) longs ou brefs, et, durant le jour, par pavillons à main.

1. *Signaux urgents et importants.*
- Vous courez sur un danger
 - J'ai besoin de secours ; restez près de moi
 - Rencontré des glaces
 - Vos feux de route sont éteints (ou éclairent mal)

Je n'ai plus d'erré ; vous pouvez me dépasser en prenant des précautions

Stoppez (ou mettez en panne) ; j'ai une communication importante à vous faire

Je suis désemparé ; communiquez avec moi

2.—*Signaux Généraux.*

Signification.	Signal.	Lettres équivalentes et manière de faire le signal.	Réponse à faire.
Signal préparatoire	----- etc.	Succession d'E (en un groupe)	Aperçu au moyen de la lettre T.
Aperçu	—	T (soul).	
Signalez en toutes lettres	-----	F F (en un groupe)	Aperçu au moyen de la lettre T.
Employez le Code International des Signaux	-----	M M M (en un groupe)	Aperçu au moyen de la lettre T.
Pavillon du Code international	-----	M M (en un groupe).	
Signal d'interruption	--- ---	I I (en lettres séparées).	
Point	--- --- ---	I I I (en lettres séparées).	
Fin du Signal	-----	V E (en un groupe)	--- R. --- D. (En lettres séparées).
Signal de correction	--- --- --- etc.	Succession d'E (en lettres séparées)	Succession d'E (en lettres séparées).
Signal d'annulation	W W	W W (en un groupe)	W W (en un groupe).
Répétez le mot après— (lorsqu'on demande la répétition d'un seul mot)	I M I W A ----- suivi du mot qui précède celui dont on demande la répétition.	I M I (en un groupe) W A (en lettres séparées).	Aperçu au moyen de la lettre T.
Répétez depuis— (si l'on demande la répétition de plusieurs mots)	I M I A A -----	I M I (en un groupe) A A (en lettres séparées).	Aperçu au moyen de la lettre T.
Répétez le tout— (si l'on demande la répétition de toute la communication)	I M I A L L -----	I M I (en un groupe) A L L (en lettres séparées)	Aperçu au moyen de la lettre T.

3. *Signaux nationaux.*

Signification.	Signal.	Lettres équivalentes et manière de faire le signal.
Allemand	— — — —	G.
Américain	— — — — — — — —	C D en lettres séparées.
Argentin	— — — — — — — —	C G " "
Austro-Hongrois	— — — — — — — —	C F " "
Belge	— — — — — — — —	D C " "
Bésilien	— — — — — — — —	D E " "
Britannique	— — — — — — — —	F.
Bulgare	— — — — — — — —	D F en lettres séparées.
Chilien	— — — — — — — —	D G " "
Chinois	— — — — — — — —	E C " "
Colombien	— — — — — — — —	E D " "
Danois	— — — — — — — —	E F " "
Espagnol	— — — — — — — —	G C " "
Français	— — — — — — — —	E.
Grec	— — — — — — — —	M M en un groupe suivi de D.
Italien	— — — — — — — —	C E en lettres séparées.
Japonais	— — — — — — — —	C.
Mexicain	— — — — — — — —	F C en lettres séparées.
Néerlandais	— — — — — — — —	E G " "
Norvégien	— — — — — — — —	M M en un groupe suivi de C.
Péruvien	— — — — — — — —	F D en lettres séparées.
Portugais	— — — — — — — —	F E " "
Russe	— — — — — — — —	D.
Siamois	— — — — — — — —	F G en lettres séparées.
Suédois	— — — — — — — —	M M en un groupe suivi d'E.
Turc	— — — — — — — —	G D en lettres séparées.
Uruguayien	— — — — — — — —	G E " "
Vénézuélien	— — — — — — — —	G F " "

4. INSTRUCTIONS.

1. *Les signaux urgents et importants* peuvent être faits sans attendre la réponse au signal préparatoire, si l'on suppose que la personne à qui l'on s'adresse est dans l'impossibilité de répondre, ou dans d'autres circonstances spéciales, mais dans ce cas on devra laisser un intervalle entre le signal préparatoire et le texte du signal.

2. *Le signal* — — — — — — — — (FF) est fait avant la première lettre des mots à signaler en toutes lettres.

3. *Le signal* — — — — — — — — (MMM) est employé avant tout signal fait au moyen du Code international des Signaux.

4. *Le signal* — — — — — — — — (MM) signifie que le Pavillon du Code International des Signaux est employé de la manière indiquée dans le Livre du Code.

5. *Le signal d'interruption* est employé entre l'adresse de la personne à qui le signal est destiné et le texte même de ce signal. Il est également employé, s'il y a lieu, entre le texte du signal et le nom de l'expéditeur.

6. *Le point* est employé, s'il y a lieu, dans le texte du signal.

7. *Le signal de correction* est employé pour annuler le dernier mot ou groupe signalétique envoyé par erreur.

8. *Le signal d'annulation* est employé pour annuler toute la communication.

9. *Manière de répondre.* Lorsqu'un mot ou groupe signalétique est compris, on doit y répondre par un éclat long — (T).

Si un mot ou groupe signalétique n'obtient pas de réponse, l'expéditeur doit le répéter jusqu'à ce qu'il ait obtenu une réponse par un éclat long.

A la fin de la communication, et si celle-ci est comprise, celui qui la reçoit doit faire les signes — — — — — — — — (RD).

On doit répondre aux signaux de Correction et d'Annulation par la répétition de ces signaux.

10. *Le signal de nationalité* est fait immédiatement après que la réponse au signal préparatoire a été obtenue, afin d'indiquer la nationalité du navire qui fait le signal. Le navire recevant la communication y répond par le signal de sa propre nationalité.

Art. IV. Une copie imprimée du code des signaux urgents et importants sera placée bien en vue dans la chambre des cartes de tout navire.

CONSTRUCTION.

Définitions.

Art. V. Le sens à attribuer aux expressions principales, techniques ou autres, contenues dans la Convention elle-même ainsi que dans le présent Règlement, sous le Titre Construction, est donné ci-après :

(1.) La *flottaison en charge* est la flottaison considérée dans la détermination du compartimentage.

(2.) La *longueur* du navire est la longueur extrême, mesurée au niveau de la flottaison en charge.

(3.) La *largeur* du navire est la largeur extrême hors membrures, mesurée au niveau de la flottaison en charge ou au-dessous de celle-ci.

(4.) Le *pont de compartimentage* est le pont continu le plus élevé jusqu'auquel s'élèvent toutes les cloisons étanches transversales.

(5.) La *ligne de surimmersion* est une ligne supposée tracée sur le bordé, à 76 millimètres (équivalant à 3 pouces anglais) au-dessous de l'intersection de la surface extérieure du bordé avec la surface supérieure du pont de compartimentage.

(6.) Le *tirant d'eau* est la distance verticale mesurée entre le dessus de quille, au milieu de la longueur, et la flottaison en charge.

(7.) Le *franc-bord* est la distance verticale mesurée de la flottaison en charge à la ligne de surimmersion au milieu du navire.

(8.) Le *creux* est la somme du tirant d'eau et du franc-bord.

(9.) La *toniture* du pont de compartimentage, en chaque point, est la distance verticale mesurée du livet de ce pont à une ligne parallèle à la flottaison en charge, passant par ce livet au milieu.

(10.) Le *coefficient de finesse* à employer, s'il en est besoin, est le rapport entre le volume de la carène hors membrures, limitée à la flottaison en charge, et le produit des trois dimensions : longueur, largeur, tirant d'eau.

(11.) La *perméabilité* d'un espace s'exprime par la fraction de cet espace que l'eau est susceptible d'occuper.

Le volume d'un compartiment qui s'étend au-dessus de la ligne de surimmersion doit être considéré comme limité à la hauteur de cette ligne; les volumes s'entendent hors membrures.

(12.) La *tranche des machines* s'étend entre les cloisons transversales principales étanches qui limitent les espaces affectés aux machines

de propulsion principales et auxiliaires, y compris les chaudières, s'il en existe.

Longueur envahissable.

Art. VI. Pour chaque point de la longueur du navire, la longueur envahissable doit être déterminée en tenant compte des formes, du tirant d'eau et des autres caractéristiques géométriques du navire considéré.

Pour un navire dont les cloisons transversales étanches sont limitées par un pont de compartimentage continu, la longueur envahissable en un point donné est la portion maximum, exprimée en centièmes, de la longueur du navire, ayant pour centre le point considéré et qui peut être envahie par l'eau, dans les conditions hypothétiques définies à l'Article VII ci-après, sans que le navire s'immerge au delà de la ligne de surimmersion.

Pour un navire dont toutes les cloisons étanches transversales ne s'élèvent pas jusqu'à un seul et même pont continu, les longueurs envahissables doivent être déterminées de manière à assurer à ce navire, dans toutes les conditions possibles d'assiette après avarie, une sécurité au moins équivalente à celle qui est établie pour le navire dont toutes les cloisons se limitent à un pont continu.

Perméabilité.

Art. VII. Les hypothèses visées à l'Article VI ci-dessus sont relatives aux perméabilités des volumes en question, limités supérieurement à la ligne de surimmersion.

Dans la détermination des longueurs envahissables, on adopte une perméabilité moyenne uniforme pour l'ensemble de chacune des trois parties suivantes du navire :

(1.) Tranche des machines ;

(2.) Portion située à l'avant de la tranche des machines ;

(3.) Portion située à l'arrière de la tranche des machines.

La perméabilité à attribuer à la tranche des machines, y compris le volume du double-fonds correspondant, est quatre-vingt pour cent pour les navires à vapeur. Pour les navires munis de moteurs à combustion interne, la perméabilité de la tranche des machines est quatre-vingt-cinq pour cent, à moins qu'il ne soit prouvé par un calcul direct qu'une valeur inférieure à ce chiffre peut lui être attribuée; mais en aucun cas le chiffre adopté ne peut être inférieur à quatre-vingt pour cent.

Les perméabilités à attribuer aux espaces situés à l'avant et à l'arrière de la tranche des machines sont les suivantes :

(a.) Soixante pour cent pour les locaux à marchandises, les soutes à charbon permanentes et de réserve, les soutes à provisions, à bagages et à dépêches, les puits aux chaînes, les tunnels étanches des arbres d'hélices et des tuyautages, ainsi que les citernes à eau douce établies au-dessus du double-fonds.

La preuve doit être faite que les espaces énumérés ci-dessus sont appropriés à leur destination et qu'ils y sont réellement affectés. La même perméabilité ne peut, sans autorisation de l'Administration, être attribuée à aucun espace non spécifié ci-dessus.

(b.) Quatre-vingt-quinze pour cent pour les espaces réservés aux passagers et à l'équipage, les coquerons, les cales servant exclusivement de cales à eau, les double-fonds et tous les autres espaces du navire qui ne sont pas affectés à l'une des destinations énumérées dans le paragraphe (a) précédent.

Si une partie d'entrepont, limitée par des cloisons métalliques transversales permanentes est partiellement affectée au transport des passagers, cet espace doit être considéré comme affecté en totalité aux passagers; les parties d'entrepont qui peuvent être affectées indifféremment aux passagers ou à la cargaison doivent, de même, être considérées comme affectées aux passagers.

Si, dans chacune des portions avant et arrière du navire, au-dessous de la ligne de surimmersion, il existe à la fois des espaces appartenant aux catégories (a) et (b) ci-dessus, la perméabilité moyenne, pour la portion considérée, est donnée en pourcentage par la formule $95-35r$, dans laquelle r est le rapport entre le volume des espaces de la catégorie (a) et le volume total de la portion considérée du navire.

Longueur admissible des Compartiments.

Art. VIII. (1.) La longueur maximum admissible, pour un compartiment ayant son centre en un point quelconque d'un navire, se déduit de la longueur envahissable (Article VI) en multipliant celle-ci par un facteur approprié dit *facteur de cloisonnement*.

(2.) Ce facteur de cloisonnement dépend de la longueur du navire et, pour une longueur donnée, varie selon la nature du service pour lequel le navire est prévu. Ce facteur décroît d'une façon régulière et continue :

(a.) à mesure que la longueur du navire augmente ;

(b.) à mesure que, pour une longueur donnée, le type du navire s'éloigne du type mixte

„passagers-marchandises”, pour se rapprocher du type essentiellement affecté au transport de passagers.

(3.) Pour chacun des deux types de navires visés dans le présent article sous (2) (b), la variation du facteur de cloisonnement peut être figurée par une courbe dont les coordonnées représentent les longueurs du navire et les valeurs du facteur; le tableau suivant définit certains points de deux courbes qui correspondent respectivement, savoir :

La courbe la plus élevée, aux exigences minima pour le type mixte ;

La courbe la plus basse, aux exigences minima pour le type à passagers.

Tableau.

A.	B.		C.	
	Mètres.	Équivalent en Pieds anglais à	Mètres.	Équivalent en Pieds anglais à
1,00 ..	90	295	79	259
0,90 ..	114	374	87	285
0,84 ..	123	404	93	305
0,65 ..	149	489	116	380
0,50 ..	174	571	149	489
0,39 ..	213	699	209	685
0,34 ..	274	899	274	899

La colonne A indique les valeurs maxima admissibles pour le facteur de cloisonnement correspondant aux longueurs données dans les colonnes B et C.

La colonne B est applicable aux navires du type mixte „passagers-marchandises”; la colonne C est applicable aux navires essentiellement affectés au transport des passagers.

(4.) Pour une longueur donnée, la valeur du facteur de cloisonnement correspondant à un navire de type intermédiaire aux deux extrêmes limites, sera comprise entre les valeurs du facteur déterminées par les deux courbes mentionnées ci-dessus, et sera fixée automatiquement, suivant un *criterium de service*; ce criterium fera l'objet d'études ultérieures.

Art. IX. (1.) Quand le facteur de cloisonnement est égal ou inférieur à 0,50, ce facteur peut être doublé pour donner en un point quelconque du navire la longueur globale de deux compartiments adjacents, mais, dans chaque paire de compartiments, la longueur du plus court ne peut être inférieure au quart de la longueur globale ainsi obtenue. Si l'un des deux compartiments adjacents fait partie de la tranche des machines, et si la portion du navire qui comprend l'autre compartiment

présente une perméabilité différente de quatre-vingt pour cent, les longueurs correspondantes doivent être ramenées aux valeurs convenables par l'application d'une correction appropriée.

(2.) En aucun cas, la longueur d'un compartiment ne peut dépasser vingt-huit mètres (équivalent à 92 pieds anglais).

(3.) Quand le facteur de cloisonnement est compris entre 0,84 et 0,50, la longueur globale des deux premiers compartiments à partir de l'étrave ne doit pas être supérieure à la longueur envahissable à l'extrémité avant du navire, et la longueur du second de ces compartiments doit être au plus égale à la longueur admissible en vertu de l'Article VIII ci-dessus, et non inférieure à trois mètres (équivalent à 10 pieds anglais).

(4.) Quand la longueur du navire est comprise entre 213 mètres (équivalent à 699 pieds anglais) et 251 mètres (équivalent à 823 pieds anglais), la longueur envahissable à l'extrémité avant doit être au moins égale à vingt pour cent de la longueur du navire, et il ne peut y avoir moins de trois compartiments sur une distance, mesurée à partir de l'étrave, au plus égale à la longueur envahissable précitée et non inférieure à vingt pour cent de la longueur du navire.

(5.) Quand la longueur du navire atteint ou dépasse 251 mètres (équivalent à 823 pieds anglais) la règle précédente est applicable sous réserve de remplacer: trois compartiments et vingt pour cent, par: quatre compartiments et vingt-huit pour cent.

(6.) Il peut exister une niche dans une cloison transversale, à condition qu'elle se trouve à une distance suffisante de la muraille.

Lorsque le facteur de cloisonnement est supérieur à 0,50, des baïonnettes ne sont pas admises dans les cloisons transversales principales des navires auxquels l'Article VIII est applicable, à moins qu'il n'existe un cloisonnement supplémentaire assurant la même sécurité que des cloisons planes. En aucun cas, dans une cloison formant baïonnette, la longueur totale des ressauts ne peut dépasser deux centièmes de la longueur du navire, plus trois mètres (équivalent à 10 pieds anglais).

(7.) Les volumes admissibles pour chacun de deux compartiments adjacents déterminés suivant l'Article VIII et le présent Article ne peuvent, en aucun cas, être affectés par l'existence de niches ou de ressauts dans la cloison qui les sépare.

Art. X. Si un navire présente un degré de

sécurité supérieur à celui que prescrivent les Articles VIII et IX ci-dessus, et que l'armateur demande qu'il en soit fait mention sur le certificat de sécurité, conformément à l'Article 17, alinéa 4, de la Convention, cette demande doit être accompagnée de tous les renseignements nécessaires pour en établir le bien-fondé.

En pareil cas, cette mention constate que le compartimentage est égal ou supérieur à celui prévu pour un navire de même longueur, appartenant à la catégorie visée dans la colonne C du tableau de l'Article VIII ci-dessus; la mention indique en outre quelle serait la longueur du navire, appartenant à cette dernière catégorie, et pour lequel la valeur réglementaire du facteur de cloisonnement est précisément égale à celle qui a été employée pour le compartimentage du navire en question.

Les longueurs et facteurs correspondants, qui ne figurent pas explicitement dans les colonnes C et A respectivement du tableau de l'Article VIII, sont obtenus par interpolation.

Cloisons d'abordage et Cloisons limitant la Tranche des Machines.

Art. XI. Il doit exister à l'extrémité avant des navires une cloison d'abordage s'élevant jusqu'au pont de compartimentage; sur les navires à superstructure continue, cette cloison doit s'élever jusqu'au pont le plus élevé. La distance, mesurée à la flottaison en charge, de cette cloison à l'étrave ne doit pas être inférieure à cinq pour cent de la longueur du navire.

Il doit exister également une cloison à l'extrémité arrière et des cloisons aux extrémités de la tranche des machines, pour en séparer les portions du navire affectées aux passagers et aux marchandises; toutes ces cloisons doivent s'élever jusqu'au pont de compartimentage. La cloison de l'extrémité arrière peut toutefois être arrêtée au-dessous de ce pont, sous la double réserve que cette cloison s'élève au moins jusqu'au premier pont au-dessus de la flottaison en charge et que ce pont forme plafond horizontal étanche depuis la cloison en question jusqu'à l'étambot; en aucun cas, néanmoins, la sécurité du navire, au regard du compartimentage, ne doit se trouver diminuée de ce fait.

Cloisons d'incendie.

Art. XII. Des cloisons incombustibles doivent subdiviser les parties du navire situées au-dessus de la ligne de surimmersion, en vue d'empêcher la propagation du feu. La distance

moyenne entre deux cloisons consécutives de l'espèce est fixée à quarante mètres (équivalant à 131 pieds anglais) au maximum. Les niches dans ces cloisons doivent être incombustibles; les ouvertures dans ces cloisons doivent être munies de portes incombustibles.

Evacuation des Compartiments étanches.

Art. XIII. (1.) Dans les parties du navire affectées aux passagers et à l'équipage, tout compartiment étanche doit être pourvu d'une échappée offrant aux personnes un moyen de retraite praticable.

(2.) Chaque chambre de machine, chaque chaufferie et chaque tunnel d'arbre doit être pourvu en tout cas d'une échappée offrant au personnel un moyen de retraite qui n'exige pas la traversée de portes étanches.

Construction des Cloisons étanches—Épreuves initiales.

Art. XIV. (1.) Les cloisons étanches doivent être construites de manière à pouvoir supporter la pression due à une colonne d'eau s'élevant jusqu'à la ligne de surimmersion, avec une marge de résistance convenable.

(2.) Lorsqu'une cloison forme baïonnette ou présente des niches, ces parties doivent être aussi étanches et présenter la même résistance que les parties avoisinantes de la cloison.

Au passage de membrures ou de barrots au travers d'un pont ou d'une cloison étanche, l'étanchéité doit être assurée par des pièces forgées et matées, ou bien coulées et fixées avec interposition de mastic de fer, à l'exclusion de remplissages en bois ou en ciment.

(3.) L'essai par remplissage des compartiments principaux n'est pas obligatoire. Un examen complet des cloisons doit être fait par un expert agréé; cet examen doit être complété dans tous les cas par un essai à la lance.

(4.) Les compartiments extrêmes de l'avant et de l'arrière du navire doivent être soumis à un essai de remplissage sous la pression d'une colonne d'eau s'élevant jusqu'à la ligne de surimmersion.

Les double-fonds, les cales à eau et tous les compartiments destinés à contenir des liquides doivent être soumis à un essai de remplissage sous la pression d'une colonne d'eau s'élevant jusqu'à la flottaison en charge, sans que la hauteur de cette colonne d'eau au-dessus du plafond puisse être inférieure à 2,44 mètres (8 pieds anglais).

(5.) Aucune modification ne peut être apportée dans la structure d'une cloison,

postérieurement à l'inspection, sans autorisation de l'Administration.

(6.) Toutes les prescriptions relatives aux cloisons étanches transversales principales sont applicables, dans la mesure du possible, aux cloisons longitudinales.

Ouvertures pratiquées dans les Cloisons étanches.

Art. XV. (1.) Le nombre des ouvertures pratiquées dans les cloisons étanches doit être réduit au minimum compatible avec les dispositions générales et la bonne exploitation du navire; ces ouvertures doivent être pourvues de dispositifs de fermeture satisfaisants.

(2.) Il ne peut exister ni porte, ni vanne, ni trou d'homme, ni aucun orifice d'accès :

(a.) dans la cloison étanche d'abordage, au-dessous de la ligne de surimmersion ;

(b.) dans les cloisons transversales étanchées séparant un local à marchandises d'un local à marchandises contigu ou d'une soute à charbon de réserve, sauf exceptions spécifiées au paragraphe (6) ci-après.

(3.) Dans la tranche des machines, exclusion faite des portes des soutes à charbon et des tunnels d'arbres, il ne peut exister qu'une porte de communication dans chaque cloison transversale principale; toutefois, s'il y a plusieurs tunnels d'arbres distincts, chacun d'eux peut être muni d'une porte d'accès.

S'il existe un tunnel avant pour la circulation des personnes ou pour le passage des tuyautages, ce tunnel doit être pourvu d'une porte étanche.

(4.) Ne sont admises que les portes à charnières et les portes à glissières ou toutes autres d'un type au moins équivalent, à l'exclusion des portes montées simplement sur boulons.

Les portes à charnières doivent être pourvues de loquets commandés par des leviers manœuvrables des deux côtés de la cloison.

Les portes à glissières peuvent être à déplacement vertical ou horizontal. Celles qui sont actionnées uniquement à bras doivent pouvoir être manœuvrées sur place et, en outre, d'un point accessible situé au-dessus de la ligne de surimmersion; celles qui comportent l'emploi d'une énergie mécanique doivent pouvoir être manœuvrées :

(a.) mécaniquement de la timonerie ;

(b.) à bras, sur place et d'un point accessible au-dessus de la ligne de surimmersion.

Est assimilée à une porte employant l'énergie mécanique, toute porte munie d'un frein à cataracte ou de tout dispositif équivalent,

susceptible d'être libérée d'un point voisin de la timonerie, et, une fois libérée, se fermant sous l'effet de son propre poids.

(5.) Les portes étanches des soutes à charbon doivent être pourvues d'écrans, ou autres dispositifs ayant pour effet d'empêcher le charbon de faire obstacle à leur fermeture.

(6.) Des portes étanches à charnières peuvent être admises dans les parties du navire affectées aux passagers et à l'équipage, ainsi que dans les locaux de service, à condition qu'elles soient établies au-dessus d'un pont dont la surface inférieure, à son point le plus bas en abord, se trouve au moins à 2,13 mètres (7 pieds anglais) au-dessus de la flottaison en charge; ces portes ne sont pas autorisées dans ces parties et locaux du navire au-dessous d'un tel pont.

Des portes étanches à charnières d'un type particulièrement robuste peuvent être admises dans des cloisons d'entrepont séparant deux locaux à marchandises, à condition que ces portes se trouvent au-dessus de la flottaison en charge. Elles doivent être fermées à l'aide d'un mécanisme efficace avant l'appareillage et ne pas être ouvertes pendant la navigation.

Toutefois, il ne pourra être admis de portes étanches à charnières, même aux extrémités du navire, dans un entrepont à marchandises pour la région centrale duquel ces portes seraient interdites.

(7.) Toutes les autres portes étanches doivent être des portes à glissières.

(8.)—(a.) Toutes les portes étanches situées au-dessous de la flottaison en charge doivent pouvoir être fermées simultanément et contrôlées d'un poste unique situé dans la timonerie ou au voisinage immédiat de celle-ci; la fermeture simultanée de ces portes doit être précédée de l'émission d'un signal avertisseur sonore. Toutefois cette obligation ne vaut que pour les navires dans lesquels les cloisons transversales principales étanches de la tranche des machines sont munies, à un niveau voisin du parquet de chauffe, de portes étanches en nombre supérieur à cinq; les portes étanches d'accès aux tunnels n'entrent pas en compte.

(b.) S'il existe, entre les soutes à charbon des entreponts au-dessous du pont de compartimentage, des portes étanches qui doivent, à la mer, être occasionnellement ouvertes pour l'arrimage du charbon, l'emploi d'une énergie mécanique est exigé pour le manœuvre de ces portes. L'ouverture et la fermeture de ces portes doivent être mentionnées au journal de bord.

(c.) L'emploi d'une énergie mécanique est

également exigé pour les portes établies au passage des conduits de réfrigération des cales à marchandises, si ces conduits traversent plus d'une cloison transversale principale étanche; et si les seuils de ces portes ne sont pas situés à plus de 2,13 mètres (7 pieds anglais) au-dessus de la flottaison en charge.

(9.) L'emploi de panneaux démontables n'est toléré que dans la tranche des machines. Ces panneaux doivent toujours être en place avant l'appareillage; ils ne peuvent être enlevés en cours de navigation, si ce n'est en cas d'impérieuse nécessité. Les précautions nécessaires doivent être prises pour rétablir la parfaite étanchéité du joint.

(10.) Toutes les portes étanches doivent être fermées en cours de navigation; il ne peut être dérogé à cette règle que lorsque les besoins du service l'exigent; toute porte ouverte doit pouvoir être fermée immédiatement.

(11.) Si des conduits de tirage forcé ou des coursives de communication pour le personnel, notamment entre le poste de l'équipage et les chaufferies, ou tous autres passages similaires, traversent des cloisons transversales principales, ces conduits, coursives ou passages doivent être munis des portes étanches ou autres dispositifs équivalents, nécessaires pour rétablir l'intégrité de l'étanchéité de la cloison.

(12.) Si des tuyautages, des conducteurs électriques, &c., traversent des cloisons étanches transversales au-dessus de la ligne de surimmersion, des dispositions doivent être prises pour assurer l'intégrité de l'étanchéité de la cloison.

(13.) Le nombre des vannes établies dans les cloisons étanches doit être réduit au minimum. Les vannes ne sont admises qu'en des endroits suffisamment accessibles en tout temps pour que l'on puisse s'assurer de leur bon état d'entretien; elles doivent être solidement construites, soigneusement montées et périodiquement visitées. Les vannes doivent pouvoir être manœuvrées d'un endroit accessible situé au-dessus de la ligne de surimmersion et leur mécanisme doit comporter un dispositif indiquant si la vanne est ouverte ou fermée.

Ouvertures dans la Muraille.

Art. XVI. (1.) (a.) Au-dessous d'un pont dont la surface inférieure à son point le plus bas en abord se trouve à moins de 2,13 mètres (7 pieds anglais) au-dessus de la flottaison en charge, il ne peut être établi que des hublots fixes;

(b.) Toutefois des hublots à ouvrir peuvent

être établis dans les entreponts visés au paragraphe (a) ci-dessus, s'il est satisfait aux conditions suivantes :

— ces hublots doivent être fermés d'une façon étanche et à clé avant l'appareillage ;

— ces hublots ne doivent pas être ouverts en cours de navigation ;

— mention au journal de bord doit être faite des heures auxquelles ces hublots auront été ouverts dans le port et fermés à clé avant l'appareillage ;

— ces hublots doivent être tels qu'il soit pratiquement impossible à toute personne de les ouvrir sans autorisation du capitaine.

(c.) Les hublots établis dans les entreponts visés au paragraphe (a) ci-dessus doivent être munis de tapes métalliques efficaces.

(2.) Des hublots à ouvrir peuvent être établis au-dessus du pont défini au paragraphe 1 (a) du présent Article, excepté dans les locaux affectés exclusivement au transport de marchandises ou de charbon.

(3.) Aucun hublot ne peut être établi dans les locaux affectés exclusivement au transport de marchandises ou de charbon.

(4.) Tous les hublots qui sont inaccessibles pendant le voyage doivent être munis de tapes métalliques efficaces et le hublot ainsi que la tape doivent être tenus fermés pendant la navigation.

(5.) Aucun hublot à ventilation automatique ne peut être établi dans la muraille du navire au-dessous de la ligne de surimmersion.

(6.) Les prises d'eau et décharges dans la muraille doivent être disposées de façon à empêcher toute introduction accidentelle d'eau dans le navire.

(7.) Le nombre des dalots, tuyaux de décharge et autres dispositifs similaires comportant une ouverture dans la muraille, doit être réduit au minimum, soit en utilisant chaque orifice de décharge pour le plus grand nombre possible d'installations, soit de toute autre manière satisfaisante.

(8.) Les décharges à la coque, dont l'orifice intérieur se trouve au-dessous de la ligne de surimmersion, doivent être munis de dispositifs efficaces et accessibles empêchant l'eau de s'introduire dans le navire. On peut employer soit une soupape manœuvrable à distance, soit deux soupapes ordinaires dont l'une est toujours accessible ; les organes de manœuvre à distance et les soupapes ordinaires ne sont considérés comme accessibles que s'ils se trouvent au-dessus du pont visé au paragraphe 1 (a) du présent Article.

(9.) Les coupées, portes de chargement et sabords à charbon ne peuvent en aucun cas être établis au-dessous de la flottaison en charge; ils ne sont pas autorisés, même vers les extrémités du navire, dans un local au-dessous de l'entrepont le plus bas pour la région centrale duquel ils sont admis.

(10.) Les coupées, portes de chargement et sabords à charbon situés au-dessous de la ligne de surimmersion doivent être efficacement fermés et assujettis avant l'appareillage ; ils doivent rester fermés pendant la navigation.

(11.) Les orifices intérieurs des déversoirs à escarbilles, saletés, &c., ne sont pas admis au-dessous du pont visé au paragraphe 1 (a) du présent Article ; ils peuvent l'être au dessus de ce pont s'ils sont pourvus de couvercles installés à la satisfaction de l'Administration. Ces couvercles doivent être étanches s'ils sont établis au-dessous de la ligne de surimmersion ; ils doivent être disposés de manière que des corps étrangers ne puissent faire obstacle à leur fermeture. Cette fermeture doit présenter au moins les mêmes commodités et les mêmes garanties que les fermetures des portes étanches et des hublots.

Construction et Épreuves des Portes étanches, Hublots, &c.

Art. XVII. (1.) Les dispositifs adoptés ainsi que les matériaux utilisés pour la construction des portes étanches, hublots, coupées, sabords à charbon, portes de chargement, soupapes, tuyaux, déversoirs à escarbilles et à saletés doivent répondre aux exigences de l'Administration.

(2.) Les portes étanches doivent être soumises à un essai hydrostatique sous une pression égale à la pression qui est réglementaire pour la partie correspondante de la cloison. Cet essai doit être fait soit avant, soit après mise en place de la porte à bord, mais en tout cas avant l'entrée en service du navire.

Construction des Ponts étanches, Tambours, &c.—Épreuves initiales.

Art. XVIII. (1.) Les ponts étanches, tambours et conduits de ventilation doivent présenter une résistance égale à celle des parties avoisinantes des cloisons étanches. Les procédés employés pour assurer l'étanchéité de ces éléments, ainsi que les dispositifs adoptés pour les ouvertures qui y sont pratiquées, doivent répondre aux exigences de l'Administration. Lorsqu'il est fait usage d'obturateurs étanches pour ces ouvertures, ils doivent

être mis en place avant l'appareillage et rester fermés pendant la navigation.

(2.) Les ponts étanches et les tambours doivent être soumis à une épreuve d'étanchéité à la lance après leur construction ; l'essai des ponts peut être effectué en les couvrant d'eau. Les conduits de ventilation et les tambours étanches doivent s'élever au moins jusqu'au niveau de la ligne de surimmersion.

(3.) Aucune modification ne peut être apportée dans la structure d'un pont étanche, d'un tambour ou d'un conduit de ventilation, postérieurement à l'inspection, sans autorisation de l'Administration.

Manœuvres et Inspections périodiques des Portes étanches, &c.

Art. XIX. Dans tout navire défini à l'Article 2 de la Convention, il doit être procédé périodiquement, en cours de navigation, à des exercices de manœuvre des organes de fermeture étanche des portes, hublots, dalots, soupapes, déversoirs à escarilles et à saletés. Un exercice complet doit avoir lieu avant l'appareillage, un deuxième à la mer, le plus tôt possible, et d'autres ensuite pendant la navigation, à raison d'un au moins par semaine ; toutefois, les portes dont la manœuvre comporte l'emploi d'une énergie mécanique et les portes à charnières des cloisons transversales principales doivent être manœuvrées quotidiennement, lorsqu'elles sont utilisées à la mer.

Les portes étanches, y compris les mécanismes et les indicateurs qui s'y rapportent, ainsi que les soupapes dont la fermeture est nécessaire pour assurer l'étanchéité d'un compartiment doivent être périodiquement inspectées pendant la navigation, à raison d'une fois au moins par semaine.

Mentions au Journal de Bord.

Art. XX. Dans tout navire défini à l'Article 2 de la Convention, les portes à charnières, panneaux démontables, hublots, coupées, portes de chargement, sabords à charbon, et autres ouvertures, qui doivent rester fermés pendant la navigation, en application des règles précédentes, doivent être fermés avant l'appareillage ; mention doit être faite au journal de bord des heures auxquelles tous ces organes auront été fermés, et des heures auxquelles auront été ouverts ceux dont le présent Règlement permet l'ouverture.

Mention de tous les exercices et de toutes les inspections prescrits par l'Article XIX

ci-dessus doit être faite au journal de bord ; toute défectuosité constatée y est explicitement notée.

Double-Fonds.

Art. XXI. (1.) Les navires dont la longueur est au moins égale à 61 mètres (équivalant à 200 pieds anglais) et inférieure à 76 mètres (équivalant à 249 pieds anglais) doivent être pourvus d'un double-fonds allant au moins de l'avant de la tranche des machines jusqu'à la cloison du coqueron avant ou aussi près que possible pratiquement de cette cloison.

(2.) Les navires dont la longueur est au moins égale à 76 mètres (équivalant à 249 pieds anglais) et inférieure à 91,50 mètres (équivalant à 300 pieds anglais) doivent être pourvus de double-fonds au moins en dehors de la tranche des machines. Ces double-fonds doivent aller à l'avant et à l'arrière jusqu'aux cloisons des coquerons ou aussi près que possible pratiquement de ces cloisons.

(3.) Les navires dont la longueur est égale ou supérieure à 91,50 mètres (équivalant à 300 pieds anglais) doivent être pourvus au milieu d'un double-fonds s'étendant entre les cloisons des coquerons ou s'approchant autant que possible pratiquement de ces cloisons.

(4.) Le double-fonds des navires dont la longueur dépasse 91,50 mètres (équivalant à 300 pieds anglais) doit se prolonger latéralement vers la muraille de manière à protéger les bouchains.

(5.) Dans les navires dont la longueur est supérieure à 213 mètres (équivalant à 699 pieds anglais) le double-fonds doit s'élever en abord au-dessus du dessus de quille à une hauteur au moins égale au dixième de la largeur au fort ; cette disposition doit s'étendre sur la moitié au moins de la longueur du navire au milieu, ainsi que sur l'avant jusqu'à la cloison du coqueron.

(6.) Les puisards établis dans le double-fonds pour recevoir les aspirations des pompes ne doivent pas avoir une profondeur supérieure à la moitié de la hauteur du double-fonds à l'endroit considéré. Des puisards s'étendant jusqu'à la coque peuvent être admis à l'extrémité arrière des tunnels des navires à hélice.

Marche arrière.

Art. XXII. La puissance de marche arrière doit être suffisante pour assurer au navire des aptitudes de manœuvre convenables en toutes circonstances.

Appareil à gouverner auxiliaire.

Art. XXIII. Les navires doivent être munis d'un appareil à gouverner auxiliaire, qui peut être d'une puissance inférieure à celle de l'appareil principal; il n'est pas exigé que cet appareil auxiliaire soit actionné par la vapeur ou toute autre énergie mécanique.

Inspections initiales et subséquentes des Navires.

Art. XXIV. Pour tout navire défini à l'Article 2 de la Convention, il doit être procédé au moins aux opérations de contrôle suivantes, définies à l'Article XXV ci-après :

(A.) une inspection préalable à la mise en service;

(B.) des inspections périodiques, à raison d'une dans le courant de chaque année;

(C.) des inspections supplémentaires occasionnelles.

Art. XXV. Les inspections visées dans l'Article précédent doivent s'effectuer dans les conditions suivantes :

(A.) *L'inspection préalable à la mise en service* comporte un examen complet de la coque, des appareils mécaniques et des appareils, notamment une visite à sec de la carène ainsi qu'une visite extérieure et intérieure des chaudières.

Cette inspection doit permettre de se rendre compte que le navire répond complètement, aux points de vue des dispositions générales, des matériaux et échantillons de la coque, des chaudières et de leurs accessoires, des machines principales et auxiliaires, des engins de sauvetage et des autres appareils, aux prescriptions de la présente Convention ainsi qu'aux exigences des règlements de détail édictés par le Gouvernement de l'État contractant dont il dépend, pour les navires affectés au service auquel le navire est destiné. L'inspection doit également permettre de se rendre compte que le navire et ses appareils sont d'une exécution satisfaisante à tous égards.

(B.) *Une inspection périodique* comporte un examen d'ensemble de la coque, des chaudières, de la machinerie et des appareils, notamment une visite à sec de la carène. Cette inspection doit permettre de se rendre compte que le navire est, au point de vue de la coque, des chaudières et accessoires, des machines principales et auxiliaires ainsi que des engins de sauvetage et autres appareils, dans un état satisfaisant et approprié au service auquel il est destiné, et qu'il répond en outre aux prescriptions de la présente Convention et aux

exigences des règlements de détail édictés en conséquence par le Gouvernement de l'État dont relève le navire.

(C.) *Une inspection générale ou partielle*, suivant le cas, doit être faite chaque fois qu'il se produit un accident ou qu'il se révèle un défaut affectant soit la sécurité du navire, soit l'intégrité ou l'efficacité des engins de sauvetage ou des autres appareils; il en est de même chaque fois que le navire a subi une réparation ou que des parties importantes en ont été renouvelées. L'inspection doit permettre de se rendre compte que les réparations nécessaires ou les renouvellements ont été effectués dans de bonnes conditions, que les matériaux utilisés, ainsi que les procédés d'exécution employés, donnent toute satisfaction, et que le navire répond à tous égards aux prescriptions de la présente Convention et aux exigences des règlements de détail édictés en conséquence par le Gouvernement de l'État dont relève le navire.

Art. XXVI. Les règlements de détail, visés à l'Article XXV qui précède, fixent notamment la pression d'épreuve des essais hydrostatiques ainsi que les intervalles admissibles entre deux essais consécutifs, applicables aux chaudières principales et auxiliaires, leurs accessoires, tuyautages de vapeur, réservoirs à haute pression, réservoirs à combustible liquide pour moteurs à combustion interne.

Les chaudières principales et auxiliaires, leurs accessoires, les réservoirs divers et les tuyautages de vapeur de plus de cent-deux millimètres (4 pouces anglais) de diamètre, doivent subir avec succès une épreuve hydrostatique avant leur mise en service et, en outre, des épreuves périodiques.

En ce qui concerne les chaudières, l'épreuve initiale et les épreuves subséquentes ont lieu dans les conditions suivantes :

La pression effective d'épreuve doit être au moins égale à une fois et demie la pression effective de régime; toutefois il n'est pas exigé que la surpression d'épreuve dépasse cinq kilogrammes par centimètre carré. Si la pression de l'épreuve initiale ne dépasse pas de plus de cinq kilogrammes par centimètre carré la pression de régime, l'intervalle de temps maximum, admissible entre deux essais consécutifs, est de deux années; cet intervalle peut être plus long lorsque la pression de l'épreuve initiale dépasse la limite précédente; en aucun cas, toutefois, cet intervalle ne doit dépasser six années, et ce délai extrême n'est applicable que si la pression de l'essai

initial atteint une valeur double de la pression de régime.

ENGINS DE SAUVETAGE ET MESURES CONTRE L'INCENDIE.

Types réglementaires d'Embarcations.

Art. XXVII. Les types réglementaires d'embarcations sont classés comme suit :

Catégorie.	Section.	Type.
1. (Bordé entièrement rigide)	A	Ouverte. Flotteurs intérieurs exclusivement.
	B	Ouverte. Flotteurs intérieurs et extérieurs.
	C	Ponton. Pont surélevé en abord; fargues fixes étanches.
2. (Bordé partiellement repliable)	A	Ouverte. Partie supérieure du bordé repliable.
	B	Ponton. Pont surélevé en abord; fargues repliables étanches.
	C	Ponton. Pont continu; fargues repliables étanches.

Les embarcations à moteur peuvent être admises, si elles satisfont aux conditions requises pour la première catégorie, mais seulement jusqu'à concurrence d'un nombre limité, qui sera déterminé par chaque Gouvernement dans ses règlements particuliers.

On ne pourra approuver d'embarcation si le type présenté n'a pas une flottabilité assurée sans aucun ajustement préalable d'une des parties principales de la coque, et une capacité cubique au moins égale à 3^m³, 500 (équivalant à 125 pieds cubes anglais).

Embarcations de la Première Catégorie.

Art. XXVIII. Les conditions auxquelles doivent satisfaire les types réglementaires d'embarcations de la première catégorie sont les suivantes :

1A. Embarcations ouvertes avec flotteurs intérieurs exclusivement.

La flottabilité d'une embarcation en bois de ce type doit être assurée par des caissons à air étanches ayant un volume total au moins égal au dixième de la capacité cubique de l'embarcation.

La flottabilité d'une embarcation métallique de ce type ne doit pas être inférieure à celle exigée ci-dessus pour l'embarcation en bois de même capacité cubique; le volume des caissons à air étanches doit être établi en conséquence.

1B. Embarcations ouvertes avec flotteurs intérieurs et extérieurs.

La flottabilité intérieure d'une embarcation en bois de ce type doit être assurée par des caissons à air étanches ayant un volume total au moins égal à sept et demi pour cent de la capacité cubique de l'embarcation.

Les flotteurs extérieurs peuvent être constitués par du liège ou par toute autre matière au moins équivalente. Ne sont pas admis les flotteurs dont le remplissage est constitué par du jonc, du liège en copeaux ou en grains, ou par toutes autres substances à l'état de déchets et sans cohésion propre, non plus que les flotteurs nécessitant une insufflation d'air.

Lorsque les flotteurs sont en liège, leur volume, pour une embarcation en bois, ne doit pas être inférieur aux trente-trois millièmes de la capacité cubique de l'embarcation; s'ils sont en une autre matière que le liège, leur volume et leur installation doivent être tels que la flottabilité et la stabilité de l'embarcation ne soient pas inférieures à celles d'une embarcation similaire pourvue de flotteurs en liège.

La flottabilité d'une embarcation métallique ne doit pas être inférieure à celle exigée ci-dessus pour l'embarcation en bois de même capacité cubique; le volume des caissons et celui des flotteurs extérieurs doivent être établis en conséquence.

1C. Embarcations-Pontons comportant un pont surélevé en abord, ainsi que des fargues fixes étanches, et dans lesquelles les personnes ne sont pas logées sous un pont.

La partie non surélevée du pont d'une embarcation de ce type doit présenter une surface non inférieure à trente pour cent de la surface totale du pont. Cette partie non surélevée doit être, au-dessus de la flottaison en charge, d'une hauteur au moins égale en tous points à un demi pour cent de la longueur de l'embarcation; cette limite est portée à un et demi pour cent en ce qui concerne les extrémités.

Le franc-bord d'une embarcation de ce type doit être tel qu'il lui assure une réserve de flottabilité au moins égale à trente-cinq pour cent.

Embarcations de la Deuxième Catégorie.

Art. XXIX. Les conditions auxquelles doivent satisfaire les types réglementaires d'embarcations de la deuxième catégorie sont les suivantes :

2A. *Embarcations ouvertes ayant la partie supérieure du bordé repliable.*

Une embarcation de ce type doit comporter à la fois des caissons à air étanches et des flotteurs extérieurs. Leur volume, pour chacune des personnes que l'embarcation est apte à recevoir, doit être au moins égal aux valeurs suivantes :

	Decimètres cubés.	Pieds cubés anglais.
Caissons étanches.	43	1.5
Flotteurs extérieurs (s'ils sont en liège).	6	0.2

Le franc-bord minimum des embarcations de ce type est fixé suivant leur longueur; il se mesure à mi-longueur de l'embarcation, et verticalement sur les flancs, depuis le sommet de la partie fixe de ceux-ci jusqu'à la flottaison en charge.

Le franc-bord en eau douce ne doit pas être inférieur aux chiffres ci-après :

Longueur de l'Embarcation.		Franc-bord minimum.	
Mètres.	Équivalent en Pieds anglais à	Millimètres.	Équivalent en Pouces anglais à
7,90	26	200	8
8,50	28	225	9
9,15	30	250	10

Le franc-bord des embarcations de longueurs intermédiaires s'obtiendra par interpolation.

2B. *Embarcations-pontons comportant un pont surélevé en abord et des fargues repliables.*

Toutes les conditions imposées aux embarcations type 1c sont applicables aux embarcations de ce type, qui n'en diffèrent que par les fargues.

2c. *Embarcations-pontons comportant un pont continu ainsi que des fargues repliables, et dans lesquelles les personnes ne sont pas logées sous un pont.*

Le franc-bord minimum des embarcations de ce type est indépendant de leur longueur et fixé uniquement d'après leur creux; les mesures sont prises à mi-longueur de l'embarcation, et verticalement, depuis le sommet du pont en abord jusqu'au dessous du galbord pour le creux et jusqu'à la flottaison en charge pour le franc-bord.

Le franc-bord en eau douce ne doit pas être inférieur aux chiffres ci-après, qui sont applicables sans corrections aux embarcations dont la tonture moyenne est égale aux trois centièmes de leur longueur :

Creux de l'Embarcation.		Franc-bord minimum.	
Milli-mètres.	Équivalent en Pouces anglais à	Milli-mètres.	Équivalent en Pouces anglais à
310	12	70	2 ³ / ₄
460	18	95	3 ³ / ₄
610	24	130	5 ¹ / ₈
760	30	165	6 ¹ / ₂

Le franc-bord des embarcations de creux intermédiaires s'obtient par interpolation.

Si la tonture est moindre que la tonture normale définie précédemment, le franc-bord minimum s'obtient en ajoutant aux chiffres du tableau la septième partie de la différence entre la tonture normale et la moyenne des tontures réelles à l'étrave et à l'étambot; une tonture supérieure à la tonture normale, ou le bouge du pont, n'autorisent aucune réduction du franc-bord.

Embarcations à moteur.

Art. XXX. Pour les embarcations à moteur admises à bord des navires, le volume des flotteurs intérieurs et, le cas échéant, extérieurs doit être établi en tenant compte de la différence entre le poids du moteur avec ses accessoires et le poids des personnes que l'embarcation serait apte à recevoir en supplément, si le volume occupé par le moteur et ses accessoires était rendu disponible.

Embarcations-pontons. — Évacuation de l'Eau.

Art. XXXI. Toutes les embarcations-pontons doivent être pourvues de dispositifs efficaces assurant l'évacuation rapide de l'eau du pont.

Les orifices établis à cet effet doivent être tels que l'eau ne puisse pénétrer dans l'embarcation par cette voie quand ils sont submergés par intermittences; leur nombre et leurs dimensions doivent faire l'objet d'une détermination expérimentale pour chaque type d'embarcation.

Pour cet essai, l'embarcation-ponton sera chargée d'un poids de fer égal à celui de son chargement réglementaire en personnes et en équipement.

Dans le cas d'une embarcation de 8m,50 (équivalent à 28 pieds anglais) de longueur,

deux tonnes d'eau doivent être évacuées du pont en un temps non supérieur aux durées ci-après :

Type 1 C	60 secondes.
" 2 B	60 "
" 2 C	20 "

Dans le cas d'une embarcation de longueur autre que 8m,50 (équivalant à 28 pieds anglais), le poids d'eau à évacuer dans le même temps sera, pour chaque type, fixé proportionnellement à la longueur.

Construction des Embarcations.

Art. XXXII. Les embarcations de sauvetage ouvertes de la première catégorie (types A1 et 1B) doivent avoir une tonture moyenne au moins égale aux quatre centièmes de leur longueur.

Les caissons à air des embarcations ouvertes de la première catégorie doivent être placés en abord ; il peut être également établi des caissons aux extrémités de l'embarcation, mais non pas dans le fond.

Les embarcations-pontons peuvent être construites en bois ou en métal. Celles qui sont en bois auront un double bordé avec tissu interposé ; celles qui sont métalliques seront divisées en compartiments étanches pourvus chacun d'un moyen d'accès.

Toutes les embarcations doivent être disposées pour recevoir un aviron de queue.

Pontons-Radeaux.

Art. XXXIII. Un type de ponton-radeau ne peut être approuvé s'il ne satisfait aux conditions suivantes :

1. Être utilisable sur les deux faces, et pourvu sur chacune d'elles de fargues en bois, toile ou toute autre matière convenable ; ces fargues peuvent être repliables.

2. Être de dimensions, de solidité, et de poids, tels qu'il puisse être manié sans recourir à des engins mécaniques, et qu'il puisse être, le cas échéant, jeté à la mer du pont même du navire.

3. Être muni de caissons à air, ou de flotteurs équivalents, à raison de quatre-vingt-cinq décimètres cubes (équivalant à 3 pieds cubes anglais) au moins pour chacune des personnes qu'il est apte à recevoir.

4. Comporter un pont dont la surface ne soit pas inférieure à trois mille sept cent vingt centimètres carrés (équivalant à 4 pieds carrés anglais) pour chacune des personnes qu'il est apte à recevoir ; la hauteur de plate-forme, au-dessus de la flottaison en charge,

ne doit pas être inférieure à quinze centimètres (équivalant à 6 pouces anglais).

5. Avoir les caissons à air ou les flotteurs équivalents disposés le plus possible en abord.

Capacité des Embarcations et des Pontons-Radeaux.

Art. XXXIV. 1. Le nombre de personnes qu'une embarcation ou un ponton-radeau de l'un des types réglementaires est apte à recevoir est égal au plus grand entier contenu dans le quotient de la capacité en mètres (ou pieds) cubes, ou de la surface en mètres (ou pieds) carrés de l'embarcation ou du radeau, par le chiffre réglementaire de capacité unitaire, ou de surface unitaire suivant le cas, qui est défini ci-après pour chaque type.

2. La capacité cubique d'une embarcation caractérisée par sa surface sera réputée égale au produit de 0,283 par le nombre de personnes qu'elle est reconnue apte à recevoir.

3. Les valeurs réglementaires des capacités et surfaces unitaires sont les suivantes :

Capacités unitaires.	En Mètres cubes.	Équivalent en Pieds cubes anglais à
Embarcations ouvertes, Type 1A	0,283	10
" " " 1B	0,255	9

Surfaces unitaires.	En Mètres carrés.	Équivalent en Pieds carrés anglais à
Embarcations ouvertes, Type 2A	0,325	3 1/2
" " " 2C		
" " " 1C		
" " " 2B	0,302	3 1/4

4. Le Gouvernement de chaque Haute Partie contractante a la faculté d'accepter, au lieu du chiffre 0,302 (3 1/4), un chiffre plus faible, si un essai lui a fait reconnaître que le nombre de places assises dans l'embarcation-ponton en question est plus élevé que celui qui résulte de l'application de ce chiffre ; toutefois, la valeur adoptée, en remplacement de 0,302 (3 1/4), ne peut être inférieure à 0,279 (3).

Le Gouvernement qui aura usé de cette

faculté devra communiquer aux Gouvernements des autres Parties contractantes le compte-rendu de l'essai effectuée accompagné des plans de l'embarcation-ponton en question.

Limites de la Capacité.

Art. XXXV. On ne pourra jamais inscrire sur les embarcations-pontons et pontons-radeaux un nombre de personnes supérieur à celui obtenu par les méthodes indiquées au présent Règlement.

Ce nombre maximum doit être réduit :

1. Lorsqu'il est supérieur au nombre des sièges convenables; ce nombre étant déterminé de telle façon que les personnes assises ne gênent en rien le maniement des avirons.

2. Lorsque, dans le cas d'embarcations autres que celles des deux premières sections de la première catégorie, le franc-bord en pleine charge est inférieur aux francs-bords indiqués respectivement pour les divers types.

Dans ce cas, le nombre dont il s'agit devra être réduit dans toute la mesure nécessaire pour que le franc-bord en pleine charge soit au moins égal aux susdits francs-bords réglementaires.

Dans les embarcations des types 1C et 2B, la partie surélevée du pont en abord peut être considérée comme offrant des places assises.

Emplacement et Poids des Personnes.

Art. XXXVI. Dans les expériences ayant pour but d'évaluer le nombre de personnes qu'une embarcation ou qu'un ponton-radeau est apte à recevoir, chaque unité correspond à une personne adulte, munie d'un gilet de sauvetage.

Dans les vérifications du franc-bord les embarcations-pontons seront chargées d'un poids de soixante-quinze kilogrammes (165 livres) au moins pour chaque personne adulte que l'embarcation-ponton est reconnue apte à recevoir.

D'une façon générale, deux enfants âgés de moins de douze ans sont comptés pour une personne.

Capacité cubique des Embarcations ouvertes de la première Catégorie.

Art. XXXVII. 1. La capacité cubique des embarcations ouvertes type 1A et 1B doit être déterminée par la Règle de Stirling (Simpson), ou par toute autre méthode donnant une précision du même ordre. La capacité d'une embarcation à arrière carré doit être estimée comme si l'embarcation était à arrière pointu.

2. A titre d'indication, la capacité, en mètres (ou pieds anglais) cubes, d'une embarcation, calculée à l'aide de la Règle de Stirling, peut être considérée comme donné par la formule :

$$\text{Capacité} = \frac{l}{12} \times (4A + 2B + 4C)$$

l désigne la longueur de l'embarcation mesurée en mètres (ou pieds anglais) à l'intérieur du bordé en bois ou tôle, de l'étrave à l'étambot; dans le cas d'une embarcation à arrière carré, la longueur doit être mesurée jusqu'à la face intérieure du tableau.

A, B, C désignent respectivement les aires des sections transversales, milieu avant, milieu et milieu arrière, qui correspondent aux 3 points obtenus en divisant l en 4 parties égales. (Les aires correspondant aux deux extrémités de l'embarcation sont considérées comme négligeables.)

Les aires A, B, C doivent être considérées comme données en mètres (ou en pieds anglais) carrés par l'application successive, à chacune des trois sections transversales, de la formule suivante :

$$\text{Aire} = \frac{h}{12} \times (a + 4b + 2c + 4d + e)$$

h désigne le creux mesuré en mètres (ou en pieds anglais), à l'intérieur du bordé en bois ou tôle, depuis la quille jusqu'au niveau du plat-bord ou, le cas échéant, jusqu'à un niveau inférieur déterminé comme il est dit ci-après.

a, b, c, d, e désignent les largeurs horizontales de l'embarcation mesurées en mètres (ou en pieds anglais) aux deux points extrêmes du creux ainsi qu'aux trois points obtenus en divisant h en quatre parties égales (a et e correspondent aux deux points extrêmes et c au milieu de h).

3. Si la tonture du plat-bord, mesurée en deux points situés au quart de la longueur à partir des extrémités, dépasse un centième de la longueur de l'embarcation, le creux à employer pour le calcul de la section transversale correspondante A ou C doit être pris au plus égal au creux au milieu, augmenté du centième de la longueur de l'embarcation.

4. Si le creux de l'embarcation au milieu dépasse les quarante-cinq centièmes de la largeur, le creux à employer pour le calcul de la section transversale milieu B doit être pris égal à ce dernier chiffre et le creux à employer pour le calcul des sections transversales A et C situées aux quarts avant et arrière s'en déduisent par une majoration égale au centième de la longueur de l'embarcation, sans

pouvoir dépasser toutefois les creux réels en ces points.

5. Si le creux de l'embarcation est supérieur à cent vingt-deux centimètres (équivalant à 4 pieds anglais), le nombre de personnes que l'application des règles conduit à admettre sera réduit dans la proportion de cette limite au creux réel, jusqu'à ce qu'une expérience à flot avec à bord ledit nombre de personnes, toutes munies de leurs gilets de sauvetage, ait permis d'arrêter définitivement ce nombre.

6. Chaque Administration doit fixer, par des formules convenables une limitation du nombre des personnes dans les embarcations à extrémités très fines et dans celles qui présentent des formes très pleines.

7. Chaque Administration conserve le droit d'attribuer à une embarcation une capacité égale au produit par 0,6 des trois dimensions, s'il est reconnu que ce mode de calcul ne donne pas un résultat approché par excès; les dimensions s'entendent alors mesurées dans les conditions suivantes:

Longueur: Hors bordé, entre intersections de celui-ci avec l'étrave et l'étambot; dans le cas d'une embarcation à arrière carré, jusqu'à la face extérieure du tableau;

Largeur: Hors bordé, au fort de la section milieu;

Creux: Au milieu, à l'intérieur du bordé, depuis la quille jusqu'au niveau du plat-bord. Mais le creux à faire intervenir dans le calcul de la capacité cubique ne peut, en aucun cas, dépasser les quarante-cinq centièmes de la largeur.

Dans tous les cas, l'armateur est en droit d'exiger que le cubage de l'embarcation soit effectif exactement.

8. La capacité cubique d'une embarcation à moteur se déduit de la capacité brute en retranchant de celle-ci un volume égal à celui occupé par le moteur et ses accessoires.

Surface des Embarcations-pontons et des Embarcations ouvertes de la deuxième Catégorie.

Art. XXXVIII. 1. La surface du pont d'une embarcation-ponton types 1c, 2b, ou 2c, doit être déterminée comme il est dit ci-après, ou par toute autre méthode donnant une précision du même ordre; la même règle est applicable à la détermination de la surface comprise à l'intérieur du bordé rigide d'une embarcation type 2a.

2. A titre d'indication, la surface, en mètres (ou en pieds anglais), carrés d'une embarcation

peut être considérée comme donnée par la formule:

$$\text{Surface} = \frac{l}{12} \times (2a + 1,5b + 4c + 1,5d + 2e).$$

l désigne la longueur, mesurée en mètres (ou en pieds anglais) hors bordé entre intersections de celui-ci avec l'étrave et l'étambot.

a, b, c, d, e désignent les largeurs horizontales, mesurées en mètres (ou en pieds anglais), hors bordé aux points obtenus en divisant *l* en quatre parties égales et en marquant les milieux des quarts extrêmes (*a* et *e* correspondent aux subdivisions extrêmes, *c* au milieu de la longueur, *b* et *d* aux points intermédiaires).

Inscriptions sur les Embarcations et les Pontons-Radeaux.

Art. XXXIX. Les dimensions de l'embarcation, ainsi que le nombre de personnes que l'embarcation est reconnue apte à recevoir, seront inscrits sur l'embarcation en caractères indélébiles et faciles à lire. Ces inscriptions devront être spécialement approuvées par les fonctionnaires préposés à la visite du navire.

L'inscription du nombre de personnes sur les pontons-radeaux sera faite dans les mêmes conditions.

Équipement des Embarcations et des Pontons-Radeaux.

Art. XL. 1. L'équipement normal de toute embarcation comprend:

(a.) Un nombre suffisant d'avirons pour la nage en pointe, plus deux avirons de rechange; un jeu et demi de dames de nage ou de tolets; une gaffe;

(b.) Deux tampons pour chaque nable (il n'est pas exigé de tampons pour les nables munis de soupapes automatiques convenables); une écope; un seau en fer galvanisé;

(c.) Un gouvernail muni d'une barre franche ou à tire-veilles;

(d.) Deux hachettes;

(e.) Un fanal garni;

(f.) Un ou plusieurs mâts, avec une voile solide au moins, et le gréement correspondant (cette obligation n'est pas applicable aux embarcations de sauvetage à moteur);

(g.) Un compas convenable.

Les embarcations-pontons doivent être pourvues d'au moins deux pompes de cale, mais n'auront pas de nables.

Quand un navire défini à l'Article 2 de la Convention transporte des passagers dans l'Atlantique Nord, on n'est pas tenu, s'il est pourvu d'une installation radiotélégraphique,

de munir toutes les embarcations de compas, de mâts, et de voiles.

2. L'équipement normal de tout ponton-radeau approuvé comprend :

- (a.) Quatre avirons ;
- (b.) Cinq tolets ;
- (c.) Une fusée de bouée lumineuse automatique.

3. L'équipement de toute embarcation et de tout ponton-radeau comprend, en outre :

- (a.) Une filière extérieure en guirlande ;
- (b.) Une ancre flottante ;
- (c.) Une bosse ;
- (d.) Un récipient contenant : cinq litres (équivalant à 1 gallon anglais) d'huile végétale ou animale ; le récipient sera disposé de façon à permettre de répandre aisément l'huile sur l'eau et construit de manière à pouvoir être amarré à l'ancre flottante ;
- (e.) Un récipient étanche contenant des vivres à raison de un kilogramme (équivalant à 2 livres anglaises) par personne ;
- (f.) Un récipient étanche contenant de l'eau douce à raison de un litre (équivalant à 1 quart anglais) par personne ;
- (g.) Quelques feux rouges à allumage automatique et une boîte étanche contenant des allumettes.

Bossoirs.

Art. XLI. Chaque jeu de bossoirs doit être muni d'une embarcation de la première catégorie. Toutefois, on devra crocher sous bossoirs un nombre d'embarcations ouvertes de la première catégorie qui ne pourra être inférieur au minimum déterminé par le tableau ci-après.

Dans le cas où il ne serait pas pratiquement possible ou raisonnable de placer à bord d'un navire le nombre minimum réglementaire de jeux de bossoirs, le Gouvernement dont relève le navire pourra autoriser l'installation d'un nombre moindre de jeux de bossoirs, sans que toutefois ce nombre puisse jamais être inférieur au nombre minimum réglementaire d'embarcations ouvertes de la première catégorie.

Si les personnes présentes à bord trouvent place en majeure partie dans des embarcations de longueur supérieure à 15 mètres (équivalant à 50 pieds anglais), une nouvelle réduction du nombre des jeux de bossoirs pourra être consentie à titre exceptionnel, si l'Administration qualifiée a reconnu que les dispositions prises sont à tous égards satisfaisantes.

Dans tous les cas où une réduction du nombre minimum réglementaire de jeux de bossoirs ou autres dispositifs équivalents aura été

approuvée, l'armateur du navire en cause sera tenu de fournir la preuve, par une expérience faite en présence d'un expert désigné par le Gouvernement, que toutes les embarcations peuvent être effectivement mises à l'eau dans un temps minimum.

Les conditions de cette expérience sont les suivantes :

1. Le navire doit être droit et en eau calme ;
2. Le temps est le temps requis à partir de l'instant où l'on commence l'enlèvement des étuis et capots ou toute autre opération nécessaire pour préparer les embarcations à être mises à l'eau, jusqu'au moment où la dernière embarcation ou le dernier radeau est à flot ;
3. Le nombre d'hommes employés pour toute la manœuvre ne doit pas dépasser le nombre total des canotiers embarqués en service normal ;
4. Chaque embarcation doit, lorsqu'elle est amenée, avoir au moins deux hommes à bord et contenir son équipement réglementaire au complet.

Le temps accordé pour la mise à l'eau de toutes les embarcations sera fixé par une formule dont la détermination est laissée aux soins du Gouvernement de chaque Haute Partie contractante, à charge pour lui de communiquer sa décision aux Gouvernements des autres Parties contractantes.

Embarcations et Pontons-Radeaux complémentaires.

Art. XLII. Si les embarcations de sauvetage crochées sous bossoirs n'offrent pas assez de places pour recevoir toutes les personnes présentes à bord d'un navire, on installera sur ce navire des embarcations additionnelles de l'un des types réglementaires.

Cet appoint devra porter la capacité totale des embarcations du navire au moins à la plus grande des deux valeurs suivantes :

- (a.) Capacité minimum exigée par le présent Règlement ;
- (b.) Capacité suffisante pour recevoir soixante-quinze pour cent des personnes à bord.

Le complément de places nécessaires sera assuré dans des embarcations réglementaires ou des pontons-radeaux d'un type approuvé.

Nombre minimum de Bossoirs et d'Embarcations ouvertes de la première Catégorie. — Capacité limite des Embarcations.

Art. XLIII. Le tableau ci-après indique, suivant la longueur du navire :

(A.) *Le nombre minimum de jeux de bossoirs à prévoir et qui doivent être munis chacun d'une embarcation de la première Catégorie, conformément au titre VI, Engins de Sauvetage, Article 47 de la Convention et à l'Article XLI ci-dessus ;*

(B.) *Le nombre minimum total d'embarcations*

ouvertes de la première Catégorie qui doivent être crochées sous bossoirs, conformément au même Article XLI ci-dessus ;

(C.) *La capacité minimum exigée pour l'ensemble des embarcations sous bossoirs et des embarcations complémentaires, conformément à l'Article XLII ci-dessus.*

Longueur enregistrée du Navire.		Équivalent, en pieds anglais, à	A.) Nombre minimum de Jeux de Bossoirs.	B.) Nombre minimum d'embarcations ouvertes de la première Catégorie.	C.) Capacité minimum exigée des Embarcations de Sauvetage.		
En mètres.					Mètres Cubes.	Équivalent, en pieds cubes anglais, à	
31 et au-dessous de	37	100 et au-dessous de	120	2	2	28	980
37	43	120	140	2	2	35	1.220
43	49	140	160	2	2	44	1.550
49	53	160	175	3	3	53	1.880
53	58	175	190	3	3	68	2.390
58	63	190	205	4	4	78	2.740
63	67	205	220	4	4	94	3.330
67	70	220	230	5	4	110	3.900
70	75	230	245	5	4	129	4.560
75	78	245	255	6	5	144	5.100
78	82	255	270	6	5	160	5.640
82	87	270	285	7	5	175	6.190
87	91	285	300	7	5	196	6.930
91	96	300	315	8	6	214	7.550
96	101	315	330	8	6	235	8.290
101	107	330	350	9	7	255	9.000
107	113	350	370	9	7	273	9.630
113	119	370	390	10	7	301	10.650
119	125	390	410	10	7	331	11.700
125	133	410	435	12	9	370	13.060
133	140	435	460	12	9	408	14.430
140	149	460	490	14	10	451	15.920
149	159	490	520	14	10	490	17.310
159	168	520	550	16	12	530	18.720
168	177	550	580	16	12	576	20.350
177	186	580	610	18	13	620	21.900
186	195	610	640	18	13	671	23.700
195	204	640	670	20	14	717	25.350
204	213	670	700	20	14	766	27.050
213	223	700	730	22	15	808	28.560
223	232	730	760	22	15	854	30.180
232	241	760	790	24	17	908	32.100
241	250	790	820	24	17	972	34.350
250	261	820	855	26	18	1.031	36.450
261	271	855	890	26	18	1.097	38.750
271	282	890	925	28	19	1.160	41.000
282	293	925	960	28	19	1.242	43.880
293	303	960	995	30	20	1.312	46.350
303	314	995	1030	30	20	1.380	48.750

Lorsque la longueur d'un navire dépasse 314 mètres (équivalent à 1030 pieds anglais), le Gouvernement dont il relève doit déterminer le nombre de jeux de bossoirs et d'embarcations ouvertes de la première catégorie que ledit navire devra recevoir. Copie de la

décision sera donnée aux Gouvernements des autres Parties contractantes.

Manoeuvre des Embarcations et Radeaux.

Art. XLIV. Sont admises pour la mise à l'eau d'embarcations de l'un et de l'autre bord,

soit des installations permettant de faire passer des embarcations ou radeaux d'un bord sur l'autre, soit des rangées transversales d'embarcations non placées sous bossoirs ou de radeaux, soit toute autre installation reconnue aussi satisfaisante.

Les bossoirs et autres appareils, destinés à amener les embarcations, seront établis à hauteur d'un ou de plusieurs ponts, dans des positions telles que la manœuvre des embarcations puisse s'effectuer dans des conditions satisfaisantes; ils sont interdits à l'extrémité avant du navire et dans les régions où la proximité des propulseurs pourrait constituer un danger pour les embarcations lors de leur mise à l'eau.

On ne pourra installer des embarcations à hauteur de plusieurs ponts qu'à la condition de prendre toutes mesures en vue de prévenir les avaries que des embarcations causeraient à d'autres embarcations placées au-dessous d'elles.

Si plusieurs embarcations sont desservies par un même jeu de bossoirs, des précautions doivent être prises pour que les garants restent clairs lorsqu'on les embraque.

Gilets et Bouées de Sauvetage.

Art. XLV. (1.) Les conditions à remplir par un gilet de sauvetage sont les suivantes :

— être de matière et de construction approuvées ;

— être capable de soutenir en eau douce, pendant vingt-quatre heures, sans couler, un poids de fer de 6 kilogrammes 800 (équivalant à 15 livres anglaises).

Sont prohibés les gilets dont la flottabilité est assurée au moyen de compartiments à air.

(2.) Les conditions à remplir par une bouée de sauvetage sont les suivantes :

— être, soit en liège massif, soit en toute autre matière équivalente ;

— être capable de soutenir en eau douce, pendant vingt-quatre heures, sans couler, un poids de fer d'au moins 14 kilogrammes (équivalant à 31 livres anglaises).

Sont prohibées les bouées dont le remplissage est constitué par du jone, du liège en copeaux ou en grains, ou par toutes autres substances à l'état de déchets et sans cohésion propre, ainsi que les bouées dont la flottabilité est assurée au moyen de compartiments à air nécessitant une insufflation préalable.

(3.) Le nombre minimum de bouées dont doivent être munis les navires est fixé par le tableau suivant :

Longueur de navire.		Nombre minimum de bouées.
Mètres.	Équivalent en pieds anglais à	
Au dessous de 122m	Au-dessous de 400	12
122m et au-dessous de 183m	400 et au-dessous de 600	18
183m et au-dessous de 244m	600 et au-dessous de 800	24
244m et au-dessus	800 et au-dessus	30

(4.) Toutes les bouées seront pourvues de guirlandes solidement amarrées.

Il y aura une bouée au moins, de chaque bord, qui sera pourvue d'une ligne de sauvetage longue de 27m,50 (15 brasses) au moins.

Le nombre des bouées lumineuses ne doit pas être inférieur à la moitié du nombre total des bouées de sauvetage et ne doit pas descendre au-dessous de six. Les fusées correspondantes doivent être automatiques, efficaces, et ne doivent pas s'éteindre dans l'eau; elles doivent être disposées au voisinage de leurs bouées, avec les organes de fixation nécessaires.

(5.) Toutes les bouées et tous les gilets de sauvetage doivent être installés à bord de façon à être à portée immédiate de toutes les personnes embarquées; leur position sera nettement indiquée de manière à être connue des intéressés.

Les bouées de sauvetage doivent pouvoir toujours être larguées instantanément et ne comporter aucun dispositif de fixation permanente.

Tolérances applicables aux Navires existants.

Art. XLVI. Les tolérances admises pour les navires existants et prévues à l'Article 52 de la Convention sont les suivantes :

(a.) Jusqu'au 1er janvier 1920, les embarcations et radeaux admis par l'Administration de l'un des États contractants à bord d'un navire existant pourront être acceptés respectivement au lieu des embarcations et des pontons-radeaux de sauvetage définis par la présente Convention.

(b.) Jusqu'au 1er janvier 1920, il ne sera pas exigé que les embarcations-pontons admis par application du paragraphe (a) qui précède aient leur coque et leur pont à double bordé avec tissu interposé, ni qu'elles présentent le franc-bord minimum réglementaire.

(c.) Lorsque les navires auront plus de soixante-quinze mètres (équivalant à 245 pieds anglais) et moins de cent quarante mètres

(équivalant à 460 pieds) de long, on pourra admettre, pour le nombre minimum de jeux de bossoirs, des valeurs égales aux chiffres de la colonne (B) du tableau de l'Article XLIII ci-dessus, réduits d'une unité.

Lorsque les navires auront cent quarante mètres de long ou plus (équivalant à 460 pieds), la réduction pourra être d'une unité sur chaque bord.

Ces réductions ne seront accordées que si la mise à l'eau des embarcations est convenablement assurée.

(d.) Les dispositions des Articles 42 et 49 de la Convention relatives à la mise à l'eau des embarcations de sauvetage ne seront pas applicables aux navires existants.

Canotiers brevetés.

Art. XLVII. Pour obtenir le brevet spécial de canotier prévu au Titre VI, Engins de Sauvetage, Article 54 de la Convention, le postulant doit justifier qu'il est exercé dans la manœuvre complète de mise à l'eau des embarcations de sauvetage et dans le manie- ment des avirons ; qu'il possède la connaissance et la pratique de la manœuvre des embarcations elles-mêmes ; et qu'il est, en outre, capable de comprendre les ordres relatifs au service de ces divers engins et de répondre à ces ordres.

Il y aura pour chaque embarcation ou radeau un nombre de canotiers au moins égal à celui prévu par le tableau ci-dessous :

Si l'embarcation ou le radeau porte :	Le nombre minimum de canotiers brevetés doit être de :
Moins de 61 personnes . . .	3
De 61 à 85 " . . .	4
" 86 à 110 " . . .	5
" 111 à 160 " . . .	6
" 161 à 210 " . . .	7

Et ainsi de suite à raison de 1 canotier breveté supplémentaire par 50 personnes en plus.

Personnel des Embarcations.

Art. XLVIII. Un officier, maître ou marin doit être chargé de chaque embarcation ou ponton-radeau, avoir la liste de son armement et s'assurer que les hommes placés sous ses ordres connaissent respectivement leurs postes et leurs fonctions.

A toute embarcation à moteur doit être affecté un homme sachant manœuvrer le moteur.

Un ou plusieurs officiers doivent être chargés

de veiller à ce que les embarcations, pontons-radeaux et autres engins de sauvetage soient toujours prêts à être utilisés.

Découverte et Extinction de l'Incendie.

Art. XLIX. 1. Un service permanent de rondes doit être organisé dans le but de découvrir promptement tout commencement d'incendie.

2. Tout navire doit disposer de pompes à incendie puissantes mues par la vapeur ou par toute autre énergie.

Ces pompes sont au nombre de deux pour les navires de moins de quatre mille tonnes et de trois pour les navires plus grands. Ces pompes doivent être assez puissantes pour débiter chacune une quantité d'eau suffisante par deux jets énergiques simultanés en un point quelconque du bâtiment.

Elles doivent être mises, avant l'appareillage, en état de fonctionner sans délai.

3. Les tuyautages d'incendie doivent permettre de diriger rapidement deux jets d'eau énergiques simultanés dans une région quelconque d'un entrepont habité dont les portes étanches et les postes incombustibles sont fermées.

Les manches à incendie et les tuyautages doivent être largement proportionnés et faits de matières convenables. Les raccords des tuyautages seront dans chaque entrepont installés de manière que les manches puissent s'y adapter facilement.

4. Dans tout espace occupé par le chargement, on doit pouvoir à la fois diriger deux jets d'eau énergiques et amener de la vapeur en quantité suffisante. L'adduction de vapeur n'est pas exigée sur les navires de moins de mille tonnes.

5. Des extincteurs d'incendie portatifs d'un type à fluide doivent être prévus en nombre convenable. Chaque compartiment de la tranche des machines doit en recevoir au moins deux.

Les Gouvernements des Hautes Parties contractantes pourront accepter d'autres types d'extincteurs, s'il est reconnu par un essai que les garanties présentées par ces extincteurs sont équivalentes à celles qui sont données par le type ci-dessus. Le Gouvernement qui aura accepté le type nouveau d'extincteur enverra aux Gouvernements des autres Parties contractantes une description de l'appareil et un compte rendu de l'essai.

6. Il doit y avoir à bord deux équipements composés chacun d'un casque respiratoire

et d'un fanal de sûreté Ils sont déposés en deux endroits différents.

7. Tous les engins destinés à combattre l'incendie doivent être soumis, au moins une fois chaque année, à une visite complète faite par un expert désigné par le Gouvernement.

Rôle d'Appel.

Art. L. Le rôle d'appel fixe les devoirs des divers membres de l'équipage en ce qui concerne :

- (a.) La fermeture des portes étanches, vannes, &c. ;
- (b.) L'équipement des embarcations et radeaux en général ;
- (c.) La manœuvre complète de mise à l'eau des embarcations sous bossoirs ;
- (d.) La préparation des autres embarcations et pontons-radeaux en général ;
- (e.) Le rassemblement des passagers ;
- (f.) L'extinction de l'incendie.

Le rôle d'appel fixe les fonctions que les agents du service général ont à remplir au regard des passagers en cas d'alarme. Ces fonctions comprennent notamment :

- (a.) L'alerte à donner aux passagers ;
- (b.) Le soin de leur faire revêtir et ajuster convenablement les gilets de sauvetage ;

- (c.) Leur rassemblement ;
- (d.) Le service d'ordre aux passages et aux échelles, et, d'une façon générale, tout ce qui concerne la circulation des passagers.

Le rôle d'appel prévoit les signaux spéciaux d'alerte pour l'appel de tout l'équipage aux postes d'embarcations ou d'incendie. Il doit, en outre, contenir une description sommaire de ces signaux.

Appels et Exercices d'Embarcations et d'Incendie.

Art. LI. Il doit être fait, une fois au moins par quinzaine, au mouillage ou à la mer, des appels aux postes d'embarcations et d'incendie suivis d'exercices correspondants. Mention sera inscrite de ces exercices au journal de bord ou, le cas échéant, des raisons pour lesquelles ils n'auront pu être effectués.

Les exercices d'embarcations doivent se faire en employant à tour de rôle les différents groupes d'embarcations. Les inspections et exercices doivent être conduits de manière que l'équipage possède la connaissance et la pratique des fonctions qu'il a à remplir et que toutes les embarcations et tous les pontons-radeaux du navire, ainsi que leurs appareils, soient toujours prêts à être utilisés immédiatement.

CERTIFICATS DE SÉCURITÉ.

ARTICLE LII.

Modèle de Certificat de Sécurité.

(Timbre officiel.)

(Indication de la nationalité.)

CERTIFICAT DE SÉCURITÉ

Délivré en exécution des dispositions de la

CONVENTION INTERNATIONALE POUR LA SAUVEGARDE DE LA VIE HUMAINE EN MER,

Signée à Londres, le janvier 1914.

Nom du navire.	Code international de Signaux.	Port d'attache.	Tonnage brut.

Nom(s).

Le(s) soussigné(s) certifie(nt) :

I. que le navire susmentionné a été dûment visité conformément aux dispositions de la Convention internationale susvisée ;

II. que la visite a permis de constater que les obligations imposées par ladite Convention étaient remplies en ce qui concerne :

(1.) la coque, le cloisonnement, les chaudières et les machines principales et auxiliaires

Convention, Article 17, et Règlement y annexé, Article X.	(A remplir seulement à la demande de l'armateur.)	
Longueurs comparées.	En mètres.	Équivalent en pieds anglais à
1. Du navire porteur du certificat	—	—
2. Du navire-type (Colonne C du Tableau de l'Article VIII dudit Règlement) dont le facteur de cloisonnement a été employé pour le navire porteur du certificat	—	—

(2.) les embarcations et engins de sauvetage :

.....	Embarcations pouvant recevoir	personnes.
.....	Radeaux	"	"
.....	Bouées de sauvetage.	"	"
.....	Gilets de sauvetage.		

(3.) l'installation radiotélégraphique :

	Imposé par les Articles 33 et 34 de ladite Convention.	Réalisé.
Catégorie du navire
Nombre de {	Télégraphistes de 1 ^e classe
	" " 2 ^e "
	Écouteurs brevetés

III. que, sous tous les autres rapports, le navire répond aux exigences de ladite Convention pour autant que ces exigences s'y appliquent.

Le présent certificat est délivré sous la responsabilité du Gouvernement pour valoir jusqu'au

Le(s) soussigné(s) déclare(nt) être dûment commissionné(s) aux fins des présentes par ledit Gouvernement.

Délivré à, le

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé ci-après :

Fait à Londres, le 20 janvier 1914.

VON KOERNER, etc.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention pour la sauvegarde de la vie humaine en mer conclue à la date de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés sont convenus de ce qui suit :

I. Les voyages visés à l'Article 2 de la présente Convention comprennent ceux qui s'effectuent d'un port situé dans une Colonie, une Possession ou un Protectorat où la Convention est en vigueur vers un port situé en dehors de ce pays, et inversement.

II. En ce qui concerne la ratification de la présente Convention, un délai spécial est

accordé au Gouvernement danois, qui aura le droit de la ratifier jusqu'au 1er avril 1915.

III. La présente Convention ne s'appliquera pas aux navires enregistrés ou immatriculés dans une Colonie, Possession ou un Protectorat où la Convention n'est pas en vigueur.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont dressé le présent Protocole final, qui aura la même force et la même valeur que si ses dispositions étaient insérées dans le texte même de la Convention à laquelle il se rapporte, et ils l'ont signé en un exemplaire, qui restera déposé aux archives du Gouvernement britannique et dont une copie sera remise à chaque partie.

Fait à Londres le 20 janvier 1914.

VON KOERNER, etc.

LA Conférence émet le vœu que :

En ce qui concerne la Sécurité de la Navigation :

1. Il soit recommandé au Gouvernement des États Unis et aux directeurs de la Compagnie du Canal de Suez de publier à Colon, à Panama et à Suez, au moyen d'avis donné de quatre en quatre heures, la pression barométrique avec les corrections nécessaires pour la température et la hauteur au-dessus du niveau de la mer.

2. L'attention des Gouvernements qui ont adopté les règles établies en vue de prévenir les

collisions en mer soit attirée sur la nécessité de les reviser, et en particulier en ce qui concerne :

1. Les feux des voiliers ;
 2. Les signaux destinés à indiquer la direction d'un navire par brouillard ;
 3. Les règles relatives aux navires de guerre naviguant sans feux ;
 4. La navigation à proximité de navires de guerre ;
 5. Les règles relatives aux sous-marins ;
 6. L'adaptation des feux et des signaux phoniques aux dimensions et à la vitesse des navires modernes.
3. Les administrations intéressées continuent à tenir la main à ce que la puissance des feux et des signaux phoniques, employés à bord des navires, répondent entièrement aux exigences du règlement international ayant pour objet de prévenir les abordages en mer.
4. A raison de la diversité des pratiques et des opinions en cours dans les divers pays, la question de l'adoption d'un système uniforme de commandements à la barre soit étudiée en même temps que la réforme du Règlement international ayant pour objet de prévenir les abordages en mer.
5. Dans les parages où la brume est fréquente, tous les bateaux-feux extérieurs, mouillés en des points importants, soient munis de cloches sous-marines.
6. Tout navire défini à l'Article 2 de la présente Convention lorsqu'il est de grandes dimensions, soit muni de projecteurs en vue de sauvetages et d'autres cas urgents.
7. Il ne soit pas remis de jumelles aux hommes de vigie.
8. L'on généralise, pour les officiers et hommes de vigie, les épreuves en usage en vue de s'assurer de l'acuité de leur vision et de leur faculté de percevoir les couleurs.
9. La question de savoir si les signaux de ports et de marée peuvent être rendus uniformes soit prise en considération par les divers Gouvernements.
10. Les Gouvernements des Hautes Parties contractantes envisagent la question d'intervenir auprès des compagnies de navigation et des armateurs, pour obtenir que les navires qui effectuent la traversée de l'Atlantique Nord, ne passent pas sur les bancs de Terre-Neuve pendant la période active de la pêche.
11. Les services internationaux visés aux Articles 6 et 7 de la Convention soient, si possible, établis en temps utile pour fonctionner dans les saisons 1914 et 1915.
12. La Conférence internationale au sujet

1914.

du franc-bord dont le Gouvernement britannique se propose de provoquer la réunion, aussitôt que seront achevés les études préparatoires nécessaires, traite également, si possible, des chargements de bois en pontées.

En ce qui concerne la Radiotélégraphie :

13. Les Gouvernements des États contractants fassent les diligences nécessaires auprès de la Commission météorologique internationale pour que celle-ci envisage l'augmentation du nombre des stations pouvant envoyer des avis météorologiques aux navires en mer, en donnant à ces stations la position la mieux appropriée.

14. Suivant les vœux de la Conférence internationale de l'Heure tenue à Paris en 1912 :

1. Il soit organisé un service météorologique de radiotélégraphie s'accordant avec les dispositions de l'Article 45 du Règlement annexé à la Convention radiotélégraphique de Londres ;

2. Les navires à voile et à vapeur faisant des voyages de long cours soient pourvus d'une installation leur permettant la réception des signaux horaires et météorologiques.

15. L'attention des Gouvernements des États contractants soit attirée sur l'intérêt qu'il y aurait à ce qu'ils fissent leurs efforts pour réduire les délais de mise en service prévus par l'Article 38 de la présente Convention pour l'installation des appareils radiotélégraphiques et le recrutement des télégraphistes pour les navires de la première et de la deuxième catégories, ainsi que ceux prévus par le même Article pour l'installation desdits appareils, le recrutement des télégraphistes et l'établissement d'une écoute permanente à bord des navires de la deuxième et de la troisième catégories.

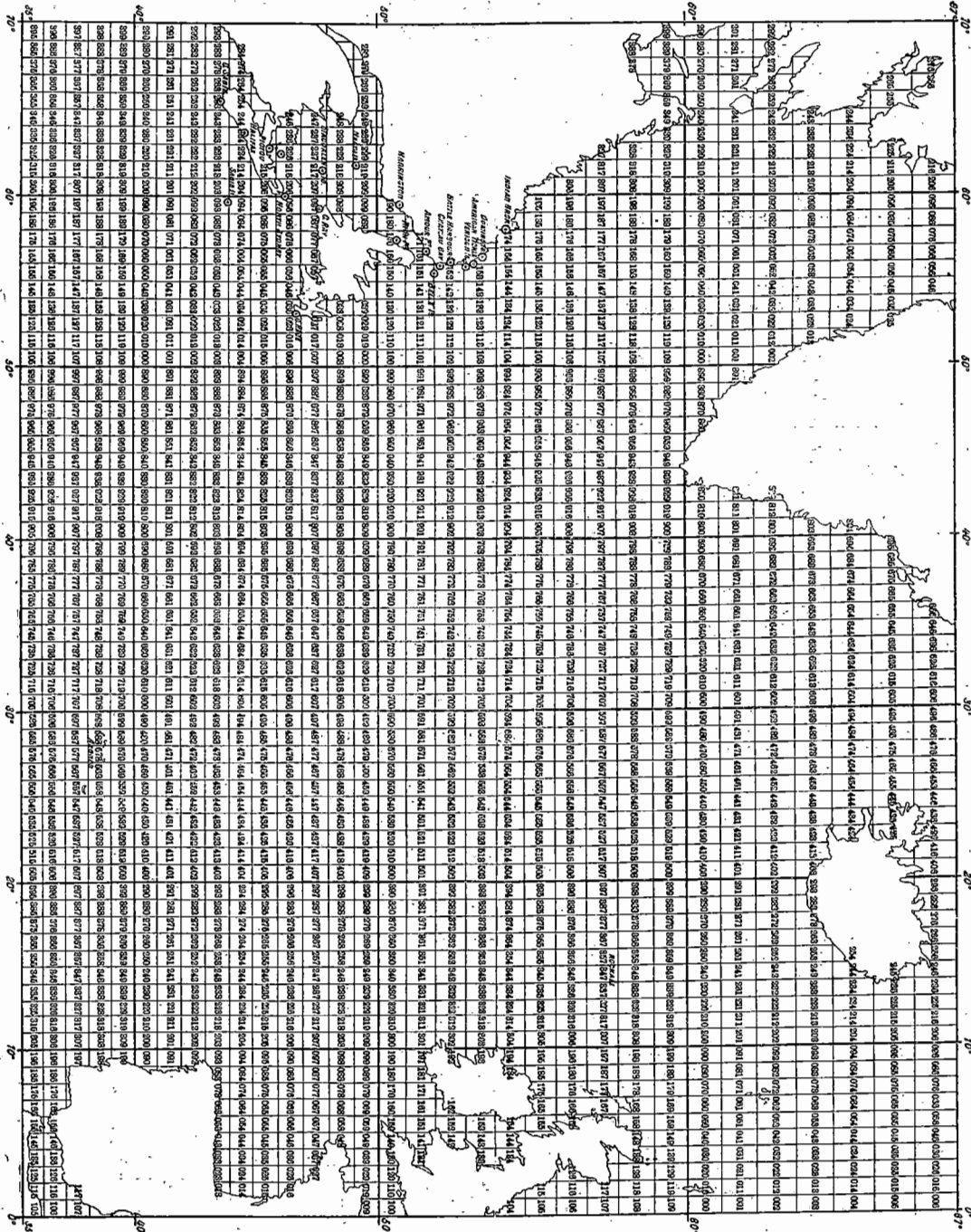
En ce qui concerne les Engins de Sauvetage :

16. L'attention de chacun des Gouvernements des États contractants soit attirée sur l'intérêt qu'il y aurait à assurer le plus tôt possible l'application des mesures indiquées dans la Convention au sujet de la manœuvre et des exercices d'embarcation et des exercices d'incendie, ainsi que des mesures propres à prévenir, à découvrir et à éteindre les incendies.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont décidé que les vœux ci-dessus émis seraient annexés au Protocole final afin qu'il y fût fait tel droit que de raison.

Fait à Londres, le 20 janvier 1914.

VON KOERNER, etc.

Cross-sections of the North Atlantic Ocean
 A large portion of the North Atlantic Ocean

28 December 1914. BESCHIKKING van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van zijne beschikking van 24 Juli 1908 houdende vaststelling van eene instructie voor de directeuren van en de hoofdamtbenaren en beamtten aan de Rijkslandbouwproefstations en voor het college van directeuren.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel ;

Gelet op art. 9 van het Koninklijk besluit van 10 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 124), tot regeling van den dienst der Rijkslandbouwproefstations;

Gezien de beschikking van zijnen ambtsvoorganger van 24 Juli 1908, Directie van den Landbouw, n°. 6348, afdeling Laboratoria en Algemeene Zaken, houdende vaststelling van de instructie voor de directeuren van en de hoofdamtbenaren en de beamtten van de Rijkslandbouwproefstations en voor het college van directeuren ;

Heeft goedgevonden te bepalen :

1. dat het opschrift van bovengenoemde instructie zal worden gelezen als volgt :

„Instructie voor de directeuren van en de amtbenaren en de beamtten aan de Rijkslandbouwproefstations, en voor het college van directeuren.” ;

2. dat, waar in bovengenoemde instructie wordt gesproken van „hoofdamtbenaar” of „hoofdamtbenaren”, zal worden gelezen : „ambtenaar” of „amtbenaren” ;

3. dat de navolgende artikelen van meergenoemde instructie worden gewijzigd als volgt :

„Art. 4. Vóór den 15den van iedere maand wordt door den directeur aan den directeur-generaal en de commissie van advies, bedoeld in art. 17 van het Koninklijk besluit van 10 Mei 1911 (*Staatsblad* n°. 124) tot regeling van den dienst der Rijkslandbouwproefstations, ingezonden een staat, volgens door den directeur-generaal vast te stellen model, bevattende :

a. eene korte vermelding van de loopende landbouwkundige onderzoeken en proefnemingen, in de vorige maand verricht, bedoeld in bovengenoemd Koninklijk besluit onder art. 36, sub a ;

b. het aantal, de soort, enz. der in de vorige maand behandelde monsters, betrekking hebbende op de onderzoeken, bedoeld in meergenoemd Koninklijk besluit onder art. 36, sub b ;

c. eene beknopte opgave van de uitkomsten van het onderzoek der monsters, in de vorige maand genomen ter uitvoering van art. 36, sub c, van meergenoemd besluit.

Art. 5. Jaarlijks wordt door den directeur aan den directeur-generaal ingezonden :

a. vóór 1 April eene ontwerp-begrooting van de uitgaven en inkomsten der onder zijn beheer staande inrichting voor het volgend jaar, volgens door den directeur-generaal vast te stellen modellen ; hieraan zal voor zooveel noodig afzonderlijk worden toegevoegd eene voorloopige raming met toelichting van de kosten verbonden aan de in het volgend jaar te verrichten landbouwkundige onderzoeken en proefnemingen ;

b. vóór 1 Juli een algemeen verslag over het voorafgaand tijdvak van 1 Juni tot en met 31 Mei, omvattende :

1. korte mededeelingen omtrent de sedert het vorige tijdvak afgelopen of in gang zijnde landbouwkundige onderzoeken en proefnemingen, bedoeld in meergenoemd Koninklijk besluit onder artikel 36, sub a ;

2. een beredeneerd verslag over de onderzoeken, bedoeld in meergenoemd Koninklijk besluit onder artikel 36, sub b en c, ingericht volgens de door den directeur-generaal te geven voorschriften.

Art. 11. Hij begeeft zich in geval van brand in de omgeving van de onder zijn beheer bestaande inrichting naar het Rijkslandbouwproefstation en neemt de maatregelen, welke de omstandigheden noodzakelijk maken.

Art. 31. Hij begeeft zich in geval van brand in de omgeving van de inrichting waaraan hij is verbonden, naar het Rijkslandbouwproefstation, ten einde den directeur bij het nemen van maatregelen ter zijde te staan.

Art. 46. De voorzitter van het college van directeuren brengt jaarlijks, vóór 1 Juli, aan den directeur-generaal een beredeneerd verslag uit over de appèl-onderzoeken, ingericht volgens de door den directeur-generaal te geven voorschriften.

Dit verslag loopt telken male over het tijdvak van 1 Juni tot en met 31 Mei.

Art. 47. De toegang tot de dienstlokalen is aan personen die niet ambtelijk in betrekking staan tot het betreffende Rijkslandbouwproefstation niet geoorloofd, dan met toestemming van den directeur of diens plaatsvervanger.” ;

4. dat bovenstaande wijziging van de voormelde instructie in werking zal treden op 1 Januari 1915 ;

5. dat het vóór 1 Juli 1915 in te zenden algemeen verslag, bedoeld in art. 5, onder b, zal loopen over het tijdvak van 1 Januari 1914 tot en met 31 Mei 1915.

's Gravenhage, 28 December 1914.

De Minister voornoemd, POSTHUMA.

29 December 1914. **BESLUIT**, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 Juli 1912 (*Staatsblad* n°. 240); en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 617.

29 December 1914. **BESLUIT**, tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente 's-Hertogenbosch van 11 December 1914, strekkende tot aankoop van eenige machines met toebehooren, voor een gemeentelijk electriciteits-provisorium. S. 618.

Geschorst tot 1 Juli 1915.

29 December 1914. **BESLUIT**, houdende vaststelling van nieuwe bepalingen omtrent het toekennen van premieën voor het dooden van zeehonden binnen het watergebied van het Rijk.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 24 December 1914, n°. 7347, afdeling Nijverheid;

Overwegende, dat het wenschelijk is nieuwe bepalingen vast te stellen omtrent het toekennen van premieën voor het dooden van zeehonden binnen het watergebied van het Rijk;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van 1 Januari 1915 te bepalen:

Art. 1. Voor het dooden van zeehonden binnen het watergebied van het Rijk wordt eene premie toegekend: van f 3 per zeehond.

De aandacht van hen, die zich met het dooden van zeehonden door middel van een schietgeweer bezighouden, wordt er op gevestigd, dat zij voor het met zich voeren van zoodanig wapen voorzien moeten zijn van eene machtiging daartoe van Onzen Commissaris in de provincie hunner woonplaats, als bedoeld in art. 3, sub 9, der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 81), of van eene buitengewone machtiging krachtens art. 26 van de Jagtwet.

2. Tot het verkrijgen van de premie wendt de belanghebbende zich met den gedooden zeehond tot den burgemeester van een der aan de Noordzee, de Zuiderzee, de Waddenzee, der Dollard, de Lauwerzee, de Zuidhollandsche of Zeeuwsche stroomen of de Zuidhollandsche benedenrivieren gelegen gemeenten of tot den door den burgemeester daartoe in zijne gemeente aangewezen persoon.

Van iedere aanwijzing, als in het vorige lid bedoeld, en van iedere verandering in zoodanige aanwijzing doet de burgemeester onver-

wijld mededeeling aan Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

3. In tegenwoordigheid van den burgemeester of van den door hem aangewezen persoon worden van den gedooden zeehond de voorvinnen afgesneden, waarop aan den aanbieder van den zeehond eene verklaring wordt afgegeven, opgemaakt volgens het bij dit besluit behorende model I.

Voor gedooide zeehonden, welke bij het vertoonen de voorvinnen of een der voorvinnen missen, worden geene verklaringen, als in het voorgaande lid bedoeld, afgegeven.

De gedooide zeehond, ontdaan van de voorvinnen, blijft ter beschikking van den aanbieder.

4. Aan de secretarie der gemeente, waarin de verklaring is afgegeven, kan het bedrag der premie worden in ontvangst genomen, tegen afgifte der verklaring en na onderteekening van het daarop gestelde bewijs van ontvangst door den belanghebbende, wiens handteekening, indien het te ontvangen bedrag f 10 te boven gaat, over een plakzegel van 5 cent moet worden gesteld.

Wegens de afgifte der verklaring en de uitbetaling der premie mogen geen andere kosten worden geheven dan voor het plakzegel.

5. De premieën worden als regel bij voorschot uit de gemeentekas betaald. Ter terugbekoming van de uitbetaalde premie(n) zendt de burgemeester eene voorschotdeclaratie, volgens model II in tweevoud, aan Onzen voornoemden Minister, vergezeld van de desbetreffende verklaring(en).

Aan den burgemeester kunnen voor de betaling der premieën van Rijkswegen gelden ter goede rekening worden verstrekt.

6. Indien blijkt, dat ter verkrijging van premieën bedrieglijke middelen zijn aangewend, wordt de premie niet uitgekeerd en zal de bedrieglijke handelwijze ter kennis worden gebracht van den betrokken Officier van Justitie, opdat deze, zoo daartoe termen zijn, tegen den schuldige eene strafvervolgning kunne aanhangig maken.

7. De burgemeesters, die eene verklaring wegens het dooden van zeehonden hebben afgegeven, of de daartoe door hen aangewezen personen, houden hiervan aanteekening op een staat, ingericht volgens het bij dit besluit behorend model III.

Binnen tien dagen na afloop van ieder kwartaal worden de aldus bijgehouden staten aan Onzen voornoemden Minister gezonden.

8. Ons besluit van 21 Mei 1900, n°. 91, wordt ingetrokken.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, 29 December 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

MODEL I.
(Stempel der gemeente.)

VERKLARING.

N^o. der verklaring volgens den kwartaalstaat.

I.

De ondergeteekende te verklaart, dat hem heden van beroep te is zijn getoond gedooide zeehond(en) en dat in zijne tegenwoordigheid de voorvinnen van de(n) zeehond(en), welke bij de aanbieding alle aanwezig waren, zijn verwijderd.

De zeehond(en) ^{is} zijn volgens verklaring van den aanbieder gevangen Afgegeven te den 19... (onderteekening)

II.

1) De ondergeteekende, burgemeester van verklaart, dat onderteekenaar van bovenstaande verklaring, door hem is aangewezen tot het controleren van ter verkrijging van premieën aangeboden gedooide zeehonden.

(onderteekening)

III.

De ondergeteekende verklaart te hebben ontvangen de premie wegens het dooden van bovenbedoelde zeehond(en) tot een bedrag van gulden (*f*).

den (onderteekening)

1) Door te halen, indien de verklaring door den burgemeester wordt afgegeven.

Behoort bij Koninklijk besluit van 29 December 1914, n°. 35.

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

MODEL II.

VOORSCHOTDECLARATIE

van burgemeester van wegens betaalde premie voor gedooide zeehonden, volgens de aan deze declaratie gehechte verklaring(en).

Aantal zeehonden.	N ^o . der verklaring.	Betaalde premie.

De ondergeteekende verklaart deze declaratie deugdelijk en onvergolden tot een bedrag van den (onderteekening)

Behoort bij Koninklijk besluit van 29 December 1914, n°. 35.

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

MODEL III.

19.....

Gemeente

STAAT,

aanwijzende de gedurende het kwartaal afgegeven verklaringen tot het verkrijgen van premieën voor gedooide zeehonden.

Volgnummer.	Datum van afgifte.	Afgegeven ten behoeve van	Aantal zeehonden waarop de verklaring betrekking heeft.	Plaats waar de zeehonden zijn gedood.	Bijzonderheden.

Gezien de Burgemeester van Opgemaakt door te den

Behoort bij Koninklijk besluit van 29 December 1914, n°. 35.

Mij bekend,

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

30 December 1914. WET, tot wijziging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1913. S. 619.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Tengevolge hiervan wordt het totaal van de Iste Afdeeling verhoogd met *f* 4100; dat van de IIde Afdeeling verminderd met *f* 10,000; dat van de IVde Afdeeling verhoogd met *f* 5000; dat van de Vde Afd. verhoogd met *f* 21,000; dat van de VIde Afdeeling verhoogd met *f* 5200; dat van de VIIde Afdeeling verminderd met *f* 13,800; dat van de VIIIste Afdeeling verminderd met *f* 16,000; dat van de IXde Afdeeling verhoogd met *f* 4000, en dat van XIde Afdeeling verhoogd met *f* 500.

30 December 1914. WET, houdende nadere wijziging van de wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 268) tot wijziging van de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 161), houdende wijziging van artikel 22 der Beroepswet. S. 620.

Bijl. 2^e Kamer 1914/1915, n°. 238, 1—4.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 401—402.

Bijl. 1^e Kamer 1914/1915, n°. 238.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 93.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat nadere wijziging der wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 268) tot wijziging van de wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 161), houdende wijziging van artikel 22 der Beroepswet, wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. In het enig artikel der wet van 24 Juli 1908 (*Staatsblad* n°. 268) tot wijziging der wet van 5 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 161), houdende wijziging van artikel 22 der Beroepswet, zooals eerstgenoemde wet werd gewijzigd bij de wet van 28 December 1911 (*Staatsblad* n°. 374), worden de cijfers „1911” en „1912” telkens gelezen : „1914” en „1915”.

Art. II. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 30sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie, B. ORT.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

(*Uitgeg.* 31 Dec. 1914.)

30 December 1914. WET, tot verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegroting over het dienstjaar 1914. S. 621.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd, wordt de omschrijving van een artikel gewijzigd en wordt een artikel ingevoegd.

Tengevolge hiervan wordt verhoogd het totaal van de IIde afdeeling met *f* 24,150; dat der IIIde afdeeling met *f* 3,058,364; dat der IVde afdeeling met *f* 170,900 en dat der VIde afdeeling met *f* 25,350 en het totaal van het Vde Hoofdstuk met *f* 3,278,764.

30 December 1914. WET, tot vaststelling van de begroting van inkomsten en uitgaven van het Bouwfonds voor het Departement van Binnenlandsche Zaken voor het dienstjaar 1915. S. 622.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens de wet van den 13den Juli 1914 (*Staatsblad* n°. 325) eene afzonderlijke begroting van inkomsten en uitgaven van het Bouwfonds voor het Departement van Binnenlandsche Zaken voor het jaar 1915 bij de wet behoort te worden vastgesteld, te weten enz.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. I. De begroting van uitgaven van het Bouwfonds voor het Departement van Binnenlandsche Zaken voor het dienstjaar 1915 wordt vastgesteld op de som van *f* 3,023,475.

Art. II. Tot dekking der uitgaven in het vorig artikel bedoeld, wordt aangewezen :

a. Bijdrage van *f* 1,260,000 beschikbaar gesteld bij het Vde Hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1915 ;

b. toevallige baten, welke uit de stichting en afwerking van de bij deze wet bedoelde gebouwen kunnen voortvloeien ;

c. voorschot uit 's Rijks schatkist tot voorloopige dekking van de uitgaven bedoeld in Artikel I boven de inkomsten bedoeld onder a en b van dit artikel.

30 December 1914. WET, tot wijziging en aanvulling van de „Bevorderingswet voor de zeemacht 1902” (wet van 9 Juni 1902, *Staatsblad* n°. 86). S. 623.

Bijl. 2^e Kamer 1913/1914, n°. 320, 1—4 ; 1914/1915, n°. 66, 1—5.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 323—326.

Bijl. 1^e Kamer 1914/1915, n°. 66.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 94.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de „Bevorderingswet voor

de zeemacht 1902" (wet van 9 Juni 1902, *Staatsblad* n°. 86) zooals deze is gewijzigd bij de wetten van 2 Januari 1905, *Staatsblad* n°. 3, en 5 December 1908, *Staatsblad* n°. 348, op-nieuw op sommige punten te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De „Bevorderingswet voor de zeemacht 1902" wordt gewijzigd en aangevuld als in de hierna volgende paragrafen is aangegeven:

§ a. Het eerste en het tweede lid van artikel 3 worden gelezen als volgt:

Waar in deze wet gesproken wordt van „actieve bodems" worden bedoeld alle bij de zeemacht in dienst zijnde schepen of vaartuigen, mits niet in dienst opgelegd.

Waar gesproken wordt van „actieve oorlogsbodems" worden bedoeld alle in dienst zijnde oorlogsschepen of vaartuigen, mits niet in dienst opgelegd, welke voor verdediging buiten de zeegaten zijn bestemd, zoomede pantserbooten en mijnenleggers van meer dan 400 ton waterverplaatsing.

§ b. In artikel 8 worden de woorden „adelborsten der eerste klasse" vervangen door „luitenants ter zee der derde klasse".

§ c. In artikel 9 worden de woorden „adelborst der eerste klasse" vervangen door „luitenants ter zee der derde klasse".

§ d. In artikel 9a wordt het voorkomende onder a vervangen door:

a. den rang van luitenant ter zee der tweede klasse zes jaren bekleed en daarvan ten minste drie jaren gediend hebben op actieve bodems, geen instructieschepen uitsluitend bestemd voor diensten in een haven of op eene reede, en geen wacht- of logementschepen;

b. op de sub a bedoelde actieve bodems ten minste twee jaren buitengaats gediend hebben;

De in dit artikel bestaande bepalingen onder de letters b en c worden aangeduid respectievelijk onder de letters c en d.

§ e. Artikel 10 wordt vervangen door een nieuw artikel 10, luidende:

De luitenants ter zee der eerste klasse moeten, om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen:

a. vier jaren dien rang bekleed hebben;

b. in dien rang ten minste twee jaren op actieve oorlogsbodems gediend hebben;

c. in hun diensttijd als officier ten minste zes jaren buitengaats gediend hebben op actieve bodems als bedoeld sub a van artikel 9a dezer wet;

d. in dien rang op alleszins voldoende wijze gedurende ten minste één jaar de betrekking

van eerste-officier of van bevelhebber op actieve bodems of in daarmede door Ons gelijk te stellen maritieme inrichtingen vervuld hebben.

De kapitein-luitenants ter zee moeten, om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen:

a. twee jaren dien rang bekleed hebben;

b. in dien rang of in den naast voorgaanden rang op alleszins voldoende wijze gedurende ten minste één jaar de betrekking van eerste-officier en gedurende ten minste één jaar de betrekking van bevelhebber op actieve bodems of in daarmede door Ons gelijk te stellen maritieme inrichtingen vervuld hebben, met dien verstande, dat de tijd van eerste-officier, onmiddellijk aansluitende aan dien van bevelhebber over denzelfden bodem, voor ten hoogste zes maanden in mindering kan komen van den geëischten tijdsduur van het bevel.

De kapiteins ter zee moeten, om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen:

a. twee jaren dien rang bekleed hebben;

b. op alleszins voldoende wijze het bevel gevoerd hebben,

1°. onafgebroken gedurende ten minste één jaar op een actieven oorlogsbodem, in een der rangen van kapitein-luitenant ter zee of luitenant ter zee der eerste klasse;

2°. onafgebroken gedurende ten minste anderhalf jaar op een actieven oorlogsbodem of over een vereenigde scheepsmacht, als hoofd-officier, met dien verstande, dat de tijd van eerste-officier, onmiddellijk aansluitende aan dien van bevelhebber over denzelfden bodem, voor ten hoogste zes maanden in mindering kan komen van den geëischten tijdsduur van het bevel;

3°. onafgebroken gedurende ten minste één jaar op een actieven oorlogsbodem of over een vereenigde scheepsmacht, in den rang van kapitein ter zee.

Wanneer een hoofdofficier ten gevolge van uitdienststelling of indienstoplegging van den actieven oorlogsbodem, waarover door hem het bevel werd gevoerd, niet ten volle heeft voldaan aan den eisch van onafgebroken bevelvoering, zal te zijnen aanzien van dezen eisch kunnen worden afgeweken. Mede kan van dezen eisch worden afgeweken ingeval tijdelijke onderbreking heeft plaats gehad en het bevel voor den duur dier onderbreking gevoerd werd door den eerste-officier.

De schouten-bij-nacht moeten twee jaren dien rang bekleed hebben om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen.

Voor officieren, geplaatst of gedetacheerd bij den torpedodienst of den onderzeedienst en als zoodanig deel uitmakende van de be-

manning van torpedobooten of onderzeebooten, wordt de tijd dezer plaatsing of detachering niet geteld voor diensten als bevelhebber, in deze wet bedoeld, en voor de helft in rekening gebracht voor de diensten, bedoeld in het eerste lid sub *b* en *c* van dit artikel en in artikel 9a.

§ *f*. Het eerste lid van artikel 11 vervalt.

Het tweede, derde en vierde lid van dit artikel worden respectievelijk eerste, tweede en derde lid.

§ *g*. In het eerste lid van artikel 12 worden de woorden „twee jaren op actieve oorlogsbodems, waarvan één jaar buitengaats”, vervangen door „één jaar op actieve oorlogsbodems en één jaar buitengaats”.

In het tweede lid van dit artikel worden tusschen de woorden „daarvan” en „drie” ingevoegd de woorden „één jaar op actieve oorlogsbodems en”.

In het derde lid van dit artikel worden de woorden „dirigeerend officier” vervangen door het woord „hoofdofficier”.

§ *h*. Artikel 13 vervalt.

§ *i*. In het eerste lid van artikel 14 worden de woorden „adjunct-administrateurs” vervangen door „officieren van administratie der derde klasse”.

In het tweede lid van dit artikel worden de woorden „adjunct-administrateur” vervangen door „officier van administratie der derde klasse”.

In het vijfde lid van dit artikel worden de woorden „inspecteurs van administratie” vervangen door „hoofdofficieren van administratie der tweede klasse”.

§ *j*. Aan artikel 15 wordt als nieuw eerste en tweede lid toegevoegd:

Om tot het examen voor officier-machinist der tweede klasse te worden toegelaten wordt vereischt een diensttijd als officier-machinist der derde klasse van ten minste één jaar, terwijl ten minste twee jaren moeten verlopen zijn sedert het met gunstigen uitslag afleggen van het examen voor laatstgenoemden rang.

Om tot den rang van officier-machinist der tweede klasse bevorderd te kunnen worden, moeten de officieren-machinist der derde klasse voldoen aan de volgende eischen:

a. den rang van officier-machinist der derde klasse drie jaren bekleed en daarvan ten minste twee jaren op actieve oorlogsbodems gediend hebben;

b. in alle opzichten voldaan hebben als chef van de wacht onder stoom op een schip met een vermogen grooter dan 4000 indicateurpaardenkracht of als hoofd der machinekamer op eenig vaartuig met een vermogen van 1000 indicateurpaardenkracht of meer;

c. het examen voor den rang van officier-machinist der tweede klasse met voldoende uitslag hebben afgelegd.

De bestaande leden van dit artikel worden respectievelijk derde, vierde, vijfde en zesde lid.

Het nieuw vijfde lid van dit artikel wordt gelezen:

De hoofdofficieren-machinist der tweede klasse moeten ten minste twee jaren dien rang bekleed hebben om voor bevordering in aanmerking te kunnen komen.

§ *k*. In het tweede lid van artikel 16 worden tusschen de woorden „actieve” en „oorlogsbodems” ingevoegd de woorden „bodems en”.

§ *l*. Het eerste en tweede lid van artikel 17 worden gelezen als volgt:

Luitenants ter zee der derde klasse en officieren van administratie der derde klasse worden door Ons bevorderd naar ouderdom van rang.

Onverminderd de voor bevordering gestelde eischen zullen de luitenants ter zee der derde klasse en de officieren van administratie der derde klasse uiterlijk na een diensttijd van vier jaren in hunnen rang worden bevorderd.

In het derde lid van dit artikel vervallen de woorden „, uitgezonderd de apothekers der tweede klasse,”.

§ *m*. Het tweede lid van artikel 18 wordt gelezen:

De bevordering tot vice-admiraal, schoutbij-nacht, inspecteur van den geneeskundigen dienst, hoofdofficier van gezondheid der eerste en der tweede klasse, kolonel en luitenant-kolonel der mariniers, hoofdofficier van administratie der eerste en der tweede klasse en hoofdofficier-machinist der eerste en der tweede klasse geschiedt door Ons bij keuze.

§ *n*. In het eerste lid van artikel 20 worden de woorden „militairen zeedienst”, voorkomende onder *b*, vervangen door het woord „krijgsdienst”.

§ *o*. In het eerste en derde lid van artikel 21 wordt het woord „zeedienst” vervangen door „krijgsdienst”.

In het vierde lid van dit artikel worden de woorden „militaire zeedienst” vervangen door het woord „krijgsdienst”.

§ *p*. In het tweede lid van artikel 29 worden de woorden „militairen zeedienst” vervangen door het woord „krijgsdienst”.

Overgangsbepalingen.

2. § *a*. De kapiteins ter zee, die vóór 1 Januari 1906 den rang van luitenant ter zee der eerste klasse hebben bereikt, behoeven om voor bevordering tot hooger rang in aan-

merking te komen, niet voldaan te hebben aan den in het derde lid van artikel 10, sub *b* 1° gestelden eisch.

De kapiteins ter zee, die vóór 1 Januari 1912 den rang van kapitein-luitenant ter zee hebben bereikt, behoeven, om voor bevordering tot hooger rang in aanmerking te komen, mede niet voldaan te hebben aan den in het derde lid van artikel 10, sub *b* 2° gestelden eisch.

Van de kapitein-luitenants ter zee, die vóór 1 Januari 1906 den rang van luitenant ter zee der eerste klasse hebben bereikt, wordt in stede van den in het tweede lid van artikel 10 sub *b* geëischten dienstdag als eerste-officier, gevorderd een dienstdag als zoodanig van ten minste zes maanden. Deze tijd kan niet in mindering komen van den in hetzelfde lid van dat artikel geëischten dienstdag als bevelhebber.

De luitenants ter zee der eerste klasse, die vóór 1 Januari 1906 tot dien rang werden bevorderd, kunnen voor bevordering tot kapitein-luitenant ter zee in aanmerking komen, wanneer zij voldaan hebben aan de eischen, gesteld in het tot nu toe van kracht zijnde artikel 10 van de „Bevorderingswet voor de zeemacht 1902”, hetwelk bij deze wet wordt vervangen.

De bepalingen van het eerste, derde en vierde lid zijn mede van toepassing op de officieren die op of na 1 Januari 1906 den rang van luitenant ter zee der eerste klasse hebben bereikt, doch die op grond van hun ouderdom van rang, in de ranglijst plaats namen tusschen de luitenants ter zee der eerste klasse, die vóór dien datum tot dien rang werden bevorderd.

De tijd, gedurende welken door officieren vóór de inwerkingtreding van deze wet het bevel is gevoerd over kanonneerbooten en andere lichte vaartuigen, telt niet mede bij den geëischten tijdsduur van het bevel over actieve bodems.

§ *b*. Voor de luitenants ter zee der derde klasse, de hoofdofficieren van gezondheid der tweede klasse, de hoofdofficieren van administratie der tweede klasse, de officieren van administratie der derde klasse, de hoofdofficieren-machinist der tweede klasse en de officieren-machinist der derde klasse wordt de tijd, gedurende welken zij vóór de inwerkingtreding van deze wet gediend hebben respectievelijk als adelborst der eerste klasse, dirigeerend officier van gezondheid der tweede klasse, inspecteur van administratie, adjunct-administrateur, inspecteur van den Marine-Stoomvaartdienst met den rang van kapitein-luitenant ter zee en hoofdmachinist gerekend als te zijn doorgebracht onderscheidenlijk in de rangen in volgorde in den aanhef van dit artikel genoemd.

§ *c*. Voor de luitenants ter zee der derde klasse en de officieren van administratie der derde klasse, die benoemd werden respectievelijk tot adelborst der eerste klasse en adjunct-administrateur, rekt de dienstdag, gevorderd bij artikel 9 en het tweede lid van artikel 14 der „Bevorderingswet voor de zeemacht 1902” van den datum, waarop zij tot een der laatst, genoemde rangen werden benoemd.

§ *d*. Voor de officieren-machinist der derde klasse, die het examen voor den rang van hoofdmachinist met gunstigen uitslag hebben afgelegd, wordt dit examen aangemerkt als het examen voor officier-machinist der derde klasse.

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 30sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.
(Uitgeg. 3 Jan. 1915.)

30 December 1914. WET, houdende wijziging der wet van 12 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 104) tot regeling van :

1°. de bevordering en het ontslag van de officieren der Koninklijke Nederlandsche Marine-Reserve;

2°. de pensionneering van officieren, onderofficieren en minderen der Koninklijke Nederlandsche Marine-Reserve en van hunne weduwen en kinderen. S. 624.

Bijl. 2° Kamer 1914/1915, n°. 217, 1—5.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 323.

Bijl. 1° Kamer 1914/1915, n°. 217.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 94.

WIJ WILHELMINA, ENZ., doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de wet van 12 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 104) tot regeling van 1°. de bevordering en het ontslag van de officieren der Koninklijke Nederlandsche Marine-Reserve; 2°. de pensionneering van officieren, onderofficieren en minderen der Koninklijke Nederlandsche Marine-Reserve en van hunne weduwen en kinderen, zooals die is gewijzigd bij de wetten van 21 Maart 1896 (*Staatsblad* n°. 50), 31 December 1896 (*Staatsblad* n°. 258) en 9 April 1897 (*Staatsblad* n°. 83), opnieuw op enkele punten te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De in artikel 22 der wet bedoelde staat, aangevende het bedrag der pensioenen, wordt vervangen door den staat, welke bij deze wet is gevoegd.

2. Het eerste lid van artikel 26 wordt na de woorden „vijf en zeventig gulden” gelezen: „voor hoofdmachinisten, machinisten en adjunct-machinisten met acht en twintig gulden, voor de overige onderofficieren met een rang, boven dien van korporaal met een en twintig gulden en voor korporaals en militairen beneden dien rang met twaalf gulden vijftig cent. De toekenning dezer verhooging geschiedt naar den rang of stand, volgens welken het pensioen wordt verleend”.

3. Deze wet wordt geacht te zijn in werking getreden met 1 Augustus 1914.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 30sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.
(Uitgeg. 3 Jan. 1915.)

STAAT van het bedrag der pensioenen van de officieren, onderofficieren en mindere schepelingen der Koninklijke Nederlandsche Marine Reserve en der pensioenen van hunne weduwen en kinderen.

Rangen, standen en betrekkingen.	Bedrag van het jaarlijksch pensioen		Bedrag van het jaarlijksch pensioen der weduwen en kinderen.
	ingeval het pensioen wordt verleend krachtens art. 14 sub 10 voor elk dienstjaar.	ingeval het pensioen wordt verleend krachtens art. 14 sub. 20.	
Luitenant ter zee der 1ste klasse	f 10.—	f 1,500.—	f 600.—
Buitengewoon luitenant ter zee der 1ste klasse	—	1,500.—	600.—
Luitenant ter zee der 2de klasse	9.—	1,000.—	—
Adelborst der 1ste klasse	—	900.—	450.—
Buitengewoon adelborst	—	700.—	—
Hoofdmachinist	8.—	750.—	400.—
Machinist	7.—	650.—	350.—
Adjunct-machinist	—	500.—	275.—
Leerling-machinist	—	300.—	140.—
Sergeant-machinedrijver	6.—	360.—	200.—
Korporaal-machinedrijver der 1e klasse	5.—	320.—	180.—
Korporaal-machinedrijver der 2e klasse	—	300.—	170.—
Stoker-ollieman	—	250.—	140.—
Stoker der 1ste klasse	—	250.—	140.—
Stoker der 2de klasse	4.—	200.—	110.—
Matroos	—	200.—	110.—
Torpedist	—	200.—	110.—

30 December 1914. WET, tot nadere wijziging en aanvulling van het zesde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 625.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd en wordt een artikel toegevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der Iste onderafdeeling van de Iste afdeeling verminderd met f 27,900; dat der IIde onderafdeeling van die afdeeling verminderd met f 278,064.42³; dat der IIIde onderafdeeling van die afdeeling verhoogd met f 300,544.42⁵; dat der IVde onderafdeeling van die afdeeling verhoogd met f 2300 en dat der Vde onderafdeeling van die afdeeling verhoogd met f 8340, terwijl het totaal van de Iste afdeeling wordt verhoogd met f 5220.

Het totaal der Iste onderafdeeling van de 2de afdeeling wordt verminderd met f 7980; dat der IIde onderafdeeling van die afdeeling met f 1240, en dat der IIIde onderafdeeling van die afdeeling verhoogd met f 4000, terwijl het totaal der 2de afdeeling wordt verminderd met f 5220.

30 December 1914. WET, houdende verhooging van het elfte hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 626.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal van de IIIde afdeeling en het eindcijfer van dat hoofdstuk verhoogd met f 13,250.

30 December 1914. WET, tot wijziging van inkomsten en uitgaven van het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen, voor het dienstjaar 1914. S. 627.

30 December 1914. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van den aanleg van eene spoorweghaven te Leeuwarden. S. 628.

30 December 1914. WET, tot verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. (Verschillende onderwerpen.) S. 629.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd.

Tengevolge hiervan wordt verhoogd het totaal der IIde afdeeling met f 95,300; dat der IIIde afdeeling met f 1,286,608.83; dat der IVde afdeeling met f 8000; dat der Vde afdeeling met f 4,500; dat der VId afdeeling met f 2,500, en

dat der VIIde afdeeling met *f* 4,000, terwijl het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913 wordt verhoogd met *f* 1,400,908.33.

30 December 1914. WET, houdende wettelijke voorziening naar aanleiding van het Koninklijk besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514). S. 630.

Bijl. 2° Kamer 1914/1915, n°. 231, 1—8.

Hand. id. 1914/1915, *blad.* 357—370.

Bijl. 1° Kamer 1914/1915, n°. 231.

Hand. id. 1914/1915, *blad.* 94—106.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is wettelijke voorziening te treffen naar aanleiding van het Koninklijk besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Alle bevoegdheden en verplichtingen, onderwerpen betreffende, welke ingevolge Ons besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514) tot den werkring van Onzen Minister van Financiën behooren en bij bestaande wetten aan Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn opgedragen, gaan over op Onzen Minister van Financiën.

2. Alle verplichtingen, de in artikel 1 bedoelde onderwerpen betreffende, welke bij bestaande wetten aan derden jegens Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn opgelegd, worden na het in werking treden van deze wet geacht te zijn opgelegd jegens Onzen Minister van Financiën.

3. Alle Ministerieele beschikkingen, aanwijzingen en andere beslissingen, die vóór het in werking treden van deze wet krachtens eenige wet of krachtens eenig Koninklijk besluit zijn genomen of gedaan betreffende onderwerpen, welke ingevolge Ons besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514) behooren tot den werkring van den Minister van Financiën, worden geacht door dien Minister te zijn gehandhaafd.

4. Bij de uitvoering van overeenkomsten, waarin de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, de Minister van Binnenlandsche Zaken of de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel als vertegenwoordiger van den Staat is opgetreden, zal de Staat worden vertegenwoordigd door den Minister van Financiën, indien en voor zoover de overeenkomst betreft onderwerpen, die ingevolge Ons besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514) tot zijn werkring behooren.

5. Wanneer in akten van oprichting van naamlooze vennootschappen, in statuten van vereenigingen of in stichtingsbrieven aan den Staat eenige bevoegdheid is toegekend of eenige medewerking van den Staat als vereischte is gesteld, en daarbij de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, de Minister van Binnenlandsche Zaken of de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel als vertegenwoordiger van den Staat is aangewezen, zal bij de toepassing dier bepalingen de Staat worden vertegenwoordigd door den Minister van Financiën, indien de bepaling betreft een onderwerp, dat ingevolge Ons besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514) tot zijn werkring behoort.

6. Tusschen de artikelen 88 en 89 van hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914, worden de navolgende artikelen ingelascht :

Art. 88bis. Kosten in verband met de uitvoering der Beurswet 1914 *f* 12,000.

Art. 88ter. Bijdragen in 1914 en 1915 toe te kennen aan gemeenten en aan de werkloozenkassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen. *f* 1,000,000.

Ten gevolge van het vorenstaande wordt het totaal der IXde afdeeling, alsmede het eindcijfer van voormeld hoofdstuk, verhoogd met een *millioen twaalf duizend gulden* (*f* 1,012,000).

7. De posten, zooals die bij de begrootingswetten voor het dienstjaar 1914 zijn of nader zullen worden vastgesteld onder hoofdstuk X, artikelen 171a, 171b, 186 tot en met 197, worden met den dag, dat deze wet in werking treedt, beschouwd deel uit te maken van hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914.

Voor zooveel daarover niet reeds is beschikt, geschiedt de beschikking over deze begrotingsposten door of op de verantwoordelijkheid van het hoofd van het Departement van Financiën.

Wanneer het bedrag, uitgetrokken bij een der artikelen 171b, 190, 191, 192, 193, 195, 196 en 197 in het eerste lid van dit artikel bedoeld, ontoereikend wordt bevonden, kan het met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van artikel 24 der wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40) worden aangevuld door overschrijving uit artikel 101 van hoofdstuk VIIB der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1914; voor zooveel die aanvulling niet reeds heeft plaats gehad door overschrijving uit artikel 206 van hoofdstuk X van gemelde begrooting.

8. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 30sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,

POSTHUMA.

(Uitgeg. 1 Jan. 1915.)

30 December 1914. WET, tot vaststelling van het eerste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1915. S. 631.

Bij deze wet wordt het 1ste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1915, betreffende het *Huis der Koningin*, vastgesteld als volgt:

Art. 1. Inkomen van de Koningin	f 600,000
Art. 2. Inkomen van de Koningin-Weduwe	150,000
Art. 3. Onderhoud der Koninklijke Paleizen.	50,000
Art. 4. Kosten van de verdere werkzaamheden van de Commissie tot onderzoek naar den toestand van den gevel van het Koninklijk Paleis op den Dam te <i>Amsterdam</i> , met inbegrip van steigerwerk en van reis- en verblijfkosten der Commissie, alsmede kosten van bij het onderzoek onvermijdelijk gebleken restauratie van ornamentiek van de zijgevels en den achtergevel	15,000
	f 815,000

30 December 1914. WET, tot vaststelling van het zevende hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1915. S. 632.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk A der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1915, betreffende de *Nationale Schuld*, vastgesteld als volgt:

1 ^e Afd.: Intersten enz.	f 32,222,004.05
2 ^e Afd.: Amortisatie en aflossing van rentegevende Nationale Schuld, daaronder begrepen de afkoop van tot het domeinbeheer behorende renten, vaste lasten en uitkeeringen.	6,346,300.—
3 ^e Afd.: Onvoorzienne uitgaven	25,000.—
	f 38,593,304.05

30 December 1914. WET, tot wijziging en verhooging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 633.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd en wordt de omschrijving van een artikel gewijzigd.

Tengevolge hiervan wordt het totaal van de IIde afdeeling gebracht op f 96,433,55⁵; dat van de IVde afdeeling op f 1,239,060.00⁵; dat der IX afdeeling op f 11,435,888.60⁵; en het eindcijfer van het hoofdstuk op f 36,303,871.91.

30 December 1914. WET, tot verhooging van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* no. 222) voor het dienstjaar 1913. S. 634.

30 December 1914, WET, tot wijziging van de Weduwenwet voor de ambtenaren 1890. S. 635.

Bijl. 2^e Kamer 1914/1915, no. 211, 1—4.

Hand. id. 1914/1915, blad. 323.

Bijl. 1^e Kamer 1914/1915, no. 211.

Hand. id. 1914/1915, blad. 94.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, dat de gelden, welke bij het Pensioenfonds van Weduwen en Weezen van Burgerlijke ambtenaren beschikbaar komen ter belegging, ook kunnen worden belegd in beleening op onderpand voor drie maanden of korteren termijn van fondsen welke daarvoor in aanmerking komen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. I. Aan artikel 21 der „Weduwenwet voor de ambtenaren 1890” wordt achter het bepaalde sub *h*, het volgende ingevoegd:

i. voor een bedrag van ten hoogste vier millioen gulden in beleening op onderpand voor drie maanden of op korteren termijn van fondsen, welke voortkomen op de tweede der in het volgend lid van dit artikel bedoelde lijsten van fondsen.

II. De aanhef van het derde lid van artikel 21 der voornoemde wet wordt gelezen:

„De lijst der fondsen, die voor belegging in aanmerking komen, alsmede de lijst der fondsen, welke in beleening mogen worden genomen, worden in de maand Juli van ieder jaar, enz.”;

III. De aanhef van het vierde lid van artikel 21 der voornoemde wet wordt gelezen:

„Deze lijsten worden zoo noodig”, enz.

2. Voor de eerste maal na het in werking

treden dezer wet wordt de in het vorig artikel bedoelde lijst van fondsen, welke in beleening mogen worden genomen, zoo spoedig mogelijk vastgesteld en ter goedkeuring aangeboden.

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 30sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
(*Uitgeg. 16 Jan. 1915.*)

30 December 1914. **BESLUIT**, naar aanleiding van het Koninklijk besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514). S. 636.

WIJ WILHELMINA, KONZ.

Gezien Ons besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514) tot overbrenging van de zorg voor de uitvoering van eenige wetten en Koninklijke besluiten van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel naar dat van Financiën;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën en van Onzen Minister van Financiën, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel van den 2den November 1914, n°. 64, afdeling Kabinet en van den 2den November 1914, n°. 3235, afdeling Arbeidersverzekering;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 November 1914 n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Financiën en van Onzen Minister van Financiën, tijdelijk belast met het beheer van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel van 14 November 1914, n°. 3358, afdeling Arbeidersverzekering; en op het nader rapport van Onze Ministers van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 December 1914, n°. 3649, afdeling Arbeidersverzekering;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met ingang van den dag, waarop in werking treedt de wet tot wettelijke voorziening naar aanleiding van het Koninklijk besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514), te bepalen:

Art. 1. Alle bevoegdheden en verplichtingen, onderwerpen betreffende, welke ingevolge Ons besluit van 2 November 1914 (*Staatsblad* n°. 514) tot den werkkring van Onzen Minister van Financiën behooren en bij bestaande algemeene maatregelen van bestuur aan Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn opgedragen, gaan over op Onzen Minister van Financiën.

2. Alle verplichtingen, de in artikel 1 bedoelde onderwerpen betreffende, welke bij bestaande algemeene maatregelen van bestuur aan derden jegens Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn opgelegd, worden na het in werking treden van dit besluit geacht te zijn opgelegd jegens Onzen Minister van Financiën.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 30sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.
(*Uitgeg. 1 Jan. 1915.*)

30 December 1914. **BESLUIT**, tot uitvoering van artikel 3 van het op 20 Januari 1914 te Londen gesloten verdrag voor de beveiliging van menschenlevens op zee. S. 637.

WIJ WILHELMINA, KONZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 December 1914, n°. 7502, afdeling Nijverheid;

Gelet op artikel 3 juncto artikel 71 van het op 20 Januari 1914 te Londen gesloten verdrag voor de beveiliging van menschenlevens op zee;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat uitgezonderd zijn van het bovenbedoelde verdrag, behalve in de gevallen, waarin het verdrag anders bepaalt, de schepen, welke slechts reizen maken binnen het gebied, omvattende:

de Oostzee;

de Noordzee, voor zoover de grenzen daarvan niet aangegeven zijn door de oeverstaten, aan de Noordzijde begrensd door den 61sten breedtegraad, aan de Westzijde begrensd door de lijnen Duncansbyhead, Zuidelijke punt van Zuid-Ronaldska (Orkadische eilanden), Oostkust Orkaden, lijn vuur Noord-Ronaldskavuur Sunburghhead (Shetlandseilanden), Oostkust der Shetlands, de meridiaan van het vuur van Norst-Unst (Shetlands) tot aan de parallel van den 61sten breedtegraad, het Engelsche Kanaal tot de lijn Point de Raz, Isle de Sein-

Mizen-head, en de Iersche Zee tot de lijn Benmore-head-Mull of Cantyre.

Onze Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, den 30sten December 1914.

WILHELMINA.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel,
POSTHUMA.

(*Uitg.* 9 Jan. 1915.)

31 December 1914. WET, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting van het dienstjaar 1915. S. 638.

WIJ WILHELMINA, ENZ... doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1915, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten :

A. *de directe belastingen :*

1. de grondbelasting,
2. de personeele belasting,
3. de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten,

3a. $\frac{1}{3}$ gedeelte van de krachtens de wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 193) geheven wordende opcenten op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten, over het belastingjaar 1914—1915,

4. de vermogensbelasting,

4a. $\frac{1}{3}$ gedeelte van de krachtens de wet van 15 Mei 1914 (*Staatsblad* n°. 193) geheven wordende opcenten op de vermogensbelasting, over het belastingjaar 1914—1915 ;

B. *de accijnzen :*

5. de accijns op de suiker,
6. de accijns op den wijn,
7. de accijns op binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd, tot een bedrag van ten hoogste vijf en twintig millioen twee honderd duizend gulden ;

8. de accijns op het zout,

9. de accijns op bieren en azijnen,

10. de accijns op het geslacht ;

C. *de indirecte belastingen :*

11. de rechten en boeten van zegel,

11a. vijftig opcenten op de rechten en boeten

van zegel, met uitzondering van die genoemd bij de letters a, b en c van artikel 13 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) en bij de wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 155),

12. de rechten en boeten van registratie,

13. de rechten en boeten van hypotheek,

14. de rechten en boeten van successie en van overgang bij overlijden ;

D. *de rechten op den invoer :*

15. de rechten op den invoer,

16. de rechten op het formaatzegel, in gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,

16a. vijftig opcenten op het formaatzegel voornoemd ;

E. *de waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken :*

17. de belasting op de gouden en zilveren werken,

18. het essaailoon in geval van verbreking der werken en voor gehaltestoeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben ;

F. *de inkomsten der domeinen, wegen en vaarten :*

19. de inkomsten van de gewone domeinen, enz.,

20. de inkomsten van het domein van Oorlog,

21. de inkomsten van de groote wegen,

22. de inkomsten van vaarten, veren en havens ;

G. 23. de opbrengst der Staatsloterij ;

H. 24. de opbrengst der uitgifte van akten voor de jacht en visscherij en van consenten voor de kustvisscherij ;

I. 25. de opbrengst der loodsgelden ;

J. *het recht op de mijnen :*

26. het vaste en proportionele recht op de mijnen,

26a. vijftien opcenten van het recht op de mijnen voor kwade posten en collecteloon ;

K. 27. het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen ;

L. 28. het aandeel van den Staat in de winsten van de Nederlandsche Bank, ingevolge de wet van 31 December 1903 (*Staatsblad* n°. 335) ;

M. 29. de in art. 2 bedoelde bijdrage uit het Fonds, voortspruitende uit kooprijzen van domeinen ;

N. 30. de leges geheven ingevolge de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80), gewijzigd bij die van 29 December 1893 (*Staatsblad* n°. 246) ;

O. 31. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken ;

P. *de renten van kapitalen, voorgesloten aan*

de koloniën in Oost- en West-Indië, aan Staatsbedrijven, 's Rijks bijzondere fondsen, gemeenten, spoorwegmaatschappijen, enz. :

32. het aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de renten en kosten van de Nationale Schuld,

33. de rente van kasvoorschotten aan Nederlandsch Oost-Indië,

34. de rente van kasvoorschotten aan *Suriname*,

35. de rente van kasvoorschotten aan *Curaçao*,

36. de rente door de kolonie *Suriname* verschuldigd van het voorschot voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lavagebied*,

37. de rente van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet,

38. de rente van voorschotten aan het Tiendfonds,

39. de rente door de gemeente *Venlo* verschuldigd van het haar verleende voorschot voor het inrichten der spoorwegbrug over de *Maas* voor gewoon verkeer,

40. de rente van het voorschot aan de N. O. Locaalspoorwegmaatschappij verstrekt, ingevolge art. 11 der overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 186) en dividend over de aandelen dier Maatschappij in het bezit van het Rijk,

41. de rente van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij,

42. de rente van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf,

43. de rente van kapitalen verstrekt aan de artillerie-inrichtingen,

44. de rente van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie,

45. de rente van kapitalen verstrekt aan het Staatsvischershavenbedrijf,

46. de rente van andere door den Staat verleende voorschotten ;

Q. de terugbetalingen van kapitalen voorgeschoten aan de koloniën in Oost- en West-Indië, aan Staatsbedrijven, 's Rijks bijzondere fondsen, gemeenten, spoorwegmaatschappijen, enz. :

47. het aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de aflossing van Nationale Schuld,

48. de terugbetaling door *Suriname* van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lavagebied*,

49. de aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet,

50. de terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds,

51. de terugbetaling van voorschotten voor den aanleg van spoorwegen met beperkte snelheid,

52. de terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij,

53. de terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf,

54. de terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de artillerie-inrichtingen,

55. de terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie,

56. de terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsvischershavenbedrijf,

57. de terugbetaling van andere door den Staat verleende voorschotten ;

R. de uitkeeringen door Staatsbedrijven van suppletoire premie wegens de pensioenverzekering van het personeel, alsmede van brandverzekeringspremie :

58. de uitkeeringen van suppletoire pensioenverzekeringspremie en van brandverzekeringspremie door het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij,

59. de uitkeeringen van suppletoire pensioenverzekeringspremie en van brandverzekeringspremie door het Staatsmuntbedrijf,

60. de uitkeeringen van suppletoire pensioenverzekeringspremie en van brandverzekeringspremie door de artillerie-inrichtingen,

61. de uitkeeringen van suppletoire pensioenverzekeringspremie en van brandverzekeringspremie door het Staatsvischershavenbedrijf,

62. de uitkeeringen van suppletoire pensioenverzekeringspremie en van brandverzekeringspremie door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, alsmede pensioensbijdragen der ambtenaren tot dat bedrijf behorende,

63. de uitkeering van suppletoire pensioenverzekeringspremie door de Rijkspostspaarbank, alsmede pensioensbijdragen der ambtenaren tot die inrichting behorende,

64. de uitkeering door de Rijkspostspaarbank van de contante waarde van de pensioenrechten der ambtenaren op 1 Januari 1915, voor zoover niet bereids door 's Rijks Schatkist vroeger genoten ;

S. de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Buitenlandsche Zaken betreffende :

65. de consulaatrechten,

66. de door de Chineesche Regeering verschuldigde schadevergoeding ter zake van de onlusten in 1900,

67. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Buitenlandsche Zaken ressorteerende,

68. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

69. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

T. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Justitie betreffende:*

70. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende $2\frac{1}{2}$ ten honderd, ingeschreven kapitalen,

71. de inkomsten voortvloeiende uit den arbeid in de gevangenissen en de Rijkswerkinrichtingen,

72. de baten het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen en der Rijkswerkinrichtingen betreffende,

73. de inkomsten voortvloeiende uit den dienst van het Rijkstucht- en -opvoedingswezen,

74. de Griffierechten,

75. de gerechtelijke boeten,

76. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Justitie ressorteerende,

77. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

78. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

U. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Binnenlandsche Zaken betreffende:*

79. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het verslag der *Handelingen van de Staten-Generaal*,

80. de opbrengst van het *Staatsblad*,

81. de bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

82. de baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten,

83. de baten voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te *Leiden*,

84. de baten voortvloeiende uit het beheer van de klinieken der Rijksuniversiteit te *Utrecht*,

85. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten,

86. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 138 der wet tot regeling van het hooger onderwijs,

87. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Technische Hoogeschool,

88. de betalingen voor het afleggen der examens aan de Technische Hoogeschool,

89. de bijdragen van leerlingen op de Rijks-hoogere burgerscholen,

90. de bijdragen van gemeenten in de kosten van Rijks- hoogere burgerscholen,

91. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijksskweekscholen voor onderwijzers,

92. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 88 der wet tot regeling van het lager onderwijs,

93. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij de lagere scholen,

94. de teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar, volgens art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1913 te veel is genoten,

95. de bijdragen van kweekelingen der Rijks-academie van beeldende kunsten,

96. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers,

97. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijkschool voor kunstnijverheid,

98. de vergoeding door gemeenten in de kosten van wachtgelden van onderwijzers,

99. de winst van het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij,

100. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Binnenlandsche Zaken ressorteerende,

101. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

102. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

V. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Marine betreffende:*

103. de bijdragen voor de opleiding van adelborsten en aspirant-administrateurs bij het Koninklijk Instituut voor de marine,

104. de bijdragen voor de opleiding van aspirant-machinisten,

105. de uitkeering van *België* wegens de vuurgelden op de *Wester-Schelde*,

106. de vergoeding door *België*, ingevolge artikel 11 van de overeenkomst van 27 October 1904, goedgekeurd bij de wet van 12 December 1905 (*Staatsblad* n°. 316), betreffende de verbetering der verlichting van de *Wester-Schelde*,

107. de teruggave door *België* van de traktementen van de opzichters en lichtwachters bij de verlichting van de *Wester-Schelde*,

108. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Marine ressorteerende,

109. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

110. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende;

W. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Financiën betreffende:*

111. de verjaarde renten,

112. de inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld,

113. de door 's Rijks Munt afgeleverde munt,

114. de rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld, ingeschreven ten name van het „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk”,

115. de winst van het Staatsmuntbedrijf,

116. de vergoeding door provinciën en gemeenten, in 1915 verschuldigd, voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1914, op de personeele belasting over het dienstjaar 1913, op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten over het belastingjaar 1913/1914 en op de vermogensbelasting over het belastingjaar 1912/1913,

117. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting en op de personeele belasting over het dienstjaar 1912 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1912/1913,

118. de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer, de accijnzen en de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten vallende,

119. de kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen,

120. de leges aan de schatkist vervallen,

121. de ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd, en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

122. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

123. de opbrengst van het door de landmeters en de boekhouders van het kadaster voor particulieren verrichte werk,

124. de geconsigneerde gelden, waarvan het recht van uitkeering in 1915 vervalt,

125. de opbrengst van het verkort verslag van de vergaderingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal,

126. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren tot de Hooge Staatslichamen behorende,

127. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Financiën ressorteerende,

128. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

129. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende;

1914.

X. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Oorlog betreffende:*

130. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie,

131. de bijdragen voor de opleiding van cadetten aan de Cadettenschool,

132. de teruggaven van voorschotten aan officieren verstrekt, tot aanschaffing van paarden,

133. de winst van de artillerie-inrichtingen,

134. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Oorlog ressorteerende,

135. De opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

136. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende;

Y. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Waterstaat betreffende:*

137. de teruggave door België van de kosten van exploitatie en onderhoud van de Rijks-elektriciteitswerken te Terneuzen,

138. de baten voortvloeiende uit den aanleg der Staatsspoorwegen,

139. de bijdrage van België in het onderhoud van het kanaal van Gent naar Terneuzen,

140. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

141. de teruggave van de uit de Staatsbegroting bestreden kosten van de Rijkspostspaarbank,

142. de winst van het Staatsvisschershavenbedrijf,

143. de winst van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie,

144. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Waterstaat ressorteerende,

145. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen.

146. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende;

Z. *de verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel betreffende:*

147. de baten voortvloeiende uit het beheer der Rijks hogere land-, tuin- en boschbouwschool te Wageningen en de bijdrage van Nederlandsch Oost-Indië in de kosten dier school,

148. de bijdragen van de leerlingen der middelbare Nederlandsche landbouwschool te Groningen,

149. de bijdragen van de leerlingen der middelbare koloniale landbouwschool te Deventer,

150. de bijdragen van leerlingen der Rijks-zuivelschool te Bolsward en de bijdrage der provincie Friesland in de kosten dier school,

151. de bijdragen van de leerlingen der Rijkslandbouwhuishoudschool „de Rollecate”,
152. de bijdragen van leerlingen op de Rijks land- en tuinbouw winterscholen,
153. de baten voortvloeiende uit de opleidingschool voor onderwijzeressen bij het landbouwhuishoudonderwijs,
154. de inkomsten van het hengstveulen-depot te Bergen op Zoom,
155. de ontvangsten wegens Rijkskeuring van hengsten,
156. de baten voortvloeiende uit het bijzonder toezicht op de bereid- en bewaarplaatsen van boter, in perceelen waar en boter en margarine wordt bereid, ingevolge artikel 9, tweede lid, der Boterwet,
157. de baten voortvloeiende uit het onderzoek van terreinen, planten, enz., uit het onderzoek van ter in- of doorvoer toegelaten aardappelen en uit het gebruik van blauwzuurdamp ter bestrijding van voor den land- en tuinbouw schadelijke dieren,
158. de baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool,
159. de baten voortvloeiende uit het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (*Staatsblad* n°. 364), houdende bepalingen ter bestrijding van tuberculose onder het rundvee,
160. de baten voortvloeiende uit de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch,
161. de baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks serumrichting,
162. de opbrengst der Rijkslandbouwproefstations,
163. de bijdragen van verschillende provinciën in de kosten van de zuivelconsulent-schappen,
164. de justeerloonen van gewichten,
165. de baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf, na aftrek van de vrachten en verdere onkosten op den verkoop van de producten vallende,
166. de ontvangsten voortvloeiende uit de uitvoering van de *Octrooiwet 1910* (*Staatsblad* n°. 313),
167. de inkomsten ingevolge de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 146), laatstelijk gewijzigd bij die van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* n°. 64), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken,
168. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel ressorteerende,
169. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

170. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende;

AA. *de verschillende ontvangsten en toevaltigelijke baten het Departement van Koloniën betreffende:*

171. het aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de Duitsch-Nederlandsche Telegraaf Maatschappij geëxploiteerde lijnen,

172. de teruggave door Nederlandsch Oost-Indië van de kosten van het personeel van het statistisch bureau en van het technisch bureau bij het Departement van Koloniën, en van den concierge bij het bureau van de Geneeskundige Commissie bij dat Departement, alsmede van de traktementen van de leden van de commissie van keuring en van het pakhuispersoneel bij het koloniaal etablissement te *Amsterdam*,

173. de ontvangsten van het militair hospitaal, van de apotheek en van het magazijn van geneesmiddelen te *Paramaribo* en van de militaire ziekeninrichtingen te *Nickerie* en te *Albina*,

174. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van Koloniën ressorteerende,

175. de opbrengst der verkochte Rijksgoederen en -eigendommen,

176. de andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende.

2. Van het voordeelig slot der rekening van het Fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen over het jaar 1914 en de in 1915 te ontvangen koopprijzen van domeinen en afkooprijzen van tiendrecht, jacht- en vischrecht en grondrenten, eeuwigdurende erfpachten en dergelijke praestatiën, wordt een bedrag van *zes honderd dweizend gulden* toegevoegd aan de middelen tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegroting voor het dienstjaar 1915.

3. Naar aanleiding van art. 85 der wet van 21 April 1810 (*Bulletin des Lois*, n°. 285) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1915 bepaald op *twee en een half ten honderd* der zuivere opbrengst.

4. Ter voorziening in kasbehoeften kunnen desgevorderd schatkistbiljetten of schatkistpromessen worden uitgegeven en schatkistbiljetten worden beleend tot een zoodanig bedrag als noodig is ter verkrijging van eene som van ten hoogste *dertig millioen gulden*.

5. Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1915.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 31sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
(Uitg. 1 Jan. 1915.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET
DIENSTJAAR 1915.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1915.

A. *Directe belastingen.*

1. Grondbelasting	f 16,000,000.—
Af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten	55,000.—
Totaal	f 15,945,000.—
2. Personeele belasting	f 14,400,000.—
Af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	750,000.—
Totaal	f 13,650,000.—
3. Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten	f 14,975,000.—
Af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen, teruggaven en oninbare posten f 385,000 uitkeering aan de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië volgens de wet van den 9den April 1897 (Staatsblad n ^o . 84)	1,500,000
	1,885,000.—
	f 13,090,000.—
3a. Opcenten op die belasting (1/3 gedeelte)	1,500,000.—
Totaal	f 14,590,000.—
4. Vermogensbelasting	f 10,416,000.—
Af: ontheffingen, kwijtscheldingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten, welke in 1915 worden betaald	50,000.—
	f 10,366,000.—
4a. Opcenten op die belasting (1/3 gedeelte)	680,000.—
Totaal	f 11,046,000.—
B. <i>Accijnzen.</i>	
5. Suiker	f 27,200,000.—
6. Wijn	1,650,000.—
7. Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	25,200,000.—
8. Zout	1,900,000.—
9. Bieren en azijnen	1,550,000.—
10. Geslacht	5,955,000.—
Totaal	f 63,455,000.—

C. *Indirecte belastingen.*

11. Zegelrechten	f 6,050,000
11a. 50 opcenten op zegelrechten	700,000
	f 6,750,000.—
12. Registratierechten	8,050,000.—
13. Hypotheekrechten	860,000.—
14. Rechten van successie en van overgang bij overlijden	16,000,000.—
Totaal	f 31,660,000.—

D. *Rechten op den invoer.*

15. Rechten op den invoer	f 17,250,000.—
16. Formaatzegel	f 20,660
16a. 50 opcenten op het formaatzegel	10,340
	31,000.—
Totaal	f 17,281,000.—

E. *Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.*

17. Belasting	f 510,000.—
18. Essaailoon in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben	500.—
Totaal	f 510,500.—

F. *Domeinen, enz.*

19. Inkomsten van de gewone domeinen	f 1,290,000.—
20. Inkomsten van het domein van Oorlog	88,000.—
21. Inkomsten van de groote wegen	47,000.—
22. Inkomsten van vaarten, veren en havens	126,000.—
Totaal	f 1,548,000.—

G. 23. *Opbrengst der Staatsloterij* f 654,500.—

H. 24. *Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij en van consenten voor de kustvisscherij* 176,000.—

I. 25. *Loodsgelden* 3,800,000.—

J. *Recht op de mijnen.*

26. Vast recht en proportioneel recht	f 43,500.—
26a. 15 opcenten voor kwade posten en collecteloon	6,500.—
Totaal	f 50,000.—

Totaal van de middelen A—J. f 174,364,000.—

K. 27. *Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen* f 4,388,140.—

L. 28. *Aandeel van den Staat,*

ingevolge de wet van den 31sten December 1903 (*Staatsblad* n°. 335), in de winsten der *Nederlandsche Bank*, zijnde één vierde gedeelte der over het boekjaar 1914/1915 en drie vierde gedeelten der over het boekjaar 1915/1916 den Staat toekomende winsten f 2,925,000.—

M. 29. De in artikel 2 der *Middelenwet* bedoelde *bijdrage* uit het *Fonds voortspruitende uit kooprijzen van domeinen* 600,000.—

N. 30. *Leges*, geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80), gewijzigd bij die van den 29sten December 1893 (*Staatsblad* n°. 246). 172,000.—

O. 31. Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken 29,000.—

P. *Renten van kapitalen, voorgeschoten aan de koloniën in Oost- en West-Indië, aan Staatsbedrijven, 's Rijks bijzondere fondsen, gemeenten, spoorwegmaatschappijen, enz.*

32. Aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de renten en kosten van de Nationale Schuld . . . f 2,472,022.50

33. Renten van kasvoorschotten aan Nederlandsch Oost-Indië 100,000.—

34. Rente van kasvoorschotten aan *Suriname*. 85,000.—

35. Rente van kasvoorschotten aan *Curaçao* 500.—

36. Rente door de kolonie *Suriname* verschuldigd van het voorschot voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lawagebied* 255,000.—

37. Rente van voorschotten ingevolge art. 33 der *Woningwet* 525,000.—

38. Rente van voorschotten aan het *Tiendfonds* 500,000.—

39. Rente door de gemeente *Venlo* verschuldigd van het haar verleende voorschot voor het inrichten der spoorwegbrug over de *Maas* voor gewoon verkeer 900.—

40. Rente van het voorschot aan de N. O. *Locaalspoorwegmaatschappij* verstrekt, ingevolge art. 11 der overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 185) en dividend over de aandeelen dier

Maatschappij in het bezit van het Rijk f 303,700.—

41. Rente van kapitalen verstrekt aan het *Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij*. 42,600.—

42. Rente van kapitalen verstrekt aan het *Staatsmuntbedrijf* 28,000.—

43. Rente van kapitalen verstrekt aan de *artillerie-inrichtingen* 91,000.—

44. Rente van kapitalen verstrekt aan het *Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie* 1,253,000.—

45. Rente van kapitalen verstrekt aan het *Staatsviesschershavenbedrijf te IJmuiden* 118,275.—

46. Rente van andere door den Staat verleende voorschotten . . . *Memorie.*

Totaal f 5,774,997.50

Q. *Terugbetalingen van kapitalen, voorgeschoten aan de koloniën in Oost- en West-Indië, aan Staatsbedrijven, 's Rijks bijzondere fondsen, gemeenten, spoorwegmaatschappijen, enz.*

47. Aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de aflossing van Nationale Schuld f 1,385,477.50

48. *Terugbetaling* door *Suriname* van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het *Lawagebied* *Memorie.*

49. Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der *Woningwet* 121,000.—

50. *Terugbetaling* van voorschotten verstrekt aan het *Tiendfonds* *Memorie.*

51. *Terugbetaling* van voorschotten voor den aanleg voor spoorwegen met beperkte snelheid 14,100.—

52. *Terugbetaling* van kapitalen verstrekt aan het *Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij* 43,040.—

53. *Terugbetaling* van kapitalen verstrekt aan het *Staatsmuntbedrijf* 31,200.—

54. *Terugbetaling* van kapitalen verstrekt aan de *artillerie-inrichtingen* *Memorie.*

55. *Terugbetaling* van kapitalen verstrekt aan het *Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie*. *Memorie.*

56. *Terugbetaling* van kapita-

len verstrekt aan het Staatsvischershavenbedrijf te *IJmuiden*. *Memorie.*

57. Terugbetaling van andere door den Staat verleende voor-
schotten *Memorie.*

Totaal f 1,594,817.50

R. *Uitkeeringen door Staatsbedrijven van suppletoire premie wegens de pensioenverzekering van het personeel alsmede van brandverzekeringspremie.*

58. Uitkeeringen van premiën door het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij. f 13,000.—

59. Uitkeeringen van premiën door het Staatsmuntbedrijf 6,650.—

60. Uitkeeringen van premiën door de artillerie-inrichtingen 58,300.—

61. Uitkeeringen van premiën door het Staatsvischershavenbedrijf te *IJmuiden* 2,500.—

62. Uitkeeringen van premiën door het Staatsbedrijf der Posten, Telegrafie en Telefonie en de bijdragen voor pensioen 1,052,700.—

63. Uitkeeringen van premiën door de Rijkspostspaarbank en de bijdragen voor pensioen 31,000.—

64. Uitkeering door de Rijkspostspaarbank van de contante waarde van de pensioenrechten der ambtenaren op 1 Jan. 1915, voor zoover niet bereids door 's Rijks schatkist vroeger genoten 150,000.—

Totaal f 1,814,150.—

S. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Buitenlandsche Zaken betreffende.*

65. Consulaatrechten f 75,000.—

66. Schadevergoeding door de Chineesche Regeering verschuldigd, ter zake van de onlusten in 1900 72,600.—

67. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Buitenlandsche Zaken* ressorteerende 12,000.—

68. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen 1,000.—

69. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende. 2,500.—

Totaal f 163,100.—

T. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Justitie betreffende.*

70. Inkomsten van den Hoogen

Raad van Adel en renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen f 25,000.—

71. Inkomsten voortvloeiende uit den arbeid in de gevangenissen en de Rijkswerkinrichtingen. 885,000.—

72. Baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen en der Rijkswerkinrichtingen betreffende. 90,750.—

73. Inkomsten voortvloeiende uit den dienst van het Rijks-
tucht- en opvoedingswezen. 24,000.—

74. Griffierechten 250,000.—

75. Gerechtelijke boeten 460,000.—

76. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van *Justitie* ressorteerende. 105,000.—

77. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen 1,200.—

78. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende. 24,000.—

Totaal f 1,864,950.—

U. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Binnenlandsche Zaken betreffende.*

79. Opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het verslag der *Handelingen van de Staten-Generaal* f 48,000.—

80. Opbrengst van het *Staatsblad* 8,000.—

81. Bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen 5,000.—

82. Baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten 50,000.—

83. Baten voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te *Leiden* 21,600.—

84. Baten voortvloeiende uit het beheer van de klinieken der Rijksuniversiteit te *Utrecht*. 61,000.—

85. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijks-universiteiten 325,000.—

86. Betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 188 der wet tot regeling van het hooger onderwijs 35,000.—

87. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Technische Hoogeschool	f 190,000.—
88. Betalingen voor het afleggen der examens aan de Technische Hoogeschool	80,000.—
89. Bijdragen van leerlingen op de Rijks- hoogere burgerscholen	115,000.—
90. Bijdragen van gemeenten in de kosten van Rijks-hoogere burgerscholen	33,000.—
91. Schoolgelden van leerscholen verbonden aan de Rijks-kweekscholen van onderwijzers.	14,000.—
92. Betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 88 der wet tot regeling van het lager onderwijs	57,000.—
93. Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij de lagere scholen	630,000.—
94. Teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar, volgens art. 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1913 te veel is genoten	130,000.—
95. Bijdragen van kweekelingen der Rijks-academie van beeldende kunsten	6,500.—
96. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenaarsonderwijzers	2,200.—
97. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijkschool voor kunstnijverheid	1,100.—
98. Vergoeding door gemeenten in de kosten van wachtgelden van onderwijzers	25,000.—
99. Winst van het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij	Memorie.
100. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i> Binnenlandsche Zaken</i> ressorteerende	270,000.—
101. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	1,000.—
102. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende.	20,000.—
Totaal	f 2,078,400.—

V. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Marine betreffende.*

103. Bijdragen voor de opleiding van adelborsten en aspirant-

administrateurs bij het Koninklijk Instituut voor de Marine . . . f	36,400.—
104. Bijdragen voor de opleiding van aspirant-machinisten	7,800.—
105. Uitkeering van <i>België</i> wegens de vuurgelden op de <i>Wester-Schelde</i>	10,000.—
106. Vergoeding door <i>België</i> ingevolge art. 11 van de overeenkomst van den 27sten October 1904, goedgekeurd bij de wet van den 12den December 1905 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 316), betreffende de verbetering der verlichting van de <i>Wester-Schelde</i>	41,500.—
107. Teruggave door <i>België</i> van de traktementen van de opzichters en lichtwachters bij de verlichting van de <i>Wester-Schelde</i> .	9,700.—
108. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren onder het Departement van <i>Marine</i> ressorteerende	16,500.—
109. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	120,000.—
110. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende.	35,000.—
Totaal f	276,900.—

W. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Financiën betreffende.*

111. Verjaarde renten f	30,000.—
112. Inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld . . .	13,700.—
113. Door 's Rijks Munt afgeleverde munt.	8,475,000.—
114. Rente van het kapitaal in de Grootboeken der Nationale Schuld ingeschreven ten name van het „ <i>Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk</i> ”	58,000.—
115. Winst van het Staatsmuntbedrijf	100,000.—
116. Vergoeding door provinciën en gemeenten voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1914, op de personeele belasting over het dienstjaar 1913, op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten over het belastingjaar 1913/1914 en op de vermogensbelasting over het belastingjaar 1912/1913	457,500.—

117. Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting en op de personeele belasting over het dienstjaar 1912 en op de bedrijfs- en vermogensbelastingen over het belastingjaar 1912/1913	f 360,000.—
118. Opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer, de accijnzen en de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten vallende	50,000.—
119. Kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen	172,000.—
120. Leges aan de schatkist vervallen	280,000.—
121. Ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen, gebezigd tot vermenging van zout.	100,000.—
122. Ontvangsten wegens verrichtingen betreffende het kadaster	85,000.—
123. Opbrengst van het door de landmeters en boekhouders van het kadaster voor particulieren verrichte werk	98,000.—
124. Geconsigneerde gelden, waarvan het recht van uitkeering in 1915 vervalt	1,700.—
125. Opbrengst van het verkort verslag van de vergaderingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal.	8,000.—
126. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, tot de <i>Hooge Staatslichamen</i> behorende	8,000.—
127. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Financiën</i> ressorteerende	240,000.—
128. Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen.	8,000.—
129. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende.	120,000.—
Totaal	f 10,664,900.—

X. *Verskillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Oorlog betreffende.*

130. Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie.	f 73,000.—
131. Bijdragen voor de opleiding van cadetten aan de Cadetenschool	17,800.—
132. Teruggaven van voorschotten aan officieren verstrekt tot aanschaffing van paarden	3,500.—
133. Winst van het bedrijf der artillerie-inrichtingen	<i>Memorie.</i>
134. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Oorlog</i> ressorteerende	17,000.—
135. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	270,000.—
136. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende.	25,000.—
Totaal	f 406,300.—

IJ. *Verskillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Waterstaat betreffende.*

137. Teruggave door <i>België</i> van de kosten van exploitatie en onderhoud van de Rijkselectriciteitswerken te <i>Terneuzen</i>	f 30,000.—
138. Baten voortvloeiende uit den aanleg der Staatspoorwegen.	30,000.—
139. Bijdrage van <i>België</i> in het onderhoud van het kanaal van <i>Gent</i> naar <i>Terneuzen</i>	94,500.—
140. Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken	555,400.—
141. Teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten van de Rijkspostspaarbank	1,173,900.—
142. Winst van het Staatsvisschershavenbedrijf	<i>Memorie.</i>
143. Winst van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie	1,119,445.—
144. Bijdragen voor pensioen van Burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Waterstaat</i> ressorteerende	f 40,000.—
145. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen.	20,000.—
146. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behorende.	8,000.—
Totaal	f 3,071,245.—

Z. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten, het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel betreffende.*

147. Baten voortvloeiende uit het beheer der Rijks- hoogere land-, tuin- en boschbouwschool te <i>Wageningen</i> en de bijdragen van Nederlandsch Oost-Indië in de kosten dier school f	43,300.—
148. Bijdragen van de leerlingen der middelbare Nederlandsche landbouwschool te <i>Groningen</i>	1,900.—
149. Bijdragen van de leerlingen der middelbare koloniale landbouwschool te <i>Deventer</i>	7,680.—
150. Bijdragen van leerlingen der Rijkszuivelschool te <i>Bolsward</i> en de bijdrage der provincie <i>Friesland</i> in de kosten dier school	3,000.—
151. Bijdrage van de leerlingen der Rijkslandbouwhuishoudschool „ <i>de Rollecate</i> ”	400.—
152. Bijdragen van leerlingen op de Rijksland- en tuinbouw-winterscholen	4,000.—
153. Baten voortvloeiende uit de opleidingschool voor onderwijzeressen bij het landbouwhuishoudonderwijs	300.—
154. Inkomsten van het hengst-veulendepôt te <i>Bergen op Zoom</i>	12,200.—
155. Ontvangsten wegens Rijkskeuring van hengsten	1,400.—
156. Baten voortvloeiende uit het bijzonder toezicht op de bereid- en bewaarplaatsen van boter in perceelen, waar en boter en margarine wordt bereid, ingevolge art. 9, 2de lid, der Boterwet	7,500.—
157. Baten voortvloeiende uit het onderzoek van terreinen, planten, enz., het onderzoek van ter in- of doorvoer toegelaten aardappelen en uit het gebruik van blauwzwaardamp ter bestrijding van voor den land- en tuinbouw schadelijke dieren	2,400.—
158. Baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool	39,000.—
159. Baten voortvloeiende uit het Koninklijk besluit van 1 December 1910 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 364),	

laatstelijk gewijzigd bij dat van 8 Februari 1912 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 64); houdende bepalingen ter bestrijding van tuberculose onder het rundvee f	10,000.—
160. Baten voortvloeiende uit de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch	150,000.—
161. Baten voortvloeiende uit het beheer van 's Rijksseruminrichting	100,000.—
162. Opbrengst der Rijkslandbouwpreefstations	77,000.—
163. Bijdragen van verschillende provinciën in de kosten van de zuivelconsulentschappen	9,900.—
164. Justeerloon van gewichten	15,500.—
165. Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf, na aftrek van de vrachten en verdere onkosten op den verkoop van de producten vallende	5,331,000.—
166. Ontvangsten, voortvloeiende uit de uitvoering van de Octrooiwet 1910	130,000.—
167. Inkomsten ingevolge de wet van 30 September 1893 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 146), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 Februari 1912 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 64), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken	28,000.—
168. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van <i>Landbouw, Nijverheid en Handel</i> ressorteerende	105,000.—
169. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen	15,000.—
170. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende	30,000.—
Totaal f	6,124,480.—

AA. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten het Departement van Koloniën betreffende.*

171. Aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de Duitsch-Nederlandsche Telegraaf-Maatschappij geëxploiteerde lijnen f	88,500.—
172. Teruggave door <i>Nederlandsch-Oost-Indië</i> van de kosten van het personeel van het statistisch bureau en van het technisch bureau bij het Departement	

ment van Koloniën, en van den concierge bij het bureau van de Geneeskundige Commissie bij dat Departement, alsmede van de traktementen van de leden van de commissie van keuring en van het pakhuispersoneel bij het koloniaal etablissement te Amsterdam f 109,925.—

173. Ontvangsten van het militair hospitaal, van de apotheek en van het magazijn van geneesmiddelen te Paramaribo en van de militaire ziekeninrichtingen te Nickerie en te Albina 176,000.—

174. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, onder het Departement van Koloniën ressorteerende 9,000.—

175. Opbrengst van verkochte rijksgoederen en eigendommen 1,000.—

176. Andere ontvangsten niet tot de genoemde behoorende 15,000.—

Totaal . . . f 394,425.—

Totaal van de wet op de middelen
f 216,206,805.—

31 December 1914. WET, tot regeling van de inkomsten en uitgaven van het Staatsmuntbedrijf voor het dienstjaar 1915. S. 639.

De begrooting wordt vastgesteld tot een bedrag van f 507,056.—

31 December 1914. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor het jaar 1915. S. 640.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting vastgesteld als volgt:

Art. I. Aanvangstraktementen van den directeur en van de ambtenaren en bedienden, toelage aan den kamerbewaarder-concierge als abonnement voor het schoonhouden der lokalen, belooning van een vaste-knecht voor het stoken en onderhouden van den heetwaterverwarmingsketel, benevens belooningen voor schrijven en rekenwerk van tijdelijk bij het fonds werkzaam gestelde personen f 36,757.—

Art. Ibis. Traktementsverhoogingen in den thans bekleeden rang in vorige jaren toegekend

en krachtens de periodieke traktementsregeling of anderszins nog toe te kennen in den loop van het begrotingsjaar aan den directeur en aan de verder in artikel I bedoelde ambtenaren en bedienden f 6,725.—

Art. II. Bureel- en lokaalbehoefden, drukwerk en aankoop van boeken „ 8,000.—

Art. III. Toelagen en presentiegelden voor commissarissen „ 2,400.—

Art. IV. Reis- en verblijfkosten van commissarissen, van den directeur en van de ambtenaren en bedienden „ 500.—

Art. V. Aandeel van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in de toelagen en presentiegelden van de leden van den Burgerlijken Pensioenraad „ 950.—

Art. VI. Onderhoud, assurantiepremie en bewakingskosten door de gemeentebandweer van het gebouw, waarin de bureelen zijn gevestigd en onderhoud van den tuin achter dat gebouw, benevens toelage van een bouwkundige, belast met het toezicht over het gebouw „ 2,000.—

Art. VII. Pensioenen van weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren over 1915 en afgesloten dienstjaren „ 1,760,000.—

Art. VIII. Pensioenen van weduwen en weezen van onderwijzers over 1915 en afgesloten dienstjaren „ 300,000.—

Art. IX. Aankoop van inschrijvingen op de Grootboeken van de Nationale Schuld, van effecten en van andere geldswaardige papieren, beleggingen in schuldvorderingen door hypotheek geaarborgd, alsmede alle met dien aankoop en die beleggingen in verband staande uitgaven „ 3,623,028.—

Art. X. Restitutie van ingehouden bijdragen, bedoeld bij het 5de lid van artikel 17 der Weduwenwet voor de ambtenaren 1890 en bij het 8ste lid van artikel 21 der Weduwenwet voor de onderwijzers 1905 „ 4,000.—

Art. XI. Aankoop van perceelen, welke het gebouw van

het fonds belenden en verbouwing van een of meer dier perceelen tot uitbreiding van de bureau's, alsmede alle met den aankoop en de verbouwing in verband staande uitgaven . . . f 50,000.—

Art. XII. Onvoorziene uitgaven . . . „ 2,000.—

en alzoo tot een bedrag van vijf miljoen zevenhonderd zes en negentig duizend driehonderd zestig gulden . . . f 5,796,360.—

Bij de artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

31 December 1914. WET, tot vaststelling van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222) voor het dienstjaar 1915. S. 641.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222) voor den dienst van 1915 vastgesteld op f 6,644,500.—.

Bij de art. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

31 December 1914. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het weduwen- en weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der landmacht, voor het dienstjaar 1915. S. 642.

31 December 1914. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het weduwen- en weezenfonds voor militairen en gepensionneerde militairen der zeemacht, voor het dienstjaar 1915. S. 643.

31 December 1914. WET, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor de gemeenteambtenaren, voor het jaar 1915. S. 644.

Bij art. 1 dezer wet wordt de begrooting vastgesteld als volgt:

Art. I. Uitkeering ad f 730 aan het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren wegens huur en vergoeding van kosten van verwarming, verlichting en schoonhouden van lokalen bij het Pensioenfonds

voor de gemeenteambtenaren in gebruik en van bureel- en lokaalbehoeften en drukwerk . . . f 4,730.—

Art. II. Vergoeding aan het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor een deel der bezoldiging van ambtenaren van dat fonds, die mede arbeid verrichten voor het Pensioenfonds voor de gemeenteambtenaren . . . „ 4,350.—

Art. III. Toelagen en presentiegelden voor commissarissen „ 2,000.—

Art. IV. Reis- en verblijfkosten van commissarissen, van den directeur en van de ambtenaren en bedienden . . . „ 500.—

Art. V. Vergoeding aan het Rijk voor uitbreiding van het ambtenarenpersoneel aan het Departement van Financiën in verband met de invoering van de pensioenwetten voor de gemeenteambtenaren . . . „ 2,700.—

Art. VI. Kosten van tijdelijke hulp, schrijffloonen en kosten van contrôle op schrijfwerk (Departement van Financiën) . . . „ 10,000.—

Art. VII. Bureel- en lokaalbehoeften en drukwerk (Departement van Financiën) . . . „ 500.—

Art. VIII. Toelagen en presentiegelden van de leden van den Pensioenraad voor de gemeenteambtenaren, alsmede reisen en verblijfkosten van die leden „ 2,000.—

Art. IX. Pensioenen van gemeenteambtenaren, daaronder begrepen toelagen aan gemeenteambtenaren, ontslagen om een der redenen, genoemd in artikel 7, eerste lid, der Pensioenwet voor de gemeenteambtenaren 1918 en uitkeeringen aan veroordeelde gepensionneerden bij ontslag uit de gevangenis of Rijkswerkinrichting over 1915 en afgesloten dienstjaren . . . „ 1,625,000.—

Art. X. Pensioenen van weduwen en weezen van gemeenteambtenaren, daaronder begrepen uitkeeringen aan veroordeelde gepensionneerden bij ontslag uit de gevangenis of Rijkswerkinrichting over 1915 en afgesloten dienstjaren . . . „ 281,000.—

Art. XI. Aankoop van inschrijvingen op de Grootboeken van de Nationale Schuld, van effecten en van andere geldswaardige papieren, beleggingen in schuldvorderingen, door hypotheek gewaarborgd, alsmede alle met dien aankoop en die beleggingen in verband staande uitgaven f 1,655,870.—

Art. XII. Kosten van geneeskundig onderzoek van gemeenteambtenaren of gewezen gemeenteambtenaren. „ 9,350.—

Art. XIII. Teruggave aan de gemeenten van betaalde pensioensbijdragen, bedoeld bij de artikelen 41, 42, 48^a, der Pensioenwet voor de gemeenteambtenaren 1913 *Memorie.*

Art. XIV. Teruggave aan de gemeenten of aan de gepensioneerden van betaalde bijdragen voor weduwen- en weezenpensioenen, bedoeld bij de artikelen 84 en 85 van de Weduwenwet voor de gemeenteambtenaren 1913. *Memorie.*

Art. XV. Vergoedingen aan het Rijk op grond van artikel 18 der Burgerlijke Pensioenwet *Memorie.*

Art. XVI. Vergoedingen aan het Rijk op grond van artikel 46 der Pensioenwet voor de bijzondere leeraren 1913 *Memorie.*

Art. XVII. Rente aan het Rijk verschuldigd krachtens artikel 50^a van de Pensioenwet voor de gemeenteambtenaren 1913 *Memorie.*

Art. XVIII. Onvoorziene uitgaven f 10,000.—
en alzoo tot een bedrag van drie miljoen zes honderd acht duizend gulden. f 3,608,000.—

Bij de artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking, overschrijving en betaling van onvoorziene uitgaven geregeld.

31 December 1914. WET, tot aanvulling van artikel 2 der Beurswet 1914 (*Staatsblad* n°. 445). S. 645.

Bijl. 2° Kamer 1914/1915, n°. 267, 1—4.
Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 573.

Bijl. 1° Kamer 1914/1915, n°. 267.
Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 126.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de wenschelijkheid is gebleken eener aanvulling van artikel 2 der Beurswet 1914 ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.
Art. 1. In artikel 2, 2de lid, der Beurswet 1914 (*Staatsblad* n°. 445) wordt na het bepaalde onder 3° ingevoegd :

„4°. de afwikkeling van andere vóór 29 Juni 1914 ter beurze-gedane zaken”.

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 31sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, TREUB.
(*Uitgeg.* 1 Jan. 1915.)

31 December 1914. WET, tot herziening der wettelijke bepalingen omtrent de betaling van den accijns op het gedistilleerd. S. 646.
Bijl. 2° Kamer 1914/1915, n°. 243, 1—7.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 500—502.

Bijl. 1° Kamer 1914/1915, n°. 243.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 126.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wettelijke bepalingen omtrent de betaling van den accijns op gedistilleerd te herzien ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), houdende bepalingen omtrent den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 18 Juli 1911 (*Staatsblad* n°. 247), wordt nader gewijzigd als volgt :

In *artikel* 82, § 3, vervallen onder letter *a* de komma en de woorden : „of om elders te worden veraccijnsd”.

In *artikel* 84, § 3, vervallen de kommapunt en de daarop volgende woorden.

De aanhef van *artikel* 90, § 1, wordt gelezen :

De ontvanger geeft, op de daartoe ingeleverde aangifte, na betaling van den accijns, eene quitantie af, dienende om de uitslag, vervoer en inslag van het gedistilleerd te dekken, en vermeldende :

De *artikelen* 91 en 92 worden ingetrokken.

Artikel 94 wordt gelezen :

§ 1. Wanneer de plaats van bestemming behoort onder hetzelfde kantoort van ontvangst als die van den uitslag, geeft de ontvanger, op de daartoe ingeleverde aangifte, een vervoerbijlet af, dienende om de uitslag, vervoer

en inslag van het gedistilleerd te dekken, en vermeldende :

a tot en met *i*: dezelfde opgaven als bij deze onderdeelen van art. 87 voor de daarbij vermelde aangifte zijn voorgeschreven ;

k tot en met *n*: dezelfde opgaven als bij deze onderdeelen van art. 90 voor de daarbij vermelde quitantie zijn voorgeschreven ;

o, den tijd binnen welken het vervoerbiljet, behoorlijk afgeteekend, ten kantore der afgifte moet zijn terug ontvangen.

§ 2. Wanneer de plaats van bestemming niet behoort onder hetzelfde kantoor van ontvang als die van den uitslag, geeft de ontvanger, op de daartoe ingeleverde aangifte, een gelijk vervoerbiljet af, houdende tevens de dagteekening en het nummer van het bij art. 88 voorgeschreven bewijs.

§ 3. De ontvanger geeft een dubbel van het vervoerbiljet af, bevattende de onderdeelen *a* tot en met *f*, *i*, *l* en *g*, welk dubbel onder den afleveraar verblijft ter zijner verantwoording.

§ 4. De op het vervoerbiljet uitgeslagen hoeveelheid gedistilleerd, wordt op de rekening des afleveraars afgeschreven.

§ 5. Wanneer het vervoerbiljet niet binnen den bepaalden tijd en voor de volle uitgeslagen hoeveelheid behoorlijk afgeteekend ten kantore der afgifte is terug ontvangen, wordt de accijns van het uitgeslagen gedistilleerd van den afleveraar ingevorderd.

Artikel 100 wordt gelezen :

§ 1. De ontvanger geeft op de daartoe ingeleverde aangifte een vervoerbiljet af, dienende om de uitslag, vervoer en inslag van het gedistilleerd te dekken, en houdende dezelfde aanwijzingen als bij de onderdeelen *a* tot en met *o* van art. 94 voor het daarbij vermelde vervoerbiljet zijn voorgeschreven.

§ 2. Ten aanzien van dit vervoerbiljet zijn de §§ 3, 4 en 5 van art. 94 van toepassing.

Artikel 102, § 2, wordt gelezen :

Ten aanzien van dit vervoerbiljet zijn de §§ 3, 4 en 5 van art. 94 en § 3 van art. 95 van toepassing.

In *artikel 108* vervallen onder letter *c* de komma en de woorden : „of om elders te worden veraccijnsd”.

In § 2 van *artikel 109* vervalt de vermelding der artt. 91 en 92.

In § 1 van *artikel 114* vervalt onderdeel *d*.

In § 1 van *artikel 115* vervallen de woorden : „§ 1 lit. *d*, of”.

2. De wet van 1 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 47) houdende nadere bepalingen omtrent den accijns, en bepalingen omtrent het invoerrecht

op gedistilleerd, gewijzigd bij de wetten van 18 Juli 1911 (*Staatsblad* nos. 246 en 247), wordt nader gewijzigd als volgt :

Artikel 4 wordt gelezen :

§ 1. Bij invoer tot verbruik wordt de accijns betaald op dezelfde plaats als het invoerrecht. Deze bepaling is, in zoover met afwijking van de laatste zinsneden van art. 38 en van art. 44 der voormelde algemeene wet van 26 Augustus 1822, mede in de daarbij bedoelde gevallen van toepassing. Wegens de betaling wordt eene quitantie afgegeven op den voet van art. 90, § 1, der voormelde wet van 20 Juni 1862.

§ 2. Bij invoer met bestemming tot inslag onder krediet voor den accijns of tot opslag in entrepôt, zijn op den volgbrief, af te geven overeenkomstig de voorschriften der meer genoemde algemeene wet, van toepassing de bepalingen van art. 95, §§ 1—3, of van art. 101, §§ 1 en 2, der voormelde wet van 20 Juni 1862.

Artikel 5 wordt gelezen :

Wordt in het geval van opneming volgens art. 2, § 2, of bij aangifte volgens art. 2, § 3, de sterkte niet terstond opgenomen en moet zulks volgens de voorschriften, krachtens art. 3, § 1 *c*, der voormelde wet van 20 Juni 1862 uitgevaardigd, later of elders geschieden, dan kan niettemin het gedistilleerd, nadat daarvan proeven zijn genomen, dadelijk met een volgbrief vervoerd en tot verbruik ingeslagen of in entrepôt opgeslagen worden, op welken volgbrief in laatstbedoeld geval de voorschriften van toepassing zijn, aangehaald in § 2 van het vorig artikel. De borgstelling geschiedt naar de sterkte van *negenig* percent.

3. Deze wet treedt in werking 1 Januari 1915. Zij houdt op van kracht te zijn op 31 December 1915.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 31sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën. TREUB.

(*Uitgeg.* 6 Jan. 1915.)

31 December 1914. WET, tot wijziging van het negende hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1913. S. 647.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd, verminderd en ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIde afdeling verhoogd, en dat der IIIde afdeling verminderd met *f* 118,000.

31 December 1914. WET, houdende aanvulling en wijziging van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 648.

Bij deze wet wordt een artikel uitgebreid en worden voorts eenige artikelen verhoogd en verminderd.

Ten gevolge hiervan worden de artikelen 66 en 176 van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913 respectievelijk gebracht op f 29,100 en f 956,905 en ondergaan de totalen der hierna genoemde afdelingen van dat hoofdstuk de wijzigingen, daarbij aangewezen:

de	Iste afd.	wordt verhoogd met f	4,500
"	VIIde "	vermind.	" " 800
"	Xde "	verhoogd	" " 8,100
"	XIde "	"	" " 875
"	XIIde "	"	" " 3,325
"	XXste "	"	" " 29,500
"	XXIIste "	"	" " 34,700

terwijl het eindcijfer van die begrooting wordt verhoogd met een bedrag van f 80,200.

31 December 1914. WET, tot nadere wijziging van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 649.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en verminderd en wordt de omschrijving van een artikel gewijzigd.

Ten gevolge hiervan worden de totalen van de artikelen 49, 55ter, 57, 59, 60, 94bis en 113 van meergemelde begrooting onderscheidenlijk gebracht op f 14,800, f 219,000, f 468,000, f 5370, f 91,700, f 54,100 en f 257,400 en ondergaan de totalen van de hiernagenoemde afdelingen dier begrooting de wijzigingen, daarbij aangewezen:

de	IIde afd.	wordt vermind. met f	300
"	IIIde "	"	" " 7,600
"	IVde "	verhoogd	" " 178,300
"	Vde "	vermind.	" " 68,500
"	VIde "	verhoogd	" " 86,500
"	VIIde "	vermind.	" " 30,300
"	VIIIste "	"	" " 133,500
"	IXde "	"	" " 42,100
"	Xde "	verhoogd	" " 11,500
"	XIde "	"	" " 178,000
"	XIIde "	vermind.	" " 112,000
"	XIIIde "	verhoogd	" " 4,500
"	XIVde "	vermind.	" " 9,000
"	XVde "	"	" " 4,000
"	XVIIde "	verhoogd	" " 21,500
"	XXste "	vermind.	" " 10,000
en de	XXIste "	"	" " 58,000.

31 December 1914. WET, betreffende het langer in dienst houden van dienstplichtigen bij de landweer. S. 650.

WIJ WILHELMINA, ENZ. ... doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de heerschende buitengewone omstandigheden verlenging noodig maken van den termijn, gesteld bij de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 347);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz. Art. 1. De dienstplichtigen bij de landweer, voor wie, volgens art. 37, eerste, tweede of derde lid, der Landweerwet de dienst bij de landweer zou zijn geëindigd op 1 Augustus 1914 of op een lateren dag, worden in dien dienst gehouden tot 31 Januari 1915 of tot een vroegeren door Ons aan te wijzen datum.

2. Met betrekking tot den werkelijken dienst bij de landweer, in art. 1 bedoeld, te vervullen vanaf 1 Januari 1915, wordt in art. 15bis der Landweerwet voor „één gulden en vijftig cent”, gelezen: „twee gulden”.

3. Deze wet treedt in werking op den dag van hare plaatsing in het *Staatsblad*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
(*Uitgeg.* 31 Dec. 1914.)

31 December 1914. WET, tot verhooging en wijziging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 651.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en een nieuw artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt het totaal der IIIde afdeling met f 20,64⁸, dat der Vde afdeling met f 106,548.82⁵ en het totaal van het hoofdstuk met f 346,569.47 verhoogd.

31 December 1914. WET, tot wijziging der wet van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 652.

Bijl. 2° Kamer 1914/1915, n°. 224, 1—5.

Hand. id. 1914/1915, *blad.* 449—453.

Bijl. 1° Kamer 1914/1915, n°. 224.

Hand. id. 1914/1915, *blad.* 127.

WIJ WILHELMINA, ENZ. ... doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den termijn, gesteld in het laatste lid van artikel II der wet van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) tot wijzi-

ging der wet tot regeling van het lager onderwijs en verlengd bij de wet van den 31sten December 1913 (*Staatsblad* n°. 476), andermaal te verlengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Het laatste lid van artikel II der wet van den 14den Juli 1910 (*Staatsblad* n°. 202) tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij de wet van den 31sten December 1913 (*Staatsblad* n°. 476), wordt gelezen als volgt:

„Het in dit artikel bepaalde blijft tot 1 Januari 1916 van kracht.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 31sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORF V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 1 Jan. 1915.)

31 December 1914. WET, tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten *Groningen* en *Haren*. S. 553.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is een deel van de gemeente *Haren* bij de gemeente *Groningen* te voegen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De grens der gemeenten *Groningen* en *Haren* wordt derwijze gewijzigd, dat de volgende gedeelten van de gemeente *Haren* van deze gemeente worden afgescheiden en aan de gemeente *Groningen* toegevoegd en de nieuwe grens zal loopen als hieronder wordt aangeduid:

I. Het gebied der gemeente *Haren* ten noorden van het *Winschoterdiep*, begrensd door de gemeente *Noorddijk* en kadastraal bekend als sectie B, met het *Winschoterdiep* zelf, voor zoover bij die sectie behorende.

II. Ten zuiden van het *Winschoterdiep* de buurtschap *Helpman* met omgeving, kadastraal bekend als sectie A.

Dienvolgens zal de grens tusschen de beide gemeenten van af het *Winschoterdiep* tot aan den *Rijksstraatweg* van *Groningen* naar *Assen* volgen de grens tusschen de sectie A eenzijdig en de secties C en K anderzijds, terwijl zij voor zoover de *Esserweg* bij eerstgenoemde sectie behoort, zal loopen langs den zuidkant van deze weg.

III. Een deel van den *Rijksstraatweg* van *Groningen* naar *Assen* en eenige perceelen aan de westzijde daarvan gelegen, gezamenlijk

een deel uitmakende van sectie K, aansluitende bij sectie A en aan de westzijde begrensd door de tochtsloot, genaamd „het Maar”, in diër voege, dat van af den *Esserweg* de grens loopt in zuidelijke richting langs de oostzijde van den *Rijksstraatweg* tot het punt, gelegen in de loodlijn op de as van den straatweg, getrokken uit den zuidoosthoek van het perceel n°. 1777 van sectie K. Vervolgens kruist de grenslijn den straatweg, kadastraal sectie K, perceel n°. 3458, volgens genoemde loodlijn, om daarna te volgen de zuidgrens van genoemd perceel 1777, terwijl zij op den Z.-W.-hoek van dat perceel de daaraan grenzende tochtsloot „het Maar”, kadastraal bekend in sectie K, als perceel n°. 2612 kruist, volgens de lijn, getrokken uit het zuidwestelijk-punt van het perceel n°. 1777 naar het zuidoostelijk punt van het perceel n°. 33.

De grenslijn volgt daarna in noordelijke richting den westelijken oever van deze sloot, om weder aan te sluiten bij de grenslijn van de kadastrale sectie A, op den zuidwestelijken hoek van het perceel in deze sectie, genummerd 408*bis*, eveneens deel uitmakende van de tochtsloot.

Daarna volgt de grens de scheidingslijn tusschen de sectie A met de sectie K tot aan den zuidwestelijken hoek van het perceel sectie A, n°. 769, gelegen aan het *Hoornsche Diep*.

IV. Tusschen de westelijke grens van de kadastrale sectie A en de grens der gemeente *Eelde* het noordelijk deel van de kadastrale sectie I.

De grenslijn loopt voor dat gedeelte van den zuidwestelijken hoek van het perceel sectie A, n°. 769, eerst in het verlengde van de daarbij aansluitende grenslijn tusschen de secties A en K door het *Hoornsche Diep*, kadastraal bekend in sectie I als perceel n°. 728 tot aan de westzijde daarvan.

Daarna volgt de grens de westzijde van het *Hoornsche Diep* in noordelijke richting tot den zuidoosthoek van het perceel n°. 1121. Van af dat punt volgt zij den zuidkant van laatstgenoemd perceel en van de perceelen n°. 1054 en 1011, zoomede de westzijde van laatstgenoemd perceel, overeenkomstig de hartlijn der tochtsloot langs den *Onlandschen dijk*.

Vervolgens kruist de grenslijn den straatweg naar *Eelde*, volgens de loodlijn op de as der brug over genoemde tochtsloot in het middenpunt tusschen beide landhoofden.

Van af de kruising met den genoemden straatweg volgt de grenslijn het hart van de tochtsloot langs den *Onlandschen dijk* en wel

voor zoover deze samenvalt met den zuidkant van het perceel n°. 1022. Op den Z.-W.-hoek van dit perceel gaat de grens in noordwestelijke richting langs de Z.-westzijde van dit perceel tot den noordoostelijken hoek van n°. 1017 en vervolgens zuidwestwaarts, volgende de grens tusschen de nos. 1017 en 50 tot het midden van de Woldsloot en van dit snijpunt af, volgt de nieuwe grenslijn der gemeente Groningen de grens met de gemeente Eelde, tevens grenslijn der provincie Drenthè.

Met alle hiervoren genoemde secties worden bedoeld die der gemeente Haren; met alle onder IV genoemde kadastrale nummers zijn, voor zoover niet anders omschreven, bedoeld die van sectie I.

2. De overgang van grondgebied, in het vorige artikel bedoeld, heeft plaats met ingang van 1 Januari 1915.

3. De gemeente-eigendommen, gebouwen, wegen, straten en andere werken van de gemeente Haren, op het af te scheiden gebied aanwezig, gaan met alle daartoe behoorende zaken in eigendom, beheer en onderhoud tot de gemeente Groningen over.

Voor zoover overschrijving in de openbare registers noodig mocht zijn, zal die geschieden krachtens deze wet.

Voor zoover ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde eigendommen en werken ingevolge overeenkomst, vergunning of concessie ten behoeve of ten laste van de gemeente Haren rechten en verplichtingen zijn gevestigd, zal de gemeente Groningen in hare plaats treden.

4. Indien ter eeniger tijd de terreinen, grenzende aan de zuidzijde van het gedeelte van den Esserweg, hetwelk aan de gemeente Groningen overgaat, worden bebouwd, zal het gemeentebestuur van Haren het recht hebben, zoo noodig, na voorafgaande verbreding van dien weg, ten dienste van die bebouwing werken in, op of over dien weg te leggen en beplantingen aan te brengen en deze werken en beplantingen in stand te houden.

De voorwaarden, waaronder dit zal plaats hebben, zullen door de besturen der gemeenten Groningen en Haren in onderling overleg en bij verschil van gevoelen door Gedeputeerde Staten worden vastgesteld.

5. Door de gemeente Groningen zal, indien en zoodra zij de daarvoor vereischte Rijksconcessie en vergunning tot gebruik maken van den Rijksweg zal hebben verkregen, eene elektrische tramverbinding worden gelegd tusschen Groningen van af het tegenwoordige eindpunt van de gemeentetram tot aan het

einde der keibestrating in het dorp Haren en daarna door haar worden geëxploiteerd.

Daarnaast zal, voor zoover van de gemeente Groningen afhangt, aan de Tramwegmaatschappij Zuidlaren—Groningen de gelegenheid verblijven de gemeente Groningen al of niet op eenigszins andere wijze dan thans plaats heeft, langs den openbaren weg tot het bestaande eindpunt te bereiken.

6. De gemeente Groningen zal, mits de raad der gemeente Haren binnen een termijn van twee jaren, aanvangende met den dag van inwerkingtreding dezer wet, zijn wensch daartoe van den raad van Groningen zal hebben kenbaar gemaakt, onder verplichting tot onderhoud en bediening eene beweegbare brug leggen over het Winschoterdiep te Waterhuizen naar een plan in overleg met het gemeentebestuur van Haren en bij gebreke van overeenstemming door Gedeputeerde Staten vast te stellen.

Indien de raad van de gemeente Haren binnen den gestelden termijn niet heeft verklaard den aanleg van bedoelde brug te verlangen, zal de gemeente Groningen aan de gemeente Haren uiterlijk zes maanden na afloop van vorenbedoelden termijn eene som van f 82,000 uitkeeren.

7. De gemeente Groningen zal aan de gemeente Haren eene som in eens van f 25,000 uitkeeren met de bedoeling, dat de gemeente Haren deze gelden of zooveel meer of minder als naar omstandigheden noodig zal blijken, zal bestemmen ter verbetering van het verkeer naar het zuiden der gemeente.

De uitkeering van de in het eerste lid vermelde som geschiedt uiterlijk zes maanden na het in werking treden van deze wet.

8. Met afwijking van het bepaalde bij artikel 7 der wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 156) aangevuld bij de wet van 3 Juni 1905 (*Staatsblad* n°. 151) daalt de uitkeering, krachtens artikel 1 dier aangevulde wet voor de gemeente Haren niet beneden het bedrag, hetwelk verkregen wordt door het getal der inwoners dier gemeente op 1 Januari 1898 te deelen op de som, bedoeld in artikel 7, 1ste lid dier wet, en de uitkomst te vermenigvuldigen met het aantal inwoners, dat bij den overgang van grondgebied op 1 Januari 1915 in die gemeente overblijft.

9. De gemeente Groningen is verplicht tot indienststelling van de onderwijzers, werkzaam aan de op het af te te scheiden gebied aanwezige openbare school in denzelfden rang, waarin zij thans werkzaam zijn.

10. Gedurende tien jaren, ingaande met den dag der inwerkingtreding dezer wet, zal de door den raad der gemeente Groningen bij besluit van 17 Februari 1900 vastgestelde verordening tot aanwijzing van het terrein, waarop het openbaar slachthuis is gevestigd, voor het oprichten, hebben of gebruiken van slachterijen en andere inrichtingen of de verordening, welke ter geheele of gedeeltelijke vervanging daarvan mocht worden vastgesteld, niet van toepassing zijn op de op het overgedragen gebied aanwezige inrichting van de Naamlooze Vennootschap „E. Noack's fijne vleeschwaren en conservenfabrieken”, tot welke oprichting vergunning is verleend door burgemeester en wethouders der gemeente Haren bij besluit van den 24sten Maart 1899 n°. 47, zijnde tot uitbreiding dier fabriek vergunning verleend bij besluiten van 27 Juli 1901 n°. 87, 22 Juni 1903 n°. 46, 9 Januari 1905 n°. 1, 2 Juni 1910 n°. 5 en 9 Juli 1914 n°. 7, en nieuwe voorwaarden opgelegd bij besluit van dat college van 24 October 1904 n°. 9, terwijl voormelde verordening op de op het overgedragen gebied aanwezige inrichting van de firma Kraft en C^o, tot welke oprichting vergunning is verleend bij Koninklijk besluit van 30 September 1899 n°. 32, slechts van toepassing zal zijn voor zooveel die verordening betrekking heeft op slachterijen, een en ander met dien verstande, dat de niet-toepasselijkheid, gedurende het gemelde tijdvak mede van kracht zal zijn ten aanzien van eventuele uitbreidingen of vernieuwingen der betrokken inrichtingen overeenkomstig vergunningen, verleend uit kracht van artikel 14, n°. 1 of n°. 3, der Hinderwet.

Ten aanzien van de beide inrichtingen zullen gedurende het genoemde tijdperk niet van toepassing zijn voorschriften, welke ter verzekering der nakoming van de gemelde raadsverordening zijn of zullen worden vastgesteld, met dien verstande evenwel, dat de gemeenteraad bevoegd blijft, met betrekking tot het verkoopen, te koop stellen, in den handel of in verbruik brengen binnen de gemeente Groningen, alsook met betrekking tot het voorhanden hebben van versch vleesch in de localiteiten, waarin de inrichtingen zijn gevestigd en tot het vervoeren van versch vleesch van elders naar die inrichtingen of van die inrichtingen naar elders, zoodanige voorschriften vast te stellen als de raad zal vermeenen te behooeren.

De meergenoemde raadsverordening en de ter verzekering van de nakoming daarvan vastgestelde of vast te stellen voorschriften zullen

ook na het tijdvak van tien jaren, in den-aangegeven omvang, niet van toepassing zijn op de genoemde inrichtingen, wanneer en zoolang daarin bedrijfsverrichtingen geschieden, welke niet in een openbaar slachthuis der gemeente Groningen kunnen plaats hebben.

De in het vorige lid gestelde uitzonderingsbepaling zal ophouden van kracht te zijn, wanneer door de Gedeputeerde Staten zal zijn verklaard, dat het geval, omschreven in het derde lid van dit artikel, zich niet langer voordoet. Van het besluit der Gedeputeerde Staten, hetwelk de evenbedoelde verklaring behelst, staat beroep bij Ons open binnen veertien dagen, nadat het ter kennis van de belanghebbenden zal zijn gebracht.

Hij, die het beroep instelt, geeft daarvan gelijktijdig kennis aan de Gedeputeerde Staten.

Onze beslissing wordt na verhoor van den Raad van State (afdeeling Geschillen van Bestuur) binnen drie maanden, nadat het beroep is ingesteld, bij eer met redenen omkleed besluit genomen, tenware zij vooraf bij afzonderlijk besluit mocht verdaagd zijn.

Hangende de termijnen tot en de behandeling van de voorziening, blijft het besluit van de Gedeputeerde Staten buiten werking.

11. De kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen in gestichten, voor zoover zij tijdens de opneming daarin woonplaats hadden op het overgaande gebied, komen van 1 Januari 1915 af voor rekening van de gemeente Groningen.

12. Gedurende tien jaren, ingaande met den dag van inwerkingtreding dezer wet, zal de bepaling van artikel 1, tweede lid, der Drankwet, onderscheidende den verkoop van sterken drank in het klein in verkoop voor gebruik ter plaatse van verkoop en gebruik elders dan ter plaatse van verkoop niet van toepassing zijn op het overgaande gebied, voor zooveel betreft den verkoop in eene voor het publiek toegankelijke localiteit uitgezonderd dien in een logement alleen aan logeergasten.

De op het overgaande gebied wonende personen, wier namen voorkomen op de lijst, vermeld in artikel 13 der Drankwet voor de gemeente Haren, kunnen tot 1 Februari 1915 overschrijving verzoeken op de lijst voor de gemeente Groningen.

De volgorde, waarin de overschrijving op laatstgenoemde lijst zal plaats hebben, wordt bepaald naar de dagen, waarop de verzoeken, waarbij, hetzij aan het gemeentebestuur van Haren, hetzij aan dat van Groningen vergunning is gevraagd, inkwamen, met dien ver-

stande dat, voor zoover verzoeken op denzelfden dag inkwamen, de in leeftijd oudere voor gaat.

13. De ingezetenen, gevestigd op het overgaande gebied, worden voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad en voor de toepassing van artikel 7 der Kieswet van 1 Januari 1915 af, als ingezetenen der gemeente Groningen beschouwd.

Voor zoover de personen, gevestigd op het overgaande gebied, geplaatst zijn op de voor het loopende jaar vastgestelde kiezerslijst, zendt het bestuur der gemeente Haren vóór 8 Januari 1915 een uittreksel uit die kiezerslijst aan het bestuur der gemeente Groningen.

Bij het opmaken van de kiezerslijst wordt in de laatstgenoemde gemeente voor de toepassing van de artikelen 20, 21, 25 en 28, tweede lid, der Kieswet, ten aanzien van de in dat uittreksel voorkomende personen gehandeld, alsof zij op de voor het loopende jaar vastgestelde kiezerslijst voorkwamen.

14. Deze wet brengt geen verandering ten aanzien van de inschrijving voor de militie van hen, wier inschrijving in de gemeente Haren heeft plaats gehad of heeft moeten plaats hebben voor het in werking treden van deze wet, noch ten aanzien van de gevolgen van hunne inschrijving.

Zij, die in de gemeente Haren voorkomen in het register, bedoeld in artikel 87 van de Militiewet, of in het register, bedoeld in artikel 26 der Landweervet, worden, voor zooveel zij gevestigd zijn op het overgaande gebied, op het register der gemeente Groningen overgeschreven, waartoe vóór 8 Januari 1915 door den burgemeester der gemeente Haren uittreksels worden gemaakt, welke aan den burgemeester der gemeente Groningen worden verstrekt.

15. Alle kadastrale en andere stukken, uitsluitend betrekking hebbende op hetgeen volgens de artikelen 1 en 3 aan de gemeente Groningen overgaat, worden aan die gemeente uitgerekt.

Het bestuur dier gemeente heeft ten allen tijde het recht kosteloos inzage te nemen van de archieven der gemeente Haren en van de zich in die archieven bevindende stukken, afschriften of uittreksels, op kosten zijner gemeente te vorderen.

16. Met ingang van 1 Januari 1915 wordt in de tabel, bedoeld bij artikel 5 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele belasting, zooals die tabel laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 31 Decem-

ber 1913 (*Staatsblad* n°. 469) in de derde klasse in plaats van: „Groningen”, gelezen: „Groningen (Stad)” en in de vierde klasse in plaats van „Haren (Helpman)”, ingevoegd: „Groningen (Helpman)”.

17. Te beginnen met 1 Januari 1915 worden in alle wetten, maatregelen van bestuur, verordeningen en besluiten, waarin de gemeenten Groningen en Haren zijn genoemd, daaronder verstaan de gemeenten, zooals zij bij artikel 1 dezer wet zijn gewijzigd.

18. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's-Gravenhage, den 31sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CORT V. D. LINDEN.

(*Uitg.* 1 Jan. 1915.)

31 December 1914. WET, tot wijziging van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij, voor het dienstjaar 1913. S. 654.

31 December 1914. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1915. (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland.*) (*verkort.*) S. 655.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1915, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e Afd. : Regeering en Hooge Colleges	f	24,000
2 ^e Afd. : Departement van Justitie		163,000
3 ^e Afd. : Departement van Financiën		32,121,660
4 ^e Afd. : Departement van Binnenlandsch Bestuur		1,427,700
5 ^e Afd. : Departement van Onderwijs en Eeredienst		818,150
6 ^e Afd. : Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel		486,356
7 ^e Afd. : Departement der Burgerlijke Openbare Werken		1,553,400

8 ^e Afd.: Departement van Gouvernementsbedrijven	f 10,463,065
9 ^e Afd.: Departement van Oorlog	6,967,050
10 ^e Afd.: Departement van Marine	6,418,590
	f 60,392,971

31 December 1914. WET, houdende vaststelling van de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1915. (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië.*) (verkort.) S. 656.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1915, betreffende de uitgaven in *Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e Afd. Regeering en Hooge Colleges	f 1,810,449
2 ^e Afd. Departement van Justitie	9,488,318
3 ^e Afd. Departement van Financiën	29,746,076
4 ^e Afd. Departement van Binnenlandsch Bestuur	37,793,090
5 ^e Afd. Departement van Onderwijs en Eeredienst	20,696,187
6 ^e Afd. Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel	12,750,364
7 ^e Afd. Departement der Burgerlijke Openbare Werken	38,541,252
8 ^e Afd. Departement van Gouvernementsbedrijven	72,693,546
9 ^e Afd. Departement van Oorlog	33,648,611
10 ^e Afd. Departement van Marine	13,947,885
11 ^e Afd. Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur	7,431,876
	f 278,047,654

31 December 1914. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1915. (Hoofdstuk I. *Middelen in Nederland.*) (verkort.) S. 657.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten :
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1915, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten :

1. Verkoop van koffie, enz.

2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in artikel 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt zoo noodig voorzien door eene geldleening op den voet van het eerste lid van artikel 14 der Indische Comptabiliteitswet.

3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1915.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1915.

1. Verkoop van koffie	f 1,668,675
2. Verkoop van kinabast	628,172
3. Verkoop van Banka-tin	26,006,812
4. Verkoop van guttapercha	275,000
5. Verkoop van caoutchouc	829,875
6. Verkoop van coca	29,700
7. Aandeel in de winst van de Billiton-maatschappij over het boekjaar 1914—1915	600,000
8. Aandeel in de winst van den door de Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij geëxploiteerden spoorweg Semarang-Vorstenlanden	353,000
9. Uitkeering aan de geldmiddelen van <i>Nederlandsch-Indië</i> uit de opbrengst der Nederlandsche bedrijfsbelasting	1,400,000
10. Aandeel in de ontvangsten wegens kabeltaksen uit de door de Deutsch-Niederländische Telegraphengesellschaft geëxploiteerde lijnen	83,500
11. Nominale waarde van de door 's Rijks Munt voor rekening van den Lande vervaardigde munten	12,250,000
12. Rente van de kapitalen, in	

de Grootboeken der Nationale Schuld ingeschreven ten name van het „Fonds uit de zuivere winsten, verkregen uit aanmuntingen voor rekening van *Nederlandsch-Indië*” f 500,090

13. Afstand in erfpacht aan de naamlooze vennootschap „Zeehaven en kolenstation Sabang” van de bezittingen op het eiland Wé (Atjeh en Onderhoorigheden); alsmede aandeel in de winst van die vennootschap 95,000

14. Ontvangsten van civielen of algemeenen aard 337,325

15. Ontvangsten in betrekking tot het departement van oorlog in *Nederlandsch-Indië* 72,820

16. Ontvangsten in betrekking tot het departement van marine in *Nederlandsch-Indië* 481,420

f 45,610,799

31 December 1914. WET, houdende aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1914. (Hoofdstuk II. *Middelen in Nederlandsch-Indië.*) (verkort.) S. 658.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 2 der Indische Comptabiliteitswet de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1915, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

1. Gerechtelijke boeten en confiscatiën, enz.

2. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1915.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1915.

Departement van Justitie.

1. Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën f 481,300

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belasting enz. zijn onder het bedrag der inkomsten begrepen.

2. Terugbetaling van gerechtskosten in strafzaken f 34,500

3. Leges en salarissen van de griffiers der Europeesche rechtscolleges en van die der landraden en emolumenten van de gewestelijke secretarissen 212,000

4. Hetgeen den Lande aankomt uit de opbrengst der wees- en boedelkamers 146,000

5. Betaling voor het afleggen van de examens ter verkrijging van de bevoegdheid tot uitoefening van het notarisambt 1400

6. Opbrengst van den arbeid der gevangenen 2,523,000

7. Voor het verstrekken van voeding aan gegijzelden 20,500

8. Registratie van werkcontracten, gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders 104,800

9. Heffing ter zake van de op Java en Madoera met inlanders te sluiten werkovereenkomsten voor het verrichten van arbeid in de buitenbezittingen of buiten *Nederlandsch-Indië* (uitgezonderd de kolonie Suriname) 68,000

10. Bijdrage van den Soesoehoenan van Soerakarta in de voedingskosten van gevangen gezette onderdanen in zijn gebied. 27,381

Departement van Financiën.

11. Verpachte middelen 2,558,920

12. Opiumregie 84,069,000

13. Opbrengst der exploitatie van pandhuizen in eigen beheer. 8,459,000

14. In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband 42,544,000

15. Personeele belasting 1,470,000

16. Inkomstenbelasting 9,650,000

17. Verponding, belasting op de door niet-Inlanders zonder ingeschreven wettigen titel geoccupeerde, op het land Bloeboer gelegen erven, en belasting van onroerende goederen, bezeten krachtens een titel van het voormalig Britsche gouvernement. 3,000,000

18. Openbare verkooping 914,600

19. Zegelrecht 2,341,000

20. Recht van overschrijving van vaste goederen	f 1,012,000
21. Rechten van successie en van overgang bij overlijden. . .	208,000
22. Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbel-tafels	133,300
23. Belasting op het slachten van runderen, buffels, paarden en veulens.	2,155,000
24. Belasting op het slachten van varkens	369,000
25. Belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten	12,100,000
26. Bijzondere belastingen in de buitenbezittingen.	365,200
27. Voorloopig gehandhaafde pachten en belastingen in het landschap Lingga-Riouw en Onderhoorigheden	166,000
28. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen . . .	611,000
29. Bijdragen van Europeesche onderwijzers bij het bijzonder onderwijs ten behoeve van hunne pensioenen	<i>Memorie.</i>
30. Aandeel in de winst van de Javasche bank over het boekjaar 1914—1915	666,000
31. Ontvangsten in verband met muntzuivering.	<i>Memorie.</i>
32. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan Europeesche burgerlijke landsdienaren en aan andere Europeanen verstrekt.	1,308,000
33. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan inlandsche burgerlijke landsdienaren verstrekt	376,000
<i>Departement van Binnenlandsch Bestuur.</i>	
34. Bijdragen aan de landsmiddelen uit niet onder rechtstreeksch bestuur gebrachte landschappen	1,979,780
35. Hoofdgeld van heerendienstlieden	7,565,000
36. Afkoop van heerendiensten.	29,800
37. Kadaster	96,000
38. Landelijke inkomsten en andere grondlasten	21,129,000
39. Afstand van grond.	2,175,000
40. Landbouwconcessies op de buitenbezittingen	79,700
41. Vergunningen tot landex-	

ploratie in de buitenbezittingen.	<i>Memorie.</i>
42. Verhuur van vischvijvers .	f 17,600
43. Aflossing en rente ter zake van voor de oprichting van tuinbouwhoeven verleend landbouwkrediet.	2,500
44. Aflossing en rente voor kapitaalverstreking en terugbetaling van uitgaven voor de aanstelling van personeel ten behoeve van particuliere kredietbanken en desa-kredietinstellingen . . .	19,400
45. Centrale kas voor het volkskredietwezen	180,000
46. Terugbetaling van aan de inlandsche bevolking van Java en Madoera verstrekte voorschotten voor den aankoop van ambtsvelden voor de desa-besturen. .	17,900
47. Inkomsten uit bestuurs-telephoonnetten	52,500
48. Terugbetaling van aan inlandsche zelfbesturen, vorsten, grooten en dergelijken verstrekte voorschotten	68,480
49. Terugbetaling van verplegingskosten in de ziekeninrichting te Soekaboemi door het personeel van de gewapende politie bij het centraal depot der politie aldaar	<i>Memorie.</i>

Departement van Onderwijs en Eeredienst.

50. Onderwijs	1,345,550
51. Entreegelden voor de bezichtiging van Hindoemonumenten.	2,900
52. Vergoeding voor de verpleging en begrafenissen van lijdens in de krankzinnigengestichten en burgerlijke ziekeninrichtingen .	146,000
53. Vergoeding voor het geneeskundig onderzoek van passagiers van pelgrimsschepen . . .	40,000
54. Landskoepokinrichting te Batavia en vaccinatie-bureau's te Semarang en Soerabaja	13,000
55. Geneeskundig laboratorium.	8,000
56. Belasting op het houden van loterijen	44,000
57. Ontvangsten uit den verkoop van kininetabletten.	22,000

Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel.

58. Inkomsten van de repro-	
-----------------------------	--

ductie-ateliers en opbrengst van den verkoop van door het departement uitgegeven publicaties	f 1,600
59. Schoolgelden van de middelbare landbouwschool	<i>Memorie.</i>
60. Inkomsten van de cultuurschool	1,700
61. Verkoop van producten uit den cultuurtuin te Buitenzorg	1,000
62. Verkoop van producten van de proefvelden en van den selectietuin voor rijst en tweede gewassen	9,500
63. Koffie	831,950
64. Kina	11,000
65. Opbrengst van de gouvernementsguttapercha-onderneming	15,000
66. Opbrengst van de gouvernementscaoutchouc-onderneming	<i>Memorie.</i>
67. Boschwezen	9,375,700
68. Verkoop van zout ten behoeve van vischzouterijen	20,800
69. Inkomsten uit de parelvischerij	46,680
70. Inkomsten met betrekking tot de zeevischvangst	5,500
71. Inkomsten voortvloeiende uit de heffing van dekgelden	7,600
72. Inkomsten van den cursus voor hoefbeslag te Bandoeng	1,050
73. Inkomsten van de inlandsche veeartsenschool en van den cursus tot opleiding van mantri's voor den burgerlijken veeartsenijkundigen dienst en van keurmeesters van slachtvee en vleesch te Buitenzorg	3,000
74. Inkomsten voortvloeiende uit het keuren van slachtvee en vleesch	11,700
75. Terugbetaling van de waarde van aan de inlandsche bevolking verstrekte paarden en fokvee	57,000
76. Belasting op honden	21,200
77. Verhuur van vogelnest- en meststofgrotten	31,500
78. Vergunning tot inzameling van schildpadeieren	4,657
79. Abonnementsgelden voor de publicaties van de afdeling Nijverheid en Handel	1,500
80. Inkomsten van het handelslaboratorium	3,750
81. IJk van maten en gewichten	7,000
82. Ontvangsten van het hulp-	

bureau voor den industrieelen eigendom	f 6,800
83. Schoolgelden van de ambachtsscholen voor inlanders	2,750
84. Opbrengst van den verkoop van op de huisvlijtscholen vervaardigde artikelen	1,300
<i>Departement der Burgerlijke Openbare Werken.</i>	
85. Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	182,460
86. Ontvangsten voortvloeiende uit waterleidingen en overvaarten	6,800
87. Schut- of doorvaartgelden bij enkele landsluizen in de residentiën Batavia, Semarang en Soerabaja	70,700
88. Retributiën van ondernemingen van landbouw en nijverheid ter vergoeding van de uitgaven voor het toezicht op de waterverdeling tusschen de daarbij belanghebbenden	108,000
89. Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen en van vernieuwde akten van vergunning tot gebruik dier toestellen	45,200
90. Terugbetaling door de gemeente Soerabaja van de kosten van den aanleg der drinkwaterleiding aldaar en van verschuldigde rente	94,500
91. Terugbetaling door de locale raden van de uitgaven voor ter beschikking van die raden gesteld personeel	21,327
92. Ontvangsten, voortvloeiende uit de exploitatie van haveninrichtingen in Nederlandsch-Indië	2,200,000
93. Opbrengst van ten behoeve van andere dienststukken en van particulieren verrichte werkzaamheden in de laboratoria voor materiaal-onderzoek	<i>Memorie.</i>
94. Bijdragen van particulieren in de kosten van aanleg, vernieuwing, verbetering, uitbreiding en onderhoud van irrigatiewerken	78,000
<i>Departement van Gouvernementsbedrijven.</i>	
95. Opiumbereiding	5,442,000
96. Landsdrukkerij	496,000
97. Mijnwezen	1,730,500
98. Tin	1,394,800

99. Steenkolen	f 6,510,000
100. Zout	14,322,000
101. Transportdiensten	526,000
102. Brieven- en pakketpost	3,656,000
103. Telegraphie	2,300,000
104. Telephonie	2,555,000
105. Bijdrage van het departement van financiën in de kosten van het personeel van den post- en telegraafdienst	65,000
106. Hetgeen den Lande aankomt uit de opbrengst van de particuliere telephonen	10,900
107. Teruggaaf door de post-spaarbank van de te haren behoeve gedane uitgaven en verrekening van de door die instelling verschuldigde vergoedingen, voor zoover niet elders omschreven	102,780
108. Spoor- en tramwegen	37,044,000

Departement van Oorlog.

109. Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit de contracten van aanneming en uit leverantiën	10,000
110. Terugbetaling van verplegings- en begrafenis-kosten in de hospitalen door patiënten voor eigen rekening opgenomen	113,500
111. Artillerie-constructiewinkel	350
112. Topographisch bureau en lithographisch etablissement	18,400
113. Verkoop en verhuur van voor 's Lands dienst bestemde bruikbare vaste en andere goederen	816,000
114. Verkoop van bier aan de militaire cantines	205,000
115. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige vaste en andere goederen	33,000
116. Stoomtramwegen in Atjeh	920,000
117. IJsfabriek te Koeta Radja	22,500
118. Verstrekking van water tegen betaling uit de gouvernements waterleidingen	13,000
119. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan militairen en tot het departement van oorlog behorende burgerlijke landsdienaren verstrekt	351,000
120. Terugbetaling van het voor den bouw van eene militaire sociëteit voor onderofficieren te	

Tjimahi verleend renteloos voorschot	f 4,500
121. Andere ontvangsten	55,000

Departement van Marine.

122. Haven- en ankeragegelden	706,800
123. Loodsgelden	946,000
124. Vergoeding voor het keuren van stoomschepen	19,300
125. Scheepsmeting	10,600
126. Scheepsverklaringen	14,200
127. Verrekening met het departement van onderwijs en eeredienst ter zake van de keuring van passagiers van pelgrimschepen	20,000
128. Vergoeding voor het gebruik van 's Lands Clayton-apparaten en andere voor het desinfecteeren van vaartuigen aangewezen desinfectietoestellen	14,000
129. Verkoop van zeekaarten en boekwerken uit het depot en de onderdepots van kaarten en gidsen	7,300
130. Verkoop van voor 's Lands dienst bestemde bruikbare goederen niet afkomstig uit den voorraad der marine-magazijnen te Soerabaja	48,500
131. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomed schepen en vaartuigen en hun inventaris, een en ander voor zoover niet afkomstig van het marine-etablissement en de daartoe behorende inrichtingen en van de diensten ressorteerende onder scheepvaart	700
132. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomed schepen en vaartuigen en hun inventaris, een en ander afkomstig van de diensten ressorteerende onder scheepvaart	5,400
133. Ontvangsten en verrekeningen ten bate van het marine-etablissement en de daartoe behorende inrichtingen	3,981,700
134. Verrekening ten laste van het marine-etablissement van het geldswaardig bedrag van door andere diensten ressorteerende onder het departement der marine	

aan de marinemagazijnen afgegeven goederen f 510,100

135. Door andere departementen te restitueeren kosten voor het gebruik van vaartuigen, behoorende tot onder het departement der marine in Nederlandsch-Indië ressorteerende diensten 457,700

136. Vergoeding voor het beschikbaar stellen van het stoomvaartuig van den haven- en loodsdiensdienst te Emmahaven gedurende de lossing aldaar van petroleum uit particuliere schepen, zoomede voor het sleepen door dat vaartuig van zelschepen in en uit Emmahaven 700

137. Ontvangsten met betrekking tot het station voor draadlooze telegraphie te Weltevreden 700

138. Verrekening der geldswaarde van de uit den voorraad der depots, uitgezonderd de marinemagazijnen te Soerabaja, aan de onder het departement der marine ressorteerende diensten verstrekte steenkolen 842,700

139. Verrekening der geldswaarde van de uit den magazijnsvoorraad buiten dien der marinemagazijnen te Soerabaja aan de onder het departement der marine ressorteerende diensten verstrekte conserven en andere goederen 130,600

140. Inhoudingen op de soldijen van de inlandsche schepelingen der zeemacht wegens verstrekte kleding, zoomede wegens voorloopig door den Lande betaalde proces- en andere kosten, welke met de soldij worden verrekend 21,600

141. Inhoudingen op de soldijen van de inlandsche schepelingen der gouvernements-marine wegens verstrekte kleding, zoomede wegens andere voorloopig door den Lande gedane betalingen, welke met de soldijen worden verrekend 15,500

142. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt 20,300

143. Andere ontvangsten 7,100

Plaatselijk en gewestelijk zelfbestuur.

144. Rente en terugbetaling van

geldleeningen door plaatselijke en gewestelijke zelfbesturen 1,680

Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.

145. Verkoop van voor 's Landsdienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement 300,000

146. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen uit als voren 50,000

147. Alle andere ontvangsten 700,000

Totaal f 263,813,295

31 December 1914. WET, houdende wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1913. S. 659.

31 December 1914. WET, houdende verhooging van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1913. S. 660.

Bij deze wet wordt een artikel verhoogd. Tengevolge hiervan wordt het totaal der IIde afdeling en het eindcijfer van dat hoofdstuk verhoogd met f 21,500.

31 December 1914. WET, tot wijziging en verhooging van hoofdstuk I der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913. S. 661.

31 December 1914. WET, tot wijziging en verhooging van hoofdstuk II der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1913. S. 662.

31 December 1914. WET, houdende de bekrachtiging eener overeenkomst met de Nederlandsche Handel-Maatschappij voor den verkoop in *Nederland* van de Oost-Indische gouvernementsproducten na afloop van de overeenkomst, bekrachtigd bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 218). S. 663.

WIJ WILHELMINA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is dat de hieronder vermelde overeenkomst bij de wet worde bekrachtigd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De in afschrift aan deze wet gehechte, tusschen den Minister van Koloniën, handelende, ten deze voor en namens *Nederlandsch-Indië* en als zoodanig dien rechtspersoon

vertegenwoordigende, en de Directie der Nederlandsche Handel-Maatschappij, handelende namens die naamlooze vennootschap, op den 24 November 1914 gesloten overeenkomst voor den verkoop in *Nederland* van de Oost-Indische gouvernementsproducten na afloop van de overeenkomst, behoorende bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 218) wordt bekrachtigd.

2. De overeenkomst, bij het voorgaand artikel bekrachtigd wordt gratis geregistreerd en is vrij van leges.

3. Deze wet treedt in werking op den dag van hare afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1914.

W I L H E L M I N A.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.
(*Uitg.* 23 Jan. 1915.)

AFSCHRIFT.

De Minister van Koloniën, handelende ten deze voor en namens *Nederlandsch-Indië* en als zoodanig dien rechtspersoon vertegenwoordigende,
en

de Directie der Nederlandsche Handel-Maatschappij, handelende namens die naamlooze vennootschap,

zijn overeengekomen als volgt:

Art. 1. De Nederlandsche Handel-Maatschappij neemt op zich, in hoedanigheid van commissionair, met de uit het delcredere voortvloeiende aansprakelijkheid, de Indische Gouvernementsproducten, voor zooverre zij door de Regeering van *Nederlandsch-Indië* ten verkoop in *Nederland* bestemd worden, te beheeren, te verkoopen, en daarvan den afscheep, het vervoer en den opslag te bezorgen, alles met inachtneming van de aanwijzingen, door die Regeering te geven.

Geschillen ter zake van de in alinea 1 bedoelde verrichtingen, tusschen de Maatschappij en derden ontstaande, kunnen door haar niet bij dading worden beëindigd, dan met machtiging door de Koningin, en wanneer zij een bedrag van meer dan f 10,000.— betreffen, behoudens bekrachtiging bij de wet.

2. Tot waarborg voor de storting der opbrengst van de producten, verbindt de Maatschappij zich om op den dag vóór elke veiling bij de Nederlandsche Bank, ten deze optredende als Agent van den Staat, over te brengen eene met het approximatief netto-bedrag overeenkomende waarde in geldswaardig papier of in geld, naar keuze van den Minister van Koloniën,

en in het laatste geval onder berekening van rente op den voet van het alsdan vigeerende promessen-disconto der Nederlandsche Bank.

Indien de Minister van Koloniën de storting van voornoemde waarborgsom in geld verlangt, wordt daarvan veertien dagen tevoren aan de Nederlandsche Handel-Maatschappij kennis gegeven.

3. Voor al hare in artikel 1 genoemde verrichtingen geniet de Nederlandsche Handel-Maatschappij eene commissie (met inbegrip van delcredere) van $1\frac{1}{4}$ pct. van de bruto-opbrengst van het door haar verkochte en verantwoorde Gouvernementsin en $1\frac{1}{2}$ pct. van de bruto-opbrengst van alle overige door haar verkochte en verantwoorde Gouvernementsproducten.

4. De Nederlandsche Handel-Maatschappij onderwerpt zich, wat betreft de wijze, waarop zij rekening en verantwoording aan *Nederlandsch-Indië* aflegt, aan de wettelijke bepalingen, die deswege zijn of nader zullen worden vastgesteld, en aan de voorschriften, door de Regeering ter uitvoering van die wettelijke bepalingen of in overleg met de Algemeene Rekenkamer in *Nederland* gegeven of te geven.

5. Zoolang de Nederlandsche Handel-Maatschappij aan alle uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen getrouw voldoet, zal de Regeering zich van geen anderen tusschenpersoon bedienen voor het afschepen, vervoeren, opslaan, beheeren en verkoopen van de Indische Gouvernementsproducten, die ten verkoop in *Nederland* bestemd zijn.

6. Geschillen, uit deze overeenkomst voortvloeiende, worden onderworpen aan het oordeel van drie scheidslieden, door partijen in gemeen overleg te benoemen.

Wanneer partijen zich binnen een maand na het ontstaan van het geschil niet over deze benoeming hebben verstaan, zal de keuze geschieden door de Arrondissements-Rechtbank te *Amsterdam*, op verzoek van de meest gereede partij.

De Minister van Koloniën is echter bevoegd eene voorloopige beslissing te nemen, waaraan de Nederlandsche Handel-Maatschappij gevolg geeft, behoudens hare aanspraak op schadevergoeding, wanneer zij door de uitspraak der scheidslieden in het gelijk wordt gesteld. In zoodanig geval beslissen de scheidslieden bij hunne uitspraak ook over het bedrag der schadevergoeding.

7. Wanneer deze overeenkomst niet voor 1 Januari 1915 door de wet is bekrachtigd, wordt zij geacht niet te zijn gesloten.

Door de wet bekrachtigd zijnde, treedt zij

in werking op 1 Januari 1915 en vervangt alsdan de overeenkomst van 20 Maart 1909/11 Maart 1909, bekrachtigd bij de wet van 1 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 218). Zij wordt aangegaan voor den tijd van een jaar, dus tot het einde van het jaar 1915.

Aldus opgemaakt in duplo op den vier en twintigsten November 1914.

De Minister van Koloniën,
(get.) TH. B. PLEYTE.
Nederlandsche Handel-Maatschappij.
(get.) VAN AALST.
(get.) BIERENS DE HAAN.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal bij het
Departement van Koloniën,
STAAL.

31 December 1914. WET, betreffende het langer in dienst houden van ingelijfd en bij de militie. S. 664.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de heerschende buitengewone omstandigheden verlenging noodig maken van den termijn, gesteld bij de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 346), en dat in verband hiermede tijdelijke wijziging van de Militiewet wenschelijk is met betrekking tot de in art. 84 dier wet bedoelde vergoeding;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De ingelijfd en bij de militie, voor wie volgens art. 99 der Militiewet de dienst bij de militie zou zijn geëindigd op 31 Juli 1914 of op een lateren dag, worden in dien dienst gehouden tot 31 December 1915 of tot een vroegeren door Ons aan te wijzen datum.

2. Met betrekking tot den werkelijken dienst bij de militie, welke wordt vervuld in het tijdperk van 1 Januari 1915 tot het tijdstip, waarop de bij art. 1 bedoelde verlenging van dienst een einde neemt, wordt in art. 32, tweede lid, en in art. 84, eerste lid, der Militiewet voor „een gulden” gelezen: „een gulden en vijftig cent”.

3. Deze wet treedt in werking op den dag van hare plaatsing in het *Staatsblad*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage den 31sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.
De Minister van Marine, J. J. RAMBONNET.
(*Uitgeg.* 31 Dec. 1914.)

31 December 1914. WET, tot aanvulling en verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1913. (Verschillende onderwerpen.) S. 665.

Bij deze wet worden eenige artikelen verhoogd en wordt een artikel ingevoegd.

Ten gevolge hiervan wordt verhoogd het totaal der IIde afdeling met f 3,227.57 en dat der VIde afdeling met f 443,856; terwijl het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1913 wordt verhoogd met f 447,083.57.

31 December 1914. WET, houdende straf- en tuchtrechtelijke voorzieningen betreffende de hier te lande geïnterneerde militairen van eene buitenlandsche mogendheid. S. 666.

Bijl. 2^e Kamer 1914/1915, n°. 223, 1—7.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 481.

Bijl. 1^e Kamer 1914/1915, n°. 223.

Hand. id. 1914/1915, *bladz.* 128.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat straf- en tuchtrechtelijke voorzieningen betreffende hier te lande geïnterneerde militairen van eene buitenlandsche mogendheid wenschelijk zijn;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Hier te lande geïnterneerde militairen van eene buitenlandsche mogendheid worden, met toepassing van de militaire wetten en inachtneming van den door hen bekleeden rang, gelijkgesteld met Nederlandsche militairen:

a. ten aanzien van door hen begane feiten waartegen is voorzien bij het gemeene recht;

b. ten aanzien van door hen begane feiten waartegen is voorzien bij de artikelen 84—86, 88—92 en 97—101 van den Vijfden Titel van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te water, of bij de artikelen 80—82, 85—89, 95 en 99—103 van den Vijfden Titel van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk hier te lande;

c. ten aanzien van door hen begane feiten waartegen is voorzien bij de Reglementen van Krijgstucht, met dien verstande dat voor militairen beneden den rang van officier de straffen van kwartierarrest, stadsarrest of scheepsarrest kunnen worden vervangen door de straf van geheele of gedeeltelijke inhouding van traktement of soldij gedurende een tijdvak van ten hoogste twee maanden en dat laatsbedoelde straf ook nevens andere kan worden opgelegd;

d. ten aanzien van de feiten waartegen is voorzien bij artikel 3.

Naar gelang van de krijgsmacht bij welke of onder welke bewaring zij zich bevinden, worden zij geacht tot de zee- of tot de landmacht te behooren.

Door Ons of van Onzentwege door Onze Ministers van Marine en van Oorlog wordt de onderlinge verhouding van Nederlandsche en vreemde militaire rangen bepaald; het militair gezag kan echter voor bepaalde gevallen, onafhankelijk van die verhouding, meerderheid van rang vestigen.

2. Voor de toepassing van deze wet worden de commandanten van interneerings-depots of de door hen aangewezen officieren als de commandeerende officieren van een korps of van een oorlogsvaartuig aangemerkt.

De commandant van een interneerings-depot der landmacht bepaalt, welke officieren voor de toepassing van het Reglement van Krijgstucht voor het krijgsvolk te lande als de commandeerende officieren eener compagnie, welke als de hoogere officieren van het korps zullen worden aangemerkt.

3. De hier te lande geïnterneerde militair van eene buitenlandsche mogendheid, die opzettelijk in strijd met eene door hem gegeven belofte zich verwijderd of eene door hem gegeven belofte of aangenomen voorwaarde waaronder hem verlof is verleend om zich tijdelijk of voorgoed te verwijderen, schendt, of die daartoe samenspanst, wordt gestraft met militaire gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren.

De in het voorgaande lid omschreven misdrijven zijn strafbaar, ook indien zij buiten het Rijk in Europa zijn begaan.

Artikel 80 van het Wetboek van Strafrecht is ten deze van toepassing.

4. Voor de toepassing van deze wet worden onder hier te lande geïnterneerde militairen van eene buitenlandsche mogendheid begrepen de zoodanige die op eerewoord of onder belofte of voorwaarde zijn vrijgelaten.

5. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Justitie,

B. ORT.

De Minister van Marine,

J. J. RAMBONNET.

De Minister van Oorlog,

BOSBOOM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

J. LOUDON.

(Uitgeg. 3 Jan. 1915.)

31 December 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen, volgens de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 Juli 1912 (*Staatsblad* n°. 240), en de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 667.

31 December 1914. BESLUIT, houdende verbod van uitvoer van levende en geslachte hoenders. S. 668.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, den uitvoer van levende en geslachte hoenders te verbieden;

Gezien de wet van 3 Augustus 1914 (*Staatsblad* n°. 344);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel van 28 December 1914, Kabinet, Litt. G¹³⁸;

Den Raad van State gehoord (advies van 29 December 1914, n°. 14);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 31 December 1914, Kabinet, Litt. V¹³⁷;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De uitvoer van levende en geslachte hoenders is verboden van den dag der afkondiging van dit Besluit.

Wij behouden Ons voor dit verbod tijdelijk op te heffen of in bijzondere gevallen daarvan ontheffing te doen verleenen.

Onze Ministers van Oorlog, van Financiën en van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 31sten December 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, BOSBOOM.

De Minister van Financiën, TREUB.

De Min. van Landbouw, Nijverheid en Handel, POSTHUMA.

(Uitgeg. 2 Jan. 1915.)

31 December 1914. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de burgemeesters betreffende vergoedingen wegens kostwinner-schap.

Zooals U wellicht reeds bekend is, mag, ingevolge de dezer dagen aangenomen wet

betreffende het langer in dienst houden van ingelijfd en bij de militie, ter zake van den werkelijken dienst, in Januari 1915 vervuld door dienstplichtige kostwinners der militie, als maximum-vergoedingsbedrag worden toegekend f 1.50 per dag en mag, ingevolge de eveneens dezer dagen tot stand gekomen wet betreffende het langer in dienst houden van dienstplichtigen bij de landweer, ter zake van den werkelijken dienst, in genoemde maand vervuld door dienstplichtige kostwinners der landweer, voor wie in normale tijdsomstandigheden de dienstdag op 1 Aug. 1914 of op een lateren dag zou zijn geëindigd, als maximum-vergoedingsbedrag f 2 per dag worden toegekend.

Ik heb de eer U te verzoeken om, indien U op grond van bedoelde wetten er toe mocht overgaan, reeds toegekende vergoedingsbe-

dragen te brengen boven de tot nog toe gestelde wettelijke maxima van f 1 voor militievergoeding en van f 1.50 voor landweervergoeding, er vooral acht op te slaan, dat de verhoogde vergoeding in geen geval mag strekken voor verblijf onder de wapenen vóór 1 Januari 1915.

U gelieve tevens rekening te houden met het volgende gedeelte uit de memorie van toelichting betreffende eerstbedoelde wet, welk gedeelte luidt:

„De bedoeling is geenszins om de aan betrekkingen van miliciens toegekende vergoedingen met 1 Januari 1915 eene algemeene verhooging te doen ondergaan, maar alleen om de vergoedingen boven het bedrag van f 1 per dag te kunnen doen stijgen in die gevallen, waarin de omstandigheden van de vergoeding genietende personen daartoe aanleiding geven”.

(Gem.-Stem.)

Officieele verbetering.

Op bladz. 355, 1^e kolom, regel 4 v. o. in plaats van „§ 29” te lezen „§ 39”.

DRUKFOUTEN.

Bladz. 375, 1^e kolom, regel 7 van onderen achter krediet te lezen „S. 428”.

Bladz. 499, 2^e kolom, regel 14 van onderen in plaats van „S. 231” te lezen „S. 531”.

A A N V U L L I N G E N .

25 April 1914. **BESLUIT**, tot wijziging van het besluit van 30 Maart 1907, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 22sten April 1914, n°. 127, afdeling Personeel ;

Hebben goedgevonden en verstaan :

1. enz.

2. Te bepalen, dat te rekenen van 1 Mei 1914, in artikel 3 van Ons besluit van 30 Maart 1907, de eerste volzin van het tweede lid door het volgende wordt vervangen :

Alleen aan het kantoor *Amsterdam I* is een ontvanger verbonden die tot het personeel van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken behoort, aan wien tevens is opgedragen de ontvangst aan het kantoor *Amsterdam II*. Zijne werkzaamheden op dit laatste kantoor worden door een plaatsvervanger verricht.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 25sten April 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Financiën, BERTLING.

26 Juni 1914. **ARREST** van den Hoogen Raad.

Geschillen over de vraag, tot welke der in art. 2 der Armenwet van 1854 omschreven soorten een instelling van weldadigheid behoort, zijn publiekrechtelijke geschillen, waarvoor art. 2004 B. W. niet geldt en die niet van aard veranderen door de bij art. 72 derzelfde wet gedane opdracht der beslissing aan den burgerlijken rechter.

De beslissing, of een instelling van weldadigheid behoort tot die in art. 2 der Armenwet van 1854 sub *a* of tot die in dat art. sub *c* genoemd, is uitsluitend afhankelijk van het antwoord op de vraag, door welk gezag zij wordt geregeld en bestuurd; uit niets blijkt, dat bovendien zou moeten worden onderzocht, of zij door dat zelfde gezag uit eigen fondsen is gesticht. (Anders O. M.)

Terecht heeft het Hof uit de ter processe vaststaande gegevens vastgesteld, dat de onderhavige stichting in 1854 door de burgerlijke overheid werd geregeld en bestuurd en dat dit ook thans nog het geval is. (Anders O. M.)

(B. W. art. 2004, Armenwet 1912 art. 2.)

Voorzitter: Jhr. Mr. S. Laman Trip.
Raden: Mrs. A. J. L. Nypels, C. Krabbe,
B. C. J. Loder en J. A. A. Bosch.

Het Roomsch-Katholiek Wees- en Armenhuis te Hoorn, eischer tot cassatie van

een arrest van het Gerechtshof te Amsterdam den elfden April 1913 tusschen partijen gewezen (N. J. 1913 bl. 1058 Red.), advocaat Mr. J. A. Loeff

tegen:

den Burgemeester der gemeente Hoorn, verweerder, advocaat Mr. J. H. Telders.

Conclusie van den Advocaat-Generaal Mr. R. B. Ledeboer.

Als cassatiemiddel is voorgedragen:

Schending en verkeerde toepassing van art.: 2 van de Wet van 28 Juni 1854 (Stbl. n°. 100), gewijzigd bij de wetten van 1 Juni 1870 (Stbl. n°. 85) en 15 April 1886 (Stbl. n°. 64) (Wet tot regeling van het Armbestuur) door te beslissen:

a. dat eene instelling van weldadigheid, geheel uit particuliere middelen, gesticht door bijzondere personen, niettemin rechte kan zijn eene Staats-, provinciale- of gemeente-instelling, door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd;

b. dat eene instelling van weldadigheid, waarvan vaststaat hetgeen in de zevende, achtste en negende rechtsoverweging van het bestreden arrest wordt overwogen, reeds uit dien hoofde is eene gemeente-instelling, door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd;

terwijl incidenteel als middel van cassatie is voorgesteld:

„Schending of verkeerde toepassing van de artt. 1983, 1991, 2004, B. W., 2, 3, 72 der Wet van 28 Juni 1854 (Stbl. n°. 100), tot regeling van het Armbestuur, gewijzigd bij de wetten van 1 Juni 1870 (Stbl. 85) en 15 April 1886 (Stbl. 64);

omdat het Hof de exceptie van verjaring verwerpt op dezen grond, dat de vordering is van publiekrechtelijken aard, welke niet aan het op privaatrechtelijke vorderingen betrekking hebbende voorschrift van art. 2004 B. W. is onderworpen; ten onrechte, daar — nu de vordering behoort tot de kennis van de rechterlijke macht — als daarmede samenhangende moet worden aangenomen, dat het vervallen door verjaring naar de bepalingen van het B. W. — welke trouwens geheel algemeen zijn gesteld — moet worden beoordeeld”.

Dit incidenteel beroep zal ik in de eerste plaats behandelen. Zooals de geachte pleiter voor de gemeente Hoorn mededeelde, is dit middel voorgesteld, uitsluitend naar

aanleiding van 's Hoogen Raads arrest van 19 Juni 1908 W. 8722, waarbij men dan kenlijk op het oog had, de overweging: „dat nu de rechtsvordering tot betaling van een geldsom is eene schuldvordering, zoodat de kennisneming van het geschil daarover behoort tot de bevoegdheid van den burgerlijken Rechter, als daarmede samenhangende moet worden aangenomen, dat het vervallen door verjaring van het recht te vorderen, naar de bepalingen van het B. W. moet worden beoordeeld, nu daaromtrent bij geene andere wet bijzondere bepalingen zijn gemaakt”.

Hieromtrent zij eerstens opgemerkt, dat de „samenhang” — die beroep op verjaring toeliet, — zoowel kan zijn afgeleid uit de omstandigheid, dat het geschil behoorde tot de bevoegdheid van den burgerlijken Rechter, als uit het feit, dat eene schuldvordering is eene personeele vordering als bedoeld in art. 129 Rv. en in verband daarmede in art. 2004 B. W., welke laatste opvatting mij de meest juiste voorkomt, omdat het twistpunt in de bedoelde procedure was, of het geschil al dan niet was, van *burgerrechtelijken aard* en alzoo de Hooge Raad toen niet had te beslissen en mitsdien vermoedelijk ook niet heeft willen beslissen, of het feit alleen, dat de burgerrechtelijke Rechter bevoegd is van een geschil kennis te nemen, op zich zelf reeds medebrengt, dat een beroep op verjaring krachtens het B. W. kan worden gedaan. Ik zou dus meenen, dat het beroep op het aangehaald arrest faalt en acht in elk geval het middel niet gegrond.

In art. 72 der Armenwet van 28 Juni 1854 (S. 100), worden tot de kennisneming van de rechterlijke macht gebracht:

a. geschillen over de vraag of eene instelling al dan niet is eene instelling van weldadigheid en omtrent de in art. 2 bedoelde classificatie;

b. over het verhaal en verhaalbaar bedrag van onderstand;

c. over de toepassing van de artt. 49—54.

Dat de aard dier geschillen zeer onderscheiden was, was ook de meening der Regeering die in de memorie van toelichting tot het wetsontwerp, — bijl. Hdlg. 2e Kamer 1853/54 blz. 203; Boissevain, de Armenwet, blz. 201 vlg. — haar voorstel motiveerde, voor zooverre de onder

a. aangeduide betreft, met een beroep op de wenschelijkheid en voor zoover de overige aangaat met een beroep op de noodzakelijkheid, in verband met art. 148 der Grondwet. De laatstbedoelde moesten, als betreffende schuldvorderingen, bij den civielen Rechter komen, de eerstbedoelde werden bij dien Rechter gebracht, niet-tegenstaande ze geene burgerlijke rechten betroffen, wegens het gewicht der beslissing blijkbaar in verband met den wensch, om ook tegenover de administratie der Gemeentebesturen, een volkomen onpartijdigen en onafhankelijken Rechter te hebben. Dit is af te leiden uit hetgeen aan dit ontwerp was voorafgegaan. Bij het Ontwerp van 1851 — Bijl. Hdlg. 2e Kamer 1851/52 blz. 89 vlg. — was in art. 93 bepaald, dat de geschillen over de classificatie beslist zouden worden door de Kroon, waartegen in het „voorloopig verslag” — t.a.p. blz. 948, — werd opgemerkt, dat aan de administratieve macht eene *buitensporige macht* werd toegekend. In de memorie van toelichting van het daaropvolgend Ontwerp — bijl. Hdlg. 1852/53 blz. 472 — werd op dat verslag gereageerd met de opmerking, dat de wet ontwijfelbaar eene macht tot beslissen moest aanwijzen en welke macht zou dat anders zijn, dan den Koning. De vraag of eene instelling er eene was van weldadigheid en omtrent de classificatie was volgens den Minister (Thorbecke) „*blijkbaar administratief*”.

Daargelaten nu, dat de Minister van Reenen en Thorbecke van meening verschilden over den aard der geschillen over verhaal van onderstand enz., die in de ontwerpen van laatstgenoemde ook als geschillen van bestuur werden behandeld (art. 94), is het geschil over de classificatie steeds door een ieder als een zuiver administratief geschil beschouwd en de opdracht der beslissing — bij gebreke van eenen genoegzaam onafhankelijk geachten administratieven Rechter, — aan den gewonen civielen Rechter, veranderde aan den aard van het geschil niets (men verg. ook art. 64 Armenwet 1912 en daarbij bijl. Hdlg. 2e K. 1909/10 n°. 242—3 blz. 15 en Mr. Koolen in Hdlg. 2e K. 1911/12 blz. 1721).

Maar daaruit volgt dan ook wel, dat nu niet anders is bepaald, die Rechter de hem gegeven opdracht zal moeten vervullen met de middelen waarmede hij is

geentilleerd voor zijne gewone taak en dus de regelen van het formeel procesrecht zullen moeten worden in acht genomen, doch geenszins, dat nu ook de privaatrechtelijke bepalingen van materieelen aard en daaronder die betreffende verjaring, toepassing zouden kunnen vinden. Integendeel nu die niet uitdrukkelijk toepasselijk zijn verklaard, zullen die buiten beschouwing moeten blijven, terwijl ten overvloede zij opgemerkt, dat hoe algemeen de ontvangsvoorwaarden van art. 2004 B. W. ook mogen klinken, ze toch onmiddellijk worden beperkt tot de zakelijke en persoonlijke rechtsvorderingen en de administratieve vordering tot classificatie onder geene der beide soorten zou kunnen worden gebracht. Van verjaring van de ingestelde vordering kan dus m. i. geene sprake zijn (cfm. vonnis Rechtbank Rotterdam 15 Febr. 1895 W. 6623 en 6624).

Wat het eerste deel van het middel namens het R.-K. Wees- en Armenhuis voorgesteld betreft, wijs ik er even op dat het Hof niet heeft vastgesteld, dat deze instelling uit particuliere middelen is gesticht door bijzondere personen, doch zulks slechts *onderstellenderwijze* aannam, zoodat als het middel gegrond mocht blijken, dien-aangaande nader door het Hof zou moeten worden beslist.

Volgens art. 2 der Armenwet 1854 onderscheidt de wet de verschillende instellingen van weldadigheid in a. Staats-, provinciale- of gemeentestellingen, „door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd”. Ik zou meenen, dat en de tekst der wet gelezen in verband met andere harer bepalingen en de geschiedenis aantoonen, dat men hierbij niet heeft te denken aan instellingen, die als Staats-, provinciale- of gemeentestellingen moeten worden beschouwd, omdat zij door of vanwege de burgerlijke overheid worden geregeld en bestuurd, maar aan die Staats-, provinciale- of gemeentestellingen, die buiten inmenging van anderen, door die overheid worden geregeld en namens haar bestuurd worden. Ik zie in de bepaling sub a. van art. 2 neergelegd eene onderscheiding door tegenstelling, tusschen deze zuivere Staats-, provinciale- en gemeentestellingen en de instellingen van gemengden aard onder letter a. bedoeld. In de vorige ontwerpen (t.a.p. 1851/52 n°. 89, 1852/53 bl. 455) waar in het met

art. 2 der Wet corresponderend art. 3, onder *a.* gelezen werd, „uitsluitend door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd”, en waarin na de zuiver overheids- en enkel kerkelijke instellingen, onmiddellijk de gemengde volgden, kwam die tegenstelling met het, aan art. 2*d* der wet gelijksoortig art. 3*c* duidelijker uit, doch dat de bedoeling geene andere was, mag ook hieruit worden afgeleid, dat de wijziging met geen enkel woord wordt toegelicht. En dat de wetgever bij die „gemengde” instellingen, kon denken aan eene soort onzuivere Staats-, provinciale en gemeentestellingen, blijkt wel als men in aanmerking neemt, dat die instellingen van gemengden aard zijn, de zoodanige welke ten gevolge van vereeniging van kerkelijke of bijzondere met burgerlijke instellingen, gezamenlijk worden beheerd door personen die gedeeltelijk door kerkelijke of bijzondere besturen en gedeeltelijk door het burgerlijk bestuur worden benoemd of in wier beheer kerkelijke of bijzondere en tevens burgerlijke besturen rechtstreeks betrokken zijn (ontw. 1853/54 mem. v. toel.).

Voor het bepalen van het karakter eener instelling van weldadigheid is m. i. beslissend welken aard zij bij haren oorsprong, bij hare oprichting had en ook dit leid ik als de mening des wetgevers af uit de geschiedenis der wet. Bij het schriftelijk debat (1853/54 blz. 837) werd de vrees uitgesproken, „dat onder de categorie van litt. *a.* en *d.* instellingen van weldadigheid zouden kunnen vallen, die eigenlijk niet van wege den Staat, de provincie of de gemeente zijn *opgericht*”, daar er vele zijn, die door bemoeiingen van de overheid met hare zaken, wel den schijn hebben, vooral van gemeentelijke instellingen maar die het inderdaad niet zijn, terwijl al is de oorsprong van vele wel bekend, de stichtingsbrieven dikwijls niet aanwezig zijn. Men verlangde daarom eene nadere omschrijving van de onder *a.* bedoelde instellingen. De Regeering vond daartoe echter geen reden, want zoo zeide zij, „hoe verschillend ook de oorsprong van vele instellingen van weldadigheid moge zijn, is het niet denkbaar, dat er eene zij die niet is *witgegaan* van het openbaar gezag, de Kerk, bijzondere personen of vereenigingen, of van het eerste en een der beide anderen gezamenlijk”. Iedere bijvoeging zou slechts tot twijfelingen aanlei-

ding kunnen geven. Verder, en daarbij kenlijk doelende op het gesignaleerd gevaar, waar de authentieke bewijsstukken mochten ontbreken, wees de Regeering op het voorschrift van art. 72, dat eene onpartijdige beslissing waarborgde; geenszins mag men daaruit afleiden, dat de Regeering twijfelde waaruit de aard der instelling zou moeten worden afgeleid en daarover eene rechterlijke uitspraak wilde afwachten. Nu worde onmiddellijk erkend, dat de uitlatingen van den Minister bij het mondeling debat, van het bovenstaande afwijken. Daargelaten nu nog, dat in het algemeen aan de schriftelijke gedachtenwisseling hoogere waarde zal moeten worden toegekend, mag men bij de beoordeeling van 's Ministers uitlatingen niet uit het oog verliezen, wat daarin de kern was, waarop zijn aandacht blijkbaar was geconcentreerd en wat min of meer tot aanvulling der rede diende. Zoo moet bij het antwoord aan den Heer van Asch van Wijk, de nadruk hierop vallen, dat de benoeming van het bestuur eener instelling door de overheid, zoodanige instelling nog *niet* doet vallen in de termen van art. 2*a*, want de vrees, dat het tegendeel uit het artikel zou kunnen worden afgeleid, was het motief van het optreden van den genoemden afgevaardigde en de hoofdinhoud van diens rede, waarop de Minister reageerde. En bij het antwoord aan den Heer Storm van 's-Gravezande, dient in het oog te worden gehouden, dat deze de oorsprong der door hem bedoelde instellingen, als particuliere fundatiën wel even aanstipte, doch de nadruk liet vallen op de *van oudsher* bestaande uitgebreide bemoeiingen der overheid, zoodat de Minister toen hij in verband met den oorsprong sprak van „latere veranderingen” die de aard der instellingen zou hebben gewijzigd, kan hebben gedacht aan eene verandering die met onderling goedvinden van de betrokken partijen kon hebben plaats gehad, te meer daar hij het voorstel van dien afgevaardigde, om te lezen Staats-, prov., gemeentelijke of *andere* instellingen enz., waardoor de nadruk voor alle geheel zou vallen op regeling en bestuur, niet overnam, maar voorbijging. Ik acht dus de bepaling omtrent regeling en beheer een atzonderlijk vereischte naast het zijn van gemeentestelling, niet de nadere verklaring daarvan.

De keuze van de uitdrukking „van harentwege bestuurd” en niet „door haar”, vindt gereedelijk verklaring in de omstandigheid, dat de bedoelde overheidsinstellingen van weldadigheid, in den regel niet onmiddellijk, doch middellijk door de overheid worden bestuurd, door middel van afzonderlijke commissies, geheel daargelaten de meer of minder zelfstandige positie van die instellingen in de gemeentehuishouding. Men heeft dus slechts rekening gehouden met de bestaande feiten

En juist in dat slechts middellijk uitoefenen van bestuur en in de dikvert vrij zelfstandige positie van zuiver en onbetwistbaar gemeentelijke instellingen, wordt ook eene natuurlijke verklaring gevonden voor het toezicht, aan het gemeentebestuur, bij art. 8 der Armenwet 1854, opgedragen ook over de door de gemeente zelve opgerichte Gods- en werkhuisen, daargelaten nog, dat de noodzakelijkheid, althans de wenschelijkheid dier bepaling, reeds voortvloeit uit het verband met art. 179f en u der Gemeentewet. De wet geeft nu onverminderd het toezicht, dat wellicht bij de oprichting of bij latere verordeningen, door de gemeentelijke overheid uit handen was gegeven en aan anderen was opgedragen, aan het gemeentebestuur een recht van toezicht, dat de wetgever onder alle omstandigheden aan hetzelfde wilde verzekerd zien over de zuiver gemeentelijke en over de gemengde Gods- en werkhuisen in art. 6 bedoeld;

Ik wijs ten slotte nog op art. 9 der Armenwet 1854, waarin — geheel overeenkomstig met het corresponderend art. 15 van het ontwerp 1852/53, — onder a. eenvoudig wordt gesproken van „gemeentelinstellingen” zij het dan met deze bijvoeging „(art. 2a)”; in welke bijvoeging ik slechts kan zien eene verwijzing, waar dergelijke instellingen te vinden zijn, niet eene verwijzing naar eene nadere omschrijving van die instellingen, terwijl ook uit art. 9c het nauw verband blijkt, dat de wetgever tusschen oprichting en karakter eener instelling aanwezig achtte.

Op grond van een en ander zou ik derhalve meenen, dat als het R.-K. Wees- en Armenhuis te Hoorn, werkelijk uit particuliere middelen is gesticht door bijzondere personen, dit niet zou zijn een gemeentelinstelling onder letter a. van art. 2 bedoeld, zoodat ik het eerste deel van het middel gegrond acht.

Bij het tweede middel wordt dan uitgegaan van de onderstelling, dat de oorsprong met beslissend zou zijn en regeling en bestuur door en vanwege het gemeentebestuur, de instelling tot eene gemeentelijke kan maken. De wet zelve zegt niet met zoovele woorden wat onder „regeling en bestuur” moet worden verstaan en het Hof geeft niet aan welke maatstaf het daarvoor heeft aangelegd. Toch hebben die begrippen een bepaalde inhoud in den zin van art. 2 der Armenwet 1854 en is de bewering, dat bij het bestreden arrest, dat begrip is miskend geene reactie tegen eene feitelijke beslissing. Uit het geheele verband der Wet alweder in verband met hare geschiedenis, is m. i. at te leiden, dat regelen en besturen is, het geven eener bepaalde bestemming aan de instelling en het stellen van alle voorschriften die in verband met het doel, noodig of nuttig zijn om die bestemming op eene bepaalde wijze te vervullen, gepaard aan het vaststellen van de noodige bepalingen betreffende de administratie der instelling en het beheer harer bezittingen en de zorg voor de nakoming van een en ander ook door het aanstellen van de bestuursorganen. Met vrijheid van „regeling en bestuur” is dus een meer of minder uitgebreid „toezicht” van de overheid zeer goed te rijmen en zelfs een naar de huidige begrippen ongeoorloofd ingrijpen in het beheer kon in vroeger tijden zeer goed gepaard gaan met volkomen behoud rechtens, van het bijzonder of kerkelijk karakter eener instelling van weldadigheid (men verg. hieromtrent de mem. v. toelichting tot het 2e Ontwerp Thorbecke t.a.p. 1852/53 blz. 460 en Mr. S. Muller Hzn. Het Heiligegeesthuis te Rotterdam bl. 308 vlg. speciaal bl. 319; blz. 265 vlg. 278).

De omstandigheden in de zevende rechts-overweging sub 1 tot en met 8 vermeld, toonen dan ook wel, zoodals het Hof terecht zegt, aan, eene voortdurende gemeentelijke „bemoeiing” met de regeling en het bestuur der instelling, maar lieten volgens de toen overheerschende denkbeelden het particulier karakter van het Wees- en Armenhuis volkomen intact. En van die verhouding van oppertoezicht was volgens het Hof het reglement van 1827, het uitvloetsel, welk reglement blijktens het vonnis der Rechtbank, geheel in diezelfde lijn van gedachten spreekt van *opper*. „gezacht

en toezicht" over bedoeld Wees- en Armenhuis. Nu gaat ongetwijfeld dat reglement veel verder dan de vroegere „be-moeiingen" en grijpt het dieper in de regeling en het bestuur in, doch wat het Hof daaruit in het arrest overneemt zou nog niet wettigen de gevolgtrekking, dat in den boven aangegeven zin, rechtens en feitelijk, regeling en bestuur zou zijn bij het gemeentebestuur, veeleer zou ik met de Rechtbank meenen dat zulks niet het geval was, ook al zoude het oordeel van het Hof, (in de 9e overweging in rechten) dat de bestemming van het Weeshuis in art. 9 van het Reglement wordt aangegeven, als eene feitelijke uitlegging van reglement moeten worden geaccepteerd en dus in dit opzicht een der argumenten voor de opvatting der Rechtbank ten deele zou wegvallen. Ten deele want nevens weeshuis was de instelling ook *armenhuis* voor ouden van dagen.

Ook dit onderdeel van het middel zou dus naar mijne meening kunnen opgaan.

Ik concludeer echter reeds in verband met het eerste onderdeel van het middel, tot vernietiging van het bestreden arrest en verwijzing der zaak naar het Gerechtshof te Amsterdam ten einde met inachtneming van de uitspraak van den Hoogen Raad, de zaak verder te behandelen en te beslissen, met veroordeeling van den verweerder in zijne hoedanigheid, in de kosten van cassatie.

De Hooge Raad, enz.;

O. dat uit het bestreden arrest en het vernietigde vonnis van de Arr.-Rechtbank te Alkmaar van 29 Juni 1911, waarnaar het arrest voor wat de feiten betreft verwijst, blijkt, dat de eischende stichting bij genoemde Rechtbank heeft gevorderd, dat bij vonnis zou worden verklaard, dat zij door het gemeentebestuur te Hoorn, plaats harer vestiging op de lijst bedoeld in art. 3 der wet van 28 Juni 1854 (S. 100) moest worden gerangschikt onder de instellingen bedoeld onder *c.* van art. 2 der wet, en niet onder die bedoeld onder *a.* afdaar, gelijk sedert de invoering der wet het geval was;

dat tegenover deze vordering de verweerder zich in de eerste plaats op verjaring heeft beroepen en verder heeft betoogd, dat de eischende stichting terecht onder de vooraangeduide soort *a.* was gerangschikt;

dat de Rechtbank te Alkmaar bij haar voorbedoeld vonnis het beroep op verjaring der vordering ongegrond en de vordering zelf gegrond heeft geoordeeld en dienovereenkomstig uitspraak heeft gedaan; dat op het hooger beroep van verweerder het Gerechtshof te Amsterdam, met verwerping weer van het beroep op verjaring, de vordering zelf ongegrond heeft geoordeeld en met bekrachtiging van het beroepen vonnis voor zoover daarbij het beroep op verjaring was verworpen, dat vonnis voor het overige heeft vernietigd en aan de eischende stichting hare vordereing heeft ontzegd;

O. dat de eischende stichting tegen die beslissing als middel van cassatie heeft aangevoerd: (zie conclusie adv.-gen.);

O. dat ook de verweerder zijnerzijds incidenteel in cassatie is gekomen van het bestreden arrest en daartegen als middel van cassatie heeft voorgesteld: (zie conclusie adv.-gen.);

Voor wat betreft het incidenteele middel dat het eerst behoort te worden onderzocht;

O. dat geschillen, als het tusschen partijen bestaande over de vraag tot welk der in art. 2 der wet van 28 Juni 1854 (S. 100) omschreven soorten eene instelling van weldadigheid behoort, zijn publiekrechtelijke geschillen, die niet van aard veranderen door de bij art. 72 derzelfde wet gedane opdracht der beslissing aan den burgerlijken rechter;

dat mitsdien de verjaring van art. 2004 B. W., die alleen geldt voor burgerrechtelijke geschillen, hier buiten toepassing moet blijven, zoodat dit middel is ongegrond;

Voor wat betreft het onderdeel onder *a.* van het door de eischende stichting voorgedragen middel;

O. dat het Hof — na te hebben vastgesteld dat het in dit geding alleen de vraag geldt of de eischende stichting behoorde te worden gerangschikt onder de soort *a.*, dan wel onder die onder *c.* van art. 2 der Armenwet van 1854 omschreven — heeft overwogen dat de beslissing van dit geschil alleen afhankelijk was van het antwoord op de vraag, door wie of door welk gezag zij werd geregeld en bestuurd, zonder dat daarin verandering zou kunnen worden gebracht door de omstandigheid, dat zij uit particuliere middelen door bijzondere personen zou zijn opgericht;

O. ten aanzien van deze beslissing, dat uit den tekst van art. 2a en c. der Armenwet van 1854 blijkt, dat die wet voor de onder die letters aangeduide soorten van instellingen geen ander kenmerk kent dan dat gelegen in het antwoord op de ook door het Hof gestelde vraag, door welk gezag zij worden geregeld en bestuurd, zonder dat uit iets blijkt dat bovendien zou moeten worden onderzocht, of zij door datzelfde gezag uit eigen fondsen zijn gesticht;

dat daarenboven de overbodigheid van zoodanig onderzoek afdoende blijkt uit art. 8 dezelfde wet, waarin met zooveel woorden gesproken wordt van instellingen als bedoeld onder a. niet door de daargenoemde openbare besturen opgericht;

O. dat een en ander ook in overeenstemming is met de duidelijke bedoeling der wet om bij de verdeeling der tijdens hare invoering bestaande instellingen in de in haar art. 2 opgesomde soorten, tot grondslag te nemen den rechtstoestand dier instellingen zooals die was bij de inwerking-treding der wet zonder daarbij invloed toe te kennen aan de mogelijkheid, dat die rechtstoestand wellicht de uitkomst was van in den loop der tijden in de regeling en het bestuur der instellingen aangebrachte wijzigingen;

O. dat tegenover dit alles ten onrechte beroep is gedaan op de geschiedenis der wet, inzonderheid op eene uitlating der Regeering, waarin zij, ter rechtvaardiging harer weigering om een vijfde soort instellingen in art. 2 der wet op te nemen, opmerkt, dat naar haren oorsprong iedere instelling tot een der vier in gezegd art. 2 omschreven soorten moet behooren;

O. toch, dat deze in dat verband gedane uitlating der Regeering daargelaten of er, zoo zij op zich zelf stond, beteekenis aan zou kunnen worden toegekend, tegenover het bovenoverwogene van geen invloed kan zijn, nu bij het mondeling debat door den Minister, die de wet verdedigde, niet ter loops in een min of meer verwijderd verband, maar nadat hem zulks bij herhaling en met klem was afgevraagd, uitdrukkelijk werd verklaard, dat alleen het antwoord op de vraag of eene instelling van weldadigheid door het openbaar gezag werd geregeld en door of van wege dat gezag werd bestuurd, beslissend was voor de rangschikking dier instelling

onder de soort in art. 2 der wet onder a. omschreven;

O. dat derhalve dit onderdeel van het middel is ongegrond;

Voor wat betreft het onderdeel b. van hetzelfde middel;

O. dat het Hof ten aanzien van dit punt in de eerste plaats vaststelt, dat er van de oprichting af heeft bestaan eene voortdurende gemeentelijke bemoeiing met de regeling en het bestuur der eischende stichting en dat eene in 1827 vastgestelde verordening, die nog van kracht was bij de invoering der Armenwet van 1854, moet worden beschouwd als een uitvloei-sel dier van oudsher bestaande verhouding, en dan in de tweede plaats nagaat welke blijkens die verordening in 1854 de verhouding tusschen de eischende stichting en het gemeentebestuur van Hoorn was;

dat het Hof als uitkomst van dat onderzoek vermeldt, dat het bestuur der eischende stichting door den gemeenteraad van Hoorn werd benoemd; dat de samenstelling van het bestuur en de verdeeling der bestuursfunctiën bij de verordening waren vastgesteld;

dat het bestuur in zijn beheer in menig opzicht afhankelijk was van de medewerking van het College van Burgemeester en Wethouders van Hoorn; dat de begrotingen der stichting door de gemeentelijke autoriteiten moesten worden goedgekeurd en het bestuur daaraan rekenplichtig was; dat voorschriften waren gegeven voor het geldelijk beheer van voorzitter, secretaris en boekhouder;

dat het bestuur wel is waar een huis-houdelijk reglement mocht maken, maar nauwkeurig was omschreven wat daarbij moest worden geregeld en dit aan de goedkeuring van B. en W. was onderworpen, en dat ook de bestemming der eischende stichting werd aangegeven;

dat het Hof dan uit dit alles afleidt, dat de voorbedoelde verordening voor de eischende stichting de plaats inneemt van den stichtingsbrief of de statuten eener zonder overheidsinmenging werkende particuliere instelling van weldadigheid en ten slotte vaststelt, dat blijkens een en ander de eischende stichting in den zin van art. 2 der Armenwet van 28 Juni 1854 (S. 100) door de burgerlijke overheid wordt geregeld en van harentwege wordt bestuurd;

O. dat die beslissing is juist en dus ook dit onderdeel van het middel der eischende stichting is ongegrond;

O. dat als gevolg der verwerping van het incidenteele middel de kosten gedeeltelijk behooren te worden gecompenseerd;

Verwerpt zoowel het principale als het incidenteele beroep.

(Ned. Jur.)

29 Augustus 1914. BERICHT betreffende aanspoelen van torpedo's of mijnen, toebehoorende aan een oorlogvoerende mogendheid.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel heeft, in overleg met zijne ambtgenooten van Buitenlandsche Zaken en Marine en den Opperbevelhebber van land- en zee-macht, bepaald dat als volgt behoort te worden gehandeld ten aanzien van aangespoelde of in open zee onbeheerd drijvende gevonden voorwerpen, afkomstig van oorlogsschepen van oorlogvoerende mogendheden.

In het algemeen kunnen alle voorwerpen, die tot den inventaris van zoodanige schepen hebben behoord, evenals torpedo's en mijnen, eerst na afloop van den oorlog worden teruggegeven. In verband hiermede zullen de bedoelde voorwerpen door de Burgemeesters-standvonders tegen reçu zijn af te dragen aan den Directeur der naastbijgelegen Rijks-werf.

De voorwerpen daarentegen, die het persoonlijk eigendom waren van de opvarenden der oorlogsschepen, kunnen reeds dadelijk aan den betrokken consulaire ambtenaar worden ter hand gesteld.

Van ieder der twee soorten van voorwerpen zal door den Burgemeester-standvonder eene afzonderlijke lijst zijn te maken, met opgaaf der namen en adressen van de personen, die de bewuste voorwerpen hebben gevonden of aangebracht. Afschriften van deze lijsten zullen door tusschenkomst van de Commissarissen der Koningin in de provinciën, aan het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn in te zenden. (W. v. D. B. A.)

6 October 1914. BESLUIT, houdende machtiging tot tijdelijke afwijking van eenige bepalingen van het Besluit op de Indische Bestuursopleiding. S. 471A.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van

Koloniën van 18 September 1914, afdeling D, n°. 49;

Den Raad van State gehoord (advies van 29 September 1914, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën van 3 October 1914, afdeling D, n°. 38;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Machtiging te verleen en om ten aanzien van die candidaat-Indische ambteuren, die in verband met den oorlogstoestand in Europa onder de wapenen zijn of mochten worden opgeroepen, af te wijken van het bepaalde bij de artikelen 13, 16 en 23 van het Besluit op de Indische Bestuursopleiding (*Nederlandsch Staatsblad* 1907, n°. 71, *Indisch Staatsblad* 1907, n°. 230).

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. 's-Gravenhage, den 6den October 1914.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, TH. B. PLEYTE.

(Uitgeg. 31 Dec. 1914.)

8 October 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende onderstand aan Duitsche gezinnen.

Ik heb de eer U.H.E.G. uit te noodigen de burgemeesters van de gemeenten in uwe provincie, alwaar zich Duitsche gezinnen bevinden, die door het oproepen van den kostwinner in Duitschen krijgsveld armlastig zijn geworden en van gemeentewege zijn of worden ondersteund, te verzoeken mij opgaaf te zenden van de verstrekte ondersteuning volgens bijgaand model.

De opgaaf van den onderstand, verleend vóór 1 October j.l., ontvang ik gaarne zoo spoedig mogelijk; verder zie ik de opgaven maandelijks, telkens zoo spoedig mogelijk na den eersten der maand, volgende op die waarop de opgaaf betrekking heeft, tegemoet.

De gedane uitgaven zullen door kwitanties moeten worden gestaafd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

(get.) J. B. KAN.

GEMEENTE

OPGAAF van den onderstand verleend aan Deutsche gezinnen, die door het oproepen van den kostwinner in Duitschen krijgsdienst armlastig zijn geworden en van gemeentewege ondersteund over de maand 191

Volgnummer.	Naam en voor- namen van den opgeroepene.	Plaats van geboorte.	Datum van geboorte.	Laatste woon- plaats in Duitschland.	Verhouding van den opgeroepene tot het onder- steunde gezin (als echtgen. of zoon).	Naam en voor- namen van de vrouw en de kin- deren of van de ouders van den op- geroepene indien hij hun kostwin- ner is.	Leeftijd van de kinderen.	Bedrag van den onderstand per week of per dag.	Totaal bedrag van den onderstand over het tijdvak waarover de ver- antwoording loopt.	Aanmerkingen.

8 October 1914. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende onderstand van vluchtelingen uit België.

Ik heb de eer U.H.E.G. uit te noodigen de Burgemeesters van de gemeenten in uwe Provincie, alwaar zich vluchtelingen uit België bevinden of bevonden hebben die van gemeentewege zijn ondersteund, te verzoeken mij opgave te zenden van de verstrekte ondersteuning op staten volgens bijgaand model.

De opgaaf van den onderstand verleend voor 1 dezer, ontvang ik gaarne zoo spoedig mogelijk; verder zie ik de opgaven maandelijks, zoo

spoedig mogelijk na den 1sten van de maand, volgende op die waarop de opgaaf betrekking heeft, tegemoet.

Het bedrag van de kosten die voor een aantal vluchtelingen te samen gemaakt zijn, als kosten van gezamenlijke huisvesting, gezamenlijke voeding enz., waren in de kolom „Aanmerkingen” te vermelden.

Deze kosten en de in geld verstrakte ondersteuningsbedragen zullen door quitanties moeten worden gestaafd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

(get.) J. B. KAN.

GEMEENTE

VLUCHTELINGEN uit BELGIË, ondersteund gedurende de maand 19

Volgnummer.	Naam en voor- namen, bij gezin- nen ook van vrouw en kin- deren.	Datum van geboorte.	Geboorteplaats.	Nationaliteit.	Laatste woon- plaats in den vreemde.	Aldaar gevestigd gewest gedu- rende.	Datum van aan- komst in de Nederlandsche gemeente van onderstand.	Bedrag van den onderstand per week of per dag.	Totaal bedrag van den onderstand over het tijdvak waarover de ver- antwoording loopt.	Aanmerkingen.
Totaal										

Behoort bij schrijven van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 October 1914, n°. 10015, Afd. V. A.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal, (get.) J. B. KAN.

ALPHABETISCH REGISTER VOOR 1914.

De jaargang is chronologisch behalve:

Koninklijk besluit van	25 April,	bladz. 700;
Arrest van den Hoogen Raad van	26 Juni,	„ 700;
Bericht van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van	29 Augustus,	„ 707;
S. 471A. Koninklijk besluit van	6 October,	„ 707;
Missive van den Minister van Binnenl. Zaken van	8 October,	„ 707;
„ „ „ „ „ „ „ „ „	8 October,	„ 708;

welke stukken voorkomen op de hierboven genoemde bladzijden.

Aardappelen. Besluit houdende bepalingen tot wering van ziekten van aardappelen.

S. 25. 23 Jan.

— Wet houdende bepalingen tot wering van ziekten van aardappelen. S. 324. 13 Juli.

Academie. (Kon. Mil.) Besluit houdende machtiging om voor het leerjaar 1914—1915 af te wijken van sommige bepalingen in het Reglement voor de Koninklijke Militaire Academie. S. 511. 30 Oct.

Accijnzen. Resolutie van den Minister van Financiën tot vaststelling eener instructie betreffende de voldoening van Rijksbelastingen door middel van overschrijving bij de Nederlandsche Bank. 7 Sept.

— Wet tot het aangaan van eene geldleening of -leeningen van / 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612. 23 Dec.

Arbeid van jeugdige personen en van vrouwen.

Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende toepassing van artikel 22, vierde lid der Arbeidswet. 27 Jan.

— Besluit houdende wijziging en aanvulling van het K. B. van 6 December 1911, S. 352, zooals dat is gewijzigd bij K. B. van 29 Augustus 1912, S. 282, tot vaststelling van een

algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 5 der Arbeidswet 1911 (Stbl. n°. 319). S. 172. 6 April.

— Arrest van den Hoogen Raad. De Rechtbank heeft eene zuivere vrijspraak gegeven, waartegen geen gewoon beroep in cassatie open staat. — Daartegen doet niet af, dat de Rechtbank tot deze beslissing is gekomen op grond van de overigens juiste meening, dat, waar in de Arbeidswet 1911 het uit de Ongevallenwet 1901 overgenomen woord „onderneming” wordt gebezigd, daaraan de beteekenis moet worden gehecht, die aan dat woord in het dagelijksche leven wordt geschonken, n.l. in het bijzonder in betrekking tot handel en nijverheid „een zaak, die men opzet of drijft, om geldelijke voordeelen te behalen”. 15 Juni.

— Arrest van den Hoogen Raad. Waar omtrent de ruimte, waarin het bier door den jeugdigen persoon werd afgetapt en aan de bezoekers werd verstrekt, niets anders vaststaat, dan dat zij is eene tapperij, is terecht door de Rechtbank aangenomen, dat deze niet is eene fabriek of werkplaats in den zin der Arbeidswet 1911. — Immers werkzaamheden als in art. 2, 1 der Arbeidswet 1911 omschreven pligen niet in eene tapperij voor te komen. 22 Juni.

— Arrest van den Hoogen Raad. Art. 14 in verband met art. 4 der Arbeidswet 1911 is in dien zin te verstaan dat het verboden is een kind arbeid te doen verrichten, binnen een tijdvak van het leven, dat aangewezen wordt in art. 4. — In art. 27 1°. der Arbeidswet 1911 heeft men ten aanzien van art. 4 te doen met eene straf opheffende omstandigheid. — Niet het arbeid verrichten door een kind (art. 4 der Arbeidswet 1911) is een strafbaar feit, maar het in art. 14 1°. dier wet verboden „arbeid strijdig met het bij of krachtens deze wet bepaalde doen verrichten”. Hij die zich hieraan schuldig maakt is niet aan te merken als middellijk dader. — Uit art. 321 K. kan nooit worden afgeleid, dat een schipper niet strafrechtelijk aansprakelijk zou kunnen zijn voor door hem gepleegde strafbare feiten. 9 Nov.

Archieven. Besluit houdende vaststelling van bepalingen omtrent de wijze van benoeming en de bezoldiging van het personeel, verbonden aan de archiefdepots des Rijks, zoo te 's Gravenhage als in de provinciën. 13 Mrt.

Armwezen. Besluit betreffende de bepaling van de woonplaats van een armlastige krankzinnige. 28 April.

— Arrest van den Hoogen Raad. Geschillen over de vraag, tot welke der in art. 2 der Armenwet van 1854 omschreven soorten een instelling van weldadigheid behoort, zijn publiekrechtelijke geschillen, waarvoor art. 2004 B. W. niet geldt en die niet van aard veranderen door de bij art. 72 derzelfde wet gedane opdracht der beslissing aan den burgerlijken rechter. — De beslissing, of een instelling van weldadigheid behoort tot die in art. 2. der Armenwet van 1854 sub a of tot die in dat art. sub c genoemd, is uitsluitend afhankelijk van het antwoord op de vraag, door welk gezag zij wordt geregeld en bestuurd; uit niets blijkt, dat bovendien zou moeten worden onderzocht, of zij door dat zelfde gezag uit eigen fondsen is gesticht. (Anders O. M.) — Terecht heeft het Hof uit de ter processe vaststaande gegevens vastgesteld, dat de onderhavige stichting in 1854 door de burgerlijke overheid werd geregeld en bestuurd en dat dit ook thans nog het geval is. (Anders O. M.) (bladz. 700) 26 Juni.

— Besluit betreffende beoordeeling der vraag, of tot de komst van een arme in eene gemeente eenige invloed van of vanwege het gemeentebestuur of eene burgerlijke instelling in de vorige verblijfplaats heeft medegewerkt,

die zou zijn aan te merken als een poging tot afschuiving van ondersteuningsplicht. (Art. 40 Armenwet) 27 Juli.

— Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende onderstand van vluchtelingen uit België. 21 Oct. (bladz. 708) 8° Oct. 28° Oct. 3 Nov. 30 Nov.

— Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende onderstand aan Duitsche gezinnen. (bladz. 707) 8 Oct.

— Besluit houdende beslissing dat de gemeente, waar een krankzinnige woonplaats had ten tijde van het aanvragen der rechterlijke machtiging tot opneming in een krankzinnigengesticht, voor de verpleegkosten aansprakelijk wordt, ook wanneer de armlastigheid eerst na die aanvraag is opgekomen. 22 Oct.

— Besluit houdende eene beslissing omtrent medewerking overeenkomstig art. 40 der Armenwet tot de komst van een armlastige in eene gemeente, door het gemeentebestuur in de vorige verblijfplaats van den behoeftige. 20 Nov.

— Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende statistiek armwezen. 9 Dec.

Attestatiën de vita. Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende attestatiën de vita. 16 Nov.

Auteursrecht. Zie: *Industrieel en intellectueel eigendom.*

Automobielen. Zie: *Motorrijtuigen.*

Azijnen. Besluit houdende vrijdom van belasting voor azijn of houtzuur en voor daarmee bereide buitenlandsche vloeistoffen, bestemd ten gebruike voor de werkzaamheden in chemigrafische kunstinstellingen. S. 28. 28 Jan.

Baggeren. Zie: *Rivieren.*

Bank. (Nederlandsche) Besluit tot wijziging van het K. B. van 16 April 1864, S. 18, gewijzigd bij K. B. van 20 Juni 1880, S. 113, tot vaststelling der verhouding bedoeld bij art. 16 der wet, houdende voorzieningen omtrent de Nederl. Bank. S. 334. 31 Juli.

— Wet tot wijziging van het octrooi der Nederlandsche Bank. S. 345. 3 Aug.

Bedrijfsbelasting. Wet tot heffing van opcenten op de vermogensbelasting en op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten. S. 193. 15 Mei.

— Wet tot het aangaan van eene geldleening of leeningen van f 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612. 23 Dec.

Bedrijven. Wet houdende aanwijzing van de Visschershaven te IJmuiden als Staatsbedrijf. S. 266. 22 Juni.

— Wet houdende aanwijzing van de algemeene Landsdrukkerij als Staatsbedrijf. S. 579. 21 Dec.

— Zie ook: *Begrootingen en Rekeningen.*

Begraafplaatsen. Besluit houdende beslissing dat een geschil in den zin van art. 16, tweede lid Begraafwet niet alleen dan aanwezig is, wanneer de partij die het verlot vroeg, een weigerend antwoord daarop ontvangen heeft, maar ook dan, wanneer derde belanghebbenden van oordeel zijn, dat door het verleend verlot de wet verkeerd is toegepast en daardoor hun recht of belang gelaedeerd is. 6 Jan.

Begrootingen en Rekeningen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1914:

II.	S. 41.	20 Febr.
III.	59.	26 Febr.
IV.	52.	25 Febr.
V.	157.	21 Maart.
VI.	153.	19 Maart.
VII B.	154.	19 Maart.
VIII.	159.	21 Maart.
IX.	54.	26 Febr.
X.	53.	25 Febr.
XI.	164.	23 Maart.
XII.	42.	20 Febr.

— Als voren voor 1915:

I. S. 632. 30 Dec.

VII A. 631. 30 Dec.

— Wetten tot verhooging en wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1913:

I. S. 568. 21 Dec.

II. 569. 21 Dec.

III. 583. 21 Dec.

IV. 228. 20 Juni.

619. 30 Dec.

V. 35. 20 Febr.

308. 13 Juli.

651. 31 Dec.

VI. 625. 30 Dec.

VII B. 261. 22 Juni.

633. 30 Dec.

VIII. S. 648. 649. 31 Dec.

IX. 207. 15 Mei.

647. 31 Dec.

X. 629. 30 Dec.

665. 31 Dec.

XI. 626. 30 Dec.

660. 31 Dec.

— Als voren voor 1914:

II. S. 194. 15 Mei.

567. 21 Dec.

IV. 313. 13 Juli.

609. 21 Dec.

V. 197. 15 Mei.

621. 30 Dec.

VI. 428. 27 Aug.

539. 19 Nov.

VII B. 318. 13 Juli.

630. 30 Dec.

VIII. 352. 3 Aug.

492. 16 Oct.

IX. 503. 15 Mei.

494. 16 Oct.

X. 320. 13 Juli.

485. 16 Oct.

630. 30 Dec.

— Wetten tot:

Aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting van het dienstjaar 1915. S. 638. 31 Dec.

Vaststelling van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1914. S. 158. 21 Mrt.

Wijziging van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij, voor het dienstjaar 1913. S. 654. 31 Dec.

Vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1914. S. 34. 20 Febr.

Verhooging en aanvulling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen voor het dienstjaar 1913. S. 201. 15 Mei.

Vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen voor het dienstjaar 1914. S. 61. 26 Febr.

Wijziging van inkomsten en uitgaven van het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen, voor het dienstjaar 1914. S. 627. 30 Dec.

Regeling van de inkomsten en uitgaven van het Staatsmuntbedrijf voor het dienstjaar 1914. S. 40. 20 Febr.

Als voren voor het dienstjaar 1915. S. 639. 31 Dec.

Vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven voor het „Fonds ter verbetering van de Kustverdediging”, dienst 1914. S. 60. 26 Febr.

Als voren van het Bouwfonds voor het Departement van Binnenlandsche Zaken voor het dienstjaar 1915.

S. 622. 30 Dec.

Verhooging van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907, S. 222, voor het dienstjaar 1913.

S. 634. 30 Dec.

Vaststelling van de begrooting van uitgaven van het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907, S. 222, voor het dienstjaar 1915.

S. 641. 31 Dec.

Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor het jaar 1915.

S. 640. 31 Dec.

Als voren van het Pensioenfonds voor de gemeenteamttenaren voor het vierde kwartaal 1913.

S. 195. 15 Mei.

Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor de gemeenteamttenaren voor het jaar 1914.

S. 196.

15 Mei.

Als voren voor het jaar 1915.

S. 644. 31 Dec.

Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het weduwen- en weezenfonds voor militairen en gepensioneerde militairen der landmacht, voor het dienstjaar 1915.

S. 642. 31 Dec.

Als voren voor militairen en gepensioneerde militairen der zeemacht, voor het dienstjaar 1915.

S. 643. 31 Dec.

Vaststelling van het slot der rekening van ontvangsten en uitgaven voor Nederlandsch-Indië over het dienstjaar 1910.

S. 204. 15 Mei.

Wijziging en verhooging van hoofdstuk I der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1913.

S. 661. 31 Dec.

Als voren van hoofdstuk II der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1913.

S. 662. 31 Dec.

Vaststelling van de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1914. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.)

S. 7. 8 Jan.

Als voren. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.)

S. 8. 8 Jan.

Aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienst-

jaar 1914. (Hoofdstuk I. Middelen in Nederland.)

S. 9. 8 Jan.

Als voren. (Hoofdstuk II. Middelen in Nederlandsch-Indië.)

S. 10. 8 Jan.

Wijziging en verhooging van de begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1914.

S. 314. 13 Juli.

Wijziging van het tweede hoofdstuk van de begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1914.

S. 315.

13 Juli.

Nadere voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst in 1914.

S. 226.

20 Juni.

Bekrachtiging van een krediet door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië geopend boven de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1914.

S. 589. 21 Dec.

Vaststelling van de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1915. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.)

S. 655. 31 Dec.

Als voren. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.)

S. 656. 31 Dec.

Aanwijzing van de middelen tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1915. (Hoofdstuk I. Middelen in Nederland.)

S. 657. 31 Dec.

Als voren. (Hoofdstuk II. Middelen in Nederlandsch-Indië.)

S. 658. 31 Dec.

Vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Curaçao over het dienstjaar 1910.

S. 160.

21 Maart.

Als voren over het dienstjaar 1911.

S. 584.

21 Dec.

Wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1913.

S. 659. 31 Dec.

Definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting voor Curaçao over het dienstjaar 1914.

S. 163. 23 Maart.

Vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1909.

S. 585.

21 Dec.

Definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1914.

S. 162. 23 Maart.

Voorziening in het kas-tekort van den Surinaamschen dienst gedurende de jaren 1914 en 1915.

S. 274. 22 Juni.

Belastingen (Plaatselijke) Missive van den

Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende den hoofdelijken omslag of andere directe belasting naar het inkomen. 5 Jan.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Meppel van 19 Maart 1913, n°. 3/6, waarbij werd afge-
wezen het verzoek van W. P. VAN WEST te 's-Gravenhage, om teruggaaf van, in ver-
band met zijn vertrek uit eerstgenoemde
gemeente, over 1912 te veel betaalden
hoofdelijken omslag. S. 146. 9 Maart.

Belastingen. (Provinciale) Wet tot heffing
van eene bijzondere belasting ten behoeve
van de provincie Friesland. S. 264. 22 Juni

Belastingen. (Rijks directe) Besluit tot wijzi-
ging van het besluit van 10 Maart 1904,
houdende nieuwe bepalingen omtrent de
ambtenaren der directe belastingen, invoer-
rechten en accijnzen. 9 Jan.
30 Maart.
8 Juni.
19 Dec.

— Resolutie van den Minister van Financiën
tot vaststelling eener instructie betreffende
de voldoening van Rijksbelastingen door
middel van overschrijving bij de Nederland-
sche Bank. 7 Sept.

Belastingen. (Rijks) Zie ook: *Bedrijfsbelasting*.

— Zie ook: *Grondbelasting*.

— „ „ *Inkomstenbelasting*.

— „ „ *Personeele belasting*.

— „ „ *Successie*.

— „ „ *Vermogensbelasting*.

— „ „ *Zetters*.

Belemmeringenwet. Zie: *Waterstaat*.

Beurzen. Wet houdende bepalingen betref-
fende den geld- en fondsenhandel in de tegen-
woordige buitengewone omstandigheden. S. 445. 4 Sept.

Gewijzigd. 645. 31 Dec.

Brievenposterij. Wet houdende aanvulling
van artikel 24 der wet tot regeling der brie-
venposterij (Stbl. 1908, n°. 316). S. 427.
27 Aug.

Bruggen. Zie: *Scheepvaart*.

Burgerlijke Stand. Besluit tot schorsing van
het besluit van den Raad der gemeente
Velp, strekkende tot toekenning van eervol
ontslag aan een ambtenaar van den burger-
lijken stand op diens verzoek. S. 47. 23 Febr.

Verlengd. S. 422. 24 Aug.

Consulaten. Besluit houdende aanwijzing van
de diplomatieke en consulaire ambtenaren,
bedoeld in de artikelen 1 en 2 der Consulaire
Reglementen Wet. S. 555. 10 Dec.

Coöperatieve vereenigingen. Zie: *Vereenigingen*.

Curaçao. Besluit houdende bepalingen betref-
fende de commissie voor het geneskundig
onderzoek en de herkeuring van aan den
dienst in de koloniën verbonden of daarvoor
bestemd personeel. S. 436. 29 Aug.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van
23 Februari 1909, S. 59, Gouvernementsblad
n°. 25, Publicatieblad n°. 14, tot regeling
van de rechtsmacht van den Hoogen Raad
der Nederlanden in de Koloniën Suriname
en Curaçao. S. 505. 24 Oct.

— Wet houdende wijziging en aanvulling van
de Curaçaosche Comptabiliteitswet. S. 587.
21 Dec.

— Besluit tot invoering van de gewijzigde
Regtspleging bij de Landmagt (Publicatie-
blad 1914, n°. 2), in de kolonie Curaçao.
S. 611. 23 Dec.

— Zie ook: *Begrotingen en Rekeningen*.

— „ „ *Industriele en intellectueele eigen-
dom*.

— „ „ *Militaire zaken*.

Diersoorten. Bescherming van — Zie:
Landbouw.

Domeinen. Wet tot goedkeuring van den
onderhandschen verkoop aan de gemeente
Deventer van het voormalige militaire terrein
buiten de voormalige Noordenbergpoort
aldaar, kadastraal bekend gemeente Deventer,
sectie E, n°. 7008, groot 73 aren. S. 37.
20 Febr.

— Als voren aan het Hoogheemraadschap
„De Bunschoter Veen- en veldendijk” te
Amersfoort, van de voormalige batterijen
ten oosten van de haven te Spakenburg
(gemeente Bunschoten). S. 38. 20 Febr.

— Als voren van den tot het Kroondomein
behoorenden windkorenemolen c. a. te Leer-
dam. S. 39. 20 Febr.

— Wet houdende machtiging tot verkoop
van het gebouw te Tanger, vroeger gebruikt
als Consulaatgebouw. S. 43. 20 Febr.

— Wet tot bekrachtiging van eene door het
Rijk met de gemeente Alkmaar gesloten
overeenkomst in zake ruiling van gronden,
in die gemeente gelegen, op het zoogenaamde
„Eiland”, aan het Heiligland en aan de
Oude Hoornsche Vaart. S. 205. 15 Mei.

— Wet tot aanvulling en verhooging van het
negende hoofdstuk der Staatsbegrooting
voor het dienstjaar 1913 en afstand van
perceelen door den Staat aan de gemeente
's-Gravenhage. S. 207. 15 Mei.

— Wet tot bekrachtiging van eene door den
Staat met de gemeente 's-Gravenhage ge-

- sloten overeenkomst in zake ruiling van terreinen aan de Brinkhorstlaan, aldaar. S. 208. 15 Mei.
- Wet tot goedkeuring van de onderhandsche overdracht door ruiling van onroerende goederen aan de gemeente Grave. S. 319. 13 Juli.
- Als voren van de overeenkomst van ruiling van domeingrond onder Makkinga, gesloten met de naamlooze vennootschap „Landontginning-Maatschappij De Drie Provinciën”, gevestigd te Amsterdam. S. 487. 16 Oct.
- Als voren van eene met de gemeente Amsterdam gesloten overeenkomst tot ruiling van grond. S. 496. 16 Oct.
- Als voren der dading met de gemeente Neuzen betreffende den eigendom van een gedeelte der voormalige vestinggronden aldaar. S. 576. 21 Dec.
- Drankwet.** Zie: *Sterke drank.*
- Fabrieken, enz.** Besluit houdende beslissing dat een besluit van Burg. en Weth., vermeldende dat de noodzakelijkheid is gebleken nieuwe voorwaarden te verbinden aan eene vergunning, niet beantwoordt aan het voorschrift van art. 17, tweede lid der Hinderwet. 6 Jan.
- Fabrieks- en Handelsmerken.** Zie: *Industriele- en intellectuele eigendom.*
- Fondsen.** Wet tot instelling v. n een Bouwfonos voor het Departement van Binnenlandsche Zaken. S. 325. 13 Juli.
- Zie ook: *Begrootingen en Rekeningen.*
- Fondsenhandel.** Zie: *Geld- en fondsenhandel.*
- Gedistilleerd.** Wet houdende een tijdelijken maatregel betreffende den accijns op het gedistilleerd. S. 429. 27 Aug.
- Besluit houdende nadere bepalingen omtrent de verificatie der sterkte bij uitslag van vermengd gedistilleerd. S. 450. 11 Sept.
- Wet tot het aangaan van eene geldleening of leeningen van f 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612. 23 Dec.
- Wet tot herziening der wettelijke bepalingen omtrent de betaling van den accijns op het gedistilleerd. S. 646. 31 Dec.
- Geld- en fondsenhandel.** Wet houdende bepalingen betreffende den geld- en fondsenhandel in de tegenwoordige buitengewone omstandigheden. S. 445. 4 Sept.
- Gewijzigd. 645. 31 Dec.
- Geldleeningen.** Zie: *Schuld (Nat.).*
- Gemeentebestuur.** Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Heiloo, strekkende tot intrekking van het salaris van den ambtenaar ter gemeentesecretarie. S. 17. 17 Jan.
- Vernietiging. 175. 15 April.
- Besluit houdende beslissing dat de commissaris eener naamlooze vennootschap welke van de gemeente een deel van het gemeentehuis in huur heeft, zooals de omstandigheden in het gegeven geval aanliggen, niet gezegd kan worden daardoor persoonlijk onmiddellijk of middellijk, in strijd met art. 24 Gemeentewet, deel te nemen aan de onderhandsche huur van dit gemeenteged. 24 Jan.
- Arrest van den Hoogen Raad. Uit de geschiedenis van art. 172 h. Gem.-wet blijkt, dat hier onder het begrip „zorg” — in tegenstelling met het woord „toezicht”, waarvan art. 179 op een andere plaats spreekt — valt recht en verplichting om zelf te handelen, zoodra zulks, naar het oordeel van B. en W., voor de instandhouding van den weg noodig is. — Nu door B. en W. van dit hun toekomend recht geen misbruik werd gemaakt, kan van een onrechtmatig aantasten van- of inbreuk maken op eischers eigendom geen sprake zijn; wel wordt de eigenaar van den grond, waarop de last van openbaren weg rust, door deze aan B. en W. toegekende ruime bevoegdheid in zijn eigendomsrecht beperkt. 13 Febr.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Meppel, waarbij werd afgewezen het verzoek van W. P. VAN WEST te 's-Gravenhage, omtrent teruggaaf van, in verband met zijn vertrek uit eerstgenoemde gemeente, over 1912 te veel betaalden hoofdelijken omslg. S. 146. 9 Maart.
- Koninklijk besluit. De vakken, genoemd in art. 2, sub 1 der Wet tot regeling van het lager onderwijs, houden niet op vakken voor lager onderwijs te zijn door het feit, dat zij in eene gevangenis worden onderwezen. — Derhalve is hij die aldaar deze vakken onderwijst, uitgesloten van het lidmaatschap van den gemeenteraad op grond van art. 23 litt. i der Gemeentewet. 14 Maart.
- Arrest van den Hoogen Raad. Het gemis van eene verordening als bedoeld bij art. 5, 4 der Woningwet heeft geen ander gevolg, dan dat het beroep noch aan een termijn, noch aan bepaalde vormen is gebonden, terwijl de uitvoering van een op een beroep gegeven beschikking van den gemeenteraad niet op moeilijkheden kan stuiten, daar B. en W. krachtens art. 179 a der Gemeente-

- wet in dit geval daarvoor zijn aangewezen. 11 Mei.
- Besluit houdende beslissing dat de aan eene gemeente krachtens de wet tot wijziging der grens tusschen beide gemeenten, door de andere gemeente uitgeleerde som als schadeloosstelling voor te verliezer inkomsten, niet kan worden bestemd voor buitengewone aflossing op een aangegane geldleening. 19 Mei.
- Besluit houdende goedkeuring in beroep van het besluit van den raad der gemeente Utrecht om over te gaan tot naasting van grond met daarop staande gebouwen en toebehooren van de Utrechtsche Schouwburgmaatschappij. 28 Mei.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Almelo, strekkende tot het houden van een referendum inzake de wederinvoering van de kermis aldaar. S. 301. 10 Juli.
- Vernietigd. S. 614. 24 Dec.
- Wet tot wijziging van art. 261 der Gemeentewet. S. 306. 13 Juli.
- Wet tot toezegging van rentelooze voorschotten aan de gemeente Coevorden, ten behoeve van het gemeentelijk waterleidingsbedrijf. S. 307. 13 Juli.
- Besluit houdende beslissing dat, wanneer een tweede raadsbesluit niet is genomen onder andere omstandigheden dan een vroeger, waaraan door Gedep. Staten goedkeuring is onthouden en, zonder dat aan de bezwaren van Gedep. Staten is tegemoet gekomen, zoodat dan ook aan dit tweede besluit opnieuw goedkeuring door dit college is geweigerd, een beroep op de Kroon van deze nieuwe weigering niet-ontvankelijk is. 28 Juli.
- Besluit houdende verleenning in beroep van goedkeuring aan het besluit van den Raad der gemeente 's Gravenhage om, ten behoeve van de Gemeentelijke Hypotheekbank eene geldleening aan te gaan. 17 Aug.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende uitbetaling van salarissen van personen, welke zich buitengewoon onder de wapenen bevinden. 15 Sept.
- Besluit houdende beslissing dat: zoolang door het gemeentebestuur niet is besloten tot de aanstelling van een nieuwen ambtenaar ter secretarie, Gedep. Staten niet zijn bevoegd, met toepassing van art. 212 der Gemeentewet, daarvoor een post op de begrooting te brengen; hetzelfde geldt voor de belooning van den waarnemenden secretaris, waarvan de beoordeeling geheel aan den Raad is overgelaten; daarentegen de aanstelling van een tweeden veldwachter in de gemeente ter beoordeeling van den Commissaris der Koningin staat, en derhalve Gedep. Staten bevoegd zijn, met toepassing van art. 212 Gemeentewet, de daarvoor berooide gelden, bij weigering van den Raad, op de begrooting te brengen. 17 Sept.
- Besluit betreffende onthouding van goedkeuring aan een raadsbesluit tot verkoop van onroerend goed, ten einde daarmee een subsidie aan een kerkbestuur te dekken. 17 Sept.
- Besluit houdende beslissing dat een begrotingspost in den vorm eener uitgave voor bijstand voor de ambtenaren van den burgerlijken stand, maar in werkelijkheid bestemd om den gemeente-secretaris, wiens jaarwedde in afwijking van 's Raads advies, door Gedep. Staten onder goedkeuring der Kroon was bepaald op f 2800.—, langs een omweg toch f 200.— meer te doen genieten, zijnde f 3000.—, het bedrag waarop, naar 's Raads meening die jaarwedde bepaald had moeten zijn, de strekking heeft om de bevoegdheid door art. 104 der Gemeentewet aan eene hogere autoriteit toegekend, over te brengen op den Raad, en om die reden niet kan worden goedgekeurd. 1 Oct.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den Gemeenteraad van Amersfoort, betreffende het sloopen van de torentjes van de Kamperbinnenpoort te Amersfoort. S. 521. 6 Nov.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Helmond, strekkende tot het verleenen van ontheffing van aanslagen in den hoofdelijken omslag, dienst 1913. S. 525. 9 Nov.
- Koninklijk Besluit. Art. 206 der Gemeentewet brengt mede, dat door Gedep. Staten voorschriften worden gegeven niet alleen omtrent de samenstelling van de begrooting, doch omtrent alles wat een ordelijke werking van de begrooting moet verzekeren, dus ook omtrent het tijdstip van sluiting der begrooting. — Raadsbesluiten tot aanvulling der begrooting, vóór dat tijdstip tot stand gekomen, zijn voor goedkeuring vatbaar. 16 Dec.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente 's-Hertogenbosch van 11 December 1914, strekkende tot aankoop van eenige machines met toebehooren, voor een gemeentelijk electriciteits-provisorium. S. 618. 29 Dec.

— Zie ook: *Gemeenteverordeningen.*

Gemeentegrenzen. Wet tot wijziging van de grens tusschen de gemeente Nijmegen eenerzijds en de gemeenten Ubbergen en Groesbeek anderzijds. S. 303. 13 Juli.

— Als voren tusschen de gemeenten Groningen en Haren. S. 653. 31 Dec.

Gemeenteverordeningen. Arrest van den Hoogen Raad. De door B. en W. van Barsingerhorn gebezigde wijze van afkondiging van de Bouw- en Woningverordening dier gemeente voldoet noch aan het voorschrift van art. 173 der Gemeentewet, noch aan dat van art. 8 6°. der Woningwet, in verband met art. 1 van het K. B. van 28 Juli 1902, S. 160, daar geen van beide wetsbepalingen de ten deze gebezigde dubbele afkondiging kent en zeker niet toelaat, dat in het formulier een voorbehoud wordt ingelast, tengevolge waarvan de afkondiging niet alle bepalingen der verordening betreft. 12 Jan.

— Arrest van den Hoogen Raad. De artt. 150 en 153 der Gemeentewet kunnen zeer zeker niet zijn geschonden, doordat de Kantονrechtcr nagelaten heeft aan het betreffende art. van de verordening verbindende kracht te ontzeggen, wijl art. 150 juist uitdrukkelijk bepaalt, dat al bestaat er twijfel of een gemeente-verordening wel van kracht is, wijl zij getreden is in hetgeen van algemeen rijks- of provinciaal belang is, deze desniettemin verbindende is, totdat zij door den Koning is geschorst of vernietigd. 16 Maart.

— Arrest van den Hoogen Raad. De aangevallen bepaling der Bouwverordening van de gemeente Stavenisse, volgens welke eischer op zijn erfpachtgrond geen heining mocht plaatsen zonder inachtneming der door B. en W. vastgestelde rooilijn, bevat wel voorschriften die kunnen leiden tot beperking van het eigendomsrecht en dus ook van het erfpachtrecht, doch dat wordt, noch door art. 625; noch door de artt. 767 en 768 B. W. verboden. 29 Mei.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Aarlanderveen, strekkende tot invoeging van artikel 10 a, in en wijziging van, het algemeen politie-reglement dier gemeente. S. 223. 11 Juni. Vernietigd. S. 520. 5 Nov.

— Arrest van den Hoogen Raad. Eene bepaling, die verbiedt, dat vreemd pluimge-dierte zich, zonder dat daartoe verlof is verleend, begeeft op en alzoo schade kan toebrengen aan gronden in gebruik bij

en toebehoorende aan ingezetenen der gemeente kan geacht worden een algemeen belang en dus het huishoudelijk belang der gemeente te betreffen. 5 Oct.

— Arrest van den Hoogen Raad. Handhaving van openbare orde en veiligheid op de openbare wegen, ook als die niet bij de gemeente in beheer zijn, behoort ongetwijfeld tot de den gemeenteraad bij art. 135 der Gemeentewet aangewezen taak. — De in het tweede middel aangehaalde K. B. kunnen den rechter nooit nopen een wettig tot stand gekomen gemeenteverordening terzijde te stellen. — Art. 1 der Alg. Pol. Verord. van Rijswijk is niet strijdig met de artt. 1, 12, 18 en 31 van het Reglement op de wegen en voetpaden in de provincie Zuid-Holland van 30 November 1870 en evenmin met art. 625 B. W. 26 Oct.

— Arrest van den Hoogen Raad. Art. 44 der Alg. Pol. Verord. van Eindhoven is aldus te begrijpen; dat na aanzegging van wegē den Burgemeester de eigenaar of houder van den hond moet zorgen, dat dit dier is vastgelegd, of, doordat het een muilkorf draagt, onschadelijk is. — Art. 44 der genoemde verordening mist verbindende kracht nu de uitvoering daarvan is opgedragen aan den Burgemeester, en niet aan B. en W., zooals art. 179a der Gemeentewet voorschrijft. 26 Oct.

— Arrest van den Hoogen Raad. Waar de beklagde ter uitvoering van eene met de gemeente Doornspijk gesloten overeenkomst, gegrond op een raadsbesluit dier gemeente van 30 Mei 1907, heeft gehandeld en zich aan de bepalingen daarvan heeft gehouden is door de Rechtbank terecht beslist, dat het bewezen verklaarde feit; zijnde het toebrengen van eene verandering in een waterloop, als bedoeld en verboden bij art. 7 der Verordening op de Waterleidingen in de gemeente Doornspijk van 16 Februari 1863, niet strafbaar is en is beklagde terecht te dier zake van alle rechtsvervolgving ontslagen daar door het genoemde raadsbesluit en de overeenkomst een afzonderlijke verordening, voldoende aan de eischen van art. 150 der Gemeentewet was tot stand gebracht en deze verordening als een wettelijk voorschrift in den zin van art. 42 Sr. is aan te merken. 30 Nov.

— Arrest van den Hoogen Raad. Bij art. 2 der Zondagswet van 1 Maart 1815, S. 21, is geenszins aan winkeliers of kooplieden *het recht* of de bevoegdheid toegekend, om met

geringe eetwaren op Zon- en Feestdagen datgene te verrichten, immers ze uit te stallen of te verkoopen, wat ten aanzien van andere waren werd verboden, doch wordt alleen bepaald, dat de regeling in dit artikel gegeven geringe eetwaren niet omvat. — Tusschen dit art. en art. 1 der Verordening voor de gemeente Leiden op de Winkelsluiting van 10 Juli 1913 bestaat geen strijd.

14 Dec.

— Zie ook: *Onderwijs (lager)*.

Geneeskundig Staatstoezicht. Arrest van den Hoogen Raad. De telastelegging van den verkoop van een naar bestanddeelen, vorm en gewicht nader omschreven geneesmiddel, houdt ondubbelzinnig in de telastelegging van verkoop van de bedoelde zelfstandigheid als geneesmiddel.

26 Jan.

— Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 12 Februari 1879, S. 36, tot regeling der examens als arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende.

S. 148. 11 Maart.

— Arrest van den Hoogen Raad. Verkoop van geneesmiddelen in vermengden toestand. Bevoegdheid van den hulp-apotheker. 20 Apr.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de rijksbijdrage in de bezoldiging van geneesheeren en vroedvrouwen.

26 Mei.

— Besluit tot vaststelling van de aanvullingen en wijzigingen II van de vierde uitgave der Nederlandsche Pharmacopee. S. 562. 16 Dec.

— Zie ook: *Ziekten (Besmettelijke)*.

Geschiedenis en kunst. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende opgravingen en ontdekkingen van voorwerpen, die voor de oudheidkunde van belang zijn.

7 Maart.

Giro-verkeer. Resolutie van den Minister van Financiën tot vaststelling eener instructie betreffende de voldoening van Rijksbelastingen door middel van overschrijving bij de Nederlandsche Bank.

7 Sept.

Grensscheiding. Zie: *Gemeentegrenzen*.

Grondbelasting. Wet tot het aangaan van eene geldleening of leeningen van f 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612. 23 Dec.

Handel-Maatschappij. Wet houdende de bekrachtiging eener overeenkomst met de Nederlandsche Handel-Maatschappij voor den verkoop in *Nederland* van de Oost-

Indische gouvernementproducten na afluop van de overeenkomst, bekrachtigd bij de wet van 1 Juli 1909 (Stbl. n°. 218). S. 663.

31 Dec.

Handels- en Fabrieksmerken. Zie: *Industriële- en Intellectuele eigendom*.

Hinderwet. Zie: *Fabrieken, enz.*

Hoogheemraadschappen. Zie: *Waterschappen*.

Idioten. Zie: *Krankzinnigen*.

Indië. (Nederlandsch) Besluit houdende nadere wijziging van de „Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht” (Nederl. Staatsblad 1910, n°. 278, Indisch Staatsbl. 1910, n°. 592). S. 14. 14 Jan.

— Wet houdende nadere verlaging van het invoerrecht van Riouwgambar in Nederlandsch-Indië. S. 56. 26 Febr.

— Besluit tot wijziging van het reglement op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren van de landmacht in Nederlandsch-Indië. S. 144. 6 Maart.

— Wet tot openstelling van hooger beroep van vonnissen, in Nederlandsch-Indië door Krijgsraden bij de Zeemacht gewezen, en, in verband daarmede, uitbreiding der rechtsmacht van het Hoog Militair Gerechtshof van Nederlandsch-Indië. S. 206. 15 Mei.

— Besluit houdende wijziging van het reglement vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 17 Februari 1905, n°. 8, op het verlenen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger, laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 1 Juli 1913, n°. 105.

S. 214. 20 Mei.

— Besluit tot nadere aanvulling van het besluit op de Indische Bestuursopleiding.

S. 224. 11 Juni.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van 22 April 1901, n°. 68 (Nederl. S. n°. 78a en Indisch S. n°. 255) ter nadere voorziening in de godsdienstige behoeften van de Christelijke gemeenten en van de garnizoenen in Nederlandsch-Indië. S. 297. 4 Juli.

— Besluit houdende bepalingen betreffende de commissie voor het geneeskundig onderzoek en de herkeuring van aan den dienst in de koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel. S. 436. 29 Aug.

— Besluit houdende wijziging van de Regelen voor het militair geneeskundig onderzoek,

- bedoeld bij artikel 5 § 1 van het Reglement op het verleen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen, beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger (Stbl. 1905, n°. 74, Ind. Stbl. 1905, n°. 299). S. 437.
29 Aug.
- Besluit houdende nadere wijziging van het gagementsreglement in Ind. Stbl. 1876, n°. 44 en van het pensioenreglement in Ind. Stbl. 1905, n°. 299. S. 452. 14 Sept.
- Besluit houdende machtiging tot tijdelijke afwijking van eenige bepalingen van het Besluit op de Indische Bestuursopleiding. S. 471A. (bladz. 707) 6 Oct.
- Besluit tot wijziging van artikel 19 van het reglement op het toekennen van gagement aan de Europeesche militairen beneden den rang van officier van de landmacht in Nederlandsch-Indië en aan de hun gelijkgestelde militairen. S. 507. 26 Oct.
- Besluit tot wijziging van het Koninklijk besluit van 27 Augustus 1913 (Nederl. Stbl. n°. 363, Ind. Stbl. n°. 658) op de benoembaarheid tot betrekkingen bij den burgerlijken dienst in Nederlandsch-Indië. S. 548.
30 Nov.
- Besluit houdende wijziging van Koninklijke besluiten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 550A. 7 Dec.
- Wet houdende kwijtschelding aan W. MOERMAN van eene den Lande aankomende vordering. S. 570. 21 Dec.
- Wet houdende nadere wijziging en aanvulling van de Indische tariefwet. S. 588.
21 Dec.
- Zie ook: *Begrotingen en Rekeningen.*
- „ „ *Industrielele en intellectuele eigendom.*
- „ „ *Militaire zaken.*
- Industrielele en intellectuele eigendom.** Besluit houdende wijziging van het „Octrooigemachtigdenreglement (Stbl. n°. 106 van 1912)”. S. 190. 1 Mei.
- Besluit tot wijziging van het „Reglement Industrielele Eigendom Koloniën 1912”, vastgesteld bij K. B. van 29 Augustus 1912, (Stbl. n°. 284, Indisch Stbl. n°. 545, Gouvernementsblad n°. 87, Publicatieblad n°. 52). S. 216. 27 Mei.
S. 550B. 7 Dec.
- Wet tot wijziging van de Overgangsbepalingen der Auteurswet 1912. S. 489. 16 Oct.
- Besluit tot vaststelling van een Reglement voor het Bureau voor den Industrielele Eigendom. S. 558. 15 Dec.
- Besluit tot vaststelling van een „Octrooi-reglement”. S. 559. 15 Dec.
- Inkomstenbelasting.** Wet, tot heffing eener inkomstenbelasting. S. 563. 19 Dec.
- Wet tot het aangaan van eene geldleening of leeningen van / 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612. 23 Dec.
- Inkwartieringen.** Besluit houdende voorschriften ter uitvoering van de wet van 14 September 1866, S. 138, houdende bepalingen, betrekkelijk de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, en de transporten en leverantiën, voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd. S. 334a.
31 Juli.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende toepassing van de wet betrekkelijk inkwartieringen, enz. 12 Aug.
- Intellectuele eigendom.** Zie: *Industrielele en intellectuele eigendom.*
- Invalideits- en ouderdomsverzekering.** Besluit tot wijziging van het K. B. van 25 Juli 1913, S. 334, houdende bepalingen betreffende vergoedingen, toe te kennen aan de leden en de secretarissen der Rente-commissiën en aan de tusschenpersonen, voor de renten, bedoeld in de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet. S. 156. 20 Maart.
553. 8 Dec.
- Besluit tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, betreffende inlichtingen in verband met de toepassing van de artikelen 369 en 370 der Invaliditeitswet. S. 405. 10 Aug.
- Besluit tot wijziging van het Koninklijk besluit van 19 Juli 1913, S. 330, tot uitvoering van artikel 375, eerste lid, van de Invaliditeitswet, voor zooveel die bepaling betrekking heeft op renten, als bedoeld in de artt. 369 en 370 dier wet. S. 552. 8 Dec.
- Besluit houdende nadere vaststelling van districten en instelling van rentecommissiën ter uitvoering van de art. 369 en 370 der Invaliditeitswet. 12 Dec.
- Zie ook: *Posterij.*
- Jacht.** Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitreiking van buitengewone machtiging krachtens art. 26 Jagtwet. 17 Maart.

Kadaster. Missive van den Minister van Financiën aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende het vervaardigen van kopieën van kadastrale gemeentepans. 12 Dec.

Kamers van Arbeid. Wet houdende bijzondere maatregelen ten opzichte van de Kamers van arbeid, met het oog op de tegenwoordige buitengewone omstandigheden. S. 571. 21 Dec.

Kanalen. Besluit tot aanvulling van het bijzonder reglement van politie voor het kanaal door Zuid-Beveland. S. 1. 2 Jan.

— Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte der Zuid-Willemsvaart en de gekanaliseerde Dieze. S. 457. 22 Sept.

Kiesrecht. Besluit houdende beslissing dat niet-aanwezigheid van den Burgemeester in strijd met het voorschrift van art. 51, eerste lid der Kieswet, gedurende den volledigen in die bepaling voorgeschreven tijd ter secretarie der gemeente tot het in ontvangst nemen van opgaven van kandidaten, eene onregelmatigheid is, waarvan naar haren aard niet met zekerheid is vast te stellen, dat zij niet op den uitslag der verkiezing van invloed heeft kunnen zijn, en moet dus tot nietigheid der daarop gevolgde stemming leiden. 24 Jan.

— Beschikking van den Minister van Binnenlandse Zaken betreffende de zitting van het hoofdstembureau in verband met de verkiezing van leden van den raad der gemeente de Bildt 29 Jan.

Nijkerk, 12 Juni.

Harderwijk 18 Juni.

Harlingen. 2 Juli.

Hengelo 17 Juli.

— Besluit houdende beslissing dat, hoewel het laten teekenen van verklaringen door de kiezers, als in dit besluit bedoeld, niet is goed te keuren, toch, wanneer van dwang of ongeoorloofde pressie geen sprake is, en de kiezers dus vrijwillig de verklaring onderteekenen, niet kan worden gezegd, dat de vrijheid der kiezers om naar eigen overtuiging te stemmen, zou zijn verkort, en kunnen dus deze feiten geen grond opleveren voor niet-toelating van het gekozen raadslid. 27 Juli.

Kinderarbeid. Zie: *Arbeid van jeugdige personen en van vrouwen.*

Koninklijk huis. Besluit ter uitvoering van artikel 2 der wet van 2 April 1909, S. 89, tot regeling van de voogdij over den minderjarige Koning. S. 466. 30 Sept.

Krankzinnigen. Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 25 Juli 1908, S. 273, waarbij aan de vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in Zeeland, gevestigd te Middelburg, vergunning is verleend op een terrein in de gemeenten Bergen op Zoom en Halsteren een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 168. 31 Maart.

— Besluit tot wijziging van het K. B. van 4 Juni 1909, S. 134, waarbij aan Regenten van het krankzinnigengesticht te Utrecht vergunning wordt verleend op een terrein aan den Dolderschen weg te Zeist een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 518. 5 Nov.

— Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 13 Februari 1892, S. 43, waarbij aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te Utrecht, vergunning is verleend, om het landgoed „'s Heerenloo" te Ermelo, tot een gesticht voor idioten in te richten. S. 532. 16 Nov.

— Besluit houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 16 September 1895, S. 161, waarbij aan het Bestuur der gemeente Leiden vergunning is verleend op het landgoed „Endegeest", gemeente Oegstgeest, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 549. 5 Dec.

— Zie ook: *Armueezen.*

Landbouw. Besluit houdende bepalingen tot wering van ziekten van aardappelen. S. 25. 23 Jan.

— Wet houdende bepalingen tot bescherming van in het wild levende nuttige dieren. S. 262. 22 Juni.

— Wet houdende bepalingen tot wering van ziekten van aardappelen. S. 324. 13 Juli.

— Besluit houdende bepalingen tot bescherming van mollen en kikvorschen. S. 456. 19 Sept.

— Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot wijziging van zijne beschikking van 24 Juli 1908 houdende vaststelling van eene instructie voor de directeuren van en de hoofdamttenaren en beambten aan de Rijkslandbouwproefstations en voor het college van directeuren. 28 Dec.

Landsdrukkerij. Besluit tot wijziging van het K. B. van 22 Dec. 1905, S. 355, houdende vaststelling van een Reglement voor de Algemeene Landsdrukkerij, gewijzigd bij K. B. van 10 Juni 1913 (Stbl. n°. 271). S. 503. 22 Oct.

- Besluit ter bekendmaking van den tekst van het K. B. van 22 December 1905, S. 355, houdende vaststelling van een Reglement voor de Algemeene Landsdrukkerij, zooals die is gewijzigd bij de K. B. van 10 Juni 1913, S. 271 en van 22 October 1914 (Stbl. n°. 503). S. 540. 20 Nov.
- Wet houdende aanwijzing van de Algemeene Landsdrukkerij als Staatsbedrijf. S. 579. 21 Dec.
- Zie ook : *Begrootingen en Rekeningen*.
- Landstorm.** Beschikking van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikkingen, waarbij vastgesteld zijn de Militie-Vergoedings-Instructie, de Landweerinstructie III en de Landstorm-Instructie. 7 Aug.
- Zie ook : *Militie (Nationale)*.
- Landweer.** Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende verlofpassen en verlofgangersregister in zake Landweer. 9 Jan.
- Beschikking van den Minister van Oorlog betreffende standplaatsverandering van Landweerdistrictscommandanten. 13 Jan.
- Beschikking van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Oorlog van 23 Juni 1913, houdende uitvoering van het K. B. van 29 Mei 1913 (Stbl. n°. 194). (Landweer-Instructie III). 17 Jan.
- Beschikking van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Oorlog van 7 Mei 1913, tot vaststelling eener regeling nopens de inlevering van wapenen, van kleeding en uitrusting en van ledergoed, zoomede van reglementen of dienstvoorschriften bij ontslag van eene lichte landweer. 6 Maart.
- Beschikking van den Minister van Oorlog, houdende mededeeling van een wijziging van het K. B. van 17 October 1913, houdende verdeeling van het Rijk in landweerdistricten en aanwijzing van de standplaatsen van landweerdistrictscommandanten. 28 April.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende kleedingstukken voor landweerplichtigen. 13 Juli.
- Besluit tot schorsing van overgang naar de landweer en ontslag uit den dienst bij de militie. S. 329. 27 Juli.
- Besluit tot schorsing van ontslag van dienstplichtigen bij de landweer. S. 330. 27 Juli.
- Besluit tot oproeping onder de wapenen van de tot de landweer behoorenden, die

- deel uitmaken van de landweer-grenswacht, de landweer-kustwacht en de landweer-bewakingsdetachementen. S. 331. 30 Juli.
- Wet betreffende het langer in dienst houden van dienstplichtigen bij de landweer. S. 347. 3 Aug.
- Beschikking van den Minister van Oorlog, tot wijziging van de beschikkingen, waarbij vastgesteld zijn de Militie-Vergoedings-Instructie, de Landweerinstructie III en de Landstorm-Instructie. 7 Aug.
- Wet betreffende het langer in dienst houden van dienstplichtigen bij de landweer. S. 650. 31 Dec.
- Zie ook : *Militie (Nationale)*.
- Loodswezen.** Besluit houdende wijziging van het Algemeen Reglement op den loodsdienst, vastgesteld bij K. B. van 22 Januari 1902, S. 5 en laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 30 Mei 1908 (Stbl. n°. 192). S. 222. 9 Juni.
- Loterij.** Missive van den Minister van Justitie aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende het geven van toestemming tot het houden van loterijen. 23 Sept.
- Arrest van den Hoogen Raad. Loterijen, waarbij de deelnemers door de aanleggers der loterij geheel om niet tot die deelneming worden toegelaten, vallen buiten het wettelijk begrip van art. 1, 1^e lid der Loterijwet 1905. Van zoodanige toelating om niet is echter in het onderwerpelijke geval geen sprake, nu gebleken is, dat de beklagde in de dagvaarding bedoelde stukken ten verkoop in voorraad had. 19 Oct.
- Luchtvaart.** Besluit betreffende het verbod tot het overschrijden van de landsgrenzen door luchtvaarders niet behoorende tot de Nederlandsche land- of zeemacht. S. 354. 3 Aug.
- Maalderij en bakkerij.** Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende het station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen. 2 April.
- Maten en gewichten.** Besluit tot wijziging van het K. B. van 6 November 1912, S. 342, betreffende het justieren van gewichten. S. 342. 1 Aug.
- Besluit tot wijziging van het Reglement op de maten en gewichten. S. 441. 2 Sept.
- Militaire Zaken.** Besluit houdende regeling der toelagen aan de advocaten-raadslieden van beklagden, die naar den zeekeijraad binnen het Rijk in Europa zijn verwezen. S. 2. 3 Jan.

- Besluit houdende nadere wijziging van de „Regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europeesche officieren, behoorende tot de Nederlandsch-Indische landmacht” (Nederl. Stbl. 1910, n°. 278, Indisch Stbl. 1910, n°. 592). S. 14. 14 Jan.
- Besluit houdende aanvulling van de Instructie voor Stellingcommandanten en Commandanten van Afzonderlijke Forten voortijd van oorlog of oorlogsgevaar. S. 170. 2 April. 550. 7 Dec.
- Wet tot openstelling van hooger beroep van vonnissen, in Nederlandsch-Indië door Krijgsraden bij de Zeemacht gewezen, en, in verband daarmee, uitbreiding der rechtsmacht van het Hoog Militair Gerechtshof van Nederlandsch-Indië. S. 206. 15 Mei.
- Besluit regelende het toekennen van toelage voor eerste aanschaffing van kleeding en uitrusting en schadeloosstelling wegens uniformverandering. S. 213. 19 Mei.
- Besluit tot uitvoering voor de Kolonie Suriname van de wet van 18 April 1885, S. 98, Gouvernementsblad n°. 21, betreffende toepassing van de crimineele wetgeving voor het krijgsvolk te water in de Koloniën en overzeesche bezittingen van het Rijk. S. 298. 8 Juli.
- Wet houdende nadere regeling aangaande de overlegging aan het Hoog Militair Gerechtshof van de notulen van het verhandelde door de krijgsraden in raadkamer. S. 316. 13 Juli.
- Besluit tot tijdelijke buitenwerkingstelling van het K. B. van 30 October 1909, S. 351, houdende vaststelling van nieuwe regelen ten aanzien van de toelating van oorlogschepen van vreemde mogendheden in de Nederlandsche territoriale wateren en het daarbinnen gelegen Nederlandsche watergebied. S. 332. 30 Juli.
- Besluit betreffende het afbreken van verloven van in Europa aanwezige officieren en onderluitenanten van het leger in Nederlandsch-Indië en het à la suite voeren van de Koloniale Reserve van deze personen. S. 343. 1 Aug.
- Besluit houdende in staat van oorlog verklaring van enkele gedeelten des Rijks. S. 375. 5 Aug. Wet S. 430. 27 Aug.
- Besluit tot het in staat van oorlog verklaren van een gedeelte des Rijks. S. 406. 10 Aug. Wet S. 491. 16 Oct.
- Besluit houdende verklaring in staat van beleg van verschillende gemeenten. S. 435. 29 Aug. Wet S. 573. 21 Dec.
- Besluit tot verklaring in staat van beleg van verschillende gemeenten. S. 448. 8 Sept. Wet S. 574. 21 Dec.
- Besluit tot het in staat van beleg verklaren van verschillende gemeenten. S. 463. 25 Sept. Wet S. 575. 21 Dec.
- Besluit tot het in staat van beleg verklaren van verschillende gemeenten. S. 527. 10 Nov. Gewijzigd. S. 542. 21 Nov.
- Wet betreffende amnestie. S. 376. 6 Aug.
- Besluit tot wijziging van den algemeenen maatregel van bestuur, vastgesteld bij K. B. van 26 Aug. 1913 (Stbl. n°. 361). S. 418. 21 Aug.
- Wet houdende amnestie aan personen, behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger of tot de Landmacht in de koloniën Suriname en Curaçao, die zich vóór 1 Augustus 1914 hebben schuldig gemaakt aan desertie. S. 443. 4 Sept.
- Besluit houdende bepalingen omtrent het gelijktijdig genot van burgerlijke en militaire bezoldiging door burgerlijke ambtenaren en andere doorlopend of voor een bepaald werk in 's Rijks dienst werkzame personen, die zich buitengewoon onder de wapenen bevinden, ingevolge het K. B. van 31 Juli 1914, n°. 89. S. 467. 30 Sept.
- Wet tot tijdelijke nadere regeling betreffende de militaire rechtsmacht in gedeelten van het grondgebied des Rijks, welke in staat van beleg zijn verklaard. S. 490. 16 Oct.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vertrek van Belgische en andere militairen. 2 Nov.
- Besluit tot wijziging van het Voorschrift betreffende de beoordeelingslijsten van de officieren bij de Landmacht. S. 524. 7 Nov.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin betreffende werving voor den kolonialen militairen dienst. 9 Nov.
- Besluit betreffende toelage voor eerste uitrusting. S. 547. 28 Nov.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende onderstand van Belgische gezinnen. 30 Nov.

- bij de militie ten huize zijner eveneens afwezige moeder werd uitgereikt, en dat hij ook daarna nog herhaaldelijk afwezig is geweest, in dit geval eene geldige reden als is bedoeld in art. 39 van het Militiebesluit (Stbl. 1912, n°. 145) mag geacht worden te bestaan tot afwijking van den termijn, gesteld in art. 27 van dit besluit. 9 Sept.
- Besluit betreffende tegemoetkoming in de reiskosten van militieplichtigen. S. 479. 10 Oct.
- Besluit betreffende tegemoetkoming in de reiskosten van militieplichtigen, houdende machtiging tot afwijking van het K. B. van 4 Maart 1912 (Stbl. n°. 99). 10 Oct.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de burgemeesters betreffende geldelijken steun aan betrekkingen van sommige categorieën van militairen. 10 Oct.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Burgemeesters betreffende geldelijke vergoedingen voor achtergebleven gezinnen van dienstplichtigen. 6 Nov.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vergoedingen wegens kostwinnerschap. 7 Nov.
- Beschikking van den Minister van Oorlog tot uitvoering van het besluit van 10 October 1914, betreffende tegemoetkoming in de reiskosten van militieplichtigen, houdende machtiging tot afwijking van het K. B. van 14 Maart 1912 (Stbl. n°. 99). 18 Nov.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Burgemeesters betreffende de vergoeding wegens kostwinnerschap. 20 Nov.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende uitsluiting van militiedienst. 24 Nov.
- Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende het dragen van eigen ondergoed en schoeisel door dienstplichtigen. 2 Dec.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin, betreffende mededeeling aan dienstplichtigen van het onder militaire tucht staan. 9 Dec.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de burgemeesters, betreffende aanteekeningen in het alphabetisch register, lichte 1915. 17 Dec.
- Wet betreffende het langer in dienst houden van ingelijfd bij de militie. S. 664. 31 Dec.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Burgemeesters betreffende vergoedingen wegens kostwinnerschap. 31 Dec.
- Zie ook: *Militaire Zaken.*
- Ministerieele departementen.** Besluit tot intrekking van het Besluit van 3 December 1912, S. 363, waarbij de Departementen van Marine en van Oorlog werden opgeheven en een Departement van Algemeen Bestuur werd ingesteld, dat den naam zou dragen van Departement van Defensie. S. 167. 26 Maart.
- Besluit tot wijziging van artikel I van het K. B. van 15 Mei 1913, S. 182, houdende vaststelling van bepalingen omtrent de inrichting van het Departement van Buitenlandsche Zaken. S. 182. 17 April.
- Besluit betreffende de regeling van de positie der technici van het Technisch Bureau van het Departement van Koloniën. S. 221. 9 Juni.
- Besluit tot overbrenging van de zorg voor de uitvoering van wetten en K. B. betreffende arbeidersverzekering en betreffende den geld- en fondsenhandel in de tegenwoordige buitengewone omstandigheden, van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel naar dat van Financiën. S. 514. 2 Nov.
- Wet houdende wettelijke voorziening naar aanleiding van het K. B. van 2 November 1914 (Stbl. n°. 514). S. 630. 30 Dec.
- Besluit naar aanleiding van het K. B. van 2 November 1914 (Stbl. n°. 514). S. 636. 30 Dec.
- Motorrijtuigen enz.** Arrest van den Hoogen Raad. Het enkel in reparatie geven van een motorrijtuig brengt niet verandering van rechthebbende teweeg, welke verbreking van den band tusschen het nummerbewijs en het rijtuig tengevolge heeft, zoodat de reparateur, aan wien het motorrijtuig in reparatie is gegeven en die als zodanig niet als „houder” daarvan in den zin der Motor- en Rijwielwet aangemerkt kan worden bij het rijden daarmede, het aan den rechthebbende afgegeven nummerbewijs moet vertoonen en niet kan volstaan met het vertoonen van een aan hem afgegeven nummerbewijs. 12 Jan.
- Resolutie van den Minister van Financiën, betreffende internationaal verkeer met automobielen en motorrijtuigen. 13 Aug.
- Muntwezen.** Besluit houdende bepaling van het tijdstip en de wijze, waarop de 5-centstukken, overeenkomstig de wet van 31 Dec.

- cember 1906, S. 376, geslagen, buiten omloop gesteld worden. S. 23. 21 Jan.
- Verlenging van den termijn. S. 556. 10 Dec.
- Besluit tot aanvulling van het K. B. van 20 Januari 1913, S. 35, regelende de voorwaarden, waaronder voor rekening van anderen dan het Rijk aan 's Rijks Munt kan worden gemunt, medailles kunnen worden geslagen en muntstempels of medaille-stempels kunnen worden vervaardigd. S. 143. 6 Maart.
- Besluit tot wijziging van het laatstelijk bij K. B. van 5 Augustus 1913, S. 344, gewijzigde K. B. van 29 Juni 1911, S. 198, houdende aanwijzing van de gemeenten, waar de bepaling van artikel 19, 1ste lid, der Muntwet 1901 niet geldt. S. 292. 25 Juni. S. 565. 19 Dec.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 23 September 1909, S. 318, houdende regeling van de inrichting van den dienst van 's Rijks Munt, zooals dat is gewijzigd en aangevuld bij K. B. van 16 Januari 1913 (Stbl. n°. 33). S. 415. 17 Aug.
- Naturalisatie. Wetten houdende naturalisatie van :**
Arntz. H. H. G.	S. 279.	22 Juni.	Freese. C. W.	S. 88.	26 Febr.
Aronowitz. H., wed. E. S. Person.	S. 112.	26 Febr.	Freundgen. A.	284.	22 Juni.
Beijer. H.	596.	21 Dec.	Geelen. J. H.	64.	26 Febr.
Bindels. H. B.	253.	20 Juni.	Gielen. Ch.	127.	26 Febr.
Blonden. J. H.	606.	21 Dec.	Goldschmitz. H. E.	255.	20 Juni.
Bredt. J.	69.	26 Febr.	Goldstein. M.	116.	26 Febr.
Bremen. M. J. H.	68.	26 Febr.	Groeneveld. A. W. B.	81.	26 Febr.
Bröckmöller. J. J. E.	275.	22 Juni.	Groningen. W. G. van	102.	26 Febr.
Broecheler. W. A.	244.	20 Juni.	Grossimlinghaus. H.	121.	26 Febr.
Büchenbacher. E.	248.	20 Juni.	Guistain. M. E.	246.	20 Juni.
Bungelaar. A. Th. v. d.	90.	26 Febr.	Günnen. P. W.	592.	21 Dec.
Ciaves. M. de	241.	20 Juni.	Haafien. A. van	137.	26 Febr.
Cohen. A.	78.	26 Febr.	Habermann. F. W. A.	76.	26 Febr.
Cordwiener. J. J.	283.	22 Juni.	Habets. M.	93.	26 Febr.
Crets. J. Q.	277.	22 Juni.	Hehenkamp. C. W. C. G.	129.	26 Febr.
Crone. J. G.	256.	20 Juni.	Hellenbrand. F. J.	594.	21 Dec.
Delhaes. J., wed. H. D. L. Kocks.	S. 231.	20 Juni.	Hendriks. A. M. H., wed. J. Schleiden.	S. 117.	26 Febr.
Demandt. J. H.	603.	21 Dec.	Hendriks. H. S.	70.	26 Febr.
Demandt. N.	289.	22 Juni.	Heming. J. W. A.	280.	22 Juni.
Demandt P. Th.	601.	21 Dec.	Hernmarck. A. J. G.	608.	21 Dec.
Derksen. J. Th.	79.	26 Febr.	Hodiamont. L.	107.	26 Febr.
Determiejer. B. F. R.	95.	26 Febr.	Horsch. C., wed. P. J. H. Schnackkers.	S. 104.	26 Febr.
Deters. J. M.	110.	26 Febr.	Hülsmann. H. G.	92.	26 Febr.
Dikker. S.	285.	22 Juni.	Hupperets. J. P. H.	108.	26 Febr.
Eighl. H. J. H.	235.	20 Juni.	Jansen. W. M.	119.	26 Febr.
Feld. A. S.	87.	26 Febr.	Jonckheere. A. C.	230.	20 Juni.
Fesell. W. J. F.	120.	26 Febr.	Kerkhofs. H.	106.	26 Febr.
Fischer. F. W.	100.	26 Febr.	Kirstein. G. A.	66.	26 Febr.
			Klaassen. M. C. K.	239.	20 Juni.
			Koch. W.	128.	26 Febr.
			Koll. W. J.	597.	21 Dec.
			Königsfeld. J. H.	237.	20 Juni.
			Köster. Th. G.	124.	26 Febr.
			Krieken. G. S. van	229.	10 Juni.
			Krus. Ph. J.	71.	26 Febr.
			Kuckelkorn. A. C., wed. J. R. Jacqz.	S. 98.	26 Febr.
			Lamers. J.	85.	26 Febr.
			Lampe. F. A.	113.	26 Febr.
			Lampe. G. W.	131.	26 Febr.
			Lande Cremer. J. de la	232.	20 Juni.
			Langemeijer. M. B., wed. H. Voss.	S. 291.	22 Juni.
			Lennartz. G., wed. I. A. Peters.	94.	26 Febr.
			Lennartz. L.	118.	26 Febr.
			Lohe. A. K., wed. P. J. Dumont.	109.	26 Febr.
			Löhner. J. W.	135.	26 Febr.
			Loop. J. L.	101.	26 Febr.
			Lüps. J. H.	281.	22 Juni.
			Maintz. J. H.	75.	26 Febr.
			Meijer. D.	86.	26 Febr.
			Meijer. L.	282.	22 Juni.
			Meijers. A. G.	252.	20 Juni.
			Meijers. Ch.	251.	20 Juni.

Meijers. J. N. J.	S. 62.	26 Febr.
Meijring. J. B. B.	245.	20 Juni.
Moberts. J. P.	278.	22 Juni.
Möller. H. J. L. A.	84.	26 Febr.
Mühleisen. A. A. A. H.	122.	26 Febr.
Müller. S. C. H., wed. P. H. Bouwens:		
	S. 605.	21 Dec.
Neuerburg. C. N. M.	254.	20 Juni.
Neumann. M.	80.	26 Febr.
Neuij. A.	72.	26 Febr.
Ofner. M.	96.	26 Febr.
Palmen. J. A.	595.	21 Dec.
Penners. F. M.	287.	22 Juni.
Penners. M. C.	288.	22 Juni.
Penners. M. Ch.	286.	22 Juni.
Person. D.	114.	26 Febr.
Philips. G. W.	134.	26 Febr.
Philipstein. E.	130.	26 Febr.
Pladet. E.	599.	21 Dec.
Plümer. H. J.	602.	21 Dec.
Reuters. H. J.	250.	20 Juni.
Rouland. J. A.	233.	20 Juni.
Rudder. G. de	242.	20 Juni.
Rüpert. J. W.	123.	26 Febr.
Salm. L.	607.	21 Dec.
Satink. J. T.	73.	26 Febr.
Scheir. H.	132.	26 Febr.
Schiffers. H. J.	243.	20 Juni.
Schlichting. G. W.	105.	26 Febr.
Schmitz. J. W.	67.	26 Febr.
Schnitzeler. F. L.	238.	20 Juni.
Schobben. P. J.	97.	26 Febr.
Schönan. A. K. W.	103.	26 Febr.
Schrewen. B.	290.	22 Juni.
Schwartz. C. E. A., wed. Dr. J. H. P. v. Bree:		
	S. 138.	26 Febr.
Simón. M. R.	234.	20 Juni.
Slabák. J.	600.	21 Dec.
Sorias Yuda	591.	21 Dec.
Stassen. M. H. J., wed. G. H. Giesendorff:		
	S. 590.	21 Dec.
Stauvermann. A.	236.	20 Juni.
Stegewerns. J. B. A.	276.	22 Juni.
Steins. E.	91.	26 Febr.
Stevens. P. M.	133.	26 Febr.
Stoffelen. R. H.	249.	20 Juni.
Stöve. H. G. W.	593.	21 Dec.
Stöver. J. D.	74.	26 Febr.
Tent. J. H.	115.	26 Febr.
Thijssen. G.	604.	21 Dec.
Toben. H. A.	82.	26 Febr.
Toben. W. A.	83.	26 Febr.
Toutlemondé. W. K.	247.	20 Juni.
Ursem. K.	240.	20 Juni.
Viehöff. P. J.	89.	26 Febr.
Vliecks. A. H.	126.	26 Febr.

Vliecks. H.	S. 125.	26 Febr.
Vlieks. W.	111.	26 Febr.
Vree. J. H. de	63.	26 Febr.
Vrind. J. H.	598.	21 Dec.
Welters. J.	65.	26 Febr.
Wiemeijer. H. C.	136.	26 Febr.
Zimons. J. P.	77.	26 Febr.
Zurloh. J. H.	99.	26 Febr.

Nederlandschap en Onderdaanschap. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende bewijzen van Nederlandschap. 17 Jan.

— Besluit houdende wijziging van Koninklijke besluiten in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 550A. 7 Dec.

Oetooien. Zie: *Industriele en intellectuele eigendom.*

Onderdaanschap. Zie: *Nederlandschap.*

Onderwijs. Besluit houdende: 1°. verlenging van verlof aan G. S. VAN KRIEKEN, te Oporto, om als leeraar te blijven in Portugeeschen staatsdienst; 2°. bepaling van den dag waarop in werking zal treden de wet van 20 Juni 1914 (Stbl. n°. 229). S. 373. 3 Aug.

Onderwijs. (Hooger) Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig artikel 170 der Hoogeronderwijswet, van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, gevestigd te Amsterdam, als bevoegd om bij de faculteit der letteren-en wijsbegeerte aan de Rijksuniversiteit te Groningen een leerstoel te vestigen. S. 16. 17 Jan.

— Besluit tot aanwijzing, overeenkomstig art. 170 der Hooger-onderwijswet, van den Gereformeerden Bond tot verbreiding en verdediging van de Waarheid in de Nederlandsche Hervormde (Gereformeerde) Kerk te Utrecht, als bevoegd om bij de faculteit der godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit te Utrecht een leerstoel te vestigen. S. 299. 9 Juli.

Onderwijs. (Lager) Besluit tot wijziging van het K. B. van 30 Augustus 1910, S. 273, houdende aanvulling van het K. B. van 13 November 1905, S. 302, ter uitvoering van artikel 48 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 4. 6 Jan.

— Besluit tot wijziging van het K. B. van 30 Augustus 1910, S. 274, houdende aanvulling van het K. B. van 13 November 1905, S. 303, ter uitvoering van artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 5. 6 Jan.

- Besluit tot wijziging van de tabel, gevoegd bij het K. B. van 7 Juni 1906, S. 126, tot regeling van het ambtsgebied der inspecteurs, districts- en arrondissementsschoolopzieners en van de verdeling hunner werkzaamheden, voor zoover die hun door de wet tot regeling van het lager onderwijs zijn opgedragen. S. 29. 2. Febr.
- Besluit houdende onthouding van goedkeuring aan een raadsbesluit tot het opheffen eener openbare lagere school. 9 Maart.
- Besluit tot gedeeltelijke vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Zwijndrecht, houdende inlassching van een nieuw artikel 12 in de Verordening betreffende de openbare reinheid, veiligheid en gezondheid, binnen de gemeente Zwijndrecht. S. 152. 19 Maart.
- Besluit houdende bepalingen dat ouders van schoolgaande kinderen als belanghebbers moeten worden beschouwd, in den zin van art. 14, eerste lid der Wet tot regeling van het lager onderwijs, met betrekking tot een beschikking van Ged. Staten, genomen op een verzoek tot toepassing van art. 57 tweede lid dier wet. 28 Maart.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den Raad der gemeente Ambt-Hardenberg, strekkende tot opheffing van de openbare lagere school in de buurtschap Rheeze. S. 189. 30 April.
- Gewijzigd. 296. 2 Juli.
- Besluit betreffende opheffing eener openbare lagere school. 9 Mei.
- Wet ter voorziening in zake de Rijksbijdrage ten behoeve van scholen, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°, b, vijfde, zesde en zevende zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs en in het eerste lid, 1°, b, I, II en voorlaatste en laatste zinsnede, van dat wetsartikel, niet vallende onder artikel II der wet van 14 Juli 1910, S. 202, tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 200. 15 Mei.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente Ede, waarbij is bepaald, dat de aanschaffing van schoolboeken, voor zooveel betreft de openbare school voor Meer Uitgebreid Lager Onderwijs te Ede (dorp) zal komen voor rekening dergenen, door wie het schoolgeld verschuldigd is. S. 215. 25 Mei.
- Besluit houdende beslissing dat bij de beantwoording der vraag, welke der onderwijzers voor de toepassing van art. 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs

als verplicht moeten worden aangemerkt, moet worden gelet op het aantal dienstjaren der onderwijzers. 14 Juli.

- Besluit ter uitvoering van de wet van 15 Mei 1914, S. 200, houdende voorziening in zake de Rijksbijdrage ten behoeve van scholen, bedoeld in artikel 48, eerste lid, 1°, b, vijfde, zesde en zevende zinsnede, der wet tot regeling van het lager onderwijs en in het eerste lid, 1°, b, I, II en voorlaatste en laatste zinsnede, van dat wetsartikel, niet vallende onder artikel II der wet van 14 Juli 1910, S. 202, tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 408. 12 Aug.
- Besluit tot het verlenen van vervroegd voorschot op de Rijksbijdrage over 1914 aan besturen van bijzondere lagere scholen, bedoeld in artikel 59 der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 472. 6 Oct.
- Wet tot wijziging der wet van 14 Juli 1910, S. 202, tot wijziging der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 652. 31 Dec.
- Onderwijs. (Middelbaar)** Besluit tot wijziging van de tabel, vastgesteld bij K. B. van 17 November 1909 (Stbl. n°. 368). S. 31. 9 Febr.
- Onderwijs. (Militair)** Zie: *Academie (Kon. Mil.)*.
- Ongevallenverzekering.** Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 18 Juni 1909, S. 189, tot herziening van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 31 der Ongevallenwet 1901, zooals dit besluit laatstelijk is gewijzigd bij K. B. van 26 Juli 1913 (Stbl. n°. 335). S. 19. 21 Jan.
218. 30 Mei.
- Tekst bekend gemaakt. 260. 22 Juni.
- Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 5 December 1902, S. 206, laatstelijk gewijzigd bij K. B. van 26 Juli 1913, S. 336, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 52, tweede en derde lid, en 59, sub 1, 3 en 4 der Ongevallenwet 1901. S. 20. 21 Jan.
- S. 219. 30 Mei.
434. 28 Aug.
- Besluit tot nadere wijziging van het K. B. van 17 Mei 1909, S. 122, gewijzigd bij K. B. van 26 Juli 1913, S. 337, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, ter uitvoering van de artikelen 45 en 47bis der Ongevallenwet 1901. S. 21. 21 Jan.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 7 November 1910, S. 320, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, ter uitvoering van artikel 45 der Ongevallenwet 1901. S. 22. 21 Jan.
- Besluit tot nadere wijziging van het K. B.

- van 31 Januari 1903, S. 41, houdende bepalingen omtrent de jaarwedden van de leden van den Centralen Raad van Beroep, de voorzitters van de Raden van Beroep en de ambtenaren bij die colleges aangesteld. S. 139. 2 Maart.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot wijziging van de beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel van 19 September 1913, houdende vaststelling van het formulier van den loonstaat, bedoeld in art. 2 van het besluit van 17 Mei 1909, S. 122, en het formulier betreffende de inlevering door de werkgevers van de opgaven, benodigd tot vaststelling der premien over de loonen op een loonstaat vermeld. 4 April.
- Wet houdende nadere wijziging van de wet van 24 Juli 1908, S. 268, tot wijziging van de wet van 5 Juni 1905, S. 161, houdende wijziging van artikel 22 der Beroepswet. S. 620. 30 Dec.
- Onteigening.** Besluit tot onteigening van gronden, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt voor het maken van het fort de Ruyter bij Vlissingen. S. 3. 5 Jan.
- Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor en ten behoeve van het aanleggen van een verkeersweg tusschen de Prinsengracht en de Heeregracht te 's Gravenhage. S. 11. 10 Jan.
- Besluit tot verlenging van den termijn, bedoeld in artikel 2, 1ste lid, der wet van 11 Januari 1913 (Staatsblad no. 15). S. 27. 27 Jan.
- Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor en ten behoeve van het verbreden van het deel der Vijzelstraat tusschen het Singel en de Heeregracht te Amsterdam. S. 36. 20 Febr.
- Verlenging van den termijn. S. 504. 22 Oct.
- Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van uitbreiding van het stationemplacément Schiedam van den spoorweg Amsterdam—Rotterdam. S. 48. 25 Febr.
- Als voren ten behoeve van den aanleg van een rangeerterrein langs den Staatsspoorweg Meppel—Groningen tusschen de stations De Punt en Haren en van een verbindingsbaan tusschen het station Haren en den Staatsspoorweg Groningen—Nieuweschans, met bijkomende werken. S. 49. 25 Febr.
- Als voren ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Roermond naar de Belgische grens in de richting van Kessenich. S. 50. 25 Febr.
- Als voren ten behoeve van uitbreiding van de halte Kropswolde. S. 51. 25 Febr.
- Als voren van eigendommen in de gemeente Ter Neuzen, noodig voor den aanleg van havenwerken aldaar. S. 55. 26 Febr.
- Arrest van den Hoogen Raad. De Rechtbank mocht bij het bepalen van de waarde van het te onteigenen terrein mede in aanmerking nemen de mogelijkheid, dat een strook grond, welke thans dat terrein van een vaart scheidt, door de Gemeente, bij exploitatie van dat terrein aan den eigenaar zou worden overgedaan of ten gebuike afgestaan. 27 Maart.
- Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het aanleggen van een park door de gemeente Amsterdam om Het Nieuwe Diep bij den Zeeburgerdijk. S. 198. 15 Mei.
- Als voren van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het aanleggen van een verkeersweg tusschen de Prins Willemsstraat en de Badhuiskade te Scheveningen, met gedeeltelijke omlegging van aansluitende straten. S. 199. 15 Mei.
- Besluit tot verlenging van den termijn, genoemd in artikel 2 der wet van 8 Februari 1912 (Stbl. no. 57). S. 212. 19 Mei.
- Arrest van den Hoogen Raad. Ten onrechte heeft de Rechtbank beslist, dat bij het bepalen van de werkelijke waarde volgens art. 92 Ont.wet niet mag worden gelet op de bestemming, welke volgens het uitbreidingsplan van overheidswege aan het te onteigenen perceel is gegeven. — De Rechtbank, die het te onteigenen terrein als bouwgrond heeft beschouwd, heeft het beroep van de onteigene partij op de omstandigheid, dat het terrein is bestemd tot straat, terzijde gesteld op gronden aan inhoud en strekking der wet ontleend, welke alzoo aan toetsing in cassatie onderhevig zijn. 15 Juni.
- Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente 's Gravenhage, noodig voor de verbouwing en uitbreiding van het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. S. 268. 22 Juni.
- Als voren in de gemeente Horssen, noodig voor den aanleg van eene wetering door het

- waterschap „de Gecombineerde waterlossing der polderdistricten Rijk van Nijmegen en Maas en Waal”. S. 269. 22 Juni.
- Als voren in de gemeente Epe, Heerde en Oldebroek, noodig voor de uitbreiding van het schietterrein van de legerplaats bij Oldebroek. S. 270. 22 Juni.
- Als voren noodig voor het doortrekken van de Admiraliteitskade en het verbreden van de Infirmeriestraat te Rotterdam. S. 271. 22 Juni.
- Als voren noodig voor en ten behoeve van het verbreden van de Badstraat te Katwijk. S. 272. 22 Juni.
- Als voren noodig voor het verbreden van een deel van den dorpsweg te Beets. S. 273. 22 Juni.
- Als voren noodig voor en ten behoeve van het aanleggen van een verkeersweg van de Prinsegracht naar de Elandstraat, met gedeeltelijke omlegging van dwarsstraten te 's Gravenhage. S. 304. 13 Juli.
- Als voren noodig voor de stichting van een complex ziekenhuisinrichtingen en laboratoria ten behoeve van de Rijksuniversiteit te Leiden. S. 305. 13 Juli.
- Als voren ten behoeve van uitbreiding van het Centraalstation te Amsterdam, met aanhoorigheden, bouw van een tweede viaduct langs de Haarlemmer Houttuinen aldaar en verbreding van de aansluitende spoorbaan. S. 309. 13 Juli.
- Als voren noodig voor het maken van een verbindingsspoor tusschen het openbaar slachthuis der gemeente 's Gravenhage en den spoorweg Amsterdam—Rotterdam aldaar, alsmede voor daarmede verband houdende werken. S. 323. 13 Juli.
- Wet tot aanvulling der Ontheigeningswet ter voorkoming van vasthouding en prijsopdrijving van waren. S. 351. 3 Aug.
- Arrest van den Hoogen Raad. Ontheigening in het belang der volkshuisvesting. — Berekening van de waarde der te ontheigenen grond volgens een bouwgrond-exploitatierkening. De Rechtbank heeft hierbij niet met verschillende maat gemeten, doch het eens aangenomen stelsel, dat in cassatie niet wordt aangevallen, met juistheid toegepast. — De Rechtbank stelde feitelijk vast, dat in het tijdvak van 22 Januari 1904 tot 22 Januari 1905 de omstandigheid, dat in 1913 en 1914 voor een deel der perceelen een huur van f 6000.— 's jaars zou worden genoten, zelfs niet kon worden vermoed, zoodat zij in het vonnis een juiste toepassing heeft

- gegeven aan de artt. 91 en 92 O. W., toen zij de huuropbrengst waardeerde naar hetgeen in 1904 daarvan kon worden verwacht en met bovenvermelde werkelijk verkregen huur geen rekening hield. 20 Aug.
- Wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor het doortrekken van de verbreding van de Heulstraat te 's Gravenhage. S. 488. 16 Oct.
- Als voren in de gemeente de Werken en Sleeuwijk, noodig voor den aanleg van een duiker in het waterschap „de Karnemelkspolder”. S. 493. 16 Oct.
- Besluit tot verlenging van den termijn, genoemd in artikel 2 der wet van 14 Juni 1909, S. 185, gewijzigd bij die van 18 Juli 1911, (Stbl. n°. 234). S. 557. 15 Dec.
- Wet, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van het verbreden van het deel der Vijzelstraat tusschen de Heerengracht en de Prinsengracht te Amsterdam. S. 577. 21 Dec.
- Als voren noodig voor en ten behoeve van het doortrekken van de Muzenstraat te 's Gravenhage. S. 578. 21 Dec.
- Als voren ten behoeve van uitbreiding van het emplacement Oosterwijk. S. 582. 21 Dec.
- Als voren ten behoeve van den aanleg van eene spoorweghaven te Leeuwarden. S. 628. 30 Dec.
- Ouderdomsverzekering.** Zie: *Invalideits- en Ouderdomsverzekering.*
- Paardenfokkerij.** Besluit tot wijziging van het K. B. van 14 Augustus 1901, S. 204, ter uitvoering van de artikelen 8, 11, 13, 19 en 21 der Wet op de paardenfokkerij 1901, gelijk dat besluit laatstelijk is gewijzigd bij K. B. van 13 Februari 1913 (Stbl. n°. 56.) S. 26. 26 Jan.
- Pensioenen.** Wet houdende bepalingen omtrent de toekenning van pensioen aan de weduwen en weezen van mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden, en van gepensioneerde mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden bij inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht. S. 44. 20 Febr.
- In werking treden. S. 538. 17 Nov.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën betreffende de pensionneering van ambtenaren van openbare instellingen van weldadigheid. 23 Febr.
- Besluit tot wijziging van het reglement op het toekennen van pensioen en onderstand

- aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren van de landmacht in Nederlandsch-Indië. S. 144. 6 Maart.
- Besluit tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld in art. 52 der Burgerlijke Pensioenwet. S. 150. 17 Mrt.
- Missive van den Minister van Financiën aan de Gemeentebesturen, betreffende de betekenis van „belooningen” in art. 62 derde lid c der Pensioenwet voor de Gemeente-ambtenaren 1913. 1 April.
- Missive van den Minister van Financiën aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitvoering van de pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913 en de Weduwenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913. 15 Mei.
- Besluit houdende wijziging van het reglement vastgesteld bij het K. B. van 17 Februari 1905, n°. 8, op het verleen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen beneden den rang van onder-luitenant van het Nederlandsch-Indische leger, laatstelijk gewijzigd bij het K. B. van 1 Juli 1913, n°. 104. S. 214. 20 Mei.
- Besluit houdende vaststelling van voorschriften ten aanzien van de ambtenaren en bedienden bij den Burgerlijken Pensioenraad, den Militairen Pensioenraad, en den Pensioenraad voor de gemeente-ambtenaren en het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren. S. 220. 8 Juni.
- Besluit houdende beslissing, dat op grond zowel van het stelsel als van de geschiedenis der Pensioenwet voor de gemeente-ambtenaren 1913, het niet aannemelijk is, dat in het onderhavige geval, niet voorzien bij de wet, rekening zou moeten of mogen worden gehouden met een korter tijdvak dan van vijf dienstjaren. 21 Juli.
- Besluit houdende wijziging van de Regelen voor het militair geneeskundig onderzoek, bedoeld bij artikel 5 § 1 van het Reglement op het verleen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen, beneden den rang van onder-luitenant van het Nederlandsch-Indische leger (Stbl. 1905, n°. 74, Indisch Stbl. 1905, n°. 299). S. 437. 29 Aug.
- Wet tot toepassing van artikel 44 der Burgerlijke Pensioenwet ten behoeve van den oud-Rijkslandbouwleeraar G. F. R. of F. R. CORTEN. S. 566. 21 Dec.
- Wet houdende aanvulling van de wet van 31 December 1913, S. 461, tot afwijking van de bepalingen der wet van 18 Juli 1890, S. 109, tot regeling der pensioenen van de mindere geëmployeerden enz., op daggeld werkzaam bij de inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht, ten behoeve van mindere geëmployeerden enz., op daggeld werkzaam bij 's Rijks werf te Amsterdam, die, in verband met de voorgenomen opheffing van die werf als inrichting van aanbouw en herstelling, zijn of zullen worden ontslagen ter zake van maatregel van bestuur. S. 580. 21 Dec.
- Wet houdende wijziging der wet van 12 Juli 1895, S. 104, tot regeling van: 1°. de bevordering en het ontslag van de officieren der Koninklijke Nederlandsche Marine-Reserve; 2°. de pensionneering van officieren, onder-officieren en minderen der Koninklijke Nederlandsche Marine-Reserve en van hunne weduwen en kinderen. S. 624. 30 Dec.
- Wet tot wijziging van de Weduwenwet voor de ambtenaren 1890. S. 635. 30 Dec.
- Zie ook: *Indië (Nederl.)*.
- „ „ *Spoorwegen*.
- Personeele belasting.** Arrest van den Hoogen Raad. De in art. 42 der wet van 16 April 1896, S. 72 tot regeling der Personeele Belasting omschreven verplichting, om niet reeds vroeger teruggehaalde beschrijvingsbiljetten in te leveren, rust op ieder aan wien door of van wege den ontvanger der directe belastingen zoodanig biljet ter invulling en beantwoording is uitgereikt. — Voor de bedoelde verplichting maakte het geen verschil of het biljet al dan niet ten name van den persoon, aan wien het voor voorschreven doel wordt uitgereikt, is gesteld. 2 Juni.
- Besluit nopens het beroep, ingesteld door het bestuur der Vrijmetselaarsloge „St. Lodewijk” te Nijmegen, tegen de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Arnhem op zijn verzoek om plaatsing van de inrichting dier loge op de lijst, bedoeld in artikel 4, par. 2, der wet tot regeling der personeele belasting. S. 543. 23 Nov.
- Wet tot het aangaan van eene geldleening of leeningen van f 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612. 23 Dec.
- Politie.** Besluit houdende nadere wijziging van het K. B. van 24 Februari 1910, S. 74, tot vaststelling der jaarwedden van de ambten der Rijksveldwacht. S. 142. 5 Mrt.
- Zie ook: *Tractaten*.

- Posterij.** Besluit houdende wijziging der bepalingen omtrent invoer van goederen per pakketpost. S. 15. 14 Jan.
- Besluit houdende voorschriften voor de verzending vrij van briefpost, van stukken, opgemaakt ingevolge de Invaliditeitswet. S. 141. 5 Maart.
- Raden van beroep.** Wet houdende instelling van raden van beroep voor de directé belastingen en vaststelling van algemeene bepalingen betreffende het beroep op die colleges. S. 564. 19 Dec.
- Zie ook: *Ongevallenverzekering.*
- Rechten van in-, uit- en doorvoer.** Besluit houdende wijziging der bepalingen omtrent invoer van goederen per pakketpost. S. 15. 14 Jan.
- Besluit tot opheffing van het geriefkantoor Nieuw-Schoonebeek en van de heerbaan van Meppen naar Nieuw-Schoonebeek. S. 147. 10 Maart.
- Zie ook: *Indië (Nederl.).*
- Rechtsvordering.** Besluit houdende bekendmaking in het Staatsblad van wijzigingen in het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering en van rechtsvordering in zaken van koophandel voor de gemengde rechtspraak in Egypte. S. 151. 18 Maart.
- Rechtswezen.** Besluit tot aanvulling van het K. B. van 23 Febr. 1909, S. 59, Gouvernementsblad n°. 25, Publicatieblad n°. 14, tot regeling van de rechtsmacht van den Hoogen Raad der Nederlanden in de Koloniën Suriname en Curaçao. S. 505. 24 Oct.
- Zie ook: *Indië (Nederl.).*
- „ „ *Militaire Zaken.*
- Rekeningen.** Zie: *Begroeringen en rekeningen.*
- Rekenkamer.** Besluit houdende vaststelling van voorschriften ten aanzien van ambtenaren en bedienden bij de Algemeene Rekenkamer. S. 176. 15 April.
- Rivieren.** Besluit tot toepassing van artikel 3, § 2, en artikel 6 der Rivierenwet. S. 149. 17 Maart. 300. 9 Juli.
- Besluit tot wijziging van het Baggerreglement. S. 192. 5 Mei.
- Zie ook: *Scheepvaart.*
- Roode Kruis.** Besluit strekkende tot aanvulling van het K. B. van 19 Maart 1913, S. 113, houdende regeling van de vrijwillige hulpverlening aan zieke en gewonde personen, behöorende tot de legers of vloeten van oorlogvoerende mogendheden, onder meer met bepalingen tot voorziening in de hulpverlening en inlichtingsdienst ten aanzien van krijgsgevangenen en geïnterneerden. S. 546. 27 Nov.
- Rijksveldwacht.** Zie: *Politie.*
- Scheepvaart.** Besluit tot wijziging van het K. B. van 22 September 1909, S. 316, tot uitvoering van artikel 10 der Schepenwet. S. 140. 5 Maart.
- Besluit tot wijziging van het derde lid van art. 7 van het „Reglement voor de stuurlieden-examens”, vastgesteld bij K. B. van 27 Dec. 1907 (Stbl. n°. 353). S. 293. 29 Juni.
- Besluit tot tijdelijke buitenwerkingstelling van het K. B. van 30 October 1909, S. 351, houdende vaststelling van nieuwe regelen ten aanzien van de toelating van oorlogsschepen van vreemde mogendheden in de Nederlandsche territoriale wateren en het daarbinnen gelegen Nederlandsche watergebied. S. 332. 30 Juli.
- Besluit tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de Ringvaart van den Haarlemmermeerpolder bij Vijfhuizen, Aalsmeer en Oude Watering en over de Zijl bij Leiden in de Haarlemmermeerspoorwegen. S. 455. 18 Sept.
- Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden Rotterdam tot in zee. S. 458. 22 Sept.
- Besluit tot aanvulling van het K. B. van 5 October 1909, S. 333, tot uitvoering van artikel 22 en artikel 23, 8ste en 9de lid, der Schepenwet. S. 465. 28 Sept.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 22 Sept. 1909, S. 316, tot uitvoering van artikel 10 der Schepenwet. S. 478. 9 Oct.
- Besluit tot uitvoering van artikel 3 van het op 20 Januari 1914 te Londen gesloten verdrag voor de beveiliging van menschenlevens op zee. S. 637. 30 Dec.
- Zie ook: *Kanalen.*
- „ „ *Tractaten.*
- Schuld. (Nationale)** Besluit houdende uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wet van 4 April 1870, S. 62, gewijzigd bij die van 31 December 1897, S. 281, en laatstelijk bij die van 15 Juli 1912, S. 240 en de wet van 5 December 1881 (Stbl. n°. 185). S. 6. 8 Jan. 32. 13 Febr. 227. 20 Juni. 544. 24 Nov. 610. 21 Dec. 617. 29 Dec. 667. 31 Dec.

- Besluit houdende bepalingen omtrent de uitgifte, opzegging, aflossing en rentebetaling van schatkistbiljetten. S. 33. 17 Febr.
Gewijzigd. 187. 25 April.
545. 25 Nov.
- Besluit, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (Stbl. n°. 185). S. 46.
21 Febr.
S. 161. 21 Maart.
177. 15 April.
210. 16 Mei.
225. 12 Juni.
295. 2 Juli.
328. 27 Juli.
353. 3 Aug.
464. 28 Sept.
470. 3 Oct.
480. 13 Oct.
499. 20 Oct.
- Besluit houdende vaststelling van regelen ten aanzien van het personeel bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën en de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld te Amsterdam. S. 165. 25 Maart.
- Wet tot uitgifte van zilverbons. S. 377.
6 Aug.
- Besluit houdende vaststelling van den uiterlijken vorm en van de hoeveelheid van elke soort der uit te geven zilverbons. S. 378.
6 Aug.
Gewijzigd. S. 439. 1 Sept.
- Wet tot het aangaan van een geldleening of -leeningen van f 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612.
23 Dec.
- Spoorwegen.** Arrest van den Hoogen Raad. Van een voetpad in den zin van art. 22 van het Alg. Reglement voor den dienst op de Spoorwegen is slechts sprake bij aanwezigheid van een weg, aangelegd en bestemd, om ter plaatse voetgangers de gelegenheid te geven de spoorbaan te kruisen, onverschillig of het voetpad openbaar is of niet.
9 Febr.
- Besluit tot vaststelling van regelen voor den dienst op de spoorwegen, waarop de wet van 9 April 1875, S. 67, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 April 1893, S. 62, van toepassing is en op welke vervoer plaats heeft, zoowel met stoom als met electriciteit als beweegkracht, met uitzondering van de spoorwegen, bedoeld bij artikel 1 der wet van 9 Juli 1900 (Stbl. n°. 118).
S. 166. 26 Maart.
- Besluit tot wijziging en aanvulling van het besluit van 9 Juli 1876, S. 161, betreffende de wijze van afsluiting der spoorwegen.
S. 184. 20 April.
- Wet houdende machtiging tot het aangaan van eene overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met Mr. H. J. DOUDE VAN TROOSTWIJK te Nieuwersluis betreffende het stilhouden van treinen te Nieuwersluis. S. 202. 15 Mei.
- Wet tot bekrachtiging van eene overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen tot wijziging van die van 20 Februari 1904/18 December 1903 betreffende den aanleg en de exploitatie van een spoorweg van Eindhoven naar Weert.
S. 209. 15 Mei.
- Wet houdende machtiging tot het aangaan van eene overeenkomst met de Nederlandsche Centraal Spoorweg-Maatschappij in zake de pensioenregeling voor haar personeel.
S. 265. 22 Juni.
- Wet tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van Sittard over Heerlen naar de Pruisische grens bij Bovenste Locht.
S. 310. 13 Juli.
- Als voren ten behoeve van de inrichting voor toepassing van mechanische trekkracht, en het in exploitatie brengen met deze trekkracht, van de lijnen der voormalige Eerste Groninger Tramway-Maatschappij. S. 311.
13 Juli.
- Als voren ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een zijtak Nieuwveen—Ter Aar (Papenveer) van de in de wet van 8 December 1906, S. 320, bedoelde spoorweglijnen in de Haarlemmermeer en omgeving. S. 312. 13 Juli.
- Wet houdende machtiging tot het aangaan van overeenkomsten met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, tot wijziging en aanvulling der pensioenregeling voor haar personeel.
S. 321. 13 Juli.
- Wet tot bevordering van den aanleg en regeling van de exploitatie van een lokaal spoorweg van Stadskanaal over Ter Apel naar de Duitse grens. S. 322. 13 Juli.
- Besluit tot gelijkstelling van den spoorweg van Groenlo naar het station Lichtenvoorde—Groenlo (van den Nederlandsch-Westfaalschen spoorweg), met de spoorwegen, waarop geen ander vervoer dan

- personenvervoer binnen ééne gemeente plaats heeft. S. 326. 22 Juli.
- Besluit tot nadere wijziging en aanvulling van het Algemeen Reglement Vervoer 1901. S. 341. 1 Aug.
- Wet tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een spoorweg van Roermond naar Vludrop. S. 495. 16 Oct.
- Wet tot beyordering van den aanleg van een locaalspoorweg van Winsum naar Zoutkamp en machtiging tot het aangaan van een overeenkomst betreffende de exploitatie van den locaalspoorweg Sauwerd—Roodeschool en den aanleg en de exploitatie van de locaalspoorwegen Winsum—Zoutkamp en Roodeschool—Delfzijl—Appingedam. S. 572. 21 Dec.
- Wet houdende machtiging tot het aangaan van eene overeenkomst met de Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorweg-Maatschappij betreffende de pensioenregeling van haar personeel. S. 581. 21 Dec.
- Zie ook: *Tractaten*.
- Statistiek.** Besluit tot afwijking van het K. B. van 9 Januari 1899, S. 43, zooals dat gewijzigd is bekend gemaakt bij het K. B. van 29 September 1911, S. 307, betreffende het Centrale Bureau en de Centrale Commissie voor de Statistiek. S. 519. 5 Nov.
- Zie ook: *Tractaten*.
- Sterke drank.** Besluit tot vernietiging van het besluit van Gedep. Staten van Noordholland, waarbij is verworpen het beroep van de weduwe LIEDMEER, te Helder, tegen de weigering van B. en W. dier gemeente, om in de vermelding der localiteit in de akte van de te haren name staande vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein de gevraagde wijziging aan te brengen. S. 145. 9 Maart.
- Arrest van den Hoogen Raad. De Drankwet vordert in art. 44, voor het hebben van geen gemeenschap binnenshuis niet, dat die gemeenschap voortdurend onmogelijk zij en de opening niet bestemd zij tot doorgang. 16 Maart.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van B. en W. van Deurne e. a., waarbij aan C. BARTEN vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 179. 16 April.
- Beschikking van den Minister van Binnenslandsche Zaken betreffende aanwijzing der standplaatsen van de inspectie op de naleving der Drankwet. 14 Mei.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van B. en W. van Franekeradeel, waarbij aan E. K. HUNIA te Tzum, vergunning is verleend voor den verkoop van sterken drank in het klein. S. 471. 5 Oct.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van Gedep. Staten van Zuidholland, waarbij aan A. VISSER te Rotterdam, een vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein voor gebruik ter plaatse van verkoop alleen aan logeergasten is geweigerd. S. 533. 16 Nov.
- Stoomwezen.** Wet tot wijziging van de Stoomwet (wet van 15 April 1896, Stbl. n°. 69); S. 263. 22 Juni.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende toepassing der Stoomwet voor aan in het buitenland gevestigde eigenaren toebehoorende vervoerbare stoomketels. 8 Juli.
- Strafrecht.** Besluit houdende voorschriften omtrent de tenuitvoerlegging in Nederland van in Suriname opgelegde straffen. S. 423. 26 Aug.
- Wet houdende straf- en tuchtrechtelijke voorzieningen betreffende de hier te lande geïnterneerde militairen van eene buitenlandsche mogendheid. S. 666. 31 Dec.
- Zie ook: *Militaire Zaken*.
- Strandvonderij.** Missive van den Minister van Marine aan den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, betreffende het aanspoelen van torpedo's of mijnen. 27 Aug.
- Bericht betreffende aanspoelen van torpedo's of mijnen, toebehoorende aan een oorlogvoerende mogendheid. (bladz. 707) 29 Aug.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin, betreffende het aanspoelen van strandgoederen, afkomstig van oorlogschepen van oorlogvoerende mogendheden. 19 Dec.
- Stuwadoorswet.** Wet houdende bepalingen in het belang van de personen, werkzaam bij het laden en lossen van zeeschepen. S. 486. 16 Oct.
- Successie.** Wet houdende vrijstelling van successierecht voor verkrijging van schilderijen en teekeningen uit de nalatenschap van W. J. VAN RANDWIJK. S. 561. 16 Dec.
- Wet tot het aangaan van eene geldleening of -leeningen van f 275,000,000 en tot voor-

zienting in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612.

— 23 Dec.

Suiker. Besluit houdende vaststelling van het bijzonder recht, te heffen van suiker, herkomstig uit Italië. S. 18. 20 Jan.

— Als voren herkomstig uit eenige landen, die premien op de productie of den uitvoer daarvan verleen. S. 410. 13 Aug.

— Besluit houdende bepalingen omtrent het verleen van teruggaaf van accijns voor suiker gebezigd voor de bereiding van alcoholhoudende goederen, die naar het buitenland worden uitgevoerd met afschrijving van gedistilleerd-accijns. S. 513. 2 Nov.

— Wet tot het aangaan van eene geldleening of leeningen van f 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612. 23 Dec.

Suriname. Besluit tot uitvoering voor de Kolonie Suriname van de wet van 18 April 1885, S. 98 (Gouvernementsblad n°. 21), betreffende toepassing van de crimineele wetgeving voor het krijgsvolk te water in de Koloniën en overzeesche bezittingen van het Rijk. S. 298. 8 Juli.

— Besluit houdende bepalingen betreffende de commissie voor het geneeskundig onderzoek en de herkeuring van aan den dienst in de koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel. S. 436. 29 Aug.

— Besluit tot aanvulling van het K. B. van 23 Februari 1909, S. 59, Gouvernementsblad n°. 25, Publicatieblad n°. 14, tot regeling van de rechtsmacht van den Hoogen Raad der Nederlanden in de Koloniën Suriname en Curaçao. S. 505. 24 Oct.

— Wet houdende wijziging en aanvulling van de Surinaamsche Comptabiliteitswet. S. 586. 21 Dec.

— Zie. ook: *Begrootingen en Rekeningen.*

— „ „ *Industriele en intellectuele eigendom.*

— „ „ *Militaire Zaken.*

— „ „ *Strafrecht.*

Telegrafen en telefonen. Besluit houdende aanvulling en wijziging van het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf, vastgesteld bij K. B. van 14 Juni 1913 (Stbl. n°. 275). S. 188. 27 April.

— Besluit tot aanvulling van de K. B. betreffende de lokale Rijkstelefoonnetten te Rheden, Nijmegen, Lisse, Bergen op Zoom, Boskoop, Gorinchem, Lochem, Roosendaal (N.-B.), Waalwijk, Zandvoort, Culenborg, Harlingen,

Heerenveen, Heerlen, Neuzen, Noordwijk binnen, Winterswijk, Zierikzee, Enkhuizen, Goës en Alphén (Z.-H.). S. 211. 16 Mei.

— Besluit houdende wijziging en aanvulling van het K. B. van 6 Maart 1905, S. 90, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 12 van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stbl. n°. 7). S. 302. 11 Juli.

— Besluit betreffende eene tijdelijke gewijzigde tariefstoepassing voor telegrammen in verstaanbare taal in het buiten-Europeesch verkeer. S. 483. 15 Oct.

Tentoonstellingen. Zie: *Tractaten.*

Tienden. Zie: *Begrootingen en Rekeningen.*

Tractaten. Wet houdende goedkeuring van de den 17den Januari 1912 te Parijs tusschen Nederland, Duitschland, de Vereenigde Staten van Amerika, Argentinië, Oostenrijk-Hongarije, België, Bolivia, Brazilië, Bulgarije, Chili, Columbia, Costa-Rica, Cuba, Denemarken, Ecuador, Spanje, Frankrijk, Groot-Brittannië en Ierland, Griekenland, Guatemala, Haïti, Honduras, Italië, Luxemburg, Mexico, Montenegro, Noorwegen, Panama, Perzië, Portugal, Rumenië, Rusland, Salvador, Servië, Siam, Zweden, Zwitserland, Turkije, Egypte en Uruguay gesloten overeenkomst. S. 57. 26 Febr.

— Wet houdende goedkeuring van het op 11 Maart 1913 te Athene tusschen Nederland en Griekenland gesloten verdrag, strekkende om het aanhangig geschild in zake de geldigheid van eene door den Nederlandschen beschermeling EDMOND NABEK gesloten pandovereenkomst aan eene scheidsrechterlijke uitspraak te onderwerpen. S. 58. 26 Febr.

— Besluit betreffende dit tractaat. S. 382. 7 Aug.

— Besluit houdende de bekendmaking in het Staatsblad van wijzigingen in de op 18 Mei 1907 te Bern geteekende slotprotocollen van de Derde Internationale Conferentie betreffende technische eenheid der spoorwegen. S. 183. 17 April.

— Besluit houdende aanwijzing van de autoriteit, bedoeld in artikel 1 van elk der onderscheidenlijk bij de wet van 31 December 1906, S. 369 en bij de wet van 30 Maart 1912, S. 132, goedgekeurde internationale Regelingen. S. 191. 1 Mei.

— Wet houdende goedkeuring van het den 23sten Januari 1912 te 's Gravenhage tusschen Nederland en andere Staten gesloten opium-verdrag. S. 257. 20 Juni.

— Wet houdende goedkeuring van het. op

- 31 December 1913 te Brussel tusschen Nederland voor Nederlandsch-Indië, Duitschland, België, Bolivia, Chili, Columbia, Cuba, Denemarken, de Dominicaansche Republiek, Spanje, Frankrijk, Groot-Brittannië, Guatemala, Haiti, Honduras, Italië, Japan, Mexico, Nicaragua, Noorwegen, Paraguay, Peru, Perzië, Portugal, Rusland, Siam, Zweden, Zwitserland en Uruguay gesloten verdrag met bijlagen betreffende de instelling van eene internationale handelsstatistiek. S. 258. 20 Juni.
- Wet houdende goedkeuring van het op 26 October 1912 te Berlijn namens Nederland, Duitschland, Oostenrijk en Hongarije, België, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Japan, Noorwegen, Portugal, Rusland, Zweden en Zwitserland onderteekend verdrag, met bijbehorend protocol, betreffende internationale tentoonstellingen. S. 259. 20 Juni.
- Wet tot verzekering van de naleving van het onder dagteekening van 18 October 1907 ter Tweede Vredesconferentie gesloten verdrag voor de toepassing op den zeeoorlog der beginselen van het verdrag van Genève. S. 426. 27 Aug.
- Kennisgeving betreffende wijziging van het Vestigingsverdrag met Duitschland. 20 Oct.
- Besluit houdende de bekendmaking in het Staatsblad van het op 17 Augustus 1914 met Groot-Brittannië gesloten uitleveringsverdrag, voor zooveel betreft een aantal Britsche protectoraten. S. 551. 8 Dec.
- Wet houdende goedkeuring van het den 20sten Januari 1914 te Londen tusschen Nederland, Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Brittannië en Ierland, Italië, Noorwegen, Rusland en Zweden gesloten verdrag voor de beveiliging van menschenlevens op zee met het bijbehorend Reglement en het Slotprotocol. S. 616. 28 Dec.
- Besluit tot uitvoering van artikel 3 van het op 20 Januari 1914 te Londen gesloten verdrag voor de beveiliging van menschenlevens op zee. S. 637. 30 Dec.
- Trammen.** Zie: *Spoorwegen.*
- Trekhonden.** Besluit tot nadere wijziging van artikel 1, 3°. van het K. B. van 6 Februari 1911, S. 45, tot uitvoering van de artikelen 1, 4 en 5 der „Trekhondenwet” 1910 (Stbl. n°. 203). S. 431. 28 Aug.
- Uitvoer.** Besluit houdende verbod van den uitvoer van gouden munt en goud-muntmateriaal. S. 333. 31 Juli.
- Id. paarden. 335. 1 Aug.
- Id. hooi. 336. 1 Aug.
- Id. stroo. 337. 1 Aug.
- Id. haver. 338. 1 Aug.
- Id. steenkoolen. 339. 1 Aug.
- Id. cokes. 340. 1 Aug.
- Wet houdende verbod tot uit- en vervoer van sommige artikelen. S. 344. 3 Aug.
- Besluit houdende verbod van uitvoer van stroo. S. 355. 3 Aug.
- Id. hooi. 356. 3 Aug.
- Id. machine- en smeeroliën. 357. 3 Aug.
- Id. tarwe en tarwemeel. 358. 3 Aug.
- Id. zout. 359. 3 Aug.
- Id. gerst en gort. 360. 3 Aug.
- Id. automobielen en onderdeelen, waaronder banden. S. 361. 3 Aug.
- Id. voertuigen voor paardentractie. S. 362. 3 Aug.
- Id. rijwielen. 363. 3 Aug.
- Id. motorrijwielen. 364. 3 Aug.
- Id. steenkool. 365. 3 Aug.
- Id. cokes. 366. 3 Aug.
- Id. paarden (uitgezonderd veulens). S. 367. 3 Aug.
- Id. rogge en roggemeel. 368. 3 Aug.
- Id. haver. 369. 3 Aug.
- Id. rijst. 369a. 3 Aug.
- Id. leder. 371. 3 Aug.
- Id. peulvruchten. 372. 3 Aug.
- Id. genees- en verbandmiddelen en de grondstoffen daarvoor. S. 381. 7 Aug.
- Id. salpeterzuur. 383. 7 Aug.
- Id. soda. 384. 7 Aug.
- Id. cacao. 385. 7 Aug.
- Id. aceton. 386. 7 Aug.
- Id. thee. 387. 7 Aug.
- Id. potasch. 388. 7 Aug.
- Id. alcohol. 389. 7 Aug.
- Id. zwavelzuur. 390. 7 Aug.
- Id. katoen in elken vorm. 391. 7 Aug.
- Id. aether. 392. 7 Aug.
- Id. ammonium carbonaat. 393. 7 Aug.
- Id. boekweit. 394. 7 Aug.
- Id. suiker. 395. 7 Aug.
- Id. stroop. 396. 7 Aug.
- Id. natrium salpeter. 397. 7 Aug.
- Id. glycerine. 398. 7 Aug.
- Id. koffie. 399. 7 Aug.
- Id. antimoon regulus. 400. 7 Aug.
- Id. munitieën en buskruit. 401. 7 Aug.
- Id. lood. 402. 7 Aug.
- Id. gouden munt en goud-muntmateriaal. S. 403. 8 Aug.

- Besluit houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van cacao, glyc. rine en koffie. S. 409. 12 Aug.
- Besluit houdende opheffing van het verbod van uitvoer van lood. S. 411. 14 Aug.
- Besluit houdende ontheffing van het verbod van uitvoer van verschillende artikelen. S. 412. 15 Aug.
- Besluit houdende verbod van uitvoer van chirurgische instrumenten. S. 413. 16 Aug.
- Id. mijnhout. 414. 16 Aug.
- Besluit houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van rijwielen, van katoen in elken vorm en van theobrominum en diuretinum. S. 416. 18 Aug.
- Id. rogge en roggemeel. 417. 20 Aug.
- Besluit houdende nadere aanduiding van hetgeen onder verbod van uitvoer van leder valt. S. 419. 21 Aug.
- Besluit houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van thee. S. 420. 21 Aug.
- Id. van sommige artikelen. 421. 21 Aug.
- Besluit houdende intrekking van de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van rogge en roggemeel. S. 424. 26 Aug.
- Besluit tot het verleenen van machtiging aan den Minister van Oorlog om in bijzondere gevallen ontheffing te verleenen van het verbod van uitvoer van sommige artikelen. S. 432. 28 Aug.
- Besluit houdende verbod van uitvoer van vloeibare brandstoffen. S. 433. 28 Aug.
- Besluit houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van kinabast en van de daaruit vervaardigde producten. S. 438. 1 Sept.
- Id. cocaïne. 440. 1 Sept.
- Besluit houdende intrekking van de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van ruwe katoen en katoenen garens. S. 442. 3 Sept.
- Id. zwavelzuur. 446. 7 Sept.
- Besluit houdende verbod van uitvoer van mais en maismeel. S. 447. 7 Sept.
- Id. huiden, van gerstemeel en graanafval. S. 449. 8 Sept.
- Id. alle producten, afkomstig van haver, tarwe en spelt, rogge, gerst, boekweit en mais. S. 453. 17 Sept.
- Besluit houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van coca. S. 454. 17 Sept.
- Id. cubeben. 459. 24 Sept.
- Besluit houdende verbod van uitvoer van briketten. S. 460. 25 Sept.
- Id. lijnzaad, kool- en raapzaad, andere olie zaden (uitgezonderd karwijzaad; mosterdzaad en blauwmaanzaad), meel van rijst en rijstafval, meel van peulvruchten, lijnkoek en lijnmeel, raapkoek en raapkoekenmeel, grondnotenkoek en grondnotenmeel, katoenzaadkoek en katoenzaadmeel, andere krachtvoederkoeken, alsmede meel en afval daarvan, gedroogde pulp en suikerpulp, gedroogde spoeling, bostel of. bierdraf en vleeschmeel. S. 461. 25 Sept.
- Id. suikerbieten en katoenafval. S. 462. 25 Sept.
- Id. manskleedingstukken: wollen borstrokken, wollen truien, wollen sokken en wollen handschoenen. S. 473. 6 Oct.
- Id. prikkeldraad, ledige zakken, ruwe jute, jute doek, jute garens en linnen garens. S. 474. 6 Oct.
- Id. koper. 476. 9 Oct.
- Id. ruwe en gewasschen wol, schapenvachten en wollen garens. S. 477. 9 Oct.
- Id. petroleum. 481. 14 Oct.
- Id. aardappelen. 484. 15 Oct.
- Besluit houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van houtskoolbriketten. S. 497. 17 Oct.
- Besluit houdende intrekking van de tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van lood. S. 501. 22 Oct.
- Besluit houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van mijnhout. S. 502. 22 Oct.
- Besluit houdende verbod van uitvoer van paarden met uitzondering van ruinen, welke den leeftijd van 20 maanden nog niet hebben bereikt en nog niet gewisseld hebben, en van veulens. S. 506. 24 Oct.
- Id. kaas. 508. 26 Oct.
- Id. boter. 510. 29 Oct.
- Id. kunstwol, wolafval, halfwollen goederen, gemengde garens, wollen dekens, militair laken en daarvan vervaardigde kleedingstukken, alsmede van flanel en daarvan vervaardigde ondergoederen. S. 512. 2 Nov.
- Id. calciumacetaat. 515. 4 Nov.
- Id. loodleegeringen. 516. 4 Nov.
- Id. ruwe cacao boon. 517. 4 Nov.
- Id. chilisalpeter, kalksalpeter, kalkstikstof en stikstofkalk. S. 522. 6 Nov.
- Besluit houdende tijdelijke opheffing van het verbod van uitvoer van cokes. S. 523. 6 Nov.
- Besluit houdende verbod van uitvoer van looistoffen en looextracten. S. 526. 10 Nov.
- Besluit tot wijziging van de besluiten van

- 6 October 1914, S. 473 en van 2 November 1914 (Stbl. n°. 512). S. 528. 12 Nov.
- Besluit houdende verbod van uitvoer van:
 a. versch, gezouten, gedroogd en gerookt spek; b. gesmolten en ongesmolten varkens- en rundervet, zoomede van mengsels van deze vetten onderling en met andere eetbare vetten. S. 531. 14 Nov.
- Id. pyriet. 534. 16 Nov.
- Id. gasolie en benzine. 535. 16 Nov.
- Id. beenderen. 536. 16 Nov.
- Id. koperleegeringen. 537. 17 Nov.
- Id. zwavelzuren ammoniak. 541. 21 Nov.
- Id. wollen lompen. 554. 9 Dec.
- Id. wollen- en halfwollen goederen. S. 560. 15 Dec.
- Id. levende runderen en varkens. S. 613. 23 Dec.
- Id. levende en geslachte hoeders. S. 668. 31 Dec.
- Uitwinning.** Wet houdende bepalingen strekkende om den rechter de gelegenheid te geven dadelijke uitwinning te voorkomen naar aanleiding van geldelijke moeilijkheden ten gevolge van de tegenwoordige buitengewone omstandigheden. S. 444. 4 Sept.
- Veeartsnijkunst.** Besluit tot nadere wijziging van het Reglement voor 's Rijksveeartsenschool, vastgesteld bij K. B. van 25 Mei. 1894 (Stbl. n°. 65). S. 404. 10 Aug.
- Veeziekten.** Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende overbrenging van smietstof van mond- en klauwzeer. 9 Jan.
- Besluit tot wijziging van het K. B. van 1 December 1910, S. 364, houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee. S. 13. 10 Jan.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel tot uitvoering van art. 3, 3°. van het K. B. van 1 December 1910, S. 364, houdende bepalingen ter bevordering van de bestrijding van de tuberculose onder het rundvee. 14 Maart.
- Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende bestrijding van mond- en klauwzeer. 30 Nov.
- Veiligheid in fabrieken en werkplaatsen.** Besluit houdende wijziging van het K. B. van 27 Juni 1913, S. 317, tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij de artikelen 6 en 7 der Veiligheidswet. S. 185. 20 April.
- Vereenigingen.** Arrest van den Hoogen Raad. Art. 13 der wet van 17 November 1876, S. 227, schrijft niet voor den vorm, waarin alleen de opzegging geldig kan geschieden, maar bepaalt, door welk middel alleen die opzegging kan worden bewezen. — Waar echter de schriftelijke opzegging tusschen partijen vaststond, kon van bewijs dier opzegging geen sprake meer zijn. 13 Nov.
- Vermogensbelasting.** Wet tot heffing van opcenten op de vermogensbelasting en op de belasting op de bedrijfs- en andere inkomsten. S. 193. 15 Mei.
- Wet tot het aangaan van eene geldleening of leeningen van f 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612. 23 Dec.
- Vervoer.** Wet houdende verbod tot uit- en vervoer van sommige artikelen. S. 344. 3 Aug.
- Besluit nopens verbod van vervoer van sommige artikelen van uit het gebied van de Stelling van Amsterdam naar het overige gedeelte des Rijks. S. 379. 6 Aug.
- Besluit nopens verbod van vervoer van sommige artikelen van uit de Stelling van het Hollandsch Diep en het Volkerak naar de overige deelen des Rijks. S. 380. 6 Aug.
- Vestingwerken.** Besluit, waarbij, met wijziging van het K. B. van 8 April 1886, S. 48, wordt bepaald, dat het fort Isabella geen vestingwerk meer zal zijn. S. 500. 21 Oct.
- Visserij.** Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot vaststelling van een letterteeken, dat door zee- en kustvisschersvaartuigen moet worden gevoerd. 9 Jan.
- Besluit tot nadere wijziging van het Zeeuwsche stroomenvisscherijreglement. S. 173. 14 Mei.
- Besluit tot nadere wijziging van het Waddenzee-visscherijreglement en van het Zuiderzee-visscherijbesluit. S. 174. 14 April.
- Idem Zuiderzee-visscherijbesluit. S. 468. 1 Oct.
- Besluit houdende wijziging van het K. B. van 15 April 1911, S. 117, tot vaststelling van de grenzen tusschen kust- en binnenvisserij en tusschen de wateren, waarin kustvisserij wordt uitgeoefend. S. 294. 30 Juni.
- Besluit tot nadere wijziging van het Binnenvisserijreglement. S. 327. 22 Juli.

- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, ter uitvoering van art. 4bis van het besluit van 26 Juni 1911, S. 162. (Zuiderzeevisscherij-besluit.) 29 Juli.
- Besluit tot vaststelling van een algemeen maatregel van bestuur, als bedoeld in art. 17, lid 3b, van de Visscherijwet. S. 370. 3 Aug.
- Besluit tot wijziging voor 1914 van den gesloten tijd voor de spieringdrijfnetvisscherij in de Zuidhollandsche stroomen en de Zuidhollandsche benedenrivieren. S. 425. 27 Aug.
- Beschikking van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, tot uitvoering van art. 4bis, lid 1, letter d, van het Zuiderzeevisscherijbesluit. 9 Oct.
- Besluit tot aanvulling voor 1914 en 1915 van de bepalingen nopens het visschen met den elger in de Waddenzee en de Zuiderzee en aangrenzende wateren. S. 530. 14 Nov.
- Besluit tot afwijking van het K. B. van 15 April 1911, S. 120, betreffende het College voor de visscherijen. S. 615. 23 Dec.
- Vluchtelingen.** Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende onderstand van vluchtelingen uit België. (bladz. 708) 8 Oct.
21 Oct.
28 Oct.
3 Nov.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vertrek van Belgische en andere militairen. 2 Nov.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende onderstand van Belgische gezinnen. 30 Nov.
- Vogels.** Missive van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de Commissarissen der Koningin in onderscheidene provinciën, betreffende toepassing van artikel 12 Vogelwet 1912. 10 Maart.
- Als voren aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende verkapte vogelvangst door toepassing van art. 9 Vogelwet 1912. 12 Maart.
- Volkshuisvesting.** Arrest van den Hoogen Raad. De door B. en W. van Barsingerhorn gebezigde wijze van afkondiging van de Bouw- en Woningverordening dier gemeente voldoet noch aan het voorschrift van art. 173 der Gemeentewet, noch aan dat van art. 8 6° der Woningwet, in verband met art. 1 van het K. B. van 28 Juli 1902, S. 160, daar geen van beide wetsbepalingen de ten deze gebezigde dubbele afkondiging kent en zeker niet toelaat, dat in het formulier een voorbehoud wordt ingelascht, tengevolge waarvan de afkondiging niet alle bepalingen der verordening betreft. 12 Jan.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedepr. Staten in de provinciën betreffende voorschotten, te geven volgens de Woningwet. 13 Jan.
- Besluit houdende beslissing, dat een niet krachtens art. 28, eerste lid der Woningwet verplicht uitbreidingsplan niet aan de goedkeuring van Gedepr. Staten kan worden onderworpen. 25 Febr.
- Besluit tot vernietiging van het besluit van B. en W. van Veere en van het besluit van den raad dier gemeente, waarbij achtereenvolgens is beslist, dat het door J. W. MARXUSSE, te Veere, gedaan verzoek om vergunning tot het bouwen van eene schuur op het perceel, kadastraal bekend als gemeente Veere, Sectie A, n°. 766, voor geene beschikking vatbaar is en het door hem tegen die beslissing ingesteld beroep ongegrond is verklaard. S. 178. 16 April.
- Arrest van den Hoogen Raad. Het gemis van eene verordening als bedoeld bij art. 5, 4 der Woningwet heeft geen ander gevolg, dan dat het beroep noch aan een termijn, noch aan bepaalde vormen is gebonden, terwijl de uitvoering van een op een beroep gegeven beschikking van den gemeenteraad niet op moeilijkheden kan stuiten, daar B. en W., krachtens art. 179a der Gemeentewet in dit geval daarvoor zijn aangewezen. 11 Mei.
- Besluit houdende beslissing dat een door den gemeenteraad krachtens art. 27 der Woningwet uitgevaardigd bouwverbod niet voor goedkeuring vatbaar is, wanneer het raadsbesluit waarbij de grond op welken het verbod zal drukken, is bestemd voor den aanleg van eene straat; eene gracht of een plein, niet reeds bestond op het oogenblik dat het raadsbesluit, het bouwverbod inhoudende, in ontwerp op de gemeente-secretarie werd ter visie gelegd. 16 Juli.
- Vrouwenarbeid.** Zie: *Arbeid van vrouwen en jeugdige personen.*
- Waarborg der gouden en zilveren werken.** Besluit houdende wijziging der bepalingen ter uitvoering van de wet omtrent den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken. S. 171. 4 April.
- Besluit tot wijziging van het besluit van

- 30 Maart 1907, houdende nieuwe bepalingen omtrent de ambtenaren van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken. (bladz. 700) 25 April.
- Waterschappen.** Besluit houdende beslissing, dat: aan eene vergunning door het waterschap tot het leggen van een sterkstroomkabel in een dijk geen andere voorwaarden behoeven te worden verbonden dan noodig zijn tot bescherming van de belangen, om welke het vereischte van vergunning is gesteld; — dat daartoe ook kan behooren de eisch tot betaling eener retributie, mits door het leggen van den kabel de onderhoudskosten van den dijk, waarin hij is aangebracht, worden verzwaard. 27 Aug.
- Arrest van den Hoogen Raad. De onderhavige voorschriften betreffen het schoonhouden van water in den boezem van Rijnland, waardoor de afwatering wordt bevorderd, en dus zonder twijfel het huishoudelijk belang van het Hoogheemraadschap. Zulks geldt in het bijzonder ook van de bepaling, waarbij de onderhoudsplichtigen worden aangewezen, terwijl de vraag of het huishoudelijk belang op de juiste wijze wordt gediend, niet staat ter beoordeeling van den rechter. — De omstandigheid, dat het soms onmogelijk zou zijn de verordening na te leven kan wel tot uitsluiting der strafbaarheid leiden, doch niet tot het buiten toepassing laten der keur als onverbindend. 26 Oct.
- Waterstaat.** Besluit tot toepassing der Wet van 23 Mei 1899, S. 129, tot opheffing van belemmeringen enz. is niet uitgesloten, waar het geldt eene weigering van vergunning, voortvloeiende uit de bepalingen eener verordening, vastgesteld krachtens art. 5, tweede lid der Woningwet. — Ook wanneer tegen zoodanige weigering van B. en W. geen beroep is ingesteld op den gemeenteraad, krachtens art. 5, vierde lid der Woningwet, kan ingevolge art. 3 der Wet van 23 Mei 1899, S. 129, de verlangde vergunning door Gedep. Staten worden verleend. 30 Maart.
- Besluit tot vaststelling van de inrichting van den Rijkswaterstaatsdienst, als bedoeld bij art. 5, tweede lid, der wet van 10 November 1900, S. 176, houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur. S. 186. 24 April.
- Weduwen- en weezenfonds.** Zie: *Pensioenen.*
- Wegen.** Arrest van den Hoogen Raad. Bij het vonnis is voldaan aan de opdracht van den H. R., om te onderzoeken of de betreffende weg voor de daartoe gerechtigden tot algemeen gebruik bestemd was en derhalve was openbaar. — Eene veroordeeling op grond van de hoewel onjuiste opvatting van de Rechtbank van „openbare weg” was derhalve mogelijk. 9 Febr.
- Arrest van den Hoogen Raad. Actio negatoria. Plaatsing op een legger van openbare wegen. 13 Maart.
- Besluit tot vaststelling van eenige bepalingen van politie betreffende het gebruik maken van wegen, enz. onder beheer van het Rijk. S. 155. 20 Maart.
- Wet betreffende overbrenging in beheer en onderhoud bij de gemeente Zwolle van een gedeelte van den Rijksweg van Deventer naar Zwolle. S. 267. 22 Juni.
- Woningwet.** Zie: *Volkshuisvesting.*
- Wijn.** Wet houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op den wijn. S. 317. 13 Juli.
- Zeebrieven.** Besluit houdende wijziging van K. B. in verband met het Nederlandsche onderdaanschap van de bevolking van Nederlandsch-Indië. S. 550A. 7 Dec.
- Zeehonden.** Besluit houdende vaststelling van nieuwe bepalingen omtrent het toekennen van premieën voor het dooden van zeehonden binnen het watergebied van het Rijk. 29 Dec.
- Zegel.** Wet tot het aangaan van eene geldleening of leeningen van f 275,000,000 en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen. S. 612. 23 Dec.
- Zetters.** Besluit betreffende de instelling van een college van zetters voor 's Rijks directe belastingen voor Rotterdam (Hoek van Holland). S. 30. 6 Febr.
- Ziekten. (Besmettelijke)** Besluit tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwendings van de pest en de Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 24. 22 Jan.
- Beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Februari 1914, tot uitvoering van het K. B. van 22 Januari 1914, Stbl. 24. 6 Febr.
- Besluit tot toepassing der wet van 26 April 1884, S. 80, aangevuld door de wet van 20 Juli 1884, S. 164, en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886, S. 64, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwendings van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 451. 12 Sept.
- Besluit tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwendings van de

- pest en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 469. 2 Oct.
- Besluit tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der Aziatische cholera en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 482. 15 Oct.
- Besluit tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van de pokken en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 509. 29 Oct.
- Zie ook: *Tractaten*.
- Zondagswet.** Arrest van den Hoogen Raad. Bij art. 2 der Zondagswet van 1 Maart 1815, S. 21, is geenszins aan winkeliers of kooplieden het recht of de bevoegdheid toegekend, om met geringe eetwaren op Zon- en Feestdagen datgene te verrichten, immers ze uit te stallen of te verkoopen, wat ten aanzien van andere waren werd verboden, doch wordt alleen bepaald, dat de regeling in dit artikel gegeven geringe eetwaren niet omvat. — Tusschen dit art. en art. 1 der Verordening voor de gemeente Leiden op de Winkelsluiting van 10 Juli 1913 bestaat geenerlei strijd. 14 Dec.
- Zout.** Besluit tot aanwijzing van Bovenkarspel als losplaats van ruw zout of zouthoudend water. S. 12. 10 Jan.
- Besluit houdende aanwijzing van Geertruiden berg als losplaats van ruw zout of zouthoudend water. S. 45. 21 Febr.
- Besluit houdende bepalingen omtrent den uitvoer van gemalen ruw zout door zoutzieders en handelaars. S. 169. 2 April.
- Besluit houdende vrijdom van den accijns voor zout, in fabrieken of trafieken benodigd voor het bereiden van zoutzuur. S. 217. 28 Mei.
- Besluit houdende aanvulling van de bepalingen omtrent den vrijdom van accijns voor zout, gebezigd voor de zouting van groenten en noten, die naar het buitenland worden uitgevoerd. S. 407. 11 Aug.
- Besluit houdende aanwijzing van Maassluis en Vlaardingen als losplaats van ruw zout of zouthoudend water, bij invoer langs rivieren en kanalen en bij invoer te lande met spoorwagens. S. 475. 8 Oct.
- Besluit houdende aanwijzing van Vrijenban, als losplaats van ruw zout of zouthoudend water. S. 498. 19 Oct.
- Besluit houdende aanwijzing van Schiedam als losplaats van ruw zout of zouthoudend water, bij invoer te lande met spoorwagens. S. 529. 13 Nov.